LINZBAUER ISTVÁN
építész

Naldasladalny

Naldasdy-kastély

TKM 690

J.Balogh, A mű
Bp. 1966, Bd.I
Cemetter, *Bernát*, Architekt –
– **Cene Gál**, *István*, Maler.
E.-Ausst.: 199
Szakközépiskol
v.10.11.1994)
[**Cennini**, *Pietro* (Petrus Cenn
15.Jh.]
ThB VI.
MagyKépLex, 19
J.Balogh, A mű
Bp. 1966, Bd.I
E.Hoffmann, Ré
1929; Reprint
Anmerkungen vo
[**Cerbara**, *Giuseppe*, ital. Ede
*1770, +1856 Rom, Werke auch
ThB VI. 291.
J.Radisics, Az
Bp. 1913, 23.
6 – **Cerberger**, *Ignác*, Bildhau
Nagyvárad (Oradea).
Aggházy, 1959.
[5? – **Ceresola** (Cilirolan, Ci
Giovanni Bernardo (Johann Ber
Baumeister, arbeitete 1665–75

LOHR FERENC
restaurátor

Nagymaros
Plébániatemp.
TKM 631

8. old.

- **Cattera**, *József*, Bildhaue
Jahren in Wien.
MagyKépLex, 19
[**Caucig**, *Franz*, Maler, *1762,
ThB VI 197.
K.Garas, Magya
sz., Bp. 1955.
[**Caucik**, *József* -> **Czausig** (C
*2.4.1781 Lőcse (Levoča), +30

[**Cavalotto**, *Jakab*, Bildhauer,
Jh. in Sebenico (Sibenik)]
MagyKépLex, 19
[#? - **Cavet**, *Henrik*, Maler, 1
Krásna Hôrka)]
MagyKépLex, 19
6 - **Cavet**, Henri (Plan zum Ga
mit Aqu.-Bilder des Parks, 18
mit dem oben genannten, mann
M.Détshy, A sá
munkái 1955-19
1961-62, Bp. 1
? - **Cavolini** (Cauolin, Cavalli
ital. Baumeister in Wien, 155
ThB VI 204. (C
MagyKépLex, 19
Maggiorotti, 1

LENTE ISTVÁN
festőművész

Balatonparti

Műemlékek

TKM 654

- **Casper**, *H.*, Uhrmacher in
J.Pritz, Magya
- **Cass**, *Mihály*, Glockengieß
76.
P.Winkler, A k
1010-től napja
[**Cassab**, *Judy* (Kaszab, *Judit*)
Budapest, seit 1951 lebt im A
Tisztelet a sz
Budapest, Műcs
Anschrift: 16
Sydney NSW 202

- **Cassano**, *Giuseppe (József*
1841-48 tätig in Pest.
MagyKépLex, 19
[**Castell Lyon** (dall) de Chiar
in Zara.]
MagyKépLex, 19
- **Castellan**, *Mihály*, Steinm
1628 in Győr.
Aggházy, 1959.
[**Castello**, *Antonio*, Bildhauer
für den siebenbügrischen Fürs
Aggházy, 1959.
[**Castello Ithalico de Mediola**
nachweisbar 1465 in Milano, A

LACCATORISZ DEMETER
cégér- és oltárképfestő

Budapest

Piluax Kávéház

TMK 518

– *János Ernő (?, Johann Ernest)*, Kanonen- und Gl
Prag, +19.2.1776 Preßbur
Werke auch in Ungarn.
MagyKépLex, 19
M.Petráš (Hrsg
I, Trnava 1992
– *Joseph Paul?* (bei Petr
Glockengießer, *25.1.178
Johann August C.
M.Petráš (Hrsg
I, Trnava 1992
#? – **Christian und Hans** von P
1415 und 1420 in Wien, 1439 i
Magyarországi
E.Marosi, Bp.
[**Christined**, Joseph, Tiroler
Kiskundorozsma: Pfarrkirche,
I.Bibó, Rabl K
Ars Hungarica
– **Christoph**, *András (?, Ano*
1704 in der Burg zu Ecsed.
MagyKépLex, 19
– **Christophorus**, Münzpräger
1444 in Kolozsvár (Cluj), Sze
Mare), starb vor 1470.
L.Huszár, A se

LIEZEN - MAYER SÁNDOR
festőművész

Miskolc

Képtalp

TKM 484

9 old.

LYKA KÁROLY
festőművész

Miskolc

képtár

TKM484

13. old.

LATKÓCZY LAJOS
festőművész

Miskolc

képtár

TKM 484

2. old.

LEHRBAUM GÁBOR
festő-restaurátor

Pápa

kastélykápolna

TKM 428

LOSONCZY JÓZSEF
építész

Miskolc

Miemlékek katnivaldk

TKM 554

13.dd.

.]
941, 178.
ian, österr. Stempelschneider,
Prachatitz; auch sich auf

15.
telly, Cristelli, Christelj,
gießer-Familie, nachweisbar ab
urg (Pozsony; Bratislava).]
16.2.1781 Neusohl
Bystrica) Frau von Joseph Paul

d megye harangjai, Művért
.
.), Corpus campanarum Slovaciae
.
August?; bei Petráš: *Ján*
Glockengießer, *27.8.1744
., Sohn von Johann Ernest C.,

15.
.), Corpus campanarum Slovaciae
.
Ernest?; bei Petráš: *Ján*
ockengießer in Preßburg, *1701
g, Vater von Johann August C.;

15.
.), Corpus campanarum Slovaciae
.

1021

Fülöp László festőművész (1869-1937).

1983.V.lo.Televizió 2o.55

Studió 83

- Budapesten a Zichy Géza utcában van egy kis palota. Mintha nem is a város közepén lenne. Belül lakás müterem és egy festőművész. Ismerkedjenek meg vele.

- Jól tudom, hogy ebben a lakásban lakott valamikor többek között Molnár Ferenc és Bajor Gizi is.

- Igen. Ezt az épületet László Fülöp épitette és amikor ő az angol királynak az udvari festője lett 1911-be, akkor átadta a hugának, aki a lakásokat egymás után kiadta. Igy került ide Molnár Ferenc 1911-be, itt a teraszon irta meg a Liliomot, a liget felől jött a hang és ez inspirálta őt.

- Ezt tényleg, erre van valami bizonyság is.

- Igen, a dr.Buza Péter kikereste ezt.

- Most önökhöz akkor László Fülöptől jutott ez a lakás közvetlenül, vagy nem közvetlenül.

- Nem hosszu idő telt még el addig.

- De a lakásból sok minden itt van, ami már akkor is itt volt, például az a nagy tükör.

- Igen a tükör az itt volt, itt volt a heverő, ezen a heverőn festette Erzsébet királynőt. Ugy állitotta be a modellt, hogy a tükörből festette a képet. Tehát ő háttal állt, a modell onnan látta őt, hogy ő hogy fest.

- Ez a modellnek volt jó, vagy a festőnek is.

- A modellnek azért volt jó, mert szórakozott közbe. A festő viszont beállitotta a vásznat a keretet is betette és benne látt azonnal, ugy helyezte el a képet, hogy mint egy portré ugy hatott. Ugy állitotta be a hátteret is és amikor ő festett a modell elszórakozott közbe.

László Fülöp (1869–1937)

Bethlen István akcképe (eml.)

Kiss Sándor: Magyarország történetének képeskönyve 1849–1945 (Bp. 1969)

226 old.

László Fülöp festőművész
Kivilágos kivirradtig.
Lyka Károly: Régi képcímek
Uj Idők, 1943, jun. 19. 722 l.

Bizoksàgànak.

Budapest.

. nagyberű levelére tisztelettel
ó 10 drb. fényképp lemezt a mai
tekem és kérem a megáltapitok

i, folytatom Szamosujvár városban
ken levő emlékek fotografalását
ünkép másolatat bekütdöm.

LÁSZLÓ Fülöp

A család tulajdonában volt László Fülöp képekről

SINKOVITS Péter: Beszélgetés Nagy Tibor
New-York-i galériással. = Uj Müvészet, I.évf.3.sz.1990
3.p.

László Fülöp, festőművész /1869-1937/.

„Fadrusz János arcképe." /repr./

L.M.: Emlékezés Fadrusz Jánosra.
Kisalföld, 1983. aug. 31.

MDK

László Fülöp

•

Lyka: Téjképek és emberképek. Uj Idők 1899, V.
32.sz. 706-7 l.

László Fülöp Jenő

Magyar Nemzet III. 1955 jan. 14. 5.

MÜVTÖRT DOK

LÁSZLÓ FÜLÖP
festőművész

Magyar Nemzet 1956.
márc.28.5.old.

MDK

László Fülöp

Aradi N: A m.tört.festészet az 188o-as évektől az 1919-es Tanácsközt.ig. Müvtört.Dok.Közp.1954-55. Bp. 1957.

293-4, 318, 3ol 1.

M. D. V.

LÁSZLÓ Fülöp festő

Aradi Történt. 293. l

M. D. K.

László Fülöp festő

Görgey

Aradi történet. 318. l

MDK

László Fülöp festőm.

Cerevich T: A nagy.művészet és "Mirünk a világban". Szépművészet, 1944. 1.sz. 2o l.

László Fülöp festő (1869 – 1937)

Nouvelle Revue de Hongrie

1936. XXIX. année, IV. Tome,
56 – 60. l.

Ybl E[illegible] Fülöp.

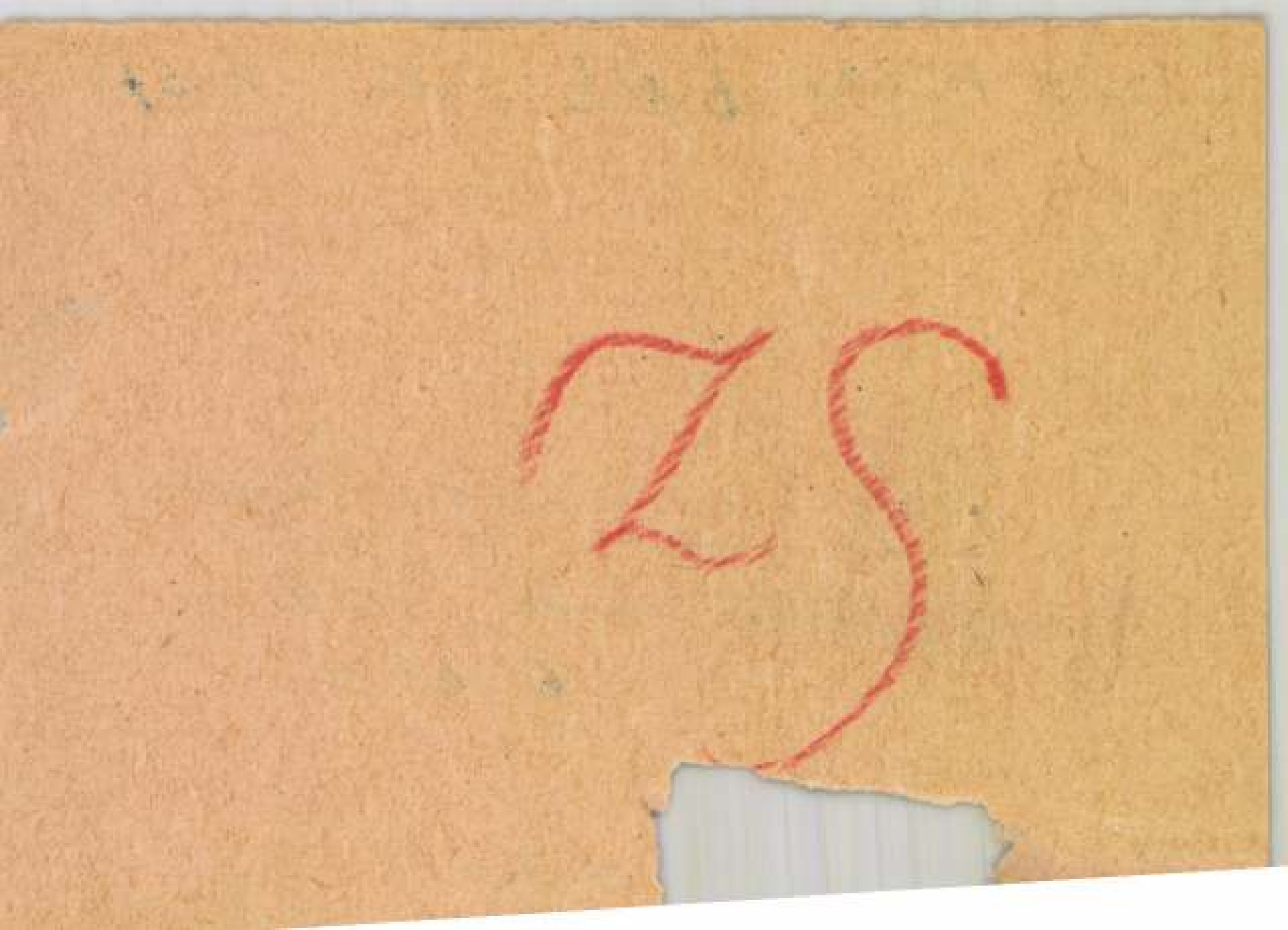

László Fülöp

fovabb

~~Brocky Károly~~ 60. l. 43. l.

Ferenczy Károly és 18. t. 44. l.

László Fülöp 92. l.

Munkácsy Mihály 46. l.

Schwartz Ivan 58. l.

Székely Bertalan 47. l.

60. l.

Szinyei Merse Pál 47. l.

Az europai XIX. századi retrospektiv kiállitáson nyerpelt magyar művészek

Velencei Biennale

1934.

ber 30-án.

L hegyes vidéka

tti malomvölgy~~et ábrázoló kép alóbanban~~
pedig L hegyek ~~emelkednek~~ aljában lombos
n felhőzött. Jelzése alól balra: Vaszary

38.2 cm.
II. 23-iki 92258 sz. leirattal 420 Kán.

: IV. 14-én (338/902.)
gadta az 1902: VII. 26-iki 27258 sz. lei-

László Fülöp
festő

M.D.K.

Művészet.

—: Kiállítási Krónikák
Művészet, 1962. december - 45 lap

Lánló Fülöp
festő

M.D.K

Méltatás.

Artner Tivadar: A magyar művészet, 1800-1945
Élet és Irodalom, 1962. szeptember 8 – 7 lap

16 éves korában elhúnyt fiuk emlékére pár hóval elhalálozásuk előtt, száz darab Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részvényt és 8600 pengőt adva át Társulatunknak oly céllal, hogy annak kamataiból művészi ösztöndíjat adjon minden év nagy tavaszi tárlatán egy 30 évet még be nem töltött művész számára.

*

Társulatunk kiállításainak sorában az 1927. év december közepétől 1928. év február 5-éig tartó *téli tárlatunkat* említjük első sorban. E tárlatnak két nevezetes attrakciója volt: *László* Fülöp, Londonban élő világ. hírű hazánkfiának arcképsorozata és a *szolnoki művésztelep* jubiláris szereplése. László kilenc művét, köztük Horthy Miklós kormányzónak Gödöllőn és gróf Bethlen István miniszterelnöknek Budavárában festett kitűnő képmásait állította ki, a szolnoki művésztelep pedig 30 éves fennállása óta ott működött tagjainak munkáit mutatta be több teremben. E tárlatk eretében szerepelt még *Tatz* László, a finom ízlésű portrait-festő kollekciója és *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond értékes szoborsorozata. Összesen 200 kiállító művészünk 495 művel vett részt e tárlaton, melyet majdnem

TARDOS KRENNER VIKTOR: LÉDA.

96 ezer látogató tekintett meg. Ennek a kiállításnak főleg *László Fülöp* művei képezték a fő vonzóerejét, de nagy része volt a nagyszerű látogatottságban Szolnok művészetének is.

1928. évi *tavaszi tárlatunkat* március hó 10-től április 9-ig tartottuk. Hivatalos megállapodás szerint e tárlat tölti be reprezentációs nagy kiállításunk szerepét. Ehhez képest 11 művészcsoport szerepelt, önálló zsűrizési és rendezési joggal és pedig: a *Céhbeliek Társasága* 20, a *Cennini Társaság* 4, a «*Kéve*» *Egyesület* 11, a *Képzőművészek Új Társasága* 24, a *Kupeczky Társaság* 16, a *Magyar Képzőművészek Egyesülete* 126, a *Magyar Képzőművésznők Egyesülete* 51, a *Magyar Rézkarcolóművészek Egyesülete* 17, a *Paál László Társaság* 9, a «*Szövetség*» *Társaság* 12 taggal, a csoportonkívüli művészek közül pedig 58 kiállító. Összesen 348 művész 713 művel. A látogatók száma ezúttal 56 ezer volt, a művásár csak 22 műre zsugorodott össze 5569 pengő összegben (ebben Budapest székesfőváros 1 művel 400 pengő értékben). E tárlaton kerültek kiosztásra összes nagyobb díjaink. A *Képzőművészeti Társulat* nagydíját *Szent-István*y Gyula «Bányászhalál» c. hatalmas erejű kompozíciója kapta; — *báró Forster* Gyula Vaszary-díját *Tornyay* János «Nagy Bercsényi Miklós» történelmi alakjáért; — az *Ipolyi* Arnold-díjat *Krusnyák* Károly «Krisztus levétele a keresztről» c. szép biblikus kompozíciójáért; — *Benkő* Kálmán díját *Rakssányi* Dezső «Architectura Romana» c. művészi intérieurje; — gróf *Eszterházy* Miklós Móric *aquarell*-emlékdíját *Csizik* Gyula «Mátyás király útja» című műve; — a *Lipótvárosi Kaszinó* díját *Góth* Móric «Breton fiú» c. festménye; — a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár *Jankó* János-díját *Nyilassy* Sándor «Tánc» c. műve; — *Halmos* Izor *genre*-díját

TARDOS KRENNER VIKTOR: PAOLO ÉS FRANCESCA.

László Fülöp festő

Az Árverési Csarnok karácsonyi aukciójáu képével szerepelt.

M.930. XII. 7.

László Fülöp
testőrnivér

Ernst-museum kiállítása – képe szerepel. —

Esti Kurir
1929 IV 21

László Fülöp MDK

Janet, szénrajz

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása.

MDK

László Fülöp

Kollekciója a Nem.Szalon őszi tárlatán.

Cikk: A Nem.Szalon kiáll.

Uj Idők, 1900. VII.évf. 10.sz. 222.lap

MDK

László Fülöp
festő

művei a kiállításon

– Nemzetközi grafikai kiállítás a Műcsarnokban

Grafikai Szemle 1909 évf 2 sz 29 l.

László Fülöp MDK.

Győrött 1943-ban Szépművészeti Múzeum által kiállított képei:

Herceg Hohenlohe-Schillingsfürst Clodvig.

Olaj vászonra. 92 × 72 cm. Vétel 1899.

Ltsz. 1706.

Csanky Dénes: Száz év magyar festészete. 28. l.

(Kiáll. kat.) Győr 1943.

László Fülöp

Kiállitott képének emlitése.

(1869-1937).

Miskolcon 1943-ban Képmüv. Muzeum kiállitásán szereplő képe:

"A visszautasitott szerelem."

Olaj vászonra. 85 x 117 cm.

Miniszterelnökséggel szere.

Ltsz 8297.

Csánky Dénes: A magyar festészet mesterei.

(Kiáll. kat.) Miskolc 1943. 10. l. 15. l.

Lázsló Fülöp. MDK

egyik képe szerepel a kiállításon.

Csánky Dénes: Szász év magyar festészete (kiáll. katal.). Győr 1943. 12. p.

MDK

László Fülöp

Magyar művészek az anversi, kiáll. Műcsarnok, 1898. 55 l.

László Fülöp MDK

szerepelt a második velencei Biennálén.

15.o.

Vayer Lajos: Magyar művészet a Biennálén.
Műterem 1958. lévi. 9. sz. 14-19.o.

László Fülöp festőművész
XIII.Leó pápa arcképe
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása
19o7 február

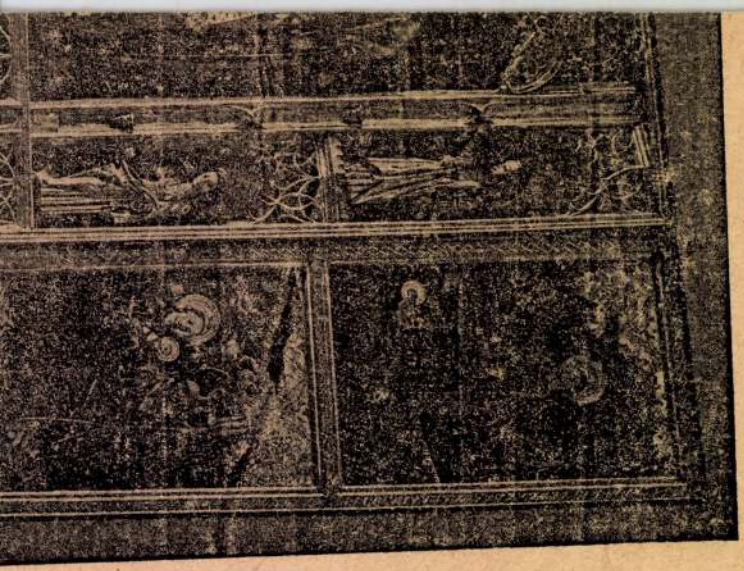

László Fülöp

1914 ápr.ban a Nemzeti Szalonban volt az az évben alakult Céhbeliek Társaságának első kiállitása, melyen részt vett.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán 1965 Bp. 309.1

M.D.K.

László Fülöp

Festőművész képe található a székesfehérvári muzeomban.

Székesfehérvári muzeom.
Városok Lapja 1944. 5.szám. 57.old.

MDK

A Műcsarnok téli tárlata

László Fülöp

Nyugat 1928. jan. 1.

MDK

László Fülöp

Mücs. téli tárlatán... Vas. Ujs. 1904. 48.sz. 823. l.

MDK

László Fülöp festőm.

A Műcs. téli kiáll. Vas. díjs. 1892. 50.sz. 849.o.

László Fülöp MDK

Komoly kérdés

Műcsarnok 1939. Derű a művészetben kiáll.

László Fülöp
Festőművész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás-
képével szerepel.

Ugyanaz [illegible]
1929 11. 28

MDK

László Fülöp festőművész

A barcelonai kiállitáson résztvevő müvészek listáján szerepel.

Cikk: Fordulat a külföldi kiállitások ügyében.

Képzőművészet, 1929.évf. 155, 156.l.

László Fülöp.

Művészünk téli tárlatán Lyautey marsal-képe szerepelt.

M. 929. XII. 22.

Lánló Fülöp

A postatakarékpénztár aukciójáu szere-
peltek művei

P. H. 1932. XII. 6.

László Fülöp

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

PH 1932. XII. 17.

László Fülöp

N.U.933.III.31.

— **A müvészeti sorsjáték nagy napja: junius 11.** A magyar müvészeti sorsjáték rendező-bizottsága *Hóman* Bálint kultuszminiszter elnöklete alatt ülést tartott, amelyen megjelent a budapesti angol követ felesége, Lady *Chilston* is, a magyar müvészeti sorsjáték megteremtője. Az ülésen jelen voltak: *Ugron* Gábor, *Petri* Pál dr., *Széchenyi* Károly gróf, *Ripka* Ferenc, *Liber* Endre, ifj. *Némethy* Károly, *Raffay* Sándor, *Weiss* Fülöp, *Réthy* István, *Fellner* Alfréd, *Kertész* K. Róbert, *Glatz* Oszkár és többen. Bemutatásra került László Fülöp spanyol táncosnőt ábrázoló festménye, amelyet a müvész a sorsjáték céljaira felajánlott és amely mü az idén a főnyeremény lesz. A bizottság megtekintette az egész müvészi anyagot, amelynek értéke meghaladja a 40.000 pengőt és amely anyag május 27-től kezdve junius 11-ig a *Nemzeti Szalonban* kiállitásra kerül. A huzás junius 11-én délelőtt 11 órakor lesz. Harmincezer darab egypengős sorsjegy kerül forgalomba. A sorsjegyek az Erzsébet-téren a *Nemzeti Szalonban* árusittatnak április 10-től kezdve. Vidékiek a magyar müvészeti sorsjáték rendezőbizottságának irodájától (Budapest, V., Hold-utca 16., II. emelet 30.) rendelhetik a sorsjegyeket darabonkint 1 pengő és megfelelő portódijak a magyar müvészeti sorsjáték rendező-bizottságának 16717. sz. postatakarékpénztári csekkszámlájára történő előzetes befizetés utján.

László Fülöp

N.U.930.X.2.

— **A Független Művészek Társaságának kiállitása vasárnap nyilik meg.** A *Független Művészek Társasága* nagy őszi tárlatát október 5-én délelőtt nyitja meg a *Nemzeti Szalonban*. A tárlat rendezése most folyik. Az év folyamán számos kiváló művész lépett be a társaságba s közöttük számos, egészen uj, friss erők is vannak. A kiállitáson *László* Fülöp *Ripka* Ferenc főpolgármester portréjával, *Andrássy* gróf szép alpesi tájaival, *Lichtenstein* herceg sport-karrikaturáival szerepel. Kiállitanak: *Kézdy Kovács* László és Elemér, *Gyenes* Lajos, *Kiss* Farkas Imre, *Prochaska Gimes* Lajos, *Gaál* Ferenc, *Udvary* Pál, *Gulyás* Sándor, *Kunffy* Lajos dr., *Vitéz* Mátyás, *Papp* Domokos, ifj. *Gaár* Vilmos, *Viski* János, *Cs. Farkas* Lőrinc, *Náray* Aurél, *Tóth Bartók* Jenő, *Záhonyi*, *Pankotai* Farkas Béla, *Horváth* Endre, *Istók* János, *Endrey* Sándor, *Zierlich* Rezső, festő- és szobrászművészek.

László Fülüp

B.H.933.V.28
N.U.933.V.27

A kormányzó megnyitotta a magyar művészeti sorsjáték nyereménytárgyainak kiállítását

Ismeretes, hogy lady *Chilstonnak*, a budapesti brit rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter feleségének, nemes kezdeményezéséből húszezer pengős alap létesült, mely hivatva van arra, hogy tárgysorsjáték útján nyomorgó művészeinken és iparművészeinken segítsen. Az alapnak magja az összeg, mely annakidején a Budapesten székelő diplomáciai kar tagjai által rendezett élőkép-bemutatás alkalmából befolyt. Az alap pénzéből műtárgyakat vásároltak és ezeket első alkalommal 1932 áprilisában sorsolták ki. Tavaly óta lady Chilston akciója formailag is megalakult. A 20.000 pengős alapról külön alapítólevél készült, melyet lady Chilston személyesen nyujtott át a kormányzónak. Az alapítólevél szerint a 20.000 pengő forgótőkét külön tanács kezeli, ez intézkedik a műtárgyak vásárlásáról és rendezi évenkint a sorsjátékokat. A tanács tagjai: *Hóman* Bálint kultuszminiszter, aki Klebelsberg gróf örökébe lépett, *Glattfelder* Gyula csanádi püspök, *Ugron* Gábor, *Széchenyi* Károly gróf és *Kertész* K. Róbert államtitkár.

Az idei sorsjáték nyereménytárgyainak kiállítása szombaton délelőtt nyilt meg a Nemzeti Szalonban. A tanács úgy válogatta ki a nyereménytárgyakat, hogy az együttesben a konzervatív és haladó irányok teljesen egyensúlyban legyenek egymással. Festmények, szobrok, grafikák iparművészeti alkotásokkal váltakoznak. A rendkívül ízléses kiállítás díszhelyén a tárgysorsjáték főnyereménye: *László* Fülöp *„Spanyol táncosnő"* című festménye függ. Körülötte *Iványi-Grünwald* Béla, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv, *Aba-Novák* Vilmos, *Molnár* C. Pál, *Szőnyi* István, *Patkó* Károly, *Batthyány* Gyula gróf, *Glatz* Oszkár, *Szlányi* Lajos, *Márffy* Ödön, *Nemessányi-Kontuly* Béla, *Komáromi-Katz* Endre, *Biai-Föglein* István, *Burghardt* Rezső, *Csánki* Dénes, *Déry* Béla, *Merész* Gyula, *Vasp* Elemér, *Nádler* Róbert jellemző festményei, *Lux* Elek, *Szentgyörgyi* István, *Kövesházi-Kalmár* Elza, *Ohmann* Béla, *Löte* Éva szobrai, kiváló grafikusainknak szebbnél-szebb lapjai, a herendi porcellángyár kitünő termékei. köztük egy hatszemélyes étkezőkészlet, gyönyörű zománcú madárfigurák, egy sorozat különböző mintájú porcellánszelence, az Iparművészeti Iskola és a Székesfővárosi Iparrajziskola ötvösművei és keramiái, *Gorka* Géza, *Rahmer* Mária, *Gádor* István érdekesen mintázott cserepei és egyéb értékes műtárgy. Csupa jóízléssel összeválogatott darab, mindegyik méltó dísze a modern lakásnak.

Reméljük, hogy lady Chilston nemesszándékú akcióját, mellyel nyomorgó művészeinken kíván segíteni, ezúttal is anyagi és erkölcsi siker fogja koronázni.

*

A kormányzó szombaton délelőtt nyitotta meg a művészeti sorsjáték kiállítását.

A kormányzó és felesége *Scholtz* Andor folyamőrkapitány, szárnysegéd kíséretében érkezett a Nemzeti Szalonba, ahol a rendezőbizottság részéről *Széchenyi* Károly gróf és *Ugron* Gábor fogadták.

A kiállítás főtermében *Hóman* Bálint kultuszminiszter képviseletében *Petry* Pál államtitkár és lady *Chilston*, a budapesti angol követ felesége, a művészi sorsjáték kezdeményezője és a kiállítás művészi rendezője üdvözölte a kormányzót.

A kiállítás megnyitása után a kormányzó megtekintette a kiállított képzőművészeti és iparművészeti anyagot és a legteljesebb megelégedésének adott kifejezést a művészetet pártoló sorsjáték intézménye és a látottak fölött.

A kiállítás június 11-ig tart és ezen a napon kezdődik a sorsolás. A sorsjegyek, amelyek egyúttal belépőjegyül is szolgálnak a kiállítás megtekintésére, darabonkint egypengős árban kaphatók a Nemzeti Szalon pénztáránál. A kiállítás reggel 9-től délután 6-ig van nyitva.

Gaudeamus . . . Majd *Magdolna* főhercegnő átadta a valetálók közül a praesidensnek a díszes *pogácsás tarisznyát, József* kir. herceg pedig a vándorbotot. Ezzel egyidejüen a többi 126 valetálónak is átadták a dominák és házikisasszonyok ezeket a jelvényeket. *Berczik* Árpád a valetálók nevében búcsúzott. Ezután felharsant a kürtszó és a *„Ballag már a vén diák"* hangjai mellett megindult a menet. A Vigadó-térről a Tudományegyetem épülete elé vonultak. A bucsuzók nevében *Gbrieli G.* Gábor üdvözölte az egyetem erkélyén megjelent egyetemi tanácsot. *Trikál* József rektor meleg szavakkal küldte az élet útjára az ifjuságot. A Szózat eléneklése után a Nemzeti Múzeum kertjébe vonultak az emericanasok, hogy fővédőjüket, *Hóman* Bálint közoktatásügyi minisztert üdvözöljék. Az üdvözlő beszédet *Bitter* Illés mondotta. A kultuszminiszter válaszában örömének adott kifejezést, hogy az életbe induló ifjuság megjelent előtte. Ugy látja, hogy a jövő élet harcosai, munkásai állnak előtte. Kérte, hogy legyenek hivek azokhoz az eszményekhez, melyeket az Emericanaban tanultak meg tisztelni. Kívánja, hogy ez a *ballagás mielőbb révbe vezesse az ifjuságot.*

— **(Uj kincstári kirendeltség.)** A Soroksári-Dunaág mellett épült nagyvásártelepen megnyitott és a Budapest 9. számú postahivatal vezetése alá tartozó kincstári kirendeltség neve, illetőleg száma „Budapest 59", ellenőrző száma pedig „22" lett. A kirendeltség köznapokon 5.50-től 15 óráig, nem munkaszünetes ünnepeken 5.50-től 10 óráig tart szolgálatot.

Külföldi gyógyfürdők és üdülőhelyek.

AUSZTRIA

BAD ISCHL

BAD ISCHL **Ausztria legnagyobb sósfürdője.** Legmodernebb gyógyászati felszerelés. Nagy fürdőzenekar, szinház, mozi stb. Csodásan szép séta- és kirándulóhelyek fenyőerdők közenette. Néhai Ferenc József császár nyári székhelye. Pausálkurák. Prospektus a fürdőigazgatóság és az utazási iroda utján.

MARIAZELL

HOTEL FEICHTEGGER — WEISSER OCHS MARIAZELL. Jó polgári ház. Korszerű berendezés. — Elismerten jó konyha. — Prospektus.

Hotel Pension - zur Linde MARIA WÖRTH am Wörthersee. Gyönyörű fekvés a Wörthi-tó partján. Minden kényelem. Óriási park, ideális tartózkodási hely. Mérsékelt árak. Prospektus.

MARIENHEIM DER SCHULSCHWESTERN MARIAZELL. Gyönyörű fekvés. Elsőrendű ellátás. Minden modern kényelem. Lábbadozóknak is. A téli hónapokban varró- és háztartási tanfolyam. Mérsékelt árak.

PÖRTSCHACH

Pörtschach-Wörthersee Kärnten, Osterreich **Strandetablissement Werzer.** Minden modern kényelem. Privát fürdők. 350 szoba. Óriási park közepette. Golf. Tennis. Vizisportok. Előkelő tartózkodási hely. Szezon május—szeptember. Prospektus.

HOTEL HAUS-GERMANIA **Pörtschach am Wörthersee.** Ideális fekvés közvetlenül a tó mellett. Legmodernebb komfort. Hygiénikus berendezés Saját fürdő. Mérsékelt árak. Garage. Prosp.

A Műcsarnok téli tárlata.

(Első közlemény.)

Csonkamagyarországon, széltében-hosszában, az élet pangásáról szól a panasz. Lakás, élelem, ruha kell az embereknek. Bár a luxusruhát, a selymet, bársonyt, prémet ezerszerte inkább veszik a festett vászonnál. Természetesen a befestett vászonról van szó. Pedig a selyem és bársony pár év alatt elkopik, rongy lesz belőle, a befestett vászon pedig egyes családoknál nagyapákról unokákra száll át és végül műkincs lesz belőle.

Minden pangás közt mégis legjobban pang a művészet.

Ennek még más oka is van.

Annakelőtte kevés volt szép hazánkban a művész. A foglalkozásnélküli nők „háztartásbeli" néven, a foglalkozástalan ifjak „magánzó" néven szerepeltek. Ma ezek az „iparművész", „festőművész" nevet veszik fel, mindkét nemben. És lépten-nyomon ilyen „művészekbe" botlik az ember. A szélhámosodás ezen a téren szinte határtalan.

Mit várjon akkor a komoly művész? Mikor vad mázolásokkal lepik el az álművészek a gyanutlan és főképen tájékozatlan közönséget. És hozzájuk vágják egy-két pengőért a filléreket sem érő dolgokat, abban a reményben, hogy azok ottragadnak. És megrontják nemcsak a műizlést, de a közönség bizalmát is a komolyabb művészek alkotásaival szemben.

Ez a szomoru hangulat kisér bennünket, mikor körsétánkat végezzük a Műcsarnok téli tárlatán.

Utóvégre a Műcsarnok mégis csak temploma, sőt székesegyháza a magyar képzőművészetnek, ahonnan kiverik a kufárokat. A kiállított, bemutatott műtárgyak ott mégis csak komolyabb értéket jelentenek. És komoly értéket talál a közönség a többi elismert kiállítási helyeken is.

A nagyközönség mégis mintha most bizalmatlanabb lenne a művészekkel szemben.

Vagy egyszerüen a pangás ennek az oka?

Mert minden pang?

És legjobban pang a művészeknek?

*

A Műcsarnok összes termeit ezuttal 224 művésznek 574 alkotása tölti meg.

A tárlat tehát igen népes és szinvonala is jó.

Ágaskodó nagy ambiciót persze ne keressünk itt. A mai viszonyok erre nem alkalmasak, különösen, ha téli művásárról van szó.

Mégis elsőrendü művészi alkotásokban is gyönyörködhetünk.

Ilyen mindjárt az első teremben *László Fülöp Elek* kitünő portraitja Lyautey marsallról, melyen a pazar katonai egyenruha virtuóz megfestése teljes harmóniában van az őszhaju fej csodás őszinteségével. Ez ismét egy László, mely az ő páratlan művészi készségének elsőrendü tolmácsa.

Méltó párja e vászonnak *Karlovszky Bertalan* gróf Wenckheim Lászlót ábrázoló képmása, mely a grófot vadászruhájában ábrázolja, összekulcsolt kéztartással. A magyar portraitfestészetnek ez a nagymestere a régi nagymesterek csodálatos tudását és türelmét juttatja eszünkbe, a művészet mesterségbeli részének hallatlan szeretetét. Már maga a kézfejek összekulcsolása olyan művészi feladat, mellyel csakis egészen kivételes tehetség tud megbirkózni.

Kiválóbb reprezentativ darabja a tárlatnak dr. Lukács György, a Képzőművészeti Társulat és sok más társulat elnökének képmása is, melyet *Komáromi Kacz Endre* festett. A köztiszteletben álló kegyelmes urat itt fekete díszmagyarban látjuk, minden fölösleges póz nélkül. Igen őszinte és sikerült díszmagyar képmásban látjuk viszont dr. Csolnoky Jenőt, a világszerte ismert, kitünő tudóst, akit *Edvi-Illés Aladárné* Karády Etel festett le, művészetének nagyszerü fejlődését demonstrálva e művével.

Ismertebb, jeles portrait-festőink közül ujra kiváló képmásokkal szerepel *Kukán Géza*, akitől Sóstai Horváth Etel szobrászművésznő fejét és az „Anya" c. mesteri tanulmányt látjuk; *Tatz László* előkelő izlését Tchomakoff bolgár követ és Prágai Arminné képmása hirdeti; virtuózan friss ecsetjárással festette *Vigh Bertalan* a felesége és Dita Parlo szép arcképeit; értékes katonai portrait-képeken örökitette meg *Szent Istvány Gyula* Szent Istvány Dénes százados, *Győrffy István* vitéz Kováts Béla, *Endrey Sándor* Párniczky Jenő generális kepmását. Nagy szeretettel festette *Wellmann Róbert* dr. Serédi Jusztinián biboros hercegprimás kisebbméretü arcképét, *Lengyel-Reinfuss Ede* dr. Kornis Gyula kultusz-államtitkár meglepően élethü képmását. Művészképmásokat látunk viszont *Nádler Róberttől*, Ujházy Ferenc szép, őszszakállas fejét, *Bardócz Dezsőtől* Pádly Aladárt, *Pap Domokostól* önmagát, *Szüle Pétertől* egy öreg festőt.

A női képmások tömegében kiválnak még *Áldor János László* nagy barnaruhás alakja és Gálffyné Margó Kata rózsaszín selyemben festett szép portraitja, *Moldován Bélától* Rácz Tekka, *Zádor Istvántól* Simon Böske képmása; itt látjuk *Nádlertől* dr. Pongrácz Jenőnét, *Bánovszky Miklós* leányképmását, *Kövér Gyulától* Resovszky Margit alakját, *Nagy Vilmos* női képmását s a bájos „Mandolinos leány"-t, *Komáromi-Kacz* női szépségeit (köztük az „1829" c. jelmezes alakot és a „Madonná"-t), *Brüll Aladár* és *Prohászka József* női fejeit, *Náray Auréltól* a „Nő Amorettel" c. misztikus vásznat, *Gábor Mária* két szép fejét (dr. Payr Hugóné képmása), *Rottmann* Mozart, *Benyei József*, *Englerth Emil* női képmásait. *Wellmann* szépen megrajzolt női fejtanulmányait. A férfiképmások közül kiválik *Müller Ágoston* kitünő karakterfeje Geszler Ödönről, *Szokol Vilibald* Márkus-portraitja, *Tamássy Miklós* Szende-portraitja, *Kunwald Cézár* Bellatiny Artur-képmása, *Merész Gyula* férfiarcképe, *Tury Gyula* dr. Mutschenbacher-képmása, *Királyfalvi Kraft Károly* férfifejei.

Az aktok sorozatában igen kecses *Szánthó Mária* „Pihenő táncosnő"-je, bravuros beállításával kelt feltünést „Bukott angyal" c. másik szép aktja. Elsőrendu akt-tanulmányokat állitott ki *Lühnsdorf Károly*, aki legjobb rajzolóink közé tartozik. Aktkompozíciókban azonban a fő hely *Csencz Jánost* illeti, aki az első teremben egész falat foglal el ragyogóan szines drapériákkal, élénkitett mesteri női aktjaival, ilyen mesteri munkái: az „Álom", a „Vágy", a „Fájdalom", a „Fürdés után", a „Fekvő akt, madárral". Az aktfestés másik mestere: *Mihalovits Miklós*. „Első fellépés a műteremben" c. művén bájos, szégyenlős mozdulatot mutat be. „Herkules a válaszuton" c. képe mulatságos. A plein-air aktok mestere *Benkhard Ágoston*, ezuttal „Álom" cimen mutatja be, ragyogóan zöld lombok alatt, lágy rózsaszinek között hanyatt heverő szép leányaktját. *Gyügyei Nagy Zsiga* „Hattyuk" cimen, szép, szines vásznon festett le hattyuval játszadozó, fürdőző leányokat; *Szöllősy János* „Fekvő akt"-ját állitotta ki.

A *magyar népélet köréből* feltünik *Viski János* „Gulyásbojtár"-ja, *Szabó Dezső* „Sárközy leány"-feje. *Merész Gyula* „Öreg béres"-e, *Nyilassy Sándor* ragyogóan szines leánycsoportja a Tisza-töltésen s egyik ötletes témája: a „Sárkányt eregető parasztfiuk". A magyar népélet egyik legszorgalmasabb művész-tolmácsa *Eölvedy Gachal József*; most kártyavető cigányasszonyt, bibliás embert, öreg parasztot látunk tőle. *Kunffy Lajos* is hűségesen festi somogyi birtokának munkásnépét. *Udvary Pál* jól benépesitett „Reggeli vásár"-t festett, *Kemény Nándor* „Pihenő napszámos"-t, *Fried Pál* szines tarka sokác menyecskéket, *Pállya Celesztin* „Boronálás"-t és vásári jelenetet, a náluk megszokott művészettel. Élénk karikirozás jellemzi *Biczó András* szüreti hazatérőit, *Miklósi Mutschenbacher Ödön* sör- és borivóját. Nyugodt, derüs hangulat árad vitéz *Darvassy István* „Falusi délután" c. művéről.

A *hadi-élet* visszhangját hirdeti *Lengyel-Reinfuss Ede* „Tüzben" c. kisebb vászna, vágtató tüzérfogataival srapnellfüstös levegőjével. Sokkal nyugalmasabb nagy vászon *Juszkó Bélától* „Attila temetése"; mélyen átérzett éjjeli hangulat, csillagos éggel, az égő máglya fölszálló füstjével és pirosas fényével, mely csak sejteti a háttérben lejátszódó eseményt. A művész csak a némán csoportosuló vitézeket állitja elénk. Még egy katonai tárgy, *Remsey Jenőtől*: „Huszárok a Prinjaton". Torzitott alakok, háromszögekbe csucsosodó piros nadrágban ölfát raknak össze. A Rudnay-féle szobelin hatása alatt született típusok. Nem! Remsey igen kiváló, nagystilü mester. De ilyen magyar huszárokból nem kérünk.

Kézdi-Kovács László.

A tárlat megnyitása.

Szombaton délután nyilt meg az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat nagy téli kiállitása a Műcsarnokban. A megnyitáson kultuszminisztérium képviseletében *Kertész K. Róbert* h. államtitkár jelent meg *Tihamér Lajos* min. osztálytanácsos kiséretében. A megnyitás ünnepségén nagyszámu és előkelő közönség vett részt.

A megnyitás után a Műcsarnok tanácstermében *Hódossy Gida* elnöklésével *Hedry Aladár* közjegyző jelenlétében kisorsolták azt a 35 műtárgyat, melyet a Képzőművészeti Társulat a tagok közt való kisorsolás céljára vásárolt.

A sorsolás eredménye a következő: Kukán Géza: „Az anya". Megnyerte: *Varsányi Jánosné*. Komáromi Kacz Endre: „A regény jól végződött", nyerte: dr. *Cs. Tóth Géza*. Bosznay István: „Tavasz a Hüvösvölgyben", nyerte: *Steinbach Emilia*. Márton Ferenc: „A Műcsarnok hó alatt", nyerte: *Issekutz Aurél*. Kiss Kálmán: „A főut park ősszel", nyerte *Magyar Orsz. Tisztviselő Egylet*. Szlányi Lajos: „Téli verőfény Zalában", nyerte: gróf *Hadik János*. Romek Árpád: „Parasztablak", nyerte: *Egerzeiger Gizella*. Kézdi-Kovács László: „Őszi szinek", nyerte *a szarvasi főgimnázium phil. szertára*. Vidovszky Béla: „A befagyott Tisza", nyerte: *Klenovits Pál*. Burghardt Rezső: „Szeptember végén", *Lepter János*. Poll Hugó: „A rakparton", *Pfisterer Lajos*. Martinelli Jenő: „Lóth", *Demeczky Mihályné*. Eölvedy-Gachal József: „Bibliás ember", *Jungfer Gyula*. Pállya Celesztin: „Boronálás", dr. *Pollák Gyula*. Farkas Béla: „Csárdás", *Radványi Jenő*. Dolányi B. Ida: „Őszi virág", *Tóth Bartól Jenő*. Zombory Lajos: „Lovak az árnyékban", *Klein Gyula Zsigmond*. Bárdy Brutus: „Felhők", dr. *Löwe Károly*. Aradi Edvi Illés: „Ebédlő a hellbrunni kastélyban", *Hanser József*. Kampis János: „Indulás az itatáshoz", *Bezerédy Elemér*. Mihalovits Miklós: „Irástudó", dr. *Bene Ödön*. Nádler Róbert: „A görög királyi kertek alatt", báró Kisleteki *Lóvay Lajos*. Neogrády Antal: „Konyhakert", *Knuth Károly*. Deák Ébner Lajos: Cerammenti házak", dr. *Braun Gyula*. Edvi Illés Aladár: „Falusi udvar", *Szabó Lajos*. Baránski E. László: „Borus Balaton", *Kallós Leóné*. Pádly Aladár: „Paksi-utca", dr. *Kovács Ödön*. Nagy Sándor: „Az erdő nyáron", *Oppel Imre*. Csizik Gyula: „Zöld udvar". *Kéler Dénes*. Kövesdy Géza: „Hófoltok", dr. *Láng Lajos*. Gy. Takách Béla: „Vadkörtefák", *Maderspach Ferencné*. Páris Erzsi: „Hegytetőn", *Neumann Sándor*. Röck Károly: „Ködös reggel", *Réthy Béla*. Gy. Sándor József: „Április", *Fuchs Richárd*. Hessy Iván: „Havas Kálvária domb", *Neruda Nándorné*.

A Képzőművészeti Társulat sorsolása után a Hazai Művásárlók Egyesülete tartotta még sorsolását. Tizenkilenc, a Téli Tárlaton vásárolt képet sorsoltak ki. Az eredmény a következő:

Ditrich Adolf: „Dagály", nyer *Orczy Gyula*. Koszkoly: „Tabáni részlet", *Takács Adolf*. Falb Endre: „Tél". dr *Mayer Árpád*. Id. Dörre Tivadar: „Duna partján", *Jauernik Nándor*. Czeczei Szabó Sándor: „Falurészlet", *Kiss Elek*. Turmayr Sándor: Utca Velenceiában", özv. dr. *Bayer Sándorné*. Kovács József: „Októberi hangulat", dr. *Szokola Leó*. Csalányi Béla: „Pihenő", *Hampel Gábor*. Járitz Gyula: „A Sashegy oldaláról", dr. *Takách Béla*. Heyer Artur: „Kecskék a legelőn", *Sipeky Balás Béla*. Nádler Róbert: „Lunge Mare Regina Helena", *Csordás Elemér*. Szlányi Lajos: „Délutáni napfény", *Balogh Elemér*. Kézdi-Kovács László: „Erdő széle", dr. *Hedry Aladár*. Nagy Vilmos: „Kertben", G.. *Spamberger Alajos*. Poll Hugó: „Fehős reggel", dr. *Melly Béla*. Istvánffy Gabriella: „Fiatal juhok", *Klenovics Pál*. Major Jenő: „Buzakeresztek", *Felde Ágoston*. Edvi Illés Aladár: „Konyha", *Gerenday Béla*. S. Bors Károly: „Bucsuzik a nyár", nyerte *Báthory-István*.

Lajos Fülöp

hogyan vitte véghez azt a csodát, hogy táplálni tudta bőségesen népességét, melynek sürüsége messze tulnőtte területének segélyforrásait? A munka és a tőke bölcs összekapcsolása révén Meg tudott élni az egész világon, elküldve mindenhova az igen fiatal országokba és az igen vén országokba az intelligenciát, a dolgos kezet, a tőkét, a gyártott termékeket, a művészet alkotásait, szóval mindazt, ami hiányzott ezekben az országokban ahhoz, hogy az európai minta szerint éljenek és kormányoztassanak, és ki lehessen aknázni a területeiken rejlő gazdagságokat. A kereskedelem, a kivándorlás, a politikai uralom, a bank, a tudomány, a művészetek csak változott formái voltak a föld meghóditásának, amelyen Európa legnagyobb nemzetei éltek 1914-ig. Európának a világ óriási adót fizetett évről-évre pénzben, nyersanyagokban, a tőkék, az előállitott iparcikkek, művészeti dolgok forgalmában, melyeket Európa szállitott. Csakhogy a világháboru és az azt követő forradalmak nagyrészben összedöntötték a tőkének és munkának egyetemes birodalmát, amelyen Európa élt. Igy azután az a föld, amely 1848 óta csak szakadatlanul nőtt, ujból megszükült, sőt az a veszedelem is fenyegeti, hogy megfullad. Oroszország, Kina, Törökország legnagyobb része el van ma zárva az európai munkáskéz, a tőke és kereskedelem elől, a háboru, a forradalom, a nyomor hármas övével. Európa és Ázsia fele, a nagy tartományok Amerikában, Oroszország, Németország, Ausztria, Magyarország, Törökország, Kina, Mexiko az európai hitelek óriási temetői, ahol több nemzedék megtakaritott összegei vannak eltemetve a felforgatott világ romjai alá.

Észak-Amerika, amely a háboru előtt egymilliónyi népességet nyelt el évenkint Európából, teljesen elzárkózott a kivándorlás elől. Európa tizenöt évvel ezelőtt a világ hitelezője volt és egyszerre csak eladósodott leggazdagabb gyermekével, Amerikával szemben. Gyáraink megsokszorozódtak a háboru alatt, de vevőink egy része szétszóródott. Mialatt Európa nemzetei egymást kölcsönösen pusztitották, a többi népek megtanultak fonni, szőni, vasat önteni és gyártani. A nagyipar, mely 1914-ig Európa legnépesebb tájain összpontosult, azonkivül az Egyesült-Államokban és Japánban, most azon az uton van, hogy szétoszoljon az egész föld kerekségén.

A tőke mindenütt hiányzik Európában. A középosztálybeliek elszegényedése megszoritja mindenütt a takarékosság lehetőségét. Az adó, az adósságok, a szerzett vagyon elleni törvények, amelyek a háboru óta különböző formák alatt minden államban megsokasodtak, csak sulyosbitják a bajt. Szóval egy történelmi fordulóponthoz közeledünk. Európának egy része észrevette, hogy tulságosan népes és a tulnagy népesség az oka a társadalmi és politikai bajoknak. A tulnépességnek távoli okai vannak, mert egy évszázaddal ezelőtt kezdődött, de a kivételes körülmények, amelyek között Európa 1848-tól 1914-ig élt, nem engedték meg, hogy gondolkozzék a népesség szaporodásának hatásairól. Ezek a körülmények az emberek gyors szaporodását határozott előnnyé változtatták.

Nemzedékek gyors szaporodása volt a főoka a föld meghóditásának és hogy Európa uralkodott a XVIII. században, karjaival, munkájával, gondolatával, vasutjaival, táviróival, stb. És ez volt az oka annak, hogy a mai optimizmus legfőbb illuziója megszületett. Akkor még azt hitték, hogy Európa népességének növekedése határtalan. Csakhogy a valóság átléphetetlen határai visszahóditották jogaikat és Európa tulnépes részeire rákényszeritették a népesség fejlődésének lassu csökkenését. Ennek a lassubbodásnak végzetszerüen be kellett következnie, de a világháboru siettette. Ez a legkevésbbé látható változások egyike ma, de viszont a legfontosabbak egyike azok között, amelyek Európa életében végbemennek.

Mit nyujt?

Feleségének: szórakozást

Férjének: kellemes pihenést

Gyermekeinek: oktató mesét

Mindenkinek örömet!

Vegyen

TELEFONGYÁRI

rádiókészüléket!

Detektoros

készüléktől a legmodernebb

Hálózati

készülékig

3-6-12-18 havi

részletre kaphatja 22144

minden jobb rádiószaküzletben

Minden darabért
a Honvéd óceánjáró garantál:

Telefongyár Részvénytársaság

Tavaszi választás lehetősége Angliában.

London, dec. 21. A Star értesülése szerint, *a szocialista helyi pártszervezeteket figyelmeztették, hogy készüljenek egy esetleges tavaszi választás lehetőségére.* A lap szerint a kormány hajlandó úgy a liberálisoknak, mint a munkáspárt balszárnyának bizonyos engedményeket tenni. *Ha azonban a javaslatot ennek ellenére leszavaznák, akkor a kormány föloszlatná a házat,* s a be nem nyujtott költségvetésre hivatkoznék, annak bizonyitására, hogy mi mindent tenne az ország érdekében, ha abszolut többséggel rendelkeznék.

Karácsony estén összecsap Churchill és Snowden.

London, dec. 21. Az alsóház karácsony estéjén is tanácskozik, amire 1888 óta nem volt példa. Beavatottak szerint *a szentestén a két régi ellenség, Churchill volt és Snowden jelenlegi kincstári kancellár csap össze egymással. Snowden* ugyanis a munkanélküli biztositási novella tárgyalása közben támadta elődjét, aki most készül visszavágni. A képviselők egyébként állitólag azzal akarják megboszszulni magukat, hogy *az interpellációk özönét intézik az összes miniszterekhez* s igy akarják őket arra kényszeriteni, hogy az utolsó pillanatig helyükön maradjanak. Hétfőn a Ház a kormány egyiptomi politikáját tárgyalja, amidön a főszónokok *Sir Austen Chamberlain* és *Churchill* lesznek. Kedden *a singaporei flottabázis* kérdése kerül szóba. A karácsonyi szünet január 21-ig tart.

Néma tüntetés Belgiumban.

Brüsszel, dec. 21. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* Egész Belgiumban tegnap este óta nagy a csend. Péntek este hat órakor mindenütt bezárták az üzleteket, kávéházakat, vendéglőket, a házak ablakain lebocsátották a redőnyöket, a szinházak és kabarék nem tartanak előadásokat. *Ez a néma tüntetés a kormánynak szól és tiltakozás a kereskedelmet sujtó nagy adók és az alkoholárusitást megnehezitő tilalmak ellen.*

László Fülöp

MDK

A müncheni udvari sörházban, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

László Fülöp MDK

A müncheni udvari sörházban, repr.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

László Fülöp

A regélő asszony, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

László Fülöp

festőművész

Barcelonai világkiállitás nemzetközi képzőművészeti kiállitása - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.9.

László Fülöp

szerepelt az Arcképfestők kiállításán a

Nemzeti Szalonban.

Est 1935. X. 6.

Lászlo Fülöp

Szerepel a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Ujság 1929 II. 28

László Fülöp

Egyik alapitója volt a Magyar Képzőművészek Egyesületének.

N.U.934.XII.6.

László Fülöp

A Magyar Képzőművészek Egyesületének egyik alapitója volt.

M.934.XII.4.

Lánló Fülöp

szerepelt az Arcképfestők kiállításán.

Pesten 1925. I. 7.

László Fülöp.

Esti Kurir, 1927. dec. 20.

MŰVÉSZET

A téli kiállitás

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elég gyors ütemben rendezi kiállításait. Csak most zárták be a nyári termés tárlatát, máris megtelt tizenkét terem ötszáz képpel és szoborral.

Nem volnánk tárgyilagosak, ha azt mondanánk, hogy a téli kiállitás anyaga nem művészi, hogy az átlag nem üti meg azt a nivót, amelynél már észre kell venni a festőt, de az az elszomoritó, hogy százával vannak az egyformán festeni tudó, bizonyos kézügyességgel dolgozó művészek s évről évre tömben lesznek, már-már tömeg, de nem kerül ki belőlük az a néhány várva-várt nagy festő-zseni, aki előbbre viszi a művészetet.

A téli kiállitás eseménye *László* Fülöp kollekciója. A hivatalos működés néhány sablon-bravurja mellett a *Bethlen* Margit grófnő és dr. *Scitovszky* Tiborné portréján találunk művészi elmélyülés nyomát. E teremben *Michalovits* Miklós, *Barkász* Lajos, *Kárpáthy* Jenő, *Huber* István, *Márk* Lajos müveit emlitjük meg.

Igen érdekes a szolnoki gyüjtemény, amelynek régi anyagában *Deák* Ébner, *Bihari* Sándor, *Aggházy*, *Zemplényi*, *Böhm* Pál és a remek *Pettenkofen*-sorozat üditő hatásu. Az uj sorozatból *Hegedüs* László, *Szüle* Péter Rácz Lacija (a Tárlat legjobb darabja), *Fényes* Adolf, *Zádor* István, *Mihalik* Dániel, *Aldor* János László, s egy-egy nagyobb, szép kollekcióval *Zombory* Lajos, *Vidovszky* Béla, *Szlányi* Lajos, valamint a fiatalok közül *Radnai* Miklós, *Chiovini* Ferenc, *Barta* Ernő, *Pólya* Iván, *Gulyás* Sándor, *Gulnes* Lajos, *Péter* Marianne emelkednek ki. A többi termekből *Prohászka* József, *Rakssányi* Dezső, *S. Müller* Ágosta, az egyre izmosodó *Szánthó* Mária, *Papp* Emil, *Nyilassy* Sándor. *Dolányi B.* Ida, *Papp* Gábor, *Várady* Gyula, *Sárdy* Brutus, *Garzó* Bertalan, *Kézdi-Kovács* László, *Kiss* Farkas Imre, *S. Bors* Károly, *Berkes* Ili, *Kallósné H.* Adrienne, *Basilides* Barna, *Horváth* Margit, *Turmayer* Sándor, *Józsa* Károly, *Makoldy* József, *Fried* Pál neveit halásztuk ki. *Tatz* Lászlóval régen találkoztunk. Egy kis terme van, telve régebbi nagyértékü, s ujabb kvalitásos alkotásával. Egy vörös és egy sárga szinproblémás portréja nagy tudását bizonyitja.

A szobrászanyag válogatott és jó. *Strobl* Zsigmond portrésorozata magasra emeli a szobrászati rész nivóját, amelyhez *Kaszab* Károly nebulója és egy aktja, *Bory* Jenő egyik terrakottája s hősi emléke. *Székely* Móric Ifjuság cimü szoba, *Vörös* János egy aktja, *Szamosi Soós* Vilmos és *Korányi* Felicitás plakettjei jelentékenyen járulnak hozzá.

*

ürdik. El akarja küldeni a hivatalnok kis-
sszonyt, de

nem lehet, mert az már előleget is kapott.

Azt mondja: *ne kísérts sátán, de ez nem kí-
értés, hanem a duál ...*

Észrevettem, hogy *Nóna* hova akar ki-
yukadni: a hivatalnokkisasszony a főnök
rnak valószínüleg nem csupán *duálja*, ha-
em egyuttal *iduálja is*. Ez pedig nem
ranszcendens dolog. Egyébként is éjfélre
járt az idő,

az ibolyáknak nyoma sem volt,

azok valahol elkallódtak a szférákban, erre
eltávoztam. Hitetlenségemért kegyetlenül
megboszultak a szellemek. A sötét és sikos
lépcsőházban *hanyatvágódtam*. Szerencse,
hogy *nem előreestem*.

A szofista tanár pótlóolag behozott a szer-
kesztőségbe *egy ismert iratot*, amelynek leg-
lényegesebb része az, hogy szerinte szüksé-
ges kiemelni, hogy *Nóna semmiféle bibliai
idézetet soha sem említ és a reinkarnációra
csak példabeszédeket mond*.

Ezt el is hiszem. Aligha valószinü ugyanis,
hogy *a bájosan naiv és egyszerü Nóna is-
merné a bibliát*.

Németh Károly.

László Fülöp.

Magyarság, 1927. dec. 18.

Téli tárlat

A Mücsarnok téli tárlata változatos és magas nivóju müvészeti esemény, melynek különös hangsúlyt ad a 25 éves fennállását ünneplő *szolnoki művésztelep* jubiláris kiállitása és a Londonban élő *László* Fülöp legujabban idehaza festett portréinak szines kollekciója.

Az *I. terem* főfalán sorakozik a világhirü arcképfestőnek csupa közéleti előkelőségeket megörökitő portrégalériája. Rendkivül impozáns benyomást gyakoról ez a nyolc képből álló válogatott kis gyüjtemény, melynek minden darabja László Fülöp mai stilusát képviseli. Ez a stilus a reprezentativ, előkelő előadás stilusa, amely természeténél fogva inkább a felszinen mozog s amelynek nem lehet célja a mélyebbre ható lélekelemzés. Ez a választékos előadásmóddal párosult disztingvált felfogás a beállitásban, ünnepélyesség a szinek hangolásában és páratlan rutin az, ami Lászlót Londonban is a főuri világ kedvelt portretistájává tette. László Fülöp XIII. Leója és aranyérmes Csekonics grófnője még egy bensőségesebb, *kimeritőbb* portréstilus emlékei, melyektől épen ez a kissé hüvös előkelőség választja el most kiállitott müveit.

Ezek között kétségkivül a kormányzóné lehelletkönnyedségü portréja a legsikerültebb és legigazabb. Látszik, hogy a művészt érdekelte modelljének finom s érdekes vonásokban gazdag tekintete, melyet ezüstszinü hajkorona s könnyed, barnás vállfátyol drapériájával övez és hangsulyoz.

A *kormányzó* életnagyságu, reprezentativ térdportréja Otranto hősét állitja elénk. A beállitás nemes felfogása László kivételes izlését dicséri. Nála ez adva van. A kormányzó tengernagyi diszöltönyben kilépő mozdulatot tesz, rövid kardját bal karján nyugtatja, vállán sötét köppeny, melybe belekap a háttérben haragosan hullámzó sötét tenger szele. Távolban pirkad. A kissé barokkos pátosz itt jól hat. Az arc nem adja ugyan vissza maradék nélkül a kormányzó karakterét (mint a kiállitott előkészitő tanulmány sem), mégis a róla ujabban festett portrék egyik legjobbika. A kormányzó általában nehéz téma a festők számára. Markáns arcéle inkább profilból hat. A reprezentativ portrék viszont en face beállitást követelnek s igy az erős rövidülések idegenszerüséget visznek az arc vonásaiba.

A *miniszterelnök* képén szemben a művész bámulatos anyagfestő rutinjával és finom szinkompoziciójával az arc tektonizmusa s főleg a beállitás kivánni valót hagy maga után. *Bethlen grófné* finoman felfogott képe már sikerültebb, bár a fenti hölgyportréval nem egyenértékü.

Scitovszky Tibor portréja legjobb példája László fentebb jellemzett mai stilusának. Dekorativ, mondhatni gusztusos szinek mesteri egymásravonatkoztatása egy elegáns beállitásu, érdekes vonásu ur diszmagyarján, kinek arcvonásaiban a szintetikus összevonást találjuk egy Karlovszky lélekbe hatoló analizise helyett. *Scitovszky Tiborné* arcképén sajátságosan ez a lélektani rész kerül tulsulyba szemben a dekorativ momentumokkal.

Kukán Géza Bosznay Isvánt ábrázoló portréja kifejező erő és belső igazság dolgában László bármely arcképével kiállja a versenyt. Halk tónusu „Lady Barclay"-ja a kiállitás egyik legfinomabb portréja. *Komáromi Kacz Endre* markáns férfiportréja és lágy, szürkés női arcképe a terem egy-egy nevezetes főállomása. *Márk Lajos* koloritja is megélénkült egy vörös drapériás nőalakján.

A tájkép terén *Barkász Lajos* két igen friss, bravuros hüvösvölgyi részletével jeleskedik. Érdekes *Márton Ferenc* bemutatkozása, mint tájképfestő. Ködös reggeli tájai átélt, őszinte hangulatok. *Aradi Edvi illés* „Homokbánya"-ja és *Pádly Aladár* őszi impressziója mellett *Szabó Dezső* és *Háry Gyula* neve érdemel még említést.

Komáromi Kacz Endréné csendéletei uj állomást jelentenek az ismert akvarelista működésében, kinek tárgyválasztásban és rendezésben való disztingvált izlése mindjobban fejlődik, szinei erőteljesekké válnak. *Györffy István* csendéletén az objektiv ábrázolás irányát követi. *Huber István* rajztudása egy szinben jól hangolt aktján érvényesül. *Mihályits Miklós* kis bibliai kompozicói és *Vigh Bertalan* aranysárga fantáziája komoly értéket képviselnek.

A *VIII. teremben Prohászka József* férfiarcképe karakteres, komoly müvészi teljesitmény, amely *Komáromi Kacz Endre* gyermekképe és *Brüll Aladár* harmonikus szinesü szép női arcképe mellett is megállja a helyét. *Nyilassy Sándor* jóizü falusi genreji, *Pap Emil* tiszta levegőjü dunántuli tájai, *maróthi Major Jenő* ködös reggeli hangulata, *br. Pongrácz Sarolta* őszi tájképe mellett *Brenner Nándor* hatalmas tárnajelenetét és *Szánthó Mária* fekvő aktját emeljük még ki.

A *IX. teremben Pörge Gergely* egy érdekes akarattyai részletével uj oldaláról mutatkozik be. *Pádly Aladár*, *Turmayer Sándor* és *Várady Gyula* mellett a fiatal, tehetséges *Sárdy Brutus* üde természetszemléletét két jó tájképe képviseli. Érdekességei még a teremnek *Páris Erzsi* és *Neogrády Antal* friss akvareljei, *Fried Pál* bikaviadal-impressziója, valamint a Párisban élő jeles rézkarcolónk, *Dobay Székely Andor* rouen-i részletei. Itt van *Papp Gábor* II. Vilmos volt német császárt ábrázoló arcképe, melyet kevéssel ezelőtt festett Dornban.

A *X. teremben* a fiatal *Berkes Ili* napsütéses tája ujból megerősiti a hozzáfüzött reményeket. *S. Bors Károly* olasz és *Gimes Lajos* magyar tája *maróthi Major Jenő* „Akácerdő" cimü olajfestménye mellett is magas nivót képviselnek. *Bardócz Dezső* jellegzetes férfiportréja, *Sárkány Loránd* tanulmánya mellett *Basilides Barna* „Imádott" cimü müve különös festői törekvést árul el.

A *XI. teremben* ismét *Sárdy Brutus*, *S. Bors Károly* a jelentősebb nevek, akik mellett azonban *Makoldy József* stájerországi akvareljeivel, *Kutasi Imre* egy borongós hangulatával, *Pádua Kálmán* nagybányai részletével, valamint *Vas Ferencné*, *Józsa Károly*, *Csóka István*, *P. Horváth Margit* egy-egy tájképével szintén sikerrel szerepel. Az itt kiállitott kisplasztikai alkotások sorából kiemelkedik *Szuhodovszky Mihály* finom profilu plakettje, *Vastagh László* érme és *Markup Béla* kerámiái.

A *szobrászati rész* (III. és XII. terem) igen gazdag. *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* nagyobb kollekcióval szerepel. Az anyagot ismerő és megbecsülő nemes naturalizmusa különösen márvány szobrain jut érvényre. A „Reggel" cimü nagyobb méretü ülő aktja jelzi leginkább stilustörekvéseit. A hus puhaságának érzéki visszaadása, fiom konturhatás, lágyan hullámzó vonalritmus s a térbeliség éreztetése jellemzi modorát. Portrészobrainak felfogásában mindig alkalmazkodik modelljének karakteréhez. László Fülöp mellszobrán a pátosz, kedves kislány-büsztjén a gyermeki báj, Apponyi grófján a nagy ember felsőrendüsége szólal meg. Debreceni Tisza-szobrának gipszmodelljén a formák monumentális összefogásával emeli ki a tragikus sorsu államférfiu nagyságát.

Zala György magas relief technikáju, Szeged számára készült hatalmas szobor csoportjában a nemzeti megujhódásnak emelt méltó emléket. *Berán Lajos* békésszentandrási hősi emléke klasszikus lépő motivumával, egyszerü felfogásával kiválik az utóbbi idők sok sablonja közül. Hősi emlékkel szerepel még *Borg Jenő*, ki a müegyetemi és *Horváth Géza*, ki a püspökladányi hadiemléket állitotta ki. Kifejező *Stróbl Lőrincnek* egy szerencsétlenül járt pilóta emlékét megörökitő emlékmüve is. Sok jellemző erő és humor van *Kaszab Károly* „Nebuló"-jában. A fiatal *Vastagh László* karakteres Heklerportréja, *Vörös János* és *Székely Móric* egy-egy női aktja, *Martinelli Jenő* és *Nemes György* kisplasztikája az erőssége még a szobrászati résznek.

A *XIII. teremben* rendezte az Olaszországból hazatért *Tatz László* gyüjteményes kiállitását. Az erősen hangsulyozott s mégis finom szinekkel gazdagodott palettáju fiatal portréfestőt főleg a női arcok egyéni bája és intelligenciája érdekli. Régibb müveit tompább szinezés és részletezés jellemzi („Ruzs") s most tisztán csengő sárgán („Mária Valli kisasszony") és harsogó biborvörösen („Női arckép") gyulladnak ki erősen dekorativ szinei, melyeket szélesen rak fel vásznára. Klasszikus profilu, szürkés ruháju portréja és egy nagyobb mozdulattanulmánya kitünően jellemzik Tatz nagyvonaluvá lett festői modorát.

*

A téli tárlat szolnoki részével annak értékéhez méltó terjedelemben holnap fogunk foglalkozni.

Pipics Zoltán dr.

jet ügyesen megváltoztatta, szakált és bajuszt növesztett és, mint külföldi turista, állandóan uton van Magyarország különböző városaiban. A jelentések alapján most a budapesti királyi büntetőtörvényszék *ujabb elfogató parancsot adott ki Sinkó Adorján ellen*, amelyet megküldtek a vidéki rendőrhatóságoknak, csendőrségi osztagoknak és a határrendőrségnek is.

Csak megbizható minőségel ajánlunk!

Karácsonyi vásár!

Nemzeti gyermekruha **7.50**-től
Ujdon ... **1.10**-től
6 drb összes csipkekendő tetővel, dobozban .. .. **2.—** -től
Figurás gyermekzsebkendő .. drb **—.32**-től
Drágos szatinpapian .. .. **27.—** -től
Ingaljutakaro .. .. **28.** -től
Prima mosóáru **1.30**-tól

Osszes cikkünkben nagy occasió!

KUNZ

JOZSEF ES TARSA
Deák Ferenc és Bécsi-u. sarok

ban annyi izgalmat és annyi élvezetet szerez-tek neki. Közöttük vannak Goya legbravurosabb lapjai, a heves mozgásban ábrázolt ember és állat kompozicióba szerkesztésének csodás példái. A legcsodásabb bennük természetes hatásuk: az igazságuk.

A «Caprichos» sorozatába Goya titkos gondolatainak és keserü életbölcsességének csak egy részét tudta beleszoritani. A karcok mellett maradtak rajzai, melyek nemcsak

— **Azokhoz a betegségekhez, melyekről nem szivesen beszélünk,** tartoznak kétségen kivül az aranyeres bántalmak is. Keletkezésüket elősegitik az ülő életmód egészségrontó hátrányai. Tulajdonképpeni okait azonban a bakteriológia fáradhatatlan kutató munkája fedezte fel. Ezek a legujabb felfedezések gyakorlatilag a Posterisan nevü gyógyszerben lettek felhasználva, mely szer által, mint bebizonyult, az aranyér oka és okozatai könnyen kiküszöbölhetők. Dijtalan felvilágositó tudományos értekezést szivesen küld a „Viktória"-gyógytár: Budapest, VII., Erzsébet-körut 21/A. A szer itt, valamint minden más gyógyszertárban is beszerezhető

— **Nagy képes méhésznaptárt** ad ki az 1928. évre a „Méh", a magyar méhészek lapja, mely minden méhésznek nélkülözhetetlen, mert utmutatást nyujt, hogy hogyan méhészkedjünk, ha eredményt akarunk elérni. Eddig ilyen bő anyagu naptár méhészeti téren nem jelent meg, mely tekintettel van a mindennapi élet követelményeire is. A naptár bolti ára 2 pengő, és

napok. Ha ezekre a munkára nézve épp olyan hom[ályo]-sak, mint a caprichok, formai előadás tekintetében pedig annak a torzitó rajzának példái, melyvel a fesiői mesterelőjét mindig házának örég Goya müvei ezek a ismert rézkarcsorozat-vagy «Proverbios» ok) részét sohasem karcolta készüket azonban a «Dis-

közönség ünneplő kedve, lelkes" hangulat, valósággal sével a kacagtatóan jókedv

Honthy H

bravuros hármas alakitásá énekét és táncát a legfor ujjongó lelkessége kisérte

Berky L

végtelenül kedves francia

Delly Ferenc és

Székely Gizi, *Sugár*, *Várna* egy-egy remekbe formált sei a szenzációs sikernek. ságos zenés vigjáték min gyogó szereposztásban ke karácsony két estére is v nap délután

Fedák Sárival A sz

karácsony két délutánján

A gazdag

(*Makay* Margit, *Forrai* Rózsi, *Turay* Ida, *Székely* Gizi, *Czobor*, *Rákosi*, *Gózon*, *Sugár*, *Komlóssy Ilona*) kerül szinre.

1. *Szép Heléna szerelmei*, mitológiai szatira th felvonásban. Főszereplő: Korda Mária. 2. *Gond anyó*, Sudermann világhirü regénye 10 felvonás ban. Főszereplő: Mary Carr. 3. *Magyar Hirado*. Az előadások kezdete, hétköznapokon: 5, 7, 8, negyed 10, vasár- és ünnepnapokon, piros h rem: 3, 5, 7, negyed 10, zöld terem: 4, 6, 8 órakor. — *Hétfőn, szerdán, pénteken* 6—8-ig az *Autó* világfilm kerül bemutatásra. Jegyelővé tel: délelőtt 11—1 óráig. — *Szombat délután fél 4 és fél 6 órakor, vasárnap délután 3 óra*

Szőnyegek
Butorszövetek
Padló-filcek
Kárpitos-kellékek
mélyen leszállitott árban
Back és Gerő
IV., Hajó-utca 12—14 Telefon 75 12

A Magyar Szinház karácsonya

A *Magyar Szinház* a karácsonyi ünnepeken összesen négy előadást tart. Mindkét karácsony este a szinház ragyogó vigjáteksikere, a *Macska* kerül szinre, mind a két karácsony délután, a szezon legnagyobb drámai sikere, a *Külváros* szerepel a müsoron. Mindkét darab a premier nagyszerü kiosztásában kerül szinre. Rendes helyárak.

* **Carmen — Olschewska Mária,** a bécsi Staatsoper kiváló müvésznője lesz holnap, hétfőn, este a Városi Szinházban. Bérlet „B"-sorozat. Legdrágább hely 7 pengő 94 fillér, legolcsóbb hely 96 fillér.

belső falaira festett freskóképein alkotta meg a müvész.

Egészében olyan kiállitás ez, melyhez érdekességre és tanulságosságra foghatót már régen látott a főváros közönsége. Elrendezésének és gazdag tartalmu katalógusa megszerkesztésének érdeme *Hoffmann* Edith dr.-é, muzeumunk grafikai osztályának kitünő igazgatójáé. *(e. a.)*

LINDBERG
kb. 3200 km-es re
Washingtonbó
ism
Gargoyle M
GARGO
·Mobi
VACUUM OIL COMPA

* **A vörös sál.** *Beöthy* László, a Belvárosi szinház igazgatója uj magyar darabot foga-

László Fülöp

festőművész

Téli Tárlat - Képzőművészeti Társulat kiállítása - Műcsarnokban - képével szerepel. Egy-két portréja.

Uj Nemzedék
1930.XII.21.

László Fülöp

AZ EST 1925 V. 16.

László Fülöp, Munkácsy Mihály, Pentelei Molnár János a Műcsarnok tavaszi kiállításán

— *Az Est tudósítójától* —

Annak az ötvenhárom képnek, amely *László* Fülöp alkotásának egy csekély része s amely a Műcsarnok első termét tölti meg, kortörténelmi érdekességén kívül az a jelentősége, hogy győzelmet hoz festőjének. Ez a gyüjtemény arra kényszeríti a nézőt, hogy teljes mértékben elismerje *László* Fülöp kitünő arcképfestői képességeit. Van itt néhány olyan képe, amely már túlélte azt a kritikus húsz esztendőt, amely a festmények halhatatlanságának első perce, de amely idő alatt okvetlen elválik, ér-e a kép valamit, vagy nem? László-nak nem egy ilyen próbát kiállott képe lóg itten, de ezeknek sorában is legszebb *Szabó Miklós, gróf Csekonics Jánosné, gróf Szapáry Gyula, gróf Mensdorf Pouly és Hubay Jenőné arcképe.* Aki ezeket festette, az sokkal több, mint aminek László-t ellenfelei taksálják, az igazán mester, aki megérdemli nagy sikereit.

Munkácsy Mihály halálának huszonötéves fordulóját azzal ünnepli a Műcsarnok, hogy a nagy magyar zseni négy művét mutatja be. A szoborteremben állították föl az »Ecce homo!«-t, amelyet *Déry* Frigyes hagyományozott Debrecen városának és az óriási vászontól jobbra-balra helyezték el a »Tépés csinálók«-at, »A falu hőse« és a »Zálogházban« című műveket. Annak a kritikai reviziónak a kezében, amely okvetlenül el fog következni a Munkácsy-ügyben, hatalmas ütőkártya lesz ez a három utóbbi festmény.

Pentelei Molnár János alkotásaiból három teremre valót gyüjtöttek össze. Ez a lelkiismeretesen összeállított gyüjtemény hiánytalanul képviseli a korán elhúnyt művész képességeit. Ifjúkori tanulmányai, zsánerszerű kompozíciói, hatalmas arányú szentképei, tájképei, portréi és csendéletei láthatók itt együtt. *Pentelei Molnár* Jánost mindig komoly belső kényszerűség állította a vászon elé s mindig teljes tehetségét vitte harcba, ha festett. Nemcsak tüneményes technikus volt, hanem költői érzések is frissen éltek szívében, amit a hagyatékában maradt legszebb darabok igazolnak.

Szobrainak gyüjteményét mutatja be *Hüvös* László. Minden képességét egyesítette a »Fragment« című szép márványon.

Az egykori jeles építésznek, *Petz* Samunak sok szép templom és középület építőjének tervrajzaiból is népes sorozatot szedtek össze és kiállították *Rerrich* Béla és *Berán* Lajos által tervezett Petz Samu-emlékkút tervét.

A tavaszi kiállítás fiatal nevei közül hármat kell külön kiemelnünk: *Brenner* Nándor, *Aldor* János László és ifj. *Radnai* Rezső nevét. Megszokott kitünő csendéleteivel szerepel *Romek* Árpád, igen hatásos püspök-portréval *Glatter* Gyula, nagyon tehetségesek *Kohner* Ida arcképei, feltünik *Márk* Lajos vászna. Érdekes és hatásos *Spányik* Kornél irredenta képe. A festők között *Udvary* Pál, *Brüll* Aladár, *Unghváry* Sándor, *Stokol* Villibald, *Vass* Ferencné, *Gaál* Ferenc, *Biczó* András, *Háry* Gyula, *Stetka* Gyula, *Bodnár* János, *Kóbor* Henrik, *Kövér* Gyula, *Kemény* Nándor, *Józsa* Károly, V. *Eleőd* Carola, *Sárkány* Gyula, a szobrászok sorában pedig *Farkas* Zoltán, *Bory* Jenő és *Csillag* István munkái érdemelnek külön is figyelmet. A kormányzó szombaton, május 16-án délben nyitja meg a tavaszi kiállítást.

Vitez Gergye József, a tragikus véget ért pilóta, temetése. A sír fölött két repülőgép keringett egészen alacsonyan és virágot dobott a koporsóra.

— **A Menyasszonyok Tánca.** *Párizsból* írják nekünk, hogy Fontenay-sous-Bois-ban most rendezték a szokásos Menyasszonyok Táncát. Erre a táncra tudvalévően mindazok a férfiak és nők hivatalosak, akik házasodni, illetve férjhezmenni akarnak. Az a jótékonysági iroda, amely a menyasszonyok táncát rendezi, minden résztvevővel egy blankettát töltet ki. Ezen a blankettán kérdések vannak és ezekre a férfinak, vagy nőnek válaszolnia kell. Ha pontosan kitöltötte a rovatokat, akkor körülbelül a következő kép bontakozik ki a blankettából:

Ernest Dupon, egy bútorkereskedésben kereskedelmi alkalmazott, 800 frank havi fizetése van, 30 esztendős, 2 esztendeig volt a háborúban, megsebesült, de azért kifogástalan egészségnek örvend, — egy

ra is azon fogunk dolgozni, hogy a házasodni és a férjhezmenni akarókat egymásra találtassuk.

A Menyasszonyok Táncát legközelebb megismétlik.

— **Egy volt miniszter kártérítési pöre a román vasút ellen.** *Temesvári* tudósítónk jelenti: *Brediceanu* Lajos, a volt Take Jonescu-féle kormány erdélyi minisztere pörrel támadta meg a román államvasutakat *szállítási károkozás miatt.* A volt miniszter ugyanis a vonatra feladott értékes bútorait, drágaságait és emléktárgyait nem tudta megkapni, a drága küldemény szállítás közben elveszett. *Az emléktárgyak közt volt a trianoni békeszerződés egyik eredeti példánya is. Brediceanu 2,775.000 lej összegű kárigényt* kívánt a bíróság előtt érvényesíteni, amit elsőfokon meg is ítéltek neki. Fellebb-

MDK

László Fülöp festő

Tav. kiáll. Műcs. máj. 36. l.

Lanló Fülöp

8. Ó. U. 931. X. 18.

MŰVÉSZET

Őszi tárlat

A Műcsarnok idei első kiállítása tulajdonképpen négy nagy tárlat anyagát foglalja össze. Külön kiállítása van a *Magyar Arcképfestők Társaságának*, egész sor termet foglalnak le a *Magyar Akvarel és Pasztelfestők* és végül egész sor kollektív-kiállítás csatlakozik hozzájuk.

Az első két terem a *Magyar Arcképfestők Társaságáé*, amely teljes nagy tagnévsoral jelentkezett, még *László* Fülöp is szerepel egy nagy portréval. Nagyobb kollekciót hoz *Márk* Lajos, eszközeinek ismert jellegzetességével, *Szüle* Péter négy elmélyült karaktertanulmánnyal, *Zádor* világos s dekoratív hatású portrékal, *Kandó* régebbi munkáival és *Czencz* néhány finom studiummal. Rajtuk kívül *Áldor, Gábor, Frank, Glatz, Istokovits, Prohászka, Moldován, Hermann, Kunffy, Udvary, Kunwald, Turmayer, Schossberger Klára, Csene János, Kövesdy* és *Sárkány* adnak egy-egy jó arcképet.

A *Magyar Akvarel- és Pasztelfestők Egyesülete* anyagában legérdekesebb az a retrospektív rész, amelyben főleg a XIX. század vízfestészetének fejlődését mutatják be. Mai kiállításuk azokat a festőket vonultatja fel leginkább, akik az akvarel hagyományos útjain járnak. *Szlányi* impresszionista tájképei mellett új hangot jelentenek: *Szőnyi* István kis kompozíciói. Jó hatással kaptak itt helyet *Chiovini, Halasy-Horváth, Maróthy, Lám Ilona, Badócz, Gimes, Csizik, Bán, Krenner, Halápy, Diósy, Gallé, Ducsai, Baranszky, Lukács Stefi, Jásik, Hende, Balásffy, Wagner, Rónai, Förstner, Vasinka, Hesky, Dörre* és *Komjáty* lapjai.

A csoportkiállítás-jellegű résszel külön fogunk foglalkozni.

Gy. T.

nak az épületcsoportnak [illegible]
amelyet Alpár alkotott. Telcs szobra finom kultúrával és előkelő formaművészettel állít emléket a nagy művésznek, akinek nevét és alkotóerejét a régi és új Magyarországban egész sereg architekturai érték teszi emlékezetessé. Az ünnepélyen *Czigler* Géza mond ünnepi beszédet.

80.u
931 X.18

A művészetpártoló művelt ma
üzletem kirakatában kifüggeszt
más" szövegéből már tudomást s
a magyar képzőművészet népszer
fáradhatatlanul dolgozó üzletemet

László Fülöp
festőművész

8 Órai Ujság
1930.XII.21.

Jubileumi kiállítás a Műcsarnokban

Fennállásának hetvenedik esztendejét ünnepli a Képzőművészeti Társulat s e nevezetes évfordulót a Műcsarnokban kiállítással ünnepli meg. Nem vágyódva üneprontó szerepre, kár volna itt és ez alkalommal magyarázni, hogy ez a kiállítás miért nem teljes, hol, milyen irányokból és személyekből keresendők hibák vagy félreértések, amelyek kívánt egységes egyetértés helyett széthúzást teremtenek s eredményezik azt, hogy ez a kiállítás valóban tömegekkel kénytelen pótolni azok hiányát, akik még a másik fél szemével nézve is díszt és értéket jelentenének egy, az egész magyar művészetet reprezentáló kiállításban. Más helye és ideje van azonban e problémák és harcok megvitatásának. A *Képzőművészeti Társulat* most jubilál s a nagy multnak kijáró tisztelet illetlennek érezné e harcok felemlegetését.

Ha mégis csalódásról beszélünk, az nem a mai anyagra vonatkozik, amelyet az előzmények ismerete után ilyen összeállításunak vártunk. De meg kell vallanunk, hogy a retrospektív részt, e hetven esztendős mult és fejlődés értékeit vártuk gazdagabban és telje-

sebben e falakon. A zsuri, amely a mai anyagot birálta, nagyon bőkezű és nagyon enyhe volt. Az elmaradtak helyébe sok gyenge vagy legfeljebb közepes munkának is helyet adott, mennyivel jobb lett volna e tarka összevisszaság helyett a régi évek nagy teljesítményeit gyüjteni össze legalább a tárlat egy részében — de itt legalább teljes névsorral. A halottaknak végre is nincs pártállásuk.

Ezen túl a jubiláris kiállítás a Műcsarnok tárlatainak ismert és szokott nivóját adja — a szokottnál nagyobb anyaggal. Az aranyérmes és koszorus nagy nevek közül csak *László* Fülöpöt látjuk három portréval, melyek közül *Apponyi* arcmása teljes érték, *Karlovszky* Bertalant ugyancsak néhány már ismert romantikus lendületű portréjával, *Duditsot* egy bibliai tárgyú képe, *Katona* Nándort pedig két őszinte tájképpel. A szobrászok közül *Zala* érdekes portréja és hősi emléke, *Róna* két vidám kompoziciója és *Pásztor* két ismert aktja képviselik az elsősorban álló neveket.

A többiek zsufoltságában is kitünik egy-egy jelentősebb értékkel *Szüle* három portrétanulmánya, *Csancz* két színes női figurája, *Burghardt* Rezső nobilis tájképei, *Gál* János két tiszta munkája, aktja, *Benkhardt* friss napsütéses képe, *Szlányi* tarka piaca, *Kövesdy* genreje, *Kunffy* öregasszonya, *Gábor* Móric női arcmása, *Cigány* Dezső már ismert három nyugodt studiuma, *Udvary* Pál országúti jelenete, *Horváth* József jó akvarellja, *Heintz* dekorativ kompoziciója, *Kukán*, *Balázs*, Gy. Sándor, Sz. *Lowagh* Ernesztin, *Balló*, *Márton* Kálmán, *Aldor*, *Moldován*, *Hosszú*, *Gulyás*, *Brüll*, *Mihailovics*, *Komjáthi*, *Galli*, *Tolnay*, *Bednár*, *Révész*, *Poll*, *Kanyós*, *Juszkó*, *Háry*, *Aradi Edvi Prohászka*, *Horváth* Béla, *Szánthó* Mária, *Gimes*, *Fried*, *Csirek*, *Thomanné*, *Kemény*, *Darvassy* és *Csapó* Jenő egy-egy képe.

Még nehezebb a válogatás a szobrok között, amelyek egymást elnyomva tolonganak a nagy csarokba. A már említetteken kívül *Margó*, *Soós*, *Orbán*, *Szödy*, *Siklódi*, *Kernstockné*, *Bori*, *Somló* Sári, *Hanzély*, *Martinelli*, *Forgách* Erzsébet, *Moiret*, *Lux* Alice, *Csillag*, *Reményi*, *Leöte* Éva, *Fülöp*, *Csiszér*, *Ccucs* Antal és *Hadzsy* Duci egy-egy feje vagy figuráliskompoziciója jelentenek figyelemreméltó kvalitást.

gy. t.

50

Kiállitások.

Népszava XXXV.évf.1907 ápr.13.
89 sz. 6 lap.

László Fülöp kiállitása.

László Fülöp

50 műve nekrajel a hűcsaknok
tavaszi táslatán

Magyarság 1925 V. 7

László Fülöp

Összegyűjtött művei vezérelnek
a Kép. műv. Társulat tavani
tárlatán a Műcsarnokban
„Angol bíró portréja" (emlitve)
Gösgely " – " –
A művén felsége – " –

Magyarság 1925 V. 16

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Három kiállitás

I.

Tamás Henrik, az Akadémia-utca 8. szám alatti Tamás-Galéria helyiségeiben saját képgyüjteményét állította ki, idegenforgalmi propaganda céljaira. Ügyelt arra, hogy csak olyan képeket mutasson be, melyekben a külföldiek azonnal megérzik fajiságunkat, amelyekben népünk lelke nyilatkozik meg legpregnánsabban. Nem véletlen tehát, hogy elsősorban egy pár romantikus mester, mint *Rudnay* Gyula, *Iványi-Grünwald* Béla, *Koszta* József és egy régebbi, poétalelkü naturalista, *Mednyánszky* László báró jut szóhoz, mindegyik elsőrangú, festői egyéniségét tökéletesen reprezentáló alkotásokkal. A képekhez néhány szintén ismert jeles szobormü: *Pásztor* János, *Sidló* Ferenc, *Csorba* Géza és *Mészáros* László munkái és színezett litografiák, *Pekáry* István és *Batthyány* Gyula gróf rajzai a magyar parasztoknak, uraknak a népmüvészetben gyökerező, illetőleg raffináltan stilizált ábrázolásai járulnak.

II.

A Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt levő *Uj Szalonban* tavaszi tárlat nyilik meg. A nagyszámú anyagból *Remsey* György jellemzően egyéni alkotásai, *Orsós* Ferenc közvetlen hatású arcképe, *Forgács-Hann* Erzsébet mázas cserép-plasztikái és *Rév* István Árpád karakterisztikus állatfigurái válnak ki.

III.

A *Postatakarékpénztár Arverési Csarnoka* az Apponyi Sándor-féle aukció sikerén felbuzdulva újra árverést rendez. Ezúttal a nagy képző- és iparmüvészeti anyag keretén belül néhai Surányi Béla főszerkesztőnek hagyatéka kerül kalapács alá. Surányi jóizlésü, szerény gyüjtő volt, aki néha elég szerencsés kézzel vásárolt. Gyüjteményéből különösen két szobrászi alkotás, egy XV. századi carta pestából való Madonna-dombormü és egy XVI. századi szintén színezett spanyol angyali üdvözlet-relief emelkedik ki a porcellánokon és a francia bronzokon kívül. Az anyag többi része a megszokott keretek között mozog. Különösen szép egy XVII. századi templomi kehely, egy Clodion mintája után öntött bronzcsoport, *Székely* Bertalan, *Mednyánszky*, *Rippl-Rónai*, *Ferenczy* Károly festményei és egy görög-keleti ikon. Az árverés június 1-én kezdődik.

Y. E.

* **(Weingartner-hangverseny a Hubay-palotában.)** Hubay Jenő szombaton délután fényes hangversenyt rendezett budai palotájában a Budapesten tartózkodó Weingartner Félix tiszteletére. A hangverseny keretében Zathureczky Ede, Hannover György, Zsolt Nándor és Kerpely Jenő előadták Weingartner D-dur vonósnégyesét, Dobay Livia, az Operaház művésznője Weingartner-dalokat énekelt nagy hatással, végül Weingartner fis-moll zongora-hegedűszonátáját adták elő az illusztris szerző és Hubay Jenő. A hangversenyt, amelyen a magyar művészeti élet kitünőségei és a Budapesten tartózkodó angol képviselők is megjelentek, a rádió is közvetítette.

* **(Balla Lici pere a Magyar Színház ellen.)** Balla Lici a választott bíróság előtt pert indított a Magyar Színház ellen „A csodadoktor" elmaradt előadásainak felléptidíjáért. A művésznő még húsz esti felléptidíjat követel a színháztól, amely viszont arra hivatkozik, hogy a kollektiv szerződés értelmében csak tíz előadás gázsijának kifizetésére lehet kötelezni az igazgatót. A választott bíróság legközelebb dönt a vitás ügyben.

Lehár Ferenc rosszul lett a Giuditta bécsi előadásán

BÉCS, máj. 26.

Lehár Ferenc megbetegedett s egyelőre nem vezényelheti tovább a bécsi állami operában a *Giuditta* előadásait. A *Giuditta* péntek esti előadásán *Lehár hirtelen rosszul lett* és kénytelen volt letenni a karmesteri pálcát. Az opera egyik rendezője bejelentette a közönségnek, hogy *a nagy komponista hirtelen megbetegedett* és nem vezényelhet tovább.

Lehár Ferencet heiligenstadti nyári villájába vitték, ahol háziorvosa alaposan megvizsgálta. Szerencsére *csak muló rosszullétről van szó* s az orvos reméli, hogy a zeneszerző néhány napon belül ismét teljesen egészséges lesz.

* **(A frontharcosok díszelőadása a Városi Színházban.)** Az Országos Frontharcos Szövetség a Hősök napján, vasárnap este 9 órakor nagyszabású díszelőadást rendez a Városi Színházban. A díszelőadást Takách Tolvay József gróf ny. altábornagy, országos elnök megnyitó beszéde vezeti be; színre kerül a „Bakák a Gránicon" című énekes hangulatkép és Vándor Kálmán színműve, Özvegy Varga Ábrisné; felléptek továbbá Medgyaszay Vilma, Horvay Rózsi, Vizváry Mariska, Pártos Gusztáv, vitéz Garamszeghy Sándor. A műsort Tapolczai Gyula rendezi.

* **(A Magyar Dalpártoló Bizottság dalpályázatára)** 713 magyar nótát küldtek be. A Bizottság a legszebb nótákat 100 pengővel jutalmazta. Dijat nyert: dr. *Dobákné Trozonyi* Kató és székelykereszturi *Molnár* Sándor, *Mikósdy* András és *Lengyel* Sándor, vitéz *Bánföldy* Antal, dr. M. *Kovács* Mária és *Nagy* József dr. és végül *Tóth* Aladár dr. és *Nyárády* Ica. A díjakat a Zeneakadémia kamaratermében június 3-án vasárnap este 8 órakor a Magyar Melódiák előadásán osztják ki.

Perczel Zita játssza Az uj rokon cimszerepét

Csathó Kálmánnak *Az új rokon* című vigjátékából magyar hangos film készül. A *Harmónia*-filmvállalat azonban nem talált a cimszerepre, *Bajor* Gizi szerepére megfelelő cimszereplőt. Hosszas kisérletezés után megtalálták a szerep megszemélyesitőjét *Perczel* Zitában, a Nemzeti Színház fiatal müvésznőjében, azonban szerződtetésénél az az akadály merült föl, hogy a jövő héten a fiatal müvésznő két új szerepben lép föl a Nemzeti Színház színpadán. A *Vihar*-ban és *Az idegen város*-ban játszik és igy a próbák lehetetlenné tették volna, hogy a film fölvételein részt vehessen, ha ifj. *Wlassics* Gyula báró h. államtitkár és *Voinovich* Géza kormánybiztos a magyar filmgyártás iránti előzékenységből nem egyengették volna a filmfölvétel lehetőségeinek útját. *Az új rokon* fölvételeinek már pénteken meg kellett volna kezdődniök, azonban most *Gaál* Béla rendező *Perczel* Zita szerepeltetésének kedvéért az első fölvételi napot keddre halasztotta és *Voinovich* Géza kormánybiztos engedélyt adott arra, hogy a müvésznő keddtől kezdve részt vegyen a fölvételeken és *Az idegen város* próbáit összeegyeztesse a fölvételekkel.

* **(Az Uj Szalón tavaszi tárlatának megnyitása.** vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Kossuth Lajos-utca 12. szám félemeletén lévő kiállitási termekben.

* **(Lukács Miklós báró berlini hangversenye.)** Érdekes hangverseny lesz a berlini Studióban május 30-án este 7 órakor. A magyar származású Lukács Miklós báró volt hamburgi karmester vezényel diszhangversenyt. A hangverseny műsorán sok magyar mű szerepel.

* **(A Háry János szabadtéri előadása Debrecenben.)** Debrecenből jelentik: A Debreceni Hét programjában lényeges rész jut a müvészeti, főként pedig zenei eseményeknek. A legnagyobb zenei esemény *Kodály* Zoltán *Háry János* című dalmüvének *szabadtéri előadása* lesz. A főszerepeket az *Operaház* müvészei éneklik. A szabadtéri játékok a Kollégium udvarán lesznek. Kiemelkedő eseménye lesz a Debreceni Hétnek az Arany Bikában rendezendő *magyar hangverseny*, amelyen debreceni müvészek szerepelnek. Mind a szabadtéri előadásokat, mind pedig a június 5-i magyar hangversenyt a *rádió* is közvetiti.

* **(A debreceni MÁV filharmónikusok sikere Olaszországban.)** A debreceni MÁV filharmónikus zenekar Ábrányi Emil karnagy vezényletével Firenzében és Pistoiában vendégszerepelt. Az olasz közönség nagy lelkesedéssel fogadta a kitünő magyar zenekar játékát.

Mult századbeli magyar arcképek a velencei kiállitáson

Petrovics Elek főigazgató nyilatkozata

Az idei velencei biennális kiállitásnak a modern anyag mellett van egy történeti része is, amelyben a kiállitó nemzetek XIX-ik századi arcképfestészetét mutatják be. Mint ismeretes, Magyarország részéről a modern anyag összeállitását *Majovszky* Pál miniszteri tanácsos, a kitünő gyüjtő és müértő végezte. A mult századi arcképek sorozatának összeállitását pedig *Petrovics* Elekre, a Szépmüvészeti Müzeum főigazgatójára bizták. Minthogy az utóbbi gyüjteményről közönségünk még nem volt tájékoztatva, megkérdeztük Petrovics Elek főigazgatót, aki ezeket mondta az általa összegyüjtött arcképekről:

— A XIX. századi arcképfestészet magyar anyagának összeállitásában egyetlen szempont vezetett, még pedig az, hogy csak kitünő képeket mutassunk be. A kiállitás vezetősége *öt olajfestményben és néhány akvarellben és rajzban* limitálta azt az anyagot, amelyet mi kiállithatunk. Történeti fejlődést ilyen kis anyag keretében nem lehetett bemutatni. De ez nem is fontos egy nemzetközi müvészeti versenyen. Nem szükséges megmutatnunk az egész utat, amelyet megtettünk. Elég, söt jobb, ha csak a *legmagasabb pontot* mutatjuk meg, amelyre feljutottunk.

— Az öt olajportré, amelyet kiválasztottam, a következő: *Munkácsy* Haynald-arcképe, *Benczúr* Gyulának nővéréről festett ifjúkori kis chef d'oeuvre-je, *Szinyeinek* ugyancsak nővérét ábrázoló képe, *Székely* Bertalannak és *Ferenczy* Károlynak egy-egy önarcképe. Az első három a Szépmüvészeti Müzeumból, a két utóbbi Ernst Lajos gyüjteményéből. Ezekhez járult *Barabás* Miklósnak két, *Brocky* Károlynak és *Lotz* Károlynak egy-egy akvarellje és *Székelynek* egy ceruzarajza.

— Amint látszik, nem az volt a törekvésem, hogy éppen a portréspecialisták legyenek képviselve. A legjobb arcképeket rendesen nem is ezek festik, hanem azok a nagy müvészek, akiknek müvészi érzése felöleli az egész életet.

— Megjegyzem még, hogy a Magyarországra eső számon felül *László* Fülöp is kiállitotta Velencében híres képét: XIII. Leó pápa és Rampolla bibornok arcképeit, melyek az ö nagylelkü ajándékából a Szépmüvészeti Müzeum tulajdonában vannak.

* **(Tauber Richárd Budapestre készül.)** Tauber Richárd, a világhirü tenorista, Lehár Ferenc operettjeinek főszereplője, Budapestre készül. Június első felében a Városi Színházban lépne fel ugyanazzal a társulattal, amellyel Angliában vendégszerepelt. A híres tenoristán kivül a társulat vezető tagjai közt szerepel Fritz Imhof, a népszerü bécsi kómikus és Paula Brosik, az ismert primadonna.

* **(Három új színdarabot találtak Lawrence angol iró hagyatékában.)** Londonból irják: D. H. Lawrence, a nemrég elhúnyt híres angol iró hagyatékában *három színmü kéziratát találták*. Ezekről az iró családja semmit sem tudott. A kritika a legsikerültebbnek az *„Anyós"* című vigjátékot találta. Ezt a vigjátékot nemsokára színre hozzák a főszerepben Sybill *Thorndike*-vel, Anglia leghiresebb drámai müvésznőjével.

* **(Vizsgaelőadás.)** Szombaton délután tartotta az Országos Színészegyesület színészképző iskolája vizsgaelőadását a Kamaraszinházban. A fejlődőképes növendékek Széll József tanár rendezésében Nórát adták elő. Különösen feltünt Borbát Magda Nóra szerepében és Gáti József Frank doktorében. A közönség számos nyiltszini tapssal és meleg ünnepléssel honorálta a jól sikerült előadást.

* **(Megnyilt az új győri nyári színház.)** Győrből jelentik: *Sziklay* Jenő szegedi szintársulata pénteken este kezdte meg a nyári évadot Győrben. Az előadások céljaira Sziklay a lebontott régi színház helyén a Radó-parkban hétszáz személy befogadására alkalmas *nyári színkört* épittetett. A nyári színház amerikai ütemben folyó munka után *nyolc nap alatt készült el*. Megnyitó előadásul a *Tessék beszállni!* című operettet adta elő a társulat.

Csillár ● Rádió ● Gramofon
részletre is legolcsóbban
REICH MIKLÓS nál
Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. sz.

HANGVERSENYEK

Toti dal Monte

a világhirü koloraturdiva első budapesti szereplése május 29, kedd. V. ½9. (Lyra VIII). Müsorán: *Mozart, Verdi, Donizetti* koloraturáriák, *olasz* és *spanyol dalok*. (Rózsavölgyi).

*

Weingartner holnap V. fél 9.

Müsor: Faust szimfónia, Esz-dur koncert (Taras Mykischa), Loreley (Némethy Ella). Jegyek 1—6 P Koncertnél, Bárdnál, Zeneakadémiában.

*

Kállay mozgásmüvészeti előadásra (30-án, Z. 8.) az összes jegyek elkeltek. (Szász).

Tisza István orfeumrevüben?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr! Ezelőtt egy héttel azt olvastam az egyik napilapban, hogy a Royal Orfeum nyári nagy revüje számára végre megtalálta az Igazgatóság X. Y. színész személyében, *Tisza* Istvánnak az egyik képben előforduló szerepére, a megfelelő alakitót. — Ezt olvastam, aztán nyeltem egyet — és vártam a cáfolatot. Nem jött, de az egész ügyön nem is akadt fel senki s ezért most — szerény soraim részére nyilvánosságot kérve, — felszólalok a jó és magyar ízlés nevében, megakadályozandó egy — kétségtelenül az üzleti élelmesség által — elkövetendő ízléstelenséget.

Mert, igen tisztelt Szerkesztő Úr, a színházhoz közelálló szakember tudhatja legjobban és elsősorban, hogy közéleti tényezőknek, uralkodóknak, államférfiaknak színpadon, de akkor is — és ezt külön kihangsúlyozom — értékes és értékálló színpadi műben való szerepeltetéséhez mindenekelőtt a megfelelő történelmi távlat szükséges, hozzáillő darabtárggyal és színpaddal: egy szóval méltó kerettel. — Láttuk ezt a legutóbbi időben Herczeg Ferenc „Híd" című színművében az összes, de főleg Széchenyi alakjánál és láttuk Hegedüs Loránd „Kossuth"-jánál is.

A fentemlített *orfeumi nyári revü* — előttem bár még ismeretlen — témáját azonban semmi esetre sem tartom méltónak arra, hogy a legcsekélyebb mértékben is kerete lehetne Tisza István mártírkoszorús alakjának, — egy orfeumi színpad pedig még kevésbbé lehet az a *magaslat*, amelyre Tisza István személyét — üzleti szempontból — *lerángatni* megengedhetnők.

Őszinte tisztelettel:
egy előfizető.

* **(Országos középiskolai dalosünnep a Vigadóban.)** Vasárnap délután 5 órakor lesz a XII. országos középiskolai dalosünnep a Pesti Vigadóban. Jegyek 50 fillértől 2 pengőig a Vigadó pénztáránál válhatók.

* **(A Sárga liliom bécsi sikere.)** Bécsből jelentik: A Theater an der Wien csütörtökön mutatta be a *„Sárga liliom"* című operettet, amelynek zenéjét *Herczeg* Géza és *Zágon* István szövegére *Krasznai* Mihály szerezte. A „Neue Freie Presse" a magyar nemzeti színek nagy sikerének mondja a darabot, amelyet a közönség is nagy tetszéssel fogadott. A bemutatón ott volt a *lipcsei* városi színház igazgatója is, aki megállapodott a szerzőkkel, hogy *augusztus 20-án* Lipcsében lesz a *„Sárga liliom"* első németországi bemutatója *Honthy* Hanna és *Halmay* Tibor fellépésével.

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET KÖNYVNAPI KÖNYVEI
P. GULÁCSI IRÉN: FEKETE VŐLEGÉNYEK. KÖTVE 5 PENGŐ
LYKA KÁROLY: KIS KÖNYV A MŰVÉSZETRŐL. KÖTVE 3 PENGŐ
KAPHATÓK MINDEN KÖNYVESSÁTORBAN
MAGYAR KÖNYVNAP 1934 JÚNIUS 4, 5, 6.

TUDOMÁNY IRODALOM

Markó Árpád: II. Rákóczi Ferenc a hadvezér

Rákóczi Ferenc, a magyar történelemnek ez a kimagasló alakja, akinek személye nemcsak a történetírást érdekli, de a róla írt munkák minden időben a nagyközönség érdeklődésének is homlokterébe kerülnek. Ennek ellenére mindmáig hiányzik a kor színvonalán álló kimerítő életrajza, mert a *Márki-féle* nagy életrajz ma már erősen elavult. Annál jelentékenyebbek azonban azok a részletmunkák, amelyek szereplésének, jellemének egy-egy oldalát világítják meg. Igen jelentősek voltak *Zolnai* Béla részlettanulmányai, amelyek a mult évtized folyamán a janzenista Rákóczi problémáját világították meg s hasonlóan jelentős és marandandó értékű részlettanulmány *Markó* Árpád ismert hadtörténetírónk most megjelent műve is, amely a hadvezér Rákóczi eddig meglehetősen elhanyagolt vagy egyoldalúan kezelt kérdését tisztázza.

Rákóczi közszereplésének súlypontja a kuruc-szabadságharc éveire esik. Természetes tehát, hogy egész működésének gerincét az addig hiába óhajtott s általa megteremtett nemzeti (kuruc) hadsereg szereplése szolgáltatta. Rákóczi igazi megítélésénél nem lehet tehát mellékesen kezelt szempont az, hogy milyen volt ő. mint hadseregszervező, milyen volt. mint hadvezér: stratéga, katonapolitikus és csatavezető s végül, hogy milyen is volt a hadserege. Ezekre a kérdésekre ad kimerítő s a felkutatható teljes anyagot értékesítő választ Markó Árpád, akit az Akadémia épp most tisztelt meg azzal, hogy tagjai sorába választotta. Ez a kitüntetés főleg azokért az évek óta megjelenő részlettanulmányokért érte, amelyekben különböző szakfolyóiratok hasábjain részletesen taglalta a kuruckor hadtörténelmét s melyekből ez a kötet is kinőtt. Markóban szerencsésen egyesül a szakképzett katona és a felkészült biztos ítéletű historikus. Műve ennélfogva nemcsak hiánytpótló, de alapvető is. Nagy nyeresége azoknak, akik Rákóczival foglalkoznak.

Rákóczi hadvezéri arcának kirajzolása közben elég plasztikusan rajzolódik ki Markó tolla alatt Rákóczinak emberi arca is, szép emberi képességeivel és gyöngéivel egyetemben. Valóban igazat kell adnunk a szerzőnek, amikor megállapítja, hogy tragikus volt Rákóczi hadvezéri sorsa, mert sohasem tudott döntő sikerű győzelmet kivívni, viszont vereségeinek sohasem ő volt az okozója. Seregének gyakorlatlansága és összeszedett volta, tisztjeinek önfejűsége és képzetlensége nagyon gyakran oly súlyos tehertételek voltak, amelyekkel kétségtelenül jelentős hadvezéri képességei, amelyeekt azonban kevés emberismerete, csekély önbizalma és zárkózott természete is terhelt, nem mindig tudott megbirkózni.

A hasznos és szélesebb érdeklődésre számítható könyvet a Magyar Tudományos Akadémia adta ki. Sajnos, nagyon takarékoskodva, mert sem a könyv papírosa, sem tipografizálása, sem a mellékletek beillesztésének módja nem ütik meg azt a mértéket, amelyet az Akadémia kiadványaitól már a nemes hagyományok alapján is joggal elvárhatunk.

Asztalos Miklós

AKAR BOLDOG LENNI?

Junius 24-én
sorsolják ki az

UJSÁGSORSJEGY

P 12.000.— értékű nyereményeit.

Főnyeremények: egy 93 darabból álló 12 személyes ezüst evőeszközkészlet, egy teljes menyasszonyi kelengye és többszáz nagyobb nyeremény.

Vegyen ön is még ma

egy pengőért

ujságsorsjegyet.

Kapható a trafikokban, Ibusz-pavillonokban és a napilapok kiadóhivatalaiban.

(*) Földes Dezső: Krisztushívő zsidóság. Érdekes problémával foglalkozik *Földes* Dezső dr. könyve: elfogadhatja-e a hívő zsidóember a keresztyénség tanítását, anélkül, hogy szükségszerűleg csatlakoznának valamilyen keresztyén felekezethez? Földes Dezső dr. felelete egészen határozottan igenlő és álláspontját pontosan a következőképpen szabja meg: „A Krisztushívő zsidóság eszméjének gyakorlati megvalósítását abban látom, hogy azok a zsidó származású emberek, akik úgy az ó-, mint az újszövetséget magában foglaló egész bibliát hitéletük alapjául elfogadják és kik Isten akaratának teljesítésére és lelki üdvösségük elnyerésére törekedvén, Jézus Krisztus követését tűzték ki célul maguk elé, szövetségbe tömörüljenek, tekintet nélkül arra, hogy megmaradtak-e zsidó vallásfelekezetük kötelékében, vagy csatlakoztak-e valamely keresztyén vallásfelekezethez és hogy megkeresztelkedtek-e vagy nem". Ez a probléma ősrégi. A „zsidó-keresztyénség" egyik legtöbbet vitatott pontja volt a keresztyén egyháznak már az apostoli korban. A pogány misszió megindulása mindjobban háttérbe szorította az egész kérdést és a valamikor nagybefolyású jeruzsálemi zsidókeresztyénség gyorsan elveszítette minden jelentőségét. Az a zsidó-kereszténység vagy Krisztushívő zsidóság, amelyről Földes Dezső dr. könyve szól, egészen más és a modern környezetben élő zsidóság egyik legnehezebb kérdését akarja megoldani: a ghettóból való kiszabadulást és a kereszstyénséggel való megbékélést, az ősi hit formális elhagyása nélkül. Hivatkozik arra, hogy ez a mozgalom ismert az egész világon és működik is a *„Zsidó-keresztyének Nemzetközi Szövetsége"*. Az író tudatosan elkerüli azt, hogy bármelyik keresztyén egyház theológiai tanítását megsértse, a zsidóság felé pedig sok megértéssel és jóakarattal fordul.

* (A varsói szerzői kongresszus.) Június 11-én nyílik meg Varsóban a drámaírók és zeneszerzők 9. nemzetközi kongreszusa, amelyen 22 állam képviselői vesznek részt. A kongresszus alkalmából a legkiválóbb drámaírókat és szerzőket várják Varsóba, többek között *Coolust*, a francia drámaírók szövetségének elnökét, *Devalt*, a „Tovaris'' íróját, *Pirandellot*, *Lehárt* és *Strauss* Richárdot. A kongresszus vitáin Charles *Méré* francia drámaíró elnököl. A programon két fontos pont szerepel: a *film-* és a *rádiójogdíj* kérdése. A magyar szerzőket hivatalosan *Huszka* Jenő és *Palágyi* Róbert dr. képviselik a kongresszuson.

Paraszt-Európa és a magyar paraszt

H. Hessel-Tiltman: „Peasant Europe" (Paraszt-Európa) 1934, Jarrolds, London

„Magyarország mai súlyos helyzetét a világválság elmúlása sem oldhatja meg, mivel a magyar mezőgazdaság bajai már jóval a válság kitörése előtt kezdődtek s folytatódni fognak akkor is, ha a világválság már elmult. Mi volna tehát a megoldás, mely segítene Magyarországon? Kérdezzék meg Magyarország kormányzóját s azt fogja felelni, hogy „az egyedüli segítség a trianoni szerződés revíziója". Kérdezzék meg a magyar kormányt s azt fogja válaszolni, hogy „adjátok vissza elszakított területeinket!" Kérdezzék meg a kormányt támogató kisgazdákat vagy az ellenzéki független kisgazdapártot s a felelet ugyanaz lesz: „Tegyék jóvá a trianoni szerződésben Magyarország ellen elkövetett igazságtalanságokat!" De kérdezzék meg magukat a parasztokat szegényes egyszobás kunyhóikban, ahonnan napi munkájukra indulnak a szántóföldekre s akik teljesen kívül esnek a magas politika régióitól, válaszunk ismét ugyanaz lesz, mint amelyet a kormányzó szájából hallottunk: „revideálják a trianoni szerződést!"

Ezeket a szavakat nem magyar ember írta, hanem angol. Olyan író, aki beutazta egész Kelet-Európát s mindenütt a paraszt helyzetét tanulmányozta — Oroszországtól Albániáig s Ausztriától Bulgáriáig. Idézhetnénk könyvéből egész hasábokat s minden sorában megtalálnánk annak az igaz-ságnak felismerését, hogy *a békeszerződés revíziója nélkül a magyar népen segíteni nem lehet.*

H. Hessel—Tiltman vastag kötetének XII. fejezete foglalkozik a magyar paraszt és a magyar mezőgazdaság helyzetével, miután mindjárt a fejezet legelején megállapítja, hogy *„Magyarország feldarabolása ma már általánosan mint olyan tény ismeretes a világon, mely még mint tévedés is védelmezhetetlen"*. A szerző megállapítja, hogy a történelmi Magyarország gazdasági egységének feldarabolása végzetes bajokat hozott Magyarországra és Közép-Európára egyaránt. Elismeri a magyar kormány törekvését abban az irányban, hogy a mezőgazdaságot súlyos helyzetéből kisegíts és reámutat arra a katasztrófára, mely a mezőgazdasági termékek árainak óriási esése folytán Magyarországon előállt. Pontosan beszámol a földreformról, de emellett reámutat arra is, hogy az új birtokosok a terményárak mértéktelen esése folytán igen nehéz helyzetbe kerültek, amin a kormány a birtokvédelemmel iparkodik segíteni.

H. Hessel—Tiltman külön kiemeli azt a körülményt, hogy a Duna, melynek forgalma a háború előtt vetekedett a Rajnáéval, ma egyáltalán nem szolgálja a nemzetközi forgalmat oly mértékben, mint a multban, ami a dunamenti községek lakosságának nagyfokú elszegényedését vonta maga után.

Befejezésül annak a reményének ad kifejezést, hogy az 1934 márciusában Rómában Olaszország, Ausztria és Magyarország között megkötött szerződés reményt nyujt arra, hogy bizonyos mértékben már a közel jövőben javulás állhat be a magyar mezőgazdaság és a magyar paraszt helyzetében.

H. Hessel—Tiltman könyvét mindazoknak figyelmébe ajánljuk, akik a mezőgazdaság és a földmívelő osztály gazdasági és szociális problémáival foglalkoznak, akik a magyar paraszt helyzetét összehasonlítani akarják Közép-Európa egyéb országainak parasztságáéval.

(*) A Kalevala jubileumi kiadása. Most lesz száz esztendeje, hogy a *Kalevala*, a finnek nemzeti hősköltemenye napvilágot látott. Magyar nyelven a Kalevala két átültetésben jelent meg, az első *Barna* Ferdinánd munkája volt, a második *Vikár* Béláé. Mindkettőt az Akadémia adta ki, de mindkettő elfogyott, most az utóbbit, mint az eposznak jubileumi díszkiadását jelentetik meg. Előszót a könyvhöz *Kosztolányi* Dezső írt. A két kötet előfizetési ára 10 P.

(*) Das malerische Ungarn. Az idegenforgalmi propagandának újabb, előkelő színvonalú és hatásos eszköze az a könyv, amely a dunamenti államokat ismertető kiadványsorozat első köteteként Magyarországgal foglalkozik. *Das malerische Ungarn* a címe a publikációnak, amely egyidejüleg *francia* és *angol nyelven* is megjelent. *Miklós* Elemér, az Országos Idegenforgalmi Tanács főtitkára írta a könyvet, aki valóban hivatott ciceroneként vezet végig mindazon, ami csonka országunk határain belül megismerésre érdemes látnivaló, természeti és kulturális, városi és népéleti érték és szépség. Az ügy lelkes szeretetével és kitűnő hozzáértéssel készült könyvnek a képanyag is nagy erőssége. Művészi szemmel eszközölt, jellemző és tökéletes kivitelű felvételek vonulnak fel benne, amelyek *Balogh* Rudolf ízlését és mesteri fotografáló tudását dicsérik. Elragadó kaleidoszkóp az, ami a kötet lapjain megnyilatkozik s a magyar föld ősi, keleti arcáról és európai haladottságáról egyaránt tanuskodva, bizonyára ellenállhatatlanul kelti fel az idegen szemlélőben azt a vágyat és kíváncsiságot, hogy értékeinek ezt a képben és szóban lerögzített tárházát közvetlenül megismerje. A százhatvan oldalas könyv *Cserépfalvi* I. kiadása, pompás nyomdai előállítása az Athenaeum érdeme.

(*) A parlagok piktora. Nagy Istvánról, a parlagok piktoráról írt remekbe készült portrét a nagy magyar esztétikus, *Lyka* Károly, az *Uj Idők* mai számában. Nagy István negyven évvel ezelőtt vágott neki a szent művészetnek és Román, Párizson át az erdők, tanyák, tarlók világába érkezett meg, hogy az egyszerű magyar föld életét és népeit sűrítse képbe, mint ahogy egy karéj kenyérben száz búzaszem illata van együtt. *Lyka* Károly tanulmánya mellett még *Terescsényi* György szépséges, egyszerüségében megindító elbeszélése, *Kosztolányi* Dezső ragyogóan elmés írása, *Szász* Géza érdekes regényének folytatása teszik változatossá. *Herczeg* Ferenc szépirodalmi hetilapját. *Aszlányi* Károly egyéni, ötletes humoreszkje, *Fertsek* Ferenc finom elbeszélése, *Szabó* László iparművész szakcikke a jó bútor ismertetőjeleiről, *Szőke* Sándor és *Babay* József versei gazdagítják a lapot. *Ebeczki* György színházi kritikát írt, *Komlósi* György angliai levelet. A népszerü rovatok: Kertészet, Gasztronómia, Szépségápolás, Keresztrejtvény, mulatságos fejlécek sem maradtak ki az Uj Idökből, amelynek kiadóhviatala: Budapest VI., Andrássy-út 16. bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési ára: negyedévre 6 pengő 40 fillér, egyes szám ára 50 fillér.

MOZI HIRADÓ

* **(Az angol Schubert-film felvételei Magyarországon készülnek.)** Az idei idény elején nagy sikert aratott Schubert-filmet, amelyet Willy Forst rendezett és amelynek főszerepét Eggerth Márta játszotta, most angol nyelven is elkészítik. A főszerepet az angol változatban is Eggerth Márta és Hans Járay játsszák. A műtermi felvételek Londonban készülnek, a szabadtéri jeleneteket azonban Magyarországon fényképezik.

* **(A Frasquita filmre kerül.)** Lehár Ferenc Frasquita című operettje hangosfilmre kerül. A filmet osztrák pénzcsoport készíti Bécsben. Rendezője E. W. Emo lesz, primadonnája pedig Jarmila Novotna, aki a bécsi Operában a Giuditta címszerepét énekli.

* **(Jimmy Walker 150.000 dollárt kap egy filmszereplésért.)** Jimmy Walkert, Newyork polgármesterét, aki bukása után is rendkívül népszerű Amerikában, egy managernek sikerült színpadi, rádió- és filmfelvételre szerződtetnie. Jimmy Walker a filmszereplésééért 150.000 dollárt kap, többi fellépti díjai pedig mintegy

* **(Décsi Oszwald nyilatkozata.)** Felkértek a következő sorok közlésére: „Nb. lapjuk mai számában „Szakítás a bemutatószínházak és mozisok egyesülete között" cím alatt egy cikk jelent meg, mely többek között közli Morvay Pál úrnak, a MMOE ügyvezető-elnökének ezenügyre vonatkozó nyilatkozatát is. Erre vonatkozóan van szerencsém megjegyezni, hogy a Moziegyesületből kivált filmszínházaknak kilépésükkel nem volt célja az egyesület gyengítése. A Bemutató Filmszínházak Érdekképviseletének nem volt és nem is lesz célja a kismozisokat érintő szakmai kérdésekbe beleavatkozni, de az érdekképviselet kebelébe tartozó filmszínházak érdekeit sajátmaguk óhajtják irányítani. Ez pedig éppen nem zárja ki azt, hogy közös érdekű szakmai kérdésekben egyöntetűen és karöltve járjon el a két testület. Rá kell itt még mutatnunk arra is, hogy kilépésünkkel éppen több másodhetes kartársunk kívánságának is eleget tettünk, akik többizben hangoztatták, hogy az elsőhetes színházak jobban tennék, ha az egyesületből bilépnének. De nemcsak mi léptünk ki, hanem tudomásom szerint kilépett már több budapesti és vidéki egyéb mozgószínház is. Ujra ismétlem, hogy célunk ezen kilépéssel csupán a szakmai béke helyreállítása volt. Teljes tisztelettel a Bemutató Színházak Érdekképviselete megbízásából: Décsi Oszwald." 500.000 dollárt tesznek ki. A filmet nem Hollywoodban, hanem valamelyik curópai studióban fogják felvenni.

* **(A vízbőlmentési film sikere.)** Két hét óta minden szerdán este 7 órakor bemutatják a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület székházában a mentők vízbőlmentési filmjét. A mult szerdai előadáson alig volt képes a terem az érdeklődők nagy tömegét befogadni. A bemutatásokat az egész fürdőszezón alatt folytatják.

× **(Filmiskolai vizsgaelőadás.)** Az Országos Filmegyesület Filmművészeti Iskolája hétfőn este 8 órakor tartja nyilvános vizsgaelőadását a Kamaraszínházban. Jegyek az előadás napján a színház pénztáránál kaphatók.

* **(Dorrit kisasszony — Anny Ondra.)** *Münchenben* most kezdték meg a felvételeket egy új filmből, amely *Dickens, Dorrit kisasszony* című világhírű regényéből készült. A filmet Carl *Lamac* rendezi és címszerepét Anny *Ondra* játssza.

* **(Magyar rendező Himalaya-filmet rendez.)** Dyrenfurth tanárnak, az ismert Ázsia-kutatónak a vezetésével, néhány héttel ezelőtt Berlinből expedició indult el, amelynek célja és megbízatása az, hogy *A Himalaya démona* című filmet a Himalaya-hegységben leforgassa. Az expedicióval nemcsak tudósok és kutatók mentek el, hanem velük utazott Gustav *Diessl*, a film főszereplője és Richard *Angst* operatőr is. Jövő hét elején követi őket repülőgépen *Marton* András, a fiatal magyar filmrendező is, akire ezt a nagyszabású filmet rábízták. Marton András évek óta dolgozik külföldön, eleinte mint segédrendező, majd mint filmösszeállító munkálkodott Berlinben és Hollywoodban, most pedig rendezője lesz ennek a nagyszabású expedicios filmnek.

* **(A méltóságos asszony trafikja — filmen.)** Berlinből jelentik: E hét elején mutatta be a berlini Gloria-Palast az Ufa-filmgyár legújabb énekes vígjátékát, amely *Bús Fekete* László nak *A méltóságos asszony trafikja* című színdarabjából készült. A filmet Reinhold *Schünzel* rendezte sok ötlettel és vidám fordulattal. A főszereplőket *Nagy* Kató, Willy *Fritsch*, Gustav *Waldau*, Hans *Moser* és Adele *Sandrock* játszák. Ebben a filmben játszotta el halála előtt utolsó szerepét Hansi *Niese* is. A vígjáték, amelyet a filmen bécsi környezetbe helyeztek át, igen nagy sikert aratott

* **(Megnyilik a budai Helios mozgószínház.)** A Margit-körút elején levő Helios mozgó színház, amely már évek óta szünetel, *augusztus közepén újra megnyilik.* A belügyminiszter jóvá hagyta *Griesz* Arturné társulási szerződését az engedélyessel és már a legközelebb megkezdik a mozi átalakítási és újjáépítési munkáit, úgy, hogy az uj idény elején a Rózsadomb és Buda északi része újra megkapja mozgószínházát.

László Fülöp festőművész

** **László Fülöp Rampolla-képmása a Szépművészeti Muzeumban.** László Fülöp, a Londonban élő világhirü magyar arcképfestő abból az alkalomból, hogy most töltötte be 60. életévét, nagylelkü elhatározással a magyar nemzetnek ajándékozta legkiválóbb müveinek egyikét, Rampolla bibornoknak, XIII. Leó pápa nagy államtitkárának 1900-ban készült hires arcképét. A kép, amely teljes értékü bizonyitéka a mester rendkivüli tudásának, a napokban megérkezett Budapestre s a Szépmüvészeti Muzeum igazgatósága holnaptól, vasárnaptól kezdve közszemlére állitja ki a Szépmüvészeti Muzeumnak abban a termében, amelyben III. Leó pápának ugyancsak László Fülöp által festett és a muzeumnak ajándékozott arcképe van kifüggesztve.

Ujság 1929 VII.7.

8 nap alatt.

....osztálynak.

sutak igazgatósága.

sztázta: .....

sszeolvasta: .....

iadta: .....

őirat száma: .....

óirat száma: .....

szefüggésben .....számmal.

yuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

László Fülöp

U. 3962

László Fülöp
Kelloggot, Amerika volt külgyminisztert festi Londonban
Fénykép után
repr.
Pesti Napló képes mell. 1929. ápr. 28.

érzünk minden jelzőt, hogy mozaikkal bo
csak megközelítőleg is érzékeltessük. Az
A nap éppen szembefordul vele s az aran

ozzánk Őszentsége. A térdelő zarándokok
világol hófehér reverendája. Lassú léptek-
oksorok között, míg hozzánk ér. S ekkor
szesültünk, hogy társaságunk két tagját,
Gábor építőipari növendékünket Őszent-
tte ki. Megkérdezte, kik vagyunk s mikor
del előtte, jóságos érdeklődő mosolyával
lását adva reánk, haladt tovább.
atalmas gyüjteménye, majd Pompei két
k le a műtörténeti vonatkozású részeit
megtekinteni ily zsúfolt napok alatt lehe-
áttekinthetetlen zürzavart ne teremtsen
ndos utánolvasás fog csak tiszta áttekin-
unka nehezének végeztével zavartalanul
geit. Capri virágba borult villasorait s a
tlen kilátást a szeszélyes partvonalú szi-
A Vezúvnak csak pereméig juthattunk,
szaporíthattuk iskolánk ásványtani gyüj-

solfatára adott másnap ízelítőt a szálló-
tt jártunk. A Lago di Averus és Sybilla

»esthetikai becsének«, amely az egyén s a társadalom minden tényezőjén, vallásán, világnézletén, szellemi fejlettségén, anyagi jólétén, erkölcsi felfogásán, szokásain, éghajlatán s természeti viszonyain, faji származásán stb. stb. alapszik. Ez az esthetikai érték tehát a legtöbb körülmény összejátszásától függ, mint ilyen a legnagyobb változatosságnak van alávetve, s minden inkább, csak nem állandó. Ebből azután azt is megtudhatjuk, hogy valamely korban mit tartottak művészetnek s mit nem, mert az is bizonyos, hogy a kor emberei csak azt tartják művészetnek, a minek előttük esthetikai becse van.

Ez a két dolog párhuzamosan megy egymással, az egyiknek fejlődése involválja a másiknak fejlődését és viszont. Hogy komoly tudóst a felfogásnak ez a folytonos változása, a melynek causalis voltát a közönség nem figyelheti meg, mennyire lehangolja, annak Aubert a következő sorokban adott kifejezést. »Ha az ember látja, hogy miként változnak a vélemények az idők folyamán, könnyen arra válik hajlandóvá, hogy az esthetikai érték meghatározástól minden tudományos értéket letagadjon« s ezt ekként indokolja meg »Es haftet immer etwas subjectives an diesen Urtheilen ganzer Zeiten«. És ez a valami, amit ő szubjektivnek nevez, az változik az idővel.

De nemcsak korok választják el egymástól az eltérő művészeti definiálásokat, hanem társadalmi osztályok is, sőt tisztán szubjektiv, a létért folytatott küzdelem eredményeként föllépő egyéni világnézletek is, minek példájául odaállíthatjuk a mi művészi viszonyainkat is. Mennyi irány van nálunk a művészetben s mindeniknek akad híve. *Fényes* Adolf s *Pataky* László, *Telepy* Károly s *Szlányi* Lajos, *Bródszky* Sándor és *Mihalik* Dániel, *Balló*, *Benczur*, *László* és *Ferenczy*, *Kernstock* vagy a tárlatokon szereplő külföldiek közül *Erdtelt* s *Dierckx*, *Palmié* és *Stadler*, *Koopman* és *Bunny*, *Frenzel* és *Schramm Zittau* stb. más szemmel látnak mindent, más a véleményük a művészet fogalmáról (mert ha nem volna más, mindent egyformán festenének) s ugyanazt kell föltételeznünk a szemlélőről is, akinek a képeik tetszenek.

Egy és ugyanaz az egyén is igen gyakran önmagán tapasztalhatja a nézetek alapos ok nélküli hirtelen változását. Én magam láttam, hogy az országos képtárban hány ember bámult egy képet, amely egy ifju, hosszuhajürtü fejet ábrázolt s amely annak idején *Raphael* neve alatt szerepelt. Most, amikor kitünt, hogy az *Ghirlandajo* műve, hamar átfutnak rajta s meg sem nézik, pedig nem változott semmit. Ez pedig csak elég szubjektiv ok. A mi *Piombo* képünk esete sokkal ismertebb, semhogy e helyen el kellene mondani, de az ellentétek szembeötlő keletkezésére fontos például szolgálhat. Ha nem csalódom, a mostani téli tárlaton *Both* Menyhértnek egy kis képe volt kiállítva, a mely egy elrácsozott börtönablakot, a börtönablakok rendes karaktere nélkül vagy avval ábrázolt. Ezt a képet kizárólag azok nézték, a kiknek katalogusuk volt, mert ez azt a kitételt tartalmazta, Kazinczy fogságának ablaka a munkácsi várban. Pedig azok, akik most ennyivel többet tudtak, a képről egyetlen ecsetvonással sem láttak többet s szebbet, mint a kiknek nem volt tudomásuk e történelmi reminescenciáról. Igy szinezi ki az emberi fantázia a legjelentéktelenebb dolgokat, így vagyunk képesek órák hosszat nézni a falat, a mely mögött valami történik.

Nem kevésbbé befolyásolja az egyéni nézetet, ami a művészet lényegét illeti, a nemzeti vérmérséklet, a ragaszkodás bizonyos nemzeties tipusokhoz. Nem volnánk objektivek, ha a befolyást megengedettnek, igazoltnak nem tekintenők. A chauvinizmus képes csak nagygyá, hatalmassá tenni a művészetet, ez ad impulzust a küzdelemre a nemzetek nagy művészi versenyében, s mert az általános emberi vonás a művészetből ki van zárva, u. i. lehetetlen az egész föld embereinek, egyformán tetsző alkotást teremteni, igen helyes, ha a művészet azon alapra helyezkedik, amely az egyéneket, a családokat egy nagy közösségbe, a nemzet fogalmában egybekapcsolja. A modern angol s német művészet a felülről jövő chauvinizmusnak köszönheti példátlan föllendülését. Ez a chauvinizmus is több nézetet teremt a a művészet lényegéről, sokan azért nem tudják nálunk megérteni a külföldi művészek munkáit s hajlandók nem művészetnek deklarálni azt, ami tényleg az. Még azok, is kik idegen elemeket vesznek fel magukba, mint *Rippl*, *Karlovszky*, *Mannheimer* gyakran vannak kitéve a meg nem értés veszedelmének. *Kaufmann* »csendes imája« néha nagyobb sikert ér el, mint *Tornai* Gyula délvidéki genreképei. *Vaszary* János „Tavasz visszatérése“ máshol nagyobb sikert aratott volna, de a mi vérmérsékletünktől távol áll. Németországban (talán a velünk barátságos viszonyban élő szomszédállam lakósainak köszönhetjük) nem a legjobb véleménynyel vannak a mi művészetünkről. Ebben nem kis szerepe lesz annak az ürnek, amely a magyar művészet benső tartalma s a germán szellem alkotásai között van. Még *Munkácsy*

művészetéről is, ha nem is kicsinyléssel, de mindenesetre nem azzal az elismeréssel szólnak, amelylyel mi szoktunk — nem ok nélkül — megemlékezni.

Itt is tehát a viszonyok mindenkori alakulása adja meg az esthetikai érték fokát. Cornélius *Gurlitt* dr., ki a »Die deutsche Kunst des neunzehnten Jahrhunderts« című terjedelmes munkájával a német sajtó osztatlan tetszését vívta ki, *Munkácsy* Mihályról, »der sich so nannte, seit er sein madyarisches Herz entdeckte«, a leglesujtóbb kritikát mondta, anélkül, hogy ez ellen valaki felemelte volna óvó szavát. Legjobb képe — mondja, hogy az eredeti mű hangján folytassam — die letzten Stunden eines Verbrechers, sei *Knaus* in der Brühe *Leibls* aufgekocht . . . Von ferne schaut auch noch *Rahl* aus der Leinwand des Madyaren.“ „Er hat glänzende Eigensaften, aber keine wirkliche Tiefe: darum kam er auch, trotz seinem Streben neu zu sein, stets eine Nasenlänge zu spät“. De elég lesz ebből ennyi, *Malonyay* Dezső az ő Munkácsy életrajzában nagyobb szeretettel fogott hozzá az ő művészetének analiziséhez, bebizonyítván, hogy ez a szeretet — a mi speciális szempontunkból nézve — nem vont le semmit objektivitásából. S van-e valaki közöttünk, aki kétségbe vonná annak helyességét, hogy Malonyay Dezső munkájához ezt a mottót fűzte: „A lángészt mindenekelőtt az jellemzi, hogy teremt“! Igy adnak a különböző viszonyok létjogosultságot a különböző véleményeknek.

Amint látjuk, az egész tudományos gondolkodásnak még nem volt oly bizonytalan definiciója, mint a művészeté, ez talán az oka annak, hogy még mindig akad filozófus, aki a mai kor szelleméből kifolyólag akar valami ujabb meghatározást kifundálni, amelynek az értéke általános, minden körülményre kiható legyen. De átolvasván valamennyit, valami bizonytalan érzést mindegyik hagy maga után, pedig nincs az a társadalmi kérdés, amelynek eredményeként nem tüntették volna fel a művészetet. Isten és vallás megnyilatkozása, az örökszép hordozója, az emberi szellem jelenléte az anyagban, az eszme megjelenése, a legintenzivebb élet s tudja az ég, mi volt már. Ujabban William *Morris* a szociális ideálok s a művészet közti kapcsolatot fejtette ki, de ezzel sem érte el a kivánt eredményt, mert nem találta meg a művészet természetes határait. Az öreg *Tolstoj* is hozzászólott e kérdéshez, de ő is a sötétben tapogatódzók seregét szaporította. Nem ritka eset, hogy maguk a festők s szobrászok vetik fel a kérdést, amint ezt *Klinger* Maxnak a festészetről megjelent s immár hamarjában három kiadást megért könyve bizonyítja. *Ruskin* nézete e sorok olvasói előtt sokkal ismertebb, semhogy érdekes volna belemerülni. Az ő morálfilozófiája alapja a modern angol festészetnek s ezzel azt hiszem a legjobb bizonyítványt állíttatta ki magának. *Nietsche* hivei hajlandók volnának az élet megrövidítését is művészetnek deklarálni s Zarathustra a hóhért fogja a legnagyobb művésznek tartani. Aki végig csinálta az összes filozófiai iskolákat, az egynehány eszmével gazdagabb lesz ugyan, de elveszti önállóságát a művészeti kritikában. Önkéntelenül is bizonyos szabályok erősbödnek meg benne, amelyek fogva tartják elméjét s abban a pillanatban, amikor valamely műtárgyat szemlél, ezek mint halvány visszaemlékezések jutnak eszébe. Meditálás közben azután kijegecednek e mesterséges szellemi békók, határozott formát vesznek fel s ime kész a szabályszerü s talán természetellenes vélemény a művészetről. Mintha a filozófusok csak azért találták volna ki mindeme meghatározásokat, hogy a gondolkodni nem tudók munkáját megkönnyítsék s fölmentsék őket az önálló véleményalkotások alól.

Praktikus haszna ennek az eljárásnak a legminimálisabb, mert e pozitiv alap nélküli dolgók csak a gondolkodók s nem a nem gondolkodók agya számára teremtvék, akiknek pedig ilyen mankóra nincs szükségük. Okvetlenül szükséges tehát, hogy a művészet indító okait kelljen felkeresnünk, mert ez az egyedüli pozitiv alap, amelyet eredményeiben művészetnek neveznek.

Már multkori cikkelyemben e kérdést futólag érintettem, azóta azonban egy lépést haladt előre az eszthetika s hátat fordított az egész multnak s egy új elemet vett föl a művészetbe. Tudvalevőleg eddigelé mindég a képnek a fogalmán nyargaltak, ez volt az a vesszőparipa, amelyre hivatlan s hivatott egyformán ráülhetett. Ezt a türelmes jószágot azonban nem sokra becsülték legujabban, főleg amióta *Spencer* Herbert az emberileg szép fogalmának a keletkezését biologiai alapon kifejtette. Minthogy a szépnek érzése, úgy ahogy manapság az emberben van, nem magyarázható meg egyszerüen valamely haszon elérése vagy érzékeink révén észrevehető behatás által, úgy *Platótól Fichte, Hegel, Vischer* és *Carriereig* száz és száz filozófus hamar kész volt a dogmaszerü föltevéssel, hogy ez az érzelem is egyike azon titokzatos jelenségeknek, amelyek az emberben az emberfölöttit jelzik, egy forma,

amelyben a véges emberi elme megközelítőleg eltudja képzelni a végtelenséget, egy magasztos sejtése a test nélküli dolgoknak, amelyek alapját képezik az összes érzékeink alá eső jelenségeknek (Nordau).

Az evolucionisztikus eszthetikai iskola fejtegetései e körből indulnak ki s a lehető legelfogadhatóbb eredményeket hozzák létre. *Darvin* teoriájának még a művészetben is oly fontos szerepe van, hogy a legujabb pozitiv eszthetikai nézet, a *Nef*-féle, abból a létfentartási ösztönből indul ki, amelyet Charles Darvin fejtett ki a maga egész terjedelmében. De végezzünk az evolucionisztikus iskolával, egynéhány szóban. Az eszthetikai érzelmek — erre a tapasztalás tanítja meg az embert — ellentétei a kellemetlen érzéseknek, tehát azon érzelmek sorába tartoznak, a melyek a fajfentartáshoz hozzájárulnak. Ezt onnan következtethetjük, hogy a kellemes érzelmek másként nem is keletkezhetnek, mint a fajfentartás ösztönéből. Ugyanis ezen elemeket megtaláljuk az állatoknál, következésképpen megvoltak a fejlődés legelején álló embernél is, a kinek más törekvése nem volt még, mint a ragaszkodás az élethez s annak kellemes oldalaihoz. S mennél inkább előmozdították az életetet, annál kellemesebb benyomást gyakoroltak.

Tovább szőve e gondolatot, bizonyosra vehettük, hogy az érzelmek kellemessége vagy kellemetlensége az ő hasznosságuktól függött. A különböző nemek, hím és nő, hivatvák a fajt fentartani, tehát, ha az eszthetikai érzelmek a kellemes, vagyis a fajfentartást előmozdító érzelmek közé tartoznak, valószinü, hogy nem ugyan közvetlenül s észrevehető módon, de indirekte az idegekre gyakorolt befolyás révén az agyban azon centrumokat hozzák mozgásba, amelyek a nemi fentartás céljaira szükségesek. Ez ősforrása minden emberi ténykedésnek, ez alapja minden életnek s mindennek, ami az életben benne van. Mit fog tehát az ember szépnek találni? »Minden behatást, amely valamely módon, legyen az direkte, vagy gondolatkapcsolatok útján, az agyban a legmagasabb nemi centrumot, idegcsomópontot érinti, mozgásba hozza! Minden szépnek őstipusa a férfinál a nemileg érett korban levő, megtermékenyülésre képes, tehát fiatal és egészséges nő!«

A szépnek fogalma immár megvolna, miben állhat tehát a művészetnek a fogalma? A felelet hamar meg van: a szépnek megtestesítése. De hát lehet-e ezt a fentebb említett definicióra alkalmazni? Mindenesetre, csakhogy akkor a művészet fogalma rendkivül kitágulna. Ez magában véve örvendetes jelenség, hisz manapság úgyis azon az úton vagyunk, hogy a művészet oly és annyi más elemet vesz fel körébe, mint azelőtt soha. Évekkel azelőtt ki hitte volna, hogy az iparművészet olyannyira művészet legyen, hogy még a szorosan vett képzőművészet köréből is elvonja az embereket. Egy *Charpentier*, egy Henry *van der Velde* még a mi megátalkodott antik felfogásunk szerint is nagy művész. Ha ez a terjeszkedés így tovább halad, mi sem áll útjában, hogy a művészet fogalmát például így határozzuk meg: Művészet minden oly tevékenység, amelynek eredménye eszthetikai érzelmet kelt, tehát kellemes hatást gyakorol s a létfentartást akár látás, szaglás, tapintás, akár hallás s izlelés útján előmozdítja. No de ez csak homályos sejtés, nem mi vagyunk hivatva jós szemmel a jövőbe nézni, ezt rendesen az úgynevezett Akadémiákra tanácsos bízni.

Ehhez a meghatározáshoz tehát még egyelőre nem szólunk semmit, az idő már körülbelül két-háromszáz definiciót igyekezett elfeledtetni, esetleg ennek is az lesz a sorsa. Ez a körülmény tehát feljogosít arra, hogy végérvényesnek ne tekintsük s ha bár röviden, de mégis foglalkozzunk az e helyen már egyízben felemlített, de még ki nem fejtett eszthetikai nézettel, amely Willy *Nef*-ben tiszteli megteremtőjét. („Die Aesthetik als Wissenschaft der anschaulichen Erkenntniss. H. Hacke, Leipzig.) Tudvalevőleg e füzetke szerzője belátta a mostani eszthetikai irányok tarthatatlanságát s egy biztos bázison alapuló, pozitiv meghatározást kivánt elérni s részben el is érte. A nézet eredetiségét illetőleg konstatálnunk kell, hogy az Spencer s Nordau nézetével sok tekintetben megegyezik lényegében, bár formájában közelebb fekszik a mi fölfogásunkhoz. Az eszthetika nem lehet a szépnek tudománya, mert abszolut szép nincs s különben is a szép mint olyan, a világban sehol objektive nem létezik. A szép a megtestesült szubjektivitás, tán egy érzelem sem megy át annyi változaton egy és ugyanazon emberben, mint a szépnek érzése. Objektiv dolog alapjában mindig változatlan, a szubjektiv az érzelmek egész összeségétől függ, tehát folyton változó. Ha tehát a szépet választja valaki okoskodásának kiinduló pontjává, úgy kártyavárat épit, amelynek mi biztos alapja sincs. Egész önkényesen, csak a saját tetszése szerint, de nem a körülmények kényszerítő befolyása alatt alakít valami formulát, amelylyel megbénítja a művész alkotó erejét. Ennek pedig nem szabad lennie, mert a szabadság

éltető eleme az egész művészi tevékenységnek, ezt nem lehet igába hajtani s ennek épp úgy szüksége van reá, mint bármely más emberi tevékenységnek. De ha ez áll, szükséges-e az eszthetika mint tudomány, ha így látszólag nincs mit kikutatnia, nincs mit megállapítania?

Az első dolog tehát az volna, hogy az aesthetika a szép helyébe más valamit tegyen, de hát mi legyen ez a más? Tudvalevőleg a gondolkodás nem tesz különbséget az absztrakt és konkrét dolgok fölismerése között, az agyban ugyanaz a folyamat megy végbe, ha szemlélhető vagy általános érvényü igazságról van szó, már csak azért is, mert az egyes esetekből következtet az ember általános érvényü dolgokra, amelyek önmagukban véve praktikus haszonnal nem járnak. Hasznosakká csak akkor válnak, ha egyes előforduló események alkalmával fölismerjük jelentőségüket. A különös, vagyis inkább részletes felismerések mindig természetesen szemlélet útján jönnek az agynak tudomására, ezeket a mindennapi élet produkálja, az általános érvényü igazságokat a tudomány állapítja meg. Az előbb említett konkrét felismerések a játékban s a művészetben is jelen vannak, e szemléltető megismerés a pozitiv alap, amely körül ezen uj teoria felépült. Minthogy minden szellemi munka emocióktól van kisérve, úgy a szemléltető megismerés sem képez ez alól kivételt. Ez utóbbi impresszióit a zenében a hang, a festészetben, a szobrászatban a forma és szín, a beszédben, költészetben a szavak által nyeri. Ezen eszközök révén, amelyek testet adnak minden absztrakt fogalomnak, érzékeink által észrevehető formát kapnak az általános eszmék alapját képező esetek, tehát szemlélhetővé válnak. »Játék és művészet ténykedéseknek eredményei. Ténykedés nélkül sem játék, sem művészet nem képzelhető. A ténykedések a maguk részéről mozgásokat, azaz a mozgások bizonyos nemét tételezik fel. Az akaratlagosakat az önkéntelenekkel (reflexekkel) szemben, vagyis a tudatos mozgásokat az öntudatlanokkal szemben ténykedéseknek nevezzük. A ténykedések legelső, legeredetibb oka, amiért egyáltalában előfordulnak, az érzelemben fekszik. Valamely ténykedés által az ember és állat vagy valamely kellemetlen érzést ki akar kerülni, avagy egy kellemeset előidézni. Mindakét törekvés alapjában véve egy és ugyanaz, úgy hogy összefoglalva mondhatjuk, hogy ténykedések a kellemes érzések előidézésére történnek. Minthogy a játék és művészetet vagy maguk ténykedések, vagy azokat föltételezik, egész biztonsággal állíthatjuk, hogy keletkezésük legvégső oka a kellemes érzésben (Lust) rejlik" (E sorokat a gondolatmenet teljessége kedvéért voltam kénytelen multkori cikkelyemből ismételni.)

Ezzel azonban még nem ismerjük a művészet mai fölfogásunknak megfelelő értelmét, fogalmát. Annyi bizonyos, hogy a művészet a szemléltető megismerés magasabb formája, ez azonban oly tág kör, hogy a művészetet mint olyant pontosabban meg kell határolnunk. Erre is megadja a szerző a választ, ugyanis azt mondja, hogy a megismerésnek két faja van, az egyik az érzékek útján jő tudomásunkra, ez a szemléltető csoport, a másik pedig magába zárja a tudományos, tehát általános, elvont megismeréseket. Az előbbi képezi az eszthetika tárgyát, az az amit mi a hétköznapi életben művészetnek nevezünk.

Maga Nef nem adja pontos meghatározását annak, hogy mi a művészet, ő elég óvatos volt egyelőre a kérdést csak körülírni s a végleges választ csak akkor fogja megadhatni, ha a fantázia, az érzelmek stb. szóval az emberi élet minden nyilvánulását kellőképpen mérlegelte, ha az, amit látunk s hallunk, s az, a mit gondolunk, kileend kutatva a legrészletesebben. De így is sejthetjük gondolkodásának menetét s észrevehetjük, hogy mennyire közel áll az evolucionisztikus iskola nézeteihez, hogy itt is, ott is az élet s annak jelenségei, a lét s annak föltételei adják meg az okoskodás kiindulási pontját, ez az élet értékének kétségkivül helyes méltánylása, mert mi van, ami nem az életnek az eredménye, mi az, ami mozgatja ezt az egész mindenséget, ha nem maga az élet. Hisz a legujabb tudományos kutatások már azt is beigazolták, hogy a szervetlen anyagok molekulái is egymásközt mozgást végeznek, hogy a növekedés, a csökkenés ott is megvan, csakhogy a formája más.

Szűk látókörre vallana az életnek a fogalmát oly annyira korlátok közé szorítani, mint azt nagyapáink tették, de hisz az ma már szinte lehetetlenség. S hogy a legujabb tudományos eredmények utat törtek maguknak az eszthetikában, azon csak az fog csodálkozni, aki nincs tisztában, hogy mily összefüggésben áll az eszthetika a többi tudományágakkal. *Aristoteles* a morállal hozta összefüggésbe, *Baumgarten*, *Mengs*, *Mendelssohn*, *Winkelmann* részben a formai szépséget tekintették főkövetelménynek, *Kant* a praktikus haszon nélküli tetszésben mélyen belenyul a pszichologia birodalmába, *Müller*, *Schlegel*, *Fichte* szerint a legnagyobb művészet maga az élet,

Schelling a művészetet maga a véges és végtelen, az objektiv és a szubjektiv egyesülésének tartja s a filozófiát hívja segítségül, *Batteuse, Diderot, D'Allembert, Voltaire* szerint a művészet a természet imitációja, *Nelit, Koster, Nelladon* fölfogása odairányul, hogy a szép az »Isten« megtestesülése, Pilo *Mario* szerint a szép fizikai érzelem, *Veron* szerint az érzelmek előidézése a ritmus által művészet, *Home* szerint szép az, ami kellemes stb. stb.

Amint látjuk, az egyes definiciók főleg abban különböznek egymástól, hogy az illető tudós mily szempontból fogja fel a művészet lényegét, azaz mely tudományágat hívta segítségül a meghatározása. Tehát ezek respektálása nemcsak lehetséges, de kell is, szükség is. A mai kor szellemében fekszik, hogy a mostani meghatározásokhoz a biologiai alapot választották, mert hiszen minden törekvésnek az a tendenciája, hogy kikutassák titkait az életnek. Ez maga is tudomány, amely a szellemet fejleszti, megacélozza az élet küzdelmeire, felnyitja ajtait a titkos veszedelmeknek, megmutatja, hogy lehet azokat kikerülni, vagy ha már megvannak, hogyan lehet hatásukat a minimumra csökkenteni.

Mindinkább nyilvánvalóvá válik a nézet, hogy az egyén, mint olyan nem fejlődik, nem halad, de az egyének összessége, az emberiség folyvást finomodik, szellemileg tökéletesbbedik, de testileg már nem áll azon a szinvonalon, amelyen állt valaha. Ez is onnan van, hogy nincs már az életben szüksége erre a testi erőre, de a szellemire igen. Épp azért ezt kell fejleszteni s az eszthetika kikéri a küzdelemből a maga részét s az élet fogalmából akarja meghatározni, hogy mily természetü jelenség maga a művészet s főleg mily jelensége az az életnek. Százötven év alatt tehát visszatértünk oda, ahonnan tulajdonképp ki kellett volna indulnunk, vissza mindennek kútforrásához, az élethez. Nagy vívmány az, hogy a gondolatot, mint olyant nem kell már absztrakt fogalomnak tartanunk, hogy (Büchner szerint) már annak is van magyarázata, hogy miként születik meg az eszme és miként válik tetté. A megszületett gondolat s a tetté vált eszme pedig feltünően hasonlít ahhoz, amit mi művészetnek nevezünk. *Vajda Ernő.*

A müncheni tavaszi kiállítás.

München, május 31.

Ma nyitották meg a tavaszi nemzetközi kiállítást a Glaspalastban. A ceremónia, melylyel a megnyitás történt, ma sem volt kisebb, mint egyébkor: a régensherceg ma is megjelent a vernissageon egész udvarával, a főhercegekkel és főhercegnőkkel együtt; ott volt azonkivül a bajor főváros egész művészvilága: a művészköztársaság, mint ők nevezik; megjelent München egész társadalma; az üvegpalota vesztibüljében találkozott a külföldi sajtó majdnem minden számottevő lapjának képviselője, szóval minden összejátszott ma is épp úgy, mint máskor, hogy a külső effektus meg legyen, de a Glaspalast ezidei kiállításának megnyitása mégsem volt olyan jelentős ünnep, mint máskor. Miért? Egyszerüen azért, mert semmi különös ujat, sőt mondhatánk egyáltalán ujat nem hozott. Ne tessék félreérteni, van itt sok igen jó kép, meg szobor, de *München*-ben már a jó nem elég. Átlagosan jót termel egész éven át akár a Kunstverein is — amint-hogy sok kép került be az idén a Glaspalastba, amit a Kunstverein heti kiállításain láttunk először — a Glaspalast kiállításától azonban azt várná az ember, hogy egy-egy étape-ot jelentsen a modern művészet fejlődésében.

Annyi máris bizonyos, hogy az idei kiállításból egyetlen kép hire sem teszen világkörüli utat. Nehéz ugyan végleges itéletet mondani ma még, mikor szemünk előtt szinte összefoly a sok szín s a sok képtől alighogy látjuk a kiállítást, mégis nagyon jellemző dolog, hogy hazatérve a kiállitás *háromszori* megtekintése után, egyetlen kép sem vibrál a szemeim előtt.

Mert már *háromszor* volt akalmam látni a tárlatot, dacára, hogy csak ma volt az ünnepélyes megnyitás. Az ujságírók ugyanis már tegnap tehettek körsétát a termekben; ma reggel 9 órakor az udvar látogatásakor szintén jelen lehettek a sajtó képviselői s ma délután 2 órakor pedig, mikor a közönség számára is megnyitották a Glaspalast kapuit, elmentem puszta kiváncsiságból, hogy lássam: mennyivel elevenebb a müncheni vernissage a budapestinél?

Akik olyan előszeretettel szidják a mi magyar közönségünket a művészettel szemben tanusítani szokott állitólagos közönyéért, azok jöjjenek el Münchenbe és megtanulják becsülni a mi társadalmunkat. Bizony mondom, dacára annak, hogy ott volt a vernissageen egész München műbarát társasága, nem volt népesebb a vernissage a mieinknél. Az a sok ember, aki a termekben tolongott, mind keresett valamit: a képét. Festő volt az bizony háromnegyed részben. Igaz, hogy nem is lehetett egyéb: Münchenben legalább is minden harmadik ember művész! Valósággal ijjesztő, mennyi pik-

tura kerül ki évente Münchenből. Az idei kiállításnak is legalább nyolcvan százaléka az ő ecsetjök alól került ki.

Tegnap, mikor körülvezették a sajtó képviselőit, még alig lehetett fogalmunk a kiállításnak úgy méreteiről, mint kvalitásáról. Nagyon megkéstek a derék urak az elrendezéssel; pár órával az ünnepélyes megnyitás előtt még úgy nézett ki az egész Glaspalast, mint valami vasuti raktár, hol az elszállításra váró áruk hevernek becsomagolva. Irtózatos rendetlenség honolt mindenfelé; a munkások úgy dolgoztak, mintha még hetek választották volna el őket a megnyitástól. Ma azonban már kikészítették legalább annyira a termeiket, mint a Potemkin faluit; látszólag rendben volt minden, mire a királyi fenségek jöttek. Hogy pár száz kép más szám felett csüngött, mint ahogy a katalogusban jelezve volt, mit tesz az? Hogy jó pár tucat kép egyáltalán nem került bele a katalogusban: ki törődnék ilyen csekélységgel? Hogy a legérdekesebbeknek még szám sem jutott, nemhogy jelzés: ki akadna fenn ilyen bagatellen? Nem vagyunk Magyarországon, hol ha törik, ha szakad, de »röndnek muszáj lenni« minden áron!

Igazán örvendek, hogy a híres müncheni Glaspalast-kiállítás rovására őszinte és igaz bókot mondhatok a *Képzőművészeti Társulatnak*. A müncheni *Künstler-Genossenschaft* iqzony eljárhatna kissé iskolába a Műcsarnokba, hogy megtanulja: hogyan kell kiállítást rendezni? Soha abszurdabb elrendezést, mint a milyen ez itt a Glaspalastban! Képzeljenek kérem egy óriási üvegpalotát, mely 78.000 üvegtáblából áll s 1,500.000 kilogram vasból épült. Vajjon mekkora lehet az? Megmondom. A hosszusága 233 méter, a magassága 23, a területe 11.484 □-méter s azonkivül 188 oszlopa van karzatok számára. Csinos kis épület, nemde? És most képzeljék kérem, hogy ez a rengeteg helyiség apróbb s nagyobb termekre van osztva s az mind tele van képekkel meg szobrokkal. A termek ugyan meg vannak számozva, de hogy milyen sorrendben, azt csak a jó Isten tudja, meg a Künstlergenossenschaft. Így hát legfeljebb csak egy kitünő stratéga talál oda maga, a honnan elindult, olyan stratéga, akinek fő erőssége a topográfia. De tegyük fel, hogy a termek sorrendben vannak megszámozva, (pedig nincsenek, mert külön szám indul ki a Süd-, Nord-, Mittel s az Isten tudja még miféle *Bau*-ból!) s hogy így egymásután mennek kilencvenig. Már most ha úgy volnának a képek elrendezve, mint nálunk, termek szerint, akkor minden termet szépen áttanulmányozhatna az ember s a katalogusból megtudhatná: kinek a képével áll szemben. Oh, de a német *kultur-nép*, az nem dolgozik ilyen szimplán, mint a barbár magyar! Ő sorszámmal látja el a képeket, 1-től x ezerig — ábc-rendben, úgy, hogy a katalogusban az első *A*bry León képe, az utolsó: *Z*etsche-é. Jó, gondoljuk magunkban; tehát így lesz: az első teremben találjuk az *A* betüs festőket, a másodikban a *B*-ket, az utolsóban a *Z*-ket. Így is csak eligazodunk valahogy! Dehogy! Mindjárt az első teremben függ *Abry* Leó képe, jelezve 1. számmal, mellette *Palmié*-é, 758-al. Már most tessék valamit kikeresni! Minden kép után össze-vissza kell forgatni a 200 lapból álló katalogust, míg végre ki tudjuk böngészni: mi is az, amit látunk?... De még ez is jól van. Ha már két márkát adott az ember a katalogusért, hadd forgassa egy kicsit. Ám tessék elképzelni, hogy én mint magyar ujságíró, érdeklődöm *László* Fülöp és *Nádler* Róbert honfitársaim képei iránt. (Több magyar azt hiszem nincs az idén a Glaspalastban!) Megnézem tehát a katalogust; *László* 567, *Nádler* 723. szám. Már most tessék kérem ezeket megkeresni 92 teremből, mikor minden teremben van kép az ötvenen alul épp úgy, mint a 2000-en fölül! Másfél óráig tart, mig az ember *egyszer* végigfut a termeken s akkor még sejtelme sincs róla: hol függhetnek azok a képek, amiket keres. Én magam — nem szégyenlem bevallani — háromszor voltam már a Glaspalastban tegnap óta, de még nem bírtam megtalálni a *Nádler* képét. A *Lászlóét* igen; de csak azért, mert ismerem a Műcsarnokból.

Szándékosan időztem hosszasabban a kiállítás elrendezésének momentumánál, de azt hiszem, nem az a föladatom csupán, hogy elrecitáljam: miféle képeket láttam a Glaspalastban, hanem az is, hogy levonjam a látottakból a tanuságot. És ezt most annál szivesebben teszem, mert ez az összehasonlítás a mi javunkra üt ki. Olyan jól esik arra gondolni, hogy odahaza valami jobb, mint a »müvelt« németeknél, különösen idekünn, hol úgyis annyit szidnak bennünket a — *magyarok* . . .!

De ideje lesz tán már áttérni a kiállításon levő dolgokra. Az első impressziókról lévén szó, végleges itéletet persze lehetetlen még alkotni is, nemhogy mondani. Legfeljebb a tüneteket lehet konstatálni. Igy érdekes tünet, hogy a különböző irányok, klikkek, iskolák nem tömörülnek most annyi csoportba, mint egyébkor. A *Luitpold-csoportnak*, a *berli-*

nieknek, karlsruheiknek és *düsseldorfiaknak* természetesen most is külön juryjök volt s ezek külön és együttesen is állítottak ki, de ez csekélység ahhoz a szakadáshoz képest, mely egy-egy ilyen kiállításon máskor napfényre került. Ezt a négyet mindenki természetesnek találja, sőt bizonyos szimpatiával találkozott a *Deutsche Gesellschaft für Christliche Kunst* is. Nagyon érdekes jelenség is ez: egy társaság, mely tisztán szentképek festésével foglalkozik — napjainkban.

Másik érdekes tünet, hogy az idei kiállítás szinte teljesen *német*, alig érdemli meg az internacionális jelzőt. A *münchení, berlini, düsseldorfi, karlsruhei* és *dachaui* képek tengerében szinte elvész a külföld. Még legerősebbek a koppenhágaiak számban; alig van néhány olasz, francia, holland, spanyol, dán és belga. Azt hiszem nem fog sok teret elfoglalni, ha fölsorolom az összes külföldieket. Ime: *Abry* Leó (Antwerpen), Luigi *Agostini* (Nápoly), Giulio *Amodio* (Nápoly), *Andreotti* (Flórencz), *Arnesen* (Koppenhága), Salvatore *Barbudo* (Róma), *Benlliure* (spanyol), *Billiet* (belga), *Bodifée* (Hollandia), *Boulard* pére és Emil (Páris), Hans *Brasen* (Koppenhága), *Bremon* (Hollandia), *Campbell* (Edinburg), *Caprile* (Nápoly), *Casalini* (Milano), *Coromaldi* (Róma), *Cressini* (Milanó), *Dagnan-Bouveret* (Páris), *Czahorszki* és *Brandt* (lengyelek), *Da Molin* (Pádua), *Decker* (Amsterdam), *Delpy* (Páris), *Deutmann* (Amsterdam), *Dohlmann* (Koppenhága), az elhunyt *Duprét* (Páris), *Elias* (Hollandia), *Faber du Faur* (Páris), *Fabrés* (Páris), *Ferrara* (Nápoly), *Fontana* (Milano), *Frankenberg* (Antwerpen), José *Gallegos, Garnelo y Alda* (spanyolok), *Ganz* (Brüssel), *Gyerimski* (Páris), *Gilsoul* (Brüssel), *Grimberghe* (Páris), *Grootens* (Hollandia), *Groth* (Koppenhága), *Gruppe* (Hollandia), *Gudmunsden-Holmgren* (Koppenhága), *Hamel* (Hollandia), *Hansen* (Koppenhága), *Hernandez* (Páris), *Heyl* (Amsterdam), *Hinrichsen* (Koppenhága), *Hon* (Koppenhága), *Jefferys* (Brüssel), *Jespersen* (Koppenhága), *Jimenez* (Páris) *Joris* (Róma), *Kilnerk* (Flórencz), *Köster* és *Kofoed* (Koppenhága), *Koetser* (Amsterdam), *Lapidoth* (Hollandia), *Larsen* (Koppenhága), *Larssen* (Norvégia), *Legner* (Utrecht), *Lemmi* (Flórencz), *Lindeburg* (Koppenhága), *Mac Rory* (Flórencz), *Mariotti* (Róma), *Meneghini* (olasz), *Meyer* (Koppenhága), *Mölsted* és *Mönsted* (Koppenhága), *Mols* és *Mundt* (Koppenhága), *Munoz* (spanyol), *Pradilla* (Madrid), *Proost* (Antwerpen) *Puig-Roda* (Róma), *Reggianini* (Flórencz), *Ritsema* (Hollandia), *Ross* (Edinburgh), *Rul* (Antwerpen), *Ruys* (Haága), *Salinas* (Róma), *Schlichting-Carlsen* (Koppenhága), *Senét* (Velence), *Serra* (Róma), *Siberdt* (Antwerpen), *Sichel* (angol), *Simpson* (Edinburg), *Sluiter* (Hollandia), *Sorbi* (Flórenc), *Sorolla y Bastida* (Madrid), *Stockmann* (Svájc), *Tafuri* (Velence), *Van der Waay* (Amsterdam), *Verno* (Turin), *Villegas* (spanyol), *Viner* (Flórenc), *Viniegra y Lasso* (Madrid), *Vizzotto-Alberto* (Velence), *Wentorf* (Koppenhága), *Wilhjelm* (Koppenhága) és *Windels* (Hollandia). — Unalmas és sok név így katalogus után elsorolva, de valóságos kis oázis a német tengerben. Szinte elvész. És éppen ilyen az arány a szobrok, akvarellek, pasztellek, rajzok és tempera-festmények között is.

Hogy ez az első tudósításom — mely igazán csak riport-számba mehet — teljes legyen, megemlítem, hogy *Lenbach* egész kollekcióval rukkolt ki, meg *Palmié*, az elsőnek arcképei közül két, eddig még ismeretlen Bismarck-arckép a legérdekesebb, az utóbbié majdnem mind tájkép. És az ezernyi »Landschaft« között majdnem a legjobbak az övéi. Nagy vászna van *Exter*-nek meg *Marr*-nak. A szobrok közül a francia *Frémiet* dolgai tünnek fel első pillanatra.

Még mindig nem teljes a riport. Most, ugy-e azt várnák tőlem, hogy mondjam meg: mi a kiállítás előnye? Igen ám, de ilyen nincs. Jó kép van sok, közepes még több. Legközelebb majd beszélünk a javáról részletesebben.

Rózsa Miklós.

Károlyi Mihály gróf plakát-pályázata.

A maga nemében — különösen a mi viszonyaink közt — szinte *páratlanul* áll az az érdeklődés, amelyet művészeink körében a *Károlyi* Mihály gróf által a parádi arzénforrás hirdetésére szánt plakátra kiírt pályázat keltett.

A pályázat határideje junius 1-jén déli 12 órakor járt le, amikorra nem kevesebb mint *hatvankilenc pályamű* érkezett be az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* titkári hivatalába.

A pályázatban tudvalevőleg három díj van kitűzve. Az első díj *600 korona*, a második díj *300 korona* s a harmadik díj *200 korona*.

A pályázók közül csak *hatan* pályáztak a saját nevük alatt, a többiek pedig igénybe vették a pályázat hirdetője által megengedett jeligés levelek használatát. A határidőig beérke-

zett pályaművek jeligéi a beérkezés sorrendjében a következők.

1. Nem az eszköz győz, hanem az eszme, a gondolat!	31. T. L.
2. Tavasz.	32. T. L. I.
3. Élet.	33. Tűz a vízben.
4. Négy színben.	34. A.
5. Stuck.	35. B.
6. Hangulat.	36. C.
7. Félreismerve.	37. Természet.
8. X. Y.	38. Si.
9. Arzéna.	39. 1899. B.
10. B. A.	40. Sirius.
11. Két szín.	41. Sárvár I.
12. Saxa loquuntur.	42. Heves.
13. Mercur.	43. Sárvár II.
14. Bizalom. akaraterő.	44. Lapidár.
15. Arzéna II.	45. Távolság.
16. Holdkelte.	46. Vérszegénység I.
17. Noémi.	47. Vérszegénység II.
18. Timea.	48. Anemia.
19. Antónia.	49. ♁
20. Emilia.	50. Arzén és vas.
21. Erna.	51. Arzén II.
22. Paula.	52. Mucha.
23. Per Aspera.	53. Csevice
24. Páris.	54. Csevice II.
25. H2 S.	55. Elemér.
26. Verse á boire.	56. Skorpió.
27. Fortuna 23.	57. Skorpió II.
28. Fortuna 24.	58. Heves II.
29. Arzén.	59. Parád.
30. Sylvester.	60. Vörös, kék, sárga.
	61. Anonym.
	62. Kálmán.

Ezeken kivül még egy pályamű névvel, egy pedig jeligével a határidő után érkezett.

A pályázatot, melynek eldöntése igen nehéz föladatot ró a pályabíróság tagjaira, *Károlyi* Mihály gróf intenciói értelmében az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* művészeti bizottsága fogja eldönteni, mely már a jövő hét első napjaiban tartja döntő ülését, a pályázat hirdetőjének *Károlyi* Mihály grófnak a részvételével.

A pályázat eldöntése után a pályaművek alkalmasint pár napra ki lesznek állítva a városligeti műcsarnok egyik termében.

Pályázati hirdetés.

A »*Könyves Kálmán*, magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság«, mely műlapok kiadásával foglalkozik, ezennel pályázatot hirdet egy *sokszorosításra* és *terjesztésre alkalmas* magyar történelmi tárgyu képre, mely történelmi festmény vagy történelmi genre lehet. A föltételek a következők:

1. A pályázatban csakis magyar állampolgár művészek vehetnek részt.

2. A pályadij *1000 korona*, mely összeget a »Könyves Kálmán magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság« a döntés után a pályanyertes művésznek azonnal ki fog fizetni.

3. A pályadij összege meg nem osztható.

4. A pályázó kép formájában tetszésszerinti lehet, de legalább 1 méter szélességben és 50 cm. magasságban sokszorosításra alkalmasan és véglegesen kidolgozva küldendő be.

5. A pályamű vízfestmény vagy olajfestmény lehet.

6. A pályaművek *1900. év január hó első napjának délutáni 6 órájáig* az »Országos Magyar Képzőművészeti Társulat« titkári hivatalába (Városliget, Műcsarnok) küldendők be.

7. A pályázó művészek tetszésük szerint névvel vagy névtelenül (jeligés levéllel) pályázhatnak.

8. A pályanyertes mű sokszorosítási joga a »Könyves Kálmán magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság« tulajdonába megy át, a kép maga azonban a művész tulajdona marad. A nagyban megfestett kép sokszorosítási joga ugyancsak a társaságot illeti. A pályanyertes művész a képet a »Könyves Kálmán részvénytársaságnak« sokszorosítás végett a kellő időre rendelkezésére bocsátani tartozik.

9. A dijazott képen kivül joga van a pályázat hirdetőjének a többi művek bármelyikének sokszorosítási jogát 500 koronáért magához váltani.

10. Az »Országos Magyar Képzőművészeti Társulat« művészeti bizottsága 1900 január 16-ikáig végérvényesen határoz a pályázat fölött, a döntő ülésre azonban a pályázatot hirdető vállalat igazgatósága is meghivandó.

A »Könyves Kálmán irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság« igazgatósága.

Pályázat plakátra.

Az *Egyesült Villámossági Részvénytársaság* ezennel pályázatot hirdet plakátra, a következő föltételek mellett:

1. A plakát körülbelül 52×74 centiméter nagyságu s legfeljebb *tiz színben* kromolitografiai uton sokszorosítható legyen.

2. A plakáton a villámos izzólámpa útján való világítás ábrázolandó; az immár elcsépelt lebegő női alak s más eféle banális fölfogás kerülendő; ellenben a modern vagy realisztikus koncepció előnyben részesül.

3. Szövegül csupán a cég:

Egyesült Villámossági Részvénytársaság
Izzólámpa-osztály
Budapest, VII., Huszár-utca 7.

László Fülöp

161. Fadrusz János arcképe. - Olajf., lem.p. 40.5 x 64.7 cm. Jelz.l.j.: "Jánosnak 1901 László".

LÖTE ÉVA :

162. Eljövendő. - Szobor, terr. Mag.:47 cm. Jelzés nélkül.

LUGOSI SZABÓ VLADIMIR :

163. Olasz halász. - Temp. falem. 36x48 cm. Jelzés nélkül.

LUX ELEK / 1883 - 1941 / :

164. Zsuzsanna. - Szobor, fa. Mag.: 33.5 cm. Jelz.a talapz.b.o.:" Lux Elek".

MADARASSY WALTER :

165. ~~Madonna~~ Pieta. - ~~Relief~~ Szobor, ólom. ~~terr.~~ Mag.: 32 ~~16.5 x 39.7~~ cm. Jelz.l.j.: "Madarassy".

166. Szárnyasoltár. - Dombormü,triptichon, terr. 19x19x38 cm.széles,mag.: 48 cm. Jelz.l.középső részen j.o.:Madarassy 1939".

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV / 1859 - 1937 / :

167. Akt. - Olajf., fa, 40.5 x 32 cm.Jelz. l.j.: "Magyar-Mannheimer 1918".

MANAJLO TIVADAR :

168. Szántás. - Temp., v. 66.5 x 46 cm. Jelz.l.b.: " Manachilo".

Fővárosi Képtár jub. Kiáll
1944. januar

László Fülöp

Tovább

A főherczeg a tisztek társaságában vacsorán.

Ferencz Ferdinánd főherczeg megérkezése a brucki kaszinóba.

Esti mulatság a brucki táborban.

Ferencz Ferdinánd főherczeg mint huszárezredes.

FERENCZ FERDINÁND FŐHERCZEG A BRUCKI TÁBORBAN.

A Lajtha melletti Bruck városa területén 1866 óta állandósított tábor úgy van berendezve, mint az angol *aldershoti*, a franczia *meudoni* s az orosz *peterhofi* gyakorlati czélokra szolgáló táborok.

A csapatok s ezek tisztikara barakokban vannak elhelyezve, melyekben 8—10 gyalog-zászlóalj, 3—4 lovas-század, három üteg, szekerészet és egészségügyi csapatok, végre a hadseregi lövésziskola fér el. Istállók, konyhák, tiszti kaszinó, élelmezési raktárak, külön vízvezeték, posta, távirda és fényképészeti műterem, — mindez a lehető legszebb rendben, aránylag csekély kiterjedésű téren együtt található. A tavasz beálltával legelőször a bécsi helyőrség csapatjai jönnek Bruckba, s miután egy-egy gyakorlati cyklus legfeljebb 4—5 hétig szokott tartani, az első csoport után a Bruckhoz közelebb fekvő helyőrségek képezik az ottani tábor állományát. A gyakorlatok reggeli hat órától esti hat óráig tartanak, hogy a legénység a tábori élet különféle nehézségeit megszokja. Bruckból leginkább délnyugati irányban gyakorlati meneteléseket szoktak tenni, s útközben a háború alatt előforduló mellékszolgálatok, úgymint őrjáratok, kémszemlék, stb. szintén alkalmazásba vétetnek.

Magától értetődik, hogy ünnepnapokon vagy pedig egyéb szünetelések alkalmával a táborban zajos és vig élet foly. A magyar ezredeknél lévő «nemzeti zenészek», tudniillik a czigányok, a katonai zenekar közreműködése nélkül is vigan huzzák a talp alá valót, mig a szomszéd sorban a stiriai vadászok czitera szó mellett mulatnak. A tiszti pavillon előtt, a kaszinóban vagy a sétatéren katonai zenekarok válogatott darabokat adnak elő, s miután ilyen alkalommal Bécsből, Pozsonyból vagy a vidékről számos látogató szokott érkezni, a társaság többnyire tánczra perdül. A mult őszszel Ferencz Ferdinánd főherczeg, mint a 9-ik gróf Nádasdy Ferencz tábornagy nevét viselő huszár-ezred parancsnoka a szomszéd Parndorf-ból, hol ezrede táborozott, gyakran meglátogatta a brucki tábort. Ilyenkor megérkezését mindig előre tudatta s rendesen egész tisztikarával jött Bruckba.

Ferencz Ferdinánd főherczeg a hadseregben katonás tartása és szivélyes modora miatt nagy népszerűségnek örvend. Ezredének legénysége már csak azért is nagyon tiszteli, mivel a szó szoros értelmében huszárosan üli meg a lovat, és gyakorlatok alkalmával mindig elől jár tüzes paripáján. Bruckban megérkezését valódi ünnepnek tartották. A tisztikar a kaszinó verandája előtt gyülekezett, hova a főherczeg könnyű fogatán a kitüzött órában meg is érkezett. Tábornokok és törzstisztek kisérték a főherczeget, ki egyenesen az étterembe sietett. A 84-ik gyalogezred hires zenekara Klomzák karmester vezénylete alatt a néphymnusz-szal fogadta a főherczeget. A mint pedig az asztalhoz leült, vig zenedarabok következtek s a főherczeg, ki itt, mint bajtárs bajtársak közt fesztelenül társalgott, azon volt, hogy e mulatság egy pillanatig se zavartassék meg. Ha a zenekar a társaság élénk tapsolására valamely darab ismétlésével késett, maga a főherczeg kezdte meg az úgynevezett ütem tapsolást, annak jeléül, hogy a közönseg nem akar tágítani, mire aztán Klomzák karmester újra az emelvényre lépett. Vacsora után a legénység soraiban lévő bécsi «Volksängerek»-ből összeállított s kitünően iskolázott kar adta elő népdalait. Parndorfban a főherczeg szivesen hallgatta a huszárok mélabús danolását és a pásztor furulyát. A brucki estélyek többnyire tizenegy óráig tartottak, a midőn a főherczeg Parndorfba hajtatott. Távozása után a zene megszünt. Csupán a tiszti barakok egyes ablakaiban volt látható világosság, annak jeléül, hogy valamely iparkodó fiatal vezérkari tiszt a másnap reggel kezdődő gyakorlat tervével foglalkozik.

Ferencz Ferdinánd főherczeg azelőtt nehány nappal az alföldön Pallavicini Sándor őrgróf algyői birtokain rendezett nagyszerű hajtóvadászaton vett részt, s az utolsó napon egymaga 1765 nyúlat lőtt. Algyőről Bécsbe visszautaztában megbetegedett, de már jobban érzi magát, s így a földkörüli utazásra való elindulásának e hónap közepére kitűzött határnapja nem fog elhalasztatni.

A MŰCSARNOK TÉLI KIÁLLITÁSA.

II. közlemény.

Életképekben leggazdagabb ezuttal is a műcsarnok kiállítása. Nemcsak nálunk, hanem külföldön is a festészet e boldog közép-faja uralkodik, melyet átalánosan megért mindenki s melynek helye akad nagy termekben, ebédlőkben, szalonban, dolgozó-szobában. Nálunk egyszersmind a nemzeti vonások legkifejezőbb genre-je, mint volt egykor a hollandi iskola virágzó korában a hollandi életnek.

A magyar tárgyú életképek külföldön is kapósak ujdonszerüségöknél fogva, s másodszor mert hivatott magyar festők állapitották meg művészi szinvonalát. Munkácsy is magyar életképekkel szerezte meg hirnevét. *Baditz* Ottó, ki több éven át Münchenben tartózkodott, a külföldieknek is rendesen magyar tárgyú képeket fest; *Böhm* Pál, ki két évtized óta él a bajor fővárosban, magyar genre-képen kivül alig fest mást. Mind a ketten itt vannak most is a műtárlaton.

Baditz Ottó életképe: «Vagyok olyan legény, mint te.» Az ismeretes népdal illusztrációja, s egészen annak eszméjét követi: «vágok olyan rendet, mint te.» Erőteljes, szép, nyalka paraszt legény áll a kaszáló rét előterében, épen ingüjját gyürve föl, hogy aztán izmos kezébe fogja a kaszát. A tág mező, a szabad ég, a kellemes szinek, a távoli falu kertjei adják meg a képnek azt a hangulatot, melyet legújabban annyira szeretnek a festők, a miről most bemutatott képeink közül is több tanuskodik.

Böhm Pál festménye: «Egy est a Tiszapartján» már tömör anyagot dolgozott föl, mozgalmas csoportot, népviseletet, szokást. Egy halászcsalád készül az estebédhez; a bogrács már ott lóg a tűz fölött; tisztogatják, készitik a halat; az egyik legény egy lánynyal dévajkodik. Egy menyecske nyugtalanúl tekint a távolba; még hiányzik valaki, azt várja. Jó magyaros képű minden alak; még a szakadékos partnak s a rajta emelkedő gunyhónak is megvan a maga jellege. Böhm, noha régen a külföldön lakik, az ilyen apró jellemző részletekre is nagy gondot fordit.

Skutezky Döme sokáig a velenczei életet festette, finoman és kedélyesen. Itthon alig tudtunk róla valamit. Pár évvel ezelőtt hazajött, s most már ő is örömest merit a hazai népéletből, izléssel és humorral. «Könnyű más kárán nevetni» ez a czime legújabb életképének. Egy felvidéki város hólepte piacza a szinhelye. Az alakok meglehetősen emlékeztetnek a művész velenczei képeire. Egy jóképű, öreg hivatalnok, a ki a pedánsság példányának látszik, pórul járt a nagy hóban, elcsúszott és elvesztette nagyrabecsült, kedves társát: a pipáját! Ő szerencsésen föltápászkodott, de a pipa ott maradt összetörve. Meghatva nézi, mert hát sok-sok idő kellemes órájának emléke füzte hozzá. Talán egyetlen társa volt, otthon, útközben, a hivatalban, a kávéházban. A kárvallott öreg úr tragédiáját nevetve nézi egy iskolás gyermek és a boltból hazasietö cselédleány.

László Fülöp a fiatalabb generációhoz tartozik, s Münchenben tanul. A müncheni életből mozgalmasan és a részletekben is sok ügyességgel festett meg egy jelenetet a müncheni udvari sörházból, melyre minden Baedecker és Murray fölhivja az utasok figyelmét. Nem is mulasztják el fölkeresni a Münchenbe utazók. E pillanatban is egy elegáns pár lép a pipafüstös és komor ivó-helyiségbe, hol nagyon vegyes közönség szokta üríteni a sörös kancsókat, melyeket csinos pinczérlány hord körül. Az utasokat kissé meglepi a helyiség, a demokratikus társaság, a nagy füst, s egészen zavarban vannak, hogy vajjon helyet foglaljanak-e a kinálkozó üres széken. A sörivók typikus alakjait találón válogatta össze a fiatal festő.

Margitay Tihamér meglehetős népszerűségre tett szert szalon-genreképeivel, s nemcsak a műcsarnokban nézik szivesen vidám, kedélyes alkotásait, hanem a külföldi illusztrált lapok is közlik egyre-másra a termékeny és rokonszenves magyar művész képeit. A jelenlegi kiállításon két festménye van: «Az első váltó» és «A féltékeny». Ez utóbbit közöljük. A hetyke dandy, kifogástalan, divatos öltözetben, kedvelt alakja a festőnek. Ez a már többé nem ismeretlen uracs bókokat szór egy szép leányra, a ki szemlesütve, zavarral fogadja. A bókolás sehogysem tetszik a másik szép leánynak, s haragos tekinteteket lövelve ül székén. A két szeretetreméltó lány, — egyik zavarában, másik haragjában, — a képet is vonzóvá teszi.

Nádler Róbert nagyobb életképe «Tere-fere a mosás mellett», a kiállítás egyik legjobb műve, mely életet mutat és művészileg van elkészítve. A Balaton partján mosnak a falusi asszonyok. Természetesen, a hol annyi asszony van együtt, ott nemcsak szappannal mosnak, hanem nyelvvel is. Van beszélni valója főkép az első öt asszonynak, kiknek mozdulata, állása csakugyan csupa tere-fere. A Balaton fényes tükre, a távolban vízben álló tehéncsorda, a kéklő partok, a derült levegő kellemesen és szinhatásokkal egészitik ki a szerencsés képet.

Pataky László, az élet reális festője, ezúttal a plain-aire felkapott irányának hódolt. Szabad levegő, nagy terrenum. Hadi gyakorlatokból vette hozzá a tárgyat. Az előtérben két huszár a lóháton, arrább egy csapatban lovak a leszállt huszárokkal; a háttérben pedig a vezérkar félkörben. «Megbeszélés» a czime a festménynek, s azt a jelenetet ismerteti még, mikor a gyakorlatok után a tábornokok összegyülnek. A képen a táborkar nagyon szorgalmasan van kidolgozva, s még egyes arczok is fölismerhetők. A kisebbitésben ez természetesen mind elmosódott.

Bruck Miklós «Libapásztor lánya» is plain-aire kép. Szép virágos mező, üde fák a háttérben, elől pedig a kis falusi lány ludjai közt.

Spányi Béla táj- és állatkép festő; még pedig a jók közül, ki többször nyert dijakat. A legutóbbi időben az eddigieknél nagyobb alakokkal élénkíti festményeit, melyeken a táj- és genrefestés találkozik együtt, rendesen vizparton, itatásra hajtott tehenek társaságában. A természet hangulatát, derültségét sok bensőséggel és igazsággal birja visszaadni.

A tájképek közül ezúttal *Háry Gyulától* adjuk a «Pápai malom» czimű festményt. A fiatal művészt mint illusztrátort és aquarellistát ismeri és kedveli, a közönség. Olajfestményt még keveset állított ki, pedig ecsetje is jó kifejezője a

gyöngéd, de határozott jellemzésnek, a szinek elevenségének, a rajz és formák tisztaságának.

Ez a csoport kép, melyet ismertetésünk megkezdéseül állitottunk össze, s melyhez a műcsarnoknak képes katalogusát vettük igénybe, eléggé tanuskodik arról, hogy az életképek tárgyaiban mennyi változatossal, ötlettel és jellemzéssel találkozunk.

A szobrok elég gazdag sorozatából pedig, melyben *Strobl* Alajos, az Arany-szobor elkészítője van legtöbb mű által képviselve, három mellszobrot adunk ismertetésül, szintén Strobltól. Mint arczképeket is szivesen látja a közönség, mert *József* főherczeget, *Klotild* főherczegnőt és az ifju *László* főherczeget tünteti föl, az utóbbit vadász-kalapban, alól egy mókussal.

A műcsarnok téli kiállitásának ismertetését legközelebb folytatjuk.

FURCSA ESKÜVŐK.

Az emberi furcsaságok leltárában nem utolsó helyen állanak azok az excentrikus helyzetek, melyek közt ma már a hagyomány fékeiből felszabadult emberi szellem lazább felfogása folytán, a modern házasságkötés mind jobban kivetkőzik eredeti ünnepélyes jellegéből, hogy az anyagi élet egyszerű expediensévé sülyedjen. A házassági intézmény földöntúli, szentséges jellegén első rést ütött már hosszú századokkal ezelőtt a *procuratio* utján való egybekelés szokása, mely lehetővé tette a házasélet eszményibb czéljai kiszolgáltatását a dynastikus érdekeknek, s a diplomáczia szemfényvesztéseinek, a távollevő házasságra lépő fél képviseltetése által. Ily házasságra lépett Bethlen Gábor erdélyi fejedelem Brandenburgi Katalinnal, s utána és előtte az uralkodó fejedelmek egész sora. De még nevezetesebb egyházjogi kuriozum példáját látjuk Ulászló magyar király leánya, Anna esküvőjében, a kit a szintén procuratio utján helyettesként szerepelt Miksa császár nem is egy meghatározott személy, hanem egyik vagy másik Spanyolországban időző unokája. Károly vagy Ferdinánd nevében jegyzett el, hogy Magyarország koronáját házának biztositsa. Akkor még nem is tudták, kinek lett neje a kettő közül Anna, csak hat évi habozás után esett a választás végleg Ferdinándra, a német császári és a magyar királyi trón örökösére.

Talán egyetlen esküvő a maga nemében az, a mely 1666-ban Párisban *két férfit kötött egybe*. Tudniillik VI. Alfonz portugál király, ki Mária Franciska szavojai herczegnőt vette nőül, procuratio útján, nem akarta megengedni, hogy helyettese és rendkivüli meghatalmazottja, De Sande marquis az esküvőnél kezét nyujtsa a herczegnőnek, mint az szokásos volt. Ennek folytán a herczegnőnek is képviseltetnie kellett magát, s a képviseletet nagybátyja, a vendomei herczeg vállalta el, úgy hogy a püspök az oltár előtt tényleg a két helyettesitőt, a marquist és a herczeget adta össze.

De akármilyen példátlanul hangozzék is ez, azért mégis akadt párja ötvenhat évvel később Párisban, a mikor Saint-Ange gróf esküdött örök hűséget, nem másnak, mint D'Auvray grófnak. Ennek azonban már bonyolultabb históriája volt. Ugyanis egy párbaj következtében, melyre azon időben még halálbüntetést szabott a törvény, Saint-Ange gróf, a törvény embereitől üldöztetve, felhasználta nőies külsőjét és nővéréhez csalódásig hasonló arczvonásait, hogy helyette ugyanabba a kolostorba csempészsze be magát, melyet nővére kevéssel előbb hagyott el, hogy szülőit látogassa meg. Sem a felvigyázónő, sem a kolostor többi lakói nem sejtették benne a férfit. Csupán a lány jegyese, D'Auvray gróf jött tudomására legelső látogatásánál a titoknak, a mit azonban akkor sem árulhatott el, mikor a kolostor felvigyázónője figyelmeztette, hogy közeledik az esküvőre kitűzött idő, s annak pontos megtartását lelkére kötötte.

Lehet képzelni a két ifju zavarát. Ha Saint-Ange gróf életét meg akarták menteni, egyéb nem maradt hátra, mint hogy vele összekeljen D'Auvray gróf. Ez meg is történt, s a pseudomenyasszony ekkori szokás szerint egy ideig még az esküvő után is a kolostorban maradt, s csak akkor hagyta azt el, mikor már Saint-Ange megkegyelmeztetése ki volt eszközölve.

Ámde a dolog komolyabb része még csak azután következett. D'Auvray gróf ugyan névleg nejévé tette Saint-Ange kisasszonyt, de a házasság jogérvényességéről természetesen szó sem lehetett, mivel a franczia törvény nem ismert ily esetet, s a fivér nem nővére megbizásából járt el. A család nem akarta nyilvánosságra hozni a botrányt, de kérdést intézett a pápához, ki ekkor, 1722-ben, XIII. Incze volt. A pápa szigoru vizsgálatot rendelt el, de elég jóindulatu volt, hogy mellőzze a büntetést, mikor kitudódott, hogy a két ifjú valósággal kényszerhelyzetben cselekedett. Hatalmánál fogva azonban semmisnek jelentette ki a házasságot, s annyi operett-bonyodalom után végre D'Auvray gróf megkapta valódi jegyesét.

Furcsább az, hogy Amerikában még a mult év nyarán is történt ily házasság, a nélkül, hogy komolyabb büntetést vont volna maga után. Ekkor esett tudniillik, hogy Arkansasban egy princetowni ujság juniusi számában oly értelmű hirdetés lett közzé téve, hogy egy fiatal, csinos és gazdag bostoni hölgy férjhez óhajt menni egy odavaló farmerhez. Akadt is egy fiatal ember, ki kész volt kezét és szivét fölajánlani s nehány nap mulva megjött a válasz, hogy a szép ismeretlen rögtön útra kél, addig csak tegyen meg a vőlegény minden előkészületet az esküvőre.

Szivdobogva várta a boldog választott menyasszonyát, ki megérkezett s az ifjú még a vasútról rögtön a sherifhez vezette, hol annak rendje szerint összeadták őket. Fényes lakodalom következett rá a szabad ég alatt, melyen száznál többen vettek részt köztük a polgármester s a sherif is. Vigadott mindenki, a mikor egyszerre felugrott a menyasszony, zsebéből előrántott egy nagy pálinkás butykost, s azt a jelenlevők egészségére ürítve, a többieket is koczintásra szólította fel. De ez már a vőlegénynek sem tetszett, ki akarta ragadni menyasszonya kezéből a snapszos üveget, hanem az cserepekre zúzódott össze a fején.

Dühösen rontott erre a férfi menyasszonyára. Egy ideig hajba kapva verekedtek, a nélkül, hogy bárki is meg tudta volna mondani, ki részére dől el a győzelem. De egy pillanat s a férj a földön hevert, mig a feleség ott állt férfiruhában a «Yankee doodle»-t hangoztatva. «Férfi! férfi!» kiáltották a jelenet tanúi, s készületeket tettek, hogy a csalót megljncheljék. Hanem az ifjak pártjára keltek s kijelentették, hogy ez igazi cseh tréfa volt, melylyel a hozományvadász farmert akarták felültetni. Mindenki nevetett, még a polgármester és sherif sem őrizhették meg komolyságukat.

Ismeretes különben, hogy Amerika a kalandos házasságok klasszikus hazája. Nemrég olvastunk ezek legújabb genrejéről, a *fonografikus esküvőről*. Példának okáért egy New-Yorkban lakó férfi kapja magát s beállit a sherifhez egy fonograffal hóna alatt, kérve őt, hogy beszélje belé az esketési szöveget, mivel Philadelfiában lakó kedvesével házasságra akar lépni. A sherif beleegyezik, a távbeszélő csőbe kiáltja bele kérdéseit, mire a házassági kandidátus rámondja a a megfelelő válaszokat s ezzel a czerimonia első felvonásának vége.

Ekkor az esketési szöveggel fölszerelt viaszhengert a postára adják, a menyasszony czímére, a ki a maga részéről szintén magával viszi ezt a sherifhez, ki ugyanazon kérdéseket és feleleteket beszéli bele a beszélő hengerbe. Végre a hivatalnok kimondja az áldást, s azzal az esketésnek vége. A vőlegény és menyasszony férj és feleség lettek s esketési bizonyitványuk maga a fonográf.

E teljesen modern vivmány mellett egészen háttérbe szorult az egykor nem kevésbbé divatozott *lóháton való összekelés*. Nem messze Chicagótól a paoli-i békebiró egyszer, mint rendesen, dolgozószobájában volt elfoglalva, a midőn hirtelen nevén hallja szólitani magát. A küszöbre lép, s künn lóháton egy előkelő kinézésü urat s egy csinos hölgyet lát. A fiatal ember minden bevezetés nélkül azzal a kérelemmel fordult a békebiróhoz, hogy őt és kisérőnőjét nyomban eskesse össze ott a nyeregben. Ugyanakkor előadta mindkettejöknek hiteles okmányait s egy megfelelő dollárról szóló bankjegyet mellékelt azokhoz. Az okmányok rendben látszottak lenni, tehát a békebiró nem vonakodott a mátkapár kezét egymáséba tenni, röviden kérdést intézve a felekhez:

— Mr. S.! akarja ön Miss G. Nellyt feleségéül?

— Igen, biró úr.

— Miss G. Nelly, akar ön Mr. S. feleségévé lenni?

— Akarok.

— Akkor hát férj és feleségnek jelentem ki, — fejezte be a békebiró, s szépen behúzta a summát, mig az új pár sarkantyúba kapva lovát, rövid köszönő-szóval tovavágtatott, valószinüleg üldözői elől, mert alig kétséges, hogy ebben az esetben is az Amerikában oly gyakori leányszöktetésről volt szó.

Egészen hasonlók ehhez a ma már szintén nem szokatlan *vasúti vagy gőzhajó-házasságok*. Ha valamely pár egyesülését fontos tekintetek akadályozzák, mi természetesebb, mint hogy — megszöknek. De mialatt még más állam területére jutnának, rajta kaphatnák s szétválaszthatnák a turbékoló gerliczéket; hogy ezt elkerüljék, táviratilag kirendelnek egy békebirót valamely kis állomáson, hol a vonat csak öt perczig időzik. Mire odaérkeznek a tisztviselő már várja őket, belép a kupéba s minden feltünés nélkül elvégzi dolgát.

Egy amerikai specziálitásról meg kell azonban még emlékeznünk; ez az úgynevezett *«reklám-esketés»*, mely olykor egy-egy üzlethelyiségben, vagy épen kirakat-ablakban megy végbe, miután előbb már annak rendje-módja szerint kitrombitálták. Czéljok nem egyéb, mint fölhivni a közönség figyelmét az üzletre, a mi mellett csinos összeget hajtanak a reklám e nemére vállalkozók konyhájára is.

Egyébiránt volt eset már, hogy Amerikában *tudtán kivül* is megházasodott valaki. Altner Albert művész gyakran lépett föl Booskirk Carie naivával egy oly vigjátékban, mely kettőjük házasságával végződött. Ez indította a szerelmes színészt arra, hogy ez alapon a fiatal színésznőt törvényes hitvesének tekintse. Azzal argumentált, hogy a szinpadon végbement esküvő, melyhez minkét fél beleegyezését adta, ez ország törvényeinek megfelelő volt. Booskirk kisasszony tiltakozott ugyan e felfogás ellen, de a színész bíróság elé vitte az ügyet. A nukigani törvényszék a legünnepélyesebb komolysággal tárgyalta a kérdést, ha vajjon egy színésznek egy színésznővel, fölhuzott függöny mellett, nyilt szinpadon végbement esküvője, ha azzal komoly szándék van egybekötve, érvényes-e, de az érdekes jogeset eldontéséről nincs tudomásunk.

A legszokatlanabb esküvők mindenesetre azok, melyeknél *testi nyomorékok*, vagy a mutatványos bódék szörnyszülöttei kötnek örök frigyet. Ilyen volt nemrég az ismert lábművésznő, Hausmann, egybekelése impresszár ójával, Hausschild úrral, melynek csodájára természetesen százan és százan sereglettek össze. A menyasszony, kinek kezei és karjai hiányzottak a jegyzőkönyvet jobb lábával irta alá, s esketésnél a jegygyűrűt vőlegénye jobb lába negyedik újjára huzta fel.

Ismét egy másik esküvő, mely újabban Svédországban történt, abban ritkítja párját, hogy ezen *három nemzedék* vett részt. Az oltár előtt a 84 éves Höglund nevű paraszt, s a 76 éves özvegy Sjöholm Krisztina állottak, továbbá első házasságukból származott gyermekeik, Höglund Erik Jónás és özvegy Sögvist, született Sjöholm Johanna. A harmadik pár volt Höglund Erik Jónás 24 éves fia, Péter, és Sögvistné 19 éves leánya, Anna, tehát a nagyszülőket, szülőket és gyermekeket kötötte egyszerre össze Hymen láncza, a mi valóban nem mindennapi eset volt. —*n*—

KÁLDY GYULA.

Régmult idők elfeledett hangjainak megszólaltatására vállalkozott nem régiben az a művész-társaság, mely a Magyarországi Néprajzi Társulatnak f. é. márcziusi felolvasó ülésén *Káldy Gyula* vezetése alatt a Thököly Imre, Rákóczi Ferencz korának és az utánuk következő időknek ismert, vagy jobban mondva fenmaradt dalait, nótáit mutatta be.

És mikor ez a lelkes kis csapat rátette a kezét az «ország szivére», — bizony feldobbant az, és mikor művészi körútjának hosszú vonalán egy-egy helyt megállott, — bizony ezeken az ütereken is ugyan megérzett a hazafias érzület lüktetése.

László Fülöp
festőművész

Barcelonai világkiállítás

Magyarság
1929 VII. 10

kon kívül a belgák és olaszok [illegible]
A magyar *képzőművészeti kiállitáson*, melyet *Déry* Béla rendezett, csaknem mindenik jónevü müvészünk szerepel. *László* Fülöpnek öt képét látjuk. A spanyol király és királyné, valamint Beuliure spanyol szobrászmüvész portréit a spanyol király engedte át a kiállitás tartamára, László Fülöptől valók, továbbá Bethlen István gróf és neje portréi. A reprezentáló képek között ott van *Karlovszkynak* a kormányzóról fölvett portréja és feltünik *Iványi-Grünwald* Béla *Prima vera* cimü képe. Erős tájképekkel és figurális alakokkal szerepel *Koszta* József, stilizált tájképeivel *Fényes* Adolf, *Rudnay* Gyula egy csipekedő spanyol nővel és hortobágyi képekkel, *Perlmutter* Izsák magyar interieurrel, *Csók* István pihenő akttal, *Glatz* Oszkár tipikus magyar figurákkal, a tájképészek közül jelentősen van képviselve *Bosznay* István, *Csánky* Dénes, *Nadler* Róbert, *Hermann* Lipót, *Edvi* Illés Aladár, *Burghardt* Rezső, a figurális festők közül feltünnek *Kukán* Géza, *Benkhardt* Ágoston, *Máray* Aurél. A főbejáratnál álló két nagy szobor *Szentgyörgyi* István *Mécses* cimü aktja és *Kisfaludi Strobl* Zsigmond Vénusza. Továbbá ott látjuk *Pásztor* János fehérmárvány Zsu-

zsannáját, *Sidló* Ferenc „Artatlanság", *Moiret* Ödön „Ébredés", valamint *Ligeti* Miklósnak a kormányzót és *Morvay* Zsigmondnak Zsolnai Miklóst ábrázoló szobrait. Képviselve van még *Telcs* Ede, *Petri* Lajos, *Bory* Jenő, *Farkas* Zoltán stb. A grafikusok közül az első turnusban szerepelnek: *Nagy* Sándor, *Szőnyi* István, *Vadász* Endre, *Simkovich* Jenő, *Istokovich* Jenő, *Korda* Béla, *Conrád* Gyula, *Patkó* Jenő, *Zádor* István, *Ferenczy* Valér stb.

Az *iparművészeti csoportban* szerepel a székesfőváros iparrajziskolájával és gobelinszövő műhelyének kiállítása, melynek kitünő anyaga méltón képviseli az országnak ezt a kis intézményét. Ebbe a részbe illeszkedik bele *a székesfőváros idegenforgalmi hivatalának a kiállítása*, melyben mozgóképekkel mutatják be Budapest szépségeit.

László Fülöp
festőművész

Képzőművészeti kiállításaink

1. *Palazio Internacionale*

A világkiállításra beküldött képzőművészeti anyagunk technikai okoból két épületben nyert elhelyezést.

A nemzetközi nagy kiállítási palota (Palazio Internacionale) egyik főtermét és az előcsarnok egy részét Magyarország kapta, hol 40 képet helyeztünk el. A bejáratokkal szemben van *László* Fülöp: *XIII. Alfonsoja*, *Karlovszky* Bertalan: *Horthy Miklós kormányzója* és *Iványi-Grünwald* Béla nagyméretü *Primaverája*.

A falakat diszitik: *Koszta* József, *Fényes* Adolf, *Csánky* Dénes, *Szlányi* Lajos, *Edvi-Illés* Aladár, *Rudnay* Gyula és *Herman* Lipót tájképei, *Perlmutter* Izsák és *Glatz* Oszkár magyar zsánerei, *Kukán* Géza, *Batthyány* Gyula, gyügyei *Nagy* Zsigmond figurális kompozicioi és *Csók* Istvánnak egy kicsiny, de remekbe készült aktja.

A terem bejáratát kisfaludi *Ströbl* Zsigmond „*Vénusz*“ és *Szentgyörgyi* István „Mécses“ cimü nagy bronzai őrzik, mig, a főhelyeket *Pásztor*, *Telcs* és *Horvai* márványai, *Lux*, *Bory*, *Horváth* Géza, *Sidló*, *Petri*, *Kallós* Ede, *Mojret*, *Ligeti* bronzai foglalják el.

2. *A magyar pavillon, a Palazio Meridionale.*

A nagy fogadóterem benyomása olyan az oda elhelyezett muzeális értékü képekkel és szobrokkal, mint egy régi spanyol főúri kastély diszterme. A terem főtónusa a koromzöld és az arany. E tónusokban a jól megválogatott sok arckép, tájképek és egyéb alkotások, valamint a szobormüvek pompásan érvényesülnek.

A főbejárattal szemben az Iparmüvészeti Muzeumból átengedett pompás gobelin alatt van babérok és orchideák közé elhelyezve *Horthy* Miklós kormányzó mellszobra, *Kisfaludi-Ströbl* Zsigmond vésőjének remeke.

A terem közepén egy asztalra van teritve Izabella főhercegnő felügyelete mellett készitett és a Magyar Tudományegyetem tulajdonát képező pompás asztalteritő, mely zöld-arany bársonyhimzésével jól beleillik a terem tónusába.

Ez asztal előtt *Szentgyörgyi* István „*Bigézó*“-je, a falakon *Szüle* Péter két portréja, *Rippl-Rónai* Öreg matrónája, *Ferenczy* Károly arcképe és nagy aktja, *Fényes* Adolf, *Csánky* Dénes, *Iványi-Grünwald* Béla, *Glatz* Oszkár, *Mednyánszky* László tájképei, *Tornyai* János „*Juss*“ cimü zsánere, *Batthyány* Gyula két képe, *Herman* Lipót kompozicioja, *Rudnay* Gyula kisebb lovas-képe, *Náray* Szent csoportja, azután *Kunffy*, *Kukács* és *Kunwald*

dők elvégzésének szentel Mrs. *Gilbreth*, akinek

Uj Idők
1929 VII. 21.

egy-egy portréja, *Perlmutter* Izsák két nagy magyaros vászna, *Koszta* József tájképei vannak plaszirozva.

A nagy terem diszét képezi a pompásan összeválogatott szoborkollekció minden egyes darabja, igy *Horvai* János fehér márvány *Beethoven*-ja és *„Jó pásztora"*, *Sidló* Ferenc *„Vénusza"*, *Lányi* Dezső állatszobrai, *Petri* Lajos, *Ligeti* Miklós és *Moiret* Ödön bronzai, *Csorba* Géza, *Martinelli* Jenő, *Lux* Elek, *Gárdos* Aladár, *Körmendi* Jenő, *Vedres* Márk, *Kövesházi Kalmár* Elza plasztikái.

A másik két nagy terem anyagát nagyon harmónikusan összeállitott festmény- és grafikai kollekcióból áll; ezenkivül 16 nagy vitrinában rendezték el az *Izabella* főhercegnő magángyüjteményét: remek himzéseket és csipkéket, a *Nemzeti Muzeum* és az *Iparmüvészeti Muzeum* kiváló népmüvészeti anyagát, az *Izabella* háziipari egylet koatilásos kézimunkkáit, az *Iparmüvészeti Társulat* kerámia-, bőr- és ötvösgyüjteményét, továbbá a *Herend és Zsolnay* müveket és könyvmüvészet remekeit.

Az egyik terem falait előnyösen disziti egy kisebb, de nagyon elsőrangu grafikai gyüjtemény, közöttük *Nagy* Sándor, *Istókovics*, *Vadász*, *Komjáti*, *Conrád* Gyula, *Patkó*, *Szőnyi*, *Zádor*, *Kunwald*, *Ringer* Erzsébet, *Bayer* Ágost, *Bardócz* Árpád, *Lénárd* Róbert, *Rácz* Irén, *Simkovics* Jenő, *Korda* Béla, *Ferenczy* Valér, *Beron*, *Csóka*, *Varga* Nándor, *Gy. Sándor* József, *Gallé* Tibor, stb. müvei.

A terem diszeit képezik egyébként a fogadóterem anyagánál emlitett neveken kivül: Paizs Göbel Jenő, Boldizsár István, Kövesdy Géza, Poll Hugó, Moldován Béla, Kató Kálmán, Biró József, Benkhardt Gusztáv, Nádler Róbert, Knopp Imre, Orbán Dezső, Körmendi Ervin, Vass Elemér, Szlányi Lajos, Góth Móric, Müller Ágota, Hubay Andor, Mihalovits Miklós, Brüll Aladár, Sérkány Gyula, Péter Mária, Say Géza stb., kik mind jelentősebb alkotásokkal szerepelnek.

A spanyol infáns, aki hires mübarát, a magyar müvészet termeiben hosszan időzött s különösen mély benyomást keltett az a megjegyzése, hogy alaposan és több izben megnézte már a Palazio Internacionale képeit, szobrait és *meri állitani, hogy a magyar müvészek képei és szobrai nemcsak neki teteszenek a legjobban az összes nemzetek között, de ez az általános szakvélemény.*

Déry Béla, ki az infánst a magyar müvészet termeiben kalauzolta, engedélyt kapott a magas vendégtől arra, hogy e kijelentését a magyar müvészek tudomására hozhassa és hazavihesse a magyar müvészeknek az infáns üdvözletét.

A magyar pavillon müvészeti anyagát *Kertész* K. Róbert h. államtitkár, *Déry* Béla miniszteri biztos, a Nemzeti Szalon igazgatója és *Tihamér* Lajos min. oszt.-tanácsos féltő gondossággal állitották össze; nehéz munkájuknak jutalma és eredménye pedig az osztatlan elismerés, amelyet a magyar müvészek a nemzetek versenyében arattak.

105

26 sz. 7/79

98.

~~Horovitz Lipót~~

László Fülöp

K

A királyné arczképe. Ő Felsége *Horovitz* Lipót magyar festőművésznek, ki a királyné arczképét festette, mely most van kiállítva a bécs műtárlaton, művészi érdemei elismeréseül a «Pro litteris et artibus» érdemjelet ajándékozta. — A magyar szépművészeti múzeum számára *László* Fülöp készíti Erzsébet királyné arczképét, a közoktatásügyi miniszter megbizásából.

Vas. Ujs. 1899. 231. l.

2/P

Békesség az olvasónak!

A mi Urunk Jézus Krisztus halálának emlékére üljük meg gyászünnepként a *Nagypéntek*-et, amikor is mi, református keresztyének, áhítattal gondolunk a miérettünk megfeszítettett Megváltóra. Szinte elképzelhetetlen az olyan református, aki ezen a napon ne borulna le bűnbánattal a gyülekezeti közösségben, a templomban az Isten előtt.

Tisztelettel arra kérem a gondjaira bízott tanulóját, hogy ezen a napon méltóztassék felmenteni mindenféle munka, dolog, megbízás alól, hogy vallási kötelességének eleget tehessen.

Atyafiságos köszöntéssel:

Incze Gábor dr.
református vallásoktatási
igazgató.

Bethlen-nyomda rt.

SZEP 1

1021

…I MIKLÓS:

A Bodrog-parti Athén

SÁROSPATAK A RÁKÓCZIAK VÁROSA. Nevüket viseli az Árpád-kori vár és a Perényi Péter alapította Kollégium új hajtása: a mai gimnázium — a Bodrog-parti Athén e két ékes sarkköve. Verestorony a vár és a városka szikla-magja. Jelképesen és valóságosan. A történészek Lakótoronynak hívják a tömör erősséget, minthogy benne éltek a vár urai és asszonyai, békében építgetve s díszítgetve, háborúban onnan védve fészküket s a várost.

I. RÁKÓCZI GYÖRGY, a főiskola legnagyobb pártfogója erősítette meg a várat, s új szárnyat építtetett olasz kőfaragókkal és a kassai meg pataki kőmívesekkel, feleségének, a Kollégium fejedelmi dajkájának: *Lórántffy Zsuzsannának*, hattyús címerrel ékített körerkéllyel, „kilenc lábon álló úrikályhás kemencével", azaz kandallóval. Ám még sok minden hibádzott, s főként az nyugtalaníthatta a szerelmes fejedelmet, hogy „az grádics is alkalmatlan helyen vagyon, mert soha az asszony házába az úr nem mehetne különben, hanem sok ember láttára, avagy onnét ki kellene küldeni". A szerelem márványlépcsejét eltemették a lőporfüstös századok, most keresik nyomát a csákányok s földvájó gépek — a leselkedő palotabeli fejércselédek viháncolását mintha még most visszhangoznák a fejedelmi ágyasház falai.

Rákóczi György halálával megsápadt Patak csillaga, s egy másik grádics jutott szerephez. A Perényi-szárny Sub Rosa termébe vezető, titkos lépcső. A várfal északi sarkára zárt erkély módjára könyöklő, kerek szoba mennyezetére a szabad művészeteket, a szépséget, a hatalmat, a bőséget megjelenítő alakokat festett az ismeretlen, tizenhetedik századbeli olasz piktor. Társa vagy tanítványa pedig a boltcikkelyeket díszítette „az itáliai ízlés bájában nem szűkölködő képekkel".

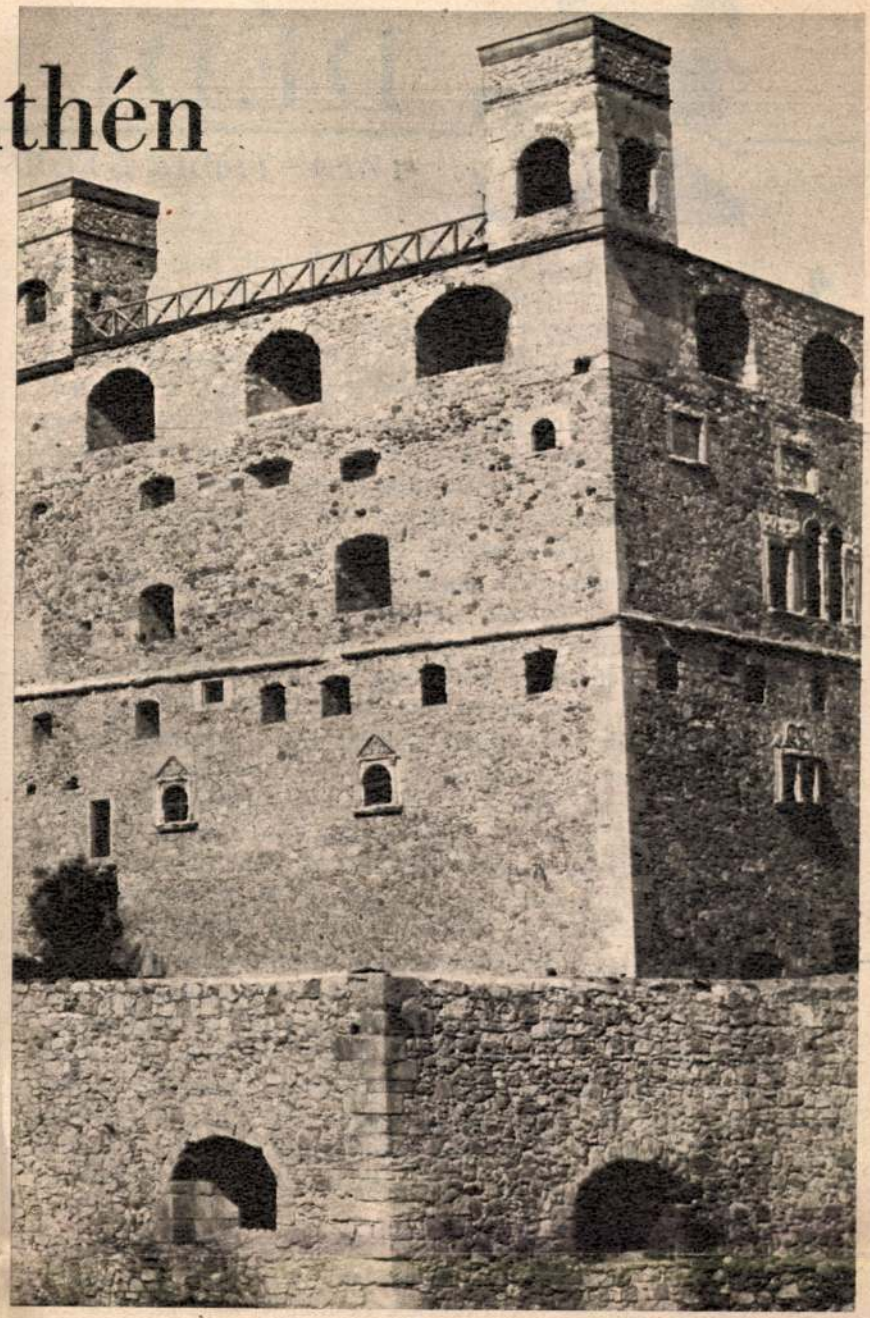

Hét évszázad regélő tanúja: a Verestorony.

Filep Antal, a jelenvaló „várkapitány" szélesre tárja a Rákóczi vár kapuját

E kupolaszerű boltívek alatt hajoltak össze, szövögetve a főúri összeesküvés szálait, *Wesselényi Ferenc*, a kőgazdag nádor, *Zrínyi Péter*, a horvát bán, *Nádasdy Ferenc*, az „egyedül járó, mindenkitől félt" országbíró, a zempléni *Bónis Ferenc*, a szépeket álmodó, s szépen író *Bethlen Miklós*, udvarhelyszéki főkapitány. Sub Rosa, vagyis titkon tettek esküt — a rózsa akkoron a titoktartás jelképe volt, s azonfelül a kiugró erkély záróköve rózsát formáz —, hogy a „gyalázatos vasvári béke után egymást a haza javában támogatják", felkelnek Habsburg Lipót ellen, XIV. Lajos támogatásával. — A terv árulók kezére jutott.

A kurucoknak nem volt, nem lehetett érkezésük építkezni. *Tokai Ferenc* épphogy elfoglalta a várat: Lipót császár elrendelte a felrobbantását. A parancsot, szerencsére, csupán negyedében teljesítették: áldozatul vetvén a Verestorony egyik sarok-tornyocskáját, a többi hármat, s vélük a várat, megmenekítették.

PATAK ÚJ GAZDÁJA: *II. Rákóczi Ferenc*, a vár udvarán tanult lovagolni, a szerencsi tiszttartó pónilován, „mely nem volt nagyobb egy kecskénél és grádicsokat is tudott járni." A „kis Ferkó" később innen vezérelte a szabadságharcot, nem futotta idejéből szépítgetésre. Hanem amikor a kuruc háború után hiénák bújtak a „magyar forradalmak oroszlánbarlangjába" — miként Petőfi Sárospatakot nevezte —, neki estek a várnak. Igyekeztek megforgatni minden kövét.

A negyvennyolcas szabadságharc bukása után, a múlt század végén, idősebb Windischgraetz

DÉDI

ÍRTA: TÍMÁR GYÖRGY

A víz olyan hetykén és fiatalosan kék volt, hogy az öregasszonynak egy pillanatra le kellett húnynia a szemét, amikor az előcsarnokból kilépve, azon nyomban a harsogó nagymedence partján találták magukat. Zsuzsó ezúttal is félénk imádattal nézte ezt a fenséges kék élőlényt, a kavicsosaljú kedves kismedence ragadozó nénjét, amelynek veszélyeket és borzalmakat rejtő karjától egyaránt óvta az úszni nem tudók hipnotizált szorongása és a sokszoros családi intelem. Az öregasszonyban egy pillanatra valamilyen régi emlék ködlött fel, az uszodaszag és a villódzó kékarany fényjáték hozta, s már vitte-sodorta is el . . . Ő valamiféle nagy víznek a partján áll, még nedvesen a fürdés után, kezében homokozóvödröcske, s a felnőttek rémült kupacba gyűlve nézik a vizet; aztán egy csónakon három férfi elindul, őt meg sietve kézenfogják és elvezetik; és nem is sír, pedig jó volt a víz is meg a homokozás is, de valahol az ösztönével megérzi, hogy baj történt, s akkor ottmaradni se lehet jó.

Az öregasszony a kabinsortól a nyitott medencékig vezető keskeny folyosón úgy lépkedett végig, mint a gladiátorok, akik előtt keserves ütközet áll; s a szinte fullasztóan kék víz is olyan volt, mint egy fenyegető aréna. Zsuzsó szünet nélkül izgatottan csivitelt, a programját szerkesztette meg „Most bemegyek a vízbe, aztán homokozok a gyerekkel, aztán újra bemegyek, aztán megesszük a tízórait, aztán még egy kicsit homokozok és megint bemegyek, juj de jó lesz, ugye, dédi?"), majd fölényesen magyarázta, mi hol van, hol a kisvíz, hol a homokozó; de az öregasszony mindebből csak a lehetséges veszélyeket szűrte ki a fülével, azokat mérlegelte, többször is elismételve magában tennivalóit. Már egy hete, mióta eldőlt, hogy a vakáció első hetében neki kell ide kijárnia Zsuzsóval, a feladatra készült, s ez nem csekély gonddal járt, hiszen már régóta lehetőleg mindentől megkímélték.

— Dédike éppen eleget dolgozott nyolcvan évig, Dédike csak hagyja a munkát a fiatalokra, Dédike ne hajoljon, Dédike ne csináljon semmit; mindig ezt mondják — magyarázta az öregasszony a szomszéd napozó-ágyon sütkérező hölgynek, aki jóval fiatalabb volt nála, amolyan hatvan körüli, dehát a saját korosztályát már hiába is kereste volna itt. — Tudja, kedves, lehet, hogy kinevet érte, nekem még az is furcsa, hogy a nők meg a férfiak együtt fürdenek; amikor én utoljára uszodában voltam, ilyesmi nem létezett.

A másik nő leengedte a könyvét, annak jeléül, hogy figyel, de mihelyt az öregasszony befejezett egy gondolatot, tüstént maga elé emelte újra, azon fohászkodva, hogy hallgasson már végre. De az öregasszony örült, hogy végre megértő hallgatóságra bukkant, s mindig talált valami újabb közölnivalót.

— Most is csak azért jöttem ide, mert a kis dédunokámat hoztam ki — folytatta, s odanézett a homokozó felé, ahol Zsuzsó az imént egy szőke kisfiúnak segített homokvárat építeni. De most nem látta egyiket sem a homokozóban, s megdöbbent. Abban a pillanatban a fölharsant a kislány vidám kiáltása a gyermekmedence felől:

— Dédi! Dédi! Itt vagyok! Olyan finom a víz!

Az öregasszony elmosolyodott, s büszkén fordult vissza a könyves nőhöz:

— Az az én kis dédunokám. A Zsuzsó. Mint a csik.

A könyves az illendőség kedvéért odanézett, de csak egy egybagabalyodó, viháncoló gyerekseregletet látott; aztán ismét maga elé emelte az olvasmányt és bosszankodva vette észre, hogy már jó ideje nem tudja, mit olvas. Ezért, amikor az öregasszony ismét beszélni kezdett, csüggedt sóhajjal csukta össze a könyvet.

— A lányom az üzemi konyhát vezeti a gumigyárban. Maga is üzemben dolgozik, kedves? Nem? Az egy borzasztó nagy gyár, a gumigyár, nem is tudom, hogyan lehet annyi tömérdek népre főzni. A vejem mérnök a Danúviában, ő se szabadulhat a sok munkától. Hogy mire jó az a sok munka! Ő meg egyre töri magát, a nyugdíjról hallani sem akar, pedig már benne van a korban, mehetne, amikor tetszik. A kisunokám is már harminckét éves, ennek a prücsöknek a papája, ő meg katonatiszt, a lelkem, többet van vidéken, mint idehaza, hát ő se jöhet el Zsuzsóval, meg az asszony sem, a felesége, mert az is dolgozik, persze, laboráns. A szabadságokat úgy veszi ki a család, hogy egész nyáron lehessen valaki a kicsivel, csak éppen ez az első vakációs hét maradt ki, hát azért kellettem én, legyen aki vigyáz erre a rosszcsontra.

A saját szavairól eszébe jutott, hogy megint meg kéne néznie, mit csinál a kislány. Oda is pillantott a kismedence felé, de most nem látta Zsuzsót azon a helyen, ahol az imént állt. A szeme idegesen rebbent arrébb, a homokozó felé, majd vissza a kismedencére, a nyüzsgő gyermekhadból minden kis leányfejet apróra szemügyre vett, s már többször is megdobbant a szíve, hogy az ott, az ugráló kislány, vagy az a kis fröcskölő, az Zsuzsó, de mindannyiszor csalódnia kellett. Fölkelt hát a napozó-ágyról, és ijedt, messzire szegzett tekintettel a homokozó felé indult. A szőke kisfiú ott volt, s éppen a homokvárat övező árkot töltögette föl vízzel. De a kislány sehol.

A nap már kegyetlenül perzselt, s az uszoda valószínűtlen, fehérizzáshoz hasonlatos világításban reszketett, a víz tükrén pedig millió alattomos aranykés villogott. Az öregasszony hirtelen olyan kapkodó rémületet érzett, hogy — amennyire tudott — futásnak eredt, vissza a kisvízhez. Most már nemcsak a gyerekeket vette sorra, a vízfenéket is végigkutatta tekintetével, nem lát-e valahol gyanús, kisgyerek-testnyi foltot a kavicsok tiszta csillogása közt. És amikor itt is hiába keresett, kínzó sejtelemmel tekintett a gonoszul terpeszkedő nagymedencére. A lépcsőkorlátnak támaszkodva három fiatalember állt, s komoly arccal nézett a túloldal felé, oda, ahol az ugrók gyakorlatoztak. S hirtelen újra látta a régi képet: a felnőttek rémült kupacba gyűlve nézik a vizet . . . Az öregasszony rájuk mered, majd a játékos víztükörre. Elkezdett gépiesen loholni, s anélkül, hogy tudta volna, mit tesz vagy mit mond, mindig erősebben zihálta, csak úgy maga elé:

— A csónakot . . . A csónakot . . .

Átfutott az agyán, most nem fogja senki kézen, hogy elvezese haza, mert baj történt; hiába szorongatja olyan görcsösen a homokozó-vödröt (Zsuzsó strandtáskáját, benne a gondosan becsomagolt sajtoskenyérrel), s ettől hirtelen úgy érezte, megfullad. Aztán újra ugyanott volt, mint az előbb, alig két-három perccel korábban, a napozó-ágy mellett, ahol a könyves nő most is olvasott, ott állt ijesztően, s furcsán, nyivákolva motyogta:

— Belefulladt . . .

— De dédi, mi baja? — kérdezte ekkor egy kislány, akit már közben előbb is ott látott álldogálni a napozó-ágy mellett, s aki annyira hasonlított Zsuzsóra. — Édes dédi, ne sírjon, itt vagyok, csak egy kicsit elmentem nézni az ugrókat, nincs semmi bajom, nem hallja? Dédi! — És már pityergett, ahogy az öregasszony hangtalanul mozgó eszelős száját látta, s leolvasta az érthetetlen szavakat:

— A csónakot . . .

Aztán az öregasszony odaadta a homokozó-vödröt, mert a kislány, aki annyira hasonlított Zsuzsóra, éhes volt, s ha már ő szegényke, úgyis belefulladt, legalább egye meg ez a másik kicsike. És rázta, szüntelenül rázta a zokogás, és nem tudta, mit fog majd mondani a családnak, mi történt; közben érezte, hogy most el kell menni innen, mert baj történt és minden elromlott, de nem mozdult, csak a nagymedence felé mutogatott kiaszott, bütykös ujjával és vádolón siránkozva mondta:

— Ő ölte meg . . .

A kislány sírva búját oda a karjai közé, hogy testi valójával győzze meg az öregasszonyt; kezében reszketett a sajtoskenyér, csak egyetlen harapás hiányzott belőle, s a kicsi fogak helye fűzérszerűen rajzolódott ki a karéj közepén.

Lorántffy Zsuzsanna hattyúcímeres körerkélye. Ide, a fejedelemasszony ágyasházába, vezetett a szerelem grádicsa

Mit rejtegethetett? Tizenhatodik századbeli ládát őriz a bártfai mester remeke

Lajos herceg, osztrák tábornok kibontatta a Perényi-szárny hármas ablakát. A lovagterem díszkapuját a nyitott folyosóra rendelte, s mivel a reneszánsz füzérdísz sehogysem fért el: befalaztatta azt az újabbkori lépcsőházba — fordítva. Kiemeltette a kuruc országgyűlést vendégül látó lovagterem egyik remekbe szabott ablakkeretét, kandallót csináltatott belőle, megtoldva egy timpanonnal, s ha már tótágast állt a kapu díszfüzére: a párkányt is fordítva illesztette a kandallóra.

Akadt dolguk, főhetett a fejük a vitatkozó műtörténészeknek, míg mindent a helyére tettek, s ódon pompájában, építészek közreműködésével, mai kőfaragók s kőmívesek kezével, a nép államának áldozatával, Alkotóháznak, majd *múzeumnak* berendezve, újjá varázsolták a várat.

A *Sub Rosa*-terem, melynek ékes boltcikkelyei alatt szövögették a Wesselényi összeesküvés szálait

László Fülöp Rákóczi portréja és a vezérlő fejedelem karosszéke, melyet kedves generálisának: Vay Ádámnak, ajándékozott

A VÁROS PERSZE, nem csupán a kincseit mutogató Verestorony — legalább annyira a tudomány s a diákok városa. Már *Comenius Ámos János,* a nagy újító, cseh—morva pedagógus így vélekedett: „A Bodrog, e kellemes folyó a víznek és halnak, a szomszédos hegyek a nemes bornak, a környező mezők a gabonának és nyájaknak, az erdők és berkek a vadaknak és a madaraknak roppant bőségét ontják. Reméljük tehát, hogy itt a múzsáknak is kellemes lakhelyük lesz". A nagyfényű Skóla professzorai éppúgy jóhírét költötték a nagyvilágban, mint diák köztársaságban élő ifjai. *Simándy István* már a tizennyolcadik század hajnalán kísérleti fizikát tanított, ifjabb *Csécsi János* politikai földrajzot. Itt tartott leckét *Barcafalvi Szabó Dávid,* az első nyelvújító, megelőzve *Kazinczy Ferencet,* a Kollégium tanítványát. Ide járt *Bessenyei György, Csokonai Vitéz Mihály, Kossuth Lajos,* s átugorva, ám nem feledve a nagy professzorok és jeles tanítványok névsorát: *Móricz Zsigmond.*

A vad megfogyatkozott az ernyugtalanság jegyesei, nagyálmúak és mohók, tehetségesek és követelők, s bizonnyal történő is akad. Akárhonnan jöttek, akárhová tekintgetnek: az újjal telítődött levegő formálja jellemüket, vágyaikat, s mindannyian simulnak a diák-hagyományokhoz. A pestiek épp oly büszkék az ősi Skólára, mint az idevalósiak, s együtt vallják Móricz Zsigmonddal: „Kutya nehéz iskola!" Vagyis inkább ekképp fogalmazzák: fene szigorú kollégium! A Zrínyi Ilona diákotthon lányaira kétszer fordul a zár, s a barokk kapun, este kilenc után, akkora lakat himbálódzik, mint a Rákóczi múzeum tizenhatodik századbeli, bártfai ládáján, amelyhez fogható csak az egri érsek birtokában lelhető.

Az iskolakert lányotthonát »Erdélyi kolostornak« hívja a diák nyelv. Fiúk és lányok csak a Kollégium és a Posta között sétálhatnak együtt, »a diák korzón«; az eszpresszó-cukrászdában még a szabad órákat sem tölthetik. Zordon házirend, ám — profeszornak lenni sem könnyű Patakon! Hát még a diákotthon igazgatójának! Ezer ifjú szív tüzesíti az alvó tűzhányók és a boros pincék lélegzetével keveredő históriai levegőt, amelyben élő hagyomány a lányos asszonyszöktetés. Lázadoznak is a kemény szellemi munkára fogott fiatalok, a diák köztársaság alkotmányára hivatkoznak, s legalább

dőn, a Bodrog nem oly kellemes folyó, selymes vizét felsővidéki gyárak olaja szennyezi, megritkult a venyige-rend vitézeinek sora, újítani kéne, ám azért még akad „az ősök *főtáborához*" méltó láng-csepp. Hanem a diákság megszaporodott. Ezernél jóval többen tanulnak a Rákóczi Gimnáziumban, a főiskolai jellegű tanítóképzőben, nem szólván az ugyancsak ezernyi általános iskolásról.

Milyen a mai pataki diák? Garaboncok, felleghajtós tógátusok, ősdiákok utóda Tolcsvai, nyíri parasztok pulyái, miskolci, pesti munkások fiai és lányai. „Modernek" persze, mint szerte a házában. Korunk fiataljai, újfajta

EGY DERŰS HEGEDŰS

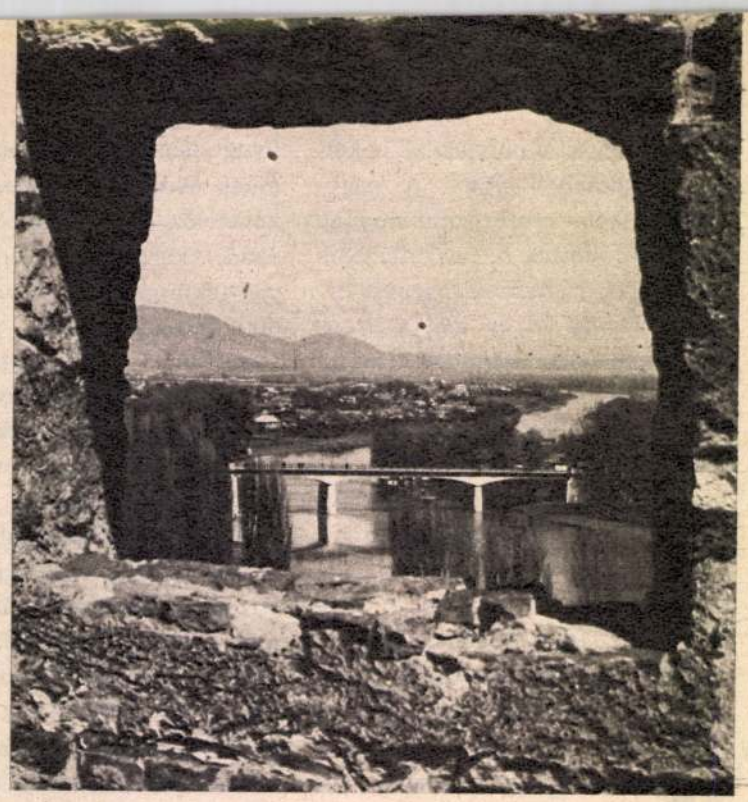

Ilyennek látná ma Rákóczi katonája, őrhelyéről, Sárospatakot

szerenádot adnak, régi módra, az Erdélyi kolostor ablakai alatt. A Kossuth diákotthon ifjai pedig, »meg nem erősített hír« szerint, erélyes fellépésre készülődnek, — a koszt megjavítása érdekében.

Patak mindezen felül, a művészetek városa is — lehetne. Táj és szellem összhangja kiváltképpen a piktúrának kedvez. Járnak ide festők szépszerivel, de a Bodrog mente sem szűkölködik szunnyadozó és ébredező tehetségekben. Az önmaga emésztő tüzéből-hitéből táplálkozó *Bertha Zoltán* látomása is vallomásai a mai Hegyaljáról, nagy művészi út tanúságtételei. A fiatal *Urbán György* az emberi méltóság megrendítő erejű festője. A Hegyalja festői múlt őszön rendezték nyolcadik jelentős tárlatukat a Rákóczi múzeum e célra fenntartott termeiben. A kiállítás sokkal nagyobb visszhangot érdemelt volna. Idetartozik, s ki kell mondani: hiányzik az alkotóház. Írók, festők, muzsikusok vitázó kedve és termékeny összhangja. Közös veszteség, hogy becsapódott előttük a a vár kapuja. A művészek eleven vándor-köztársasága jól megférne a pompás múzeummal, a reneszansz foglalatból sugárzó humanizmus a legtisztább korszerűséggel, együtt formálva a »Bodrogparti Athén« újuló, változó arculatát.

A Verestorony kápolnája. A várdíszítő Pálóczy Antal és testvére: Mihály, királyi főpohárnok, vörösmárvány síremléke. Antal soha nem nyughatott alatta: a mohácsi csatatéren maradt

Farkas Tamás fényképei

NÁDLER ROBERT VON

Ungarischer Bauernhof

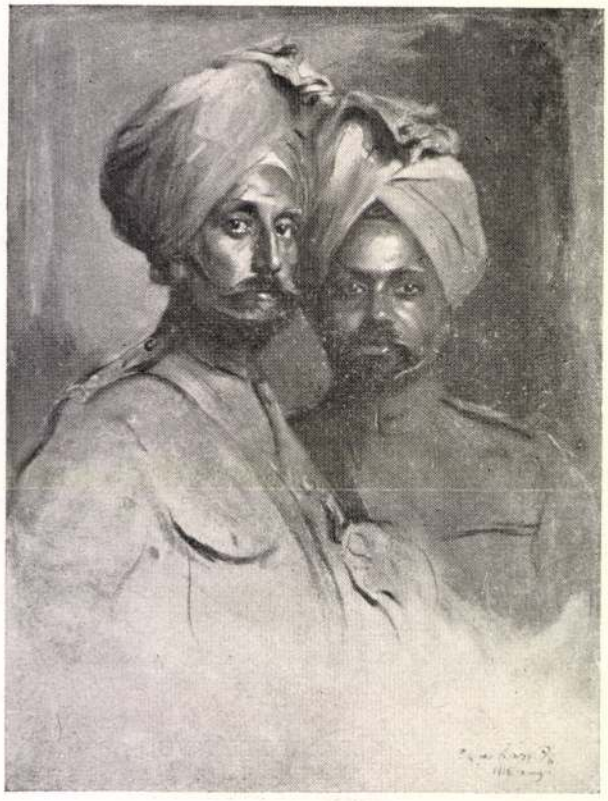

LÁSZLÓ PHILIPP ALEXIS VON

Indierstudie

Künstlerhaus [Wien] IX.
Ungarische repräsentative
Kunst-Ausstellung 1924

László Fülöp

— **Leleplezték a yorki érsek arcképét, László Fülöp művét.** Londonból jelentik: A canterburyi érsek ünnepélyesen leleplezte az anglikán egyház londoni székházában a yorki érsek arcképét, amelyet *László Fülöp*, a nagy magyar festő, az egyházi főtanácsos rendelésére festett.

— Nem volna illő dolog, hogy a társaság egyik tagja nyilvánosan dicsőítse cégtársát, — mondta az érsek tréfás beszédében.

A yorki érsek ugyancsak humoros válaszában kifejezte azt a reményét, hogy László Fülöp, a híres művész, közismert ügyességével bizonyára jótékony árnyékkal enyhítette a körvonalakat. A kép az érseket, mint a glasgowi egyetem theológiai karának tanárát ábrázolja, amint teljes tudori és tanári díszben előadást tart.

P. H. 934. XI. 17.

László Fülöp

— **(László Fülöp-festményt fedeztek fel Szolnokon.)** A szolnoki törvényszéken felfedezték, hogy az egyik teremben függő arcképet negyven évvel ezelőtt *László* Fülöp festette. A festmény *Szilágyi* Dezsőt, az akkori igazságügyminisztert ábrázolja. Megállapították a festmény történetét is. A szolnoki ügyvédi kar 1892-ben gyüjtést indított Szilágyi miniszter arcképének megfestésére. Hamarosan össze is gyült ezer forint. Mikor az összeg együtt volt, Pestről kértek tanácsot, hogy kivel festessék meg az arcképet. A kultuszminisztérium egyik tisztviselője azt felelte a kérdezősködésre: »El itt Pesten egy tehetséges fiatal festő, aki majd olcsón elkészíti a képet. László Fülöpnek hívják az illetőt.« A szolnoki ügyvédek megfogadták a tanácsot és Szilágyi Dezső arcképét tényleg László Fülöppel, »a tehetséges fiatal festővel« készíttették el. A festmény nagyszerűen sikerült. Az eset később feledésbe ment s csak most jutott eszébe valakinek, hogy kikutassa a feltűnően jól sikerült arckép festőjét. Mozgalom indult meg, hogy az értékes képet a szolnoki múzeum képtárában helyezzék el.

m. o. 934. 5. 12.

Baloldali kép: Rákosi Jenő legujabb arcképe, melyet László Fülöp festett a legnagyobb magyar ujságiró londoni tartózkodása idején. A festmény most érkezett meg Budapestre, Rákosi Jenőhöz.

László Fülöp

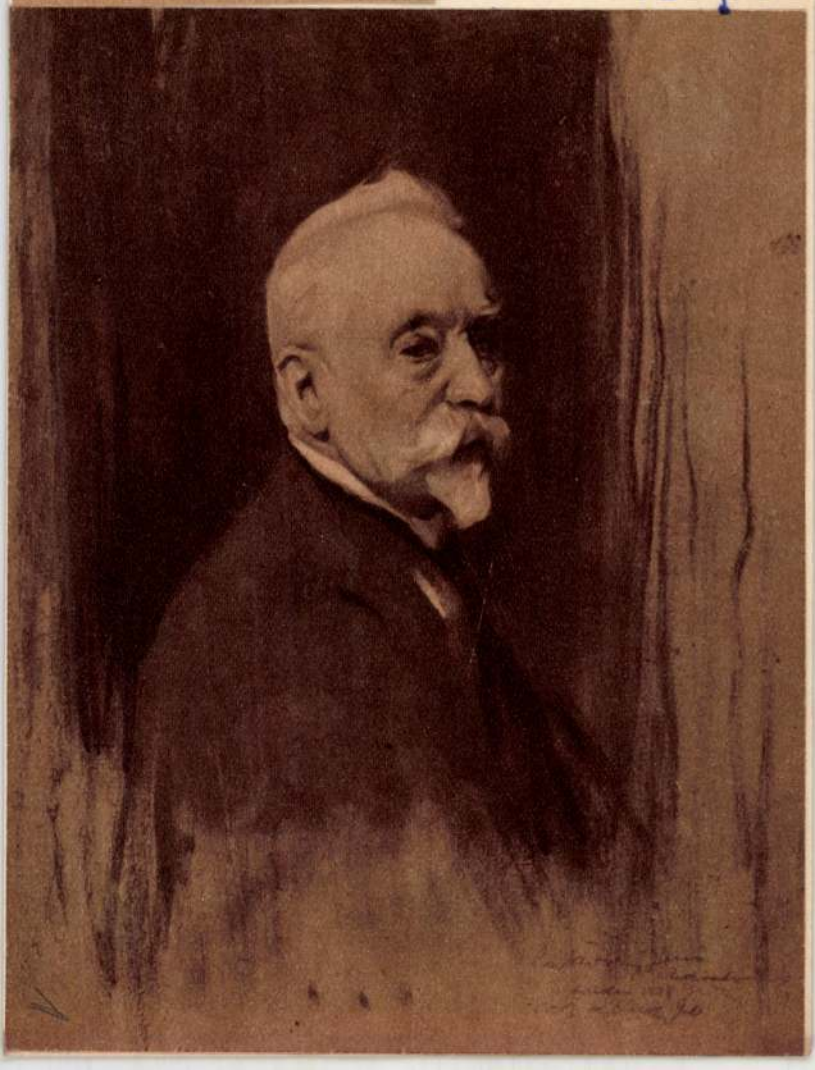

László Fülöp

SZAKRAJZ 1809-BŐL. — SZAKRAJZ 1808-BÓL.
FACHZEICHNUNG AUS DEM JAHRE 1809. — FACHZEICHNUNG AUS DEM JAHRE 1808.

TANULMÁNYFEJ LÁSZLÓ FÜLÖPTŐL 1885-BŐL. — ALAKRAJZ 1871-BŐL.
STUDIENKOPF VON PHILIP LÁSZLÓ AUS DEM JAHRE 1885.

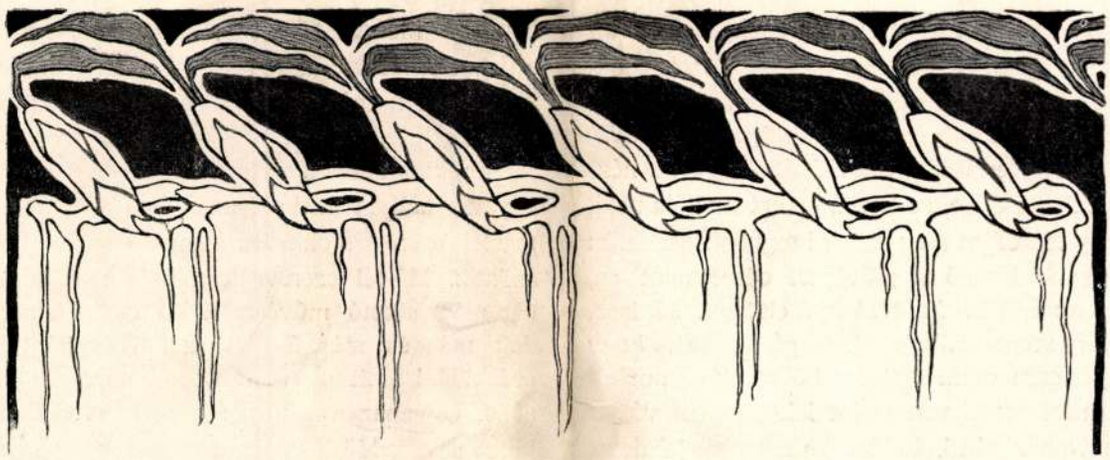

AZ ELEVEN ÉPITÉSZET

Ibsen híres drámájában, a „Solnes mester"-ben, Hilda, a hegyekről jött leány, azt mondja az építőmesternek, hogy: „ . . . senki másnak ne legyen szabad építenie, csak önnek. Az építés csak az ön dolga lehessen, senki másé". De még azt is mondja a mesternek, hogy: „mi ketten pedig együtt fogunk építeni és építeni fogjuk azt, ami a legszebb és a legcsudásabb e földön: légvárakat fogunk építeni". Hilda is, Solnes is csak drámai hősök, csak költött alakok, szimbolumok, nem műegyetemi rektorok. Hauszman Alajos professzor ellenben rektora a műegyetemnek és mégis ugyanazt hirdeti, amit az a hegyekről jött rajongó leány deklamált. Hirdeti azt, hogy senki más ne építhessen, csakis a régi építőmester, aki már tegnap és tegnapelőtt is épített. Azután pedig légvárat épít, és hadakozik belőle azok ellen, akik nem tegnapiak vagy tegnapelőttiek. Ha Hauszman professzor csakis művész volna, megérteném, meg is becsülném a proklamációját, mivelhogy minden művész fanatikusan szeretheti a maga művészi hitét, de ő azonkívül még főiskolai rektor is, már pedig a főiskolákban a fejlődés útjait keresni nemcsak szabad, hanem kell is.

Ha Hauszman professzor csakis építész volna, meg tudnám érteni, hogy haragosa annak az építészetnek, amely az ő eszejárása és kezejárása körén kívül van, de Hauszman építész azonkívül még professzor is; olyan, aki a művészetek történetéből bizonyára tudja azt, hogy mind e mai korig lehetetlen lett volna az olyan nyilatkozat, hogy: „új műalakok föltalálására való törekvés meddő dolog", mert hiszen az építészet historiája nem egyéb, mint ennek a törekvésnek historiája. Mindegy, hogy célját tudó volt-e ez a törekvés, vagy pedig öntudatlan-e: így is, amúgy is ez a törekvés fejlesztette az architekturát — tegnapig. Tegnap aztán belefáradtak a tegnapig elérkezettek a törekvésbe és elhatározták, hogy ezután vége legyen minden evolucionak és revolucionak. Ezután meg kell elégedni azzal, amit megtanulhattunk. Tudjuk azt, ami tanítható és ami tanulható, de ne fáraszszuk magunkat azzal, hogy újra és másra törekszünk. És ime Hauszman Alajos, a művész és a professzor, ugyancsak lepihent közéjük és a nyugodalmas békeség kedvéért beáll — fölforgatónak.

Mert jó lesz, ha a tegnap fanatikusai megjegyzik maguknak azt, hogy a modernség ellen való haragos ellentállásuk tulajdonképen fölforgatóbb revolució mint maga a szecesszió.

Hiszen a művészet természetének, eleven voltának megtagadását jelenti. — Ezzel pedig nem paradoxont mondok, hanem a műtörténelem bölcsességét fejezem ki. Aki a művészettől elveszi a szemevilágát, hogy ne nézhessen se előre, se körül, és azt mondja neki, hogy elégedjen meg azzal, hogy emlékezhetik: ádázabb lázadó a művészet ellen, mint az, aki az emlékezéstől akarja eltiltani. Jó lesz, ha a szent orthodoxok megértik azt, hogy egyenesen szentségtörést követnek el, amikor a művészet eleven erejét lekötik a művészet hagyományaival. Lehetetlen azt nem kérdezni tőlük, hogy ugyan kik az igazi konzervativok: azok-e akik megőrzik a művészet alkotó energiáját, vagy pedig azok-e, a kik ezt az energiát elpusztítják azért, hogy ne szaporíthassa a művészet — alkotásait? Tudja-e a műegyetem rektora, aki művész is és tudós is, hogy a művészet forradalmárai ellen síkra szállván lázadást szít a művészet ellen?

A rektor beszédét olasz földön olvastam: egy kis halászvárosban, amelyben az embert másfél ezerév architekturájának emlékei köszöntik. Másfél ezerévnek mindig újat, mindig mást alkotó művészete. És ezt a temérdek más és más formát szereti és irántuk érdeklődni tanít a Hauszmanok művészi érzéke. Ugyanaz a rektor, aki az új műalakok keresését meddő, fölösleges dolognak mondja, elragadtatva konstatálja, hogy az a másfél ezerév mennyi szépet alkotott a halászfészkekben és a halászfészkeken kívül, a palazzok, várak, templomok és patricius házak világában.

ZIVATAROS TÁJ
MÉSZÖLY GÉZA OLAJFESTMÉNYE
KOHNER ADOLF GYŰJTEMÉNYÉBŐL

ARCKÉP
LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK OLAJFESTMÉNYE

Ugyan mit gondol Hauszman rektor, hogy mi lett volna, ha sok-sok évszázaddal ezelőtt akadtak volna olyan műegyetemi rektorok, akik a művészet alakulását befejezettnek hirdetik, s akik tiltakoznak ellene, hogy a multak hagyományozta művészetet az új szükségességeknek föláldozzák? Nos, megmondom, hogy mi lett volna. Ugyanaz, ami most lesz, azután, hogy elhangzott a Hauszman rektori beszéde. A művészet akkor sem törődött volna a tiltakozással és zavartalanul tovább alakult volna. Talán volt is valamikor olyan rektor, aki a gotika magasztosságától eltelten, tiltakozott ellene, hogy „új és más alapból kiinduló műalakokra való törekvéseknek" odaáldozzák az óriás művészeti kincset. És mégis kialakult a renaissance. Kialakult, hogy folyton alakuljon. Hogy mindig és mindenütt más legyen. Hogy egészen reformálódjon is, hogy késő-barokká és rokokóvá is romolhasson, és évtizedenként és városonként más-más alakot öltsön. Pedig a gotika hatalmas szellemi produktum volt. Művészet és tudomány egyesült benne. Nagy szükségeket igyekezett kielégíteni és nagy gyönyörűséget szerzett. Fölvitte az építőmestert a magasságba és öregbítette a statikai tudást. Talán még egyéb értéke is volt: az, hogy a maga idejéből úgy nőtt ki, akár a fa a földből. Az, hogy revolució volt a hagyomány ellen; az hogy új tudást érvényesített a régi szokás közepette. És lám utána is jöttek „új és más alapból kiinduló műalakokra való törekvések", és új művészettel köszöntöttek a világra.

Még nem egész világos, hogy hogyan uralkodtak el és mért uralkodhattak el ezek a törekvések a világon? Még nagyon dominál az a történelmi fölfogás, a mely nem látja az eseményeknek, hangulatoknak, törekvéseknek a szükségesekkel és lehetőségekkel való összefüggését. Még nem mindenki látja, hogy a renaissance hódító útján mennyi része volt a historiai rajongásnak és mennyi része a kor szükségességének? Hát tegyük föl, hogy csakis az a rajongás vitte előre a renaissance-építkezést; tegyük föl, hogy nem kellettek több világosságot, több levegőt, több teret adó formái, hogy a kivirágzó festészetnek és skulpturának nem volt szüksége a renaissance-házra, hogy nem volt szükség a más házbeosztást, más alaprajzot lehetővé tevő új építkezésre és hogy nem volt szükség a fejlődő városban célszerű és egyszerű építkezésre; tegyük fel, ismétlem, hogy a renaissance csakis új kedvtelése volt a világnak: nos, szabad-e akkor az olyan professzornak, aki ünnepiesen tiltakozik ellene, hogy „örökül ránk hagyott művészeti kincset új törekvéseknek odaáldozzunk", a renaissanceról azt hirdetnie, hogy vele befejeződött a művészet fejlődése? Hiszen a dolog úgy áll, hogy a renaissance vagy a maga kora gondolkozásából és szükségességéből nőtt ki, vagy pedig a maga korának új kedvtelését jelentette. Mind a két esetben joga és hatalma volt hozzá, hogy nagy, értékes, természetesen alakult művészetet kiakolbolítson. Miért jelenti éppen ez a kiakolbolítás a művészeti fejlődés végét? Hiszen a koroknak később is voltak szükségességei és későbbi koroknak is volt joguk a maguk saját külön kedvteléséhez. Mint ahogy a szükségességnek ez az érzete és a kedvteléshez való ez a jog, meg is nyilvánult a renaissancenak azokban az alakulásaiban, amelyekre a nemes renaissance bizony idegenebbül tekint, mint akár az úgynevezett szecesszióra. Pedig azoknak a koroknak szükségességei és lehetőségei nem is nagyon túlságosan változtak meg. Sem a mindennapi életei, sem az ünnepekéi, sem a munkáéi, sem a kényelméi. Mégis volt joguk „új és más művészeti törekvésekre", amelyekből valóságos stilusok alakultak ki.

De jött a vasszerkezet, jöttek az új matériák, jött az új polgári életnek kényelmi szükséglete és jött nyomába a technika, a mely a maga ezer vívmányával ezt a szükségletet kielégíti, jöttek az új méretek, az új konstrukciók, az új lakás, az új üzlet és a hivatal a maga célszerű elrendezésre és kényelmes beosztásra való követelményeivel. Nos, ha azok a megelőző korok, a melyek a lassú fejlődésnek, az észrevehetetlen alakulásnak nyugodalmas stációi voltak, érvényesíthették az „új műalakokra való törekvésüket", ugyan miért ne érvényesíthesse ez a kor is, amely valóságos forradalmat jelent a tegnappal szemben? Azok a megelőző korok csak csöndesen, nyugodtan alakultak át egymásból egymássá, míg ez a

mi korunk fölforgatta a tegnapot és gyökeresen újjá alkotta a mát. Ennek a kornak az építészete alakulás dolgában követi a kor tempóját. Lehetetlen is, hogy ne kövesse. Akár a szükségességeit elégíti ki, akár pedig csak kedvtelését jelenti: követnie kell a tempót. Azok a megelőző korok majdnem egyugyanolyan építészeti föltételek mellett építettek és szerkesztettek és mégis stilussá rögzítették puszta szeszélyüket és divatjukat. Ez a mi mai korunk az építészetének teljesen új, teljesen más föltételeket szabott meg, mint akár csak a tegnap; ez a mai kor az építészetbe munkatársul bevitt új tudást, új tudományokat, új mesterségeket; ez a mai kor az építészetétől megköveteli, hogy olyan szükségességeinek feleljen meg, amelyekről a tegnap még nem is álmodott: és a műegyetem rektora, az építészek főiskolájának legfőbb professzora, mégis azt mondja, hogy ez a kor csakis a tegnaptól tanuljon építészetet. Azt követeli, hogy ez a kor még azt se cselekedje meg, amit például a XVIII. századnak egyes évtizedei is bátran megcselekedtek. Pedig ez a mai kor nem is ezt akarja, nem is a szeszélyének és módiban való tetszelgésének kifejezését, hanem a teljesen új föltételeknek, szükségességeknek és lehetőségeknek kielégítését keresi. Ugyanazt akarja, amit annak idején a gotika mert és tudott is akarni.

Nekem is, nekünk is nagy művészet a renaissance és alkotásainak csudájára járunk. Hiszen abban a kis olasz városkában is, amelyben Hauszman rektor beszédét olvastam, ugyancsak az emlékeit kerestem. Másfél ezer év építésének alkotásai közt. Mivel pedig nagyon megértem a renaissance-t, sehogysem tudom megérteni a rektornak ezt a parancsát, hogy elégedjünk meg a renaissance-szal és ne keressünk új műalakokat. Hiszen maga a renaissance se tett egyebet mint egyre máskép formálódott. A nemes díszítő művészet szépséges struktiv művészetté válik, majd elfinomodik, túlterhelődik és buja dekorációvá lesz. Melyik az a renaissance, amelylyel meg kell elégednünk: Brunelleschié, a Bramanteé, a Palladioé-e? Hiszen valamennyi az új harmoniák és új proporciók művésze volt. És nyomukba még sokan léptek: tovább-fejlesztők és korrumpálók, de jobbára olyanok, a kiket a mai iskola, mondjuk, hogy főiskola, nyugodtan elfogad, mert hiszen belekerültek már az építészet historiájába és mert nem is tőlük, hanem róluk tanulhatott és taníthat is. Azokról ellenben, akik új harmoniákat, új proporciókat, új ritmust keresvén, új tipusokat állapítanak meg, még pedig a keresésnek és megállapításnak azzal a rohamos tempójával, azzal a gyökeres energiájával, amely az egész új kornak sajátossága: az iskola és főiskola, amely róluk még nem tanult, nem akar tudomást venni, hanem egyszerűen kitagadja őket a művészetből. De, kérem, hiszen ez nem is a művészet harca, hanem a kényelem védekezése. A művészet maga nem utasíthatja el magától azt a modernséget, a mely az ő örökkévaló törvényeit követi, míg ellenben egyes művészek nekie ronthatnak, amiért új gondolkozásra kényszeríti azokat, a kik kényelmesen megpihennének a mesterségesen leszűrt dogmákon.

De Hauszman rektor nemcsak művész, aki lelkiismereti furdalás nélkül áldozhat az orthodoxiának, hanem professzor is, aki éppen a renaissance-építést tanítja. Bizonyára a renaissance-művészet szellemét is ismerteti, nemcsak az építészeti maradványait. Hát ez a szellem a szépségnek és okosságnak, a harmoniának és a célszerűségnek egységességét vallja. A renaissance is megfigyelte a szükségességeket és lehetőségeket és kifejezésre juttatta őket. A renaissance-építés is tudott és akart anyagszerű lenni. A márványnak más „műalakokat" szentelt, mint a faragott kőnek, s a vakolattal is máskép bánt, mint a nyers kővel. A díszítő renaissance-építés is tudott célszerű lenni, a struktiv renaissance-építés pedig egyenesen bölcs volt. A renaissance szelleme nevében tiltakoznunk kell ellene, hogy az új materiák, új szerkezeti anyagok, új proporciók építészetére ráerőszakoltasson a régi „műalak". Milyen kár, hogy az a szerencsétlen név, az a félreértett jelszó, a szecesszió, megzavarja az emberek vélekedését! Ha ezt a nevet nem vágták volna az emberek fejéhez, talán azt hinnék, hogy most sem történik más az építészetben, csak az, ami folyvást folyt benne: a viszonyokhoz való alkalmazkodás s a szükségességek kielégítése.

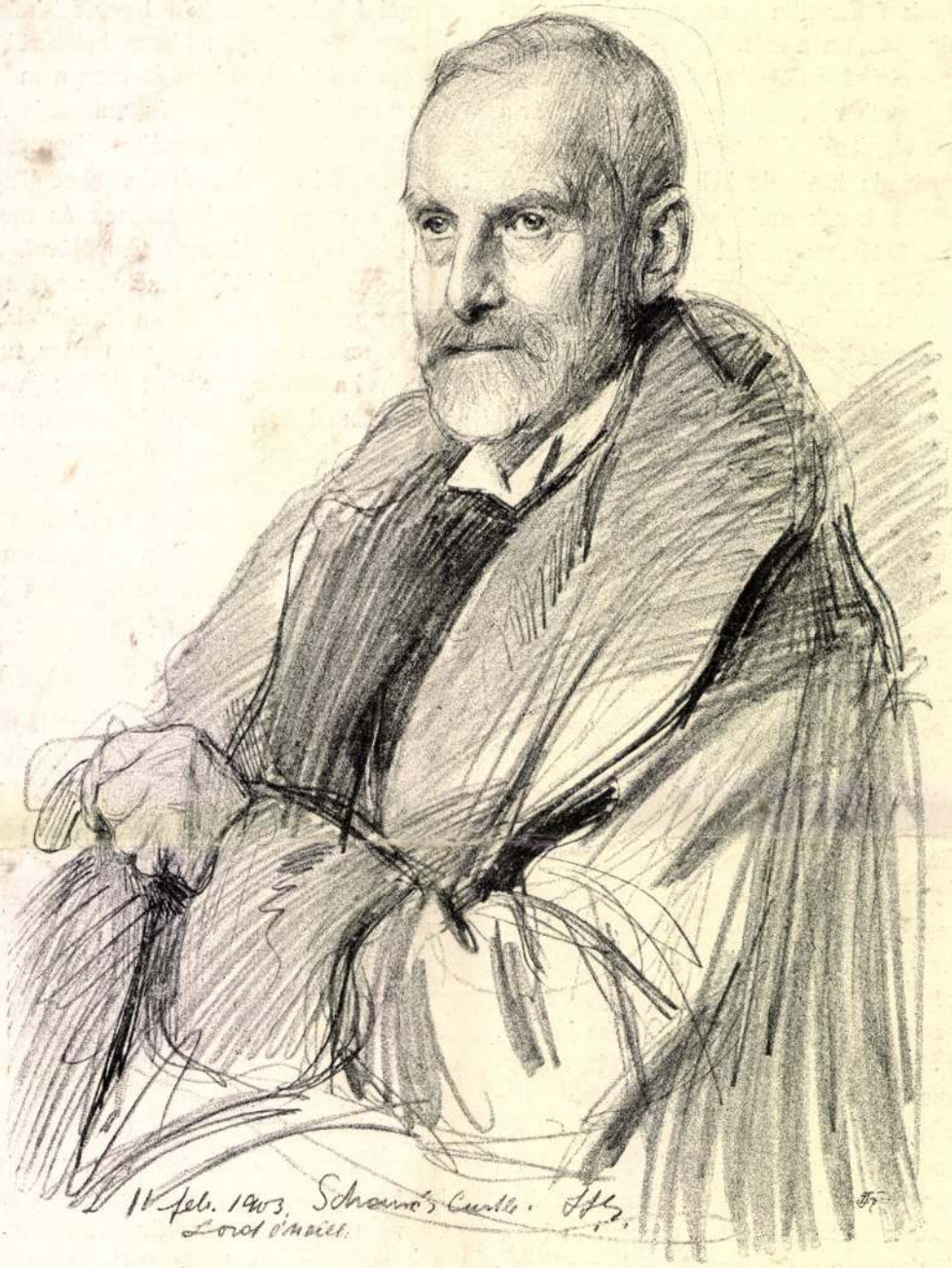

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK RAJZA
ARCKÉPTANULMÁNY

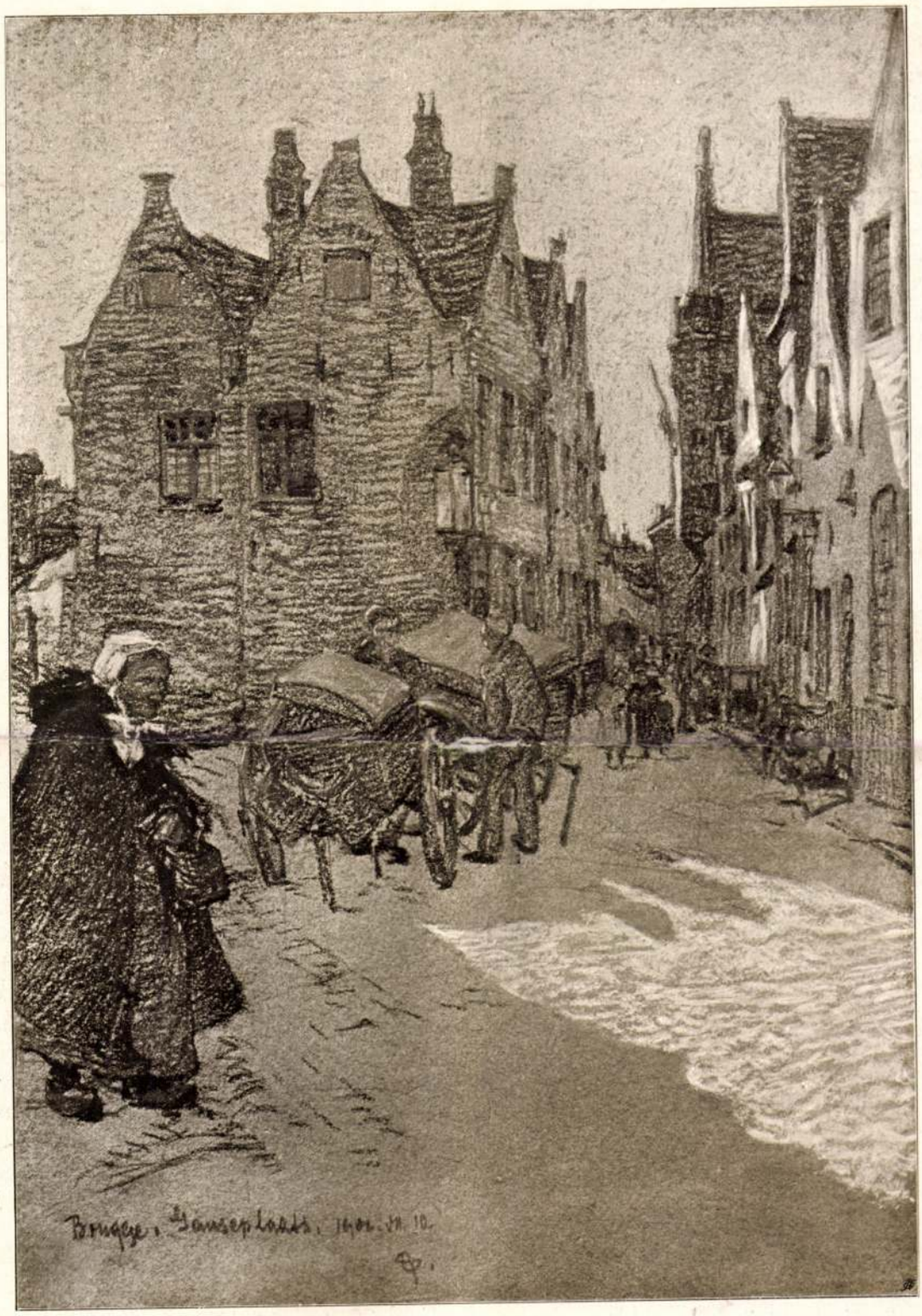

A GANSEPLAATS BRÜGGEBEN
SZÉKELY ANDOR PASZTELLRAJZA

Szerencsétlen és félreértett az a szecesszió jelszó. Pedig szükség volt rá, mert ez a szó őszinte vallomást jelent, a művészetnek pedig mindenekfölött becsületesnek kell lennie. Az a szó annak a bevallását jelenti, hogy az új építés a fejlődésnek arra a stációjára ért, amelyen a stilus nyüg és akadály. A fejlődésnek arra a stációjára, amelyen az építőművész ugyanazzal a jogával él most, amelylyel annak idején a renaissance-építésznek nagy individualistái éltek. Azok, a kik új harmoniákat költöttek, csupán csak szépségről való saját külön fogalmuk alapján. Most az új és parancsoló szükségességek is beleszóltak a szépségről való vélekedésbe. És jogot adtak az individualitásnak, hogy megint érvényesüljön. Most már nem egy fejlődő gazdag stilus keretében, hanem befejezett, megkövesedett stilusok keretéből kiszabadulván. Ez a szabadulás a szecesszió. Az erősekkel, a szabadságra rátermettekkel együtt nem is fölszabadultak, hanem kiszabadultak a gyöngék, a sablon mesteremberei is. Miért nézi őket Hauszman, a rektor, a művész? A kapkodókat, a kik csak követni, utánozni, másolni tudnak, s akiknek most, hogy szabadok lettek, nincs olyan iskolájuk, a melynek törvényeit hűségesen betarthatnák. A nagyközönség nem tud különbséget tenni a fölszabadítók és a szabadságba pottyantak között. A szecedálók és a szecessziósok közt. A maguk művészetének jogot keresők és a mindig más művészetén élősködők közt. A nagyközönség látja az új formák közt bukdácsoló tehetetlenséget és nem látja, hogy micsoda más dolog az alkotóknak próbálkozása és az utánzóknak erőlködése. De Hauszman tanár nem nagyközönség, hanem művész, olyan, aki elől tudna járni a szecesszióban, ha véletlenül ő benne is szabadságra való szükség támadna. Hauszmannak, a művésznek, nem szabad úgy nyilatkoznia, mint azoknak a kis és nagyrangú építőmestereknek, a kik a modernségtől a maguk ezentúl való érvényesülését féltik.

Hauszman, a művész, nem mondhatja nyugodt lelkiismerettel azt, hogy a modernség nem éri meg a holnapot, hogy a szecesszió csakis szeszély, csakis hóbortos divat. Mert senki sem tudhatja, hogy mire lesz szüksége a holnapnak, azt azonban éppenséggel nem mondhatja, hogy csakis a — tegnapra lesz szüksége. A Palazzo Pitti építése korában nem tudhatták, hogy mire, milyen harmóniákra lesz szüksége Galeazzo Alessinak, pedig a ma és holnap között nagyobb, óriásibb a különbség, mint volt a tegnapelőtt és tegnap közt. Hiába tiltakozunk a ma ellen, hiába követeljük a holnaptól, hogy nekünk adjon igazat. Az emberi alakulás folyamában az evolúciót sem tudjuk igazgatni, hát még a revolúciókat! Csak a strucmadár tiltakozik sikeresen a körülte járó áramlatok ellen. Bedugja a fejét a sivatag homokjába s mire észrevehetné, hogy fölötte számun viharzott: egészen eltemette a homok. Mindvégig igaza volt.

Nem is számun viharzik fölöttünk, hanem tisztító misztrál-szél. El fogja söpörni az új művészet tehetetlenségeit is, az új művészet esztelenségeit is. — De elsöpri a dogmatizmust is. A művészetnek visszahozza az individualizmus tiszta, éltető levegőjét. Ennyit bátran megjósolhatunk prófétai tehetség nélkül is, mert ennyit látni, megtanulhattunk — a multban. Egyebet senki sem jósolhat. Se a modernség rajongója, se a haragos ellenfél. Még azt se mondhatjuk, hogy immár vége a stilusnak. Mert hátha kialakul a sok individuális törekvésből valamilyen nagy, új stilus! A monarchiákat fölforgató forradalmak nyomán új monarchiák támadtak, talán a művészet forradalmai is sorsosai a népek forradalmainak. Már pedig a szecesszió csak forradalom, csak szabadulás, de nem maga a szabadság. Hogyan ítélkezhetik a mindig csak a multba néző rektor arról, hogy vajjon kell-e a holnapnak szabadság? Hiszen még azt sem érzi meg, hogy a ma milyen epedve epekedik a szabadságra.

És mégis ítélkezik róla és ítélkezik arról is, hogy micsoda auspiciumai vannak a magyar építő stilusnak? Nem követem a meddő jósolás útjára. Meg se cáfolhatom azt, amit mond, mert hiszen ez a cáfolás csak amolyan ellenjóslás volna. Nem veszem rossz néven, a miért nem látja a magyar építészet jövőjét, amikor nem értette meg a jelenjét sem. Most már értem, hogy melyik renaissancera gondolt Hauszman mester. Arra, amely pusztán dekoráció. Arra, amely beleveszett a deklamá-

czióba. Arra, amely nem egyéb, kővé vált színészetnél. Hiszen a magyar építészetet olyannak képzeli el, mint amely magyar diszítőelemekkel dekorálja a régi architekturát. Természetesen a renaissancet. Valamikor, régen, a renaissance elevenségének idejében, ez talán lehetséges lett volna. Akkor, amikor kialakultak a renaissance-építés helyi változatai; amikor a renaissance imitt is, amott is nemzeti talajba plántálódott. Nálunk ez az alakulás elmaradt, mi csak egyszerűen átvettük a rennaissance művészetet, de nem honosítottuk meg. Ma ez a művészet megkövesedett. A műtörténelemé, a könyveké, az emlékezőké. Már nem lehet elevenné dekorálni. Még magyar elemekkel sem, még magyar lelkesedéssel sem.

A magyarsággal nem törődött sem Bizanc, sem a román építés, sem a gótika, sem a renaissance, sem a barokko, sem a változataik. De igenis, neki esett az elemeinek a modernség. Az individuális művészet, a mely szabadon keresi és eszeli ki a maga motivumait. Az újjá lett stilizáló energia, a mely új naturalista elemeket keres és szépművészetünkben is megtalálja, hogy elvégezze velük azt, amit hajdan például az akantusszal vagy a pálmalevéllel mívelt. Az élő, a mában gyökerező, a szecessziósnak nevezett, az új művészet fogott hozzá a magyar építéshez. Nem dekorálja magyarosan a régi holt formákat, hanem az új harmóniákat magyarul szólaltatja meg. Az új építés magyar ritmust ad az alkotásainak; a vonalat, a felületet megmagyarosítja. Új konstrukciók, új matériák új diszítést, új megjelenést követelnek. Ennek az új megjelenésnek formáit szabja meg a magyar építészet. Ez nem magyar stilus, hanem magyar individualizmus. Nevezzük magyar szecessziónak. És erről a sajátos, egyéni művészetről mondja a rektor, hogy a „kitűzött úton és a rendelkezésre álló elemek és eszközök segítségével nem fogja elérni a célját.“ Honnan tudja ezt? Hiszen ennek a művészetnek rendelkezésére álló elemek és eszközök: a magyar naiv formák kincsén kívül az individualitások. Rajtuk mulik, hogy mennyire közeledhetünk a célhoz. Ismeri-e a rektor ezeket az alkotó, teremtő egyéneket és látja-e azokat, akik majd csak holnap lépnek ki a síkra? Megint azt mondom neki, hogy ne a tehetetlen követőket, ne az utánzó tanítványokat nézze, hanem a nagy próbálkozókat. Mert vannak olyanok is. Ismeri-e Hauszman rektor Lechner Ödönt? Persze, hogy ismeri, hiszen igazat is adott nekem, üdvözölt is érte, amikor nem is régen, egy beszédben Lechner Ödönről úgy emlékeztem meg, hogy nem ábrándos stilfaragó, hanem a rabtartó stilustól szabaduló, hogy nem közönségesen magyarra fordító, hanem magyarul, eredetien gondolkozó, önálló, egyéni művészetét érvényesítő építész.

Magyar modernségről van szó, nem magyar stilusról. Magyar individualizmusról, nem magyar iskolaiságról. A holnap dolga az, hogy vajjon stilussá alakul-e ki az, amit a magyar individualizmus addig kieszelt, megkisérlett, bátran, talán vakmerően, megcselekedett. A holnapért senki mai ember nem felelhet, a holnapot mai ember meg nem sejtheti, hanem a mát igenis megértheti és értse is meg mindenki, akinek megadatott, hogy művész lehessen — ma. Értse meg az elevenségnek megértésével. Értse meg, különben szegényen tengődik, mindig csak a tegnapra emlékezvén, egyre a multakon rágódván, az életnek, a mai szépségnek kincses házában. Az építő-mester pedig hallgassa meg Solnes mesternek azt a fogadalmát, hogy ezután csakis otthont épít az emberek számára, csakis lakást adó házakat. Lakást, otthont a mai embereknek, a maguk életét élő embereknek, nem pedig azoknak, a kiknek az élete csupán csak tegnapra emlékezés, csak multakba bámulás, csak máról megfeledkezés.

GERŐ ÖDÖN

TANULMÁNY
NAGY ZSIGMOND KRÉTARAJZA

Baloldali kép: László Fülöp legujabb mestermüve, a northumberlandi hercegnőnek, az angol királyné első udvarhölgyének arcképe.

Kép Pesti Hirlap 1937 május 15

Hubay Jenő családja körében, a szalatnai kastély feljárója előtt, a század elején

Hubay Jenő

Irta: **Fodor Gyula**

1.

A muzsikusok életrajzai általában nem tartoznak a kellemes és üdítő olvasmányok közé. Olyan regények ezek, amelyek ritkán végződnek happy end-el. Annál több szó esik bennök az emberi nyomorúság legváltozatosabb fajtáiról. Az olvasó azzal az érzéssel teszi le a könyvet, hogy lángésznek lenni: csapás. Mert a lángész sorsa szinte elviselhetetlen ezen a földön. Mint sokgyermekes családapa nyomorog és szűkkoponyájú polgárokkal hadakozik a mindennapi kenyérért, végül összeroppan és megvakul. Vagy kedélybeteg lesz magányában és mert nem értik meg és úgy kell elpusztulnia, mint egy kivert kutyának, egyedül, süketen, százszorosan szenvedve a hozzátartozók közönyétől és hálátlanságától. A sors néha kegyes és a lángész már 31, 35, 38 éves korában befejezheti vándorlását e siralomvölgyben, hála a Koch-bacillusnak, amely kedveli a költőket. Öngyilkos is szép számmal akad közöttük. Hogy ifjúságuk szinte elviselhetetlenül keserves — majdnem természetes. Gyakran lakáji sorban élnek. Szerelmeik reménytelenek. Nincs nap, hogy ne érné őket valami arcpirító megszégyenítés, vagy elfeledhetetlen megalázás. És ha a kortársak végre felismerik, hogy a lángész: Égi Hírnök, rendszerint már késő. Betegen, megkeseredve, nyomorultul pusztul el, miután átadta az emberiségnek az Égi Izenetet, melynek átadására a földre küldetett.

Csak vértanuk és szentek életében találni annyi megpróbáltatást és megnemérdemelt szenvedést, mint a zenetörténet nagyjainak életrajzaiban.

A krónikás, ép ezért, valósággal felüdül, amikor olyan életről beszélhet, mint a hetvenötéves Hubay Jenőé, olyan életről, amely — legalább kívülről, legalább külsőleg — csupa napfény, csupa ragyogás. Öröm gondolni rá, mert tőle új erőre kap az optimizmusnak a lélek mélyén már alig-alig pislákoló lángja. Ez az élet ugyanis azt példázza, hogy az igazi tehetség igenis, érvényesül, a jó elnyeri méltó jutalmát, az értékes munka olyan megbecsülésben részesül, amilyent megérdemel.

2.

Egy rendkívüli tehetségű, végtelenül vonzó, csodálatosan tevékeny, makulátlanul tiszta férfiú élete áll előttünk, akinek mindazt megadta nemzete, amit ez a szegény nemzet megadhat azoknak, akiket fiai közül a legtöbbre tart. Tudjuk: ez valójában nem sok. De van-e olyan cím, olyan rang, van-e olyan méltóság a magyar közéletben, amely több, nagyobb annál, mint amit a művelt magyar emberek számára ez a két szó jelent: Hubay Jenő?

Ő a Gondviseléstől ifjúkorában, még mielőtt visszatért volna hazánkba, megkapott már úgyszólván mindent, ami művésznek osztályrészül juthat. Hiszen 14 éves korában Joachim tanítványa lett. Még gyermek volt, amikor Liszt őt Vieniavszki versenytársának nevezte és gyakran, örömmel muzsikált vele. Vieuxtemps benne látta utódját. Saint-Saëns a kritikáiban hitet tett mellette. François Coppée operaszöveget írt a számára. Huszonhárom éves

Uj Idők 1934 márc 11. 11-2

Hubay Jenőné Cebrián Róza grófnő.
László Fülöp festménye.

korában a brüsszeli konzervatórium első hegedűtanára lett, Vieuxtemps és Vieniavszki utóda. Második dalművét: A cremonai hegedűst pedig 70 színpad tűzte műsorára.

A brüsszeli katedra 1882-ben egy magyar ifjú számára majdnem annyit jelentett, mint amennyit ma az jelentene, ha egy 23 éves magyar tudós elnyerné a Nobel-díjat. A cremonai hegedűs 70 premierje pedig más szóval azt jelenti, hogy A cremonai hegedűs: *az első magyar színpadi világsiker.* Mert a magyar színpadi művek közül, 1894 előtt, túl az ország határain, egyesegyedül a Sába királynője aratott sikert, de azt is csak 15 színház adta elő.

A fiatal magyar hegedűművészért München, Lipcse, London, Chicago főiskolái versenyeztek. A kor legkimagaslóbb kamarazene-költője: Brahms, Hubay Jenő vonósnégyestársaságát kérte meg arra, hogy műveinek legjavát Európa zenei közönségének bemutassa.

Ezek után mit adhatott címben, rangban, díszben Magyarország Hubay Jenőnek?

Kettőt adott. Magyar nemességet és egy megértő élettársat, eszményi barátot: a feleségét.

Ami a többit illeti: egészen bizonyos, hogy Párizs, Bruxelles, vagy Berlin bőkezűbb lett volna iránta, mint lehetett Magyarország, dehát az embert nem érdekei, hanem vágyai vezérlik, és ezek a vágyak Hubay Jenőt ide vezérelték vissza, a Duna mellé.

— Engem Budapestről is hívtak sokszor külföldre — mondta egyik nyilatkozatában — és megkínáltak nagy és dúsan jövedelmező állásokkal. Nem mentem. Nekem a magyar zeneművészet fellendülése szerzett örömet és adott megelégedést. Az én életem iránytűje a magyar zene volt...

3.

És mit jelent ő a magyar zenei életben?

Amikor idejött: világító lángoszlop volt a pusztaságban. És csakhamar azzá lett, aki ma is: a magyar hangszer legkülönb, utólérhetetlen mesterévé.

A latin faj énekel. A német zongorázik. A magyar hegedül. De Hubay Jenő megjelenése előtt, bár voltak és szép számmal voltak világhírű magyar hegedűművészeink, a magyar hegedűskultúrának nomád jellege volt. A cigány volt akkor az eszménykép, a cigányos modor, a cigányos naturalizmus.

A civilizálás nagy munkája Hubay Jenőre várt.

Járt ugyan előtte valaki, egy zenedei tanár, színházi másodkarmester, aki magyar hegedűiskolát is írt, sőt magyar vonósnégyest is és irtó hadjáratot hirdetett a kontárok ellen, de ő csak előkészítette a talajt Hubay számára. Huber Károlynak hívták zenei életünknek ezt a lelkes és tehetséges alakját. Ő volt a Hubay Jenő édesapja.

Hubay olyan munkát végzett, amelynek elvégzésére tíz férfit is kevésnek vélne az ember. Egész sor, párját ritkító hegedűművészt nevelt és jobbnál jobb hegedűtanárokat. Meghódította az egész világot, ami nem volt nehéz, de a magyar vidéket is meghódította, ami nagy szó. Alig telt bele egy-két évtized és a magyar vidék már nem a cigányprimásban látta a hegedűs-ideált. És nem a cigányos modorban az interpretálás eszményi stílusát.

Ami viszont a magyar hegedűstehetségeket illeti, ők többé már nem az ország határain túl kerestek mestert a maguk számára, mint addig, mert csakhamar köztudomású lett, hogy olyant, mint a Zeneakadémia fiatal tanára, úgysem találnak sehol.

A magyar hegedűiskola: a Hubay-iskola csillaga évtizedek óta ott delel az európai zenei élet egének zenitjén, de a fénye semmivel sem lett halványabb, sőt ellenkezőleg! Időnkint újabb és újabb bolygók válnak le róla és viszik el hírét, ragyogását szerte az egész világba!

De ennek a csillagrendszernek a Napja Hubay Jenő maradt. Valamennyi tanítványán felfedezhető az összetartozás, a rokonság titkos jegye. Ami valamennyiükben közös és együvé fűzi mindannyiukat, amiben valamennyien testvérek, az: ő, Hubay Jenő.

A tanítványai között felosztotta a lelkét.

Minél több darabra osztotta: ő maga annál gazdagabb lett.

4.

Nem minden nagy művész jó pedagógus. De jelentékeny, nagy pedagógus csak igazi művész lehet. Amit magam nem tudok, arra nem taníthatok meg mást.

Hubay művésznevelő, rendkívüli pedagógiai sikereiben döntő része van annak, hogy ő maga korunk egyik legkiválóbb hegedűművésze. Hiszen a személyes példaadás örökre a leghatásosabb nevelőeszköz marad. Joachim mélysége és Vieuxtemps eleganciája egyesült az előadásában, a német és a francia iskola legkülönb mesterei csiszolták, művelték ki egyéniségét, amelynek nagy erényei a közvetlenség; a nagyvonaluság; a költők mélységes tisztelete; a biztos, sohanemtévedő ízlés; a túlzásoktól, önkényeskedéstől való irtózás; a technikai tökéletességre való törekvés, amely nem tűr megalkuvást, nem tűri el a legkisebb hangzásbeli szépséghibát sem; a hangszépség kultusza; az előadás választékossága, eleganciája; az erős formaérzék; a nemmindennapi érzékenység, amely a zeneköltők minden lélekrezdülésére reagál.

Született muzsikus ő, vérbeli hegedűs, akinek a hegedülés az anyanyelve.

Ez azokon a szerzeményein is megérzik, amelyeket mi sok és sokféle művei közül a legjobban szeretünk: hegedűdarabjain és magyaros stílusú dalművein, A falu rosszá-n és a Lavotta szerelmén. Újabb szimfonikus alkotásai nagyobb szabásúak, újabb dalművei: a Karenina Anna és Az álarc színesebbek, drámaibbak, hatásosabbak és sokkal, de sokkal nagyobb sikert arattak. Mi mégis mélyen sajnáljuk, hogy a Lavotta szerelmének nem lett folytatása.

5.

Az essay-írás legnagyobb mestere: Macaulay azt állítja, hogy nagy művész, nagy költő, nagy gondolkodó csak talpigember lehet.

Kortársainkkal kapcsolatosan rendszerint kényes próbálkozás annak a fejtegetése, hogy: embernek vajjon egészemberek-e?

Hubay Jenőről írni azért is üdítő és élvezetes feladat, mert nemcsak művészi pályafutása fényes, de fényes, tiszta és makulátlan félszázados közéleti multja is. Itt nem szorul semmi sem szépítésre, sem magyarázatra. Nemcsak megjelenésében, nemcsak életformáiban világfi ő, a szó lisztferenci, ferencjózsefi, apponyialberti értelmében, de a régi Magyarországnak azok közé a ma már, sajnos, csak legendás emlékű nagyjai közé tartozik, akikhez a napi politika szennyes árja föl nem ért, akik a legzavarosabb időkben is meg tudtak maradni emberi eszményképnek.

Átélte a történelem legmozgalmasabb korszakát. Azt, amely a postakocsitól a repülőgépig, sőt a sztratoszférarepülésig terjed. Amikor megszületett: az ország elnyomott, leigázott tartomány volt. De élt a gondolat, a szó, a szín, a dal és elkövetkezett 1867: a magyar feltámadás.

Ma sincs más fegyverünk, mint a gondolat, a szó, a szín, a dal. Hinni kell benne, hogy ismét csodát fognak tenni. És hálával és tisztelettel kell gondolni rá: a hangok magyar nagymesterére, aki egy maroknyi, de verhetetlen sereg élén: a tanítványai élén a világ minden részében, úgyszólván naponta gyarapítja a magyar győzelmek számát és akinek a munkássága egymagában is döntő érv és bizonyság a magyarság sokat emlegetett kultúrfölénye mellett.

Németh Mária, mint Karenina Anna, azon az operaházi díszelőadáson, amelyet Hubay Jenő hetvenötödik születésnapja alkalmából rendezett az Operabarátok Egyesülete

Két szonett

Üzenet

Szívembe mártom éles tollamat ma,
méltó köntöst hogy adjak új szavaknak,
mik holtnak hitt forrásból úgy fakadnak,
mint száraz ágon új rügyek tavaszra.

Ma napsugár ragyog, ujjong az élet!
Eltűnt a hó, — hideg, fehér burok. —
Ma lágyan leng a szellő, új húrok
feszülnek lantomon és cseng az ének.

Csudás a szív titokzatos varázsa:
halott a Ma s nyíló virág a Holnap!
Az élet győzedelmes dobbanása

elől az árnyak futva tűnnek el,
az új dal és a régi egybeolvad:
egész szívem ma téged ünnepel.

R. KOZMA ILONA

Így tavasz felé

És olykor mégis álmodom felőled.
(A mult avarja gyönge szemfedő:
A hó alól is hóvirágok nőnek.)
És álmom tiszta, boldog, betelő.

Így tavasz felé esik az meg, hogyha
A nagy magány mindjobban elgyötör
És multam egykor tágas horizontja
Megszűkül, mint a távcsőben a kör.

Sok mindenfélét kérdezek magamtól:
Hogy mi lett volna így, meg úgy, meg akkor, —
De választ, persze, soha nem kapok.

És megelégszem azzal, hogy az álom
Vaktában jöjjön és reámtaláljon
És ne rontsák meg komor sóhajok.

MAJTHÉNYI GYÖRGY

Hajnali cigaretta

— Elbeszélés —

Irta: **Harsányi Zsolt**

Estefelé érkeztem Köveskútra, a vonat még késett is valamit. Józsi barátom kint várt az állomáson. Szép, enyhe nyári este volt, a napközi hőség enyhült. A tikkasztó utazás után nagyon jól esett a kocsikázás. Odaültem a kis hajtókocsi bakjára, Jóska mellé. Ő maga hajtott.

— Hogy vagytok, Jóska? Mi ujság? Mindenki jól van a családban?

— Van egy kis zavar a háznál. Azért jöttem ki eléd, hogy mire hazaérünk, tájékozva légy.

— Ne ijeszgess, miféle zavar?

— Nelli körül van a zavar.

Ránéztem Jóskára. Mi zavar lehet Nelli körül? Nelli a barátom testvérhúga, egészen fiatal menyecske, nincs egy esztendeje, hogy feleségül ment Rásó Elemérhez. Szerelmi házasságkötés volt, fülig beleszerettek egymásba mind a ketten. Tudtommal nagyszerűen összefértek. Mi baj lehet Nellivel?

— Nelli itt van most nálatok?

— Itt van. Mindjárt elmondom az egészet. Elemér két héttel ezelőtt valami csekélységen összezördült a feleségével. Összekaptak alaposan, ez volt házasságuk óta az első összeveszés. Elemér dühösen befogatott és elment a harmadik faluba születésnapra. Nelli otthon maradt, keservesen sírt, aztán telefonon felhívott bennünket. Sajnos, nem én mentem a telefonhoz, hanem anyám. Róla pedig tudod, milyen zsarnok természete van. Áldott, jó lélek; értünk, gyerekeiért, a tűzbe menne, de hát született zsarnok. Azonnal átment Komádra és nem sokat teketóriázott, hazahozta Nellit. Ez a házasság neki kezdettől fogva nem tetszett, Elemérnek mindig ellene volt, s emlékezhetel, hogy mikor Elemér mégis elvette feleségül Nellit, a dolognak volt egy kis szöktetés jellege. Ez az összezördülés most kapóra jött neki. Kijelentette, hogy Nelli el fog válni. Ennek az első napon Nelli is elkeseredetten helyeselt, de másnapra kialudta az elkeseredést. Szeretett volna visszamenni az urához. De az anyám az első habozó megjegyzésnél keményen ráripakodott. Elemér három napig lumpolt a környékbeli úriházaknál. Mikor végre hazatért, a felesége hült helyét találta. Jött ide. Anyám nem eresztette be a kúriára. Telefonált, anyám nem engedte Nellit a telefonhoz. Írt, anyám úgy határozott, hogy a levél felbontatlanul menjen vissza. Most az a helyzet, hogy Nelli kétségbe van esve, mert rájött, hogy halálosan szereti az urát, az anyám azonban makacsul ragaszkodik a váláshoz.

— Nem nagyon értem, hogyan kényszerítheti, ha Nelli...

— Úgy kényszerítheti, hogy Nelli anyagilag függ tőle. A vagyon az anyámé. Mindezt csak azért mondtam el, hogy tudjad, hányadán állunk itthon.

Rossz kedve volt Jóskának, látszott rajta. Nekem is elrontotta a kedvem. Nem kellemes dolog vendég gyanánt belecsöppenni az ilyen családi hercehurcák kellős közepébe.

Mikor megérkeztünk és lemostam magamról az útiport, mentem Anna néninek köszönni.

Az öreg dáma a hátsó verandán tartózkodott, mellette ült Nelli. Az anya konoknak látszott és könyörtelennek, az ifjú menyecske sápadtnak és idegesnek. Hogy engem fogadjanak, könnyed nyájasságot erőltettek magukra, de ez az ál-derű hamar eloszlott. Kényszeredetten ment a társalgás, kényes feszültség ült a levegőben. Kisvártatva mentünk vacsorázni. Az étkezés ugyanilyen hangulatban folyt le. Főként nekem kellett beszélni, pesti dolgokat kérdezgettek tőlem s én válaszolgattam is mindenre nagy bőbeszédűséggel, de a családon meglátszott, hogy mindenkinek máson jár az esze s mindenki csak udvariasságból bólogat arra, amit elmondok. Örültem, hogy kevéssel vacsora után, az úti fáradságra hivatkozva, visszavonulhattam.

A szobám földszinti szoba volt. Nyitva hagytam a parkra nyíló ablakot és sokáig olvastam. Aztán még írtam is jó sokáig. Alaposan elmúlt éjfél, mire lefeküdtem. De nem tudtam elaludni. Egyik cigarettát szívtam a másik után, s ahelyett, hogy elálmosodtam volna, egyre éberebb lettem. Lehetett úgy hajnali félhárom, mikor megint rá akartam gyujtani. Ekkor megállapítottam, hogy nincs cigarettám.

Egy darabig reméltem, hogy majd csak elalszom cigaretta nélkül. De ilyenkor valami megveszekedett démon dolgozik az emberben. A rágyújtás vágya egyre hevesebb. Okvetlenül muszáj rágyújtani.

Felkeltem és megpróbáltam cigarettát keresni. Sötétben, mert a köveskúti kúria világítása éjszaka egytől kezdve szünetel. Tapogatódzva mentem az asztalhoz, ahol cigarettás-dobozt tudtam. Hátha még maradt abban, ha már a tárcámból elfogyott. Meg is találtam a dobozt, de cigaretta nem volt benne. Ettől még hevesebb szomjúság fogott el a füst után. Óvatosan kibotorkáltam a nagy hallba. Reméltem, hogy ott biztosan találok cigarettát. A vastag szőnyegen nesztelenül haladtam előre, a veranda ajtaján bevilágított a holdfény. Hogy lehet az, hogy a verandát nyitva hagyták? A parkból bárki bejöhet.

De nem is értem rá eleget csodálkozni, mikor halk suttogás ütötte meg a fülemet. A verandán két hang beszélgetett. Izgatottan kezdtem figyelni. Nem tolvajok járnak itt? Roppant óvatosan és nesztelenül odalópodzkodtam a verandáig. Kilestem. És mindjárt megismertem a beszélgetőket. Elemér beszélgetett ott Nellivel. Álltak a veranda sarkába húzódva, a férfi átkarolva tartotta az asszonyt.

— Jól értsd meg, — mondta Elemér, — pont tíz órakor a tónál leszek, ott a kis akácos mögött várlak a kocsival. Tulajdonképpen a legegyszerűbb volna, ha most rögtön vinnélek magammal, de nincs kocsim. Gyalog jöttem át Komádról, hogy feltűnést ne csináljak. Szeretsz?

— Imádlak.

— Nem gondolod meg magad holnapig?

— Nem. De nagyon nehéz lesz a mamától elszabadulni.

— Hogy csinálod?

— Azt fogom mondani, hogy lemegyek a melegházba. Előbb ügyesen megkérem a vendéget, hogy a mamát foglalja le. Jóska nem lesz itthon, korán reggel kimegy a tanyára. Szeretsz?

— Imádlak.

— Most már menj, nagyon félek. Nézd, hogy dobog a szívem az izgatottságtól.

A házaspár szorosan egymáshoz simult. Egymásra borult a két fej. Csók volt ez, de milyen!

Ebben a pillanatban megláttam a verandaasztalon egy doboz cigarettát. Az Eleméré volt nyilván, mert tudnivaló, hogy ő csak Camelt szív. Ebben a házban nem szívtak Camelt. Elemér, úgy látszik, rágyujtott, mialatt a titkos éjszakai légy-

minden gáncsolni való volt és ő kicsufolta az embereknek legszentebb meggyőződését is.

Már az első őszi vetésre Erik kért és kapott is gazdájától egy kis szántóföldet, melyet egyéb dolga mellett megmunkált. Téli időben, mikor a ház körül nem volt sok tennivalója, helyettest fogadott és heteken át távol volt; senkise tudta, hol tölti ezt az időt.

Egy téli napon Norolának egy másik szolgája az erdőben volt, hogy fenyőket vágjon ki, miközben véletlenül egy magasabb dombra hágott föl és észrevette, a mint távol vékony, egyenes füstoszlop emelkedett a derült téli égbolt felé. A mint hazafelé ment, találkozott Erikkel, a ki futva jött hótalpain az erdőből, telt bő tarisznyával a hátán. A szolga elmondta Eriknek, mit látott és így szólt:

— «Tán bizony egypár fenyő gyökerét fejik ott!» — a mivel a titkos pálinkafőzőkre czélzott.

— «Meglehet, — felelt Erik, — nem lenne kedved a rendőrrel együtt megvizsgálni?» tette hozzá gunyosan.

— «Bizony már gondoltam erre,» — felelt amaz nyugodtan.

A következő reggel csakugyan útnak indult a kerület rendőre a cseléddel együtt arra, a merre a füst keletkezett. Fölmentek a dombra, a honnan a szolga először észre vette a füstöt és valóban: onnan még most is az a keskeny, kékes füstoszlop szállt egyenesen az égnek, a hol aztán majd kétfelé oszlott, majd meg mindenféle csudálatos alakot formált. A dombon találkoztak Erikkel is, a kinek egy nagy nyúl volt a hóna alatt.

Együtt ballagtak azután a hóval borított erdei ösvényen a pálinkaégető felé. Az út nehéz volt, de a zsákmány vágya és a hivatalos kötelesség buzdította őket. Végre rendes, járt útra értek, melyen mind közelebb jutottak czéljukhoz. Végtére oda értek. S mit találtak ott?...

Volt ott egy kicsiny, fenyőfa-kunyhó és a kunyhó közepén tűzrakás, melyen három kő fölött egy kis üst pöfögve forrott és bugyborékolt. Mikor az üstbe néztek, ott egy csomó mindenféle hámozott burgonya forgott a forrásban levő vízben. Élő lény azonban sehol sem mutatkozott. Egy kis szürke harkály kopogott a száraz jegenyefenyő kérgén. De a mint észrevette, hogy más is van a kunyhóban, ez is ott hagyta a fadarabot és gyorsan elrepült.

Erik belépett a kunyhóba és mosolygott, látva: mint állanak együgyűen a rendőr és a szolga a tűz mellett, nézte a burgonyák forrongását.

— «Nem kellene ezt az üstöt bírói zár alá venni, vagy szabad burgonyát főzni ily titkos helyen?» — kérdé gúnyolódva Erik.

A rendőr nem először volt ily helyzetben. Semmitsem válaszolt erre a furfangos kérdésre, hanem kiment és elkezdte vizsgálni a cserjéket és fákat tövüktől fogva; botjával a nagyobb hófuvásokba is bele-beleszúrt, de semmitse talált. Mégis világos volt, hogy a kunyhót nem építették és a tüzet nem rakták csak azért, hogy burgonyát főzzenek. De mit segít ez a dolgon! A rendőrnek nem jutott eszébe, hogy fölmászni próbált volna arra a korhadt, sűrű fenyőre, mely a kunyhó mellett állott, pedig annak vastag ágai között, a lombok közé óvatosan eldugva, rejtőzött egy telt pálinkás tömlő. Így tehát eredmény nélkül kellett hazamenniök.

Mikor hazafelé menet a rendőr, Erik mögé került, ráütött botjával a nyúlra, melyet Erik a hóna alatt vitt. Az ütés olyat koppant; mintha egy fölfújt hólyagot ért volna. Erik készakarva ejté le a nyúlat a földre.

— «Már meg van fagyva, azért kopog úgy», — szólt a rendőr, Erikhez lépve.

— «Igen, ebben a hidegben bizony hamar megdermed», — jegyezte meg Erik és pipáját kezdé tömögetni. Mikor a többiek egy kissé előbbre siettek, Erik óvatosan fölemelte a nyúlat hátulsó lábainál fogva. A nyúl szájából tiszta pálinka ömlött ki vastag sugárban a hóra. Csöndes káromkodás hangzott Erik ajkain. Aztán a pálinka ömlését megszüntette, letörölte hóval a nyúl orrát és egy pár fenyőgalyat szúrt a szájába, hogy a pálinka szaga ne érezzék. Azután a többiekhez ment.

Ezen eset után egy este lélekszakadva jött Norolába egy obsitos katona, Likszi és beszélni kivánt Erikkel. Kimentek a szabadba.

— «Nagy baj van,» — szólott Likszi azonnal, a mint az udvarra értek.

— «No, mi az?»

— «A rendőr elvitte a tömlőt.»

És valóban úgy volt. Mondtuk már előbb, hogy a rendőr nem először volt ilyen járatban. Tudta, mit kell tenni. Egy pár nap mulva egészen váratlanúl kiment ugyanarra a helyre és megtalálta a tömlőt gerjedésben levő pálinkával. A gazdáját azonban most sem találta meg, mert Likszi, a kivel a rendőr az erdőben találkozott és a kit felszólított, hogy segítsen neki — rögtön megvitte a hirt Eriknek.

— «Átkozott história! — dörmögött Erik. — De nekem minden áron pénzt kell teremtenem!»

Soká tanakodott a két ember, — Erik és Likszi, — hogy mitevők legyenek és ugyancsak vakarták a fejüket. Végre oda lyukadt ki a dolog, hogy Likszi éjnek idején pálinkát fog hozni a városból és Erik azt titkon kiméri. Nem sokára aztán kimagyarázhatatlan módon kezdett csak úgy áramlani a pálinka a szomszéd falvakba és világosan észre lehetett venni, hogy valahol titkos pálinkamérésnek kell lenni. De a buzgó rendőr sehogyse tudta kideríteni. Ily módon Erik erszénye mindjobban gyarapodott.

(Folytatása következik.)

ESŐÉRT.

Isten, ki szent kezeddel kötve tartod
A csurgatag felhőnek barna szárnyát,
Ne fordítsd el könyörgésemtől arczod:
Áztasd meg a szomjú mezők határát.
Parancsolj a kiszáradt déli szélnek.
Fürdjön meg a tenger zúgó vizében,
S hozzon vigaszt a jajveszéklő népnek, —
Uram, ne hagyj elveszni minket éhen!

Megérdemeljük büntető hatalmad
Mi bűnösök, mi büszkék, elbizottak,
Kik akkor hintünk csak fejünkre hamvat,
Ha súlya megcsap méltó haragodnak.
De nézz az apró, bűntelen gyerekre,
Ki meg nem értvén a mi könyeinket,
Játszik, szalad, pillangót űz epedve...
S e gyermekért áldd meg vetéseinket.

Emlékezzél meg a szántóvetőnek,
Mikor munkába kezd, első szavárul,
S midőn beszórta a kiszántott földet:
A hozzád küldött buzgó hál'adásrul;
Aztán mi volt: — Uram, ne vedd azt számba,
Bocsásd meg a hitünkért rosszaságunk, —
A boszúdnak ne légyen folytatása,
Ha bűnbánó ajkkal feléd kiáltunk.

Itt van megint a jámbor kicsi fecske,
Százszor leszáll a füstös szarufára, —
Sir tétlenül, nem lel közelbe', messze,
Miből hajlékát megteremtse: sárra.
Eltűnt a tó, a réti ér kiégett,
— A mélyvizű folyó meg hol van innet! —
A kis fecskéért, a ki sose vétett:
Locsold meg Uram meddő földeinket!

A liliom virága vétkezett-e,
S a megkötött gyümölcsöt elrúgó fák!
A templomunk lecsüggedt, árva berke
S a kék hegyek mind és a sárga rónák?
Hasadt sziken az elcsigázott nyájak
Kétségbeesve, zsllve tévelyegnek,
Kinjába' hallgat a szomjas vadállat, —
Uram, vess végett ennyi gyötrelmnek!

Ki holdak óta kötve, fogva tartod
A csurgatag felhőknek barna szárnyát,
Ne fordítsd el könyörgésünktől arczod:
Öntözd meg árva földeink határát;
Parancsold a kiszáradt déli szélnek:
Fürdjön meg a zúgó tenger vizében
S hozzon vigaszt e jajveszéklő népnek, —
Isten, ne hagyj elveszni minket éhen!

Móra István.

UJSÁGIRÁS TENESSÉBEN.

A bumkumi «Express»-ből.

Irta **Twain Mark**, forditotta *Egri Dezső*.

A «Hógörgeteg» szerkesztője Memphisben a következőkép dorongolt le egy levelezőt, a ki őt radikálisnak mondta:

> «Midőn az a csúszszó-mászó féreg az első szót leirta, midőn a firkájának közepén járt s midőn az *i*-ket pontokkal, a *t*-ket keresztvonásokkal ellátta és mondatait esztergályozta, tudta, hogy olyan dolgokat főzött össze, a melyek alávalóságokkal vannak telve és hazugságoktól átrothadva.»
>
> *Exchange.*

Orvosom állítá, hogy a déli égalj egészségemre üdvös lenne; azért lementem Tenessébe és elfoglaltam a segédszerkesztői állást a «Reggeli dics és Johnson-County harczkiáltásá»-nál. Midőn hivatalomat elfoglaltam, a főszerkesztőt egy háromlábu széken elterpeszkedve találtam, lábait egy tölgyfaasztalon nyugtatva. Még egy tölgyszék volt a szobában, meg egy másik lábatörött szék, mindkettő félig eltemetve ujságok, kéziratok czéljaira előkészített papirszeletek, szerkesztőségi nyelven úgynevezett kutyanyelvek és beérkezett különféle kéziratok halmazaitól. Volt még egy faporzótartó is, tele szórva szivardarabokkal, bagóval, továbbá egy kályha, melynek ajtaja már csak a fölső sarkán fityegett.

A főszerkesztőn egy hosszu szárnyu fekete posztókabát és fehér vászonnadrág volt. Csizmái kicsinyek és fényesre mázolvák. Fodros inget viselt, nagy pecsétnyomó gyürüt, ó-divatú «Vatermördert» és tarka nyakkendőt lelógó végekkel. Ez öltözet kora körülbelül az 1848-ik esztendő.

Szivarozott s eszméket igyekezett keresni, miért is fürtjeit meglehetős rendetlenségbe hozta, kezeivel haját többször felborzolván. Rettentő szemeket vetett maga köré, miből azt következtetém, hogy igen fogas vezérczikket tákol össze. Azt mondta, hogy a cserelapokat vegyem elő, fölözzem le és irjak valamit «a tenessei sajtó szellemé»-ről, összeszedvén a czikkbe mindazt, a mi az illető lapokban érdekes.

Én a következőt irám:

«A sajtó szelleme Tenessében.»

«A félhetes földrengés» szerkesztői szembetünőleg tévedésben vannak a Ballyhackba vezető vasútat illetőleg. A társaságnak egyáltalában eszében sincs, hogy Buzzardvillet baloldalt elmellőzze. Ellenkezőleg e helyet a vonal legfontosabb pontjának tartja s ezért nem kivánhatja elkerülni. A «Földrengés» irói mai tévedésüket természetesen örömmel helyre fogják igazítani.

«A szabadság mennykövének és harczkiáltásá»-nak derék szerkesztője, John W. Blassom, Higginsvilleből tegnap városunkba érkezett. Van Buren-Houseba szállott.

«Úgy veszszük észre, hogy a mud-springsi «Reggeli Ordítások»-nál dolgozó hirlapirótársunk téved, midőn fölteszi, hogy Van Werter úr megválasztása nem igaz. De mielőtt ezen figyelmeztetés hozzá eljut, tévedését bizonyára magától belátandja. Nyilvánvaló, hogy nem kimeritő választási tudósítás által vezettettek félre.

«Örömmel halljuk, hogy Blathersville városa egy new-yorki úrral szerződést akar kötni, hogy a blathersvillei járhatatlan útczákat Nicholson-féle kövezéssel lássa el. Nehéz lesz egy ilyen kivánságot kielégíteni, mert Memphis városa ugyanilyen megrendelést tett néhány new-yorki vállalkozónál s mikor azok a munkát befejezték, a megrendelő város a fizetést megtagadta. De a «Naponkénti Hurrah» nagy buzgalommal lép ez eszméért sorompóba és erősen bizik a majdani eredményben.

«Sajnálattal halljuk, hogy Bascon ezredes, a «Visszafojtott szabadságkiáltás» szerkesztője, néhány nappal ezelőtt az utczán szerencsétlenül elesett és lábát kitörte. Ő utóbbi időben nagy gyengeségben szenvedett; mi a túlhalmozottságnak és a családjában előfordult betegségeknek tulajdonítandó és azt hiszik az a szokása okozta az elájulását, hogy sokat szeret sétálgatni.»

*

másodszor tüzelt és megsebesített egy ártatlant. A ki pedig én valék. Csak egy újjamat lőtte el.

Azután a főszerkesztő folytatta a törlést és közbeszúrást. Épen, mikor elkészült, érkezett meg a kályhacsövön keresztül egy kézibomba. A robbanás ezer darabba zúzta a kályhát. De több kárt nem okozott, mint hogy egy tévelygő darabja kiverte egy pár fogamat.

— «Ez a kályha teljesen tönkrement», — szólt a főszerkesztő.

Megjegyeztem, hogy magam is azon véleményben vagyok.

— «No, nem baj; — ebben az időben úgy sincs rá szükség. Ismerem, a ki tette. Majd megkapom. — Igy, ime az a módszer, a mely szerint ilyen dolgokat meg kell irni.»

Elvettem a kéziratot. Úgy keresztül-kasúl volt szántva törlésekkel és beszúrásokkal, hogy az anyja sem ismert volna rá, ha lett volna neki.

Szólott pedig, a mint következik:

veljen, nemesítsen, a közerkölcsiséget és társaséletet emelje, az egész emberiséget jobbá, szentebbé és boldogabbá tegye minden tekintetben, és mégis eme fekete szívű gaz konokul lealázza fenséges hivatását hazugságok, rágalmazások, szítkozódások és aljas mocskolódások terjesztése által.

«Blathersvillenek Nicholson-féle kövezetre van szüksége; — egy börtönre és szegényházra még sürgősebb szüksége van. Micsoda gondolat kövezettel látni el egy ilyen nyomorúságos falut, a melynek összes látnivalója két pálinkafőzőből, egy kovácsműhelyből és azon mustárpapirból áll, a melynek «A naponkénti Hurrah» a neve. — Miért nem kölcsönöznek kövezetet Memphistől? ott ez a czikk igen olcsó. Az a csúszó féreg, névszerint Buckner, ki a «Hurraht» szerkeszti, mint valami szamár az ő sajátos butaságával, mindenféle ostobaságot ordít világgá és azt képzeli, hogy okosat beszél.»

*

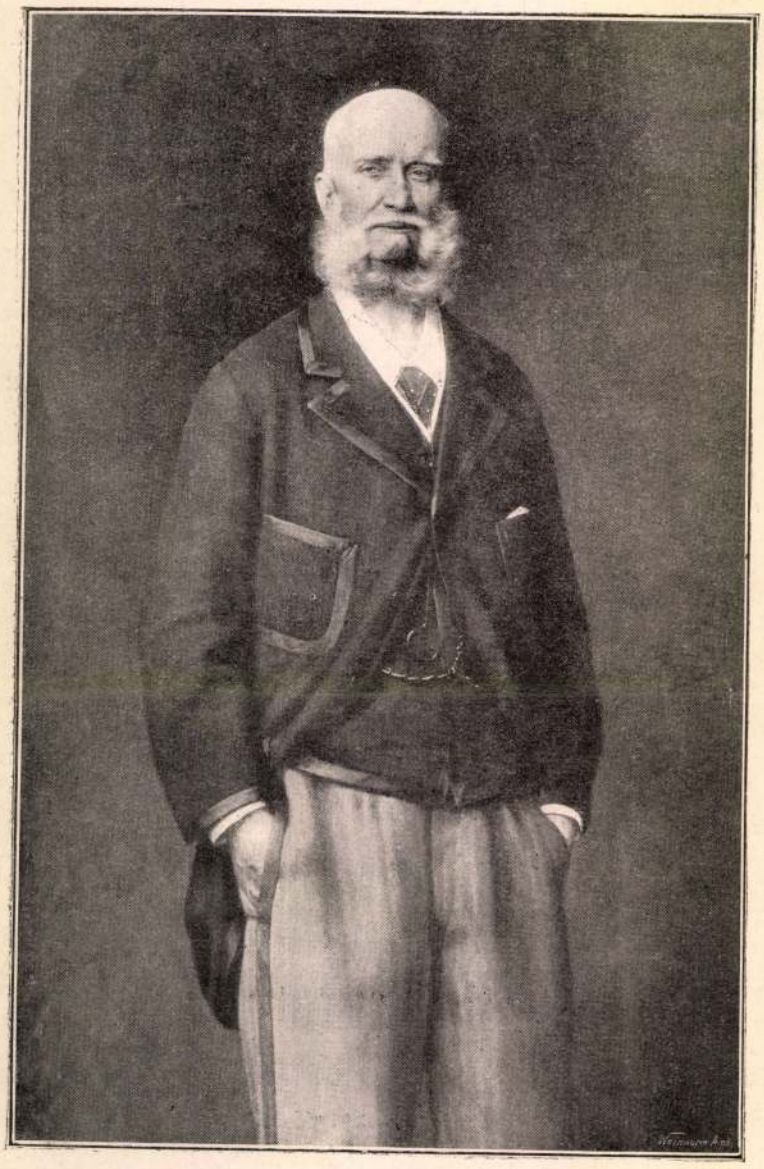

Báró Podmaniczky Frigyes. — *Ferraris* Arthur festménye.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter. — *László* Fülöp festménye.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Odanyújtottam kéziratomat a főszerkesztőnek elfogadás, változtatás, vagy megsemmisítés végett. Egy pillantást vetett reá. Arcza elsötétült. Szemei a sorokon átrepültek, vonásai fenyegetőkké váltak. Könnyen látható volt, hogy valami nincs rendben. Majd fölugrott s így kiáltott:

— «Villám és mennydörgés! Azt hiszi maga, hogy eszembe juthatna erről a baromról ily hangon szólani? Azt hiszi, hogy az én előfizetőimnek az ilyen üres zagyvalék ízlenék? Adja csak ide a tollat!»

Soha se láttam tollat olyan mérgesen karmolni és törülni, vagy oly kiméletlenül egy másiknak szavain, jelzőin keresztülszántani. Épen mikor munkájának a közepén tartott, belőtt rá valaki az ablakon és füleinek részarányosságát megrontotta.

— «Ah! — mondá — ez az a bitang Smith, az «Erkölcsös Vulkán» munkatársa ... már tegnap vártam rá.»

És erre kiragadott övéből egy matróz-revolvert és lőtt. Smith czombon találva elesett. E lövés következtében Smith eltévesztette a czélt, mikor

«A sajtó szelleme Tenessében.»

«A félhetes földrengés» megrögzött hazugjai, úgy látszik, arra törekednek, hogy újra elhitessenek egy nemes és lovagias néppel egy aljas és durva hazugságot, a mely a XIX. század egyik legdicsőbb eszméjét, a Ballyhackba vezető vasútat illeti. Azon eszme, hogy Buzzardvillet balra elkerüljék, az ő útálatos agyvelejüknek szüleménye, — vagy jobban mondva ama söprűaljnak, a melyet ők agyvelőnek gondolnak. Jobban tennék, ha ezt a hazugságot elnyelik, ha meg akarják kímélni utálatos féreghullájukat a megkorbácsoltatástól, a melyet már oly nagyon megérdemelnének!

«Az a szamár, a ki Blassom névre hallgat, «A szabadság menyköve és harczkiáltása» munkatársa, Higginsvilleből újra itt ténfereg.

«Úgy veszszük észre, hogy az a hülye birkafő, a mud-springsi «Reggeli ordítás» munkatársa, az ő szokásos hazug hajlamával azt a hirt kürtöli világgá, hogy Van Werter nincs megválasztva. — Az égtől származó küldetése az újságnak abban áll, hogy az igazság magvát elhintse, a tévedést kiigazítsa, ne-

— « Igy! Ez az újságirói reczept megborsozva a legjobban. A ti édeskés modorotok nekem émelygést okoz.»

Ebben a pillanatban egy tégla röpült be az ablakon, egy ablaktáblát nagy robajjal bezúzott és jókorát ütött a hátamon.

Eltávoztam a lővonalból; kezdtem érezni, hogy útban vagyok.

A főnök azt mondá:

— «Ez bizonyosan az ezredes. Már két napja várom. Most mindjárt itt lesz».

Igazat beszélt. Egy pillanattal később megjelent a küszöbön az ezredes, kezében egy dragonyos revolvert tartva.

Így szólt:

— «Uram! Azzal a gyávával van szerencsém beszélni, a ki ezt a penészes lapocskát szerkeszti?»

— «Abban a szerencsében részesül. Üljön le, uram. De vigyázzon a székre, mert csak három lába van. Úgy hiszem, ama henczegő gazemberrel, Blatherskite Tecumzeh ezredessel van szerencsém szólni?»

Stieler József 1832. évi festményéről készült s a bécsi cs. és kir. hitbizományi könyvtárban levő metszet után.

A KIRÁLY GYERMEKKORÁBAN, ÉDESANYJÁVAL ZSÓFIA FŐHERCZEGNŐVEL.

átérző fiatal uralkodó oly válságos időben foglalta el a trónt, mely a legbölcsebb és legtapasztaltabb férfiú erejét is nehéz próbára tette volna. Egy világtörténeti nagy bonyodalom és véres összeütközés egész tragikuma nehezedett ennek a természettől szép tehetségekkel megáldott s a legjobb szándéktól áthatott, de az élettapasztalatokat még nélkülöző uralkodónak vállaira.

Európa abban az időben a nagy szabadsági mozgalmak lezajlása után az általános reakczió áramlatába jutott. Ausztriában a rövid életű alkotmányosság nyom nélkül tovatünt, mint múló álom. És Magyarország mi volt akkor? Hősök temetője, martirok siralomháza. Magyarország mint állam létezni megszünt, a legtöbben azt hitték, hogy meghalt.

Mikor azután bekövetkezett az abszolut rendszer bukása s Solferinónál és Magentánál alapjában megrendült a reakczió Ausztriája, csak akkor kezdődött tulajdonképen a sors csapásai alatt gyorsan férfiúvá edzett Ferencz Józsefnek az a történelmi szereplése, mely őt a legtiszteltebb és legdicsőbb uralkodók sorába emelte.

Ferencz József elhatározta, hogy szakít az abszolutizmussal és az alkotmányosságban keres új erőt, új alapokat országai számára. Ezzel az elhatározásával megmentette a monarkhiát, mert az abszolut Ausztria aligha kiállta volna azokat a viharokat, melyek nem sokára bekövetkeztek.

Az alkotmányosság útjára való visszatérésnek s a kiegyezkedési kisérletek által ébren tartott reményeknek volt köszönhető, hogy Königgrätznél csak a centralista Ausztria bukott el végkép, de nem a monarkhia. A königgrätzi katasztrófa után tűnt ki igazán Ferencz József rendkivüli lelki ereje. Mást ez a csapás egészen lesújtott volna; ő soha sem volt erősebb, mint e nehéz napokban. Mikor tanácsosai ide-oda kapkodtak: ő maga volt az, a ki tisztán látta a helyzetet. Találkozásai Deák Ferenczczel megnyitották az útat a magyar alkotmány helyreállításához. A két igazságos lélek megértette egymást. Deák antik jelleme, mély bölcsesége és az a mérsékeltsége, hogy Königgrätz után semmivel sem követelt többet, mint a mit a háború kitörése előtt az országgyűlés bizottsága operátumában formulázott, mély hatást tettek az uralkodó nemes és lovagias lelkére, eloszlatták aggodalmait, megszilárdították bizalmát.

Ekkor állott Ferencz József uralkodói pályájának zenithjén. Békét kötött a külső ellenségekkel, békét kötött a magyar nemzettel, s a monarkhia egy csapásra visszanyerte nagyhatalmi állását, sőt tekintélyesebbé lett, mint volt bármikor előbb.

A koronázás derűs napjaiba, melyeket Ferencz József angyali jóságú neje társaságában a budai várlakban töltött, mint sötét árnyék vetődöt, a queretarói gyászos esemény hire. A királyt mélyen megrendítette testvéröcscsének tragikus sorsa. Pedig ez a szörnyű esemény csupán az első a gyászos családi katasztrófák ama sorozatában, melyeket végzete számára fentartott! Valóban a most élő uralkodók közt nincs senki, a kinek lelkét oly megrendítő családi gyászesetek sújtották volna, mint Ferencz Józsefét. Felidézzük-e daliás, nagy tehetségü fiának, trónja örökösének szörnyű végzetét? De ez még mind nem volt elég! Elvesztette életének és szenvedéseinek hű társát, szeretett hitvesét, és milyen módon vesztette el! S hogy Ferencz József lelke ennyi csapás alatt össze nem tört, arra csak az isteni gondviselésben való megnyugvása, mély vallásossága adott neki erőt — és még egy: a *kötelesség* tudata. Az az erős meggyőződése, hogy uralkodói hivatását minden körülmények közt be kell töltenie, hogy rá milliók sorsa van bízva s meg kell állnia helyét mindvégiglen, bármi történjék: ez a meggyőződés tartotta fenn felséges királyunk lelki egyensulyát a legnehezebb, legrettentőbb megpróbáltatások napjaiban is.

Mint uralkodót is sok szomorúság érte uralkodásának legutóbbi szakában. Magyarországon örömmel ülhette az egész nemzet hálás hódolata közepett koronáztatásának huszonötéves jubileumát, de Ausztriában rosz irányt vettek a dolgok. A cseh-német pártviszály már öt év óta bénítja meg a parlamenti kormányzat menetét, s hogy ez a szünni nem akaró alkotmányos válság eddig a monarkhia nemzetközi állásának, európai sulyának nem ártott, az első sorban Ferencz József császár és király példátlan személyes tekintélyének köszönhető. Az egész világ nagy tisztelettel tekint ő reá, mint az uralkodói és emberi erények megtestesülésére, s meg van róla győződve, hogy míg az ő bölcsesége, szilárd akarata, rendíthetetlen kötelességtudása áll őrt e monarkhia felett, addig ezt semmiféle belviszály nem lesz képes megrendíteni.

A világ nagy államainak uralkodói közt csak egy van, a ki őt korban túlhaladja, az agg angol királynő; — olyan, a ki vele tekintélyben mérkőzhetnék, nincs egy sem. Az orosz czár, a német császár és az olasz király fiatal emberek hozzá képest és mély tisztelettel, őszinte ragaszkodással viseltetnek iránta. Ferencz József személye ennélfogva az európai béke biztosítékai közt is első helyen áll. A politikai világ meg is van arról győződve, hogy míg ő él, addig a szárazföldi hatalmak közt komolyabb összeütközés nem lesz.

A saját népeinek, valamint az egész világ nemzeteinek és uralkodóinak mély tiszteletétől környezve ünnepli felséges királyunk hetvenedik születésnapját. Hetvenéves életpályájának szenvedéseit feledtesse vele az a tudat, hogy érdemei e szenvedéseknél nagyobbak. S ezen érdemeknek megfelelő az a tisztelet, az a határtalan szeretet, melylyel iránta népei viseltetnek a kik ma abban a hő imában egyesülnek, hogy a Mindenható tartsa meg mennél tovább az ő drága életét!

KIRÁLYUNK HETVENEDIK SZÜLETÉSE NAPJÁN.

1900 augusztus 18.

Hét tízet lépvén az Idő, nyaradat letarolta,
Őszbe csavarta fejed, meghasogatta szived.
S bár életfádat meghajlítá vihar és bú,
Nem tört meg derekad s áll ragyogó koronád.
Mondd: e kemény tusa közt mi erősített, mi vigasztalt?
Angyalod, a szent hit s néped iránt a hüség.
Trónod elé gyűl most a magyar nép apraja-nagyja,
S Istent áldva, Király, életedért könyörög.

Sántha Károly.

DAL A KIRÁLYRA.

Szent István utódja, magyarok királya,
Szálljon az egekből ezer áldás rája!
Lelkét megihlessék
Erő és bölcseség;
Dicsőségét messze földön soká emlegessék!

Magyar szabadságnak légyen erős vára;
A világ becsülje s hallgasson szavára;
Mit a népe érez,
Jusson el szivéhez,
Onnan szálljon, mint imádság, az ég Istenéhez.

Békét parancsoljon, s a ki nem fogadja,
Törje le az ellent villámló haragja.
Legyen hős oroszlán —
Majd, kegyelmet osztván,
Ne hervadjon szent fején el soha a borostyán!

Magyar lobogónkat emelje magasra,
Az egész világ azt ámúlva láthassa!
Hű nemzet imája
Hozzon áldást rája:
Soká éljen dicsőségben magyarok királya!

Kozma Andor.

JELLEMVONÁSOK A KIRÁLYRÓL.

Vitzthum von Eckstädt följegyzéseiből.

Hosszú emberöltőn kell végig tekintenünk, a tarka képek és váltakozó események sorozatán, míg eljuthatunk ahhoz a halálos ágyhoz, a mely még mint öntudatra sem ébredt gyermeket látta agg uralkodónkat jelen lenni koronás nagyapja végóráinál, vagy míg azt a derültebb, mosolygóbb családi képet festi elénk, midőn a négy éves gyermek egy udvari bálon a karzatról kis kezeit összecsapva, integetett le a teremben fölismert szülőire.

Sokkal sűrűbbek és kimerítőbbek az O Felsége ifjúkorára vonatkozó följegyzések s ezek között mint kevésbbé ismertek tarthatnak érdeklődésre számot azok az apró jellemvonások, melyeket a márczius előtti időkben Bécsben akkreditált szász követ, Vitzthum gróf vetett papirra.

33. SZÁM. 1900. BUDAPEST, AUGUSZTUS 19. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre **24** korona, félévre „ **12** „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre **16** korona, félévre „ **8** „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre **10** korona, félévre „ **5** „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A KIRÁLY.

Ehó 18-án töltötte be felséges királyunk I. Ferencz József életének hetvenedik évét. E nevezetes napot lelkesült örömmel ünneplik a monarkhia népei, de egyik sem nagyobb szeretettel, őszintébb ragaszkodással, mint a magyar. Nem túlozunk, midőn kimondjuk, hogy ez idő szerint nincs nemzet a világon, mely mélyebben átérzett hódolattal környezné uralkodóját, mint a milyennel a magyar nemzet környezi koronás apostoli királyát. S ez a tisztelet és hálás szeretet nem csupán azokban a hagyományos érzelmekben gyökeredzik, melyek e kiválóan monarkhikus nemzetnek mindenkor sajátjai voltak, hanem gyökeredzik abban a tudatban, hogy a nagy Hollós Mátyás óta nem ült Magyarország trónján uralkodó, a kinek érdemei most uralkodó királyunk érdemeivel mérkőzhetnének.

Vannak boldogabb, virágzóbb országok, mint Magyarország. De ha összemérjük hazánk és nemzetünk mostani állapotát azzal, a melyben Ferencz József uralkodásának kezdetén volt, bátran kimondhatjuk, hogy oly nagy javulás és emelkedés egy ország sorsában sem állott be ezen idő alatt, mint Magyarországéban. Mások magasabbra emelkedtek, de mi a szenvedések kétségbeejtő mélységeiből, a már kikerülhetetlennek hitt nemzeti megsemmisülés örvényének széléről emelkedtünk oda, a hol ma állunk. S azt, hogy ez megtörténhetett, főleg annak a nemes gondolkozásu, bölcs férfiunak köszönhetjük, a ki Szent István koronáját ez idő szerint viseli. Hála neki mindazokért a jókért, a melyeket nemzetünkkel tett! Tartsa meg a Mindenható még számos éveken át s adjon neki tovább is lelki erőt ama magasztos hivatás betöltésére, melynek sulyos kötelességeit annyi buzgósággal teljesítette uralkodásának hosszú, viszontagságos évtizedein át mindenkor. Ebben az imaszerű kivánságban olvadnak egybe a hazafiak millióinak érzelmei most, a mikor királyunk hetvenedik születésnapját ünnepeljük.

Midőn tekintetünk hálával telten nyugszik tiszteletreméltó ősz fején s szemléljük azt a jóságos arczot, melyről határtalan szívjóság és egy gondterhelt uralkodói pályán megérlelt bölcseség sugárzik felénk: gondolataink visszaszállanak a megpróbáltatásokban gazdag évtizedeken át azokba a napokba, a midőn Ferencz József mint 18 éves ifjú őseinek örökébe lépett. A magas hivatásának sulyos kötelességeit mélyen

I. FERENCZ JÓZSEF KIRÁLY. — László Fülöp 1899. évi festménye.

Pásztor János: Búcsúzkodás.

Skutezky Döme: Ust-kovácsok.

A HÉTRŐL.

Jelöltek. Abban a nagy hangosságban, a mely most a levegőt megtölti: panasz is morajlik. A tultengő ambiczió panasza és panasz az ambicziók tultengése miatt. A jelöltek, vagyis inkább a jelölt-jelöltek panaszkodnak, hogy kevés a kerület: a pártok intézősége viszont azon panaszkodik, hogy sok a kandidátus. A ki hivatottnak érzi magát és választott szeretne lenni. Általános megelégedésre, már tudniillik a pályázók általános megelégedésére a legegyenesebben úgy lehetne segiteni a dolgon, ha hamarosan meghódítanák Magyarországnak fél Európát. Akkor jutna kerület bőségesebben. Csudálatos, hogy ilyen világhódításra nem igen jelentkeznek a kitavaszodott friss ambiczók. Viszont nem csudálatos az, ha minálunk sok ember vágyik a képviselőházba. A törvényhozói munka szép munka. Olyan terület, a melyen tudással, hozzáértéssel, lelki erővel és nemes akarattal gyönyörű dolgokat lehet épiteni. Ha az ilyen munka kivételes dicsére pályáznak a jelöltek, még azt se szabad tőlük rosz néven venni, ha ez a törekvésük kissé energikus formáju. Olyan világot élünk, hogy a jó bornak is kell a czégér és bizony nem árt, ha nagyot kiált az, a ki azt akarja, hogy meghallják a szavát. Baj azonban, hogy nem minden mandátum-ambiczionak ilyen motivumok mozgatják a szárnyát. Van, a kinek minden másért kellene a mandátum, mint az igazi rendeltetésért. Az egyik paripának akarja, a melyen könnyű szerrel elhagyhatja azokat, a kik gyalog járnak: a másik — zsuzsunak szeretné az óralánczára. Végre is nem utolsó dolog, ha az embernek egy kurta közbeszólását ötven penna fogja föl a maradandóságnak és huszonöt rotácziós gép nyomtatja le százezer ujságlapra a nyilvánosságnak. Bizonyos, hogy a vivódó ambiczióban része jut ennek az elementumnak is és a nagy mérkőzés nem mindig a jobbik jónak juttatja a diadal cserkoszorúját. Nem csupa Bismarck jut a parlamentbe: de ez nemcsak minálunk van igy, hanem mindenütt a világon. És talán nem is lenne jó dolog, ha a parlamentekben csupa kiválóság ülne, a ki magát tartaná a világ legokosabb emberének. Igen üdvös dolog, ha a legjelesebb elmék ott vannak a nemzet tanácsában: de hogyan fogadnák meg ezeknek a szavát a többiek, ha mind magát tarthatná a legkiválóbbnak?

*

Gorkij. A világhirű orosz irónak ugyan megesett! Maxim Gorkij tudvalevőleg elhatározta, hogy kivándorol a szabadság földjére, Amerikába és ott folytatja irói működését, a hol teljes biztosságban és bátorsággal küzdhet tovább a czári zsarnokság ellen. És Amerikában úgy is fogadták Maxim Gorkijt, mint a kulturának és a népek szabadságának apostolát. Magasztalták, bámulták, ünnepelték. Történt pedig ez alig pár héttel ezelőtt és ma . . . ma Gorkij már egy csöppet se érezheti magát kellemesen a szabadság országában. A frissen hullott lelkesedés elolvadt, fölszikkadt, eltűnt körüle; a dicsősége ott van már, a hol a tavalyi hó. A kit pár hét előtt még ujjongó tömegek lelkes áradata hömpölygött körül és a kiért nagy városok, meg dollár-fejedelmek versenyeztek, hogy vendégüknek tisztelhessék, ma egy nemcsak magános és elhagyatott, hanem *került* idegen, a kit minden hôteles nagy készséggel költöztet át egy másik szállóba. Nem hivják többé sehova, a társaságából nem kér senki, sőt az a veszedelem fenyegeti, hogy a szabad Amerika földjén nem lesz maradása. Megeshetik, hogy a nagy Gorkijt, a kit diadalkapukkal fogadtak, ki fogják utasitani Amerikából. Pedig ez a Gorkij ugyanaz a Gorkij. Tévedés a személyben nem történt. Irónak sem lett kisebb Gorkij két hét alatt. Olyasmivel sem lehet megvádolni, mint például *Gapon* atyát, a megfizetett szabadsághőst. Mindössze csak az derült ki, hogy az a nő, a kit Gorkij magával vitt a szabad Amerikába, nem a felesége. A hites asszonyt, a ki mikor az urát börtönbe hurczolták, minden követ megmozdított, hogy kiszabadítsa: a nagy iró nem vitte magával a tengeren túlra. Hiszen tudvavaló, hogy a börtön szenvedéseit sem a feleségénél pihente ki, hanem *Andrejevne* kisasszonynál és ez a kisasszony szállt vele Amerika partjára is. És ez az, a mit az amerikaiak, ha még úgy értik és méltányolják is Gorkij irói nagyságát, sem megérteni, sem méltányolni nem hajlandók. És vajjon lehet-e ezért korlátoltnak bélyegezni a fölvilágosodott Amerikát? Ime kiderül, hogy *minden* a szabad Amerikában sem szabad. A nagy irót megbecsülik azzal, hogy megveszik, elolvassák és dicsérik, a mit *ir;* de ezt nem tekintik mentségnek mindenért, a mit *csinál.* A könyvének helye van minden házban, de a

Pajtás Ödön: Kincstári toilette.

Pajtás Ödön: Vérszomjas borbély.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

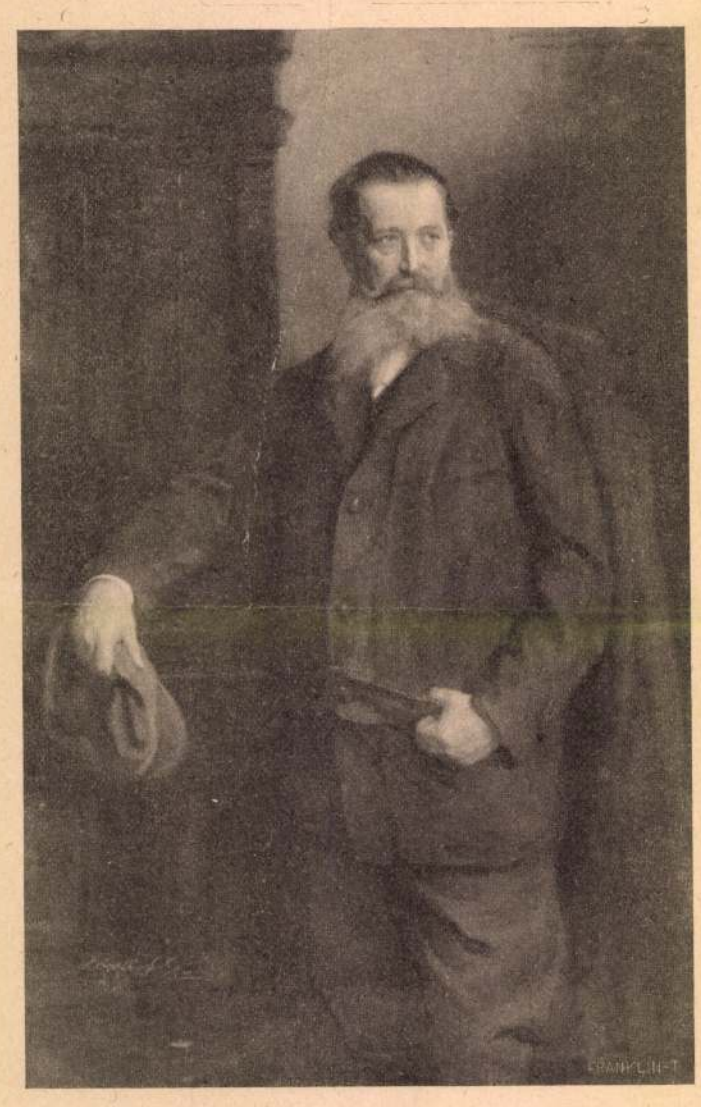

László Fülöp: Gróf Zichy Ernő arczképe.

férjet, a ki hitvesét, gyermekét odahagyta, a maga családi tűzhelyét megbecsülni nem tudta, családi tűzhelyük közé vendégnek nem kivánják.

*

A jótékony kiváncsiság. A szerencsétlenség bizonyára nem valami kivánatos látnivaló. Öröme abban az embernek, ha a pusztulásnak, a nyomorúságnak a képét látja, semmiesetre se telhetik. Kellemes, kedves, fölemelő hatása az ilyen képnek nincs. Az óriási elemi katasztrófák képe tagadhatatlanul érdekes ugyan, de a milyen érdekes, olyan lesujtó is. Ha látjuk, hogy az elemek egyetlen haragos megmozdulása hogyan teszi tönkre pillanatok alatt évszázadoknak és tízezernyi embernek minden munkáját, csak a magunk kicsinységének, gyöngeségének és esendő voltának tudata foghatja el a lelkünket: ez pedig egyáltalában nem vigasztaló, hanem lehangoló érzés. És a valóság mégis az, hogy az emberek tömegeit csodálatos, eredendő erővel vonzza magához a szerencsétlenség, mindenki látni akarja, ha már mást nem láthat is, legalább azt a helyet, a hol a végzet pusztító keze lesújtott a föld lakóira és gyászt és szenvedést borított reájuk. Mi a forrása és magyarázata ennek az érzésnek, erről ezer bölcs ezer könyvet irhat, meg is magyarázhatja ezerféleképen, a legegyszerűbb magyarázat azonban mégis — maga a valóság. Így van, mert — így van. Eredendő emberi tulajdonságunk ez a kiváncsiság. És hogy ennek is megvan a haszna és az értelme a világ rendjének háztartásában, erre adattal szolgálnak épen most az olasz lapok. Calabriában tudvalevőleg tavaly rettenetes földrengés pusztított. A nyomor kiáltása belehasított a szivekbe a művelt világon mindenütt, a hol érző emberek vannak. Össze is gyűlt szép csomó pénz, de a sujtott tartomány szegény lakosságának a leghathatósabb támogatója nem az irgalom volt, hanem — a *kiváncsiság*. Évtizedek óta nem volt az idegenjárás olyan nagyméretű alsó Olaszországban, mint a szerencsétlenség után. Sok százezer gazdag idegen ment le — borzalmakat látni és mindenik hagyott ott cserébe az érdekesért, a miben része volt, egy csomó lirát. Most egy új katasztrófa forró hamuját szórta odalent a megpróbált földre a Vezuv krátere. Bizonyos, hogy a segitő akcióban, a melynek meg kell indulnia az egész emberséges világon, a legnagyobb része megint a kiváncsiságnak lesz. A pénzes angolok — hiszen angol mindenki, a ki utazik — el fogják boritani csengő lirákkal a friss lávafölületet. A miből az a tanulság, hogy van haszna minden érzésnek, a mit szivünkbe oltott az alkotó természet.

*

A műbarát. Harmadéve történt, hogy Bécsben sikkasztás miatt került a törvény elé egy kis asztalosinas. A nevére is emlékszem, Gehr Gusztávnak hivták. A bűne semmiképen se volt olyan érdekes, mint az ok, a mely bűnbe vitte. Az ördög egy igen nemes részen vágta belé a körmét a kis asztalos-inas lelkébe. Gehr Gusztávnak ugyanis a tudás volt a legnagyobb, a leküzdhetetlen, a sodró erejű vágya. Tudni akart, a gyönyörű és hatalmas rejtelem izgatta a lelkét, a mely a könyvekben lakik és azért dézsmáltá meg a mestere pénzét, mikor szeget, enyvet vagy festéket vásárolni küldték, hogy tudományos könyveket vehessen rajta. És a mesterétől lopott pénzen vett könyveket a maga éjszakai nyugodalmából ellopott órákban olvasgatta az utczai lámpa fényénél, a mely beszűrődött a pincze-műhely ablakán. Tehát lopott volt még ez a világítás is. És a kis tolvaj asztalos-inasról mégis inkább szimpátiával irtak a lapok, mint szemrehányással, a biró sajnálta, hogy az esetére nincs még enyhébb büntetés a legenyhébbnél és a kis Guszti a börtönből nem az asztalosműhelybe került vissza, hanem az iskolába. Akadt egy gazdag úr, a ki úgy gondolkozott, hogy a ki ennyire szomjúhozza a tudást, annak jussa van a tanulás öröméhez és hasznához. Ez a bécsi eset egy budapesti esetről jut az eszünkbe, a melyik most történt a héten. A Műcsarnokból elloptak egy képet. Annyi fáradsággal, koczkázattal és veszedelemmel, a mennyivel ez a bűncselekmény járt, a ki elkövette, bizonyára lophatott volna bankót, ékszert vagy más kiadósabb és könnyebben értékesíthető dolgot is. De ő képet lopott. Bizonyos, hogy nem az anyagi értékeért tette, hiszen még a rámát se vitte el. Csak a képet. Kétségtelenül megállapítható tehát, hogy ez a tolvaj csak azért lett tolvaj, mert nagyon szereti a képet. Műbarát. Még pedig szenvedélyes műbarát. Olyan ember, a kinek elsőrendű lelki szükséglete a szép, a művészi. E nélkül meg nem lehet, mint a hogyan más ember meg nem lehet a betevő falat kenyér nélkül. Ez a szükség ráviszi a bűnre is. Való, hogy a műpártolásnak nem a legnobilisabb fajtája a képlopás és a műcsarnoki ismeretlent, ha ismeretessé lesz, be kell zárni: de ha én piktor lennék, nem azért imádkoznám, hogy elcsípjék ezt a gentlemant, hanem inkább azért, hogy kapjon milliós örökséget vagy csináljon főnyereményt. Mert ha ennek az úrnak pénze lesz, az bizonyos, hogy ebből haszna lesz a művészetnek.

A NIAGARA VESZEDELME.

Alig hinné az ember, pedig úgy van, hogy a világ legnagyobb természeti csodáinak egyikét, a Niagara-zuhatagot az a veszedelem fenyegeti, hogy eltűnik a föld szinéről, áldozatául esik a mindenből hasznot húzni akaró üzleti vállalkozásnak. Az amerikai közvélemény már számol ezzel a veszedelemmel és a lapok sokat vitatkoznak azon, hogy mikép lehetne Észak-Amerikának ez egyik legfőbb nevezetességét megmenteni.

Egyelőre a zuhatagoknak az Egyesült-Államok területén levő része van veszélyeztetve. Mind a két vizesésen másodperczenkint összevéve 224,000 köbláb víz zuhog le; ebből csak körülbelül egy nyolczad vagy egy tizedrész jut az Egyesült-Államokban levő kisebb vizesésre, a többi kanadai területen van. A kanadai vizesések háromszor olyan mélyek és szélesek, mint az Unió-beliek. Az utóbbiak viz-erejét már most is nagyban felhasználják számos ipari telep hajtó erejének szolgáltatására s ezzel sok vizet elvonnak belőle, de a mostani állapot még nem veszedelmes. Hozzáértők számitása szerint azonban, ha az Unió-beli vizeséstől másodperczenkint 80,000 köbláb vizet vonnak el ipari czélokra, akkor e vizesés tökéletesen eltünik s akár száraz lábbal lehet átmenni a Niagara folyó közepén levő Goat Island szigetre. Különböző villamossági társaságok ez idő szerint másodperczenkint 48,000 köblábbal apasztják a vizesés vizét. Most a kormánynál több oly kérvény fekszik, a melyek a még meglevő viz-fölösleg fölhasználására kérnek engedélyt. Ha ezt megkapják, akkor a Niagara-zuhatag ismertebbik része megszűnik zuhatag lenni, teljesen elapad a vize.

Becslés szerint a Niagarán lezuhanó viz hajtóereje körülbelül mintegy hét millió lóerőnek felel meg. Ebből két milliót föl lehet fogni a vízesések alatt s így ennek fölhasználása nem jár a vízesés kárával. Mintegy további két millió lóerő hajtja azokat a gigászi méretű turbinákat, a melyek a Niagara folyó két partján levő gyártelepek számára szolgáltatják a villamos erőt. A további három millió lóerőt nem szabad ipari szolgálatba hajtani, ha meg akarják óvni a vízesés szépségét.

Most az a terv, hogy az angol és az amerikai kormány egyezményt kössön a Niagara-zuhatag megmentésére s vizének a további felhasználástól való megóvására. Ez ugyan bizonyos tekintetben nagy áldozat, mert jelentékeny s könnyen

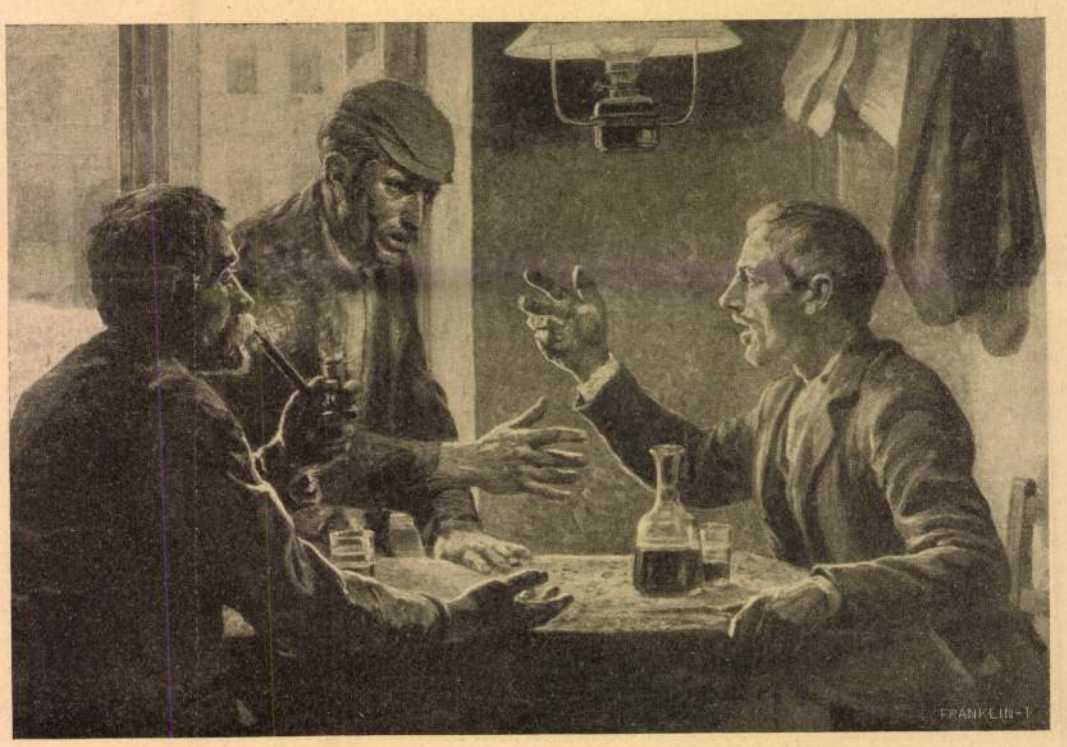

Uferbach Jenő: Vitatkozó szoczialisták.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

LÁSZLÓ FÜLÖP: KALAPOS HÖLGY

N. H. úr gyüjteményéből

Stunde című kompozíciója. Hat kék ruhába öltözött asszony, akik piros és fehér tulipánok közé ágyazott fűpadon ülnek, alig különböző testtartással, fejük tipusa is ugyanaz, ugyanazzal az elragadtatott mozdulattal, melyről egyébként a kezek görcsös tartása is beszél. Az érzés, mely minden egyes alakon él és amely hatszor ismétlődik monumentális hatással ruházza fel ezt az architektonikusan felépített képet. Az alakoknak ez az egymásmellettisége és ugyanannak az érzésnek állandó visszatérése oly mély benyomást tesz, akárcsak Giotto freskói, melyeknek szintén tartalmi ábrázolása ugyanilyen architektonikus módon épül fel. Ha a svájci Hodler impulzusait a kora olasz művészetből merítette, a norvég *Munch* az ő térbeosztásával a japánokra emlékeztet. A legmerészebbet nyujtja, amit frappáns sík beosztásban elgondolni lehet. Azonkivül virtuóza a jellemzésnek is, anélkül, hogy karikaturába tévedne. Az ő karaktertörekvései mindig a keretre vonatkoznak, míg a karikatura nem csupán a túlzással, hanem a térnek arányosítatlan elosztásával igyekszik meglepetést kelteni. Munchnál ennek semmi nyoma. Nézzük pl. a Híd című képét. A folyó partjan messze elnyuló országutat látunk, előtérben a híd, melynek korlátain néhány pirosruhás gyermek áll, a háttérben házak és fák sötét csoportja, melyek visszatükröznek a vízben. Formában a legnagyobb egyszerűség, a jellemzés a konturokban van, a testiség síkszerűen ábrázolt, a perspektiva csak annyira respektált, amennyiben a képsík előnyös beosztását nem zavarja, a színek három főhatásban vannak összefoglalva, világos a holdfényes zöldes ég, sötét a ház és facsoport sziluettje és közel áll ennek hatásához a gyermekruhák piros színe. Munch egész jelentősége természetesen elsősorban az ő dekoratív falfestészetében és portréiban van. Portréinál is

Képzőművészet
1930, VI. évf. 287

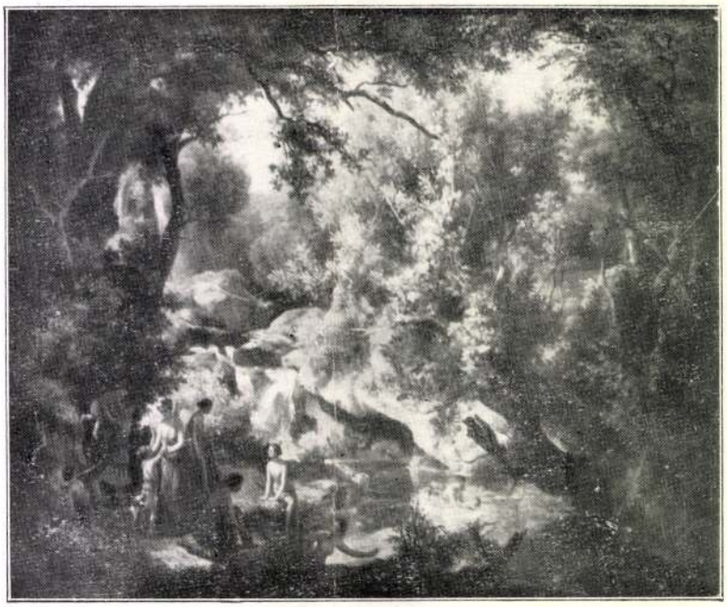

id. MARKÓ KÁROLY: ROMANTIKUS TÁJ

BARABÁS MIKLÓS: NŐI FEJ

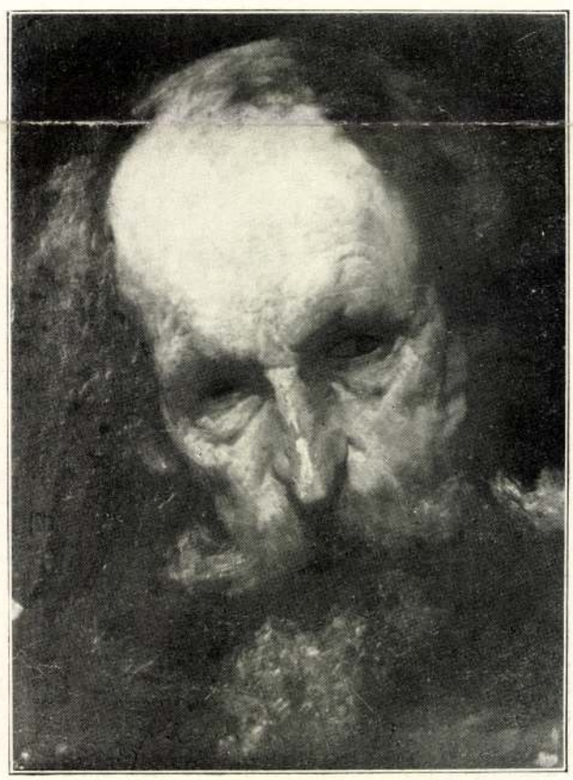

GYÁRFÁS JENŐ: TANULMÁNYFEJ

N. H. ÚR GYŰJTEMÉNYÉBŐL

46. SZÁM. 1901. BUDAPEST, NOVEMBER 17. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona, félévre 12 „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona, félévre 8 „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona, félévre 5 „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

FALK MIKSA.

A szokásos jubileumok közönséges szinvonalán, jelentőségénél és díszénél fogva, magasan felül áll az az ünneplés, melyben Falk Miksának része volt abból az alkalomból, hogy bölcsészettudományi doktorságának ötvenedik évfordulóját betöltötte. Nemcsak a tudomány-egyetem, mely egykor mint ifjút doktorrá avatta, nyujtotta át neki a jubiláris aranydiplomát, hanem ünnepelték őt ez alkalommal a politikai körök, a társadalom, a hirlapirói testületek is.

A hirlapirodalom, melynek Falk úgyszólván gyermekkora óta munkása volt, méltán láthatja saját magának megtiszteltetését az ő ünneplésében. Példáját adta ő annak, hogy az irói toll, ha tehetség és munkaerő vezeti s ha művei a közérdek szolgálatában állnak, megszerzi munkásának a társadalmi díszt, s részt juttat neki abból, a mi csak a kiválasztottaknak adatik. A politikai élet, melynek csaknem félszázad óta első soraiban harczol, nem őrölte meg sem tekintélyét, sem szelleme rugalmasságát, mert bár a harczok hevében sebeket osztott és kapott ő is, tehetségét, mély belátását és hazafiságát elismerte az ellenfél is. Hatása a közgazdasági téren is érvényesült, nemcsak az által, hogy a magyar kereskedő-világ fő lapjának volt a szerkesztője, hanem az által is, hogy munkaerejéből részt kért számos ipari és kereskedelmi vállalat is. Előkelő társadalmi egyesületek és intézetek is örömest keresték az alkalmat, hogy működésük körébe vonják őt. Ebből érthető, hogy mostani jubileumán oly sokoldalúlag nyilvánúlt irányában a tisztelet és elismerés.

De publicistát kell első sorban látnunk Falk Miksában, mert működésének középpontja mégis csak a hirlapirás volt. Munkássága többi irányai úgyszólván csak folyományai voltak publicistikai működésének. Ezzel szerezte legnagyobb érdemeit, ezzel vetette meg tekintélye alapjait. S ha hirlapirói műveinek legnagyobb része nem magyar nyelven iratott is, mégis büszkén számíthatja őt jelesei közé a magyar sajtó, mert bármit irt is, magyar szív sugallta minden sorát s a magyar nemzeti eszme, a magyar alkotmány védelmében aratta legszebb babérait.

Azok közé tartozik, a kikben már igen fiatalon szokatlan érettségben nyilvánúl a tehetség. Az 1828-ban született szegény fiú, a ki korán megismerte az élet szenvedéseit, kijárta a nélkülözések iskoláját: mindig az elsők között volt abban az iskolában is, a hol ismereteinek alapjait vetette meg. A mig, mint a budapesti evangelikus gimnázium tanulója, máris tanítással kényszerűlt magát fentartani, saját tanúlmányaiban sem maradt el s büszkesége volt tanítóinak. Az egyetemre kerűlve, a negyvenes évek közepén oly míveltséget szerzett, mely jóval felűlmúlta az akkori, bizony meglehetős kezdetleges egyetemi tanúlmányok színvonalát.

Az élénk vérmérsékletű, erős képzelő tehetségű és páratlan lelkesedésű Horvát Istvánnak volt tanítványa, a kinek tudományos munkái fölött régen napirendre tért ugyan a tudomány fejlődése, de az az érdeme, hogy egy egész nemzedéket — közte nemzetünk nem egy nagyját — el birt tölteni lelkesedéssel, nemzetünk jövője iránti bizalommal, — örökre feledhetetlen marad. Ily erős egyéniség hatása alól aligha vonhatta ki magát Falk Miksa is, annyival inkább, mert Horvát István nemcsak magyar nyelvet tanított, hanem magyar nyelven is tanított az

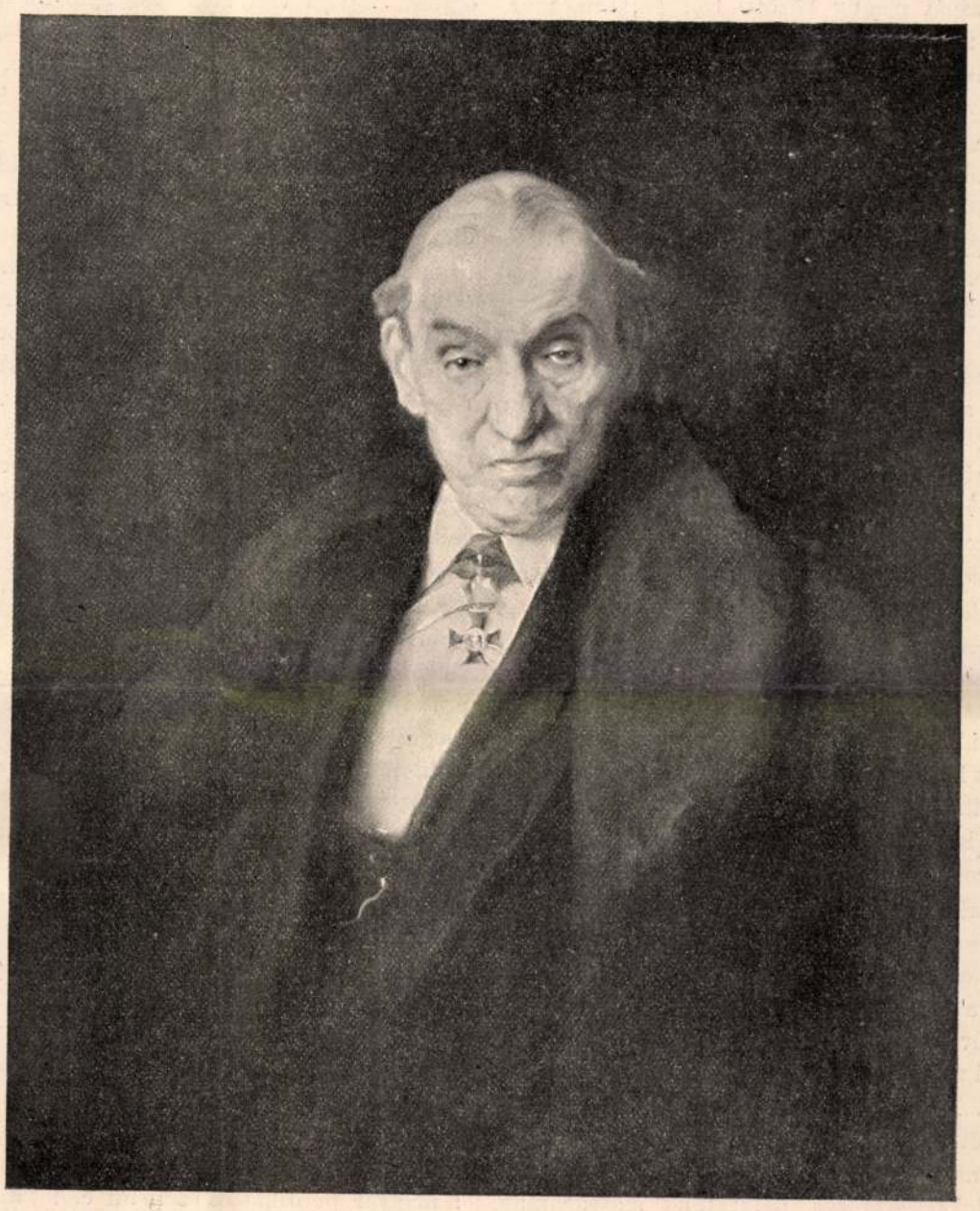

FALK MIKSA. László Fülöp 1901. évi festménye.

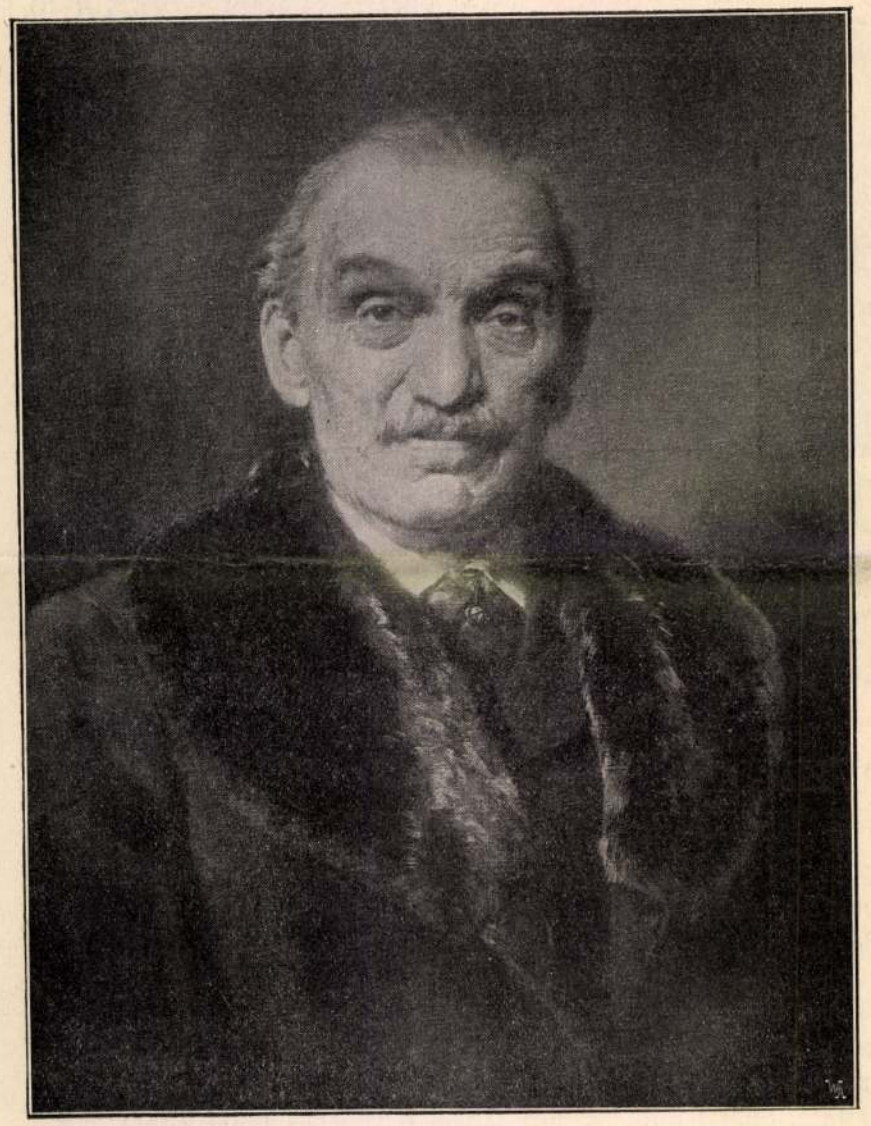

Benczúr Gyula 1892. évi festménye.

FALK MIKSA.

akkor még latin tannyelvű egyetemen. A legkitünőbb tanulók közt volt itt is s akár magyar, akár latin nyelven kellett felelnie, vagy dolgozatot írnia, tanulótársai is mindig elismerték kiválóságát maguk között. Irói hajlama már ekkor is nyilvánúlt s az akkori pesti német lapoknak szivesen látott munkatársa volt a szerény és tehetséges fiatal egyetemi hallgató. Nem sokára beteljesült az a vágya is, hogy magyar iróvá lehessen; kisebb-nagyobb dolgozatokat közöltek tőle a magyar lapok. Különös figyelmet érdemel, hogy ő volt az elsők egyike, a kik Petőfi németre fordításával megpróbálkoztak: mintha már akkor is érezte volna, hogy egykor majd hivatása lesz neki német lapjában a magyar nemzet vágyait, érzéseit s haladását a külföldön ismertetni. Így töltött egyetemi évek után adta meg neki a doktori diplomát az egyetem filozofiai kara.

1847 őszén Bécsbe ment, hogy az ottani polytechnikumban fejezze be tanúlmányait. Kettős feladat nehezedett rá: tanúlmányainak folytatása és az önfentartás kényszere. Az írói toll lett kenyérkereső eszköze. Már a bécsi márcziusi forradalomban is mint hirlapíró küzdött az akkori bécsi ifjúság radikális eszméiért. A rövid életű forradalmi mozgalom után ismét nehéz helyzetbe jutott, míg tehetsége meg nem nyitotta számára az érvényesülés útját. Egy bécsi lapnak beküldött s Magyarország alkotmányos jogainak Ausztriára való fontosságát tárgyaló czikke általános feltünést keltett Bécsben és idehaza egyaránt. Falk pályája ezzel el volt döntve: eddig csak próbálkozott a publicistika terén, most már testestől-lelkestől hírlapíróvá lett. A kenyér gondjaival nem kellett többé törődnie, tollával biztositotta léte fentartását. Ifjúi lelkesedéssel s a férfiú bátorságával küzdött a «Wanderer» czímű lapban a magyar ügy mellett, reményt keltve a jövőre odahaza, barátokat szerezve nemzetünk igazságainak, jogainak a Lajthán túl. A magyarság akkori vezérférfiai örömmel fogadták a feltűnt jeles új erőt, miután felismerték közreműködésének nagy értékét.

Nemsokára ezután alkalma nyílt részt venni a magyar sajtó küzdelmeiben is. Munkatársa lett a Bécsben megindított «Magyar Sajtó»-nak, majd a báró Kemény Zsigmond «Pesti Napló»-jának. *(Fk)* jegyű vezérczikkei rövid idő alatt országos nevezetességre emelkedtek. Komoly meggyőződés, széles körű képzettség, az emberek és viszonyok beható ismerete s éles megfigyelése a forma szellemességével, az előadás fordulatosságával párosúlt bennük. A magyar közönség örömmel várta czikkeit a «Pesti Napló»-ban s nem egyszer merített belőlük vigaszt a jelenre, reményt a jövőre.

Az ötvenes évek vége felé már élénk összeköttetésben volt az akkori magyar vezető férfiakkal. Egyike lett azoknak a keveseknek, a kiket Széchenyi is bizalmára méltatott döblingi elvonúltságában. 1858-ban hosszú időn át hetenként többször is meglátogatta a nagy hazafit; nem egyszer tanúja volt belső küzdelmeinek, gondozta ekkoriban irt munkái sajtó alá rendezését. Ott volt aztán ravatalánál is, mint tanúja annak a mély gyásznak, melylyel a nemzetet legnagyobb fiának elvesztése sujtotta. Emlékének egy szép tanúlmányban áldozott, melyet németűl írt; de később magyarra fordítva is megjelent s a Széchenyiről szóló irodalom jelesebb termékei közé tartozik. Deák Ferencz, báró Kemény Zsigmond, gróf Andrássy Gyula s többi nagyjaink is meleg elismeréssel kisérték Falk működését s a Magyar Tud. Akadémia 1863-ban Deák Ferencz ajánlatára választotta levelező tagjául. Lankadatlanúl küzdött folyvást a magyar ügy érdekében, s a Schmerling-kormány idejében a «Wanderer»-ben megjelent egyik czikke miatt börtönbüntetést is szenvedett. Midőn 1866-ban beköszöntött a nagy fordulat, Falk az elsők közt volt, a kik az új hajnal hasadását lelkes örömmel üdvözölték. Ekkor oly megtisztelés jutott osztályrészeül, a melyet élete legszebb sikerei közé számíthat: meghívták Erzsébet királyné magyar nyelvtanítójául. 1866 szeptemberétől egész a koronázás idejéig tartottak ezek a magyar órák, melyek közben Falknak nem egy alkalma akadt, hogy a magyar nemzet vágyait, törekvéseit, múlt és jelen küzdelmeit a királynővel megismertesse, s hogy Erzsébet királyné szíve mindenkor együtt dobogott a nemzet szívével, ebben Falknak is volt érdeme.

Az alkotmányos idő beálltával Falknak se volt többé Bécsben maradása. 1867 őszén hazajött Pestre s átvette a «Pester Lloyd» szerkesztését. Ezt a lapot, mely hivatva volt hazánk németajkú lakosságát hazafias irányban vezetni, a magyar politikai és szellemi életet a külföld németül olvasó részével megismertetni, magas színvonalra s nagy tekintélyre emelte. 1869-ben képviselő is lett s azóta folyvást tagja az országgyűlésnek.

A parlamentben is, bár szónoki sikerei is voltak, inkább tollával küzdött, mint szavával. Munkásságának java része a bizottságokban és a delegáczióban folyt le, a hol sok alkalma nyílt értékesíteni bőséges tapasztalatait, széleskörű ismereteit s biztos itéletét. Csengery halála óta minden országgyűlésen ő fogalmazta a többség válaszfelirati javaslatait, melyek politikai irodalmunknak számottevő művei. A delegáczióban mint a külügyi bizottság előadója szerepelt s előadói jelentéseiben fényesen érvényesült a nemzetközi viszonyokban való beható tájékozottság, a magyar politika külpolitikai vonatkozásainak felismerése s a finom diplomatai érzék. A legutóbbi kiegyezési tárgyalások folyamán ő volt a magyar kvóta-bizottság előadója s szóval és irásban nagy hatással védte a magyar álláspontot az osztrák politikusok túlcsigázott követeléseivel szemben.

A szorosabb értelemben vett irodalomban Falk Miksa főkép mint memoire-iró szerepel. Nevezetes pályája ritka bőségben nyújtotta neki a följegyzésre méltó adatok és élmények sokaságát s e nemű művei tartalmuk és irodalmi formájuk által nem épen gazdag újabb memoire-irodalmunk jelesebb termékei közé tartoznak.

Falk Miksa nyugodtan tekinthet vissza hosszú pályájára, melynek folyamán mindig sikerült kinyernie kortársainak — s köztük nemzetünk nagyjainak — elismerését.

ÉNEK A TISZTESSÉGRŐL.

A mint repűl az ifjuságom,
S hanyatló fénynyel fogy napom:
Szörnyen növekszik tisztességem,
Szörnyen növekszik, mondhatom!
Dísze maholnap úgy borít be,
Mint korhadó fát a moha.
Köszönöm ezt a tisztességet,
Ebből nem kértem én soha!

A múlt időkbe, szebb időkbe
Még visszanézni sem merek:
Nagyot fordúlt az élet, benne
Magamra alig ismerek!
Mi lett belőlem, boldog Isten!
Hova jutottam én, hova!
Köszönöm ezt a tisztességet,
Ebből nem kértem én soha!

Nem is oly rég . . . víg lakomákon
Még asztalvégen volt helyem,
De ott bohó, szerelmes lányok
Pajkos csoportja volt velem;
S ma már az asztalfőn mulattat
Tisztes nők langyos mosolya!
Köszönöm ezt a tisztességet,
Ebből nem kértem én soha!

Nem is oly rég . . . ha nászba mentem,
Bokrétás vőfély voltam ott,
Bolondabb kedvvel, boldogabban
A vőlegény sem múlatott!
Most pedig násznagy lesz belőlem
Az esküvőkön s majd — koma!
Köszönöm ezt a tisztességet,
Ebből nem kértem én soha!

Úgy őrzék a lányt akkor tőlem,
Mint a cziczától a tejet;
Egy édes csókot lopni néha:
Bizony csak bajjal lehetett!
Most meg lányát a mama küldi:
«Csókold meg bácsit, menj oda!»
Köszönöm ezt a tisztességet,
Ebből nem kértem én soha!

LÁSZLÓ E. FÜLÖP: HUBAY JENŐNÉ

K
László Lilop

KACZIÁNY ÖDÖN: LUSSINPICCOLO ÉJJEL

nagybányai vitéz HORTHY MIKLÓS
MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJA

(László Fülöp festménye után.)

László Fülöp

László Fülöp:
Horthy Miklós kormányzó arcképe.

László Fülöp:
Horthy Miklósné arcképe.

László Fülöp:
Gróf Bethlen István arcképe.

László Fülöp:
Gróf Bethlen Istvánné arcképe.

Rátsk.

Lakatos Arthur: Fiam.

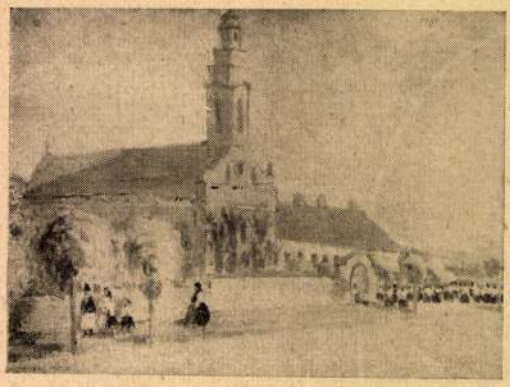

Lakatos Arthur: Mohács.

Lengyel Rheinfuss Ede: Arckép.

László Fülöp K

Nicholas Izsó: The grieving s epherd. — Miklós Izsó: Pastore triste. — Izsó Miklós: Búsuló juhász.

modern Budapest were *Emery Steindl* (1839—1902), the builder of the Houses of Parliament, *Nicholas Ybl*, the creator of the Opera-House, and *Aloysius Hauszmann* who made his name famous as that of the maker of the Royal

statue equestri della rinascenza italiana. Viene ad avere particolare importanza in Ungheria tra i varii rami dell'arte l'orificeria. Una famiglia di orafi ungherese diede i natali all'eterna gloria della pittura della rinascenza settentrionale, ad Alberto *Dürer* (1471—1528), il nonno del quale ed il padre del quale, più tardi emigrato a Norimberga, erano stati orafi a Gyula, nella provincia di Békés, e proprietari di terreni nel vicino comune di Ajtós. Ecco perchè la famiglia si venne a chiamare Ajtóssy Thürer Dürer. Il regno di Mattia Corvino è il periodo più splendido per l'arte ungherese. Insieme al matrimonio concluso con Beatrice d'Aragona, la coltura del rinascimento italiano e l'arte di quel tempo passa alla conquista d'Europa traverso l'Ungheria.

Il dominio turco durato un secolo e mezzo e la permanenza alla corte di Vienna della maggior parte dei mecenati hanno un effetto funesto sull'arte ungherese. Nelle parti non ancora conquistate in Transilvania e nell'Alta Ungheria, la larghezza di mezzi dei principi e della borghesia danno lavoro agli artisti, la rinascenza viene a sviluppare in questi territori l'interessante, magiara facciata per case a ghirlande e più tardi appare evidente in numerose opere

John Pásztor: Outcast. — János Pásztor: Respinta. — Pásztor János: Elűzött.

a kiegyezés s vele a magyar festészet fellendülésének korszakában él az asztalosinasból fejedelmek barátjává lett *Munkácsy* Mihály (1844—1909). Páris-

Elek Philip László: Hungarian countess with her boy. — Elek Fülöp László: Una contessa ungherese con bambino. — László Fülöp: Egy magyar grófné gyermekével.

Palace and that of the Supreme Court of Justice.

di orificeria e specialmente nei lavori degli altari delle chiese. L'artista prende

ban érte el dicsőségének tetőfokát az eddig ismeretlen magyar piktor, aki tegnap még éhezett, hogy ma istenítsék, elhalmozzák kitüntetésekkel és műteremszámra vették meg képeit. Zalából indult a hír útjára *Zichy* Mihály neve (1827—1906), s mint kora egyik legnyugtalanabb s legtartalmasabb művészetű festője, a cár udvarának lett kedvence. Pozsony szülötte a hatalmas kifejező erejű *Fadrusz* János szobrász (1839—1903). Ott rombolta le gyönyörű Mária Teréziáját az elvakult cseh sovinizmus. Kitünő képviselői képzőművészetünk újjászületési korszakának a nagytudású teoretikus *Székely* Bertalan (1835—1910), a női akt testietlen finomságainak kíváló éreztetője: *Lotz* Károly (1833—1904), a reprezentatív nemzeti pompa jeles megörökítője: *Benczur* Gyula (1844—1920) s a magyar impresszionizmus úttörője: Szinyei Merse Pál (1845—1920). Az új Budapest három nagyszerű építője: *Steindl* Imre (1839—1902), aki a Parlament, *Ybl* Miklós (1841—1891), aki az Opera és *Hauszmann* Alajos (1847—1926), aki a királyi palota és a Kúria épületével örökítette meg nevét a magyar művészet történetében. Napjaink festészetének világhírű képviselője Londonban élő hazánkfia, *László* Fülöp, akinek reprezentatív portréstílusát

Április 24.

Ma éppen akkor mentem be a kis szalonba, mikor Horváth Margitnak egy levelet adott át. Nem vettek észre, mert az ajtó függönye eltakart, de én jól láttam, hogy Margit nagy sietve eltette a levelet s halkan mondta: Köszönöm!

No, ez már mégis sok! Ez egy cseppet sem szép dolog. Rögtön visszamentem a szobámba, azzal a kifogással, hogy fáj a fejem. Horváth pedig olyan becéző hangon, mint a kisleányokkal beszélni szokás, mondta:

— Fáj a Babuska feje? No, mire bíróné lesz, majd nem fáj! Maradjon itt a Baba, beszélgetünk egy kicsit együtt és majd el fog mulni!

Én durcásan megfordultam, azt feleltem neki, hogy mindenki víg, boldog, csak én nem. Most nem is törődnek velem. De csak legalább Horváth jönne, az ő gúnyolódását is szívesen hallgatnám. De ő sem jön. Miért nem? Talán, hogy elfutottam előle. Hiszen én néha olyan durva, neveletlen vagyok hozzá, pedig most jó volna ő is, ha itt lenne. Ha szeretne, eljönne. Uram Istenem, hogy gondolhatok ilyet! Nagy bohó vagy te, mondja itt belül valami, hogy így képzelődsz, verd ki az ilyen gondolatokat a fejedből!

Nem, nem gondolok rá, hiszen ki nem állhatom!

Április 21.

Boldog vagyok? A világ legboldogabbja. Miért? No leírom. Ma délután mamáék elmentek Martonékhoz. A

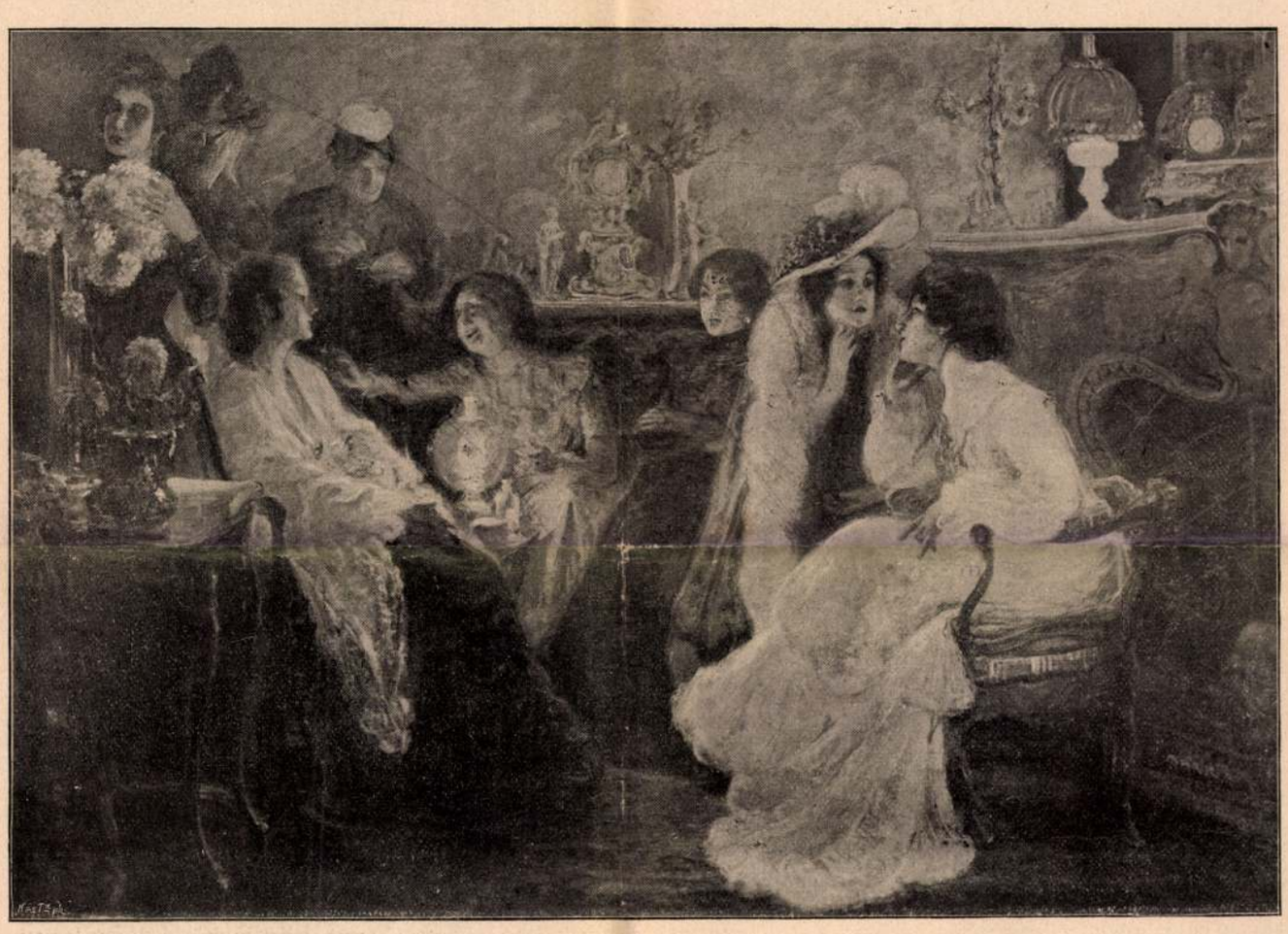

A Műcsarnok tavaszi tárlata MÁRK LAJOS: Horvadás

énnekem nincs vele semmi beszélni valóm. Jó éjt kívánva, ide futottam.

Az én kedves Margitomról sem gondoltam volna ilyet!

Április 25.

Nagy meglepetés! Margit menyasszony lesz. Nem a Horváth Gyuszi-é, hanem Marton Pistáé, kire én igazán nem gondoltam volna. Különös izlése van annak a Margitnak.

A jegyváltást junius elsején tartják meg. Most már én leszek a nagylány, délután a varrónőhöz megyek, hosszu ruhát rendelni.

Martonék ma délután itt voltak. Holnap mama, apa és Margit mennek el látogatóba. Engem itthon hagynak. Mint rendesen. Az enyém az itthonmaradás. Óh, minek is élek ezen a világon, mikor az én életem csak keserűség. Olyan levert vagyok. Bánatos. Látom Margit boldogságtól sugárzó arcát, ilyenkor sírni szeretnék, hogy lugasba mentem le s ott himeztem. Közben pedig igenigen sokat, sokfélét gondoltam. Egyszerre a kavics recsegésére fölemeltem fejem és előttem állt — Ő.

— Kezét csókolom Baba nagysád, — mondá és az a mosoly nem tűnik el a szája szegletéből sohasem.

— Jó napot, Horváth. Tudja, mi ujság? Margit menyasszony! Kinek a menyasszonya, tudja-e?

— Hogyne, a Marton Pistáé. Kitaláltam? No már Margit menyasszony, most a kis Babán van a sor. Szerezni kell egy jó férjnek valót. Vagy talán már van is választott? — kérdezte, feszülten nézve arcomra.

— Én nem megyek férjhez soha, soha. Különben is vasárnap volt itt Hajós Pali, azt mondta, hogy szeret, legyek a felesége, — mondtam büszkén.

— És a Baba mit felelt rá? — kérdezte tréfásan, de azért nem titkolhatta elsápadását.

— Azt, hogy szeretem, mert olyan okos szeme van, mint Kárónak, de a felesége nem leszek.

A Műcsarnok tavaszi tárlata

BUNNY RUPERT C. W.: Blanka és János

A Műcsarnok tavaszi tárlata

LÁSZLÓ FÜLÖP: gróf Andrássy Sándorné arcképe

Baba naplója

Április 20.

Hogy miért is tudom úgy gyűlölni azt a Horváth Gyuszit? Sohasem tudnám sógoromnak szólítani! Mert bizonyos, hogy Margit kedveért jár ide, de csalódni fog Gyuszi úr, ha azt hiszi, hogy Margit szereti. Persze, ha velem jó barátságban lenne, hát beszéltem volna én Margittal: hogy ilyen szép fiu, olyan szép fiu, de így, óh nem! Mert hát jól esik neki is, ha bosszanthat, hogy rövid a ruhám, de mama azt mondja, hogy egy tizenhat-éves leány még nem kap hosszu ruhát. Pedig már nagy vagyok. A nevem is elváltoztatták! Hogyan lett Erzsiből Baba, azt nem tudom, csak azt tudom, hogy az én nevem most Baba!

Igazán bánt, hogy miért mondja nekem Horváth: Kis Baba! Es milyen gúnyosan, incselkedve néz mindig reám, borzasztó! Szóval, egy kiállhatatlan ember, kit én gyűlölök. Ha Erzsike nagysádnak szólítana, talán, talán nem is volna olyan ellenszenves nekem; mert hogy nem csunya, azt meg kell hagyni! Ó, de mit is törődöm vele és minek töltöm az időt azzal, hogy róla firkálok? Csak azt nem fogom tűrni, hogy Margit hozzámenjen. Semmi esetre sem engedem!

Április 23.

Ma volt itt Hajós Pali, az a fejfelesszáju jogász. Úgy fölbosszantott, hogy Kárót is megütöttem miatta. Hogyne lennék mérges? Mikor eljött, — mama és Margit Molnáréknál voltak, — egyedül voltam a zongoraszobában. Azzal kezdte a beszédet, milyen jó, hogy egyedül talált.

— Miért? — kérdeztem.

— Azért, — felelte, — mert beszélni akarok önnel, Erzsi nagysád!

— Én velem, — ugyan mit? (Ó, Erzsi nagysád, az én vagyok. Milyen kedves ez a Hajós!)

— Azt, hogy szeretem s legyen a feleségem! Ugy-e, hogy szeret ön is engem? — kérdezte. Olyan volt az arca, mint a pipacs.

— Én magát? Hát szeretem, mert olyan okos szeme van, akár az én Kárómnak, de a felesége nem leszek! — feleltem, de rögtön megbántam. Most meg már olyan lett az arca, mint a hó.

— Baba! Játszik velem? — kiáltott.

No, most igazán megharagudtam, hogy még ő mer Babának szólítani.

— Egy csepp kedvem sincs játszani, ha játszom, csakis Káróval, de magával nem. Különben is én nem vagyok magának Baba, így hívhat apa, anya, Margit és Horváth, de nem Hajós! — Most már nagy méregbe jöttem s becsaptam a zongorafödelet.

— Horváth is mondhatja? Hát ki az a Horváth? Az ön ideálja! De persze ő Horváth, a gazdag földbirtokos és nem Hajós Pali! Szereti? — kiáltott magánkívül.

Hogy az arcomba ment a vér. Elpirultam. De miért? Hisz én nem szeretem Horváthot.

— Nem igaz? S ha igaz volna? De most már ne haragítson, mert apával gyűlik meg a baja, ha bánt!

— Ne féljen, Erzsi nagysád, nem bántom, már megyek is, csak azt akarom még mondani, hogy legyen boldog, olyan boldog, mint amilyen boldogtalan én vagyok. Isten vele, Erzsi nagysád! — szólt halkan s távozni akart.

Megsajnáltam. Erzsi nagysád! Milyen szépen hangzik.

— Ne, ne így menjen el, ne legyen olyan szomoru, mert az nekem rosszul esik, ha én valakinek szomoruságot okozok, de látja, én nem tudok szeretni most még senkit, én csak Kárót szeretem nagyon, mert ő olyan hű és okos állat, — mondtam pityeregve, kezet nyújtva neki.

— Isten vele, kedves Erzsi nagysád! — mást nem tudott szólni, lassan távozott.

Kő esett le szívemről, hogy elment. Újra fölnyitottam a zongorát s játszani kezdtem Bachnak egy Präludiumát. Gondolataim azonban mindig a Hajós beszédén jártak. Én, és Horváth Gyuszit szeretni! Hisz az nem igaz. Én nem is akarom szeretni, mert az a gúnyos mosoly sohasem tünik el az arcáról. Ó be csúf!

Már tizenegy óra és én még irok. Minden leány föláldozza az álmát, hogy naplót vezethessen! Nappal nem lehet!

Ugyan miért nem volt itt ma Horváth?

Uj Idők 1901. VII.

előmozdíthatná azt, hogy Európa helyes és alapos ismeretet szerezzen rólunk, érdeklődjék irántunk, hogy nemzeti önérzésünk erősödjék, hogy vonzó és hódító képességünk fokozódjék.

Az igazi művészet azon tényezők egyike, amelylyel belső értékünket növelni lehet. A művészet erősíti azt az »olvasztó felsőbbséget«, amely, mint Széchenyi mondja, »mindig győzött az erőszakon«, s amely nemzetünk létét jobban biztosítja minden más tulajdonságunknál.

Művészi tehetsége van a magyar fajnak. E téren a magyar géniusz már nem egyszer szép eredményt ért el, nem egyszer dicsőséghez jutott. Valóban érdemes művészi hajlamaink fejlesztésére komoly áldozatokat is hozni.

Fel kell ébreszteni a társadalom érdeklődését a művészet iránt. Ha a művész, miután mesterségének teknikáját szorgalommal megtanulta, minden melléktekintet nélkül csak saját egyéni látását és érzését követi, ha őszinte lesz, ami a legfőbb kötelessége, ha a társadalom szeretettel és tisztelettel környezi a művészt és tőle lehetőleg megveszi művét, ha az állam fokozottan teljesíti művédő kötelességét: a magyar művészet a magyar lélek és egyéniség nemes kifejlődésének, a magyar nemzet dicsőségének és vagyonosságának, belső egységének nagy és dicső szolgálatot fog tenni.

A Nemzeti Szalon fő célja: a maga gyenge eszközeivel és vállvetve a többi hasonló hivatású intézettel a magyar közvéleményt a képzőművészet számára meghódítani. Munkája talán sokáig igen nehéz lesz, de tudom, hogy megjön annak az ideje, amikor a nemzet lelke fogékonyabbá lesz a kultura érdeke iránt, mint amilyennek most ismerjük. S ez serkenti a Szalont is kitartó munkásság kifejtésére.

ANDRÁSSY GYULA gróf.

ÁSZLÓ: TÁROGATÓ.
ok tavaszi tárlatáról.

...zág példáját nem utá-

Ország-Világ 1912. 522 l

LÁSZLÓ F. E.: ÖNARCKÉP.

48. László Fülöp. teréz thurn-taxis herczegnő.

Képzőmüv. társ. 1897/98. tél
kiáll. tárgyn.

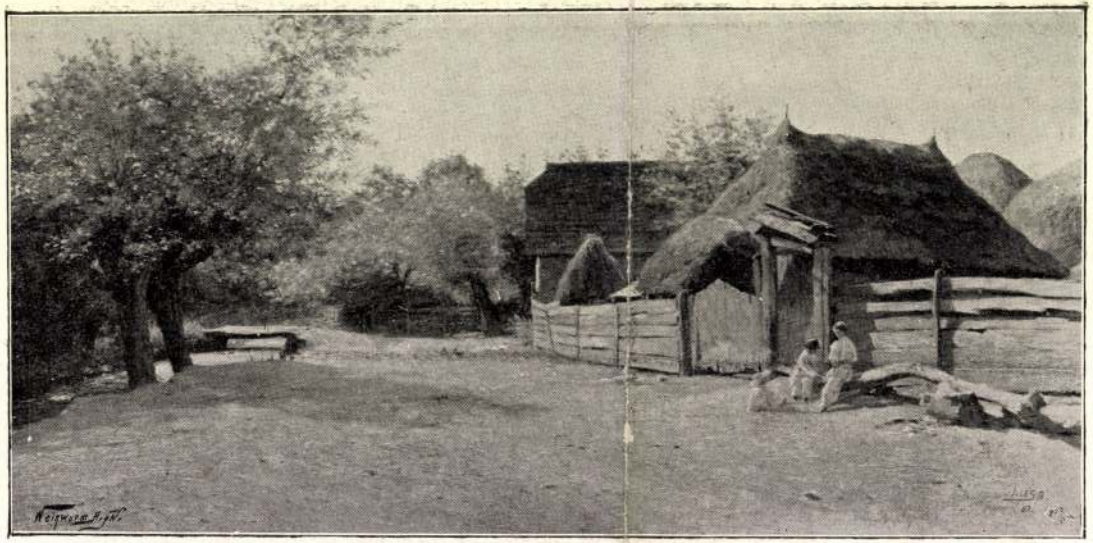

49. Edvi-Illés Aladár. falusi utcza.

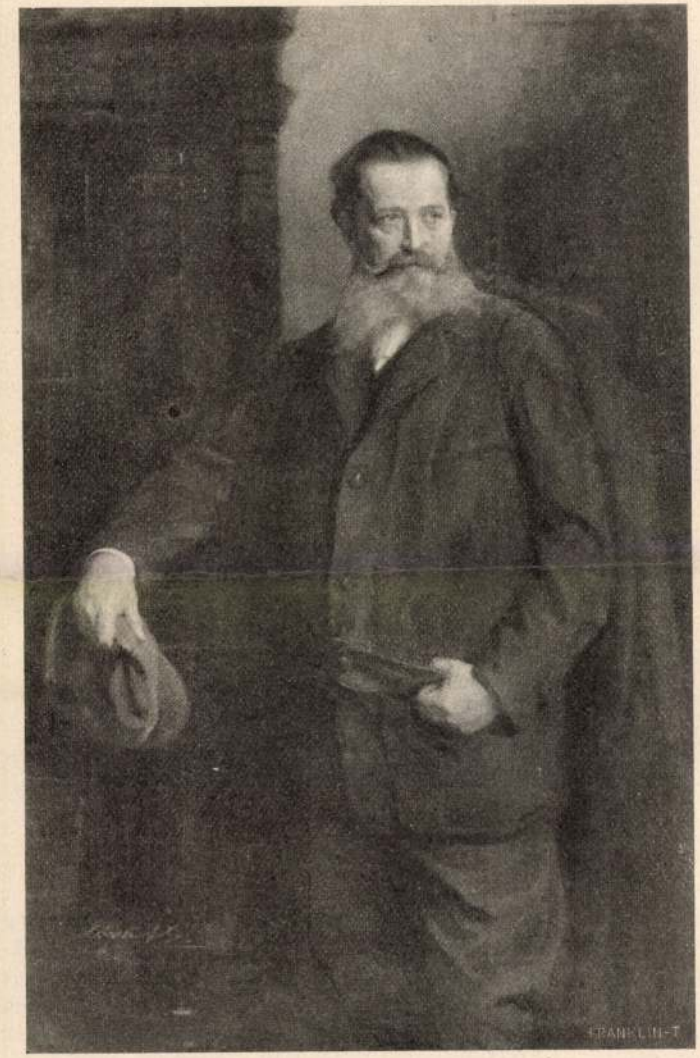

László Fülöp: Gróf Zichy Ernő arczképe.

férjet, a ki hitvesét, gyermekét odahagyta, a maga családi tűzhelyét megbecsülni nem tudta, családi tűzhelyük közé vendégnek nem kivánják.

*

A jótékony kiváncsiság. A szerencsétlenség bizonyára nem valami kivánatos látnivaló. Öröme abban az embernek, ha a [illegible]

tani csengő lirákkal a friss lávafölületet. A miből az a tanulság, hogy van haszna minden érzésnek, a mit szivünkbe oltott az alkotó természet.

*

A műbarát. Harmadéve történt, hogy Bécsben sikkasztás miatt került a törvény elé egy kis asztalosinas. A nevére is emlékszem, Gehr Gusztávnak hivták. A bűne semmiképen se volt olyan érdekes, mint az ok, a mely bűnbe vitte. Az ördög egy igen nemes részen vágta belé a körmét a kis asztalos-inas lelkébe. Gehr Gusztávnak ugyanis a tudás volt a legnagyobb, a leküzdhetetlen, a sodró erejű vágya. Tudni akart, a gyönyörű és hatalmas rejtelem izgatta a lelkét, a mely a könyvekben lakik és azért dézsmálta meg a mestere pénzét, mikor szeget, enyvet vagy festéket vásárolni küldték, hogy tudományos könyveket vehessen rajta. És a mesterétől lopott pénzen vett könyveket a maga éjszakai nyugodalmából ellopott órákban olvasgatta az utczai lámpa fényénél, a mely beszűrődött a pincze-műhely ablakán. Tehát lopott volt még ez a világítás is. És a kis tolvaj asztalos-inasról mégis inkább szimpátiával irtak a lapok, mint szemrehányással, a biró sajnálta, hogy az esetére nincs még enyhébb büntetés a legenyhébbnél és a kis Guszti a börtönből nem az asztalosműhelybe került vissza, hanem az iskolába. Akadt egy gazdag úr, a ki úgy gondolkozott, hogy a ki ennyire szomjúhozza a tudást, annak jussa van a tanulás öröméhez és hasznához. Ez a bécsi eset egy budapesti esetről jut az eszünkbe, a melyik most történt a héten. A Műcsarnokból elloptak egy képet. Annyi fáradsággal, koczkázattal és veszedelemmel, a mennyivel ez a bűncselekmény járt, a ki elkövette, bizonyára lop-

retessé lesz, be kell zárni: de ha én piktor lennék, nem azért imádkoznám, hogy elcsípjék ezt a gentlemant, hanem inkább azért, hogy kapjon milliós örökséget vagy csináljon főnyereményt. Mert ha ennek az úrnak pénze lesz, az bizonyos, hogy ebből haszna lesz a művészetnek.

A NIAGARA VESZEDELME.

Alig hinné az ember, pedig úgy van, hogy a világ legnagyobb természeti csodáinak egyikét, a Niagara-zuhatagot az a veszedelem fenyegeti, hogy eltűnik a föld szinéről, áldozatául esik a mindenből hasznot húzni akaró üzleti vállalkozásnak. Az amerikai közvélemény már számol ezzel a veszedelemmel és a lapok sokat vitatkoznak azon, hogy mikép lehetne Észak-Amerikának ez egyik legfőbb nevezetességét megmenteni.

Egyelőre a zuhatagoknak az Egyesült-Államok területén levő része van veszélyeztetve. Mind a két vizesésen másodperczenkint összevéve 224,000 köbláb víz zuhog le; ebből csak körülbelül egy nyolczad vagy egy tizedrész jut az Egyesült-Államokban levő kisebb vizesésre, a többi kanadai területen van. A kanadai vizesések háromszor olyan mélyek és szélesek, mint az Unió-beliek. Az utóbbiak víz-erejét már most is nagyban felhasználják számos ipari telep hajtó erejének szolgáltatására s ezzel sok vizet elvonnak belőle, de a mostani állapot még nem veszedelmes. Hozzáértők számítása szerint azonban, ha az Unió-beli vizeséstől másodperczenkint 80,000 köbláb vizet vonnak el ipari czélokra, akkor e vizesés tökéletesen eltünik s akár száraz lábbal lehet átmenni a Niagara folyó közepén levő Goat Island szigetre. Különböző villamossági társaságok ez idő szerint másodperczenkint 48,000 köblábbal apasztják a vizesés vizét. Most a kormánynál több oly kérvény fekszik, a melyek a még meglevő víz-fölösleg fölhasználására kérnek engedélyt. Ha ezt megkapják, akkor a Niagara-zuhatag ismertebbik része megszűnik zuhatag lenni, teljesen elapad a vize.

Becslés szerint a Niagarán lezuhanó viz hajtóereje körülbelül mintegy hét millió [illegible]

Pásztor János: Búcsúzkodás.

Skutezky Döme: Üst-kovácsok.

A HÉTRŐL.

Jelöltek. Abban a nagy hangosságban, a mely most a levegőt megtölti: panasz is morajlik. A tultengő ambiczió panasza és panasz az ambicziók tultengése miatt. A jelöltek, vagyis inkább a jelölt-jelöltek panaszkodnak, hogy kevés a kerület: a pártok intézősége viszont azon panaszkodik, hogy sok a kandidátus. A ki hivatottnak érzi magát és választott szeretne lenni. Általános megelégedésre, már tudniillik a pályázók általános megelégedésére a legegyenesebben úgy lehetne segiteni a dolgon, ha hamarosan meghódítanák Magyarországnak fél Európát. Akkor jutna kerület bőségesebben. Csudálatos, az óralánczára. Végre is nem utolsó dolog, ha az embernek egy kurta közbeszólását ötven penna fogja föl a maradandóságnak és huszonöt rotácziós gép nyomtatja le százezer ujságlapra a nyilvánosságnak. Bizonyos, hogy a vivódó ambiczióban része jut ennek az elementumnak is és a nagy mérkőzés nem mindig a jobbik jónak juttatja a diadal cserkoszorúját. Nem csupa Bismarck jut a parlamentbe: de ez nemcsak minálunk van így, hanem mindenütt a világon. És talán nem is lenne jó dolog, ha a parlamentekben csupa kiválóság ülne, a ki magát tartaná a világ legokosabb emberének. Igen üdvös dolog, ha a legjelesebb elmék ott vannak a nemzet tanácsában: de hogyan fogadnák meg ezeknek a szavát a többiek, ha mind pölygött körül és a kiért nagy városok, meg dollár-fejedelmek versenyeztek, hogy vendégüknek tisztelhessék, ma egy nemcsak magános és elhagyatott, hanem *került* idegen, a kit minden hôteles nagy készséggel költöztet át egy másik szállóba. Nem hivják többé sehova, a társaságából nem kér senki, sőt az a veszedelem fenyegeti, hogy a szabad Amerika földjén nem lesz maradása. Megeshetik, hogy a nagy Gorkijt, a kit diadalkapukkal fogadtak, ki fogják utasitani Amerikából. Pedig ez a Gorkij ugyanaz a Gorkij. Tévedés a személyben nem történt. Irónak sem lett kisebb Gorkij két hét alatt. Olyasmivel sem lehet megvádolni, mint például *Gapon* atyát, a megfizetett szabadsághőst. Mindössze csak az derült ki, hogy az a nő, a kit Gorkij magá-

181. László Fülöp. arczkép.

Műcsarnok 1898. tav.
neuvreth Kiáll.

190. Kézdi Kovács László. Gödi részlet.

László Fülöp festő

Magyarság 1926. IX. 19

*** László Fülöp díja a Mücsarnok őszi tárlatán.** László Fülöp, a kiváló arcképfestő, aki ugyan angol állampolgár lett, de mégsem feledkezett meg egykori hazájáról, két egymásután következő évben kitüzendő, egyenként 60—60 angol fontból álló díjat adott át a vallás- és közoktatási miniszternek abból a célból, hogy a *Képzőmüvészeti Társulatnak* mücsarnoki kiállitásán résztvevők között olyan érdemes „fiatal kezdő festőmüvésznek adassék ki, aki ezeken a kiállitásokon bemutatott müvek alapján eredményes fejlődésre biztató reményt nyujt". E dijak egyikét a Mücsarnok ez év október hó végén megnyiló kiállitásán itéli oda a *Képzőmüvészeti Tanács Ösztöndij-Bizottsága*. A tárlaton kiállitásra kerülő valamennyi müvet, mely a fenti feltételeknek megfelel, minden külön bejelentés nélkül a bizottság pályamünek tekinti.

M. 1926. IX. 22.

Magyarság. 1926. IX. 22.

361

* **Az Országos Képzőművészeti Társulat kiállítása.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat választmányi ülésén *Lu[illegible]ács* György elnök meleg szavakkal emléke[illegible] meg *Apponyi* Albert grófnak, a társu[illegible] teleti tagjának nyolcvanad[illegible] sz[illegible]l. Az elnök [illegible]

Magyarság.
1926. VI. 18.

cs. és kir. kamarás és országos képviselő kezdeményezésére, *Batthyány* Lajosné grófné elnöklése mellett egy nemesszívü és előkelő hölgyekből álló szükebb bizottság alakult, mely elhatározta volt, hogy művészek özvegyei és árvái fölsegélyezésére alapot létesít és erre a célra egész sereg kiváló művésztől nagyobbszámu kisebb-nagyobb olajfestményt és vázlatot szedett össze, amelyeket most ki akar sorsolni. A bizottság tízezer darab kétkoronás sorsjegyet bocsájt ki, amelyek most a Tavaszi Kiállítás pénztáránál is kaphatók lesznek.

A kisorsolandó, de a *tárlathoz nem tartozó* művek ugyanezzel a kiállítással kapcsolatosan a Műcsarnok oldalvilágításos termében ki vannak állítva, hogy aki sorsjegyeket vásárol, előbb tájékozást szerezhessen magának aziránt, hogy a szerencse kedvezése esetén mily művek közül fog nyereménytárgyat kapni. A nemescélu sorsjátékot a legmelegebben ajánljuk úgy a művészet barátainak, mint az emberbarátoknak szíves figyelmébe. A kiállítás tartama alatt a bizottság a jótékonycélra még újabb műveket is elfogad a művészektől, melyek *Benczur* Gyuláához (VI., Lendvay utca 15.) küldendők.

—

— **Magyar művészet Párisban.** A Műcsarnok legutóbbi számában közöltük azoknak a festő-, szobrász- és építőművészeknek a névsorát, akik a párisi kiállítás magyar művészeti csoportjában mint kiállítók résztvesznek. A névsorból *Knopp* Imre festőművész neve véletlenségből kimaradt, s ezt most utólagosan pótoljuk. Egyben megemlítjük azt is, hogy *Márk* Lajos és *Mihalik* Dániel festőművészek a fesztészeti osztály rendezésére április 4-ikén Párisba utaztak.

—

— **A berlini magyar kiállítás sikere.** A berlini Keller és Reiner cég szalonjában ezidőszerint látható magyar kiállítás, úgy látszik a Berliner Tagblatt-nak lapunk mult számában közölt bírálatát meghazudtolva, igen fényes sikert aratott a német fővárosban, annak egyik kétségbevonhatatlan jele az is, hogy a kiállítás bezárása után a kollekciót Drezdába viszik, ahol a műveket már nagy érdeklődéssel várják. Őszinte örömmel regisztráljuk a magyar művészetnek ezt az újabb külföldi sikerét.

—

— **Lotz-kiállítás a Műcsarnokban.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatósága — mint már röviden jeleztük — a festészeti szakbizottság javaslatára egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy a magyar művészet egyik legnagyobb büszkeségének, Lotz mesternek a műveiből az ősz folyamán külön kiállítást rendez a városligeti Műcsarnok termeiben. A rendkívül érdekesnek és gazdagnak igérkező kiállítás, most már a megvalósulás stádiumába lép, amenyiben a társulat megkezdi az előkészítő munkálatokat és a mester műveinek az összegyüjtését, különös súlyt fektetve arra, hogy a tárlaton a mester sokoldalu művészi működése mind több alkotással képviselve legyen s ebből a célból mindazokat, akiknek a tulajdonában Lotz-művek vannak, föl fogja kérni arra, hogy azokat a kiállítás tartamra átengedni szíveskedjenek. A kiállítás alkalmasint ez év októberében lesz.

—

— **László Fülöp kitüntetése.** Ritka kitüntetés érte *László* Fülöp magyar festőművészt. *XIII. Leó pápa,* akit a magyar kormány megbizásából most festett le a budapesti Szépművészeti Múzeum számára, elismerése jeléül a Pius-rend lovagkeresztjét ajándékozta a művésznek. A rendjelet *Rampolla* biboros államtitkár nyujtotta át Lászlónak.

—

— **A Wesselényi-emléktábla Párisban.** A főváros az „árvizi hajós“ Wesselényi Miklós gróf emlékére Holló Barnabással emléktáblát készíttetett. A mű immár teljesen elkészült. A Beschorner-féle szoboröntő-gyár a főváros szakértő-bizottságának március 30-ikán délelőtt mutatta be az érctöntvényt, amelyet teljesen kifogástalannak és művészi kivitelünek találtak. Az eljárt bizottság elnöke Faller Ferenc tanácsos volt, s abban kivüle a főváros mérnöki hivatala részéről Heuffel Adolf középítési igazgató, továbbá Almády Géza tanácsjegyző, Holló Barnabás a relief alkotója, végre a képzőművészeti bizottság részéről Gerlóczy Károly nyugalmazott alpolgármester, Busbach Péter és Wagner Géza bizottsági tagok vettek részt. A szemle után Almády Géza tanácsjegyző a kész művet átvette s mindjárt másnap útnak indította Párisba, a világkiállítás fővárosi tárlatára. A kiállítás bezárása után a Wesselényi-emléktáblát a Ferenc-rendiek budapesti templomának Kossuth Lajos-utcai falába illesztik.

—

— **Zsolnay szobra.** A B. N. *pécsi* levelezője írja: Az a mozgalom, amely Zsolnaynak Pécsett szobrot akar emelni, örvendetesen erősödik. E hónap közepére várják haza *Fejérváry* Imre báró főispánt, akinek elnöklete alatt nyomban megalakul a szobor-bizottság. Alelnökök a város polgármestere és a pécsi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke lesznek. A szobrot a Zsolnay által föltalált pirogránit-anyagból akarják készíttetni.

—

— **Női festőiskola.** *Karlovszky* Bertalan és *Tolnay* Ákos ismert festőművészek még az

őszszel tanfolyamot nyitottak, hol a hölgyek a természet után való rajzolásban és festésben nyernek kiképzést. Az iskola a napokban mutatta be tanítványainak szép haladását s most új tanfolyamot nyit. Akik belépni óhajtanak, mindennap délelőtt jelentkezhetnek az iskolában, *Rottenbiller-utca 46. szám* alatt.

—

— **Az Országos Képtár új kiállítása.** Az *Országos Képtárban* levő metszetkiállítás, amelyen a pétervári Eremitage és a madridi Prádó-képtár főbb művei voltak láthatók kitünő heliogravür másolatokban, vasárnap záródott. A szép és tanulságos kiállítást igen sokan látogatták, különösen a festőművészek közül, akik így művészi másolatokban megismerhették a világ legnagyobb festőművészeinek a távoli képtárakban levő remekműveit. Az *Országos Képtárban* áprilisban új kiállítás nyílik meg. A kiállítást a kultuszminiszterium rendezi a magyar és a külföldi iskolákban használatban levő *könyvekből és tanszerekből*. A kiállításon összegyújtik a német, angol, olasz, spanyol, orosz, svéd, norvég és az amerikai iskolákban használatos tanszereket, úgymint könyveket, képeslapokat, rajzszereket stb., melyekből a magyar tanférfiak hasznos tanulságokat fognak levonni a magyar iskolák számára.

—

— **Az Erdélyrészi Szépművészeti Társaság,** amely magában birja Kolozsvár intelligenciáját, május havában képtárlatot szándékozott rendezni erdélyi művészek műveiből. Minthogy augusztusban Kolozsvárott nagy nemzeti ünnep lesz: a Mátyás-szobor leleplezése, a kiállítást valószínüleg erre az időre halasztják. Ennek megbeszélése céljából a kolozsvári művészek a napokban gyülést tartanak.

—

— **A magyar Iparművészeti Társulat,** április elsején délelőtt 11 órakor tartotta az Országos Iparművészeti Múzeum elsőemeleti nagytermében XV-ik évi rendes közgyülését, amelyen a gyengélkedő *Ráth* György elnök helyett *Szalay* Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója elnökölt és nagyszabásu beszéddel nyitotta meg a közgyülést.

Búcsuzó századunkkal, — szólt Szalay megnyitó beszédében, — az Iparművészeti Társulat működésének 15. évébe lépett s büszkén mondhatjuk, hogy a gyarapodás jegye alatt. Kétségtelen jele ez a helyes iránynak, amelyet társulatunk tevékenységében követ: ez egyébként nagynevü alapítójának eme jelszavában rejlik: fejlesszuk hazai művészi iparunkat nemzeti irányban! Minden kornak megvolt a maga jellemző stílje, csak a XIX. század tért eddig vissza az elmúltak stíljére, amig végre legutolsó éveiben a realizmus egy stílt alkotott meg, amely századvégünk egész lényének megfelel, amelyet mindenkor a XIX. század jellegzetes stíljének fognak nevezni s amelyet helyesen vagy hibásan — nem kivánom kutatni — ma még szecessziónak hívnak. Távol álljon tőlem a szecessziót minden kinövéseivel magasztalni, de éppen oly távol álljon tőlem azt föltétlenül elitélni. Van ennek a stílnek egy, a természet igaz szépsége felé hajló iránya, amely épp úgy, mint a japán művészet, bájos is, fejlődésre képes is, ez az irány a természet bizarrságának csak alárendelt díszítő szerepet ad s e mellett a gyakorlati élet követelményeit szem elől nem téveszti; éppen ezért, de mert a kor általános jellegének is megfelelt, gyorsan találta meg útját az emberek szívéhez, röviden divatossá vált. Társulatunk pedig feladatához képest ezen idegen jövevényt meghonosítot'a s azt a magyaros díszítési jelleggel kapcsolatba hozta, iparművészeti termékeinket a külfölddel is megismerteti s a nagyközönség, amely közoktatásügyi kormányunk művészeti politikája által müérzékében hathatósan fejlődik, az Iparművészeti Társulat körül örvendetesen gyarapodó arányban csoportosul. Ime rövid jellemzése az elmult év kedvező eredményének, amelyet a társulat örömmel üdvözöl. Szalay azután megemlékezett a társulat volt elnökének, Lipthay Béla bárónak, Giergl Ernőnek, Zsolnay Vilmosnak és Atzél Béla báró alapító tagnak elhunytáról. Györgyi Kálmán vezértitkár terjesztette ezután a közgyülés elé a választmány jelentését a mult 1899. évi társulati működésről. A jelentés szerint a társulat életének harmadik lusztruma alatt a hazai iparművészet folytonosan, mondhathi rohamosan emelkedő fejlődést mutat. Megemlíti továbbá, hogy a párisi nemzetközi kiállítás magyar osztályában az iparművészet csoportjának rendezésénél a társulat közreműködött, s odatörekedett, hogy oly kollekció kerüljön ki, amelyen művészi és teknikai kvalitások mellett a teljes eredetiségnek legfontosabb előföltétele; a nemzeti jelleg is érvényesüljön. A társulat elnöke által szerkesztett Iparművészet Könyve cimü nagyszabásu díszmü a legközelebb már megjelenik. A mü 90 ívből áll s három kötetre van tervezve. A tagok kedvezményes árban fogják megkapni A tagok száma a lefolyt évben 132 taggal való gyarapodást mutat. Ez idő szerint van a társulatnak 200 alapító és 883 rendes tagja. Az összes létszám tehát 1083 tag. A társulat vagyona 34,334 frt. A pénztári számadások elfogadása és a fölmentvények megadása után az 1900. évi számadások megvizsgálására Benke Gyula országgyülési képviselőt és Hoffman Alfrédet választották meg. Végül a választmány kilépő tagjai helyébe megválasztották Beck Dénest, Czobor Béla drt, Forster Gyula drt, Gerlóczy Károlyt, Horti Pált, Morelli Gusztávot, Kammerer Ernőt, Pap Henriket, Radisics Jenőt és Zsolnay Miklóst.

—

— **Photo-Klub Budapesten.** A külföldi társaskörök példájára a magyar műkedvelő fényképezők is megalakitották klubjokat, melynek az a célja, hogy a fényképészet tudományos és művészi gyakorlására alkalmat és kedvet teremtsen. A klub az Egyetem-tér és Kaplony-utca sarkán, az Andrássy-palota ötödik emeletén van, ahol műterem, laboratórium, társalgóterem és könyvtár áll a tagok rendelkezésére. A klub minden pénteken este társas összejövetelt tart, amelyeken tudományos viták és

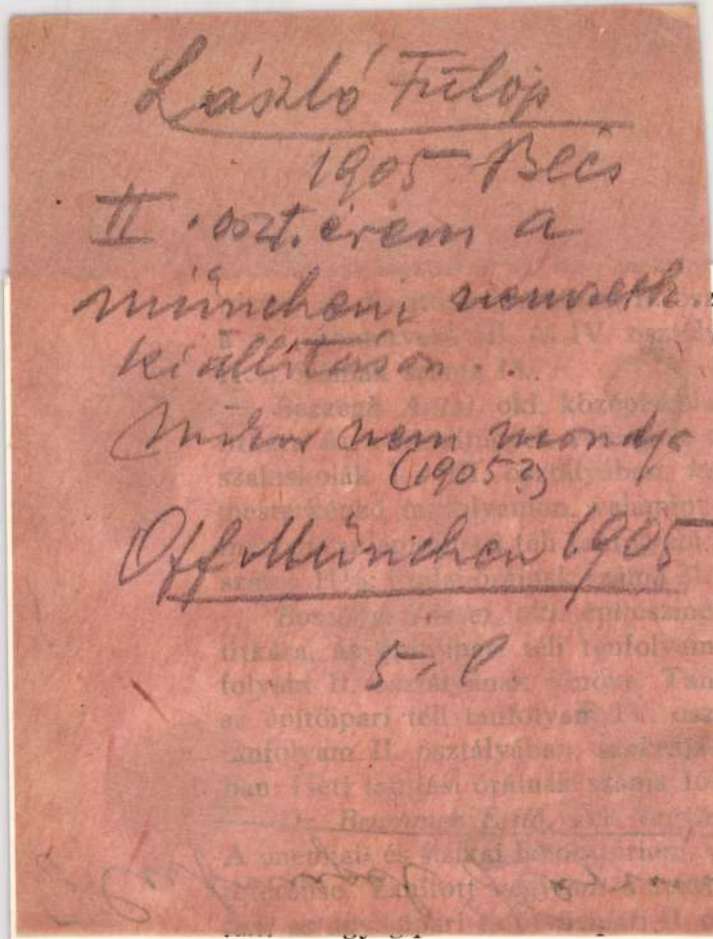

iskolák I. osztályában, *technológiát*

ítőipari. Faipari. Gépipari III. Ötvös.

László Fülöp megkapta a Corvin díszjelvényt

— A Pesti Hirlap tudósitójától —

Horthy Miklós kormányzó, szombaton délelőtt *László Fülöpnek*, a Londonban élő világhirü magyar festőművésznek — aki angol állampolgár — *Hóman Bálint kultuszminiszternek Kánya Kálmán* külügyminiszterrel egyetértőleg tett előterjesztésére, a *Corvin-díszjelvényt* adományozta, amely egyenértékü a Corvin-lánccal és igy *a legnagyobb — külföldi állampolgárnak adható — művészeti kitüntetés.* Az angol kormány *a kitüntetéshez megadta a hozzájárulást.*

A hirt egyébként *bárcziházi Bárczy István*, miniszterelnökségi államtitkár rögtön megtelefonálta Londonba. Bárczy államtitkár hosszasan beszélt a művész fiával, *László Pállal*, aki az egész család nevében meghatottan fejezte ki háláját a kitüntetésért.

Nagyon jól esett a kitüntetés hire a mester Budapesten élő öccsének *László Marcellnek* is, aki szintén másfél év óta beteg.

László Fülöp hosszu élete pályáján a most kapott diszjelvény természetesen nem az első magyar kitüntetés. Még a millenium évében Vaskorona rendet kapott *Ferenc József* királytól, aki 1910-ben, amikor a művész harmadszor festette le, magyar nemességet adományozott neki *„lombosi"* előnévvel. László Fülöp legutóbb *Horthy Miklós* kormányzótól kapta 1927-ben a magyar érdemrend középkeresztjét a csillaggal. László Fülöp külföldi kitüntetéseinek száma igen nagy.

László Fülöp állapotában egyébként változás nem történt. Szombaton reggel érkezett sürgöny szerint „állapota ma egy kissé gyengébb, egyébként változatlan". Ugyanigy nyilatkozott László Pál is telefonon *Bárczy* államtitkárnak.

Éjjel féltizenegy órakor telefonon beszéltünk Londonban *László Pállal*, aki a következőket mondta:

— Édesapám ereje nem gyengült; jelenleg azonban eszméletlen; ez a oka, hogy nem tudtuk neki megmondani kitüntetésének hirét, amelyben. pedig bizonyára nagy öröme lett volna. Erről a körülményről meg is emlékeztünk abban a sürgönyben, amelyet *Horthy Miklós* kormányzó őfőméltóságának küldtünk: mélységes hálánknak és köszönetünknek adtunk kifejezést azért a kitütetésért, amelyben őfőméltósága atyánkat részesitette.

A kormányzó távirata László Fülöphöz

Horthy Miklós kormányzó *László Fülöphöz* táviratot intézett, amelyben érdeklődött egészségi állapota felől és *legjobb kivánságait fejezve ki felgyógyulása érdekében;* közölte a művésszel, hogy neki kimagasló művészi teljesitményei elismeréseül a magyar Corvin diszjelvényt adományozta.

A miniszterelnök és a közoktatásügyi miniszter távirata

Darányi Kálmán miniszterelnök a következő táviratot intézte *László Fülöp* festőművészhez Londonba:

„Magyarország kormányzója a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel együtt tett előterjesztésére mélyen tisztelt Mesternek a festőművészet terén az egész világon elismert nagysikerü és a magyar művészet szolgálatában is évtizedeken át szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar Corvin-diszjelvényt adományozni méltóztatott. Fogadja ezen ujabb magyar kitüntetéséhez legmélyebb jókivánatainat mindnyájunk ama őszinte óhajával, adná vissza a Mindenható mielőbb teljes egészségét."

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő táviratot küldte:

„Magyarország kormányzója a magyar külügyminiszter urral egyetértőleg tett előterjesztésemre kedves Mesternek a művészet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar Corvin-diszjelvényt adományozni méltóztatott. Fogadja ezen ujabb magyar kitüntetéséhez legmelegebb jókivánataimat."

PH. 937. XI. 21.

közt piroslo baba-tányérjaival, poharaival, s
denütt a hangos és éhes gyereksereg, amin
tódulnak az iskolából és rohannak az apró
dókhoz tisztálkodni vacsora előtt, a kapuba
dig a vörös területekről menekült felnőttek
ket szintén az *Auxilio Social* lát el, ezer és
számra hazahordott ingyen ebéddel-vacso

Az ebédlőben s másutt is, mindenütt
nagy kép a falon: *Franco* generalissimus és
Antonio Primo de Rivera, a diktátor fia, aki
okt. 29-én Madridban a spanyol fasiszta pár
Falange Espanolát alapitotta. A tavaly fel
választások után, az élrekerült baloldali kor
elfogatta s egyik börtönből a másikba v
az alig harmincon tuli vezért és *Alicantébe*
gül agyonlövette, ami azonban jellemző és
ható: ebben a halálban sokan ma se hiszne
nép közt egyre inkább terjed az a hit, hog
José Antonio egyszer csak előbukkan ma
végleges győzelemre viszi az öt nyil és jár
falange jelvénye) eszméit.

Ő a spanyolok Csaba királyfia.

Milyen a spanyol egytálétel-nap?

Az *Auxilio Social* megismerésével töltö
pom egyébként arról is emlékezetes, hogy e
legelső „*Dia del Plato Unico*"-m a nemzeti
nyolországban.

Hitlerék egyfazék-vasárnapjait sokszor
tem végig s most kiváncsian bár, de bev
némi aggodalommal is néztem Francoék

tek beszélni. Igy megirta, hogy egészen obskurus származásu ember, aki közvetlenül a háboru előtt feleségül vette az Universul öreg tulajdonosnőjét és amikor az idős hölgy a mai napig sem tisztázott, de kétségtelenül gyanus körülmények között meghalt, beült a lapvállalat igazgatói székébe. A háboru alatt Romániát a központi hatalmak melletti beavatkozásra buzdította lapjában, a román hadüzenet után azonban ő uszitott a leghangosabban a központi hatalmak ellen. Amikor a központi hatalmak megszáll-

László Fülöp B. H. 937. XI. 21.

A KORMÁNYZÓ a Corvin-díszjelvényt adományozta László Fülöpnek

A kormányzó *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternek a külügyminiszterrel egyetértőleg tett előterjesztésére *László* Fülöpnek, a kiváló magyar festőművésznek, aki angol állampolgár, a *Corvin-díszjelvényt adományozta.*

Ez a kitüntetés külföldiek részére azonos a magyar tudósoknak és művészeknek adományozott Corvin-lánccal.

Az angol kormány a kitüntetéshez *megadta a hozzájárulást.*

Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó *László* Fülöphöz *táviratot intézett,* amelyben érdeklődött egészségi állapota felől és legjobb kívánságait fejezve ki felgyógyulása érdekében, közölte a művésszel, hogy neki kimagasló művészi teljesítményei elismeréseül a *magyar Corvin-díszjelvényt adományozta.*

A miniszterelnök és a kultuszminiszter üdvözlő távirata

Darányi Kálmán miniszterelnök a következő táviratot intézte *László* Fülöp festőművészhez Londonba:

Magyarország kormányzója a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a külügyminiszterrel együtt tett előterjesztésére mélyen tisztelt Mesternek a festőművészet terén az egész világon elismert nagysikerű és a magyar művészet szolgálatában is évtizedeken át szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar Corvin-díszjelvényt adományozni méltóztatott. Fogadja ezen újabb magyar kitüntetéséhez legmélyebb jókívánataimat mindnyájunk ama őszinte óhajával, adná vissza a Mindenható mielőbb teljes egészségét.

Darányi Kálmán
miniszterelnök.

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő táviratot intézte *László* Fülöp festőművészhez Londonba:

Magyarország kormányzója a magyar külügyminiszter úrral egyetértőleg tett előterjesztésemre kedves Mesternek a művészet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar Corvin-díszjelvényt adományozni méltóztatott. Fogadja ezen újabb magyar kitüntetéshez legmelegebb jókívánataimat.

Hóman Bálint
vallás- és közoktatásügyi miniszter.

László Fülöp állapota változatlan

LONDON, nov. 20.

László Fülöp, a világhírű magyar festő állapota a legújabb orvosi jelentés szerint változatlan.

— *(A BATTHYÁNY-TÉRI VÁSÁRCSARNOKBÓL AUTÓGARÁZS LESZ.) A közeli nyiltpiacok miatt elárvult Batthyány-téri vásárcsarnok sorsa régóta foglalkoztatja a Székesfővárost, s már-már úgy látszott, hogy az OTT-vel megállapodik, hogy a vásárcsarnokból fedett sportcsarnokot létesitsenek. A különböző tervek azonban egymásután hajótörést szenvedtek, mig most a KMAC garázs céljára huszonöt esztendőre hajlandó bérbevenni a csarnokot. Az átalakitás kétszáztizenhétezer pengőjébe kerülne s a bérletidő után köteles az összes beruházásokat ellenszolgáltatás nélkül a főváros rendelkezésére bocsátani. Kötelezi magát továbbá a KMAC, hogy a vásárcsarnok belső területén harminchat árus számára*

— **(Lázár Andor igazságügyminiszter nyitja meg a holnapi diáknünnepet.)** A Soli Deo Gloria Szövetség annak emlékére, hogy most tiz éve indította meg a nyomorgó diákok ebédeltetési akcióját, vasárnap este félkilenckor, a Zeneművészeti Főiskolán ünnepet rendez, amelyen Lázár Andor dr. igazságügyminiszter mond megnyitót.

— **(Hegedüs Lóránt előadása.)** November 23-án, kedden este ¾8 órakor, a Vajda János Társaságban (Andrássy-út 2. I. em.) Hegedüs Lóránt tart előadást „Széchenyi Istvántól Tisza Istvánig" címmel. Előtte Hasenfeld Artur professzor tart előadást a szív védelmének társadalmi lehetőségeiről.

10. 1896. Horovitz Lipót (szül. 1839.). Női arckép. Olajf.
11. 1898. br. Mednyánszky László (szül. 1852.). Hegyi táj. Olajf.
12. 1900. László Fülöp (szül. 1869.) Csekonics grófné arcképe. Olajf.
13. 1900. Zemplényi Tivadar (szül. 1864.). Virraszszatok és imádkozzatok. Olajf.
14. 1901. Stróbl Alajos (szül. 1856.). Kürtös alak a Mátyás-kútról. Bronzszobor.
15. 1905. Olgyay Ferenc (szül. 1872.). Tehenek az akácosban. Olajf.
16. 1906. Perlmutter Izsák (szül. 1866.). Falurészlet reggeli napsütésben. Olajf.
17. 1906. Strobentz Frigyes (született 1856.). Rózsaszínruhás hölgy. Olajf.
18. 1908. Karlovszky Bertalan (szül. 1858.). Magyar parasztasszony. Olajf.
19. 1908. Telcs Ede (szül. 1872.). Tanulmányfej. Márványszobor.
20. 1909. Róna József (szül. 1861.). József és Potifár felesége. Faszobor.
21. 1910. Szinyei Merse Pál (született 1845.). Parkban. Olajf.

Állami nagy arany-éremmel kitüntetett külföldi művészek:

1886. † Böcklin Arnold. Hullámjáték. Olajf.
1887. † Verhas Jan. Egyedül. Olajf.
1888. Rotta, Silvio G. Gályarabok. Olajf.
1889. Dawant, Albert. Hajótöröttek mentése. Olajf.
1890. Carbonero Moreno, Jose. Gandia herceg megtérése. Olajf.
1891. Israels, Josef. Egyedül. Olajf.
1892. Bartels, Hans. Hullámtörés. Vízf.
1892. Butti, Enrico. A bányász. Bronzszobor.
1893. Firle, Walter. Hármaskép a miatyánkból. Olajf.
1894. Courtens, Frans van. Hazatérő nyáj. Olajf.
1895. Repin, Jefimovits Ilia. Kozákok válasza a szultán ultimátumára. Olajf.
1897. † Van der Stappen, Charles. Városépítők. Szobormű.
1898. Baertsoen, Albert. Est az Escau-n. Olajf.
1899. Stuck, Franz prof. A bűn. Olajf.
1901. † Lenbach, Franz von prof. Lenbach a kis leányával. Olajf.
1902. Ménard, René. Giigenti. Olajf.
1903. Austen-Brown, Thomas. Anya és gyermeke. Olajf.
1903. Marr, Carl prof. A tájképfestő. Olajf.
1903. Simon, Lucien. Nyílt cirkusz. Olajf.
1905. Blanche, I. E. Leány-arckép. Olajf.
1905. Solomon J. Solomon. Zangwill Jerall. Olajf.
1906. Gallén-Kalela, Axeli. Sampo hősei. Olajf.
1906. Vik, Ingebrigt. Fiatal leány. Márványszobor.
1908. Neuhuys, Albert. Varrónő. Olajf.
1908. Rombaux, Égide. A sátán leányai. Kőszobor.
1908. Zügel, Henrik prof. A vizen át. Olajf.

Állami kis arany-éremmel kitüntetett magyar művészek:

1. 1895. Pállik Béla (szül. 1845, megh. 1909.). Rambouillet kos. Olajf.
2. 1895. Knopp Imre (szül. 1867.). Utolsó ölelések. Olajf.
3. 1897. Balló Ede (szül. 1859.). Arckép. Olajf.
4. 1897. László Fülöp (szül. 1869.). Női arckép. Olajf.
5. 1899. Róna József (szül. 1861.). Savoyai Jenő lovasszobra. Bronz.
6. 1899. Szlányi Lajos (szül. 1869.). Hajnalpirkadás. Olajf.
7. 1900. Roskovics Ignác (szül. 1854.). A királyi várpalota Szent István termének képei.
8. 1900. Csók István (szül. 1865.) nem fogadta el.
9. 1902. Vaszary János (szül. 1868.). Részes aratók. Olajf.
10. 1902. Magyar Mannheimer Gusztáv (szül. 1859.). Scherzo. Olajf.
11. 1905. Perlmutter Izsák (szül. 1866.). Utcarészlet. Olajf.
12. 1905. Skutezky Döme (szül. 1850.). Munkában. Olajf.
13. 1907. Damkó József (szül. 1872.). Definitor. Terrakotta szobor.
14. 1907. Simay Imre (szül. 1867.). Mama meg a fia. Bronzszobor.
15. 1909. Mendlik Oszkár (szül. 1871.). Vihar a bisquaiai öbölben. Olajf.

LÁSZLÓ FÜLÖP: CSEKONICS GRÓFNÉ ARCKÉPE NAGY ARANYÉREM 1900.

Szm K T 50 – 125. l

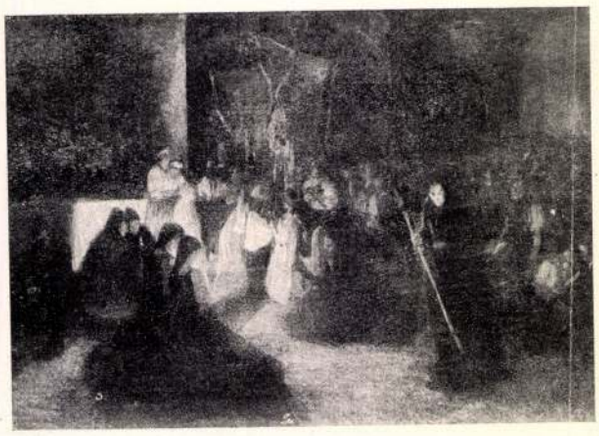

ZEMPLÉNYI TIVADAR: VIRRASSZATOK ÉS IMÁDKOZZATOK
NAGY ARANYÉREM 1900.

16. 1909. Glatter Gyula (szül. 1885.). Női arckép. Olajf.
17. 1910. Pentelei Molnár János (szül. 1878.). Ego eimi. Olajf.
18. 1910. Katona Nándor (szül. 1864.). Fenyőerdő. Olajf.

Állami kis arany-éremmel kitüntetett külföldi művészek:

1903. Hahn, Hermann prof. Éva. Bronzszobor.
1903. Hall, Olivier. Az Angerton-mocsár Észak-Lancashireben. Olajf.
1905. Dauchéz, André. Kóróégetés. Olajf.
1905. Gay, Walter. Fiatal leány geraniumokkal. Olajf.
1905. † Thaulow, Fritz. Nyári est Norvégiában. Olajf.
1906. Ancher, Michail. A művész arcképe. Olajf.
1906. Jernefelt, Eero. Arckép. Olajf.
1906. Smith, Wilhelm. A kikötő. Olajf.

AZ ORSZ. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT MŰVÉSZI DÍJAI:

I.

A Társulat kétszáz darab 4 frtos aranyból álló művészi nagy díja.

1. 1881. Gyárfás Jenő (szül. 1857.). Tetemrehívás. Olajf.
2. 1882. Benczúr Gyula (szül. 1844.). Bacchansnő. Olajf.
3. 1883. Mészöly Géza (szül. 1844., megh. 1887.). Részlet a Balaton vidékéről. Olajf.
4. 1884. Zala György (szül. 1858.). Mária és Magdolna. Szoborcsoport.

II.

600 frtos első társulati-díj.

5. 1885. Roskovics Ignác (szül. 1854.). Pici piros alma. Olajf.
6. 1886. Bihari Sándor (szül. 1855., megh. 1906.). A biró előtt. Olajf.
7. 1887. Vágó Pál (szül. 1851.). Vonónégyes. Olajf.
8. 1888. Margitay Tihamér (szül. 1861.). Kosár. Olajf.

400 frtos második társulati-díj.

9. 1885. Deák Ebner Lajos (szül. 1850.). Zöldséges vásár. Olajf.
10. 1886. Paczka Ferenc (szül. 1856.). Szent Benedek kísértése. Olajf.
11. 1887. Komlóssy Ede (szül. 1862.). Genre. kép. Olajf.
12. 1888. br. Mednyánszky László (szül. 1852.). Mindszentek napján. Olajf.

III.

2000 koronás társulati-díj.

13. 1889. K. Spányi Béla (szül. 1852.). Őszi regg. Olajf.

STRÓBL ALAJOS: KÜRTÖS ALAK A MÁTYÁSKÚTRÓL
NAGY ARANYÉREM 1901.

Dalmübarátok

A MŰBARÁTOK KÖRE ÖSZTÖNDÍJAI.

Sorra veszem most a nagyfontosságú *képzőművészeti és zenei ösztöndíjak* megalapítására vonatkozó törekvéseket és az elért eredményeket.

I. AZ 1500 FORINTOS MŰVÉSZI ÖSZTÖNDÍJ.

Gr. Zichy Jenő 1891 április 4-iki ülésen indítványozta, hogy a képzőművészet érdekében tartsa fenn a Műbarátok Köre azt az 1500 frtos ösztöndíjat, melyet Munkácsy Mihály megszüntetett. Tartsa fenn pedig olykép, hogy a Kör a maga részéről járuljon hozzá évi 600 frttal, a hiányzó 900 frtot pedig valamely módon szerezze meg. Zichy Jenő gr. a maga részéről 10 évi időtartamra nyomban évi 200 frtot ajánlott fel. Célja volt ezzel, hogy tehetséges ifjú művészek kiképeztessenek, jutalmaztassanak, s további tanulmányozás végett egy évet külföldön tölthessenek. A legközelebbi közgyűlésen Zichy gr. indítványát megismételte azzal a módosítással, hogy az ösztöndíj csak 9 évre állapíttassék meg. Az indítvány oly tetszéssel találkozott, hogy ott nyomban többen hozzájárultak az ösztöndíj hiányzó részéhez. Így: gr. Károlyi Alajosné, gr. Dessewffy Aurélné és gr. Széchenyi Béla 100—100 frtot ajánlottak fel évenkint. Az ösztöndíjhoz később hozzá-

járultak: gróf Andrássy Tivadar 200 frttal, gróf Zichy N. Jánosné 100 frttal évenkint, s így a nagylelkű műpártolók hozzájárulásával az évi 1500 frt biztosítva lett. Ezen ösztöndíj abban az időben egyike volt hazánkban alapított legnagyobb művészi ösztöndíjaknak, mely úgy a Képzőművészeti Társulat, mint a művészek által a legnagyobb elismeréssel fogadtatott. Az ösztöndíj *„A Műbarátok Ösztöndíja"* nevet nyerte.

A tárgyalások folyamán az is javaslatba hozatott, hogy az évi 1500 frt ne tekintessék szorosan ösztöndíjnak s külföldi utazási díjnak, hanem ehelyett a művészeknek a téli kiállításra küldött legjobb képeinek ítéltessék meg a díj, annyival is inkább, mert a Munkácsy-díjnál bebizonyult, hogy az ily ösztöndíjak nem voltak eredményesek.

E javaslat elfogadtatván, a pályázati felhívás kibocsájtatott. Eszerint a Műbarátok Köre 9 egymásutáni évre 1500 frtból álló ösztöndíjra hirdet pályázatot oly célból, hogy annak nyertese tanulmányai folytatása végett külföldre utazhassék. Részt vehetnek a pályázaton magyar állampolgárok festészeti vagy szobrászati műveikkel, melyeket az utolsó három év alatt fejeztek be, s az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Műcsarnokában még kiállítva nem voltak. Aki kétszer nyerte meg a díjat, többé nem pályázhatik. Elmondja azután még a felhívás, hogy a pályabíróság 9 tagból áll, kik közül három tag a Műbarátok Körét, három az adományozókat, három pedig a Képzőművészeti Társulatot képviseli. A Kör részéről megválasztattak: Feszty Árpád, Zala György, br. Lipthay Béla, az adományozók részéről: gr. Zichy Jenő, gr. Andrássy Tivadar és gr. Károlyi Tibor, a Képzőművészeti Társulat részéről: Bihari Sándor, Lotz Károly és Stettka Gyula. Később mások is tagjai voltak e bizottságnak, u. m. Keleti, Ströbl, gr. Zichy N.

Jánosné, Széchenyi Béla gr., Karlovszky, Kacziányi, Roskovics, Benczur, Vaszary, Kallós, Keleti, Mihalik, Márk L. és a Kör titkára.

Az első alkalommal pályázott 17 művész 29 képpel. Ezek közül László Fülöp „Regélő asszony" című képe és Zempléni Tivadar „Templomban" című festménye egyenlő szavazatot kapott. Az újabb szavazás László Fülöp *javára dőlt el,* s így az első díj az övé lett, s ezzel ő lett a díj első nyertese is. László Fülöp, aki világhírű festővé lett, Körünknek kezdettől rendes tagja volt.

A pályázat ezután évről évre közreadatott, s csak annyiban módosult, hogy a Képzőművészeti Társulat javaslatára 1893-tól nem a téli, hanem a tavaszi kiállítás alkalmából adatott ki a díj.

Az évről-évre ismétlődő részletek elsorolásába nem bocsájtkozom s csak az évek eredményét sorolom még fel.

A Műbarátok Ösztöndíjában az évek sorrendjében, műveik megnevezésével a következő művészek részesültek:

1. 1891-ben László Fülöp „Regélő asszony". Olajfestmény.
2. 1892. Iványi Grünwald Béla „Erdő szélén" és «A Krisztus születését hirdető angyal megjelenik a pásztoroknak» című olajfestményei.
3. 1894. Ujváry Ignác „Mária Jézussal". Olajfestmény.
4. 1895. Zempléni Tivadar „Szegény asszony otthona" és „Arcképtanulmány". Olajfestmények. Hat pályázó volt 9 képpel.
5. 1896. Kőrösfői Kriesch Aladár „Tordai országgyűlés". Olajfestmény.
6. 1897. Koszta József „Hazatérők". Olajfestmény, Egyhangúlag. 12 pályázó 12 képpel.

idja, hogy a pályaművek közt csak 29 volt olyan, y komolyabb bírálat alá vétethetett, de bármiképen álja is, még ezek közt sem talált egyet is, melynek a vadíj kiadható volna, vagy amely közzétételre s a vázat magasztos céljára méltó volna s így nem javaa a pályadíj kiadását. A beérkezett pályaművek mbeli sikere mellett nem csoda, ha azok közt sok ijtes akadt. Hogy a pályázat az országban mily szhangot keltett, abból is kitűnik, hogy a versek egy zét nyilvánvalóan egyszerű tanulatlan emberek írták. A bírálóbizottság ezután egy újabb pályázati felhívás ocsájtását javasolta s egyúttal azt is, hogy nyomban ymnus zenéjére is hirdettessék pályázat, mert a nusnál a zene játszik főszerepet s ha van egy kiváló emű, egyszerűbb szöveg is jobban jut érvényre s lában könnyebb lesz a meglevő szép és erőteljes re verset írni, mint megfordítva.

Az első javaslat fogadtatott el s a hymnus szöveúj pályázat hirdettetett 1893 május 1-ére szóló ridővel. Ha ezúttal eredményes lesz a szövegpályáa zenére is kitűzetik a pályázat 1895-re. A zenei ázatnál a jutalomdíj 150 db. arany lesz.

Az 1893 május 1-re, vagyis a második pályázati lejártára már csak 25 pályamű érkezett. Ugyanaz rálóbizottság ezúttal sem talált egyet sem a pályaek közt, mely nemzeti énekké válhatnék. A két telen szövegpályázat után a zenére sor sem került. ba jött ugyan az is, nem lenne-e jobb a jelesebb ket kérni fel szűkebb pályázatra? De ez nem követtt be. Ily körülmények közt a pályázat ügye további kedésig függőben hagyatott s többé nem is került ínre.

Abban a sorban részesült a Műbarátok Köre pályais, mint a többi Király-hymnus pályázat. Sokat

László Fülöp K

7. 1898. Hegedüs László „Liliomok között". Olajfestmény. Egyhangúlag. 9 pályázó 27 művel.
8. 1899. Katona Nándor „Őszi eső". Olajfestmény.
9. 1900. Kernstok Károly „Női arckép". Olajfestmény.
10. 1901. Katona Nándor művei.

Az 1901 március 4-iki választmányi ülés kimondja, hogy e 3000 koronás ösztöndíjat a jövő évtől kezdve megszünteti s az ekként megtakarított összeget művásárlásokra és műpártolásra fordítja.

Amint az eredményből látjuk, nem 9, hanem 10 esetben szolgáltatott ki a pályadíj, s hogy nem tévesztette el célját, mert olyanok nyerték meg, akikre mindig büszkeséggel tekinthetünk.

A kedvező sikert látva, 1898-ban a *Nemzeti Szalon* is kérte a Kört egy művészi ösztöndíj alapítására,

A Műcsarnok téli tárlatának díjai. A Képzőművészeti Társulat téli tárlata díjainak bírálóbizottsága dr. *Tékám* Lajos alelnök elnöklésével tartotta meg díjkiosztó ülését. Ez alkalommal a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár Pállik Béla-díját *Harangby* Jenő Ősz az Állatkertben című művének s ugyancsak a Vásárpénztár Jankó János-díját *Lüßnsdorf* Károly Síró fiú című rajzának, Halmos Izor életképdíját *Poll* Húgó Libapásztor című pasztelljének és ugyancsak Halmos Izor kisplasztikai díját felsőeőri *Fülöp* Elemér Ujságíró szoborművének ítélte oda.

Műteremhírek. *Karlovszky* Bertalan elkészült Odry Árpád mesteri portréjával, mely a kitünő színészt Hamlet kosztümében ábrázolja. A szenzációsan sikerült portré a Műcsarnok Tavaszi Tárlatán kerül bemutatásra. Most készül a mester műtermében Scitovszky Béla belügyminiszter arcképe. — *Vignali* Rafael mester műöntőjében most készül a Milleniumi emlékmű utolsó lovasszobra.

Pályázatot hirdetnek Lechner Ödön szobrára. A *Lechner Ödön Társaság* a napokban ülést tartott, amelyen e nagy építészünk emlékét megörökítő szoborpályázatról tárgyaltak. A társaság elhatározta, hogy a szoborra nyilvános pályázatot írnak ki és megkérik a fővárost, hogy a Liszt Ferenc térnek a Japán-kávéház előtti részét engedje át a szobor részére. A kávéháznak ezen a falrészén emléktáblát is akarnak elhelyezni. Ernst Lajos ezer pengőt ajánlott fel a szobor költségeire és az építőművészek a maguk körében már meg is indították a gyüjtést. A társaság elhatározta, hogy junius 2-án, Lechner Ödön halálának tizenötödik évfordulóján, emlékünnepet rendez, amelyen a nagy építőművészt a legkiválóbb esztétikusok fogják méltatni.

A Bolivár Simon szabadsághős szoborpályázatának határideje ez év márc. hó 1-én lejár. A terveket, vázlatokat Ecuador állam párisi követségéhez (91 Avenue de Wagram) kell küldeni.

Az Alpár-szoborpályázat eredménye. Az Alpár-szoborra *Szentgyörgyi* István, *Telcs* Ede egy-egy, *Markup* Béla szobrászművész pedig két pályaművet küldött be. A pályázat eredményének elbírálására az Ipartestület előljárósága tiztagú bizottságot küldött ki, amelynek elnökéül *Ziegler* Gézát kérte fel. A bizottságban az építőmesteri szervezetek alelnökei, a földmívelésügyi minisztérium, a Steindl-céh és az Iparművészeti Társulat képviselői vettek részt. A bíráló bizottság december 13-án jött össze, amely alkalommal kivitelre Telcs Ede művét (középkori kosztümös) fogadta el. A többi művész értékes munkáját bronzba önteti az előljáróság.

Magyar szobrász bécsi sikere. *Patzó* Pál néhány év óta Bécsben élő szobrászművészünk szép sikeréről adhatunk hírt. A bécsi temetőben most állították fel egy monumentális márvány síremlékét és befejezte Németh Máriának, a viághirű magyar énekesnő honfitársunknak kitünően sikerült büstéjét, amely nemes anyagba való áttétele után a Műcsarnok legközelebbi tárlatán kerül kiállításra.

Pogány Ferenc festőművész kiállitása Debrecenben és Nyiregyházán nagy sikerrel zajlott le. Mindkét városban az intelligencia állandóan erősen látogatta a nívós kiállítást.

Kiállítás Nagykanizsán. *Sass Brunner* Ferenc és *Sassné Farkas* Böske nagysikerű kiállítást rendeztek Nagykanizsán. Dr. *Sabján* Gyula polgármester három képet vásárolt meg a város múzeuma részére.

A Független Művészek Társasága január 22-én tartotta tisztújító közgyülését. A tisztikar választás eredménye a következő: Elnökké egyhangú lelkesedéssel *Kézdi Kovács* Lászlót választották meg. Társelnök *Tornyay* János, alelnök *Vigh* Bertalan, ügyvezető alelnök *Kiss Farkas* Imre, titkár *Krem* Mátyás, jegyző *Tóth Bartók* Jenő, háznagy *Popp* Domonkos, ügyész dr. *Popper* Samu lett. Választmányi tagok: Bauer István, Bayer Ágoston, Csányi Lajos, N. Fodor Olga, Gaár Vilmos, E. Hevesi Margit, Jaschik Álmos, Király Tibor, Klimó István, Magasi Németh Gábor, Náray Aurél, v. Pataky Ferenc, Pankotay Farkas Béla, Pálesch Pál, Radnay József, Schubert József, Szöllősy József, Telegdy Árpád, Ujházy János, Záhonyi Géza, Zierlich Rezső.

A szerkesztésért felelős: Dr. Gyöngyösi Nándor
A kiadásért felelős: földvári Dr. Nagy Jenő

Tevan Nyomda és Könyvkiadóvállalat Békéscsaba

kitünő minőségü.

Meinl-főzelék dobozban teljesen pótolja a friss főzeléket!

„A TÁRLAT LEGJOBB KÉPE" PÁLYÁZAT EREDMÉNYE

A Képzőművészet közönsége
KOMÁROMI KACZ ENDRE, LÁSZLÓ FÜLÖP és SZÁNTÓ MÁRIA képeit, SZENTGYÖRGYI ISTVÁN és SZŐDI SZILÁRD szobrait találta a Téli Tárlat legjobb műveinek.

Az a pályázat, melyet a *Képzőművészet* olvasóközönsége számára hirdetett, örömmel állapítjuk meg, igen eredményesnek bizonyult. Az eredmény két szempontból is igen tanulságos. Először is azért, mert a legjobbaknak bekerült művek valamennyije komoly művészi érték és így valóban érvényesül a *Képzőművészetnek* az az intenciója, hogy az ilyen szavazási versennyel hozzájáruljon a nézetek és elvek tisztázása révén egy egységes képzőművészeti közvélemény kialakításához. Másrészt a szavazatok nagy száma bizonyítja, hogy nemcsak szerkesztőségünket, de a közönséget is érdekli az ilyen izléspróba.

A szavazatösszeolvasó bizottság, a szavazatok összeolvasása után megállapította, hogy a legtöbb szavazatot a festményekre esett szavazatok közül *László Fülöp Rákosi Jenő portréja* kapta 72 szavazattal. Ebből a 72 szavazatból a legtöbbet 10-et *Endrőcy* Imréné úrhölgy (Budapest, V., Falk Miksa ucca 10.) adott le s így az első díjat, *Edvi* Illés Aladár tájképét ez a szavazó nyerte el. Második helyre *Komáromi Kacz Endre: Beethoven Martonvásáron* c. képe került 66 szavazattal. Ebben a kategóriában a legtöbb szavazatot 8-at *Várkonyi* István, Veszprém adott le s ezzel megnyerte *Lányi* Dezső terrakottáját. A harmadik helyet *Szánthó Mária: Ébredés* c. aktjának juttatták a szavazók 45 szavazólappal, melyek közül 7-et *Lampel* Sándor, Koltó adott le és így a *Bardócz* Árpád által festendő portrét, a festészeti harmadik díjat nyerte. Jelentékeny számu szavazatot kaptak még: *Karlovszky Bertalan Tékám Lajos* c. képe (41), *Mendlik Oszkár Orkánhullám az Atlanti Oceánon* c. festménye (32) és *Tatz László Zólyomi Ilyről* festett portréja (25).

A szoborművekre leadott szavazatok közül legtöbb, 96 *Szentgyörgyi István Szüret* c. kútszobrára esett. E szavazatok közül legtöbbet, 7-et *Bartha* Mili úrhölgy (Budapest, VII., Síp u. 10) adott le s így megnyerte a szobrászati első díjat, *Szüle* Péter tájképét. A második helyre *Szödy Szilárd Sebesült* c. szobra érkezett be 54 szavazattal. Ezt a díjat, szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos csendéletét dr. *Renner* Károly ügyvéd (Budapest, X., Ligeti u. 20.) nyerte 6 szavazólappal. Számos szavazatot kapott még *Bory Jenő Hültl Dezső müegyetemi tanárról mintázott szobra* (49) és *Martinelli Jenő Varázstánc* c. szobra (28.).

A díjnyertes művek közül *Komáromi Kacz* Endre festményét és *Szödy* Szilárd szoborművét már januári számunkban közöltük. László Fülöp, Szentgyörgyi István és Szánthó Mária győztes műveinek reprodukcióit e számunkban találja az olvasó.

Pályázatunknak ez a szép eredménye arra buzdít bennünket, hogy vállalkozásunkat tovább folytassuk. A Műcsarnok Tavaszi Tárlatára ismét 5 díjat fogunk kitűzni. Ennek a pályázatnak díjait és feltételeit márciusi számunkban közöljük.

HÍREK

Meghalt Pongrácz Szigfried szobrászművész. Ötvenhat éves korában váratlanul elhunyt Pongrácz Szigfried szobrászművész, aki a magyar képzőművészet egyik legszorgalmasabb munkása volt. Számos pályázaton figyelemreméltó alkotásokkal terelte magára a figyelmet. Az aradi Kossuth-szobor pályázatán II. díjat nyert, az állam és Budapest székesfőváros több művét vette meg. Művészi tanúlmányait a budapesti főiskolán végezte, mint Strobl Alajos egyik legjobb tanítványa. Első nagy művészi alkotását 1900-ban állította ki a Műcsarnokban és azóta különösen kisplasztikai művekkel a Műcsarnok majd minden kiállításán résztvett. Budapest székesfőváros hamvainak díszsírhelyet adott, melybe a művészvilág nagyszámban megjelent gyászoló közönségének részvéte mellett temették el.

A Berzsenyi Irodalmi és Művészeti Társaság most adta ki beszámolóját az 1925—28. évekről. Az Értesítőt Hortobágyi Ágost, a Társaság elnöke állította össze, gondos részletességgel számolva be az agilis dunántúli kultúregyesület eredményes tevékenységéről.

KERTÉSZ PÁL
császári és királyi udvari szállító • Úridivat és fehérnemükülönlegességek
BUDAPEST, VI. Teréz-körút 12. / Alapitási év: 1895.

Képzőművészet
III. évf. 17-12-

LÁSZLÓ FÜLÖP

MAGYAR HIRLAP 1937. XI. 23.

Meghalt László Fülöp

Londonból jelentik: **Lombosi László Fülöp, a világhírű magyar arcképfestő hétfőn délután 4 óra 30 perckor londoni otthonában hosszas szenvedés után meghalt.**

A világhírű magyar művészt teljes csendben helyezik örök nyugalomra. Temetésén csak a legközelebbi családtagok vesznek részt. A közeli napokban az elhúnyt emlékére egy londoni templomban gyászistentiszteletet rendeznek, amelyen megjelennek a művész nagyszámú előkelő tisztelői, az angol képzőművészet, a szellemi és társadalmi élet kiválóságai.

*

László Fülöpnek, a világhírű festőművésznek több rokona él Budapesten. Testvéröccse *László* Marcell, aki másfél esztendő óta súlyos beteg, úgyhogy családja nem is merte vele közölni bátyja halálát. Budapesten van férjnél egyik nővére és itt él unokaöccse, dr *Laub* László, a neves gégeorvos is.

Hóman Bálint kultuszminiszter még az éjszaka folyamán részvéttáviratot intézett *László* Fülöp özvegyéhez, amelyben *őszintén átérzett, mély részvétét* fejezi ki a nagynevű, kiváló művész elhúnyta fölött.

László Fülöp élete

Királyok festője volt *László* Fülöp — talán utolsó a sorban, akik pályájuk során egy galériát festettek meg koronás uralkodók arcmásaiból. Életét és sikerét tekintve, kései utóda a régi nagy mestereknek, akikért országok és királyok versengtek s ha a maga adományaiban nem tartozott is a művészet nagy úttörői, sem klasszikus maradandóságok jelentős alkotói közé, nagy arcképfestő tehetségének emlékeit bizonyára évszázadokon át őrzik majd múzeumok úgy is mint művészi s úgy is mint történelmi emlékeket. Kitűnő festő volt, telve komoly művészi kvalitásokkal, de egyben eszközeiben és hajlandóságaiban mindazzal, a mi e festői jótulajdonságait népszerűvé tehette.

Ezenfelül pedig stílusának sima és finom előkelősége szinte kiszemelte arra, hogy azokat ábrázolja elsősorban, akik az élet elitjét jelentik.

Fényképészinas és rajzoló

Pedig *László* Fülöp pályáját igazán nem koronák árnyékában kezdte, hanem a fotografusműhely retusírozó-lámpájának világosságában. Már kora ifjúságában telve volt hajlandósággal a képírás művészete iránt. Szüleinek és sajátmagának sorsa mégis arra kényszerítették, hogy *Streliszky* fényirdájába, vagyis fotografusműhelyébe kelljen tanoncként beállnia. De emlékei között ott kísértett az a néhányszor tíz krajcár, amelyeket a régi Népszínházban, mint gyerekstatiszta keresett s amelyekből rajzeszközöket vásárolt s az a rövid idő, amelyet mint díszletfestő-tanonc a Népszínház ötödik emeletén, *Lehmann* műtermében töltött.

Ezek az emlékek vitték el 17 éves korában *Streliszky* műtermében és *Fischer* porcellángyáros rajzasztalától az *Iparművészeti Iskola* s kevéssel utóbb az akkori *Képzőművészeti Főiskola* növendékei közé. *Székely* Bertalan és *Lotz* Károly tanítványa lett s már növendékkorában feltűnt rajzainak tökéletes biztonságával.

Bár akkor erősen a genre-festésre és történelmi panneaukra szorították, mintha tudatosan készült volna eljövendő portretista pályájára. Minden iskolai stúdium-feje szinte előtanulmány volt az arcképfestéshez.

München—Párizs—Berlin—Róma

Ami ideje maradt, a fiatal festőnek — akinek példás szorgalmát sokáig emlegették az Akadémián —, azt nyelvtanulásra fordította. Ez is, mintha előre megérzése lett volna, későbbi európai vándorútjának. Iskolai eredményeit az állami ösztöndíj jutalmazta, amelyet esztendőkön át élvezett itthon, Münchenben és Párizsban. Bár müncheni stúdiumait *Liezen-Mayer* Sándor mellett csak 1892-ben fejezte be, itthoni első nagy sikerét már meghozta az 1891-i társulati kiállítás, melyen *Regélő öregasszony*-a a műbarátok 1500 forintos díját nyerte el. Mesterének, *Liezen-Mayernak* arcképe pedig első nagy külföldi sikere a müncheni *Glaspalastban.*

Néhány hazai és külföldi arcképe után első hivatalos meghívása *Wekerle* Sándor arcmása volt, majd *Szilágyi* Dezsőé a Kúria csarnoka számára. Hamarosan azonban az ország határain kívül is egyre inkább foglalkoztatják. A bolgár királyi udvar után *Hohenlohe* herceg birodalmi kancellár arcképe nyitja meg az utat a német császári udvarba. Előbb a császárnét festi meg — mint ezredtulajdonost egy ezred megbízásából. A képet meglátja a császár — s egyenes kívánsága, hogy ő is modell ülhessen a magyar festőnek. Pályájának legnevezetesebb állomása pedig Róma, ahol előbb *Rampolla* bíborost örökíti meg, aztán pedig *XIII Leó* pápa híres arcképe teszi ismertté nevét az egész katolikus világban, mert hisz ennek a képnek sokszázezer reprodukciója terjedt el mindenütt.

A Pálma uccából — Londonba

Mindezideig azonban tulajdonképpen otthona és munkahelye Budapesten van. A pálmauccai lakásban fejezi be és teszi teljessé műveit. Csak jóval azután, hogy angol menyasszonyát, akivel még Münchenben ismerkedett meg, feleségül veszi, költözik ki Angliába, hogy aztán ottani műterme valóságos találkozója legyen a hivatalos és társadalmi élet legelőkelőbbjeinek, akik azt ambícionálják, hogy őket is az a művész örökítse meg, aki királyuk vagy császárjuk kedvenc arcképírója.

Angol állampolgár — magyar festő

Hétesztendei angliai tartózkodás után szükségesnek látja, hogy felvegye az angol állampolgárságot. Szerencsés pillanatban történik ez, mert biztosítja a lehetőséget számára, hogy a kevéssel utóbb kitört világháború alatt nyugodtan dolgozhasson tovább, bár ezt az elhatározását akkor itthon és külföldön sokszor félreértették. A háború befejezése után *László* Fülöp megragadott minden alkalmat, amellyel azt bizonyíthatta, hogy szívvel-lélekkel megőrizte kapcsolatait Magyarországhoz. A legutóbbi néhány év alatt kétszer is járt itthon. Mindkét alkalommal megfestette a kormányzó arcképét és egész sorát a magyar közélet kiválóságainak.

Hatvannyolcesztendős korában, néhánynapi betegség után halt meg. Halála végét jelenti annak a nagyszerű históriai galériának, amelynek számbeli teljessége e kor szereplőinek arcképeivel csak *Van Dyck* hasonló gazdagságával hasonlítható össze.

Londonból írja a Magyar Hirlap tőja: A néma levente londoni bem nak időpontját nagyon jól választotta Gilbert *Miller:* karácsony felé köze amikor a legtöbb angol színház a költészetet szólaltatja meg színpadán.

Az előadás híven követi a pesti re Sőt *még a díszleteken is alig válto* Csupán *az első felvonás díszlete kül a budapesti eredetitől:* Londonban gas-szellős olasz loggiát látunk Zilia szobája helyett, bár a csendes, zárkózott szobába inkább beleillik Zilia önmegtartóztatása. A londoni előadás napfényes olasz hangulatot hoz az első felvonás színpadára.

Ziliát Diana *Wynyard* alakítja, a londoni közönség egyik fiatal kedvence. A budapesti közönség is ismeri az angol színésznőt: Noel *Coward: Cavalcade* című filmjének főszereplője volt. Agárdy Pétert, *Törzs* Jenő szerepét Ralph *Richardson* játssza kitünően, bár nem olyan sokoldalú művész, mint *Törzs.* A ruhák és jelmezek mind gyönem érzi át a darab igazi magvat, ő „javítani" akar rajta és így többnyire elrontja. Ez alól a szabály alól *A néma levente* dícséretes és ritka kivétel.

Az angol ujságok rendszerint beszámolnak arról, hogy *milyen fejlett színházi kultúra van Budapesten* — sajnos azonban eddig ezt még kevéssé sikerült az angol közönségnek kézzelfoghatóan bebizonyítani. *A néma levente* mindenesetre *nagy lépéssel vitte előre a magyar színházi kultúra jóhírnevét Londonban.*

Keddi színház

Operaház: Walkür (½7. A. bérlet 6. sz.).

Egy francia film elé.

A *Táncrend* kétségkívül a szezón egyik legnagyobb művészi és közönségsikere lesz. A francia filmgyártás megint felülmúlta önmagát. De nem is csoda, ha a szüzsét olyanok irták, mint Jean *Sarment,* az *Aranyhalász* költője és epizódszerepeket játszanak Harry *Baur* és Pierre *Blanchard.* Végtelenül finom és keserű a *Táncrend* szüzséje. Christine asszony érdekből ment férjhez tizenöt évvel ezelőtt és most itt marad egyedül és magárahagyottan. Csak egy elfakult táncrend emlékezteti tizenhatéves multjára, első báli éjszakára. És elindul, hogy megkeresse a multat. Mi lett volna, ha... ha mindhalálig tartó szerelmet ígérő partnereit választotta volna. Az első öngyilkos lett miatta, a költőből rovottmultú lokáltulajdonos lett, a harmadik sitréner a havasok közölt és csak a havasok érdeklik, a muzsikus bánatában szerzetes lett, a politikus vidéki polgármester, aki éppen a szakácsnőjét veszi el, az orvosból beteg roncs, tiltott műtétek külvárosi vámszedője. Mindnek elsiklott az élete, csak a fodrász maradt meg vidáman derüs otrombaságában. Csupa kabinetfigura, csupa briliáns kis történet a *Táncrend.*

Lilian Harvey szerdán, 24-én Budapestre érkezik és az Uránia Színházban minden előadáson személyesen fellép.

Somlyó Zoltán emlékezetére! *Somlyó* Zoltán-emlékestet rendeznek a tragikus hirtelenséggel [illegible] költő barátai december 19-én,

tyakomédia. — **Hiradók.** — Előadások: ½5, 7, ½10, szomb., vas.- és ünn.: ½3, ¾5, ½8, ¾10. — Vasárnap délelőtt 11 órakor féláru reprizmatiné: **Romeo és Julia.** Fősz.: Norma Shearer.

RÁDIUS FILMSZINHÁZ. Nagymező u. 22-24. (Tel.: 129-250, 122-098.) Prol.: **Hajnalhasadás.** F.: Annabella. — Előadások: ¾6, ¾8, ¾10, szomb., vas., ünn.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. — Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné: **Egy esős délután.** — Félehlyárak.

ROYAL APOLLO Erzsébet krt. 45-47. (Tel.: 342-946, 141-902.) Prol.: **Pusztai szél.** F.: Lázár M. — **Kisérő műsor. — Corvinia. Olaszország havas bérce. — Hiradók.** — Előadások: 6, 8, 10, szomb., vas., ünn.: 4, 6, 8, 10.

URÁNIA FILMSZINHÁZ. Rákóczi út 21. (Telefón: 146-046.) **Elssler Fanny.** Fősz.: Lilian Harvey. — **Magyar és Fox világhiradók. — Szépség — egészség.** — Előadások: 5, ½8, ½10, szomb., vas.- és ünn.: ¾3, 5, ½8, ½10. — Uzsonnázóban Barna-jazz. — Vasárnap d. e. ½11-kor: **Lakner bácsi gyermekszinháza uj műsorral.**

Utánjátszó filmszinházak:

HOLLYWOOD FILMSZALON. Bethlen tér 3. (Tel.: 142-435.) **Éjszaka kezdődött.** Fősz.: Charles Boyer. — **Hiradók.** — Előadások: ½4, ½6, ½8, ½10, vasárnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. — Az első előadás mérsékelt helyárakkal. — Vas. d. e. ½11 órakor matiné: **Pajkos herceg.** Fősz.: Jeanette MacDonald.

SPO

A nagycsapato a bajnok

A Nemzeti Bajnokság tizedik fordulója valamennyi mérkőzésen a nagycsapatok és a favoritok győzelmét hozta meg. Az eredmények úgy alakultak, hogy a tizedik forduló után csaknem teljesen helyreállt a nagy csapatok tavalyi sorrendje.

A legérdekesebb mérkőzések a hungária-úti sporttelepen kerültek eldöntésre. A bevezető játékban a *Ferencváros* és *Budai 11* csapatai találkoztak. A *Ferencváros* 3:1 (1:0) arányban verte a budai legénységet. A zöld-fehérek balszélsője ezúttal *Gyetva* volt. A *Ferencváros* a játékidő első részében fölényes könnyedséggel mozgott, iskola játékot mutatott be és szerencsés esetben nagyszámú gólt rúghatott volna ellenfelének kapujába. Helycsere után, amikor a zöld-fehérek már 2:0 arányban vezettek, védelmi hibából jutott a *Budai 11* egyetlen góljához. Ekkor kissé megtorpant a *Ferencváros,* de csakhamar önmagára talált és egy további góllal beállította a végső eredményt.

A következő játékban a *Hungária* és a *Kispest* csapatai állottak szembe. A *Hungária* 2:0 (2:0) arányban verte ellenfelét. A siker teljesen meggyőző volt, mert a kék-fehérek, noha *Cseh* nélkül játszottak, az egész vonalon magasabb színvonalon álló játékot nyujtottak ellenfelüknél. A *Kispest* csapat lelkes, önfeláldozó játékával, gyorsan keresztülvitt támadásaival igazolta az utóbbi mérkőzéseken elért eredményeinek jogosságát.

László Fülöp

— **László Fülöp fia a kormányzónál.** Horthy Miklós kormányzó, mint emlékezetes, a Corvin-diszjelvényt küldte el végső kitüntetésül a halálos ágyán vergődő László Fülöpnek. A müvész életéről már akkor lemondott volt az orvosi tudomány, de László még eszméleten volt, mikor a kitüntetés hirét közölték vele és még örülni tudott neki. Hálája, amelyet már maga nem birt kifejezni, hozzátartozói vállalták örökül s az özvegy, meg az öt László-fiu a legidősebb fiut, Henryt bizta meg azzal, hogy a család nevében köszönetet mondjon a nagy kitüntetés adományozójának, Horthy Miklós kormányzónak. László Henry 48 órát töltött Budapesten és közben a kormányzó külön kihallgatáson fogadta. Még a kihallgatás napján késő éjszaka visszautazott Londonba László Henry.

Ujság 1937 XII 10

1937 KEDD, NOVEMBER 23.

LAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112—295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112—295. Erzsébet-körut 1. Telefon 135—296. A fiókok jegyzékét vasárnap közöljük az apróhirdetések élén

LÁSZLÓ FÜLÖP

LÁSZLÓ FÜLÖP

A művész, aki magyarnak született és mint a világ egyik legünnepeltebb művésze Angliában halt meg, csodálatosan nagy és szép példáját adja életével és pályájával annak a világhóditó magyar tehetségnek, amelynek nem egyetlen, de egyik legragyogóbb képviselője volt László Fülöp. Amikor most halottas ágya felé tekintünk, ez a példa vigaszt és fölemelkedést jelent abban a gyászban, amely Angliát és Magyarországot szinte családiasan egyesiti.

A régi és sokat idézett szállóigét, amely szerint »a művész hazája széles e világ«, egyrészt megerősiti, másrészt megcáfolja László Fülöp gazdag és regényes élete. Az egykori szerénysorsu budapesti fiatal ember, aki, mint uralkodók, fejedelmek, egyházi és világi főméltóságok arcképfestője, mint a művészet arisztokratája élt, dolgozott és halt meg az angol fővárosban, valóban megtestesitője annak a magasrendü nemzetköziségnek, amely csak a művészek, csak az igazán nagy művészek kiváltsága, de megtestesitője annak a nemzeti érzésnek is, amely — tul a világhirnéven, tul az állampolgársági kötelékeken — mindig a születés, a származás, a hazai föld vérségi kapcsolatát érzi és érezteti fontosnak életében, munkájában és ennek az életnek, munkának diadalaiban.

Mint Liszt Ferencet, ugy László Fülöpöt is joggal tekinthette szellemi nagykövetének a magyarság. Szellemi nagykövetének, aki az egész világ előtt soha nem lankadó érzéssel tett hitet magyarsága mellett, ugyanakkor, amikor pályafutásának nagyszerü lendülete idegenbe sodorta. Igen sok azonosság van egyébként is a két magyar művészfejedelem élete, pályája és lelkisége között, de ami a kettőt teljes párhuzamban mutatja, az nemcsak pályafutásuk diadalmas nemzetközisége, hanem nemzeti érzésüknek még ennél is diadalmasabb ereje és állandósága.

Ahogy Liszt Ferenc számtalanszor hitet tett magyarsága mellett, ugy László Fülöp sem szünt meg soha hangoztatni és hangsulyozni, hogy ő, aki nemcsak mint művész volt arisztokrata, hanem mint ember is közel állott az angol arisztokráciához, szivében, lelkében magyarnak érzi magát. Vajjon nekünk, magyaroknak viszont hangoztatnunk, hangsulyoznunk kell-e külön is, mit jelent az, ha olyan művész, olyan egyéniség, mint László Fülöp, aki évtizedeken át szuverén tekintéllyel uralkodott a festőművészet birodalmában, alkotásaival, diadalaival és tekintélyével állandóan arra figyelmezteti a nagyvilágot, hogy van valahol egy kis nemzet, amely ilyen nagyságokat tud kitermelni szellemiségének és tehetségének őstalajából?

László Fülöp életének és pályájának ezt a figyelmeztető tanitását megérti és hálával, hódolattal köszöni meg minden magyar.

Az a magas kitüntetés, amellyel Magyarország kormányzója épp a napokban tisztelte meg a világhirü művészt, bizonyára nemcsak egy világkarriér, egy hatalmas művészpálya jutalma volt, hanem elismerése azoknak a halhatatlan érdemeknek is, amelyeket László Fülöp művészetén felül azzal is szerzett, hogy az egész világ előtt ismertté, becsültté, sőt irigyeltté tette a magyar tehetséget.

Olyan művészkarriért, aminőt ő befutott, csak legmerészebb és legcsillogóbb álmaikban látnak minden nemzet művészei. De vajjon hány volna közöttük, aki nem szédülne meg odafenn a nemzetközi hirnév ormain, aki, mint a világ legnagyobb és leggazdagabb birodalmának állampolgára is annyira meg tudna lelkében maradni szülőhazája fiának, ahogy László Fülöp megmaradt magyarnak? Vajjon hány volna közöttük, aki nemcsak ragyogását és erkölcsi, anyagi előnyeit élvezné kivételes pályafutásának, hanem ennek a pályafutásnak felelősségét is annyira átérezné, amennyire ezt

oldására vonatkozó javaslatokról. Azt az előterjesztés hogy *Budapesten diákházat létesitsenek*, szintén meg értéssel fogadta a miniszter és kijelentette, hogy javaslatot felülbirálja és rövid időn belül értesité ad a teljesités lehetőségeiről.

A diákszövetségek vezetői örömmel és megnyug vással vették tudomásul a miniszter válaszát.

A kereszténypárt gyülése Pomázon

Vasárnap Pomázon népes nagygyülést tartott Egyesült kereszténypárt. *Abt Albin*, a budakörnyé szervezetek vezetője német nyelven ismertette a pá célkitüzéseit. *Kern Aurél* ny. törvényszéki biró a fejtegette hogy *a mai jobboldali szélsőségek jelsz vaikat és módszereiket tekintve, csaknem azonos az 1918-ban Károlyi Mihályék által folytatott prop ganda-tevékenységgel.* Sulyos felelősség terheli a v zetőket azért, hogy az ifjusági szervezetek egyrész ben nem vetnek gátat a fiatalság szellemét megmé gező törekvéseknek és engedik félrevezetni az ifjus got. A lelkes hangulatu gyülés a Himnusz eléneklés vel ért véget.

A haució

Irta Szekula Jenő

A férfi lihegve helyezkedett el a tömör kert széken a nyári vendéglő ősi platánjai alatt: fujt é izzadt, mint a tulfütött rozoga lokomotiv, nyilvá nagyon kifárasztotta az evezés, mig imádottját cső nakon idehozta erre az elhanyagolt dunai szigetr A nő karcsun és lengén ült le melléje, még fáradt nak sem látszott, igaz, hogy nem is igen evezet csak hagyta vontatni magát dagadt és izmos lo vagjától.

— Milyen romantikus ez a sziget! — sóhajtot föl a hölgy, sóvárogva bámulva a távoli erdő felé ahogy kibontakozott ezüstlő kígyó módjára süt kérező folyamág mentén.

A férfi megértően pislogott rőt és pillátla szemhéjaival. De lusta volt arra, hogy beszéljer Türelmetlenül zörgött a poháron.

— Pincér! Étlapot! — kiáltotta falánk étvágy tól sarkallva.

Teljes ellentétei voltak egymásnak: a nő egy szerü tréningruhában is üde és vonzó jelenség mintha frissen vágták volna ki valami divatla szines mellékletéből. Alakja kivont kardpenge kar csuságára emlékeztetett. A férfi dagadtfejü, vör henyeshaju és szeplős, alakja elnehezedett, min állatkertben halálra hizlalt orrszarvué. Ellentéte voltak, — és mégis vonzódtak egymáshoz, ahog olyan szépen meg van irva regényekben. A férfi vonzotta a lány karcsusága, a nőt pedig vonzott a férfi pénze.

A nyári vendéglőn vastag betükkel ült a enyészet jegye. De elég jó vacsorát kaptak.

A fizetésnél a vendég százast vett elő dagad pénztárcájából, átnyujtva a kocsmárosnak, ak petyhüdt sárgásbarna bőrével fenyegetően kétfel meredő tigrisbajuszával olyan benyomást tett mint egy haramiavezér a havasokban, aki azonba el van keseredve, mert rosszul megy az üzlet, hó napok óta senki sem kerül útjába, hogy kirabol hatta volna.

936 Pesti Hirlap I 12

Pesti Hirlap

Kaiserl. Kurier

SZINHÁZ ÉS ZENE.

László Fülöp a régi Népszinház diszletfestő-termében

A Pesti Hirlap tudósitójától.

London, 1936 január. *László Fülöp*, amint arról a Pesti Hirlap már hirt adott, az emlékiratain dolgozik. A mester ugyanis egész életében naplot vezetett, ezenkivül minden levelezését gondosan eltette. Ehhez hozzászokott már akkor, amikor még sejtelme sem volt arról, hogy valamikor előkelőségeknek, trónok betöltőinek, irodalom és tudomány koronázatlan királyainak lesz festője.

László Fülöp mester emlékirataiban számot ad egyfelől saját munkájáról, művészeti törekvéseiről, másfelől azokról a kiváló személyekről, akiket megismernie alkalma volt. Ha valakire, ugy László Fülöpre áll az igazság, hogy az igazi arcképfestő, egyszersmind lélekelemző; az arckép egyszersmind lélekrajz. László Fülöp ilyen lélekrajzokkal szolgál. Ezek érdekessége most megkétszereződik, amikor a mester nemcsak művészeti dokumentumokkal, hanem végigélt irodalmi adatokkal is szolgál.

Hampsteadi műtermében kerestük fel a mestert, aki éppen akkor végzett nehány utolsó ecsetvonást egyik vásznán.

— Ezer bocsánat, — kezdtem a szót. — Azt hittem, emlékirataiban zavarom meg a mestert, most látom, hogy bünöm sulyosabb.

— Ne higyje, — vette át a szót László Fülöp. — Nekem megvan a magam munkabeosztása: ha az irásban elfáradok, a festőállványhoz megyek. És ha elfáradtam a festésben, emlékirataimhoz fordulok. A kettő közt pedig szivesen elbeszélgetek. Mivel lehetek az ön szolgálatára?

— Az ön emlékeiből szeretnék egyet-mást hallani.

— Szivesen beszéltem ezekről azelőtt, — mondta László Fülöp. — Most azonban elsősorban mindent könyvemnek szánok. Mi az mégis, ami leginkább érdekelné?

— Lesz-e benne valami magyar dolog?

— Hogyne lenne. Lesz benne sok. Mondtam, hogy életem minden eseménye benne lesz, már pedig sok minden történt velem Magyarországon és magyar honfitársaimmal kapcsolatosan. Sokat is köszönhetek régi hazámnak.

S a mester az ő fiatalosan mosolygó szemével rám nézett, azután igy folytatta:

— *Elmondom önnek első festőművészeti küzdelmemet, sikeremet és tragédiámat.* Apró gyermek voltam, amikor gyermekálmaim nevezetes stációhoz érkeztek el. Belekerültem a régi *Népszinház* tündérvilágába, ahol *Evva Lajos* nagy sikerek közepette hozta szinre *Strogoff Mihály* világkörüli utazását. Ennek egyik hatásos jelenetében szibériai számüzöttek szerepelnek egész családjukkal egy elsüllyedésre itélt hajón. Ehhez apró gyerekekre volt szükség. Egy iskolapajtásom pártfogásának köszönhettem, hogy én is éghettem és sülyedhettem a hajón, amiért markomat tiz krajcár esténkinti honorárium ütötte; ezen papirost és szines ceruzát vásároltam.

— Szép dolog volt az égés és süllyedés, de még szebbek a festett diszletek. Egy kis ügyeskedéssel sikerült *Lehmann* diszletfestő mester egyik segédével szóba állnom. Lehmann nagyhiru ember volt, családjában örökletes volt a diszletfestés . . .

— És a léghajózás, tettem hozzá, mert a pestieknek Lehmann apja szolgált először szabad fölszállással.

— Engem mindenek felett a diszletfestés érdekelt, — folytatta *László Fülöp*. — Anyák szive jobban meglágyitható, mint apáké. Nekem is édesanyámat sikerült rávennem, hogy fogjon kezemen, illetve, hogy én foghassam kézen őt és vezethessem el Lehmann műtermébe, egy hatalmas hombárba a Népszinház ötödik emeletén. Fölértünk, bekopogtunk, ott álltunk a nagy Lehmann előtt. Mamám volt a szónok, én pedig heves szivdobogás között néztem Lehmannt és szivtam be teli tüdővel a festékszagot.

— De mire is használhatnám ezt a fiucskát, rázogatta a fejét Lehmann. Inkább azon kellene igyekeznie, hogy tanuljon és nagyobbra nőjön. Hiszen még akkora sincs, mint az ecset, amellyel itt dolgozunk.

Végül azonban átnézte rajzaimat, amelyeket különösképpen az ő számára készitettem és kimondta a nagy szót, hogy ott maradhatok.

Nyolchónapos boldogság következett. Én voltam a legboldogabb gyermek a világon. Dolgoztam, ahogy csak tudtam. Kevertem festéket, előkészitettem vásznat, kicsiben magam is terveztem diszleteket, sőt végül már festettem is. Mindezért természetesen fizetést is kaptam.

Jó egytucatnyi személyzet sürgött-forgott ott a nagy műteremben; mindenkinek volt egy-egy kedves, jó szava hozzám. Én is igyekeztem kedves és használható lenni. Itt jött azután a baj. Egy alkalommal ugyanis Lehmann igy szólt hozzám:

— Nézd, fiacskám, fogd ezt a levelet és vidd el ahhoz a nénihez, akit többször láttál itt a műteremben; tudod, kihez . . .

Nagy küzdelem indult meg lelkemben. Milyen becsületnek vettem én máskor, ha a mester szólt hozzám. Most azonban összeszorult a szivem, éreztem, hogy pirulok is, sápadok is Végül, néhány másodpercnyi küzdelem után — *megtagadtam a küldöncszolgálatot.* Az ajkamba haraptam, hazamentem és nem tértem többé vissza a műterembe. Lehmann hiába próbált engesztelni . . .

— Haragom természetesen később lecsillapodott, Lehmannt visszavettem a szivembe, most is szeretettel gondolok reá, de, hiába, összeköttetésünk akkor megszakadt.

—y.

Dr. Margittay Lóránd bálelnök és Magdolna királyi hercegnő, dr. Fáy Kiss István és Gölniczy Margit, dr. Losonczy Elemér és Teöke Erzsike, dr. Muzsnay Zsombor és Krayer Ádi, Korompay László és Döller Baba, Somlódy Ferenc és Toperczer Jca, dr. Hanh Frigyes és Hallósy Klári, Solty György és Karvaly Ilus, Geszler György és Robonyi I y, Simó Lász ó és Teöke Magdi, Ludwigh János és Bertalan Baba, Bánó J. István és Dániel Bözsi, Tolnay Tibor és Láng Ily. — A magyarruhás csárdásnyitó párok után még a következő leányok nyitottak: Báró Kray Marianne, Zakár Iidikó, Zupka Baba, Szolnok Mädy, Jekkelfalussy Belly, Kállay Iru, Kállay Lonci, Mayerszky Etelka, Majunkó Baba, Schirilla Lily, Márffy Sári, Márffy Baby, Beer Zsuzsa, Szilvay Ily, Kállay Klári, Greschik Ily, Némethy Baba, Szentimrey Magdi, Maléter Bobi, Toperczer Mária, Markó Ernesztin, Varga Lily, Entz Juci, Walkó Gabriella.

Asszonyok: Dr. Hoepfner Pálné, dr. Bogsch Gyuláné, Szilvay Kornélné, Lukovichy Endréné, özv. Toperczer Ernőné Rehák Rezsőné, Walkó Ottóné, Lombay Viktorné, Ferincz Ferencné, Láng Rezsőné, Dalnoki Ferencné, dr. Robonyi Ferencné, özv. Höfer Jenőné, dr. Greschik Jenőné, Karvaly Viktorné, Wéhly Rudolfné, Berzeviczhy Lászlóné, Bozzay Ödönné, Jónyné Berzevichy Szerafin, Takácsyné Jóny Magda Beer Istvánné, Bakay Alfrédné, Gölniczy Oszkárné, Brunner Károlyné, Csepel Béláné, Szénchey Antalné, dr. Baksay Antalné, dr. Tantó Gyuláné, Horváth Tiborné, Barsy Gyuláné, dr. Walkó Mihályné, dr. Müller Mihályné, Erdélyi Sándorné, Oberlaender Rezsőné dr. Vadas Vilmosné, Szentimrey Jenőné.

Leányok: br. Kari Zita Heléna, Nemeskéry Baba, Olter Lulu, Szilvay Ili, Lukovichy Márta, Toperczer Ica és Magdi, Töke Erzsi és Magda, Walkó Gabi, Rehák Cili és Sára, Lombay Márta, Láng Lili, Nagy Mária, Robonyi Ili, Höfer Ilus, Greschik Ili, Karvaly Ilus, Fernández Sári, Wéhly Edith, Jóny Edith, Bozzay Edith, Beer Zsuzsa, Vidor Erzsébet, Schirilla Lili, Bakay Rita, Gölniczy Margit, Diann Marianne és Erzsébet, Csepel Éva, Brunner Zsike, Széchey Edith, Scholtz Henrietta, Péchy Mária, Hébelt Ilus, Szentimrey Jolán és Magda, Róka Magda, Kertész Böske, Lám Kató, Jankra Annie, Lux Kata, Scher Bébi, Karvaly Kata, Hollay Irén és Ilona, Krayer Adrienne, Kállay Klára, Kokas Kató Debrecen, Varga Livia, Szolnok Mädy, Zletinszky Valéria és Piroska, Nagy Manci, Lorenz Alice, Dániel Erzsébet, Tóth Klementin, Tóth Aliz, Jakó Ieuka, Antal Ilonka, Cornides Edith, Bóné Erzsébet, Lubláry Angéla, Brunner Klári és Tusi.

BBTE Keddi esték. A Budai Torna Egylet f. hó 14-én rendezi Széll Kálmán-téri klubházában legközelebbi „Családi est"-jét, amely estéknek sorozatos jó hangulata már előre biztosítja a budaiak febr. 15-én rendezendő hagyományos „Álarcos jelmezbál"-jának sikerét. Meghivóigénylések a titkárságnál, Vérmező-ut 1—3. Telefon 51—7—98.

A Gutenberg Társaság Nyomdászok Zene és Művészeti Köre 1936 február hó 1-én rendezi reggelig tartó szokásos álarcos, jelmezes „Gutenberg" táncestélyét a vasasok márványtermében (VIII., Magdolna-utca 5—7).

Technikus Bál. A Műegyetemi Segélyegylet január 15-én rendezi a Vigadóban 65-ik bálját, amelyen a legfőbb védnöki tisztet József kir. herceg Auguszta kir. hercegasszony, József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegasszony vállalták. Báliroda: Műegyetem, magastöldszint 41. Telefon: 59—59—2 és 59—8—09.

Katolikus Bál. Ujszerü és művészi táncbemutatókkal nyitják meg a Katolikus Bált jan. 18-án a Vigadóban. A bál vezető háziasszonya Hóman Bálintné, a bálelnök tisztét Erődi-Harrach Tihamér tölti be. Résztvesz a munkában a Katolikus Bál régi gárdája is Hindy Zoltán és Zsembery István vezetésével. A rendezőgárda elnöke dr. Gál Imre. Báliroda: minden d. u. 5—8-ig Szerb-u. 9. Telefon: 855—29.

A Szent István Bál-t január 18-án rendezik a Pannonia-szállóban. A rendezőgárda élén ifj. őrgróf Pallavicini György elnök, dr. Losonczy Elemér ügy. elnök, Dalma Pál, Diner Gábor, Hegyi Ferenc, ifj. gróf Tisza Kálmán, Kiss György, Zahorán Ákos állanak. Báliroda IV., Irányi-utca 21—23. félem., tel. 84—2—42, mindennap 6—8-ig.

A kereszténypárt tanügyi bizottsága január 18-án, szombaton este 9 órakor a Budai Vigadóban nagyszabásu müsoros felvonulással egybekötött táncestélyt rendez. Meghivóigénylés IV., Városház-u. 10., délután 5—6 óráig.

A Budapesti Református Diákszövetség és a Rákóczi Öregcserkészklub 1936 január 25-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel a Britannia-szálló különtermében (VI., Teréz-körut 39.) zártkörü teaestét rendez.

A Husos Bált január 25-én, szombaton este 9 órai kezdettel a Szent Domonkos-u. 13. szám alatt lévő Postaaltisztek Országos Szövetsége székházában rendezi a Keresztényszocialista Husipari Munkások Országos Szövetsége. Meghivóigénylés: 391—58 telefonszámon, vagy Bp., VIII., Beniczky-u. 3—5. szám alatt.

László Fülöpnél

London, január hó

Hampsteadben, London csendes, előkelő villanegyedében van *László* Fülöp gyönyörű otthona. Századunk legkiválóbb festőművésze, az ecset halhatatlan mestere. Önkénytelenül is elfogódottság vesz rajtam erőt erre a gondolatra. De abban a pillanatban, amikor felém siet s barátságos kézszorítással betessékel, feloldódik minden szorongó érzés.

László Fülöp, az ember, lénye a nemes egyszerűség maga. Semmi cikornya, semmi gesztus.

Az egész kis palota végtelenül előkelő és szolid. A falon remekművek. Képek, szobrok, antik butorok egy mindentátfogó összhangban.

Magyarul beszélgetünk. Magyarsága zamatos, élvezet hallgatni. Néha bele-belecsuszik egy-egy angol szó.

Kérdezem, mikor volt otthon legutóbb.

Márciusban, mikor a felsőház számára festettem a kormányzó ur portréját. Érdekes — füzi hozzá — Budapest semmit sem változott az utóbbi tiz év alatt. Az atmoszféra, az emberek mentalitása ugyanaz maradt.

Nevetve jegyzi meg, hogy mennyire jellemző ránk most is annak a bizonyos középkori krónikásnak az észrevétele, hogy Magyarországon különösen nagy mértékben van kifejlődve a cimkórság.

— Pedig nagy kár, mert igy távolról, objektiven szemlélve látja az ember, hogy mennyi kivételesen sok nagy tehetség van otthon, akik nem tudnak kellőképpen érvényesülni. Valami hiányzik belőlük. Az angolban van erre egy jó kifejezés: *sensible*-nek, józannak kell lenni elsősorban. Enélkül sok tehetség és energia pocsékolódik el feleslegesen. Mennyi mindent lehetne elérni, ha egységes szellemben, egy cél érdekében dolgoznának.

László Fülöp müterme az épület egy külön szárnyát foglalja el. Gyönyörü kis muzeum. Most van készülőben az angol miniszterelnök feleségének, Mrs. *Baldwin* Stanley-nak arcképe. Másik állványon Lady *Brocket* majdnem kész portréja. Sir *Petry*, a hires archeológus képe megrendelés a London University részére. Mellette a görög király és György kenti herceg arcképe. Ez utóbbi a torontói jubileumi kiállitás részére készült. Sok más, már régen világhirü remekmü csak másolatban van meg a müvész birtokában. Ez természetes is, hisz az összes nagy muzeumok, a firenzei Uffizitől kezdve, igyekeztek egy-egy László-képpel gazdagitani gyüjteményüket. Nem is szólva a pápai és királyi udvarok tulajdonában lévő festményekről.

Két évvel ezelőtt a *The Studio* kiadásában gyönyörüen illusztrált könyv jelent meg László Fülöptől, melyben elmondja, hogyan festi portréit. Elsősorban a szemekre fekteti a fősulyt. Igen, a szem a lélek tükre. Azután pedig a kezek a legfontosabbak, mint a karakter második legjellegzetesebb kifejezői.

Órákat szeretne az ember tölteni egy-egy kép előtt. De már igy is észrevétlenül elrepült az idő.

Elháritja magától köszönő szavaimat, hogy ebben a ritka megtiszteltetésben lehetett részem és barátságos mosollyal az arcán az ajtóig kisér...

Kemény Zsuzsa

nép munka- és életfeltételeit megjavítsák. Bizonyos azonban, hogy ezt a kérdést egyetlen állam sem oldhatja meg teljesen a maga erejéből. *Valamennyi európai államnak egyformán érdeke, hogy megszüntessék azt a gazdaságpolitikai dezorganizációt, amelytől*

Japán elhagyta a lond

Anglia a honkongi szigeterődítm getőzik — Franciaország Né

Londonból jelentik: *A japán delegáció kivonult a flottakonferenciáról.* A delegáció szerdán este nyilatkozatot tett közzé, amelyben bejelenti, hogy Japán otthagyja a nemzetközi flottaértekezletet, ami azonban nem jelenti azt, hogy a japán kormány most már fegyverkezési versenyt akar kezdeni a tengereken.

Nagano tengernagy japán főmegbizott, a flottakonferencia szerda délelőtti ülésén terjesztette elő utoljára a japán kormány követeléseit s miután a többi tengeri nagyhatalom megbizottai egyöntetüen kijelentették, hogy nem fogadják el sem a flottaparitásra, sem a támadó jellegü hadihajók megszüntetésére irányuló japán inditványt, befejezett ténnyé vált, hogy a japánok otthagyják a flottaértekezletet. A konferencia elnöke, *Monsell* lord angol tengerészeti miniszter abban foglalta össze a japán főmegbizott beszédére adott válaszát, hogy *a konferencián képviselt tengeri hatalmak egyike sem támogatja a japán javaslatokat.* Ezeket a javaslatokat tehát le kell venni a napirendről s a csütörtök délutáni legközelebbi ülésen más kérdések megvitatására térnek át. *A japán delegáció már nem vesz részt ezen az ülésen.* Nagano tengernagy már megkapta az utasitást Tokióból, hogy hagyja ott a konferenciát s mindössze *Nagaji* tengernagy, másoddelegátus marad Londonban, hogy megfigyelőként jelen lehessen az üléseken és tájékoztassa a tokiói kormányt a további fejleményekről.

A japán kormány — tokiói jelentések szerint — rövidesen *Fehér Könyvet* tesz közzé, amelyben megindokolja, miért kellett visszavonni a flottaértekezletről a japán delegációt.

A világsajtó általában nyugodtan fogadta

László Fülöp

— **László Fülöp megírja őszinte emlékiratait.** *László* Fülöp, a világhírű magyar arcképfestő, megkezdte emlékiratai összeállítását. A mester, aki negyvenéves művészi pályája alatt *megőrzött minden hozzáírt levelet és minden általa írt levél másolatát*, londoni palotájában *hatalmas kartotékszekrényekben tartja ezeket a nagy történelmi érdekességű iratokat*, amelyeket oly elmés rendszer szerint rendezett el, hogy *bármely darabot azonnal meg lehet találni*. László Fülöp kijelentette az *Evening Standard* munkatársának, hogy az emlékiratok *legalább három kötetre* fognak terjedni, valóságos európai történelmi arcképcsarnok lesz, amelyben az általa festett nagy embereket *tollal fogja jellemezni*, mint ahogy ecsettel örökítette meg jellemüket. Az igazsághoz híven, *kendőzetlen őszinteséggel, félelem és hízelgés nélkül* fogja emlékeit megörökíteni. Egyesek talán bosszankodni, sőt neheztelni fognak, de *ő ezzel nem törődik és nyíltan közölni fogja gondolatait*. A lap megemlíti, hogy *László* Fülöp, aki negyven évvel ezelőtt Budapesten, családja akarata ellenére, lépett művészi pályára és először *egy színházi díszletfestőtől* tanult festeni, a világ egyik leghíresebb arcképfestője lett, több kitüntetése van és jobban ismert Európa összes udvaraiban és diplomáciai köreiben, mint bármely más élő festő. Megmutatta a művész a lap levelezőjének *a bolgár archimandrita arcképének másolatát*, amellyel 1894-ben első nagyobb sikerét aratta, majd egyéb *művei másolatainak gyüjteményét*, amelyekben a világ összes hírességei feltalálhatók. Jelenleg vázlaton dolgozik, amely *egy kígyó ölelésében vonagló nőt* ábrázol. A nő Európát jelképezi, amelyet majdnem megfojt a fegyverkezés és viszálykodás kigyója.

TERI: CSODARABBI (8½). KOMÉDIA: SZÁZ ZSIDÓ EGY SHORTBAN (9).

Szombat. október 19-én

MAGYAR: MINDENKI LÉPIK EGYET (8). VÁROSI: ÉN ÉS A KISÖCSÉM (8). FÖV. ORF.: BROADWAY FOLLIES (4 d. u.) ROYAL: HÁROM EMBER A HÓBAN (8). BETHLEN TÉRI: CSODARABBI (8½).

A Dorottya uccai

László Fülöp

fényképészműhelytől a vatikáni udvarig, ahol XIII. Leo pápa és Rampolla bíboros »ültek neki«, a fotografussegéd fekete lüszter kabátjától az angol baronet díszköpenyéig, ez volt László Fülöp, a pesti gyerek csodálatos élete. Hatalmas kaland a művészet és a dicsőség parádés útján. Legenda a világhír, de úgy látszik, a halhatatlanság főnyereményéről is, amit kihúztak az egykori fényképészsegéd számára. Tessék barátságos arcot vágni — így kezdődött. Állt a lencse innenső oldalán és barátságosra igazította az izgatott vőlegény és a piruló menyasszony arcát, vagy a jubiláló igazgató úrét, akit Ferenc József aznap nevezett ki királyi tanácsossá. László Fülöp aztán ebből a barátságos arcból csinált világhírt magának és egy történelmi galériát az utókornak. XIII. Leo, Rampolla bíboros, Vilmos császár, Horthy Miklós kormányzó, az öreg Roosevelt elnök, az utolsó spanyol király, Bethlen István, Anglia királyai és királynői testiségükben úgy szállnak az utókorra, ahogyan László Fülöp látta őket, az egykori első segéd úr, aki a fekete kamrából előlépve a hermelin és bíbor festője lett. Mi volt igazi művészi rangja? — erről vitatkozzanak majd száz év mulva a szakértők, messzi és kihült távolságból, ő amilyen szerény volt, nyilván beérte azzal, hogy az ő önarcképe ott lóg a firenzei Uffiziben Rafel, Rubens és még néhány jobb kartársé között, a halhatatlanság ama szigorú kaszinójában, ahová nem könnyű bejutni. Mi az embert látjuk most benne, a vasárnapi gyereket Ferenc József Magyarországán, ahol a fejérmegyei gazdatiszt fiából, Wekerle Sándorból az ország miniszterelnöke, egy kis könyvelőből, Lánczy Leóból bankelnök lesz, Polónyi Gézából, aki mint fiatal jogász, egy udvari szobában maga vikszolta cipőjét, az ország pecsétőre. A tehetség és az optimizmus korára gondolunk, a pocsolyák és homokbuckák helyén épült Andrássy útra, arra a világra, amikor kariérek a porból vétettek, arra az igazi magyar reneszánsz korra a millénium körül, amit egyszer talán úgy fognak említeni, mint az Erzsébet korabeli Angliát és amelynek Shakespeareje nálunk Jókai volt. Az ő boldog, szines fantáziája, féknélküli fantáziája — ez volt lelke annak a világnak, amelyben élni valamikor szép volt és amelyre ma emlékezni jó.

Est, 1937. XI. 24.

Ezután a fiú anyját, özv. *Jakab* Gedeonnét hallgatták ki tanúként. Elmondotta, hogy férje állandóan ivott, káromkodott,

gyakran kényszerítette, hogy az ólban aludjék.

A perbeszédek elhangzása után a törvényszék Jakab Jenőt *felmentette.*

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a hőn szeretett férj, édesapa, após, nagyapa és rokon

Weisz Lipót

kárpitosmester

67 éves korában hosszas betegség után e hó 21-én elhúnyt.

Felejthetetlen drága halottunkat e hó 23-án 1.30 órakor kísérjük utolsó útjára a rákoskeresztúri izr. temetőben.

A gyászoló család

Minden külön értesítés helyett!

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy drága férjem, szeretett apánk, a legjobb és legönfeláldozóbb férj és apa

Pick Rezső

élete delén, 54 éves korában hosszas és kínos szenvedés után elhúnyt. Temetése nov. 24-én, szerdán d. u. 2 órakor a rákoskeresztúri izr. temetőben lesz.

Gyászolják felesége: **özv. Pick Rezsőné**, gyermekei: **Ibolya** és **Magda**, édesanyja: **özv. Pick Lipótné**, testvérei: **Pick Béla**, **Spitz Miksáné** szül. **Pick Janka** sógorai és sógornői **Korányi Zsigmond** és neje és **Szabó Sándor** és neje, **Pick Béláné** és az egész megtört rokonság.

László Fülöp

UJ

PÁNCZÉL LAJOS:

Ahonnan László Fülöp a világhir felé elindult...

Hódmezővásárhely, 1937 március. (Az *Ujság* kiküldött *munkatársától.*) A népkerti állomástól a város közepéig egy kis séta az ut. Persze, csak szép időben, nem az ilyen csatakos márciusban. A tavasz az idén erre is olyan szeszélyes, mint Pesten — egyik nap hideg szél kószál, hogy másnap hamisitatlan tavaszi napfény áradjon szét. Mire azonban felörvendeznek az emberek, hogy itt a tavasz, már él is illant; csipős hideg váltja fel a meleg napot, azután meg rázendit az eső, amely most is kitartó egyhangusággal kopog az autobusz tetején. Mert Vásárhelyen autobusz jelenti a közlekedést. A hatvanezer lakosu város előbb ismerte meg a „gépjárművü" közlekedést, mint a villamost. Villamosvonalak létesitéséről még a régi békeszendőkben sokat folyt a tervezgetés és a vita, de mindig csak halasztották egyik esztendőről a másikra. Most már nem is beszélnek róla. Az autobusznak rendes járata van a népkerti állomás és a főtér, meg a főtér és a nagyállomás között s ezzel körülbelül keresztül is hálózta a várost. És ha valakinek a meneten kivül sürgős dolga akad, a Fekete Sas előtt mindig talál lovaskocsit, amely olcsó pénzért elviszi.

A legszegényebb város

A nagy, gazdag tanyaváros!

Rendszerint igy szoktak Hódmezővásárhelyről beszélni: Ez a kifejezés valahogy benne van az emberekben. Arról, hogy milyen a „nagy, gazdag tanyaváros" helyzete a valóságban, igy beszél *Endrey* Béla, Hódmezővásárhely esztendő előtt választott agilis, fiatal polgármestere:

— Gazdag város? Éppen az ellenkezője az igaz: *Hódmezővásárhely az ország legszegényebb törvényhatósági városa.* Jómódunk persze itt is akadnak de maga a város a legszegényebb. Minden vagyona 2500 hold gyenge föld, amelynek nagyrésze szikes kaszáló. A város nem tart fenn közüzemeket, mert nem akar konkurrálni az amugy is szolid keretek között mozgó s kemény létfentartási küzdelmet vivő magániparral és kereskedelemmel, igy hát igencsak nehéz a város helyzete.

— A birtokmegoszlás a lehető legjobb. A város határához tartozó 134.000 hold hetvenöt százaléka kisbirtok, amelyek 25—30 holdas kisgazdák gazdálkodnak. Ők jelentik a lakosság zömét is s ebből következik, hogy a város életének alakulása mindig az ország termés- és állatállományának értékesitésétől függ. Ha jó a termés, a fellendülés érezhető az egész város életén, jobban megy az iparosoknak, kereskedőknek, ha rossz: akkor ennek következménye ráterpeszkedik az egész város életére. Háromévi rettenetes termés után az elmult évben jó közepes termésnek örülhettünk: mindjárt mosolygósabbá vált az egész város képe és most reménykedünk, hogy ez az esztendő talán még jobb lesz...

— A város nehéz helyzetét magyarázza, hogy — 136 százalék a városi pótadó, de Hódmezővásárhely még ebben a szegénységben is sokat produkált: itt van az ország egyik legszebb és legjobban felszerelt kórháza s egyik legnagyobb strandfürdője. Régen, az államsegélyes világban könnyebb volt a városok élete; ma a kereseti adó amit az állam a városnak átengedett, Hódmezővásárhely életében nem sokat jelent, mert nálunk nem jelentős az ipar és a kereskedelem, a birtokból pedig csak a bérbirtok fizet kereseti adót. Az volna a helyes és igazságos, ha a vidéki városok kereseti adóból származó összjövedelmét arányosan osztanák széjjel. Számunkra mindjárt egy kis felélekzést jelentene... Gyorsabb tempóban valósithatnánk meg például az utépitési programmot, ami elsőrendü fontosságu, tekintve, hogy széles határból kell beszállitani a tanyai terményeket... És ma lassu a tempó. Nem a munkaalkalom miatt, hanem mert — *harmincezer pengőbe kerül egy kilométer ut megépitése...*

Igy beszél a város első polgára.

Plohn bácsi

Eláll az eső, megélénkül a város. A Kossuth-téren kialakul a korzó és sok a sétáló a térből nyiló Andrássy-uton is, ahol csinos üzletek kinálják a „husvéti occassiót". Itt, az Andrássy-ut egyik házában él Hódmezővásárhely egyik legismertebb embere: Plohn bácsi. Igy ismeri mindenki a hetvenedik esztendő küszöbén álló öregurat, akinek teljes nevét és hivatását a földszintes ház kapujára kiszegezett pléhtábla árulja el:

PLOHN JÓZSEF
fényképészeti
és festészeti műterme

Plohn bácsinak kettős nevezetessége van. Az egyik: évtizedek óta fáradhatatlan szorgalommal örökiti fényképbe a magyar népélet és népmüvészet érdekességeit, a másik pedig: a müterméből indult utnak a világhirnév felé a legismertebb magyar festő: *László Fülöp.*

Plohn bácsi mind a kettőre egyformán büszke és mind a kettőről egyforma szeretettel beszél. Az egyszerü kis fényképészeti müteremben, amely a földszintes épület udvarának hátsó felében huzódik meg, előszedi a nagy gonddal rendbentartott fényképsorozatokat. Mutatja egyiket a másik után, az egyik sorozatból feltárul a tanyák világa: tanyák, tanyaudvarok, górék, hombárok, a mezőgazdasági munkák különböző müveletei, olyanok is, amelyek már kimentek a divatból: a lóval, kocsival való nyomtatás, aztán egy másik sorozat kerül az asztalra: a cserepes-tálas-gölöncsér mesterség szerszámai, munkálatai, edényei, majd ritka érdekességü néprajzi felvételek, háziipari remekek, házak, udvarok, szobák, konyhák, ablakok, kapuk, kerítések, kemencék, tulipános ládák felvételei.

Vagy háromezer **fénykép.** Muzeumokba illő érdekességek.

Ahol a Regélő asszony készült

Plohn bácsi büszkén mutogatja a ritka érdekességü fényképeket, aztán rátér a másik büszkeségére és emlékezett hangon mondja:

— *Itt, ebben a kis müteremben festette meg László Fülöp a Regélő asszony cimü képét, amellyel első sikerét aratta, amellyel elindult a világhir felé...*

Az őszhaju, Lavallière-nyakkendős öreg-ur lelkesen beszél a nagy emlékről, a nagy élményről.

— Kilencvenegyben volt hogy egy délután husz esztendő körüli fiatalember jelent meg a mütermemben. Bemutatkozott: *László Fülöp festőmüvész vagyok Pestről!* És elmondotta, hogy néhány hétre jött le Vásárhelyre, itt szeretne festegetni s alkalmas helyiség után néz. Alaposan szemügyre vette a fényképészeti mütermet, megfelelőnek találta a helyiséget, a világitást és megegyeztünk, hogy másnap már megkezdi a munkát. Nagyon örültem, hogy hozzám vezetett az utja, bár a fiatalember nevét nem ismertem, aminthogy nem ismerte még senki. De szerettem a müvészeket, mert magam is müvészember vagyok. Eleinte festegettem, majd hegedüs voltam az Opera zenekarában, de aztán hazajöttem, vissza a családi fészekbe, a nyugalmasabb életbe. A fiatal László Fülöp másnap korán reggel beállitott, maga cipelte a nagy vásznat, a festékes dobozt, a palettát, tőlem kért állványt s aztán megkezdte a munkát. Nagyon gyorsan és nagy kedvvel dolgozott. Volt egy kis modellje: Lidike, kis vásárhelyi parasztlány, pirosarcu, feketeszemü, többször is lefestette. Minél jobban belemelegedett a munkába, annál többet dolgozott. Végül már elkérte a müterem kulcsát s azt sem várta meg, amig én felkelek, hanem a hajnal világosságával beállitott, félőtkor-ötkor már dolgozott és folyt a munka délutánig. Még az ebédre is ugy kellett noszogatni, különben elfelejtette volna...

— Három hónapot töltött itt László Fülöp, ebben a müteremben és itt festette meg egy vásárhelyi öregasszonyról a *Regélő asszony* cimü képet, amelyen különös gonddal dolgozott... A többi képét szinte játszva festette, gyorsan és könnyedén, ebbe a képébe azonban belevitte a müvész elmélyülését. Amikor azt hittük, hogy elkészült, amikor mi már tökéletesnek láttuk — ő még napokon keresztül dolgozott rajta. Sokszor csak egy-egy ecsetvonást tett óránként, különben csak állt a kép előtt és nézte, nézte... Olyan volt az a kép, mint az élet...

Képszentelés

— Az egyik nap aztán már László Fülöp sem talált javitani valót: elkészült a festmény, amelyen olyan sokáig, annyi szeretettel és odaadással dolgozott. Vidáman fordult hozzám: *No, most mulatunk egyet!* És egyik este megtartottuk a képszentelést. Jófajta vásárhelyi pörc, füszeres kolbász, füstölt szalonna, fehér cipó és jó homoki bor került az asztalra, utána pedig még táncra is perdültek a „bankett" résztvevői, előszedtem a hegedümet és huztam a csárdást... László Fülöp boldogan és jókedvüen táncolt. Olyan boldogan és jókedvüen táncsak egy huszonegy-huszonkét esztendős fiatalember lehet, egy fiatal festő, aki — befejezte sikerültnek vélt müvét...

— Ez a kép inditotta el László Fülöp magasba ivelő pályafutását. *1891-ben a Regélő asszonnyal nyerte meg a Mübarátok Körének 1500 forintos dijat* és egyszerre az egész ország megismerte László Fülöp nevét, hogy aztán — megismerje az egész világ is.

Plohn bácsi egy kis dobozból levelet huz elő.

— Pár évvel ezelőtt — mondja — felkeresték soraimmal László Fülöpöt felidéztem emlékezetébe a Vásárhelyen töltött napokat, a Regélő asszonyt, amelyet itt festett. Erre kaptam ezt a levelet.

Kiteregeti a Londonból jött választ:

„Felejthetetlen napokat töltöttem Vásárhelyt — irja —, mialatt Regélő asszony cimü képemet mütermében festettem és midőn olyan lelkesedéssel dolgoztam azon a képen, nem sejtve, hogy oly nagyfontosságu lesz jövőmre nézve."

Meghatottan hajtogatja össze Plohn bácsi a levelet, amelyet László Fülöp irt. László Fülöp, aki innen indult el, az egyszerü kis fényképészeti müteremből — hogy császárok, királyok, pápák, hercegek és dollármilliomosok világhirü arcképfestője legyen.

A Maros Makónál 197.
A Balaton Siófoknál 100.
A Velencei-tó Agárdnál 84.

MOZIMŰSOROK

ADMIRÁL MOZGÓ (Margit-körut 38. Telefon: 1-587-87.). A negyvenéves asszony. — Fényes vasárnap és hétfőn: 3/4, 5/8, 7/10, 9/10.

ALKOTÁS (Alkotás-u. 11. 1-353-71). Dunaparti randevu. — Énekló árnyék. — Híradók. — Előadások hétköznap: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas. és hétfőn: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vasárnap d. e. 11 órakor matiné. A teljes műsor. Hétfőn d. e. 11 órakor matiné. Szines rajzfilmek. — Az első előadás mérsékelt helyárakkal.

Atrium (Margit-körut 80., 1-340-24 és 1-530-34) Második hétre prolongálva: Rád bizom a feleségem (Páger Antal.) — Híradók. — (1/6, 1/8, 1/10, szomb., vas.- és ünn.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.)

ANDRÁSSY (Csengery-u. és Andrássy-ut sarok 1-241-37). Dunaparti randevu. — Villámlovas. — (1/5, 7, 1/10, vasárnap és hétfőn: 3/4, 5/6, 7/8, 9/10 órakor.)

BELVÁROSI FILMSZINHÁZ (Irányi-u. 21. 1-843-63) Finom familia. — Káprázatos varieté revü. — Többet ésszel, mint erővel. — Világhiradók. — (Előadások kezdete, hétköznap: jobb t.: 1/5, 7, 1/10, bal t.: 8. Húsvét vasárnap és hétfőn: jobb t.: 1/3, 5, 1/8, 1/10, bal t.: 1/4, 6, 1/9. Nagyszombaton jobb t.: 1/8, 3/10, bal t.: 1/4, 6, 1/9. — Első előadások naponta 30—80 f. helyárakkal.)

BODOGRÁF (József-krt 63. 1-367-10) Port Artur. — Texasi leányrabló. — (Előadások kezdete hétköznap: 3/4, 3/6, 5/8, 7/10, vas. és hétfőn: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) Első előadás mérsékelt helyáru.

BUDAI APOLLÓ (Szena-tér; 1-515-00). Mulat a császárvárosban (Pául Hörbiger) — Szökés a földről. — Híradó. — (Előadások kezdete hétköznap: 4, 1/7, 9, vasár- és ünnepnap: 1, 1/4, 1/6, 3/8, 10 órakor.)

Capitol FILMPALOTA (Baross-tér telefon: 1-343-37). Lovagias ügy — Híradók. — (Hétköznap: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10 vas. és ünn.: 1/2, 1/4, 1/8, 1/10 órakor. — Az első előadás mindennap mérsékelt helyárakkal.)

Casino (Eskü-ut 1. 1-831-02.) A férfiak nem Istenek. — Miriam Hopkins.) — Híradók. — (1/6, 1/8, 1/10, szomb., vas.- és ünn.: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.)

CITY FILMSZINHÁZ (Vilmos császár-ut 96 1-111-40) Második hétre prolongálva: Rád bizom a feleségem.

Kamara MOZGÓ (Dohány-utca 42—44. 1-440-27). Egy férfiért sem érdemes. — Híradók. — Előadások kezdete, vasárnap és hétfőn: 4, 6, 8, 10 órakor.)

Metro FILMPALOTA (Teréz-krt 60. 11-22-30) Camille, a végzet asszonya. (Greta Garbo.) — Híradók. — (1/6, 1/8, 3/10, szomb., vas.- és ünn.: 1/4, 1/6, 3/8, 10. — Husvétvasárnap és husvéthétfőn 11 órakor: Gyermekmatiné.)

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-körut 41. Telefon: 1-271-62). Dunaparti randevu. — A texasi leányrabló. — Fox világhiradó. — (Előadások kezdete: 1/5, 7, 1/10, szombaton: 1/3, 10, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10 órakor.)

OLYMPIA VII., Erzsébet-körut 20., telefon: 1-429-47) Finom familia (William Powell). — Telefonrevü. — Hiradók. — (4 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10 órakor. — Az első előadás mérsékelt helyárakkal 40 fillértől.)

OTTHON FILMSZINHÁZ (Benczky-u. 3—5. 1-367-96) Port Arthur ostroma. — Tik-tak. — (Előadások, hétköznap: 4, 1/7, 9, vasár- és ünnepnap: 1/2, 1/4, 1/8, 1/10 órakor, — Első előadás 30 fillértől.)

Palace (Erzsébet-krt 8. 1-365-23). Mária nővér (Szörényi Éva.) — Híradók. — (4, 6, 8, 10.) szomb., vas.- és ünn.: 2, 4 6, 8, 10.)

PALMA FILMSZINHÁZ (Nepszinház-utca 13 1-456-73) Balaklava. — Hangos ujság. — Vasárnap és hétfő d. e. 10 és 1/12-kor: matiné. — (1/5, 7, 1/10, szomb.: 8. és 10; vasárnap: 2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadás mérsékelt, 30 fillértől.

Radius (Nagymező-u. 22—24. 1-220-08, 1-202-50). Dodsworth. (Ruth Chatterton.) — Híradók. — (3/6, 5/8, 7/10, szomb., vas.- és ünn.: 3/4, 5/6, 7/8, 9/10.)

Royal Apollo (Erzsébet-körut 45; 1-419-02 és 1-429-46). A férfiak nem Istenek. Irta és rendezte: Walter Reisch. Főszereplők: Miriam Hopkins. Korda-produkció. — Híradók. (Első adások kezdete hétköznapokon: 3/4, 3/6, 5/8, 7/10; szombat, vasár- és ünnepnapokon: 3/4, 3/6, 5/8, 7/10.)

SAVOY FILMSZINHÁZ (Calvin-tér Üllői-ut 2 1-460-40). Balaklava. — Hangos ujság. — (4, 1/7, 9, szomb.: 1/2 és 1/10; vasárnap: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10). Az első előadás mérsékelt, 30 fillértől.

SIMPLON FILMPALOTA (Horthy Miklós-ut 62. 2-689-98, 2-689-99). Heteukent egyszer láthatjuk (Kabos, Perczel.) — (Előadások: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, vas. és ünn.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10. — Vasárnap. 28-án d. e. 3/11: Gyermekmatiné.)

Studio FILMSZINHÁZ (Akácfa-utca 4., 1-369-69). Moszkva—Sanghai. (Pola Negri idei egyetlen filmje.) — Híradók. — Előadások kezdete: hétköznap: 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10 órakor. — Az első előadások félhelyárakkal.

TIVOLI FILMSZINHÁZ (VI Nagymező-u 8 1-230-49). A negyveneves asszony. — És a fényes kiséró músor. — Világhiradó. — (A folytatólagos előadások kezdete: 1/4 1/6, 1/8, 3/10 vas és ünn.: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 3/10 — Az első előadás mérsékelt helyárakkal. — Vasárnap d. e. 1/11 órai kezdettel filmmatiné: Kis lord és a fényes kiséró músor. Helyárak: 20, 30, 40 és 50 fillér.)

TURÁN (Nagymező-u. 21; 1-264-20). Finom familia. — Fényes kiséró músor. — Híradó. — (4, 6, 8, 10, nagyszombaton 8 10, vas.- és ünn.: 2, 4, 6, 8, 10.)

Uránia FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 21. 1-460-45) Prolongálva: Rád bizom a feleségem (Erdélyi Mici.) — Tavaszi hangok. (Szines zenésfilm.) — Világhiradók. — (1/3, 5, 7/8, 9/10, szomb., vas.- és ünn.: 3/3, 5, 7/8, 9/10. — Husvétvasárnap d. e. 11 órakor: „Ut világrészen keresztül". (Keskenyfilm.) — Husvéthétfőn d. e. 1/11 órakor: Gyermekmatiné.

VESTA MOZGÓ (VII., Erzsébet-körut 39., 1-326-39) Balaklava. (A krimi gárda.) — Előadások kezdete: hétköznap: 3/4, 1/7 és 1/10 szombaton: 1/8, 3/10. vasárnap: 2. 4. 6. 8 és 10 órakor.

HETI MŰSORA

ÉRTÉK	PÉNTEK	SZOMBAT
Rigoletto (B)	Nincs előadás	Don Juan (D)
	Donogoo (A)	Amerikai Elektra (7)
	Bovaryné. (L.)	Vihar az egyenlitőn
(L.)	A mennyei dal. Egy óra a Vatikánban. (XII.)	A mennyei dal. Egy óra a Vatikánban
dal. Egy ánban. (V.)	Eltévedt báránykák (főpr.)	Eltévedt báránykák
dás	„Kezdete 8, vége 11"	Egy pohár viz
vége 11"	Jooss-ballet	Jooss-ballet
(Először)	Romantikus asszony	Romantikus asszony
asszony	Artistavizsga (1/9)	Josephine császárné
császárné		
Minden hétfőn	KOMÉDIA ORFEUM: Kiesire nem nézünk. Mindennap, este 1/9, vasárnap és husvéthétfőn dn: 1/5	

BUDAPESTI NAGYVÁSÁR

A budapesti nagyvásártelepre ma érkezett hajón: 118 q, vasuton: 36 vagon áru; tisztitott baromfi: 81 q. A nagybani árak a következők: *Élő baromfi:* csirke kg 190—240, pulyka 120—160 fillér. — *Tisztitott baromfi:* sütni való csirke kg 170—280, pulyka 125—200 fillér — *Tojdsáru:* ládaáru kg 100—210, kosáráru 102—110 fillér. — *Tej és tejtermék:* tejfel 80, teavaj 280—290, tehénturó 40—48 fillér. — *Szárazzöldségfélék:* bab 33—35, borsó 24—40, lencse 40—74 fillér. — *Zöldségfélék:* fokhagyma 16—22, vöröshagyma 4.5—5, fejeskáposzta 4—22, kelkáposzta 10—32, tisztitott karfiol 90—100, nyári rózsaburgonya 10—14, sárga 8—10, tisztitott paraj 25—50, gomba 140—220, kevert zöldség 4—8, kalarábé 5—15, külf. zöldborsó 70—90, sóska 30—55, fejessaláta ujd. 6—26, hónaposretek cs. 10—40, zöld vöröshagyma 1.2—4 fillér. — *Gyümölcs:* narancs 52—80, mák 102—106 fillér.

CSARNOKOK

A vásárcsarnokok és nyiltpiacok kicsinyben áralnak jegyzése. *Marhahus:* rostélyos, felsál 156—260, leveshus 120—180 fillér. — *Borjuhus:* comb 260—340, vesés 160—240 fillér. — *Juhhus:* hátulja 160—240, eleje 90—160 fillér. — *Serléshus:* karaj 210—270, tarja, comb, lapocka 180—228, oldalas 156—196, zsirnak való szalonna 164—184, háj 170—192, zsir 180—192 fillér. — *Élő baromfi:* sütni való csirke drb 200—320 fillér. — *Tisztitott baromfi:* sütni csirke 200—320, lud és ruca 200—240 fillér. — *Tojds:* tea drb 7—8, kg 120—140, főző és apró 5.5—7, kg 120—130 fillér. — *Hal:* élő ponty 120—200, jegelt és nem élő 100—140 fillér. — *Tej és tejtermék:* tej 1. 28, tejfel 100—120, teavaj 320—340, tehénturó 40—80 fillér. — *Kenyér:* fehér 40—44, félbarna 32—40, barna 20—22 fillér. — *Szárazzöldségfélék:* bab 40—56, borsó 36—60, hagyma 8—10, fejeskáposzta 16—32, kelkáposzta 24—40, tisztitott karfiol 100—130, rózsaburgonya 8—14, 56—96 fillér. — *Zöldségfélék:* fokhagyma 20—50, 7—8, sóska 40—70, lisztitott paraj 40—70, savanyukáposzta 14—26, kevert zöldség 8—16, fejessaláta ujd. 8—40, zöldborsó külf. ujd. 100—120, vöröshagyma cs. 3—6, — *Egyéb:* kalarábé kg 12—24, zöld vöröshagyma 196—240, füstölt bütsó bárány e'eje kg 150—180, hátulja 196—240, lapocka 240—sonka 260—300, narancs 60—100 260 fillér. — *Gyümölcs:* kötözött sonka 280—360, almа 80—100, narancs 60—100 fillér. — A forgalom a piacokon és vásárcsarnokokban élénk volt. A fejeskáposzta és kelkáposzta ára emelkedett, a paraj ára csökkent.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁRCIUS 28

8.30: Hirek. — 9—9.55: Református istentisztelet a Calvin-téri templomból. — 10—11.25: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. — 11.30—12.10: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri templomból. — 12.15: XI. Pius pápa áldást ad a Szent Péter-bazilikában. Közv. Vatikán városból. — 12.45: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 12.50: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — 14: Hanglemezek. — 15: Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter előadása. — 16.30: Petőfi utijegyzetei. Rexa Dezső előadása. — 17: Bura Sándor és cigányzenekara. — 18: Oszirám bünbődése. Kittenberg Kálmán állatnovellája a régi Afrikából. — (Felolv.) — 18.30: A rádió szalonzenekara. — 19.40: Sporteredmények. — 19.50: A szultán, Daljáték. — 22.30: Pertis Pa i és cigányzenekara. — 23.20: Benny Peyton néger jazz-zenekara játszik. — 0.05: Hirek.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 29

9.30: Hirek. — 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó Főtemplomból. — 11.15—12.15: Görögkatolikus istentisztelet a Rózsák terén lévő magyar plébánia-templomból. — 12.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Szünetben kb 13.10: Világhiradó. — 14: Kurinai és cigányzenekara. — 15.05: Boldog János, Móra Panka meséje. — 15.30: Paul Tibor karinétozik. — 15.50: Kettecskén. Szitnyay Zoltán elbeszélése. — 16.20: „Halló" tánczenekar. — Kb 17.15: A Hungária—Ausztria labdarugómérkőzés második félidejének közv. Pécsből. — 18.10: Helyi hazafiság. Lacakó Géza csevegése. — 18.40: Antal Iván-emlékest. — 19.50: Sporteredmények. — 20: Őszi harmat után. Rádiójáték. — 20.50: Budapesti Hangverseny Zenekar. — Közben kb 21.15: Hirek. — 22.30: Tréfás hanglemezek. — 23: Hirek rémet nyelven. — 23.05: Bohrandt Lajos és Weidinger Ede szalonzenekara. — 0.05: Hirek.

KEDD, MÁRCIUS 30

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — 7.20: Étrend. — 10: Hirek. — 10.20: Vámbéry Ármin. Irta és felolvassa Halász Gyula. — 10.45: Csevegés az időszerü dívatról. (Felolv.) — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolg. — 12: Harangszó, időjárásjelentés. — 12.05: Bemutató fiatal magyar szerzők müveiből. — 12.55: Hirek. — 13.20: Időjelzés, árfolyamhirek. — 13.30: A rádió szalonzenekara. — 14.40: Hirek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árrás- és vizállásjelentés. — 16.10: Asszonyok tanácsadója. — 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 17: Sajtóviszonyok 1848 március 15-ike előtt. Riegler Imre dr. előadása. — 17.30: Munkásdalegyletek. — 18.30: Lesz-e uj iégkorszak? Berei Soó Rezső dr. egyetemi tanár előadása. — 19: Pesti vásárra indul a világ. Bánóczi Dezső hanglemezrevüje. — 20: Osztrák költők. — 22: Időjárásjelentés. — 22.05: Uj Magyar Vonósnégyes. — 22.30: Kauserné Fedák Ágota dr. angolnyelvü előadása. — 23.25: Heinemann Ede jazz-zenekara. — 0.05: Hirek.

Az Alacskai Hőszónhánya

A fokföldi fölkelés

London, október 27.

A *Reuter-ügynökség* jelentése szerint Maritz tábornok felkelő hadait veszély fenyegeti, mert maga *Botha* generális is kijelentette, hogy táborba száll Maritz csapatai ellen. Beavatott személyek szerint, *a felkelés sokkal nagyobb kereteket öltött, mint azt a közvélemény hitte volna.* Egy Capetownból érkezett távirat szerint mindazonáltal Maritz generális felkelése közel jár a befejezéshez.

A német hadsereg dicsérete

Róma, október 27.

A „Tribuna" londoni levelezője, aki Osztendéből Belgiumon, Németországon és Svájcon át tért haza Olaszországba, Frankfurt am Mainból cikket irt lapjának, a melyben valósággal isteniti a német hadsereget: Cikkét igy végzi be:

„Senki sem kételkedik a német nagyvezérkar kiváló voltában, továbbá a parancsnokok és egyes hatóságok kiváló működésében. És ez joggal van igy. Mert a világ egyetlen szervezete sem dolgozik nyugodtabban, gyorsabban és biztosabban, mint a német „hadigép". Egyetlen kronométert sem lehet ehhez hasonlitani. *„Ez maga az óramüvé változott emberi Zseni."* (NTH.)

Japáni matrózok halála

London, október 27.

(Saját tudósitónk távirata.) A *Daily News* jelenti tokiói távirat alapján, hogy *a kiaucsaui kikötőhidat szétjelrombolta a Tájfun. Husz japán matróz a tengerbe fulladt.*

Egy francia Vöröskeresztes hajó zátonyon

London, október 27.

(Saját tudósitónk távirata.) *Lloyd* jelentés szerint a *Marie Henriette* hajó, amely francia sebesülteket szállitott, Cap Barfleur mellett *zátonyra futott.* Egy másik gőzös segitségére sietett. A *Wight-szigeteken* lévő állomáson sürgető vészjeleket hallottak.

A rubel értékcsökkenése

Az orosz lapok a legnagyobb kedvetlenséggel konstatálják, hogy *az orosz pénz magában Oroszországban is veszitett értékéből,* miáltal az egyesek érdekei és az állam javai is érintetnek. A jelenségért Franciaországot és az orosz bankokat okolják. „Egészen természetes, — irja a *Rjecs,* — hogy az internacionális pénzpiacon gyöngült a rubel kurzusa. Mégis a többi államok, amelyek hadat viselnek, arra törekszenek, hogy belső piacaikon teljes magasságát megtartsák pénzük kurzusának. A szövetséges államokat pedig támogatják. Igy van ez Németországban és a monarchiában, Angliában és Franciaországban. Ugyanezt várhattuk volna Franciaországtól, annál is inkább, miután *Franciaország pénzügyileg élénken érdekelve van az orosz piacon. Ehelyett a franciák a rubelt egy harmadával csökkentik* és saját bankjainkban akarják ugyszólván a normális értéket elismerni. Elfogadták ugyanis a rubel párisi kurzusát, ugy hogy a francia frankot többé nem 38 kopekkel, *hanem 50 kopekkel fizetjük.* Igy azután *minden külföldi leszámitolásnál 100—120 rubelt vesztünk el ezer frankonként.* Ezek hallatlan állapotok, amelyekért kizárólag a spekulációt illetheti a vád."

megszólalásig hü hasonlóság. Igazság-e, *müvészi* igazság-e ez a hasonlóság? A jellem kifejezése-e az arcon az, amiről a tömeg valakire ráismer? Világos, hogy nem az; távolról sem az. A ráismerésre elég sokszor a legjelentéktelenebb ismertető jel, ha az utánzatban ez a jel nincsen meg, legyen az arcmás bármi tökéletes, letagadják hasonlóságát; legyen ez meg rajta hiven, hünek találják az egészet, bármi tökéletlen is egyébként. (Elég példa erre a karrikatura.) Már Ruskin is megállapitotta ezt és igen szellemes magyarázattal. „Könyvünket is kötéséről ismerjük meg" — ugymond — noha lényeges tulajdonságait *tartalma* adja meg. Kutyád szagodról, szabód ruhádról, barátod mosolyodról ismer rád, pedig mindegyik ismer, de hogy mennyire? — az értelme fokától függ. De ami benned jellemző? Arcképed lehet vonásról-vonásra hü, noha nincs benne kifejezés. Majd megszólal, s *mindenki* reád ismer. A másikon hajad szine, vonásaid, talán el vannak hibázva, de benne van pillantásod, mosolyod. Ebben csak *barátaid* ismernek rád: nekik ez lesz a legkedvesebb. A harmadikon arcod kifejezése olyan, mint élted leglelkesültebb percében volt, mikor titkos szenvedélyeid lelked minden ereje bele volt irva Ebben talán csak *az az egy* ismer rád, aki egyszer ilyennek látott. De melyik lesz a legigazibb? . . . Az első külsőd mutatja, az éghajlat, a táplálék, az idő játékát, a romlandó részt, mely porrá fog válni. A második a lélek bélyegét *is* hordja, csakhogy a sokakkal közös hangulat idején, amely lehet a megszokás, a nevelés, a véletlen eredménye, talán csak álarc, mely belsődet takarja. Ám a harmadik azt ragadta meg, ami belsődben *rejtve él* és *legerősebb;* ami olyankor tör ki, mikor a szokás által magadra erőszakolt képmutatást leráztad magadról, s *ez az,* ami benned örökkévaló. Mind a három kép igaz, csakhogy . . . Csakhogy az utóbbival nem lehet olyan karriért csinálni, aminőt a mi Lászlónk megfutott. Neki az emberi álarcot kellett festenie. És miért ne festette volna? Hiszen ezt még nem hivják hazugságnak, csak „eszményesitésnek". És a müvész maga sem veszit egyebet, csak valami „ósdi eszményt", amit *nagy stilnek* neveznek . . .

Ezt — a nagy stilt — veszitette el (avagy talán nem is találta meg soha!) László Fülöp. Sem a müvész, sem az ember. S ezért ne ijedjünk meg a hirre, hogy a müvész angollá lett. Anglia éppen oly keveset nyert vele, mint amennyit Magyarország vesztett . . .

Rózsa Miklós.

HIREINK

— **A HALOTTAK ÉS SEBESÜLTEK NÉVJEGYZÉKE. Az Esti Ujság mai számához ugy helybeli, mint vidéki előfizetőink részére csatoltuk a hivatalos veszteség-kimutatás 33. számát.**

— **Károly Albrecht főherceg kitüntetése.** A király a katonai érdemkeresztet a hadi ékitménynyel adományozta *Károly Albrecht* főherceg főhadnagynak, az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréseül.

— **A Vöröskereszt tiszteletjelvénye.** Ferenc Szalvátor főherceg gróf *Edelsheim-Gyulai* Lipót egyleti főmegbizott, budapesti lakosnak, *Pfeifer* Károly uradalmi számtartó, vágváraljai lakosnak, *Schlemmer* Károly Antal nyugalmazott pénzügyi titkár, fiumei lakosnak, gróf *Semsey* László egyleti főmegbizott-helyettes, budapesti lakosnak, dr. Zólyomi *Wágner* Ödön cs. és kir. asztalnok, egyleti helyettes főmegbizott, budapesti lakosnak és *Wéninger* Vince bankvezérigazgató, budapesti lakosnak a Vöröskereszt körüli érdemek II. osztályu tiszteletjelvényét adományozta.

— **Az amerikaiak budapesti hadikórháza.** Megirtuk nemrégiben, hogy az amerikai Vöröskereszt egyesületnek egy nagyobb különitménye érkezett Budapestre, hogy itt a Vöröskereszt tevékenységében résztvegyen. Az amerikai társaság tagjai eddig bejárták az összes budapesti kórházakat, megtekintették egészségügyi intézményeinket és az egyes kórházakban kisebb csoportokként vállaltak állásokat. A különitmény vezetői azonban ugy látták, hogy müködésük sokkal eredményesebb, ha teljesen külön, de egységesen dolgoznak. Ezért elhatározták, hogy a Hungária-körut egyik palotájában kisegitő hadikórházat fognak felállitani. A hadikórház berendezése most folyik és kétszáz beteg, illetve sebesült részére lesz benne hely. A kórházban a szolgálatot nagyobbrészt az amerikai különitmény tagjai fogják teljesiteni és csak néhány magyar ápolónőt alkalmaznak.

— **Kitüntetett hősök.** A király a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadi ékitménynyel adományozta: hadtestüknek vitéz és kiváló vezetéséért: *Kritek* Károly gyalogsági tábornoknak és Straussenburgi *Arz* Arthur altábornagynak; a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadiékitménynyel: *Goiginger* Lajos vezérőrnagynak, a 122. gyalogdandár parancsnokának, Müldenbergi lovag *Benigni* Zsigmond altábornagynak Iwaninai *Iwanski* Arthur 83. gy.-e.-beli számfeletti ezredesnek, a 19. gyalogdandár parancsnokának; a következő vezérőrnagyoknak: *Reymann* Hugónak, a 20. és Korompai *Brunswik* Adolfnak, a 121. gyalogdandár parancsnokának; a vaskoronarend 3. osztályát a hadiékitménynyel: *Rabl* Ödön 30. gy.-e.-beli ezredesnek, *Gerő* Imre 24. t. vad.-zászlóaljbeli alezredesnek; *Schmid* Hugónak, az ellenség előtt elesett vezérkari testületbeli őrnagynak; a következő ezredeseknek: *Gross* Ferencnek, a 10. lovastüzér-osztály és *Wiedstruck* Ferencnek, a 75. gy.-e. parancsnokának; a következő őrnagyoknak: *Hajek* Alajosnak, a 36. és *Albrecht* Tivadarnak a 36. gy.-e.-ben; továbbá *Marass* Jánosnak, az ellenség előtt elesett 98. gy.-e.-beli alezredesnek; lovag *Mihalic* Boguszláv őrnagynak és *Durlach* Hugó századosnak a b.-h. 2. gy.-e.-ben; *Leuprecht* Manónak, az ellenség előtt elesett 1. tiroli cs.-v.-e.-beli őrnagynak; *Blosche* Henrik 65. gy.-e.-beli őrnagynak; *Vonbank* Henrik ezredesnek, a 3. tiroli cs.-vad.-e. parancsnokának; a következő ezredeseknek: Ottenhorsti *Otahal* Ferencnek, a 18. *Müller* Rezsőnek, a 30. és *Alscher* Károlynak, a 98. gy.-e. parancsnokának; a következő alezredeseknek: *Kubicek* Józsefnek a 18. és *Krehan* Józsefnek a 36. gy.-e.-ben; Mayer Hugónak, a 2. t. v.-zászlóalj parancsnokának; továbbá: *Meissner* Frigyes 18. gy.-e.-beli őrnagynak; *Peukert* Ferenc 18. gy.-e.-beli századosnak, aki az ellenségtől kapott sebeiben halt meg; *Regnier* János 22. t. t.-e.-beli számfeletti ezredesnek, a 19. t. t.-dandár parancsnokának; *Scholze* Ödön 42. gy.-e.-beli és gróf *Zedtwitz* Ferenc 1. drg.-e.-beli alezredeseknek; *Bily* József 18. gy.-e.-beli őrnagynak; a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján: dr. *Gross* Miksa 2. oszt. főtörzsorvosnak; Hrzic Godimir hadbiztosnak; a következő törzsorvosoknak, orvostudoroknak: *Vymyslicky* Gyulának a 36. és *Majewski* Tádénak a 30. gy.-e.-ben; *Krejci* Józsefnek, a 19. gyalloghadosztály egészségügyi főnökének; *Tauböck* Károly hadbiztosnak, a 19. gyalloghadosztály hadbiztossági főnökének. Azonkivül igen sokan kapták meg a katonai érdemkeresztet a hadi ékitménynyel. Ezek névsorát a hivatalos lap mai száma közli.

— **Gyermeket zsákmányolt egy topolyai tartalékos.** Topolyáról irják: Egy topolyai tartalékos, aki a déli harctéren operáló seregben harcol, a napokban egy kiüritett szerb községbe vonult be. A falu egyik házában a földön egy kis leánygyermeket látott, akit szivtelen szülei a lakatlan házban hagytak. A katona megszánta a kis porontyot és magával vitte a táborba. Itt a század szakácsa gondozta a másfél éves szerb leányt. Minthogy azonban a század most nem igen ér rá gyermeknéveléssel foglalkozni, mert masirozni kell előre, — a kapitány három napi szabadságot adott a topolyai tartalékosnak, hogy helyezze biztonságba a kis lelencet. A rezervista fogta a gyermeket és hazajött Topolyára. Neki magának ugy sem volt gyermeke, szerzett egyet a háboruban . . . A felesége szeretettel fogadta a „zsákmányt" s Topolyán derék magyar lánynyá nő majd a szerb falu árvája.

— **Az ujoncok számbavétele.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a hatóságokhoz s ebben jelzi, hogy az 1912. évi XXX. t.-c. értelmében a közös haderő s a honvédség részére kivetett ujoncjutalékok fedezéséről évenkint számbavételt kell tartani. Ebből a célból a hatóságok részletes kimutatásokat tartoznak szerkeszteni. A honvédelmi miniszter most ezekre a kimutatásokra ad részletes utasitást.

— **Kitiltott lapok.** A kereskedelemügyi miniszter a Philadelphiában megjelenő „Svjet" és a Homesteadban megjelenü „Amerykanskij Russkij Vjestnik" cimü időszaki lapoktól a postai szállitás jogát a magyar szent korona országainak területére nézve megvonta.

— **Halálos itélet.** Szegedről jelentik: A szegedi törvényszék *Farkas* Pál 21 éves tanyai legényt, aki juliusban bátyját, *Farkas* Imre gazdálkodót meggyilkolta, *kötél általi halálra* itélte.

Szt. Lukács-gyógyfürdő
Nagyszálloda és Thermalszálloda.
Teljes uj berendezés. Olcsó szoba- és fürdőárak. **Rádium-iszapfürdő. Biztos gyógyulás** csuz, köszvény, ischias, ideg és bőrbajok eseteiben.

A hesszeni herceg halála

— Egy szemtanu az Aisne melletti harcokról. —

London, október 27.

(Rotterdamon át.) A sajtóiroda közli egy szemtanu elbeszélését, aki az angol főhadiszállásról látta az Aisne melletti harcokat. A tudósitás igy szól:

— A harcok eredménye kielégitö, anélkül, hogy döntést jelentene. A szövetségesek balszárnya jelentös elönyomulásokat tesz, a németek ellenállása dacára. A jobb szárnyon az volt a cél, hogy ellenálljunk a németek támadásának. Ez volt a 10. és 15. közötti harcok taktikája. Patrouilleaink éjszakai szuronyrohamait siker koronázta. Az éjszakai harcoknak elökészitö karakterük van. Ezen a területen, amely tele van mocsarakkal, rendkivül nehéz az összeköttetés.

Az ellenség nagyrészt lovasságból állott, amelyet gépfegyverekkel ellátott gyalogság támogatott. A másik oldalon nagyszámu gyalogság áll, sok házat védelmi állapotba helyeztek és a szobákban gyorstüzelö ágyukat állitottak föl. Az ellenségnek, amely a sötétség beálltával visszahuzódik, nagy veszteségeket okoztunk. Egyik lövésünk a Mont des lass dombján azt a helyet találta, ahol Miksa hesszeni herceg állott. *A herceg elesett.* Három angol tiszttel együtt egy kolostor kertjében temették el. Lyestöl délre elörenyomulá-unk kevésbbé gyors volt. A frontnak birtokáért elkeseredett harcok voltak. A szétrombolt falvak, hullákkal boritott utjaikkal, borzasztó látványt nyujtanak.

A szemtanu elbeszélésvel szemben utalunk a hivatalos jelentésekre, melyek szerint a németek mindenütt sikeresen nyomulnak elöre.

Mikor lesz vége a háborunak?

— Beszélgetés egy német államférfiuval —

Berlin, október 24.

(Az Esti Ujság berlini munkatársától.) Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár egyik *politikai intimusa*, miniszterviselt államférfiu ma fogadta az *Esti Ujság* berlini munkatársát, akinek a következö nagyjelentöségü információkat volt szives adni:

— Mindannak ellenére, ami eddig a háboru szinterén történt, ma még — eltekintve Belgiumtól — az összes harctereken a kezdetnél tartunk. Az a heves küzdelem, amely most a francia-belga tengerpart mellén folyik, egyáltalán nem jelenti a háborunak Anglia ellen való ujabb fejezetét. Ez a küzdelem csupán folytatása annak az igyekezetnek, hogy a csatorna partját a magunk számára biztositsuk és azután — eltekintve a mostani operációk jelentöségétöl a francia-angol sereg elleni küzdelemben, — az Anglia ellen irányuló operációk bázisává tegyük meg. A háboru végét csakis legnagyobb ellenségünknek, Anglia hatalmának teljes és tökéletes megsemmisitése jelentheti Németország számára és ennek a lehetöségét csakis a Franciaországgal szemben elérendö döntö győzelmünk adja meg. Ez a győzelem lehetövé tenné, hogy a francia és belga tengerpartnak mintegy Cherbourgig leendö uratásával a tengerparti operációk bázisát délnek meghosszabbitsuk és a tengeri háboru számára azt a stratégiai szabadságát megteremtsük, amely ma még hiányzik. Tehát itt is még a kezdetnél tartunk, mert hiszen a döntés még Franciaországban sem történhetett meg.

— Csakis az idö és az idöt kihasználó energia és kitartás tudja a katonai feltételeket a további vállalkozásokhoz megteremteni és azután e vállalkozások megkezdését lehetövé tenni. Az improirrálásnak még a szándéka is végzetes és vissza nem szivható következményekkel járhat. És — mellékesen megjegyezve — éppen ilyen elhibázott dolog lenne az ujabban megnyilvánulo angol idegességet a háboru lezajlására kiható faktornak tekinteni. Ez az angol karakternek a félreismerését és az ellenség lebecsülését jelentené.

— A háboru hosszabb tartama más irányban is csak elönyöket igér. Sokszor volt róla szó, hogy a világnak meg kell ismernie az igazat Németországról, a monarchiáról és a háboru okairól. Ehhez is idö kell. Gondoljunk azokra a mozgalmakra, amelyeket ez a nagy háboru most a földteke legtávolabbi vidékein is életre keltett. Gondoljunk a közeli és a távolabbi Keletre, a Fekete-tengerre, ahol a krimi háboru óta elsöizben szólalnak meg ismét az ágyuk. Gondoljunk Egyiptomra, Északafrikára, Kinára, Afganisztánra és Indiára. Bizonyos: épiteni és számitani ezekre a mozgalmakra nem szabad, de ahhoz, hogy legyen belölük valami, ami a mi ügyünkre hasznos, megint csak idö kell. Most az entente hatalmai mindent megtesznek, hogy e népeket megnyugtassák és hallgatásra birják és ezért arra igyekeznek, hogy az európai háboru eseményeiről ez országok a valót meg ne tudják. Minél tovább tart a háboru, annál lehetetlenebbé válik, hogy ez a törekvés sikerrel járjon. Ha azonban most, vagy legközelebb egy kompromisszumos béke jönne létre Európában, ez a béke az Afrikában és Ázsiában készülö eseményeket a csirájukban elfojtaná. És a háboru után tudnók csak meg, hogy csupán a hamis hirek és az európai események agyonhallgatása akadályozta ott meg a fegyveres szabadság — forradalmak kitörését. És minden, még a tisztára akadémikus tárgyalása is a béke eshetöségeinek csak ártalmára lehet a mi ügyünknek, mert ellenségeink olcsó tökét kovácsolhatnának belöle azzal, hogy „Németország már kifáradt és véget akar vetni a küzdelemnek". A közvélemény ugy itt, mint a monarchiában, nagy szolgálatot tenne az érte küzdö hadseregnek és a hazájának, ha nem foglalkoznék a békekötés kérdésével.

— Mindenki gondolkodjék ugy, mint Hindenburg tábornagy: „Remélem, hogy a háboru addig fog tartani, amig minden meghajol a mi akaratunk elött." Világos, hogy igy gondolkodik a német kormány, vele a monarchia vezetösége is. A békére addig, mig az olyan nem lesz, amilyennek mi akarjuk, nem gondol egyetlen katona se. Éppen ezért nem szabad hitelt adni azoknak a hireszteléseknek se, hogy Berlin és Pétervár között már szövik a „megértés" szálait. Németország csakis orosz könyörgésre és az egyesült német-osztrák-magyar sereg tökéletes diadala alapján fog Oroszországgal béketárgyalásokba bocsájtkozni.

Neményi Vilmos.

Elitélt hadseregszállitó

Kuttenberg, október 27.

(Saját tudósitónk távirata.) Roth Frigyes 45 éves malom- és téglagyártulajdonost tegnap *hadilörvényszék elé állitották*, hogy családsaiért feleljen. A hadseregszállitó a pardubitzi katonai raktárak számára egy vasuti kocsi romlott és az egészségre ártalmas lisztet szállitott. Ezenkivül azzal is vádolták az elvetemedett embert, hogy a kenyérsütésre szánt lisztet mindenféle ártalmas anyaggal hamisitotta. Büntársai voltak a vádlottnak Bazant Lajos utazó, Freind Rudolf raktáros és Macharovszky fömolnár. *Róthot 18 hónapi szigoru börtönre itélték és ötezer korona pénzbüntetésre.* Bünsegédeit felmentették.

László Fülöp — az angol

László Fülöp angol állampolgárrá lett — dezertált, hogy el ne veszitse elökelö arcképmegrendelöit. Ne ijedjünk meg: Anglia éppen oly keveset nyert vele, mint amennyit Magyarország vesztett. Nagy müvész csak az lehet, aki egyben nagy ember is — és mi, ha most nem is derült volna ki ilyen csattanósan, mindig tudtuk, hogy *László* Fülöp nem nagy sem müvésznek, sem embernek. Ö csak amolyan siker-ember.

Ezért is foglalkoztak vele annyit egész életén keresztül. A sikernek és a karriérnek titka ugyanis mindig izgatja az embereket, föleg az alulmaradottakat. Miért éppen Lieb Mihályból, aki asztalosinasként indult el, hogy meghóditsa a világot, miért éppen a kis csabai inasgyerekből lett Munkácsy és miért éppen Laub Fülöpből, Strelisky fényképész-inasából lett a világhirü László, királyok, udvari dámák, kancellárok, sőt pápák udvari festője, vatikáni örgróf, irlandi földbirtokos és mi egyéb? Miért éppen László Fülöp és nem Horovitz, Ferenczy vagy Ripp-Rónai?

A kérdés csakugyan jogosult, mert — ugyebár? — azt senki sem tagadhatja, hogy a nevezettek is értenek valamit az arckép-festészethez. Sőt olyan jó arcképeket mint László, festett Benczur is és utána Balló, Stettka, Jendrasik, Karlovszky és Endrey Sándor is. Hát akkor miért ök nem, vagy miért nem ök *is* legalább, miért éppen László? Bizony érdemes egy kissé a mélyére nézni ennek a dolognak.

Hát először is, az ilyen karriérhez, amit László megfutott, par excellence arcképfestönek kell lennie az embernek. A modell, akinek olyan arcképet szállit a festője, milyet ő maga kivánt magának, a legjobb hühó-trombita. Nemcsak ajánlja, viszi magával festöjét a szomszédba, barátaihoz és atyjafiaihoz. Azok majd tovább adják megint. Lászlónak is csak az első udvarba kellett bejutnia, a többibe már ugy tolták, szinte erőszakkal A szokásos mintarajziskola, München és Páris után bizony ő is még egy-egy dijjal mutatta csak meg, hogy érdemes volt kiváltani a fényképész-müteremből. Ez még maga nem ajánlólevél, még a bolgár udvarhoz sem. Aztán felekezti viszonyai is feletlébé rendezetlenek voltak. Előbb tul kellett esnie egy kis szertartáson. Ám a karriér magvát már itt kellett elhintenie. A szertartásnak összeköttetéseket is kellett hoznia. *Igy* már szabad volt az ut Ferdinándig.

A többi már könnyen ment. Ferdinándtól nem volt már messze az ut az édes anyjáig: Klementináig; Európa nagynénjétől csak egy ugrás a szász udvarig; a sok aprócseprő mecklenburg-strelitzi és kóburg-góthai hercegnőcskéből kikerült az atyafiság az angol udvarral s ha már egyszer London akreditált valakit, okos ember csak meg nem áll Rómáig. A királyok mellett a kancellárok már csak ráadás, a pápa mellett is ráadás az államtitkár. Igy jutott el László Fülöp Wlassicstól XIII. Leóig és Rampolláig.

Persze, közben festenie is kellett egyet-mást és föleg *ugy* kellett festenie, hogy azt fenséges és szentséges modelljei kivánták.

De hát hogyan kellett festenie?

Más is festett és fest ma is szivesen olyan arcképet, amilyet a megrendelő kiván magának. Ez maga még nem elég. Ez nem biztositja a László-féle világsikereket: a sikereket hors concours. Valami olyan ravasz mesterfogásról kellett gondoskodnia, mely lever minden versenytársat. Körülnézett tehát, hol tanulhatna el ilyesmit. Arcképet fest, vagy festett az ő idején Whistler is, Sargent is, Watts is, Herkomer is. De ezek nem találtak a László életfelfogásához. Ő hozzá Lenbach állott közelebb. Az okos, józan, embermegvetően böles, öreg bajor, aki megtanulta, hogy az emberek arcképeikben nem a müvészi igazságot akarják látni, még csak a kendözött tárgyi igazságot sem; nem a maguk kétes értékü egyéniségét akarják megörökiteni, hanem hogy legalább a képen olyanok akarnak lenni, amilyenek az életben lenni *szeretnének;* helyesebben: az arcképtől azt kivánják, hogy az olyan legyen, aminőnek *ők* magukat látják. Ezen az emberi gyengeségen, ezen a müvészeti elvvé magasztositott hazugságon épült fel a László Fülöp tüneményes pályája.

És sorra jöttek a „nagyszabásu" arcképek. Kis, garasoskodó kalmárokból pénzügyi lángelméket varázsolt a László ecsetje; öntelt hadnagyocskákból Napoleonokat; apró miniszterecskékből, folyosópolitikusokból Machiavelliket, Cavourokat, Bismarckokat; köznapszerü szépségü, alárendelt cselszövő nőszemélyekből tengermélylelkü müvésznöket: Judicot és Yvettet; átlagköltőkből byroni Antonius-fejeket; sima ábrázatu abbékből, nagyképü papocskákból Mazarineket; balkáni fejedelmecskékből XIV. Lajosokat stilizált az okos festő-psichologus. Nem hazudott ő soha, csak fokozott, kihegyezett, kiélezett. És mindig csak *egy* jellemvonást azt, amire modellje legbüszkébb vala. A kép azért arckép maradt, megmaradt benne az, amit a közönség egyedül kiván meg az arcképtől: hasonlitott. „Majd megszólalt" mindegyik . . .

És most nézzünk kissé a szemébe ennek a közönség-bálványnak, amit ugy hivnak, hogy a

László Fülöp

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUL 28.

ESTI HIRLAP

Magyar festő műve a Westminster-palotában. A brit kormány megvásárolta Lloyd George volt miniszterelnök arcképét, László Fülöp, a híres magyar festőművész alkotását. Ez az első eset, hogy magyar festő műve kerüljön az angol parlament történelmi arcképcsarnokába.

Lehigh University
Library

Legujabb.

A bur-német délafrikai szerződés.

Amsterdam, nov. 21.

A Telegraaf jelenti: A *Praetoriában* megjelenő «*Volksstam*» cimü lap közli a *Maritz* ezredes és a *német délnyugat-afrikai kormány* között létrejött szerződést. E szerződés hét pontot tartalmaz, amelyek igy szólnak:

1. Maritz tábornok Dél-Afrika függetlenségét proklamálja és hadat üzen Angliának. 2. Délnyugat-Afrika kormányzója hadviselőknek ismeri el mindazon afrikai haderőket, amelyek Anglia ellen operálnak s amelyek a további megbeszélések alapján támogatják az Anglia ellen folyó harcot. 3. Amennyiben angol Dél-Afrika függetlenségét proklamálnák, a császári kormányzó minden szükséges intézkedést megtesz arra nézve, hogy az uj állam vagy az uj államok mihamarabb elismertessenek a német birodalom által és hogy annakidején bevonassanak az általános tárgyalásokba. 4. Tekintettel e támogatásra, az uj állam vagy államok nem fogják kifogásolni azt, hogy a német kormány birtokba vegye a Bálna-öbölt és a Délnyugat-Afrikával szemben fekvő szigeteket. 5. A jövőben az Oranje folyó völgye képezi német Délnyugat-Afrika és a Fok provincia közötti határt. 6. A német birodalom nem emel kifogást az ellen, hogy a fentnevezett államok birtokba vegyék a Delagoa-öbölt. 7. Ha a felkelés balsikerrel végződnék, a német területre menekült felkelőket elismerik német alattvalóknak és mint ilyenekkel fognak velük bánni.

A Wolff-ügynökség e hiradás ügyében megjegyzi, hogy a közlemény hitelességeért a felelősség kizárólag a Praetoriában megjelenő Volksstem-é.

HIREK.

Budapest, november 21.

Mr. László.

Ugy érzem, bocsánatot kell kérnem, hogy hozzányulok ehhez a témához — nem a közönségtől, hanem önmagamtól. Mert kétségtelen, hogy erőszak történik velem, kétségtelen, hogy olyan irásra kényszeritem magamat, amelyet utálok s amellyel szemben megfogadtam, hogy soha, soha nem fogom érinteni. Mindazt ugyanis, amit László Fülöpről gondolok, meg lehetett volna irni az első pillanatban is, amikor hazaárulásának — hiába! az ő kicsinyes gyávaságára sincsen egyéb szó — tehát: hazaárulásának hire jött. De megborzongtam a gondolattól, hogy leirjam azokat a megvető és lenéző vélekedéseket, amelyek László Fülöpről ma minden tisztességes ember lelkében közösek. S ugy lett volna rendjén, ha mindenki igy tenne s László Fülöpről nem esett volna több szó, mint amennyiből silány vétkének száraz megállapitása kitelik. Ennél azonban sokkal több betüt pazaroltak reá, magyar és német ujságok s most szinte kénytelen vagyok — óvatosan, csak két ujjal, hogy a kezem tiszta maradjon, — hozzányulni, csak azért, hogy megmondjam, mennyire nem éri meg Mr. László még ezeket a szavakat sem.

Vagy van-e valaki, aki valaha egyebet várt tőle? Bizonyára némelyek vannak s inkább ezeknek szeretném odavágni, hogy szégyeljék magukat, mert megszéditette őket a vagyon, a külső karrier, a királyokkal való barátság, a tizezres honorárium és mindaz a felületes dicsőség, amely László Fülöp pályájában olyan arányokat öltött, hogy már-már teljesen eltakarta a belső qualitások jellegét. Emlékszem egy heves vitára, irók, ujságirók, müvészek között, a kedvenc klub kényelmes karosszékeiben — milyen boldog és távoli idők! — amikor sokan erősitették, hogy az ő neve a leghatalmasabb név, amellyel magyar ember külföldön operálhat. Voltunk néhányan, akik másokat emlegettünk, de László Fülöp pártja sokkal erősebb volt, az udvarok titokzatos visszfénye, a sok millió, az angol feleség és minden egyéb megszéditette az embereket s büszkén hivatkoztak arra, hogy ennek a magyarnak a nevét minden angolhotelportás ismeri. S a lelkesedésben, amely a szegény magyarokat az ujkori Rubens pártjára vetette, egészen elmerült, elhalványodott, elsikkadt az a szerény kérdés, hogy: hát a müvészet?

Ennek a kérdésnek nem is volt sok aktualitása a béke idejében, amikor még kényelmes fauteuilökben ültünk és mindenkinek az volt a legfőbb gondja, hogy jól éljen. De mi minden történt azóta. Ma, ezerkilencszáztizennégy novemberében már csak az igazi értékek dominálnak, a háboru kiforditotta az emberek bőrét és a külső nem számit többé. És: milliók, császári barátság, angol feleség, hotelportások, stb. ez mind csak külsőség, mind lehámlott, eltünt, kifordult és hihetetlen, parancsoló erővel nyomult előtérbe a valódi értékek kérdése s a festőknél ez a kérdés a müvészet. S ha a müvészet látószögéből nézzük László Fülöpöt — milyen büszke vagyok, hogy azelőtt is csak onnan néztem! — akkor hamar reájövünk, hogy ez az uri ember nem kezdője az árulásnak. Óh nem! Mr. László öreg professzionista, először a müvészetet árulta el. A müvészet után pedig már egészen könnyen következett a haza is.

Nyájas közönség! Bocsásd meg a kárörömet, amelyet felsülésed miatt érezek. De látod, te leborultál László Fülöp sikkes képei előtt s tisztelted az eleganciát, amely a népszerü magyar vásznain ékeskedett. Tisztelt közönség! Te megveszekedett bolondnak tartottad azokat, akik tele torokkal, kétségbeesetten orditozták, hogy László Fülöp nem müvész, csak tehetséges ember, aki a tehetségét bérbeadta angol, amerikai, német és francia aranyakért s ugyanakkor erőset rugott a müvészeten, amely nagy és dicső ugyan, de ritkán telik belőle automobilra és harisnyás inasokra. Makacs közönség! most szállj magadba és lásdd be: László Fülöp éppen ugy elárulta a müvészetet, mint a hazát. Mr. László csak üzletember volt és nem müvész s éppen ugy csak üzletember és nem hazafi. És vonjuk le a végső konzekvenciát: aki nem tisztessége müvész, az nem tisztességes hazafi. És forditva szintén. Ma magyar irók, müvészek tömegesen küzdenek a hazájukért és — higyjétek el! — azok, akik elmentek meghalni, lehetnek talán kevébbé tehetségesek, de tisztességesek, igazi müvészek. Mert a haza és a müvészet nagyon közel állanak egymáshoz, mindketten a lelket kivánják s aki az egyiknek odaadja a lelkét, az nem tudja megtagadni a másiktól sem. De László Fülöpnek sohasem volt lelke, sem a müvészetnek, sem a hazájának nem jutott belőle semmi.

Őszintén bevallom: hogy ideáig jutottam, táncolni szeretnék örömömben. Mert egy évvel ezelőt futóbolondnak tartottak volna, ha meg merem irni a véleményemet László Fülöpről, a reprezentativ magyarról. De most, most senki sem kételkedhetik benne, hogy igazunk volt. Lakáj, üzletember, spekuláns, tányérnyaló, minden, csak nem müvész és nem hazafi. És szerencse, hogy eljött a háboru tisztitótüze, amelyben piszkos pernyévé égett László Fülöp hirneve. Most nem butit többé, képei lekerülnek a falakról, neve elmulik a magyar életből és nem lesz többé bajunk vele. Ez nagyon jól esik s ezért vagyok ilyen vidám hangulatban. Csak ezt a szép, kék tintát sajnálom, amellyel mindezt leirtam. Mennyivel szebb és érdemesebb betüket vethettem volna az előttem fekvő tiszta papirosra, ha a papirt és a gondolataimat nem piszkolta volna el még egyszer és utoljára Mr. László. (yK.)

Budapester Strasse Berlinben.

*

Berlinből jelentik: A *Potsdamer Platz* és *Brandenburger Thor* között elterülő utvonalat (azelőtt *Königgrätzer Strasse*) ma ünnepélyesen *Budapesi* városáról nevezték el. Az utca magyar zászlódiszben pompázott. *Wermuth* főpolgármester dr. *Bárczy* István budapesti polgármesternek ebből az alkalomból a következő üdvözlő táviratot küldte:

Amit röviddel ezelőtt nagy örömünkre Budapest polgárságának hirül adhattunk, ma valóra vált: szövetséges testvérünknek, Budapestnek nevét adtuk városunk amaz utvonalának, mely a Tiergarten mentén diadalkapunkhoz, a Brandenburger Thorhoz és történelmi emlékü utvonalunkhoz, az Unter den Linden-hez vezet. Szivünk mélyéből csendül át ez alkalommal a Spree partjáról a Duna mellé *őszinte csodálatunk és rokonérzésünk, mellyel hőslelkü nemzetük és szépséges fővárosuk iránt viseltetünk.* Városaink őszinte baráti együttérzésének ez az emlékjele, mely ime testet öltött, bennünk, valamint utódainkban mindenkoron e nagy idők emlékét fogja felidézni, melyekben ez történt; a nagy időket, melyek legszentebb javainkért vivott harcra forrasztották eggyé két hatalmas állam népét. Isten adja áldását fegyvereinkre ebben az egy szivvel, egy lélekkel vivott diadalunkban.

—

— **(Az időjárás.)** *Közép- és Dél-Európában* a hőmérlet alacsony; gyenge havazások főleg Németországban voltak.

Hazánkban változékony, hideg idő uralkodott és éjszaka általánosan fagypont alá szállott a hőmerő. Kisebb havazások (5 mm.-en alul) az Alföldön, meg Erdélyben voltak. Nagyobb csapadékot az északnyugati határról (Csaca 14 mm.), meg a Jászságból (10—15 mm.) jelentettek. A hóréteg magassága az Alföldön a 10 cm.-t, az északi részeken a 20 cm.-t éri el.

A hőmérséklet tovább sülyedt és napi közepe 3—4 fokkal lett alacsonyabb a normálisnál; a maximum 7 fok Celsius volt Fiuméban, a minimum —12 fok Celsius Árvaváralján.

Jóslat: Hideg idő várható, legfeljebb délnyugaton havazással.

Sürgönyprognózis: Hideg, délen, nyugaton elvétve csapadék.

—

— **(Személyi hir.)** *Pécsről* irják: Gróf *Zichy* János belső titkos tanácsos, ny. miniszter, országgyülési képviselő testvérei meglátogatására néhány napra Pécsre érkezett.

— **(Vilmos császár köszönete.)** A Vilmos császár-ut és a Berlini-tér felavatása napján Budapestről *Zárai* Samu kereskedő két, már uj felirással ellátott anzikszkártyát küldött Berlinbe a császár főudvarmesterének. A minap erre a következő válasz érkezett:

Őfelsége a császár és király főudvarmesteri hivatala!

Nagyfőhadiszállás, 1914. nov. 15.

Zárai Samu urnak

Budapest.

A Vilmos császár-ut és Berlini-tér képével diszitett két lapot megkaptam és őfelsége a császár és király elé terjesztettem. Őfelsége legfelsőbb örömének adott kifejezést s a küldeményt szépen köszöni.

Báró *Reischach* főudvarmester.

— **(Az erdélyi püspök köruton.)** *Gyulafehérvárról jelentik: Gróf Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök körutra indult, hogy egyházmegyéjének minden városát felkeresse és hiveivel a mai nehéz időkben személyesen érintkezzék. Ma Tordán volt, ahonnan vasárnap Marosvásárhelyre érkezik. Innen Gyergyószentmiklósra, Csikszeredára, Kézdivásárhelyre, majd tovább megy.*

HASZNÁLJUNK
hadsegély postabélyeget.

Apácagyalázó darab.

— *A Vigszinház botrányos bemutatója.* —

Budapest, november 21.

Régen tudjuk, hogy a Vigszinház, a lipótvárosnak házi mulatója számüzte hajlékából a keresztény erkölcsöket s hogy minden érzést tábbal tiporva kész olyan «kassza-darabokat» előadni, melyek sértenek vallásos kegyeletet, kigunyolják a keresztény erények fenségét s amely darabok sokszor alatta állnak erkölcsi nivó tekintetében az orfeumokban előadottaknak.

A Vigszinház mai bemutatójával azonban még ennél is többet tett s botrányosabb dolgot cselekedett. Előadta egy angol zsidónak, *Knoblauch*-nak *Mária testvér* cimü apácagyalázó darabját, ugyanakkor, midőn éppen a szerzetesrendek és apácák a harctéren és itthon is teljes fizikai és lelki erejüket áldozzák föl a haza oltárán s amikor az apácák köztudomás szerint saját otthonukat kórházakká alakitották át sebesült katonáink számára. Ezt persze nem tudják megérteni a Lipótváros *untauglichjai* és erkölcsi betegei, de annál jobban fel kell zudulnia a jóizlésü, tisztességes érzésü keresztény társadalomnak, mely békében is meg tudja becsülni az apácáknak nemes, áldozatos, az emberiség erkölcsi javait gondozó munkáját és a háboruban is meghajol tisztelettel az önfeláldozó szeretet előtt, mely most a haza oltárán ég s ugyanazon krisztusi életből fakad.

A darab tárgyával, melyben a szerző a 70-es évek háborujának idejében egy apácajelölt esetében a kolostori szentéletet gyaláztatja meg a bevonuló katonaság által, nem is akarunk bővebben foglalkozni, egyszerüen bizunk az államrendőrség jóérzésében és erkölcsi felfogásában, hogy a müsorról le fogja vétetni ezt a mindig botrányos és a mai időkben egyenesen vérlázitó nemcsak erkölcstelen, de egyben hazafiatlan darabot.

A darab előadásának a hire is már arcába kergette a vért minden a kolostorok nemes életét megbecsülni tudó embernek és a mi szinte szokatlan — de annál indokoltabb — megszólalásra inditotta ama szerény és soha elismerést nem kérő lelkeket és vezetőket, kik a kolostorokba élnek. Jól tették, hogy az alábbi önérzetes nyilatkozatot tették közzé, mert az erkölcs és nemes tett felemelt fővel kell hogy járjon akkor, midőn az alacsonyság és hitvány gondolkozás akarják a müvészet csarnokaiban a tiszta erkölcsöt és önfeláldozó honszeretetet kigunyolni vagy lábbal tiporni. A magyar társadalom meg fogja érteni e feljajduló szót és ha ez nem elég, a rendőrség kell hogy megtalálja a kellő rendszabályokat is.

A budapesti apácafőnöknők tiltakozó nyilatkozata igy hangzik:

A lapok szerint a Vigszinház egy külföldi irónak olyan darabját szándékozik előadni, mely, mint a darabnak a lapokban előre leadott meséjéből máris meglátszik, katholikus szerzetesnőket frivol és szemérmetsértő helyzetekben azzal a világos tendenciával szerepeltet, hogy a katholikus szerzetesnői intézményt és testületet kegyeletlen meggunyoltatás tárgyává tegye.

Már ismételten előfordult, hogy egyes szinházak szerzetesnők kipellengérezésével vadászták a romlott izlésü közönség tetszését. Mi azonban ezideig — Krisztus szenvedéseire gondolva — némán türtük a meg nem érdemelt gyalázatot.

Most azonban, midőn a háboru kitörése óta az önkimerülésig fáradunk a sebesültek, árvák és katonagyermekek éjjel-nappal való gondozásában felekezeti különbség nélkül, most, midőn valamennyi disponibilis helyiségünket kórházakká alakitottuk, kétszeresen fájónak és sértőnek érezzük a sulyos inzultust, mely hasonló darabok előadása által bennünket ér. Nem értjük, miért tartják bizonyos elemek éppen ezt a pillanatot a legalkalmasabbnak, hogy izléstelen és illetlen tréfáik tárgyává tegyenek bennünket és ezért a magunk s a vezetőségünk alatt annyi önfeláldozással fáradó minden alattvalónk nevében is tiltakozunk a keresztény női szeretet és irgalmasság ez intézményének durva meggyalázása ellen s bizalommal várjuk az illetékes hatóságok és a jobbérzelmü közönség részéről a kellő intézkedéseket, hogy midőn életünket és egészségünket nem kimélve, szeretetünket s minden anyagi és testi erőnket a haza szenvedő fiai fájdalmainak enyhitésére áldozzuk, legalább mocsoktalan nevünket hagyják meg nekünk s ne kelljen vallás- és kegyeletsértő emberek részéről éppen most a legdurvább és legsértőbb inzultusokat szenvednünk.

Budapesten, 1914. november 21-én:

Schaffgotsch Marianne grófnő
a Szent-Sziv zárda főnöknője.

Almássy Mária
az Angolkisasszonyok főnöknője.

Klement Dionysia
az Erzsébet-apácák főnöknője.

Mach Marianna
a Vörös-Kereszt-kórház főnöknője.

Sebők Vilma
az Irgalmas-nővérek vizitátornője,
24 budapesti rendház nevében

Holczmann Auguszta
a Ranolder-intézet főnöknője.

Morvay Valéria
a Szent-Margit-intézet főnöknője.

Fábry M. Szerafika
a Kath. Háziasszonyok Szövetségének főnöknője.

Karsay Beatrix
a Fehér-Kereszt-Gyermekkórház főnöknője.

Deck Mária Antónia
a Jó-Pásztor-intézet főnöknője.

Mária Klementina
a Hermina-zárda főnöknője.

Kucsera Flóra
a szentferencrendi betegápoló nőv. főnöknője.

Mária Natália
a Sion-intézet főnöknője.

Nüsche M. Magdolna.
a maglódi-uti kármeliták főnöknője.

Merkl Specióza
a Vakok intézetének főnöknője.

Képek a háboruból.

Szerb fogságból hazakerült hölgyek.

Szerbia legkisebb fekvésü fürdőhelye a Nistől délre levő Vranjszka Banja, amelyet a magyarországi szerb intelligencia is igen nagy számmal szokott felkeresni. A háboru kitörésekor a vasuti összeköttetéssel nem rendelkező fürdőhelyen 293 magyar rekedt ott, a hadköteleseket Nisbe szállitották, a többieket ott tartották őrizet alatt a fürdőn. Mindent elkövettek, hogy kiszabaduljanak rettenetes helyzetükből, de csak most sikerült a nisi amerikai konzulnak kieszközölnie, hogy 23 hölgyet szabadon bocsássanak. Köztük van dr. *Davidovics* Milán ügyvéd neje és két leánya, *Forkapics* őrnagy neje és leánya, *Tamics* tanitónő, *Nedelykovics* kereskedő neje, valamennyien ujvidékiek. Egyikük a következőket mondotta el a kellemetlen fordulatot vett üdülésről:

— Julius 28-án értesültünk a hadüzenetről és hiába volt minden, nem tudtunk elmenni. Őrizet alatt tartottak, minden harmadik napon jelentkezni kellett a prefekturán. Hozzátartozóinkkal még levél utján sem érintkezhettünk, igy pénzünk is teljesen kifogyott. Minden pénzünk az a két dinár volt, amelyet a nisi szerb nemzeti bank naponkint kiutalt minden külföldinek élelemre. November elején a két dinár járadékot háromra emelték fel téli ellátás cimén, de a Szerbiában beállott nagy drágaság mellett természetesen még ez sem volt elég. Ujságot egyáltalán nem kaptunk, még szerbet sem. Tudatosan tájékozatlanul hagytak minket.

— Kétszer engedték meg, hogy hazautazásunk megsürgetése végett Nisbe menjek az amerikai konzulátusra. Felejthetetlen dolgokat láttam ott. Ebben az aránylag kicsiny fészekben ember ember hátán tolong. Aki csak tehette, odamenekült. Lakást egyáltalán nem kapni.

— Láttam magyar hadifoglyokat is, akik katonai fedezet mellett közmunkákat végeznek. A sebesült foglyokat felgyógyulásuk után ápolói teendőkre fogják. *A szerb sebesültek száma oly nagy, hogy már jeddl alá sem tudják őket juttatni.* Elutazásunk alkalmával Caribródig szigoru kiséret mellett vittek Bulgáriáig, ahol féláru vasuti jegyet kaptunk a román határig. Bukarestben a konzulátuson láttunk először magyar lapot és örömmel olvastuk szerbiai előnyomulásunk hirét.

*

A hős legionárius.

Kacvinszky János 16 éves lengyel légionárius, aki résztvett az összes máramarosi harcokban, sebesülése ellenére napokig volt a harcvonalban és hősiességéért kitüntetést is kapott, élményeiből a következő érdekes részleteket mondta el:

— Csernowitzi születésü vagyok, ahol a mult tanév végén fejeztem be az ötödik gimnáziumot. Szüleim nem élnek s a bátyám — aki magánhivatalnok — tart fenn és nevel engem és testvéremet. A légiónak a háboru kitörése előtt nem voltam tagja, ifju korom és leginkább a szigoru gimnáziumi szabályok miatt. A bátyám egyik vezető tagja volt a csernowitzi légiónak. A puskakezelésre bátyám tanitott meg s otthon engem és öcsémet reguláris an nevelt s mindennap részünk volt rendes katonai kioktatásban. Tanáraim, mikor megtudták, hogy jó lövő vagyok, kivételesen megengedték, hogy a hetedik és nyolcadik gimnázium növendékeiből álló lövészcsapat gyakorlataiban én is részt vehessek, ahol a legjobb lövők közé számitottak. Az évvégi lövészversenyen megnyertem az első dijat is.

Mikor a háboru kitört s kihirdették a mozgósitást, a csernovitzi légió felhivást kapott a krakói légióparancsnokságtól, hogy jelentkezzen a csernovitzi katonai parancsnokságon, ahol az egész csapat megkapja marsrutáját egészen Krakóig, ahol a légió gyülekezett. A bátyám Bécsbe akart küldeni engem és nálamnál is fiatalabb testvéremet, ahol nagy rokonságom él. Hallani sem akartam erről s kijelentettem, hogy a légiónál jelentkezem. Bátyám természetesen mindent elkövetett, hogy szándékomat meghiusitsa, végre belátta, hogy nem bir velem, belenyugodott. Igy indultam el bátyám vezetése mellett Krakóba. Az utunk gyönyörü és megható epizódokkal volt tele. Mindenütt lelkesedessel fogadtak s elhalmoztak a vendégszeretet jeleivel. Krakóban teljes katonai felszerelést és beosztást kaptunk s életem legboldogabb napja az volt, mikor mint egyszerü közlegényt beosztottak csapatomba. Egy pár hétig türelmetlen várakozásban, folytonos gyakorlatozással telt az időnk. Rendes katonai kiképzést kaptunk. Egyszerre parancsot kaptunk, hogy ezredünk álljon indulásra készen. Csak annyit mondottak, hogy Magyarországba megyünk, ahova betörtek az oroszok.

A jókedv és öröm leirhatatlan érzése fogott el mindnyájunkat, hogy végre vége az unalmas, tétlen napoknak. Máramarosmegyébe vitték ezredünket, ahol Nagybocskó, Máramarossziget, Ökörmező, Hosszumező körül folytonosan vertük a menekülő és visszavonuló orosz sereget. Az első támadásunk olyan vehemens volt, hogy, mint később egy orosz sebesült altiszttől megtudtuk, félelmes presztizst vivtunk ki pontos találásunkkal az orosz katonák között. Kacagtunk az orosz katonák felett, hogy pocsékolják a lőszert és még hozzá a legcsekélyebb eredménnyel. Mi ugy céloztunk az oroszokra, hogy egyetlenegy töltényünk ne vesszen kárba. Valósággal vadásztunk rájuk, mint a vadakra. Nagybocskónál egy shrapnellszilánk felszakitotta a kabátomat s behatolt a bal vállamba. Eleinte nem fájt, az ütközet hevében meg is feledkeztem róla. Napokig voltam még ezután harcvonalban, az ezredünket dirigáló őrnagy megdicsért az egész zászlóalj előtt s megigérte, hogy kitüntetésre terjeszt fel. A kitüntetést már a kassai kórházban kaptam, ahol sebemmel ápoltak. Most már egészen jobban vagyok s alig várom, hogy csapatomnál jelentkezzem.

Budapest, november 21.

Az országgyülési néppárt szerdán, e hó 25-én, klubhelyiségében értekezletet tart, melyre a párt tagjait ez uton is meghivja *az elnökség.*

—

A főrendiház ülése. Mint a Bud. Tud. jelenti, a főrendiház szerdán, e hó 25-én délután négy órakor ülést tart, amelynek napirendje ez: 1. Az elnapolt országgyülést egybehivó királyi leirat kihirdetése. 2. Elnöki előterjesztések. 3. A jegyzőkönyv hitelesitése.

Podgyászokat lakásból elhoz és felad gyors vagy teheráruként!
Telefon 25—74. **NAGY FERENC** Telefon 25—74.
szállitási, olvámolási, podgyász-fuvarozási,
butor szállitási és csomagolási vállalat 2838
Budapest, IV., Szarka-utca 7. sz.
Veres Pálné-u'ca és Váci-utca közt, Vámház-körut közelében.)

Ujság, 1935. III. 17.

Beszélgetés László Fülöppel portrétestés közben

Több nagy történelmi kompozición dolgozik a nagy művész

László Fülöp, aki egy életen keresztül állította, vagy ültette modeljeit, szerepet cserélt, hogy hosszu perceken keresztül saját magán tapasztalhassa a modelülés nem nagyon kényelmes szerepét. Kissé mintha meghökkentette volna a mestert, hogy rajzolni szeretném, — de mégsem tagadja meg kérésemet.

Világos lilaszinü hálókabát van rajta és papucs. Ez az öltözék kissé feszélyezi a világ legelegánsabb festőjét. Feszélyezi a pongyolaság, a hanyag öltözet. Ő, aki ragyogó uniformisokat, lehelletszerü fátylakat fest, mégsem lehet rosszulöltözött model.

Elnézést kér és egy pár pillanatra eltünik a szomszédos szobában. Kissé rendbeszedi magán a pongyolát, a gombokat begombolja s amikor belép, még egy igazi lászlófülöpi könnyed mozdulattal megigazitja a kabátja hajtókáját.

Egészen hatásossá varázsolja a gyürött hálókabátot.

— Hogyan üljek? — kérdi a mester.

— Parancsoljon talán igy, az ablakkal szemközt — mondom én.

A szálló nyitott ablakán fényes kévében zuhog be a koratavaszi arany napsugár, erősen megvilágitja modelem, László Fülöp arcát.

— S ez igy jó lesz? — kérdi a fények és hatások csodálatos mestere.

— Még nem — válaszolom én teljes hidegvérüséggel. — Mostan kérem a fejet erős szögben felémforditani.

Megtörténik.

A fény és árnyék találkozása finom plasztiticitással hozza ki a fényben eltünő formákat.

A beállitást ugylátszik, ő is igy csinálta volna.

Előkapom a ceruzát és hozzáfogok a rajzoláshoz.

László Fülöp élesen figyeli mozdulatomat. Mindig rápillant a rajzlapra, majd az arcomat figyeli. Talán a mühelytitkokat akarja ellesni.

Én magamra erőltetett hidegvérrel munkaközben beszélgetni kezdek László Fülöppel, hogy felszabaduljak a világ legügyesebb arcképfestőjének kontrollja alól.

Tervem sikerült: nyugodtan beszélgetünk.

Hirtelen széjjeltárja a karjait és rajongással mutat ki az ablaka alatt hömpölygő Dunára, a napfényben fürdő Várhegyre és a királyi palota monumentális épületkomplexumára.

— A világ legszebb kilátása ez — mondja László Fülöp. — A magyarok nem is tudják, milyen kincs ez a főváros. A szabad időmet, amikor nem dolgozom, arra fogom felhasználni, hogy alaposan megtekinthessem a régenlátott szép Budapestet.

Pesti szobrok

A természeti szépségek után ráterelődik beszélgetésünk azokra a szépségekre, amelyeket az emberek alkottak: az épületekre, szobrokra. Mi a véleménye mester a pesti szobrokról?

— A pesti szobrok között nekem a legjobban a királyi vár főbejárata előtt álló Turulmadár tetszik. Lendületes, finom és tökéletes alkotás. Szép az Erzsébet királyné szobra is, de csak a figura, mert nem tartom szerencsésnek az épitészeti rész oszlopos kiképzését. A Kossuth-szobor elég szép kompozició, de *szeretnék többet látni Kossuthból*. Hiányzik belőle a kossuthi tüz és temperamentum. *Tisza István szobrát tulméretezettnek* találom. A szobor monumentalitása ellenére *sem adja vissza Tisza vas, kemény alakját.*

A magyar müvészek

— Kiket kedvel a régi nagy magyar festők közül?

— Nagyon szeretem *Benczurt* és *Székely* Bertalant. Ez utóbbinak főleg monumentális történelmi jelenetei tesznek rám különös hatást. Valahogy ugy látom, hogy a mai magyar festőművész-gárdából kiveszett a nagy kompoziciók iránti törekvés. Kisebb detailok, mint például a kizárólagos portréfestés irányában észlelek elsősorban a magyar müvészekben hajlamosságot. Ez pedig nagy kár, mert ilyenformán az egyébként nagyon tehetséges müvésztársadalom nem fog tudni kitermelni egy olyan reprezentánst, amely a benczuri klasszist valaha utolérné. A maiak közül *Dudits* Andor freskóiban látok benczuri valőröket, fantáziát és konstrukciót, de egy idő óta ő sem hallat magáról.

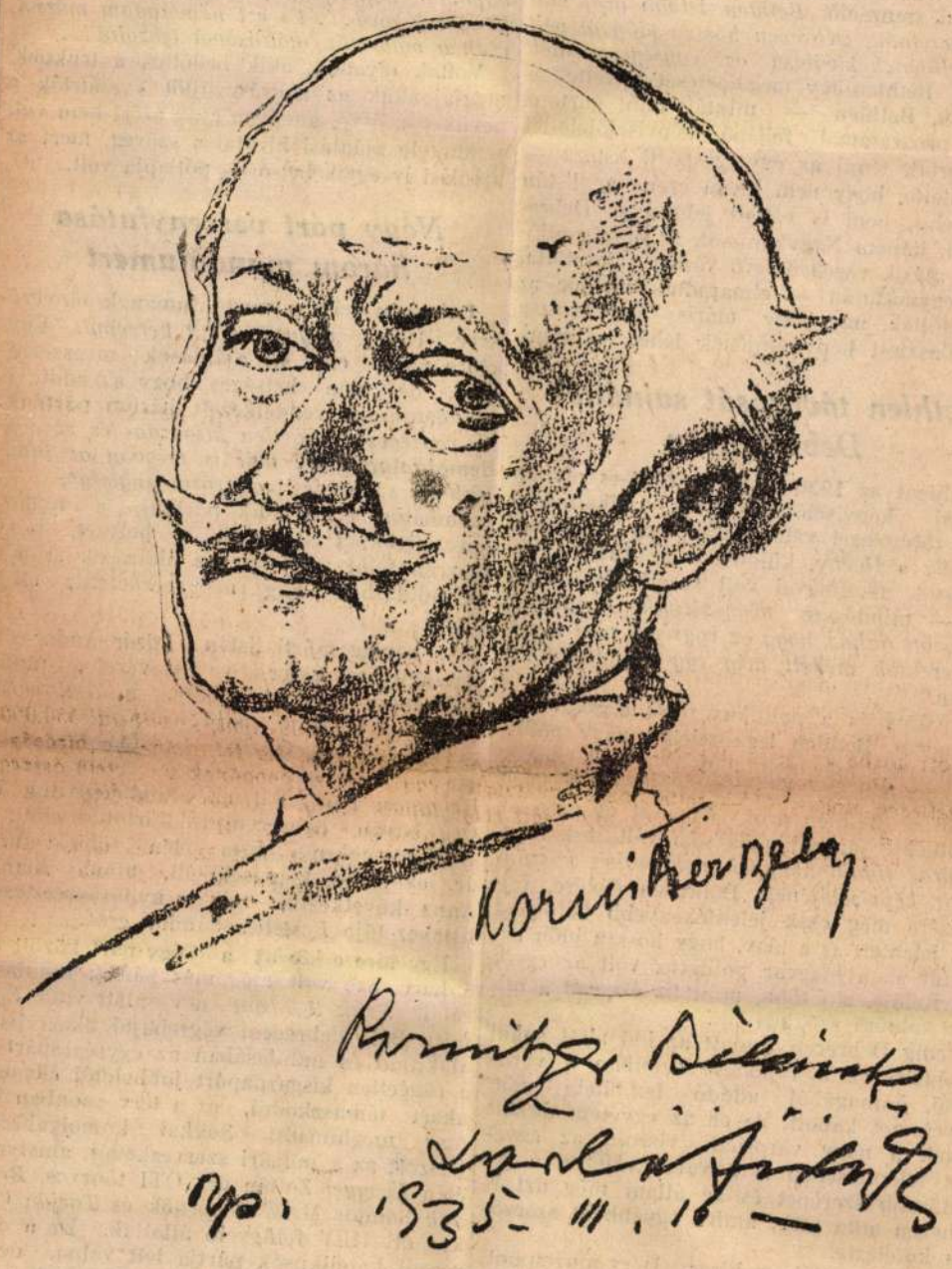

— Mester, ezek szerint ugy tartja, hogy kizárólagosan portréfestésben nem élheti ki magát a müvész? — kérdem a világ ünnepelt portréfestőjét.

— Furcsának tünik ezt tőlem hallani — mosolyog László Fülöp —, de mégis ugy van, hogy én a portréfestésben a müvészetnek csak egy gyönyörü mellékhajtását látom. *Kikristályosodásnak, csucsteljesitménynek azonban a Székely Bertalanok és Benczurok monumentális alkotásait tartom.*

— Mester, ezek szerint nemcsak portréfestéssel foglalkozik?

— Valóban, engemet a világ elsősorban arcképfestőnek ismer, de ha nem kell portretirozni, akkor menekülök Londonból vidéki magányomba, ahol ezidejüleg is több *nagy történelmi kompozición dolgozom.* Nemrégen Londonban megláttam egy hadiárva asszonyt, amint kéregetett. Ez a jelenet arra inspirált, hogy *fessem meg a világháboru életbenmaradt elesettjeinek, a hadiárva nőknek háboruutáni kálváriáját.* Erre a célra külön kápolnát épittettem, amelynek falain freskóban fogom megfesteni a háboruutáni drámák legborzalmasabbjait.

— Meg szokott elégedni a portréjaival?

— Nem mindig — válaszolja. — *Az ember mindig tökéletesebbet akar produkálni.* A most festendő kormányzói portréval azonban talán meg leszek elégedve. Ugy érzem, ez lesz a legtökéletesebb alkotásom. A kormányzó ur ideális model és rendkivül szivélyes ember.

— Melyik portréját tartja a mester ezenkivül még sikerültnek?

László Fülöp elgondolkozik. Nem csoda, hiszen ezer és ezer ragyogó portré hirdeti László Fülöp csodálatos müvészetét.

— *A Marina hercegnő portréját tartom nagyon sikerültnek* — mondja némi gondolkodás után —, amelyet az egész világsajtó gyönyörüen méltatott. Nagyon jónak tartom még azt a három portrét, amelyet Amerika három elnökéről készitettem. Különösen az idősebb Roosevelté aratott Amerikában nagy sikert.

— A mester gyermekkorában is müvésznek indult?

— Hogyne — válaszolja élénken. — Négy-ötéves koromban már festegettem és egy pillanatra sem engedtem magamat eltántoritani elhatározásomtól.

Derüsen mosolyog. Az idő neki adott igazat.

A müvészet misszió is lehet

Hirtelen felugrik, egy kis engedelmet kér, átmegy a szomszéd szobába és kis arany cigarettás dobozzal tér vissza. A nagy beszélgetés közben sem felejtkezik meg látogatójának kedveskedni.

Most hirtelen változik a helyzet; László Fülöp interjuvol engem. Sorra érdeklődik a magyar társadalmi és politikai viszonyok felől. Beszél a walesi herceg látogatásának nagy magyar propagandájáról, amelytől Magyarország még igen sokat várhat.

A rajz közben elkészül.

A mester megint felveszi a lászlófülöpi tekintetét. Birálva néz, konfrontál.

Szivélyesen rázza a kezeimet.

— Ez nagyon ügyes volt — mondja László Fülöp elismeréssel.

Megmutatom a mesternek Abel Pann hires zsidó festőnek „Der Tränenkrug" cimü pogrom-rajzsorozatát. László Fülöp kemény vonásai ellágyulnak a megrázó erejü kompoziciók láttán.

— A leghatásosabb propaganda ez a gyülölködés ellen — mondja meghatottan a mester. A müvészet nemcsak emberi szépérzet, esztétikus kiélés, *a müvészet misszió is lehet.*

László Fülöp szivélyesen elköszön.

És már kint vagyok a süppedő szőnyeges folyosón, de a müvészetnek eme magasabbrendü meghatározása még mindig a fülembe csendül.

Kornitzer Béla

UJSÁG

Debrecen dilemma

Fehér lappal készül szavazni a város polgá

Debrecen, március 16. *(Az Ujság kiküldött munkatársának telefonjelentése.)* A híres civis városnak az utóbbi időben nagyon kijutott a politikai szenzációkból. Néhány hónap előtt *Vásáry István polgármester ügye kavarta fel a város nyugalmát* és a Vásáry-ügy nem pihent el még most sem, hiszen nem is intéződött el. Hamu alatt lappangó parázs. Talán nem beszélnek már annyit Debrecen modern, alkotó, nagy polgármesteréről, mint azelőtt, de a hallgatás ellenére sem pihent el a Vásáry Istvánnal való együttérzés, tisztelet és rokonszenv Debrecen lakosságának nagyon tekintélyes többségében.

Vásáry István ügye még nem intéződött el, amikor a civis városra ráköszöntött a másik politikai szenzáció: *Bethlen István gróf volt miniszterelnök, Debrecen hosszu időn át volt képviselőjének kiválása az egységespártból.* És a Bethlen-ügy meglepetését követte a második, Bethlen — miután mint párton-kivüli programmal fellépő képviselőjelöltet rá akarták tenni az egységespárti listára — kijelentette, hogy nem kiván ezen a listán szerepelni, nem is vállalt jelöltséget Debrecenben, hanem Nagykanizsát, az ország átlójának másik végében lévő várost választotta, ahol egymásután — elmaradtak mellőle az ellenjelöltek, ugy hogy máris Nagykanizsa megválasztott képviselőjének lehet tekinteni.

Bethlen távozását sajnálják Debrecenben

Bethlent az 1926-os és az 1931-es országgyülési képviselőválasztások alkalmával nagy többséggel választották meg Debrecenben. Ez a fölény, különösen az 1926-os választások alkalmával volt szembetünő, amikor — mindössze *négyszázötven szavazat hiányzott ahhoz, hogy az egységes párt a miniszterelnök mellett még egy mandátumhoz jusson.*

A város és a politikus most elszakadnak egymástól. Bethlen legközelebbi nagy politikai beszéde már nem a debreceni közönség előtt hangzik el. És Debrecenben őszintén sajnálják Bethlen gróf távozását és ezen az objektiv megállapitás sem változtat, hogy *a város tulajdonképpen nem sokat köszönhetett képviselőjének.* Debrecen életére, fejlődésére még csak jelentékenyebb befolyást sem jelentett az a tény, hogy hosszu időn keresztül az a magyar politikus volt az egyik képviselője, aki több, mint tiz éven át a miniszterelnöki székben ült.

Pedig Debrecen ezalatt az idő alatt sokat fejlődött, ez a fejlődése azonban a város belső, önmagából adódó lendülete volt. Egyetemet kapott, de ez az egyetem dukált ennek a nagy városnak, viszont az egyetem felépitésében is a város vállalta a jelentősebb szerepet és az állam még azt is nehezen adta meg, amire egyébként szerződés kötelezte.

Megteremtették a hires Déry-muzeumot, strandfürdőt, fedett uszodát, Pestre is beillő modern stadiont, az uj köztemetőben modern ravatalozót épitettek, repülőteret, csónakázó tavat létesitettek, de mindezt a város csinálta s nem az állam. Még inkább a város adott az államnak, például az államrendőrség épületét, amely városi tulajdon volt és az állam egyetlen fillér megváltás nélkül kapta meg.

Egy miniszterelnök-képviselő nagyon sokat tehet a városáért. Ez a város megtett mindent — önmagáért, az önmaga erejéből. Bethlen csak disze volt a városnak, de mégis sajnálják, hogy most elszakadnak ettől a disztől.

— *Ha Bethlen fellépett volna a maga listájával* — mondogatják —, *nagyon érde-*

Közben az ajánlási ivekkel
járnak az aláirásgyüjtők. És gyi
val s ha kell, *egy kis ravaszsággo*
párt mindjárt az ajánlásgyüjtés
dekes trükköt eszelt ki. Felkeresték
aki természetesen kijelentette, hog
landó az ajánlóivet aláirni, mert
hoz huzza a szive. Az aláirásgyüj
próbálta még kapacitálni és ékes
hirdette a párt világmegváltó erej
eltávozott. Az ajtóból azonban v
és — egy berubrikázott, de mind
szövegtől független ivet tartott oda
elé:

— *Hát ha nem is tetszik aláirni*
ivet, legalább ezen az iven tessék a
val igazolni, hogy itt jártam, mert
kapom a napidijamat, hogy hány
látogatok meg ... És ezt nem tudo
csak a választók aláirásával igazol

Voltak olyanok, akik bedőltek
megsajnálták az aláirásgyüjtőt s
nevüket az ivre, amelyen csak azért
semmiféle ajánlási hivatalos szöveg
ajánlási iv egyik belső — pótlapja

Négy párt versenyfutása három mandátumért

Debrecen három mandátumának elnyerésére jelenleg *négy párt fut versenyt.* Egyelőre persze csak az ajánlások megszerzésére, de nem kétséges, hogy az eddig is mandátummal rendelkezett három pártnak: *az egységes-, független kisgazda- és szociáldemokratapártnak már is megvan az induláshoz szükséges aláirásmennyisége,* — szombaton a negyedik pártnál, a nyilaskereszteseknél is az volt a helyzet, hogy ötezren felül volt már az aláirások száma, az induláshoz pedig *négyezerkétszáz* elégséges.

Az egységespárti listán *Lázár* Andor dr. igazságügyminiszter a listavezető, utána *Kolozsváry Borcsa* Mihály, a Debreceni Ujság szerkesztője, majd ifj. *Balogh* István dzálkodó következik. A független kisgazdapárt listáját *Eckhardt* Tibor vezeti *Heggmegi Kiss* Pál, az eddigi képviselő és *Öry* István debreceni földbirtokos előtt, a szociáldemokrata lista élén *Györki* Imre dr., az eddigi képviselő áll, utána *Kéthly* Anna következik, mig a nyilaskeresztesek listavezetője *Festetics* Sándor gróf.

Egyelőre e között a négy párt között áll a harc. Szó volt még más pártok indulásáról is. *Nemzeti Front* név alatt vitéz *Egyházy* Béla debreceni végrehajtó akart listát alakitani és indulásában az egységespárt és a független kisgazdapárt jobboldali elemeire akart támaszkodni, ez a terv azonban hamar meghiusult. Sokkal komolyabbnak látszott az a polgári szervezkedés, amelynek élén *Lengyel* Zoltán dr., OTI főorvos, *Benedek* Sándor MÁV főmérnök és *Tarján* Oszkár dr. HÉV felügyelő állottak. Ez a debreceni katolikusok pártja lett volna, de ez a pártalakitás is elmaradt. Beszéltek arról is, hogy *Petri* Pál fellép és pár nap előtt elterjedt az a hir is, hogy a debreceni Bethlen-párt és a polgári ellenzék összefogásával alakul uj párt, amelynek listavezetőjéül *Rugonfalvi Kiss* István dr.t, utána pedig *Juhász Nagy* Sándort és *Thury* Leventét jelölték, ez a terv azonban fel sem merült, ellenben a liberális polgári ellenzék annál komolyabban dolgozik azon, hogy a választások lezajlása *után* megalakitja a debreceni polgári ellenzék pártját s ha most, a választások idején át is engedte — idő rövidsége miatt — a szerepet és a terepet más pártoknak, *a jövőben annál intenzivebben kiván résztvenni Debrecen politikai életében.*

GYÖRKI IMRE Dr.

a szociáldemokratapárt listavezetője ezeket mondta:

— Mind a három párt megkapja a maga mandátumát, legfeljebb a szavazatok számában lesznek eltolódások, még pedig érzésem szerint a három párt közel egyforma számban fogja a szavazatokat kapni. A nyilaskeresztesek állitólag meglevő ötezer szavazata, nem hiszem, hogy kibirja az ellenőrzést.

A NYILASKERESZTESEK

élén Festetics Sándor gróf halad, a lista második helyezettje ifj. *Balogh* István, akit az egységespárti hasonlónevü jelölttől ugy különböztenek meg, hogy zárójelben a lakóhelye. Miklós-utca szerepel, harmadik helyen *Sztraka* Péter előkelő debreceni vaskereskedő szerepel. A lista egyik jelöltje — kifejezett kérésére csak ezzel a megjelöléssel adjuk a nyilatkozatát — ezeket mondta:

— *A nyilaskeresztesek feltétlenül mandátumhoz jutnak Debrecenben.* Az ajánlási iveinken már van annyi aláirás, amennyi az elinduláshoz szükséges és ha egyszer elindultunk, akkor — következik majd a meglepetés ... Nagyon sok választó jött el hozzánk és bejelentette, hogy az ajánlási ivet ugyan másnak irta alá, de *a szavazatát a mienk lesz. Ne higyjék, hogy ez a párt a zsidózáson épül fel,* mint ahogy terjeszteni szeretik. A pártnak az a programpontja, amelyet Festetics Sándor gróf tüzött ki s amelyet a következőképpen lehetne megfogalmazni: revideálni a nagyvagyonokat s ezeknek illegitim uton szerzett részét elvenni — ellenérték fejében. Az igy felszabadult vagyontárgyak szolgálnák a nyomor enyhitését.

És mit mond a szavazó polgár?

Négy párt négy képviselőjelöltje után beszéljen a szavazópolgár. Nem egy szavazópolgár, hanem a szavazópolgár, akinek véleménye hivatalnokok, tisztviselők, szabadfoglalkozásu emberek, iparosok, kereskedők, kisemberek véleményéből forrott össze. És ez az összesüritett vélemény azt mondja, hogy a debreceni szavazópolgár soha nem volt még olyan dilemmában szavazás előtt, mint most.

Nem tudja, melyik listára szavazzon.

ország a választások lázában ég és te itt lopod a napot? Hónapok óta nem kéresel egy vasat sem, azzal a kifogással, hogy gazdasági válság van és most, amikor végre megjött a választási konjunktura, te ölbetett kezekkel a hasadon fekszel?

KOVÁCS *(dühösen felül az ágyban):* Nézd, Matild, én ezuttal finom és udvarias akarok lenni hozzád. Porcellántányérokat, sajnos, nem vághatok a fejedhez, mert azokat már rég összetörtük egymás fején, közönséges cseréptányérokat pedig nem akarok hozzádvágni, mert azt ordináré dolognak tartom. Finoman és udvariasan kérdeztek tehát: mi a fészkes fenét csinálnak én neked hajnalban hat órakor, tekintettel a választásokra? Talán menjek plakátokat ragasztani?

KOVÁCSNÉ: Azt nem kivánom tőled, ámbár attól se törne le az a két ügyetlen kezed. De van itt más kereseti lehetőség is. A Pacolainé férje például betegre keresi magát aláirások gyüjtésével.

KOVÁCS: Röhögnöm kell. Azzal három pengőt se lehet megkeresni egy nap.

KOVÁCSNÉ: Te ehhez hülye vagy, Benő. A Pacolai ezt egészen másképp csinálja. Az aláirásgyüjtő ivvel végigjárja az összes házakat, mindenhová becsenget és igy szól: „Jónapot kivánok, a Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék ajánlási ivét hozom. Éljen a demokrácia, éljen a liberalizmus, tessék aláirni!

KOVÁCS: Na és?

KOVÁCSNÉ: Na és nagyon sokan aláirják és másnap mindenki, aki aláirta, megkapja Pekár Gyula összegyüjtött munkáit diszkötésben, tizenkéthavi részletre, Pacolai pedig felveszi a könyvkiadótól a jutalékát. Mert remélem, már sejted, Benő, hogy Pacolai nem ajánlási ivet, hanem megrendelési ivet irat alá a választókkal.

KOVÁCS: Mit képzelsz rólam, Matild? Ilyen görbe dolgokat én nem csinálok.

KOVÁCSNÉ: Ejha! Mióta vagy ilyen korrekt?

KOVÁCS: Amióta hat hónapot ültem Vácon. Tudod, hogy az orvos eltiltott az ülő életmódtól.

KOVÁCSNÉ: Hát jó, akkor nem erőltetlek. Lehet most másképp is keresni. Lépj fel képviselőnek!

KOVÁCS: Hogy képzeled ezt, Matild? Milyen jogcimen lépjek én fel?

KOVÁCSNÉ: Neked ehhez jogcim kell, te trottli? Milyen jogcimen lép fel például a Pemeténé férje, aki a Liberális Sültkrumplikedvelők Egységes Pártjának listavezetője, vagy az Ázalaginé férje, aki megalakitotta a Független Sizők Nemzeti Néppártját és vasárnap nagyszabásu programmbeszédet tartott a Svábhegyen.

KOVÁCS: Mit igért a programmbeszédében?

KOVÁCSNÉ: Hülye, hát mit igérhet egy si-

László Fülöp
festőművész

— Beverley Nichols angol regényiró nagy cikke László Fülöp művészetéről. *Londonból* jelentik, hogy Beverley *Nichols*, a hires regényiró, a *Sunday Chronicleban* hosszabb tanulmányban foglalkozik *László* Fülöp művészetével. László — mondja a tanulmány — már egész fiatal korában a festés technikájának legmagasabb fokát sajátitotta el és ezért megengedheti magának, hogy a technikai nehézségektől függetlenül csak a *belső meglátással* törődjék. Irigyei kifogásolják, hogy néhány óra alatt fest egy arcképet, amely szerintük ennélfogva nem lehet jó. Ez éppen olyan birálat, mintha egy nagy sebésznél azt kifogásolnák, hogy a legbonyolultabb műtéteket néhány villámgyors vágással végzi. A fődolog, hogy a műtét sikerül és hogy László Fülöp arcképei élnek. Midőn Elinor *Glyn*-t, a hires irónőt, láttam László Fülöp által festett arcképe mellett, alig tudtam az élőt a festménytől megkülönböztetni, — igy végződik a cikk.

Nemzeti Ujság
1935. x. 20

László Fülöp

— **László Fülöp adománya — a Munkácsy Céhnek.** A *Munkácsy Céh*, mint ismeretes, május folyamán rendezi reprezentatív kiállítását, amelyet, mint a multban, ezúttal is tárgysorsjátékkal köt egybe. A sorsjátékon a legkiválóbb magyar festők és szobrászok művei kerülnek kisorsolásra, közöttük *László* Fülöp, az Angliában élő nagy magyar festő *Perzsa táncosnő* című képe, amelyet *László* Fülöp a napokban küldött el meleghangú levél kíséretében a Munkácsy Céh vezetőségének. A sorsjáték anyaga napról napra szaporodik, értékes képek, szobrok kerülnek a kiállítás zárónapján kisorsolásra. Az egypengős sorsjegyek egyben négy tárlat megtekintésére is jogosítanak.

8.O.U.936.IV.12.

László Fülöp

— Az elhunyt László Fülöp özvegye eleget tesz férje végrendeletének és a mester kívánságához hiven különböző európai képtáraknak küldi László Fülöp alkotásait. A British Muzeum kapja László Fülöp világhirü autogramgyüjteményét, amelyben két pápa, tiz király, két császár, rengeteg államfő és más világhiresség, akik mind modellt ültek a mesternek, aláirása található. Műterme ma is abban az állapotban van, amikor abbahagyta a festést, az állványon a befejezetlen portré Amy Ahlersről, a neves szinésznőről. A hatalmas terem azt a benyomást kelti, mintha László Fülöp egyszer még beléphetne a szobába, hogy folytassa félbeszakitott munkáját...

Uevreti Ujság 1938 V. 14

László Fülöp
festőművész

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

A Műcsarnok jubiláris tárlata.

Nem sikerült a tárlat bojkottolása.

I.

Az *Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat* hetvenéves fennállását nagy jubiláris műtárlattal ünnepli. Ezt az ünnepi hangulatot a magyar művészi társadalom egyik töredéke, mely mindenütt a vezérkar szerepét játssza, — bojkott-mozgalom szitásával akarta megzavarni. A nagyközönség is tudomást szerezhetett erről a hetekkel ezelőtt megjelent nyilatkozatokból.

A magyar képzőművészek óriási többsége most megmutatta, kinek van igaza. A képek és szobrok olyan tömegével demonstrált a Műcsarnok mellett, hogy a beküldött anyag felét sem lehetett kiállítani. Másfélezer művet küldtek be.

De hasonló szeretettel támogatja ezt a nagymultu s kitünő eredményeket elért kulturintézményt a műpártoló közönség is, mikor a Műcsarnok egyes tárlatait hatvanezer ember látogatja, a nagy harsonázással hirdetett szélsőséges irányu műtárlatoknál pedig hatszáz látogató is sikert jelent.

A nagy közönséget kétségkivül a józan ész és józan izlés vezeti a beteg és perverz művészeti divatáramlatokkal szemben, mikor a komoly művészi alkotásokat, amelyeknek egyik főereje a nemzeti érzés, — főleje helyezi a művészeti szovjet-törekvéseknek.

Azért megy tömegesen a Műcsarnok tárlataira.

S a művészek százai azért tüntetnek a Műcsarnok mellett.

*

Ezuttal 280 művésztől 700 alkotást látunk a Műcsarnok falai között. A szoborterem szinte tulzsufolt. A hősök és aktok itt levegőért kiáltanak, figyelmeztetésül arra, hogy a Műcsarnok kibővitése is a sürgősebb dolgok közé tartozik.

Külön szenzációja is van a tárlatnak: *László Fülöp*, a Londonban élő nagy magyar festő két ajándéka, lord *Rothermere* és gróf *Apponyi Albert* képmásai, melyeket a mester a magyar nemzet számára festett le. Fejedelmi ajándék, melynek értéke nemcsak a szereplők nagyságában rejlik, de a képmásaik művészi becsében is. László ujra megmutatja itt, hogy nála frissebb felfogással aligha alkot ma arcképfestő. Ecsetjével valósággal ráirja vásznaira az arcokat s egyéni sajátságaikat, hozzáadva e műveihez az ő páratlanul finom és előkelő izlését. A nemes lord képmása arannyal telehimzett diszruhájában, jóságot sugárzó fejével, s a nemes gróf feje csodálatosan érdekes profiljával, arcának roppant intelligenciájával, — még azokat az óriási modern magyar nagymestereket is kell hogy meghassa, akik az igazi művészi nagyságot saját maguknál kezdik el, nem László Fülöpnél.

Itthon elő nagymesterünk: *Karlovszky Bertalan*, ugyancsak igazi mesterművekkel szerepel. Művészete érdekes ellentéte Lászlóénak, amikor fejein az arcformákat nagy szeretettel és tudással valósággal megmintázza s nézésükbe utólérhetetlen igazsággal festi bele lelkük tükrét. Biró Zsigmondról festett nagyszerü arcképe, gróf Wenckheim Dénes és Józsefről készült képmásai kitünően képviselik.

Érdekes szereplője a tárlatnak a Duce is, *Benito Mussolini*, az olasz állam nagy vezére, akit *Merész Gyula* festett le Rómában, igen jól. E képről maga Mussolini is kijelentette, hogy legsikerültebb képmásának tartja.

Ott látjuk Anna kir hercegnő képmását is, *Kunwald Cézár* sikerült alkotását, azután Zala György élethü fejét *Kukán Géza* ecsetjétől, Tisza Kálmán hires arcképét *Balló Edétől*, — s egy finom miniatureképen a kormányzóné, nagybányai Horthy Miklósné szép fejét *Szablyáné Lowagh Ernesztin* ismert alkotását.

Az első nagy teremben különben is sok a figurális mü. Feltünik ezek közt *Szüle Péter* „Pirosfrakkos ur" c. müve, *Kálmán Péter*, a Münchenben élő magyar mester három vászna között a „Pamlagon" c. finom kosztümös alak, *Áldor János László* igen szép női aktja, az „Alvó Venusz". *Czenez János* vöröshaju „Ülő akt"-ja, *Mihalovits Miklóstól* a „Zsuzsanna a fürdőben", *Márton Ferenc* egyik legszebb kis rajza, fekvő női akttal. Jó genre-kép *Krusnyák Károly* „Család"-ja, szép a *Szabó Dezső* „Selyemkendős leány"-a és „Sárközi leány"-feje. Érdekes a *Dudits Andor* rokokóval vegyes „Kánai mennyegzője." Szép tájképek: *Katona Nándortól* „Áhitatos hangulat a hegyekben", — *Bosznay István* „Alkonyat"-a, *Barkász Lajostól* az „Eső után", *Horváth Béla* „Ködös téli hangulat"a. *Edvi-Illés Aladár* ismert tehén-mesterműve: „A jászol mellett."

A második nagyteremben már egy sereg szobormű sejteti a későbbi zsufoltságot. Itt a képek sokaságából kiválik *Burghardt Rezső* hanyatt fekvő női aktja, roppant finom tónusban festett selyemdrapériák között; plein airbe festett két szép női aktot állitott ki *Benkhard Ágost*, Lux Elekné finom képmását festette meg *Moldován Béla*, két igen őszinte portrait *Tury Gyulától* Vargha Gyula feje, *Ballótól* Antal Géza ref. püspök képmása. Érdekes portrait *Kunffy Lajostól* a „Sakkjáték", finom *Áldor* „Feketebundás nő"-je, *Hosszu Márton* „Olvasó nő"-je, jó genre-kép *Révész Imre* „Munkaközben" cimü vászna, *Eölvedi Gachal József* „Csikóslegény"-e,

Lengyel Rheinfuss Ede „Kurucok lesben" című kis vászna, *Szüle* „Ebédelő paraszt"-ja. A tájfestészetben megjelent *Mendlik Oszkár* is a hollandiai Aerdenhoutból, négy színes tengerképével, melyek a Levantén, a biscayai öbölben és az Atlanti-óceánon készültek. Itt szerepel *Nádler Róbert* „Bicskei országút"-ja, *Burghardt* finom októberi hangulata, *Karpáthy* spalatói kikötőrészlete, *Olgyay Ferenc* „Palóc udvar"-a, *Gy. Sándor Józseftől* az artisztikus „Zárda folyosó", aztán jó csendéletek *Romek Árpádtól* és *Rubovics Márktól*.

A harmadik nagyteremben kiválik *Szlányi Lajostól* a „Körmöcbányai tér", *Dietrich Adolftól* a „Felhők az Adrián", *Kárpáthytól* az „Ercsi-i fasor", *Gimes Lajos* „Március végén" című tájképe mellett jobb figurálisok: *Burghardt* Reinerné képmása, *Müller Ágostától* „A sátán" című érdekes karakterfej, *Gulyás Sándortól* a „Szérüskertben", *Kövesdy Gézától* „Az öregség napsugara" (az unokájában gyönyörködő vén parasztasszony), *Kaciány Ödöntől* az „Utolsó út" (komorhangulatu harctéri temetés, a vörös égen lebegő halállal) és *Sárkány Gyula* „Halaskofa"-ja.

A negyedik nagy termet zsufolásig töltik meg a szoborművek, de jutott belőlük a többi terembe is. Igy mindjárt az első teremben van *Horthy Miklós* kormányzó finom hatásu aranyozott kis lovasszobra. *Vastagh György* alkotása, ugyanettől a második teremben az érdekes „Tevehajcsár", szépen mintázott tevével. Itt szerepel *Róna József* két faun-szobra „A megszorult faun" és az „Utolsó szerelem" (iszákos faun). Azután *Pásztor János* pompás genreszobra, a „Bucsuzkodás". A harmadik teremben látjuk *Pásztor* két gyönyörü női aktját, a „Primaverát" és az „Elüzött"-et. Itt van [illegible]

sonyi vásárunk alatt
nt minden vásárló értédékben részesül. Kérje
diszes érjegyzékünket.
• Nagy választék
S TÁRSA
út 5 • Telefon: 269—42

És Kovács József?

Őt emberi észel meg se lehetett ezekben az dőkben érteni. Minden megpróbáltatást bibliai alázattal viselt. — A ház! A ház! — suttogta lázasan a egnagyobb fölfordulások idején s mint a delejezett, nyargalt ki Soroksárpéterire. Hajnali két órakor kelt, kikarikázott kerékpárján az épülő házhoz, regel félnyolcig dolgozott rajta s nyolckor már ott volt a hivatalában. Délután épitett, este is épitett . . . Kétujjnyi szalonna volt az eledele reggeltől éjszakáig, de az is sok volt neki . . . Kivette a szabadságát és akkor már nem evett, nem aludt, nem látta a családját, csak épitett . . . épitett . . . A szeme megnőtt, az arca átlátszó lett, a homloka kidomborodott — s ő csak épitett . . . épitett nyolc hónapon keresztül föltartóztathatatlanul, mint valami elszabadult természeti erő . . .

*

És most készen van a ház: a *Mária-Matild lak.*

— Nektek csináltam — mondogatja a feleségének és kisleányának Kovács József az elvégzett munka édességével az arcán.

— És azt a szivet mért vésted oda? — kérdezi Kovács Józsefné.

— Mert a *szivemből* csináltam . . .

Szép ház . . . ritka ház.

Érdemes megnézni.

Különösen vasárnap délután. Ilyenkor egy boldog házaspár szokott leszállni Sorosárpéterin a félhármas vonatról s amikor kibukkan a domb mögül az uj ház piros teteje, akkor összenéznek s a könnyeiken keresztül mosolyognak egymásra.

Maróthy Jenő.

lat érkezett a
pályázatra!
ritja, hogy saját jó tapasztalataiból
konzerv jelentőségét!
– legigazságosabbnak gondolta, hogy a pályadijakat
0.— pengőt nyertek:
Szotics Teréz, Dombóvár.
Paul Rózsi, Szeged, Fodor-utca 38.
Rigó Ilona, I., Sirály-utca 5.
Halmos Károlyné, IX., Ferenc-körut 17.
nzt postán elküldjük.
ilobus, Gschwindt,
, Oceán, Winterstein
ik meg a magyar közönség érdeklődését, melyet azzal
endelkezésre mindenfajta konzervet.

László Fülöp
festőművész

Kudarccal végződött a Mücsarnok elleni bojkott

Minden művészegyesület képviselve lesz a Képzőművészeti Társulat 70 éves jubileumi kiállitásán, — még a bojkottot rendező Szinyei Merse Pál Társaság is. Riport, 1100 festmény, szobor és épitészeti rajz tömkelegéből a beküldés napján

Magyarság
1930.XII.10.

ieteben *Purebl* Győző tanácsnok, a külügyi kormány részéről *Jeszenszky* Sándor miniszteri tanácsos, az Országos Magyar Dalosszövetség részéről *Gerlóczy* Béla dr., a Nemzeti Szövetség részéről *Ajtay* József dr. Az elökelő vendégek sorában ott voltak még *Lubomirszky* István herceg, *Csekonich* Iván gróf, *Kühne* Lóránt felsőházi tag, *Balás* György báró, *Frühwirth* Mátyás, vitéz *Gouilleaume* Árpád, *Harsányi* Dezső, *Jász* Géza, *Kvasnik* Vladiszláv, *Nyáry* Albert báró, *Pillis* Károly, *Szirmay* Ödön, *Tomchányi* János, *Prichradny* Kálmán és még sokan mások. Az első pohárköszöntőt *Gerlóczy* Béla dr. tartotta, köszönetét fejezve ki a Dalosszövetség nevében mindazoknak, akik a szépsikerü dalosünnep érdekében közreműködtek. Beszédét *Tomcsányi* János tolmácsolta lengyelül. Beszéltek még a székesfőváros nevében *Purébl* Győző tanácsnok németül, a MÁV nevében *Prihradny* Kálmán franciául, *Bartel* János lengyel követ lengyelül, *Stabinszky* Szaniszló, a Haslo elnöke, németül. Végül *Ajtay* József a lengyel köztársaság elnökére mondott köszöntöt. A tarsaság a késöesti órákig maradt együtt. — Vasárnap délelött a *Haslo* dalegylet tagjai megtekintették Budapest nevezetességeit és áldoztak a világháboruban elesett magyar hősök, valamint Bem tábornok emlékének. A lengyel dalosok a Hősök Emléke előtt elénekelték a magyar Himnuszt és koszorut helyeztek az emlékmüre. A vendégek ezután az Akadémia-utca 1. számu házhoz mentek, hogy résztvegyenek a Budapesti Légionisták Társasága által rendezett ünnepélyen. Emléktábla jelzi ezen a házon, hogy itt lakott a szabadságharc idején Bem tábornok s ezt az emléktáblát koszorúzták meg ünnepélyes keretek között. A lengyel dalosok elénekelték a magyar és a lengyel Himnuszt, majd *Sierminszky* János mondott beszédet. Azt hangoztatta, hogy a magyar nemzet sohasem volt hálátlan azok iránt, akik a magyarság ügyét szolgálták s a százötvenéves lengyel elnyomás alatt is számtalanszor kifejezésre juttatták a lengyelek iránti szimpátiájukat. A beszéd elhangzása után koszorut helyeztek az emléktáblára. A lengyel dalosok éneke zárta be az emlékünnepélyt. A Haslo tagjai délután az Operában voltak, este a MÁV látta vendégül öket a Keleti-pályaudvar éttermében, ahol a MÁV elnökigazgatója képviseletében *Senn* Ottó mondott pohárköszöntőt s felszólaltak még *Jász* Géza és *Tomchányi* János. A késöéjjeli órákban vonultak ki a vendégek a pályatesten álló hálókocsikhoz, ahol az éjszakát töltötték. Hétfőn reggel 7 óra 25 perckor utaztak el a bécsi gyorsvonattal A bucsuzásnál megjelentek a Magyar—Lengyel Egyesület, az Országos Magyar Dalosszövetség, a Magyar Nemzeti Szövetség és a MÁV küldöttségei.

Szepesi Szövetség kulturestélyén nagy és fényes közönség gyült egybe. Megjelentek *Albrecht* főherceg, Pedro de *Moraes Barros* dr., Brazilia rendkivüli követe és meghatalmazott minisztere, *Petry* Pál, *Kornis* Gyula és *Schwöder* Ervin kultuszminiszteri államtitkárok, *Steuer* György dr. ny. államtitkár és még számosan. Az estét *Krisch* Jenő ügyvezető elnök nyitotta meg, ismertetve az egyesület tizévi müködését. Utána *Petry* Pálné tartott braziliai utjáról vetitettképekkel kisért rendkivül élvezetes és lebilincselő előadást. *Molnár* Imre dr. brazil-dalokat énekelt, *Silveira Martins Ramos* Károly szövetségi titkár a brazil-irodalmat ismertette érdekes magyarnyelvü előadásban, *M. Hir* Sári ragyogó, szines Chopin tolmácsolása ragadta még tapsokra a hallgatóságot. *Krisch* Jenő zárószavai s a Szózat fejezték be az ötvenedik szepesi kulturestét, melynek jövedelmét szegény szepesi gyermekek karácsonyi felsegélyezésére forditák. — Nagysikerü nótaestét rendezett a Zeneművészeti Főiskola nagytermében vasárnap délután *Murgács* Kálmán, a népszerü nótafa. A dalokat szerző mellett *László* Imre és *Kalmár* Pál mutatták be részben *Wehner* Géza orgonakiséretével, részben *Farkas* Jenő cigányzenekara kiséretével.

* **Tamás bátya kunyhója, mint gyermekdarab** is rendkivüli sikert aratott Feld Irén pompás gyermektársulatának nagyszerü előadásában a Király Szinház fényes Mikulás-ünnepélyén. Elragadók voltak a kis angyalok, a négergyerekek, a pompás táncok, a káprázatos kiállitás. Feld Irén rendezése elsőrangú Ennivaló volt Szabó Ibike és Gálos Magdika, kitünő Tamás bátya Róna Zoltán. A gyermekek egy felejthetetlen élmény emlékével hagyták el a szinházat. Mint hirlik, Siliga Ferenc gyönyörü darabját Feld Irén megismétli a Zeneakadémiában is.

* **Szent Imre-ünnepély az Uj Szinházban.** *Pongrátz* Elemér *Reményünk záloga* cimü, Szent Imre herceg életével foglalkozó ötfelvonásos szinművét előkelő és nagyszámu közönség előtt mutatták be a Kertész-utcai kereskedelmi iskola diákjai az *Uj Szinházban*. Az a mély és őszinte tisztelet, amelyet a magyar nemzet Imre herceg iránt érez, igen hatásosan vonult végig a darabon. A darab frappáns befejezése után (a trianoni határon játszódik le) a közönség tüntető ünneplésben részesitette *Pongrátz* Elemért, aki a darabot rendezte is és a főszereplőket, *Fabriczkyt* és *Kövessy*t.

* **Székely Aladár fényképei a legkiválóbbak.** Mérsékelt karácsonyi árak. IV., Váci-utca 18.

* **A Magyar Család** folyóirat decemberi száma megjelent. A rendkivül vonzó szépirodalmi és tudományos lap közli *Falu* Tamás, *Balogh* István, *Fehér* Tibor, *Fodor* Ödön, *Balogh* Istvánné, bordósi *Fülöpp* Andor dr., *Koroda* Pál, *Mauks* Ernő dr., *Rolla* Margit, *Elek* Béla dr. értékes irásait. A lapot *Balogh* István szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Peterdy-utca 29. f. 1.

n Jankó

felvonásban. Irta: KINCSES
: SZILI KOVÁTS LÁSZLÓ.

z (Városi Szinház)

Vasárnap délutáni gyermekelőadásra árusitunk kedvezményes jegyeket.

Hogy' is állunk azzal a bojkottal?!

Ezzel a jelszóval és nagy kíváncsisággal vágtunk neki mücsarnoki utunknak a kritikus nap délelőttjén, amikor a felzaklatott művészi élet minden tényezőjének figyelme a városligeti palota felé irányult, ahol *most vették át a Mücsarnok jubiláris téli tárlatának anyagát* a beküldő művészektől. Látni akartuk, mennyire szivlelte meg a magyar művésztársadalom *Jeszenszky* Sándor dr. kultuszminisztériumi tanácsosnak, a Szinyei-Merse Pál Társaság főtitkárának, felhivását, amelyben a Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállításának bojkottálására biztatta őket.

A dugába dőlt bojkott

A bojkott csak akkor éri el célját, ha általános, tehát nem klikkszerü és ha legalább is megbénitja a müködését annak, akit vagy amit bojkottálni akarnak. Különben nevetségbe fullad.

Nos hát a nevetség a jelen esetben szelid szinonimája annak, ami itt történt!

Azt vártuk, hogy a halál csendje és maga a mozdulatlanság fog bennünket fogadni a Mücsarnokban, vagy legalább is, hogy a Mücsarnok falait az elitgárda sajtójának jerikói lármájára romhalmazként fogjuk viszontlátni. Ezzel szemben mit láttunk?

Az előszobák és az irodák *zsufolva vannak* beküldő művészekkel, akiket az adminisztráció és az altisztek kara alig tud kielégiteni. Minden pillanatban ujabb hordárok, küldöncök raja jön a város felől és cipeli a képeket, szobrokat az átvétel helyéhez, ahol elismervényt kapnak. Elbámészkodnak, nem értik az egészet.

— Mondja meg kérem a müvész urnak, — hangzik az utbaigazitás —, hogy szombaton lesz a zsürizés, hétfőn már megtudhatja az eredményt. A kép itt marad, maga most hazamehet. Itt a cédulája.

Van festő, aki nagyobb képe lévén, vagy nagyon félti azt, konflison, vagy taxin hozza magával, sőt a hatalmas méretü kompozicíókat stráfkocsin küldik be. Egész sora a járműveknek áll a Mücsarnok előtt. Teherkocsi kanyarodik most az épület elé. Óriási hadiemlék, kényes gibsz-szobrok sorakoznak rajta. Két-három legény az öntőmühelyből tartja, támogatja a kocsin a szobrokat. Hátradirigálják őket a Mücsarnok mögé, ott van a tágas bejáró a szobrok számára.

Növekszik a tömeg az előcsarnokban, ahol heringként összepréselve zug és vár a küldöncök serege, mindegyik négy-öt képpel, szoborral sulyosbitva.

— Vigyázzon kolléga ur, — mondja az egyik hordár — beleült az őszi tájamba!

Akik nem ismerik a müvészpolitikát

Két altiszt hordja be most a termekbe *a külföldi magyaroktól* érkezett képeket. Egy pillanatra látjuk csak: ott viszik a *László*-féle Rothermere-portrét, az ott a genfi Apponyi-arckép ugyancsak *László* Fülöptől és a magyarbarát lord Londonderry-portré szintén tőle. Csupa szenzáció. *Mendlik* Oszkár sem feledkezett meg rólunk: uj hazájából, Hollandiából pompás tengerkép-sorozatot küldött. *Kálmán* Péter meg Münchenből küldte el vászonra festett üdvözleteit és igy tovább. Lám-lám, az idegenben élő magyarok nem gondolnak bojkottra. Tudják a kötelességüket, jobban, mint sokan itthon.

De ne általánositsunk! Hiszen amint sikerül egy pillantást vetni az át-meg átvett képek, szobrok egy-egy részletére, azok alkotóiban a *müvészegyesületek valamennyijének* képviselőit megtaláljuk. Itt a Szövetség, a Kéve, a Müvészegyesületet, a benczurok, a cenniniek, a kupeczkyek, a képzőmüvésznők, a rézkarcolók, az akvarellisták, a miskolciak, a szentendreiek, a kecskemétiek, a szolnokiak. Sőt — horribile dictu! — a bojkottrendező Szinyei Társaságból is akadt egy festő, *Szülc* Péter, és egy szobrász, *Pásztor* János, akiknek volt bátorságuk a saját jobb meggyőződésüket követni és — kiállitani.

De mi ez, a *Céhbeliek?!* Hiszen a leberálisék azt irták, hogy csatlakoztak a bojkott rendezőihez! S most itt látom Balló, Czencz, Edvi Illés, Kövesdy, Major, Mérő, Nádler, Szlányi s a többi céhtársak szignaturáját! Nos, hát az álhirekkel szemben a céhbeliek álláspontja az, hogy *nem engedik a szakszervezeti terrort meghonositani társaságukban.*

A többi müvésztestületnél is ez a felfogás uralkodik. Hozzáteszik még, hogy a Képzőmüvészeti Társulat békés célzatu és becsületes szándéku meghivóját, amely nem a müvészegyesületekhez, hanem *egyénekhez* volt intézve, egyénileg mindenki elfogadhatta, vagy ha ugy tetszik, félretehette. *De az a példátlan eljárás, amelyet a bojkottrendező társaság követett, semmivel sem menthető.* Felháborodni azért, mert meg merték őket hivni, összeállni a meghivottaknak és az egyéni, udvarias kitérő válasz helyett együttes sértő visszautasiással felelni a meghivásért, sőt másokat is erre rábeszélni — mondják a müvészek — *ez a felfogás müvészember lelkében nem fogamzhatott meg.* Az ünneprontás kétszeresen visszatetsző a Képzőmüvészeti Társulat jubileumán, amelynek sikereiket erkölcsi és anyagi kibontakozásukat köszönhetik a duzzogók.

Az ezredik kép

S közben gyülik, egyre gyülik a „bojkottált" kiállitás hatalmas anyaga. Nehéz lesz itt a zsüri dolga, mert festőink, szobrászaink és épitészeink legujabb munkásságuk legjava mellett a jubileumi kiállitás feltételeinek szellemében, kitüntetett régibb munkáikat is elhozták. Ily módon megtörténhetik, hogy mint a millenniumi kiállitáson, a Mücsarnok falain *két sorban* fognak függeni a képek. S ebben a nagy anyagban a beteges szélsőségeket leszámitva minden becsületes modern törekvés képviselve van.

A mütárgyakat átvevő felügyelő most jelenti a Mücsarnok főtitkárának, hogy *most bélyegezte le az ezredik képet.*

Széditő szám a gazdasági válság és — a „bojkott" idején.

Távozóban a főtitkár urat kérdem a bojkottra vonatkozóan. Nem felel, csak a várakozók sokaságára mutat jelentőségteljesen. A beküldők tömegére, amelyet majd követni fog a budapesti közönség tömege, amelyet a világ legcinikusabb publikumának tartanak, mert a kritikáért nem megy a szomszédba. *S amelyet a dekadens izlésü kritikának immár évtizedes ostroma sem tudott eltántoritani a Mücsarnoktól.* A főtitkár engedelmet kér: a müvásárió bizottságot kell összehivnia és a társulati évkönyv utolsó iveit kell sajtó alá rendeznie. Bucsuzunk.

Az irodában kattognak az irógépek, folyik a munka. Még mindig viszik a beküldési cédulákat, amelyeknek árát — mint hallom — a müvész-özvegyek és árvák karácsonyi segélyére forditja a Képzőmüvészeti Társulat. Vajjon hol gondolnak még rájuk?

Kik a bajkeverők?

Az Andrássy-utról mégegyszer visszapillantok a Mücsarnok gyönyörü görögtemplomarhitekturájára és eszembejut az az idő, amikor még egy akol volt: a Mücsarnok és egy pásztor: a Képzőmüvészeti Társulat s a nyáj jól megfért egymás mellett abban. Azóta az egységet idegenszellemü elemek megbontották, akik oda beférkőztek és inficiálták a gyengébbeket. Sajnos, azokat is, akiknek tehetségük és nemzeti érzésük alapján a Mücsarnok mellett és nem azzal szemben, amazok szellemi és anyagi zsoldjában lenne a helyük. Akik mindenbe képesek belevinni őket jobb érzésük ellenére, még egy csunya, ünneprontó bojkott-mozgalom kudarcának lehetőségébe is.

László Fülöp

— **László Fülöp készülő nagy műve.** Londonból jelentik: *László Fülöp* műtermét kápolnává alakittatja át oltárszobrokkal, gótikus szobrokkal nemsokára megkezdendő kompozíciójának hátteréül. A tervezett mű 10×12 láb méretü templomjelenet, amely körülbelül 25 nőt fog ábrázolni, akik a világháboruban a harctéren lévő hozzátartozóikért imádkoznak. A művész kijelentette, hogy negyvenéves festői pályája során mindig mások lelkét igyekezett ábrázolni és most 63 éves korában *saját egyéniségének kifejezése után sóvárog.* Oly művet akar alkotni, amely saját szellemét és gondolatvilágát örökiti meg. Mindig nagyon fáj neki, hogy olyan kevés tájképet festhetett. Az összes portréfestők, még a holland mesterek is, valami egyéni alkotás után vágyódtak pályájuk vége felé. Egyéniségének kis töredékei vannak az egész világon szétszórva, de ez az uj kép egész énjét fogja megörökiteni.

P.H. 932. V/5

PH. 932. V. 5.

László Fülöp

KEDD, 1935 ÁPRILIS 30 Ujság.

— **László Fülöp hatvanöt éves.** László Fülöp Elek, miután itthon megfestette Horthy Miklós kormányzó kitünően sikerült arcképét, visszasietett Angliába, családjának körébe. Ott meghitt csöndességben ülte meg vasárnap hatvanötödik születésenapját. A fáradhatatlan müvész közben befejezte legujabb arcképét, amely alkotásai sorában az *op. 2000* sorszámot viselhetné, ha a festészet alkotásait szerzői számozni szokták volna. A kétezres szám, amely kétezer arckép megfestését jelenti, mindenesetre csodálatos termékenység és istenáldotta alkotókedv tanusága.

Fk.: Köteles István

Ujság, 935, ápr. 30.

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

ZIRKELBACH LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1967. ÁPRILIS 15-ÉN,
SZOMBATON 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

BENCZE GYULA

a Képzőművészeti Főiskola igazgatóhelyettese

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST, VI., LENIN KRT. 63.

László Fülöp

A haldokló László Fülöpöt elnökévé választotta az angol képzőművészeti társulat

London, november 24.

Az Angol Királyi Képzőművészeti Társulat rendes évi közgyűlésén *László Fülöpöt választotta meg elnökévé.* A közgyűlést még akkor tartották, amidőn a nagy magyar művész haláltusáját vívta, de a választás eredményét csak most tették közzé.

P. N. 937. XI. 25

Pesti Napló

László Fülöp

Gyászistentisztelet László Fülöpért

Londonból jelentik: A westminsteri Szent Margit-templomban gyászistentiszteletet tartottak *László* Fülöpnek, a napokban elhunyt világhirü magyar festőművésznek emlékére. A templomot zsufoltságig megtöltötte az előkelő közönség, amelynek sorában megjelentek az angol politikai, művészi és társadalmi élet kiválóságai s a képzőművészeti társulatok vezetői. A gyászistentiszteletet *Storr* kanonok, a templom főpapja celebrálta, az áldást a canterburyi érsek osztotta. Jelen volt az elhunyt özvegye és öt fia, továbbá *Masirevich* Szilárd londoni magyar követ és vitéz *Marosy* Ferenc követségi tanácsos, *Horthy* Miklós kormányzó és a magyar kormány képviseletében. *Lujzo* királyi hercegnőt főudvarmestere, *Nicholls* képviselte.

Vasárnap. 1937. XI. 27

László Fülöp halála

A nagy magyar arcképfestő halálának hire széles e világon megrenditően hatott. A ma megjelent angol ujságok hosszan ismertetik életének regényes történetét és melegen méltatják müvészetét. Rámutatnak arra, hogy több mint kétezer arckép került ki ecsetje alól. A kétezredik a kenti hercegné arcképe volt és 1935-ben festette. Erzsébet királyné vonásait még yorki hercegné korában megörökitette. Mostanában kellett volna megfestenie VI. György király arcképét a királyi állatorvosi főiskola uj palotája számára, s a király már meg is igérte, hogy ülni fog a képhez. De ezt a müvét már meg nem kezdhette László. Elsorolják az angol lapok, hogy három pápa és két canterburyi érsek arcképét festette meg, továbbá Európa és Amerika majd valamennyi uralkodóját és államfőjét, legutóbb Mussolini arcképét. Több magas kitüntetése, címe és rangja volt, mint a jelenkor bármelyik más müvészének és aranyecsetje huszonötötvenezer pengő értéküvé varázsolta a vásznat, amelyen két-három óra hosszat dolgozott. De azt is kiemelik a lapok, hogy nemcsak az ecsetje, hanem a szive is aranyból való volt, hogy a világháboru legsulyosabb pillanataiban, midőn nagy nehézségek árán angol állampolgárságot szerzett, fényes nevét, vagyonát és tekintélyét tette kockára, hogy nyomorgó honfitársán segitsen; hogy a legsulyosabb megpróbáltatások után az angol birőság megállapitotta, hogy László Fülöp mint jó ember és becsületes férfiu cselekedett s midőn angol állampolgársága hatálytalanitásáról volt szó, Salters főbiró kijelentette, hogy nem lehet sulyos lelkiismeret nélkül lemondani olyan állampolgárokról, akiknek polgársága nagyon hasznos az államra.

A sors, amely egész élete folyamán olyan kegyes volt hozzá, azt az egyet már nem engedte meg neki, hogy megvalósithassa kedves tervét: hogy az arra a célra épitett kápolna falaira megfesthesse a háboru szenvedéseit megörökitő szimbolikus freskóképeit. A hozzá készült vázlatoknál nem jutott tovább.

A londoni lapok méltató cikkeiből a következő szemelvényeket ragadjuk ki:

A *Times* egyebek között ezt irja:

— A kivitel virtuóz könnyedsége jellemezte alkotásait és különösen erőteljesen tudta kifejezésre juttatni modellje egyéniségét és környezetét. Mint ember rendkivül kedvelt és népszerü, kitünő társalgó és tehetséges szakiró is volt.

A *Daily Telegraph* kiemeli, hogy Munkácsy mestermüve, „Krisztus Pilátus előtt" inditotta meg László müvészi pályáját. Sikerei és teljesitményei valósággal káprázatosak voltak, de csodálatos termékenysége mellett mindig megőrizte müvészete magas szinvonalát.

Anglia legnagyobb élő festőmüvészei megilletődött hangu nyilatkozatokban bucsuznak László Fülöptől.

Sir Jones *Lavery*, a kiváló arcképfestő, azt mondja nyilatkozatában, hogy korunk egyik arcképfestőjét sem ismerték az egész világon olyan széles körökben, mint László Fülöpöt. Igazi modern udvari festő volt. Rengeteg kitüntetése is bizonyitja, milyen nagyra becsülték Európa összes uralkodói.

Frank *Salisbury*, az ünnepelt történelmi képfestő (ő örökitette meg V. György ezüstjubileumának allegórikus képét és VI. György koronázási jelenetét) nyilatkozatában kijelentette, hogy László Fülöp halálával a világ egy életerős, szeretetreméltó egyéniséget veszitett el, de az idő határai nem foszthatják meg a világot egy nagy müvésztől. László Fülöp müvészete örökké fog élni. A történelmi korszakok folyamán nagyon kevés müvész gazdagitotta ilyen sok és nemes kincscsel nemzedéke müvészetét.

Gerald *Brocklehurst* a következőket mondotta:

— László Fülöpnek rendkivül éles szeme volt a jellemfestéshez. Pályája élete közepe felé ért delelőjére.

A kormányzó részvéttávirata

A kormányzó László Fülöp özvegyéhez a következő táviratot intézte:

„Őszinte sajnálattal értesültem férjének, a magyar föld kiváló szülöttjének elhunytáról, akinek kimagasló müvészi alkotóerejét az egész világ elismerte és méltányolta. Átérezve a nagy veszteséget, feleségemmel együtt legbensőbb részvétünket fejezem ki.

Horthy."

László Fülöp

Ujság 1937. XI. 24. szerda

Kölcsönös nagyhatalmi elismerés

Német körök az angol-német megegyezés lehetőségét mérlegelik olyan alapon, hogy Németország Angliát vezető tengeri és tengerentuli nagyhatalomnak, Anglia Németországot kontinensi nagyhatalomnak ismerje el. Német körök nézete szerint Anglia kezdi elismerni Németországnak mint kontinensi hatalomnak a helyzetét.

Az olasz frontharcosok Londonban

Az angol-olasz kibékülés ügye ismét az érdeklődés előterébe került. Néhány napja olasz frontharcosküldöttség tartózkodik Londonban, amelyet az angol frontharcosszövetség, a British Legion hivott meg Angliába. Az olasz frontharcosok kedden délben fényes ünnepségek között megkoszorúzták az Ismeretlen Katona londoni emlékművét s vezérük, Carl odel Croix őrnagy ebből az alkalomból rövid beszédet mondott, amelyben az olasz-angol viszony megjavitása és a régi barátság helyreállitása mellett szállott sikra. Del Croix őrnagy, aki a világháboruban mind két karját és szemevilágát is elvesztette, azzal kezdte szavait, hogy az olasz frontharcosok változatlan barátsággal viseltetnek angol bajtársaik iránt. A lövészárokban megpecsételt bajtársiasságot semmi sem tudja szétrombolni. Az Ismeretlen Katona sirja a hazáját szerető férfi legnagyobb áldozatának jelképe, s ezt az áldozatot angolok és olaszok közösen hozták a világháboruban. Az angol frontharcosszövetség kivonult tagjai a beszéd elhangzása után lelkes ünneplésben részesitették olasz bajtársaikat. Az olasz frontharcosok küldöttsége a délután folyamán látogatást tett a hadügyminisztériumban Sir Samuel Hoare miniszternél. Szerdán a király is fogadja őket.

Mitől függ az angol-olasz tárgyalások megindulása?

Az Evening News az olasz frontharcosok látogatásával kapcsolatban emlékez-

LÁSZLÓ FÜLÖP

Erinnerung an Philipp v. László.

Aus den Aufzeichnungen eines Journalisten.

Das schöne Künstlerheim Philipp v. Lászlós in Hampstead war die Sammelstätte eines vornehmen internationalen Publikums. Der verstorbene Großmeister der Porträtmalerei hatte einen angeborenen Hang zum Prunk, er konterfeite nicht nur mit Vorliebe Könige und Fürsten, er liebte auch in seinem Heim die äußere Pracht. Die beiden Ateliers, in denen er arbeitete, waren Säle von unwahrscheinlich großen Dimensionen. In der Hall seines Palais hätte eine kleinere Villa Platz gehabt. Ein 5-Uhr-Tee unter vier Augen mit László gehörte zu den erlesenen Genüssen. Er war ein interessanter und geistvoller Erzähler. Er kannte alle Größen Europas und der Vereinigten Staaten, er hatte seine zahlreichen bedeutenden Modelle gleichsam miterlebt, sich in ihren Charakter und ihre Individualität vertieft. Er wußte um ihre Leiden und Freuden, denn im Atelier des Malers wird selbst das wortkarge Modell gesprächig.

László erzählte gern von seinen Modellen. „Der gescheiteste Mensch, dem ich je begegnet bin — so berichtete er uns vor Jahren bei einem 5-Uhr-Tee in Hampstead — war der amerikanische Senator Elihu Root. Was dieser Mann an Wissen und Erfahrung in sich aufgestapelt hatte, war einfach verblüffend. Ich zog die Sitzungen mit ihm in die Länge, denn ich konnte der Unterhaltung mit diesem großen Vertreter der Vereinigten Staaten nicht satt werden. Kaiser Wilhelm sprach, während ich ihn malte, in sehr gediegener Weise über Kunst. Er liebte es nicht, wenn man eine gegenteilige Meinung vertrat, aber sachlichen Argumenten war er immer zugänglich, und bei einem Bilderkauf in einer Berliner Ausstellung war es mein Urteil, das den Ausschlag gab. Eines der interessantesten Modelle war Mussolini. Ich studierte ihn in seinem Arbeitszimmer mehrere Tage hindurch. Ehe ich an die Arbeit ging, bat ich ihn, er möge hoch zu Roß eine Rede an das versammelte Volk halten. Ich wollte ihn als Redner zu Pferde studieren. Einige Tage später hatte ich dazu Gelegenheit. Mussolini hielt auf der Piazza Venezia zu Pferde, den Stahlhelm auf dem Kopf, eine Ansprache an die Soldaten. Diesen charakteristischen Ausdruck des Redners habe ich dann in meinem Porträt festzuhalten versucht."

László zeigte uns die Photographie des Porträts, das einen Sitzungssaal im Palazzo Chigi ziert. Während seines Aufenthalts in Rom hatte er auch einige landschaftliche Stimmungsbilder gemalt, unter anderem einen Sonnenaufgang vom Monte Pincio aus gesehen. Über der massigen Kuppel des Pantheon strömt die Sonne ihre ersten blaßroten Strahlen aus und löst das monumentale Gebäude gleichsam in Licht auf. „Wenn ich einmal des Porträtierens müde werde — sagte er —, will ich nur Landschaften und große figurale Bilder malen. Ich möchte in einer monumentalen Leinwand die Tragik der Kriegswitwen und -waisen verewigen. Dieses Thema beschäftigt mich immer, und ich hoffe, es in einer glücklichen Stunde der Inspiration wenigstens in der Skizze bewältigen zu können."

Leider hat sich diese Hoffnung Lászlós nicht erfüllt. Der repräsentative Maler der englischen Königsfamilie und des hohen Adels fand keine Zeit, seine künstlerischen Träume auf die Leinwand zu bannen.

Die größte Verehrung empfand er für König Franz Josef I., den er dreimal porträtierte. „Meine Verehrung für den greisen Monarchen — so begann er eine interessante Reminiszenz — hatte mich einmal in eine peinliche Lage gebracht. Eines Tages ersuchte mich der damalige Londoner Botschafter Graf Mensdorff-Pouilly, ich möge ihn mit Lord Northcliffe, den er persönlich nicht kenne, bei einer Gelegenheit zusammenbringen. Ich veranstaltete den beiden Herren zu Ehren ein Diner. Während des Abendessens brachte ein Bote dem Lord eine Depesche. Northcliffe öffnete sie, erblaßte und reichte mir das Blankett hin. Es stand darauf, daß der Thronfolger Franz Ferdinand und seine Gemahlin heute in Sarajevo ermordet wurden. „That is the worldwar" — sagte ich zu Northcliffe gewendet. Mit der Dinerstimmung war es natürlich zu Ende, auch die persönliche Begegnung zwischen Northcliffe und unserem Botschafter hatte ihren Zweck verfehlt. Ein Jahr später — ich war damals bereits englischer Staatsbürger — hatte ich mich vor dem Gerichtshof wegen eines Briefes, den ich meinen Verwandten nach Ungarn geschickt hatte, zu verantworten. Man wollte mir die britische Staatsbürgerschaft entziehen. Mein Verteidiger war Sir John Simon, der derzetige Schatzkanzler. Lord Northcliffe sagte belastend gegen mich aus. Ich sei ein Mitverschwörer gegen den Frieden gewesen, denn ich hätte gleich bei der ersten Nachricht von der Ermordung Franz Ferdinands den Weltkrieg prophezeit, ich hätte also gewußt, daß sich die Mittelmächte zu einem Weltkrieg vorbereiteten. Man fragte mich bei der Verhandlung über mein Verhältnis zu Franz Josef I. Ich sagte wörtlich: „I like him, he si one of the first gentlemen of Europe." Dieses Werturteil, an dem ich unentwegt festhielt und heute noch festhalte, hätte mir fast den Kragen gekostet. Mein Retter war der als Zeuge anwesende Lord Balfour, der dem Richter ins Gesicht sagte: der Angeklagte wäre der englischen Staatsbürgerschaft unwürdig, wenn er anders gehandelt und gesprochen hätte, als er dies hier tat. „Auch ich hätte an seiner Stelle nichts anderes sagen können." Die Verhandlung endete mit meinem Freispruch. Ich bin ein guter Engländer geworden, habe aber meine Liebe und Loyalität zur alten Heimat nie vergessen. Das war die schwerste Stunde, die ich hier verlebt habe. Schwerer noch, als die Zeit meiner Internierung in Islington."

Die Gemahlin Lászlós, eine unendlich vornehme Erscheinung, eine geborene Guiness, trat ein, das Gespräch wendete sich einem anderen Thema zu. László blickt auf die Uhr, ein Lakai erscheint und meldete, daß die Königin von Griechenland vorgefahren sei. Beim Abschied werfen wir noch einen Blick auf das halbfertige Bild, das die Züge der schönen Königin bereits in ihrem ganzen Adel zum Ausdruck bringt.

e. sch.

* * *

Eröffnung der Londoner László-Ausstellung.

London, 27. November.

In der Vorhalle der Wildstein-Galerie ist das mit Trauerflor umrahmte und mit Lilien geschmückte Bildnis Philipp v. Lászlós aufgestellt; darunter liegen in einer Eichentruhe die vielen Auszeichnungen des Künstlers. Im Mittelpunkt der Ausstellung, die heute eröffnet wurde, steht das großartige Selbstbildnis, ebenfalls mit Trauerflor umrahmt, mit dem der *Herzog von Portland* die Ausstellung beschickte, als er erfuhr, daß der Künstler im Sterben liege. Trauerflor umgibt auch das Bildnis des vor kurzem verstorbenen großen Gelehrten Lord Rutherford. Das prachtvolle Porträt des greisen Herzogs von Connaught, des Onkels des Königs, war das letzte Werk Lászlós; die Herzattacke, die ihm später den Tod brachte, ereilte ihn, als er die letzten Pinselstriche an diesem Bilde malte. Die königliche Familie ist mit mehreren Bildnissen vertreten; in der Ausstellung kann man ferner das Bild König Georgs von Griechenland, des Herzogspaares von Kent, der rumänischen Königinwitwe Maria sehen. Die Ausstellung umfaßt jedoch nicht bloß Porträts, sondern auch das erste Mal seine Landschaftsbilder und die einzige Skulptur Lászlós, eine Bronzebüste A. L. Bladrys.

Zur Eröffnung der Ausstellung hatten sich die höchsten Schichten der Gesellschaft in Trauerkleidern eingefunden. Die Presse würdigt den verstorbenen großen Künstler wohl kritisch, stellt aber fest, daß er zu den größten Meistern der Bildnismalerei gehört. *Daily Mail* vergleicht ihn mit Reynold und Romney, *Daily Telegraph* mit Lawrence und *Manchester Guardian* zählt ihn zu den großen ausländischen Meistern des Porträts, die, wie Holbein, Van Dyck, Loly, Winterhalter und Sargent, ihre größten Triumphe in England gefeiert haben.

Freiheit erreichte Ungarn erst im Jahre 1919, als das neue, unabhängige, das eigene Schicksal allein gestaltende Ungarn erschaffen wurde. Fünfzig Prozent der Zwanzigmillionenbevölkerung des Landes hatte im Jahre 1914 kein Gefühl der Loyalität dem Scheinstaat gegenüber. Die Lage des heutigen Ungarn ist weitaus besser als sie in der Vorkriegszeit war und die Ungarn haben jeden Grund, sich heute glücklicher zu fühlen, als zu jenen Zeiten. Endlich haben sie einen unabhängigen Staat, eine nationale Armee, sie sind ein einheitliches homogenes, solides Staatsgebilde. Ungarn ist heute großartig organisiert und steht an der Seite der westlichen Staaten. Manche behaupten, daß Ungarn heute so klein ist, daß der größte Teil der Ungarn im Auslande lebe. Doch die statistischen Angaben beweisen das Gegenteil dessen. 72 Prozent des gesamten Ungartums lebt in der eigenen Heimat. Von diesem Standpunkt ist die Lage der Ungarn unmöglich tragisch zu nennen.

Rumänien verfolgte stets eine friedliche und an-

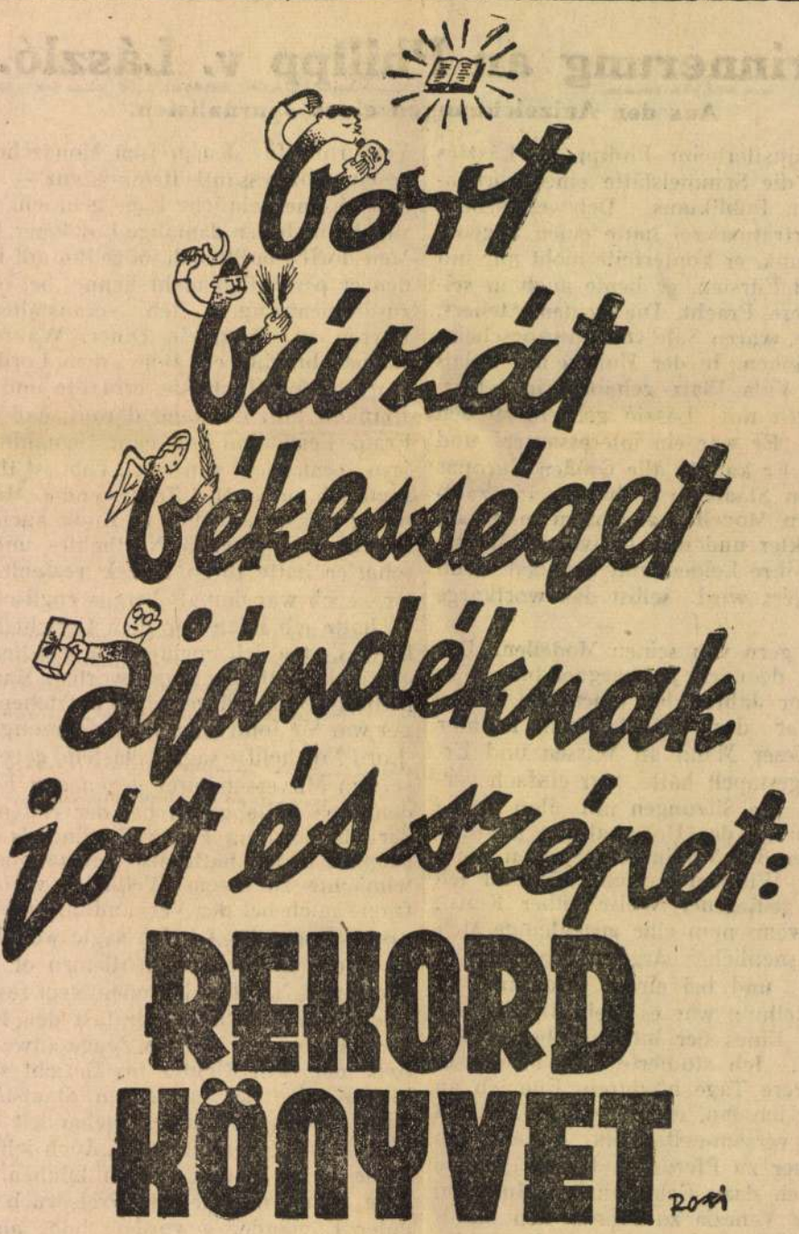

Valeriu Marcu: Machiavelli. Félbőrben P 6.—. Kötve ... P 4.80

Ilja Ehrenburg: Babeuf. Kötve P 3.80

Christopher Morley: Ember volt. Kötve ... P 3.60

Gedő Lipót: Janiból Jonny lesz. Ifjusági regény. Kötve P 9.—

Nagy Károly: A szerelem = tréfa. Kötve ... P 2.40

Gogoly. Tárász Bulyba. Ifjusági regény. Kötve ... P 2.—

Alfred Adler: Emberismeret. Kötve P 3.80. Füzve ... P 2.80

Jeremiás Gábor: Mindenki érthet az autóhoz. Kötve P 6.—

Még e héten megjelenik:

Szimonidesz Lajos: Jézus Krisztus a Harmadik Birodalomban. Kötve P 6.—, füzve ... P 4.80

Rézler Gyula: A magyar nagyipari munkásság kialakulása 1867—1914-ig. Kötve kb. ... P 4.80

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN 3906

Reise und Verkehr

Triennalausstellung der italienischen Überseegebiete. Der Duce hat die allgemeinen Pläne für die von ihm gewollte italienische Kolonialausstellung begutachtet, und somit setzten bereits die Organisations- und Konstruktions-

kann. Aber auch an bewölkten Tagen ist das Hochgebirge durch große *Lichtfülle* und *trockene Luft* ausgezeichnet. Der Schneesportbegeisterte wie der Liegestuhlindianer, der Schneestarter wie der Erholungsbedürftige finden also im eingeschneiten *Hochgebirge* die besten Voraussetzungen für einen lohnenden Aufenthalt.

Zwei internationale Tagungen für kaufmännisches Bildungswesen. Im Juli 1938 finden in Berlin zwei Kongresse von internationaler Bedeutung statt. Es handelt sich um die Tagung der „Internationalen Gesellschaft für kaufmännisches Bildungswesen" („Société Internationale pour

László Fülöp

~~Halápy János~~

K

Pesti Napló 1936

nov. 6

— **Polémia László Fülöppel az UMBE csütörtöki vacsoráján.** *(Halápy János előadása.)* Az Új Művészet Barátainak Egyesülete csütörtök este társasvacsorát adott a Royal-szállóban. A vacsora keretében *Halápy János* festőművész »*Tárgyi bizonyítékok a mai festészeti irányok mellett*« címen előadást tartott, melyben *László Fülöp*, a Londonban élő világhírű magyar festő egyik legutóbbi nyilatkozatával szállt vitába. *László Fülöp*nek, aki egy nagy angol művészeti lapban kicsinylően nyilatkozott a modern festészetről s kijelentette, hogy »*meg kellett érnünk a művészetek lealacsonyodását*«, az előadó szerint *nincs igaza*. A festő számára nincsenek — mondotta *Halápy* — tárgyak, *csak tünemények*, árnyjátékok, forma- és színreflexek. E tünemények, melyeknek nincsenek szabatos ábra-sallangjai, csak lelki hatásaikban élnek. *A természetet ábrázolni — ez hazug és teljesíthetetlen parancs.* Hogy a művészetek lealacsonyodását kellett megérnünk — ez az érzés legfeljebb akkor fog el bennünket, *ha az álnaturalisták sivár képeit nézzük.* — A nagyszámú művészközönség nagy tapssal fogadta *Halápy János* előadását, amely után *Rejtő Gábor* gordonkaművész hangversenye következett, *Zoltán Magda* zongorakíséretével.

21/B3

László Fülöp

erőd

Ibl Ervin: László Fülöp ajándéka a magyar államnak.
Budapesti Hirlap

1929. jun. 2.

Rampolla archépet ajándékozta a Szépm. Muzeumnak – Az 1902. bécsi kiállításon az osztrák állami aranyérmet, 1903. Düsseldorfban Vilmos császár aranyérmet nyerte vele.

Eisen
Kompe

költségekre /40/ azaz Negyven pengőt,

kszámla terhére;

. költségekre /83/ azaz Nyolcvanhárom

számu kiadási csekkszámla terhére;

i költségekre /20/ azaz Husz pengőt a

zámla terhére. Budapest,1934. évi ju-

ndeletéből: dr. vitéz Haász Aladár s.k.

talos másolat hiteléül:

Gavóliháb

miniszteri s.hiv.gyakornok.

A Műcsarnok téli tárlata.

László Fülöp (Első cikk.)

1. Elmélkedés a négerizmusról.

Egy kissé megint körülszaladtam Londonban és Párisban. (Azelőtt majdnem évente meg lehetett ezt ismételni.)

Utamból egy komoly tapasztalást most is meritettem: azt, hogy a budapesti néger-izlést, melyre legutóbb Hegedüs Loránt is igen szellemesen utalt debreceni cikkében, — se Londonban, — se Párizsban nem találtam meg. Pedig az mégis csak az u. n. *művelt nyugat*. Ott a jazz-band és a kongó-néger ultra művészet már letünt. Nálunk meg épen azt irják, hogy a mult évtizedek magyar művészete már ócska zsibvásár és az egyedül üdvözitő művészi élvezetet a *legujabb* művészet adja. Ocska az akadémikus és a cigányzene a „jazz" mellett és ócska a naturalista és impresszionista művészet az expresszionista és luminista művészi alkotásokhoz képest.

Én, itt a Műcsarnok termeiben járva, — csak a képzőművészetnél maradok. És itt jut eszembe, hogy a művészet egész renaisszance-kora, az *ujjászületés*, abból keletkezett, hogy a művészet a természet igazságának alapjára helyezkedett, vagyis naturalista lett, az olasz nagymesterek remek aktjai és figurális kompoziciói, s a flamand mesterek csodás őszintesége, mind ezt hirdeti. A természettudás bővülése tette figyelmessé a művészetet is a természet finom jelenségeire s ebből meriti finom hangulatait az impresszionizmus, mely tehát ugyancsak a természet alapján áll. De sehol se látom ugy az életet, hogy mikor mozgó táncosnőt kell ábrázolnom, a nő egyik szeme a vászonra festett kép balsarkában, az egyik füle a kép jobb aljában lebeg, a középtérben egy kapálódzó comb és sok lila-zöld-sárga-vörös vonal és pötty. (Ez a futurista művészet.) Azt se látom, hogy egy férfi feje tizenhatszögletü (ez a kubista-művészet), — azt se látom, hogy egy gyönyörü mezitelen női test piros vagy lila kályhacsővé változik át, melynek a füstemésztője a nő feje, vagy hogy egy nevető hentesből zöld és sárga fogaskerekü korong lesz (ez a művészi konstruktivizmus), — azt se látom, hogy a nyers vászonra körösztbe-hosszába és görbére kanyaritott, sárga-narancs-ultrakék csikokból a napsütéses Balaton ábrázolódik és hogy egy függőlegesen legelő cinóberpiros tehén, lila füre kenve, hajnalhasadást jelent, melyet a vászon közepén hatszögletes krumpli sulyosbit, mint kelő nap (ez a luminista-pikturához tartozik), — egyáltalán nem látom be, hogy ez művészet, azért, mert uj. Öt évenkint ugyis még ujabb ilyen őrületet eszel ki a komoly művészetet letaposni akaró kommunista izléstelenség, vagy a hisztériába ojtott perverzitás. És mindez sokkal ócskább művészet lesz, még annál a művészeti modorosságnál is, mely a mult század közepén üvegsimaságra nyalta le a festményt és későbbi barna művészmártásba festette témáit.

Én csak azt látom, hogy ma divat lecsépelni mindazt, ami józan, és divat felmagasztalni az érthetetlen butaságokat.

És még szomorubban látom, hogy a kritika elfeleljti a képzőművészetben azt, hogy amig a földi világban természet létezik, az igazi művészet alapja csakis a *természet* lehet, — és amig nemzetek léteznek a művészetben, a *nemzeti érzést* is ki kell fejezni. Miért oly nagy ma is a görög művészet, a hindu, a japán, az olasz, a francia, az angol, a holland — és miért nem törődnek már nálunk a magyarsággal?

Még aki törödik, azt is lekicsinylik. Ma pld. az épitőművészetben többre becsülik az egymásra rakott gyufaskatulyákat, mint Lechner Ödön magyaros törekvéseit, melyeket az ősi hindu épitkezésből és a magyar ornamentikából szürt át, félredobják a magyarságot a kisplasztikában, ahol a zamatos népies alakokat négyszögletü majmok és kötőtülábú táncosnők váltották fel, — és magyar jelmezes képmást festeni közderültséget jelent.

Én itt a Műcsarnokban mégis első sorban a magyar érzést keresem, mert most a nagy nyomoruságunkban tizszeres kötelességünk magyarságunkat hirdetni.

2. Nemzetközi magyarok.

Ha valahol, épen a művészi életben külön tipust termelt a kulturélet főleg a zene- és énekművészek, a tudósok, a képzőművészek sorában. Igy jutottunk mi is nemzetközi magyarokhoz. Ők azok, akik esetleg már idegen állampolgárok lettek, de szivvel és lélekkel ma is izzó magyarok. És örömmel látogatnak haza, hogy ezt be is bizonyitsák.

Ezek nem emigránsok, mint a dicső Rákóczi és Kossuth, meg a bajtársaik, akik szenvedtek a hazáért, nem „álemigránsok", akiktől szenvedett a haza, — őket még a hűség titkos kapcsai fűzik a magyarsághoz.

Ilyen mindjárt a Londonban élő *László Fülöp*, akitől most a tárlaton *Rákosi Jenő* képmását látjuk. Ez a műve is egyike azoknak, melyek páratlan virtuózitását hirdetik. Közvetlenebb, egyszerübb módon lehelni élethüséget a vászonra, mint ahogy László Fülöp teszi, ma senki se tud. És ez a tudása szinte évről-évre tökéletesedik. Londoni műtermében most az olasz trónörökös életnagyságu képmását láttam, vértesezredes egyenruhájában, — s ez a műve a legjobb Van Dyck arcképpel versenyezhet. És nagy művészi tudásának hőmérője fakturájának az a csodásan kiforrott készsége, mellyel szinte egy-két óra alatt teremti nagyszerü képmásait. Rákosi Jenő feje is ilyen ihletett percek szülötte.

Még egy kitünő „Nemzetközi magyar"-ja van a Műcsarnok téli tárlatának: *Mendlik Oszkár*, aki 1901 óta Hollandiában él, ott nősült és a Harlem melletti Aerdenhoutban telepedett le. Mendlik az egyetlen vérbeli magyar tengerfestő. Hirnevét már ifju korában szerezte meg ragyogóan szines adriai tengerképeivel. Künn Hollandiában az Északi-tengerrel, majd tanulmányutjai révén az Atlanti-óceánnal, később szumátrai utján a trópusi tengerekkel s az Indiai-óceánnal ismerkedett meg. Most a Műcsarnok egyik nagy- és kisebb termét 92 darab tengerképe tölti meg, a tengeri effektusok páratlanul szép változataival, melyek a ködpárás szürke tengerviztől az áthatóan kék, majdnem fekete árnyalatu vizekig s a sima viztükörtől a szilaj hullámjátékig nagyszerü szinskálát játszanak végig. Kiegészitik ezt a kollekciót a művész feleségének *Mynssen Juliának* artisztikus szoborképmásai.

3. Kollekciós magyarok.

Itt említsük mindjárt *Poll Hugót*, aki kevés hija, hogy nem félfranciának számit, t. i. a felesége francia s ő maga is huzamosabb ideig élt odakünn. Most is a nyarat Boulogne sur Mer-ben töltötte. De Poll mégis itthoni magyar lett, különösen a világháborus francia tapasztalatai óta. Itthon ma a legfrissebb szinü pastelleket gyártja, melyekkel teljes ragyogásukban tolmácsolja balatoni és dömösi plein-air studiumait. Kollekciójában ezek a főértékek, köztük a „Napozás", a „Délutáni nap" és a „Balatoni paraszt" kitünő tipusa. Boulogneből egy élénk plage-részlet és szép kikötői motivumok szerepelnek képei között.

A harmadik nagy teremben *Glatter Gyula*, a tragikusan elhalt fiatal portrait festő kollekciója sorakozik. Negyven képmás, köztük roppant finom női alakok és fejek („Windischgraetz hercegnő", — és a Simon Béla, Fellner Alfréd, báró Holzer Aladár, Benedek Henrikné, Brüll Zsófia tulajdonát képező képmások), — azután a Pedlow kapitány, Baracs Marcell, dr. Hubay Jenő (hegedülés közben), Kovács Sándor, ruszti Ruszt József, báró Dániel Ernő érdekes fejei, — Ottó királyfi finom feje. Mind nagy művészi készséggel festve.

Kisebb portrait-sorozat jelzi *Kukán* Géza ujabb működését. Köztük a fő-vászon IV. Károly király életnagyságu képmása, teljes diszben, azután Márton Ferenc, vitéz Hajdu Imréné s egy „Feketeruhás nő" képmása kevesebb disszel, de annál több őszinteséggel.

Kollekcióban szerepel *Szentgyörgyi István* is, a kitünő szobrász. Ismert szép női aktjai közül most egyet a „Szüret" c. finom hatásu kutszobrán élvezhetünk, finom egy siremléke is (nyugvó festőnővel), szoborképmásai közül Vass és Pesthy miniszterek élethü fejei, azután a vaskos erejü Tisza Kálmán és Petőfi-szobor fejek hirdetik a mester kiváló tudását.

A tárlat tömegéről (220 szereplő művészről) legközelebb emlékezünk meg.

Kézdi-Kovács László.

nosságot. Olyan pályázatok is akadtak, amelyek — bár jóindulatu célzattal — kényes természetü okokat firtattak olyan hangon, amely nem vág össze a családok kezébe való Pesti Hirlap hangjával. Sok pályázó a papir mindkét oldalára irt, holott nyomdatechnikai okokból külön hangsulyoztuk a feltételek között, hogy a papirosnak csak egyik oldalára szabad irni. Rengeteg pályázat volt olyan, amely egy betüvel sem mondott többet, vagy egyebet, mint azok a pályázatok, amelyek már megjelentek és olvashatók voltak. Akinek a pályázata nem jelent meg, keresse a rá vonatkozó okot e felsorolt okok között. Minden pályázat sorsáról lehetetlen külön választ adnunk.

A szerkesztőség tagjaiból összeállitott biráló bizottság gondos munka után hozta meg döntését. A lapunkban közölt 236 hozzászólás közül tizenhét olyat választott ki a zsüri, amelyet jutalmazásra érdemesnek talált. Az *első dijat* egyhangulag az

Aradi

jeligéjü pályázat kapta, amely talpraesett, okos és tömör fejtegetésével érdemelte meg a legjobb munka számára kitüzött 400 pengőt. Az „*Aradi*“ jeligéjü munka szerzője a pályadijat kellő igazolás után felveheti kiadóhivatalunkban.

Az egyenként *100 pengős két második dijat*

1. A „*Spiro, spero*“ jeligéjü pályamunka és
2. *Vertse István*, Kecel

nyerték el, mig az egyenként *50 pengős két harmadik dijat*

1. *Feltser Antal*, Budapest, V., Akadémia-utca 9., III. 17, és
2. *Dobay M. Aladár*, Békéscsaba, Szőlő-utca 30.

kapták. Kiosztásra kerül ezenkivül tizenkét, egyenként 25 pengős harmadik dij. Erre a tizenkét dijra több, mint negyven pályamunkát talált érdemesnek a birálóbizottság, ennélfogva a szerencsére kellett bizznia, hogy a negyven egynéhány pályázat közül melyik tizenkettő nyerje el a dijat. A sorshuzás a következő tizenkét munkának kedvezett:

1. „*Egy több gyermekes, állás nélküli elvált ember*“.
2. *Farkas László*, Papos.
3. *Endreffy Erzsébet*, Budapest, IV., Molnár-utca 11.
4. *Szilágyi Dezső*, Budapest, I., Orbánhegyi-ut 10./b.
5. *Bachátné Némethy Anna*, Felsőgöd, Duna-utca 4.
6. *Hadirokkant*, Kispest.
7. *Ágoston Béla*, fővárosi iskolaigazgató.
8. *T. S.*, Csongrád.

intézeténél és fiókintézeteinél 1928. évi december 20-án megkezdi. Az uj bankjegy leirása a következő: A bankjegy tiszta fehér papirra nyomott hossza 150, szélessége 75 milliméter. *Előoldala* két alapnyomattal készült. Az egyik alapnyomatot fekete szinü sürü, függőleges hullámvonalak alkotják, a másik alapnyomat pedig keresztirányban vizszintesen haladó, zöld-vörösbarna-zöld hullámvonalakból áll, amelyekben a reliefszerüen rajzolt „5-ös“ szám ismétlődik. A jegykép sötétkék szinü. A baloldalon finom guilloche-keretekben felülértékjelzésképen „5-ös“ szám, alatta a koronás magyar cimer, ez alatt pedig sötét alapból világosan kiemelkedik a büntetési záradék. A középmezőben, szabadon álló keskeny guilloche-szalag alatt, vörös szinben nyomott „A“ betüjelzés, háromtagu sorozatszám és hattagu folyószám látható. A jegykép közepén világoskék szinü hálószerüen képzett guillocherosettára sötétkék szinben nyomva, az értékjelzés, a kibocsátás dátuma, a Nemzeti Bank és az aláirások láthatók. A jegykép jobboldalán széles ovális guilloche-keretben gróf *Széchenyi István* fejképe van foglalva. A keret négy sarkában egy-egy világos „5“-ös szám, a keret alsó részében pedig sötét alapon kiemelkedően „*Széchenyi István gróf 1791—1860*“ szöveg nyert elhelyezést. A bankjegy hátoldala szintén kék alapnyomattal készült. Az egyik alapnyomatot vizszintesen haladó zöld-vörösesbarna-zöld hullámvonalak alkotják, amelyeket másik alapnyomatként fekete-szinü függőleges, sürü hullámvonalak kereszteznek. A vizszintes irányban haladó alapnyomatban reliefszerüen képzett „5“-ös szám ismétlődik, a szabadon hagyott helyeket pedig a másik alapnyomat mintásan rajzolt hatszögei töltik ki. A *hátoldal* jegyképe sötétkék szinü. A baloldali függőleges, hosszukás guilloche-rozettába gazdag ornamentikával diszitett „5“-ös szám van beillesztve. Ezt az „5“-ös értékjelzést középen a „Pengő“ szó metszi. A jegy közepén hosszirányban fekvő ovális keretben — amely felül és alul egy-egy szabadon álló keskeny guilloche-szalagot érint — *a Lánchid képe látható*. A keretben körben haladva az öt nyelven feltüntetett értékjelzés szövege nyert elhelyezést.

Newyorki devizazárlat.

Newyork, dec. 15.	Mai	Előző cent
Berlin	2383.50	2383.50
London	485.15	485.125
Amsterdam	4017.—	4017.—
Párizs	390.875	390.75
Brüsszel	1390.25	1390.—
Milano	523.75	523.625
Madrid	1625.50	1625.—
Zürich	1926.25	1926.—
Stockholm	2674.25	2674.50
Oslo	2667.—	2667.—
Kopenhága	2668.—	2669.—
Wien	1406.—	1406.—
Budapest	1745.—	1745.—
Prága	296.375	296.375
Belgrád	176.—	176.—

Karácsony közeledik!

A legalkalmasabb időben érkezett meg a kiváló amerikai

Kayser

selyemharisnya.

Az érdekes sarku harisnya.

Különféle minőségekben, utcai és esti viseletre.

VARGA

IV, Kossuth Lajos-u. 11. és IV, Petőfi Sándor-u. 6.

21171

a Trianon elleni tüntetések alkalmával irott hálalevelekért.

„Az utóbbi tizennyolc hónap alatt Magyarország ügye roppant nagyot haladt.“

A nagyművészet pedig nem hagyja abba a kutatást. Kedveskedve hízelkedik az embernek egy kis megismerésért. Kerülgeti, hogy a közelébe férkőzhessék. Ott jár a megadásos konstatálók és a dacos stilizálók között, akik ellökték maguktól az emberi problémát, mert beleuntak, vagy belefáradtak a vizsgálgatásába, és nem hagyja abba emberhódító törekvését. Már nem is törekvése neki, hanem szerelmetes rajongása. Mindene lett az ember és lemond mindenről az emberért. Az a probléma betölti a lelkét, leköti a hangulatát, élesíti a tudását. Az ember neki a valóság és a fantázia. Az ember az ő tükre, amelyben maga is, az egész világ is tükröződik.

Ezt írtam Lenbachról szóló tanulmányom bevezetésében. És talán úgy jellemeztem vele az arcképfestést, mint a festőművészet csúcsát. Mint azt a festést, amelyben a festőiség, a tartalmiság, a technika és a témában való elmélyedés legtökéletesebb harmoniában és mégis mindegyik külön-külön a maga legteljesebb szuverénitásával érvényesülhet. Az arcképfestés diadal: nagyszerű hódítás, a komplex embernek meghódítása a tulajdonképpen simplex festés által. S az arcképfestésre nem a műalkotást magyarázó Zola-féle híres definiciót alkalmazom, hanem Shelleynek, a nagy angol költőnek, azt a mondását, hogy: „a magam szíve tükrében megláttam a mások szívét". Az arcképfestő a maga lelkületén keresztül meglátja, megérzi, fölfogja, megérti, megszólaltatja a mások lelkületét. Két lelkületnek találkozása a művészi arckép. S akármennyire demonstrál is például Whistler az ő arcképei elnevezésében (amikor például anyja arcképét „fehér és feketében való kompoziciónak", vagy Duret arcképét „hússzín és fekete szín elrendezésének" mondja) amellett, hogy ő csakis festett: éppen az arcképei tanuskodnak róla, hogy ő az embereit első sorban megértette.

A mi újabb arcképfestőink jórésze az arcképfestésről azt a Shelley-féle tételt vallja. Ferenczy Károly arcképei egytől-egyig annak a nagy, nemes pátosznak megszólalásai, amely a festőiség szuverénitásának és a lelkületnek megnyilatkoztatásából alakul. Megfestette egyebek közt a saját maga és a kis lánya arc-

MORS EQUES — FESTETTE KACZIÁNY ÖDÖN

Gyr Lon Modfest.

A VAKOK — FESTETTE VESZTRÓCZY MANÓ

képét is. Saját arcképe végig szuverén festés, fény- és árnyékhatásoknak mesteri elosztása, tónusok remek harmonizálása, a nagyvonalúságnak, a nagyszabású rajznak remeklése. És ez a csakis „festés"-kép mégis megrendítő líra. Olyan, amilyen csak nagy költők, vagy nagy gondolkozók magábamélyedéséből fakad. Olyan, amilyen festőmesterek megfestett vallomástételében is meg-megnyilvánul néha: az életről való fölfogásnak vallomása. A szépséges, mámoros, szenvedelmes művészi életfölfogás tanuságtétele. Annak az ülő, a palettát energikusan fogó alaknak, ott a vásznon, a művészet életet jelentő ideál, amelyért érdemes és kötelesség is küzdeni. Küzdeni, dolgozni és sokat tudni: mindent, amitől nagyművészetté lesz a mesterség. Ez az arckép elemi erejű lelkesedésnek, az erő ünneplő megbecsülésének, a tudás büszke érzetének hirdetése. Annak a nagy stílnek alkotása, amely csakis akkor támad, amikor a nagy tudás a nagy becsületességgel találkozik. Pedig csak nagyritkán találkozhatnak ott, ahol nemcsak a művész, hanem még a hétköznapok embere is színész s ahol az élet nemcsak lassú elégés, hanem — folytonos szerepjátszás is.

És modern festőink legtöbbje az emberben való elmélyedésre, a lelkület megértésére és festői megszólaltatására törekszik az arcképeiben. Az ő arcképfestésüket ott jellemeztem, ahol művészetük jellemét megállapítani igyekeztem.

Kifejezetten arcképfestőink közt, az újabbak közt, híresség dolgában legelől áll László Fülöp. Valamikor résztvett a történelmi festést fölújítani igyekvő mozgalomban és genre-képei közt is sok olyan volt, amelylyel nagy sikert aratott. De a mindent-festők közül kivált s az ember meghódítására indult. Egyelőre még nem hódította meg, mert felsőségesen megalkuszik vele, de meghódította a világot. A leghíresebb arcképfestők közé tartozik és a hatalmasok és előkelők, a gazdag emberek és a rangra igényt tartók szinte vetekednek érte, hogy vele lefestessék magukat. Nemcsak idehaza, hanem Európa-szerte. És éppen a modelljei köre a magyarázata annak, hogy László mért is alkuszik meg a festette emberrel és mért nem hódítja meg. Azok a modellek a konvenienciák rabjai. Még azok is, akiknek uralkodói rang adatott. Az ő világukban az őszinteségre idegenül néznek s az ő világukban az individualitások nem megértetést, hanem hódolatot kívánnak. A művész lelkülete ne értse meg, ne dolgozza föl, ne szólaltassa meg az ő lelkületüket, hanem értse meg és ábrázolja azt a sajátságukat, amely a sokaságtól megkülönbözteti őket: megjelenésük előkelőségét. S a festő, aki a lelkületek találkozásából akarta a művészi arcképet megalkotni, kénytelen volt más találkozást keresni: az előkelő megjelenés találkozását. A modellét és a magáét. Az előkelő világ nevelte a maga festőjét, ez pedig az új megértés alapján lefestette a maga nevelőjét. Nincs igazuk azoknak, akik László képeiben csak külsőségek megszólalását látják. Az emberek megértése az ő festésének is az alapja, csakhogy a megértése nem az egész emberre, hanem annak csak egyik, még pedig jellemzetes részére terjed ki. Az előkelő vagy az előkelőségbe vágyakozó emberek — előkelősége: ez az ő ember-jellemzésének tartalma. S ez a jellemzése beszédes, a beszédességnek remeklése. A művészi erőnek olyan megalkuvása,

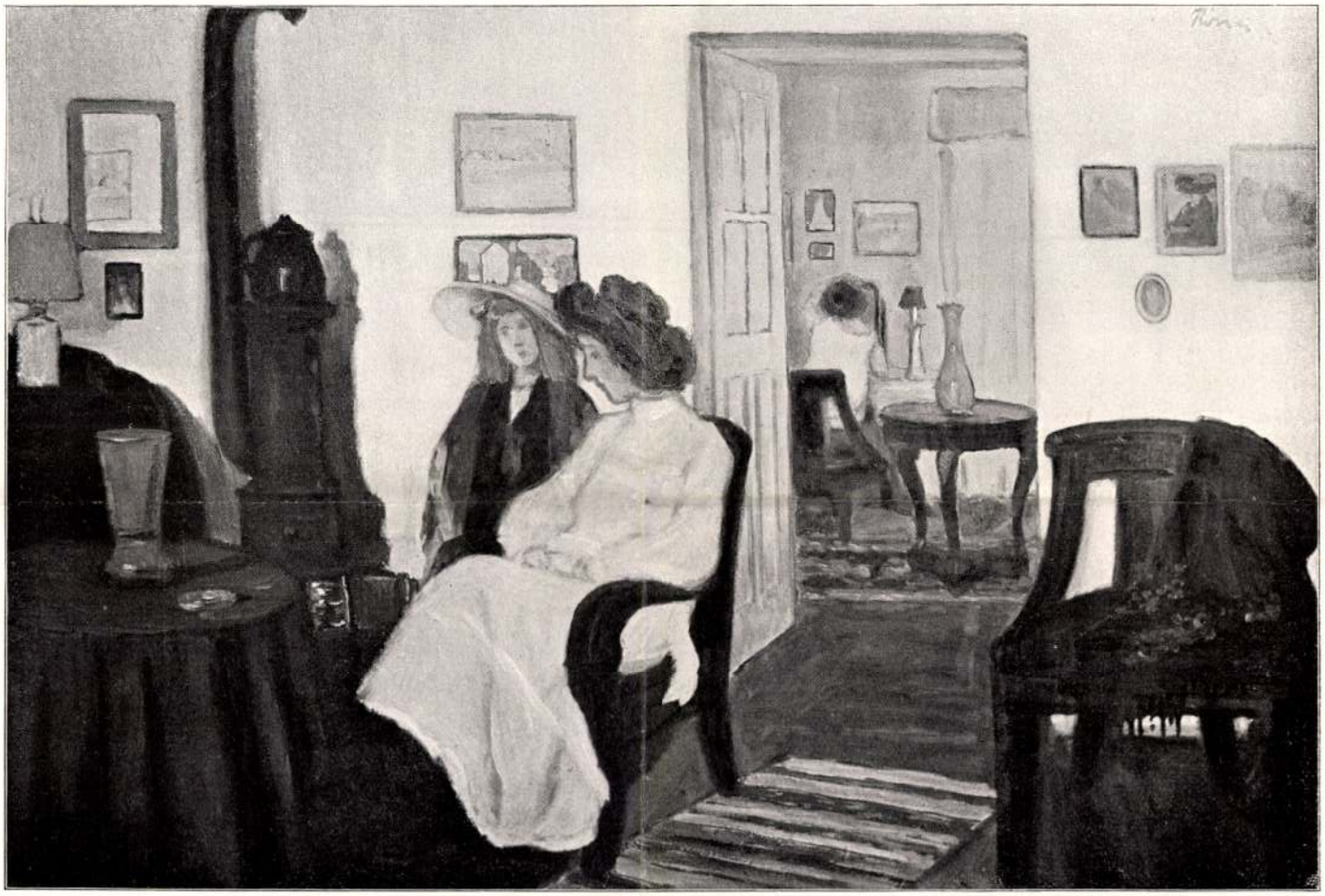

SZOBA

FESTETTE RIPPL-RÓNAY JÓZSEF

László Fülöp

amelyben a művész azért, amiről lemondott, értékes újabb kvalitásokra tett szert. Arra az elmésségre például, hogy az előkelő világ szépségideálját a maga színpadán finom realisztikával léptesse föl. Mint valami finom diplomata azt a szépséget úgy szerepelteti, hogy valóságnak látszik. Az előadás finom egyszerűségével, az őszinteségnek olyan mímelésével, amely magától értetődőnek látszik, éri el ezt a diplomáciai sikert. Rajzának biztos könnyedsége, színezésének leheletszerűsége, sárgás tónusának nyugodt összefoglaló, simító uralma, az anyagok pompájának diszkrét ábrázolása, adja meg neki annak a lehetőségét, hogy a valóság erejével hasson akkor is, amikor a valóság javarészét el kell fojtania.

Az emberi arc szépsége, ha nemcsak a vonalak ritmusában, ha nemcsak a formák arányosságában nyilvánul, ha része van benne az arckifejezésnek is, a tekintetnek is: nehéz problemája az arcképfestőnek. Mulready William nem merte megfesteni Shelley arcképét, sőt azt mondotta, hogy a megfestése lehetetlen, mert „Shelley nagyon is szép". László Fülöpöt az a világ, amelyet lefest, arra kényszerítette, hogy az arc szépségének azokat a veszedelmes elemeit egyenesen belekonstruálja még azokba az arcokba is, amelyek nélkülük szűkölködnek. De megkonstruáltságukban nem félelmetesek: a festőnek nem a bátorságát kerülgetik, hanem az elmésségét. És László festése csupa finom elmésség. Képeiben kergetőznek az ötletek. A magáéi is, és a közéjük keveredettek is. A foltok leheletszerűsége, a reflexeknek világító pontok köré gyűjtése, az átmenetek jelzése csupa elmés ötlet. Színértékei gyöngédek, de szabatosak; ők és az elmésen vezető vonalak levegőssé, mélységet éreztetőkké teszik képeit.

Az előkelőségnek másféle megszólalási formája nyilvánul Karlovszky Bertalan arcképeiben. Nem magától értetődést játszat az arcképeivel, hanem a stilizáltság rendkívüliségét demonstráltatja velük. Nem realizmust mímel, hanem a modellt teljesen alárendeli artisztikai kedvtelésének. Az ő arcképeiben sem találkozik két lelkület, hanem csak a festő lelkülete érvényesül bennük. László Fülöp képeiben a modell dominál, Karlovszkyéiban a festő. Csakhogy amazokban mégis volt találkozás a modell és a festő fölfogása közt: az előkelőségben találkoztak, mig Karlovszky arcképeiben a festő elrendező kedve, tónussal szeretkezése, pózban gyönyörködése, konturokkal játszadozása annyira uralkodó elemek, hogy a modellnek egyszerűen beléjük kell olvadniok. Karlovszky is szereti a sárga tónust, csakhogy nem a csontszerűt, mint László, hanem az aranyosan ragyogót. Festése és rajza nem elmésen ötletes, hanem szabatosan részletező. Csak éppen az elrendezés, a keretbe beillesztés, a körvonalak dominăltatása, a háttér festése dolgában elméskedik Karlovszky is. Itt sem ötletet hajszol, hanem inkább szeszélyt követ. Artisztikus szeszélyt, elrendezésben való örömöt. Ezt az örömöt önzőn kiélvezi. Nem érdekli, hogy jut-e belőle az arcképe modelljének is? Nem a „szíve tükrében látja meg a mások szivét", hanem artisztikus fölfogását ráboritja a mások fölfogására. Azon a leplen keresztül látja az embert.

Balló Ede és Stettka Gyula arcképfestését is azoknak a fölfogása szabályozza, akiket lefestenek. Ugyanúgy vannak a maguk modellvilágával, mint László Fülöp. Nekik is találkozást kell keresniök önmaguk és az embereik közt. S ha László az előkelőségben, ők a hivatalosságban találják meg. A hivatalos ember hivatalos képet akar. Nem akar „leszűrődni a művész temperamentumán", és nem akarja lelkülete tükörképét „a művész lelkülete tükrében". Reprezentálni akar. A maga pátoszával akar megszólalni, nem a művészével s ez az ő pátosza szabványos. Meg kellene irni az arcképrendelés művészetformáló hatásának természetrajzát. És megírnák vele a reprezentációs kép lélektanát. Vádirat volna ez a fogalmak megzavarói ellen: a pátosz fogalmának meghamisítói ellen. De talán védőirata volna annak a művészetnek is, amely a konvenienciák nyügét sínyli. Talán védőiratnál több volna, talán martirologiuma volna azoknak, akik a konvenienciákkal szenvedésesen összeegyeztetni igyekeztek a művészi meggyőződést. A hivatalos festés ilyen szenvedés lehet azok számára, akik nem a maguk hivatalos észjárását viszik „a két lelkület találkozására", s akiknek mégis el kell oda menniök.

Balló Ede a hivatalos festők klasszikus földjén, Madridban, kiszabadult a reprezentációs képről való régibb fölfogása alól. És új fölfogását idehaza megértetni igyekszik azokkal, akik ellen azt a fölfogást érvényesítenie kell. A festékben való pompa helyett a tónusok értékének finomítására törekszik, a deklamáló póztól elpártol, a patetikus ritmust abbahagyja, az embert kivetkőzteti belőlük, hogy szabadon megszólalhasson. A határon jár, de a határon átvivő szorosokon még innen maradt. A müncheni kolorizmus utóhatásai, a nagy spanyol kolorisztika fölvilágosításai dúlnak a lelkében és dúlnak a képein. A festésébe még nem szegett bele a szubjektivizmus s az emberlátása is tárgyilagos. Hogy az embert kiszabadította a pózból: nem igyekezett őt meghóditani, hanem semleges területre internálta. Még nem találkozik a másik embernek, a lefestett embernek lelkületével, még nem is küldi hozzá találkozóra a maga lelkületét, de már a konvencionális

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

1021

Uj szó, Bratislava

1. VI. 1969

ze dne

ST O

■ NEMZETKÖZI GYERMEKNAP ■ 1769-ben halt meg CSECSI JÁNOS sárospataki tanár, polihisztor (szül.: 1689) ■ 1804-ben született M. I. GLINKA kiemelkedő orosz zeneszerző (†1857) ■ 1869-ben született LÁSZLÓ FÜLÖP rendkívül sikeres arcképfestő (†1937) ■ 1914-ben halt meg FESZTY ÁRPÁD festő, az akadémikus festészet jellegzetes képviselője (szül.: Ógyallán 1856-ban) ■ 1939-ben ezen a napon tört ki a zsolnai katonai felkelés.

László Fülöp

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 NOV 22
PESTMEGYEI
HÍRLAP

László Fülöp

Az arckép mestere

1021

30 ÉVE,

1937. november 22-én halt meg László Fülöp, korának divatos, világhírű portréfestője. Budapesti iparoscsalád sarja. Művészi képzését a mintarajziskolában, Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcelánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen, már kiállításon szerepelt és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét élete folyamán még rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte. Utóbb, főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemutató, virtuóz festőkészségről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén, 1907-től Londonban telepedett le, majd ott honosíttatta magát. Az első világháború idején egy időre internálták, mert ott levő magyar hadifoglyokat segített. A kilencvenes évek első felétől négy évtizedet meghaladó időn át, híres és ünnepelt portréfestőként, a kor több száz, különböző nemzetiségű híres emberét festette meg. Sok képmás került a világ nagy képtárainak falára. Írt angol nyelvű könyvet is, az arcképfestésről.

zonyból az utolsó három esik ki, Aszód tehát megkapaszkodott és a többi Pest megyei csapattól eltérően, nem átszállójegyet, hanem NB II-es bérletet váltott.

M

válogatott sapatában

A Győri Vasas ellenfele, az olasz AC Milan kedd délelőtt a Soproni Textiles sporttelepén Rocco edző irányításával egyórás könnyű, átmozgató edzést tartott.

Öt olyan játékos szerepel a csapatban, *aki már játszott az olasz válogatottban*, és ha figyelembe vesszük, hogy *Schnellinger* személyében sokszoros NSZK-beli, *Hamrinében* sokszoros svéd, *Sormani* személyében pedig sokszoros brazil válogatott szerepel az együttesben, akkor láthatjuk, hogy milyen rendkívül nehéz ellenfele lesz a Győri ETO-nak

TATÁR FÉRFI.

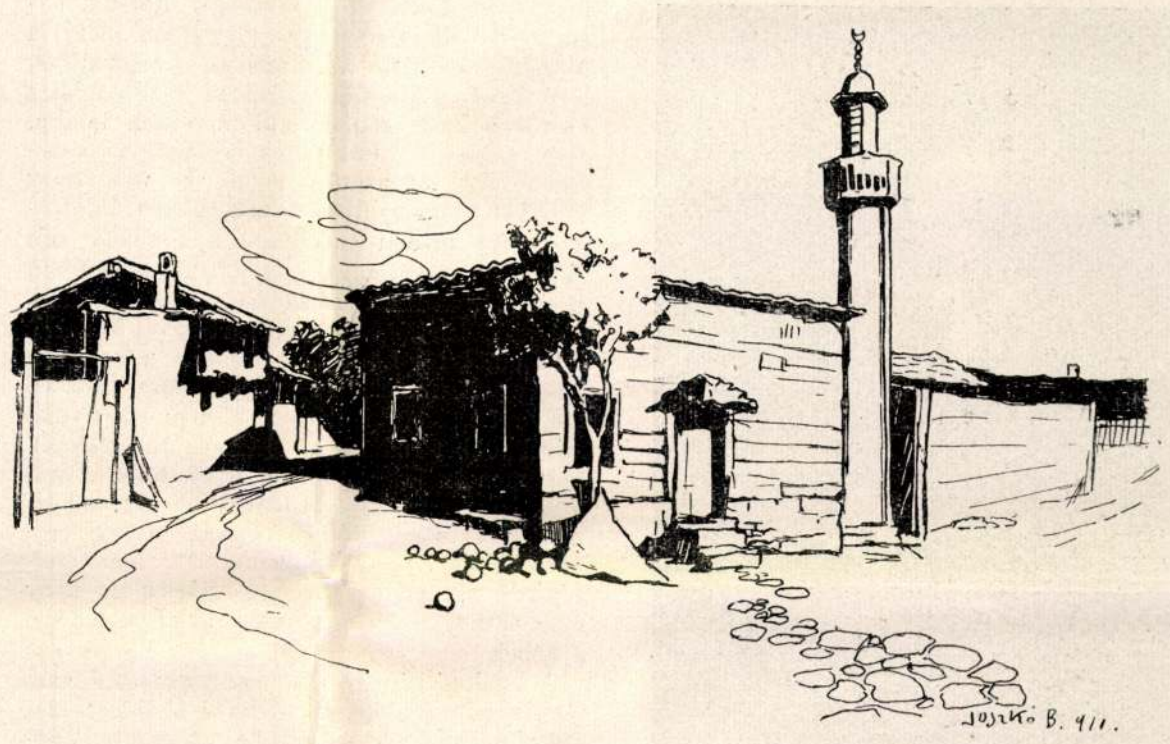

A TATÁR DSÁMI.

UTCZA A TATÁR NEGYEDBŐL.

ÖREG TATÁR.

SZILISZTRIAI TATÁROK. — Juszkó Béla rajzai.

A SZILISZTRIAI TATÁROK KÖZÖTT.

A mult hónapban, az orientalista Kunos Ignácz dr. vezetésével egy kis expediczióba verődtünk össze s útnak indultunk a dunai tatárok földjére. A kis társaságnak mindenik tagja más-más czélt tűzött ki maga elé. Az egyik nyelvészeti anyagot akart gyüjteni, a másikat az ethnografiai sajátságok érdekelték — s volt köztünk egy piktor is: *Juszkó* Béla. Ő meg typusokat, szines keleti hangulatokat keresett ecsetje alá.

A mult században, Bulgária észak-keleti csücskén, vagy húsz faluban, néhány ezer krimi tatár család telepedett meg. Ma már azonban csak a Tutrakán közelében levő Tatar-Atmadzsa a tiszta tatár helység, a többiben: Kadiköj-ben, Kara-Veliköjben, Topči-ban, Bejbunar-ban s más apróbb községekben már vegyesen laknak bulgárokkal és törökökkel. A városok között Tutrakán-ban, Szilisztriában és Hadzsioglu-Pazardzsik-ban laknak nagyobb számban. Mi Szilisztriában ütöttük fel a főhadiszállást. Szilisztria még a multakból itt felejtett emlék, a melynek typikus keleti jellegét nem tudta eltakarni a bulgár bélyeg. Az orosz sipkás bulgár katonákon és rendőrökön kívül alig figyelmeztet valami arra, hogy bulgár terület az, a melyet rovogatunk. Az őszi napsugárban kecsesen villannak elő a hófehér karcsú minaret-ek, az utczákon, a megszámlálhatatlan menynyiségű török kávéházak előtt egykedvű szines ruhákba öltözött mohamedánok ődöngenek; rikolt a halva-árus, a rosz kövezeten döczög a typikus szamaras vízhordó s nyugodalmas megelégedéssel dolgozik a nyitott boltban a keleti kézműves. Akárcsak hajdan, a mikor még a félhold volt az úr ezen a tájon is. A bulgárok jól bánnak velük, még a nyelvüket is inkább ők tanulták meg, mint megfordítva. Annyi bizonyos, hogy kevesebb bulgár szót hallani, mint törököt, pedig a 12 ezer lelket számláló Szilisztriában felesen vannak törökök és bulgárok.

A sürgő-forgó néptömegben (mert hiszen Szilisztria egyik legélénkebb kikötőhelye Bulgáriának) — hogy még rikítóbb legyen a szin, fel-feltünik egy-egy sötétképű albán munkás is, de még sűrübben a mi objektumaink a ferde szemvágású tatárok. Helybeliek és a környékbeliek, a mely utóbbiaknak a mi tulipános ládáinkhoz hasonlatos szekerei valósággal szekértábort alkotnak a gabonapiacz térségén. Csodálatosan szép, tiszta fajú tatárokat lehet itt találni, a kik, — a linguisták szerint, még a nyelvüket is tisztábban őrizték meg, mint krimiai testvéreik. Napokon át valóságos kis tatár karaván kisérte minden lépésünket és szörnyű büszkék voltak a «magyar testvérekre», a kik az ő hatalmas országukban nem feledkeztek meg róluk s eljöttek nyelvkincsüket lejegyezni, szokásaikat ellesni, házukat, udvarjaikat, dzsamiájukat, utczáikat lepingálni. Mikor egy-egy szavukról megállapítjuk, hogy annak mása megvan a magyarban is, csodálkozva súgnak össze s meglobog a szemükben valami büszke öröm. Nemkülönben gyermekes nyelvcsettintéssel adnak ámulatuknak kifejezést, a mint a gyorsmozgású ecset alól egyszerre csak látják a tatár-negyed typikus részeit kibontakozni és saját képmásukat megörökitetni. Beczipelnek lakásukba, a piktor természetesen él a helyzettel és interieur-t pingál, mert nem mindig adódik ilyen alkalom. Még a leányaikat is megmutogatják, módosan fel is cziczomázzák őket, hogy mutatósabban fessenek a fényképezőgép, vagy az ecset előtt. Persze a nagyobbacskákat elzárják előlünk, mert hát szép, szép a rokoni barátság, de azért a próféta tanítása is valami.

Kifogyhatatlanok az előzékenységben kiséröink. Ha az utczán elfognak egy-egy tatárt, azt se szó, se beszéd odahurczolják hozzánk s dagadó önérzettel mutatnak rá:

— Igazi tatár.

A mi azt jelenti, hogy jó lenne talán ennek is megörökíteni a képmását — legalább a vázlatkönyvben. De jelenti azt is: meglehet ám ezt is gyomrozni, némely tatár kifejezések és ethnografiai gyüjtések irányában. A kis expedicziő már a szeretetreméltó fogadtatás és kezérejárás miatt is gazdag eredményekkel tért vissza, de talán legjobban járt közöttünk *Juszkó* Béla, a festőművész, a ki vagy huszonöt vásznat és néhány telepingált vázlatkönyvet hozott haza. Ebből az érdekes világból valók azok a tollrajzok is, a melyeket a «Vasárnapi Ujság» mai számában bemutat.

Szegh Dezső.

TATÁR FÉRFI.

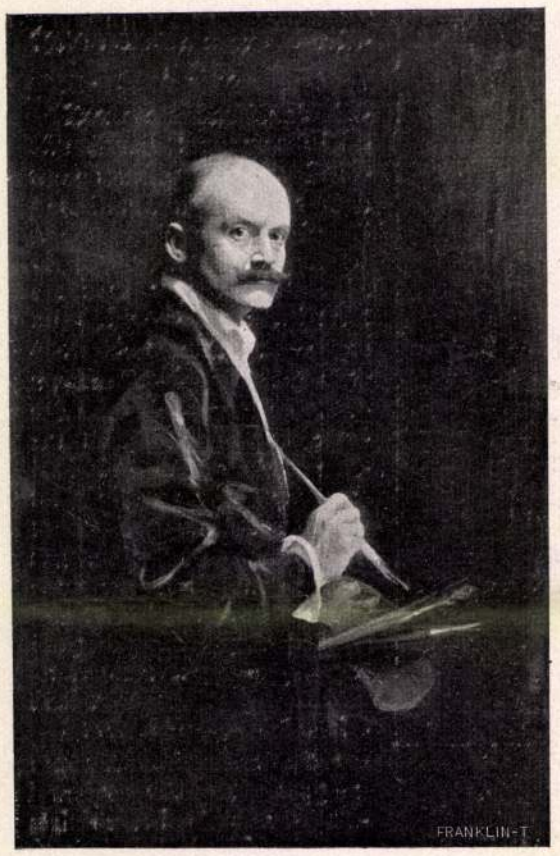

LÁSZLÓ FÜLÖP ÖNARCZKÉPE A FIRENZEI UFFIZI-KÉPTÁR RÉSZÉRE.

THÖKÖLY ISMERETLEN KÉPE LONDONBAN.

Londonnak guildjei, a City testületei között a legrégibb és legelőkelőbb intézmények élén áll a Mercer's Hall, a selyem-kereskedők testülete. Ezeknek a testületeknek eredete visszanyúl a középkorba azoknak az angol kereskedőknek üzleti működésére, kik a tengereken túl létesítettek összeköttetéseket, melyek lerakták a nagy britt birodalom alapjait. Nem az állam hatalma, hanem a magánosok munkája indította meg azt a nagy művet, melyből az óriási indiai birodalom keletkezett, melynek most már császári koronája ékesíti Victória királynő óta Nagybritannia királyainak fejét.

Valaha a guildek száma mintegy 100 volt. Ma is még sok áll fenn, ámde többé nem központjai a kereskedelemnek. Más utakat vett az a viszonyok óriási változása következtében. Ma már inkább társadalmi egyesületek és azok, melyek a századok folyamán főleg adományokból jelentékeny vagyonra tettek szert, jótékony czélok előmozditását tekintik feladatuknak.

Vagyonra és tekintélyre első a fenmaradt testületek közt a selyem-kereskedők guildje, kiknek czéhe 1393-ban ismertetett el. Testületi házát 1884-ben épittette újra. Nevezetes benne a kápolna, mert annak a háznak telkén áll, melyben Becket Tamás, az 1170-ben vértanuságot szenvedett Canterbury-i érsek született.

A testület tagjai az elnököt: a mastert kiváló férfiak közül választják. Ez idő szerint Lord Selborne, Salisbury volt miniszterelnök veje, ki több éven át Dél-Afrika kormányzója volt, az elnök.

A Mercer's Hall jobbára megfestette kiváló masterjeinek arczképeit, melyek sorozata már a XV. századdal kezdődik s szerepel köztük Holbein műve is. A képgyűjteményben foglal helyet Dean Colet: a St.-Paul's School és Gresham Tamás: a börze megalapitójának arczképe is. Nevezetes az a serleg is (Legh Cup), melyet ünnepi lakomák alkalmával használnak s mely az angol középkori ötvösművészet legszebb darabjainak egyike. A mostani elnököt, Lord Selborne-t Európa-szerte hirneves jeles művészünk, László Fülöp festette életnagyságban a térdszalagrend öltözetében. Vele való összeköttetése szolgáltatott Lászlónak alkalmat arra, hogy részt vegyen a Mercer's Hallban ünnepi lakomán, mely alatt a képek sorában feltünt neki egy magyarnak látszó alak. A lakoma után érthető kiváncsisággal közeledik a képhez és meglepetéssel olvassa a felirást: «Emeric Count Tekeli, Prince of Vidin, bequeathed by Daniel Westall Mercer 1718». «Gróf Tekeli Imre, Vidin fejedelme, Westall Daniel selyem-kereskedő hagyománya 1718». László, midőn tavaszszal gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök arczképét festette, felemlítette felfedezését. Megmutattam neki a Marquis of Bath tulajdonában Longleat-ben levő Thököly-arczkép másolatát. Ő a londonit eleinte a Bath képétől különbözőnek találta, mert a rosz kőmetszet nehézzé tette az összehasonlitást, ma azonban ő is azt véli, hogy mindkét festmény Thökölynek ugyanazon arczképe. Az eredeti bizonyára a londoni, mit akkor fog megállapitani, midőn Longleat-ban Bath marquisnál a képet meg fogja tekinteni.

László felvilágositásokat kért úgy a Mercer's Hall elnökétől Lord Selborne-tól, mint Bath marquistól. Az első nagy sajnálatára tudatta, hogy a feliráson kívül «nem hiszem, hogy valamivel többet tudunk a festmény történetéről, sem nem tudjuk, ki volt a festő. Nem is kaptunk soha másolatot Mr. Westall végrendeletéről. Ha valami többet fognánk találni erre vonatkozólag, közleni fogom».

Bath marquis pedig azt válaszolta, hogy nem is tudja, hogy miként kerültek Longleat-ba a képek.

A londoni kép felirása: Vidin fejedelme arra látszik mutatni, hogy a művész Thökölyt emigrácziójában 1691—1695 közt festhette. Thökölyné Zrinyi Ilona a longleat-i képen gyászban van és tény, hogy kis lányuk 1695-ben halt meg Vidin körül.

Westall Dániel a Mercer's Hallban szintén helyt foglal az arczképek sorozatában s úgy látszik ő is elnöke volt a testületnek. Sajnos, eddig nem tudunk közelebbit, hogy Westall volt-e és mily összeköttetésben Thökölyvel és miként jutott ő annak az arczképnek birtokába, melynek megőrzését a Mercer's Hall nagytekintélyű testületére bizta.

Midőn Thököly képének felfedezése alkalmul szolgál arra, hogy László nevét felemlítsük, valóban mulasztást követnénk el, ha a magyar művészet dicsőségére ki nem emelnők azt, hogy mily nagy méltánylásban részesül külföldön is az ő nagy tehetsége és mily hirt szerez ő a magyar névnek műveivel, mert bár neje által (Lucy Guiness, lord Joeagh cousine-ja) az angol családokkal jutott benső összeköttetésbe és egyelőre még Londonban lakik, mindenkor mint magyar művész szerepel.

Legújabb műveiről a május hóban Londonban az Agnew műkereskedő által a művészek jótékony egylete javára László képeiből rendezett kiállitás útján értesültünk. A német császár május 17-én maga nyitotta meg a kiállitást, melynek központja a császár arczképe volt, kit László fehér egyenruhában, vérttel és sisakkal platán alatt állva és jobb karját a lova nyakán, másikat kardja markolatára nyugtatva ábrázolt. A kép ma már végleg el van helyezve Berlinben a császári palotában.

Itt volt kiállitva Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek a munkapárt clubja számára festett arczképe, az angol tábornagy Earl Roberts, herczeg Battenberg Lajos viczeadmirális arczképei is, melyek méltón sorakoznak a művésznek Edvárd királyról és Alexandra királynéról festett arczképeihez. László újabban az Eton-College-től nyert megbizást, hogy a hirneves intézet diszterme számára a jeles férfiak arczképcsarnokába fesse meg Roberts tábornagy arczképét.

Végezetül még megemlítjük, hogy László, kit Barcelonában az ez idei internationalis kiállitáson az aranyéremmel diszitettek fel, az olasz kormány részéről abban a kitüntetésben részesült, hogy felszólittatott saját arczképének az Uffizi-galleria számára való megfestésére. A kép el is készült s a művész azt ez év nyarán Hágában állitotta ki, honnan rendeltetése helyére, Firenzébe már el is küldetett.

F.

László Fülöp másolata után.

THÖKÖLY IMRE EDDIG ISMERETLEN EGYKORI ARCZKÉPE A LONDONI MERCER'S HALLBAN.

A NÉMET CSÁSZÁR.

A MŰVÉSZ GYERMEKEI.

LÁSZLÓ FÜLÖP ÚJABB FESTMÉNYEI.

NEM EGYENLŐ RANGGAL.

Közép-Európának uralkodó családjai szigorúan védekeznek a demokratizálódás ellen. Súlyt vetnek reá, hogy a hozzájuk tartozó herczegek és herczegnők egyenlő rangú, *ebenbürtig* házasságot kössenek, s ki vét a családi törvény ellen, mely tiltja, más házasságot kötniök, viseli tettének következményeit. Az uralkodó családból minden esetre kilép, ha ugyan nem törlik egyszerűen a család tagjainak névsorából.

Ferdinánd Károly főherczeg, királyunk unokaöcscse, trónörökösünk testvéröcscse, tábornok, dandárparancsnok, ezredtulajdonos, azon az úton van, hogy feleségül véve Czuber Bertát, egy előkelő műveltségű, de polgári családból származó leányt, alávesse magát a családi törvény szigorának. Az ily tragédiák elég sűrűn fordulnak elő az európai uralkodó családokban. Jó szerencse, hogy vannak még országok és uralkodóházak, hol kevésbbé szigorúan kezelik a házasfelek egyenlőrangú voltának kérdését; mert ha nem volna úgy, szép kis zavar támadhatna Svédországban a Bernadotteok, Oroszországban a Leuchtenberg herczegek s Angliában és a darmstadti udvarnál a Battenbergek miatt. Nem is szólva a mostani angol király házasságáról a magyar vérségből eredő szép Teck Mary herczegnővel, kinek ebenbürtig voltát ugyancsak megkérdőjeleznék teszem Schaumburg-Lippeben, hol négy évvel ezelőtt roppant, egész nagy Németországra kiterjedő izgalmat okozott az a fontos kérdés, hogy vajjon ebenbürtig volt-e Modeste von Unruh, ki száz évvel ezelőtt hites felesége lett gróf Lippe Vilmosnak, s eképen ősanyja a Lippe-Biesterfeld grófi ágnak, mely a kétségtelenül ebenbürtig Lippe herczegi ág utolsó sarjának tébolyodottsága következtében sorra került az uralkodásban.

Nem minden mesalliance végződik boldogan. A szép Welser Filippine esete, ki sok éven át volt titkos felesége férjének, a német császár fiának, mig nemes egyéniségével és kiváló erényeivel győzelmet aratott, a ritka kivételek közé tartozik. Vagy a svéd János nevű dragonyos feleségéé, ki I. Péter orosz czárnak előbb titkos, majd bevallott felesége lett, s I. Katalin néven egyik ősanyja sok európai uralkodó családnak, köztük a Hohenzollerneknek is. A fejedelmi vérből származó férjek nem mindig tartanak ki «nem egyenlő rangú» hitveseik mellett. S ha kitartanak is, a magukhoz «fölemelt» nő sorsa ritkán felel meg a hozzá fűzött álmoknak. A Habsburgok szerelmi házasságai közül kétségtelenül boldog volt a nemeslelkű Henrik főherczegé, ki egy tiroli postás leányát vette feleségül, letette rangját, s nem sok idővel halála előtt a budai várpalotában békült ki Ferencz József királylyal. Nincs eléggé tisztázva még, hogy házassági kötelék fűzte-e Ernő királyi herczeget a zalamegyei Skublics Laurához. De ha házasság volt, ivadékaiban, gyermekeik sorsában, szomorúan végződött. A nagytehetségű János főherczeg (Orth János) Stubel Lóri színésznővel kötött házasságot, melynek sorsa, az Orth-házaspár eltünésével, homályba vész. Lipót Ferdinánd főherczeg (Wölfling Lipót) kilencz évvel ezelőtt mondott le rangjáról és előjogairól, hogy feleségül vehesse Adamovics Vilmát, — el is vált már tőle s öt éven belül másodszor is megházasodott, ismét rangon alul.

A Hohenzollern-családból is elvonult a polgári életbe jó néhány évvel ezelőtt Joachim Albrecht porosz herczeg, hogy feleségül vehesse a férjétől elválasztott Liebenberg bárónőt. Harmincz évvel ezelőtt XXVIII. Reuss Henrik herczeg lemondott rangjáról és feleségével, Grace-Sawyer Maryval, egy indiai születésű angol hölgygyel, boldogan él poseni bortokán. Viktor isenburgi örökös herczeg ugyanez időtájt morganatikus házasságot kötött egy Rohrerné nevű nürnbergi elvált polgárasszonynyal s boldogan él vele. Lajos bajor herczeg, a Wittelsbach ház nem uralkodó ágának seniora, kétizben is megházasodott rangon alul. Először Wallersee Henriette bárónét vette feleségül, 1859-ben, s mikor ez meghalt, Bartolf született Bartl Antónia lett a felesége s most Münchenben élnek együtt; a férj 80, a herczegné 40 éves.

A Koburg herczegi család tagjai közül letette a nevét egy fejedelmi herczeg negyvenkilencz évvel ezelőtt, hogy feleségül vehesse szerelmesét, Geiger Konstanczia énekesnőt. Felvett névvel, mint Ruttenstein báró és báróné, boldogan éltek egymással, de midőn a férj meghalt, a herczegi család hallani sem akart a szegénységre jutott özvegy igényeiről; kijelentette, hogy «nem érez magában semminő kötelezettséget a bárónővel szemben». Hasonlóképen szomorú sors érte a múlt század nyolczvanas éveiben Lilienthal Amáliát, Sayn-Wittgenstein-Sayn herczeg özvegyét, kire elhalt férje reáhagyta minden vagyonát, de a herczegi család a vagyon kiszolgáltatását megtagadta. Nem kisebb csalódás érte a múlt század elején Bauer Karolin színésznőt, ki Montgomery grófnő néven morganatikus felesége volt Koburg Lipót herczegnek, de ez egyszerűen hazaküldötte családjához, midőn felajánlották neki a belga koronát. Szerencséje volt Montgomery grófnőnek, hogy nem vette túlságos tragikusan az esetet. A válás után ismét szinpadra lépett s a régieknél jóval nagyobb sikereket aratott.

A fejedelmi férfiak rangon alul kötött házasságainál boldogabb szokott lenni az a házasság, melyet fejedelmi nők kötnek nem rangjukbeli férfiakkal. Úgy lehet azért, mert leszámolva rangjuk előitéleteivel, a nők elég erősek arra, hogy levonják elhatározásuk minden következményeit, lemondjanak az udvari élet minden fényéről s egyedül családi boldogságuknak éljenek. Így ment feleségül Erzsébet bajor herczegnő, királyunk unokája, Seefried Ottó báróhoz, kit a király utóbb grófi rangra emelt; így lett Lónyay grófné Stefánia özvegy trónörökösnéből, Windischgrätz herczegné Erzsébet főherczegnőből, Rudolf trónörökös árvájából, Radzivill herczegné Mária Renáta főherczegnőből, Károly István főherczeg leányából és így vette fel Esmarch kieli orvostanár polgári nevét Henriette schleswig-holsteini herczegnő, a mostani német császárné nagynénje s egy boroszlói orvos nevét egy hesseni herczegnő.

Ilyenek a nők. A férfiak már sokkal kevésbbé birják elviselni a jelentéktelenséget, melyet a régi név helyett felvett új nevüknek köszönhetnek. De hogy vannak köztük is bőven kivételek, bizonyítja nem egy a fenn olvasható példák között is.

—*a* —*ly*.

ROUSSEAU VÉGNAPJAI.

Újabb adatok a nagy ember haláláról.

Rousseau halálának körülményeit bizonyos tekintetben még manapság is áthatolhatatlan homály fedi. A francziák, minden igyekvésük daczára, még maig is csaknem úgy vannak vele, mint, hogy épen a mi saját életünkből idézzek, — mi magyarok a Petőfi, vagy akár a Rudolf trónörökös halálával. Sejtjük, gondoljuk a valódi tényállást, de a kétségtelen bizonyosságig még sem tudunk elmenni. Még pontosan máig sincsen tisztára deritve, vajjon a Rousseau halála természetes volt-e, avagy öngyilkosok módjára fejezte-e be életét a nagy encyklopédista?

A franczia Madeleine Georges Andigier újabban valamelyes világosságot igyekszik önteni ebbe a foszladozó homályba. Határozottan a mellett foglal állást, hogy Rousseau halálának oka semmiesetre sem lehetett öngyilkosság, már csak azért sem, mert hiszen ő irásaiban állandóan öngyilkosság-ellenes tanokat hirdetett. Tanúbizonyságul hivja fel álláspontja mellé a párisi egyetem akkori orvos-doktorának: Le Beque de Presle-nek feljegyzéseit és a kortársak leveleit.

Tudvalevő dolog, hogy 1770 nyarán már, az akkor 65 éves Rousseau rendkívül sokat szenvedett. Az epehányás és idegrohamai olykor a végsőkig gyötörték. Tűrhetetlen lett hát neki a párisi, világvárosi élet. Már 1770 óta ott lakott Rue Platrière-ben. Nagyrészt orvosai tanácsára is, elhatározta tehát, hogy elköltözik valamelyik jó levegőjű vidékre. Kapóra

AZ EÖTVÖS KOLLEGIUM ÚJ ÉPÜLETE A MÉNESI-ÚTON.

jött neki, hogy a pompás vidékű, csöndes Ermenonville-ben lakó Marquis de Girardin és a felesége, kik évek óta rendesen meg szokták őt látogatni párisi otthonában: már előbb is meghivták őt nyaralni ermenonville-i birtokukra. Most ismét megújitották ezt az ajánlatukat, főként a hires orvos, Le Beque de Presle közbenjárása folytán. A testben csaknem teljesen összetörött Rousseau örömmel engedett a meghivásnak. Május elején már Ermenonville-ben volt.

Jóltevő nyugalomban teltek napjai a Girardin-ék tuszkulánumában. A botanika és a zene voltak legfőbb szórakoztatói.

Hűséges kezelő orvosa ezeket irja a szegény Rousseau utolsó pillanatairól:

«Csütörtökön, julius 2-án korán kelt; épen sétára készült menni, mikor egyszerre rosszul lett, gyöngének és minden izében betegnek kezdte magát érezni. Földi életének különösen az utolsó órája alatt, végtelenül kinzó fejfájástól szenvedett, mely aztán rohamokba ment át; mindkét kezét fejére tette s azt mondotta, hogy úgy érzi, mintha valaki szakgatná a koponyáját. Egy ilyen rohamban pusztult el, leesve székéről a földre.»

Bővebb részleteket tár elénk ezekről a megható pillanatokról Madame Dellissert, egy ügyes tollú franczia nő, Rousseau személyes tisztelője, ki adatait a saját bevallása szerint egy öreg vidéki embertől szerezte. Ez a vidéki ember, — kinek nevét elfelejtette velünk közölni, — Rousseaunak mindvégig bizalmas barátja volt, kit még a betegsége elején elhivattak hozzá, vele volt utolsó lehelletéig s a ki gondos figyelemmel összegyüjtötte mindazt, a mi gyöngéd visszaemlékezésekkel töltötte el a nagy férfiú iránt.

Madame Delissert feljegyzése szerint Rousseau a kritikus napon rendes reggeli sétájára ment hét órakor, honnan kilencz órakor tért vissza. Otthon azonnal szélhüdési roham érte, mely két óra alatt végzett vele. Halála előtt tökéletesen nyugodt volt a legutolsó pillanatig. Egyre vigasztalgatta a feleségét s csak arra kérte, hogy hagyják őt nyugodtan meghalni.

Szobájából gyönyörű kilátás nyilt a vidékre. Ágyából egyre csak ezt nézte a nagy természetimádó.

— Nézd csak, — szólt a feleségéhez Rous-

Az előtérben gróf Zichy János jelenlegi közoktatási miniszteren kívül három volt közoktatási miniszter is látható: nevezetesen Wlassics Gyula, Berzeviczy Albert és báró Eötvös Lóránt. Wlassics mellett a párisi Ecole Normale képviselője.

AZ EÖTVÖS KOLLEGIUM ÚJ ÉPÜLETÉNEK FELAVATÁSI ÜNNEPÉLYÉRŐL. — Jelfy Gyula felvétele.

A Műcsarnok téli tárlata — **A völgyben** — Festette Grünwald Béla

permetezik reám... Beszélek, talán nincs is hangja a beszédemnek, csak az ajkaim mozognak.

A kötőtűk zörgése is eláll. Lihegve mondom hát tovább az anatómiai leckét, lihegve, mintha futnék, kergetve valakit, aki orozva markolta ki belőlem a lelket és szalad vele, visz és én utána, míg le nem roskadok megint és vergődve tekintete előtt, biztató szeméből örök kárhozattal fölérő édes igézet sugárzik lázas vágyaim közé!... Ha megcsókolhatnám!... Ha csak a kezemet feléje nyujthatnám!... De nem lehet, mert a kötőtűk könyörtelenül zörögnek s talán nem is merném, nem is birnám és e tekintetlenség a legádázabb gyönyörűség, mit csak érezni embernek valaha adatott.

Nincs kétség! Ez a bűbájos leány az enyém! Ime! ő is kissé fáradtan bocsátja le pilláit s aléltan könyörög, hív a szeme. Egyszer csak súgja, halkabban, mint a rejtegetett sóhajtás, — „a tied leszek!“

Aztán holtra fáradtan hunyja be a szemét.

A kötőtűk egyhanguan zörögnek.

IV.

Kábultan vánszorgok az utcán, szívverésem el-eláll s mintha parazsat hintettek volna a nyakszirtemre.

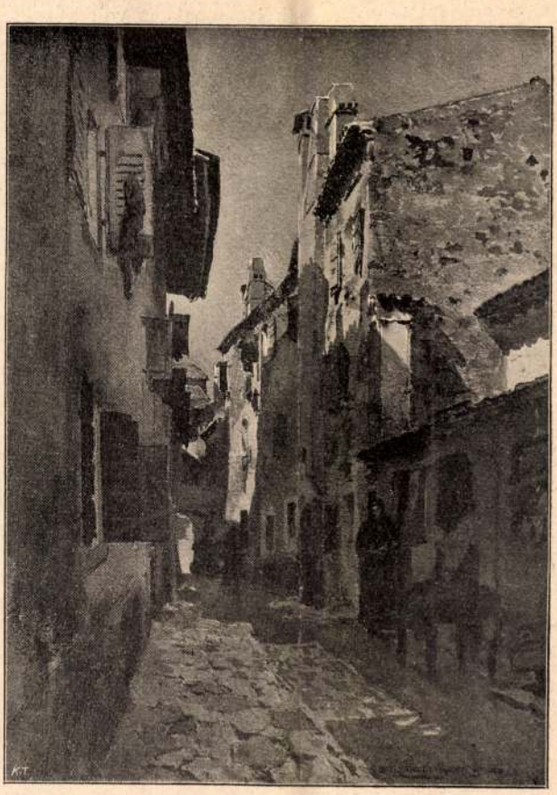

A Műcsarnok téli tárlata — Festette Nadler Róbert — Utca Gradoban

Érzem, hogy most azonnal vissza kell mennem hozzá! Össze kell törnünk azokat a kötőtűket! Fölgyújtjuk, szétrugdaljuk azt a rendes, tiszta, iszonyu kis műtermet!

Tűzre hányjuk azokat a nyomorúságos, hazug, apró képeket!...

Színeket, égő, lobogó, izzó színeket a palettára és bátran, — vakmerően, vadul neki az ecsettel!

Itt az én erős, élettől duzzadó, mezítelen vállam az él, hús, forró vér lüktet benne! Nézd meg jól, fessed, ha tudod vagy pedig borulj reá, — nincs más, — ez az igazság!

Szegény beteg leány... Hogy kínlódhatik most, egyedül... Megyek, megyek!...

Vissza is mentem.

Az öreg asszony a fehér Dianna márványküszöbén ült a pompázó páva mellett és pamutot gombolyított. A leánya előtte térdelt s ő tartotta két csuklóján gombolyítás alá a pamutmatringot.

Az öreg asszony gyanakodva vizsgálta az arcomat, ő pedig szokott, hűvös, hétköznapi hangján kérdezte tőlem:

— Itt felejtett talán valamit?

MINDENFÉLE

—

A Műcsarnok téli kiállítása

Egy nappal előbb, mielőtt e sorok megjelennek, kitárta a Műcsarnok fényes portáit s magába fogadta a téli tárlat ünnepélyes vernissagejára az egész budapesti számottevő társaságot.

A vernissage hű közönségét mindjárt belépteкor kellemes meglepetés érte: rá sem ösmerni a régi termekre, amelyek színt és köntöst cseréltek s most oly előkelő pompában díszlenek, amilyenre alig akadni a külföldi tárlatokon is. Ez a változás Karlovszky Bertalan fáradozásainak és a Képzőművészeti Társulat bőkezűségének gyümölcse, sok fejtörésbe, tömérdek munka és tetemes anyagi áldozatba került, míg végre sikerült a magyar művészethez méltó keretet adni annak a sok képnek és szobormünek.

Első futólagos sétánkról visszatérve a nyomtatógép mellé, nem adhatunk most kimerítő képet arról, amit a legújabb téli tárlaton láttunk.

E helyett közlünk itt egy sor képet és szobrot, amelyeket módunkban volt már most reprodukálni. Csupa jó ismerős nevet talál itt az olvasó. Mednyánszky László mester nagy meglepetést szerez a tárlati közönségnek, egy sor figurális kép van itt tőle: öreg zsidók, züllött, nyomor- és szenvedésmegtörte alakok, csodálatos közvetlenséggel odafestve; mi egy tájképet közlünk tőle. Nagy Zsigmond egy Shylockot állított ki, amely az ő tehetségének megerősbödéséről tanuskodik. Grünwald Béla tiszta költészettel teljes képet adott: a völgyben enyelgő pár a leghangulatosabb miliőben éli önfeledten boldog perceit. Bihari Sándor Csalamádé-gyűjtése bizonyságot tesz arról, hogy a természet közvetlen szemlélete minő jótékonyan erősíti meg a festőket. Aztán van képünk Nádler Róberttől: Utca Gradoban, egy esti hangulat Katona Nándortól és egy szobormű Telts Edétől. A kiváló érdekességekkel teljes tárlatot legközelebb érdemlegesen ismertetjük.

—⟡—

A Nemzeti Szalon kiállítása

A *Nemzeti Szalon* subát cserélt e ködös őszi időben. Eddig falai többnyire menedékhelyet adtak olyan képeknek, amelyek végtelen távolságban keringtek ama nap körül, melynek művészet a neve. A művész-proletáriatus gyűlőhelye volt ez az intézmény, amelyben Hock János játszotta az amerikai gyorselárusító szerepét. Fürge kézzel sózta a rossznál rosszabb képeket a publikum nyakába itt is, a vidéken is. A dolog lassankint átment a köztudatba s a Szalonnak sietnie kellett a kompromittált sarlatán-ruhát levetni. Hock János tehát beállította a Szalonba László Fülöpöt művészeti direktornak. A Szalonnak kevésbbé direktorra, mint inkább névre volt szüksége. De László Fülöp nem akart Hock strohmannja lenni s komolyan hozzáfogott a tisztogatáshoz. Csak úgy repült visszafelé a sok kép, azon kedves dilettánsoknak ecsetgyakorlatai, akik már oly otthonosan érezték magukat a Szalon légkörében. Nagy lett a zenebona, sőt a Szalonnak most alszalonja is támad: a visszautasítottak szalonja. Lehet, hogy még ez a legutóbbi intézmény is hajt magából egy újabb hajtást s akkor aztán igazában meg leszünk áldva a homályos minőségü tárlatokkal.

Viharok, menydörgés és villámcsapás közepette megszületett tehát a Szalon téli kiállítása. Két nagyon finom kép díszíti a különben egyhangu falakat: az egyik Mannheimeré, aki szokott erőteljes fakturájával vetett vásznára egy tájképet, intenziv kék egűt, bravúrosan odarajzolt előterekkel. Ennek a festőnek ez itt a legerősebb képe. A másik Szinyei-Merse Pál Tourbillonja: régi lim-lom közül halászták ki a barátai, régi inspiráció műve, de oly közvetlen frisseséggel hat ma is, mintha az a tősgyökeres festőötlet tegnap szállta volna meg a művészt, Magas sötét fák alján a tánc forgó szele hajt négy-öt szöszke, barna leányt, akiknek színes ruhái egybeomlanak s hasonlítanak egy pergő bokrétához.

E kiváló munkákhoz sorakozik néhány becsületes, jó kép, olyan, a melyeknél igazán festői ösztön vezette a szerzőjüket. Ezek közé vesszük Katona Nándort, Zemplényi Tivadart, Borszéky Frigyest, Kacziány Ödönt. Más művészek haladást mutatnak, ilyenek Boemm Ritta, Kézdi-Kovács László, Soós Elemérné, Fakh Jenny, Benes Pál. Nagyobbára tájképekről van itt szó, amelyek előadásában az itt megnevezett festők sok rutint mutatnak, gyakran a naiv őszinteség rovására. Szikszay Ferenc és László Fülöp kollekciói inkább a publikum számára készültek, az előbbi azonban tulságos illatos, édes, kedves akar lenni s hiányzik belőle a művészi komolyság, az utóbbi is temérdek engedményt tesz a külszínnek.

Eddig a Nemzeti Szalonnak az volt a legfőbb hibája, hogy rontotta a közönség izlését, amennyiben dilettáns munkákat vitt a nyilvánosság elé s abba a téves hitbe ejtette a közönséget, hogy mindez művészlelkeknek a megnyilatkozása. A mostani kiállítás bizonyos fokig kizárta a dilettánsokat, tehát egyszerűen gyönge konkurrensévé szegődik a Képzőművészeti Társulatnak. Sem az előbbi, sem a mostani kurzus nem vezet jóra. Ha a Szalon üdvösen akar szerepelni a művészetterjesztési munkában, azzá kell alakulnia, amilyennek a művészek kívánják: eladóhelyévé apróbb, művészi színvonalon álló, igaz művész teremtette képeknek és szobroknak. De akkor gyökeresen változtatni kellene mostani szervezetén.

—⟡—

Színházi élet

Bahr Herman, kinek darabját: A stárt szerdán adták először a Nemzeti Színházban, a „meg nem jelenő szerzőkhöz" tartozik Bécsben. Ott ugyanis a színműírók két szövetséggé alakultak: olyanná, melynek tagjai megjelennek, ha a közönség kitapsolja őket és olyanná, melynek tagjai nem honorálják a közönségnek ezt a szives figyelmét megjelenésükkel. Ennyi az egész különbség közöttük, mert a darabok, melyeket írnak, egyenlően rosszak.

Nálunk megváltoztatta Bahr az ő bécsi szokásait. Nem ugyan abban, amit szívesen vettünk volna tőle: hogy jobb darabot ír, mint a rendes bécsi színpadi termelők, hanem abban, hogy igenis megjelent, mikor kihívták.

Vendégszerető nemzet vagyunk és megtettük az idegen írónak ezt a szivességet s ha meg nem tettük volna, azért mégis megjelent volna Bahr. Arra való a színházi klak, hogy egyengesse a megjelenés útját.

A klak működése kifogástalan volt: hólyagossá tapsolta tenyerét szerdán este.

Ami Bahr darabját illeti, azon modern színpadi termékek közül való, melyekben csak az szép, ami rút és visszataszító. A ledérség, a cédaság, a könnyelmü erkölcs orgiát csap benne. Minden alakja szentül meg van győződve, hogy a többi alak gazember, — s nem is téved ebben a föltevésben. A legbecsületesebb közöttük fenhangon hirdeti, hogy ő biz nem menne tűzbe a morálért.

Meséje is van a darabnak. A körül forog, hogy a hősnő, egy inkább hirhedt, mint hires színésznő, a star — innnen a darab címe — elvesztette a grófját, aki megnősült, miután végkielégítést adott a starnak, ki szörnyen unatkozik egyedüllétében. Hozzá még ideges is, mert előtte való este megbukott egy darab, melyben ő játszotta a főszerepet és a publikum kifütyölte a darabot és a szereplőket. Epés indulatában szidja a közönséget, a sajtót, a darab szerzőjét és kivételt csak a klak főnökével tesz, egy Indra nevü urral, ki eljön hozzá, hogy megbeszélje vele, miként lehetne korrigálni a második előadáson, amit az első elrontott. Mikor legjavában dühöng a stár és a dühöngés szüneteiben arról érzeleg, hogy mily szép volna egy kis idili szerelem, bejelentik a szerzőt. Nossza, csak ide vele, hadd hallja ő is a neki dukáló gorombaságokat. De Wisinger úr csinos fiu, huszonhároméves és meglehetősen ostoba: tehát éppen az a médium, melylyel el lehet játszani az idilt. Lona kisasszony a nyakába varrja magát Wisinger úrnak, a zsák megtalálta foltját.

A második fölvonásban meglátjuk az idilt. Lona kisasszonynak az a sajátságos fölfogása van, hogy úgy kell szeretni, „mint a káplár szereti a szakácsnőjét." Beteljesedik a vágya, Emil úr gorombáskodik vele, ő pedig Emil úrral. S végül belátják, hogy ilyesmit jobban lehet elvégezni a házasságban és elhatározzák, hogy férj és feleség lesznek.

Szerencsére nem váltják be fenyegetésüket. A káplártermészet tulságosan megvan Wisingerben s mikor meglátja, hogy milyen társaság jön össze menyasszonya házában s milyen élet folyik ott, durván összeszólalkozik kedvesével, kezet emel rá s nyomban kidobatik. A drámai helyzetnek ezt a szokatlan kibonyolítását nem veszi tulságosan a szivére, elmegy, hogy eljegyezze magát egy polgári viszonyok között élő, de százezer forint hozománynyal rendelkező leánynyal, a star pedig vigasztalásul elszavalja Shakespeare Antonius és Kleopatra cimü drámájából a búcsumonológot.

A darabban vannak egyes jól megrajzolt epizódalakok, milyenek önmaguktól kínálkoznak annak, aki ismerős a színházi élettel. A klakfőnök, a megöregedett színésznő jól

Uj Idők 1900. VII. évf. 10 sz.

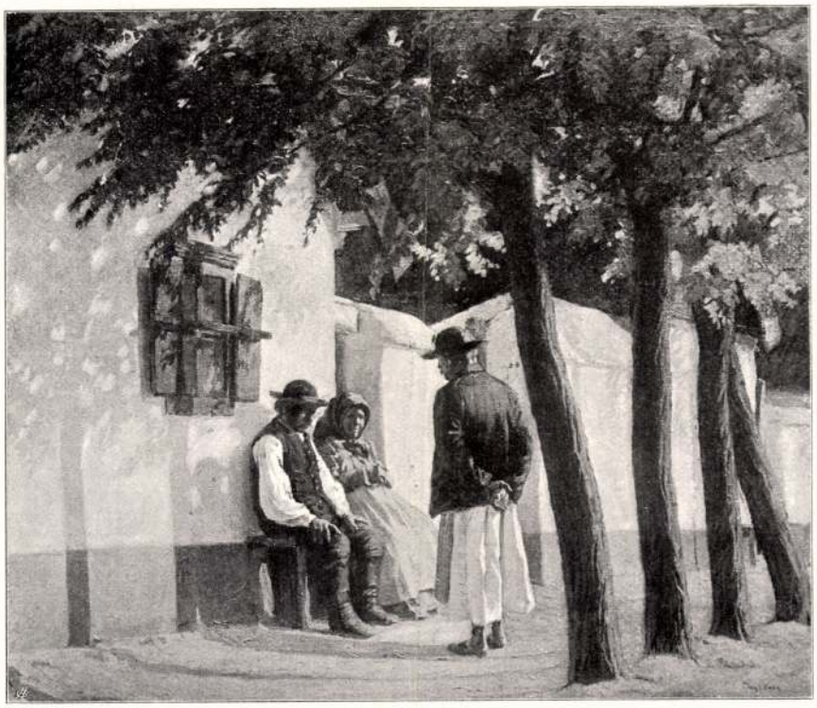

VASÁRNAP — FESTETTE NYILASSY SÁNDOR

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF.

KAPOSVÁRI kertjében, gyönyörű virágai között formálgatja meg lelkében képeinek tárgyát ez a nagytudású, rendkívül finom tehetségű művészünk. Nem szereti a nagy városok zaját, habár megszokhatta volna művész pályájának kezdetén, amikor éveket töltött a külföldön. Kaposvárott a maga házában és kertjében van az ő világa, onnan küldözgeti időnként a fővárosba új képeit, amelyek mindig díszére válnak tárlatainknak.

Szülőhelye ez a kedves, magyar város; ott született 1861-ben. Iskoláit is itt kezdte s innen azután Budapestre jött és eleinte a természettudományokat, különösen pedig a kémiát tanulmányozta. Mint gróf Zichy Ödön fiának nevelője korán megismerkedett utazgatásai alatt a külfölddel és a művészet nagy emlékeivel. Művészlelkét egészen betöltötték az esztétikai hatások s eleinte maga sem tudta, hogy a művészet melyik ágához forduljon különösebb szeretettel. A zenét is nagyon szerette s zene-talentuma e téren is szép jövővel biztatta volna.

Szerencsére egy bécsi festő-barátja meglátta a rajzait s azt tanácsolta neki, hogy hagyjon abba mindent és egyedül a festőművészetnek éljen. Megfogadta a tanácsot s megkezdte tanulmányait a müncheni festőakadémián. Nem sokáig maradt azonban ott, a müncheni iskolás-művészet helyett a franciák természetességét óhajtotta követni s 1887-ben Párisba ment. Munkácsy Mihály szeretettel vette ott pártfogásába, mint annyi más festőnket, s az ő vezetése alatt haladt azután művészi kifejlődésében. Tehetsége hamarosan figyelmet keltett a francia műértők körében s Sedelmeyer, a híres műkereskedő, biztatására műtermet nyitott Párisban. Első nagy sikerét „Five o'clock tea" című képével aratta; ezt a képet Sedelmeyer vette meg tőle. A Salonban is csakhamar megjelent s itt kiállított képeit egytől-egyig megvette St.-Morceu, a híres szobrász. Még nagyobb sikere volt a párisi osztrák-magyar nagykövetség palotájában rendezett kiállításának. 1895-ben az a ritka kitüntetés érte, hogy a Salonban megválasztották associé-nek. Berlinben és Londonban rendezett kiállításaival is nagy feltűnést keltett. Az előbbin bemutatott képeit báró Seidlitz, a drezdai képgyűjtemény igazgatója, vásárolta meg. Egyébként legtöbb képe külföldre került.

Kaposvári magányában igen szorgalmasan dolgozik s csak néha látogat el a fővárosba, ahol nagy népszerűségnek örvend művésztársai körében.

LÁSZLÓ FÜLÖP.

A tehetséggel és a művészetért való lángoló lelkesedéssel párosult erős akarat jellemzi László Fülöp pályájának kezdetét. Budapesten született 1869-ben s alig jutott ki a gyermekkorból, amikor a budapesti mintarajziskola növendékei közé lépett. Már az első hetekben meggyőzte tanárait arról, hogy nagy hivatás vár reá. Szinte emberfeletti szorgalommal látott hozzá a tanuláshoz s hamarosan egyik legkitűnőbb növendéke lett a mintarajziskolának. Szegény fiú volt s csak nagy küzdelemmel élhetett meg. Egyik ismerőse észrevette egyszer, hogy francia grammatika van a zsebében, amelyet minden szabad percében ki-kihúzott és nagy igyekezettel magolta belőle a francia szavakat.

— Franciául tanul? — kérdezte tőle.

— Persze — felelte László — még pedig nagyon alaposan meg kell tanulnom franciául, minthogy hercegek és uralkodók arcképét akarom megfesteni. Nem nyugszom addig, amíg ezt el nem érem. Ezeknek a nagy uraknak körében pedig nagy szükségem lesz a francia nyelvre.

Egy rosszul öltözött, szegény fiatal piktor-növendék szájából kissé humorosan hangzottak akkor ezek a szavak. S ime, minden valósággá vált, amiről ez a fiatalember álmodozott; idővel csakugyan hercegek és uralkodók festője lett. A mintarajziskolát kitüntetéssel végezte el s állami ösztöndíjat is kapott, mely módot adott neki arra, hogy a külföldön folytassa tanulmányait. Először Münchenbe ment s Litzen-Meyer Sándor vezetése mellett rohamosan kezdett fejlődni a tehetsége. Tanárának arcképével, amelyet 1896-ban festett meg, általános elismerést keltett; ez a kép egyszerre a kiváló arcképfestők sorába emelte a fiatal piktort. Münchenben két ezüst érmet és diplomát kapott műveire s a budapesti Műcsarnok 1889-iki kiállításán nagy feltűnést keltett „Az első mosás" című életképével. Ekkor még leginkább életképeket festett s e téren is kiváló műveket alkotott. „Öreg honvédek" és „Hulló levelek" című, másolatokban országszerte elterjedt képei, amelyeken a multakról merengő 48-as honvédeket festett meg, valóban hangulatos alkotásai művészetének. Az 1891-iki képzőművészeti kiállításon nagy hatást tett „Regélő öreg asszony" című képével is, melyre megkapta a Műbarátok Körének 1500 forintos díját. Művészete még erősebben kifejlett, amikor Párisban is megfordult s a hírneves Lefevre lett a mestere.

NŐI ARCKÉP — LÁSZLÓ FÜLÖP RAJZA

Mikor gyűjteményes kiállításon mutatta be műveit, neve egyszerre ismeretessé lett a külföldön is.

Mint arcképfestő Hohenlohe herceg, német birodalmi kancellár arcké-

Gordon Modfest

szemlélet, mint a Benczúr Gyula vagy a Pentelei-Molnár naturalizmusa, mert ez is, az is a természet hitének alapján áll, — már szivesen megbékülne a Pentelei-Molnár művészetével is. Csakhogy. Csakhogy időközben az impresszionizmus konzervativ művészet lett. Azok a vadhajtások, melyek egy emberöltő óta ellepik a művészi termelés felszínét postimpresszionizmus, vagy expresszionizmus gyüjtőnéven s melyeket kezdetben az impresszionizmus oly szivesen protegált és játszott ki az „akademikusok" ellen, mint rohamcsapatokat, melyeknek a támadás manuális munkáját kellett elvégezni, ezek a vadhajtások mind erőteljesebben kezdtek protektoruk ellen fordulni, míg végre is egyenesen az impresszionizmus, az igazi ellenség ellen kezdtek késhegyig menő harcot. Ebben a harcban az impresszionizmus mind jobban balra tolódott, hogy pozicióit ott védhesse jobban, ahol élénkebb a támadás, nagyobb a veszedelem. Az impresszionizmusnak ma már nincs mitől tartani jobbfelől. Pentelei-Molnár szellemével is szivesen összebékülne, hiszen elvi ellentétek nincsenek. Az impresszionizmus azonban nem akarja feladni baloldali pozicióit. Kacérkodik a forradalmárokkal, s maga is még mindig ifjú forradalmárnak akar látszani, holott korával és hatalmi helyzetével együttjáró, tekintélyes embon pointjét már sehogy se tudja titkolni. Mulatságos nézni, hogyan akar mindenáron barátkozni az „ujakkal", a forradalmárokkal, akik pedig gicsőröknek, iparfestőknek mondják az impresszionistákat, akik még mindig az elavult természet hitvallásán merik üdvösségüket keresni. Az impresszionizmus fél a konzervativ jelzőtől és a sminkelés minden művészetével igyekszik magát úgy kendőzni, hogy ebben a mai nagy össze-visszában ő is forradalmi jelenségnek lássék. Ez a magyarázata annak, hogy Benczúrt igyekeznek úgy kezelni, mintha 100 évvel ezelőtt élt klasszikusról lenne szó, s ha már nem lehet a görög klasszikusok közé süllyeszteni, megteszik magyar klasszikusnak. Pentelei-Molnár János rehabilitációja az impresszionizmus részéről ma még tehát korai. Erre csak akkor kerülhet sor, ha a magyar művészet árterületéről a tengert játszó szennyvizek visszafolynak csatornáikba.

Nincs abba kétség, hogy a mai háborúskodást követő nyugodtabb, épp ezért toleráns korszak, Pentelei-Molnár János helyét is meg fogja találni a magyar klasszikusok között. Csak az volna szégyen, ha Németországban, ahol sok Pentelei-Molnár kép van és ahol épp a legutolsó időkben igen élénk érdeklődés nyilvánúl meg iránta, — előbb találnák meg, mint nálunk.

Szégyen lenne, — de nem az első. *Gy. N.*

PENTELEI-MOLNÁR JÁNOS: A FALU SZEGÉNYEI

beckói Biró Henrik úr gyüjteményéből

LÁSZLÓ FÜLÖP AZ ANGOL AKADÉMIA ELNÖKE. Londoni jelentés sürgönyözte világgá a ránk nézve oly örvendetes hírt, hogy *László* Fülöpöt, a világhírű magyar mestert az angol művészek királyi akadémiája elnökévé választotta. A magyar festőművésznek ez a hatalmas erkölcsi sikere még nagyobb jelentőségűvé válik, ha tudjuk, hogy ebben az angol testületben csak a legkiválóbb művészek foglalnak helyet.

Képzőművészet
1930. IV. évf. 29. sz.

PENTELEI-MOLNÁR JÁNOS: FALUSI UCCA
A művész hagyatékából

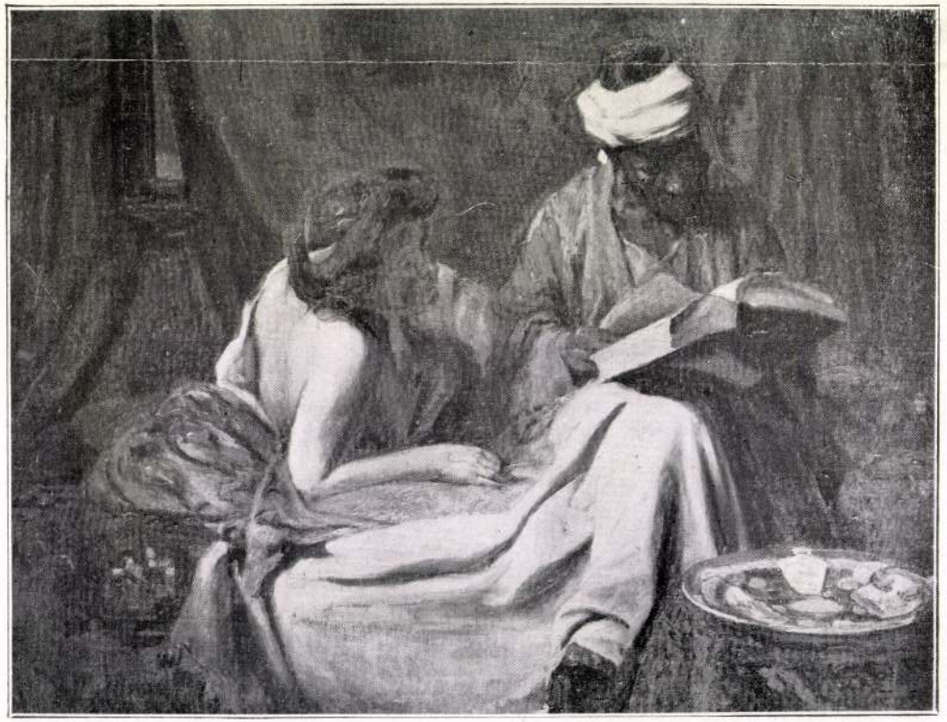

PENTELEI-MOLNÁR JÁNOS: ARAB IDYLL
beckói Biró Henrik úr gyüjteményéből

PENTELEI-MOLNÁR JÁNOS: VIZESPOHARAK
A művész hagyatékából

Zsuzsikát, de egész erővel, harapósan, a kis leánynak az ajkát sziva.

Zsuzsika ekkor már észrevette a furcsa és rendellenes dolgot. Piros nyelvecskéjével megnyálazta a huszárka csókjától fájós ajkait. Azután a jobbkarjával magasra emelte a kis huszárt, a ki most épen úgy, mint a hogyan az előző éjszaka tette próba és tanulás közben, de most már igazául, a szivére rakta a kezét. Zsuzsika ijedt szemmel bámult a huszárkára, a ki most megszólalt. Fuldokolva és fájdalommal, de egészen emberi hangon beszélt, úgy hogy Zsuzsika most már mindent megértett, a finom franczia tánczosnő pedig semmit sem, abból, a mit a kis huszár mondott. És a huszárka, Napoleon-kalapos fejét némileg meghajtva ezeket mondta:

— Suzanne . . . Suzette . . . én szeretem magát és ne haragudjon, hogy ezt most megmondom, de kell, mert én . . .

Tovább nem beszélhetett a szegény kis huszár, a ki csak egy bábu volt. Zsuzsika, a kinek a fejecskéjében most megelevenedett minden, a mit az ördögről, a boszorkányról és a rosz kisértetekről hallott és tudott, ijedten a földhöz vágta a kis huszárt. Utána olyan nagyot sikoltott, hogy a szomszéd szobából bejött a jó nagybácsi is, a ki őt a kis huszárral és a franczia tánczhölgyikével megajándékozta és a ki most ott volt Zsuzsikáéknál vacsorán.

— Bácsika — visitott Zsuzsika úgy, mint egy őrült — a huszárka, a vászonhuszárka beszél.

A bácsi azt hitte, hogy Zsuzsika lázas és épen a kislány homlokához kapott, a mikor ő is látta és hallotta, hogy a kis huszár fölkel a földről, a kezét a szivére teszi és emberi hangon, úgy, hogy ő is érthette, mondja:

— Suzette, édes . . . egyetlen életem, én mindenem . . .

Tovább nem jutott a huszárka vallomása. Az őrjöngő Zsuzsika a földre borult, rá a huszárkára és a két kis kezével tépdesni kezdte őt. Megölte a rosz kis bábut, a kibe az ő gyermeki hite szerint az ördög bújt. A fejét leszakította a nyakáról és a kis, a játéktól fekete körmével felhasította a huszárka mellén a kis aranyszegélyes fehér frakkot és a himzett mellénykét. Azután belülről kapirgálni kezdett, tépteste a kóczot, a mi a huszárkának az volt, a mi nekünk embereknek a csont, a hús és a vér. És a hogy Zsuzsika őrjöngve szaggatta a kóczot és a halott és rongyos kis huszár balmellében kapargált és kotorászott, e kegyetlen és ijedt munka közben, egyszerre csak érzi, hogy a sok kender és kócz között a kis kezébe jön valami, valami furcsa, a mi forró, puha és lüktető, nedves és meleg és vergődve csuszós. Hirtelen fölemelte ezt a furcsa meleg valamit és kinyitotta a tenyerét, a mely ekkor már kis helyen véres volt attól a vergődő puhától. A bácsi is látta ezt és most már ő dadogott és ő őrjöngött.

— Ni — mondta — ni . . . egy emberi sziv!

És csakugyan úgy is volt. A mit Zsuzsika a kis kócz huszárból kikotort és a mit most a reszkető tenyerén tartott, az egy sziv volt. Százszor kisebb, mint egy emberi sziv, de azért akkurátusan olyan. A formája is szintolyan volt, felül két ivben elhajló, alul összeérő, ezenkivül vörös húsból is volt, vergődött és vérzett is.

— Hogyan jutott ez a huszárba, ez a bábu emberi szivhez? Mikor nőtt neki, hogyan? A boltban, a mikor vettem, még nem volt neki ez — kérdezte a jó nagybácsi borzongva.

És valljuk meg, hogy a jó nagybácsi kérdése nagyon is együgyü volt. Először is azért, mert hogyan kérdezhet okos ember gyerektől olyant, a mit felnőtt ember nem tud megfejteni. Másodszor, ha Zsuzsika még százszor olyan okos is lett volna, mint a milyen volt, hát tudta ő, hát látta ő, hogy miközben ő éjszakánkint nyugodtan aludt kis fehér gyermek-nyoszolyáján, igen, az idő alatt a szerelmes és most már rosz és csúf véget ért, holtra szakított kócz huszárka, miként igyekezett megszerezni és megkapni a szavakat, a mozdulatokat és mindazt, a mi az embereké.

TENGERPARTON.

Fáradtan unalomtól, tikkadva nyár hevétől,
Várom az édes álmot az alkony szellőjétől,
Ülök a tengerparton, a szememet lezárva,
Hallgatok elmerengve a habok morajára.

Játszanak a hullámok a méla esti csendben,
A szikla, melyen ülök, csapdosva meg-megrezzen.
Ah! ring, ring már a lelkem, mint bölcsőben a gyermek,
A hűs szellők suhognak, az álmok szárnyra kelnek!

. . . És látok fenn a légben füstfelhőket gomolygva,
Látok a füstfelhőkkel madarakat szállongva;
A hegy megől szállongnak, hol tűzben áll az erdő
S a hol a bérczek ormán lánggal vegyül a felhő.

Sasok, hollók, pintyőkék, keselyük, vadgalambok,
Rajokban kavarognak, vijjog, sikolt a hangjok;
A nagy sasok repülnek csőrükben cserfaággal,
Az énekes madárkák kicsiny bokor galyával.

És látom, hogy velük van ágon-galyon a fészek,
A mellyel menekülve a vándorútra készek
És látok a felhőkön nagy lángbetűket irva:
«Madarak vándorútja lesz a magyarnak sírja» . . .

Reszketve félelemtől, előzöm rémes álmom,
A parton termek ismét az első napsugáron;
Aczélhajók előttem, habot tajtékba törve,
Most kelnek útra épen és szállnak mind előbbre.

Emberrajok hajókon mint fellegek gomolygnak,
A parttól elszakadva, mint madarak vijjognak,
Magyar hazám szülötti, jól ismerem, szegények!
Pártos viszály tüzétől otthon inségben égnek.

És menekülnek ők is sűrű, sűrű rajokban,
Nézek utánok s szivem sajogva meg-megdobban,
Könnyem is velük úszik a rengeteg hullámon, —
Látom hazámnak vesztét és ez már nem is álom!

Fejes István.

KERGETIK A SZERENCSE-MALACZOT. — Pólya Tibor rajza.

Cserna Rezső S.: Otthon.

Pentelei Molnár János: Üvegek.

NEMZETI SZALON.

A Nemzeti Szalon téli tárlata a megszokottnál valamivel jobban sikerült. Nem azért, mintha a dillettantizmusnak és festeni nem tudásnak szánalmas termékei végre e kiállításról már teljesen hiányoznának. Nem, úgylátszik, hogy ezek megjelenésétől sohasem fog a vezetőség megkímélni. A szinvonal azért magasabb, mert ezuttal sikerült egy pár számbavehető művész munkáját is kiállítani és mert szóhoz jutott egy pár fiatalabb ember is, a ki ha nem is lép fel a hódítás biztos erejével, legalább frissebb, kevésbbé elkoptatott dolgokat csinál, mint legtöbb öregedő festőiparosunk.

A fiatalok képei sorában sok derék és ügyes munka akad, egy csomó teljesen új nevet tartalmaz a katalogus, sajnos, nincsen elég erő bennük, hogy a látogató emlékezetébe vessék festőjük nevét. Legtöbbjük olyanfajta, hogy egy jóravaló polgári lakás falán szégyenkezés nélkül ki lehetne akasztani — de nem is több ennél.

Ismertebb nevű festőink közül leginkább arczképfestőink vonultak fel. Sokkal több arczkép van itt mint a Műcsarnokban, vagy legalább is inkább szembeötlőek. Boruth Andornak egy pár dolga a rendesnél közvetlenebbül sikerült, Endrey Sándor majdnem teljesen elsajátította már annak a portraitfestésnek titkát, melyet elegánsnak és hűnek tart a közönség, Frank Frigyes hű másolásra törekszik; Glatter Gyula úgylátszik tétovázni kezd és többet akar adni, mint puszta routint, Kiss Rezsőt itt is megemlíthetjük.

A legtöbb figyelmet és érdeklődést két virtuóz festő művei fogják kelteni, Pentelei Molnár Jánosé és László Fülöpé. Az elsőnek tudása nem sok gondolkozóba ejt. A leghivebb szinvisszaadásra törekvő sötét háttérből kicsillanó tárgyait végtelen pontossággal festi meg. Hogy ennek daczára sem sikerült az anyagszerüséget kézzelfoghatóvá tennie, hogy szinbeli szépségeket, tónusharmoniákat nem nyujt, hogy kompozicziója minden izében óda készítést mutat, mind nem zárják ki technikája virtuóz voltát, a mit szintén meg lehet becsülni, különösen, ha egybevetjük képeit utánzóinak próbálkozásaival.

Nem lehet ily egyszerű eredményre jutni a másik virtuózzal László Fülöppel szemben. Technikája még szédületesebben, pontosan beválik, mint amazé. Ábrázolás módjában a kitüzött határon belül nincsenek tévedések, nincsenek küzködő nemsikerülések. Ecsetjéből könnyedén odavetetten folyik a szín, ha úgyakarja meglepő a rajz hű hasonlatossága is. Egyforma sikerültséggel tud kidolgozni, vagy vázlatosan hagyni, sőt az utóbbi móddal kaczérkodni szeret, bizonytalan elhánytságot szinlel, a mely azonban a leghatározottabb biztosságot rejti és teljesen tudatos.

E mellett a szó legteljesebb értelmében véve az előkelők festője. Nem azt az előkelőséget értem, melynek alapja lelki és próbaköve a jövő, hanem az élet társadalmilag, vagyonilag kedvezményezett magasan állóinak külső előkelőségét. Azt a nyugodt, biztos világba tekintést apró-cseprő ügyes-bajos dolgok semmibevevését, határozott öntudatot, mely az emberi életnek csak csillogását tartja jelentősnek, mely a gesztus nyugodtságának több fontosságot tulajdonit, mint a szándéknak s az eredménynek. Az arisztokráczia e felülemelkedő, szenvedélytelennek látszani akarása szerfelett jó megfigyelőre talált László Fülöpben. Ezért emelkedett évről-évre a külföld megbecsülésében és ezért lett a világ egyik legkeresettebb arczképfestője.

Csakhogy ebből megint nagy veszedelmek származhatnak. Elsősorban is a kasztszerű ábrázolás könnyen modorosságra vezet, külső dolgok kezdik pótolni a karakterizálást, a mi azért sem csoda, mivel a gazdagok közt nagyon sokan vannak, kik sem belsőleg sem külsőleg nem arisztokraták, csak azoknak szeretnének látszani. Viszont pedig a gyors munka, a modell meg nem ismerése, melyre hogy is volna ideje a művésznek, csak elősegitik a sablonossá válást, melybe olyan nagy festő is beleesett mint Van Dyck, és a mit az egész angol portraitfestészetre rá lehetne fogni, ha a sablonosak mellett nem maradt volna oly sok jó alkotása is. Így születnek meg László művészetében is azok a korántsem rejtélyes, de mégis külsőségeken kivül keveset elárulo arczok, azok a szemek, melyeken át nem lehet a lélekbe betekinteni.

Pedig ez nem László tehetségén mulik, csak túlhalmozottságán és alkalmazkodásán. A ki Rampolla vagy Hohenlohe képén oly jól bele tud világitani egy emberi lélek szövevényébe az nemcsak virtuóz technikáju, de művészies lelkü ember is. Ezt ezen a kiállításon legjobban gyermekeinek képei árulják el. Különösen az egyik, a feltekintő pillantásu, szembenéző gyermekfej. Azon a gyermekded bájosságon túl, mely minden csinos gyermekfejen rajta ül, azon a jól ápolt testi hygienián kivül, melyet csak az angol nursery nyujt, sok mindent elárul ez a kép, mit kifejezni az atyai szeretet önmagában nem képes; biztos felismerését egy tiszta, vidám, fejlődésnek induló emberi léleknek életre kelő ábrázolását egy kisember nagyvilágba nézésének. Ezt a képet méltán legjobb alkotásai közé sorozhatja László, mert semmiképen nem marad el azok mellett a gyermek ábrázolások mögött, melyek közvetlen egyszerűségével és belső igazságával eddig is nagy sikereket aratott. *Farkas Zoltán.*

Kiss Rezső: Falusi udvar.

Barkász Lajos: Heti vásár.

László Fülöp Elek: Stefi fiam.

Koszkol Jenő: Miracoli templom Velenczében.

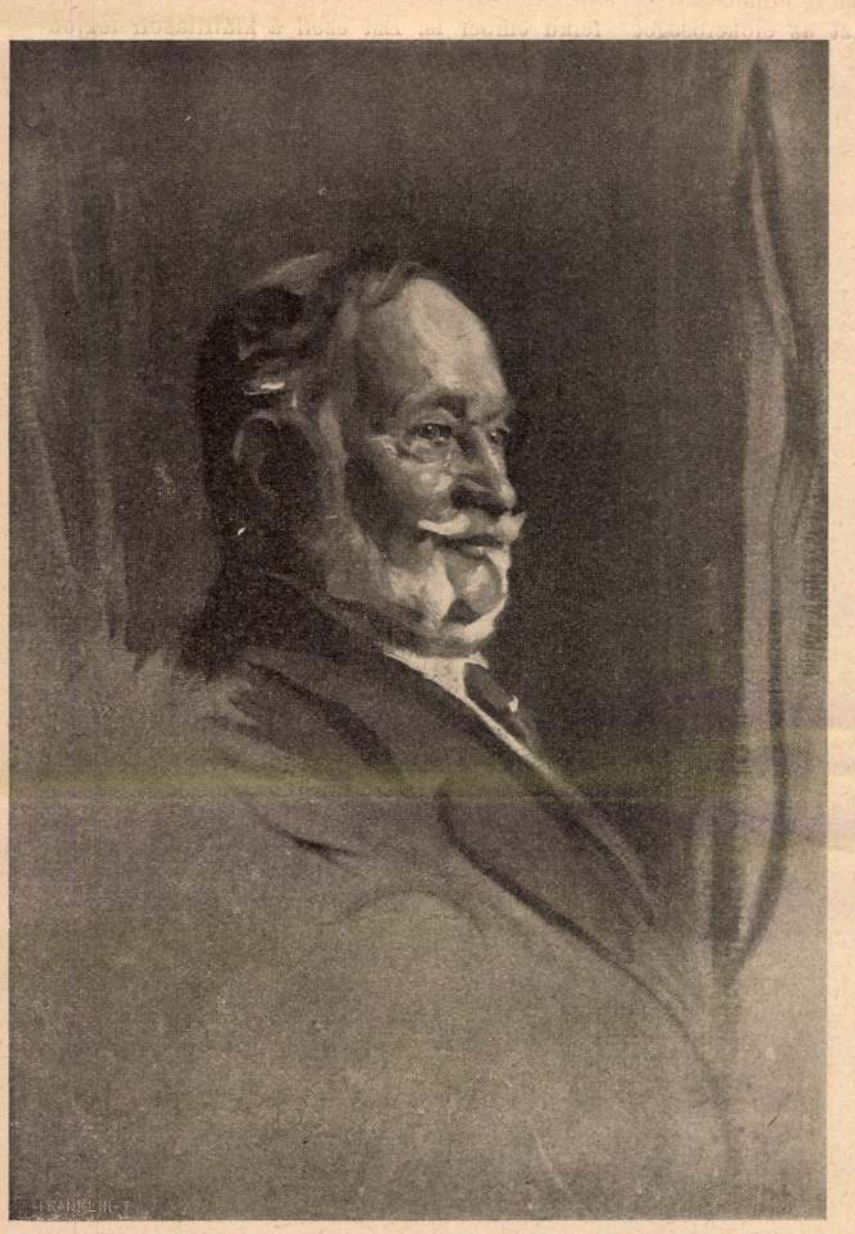

László Fülöp Elek: Báró Harkányi Frigyes.

László Fülöp Elek: Gróf Széchenyi Lajos arczképe.

A NEMZETI SZALON TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

NEMZETKÖZI ÓRAJELZÉS.

A legújabb időkben mindenütt egyre nagyobb fontosságot tulajdonítanak a pontos és egységes időnek s ma már csaknem minden nagyobb városban rendesen szervezve is van a központi időjelzésnek valamilyen alakja, mint a hogyan Budapesten is már az egyetemi obszervatórium látja el pontos idővel nemcsak a fővárost, hanem a vasutak révén az egész országot is. Hogy mennyire fontos a minden tekintetben megbizható időjelzés, azt nem igen lenne szükséges bővebben fejtegetni, hiszen maga a közszükséglet követelte annak rendes szervezését s a tapasztalat lépten-nyomon beigazolja, hogy már nem is tudnánk meglenni nélküle, sőt ellenkezőleg inkább még tovább való haladásnak érezzük a szükséges voltát, annak, hogy az idő egységessé tételét nemzetközi alapon végezzük el.

Így történt, hogy már régóta foglalkoztatta az asztronómusokat az a gondolat, hogy az időjelzés terén valamilyen módon egy nemzetközi szervezetet létesítsenek s már egy évtized óta kisérleteznek is azon, hogy a dróttalan távirót használják fel erre a czélra. Ezerkilenczszáznégy óta a párisi Eiffel-torony Marconi-állomásáról már rendszeresen küldték az időjeleket a tengeren tartózkodó hajók számára s ezeknek az időjelzéseknek a zavartalan sikere hozta magával azt a tervet, hogy a dróttalan időjelzést hosszuság meghatározások számára is felhasználják. 1908-ban kezdte el a kisérletezést a *Bureau des Longitudes*, két év mulva már rendszeresen működött az órajelzés a szárazföld felé is. Ezeknek a jelzéseknek a segítségével próbaképen megállapították egyes obszervatóriumok földrajzi hosszuságát s az eredmények minden tekintetben beigazolták az új módszerhez füzött várakozásokat.

Így aztán a francziák elérkezettnek látták az időt, hogy a megkezdett munkát nemzetközi alapra fektessék s az ő kezdeményezésükre meg is alakult az idei nyáron a *Commission internationale de l'Heure*, az időjelzés nemzetközi bizottsága, a mely a mult hónapban tartott első gyülésen már részletes tervezetet is dolgozott ki.

A bizottság négy csoportra oszlott, a melyek mindegyikének határozott programmja van. Az első csoport feladata a csillagászati idő meghatározása, a második csoport a dróttalan táviróval való jelzés módját, a szükséges műszereket tárgyalja, a harmadik megállapítja, hogy milyen rendü pontosságra van szükségük a különböző czéloknak: a csillagászati és geografiai meghatározásoknak, a navigácziónak, a meteorológiának, a földrengési obszervatóriumoknak, a vasutaknak s egyébb közintézményeknek és végül a negyedik a különböző obszervatóriumok együttműködésének módját állapítja meg.

A nemzetközi bizottság végleges megállapodásai szerint az állandó «Commission internationale de l'Heure»-ben minden állam küld majd állandó delegátust a bizottság székhelyére Párisba. Az időjelzés, mely az Eiffel-toronyról fog történni, a *greenwichi* időt fogja jelezni és pedig a különböző czéloknak megfelelően, különböző módon. Először is a *tudományos* czélokra való időjelzést adja meg, a melyet az egyes országok központi időjelző intézetei vesznek majd át, hogy továbbítsák s az igy megadott idő lesz az igazán egységes, az egész földön megegyező pontos idő.

Ezt a pontos időt a párisi bizottság természetesen a legnagyobb gonddal fogja megállapitani és pedig nemcsak az ottani obszervatóriumok időmeghatározásai alapján, hanem a hálózatba tartozó valamennyi külföldi obszervatórium közreműködésével. Ezek az intézetek ugyanis továbbra is ép olyan rendszeresen végzik a szokásos időmeghatározást, mint eddig, de ezt a központnak be fogják jelenteni.

A jövő év juliusában kezdi meg a központ ezt a működését és pedig az eddigi jelentkezések szerint már tizenöt obszervatórium bevonásával. Ezek között vannak, Párison kívül, San Fernandó (Brazilia), Arlington (Egyesült-Államok), Manilla, Norddeich-Wilhelmshaven, San-Francisco, a hol mindenütt lesz egy-egy időjelző központ, a mely a kerülete számára a radiographfal közvetiteni fogja az időjelzést.

A dróttalan táviróval való jelzés módja a következő. Minden időjelzés alapjában véve egy sorozata a bizonyos meghatározott időpontban adott jeleknek, úgy, hogy a jelek átvétele pontos és ellenőrizhető. Ha például déli 12 órakor akarják leadni a jelzést, a távirókészülék már 11 óra 57 percztől kezdve működni kezd s először is ötven másodperczen át felhivó jeleket ad figyelmeztetésül, hogy a következő jelzések már észlelendők. A tulajdonképeni pontos időjelzést ezekben az időpontokban adják:

57 percz 55 mp.-től 58 p. 0 mp.-ig
58 percz 8 mp.-től 59 p. 0 mp.-ig
59 percz 6 mp.-től 60 p. 0 mp.-ig,

és pedig a morse-jelekben a vonal egy egész másodperczig, a pont egy negyed másodperczig tart.

Az időjelzés részletes leirása nem tartozik már ide, hiszen a hozzávaló készülékek ismertetése már maga is túlságosan messze vezetne. A dróttalan táviró lehetővé teszi ezt a nagyszabású vállalkozást, a mely arra fog vezetni, hogy az egész földkerekségén minden óra egyformán fog járni, minden inga egyszerre ketyeg s ez olyan sikere lesz a Marconi találmányának, a mely jelentőségében talán a legnagyobb. Tizenöt évvel ezelőtt lehetetlenségnek látszó ábránd volt az időjelzésnek ez az egységessé tétele s most pedig már ott tartunk, hogy óráink nemcsak az egyszerű pontos időt, hanem a nemzetközi időt fogják mutatni s mindenkor biztosak leszünk abban, hogy a szanfranciscói órák másodperczmutatói egyszerre ugranak a mieinkével.

Természetes, hogy ennek a nemzetközi időjelzésnek ez a keresztülvitele elsősorban anyagi kérdéseken is múlik s mivel a hálózatba való beállás sok pénzbe kerül, nekünk magyaroknak még egy pár évig várnunk kell, a mig mi is tagjai leszünk a Commission internationale de l'Heure-nek. Az egyetemi obszervatórium már foglalkozik ugyan azzal a gondolattal, hogy felállit erre a czélra egy Marconi-állomást, de az intézet szerény költségvetése a terv megvalósitását egyelőre lehetetlenné teszi, a miben nagy része van annak is, hogy minálunk úgyszólván egyáltalán nem foglalkoztak még a dróttalan táviró gyakorlatba vételével.

Sztrokay Kálmán.

BOLGÁR TÁBOR REPÜLŐGÉPRŐL FÉNYKÉPEZVE.

rette (Esch, 2), 3. Nem baj (Szentgyörgyi, 10), 4. Gemma. Fm.: Aranyláz, Mallorca, Sylva, Mulatság, Mesebeli, Arme Gredl, Pose, Col Santo és Virstli. Nyakh., fh. Idő: *1.21.8.* 10:47, 20, 20, 26. Befutó: 176. *Furcsa* és *Sylva* a leggyorsabbak. A finisbe *Amourette* és *Nem baj* is csatlakozik. A hosszú végküzdelemben, Gutai és Esch között, természetesen a zsokéfölény az előbbi javára dőlt el.

Szt. László-díj, Pehely-díj

Két érdekes versenyt rendez a *MLE* e versenyév utolsóelőtti vasárnapján. A kétévesek legklasszikusabb versenyét, a 20.000 pengővel értékelt *Szt. László-díjat* és a 2800 méteres *Pehely-díjat*, melyben kétévesek is indulhatnak. Az 1300 méteres versenyben *Napoleon* és *Agrippa* részvétele elriasztotta a többieket s egészen bizonyos, hogy az 1884-iki *Csikóverseny* óta most vasárnap lesz a legkisebb mezönye. Mégis a két kimagaslóan legjobb kétéves küzdelme rendkívül izgalmasnak ígérkezik, mert ugyancsak a két legjobb lovas is igyekezik a maga javára megszerezni az értékes győzelmet. Az 1300 méteres egyenes távon a legnehezebb a tempóbeosztást eltalálni. A helyes érzék jellemzi a legjobb lovasokat. Utalunk a két év előtti versenyre, mikor is a több hosszal vezető legjobb lovat, *Cagliostro*-t (Esch) éppen az utolsó ugrásokban előzte meg a gyengébbkaliberü *Kurkud Khan*. Csaplár művészete és bámulatos hidegvére szerezte meg akkor a győzelmet. Vasárnap nem kell félteni egyik zsokét sem. Mindegyik művész a maga nemében, de különben is mint „páros mérkőzés"-ben az egész úton egymás mellett fognak lovagolni. A legutóbbi formák alapján *Napoleon* győzelme látszik bizonyosnak, mert Bécsben legutóbb 1200 méteren rekordidö alatt verte *Try Well*-t. *Agrippa* 1300 méteres versenyben *Why not* felett diadalmaskodott, de ez utóbbi odahaza jóval alatta áll *Try Well*-nek. A *Pehely-díj* békében érdekfeszítő látványt nyujtott, mikor 3300 méter volt a távolsága. Emlékezünk a hétéves *Nefelejts*-re, mikor verseny előtt elszáguldott s legalább öt kilométert hiába futott be s a versenyt mégis megnyerte. A lemázsálásnál megtörtént az a csoda, hogy *Holmes* zsoké 40½ kilogrammjából fél hiányzott. Mégsem diszkvalifikálták, mert azt a hosszú verseny alatt — leizzadta. Vasárnap csak *Hertha* indulhat a kétévesek közül, de *Kislány, Zuzmara, Dsingiz Khan* és *Rih* állóképes telivérekkel szemben nehéz lenne a helyzete. Jelöltjeink:

I. Nordland—Saturn
II. Savora—Dreher-ist.—Dalesz
III. Kislány—Rih—Caracalla
IV. Napoleon—Agrippa
V. Fiola—Regulus—Agfa
VI. Fityula—Cserkész—Legyes
VII. Széltoló—Napfelkelte—Pozór

TERMÉSZETJÁRÁS

MIÉRT KÉSIK AZ ERDŐTÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁSA?

Ismeretes, hogy *az új erdötörvényt*, amelyet még a régi országgyülés szavazott meg, *ez év augusztus elsejével életbelépett*, a törvény *végrehajtási utasítása azonban mindmáig nem jelent meg*. A turistatársadalmat a lehető legnagyobb mértékben érinti ennek a törvénynek ügye s különösen a végrehajtási utasításé, mert erre hivatkozással a turistavonatkozású intézkedések hosszú sorával nem akarták annakidején a törvényt terhelni. A földmivelésügyi miniszter felhatalmazást kapott e kérdésekben *a rendeleti intézkedésre*, ami rugalmasabb eljárás, mint ha mindenről örök időkre törvény intézkedik s a természetvédelmi tanács müködése amúgy is megoldáshoz juttathatja a természetvédelmi helyek felkeresésének ügyét is. *A gyakorlatban a turistákra nézve ez idő szerint hátrányosabb helyzet állott be, mert a törvény életbeléptével az erdőkben tartózkodó természetjárót most már nem csak o területtulajdonos és személyzete, hanem a vadászbérlő is igazoltathatja. A korlátozás nélkül használható utakról szóló nyilvántartás még nem készült el s igy a természetjárás jogainak biztosítása terén semmi új intézkedés nem történt.* Érthető tehát, hogy a turistatársadalom feszült érdeklődéssel várja, mit hoz és mikor jelenik meg már meg az erdötörvény életbelépésével kapcsolatos végrehajtási utasítás.

SZÜNETELNEK AZ ERDEI ÉPITKEZÉSEK A SZARVASBŐGÉS MIATT

Beszámoltunk arról, hogy a Börzsönyihegység egyik országos nevezetességü kilátópontján, *a 860 méteres Nagyhideghegyen a turisták Inóci Társasága a területtulajdonos baráti Huszár-család előzékenysége folytán megkezdhette egy nagyszabásu menedékház épitését.* Azt tervezték, hogy az épület földszinti tagozatát még az összel felépitik, hogy az a téli siidényben már menedékhelyül szolgálhasson. Sajnos, az épitkezést most már komoly veszedelem fenyegeti. A vadászat érdekeire való utalással *a Duna felöl, a rövidebb utop már augusztus végén betiltották az épitőanyag odafuvarozását.* Az épittető egyesület erre — vállalva a köbméterenként 8 pengöre rúgó költséget — az Ipoly-völgy felöl hordatta fel a homokot, *szeptemberben azonban ezt is betiltották* s azóta sem engedik meg a teherszállitókocsik közlekedését. Ha ez az állapot még soká húzódik, *lehetetlenné válik, hogy kellő időre megépüljön a ház alsó fele is, tekintettel arra, hogy ebben a magasságban már elég korán beáll a fagy.*

Az öszi vadászatok egyébként máshol is okoznak zavart az erdei épitkezésben. Úgy volt, hogy a galyatetői gépkocsiút már az idén készen lesz. Az úton két henger dolgozott és *a galyatetői menedékházban már erősen készülődtek a téli idényre. Folytatták a menedékház modernizálását, siviaszoló helyiséget létesitettek, megkezdték a személyzeti ház épitését, kéményeket helyeztek át, stb.*, s most egyszerre *a vadászatok miatt még az állami épitést is szünetelteni kellett.* Senkinek sem jut eszébe kifogásolni, — különösen az öszi fővadászidényben, — hogy ezrek hódolnak kedves sportjuknak, amely valaha az emberiség egyik megélhetési forrása volt, de a huszadik század derekán *valami méltányos kompromisszumot mégis el lehet várni a vadászati érdekek és egyéb társadalmi vagy állami érdekek között.*

MEGHOSSZABBITJÁK A TURISTA-FÉNYKÉPPALYÁZAT HATÁRIDEJÉT

A Magyar Turista Szövetség pályázatot hirdetett olyan fényképfelvételekre, amelyek *Nagymagyarország bármely részén meglévő, vagy már meg nem lévő magyar turistaalkotásokat, menedékházakat, kilátókat, pihenőket, emlékmüveket ábrázolnak.* Minthogy a pályázatra az előirt határidőig, szeptember 1-ig, aránylag kevés pályamü érkezett be, a szövetség sajtó- és propagandabizottsága e heti ülésén úgy határozott, hogy a határidő meghosszabbitását javasolja a szövetségtanács jövöheti ülésén. A javaslat szerint *a fényképpályázat határidejét december 31-ig hosszabbitják meg.* A dijazásra 200 pengő készpénzt fordítanak, azonkivül dicsérő okleveleket adnak ki. A részletes föltételeket a szövetség hivatalos értesitője már közölte. Tekintettel arra, hogy a pályázaton nem turisták is részt vehetnek, megjegyezzük, hogy a szövetség titkársága (V., Alkotmány-u. 3.), bárkit készséggel tájékoztat a pályázat részletesebb föltételeiről.

SZARRA ÉS DIÓSJENŐRE INDUL JÖVŐ VASARNAP TURISTAKOCSI

A Turista Szövetség és Cserkész Szövetség közös utazási irodája jövö vasárnap, október 13-án *a Vértes- és a Börzsöny-hegység megközelitését igyekszik turistakocsi indításával megkönnyiteni.* Budapest—Kelenföldről 6 óra 37 perckor indul turistakocsi *Szárra*, s oda 7 óra 35 perckor érkezik. Visszaindulás Szárról 19 óra 35 perckor, érkezés 20 óra 48 perckor. A menettérti jegy ára 2 pengő. *A diósjenöi kocsi* ugyanezen a napon a Nyugati pályaudvarról 6 óra 17 perckor indul s 21 óra 06 perckor érkezik vissza. Diósjenön tehát 8 óra 41 perctől 19 óra 17 percig lehet tartózkodni. A menettérti jegy ára 2.70 pengő.

BÖVITSÉK KI A DIÓSJENŐI VASÚTÁLLOMÁST

Nógrád és Hont vármegyék közigazgatási bizottsága nemrégiben azzal a kéréssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a diósjenöi vasútállomás felvételi épületét lehetőleg még a folyó évben bővitsék ki. Ez a kivánság a fővárosi turistaközönséget is nagy mértékben érdekli és éppen a turistaforgalommal kapcsolatos. Hét év óta tervezték egy harmadosztályú váróterem építésével az épület kibővitését, ez azonban a forgalom igényeit csak részben egészitené ki. „A börzsönyi hegységet természeti szépségei és a fővároshoz való közelsége — mint a vármegye beadványának indokolása mondja — az ország egyik legkedveltebb kiránduló helyévé tették. *Nemcsak az ország minden részéből, hanem külföldről is nagyszámú turista és nyaraló keres itt üdülést. A kirándulóforgalom nagyrészben a kedvező fekvésü Diósjenő községen keresztül bonyolódik le.* A vasútállomáson az esti órákban nap-nap után, de főleg vasárnap és ünnepnap, nagyszámú utazóközönség várakozik a meglehetősen ritkán közlekedő vonatokra. Minthogy *a rendelkezésre álló váróhelyiségek a helyi utazóközönség befogadására sem elegendőek, a turistáskodástól kifáradt emberek és a sokszor beteg nyaralók kénytelenek az időjárás viszontagságainak kitéve a szabad ég alatt összezsúfolva ácsorogni*, ahol részükre sem férő-, sem ülőhely nincs." A közigazgatási bizottság az utazó természetjáró-közönség méltányos igényeinek kielégitése céljából azt kivánja, hogy *az állomást a kirándulók elhelyezésére alkalmas nagyobb váróteremmel s a vasút felöl oszlopokra felépitett, fedéllel ellátott nyitott várócsarnokkal egészitsék ki.* „A turistaság felkarolása és a turistaforgalom növelése az egész országnak elsörendü közgazdasági és kultúrális érdeke, ezért a közigazgatási bizottság a legnyomatékosabban hangsúlyozza a kért létesitmények megépitésével előadott méltányos igények kielégitésének szükségességét" — fejeződik be a közigazgatási bizottság felirata. Örömmel ismertettük a feliratot, mert abban jogos kivánság jut kifejezésre, de azért is, mert *jól esik hatósági részről a természetjáró mozgalom megbecsülését tapasztalni. Remélhetőleg a MÁV* nem zárkózik el az észszerü bővités megvalósitásától.

CHOLNOKY JENŐ ELŐADASAI NYITJÁK MEG A MTE ELŐADÁSSOROZATÁT

A Magyar Turista Egyesület ismeretterjesztő előadássorozatának megnyitóelőadását október 9-én és 23-án, szerdai napokon, pontosan 7 órai kezdettel *Cholnoky* Jenő dr. ny. r. egyetemi tanár, a Magyar Turista Egyesület elnöke tartja *„A magyar föld és népe"* címen, a Székesfővárosi Pedagógiai Szeminárium dísztermében (VIII., Mária Terézia-tér 8).

földmagyarság földpénzgazdaság

Tarthatatlan a helyiérdekü vasutak álláspontja a megváltási járadék kérdésében

Az Államvasut csak a vállalatok reális gazdasági értékét veheti figyelembe

A helyiérdekü vasutak megváltási ügyének végleges elintézéséről, vagyis a megváltási évjáradékok megállapitásáról, mint legutóbb jelentettük, megindultak a tárgyalások. Ezeken a tárgyalásokon — amint az *Uj Magyarság* több cikkben ismertette — *rendkivül érdekes olyan kérdések merültek fel, amelyek méltán tartanak számot a közvélemény érdeklődésére.*

Az 1888-ból való helyiérdekü vasuti törvény úgy intézkedett, hogy a megváltást megelőző hét, illetőleg öt év tiszta jövedelmének átlaga legyen a megváltási évjáradék. Ez az évjáradék azonban nem lehet kevesebb, mint a tényleges épitési tőke öt százaléka. Ezt 1925-ben — a tiszta jövedelemre vonatkozó intézkedés érintetlenül hagyásával — *egy megegyezéssel úgy módositották, hogy az évjáradék nem lehet kisebb, mint az 1925. év végén törlesztetlen társasági alaptőke 2.4 százaléka, ami az épitési tőkére átszámitva, átlag 2.75 százaléknak felel meg, vagyis 55 százalékos valorizációval egyenlő.*

Ez azt jelenti, hogy szemben a takarékbetétekkel, a hadikölcsönökkel, a jelzálogkölcsönökkel, amelyek a háború után aranykoronákból fillérekre devalválódtak, *a Hévvasutak számára az 1925. évi megegyezés békebeli jövedelmük aranyértékének 55 százalékát átmentette.* Végül is ezek a vasutak élő üzemek voltak, tehát méltányos, hogy jövedelmezőségük bizonyos mértékig megóvassék. De arra a kérdésre, hogy *miért kellett minden egyéb kategóriával szemben a Hév-érdekeltségek számára a békebeli érték ilyen óriási százalékát biztositani, nehéz lenne feleletet találni.* A békebeli tőkésnek, aki 160.000 aranykoronát helyezett el annakidején a bankban, *12.80 pengőt fizettek ki a pénztárnál*, a helyiérdekü vasutnak pedig, amelynek a békeidőben évi 160.000 aranykorona járt volna, *mint megváltási évjáradék, 1925-ben 88.000 aranykoronát, vagyis 102.000 pengőt biztositottak.* Más lapra tartozik és ne zavarja a megitélést az, hogy a helyiérdekü vasutak mérlegükben az alaptőkét *70 százalékkal értékelhették fel, amely felértékeléssel még külön fogunk foglalkozni.*

A megváltási évjáradékok összegének eldöntése azon fordul meg, *indokolt volt-e a békekoronákban befektetett tőkék utáni évjáradékokat 55 százalékig felértékelni.* A kérdés helyes elbirálását ott kell kezdeni, *miképp jött létre a helyiérdekü vasutak épitési tőkéje.*

Tudjuk, hogy az épitési tőkére hozzájárulásokat adtak, az állam, az érdekelt törvényhatóságok és községek, ezeket a hozzájárulásokat teljes összegben befizették és azok fejében törzsrészvényeket kaptak. A hiányzó összeget az engedélyesek jogositva voltak a kormány által megállapitott 75—78 százalékos árfolyamon *elsőbbségi részvények kibocsátásával fedezni.* Ezekkel, a megállapitott árfolyam alapulvételével számitott címletekkel és a törzsrészvények címén befolyt készpénzzel *fizették ki az engedélyesek az épitési vállalkozókat.*

Az elsőbbségi részvények innen a piacra kerültek és a mindenkori pénzügyi viszonyokhoz képest, de az említettnél alacsonyabb árfolyamokon találtak elhelyezésre. Az elsőbbségi részvények birtokában az idők folyamán természetesen többrendbeli változás állott be, *különösen akkor, amidőn a békeszerződések után azok a páristárverésen nagymennyiségben és olcsó áron cseréltek gazdát.*

Hová estek vissza tehát az eredeti árfolyamok és hol vannak azok a kezek, amelyek eredetileg átvették a helyiérdekü vasúti elsőbbségi részvényeket? *Kérdezzük, szükséges, méltányos volt-e az 1925. évi 55 százalékos felértékelésü megváltás lehetőségének a biztositása?* Illetőleg, *megfelelt-e az a helyiérdekü vasutak gazdasági értékének.*

Erre a kérdésre *csak nemmel lehet válaszolni.* Az 1925. év óta, de még inkább a megváltás óta eltelt idő azt a sajnálatos tapasztalatot hozta, hogy a helyiérdekü vasutak az úthálózat állandó kiépitése — és a közúti gépjármü — és szekérverseny nyomasztó jelentkezése, valamint a gazdasági viszonyok romlása folytán *forgalmukból sokat vesztettek.* Ennek következtében természetesen *a bevételi lehetőségek is jelentősen csökkentek.*

Időszerü volt tehát a tárgyalás lezárása előtt foglalkozni azzal, hogy a *megváltási minimumok azokhoz a bevételi lehetőségekhez idomuljanak, amelyek kinálkoznának akkor, ha az államositás nem következett volna be.*

Néhány példát emlitünk fel annak igazolására, hogy más érdekeltségek másképpen itélték meg a változott viszonyokat és a részvényeiket, ehhez képest nem 70 százalékosan, hanem *óvatosabban és reálisabb alapon* értékelték fel. Igy a *Délivasút*, az eredetileg 500 aranyfrankos címleteit 40 aranyfrankra *(8 százalék)*, a *Dunagőzhajózási Társaság* pedig az eredetileg 1000 aranykoronás címleteit 80 osztrák schillingre *(6 százalék)* értékelte át. Igy folytathatnánk egyéb vasúti és más papirokkal.

Helyénvaló lenne tehát, ha a megváltási akció lezárásával *a mi helyiérdekü vasutaink is reálisabb útra térnének*, amivel önként megadódnék az alap arra, hogy a megváltási évjáradékok *megfeleljenek annak a gazdasági értéknek, amivel ezek a vasutak az államvasút szempontjából valóban rendelkeznek.*

— **(A Kereskedelmi Bank Nádor-utcai fiókja.)** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közli, hogy Szabadság-téri fiókosztályát októben 7-től, hétfőtől kezdve V., Nádor-utca 28. sz. alá helyezte át, ahol az „Nádor-utcai fiók" elnevezés alatt fog működni.

— **(Nemzetközi baromfikiállitás Budapesten.)** A baromfitenyésztők országos egyesülete a szakminisztériumok és a gazdatársadalmi intézmények támogatásával Budapesten, az országos tenyész- és haszonállatvásártelepen folyó évi november 27. és december 2. között rendezi XI. nemzetközi baromfikiállitását, amelyen baromfiakon kivül házinyulak, galambok és baromfitenyésztési gépek és eszközök is kerülnek bemutatásra. A kivitel emelkedése és az értékesitési viszonyok javulása következtében a közönség érdeklődése újból a baromfitenyésztés felé fordul, úgy hogy ez a mostani kiállitás a legszebb kilátások mellett indul. A kiállitással kapcsolatosan ötnapos baromfitenyésztési tanfolyam lesz, amelyen a legkiválóbb szakértők fognak előadni Az állatok és tárgyak szállitására 50%-os szállitási kedvezmény van kilátásba helyezve, mig az utazásra a kereskedelemügyi kormány 50%-os vasuti menetdijkedvezményt engedélyezett, mindezeken kivül szállodai, vásárlási, fürdői és szinházi kedvezmények is állanak majd rendelkezésre. A rendezőség címe: baromfitenyésztők országos egyesülete, Budapest, IX., Üllői-út 25, I. 10. Köztelek. Telefon: 86—7—02.

— **(Londoni fémtőzsde.)** Réz barátságos, ón ingadozó, ólom és horgany szilárd, ezüst tartott. Vörösréz standard 35 tizenegytizenhatod —35¾, 3 hónapra 36 egytizenhatod—36⅛, lesz. árf. 35¾, elektrolyt 40—40½, best. sel. 38½—39¾, ón standard 221½, 3 hónapra 214—214¼, lesz. árf. 222, banca és straits ón 223, ólom külföldi prompt 18 ötnyolcad, lesz. árf. 18 ötnyolcad, horgany prompt 16 hétnyolcad, 3 hónapra 17 háromtizenhatod, lesz. árf. 16 hétnyolcad, ezüst prompt 31 tizenháromtizenhatod—31 tizenöttizenhatod, 3 hónapra 31 tizenöttizenhatod—32 egytizenhatod, lesz. árf. 31 hétnyolcad. Nemhivatalos jegyzések: ólom külföldi prompt 18 ötnyolcad—18 tizenegytizenhatod, 3 hónapra 18 ötnyolcad—18 tizenegytizenhatod, horgany prompt 16 tizenháromtizenhatod—17, 3 hónapra 17⅛—17 háromtizenhatod, öntöttvas 67½, réz strong sheets 68, nikkel bel- és külföldi 200—205, aluminium belföldi 100, antimón regulus 75—76, platina 150, higany 11¾—11 hétnyolcad, antimón kinai 55—56, Wolfram-érc 33—34, fehérbádog 18¼—18¾, vörösrézsulphat 15½—16, rudezüst prompt 29 kilenctizenhatod, kés. száll. 29 tizenegytizenhatod, finomezüst prompt 31 tizenöttizenhatod, 3 hónapra 32 egytizenhatod, arany 141/11½.

— **(Newyorki fémtőzsde.)** Straits ón loko 50.00, nov. 49.50, horgany loko 4.75, ezüst rudban 65 háromnyolcad, Newyork réz 9.12½, elektrolyt loko 9.00, prompt száll. 8.62½, 30—90 napra 8.62½, aluminium loko 19.00—22.90, nikkel loko 35, fehérbádog 5.25, vas Northern Pennsylvaniai kohóból 21.93, Buffalóból 20.00, öntöttréz loko 8.60 áru, réz cif Hamburg, Liverpool, le Havre 8.85, platina 34.00, ólom loko Newyork 4.50, East. St. Louis 4.35.

* **A kormányzó és a miniszterelnök A Bolyaiak előadásán.** Szombaton este a Nemzeti Színházban *Miklós* Jenő posthumus drámájának, A Bólyaiak-nak előadását ünnepivé tette *Horthy* Miklós kormányzó és *Gömbös* Gyula miniszterelnök jelenléte. A kormányzó feleségével és szárnysegédével nézte végig az előadást, Gömbös Gyula miniszterelnök egyedül jelent meg páholyában. A kormányzó és a miniszterelnök különösen a második felvonás után igen melegen megtapsolta a kitűnő színészeket s a darab is láthatóan mély hatást váltott ki mindkettőjükből.

* **Fedák Sári utolszor játssza** ma délután a *Pityut* a *Magyar Színházban*, mérsékelt helyárak mellett. Este és a többi estéken az új nagy siker, *Mindenki lépik egyet* kerül színre. (Jegypénztári telefon: 33—8—33.)

Arcképkiállítás a Nemzeti Szalonban

Szombaton délelőtt nyílt meg a magyar arcképfestők társaságának reprezentatív kiállítása a Nemzeti Szalonban. Száznál is több portré sorakozik a falakon, anélkül azonban, hogy különösebben megfognák a nézőt. Ennek nagyrészt az is az oka, hogy az arcképfestészet nem tud különösebben fejlődni, sablonos utakon halad, kijárt, kitaposott mesgyéken és a művész se adhatja mindig azt, *amit akar*, tudását, tehetségét, elképzeléseit, hanem kötve van ahhoz, *akit lefest*. És ezért van az, hogy az arcképfestészetben több a giccs, mint bárhol, több a sablon, a megszokott beállítás, a drapériás háttér előtt, karosszékben üldögélő férfi vagy nő, estélyiruhás, virágot tartó dáma és az általános arckifejezés: bizonytalan tekintet és a beállítottság merevsége, láza. Ezt érezni ezen a kiállításon is, amely nemes törekvésekkel igyekszik olyan keretbe foglalni az elfogadott anyagot, hogy mégis a legszebbet, a legjobbat és a legérdekesebbet adják, ami a (fentiek miatt) csak részben sikerült. A kiállítás tengelyében *László* Fülöp áll, akitől hét arcképet látunk, kitünően, könnyedén megoldott festményeket, mint Horthy Miklós kormányzó nemesvonású portréját és egy elsőrangúan átérzett művet: Hubayné Cebrián Róza arcképét. Ugyancsak itt lett kiállítva Görgey Artúr tábornok csodálatosan finom László-festménye is... A fiatalok közül aránylag kevesen vannak itt, inkább a régi gárda vonult fel: Glatz Oszkár, Kukán Géza, Balló Ede, Burghardt Rezső, Bajor Ágost, Csók István (a híres Férfi-arcképpel), Ferenczy Valér, Márk Lajos, Müller Ágosta, Szüle Péter és Zádor István, ha megszokott, de mégis jellegzetes, karakterisztikus munkáikkal. A fiatalokat a kitünő Kézdi-Kovács Elemér, Istókovits Kálmán, Prohászka József, Benedek Kata, Gussich Jenő, Réty Zsuzska, Hagyik István és Idrányi Tibor képviselik a magyar arcképfestők társaságának reprezentativ kiállításán. *(D. A.)*

* **Mit súg Joan Crawford?** A Metro-filmpalotában hétfőn Joan Crawford új filmjét, A férjem barátnői című társadalmi színművet mutatják be. A film főszereplői Joan Crawford és Robert Montgomery, mint férj. Montgomery állandóan csalja a feleségét, aki azonban nem csinál botrányt, nem szalad a mamához, nem viszonozza Montgomery kikapósságát, hanem... a döntő pillanatban valamit súg a férj fülébe, aki erre visszatér a feleségéhez. A Metro-Filmpalota most *pályázatot tűzött ki a legszellemesebb mondatra, amely elárulja, mit súg Joan Crawford a férje fülébe.* A pályázati felvételek a színháznál kaphatók. *Első díj száz pengő.*

A Koncert rendezései:

Filharmoniai főpróbabérlet

Dohnányi, Mengelberg, Cortot vezénylik a hangversenyeket, szólisták: Busch, Cortot, Dohnányi, Guila Bustabo, Károlyi, Elly Ney, Thibaud. Bérletek még 9—21 P.

Bartók—Szigeti szonátaest 20.

Koncert Zongorabérlet I. est.

A Koncert Zongorabérlet 10 nagy hangversenyére bérletek 8—40 P. Egyes jegyek árusítása 2—10 P-ig, keddtől.

Basilides I. dalestje okt. 11.

Uj Magyar Vonósnégyes I. est 15-én.

Szlovenszkói magyar írók

okt. 18. Zeneak. ½9. Közreműködnek: **Basilides** Mária, **Bulla** Elma, **Szatmári, Herz** dr., **Darkó** István, **Jankovics** Marcell, **Neubauer** Pál, **Szenes** Piroska, **Szombathy** Viktor, **Tamás** Mihály. Bevezető: **Schöpflin** Aladár.

Valeska Gert egyetlen táncestje nov. 6.

ÚJ MAGYARSÁG

Sportversenyek

A bécsi mérkőzés az Európa-kupa első helyét is eldöntheti

Utolsó mérkőzéseihez érkezett el az Európa-kupa. *A vasárnapi bécsi küzdelem az első hely sorsát is eldöntheti,* mert ha az osztrákok csak döntetlen eredményt is érnek el ellenünk, már nem lehet elvenni az elsőséget az olaszoktól. Tiz pontjuk van az azzuriknak, akiknek a csehekkel Prágában s velünk, otthonunkban kell mérkőzniök. Ha a magyar tizenegy győz Bécsben, az olaszok vereséget szenvednek Prágában, úgy az utolsó találkozón dől el az elsőség kérdése.

A csehek és az osztrákok a második helyet féltik tőlünk, mondhatjuk tehát, hogy *Bécs, Prága és Róma egységesen drukkol ellenünk.* A lelkiektől eltekintve azonban, az osztrák csapat félelmetes játéktudásával is meg kell küzdenie a magyar válogatottnak, amelyet ma az osztrák csapattal együtt a kontinens legjobb együttesének tartanak. Ki jobb: Sárosi vagy Bican, Sesta vagy Sternberg, Szalay vagy Wagner? Kérdések, amelyekre csak a mérkőzésen kap választ hatvanezer bécsi futballrajongó.

Eső után köpönyeg lenne most bírálgatni a magyar csapat összeállítását. Meg kell állapitani, hogy *ez a tizenegy nagyjából a közvélemény csapata,* s igy a szövetségi kapitányt gáncs nem érheti. Ha szembeállitjuk a mi fiainkat az osztrákok képviselőivel, objektiv összevetés után ellenfeleink javára billen a mérleg. Pontozzuk a játékosokat 1-től 5-ig, vegyük legutóbbi teljesitményeiket alapul, úgy a következő eredményt nyerjük:

Platzer	4	Szabó	3
Sesta	3	Polgár	2
Schmaus	2	Sternberg	3
Wagner	2	Szalay	3
Hoffmann	4	Turai	3
Erdl	2	Dudás	3
Vogl II.	3	Markos	3
Stroh	2	Vincze	2
Bican	5	Sárosi	4
Hahnemann	3	Toldi	3
Vogl I.	3	Titkos	2

A védelmi hármas és a csatársor tehát az osztrákoknál, a fedezetsor nálunk erősebb. A Ring kávéházaiban és az itthoni szakértők körében általánosan 3:1-es osztrák győzelmet várnak, de vannak, akik biznak a magyar csapat küzdő szellemében és sikert jósolnak nemzeti válogatottunknak.

Szombaton délután fél 2 órakor indult el a válogatott csapat Bécsbe. A Keleti pályaudvaron sokan búcsúztatták a fiúkat és látták el őket hasznos tanácsokkal. Mindenkinek volt egy-két csalhatatlan győzelmi szere, ha más nem, az, hogy *rúgjanak több gólt, mint a sógorok.* Az *MLSz* részéről *Nádas* Ödön, *Dietz* Károly dr. és *Minder* Frigyes vezeti a játékosokat, velük utazott *Takács* Béla, a Hungária segédedzője is. Kora este érkeztek meg a magyar fiúk a császárvárosba, ahol a pályaudvaron *Meisl* Hugó várta őket. Néhány üdvözlő szó után a csapat autóba ült és szállására hajtatott.

A magyar tizenegynek vasárnap délután a Stadion zöld gyepén csak egy feladata lehet: sportszerüen küzdeni kilencven percig, szivvel-lélekkel játszani, mert csak igy remélhetnek sikert. (M. Zs.)

A vasárnap sportja

A nemzeti válogatott futbalcsapat vasárnap Bécsben küzd az Európa-kupáért s igy Budapesten nem lesz bajnoki mérkőzés. Elsőosztályú nemzeti ligamérkőzésre csak Miskolcon kerül sor, ahol az Attila a Kispesttel mérközik. Az utolsó órákban a miskolci csapat szerződtette Moharost, a Szürketaxi hátvédjét és az egyesület vezetői biznak benne, hogy legyőzik veszélyes ellenfelüket.

A vasárnapi sportprogramból kiemelkedik a kegyeleti staféta, a városon át évente október 6-án rendezett futóverseny, amely ezuttal is nagy tömegeket mozgat meg. Különösen a középegyesületek neveztek szép számmal. Érdeklődésre tarthat számot néhány atlétánk kiváló formája és a jövőheti magyar-lengyel mérkőzés miatt a BBTE meghivási versenye. Több gyephokkimérkőzés és a frontharcos szövetség csillagtúrája egészitik ki a vasárnap sportjának müsorát, amelynek részletei a következők:

Atlétika: kegyeleti staféta a városon keresztül, start a Vérmezőről délután fél 1 órakor. — A BBTE meghivási versenye, Beszkárt-pálya, délután 4 órakor.

Labdarugás: Magyar-osztrák Európa-kupa mérkőzés Bécsben. — Budapest—Grác válogatott mérkőzés Grácban. — Attila—Kispest elsőosztályú nemzeti ligamérkőzés, Miskolc, délután fél 4 órakor. — Zugló—Budatétény, Millenáris, délután fél 2 órakor. — Somogy—Nemzeti, Kaposvár, fél 4 órakor.

Torna: Bolla-vándordijas csapatverseny, testnevelési főiskola, délelőtt 9 órakor.

Birkózás: a Törekvés juniorversenye, Bihari-út, reggel 9 órától.

Uszás: A PTBSC versenye, fedett uszoda, este fél 8 órakor.

Ökölvivás: MAC—Lapterjesztők, szövetségi díj, B. Vasutas—BSzKRT ifjúsági csapatbajnoki mérkőzés, Szönyi-út, este 7 órakor.

Gyephokki: A régi lóversenytéren: MHC—Feketefehér, 9 órakor, AHC—MAC 12 órakor. A Margitszigeten: FTC—Kéksárga fél 11 órakor.

Autó: A frontharcos szövetség csillagtúrája.

Sporthirek

() **Lovaspóló.** Vasárnap délután 3 órakor a margitszigeti pólópályán a Budapest bajnoki kupa döntőjében méri össze erejét a Bem lovastüzérek csapata a Magyar Póló Clubbal. Ha a lovastüzérek győznek, akkor végleg megnyerték a kupát. A müsoron még egy gyakorlójáték szerepel.

() **Tehetségkutató vívótanfolyamot létesit a MAC.** A MAC vívószakosztálya tréningjét a testnevelési tanács Alkotmány-utca 3. szám alatti vívótermében már megkezdték. A vívószakosztály új tagokat és kezdőket csak október 31-ig vesz fel, mert később a kezdőket is a haladókhoz osztják be. Tehetségkutató tanfolyamot is állitott fel a MAC. Jekelfalussy György olimpiai bajnok irányitja a tanfolyamot, a vívóleckéket Borsody László őrnagy, fővivómester és Schlotzer Gáspár adják.

() **Nem engedélyezte a MASz Kovács dunakeszi startját.** A MASz nem járult hozzá ahhoz, hogy Kovács, a BBTE kiváló formában lévő atlétája Dunakeszin, az ottani kétszázméteres pályán tegye meg rekordkísérleteit. Kovács igy a BBTE meghivásos versenyén kisérli meg megdönteni a 300 m-es sik- és a 200 m-es gátfutás rekordját.

() **Csonka csapattal versenyen kivül indul a BBTE a kegyeleti stafétán.** Vasárnap a kegyeleti stafétára a legerősebb egylet, a BBTE nem nevezett. Indokul azt hozta fel a budai klub, hogy futóinak kétharmad része nem áll rendelkezésre. Mégsem akarnak kegyeletsértést elkövetni s igy indulnak csonka csapattal, versenyen kivül. A BBTE távollétében valószinü a MAC győzelme. A kék-sárgák legveszélyesebb ellenfelei az UTE és az MTK. Háromnegyed egy órakor indulnak a futók a Vérmezőtől a Hősök Emlékköve felé.

() **Elindult az amatőr válogatott Grácba.** Szombaton reggel 7 órakor a keleti pályaudvarról elindult a BLASz válogatott csapata Grácba. Fél négykor kezdődik a mérkőzés, amelyet Frankenstein bíró lemondása folytán Miesz fog vezetni. A gráciak biznak győzelmükben, annál is inkább, mert mostani csapatuk erősebb, mint az, amely legutóbb járt Budapesten.

Ujabb magyar sikerek a varsói lovasmérkőzéseken

Varsóból jelentik: A nemzetközi lovasmérkőzésen szombaton a külföldiek részére kiirt hadsereg-díjugrató versenyben Gömbös Gyula miniszterelnök „Sellő" lova az igen erős nemzetközi mezőnyben harmadik helyen végzett, Platthy századossal nyergében. A helyezések sorrendje egyébként a következő: 1. Brandt főhadnagy „Derby" lován 1 p 14 mp, 2. Lequio őrnagy (Olaszország), „Buffalina" lován 1 p 14.2 mp, 3. Platthy százados „Sellő" lován 1 p 15 mp, 4. Campello főhadnagy (Olaszország), „Beau Rivage" lován 1 p 15.2 mp, 5. Hasse százados (Németország), „Goldammer" lován 1 p 17.4 mp alatt.

LŐSPORT

Rang a legjobb hároméves kanca

Szombaton került eldöntésre a Totalizatőrhendikep, mely a folyton javuló hároméves kanca: *Rang* könnyü győzelmével végződött. A verseny nem volt reális, mert a pehelysúlyú *Amadeo* lassú versenyben nem tudta súlyát érvényrejuttatni. A részletes eredményt alább közöljük:

I. futam. 1. *Fokos* (Teltschik, 2), 2. **Tramp** (Szabó, 4), 3. Bácska (Csuta, 6), 4. **Amanda.** Fm.: Kapitány, Szepes, Cheeky, Saturnus, Napszámos, Subcontra és Pici. *Kéthosszal nyerve, félhosszal harmadik.* Idő: *1.12.2 mp.* 10:28, 16, 21, 81. Befutó: 10:136. *Szepes* vezet a távoszlopig, hol *Tramp, Fokos* és *Bácska* előretörve egymás között intézik el a verseny sorsát. *(Szepes—Fokos* viszonylat reámutat *Fokos* legutóbbi igazságosan megtámadott futására).

II. futam. 1. *Pitypang* (Alt, pari), 2. **Prima vista** (Hála, 2½), 3. Szarkaláb. Fm.: **Mona Lisa, Cadette** és **Bomba.** 1 h., 1 h. Idő: *1.03.* 10:19, 13, 17. Befutó: 67. A sorrend már a startnál kialakult. *(Mona Lisa*-ról Fetting lesett, de baja nem történt.)

III. futam. 1. *Rang* (Gutai, 2), 2. **Amadeo** (Csuta, 2½), 3. Rih (Vrábel, 6), 4. **Mulass.** Fm.: Tammuz, Mumus és Angora. 2 h., fh. Idő: *3.04.6.* 10:26, 12, 16, 21. Befutó: 79. A fordulóig *Mumus, Amadeo* és *Rih* a sorrend. Az egyenesben *Rang* elhúz a mezőnytől s könnyen nyer.

IV. futam. 1. *Ultimo* (Balog, héttized), 2. Végzet (Weisbach, 6), 3. Lea (Teltschik, 3) és Alvajáró (Gutai, 6). Fm.: Begum, Hálás, Szép, Magellan és Recamier. Ötnegyedh., 3 h. Idő: *1.10.* 10:16, 11, 16, 14, 12. *Ultimo, Lea* és *Szép* járnak elől. Az utóbbi helyére a távnál *Végzet* és *Alvajáró* kerül.

V. futam. 1. *Csatártó* (Klimscha, 4), 2. Bubos (Szentgyörgyi), 3. Bellevue (Gosztonyi, 3), 4. Játékos. Fm.: Landler, Honvéd, Mákvirágom, Muskátli, Lenka, Csárda, Rajta és Sempre. Félh., 1 h. Idő: *1.41.8.* 10:50, 18, 24, 17. Befutó: 728. *Tékozló* vezet az egyenesig, majd *Játékos* kerül az élre. A távoszlopnál *Csatártó* tör előre s elég biztosan kivédi *Bubos* elkésett támadását.

VI. futam. 1. *Furcsa* (Gutai, 3), 2. Amou-

A MAGYAR VÁLOGATOTT HARCI INDULÓJA

Bécs várában sír a német,
Bedugózunk a szegénynek!
(Vagy ő nekünk. A Szerk.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

László Fülöp
1987 NOV 2?

30 éve, 1937. november 22-én halt meg László Fülöp, korának divatos, vi-

lághírű portréfestője. Budapesti iparoscsalád sarja. Művészi képzését a mintarajziskolában, Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcellánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen, már kiállításon szerepelt, és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét élete folyamán még rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte. Utóbb, főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemutató, virtuóz festőkészségről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén, 1907-től Londonban telepedett le, majd ott honosíttatta magát. Az első világháború idején, egy időre internálták, mert ott levő magyar hadifoglyokat segített. A tizenevenes évek első felétől, négy évtizedet meghaladó időn át, híres és ünnepelt portrétistaként, a kor több száz, különböző nemzetiségű, neves emberét festette meg. Sok képmása került a világ nagy képtárainak falaira. Írt angol nyelvű könyvet is, az arcképfestésről.

— A gabonafelvá-

képzett
DÓZERKEZELŐT,
HEGESZTŐ
LAKATOSOKAT,
SEGÉDMUNKÁSOK
GÉPKOCSIRAKODÓ
Jelentkezés: Kecs
Arany János utca 3
alatt a munkaügyi
lyon.

Nyomda Vállalat
állandó, igényes,
betanított munkára
férfiakat
azonnalra felvesz.
Jelentkezés a n
ügyön.

Üzemi konyhák, ter
szövetkezetek r
ajánljuk a kézi és
meghajtású

kombinált
hagyma-,

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 NOV 22

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021

A nap kelte 6.58, nyugta 16.02 órakor.
A hold kelte 20.06, nyugta 11.54 órakor.
Névnap: Cecilia.

30 éve, 1937. november 22-én halt meg László Fülöp, korának divatos, világhírű portréfestője. Budapesti iparos család sarja. Művészi képzését a mintarajz-iskolában, Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcelánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen már kiállításon szerepelt, és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét még rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte élete folyamán. Utóbb főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemutató, virtuóz festőkészségről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén 1907-től Londonban telepedett le, majd ott honosíttatta magát. Az első világháború idején egy időre internálták, mert ott levő magyar hadifoglyokat segített. A kilencvenes évek első felétől, négy évtizedet meghaladó időn át a kor több száz, különböző nemzetiségű, neves emberét festette meg. Sok képmása került a világ nagy képtárainak falaira. Írt angol nyelvű könyvet is az arcképfestésről.

Jugoszláv kollégák
larachoz hasonlítják.
záteszik azokat a
emberi tulajdonságo
lyek nyomán Dzsaics
ső számú kedvence a jugo-
szláv labdarúgó életnek.

Valóban, megnyerő külsejű és igen szerény modorú fiú a Crvena Zvezda 22-szeres válogatott balszélsője. Eddig több mint száz gólt rúgott csapatában. Vannak, akik Garrinchához hasonlítják, mások azt mondják, gyorsabb és jobban cselez. Talán utóbbiaknak van igazuk. Mert Dzsaics valóban ma Európa egyik leggólveszélyesebb csatára. Egyszerűen nem lehet tartani. Nemzetközi és klubmérkőzéseken kiváló teljesit-

belgrádi háromgólos előn
vereség esetén is elég lesz
továbbjutáshoz. A Crven
Zvezda a legjobb összeállí

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KOMÁROM MEGYEI

László Fülöp

1921

30 éve, 1937 november 22-én halt meg László Fülöp, korának divatos, világhírű portréfestője. Budapesti iparoscsalád sarja. Művészi képzését a mintarajziskolában, Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcelánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen, már kiállításon szerepelt, és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét élete folyamán még rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte. Utóbb, főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemutató, virtuóz festőkészségről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén, 1907-ben Londonban telepedett le. Az első világháború idején egy időre internálták, mert ott lévő magyar katonafoglyokat segített. A kilencvenes évek első felétől, négy évtizeden meghaladó időn át, híres és ünnepelt portréfestőként a kor több száz, különböző nemzetiségű, neves emberét festette meg. Sok képmását kerülő a világ nagy képtárainak falaira. Írt angol nyelvű könyvet is az arcképfestésről.

JÚVOLT IS AZ N

KOMÁROMI TEXTILES — PÁPAI VASAS 2:1 (0:0)

Szőny, 300 néző, vezette: Wi ler. Az unalmas mérkőzésen tos és megérdemelt győzel aratott a komáromi csapat, s zel elkerülte a sokáig fenyeg kiesést. Szünetig mindkét egy tes tervszerűtlen, erőtlen támadásokat vezetett, melyek rendre megtörtek a 16-os vonalánál. A második félidőben kissé élénkült a játék, különösen azután, hogy a pápai csapat váratlanul vezetéshez jutott: a Textiles kapusa az 50. percben rosszul dobta ki a labdát, s az a fél pálya tájékán a pápai Keresztes elé került, aki mintegy 50 méterről lőtt a meglepett kapus mellett a hálóba. A gól felrázta a Textilest, s öt percen belül megszületett az egyenlítő gól: nagy kavarodás után Mester talált 6 méterről a hálóba. Alig 8 perc múlva Lengyel jó egyéni alakítás végén megszerezte a győzelmet jelentő gólt is, — mely csapatának a bentmaradást biztosította.

... mérkőzés gyenge színvonalú, unalmas volt. Kiegyensúlyozott első negyedóra után a Bányász valamivel veszélyesebben támadott, csatárai azonban rendre hibáztak. Mindössze Peszeki kapufa-lövése jelentett eseményt. A hazai ostrom közben a 21. percben a Husos ért el gólt Csizi révén. A második félidőben a vendégek vezettek több támadást, s a 68. és a 77. percben tovább növelték előnyüket. A tokodiak szórványos ellentámadásait a szerencse sem kísérte: Jámbor és Monostori is csak a kapufát találta el.

A vendégcsapat megérdemelten győzött, bár a gólarány túlzott. A hazai csapatból Bánáti, Jámbor és Mezei dícsérhető.

Megyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

HEVES MEGYEI
NÉPUJSÁG

1967 NOV 22

1021

1967. november 22., szerda
CECILIA napja
A Nap kel: 6.58 órakor, nyugszik: 16.02 órakor
A Hold kel: 20.06 órakor, nyugszik: 11.54 órakor

30 éve, 1937. november 22-én halt meg László Fülöp. korának divatos, világhírű portréfestője. Budapesti iparoscsalád sarja. Művészi képzését a mintarajziskolában, Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcelánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen, már kiállításon szerepelt, és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét élete folyamán még rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte. Utóbb főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemutató, virtuóz festőkészségről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén 1907-től Londonban telepedett le, majd ott honosíttatta magát. Az első világháború idején egy időre internálták, mert ott levő magyar hadifoglyokat segített. A kilencvenes évek első felétől, négy évtizedet meghaladó időn át, híres és ünnepelt portréfestőként, a kor több száz, különböző nemzetiségű neves emberét festette meg. Sok képmása került a világ nagy képtárainak falaira. Írt angol nyelvű könyvet is az arcképfestésről.

És ez volt a megyei k
résztvevőinek véleménye,

Az MTS Heves megyei Tanácsának Egerben megtartott konferenciáján a *Pusztai László* által tolmácsolt beszámolóhoz sokan szóltak hozzá, mondták el véleményüket, javaslatukat és tettek észrevételeket megyénk sportmozgalmával kapcsolatban. Az alábbiakban rövidített formában ismertetjük a felszólalásokat.

Balázs Pál (Hatvan) a hatva- sportéletéről, sport- mel

Hazai Béla, a megyei pártbizottság titkára a sportolók erkölcsi- politikai nevelésével kapcsolatban örömmel állapította meg: egyre világosabban látják, hogy a sport fontos nevelési eszköz a szocialista típusú ember formálásában. Hangsúlyozta a legkorszerűbb edzésmódszerek alkalmazásának szükségességét, majd arról beszélt: sok helyen az edző munkája iránt nem támasztanak követelményeket, a szak-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

László Fülöp

KISALFÖLD

1937. NOV. 22

30 éve, 1937. november 22-én halt meg

László Fülöp,

korának divatos, világhírű portréfestője. Budapesti iparoscsalád sarja. Művészi képzését a mintarajziskolában Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcelánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen már kiállításon szerepelt, és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét élete folyamán rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte. Utóbb főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemu-

tató, virtuóz festőkészségéről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén, 1907-től Londonban telepedett le, majd ott honosította magát. Az első világháború idején egy időre internálták, mert ott lévő magyar hadifoglyokat segített. A kilencvenes évek első felétől négy évtizedet meghaladó időn át híres és ünnepelt portrétistaként, a kor több száz, különböző nemzetiségű, neves emberét festette meg. Sok képmása került a világ nagy képtárainak falaira. Írt angol nyelvű könyvet is az arcképfestésről.

...ismerem az olasz labdarúgást, ismerem az A. C. Milán játékosait. El tudom képzelni azt a taktikai hadrendet, amelyet alkalmazni fognak Győrött. Mindezek ismeretében mégis azt mondhatom, hogy bízom az ETO csapatában, a győri közönség buzdításában, és meg vagyok arról győződve, hogy a mérkőzés egyes szakaszaiban, ha es 'leg gyengébben is megy a játék, a közönség buzdítása átsegíti a holtponton.

Felkészülésünk a szokásos volt, legfeljebb annyi változ-

oni VB-döntő je Győrött

ína és a Brazília — Portugália találkozók vezetését. 1965-ben Torinóban a Juventus — Ferencváros, Vásárvárosok Kupája döntőn is Dienst bíráskodott.

Eddig az 1954-es svájci, az 1958-as svédországi, és az 1962-es chilei világbajnokság döntő mérkőzésein is közreműködött.

A nagy nemzetközi rutin-

László Fülöp

festőművész

— **A királyok arcképfestőjének kiállitása Londonban.** London előkelő társaságának jelenlétében nyilt meg László Fülöpnek, a magyar portréfestőnek legujabb kiállitása, amely jubileumi kiállitás is, mert a kiváló müvész most ünnepelte hatvanadik születésnapját. László Fülöp ezuttal kiállitott alkotásai között első helyen kell megemliteni tökéletesség szempontjából *Horthy* Miklós és *Bethlen* István gróf portréit. Nagyon szépek voltak még *Alice* angol királyi hercegnőnek, továbbá a savoyai hercegnek, *Fuad* egyiptomi királynak és *Kellogg* volt amerikai külügyi államtitkárnak a portréi. A rendkivül diszes, nagyszámu előkelő közönség soraiban feltünt az angol belügyminiszter, aki saját kiállitott arcképét tekintette meg.

Nemzeti Ujság

1929 V. 24

László Fülöp

Festőművész

— **László Fülöp kiállítása.** London társadalmi és művészeti életének legkiemelkedőbb eseménye László Fülöp arcképkiállításának megnyitása, amely egyuttal a művész hatvanadik születésnapjának megünneplését is jelenti. A művész ezuttal kiállított alkotásai között szerepel Horthy Miklós kormányzó és gróf Bethlen István portréi. Nagyon sikerült Alice angol királyi hercegnőnek, továbbá a savoyai hercegnek, Faud egyiptomi királynak és Kellogg volt amerikai külügyi államtitkárnak a portréja. Legélethűbb azonban az összes portrék között a Northumberlandi herceg arcképe. Figyelemre méltó ezenkivül a nemrég elhunyt Lord Haldaneről készitett tanulmányfő, valamint a művész édesanyjának arcképe. Szerepel ezenkivül a kiállításon több női portré, amelyeket László bámulatos virtuozitással dolgozott ki. A nagyszámu előkelő közönség soraiban feltünt az angol belügyminiszter, aki saját kiállitott arcképét tekintette meg.

Pesti Hirlap

1929 V. 24

LÁSZLÓ FÜLÖP MEGHALT

LONDON, nov. 22.

Lombosi László Fülöp, a világhírű magyar arcképfestő hétfőn délután 4 óra 30 perckor londoni otthonában, hosszas szenvedés után meghalt.

A világhírű magyar művészt teljes csendben helyezik örök nyugalomra. Temetésén csak a legközelebbi családtagok vesznek részt. A közeli napokban az elhúnyt emlékére egy londoni templomban gyászistentiszteletet rendeznek, amelyen megjelennek a művész nagyszámu előkelő tisztelői, az angol képzőművészet, a szellemi és társadalmi élet kiválóságai.

Hóman Bálint részvéte

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter *László* Fülöp halála alkalmából özvegyéhez a következő táviratot intézte:

Mély megrendüléssel értesültem nagynevű férjének, László Fülöp kiváló művésznek elhunytáról. Fogadja Nagyságos Asszonyom súlyos gyászában őszintén átérzett mély részvétem kifejezését.

Hóman Bálint
vallás és közoktatásügyi miniszter

Angliából érkezett a szomorú hír, hogy László Fülöp Elek, a világhírű magyar festő 68 éves korában londoni palotájában meghalt.

László 1869 április 30-án született Budapesten. Ifjú évei szívós küzdelemben teltek el, de tehetsége, szorgalma mindig lehetővé tette, hogy a legkitűnőbb iskolákban képeztesse tovább magát. Előbb a budapesti Országos Magyar Iparművészeti Iskolának, majd a rajztanárképzőnek növendéke, ahol Lotz Károly a mestere. 1890-ben Münchenben jár az akadémiára, itt szintén honfitársa, a magyar Lizenmayer Sándor a tanára, de nem az ottani akadémikus hagyományokat követi, hanem a Bastien-Lepage stilusát, a világos színekben látott, lelkiismeretes naturalizmust. Ezeken a képein az alakok festőileg még nem kerekednek környezetük fölé, bár tárgyuk szerint leginkább magyar paraszti életképek. Csak az arcokban jelentkező megfigyelő erő árulja el csirájában a későbbi nagy portrétistát. Viszont a gondos kezelés, az elmerülő, lelkiismeretes megfestés, a biztos formatudás, a helyes színösztön, a tárgyilagos de mégis lélekkel teli felfogás komoly kvalitásbeli értéket biztosít nekik.

A müncheni éveket 1890 őszén néhány hónapos párizsi tartózkodása szakítja meg, ahol Julian-iskolában Jules Lefèbrenek és Benjamin Constantnak a tanítványa, de sajátos irányához László itt sem lesz hűtlen 1891-ben Budapesten díjat nyer a *Mesemondó* című zsánerképével, majd Münchenbe tér vissza, ahol 1893-ig marad. Most festi ismert korai képét, a Hofbräuhaus jelenetét az angol látogatókkal. Már itt is figyelmet kelt és ezüstérmet kap.

Pályájának fölfelé lendülése 1894-ben kezdődik, ettől kezdve eljegyzi magát az arcképfestéssel, csak nagy ritkán rándul ki a zsánerfestés, vagy a kompozició területére. Első fejedelmi megrendelője *Ferdinánd* bolgár fejedelem és felesége. Ekkor kapja az első magyar hivatalos megbízást is Szilágyi Dezső képmásának megfestésére. 1897-ben Majláth gróf arcképére Budapesten a kis, 1900-ban pedig Csekonics grófné arcképére a nagy állami aranyérmet kapja. 1899-ben Párizsban az aranyérem II. osztályával tüntetik ki, 1900-ban pedig XIII. Leó pápa portréjával ugyanott a nagy aranyérmet nyeri el. Az osztrák aranyérmet Bécsben 1902-ben a Rampolla-képmás hozta meg neki, amelyhez 1903-ban Düsseldorfban Vilmos császár aranyérme járul. Szinte tüneményesek a fiatal festő sikerei, hiszen László ekkor még csak alig 34 éves. Budapesten a kilencvenes évek második felében gyönyörü villapalotát épit, de azért többet van külföldön, hogy eleget tehessen nagy portré-megrendeléseinek. Már a világ uralkodói, a nemzetközi szellemi, politikai, társadalmi élet számottevő kiválóságai, művészek tartoznak megrendelői közé. A kilencvenes évek elején huzamosan Bécsben tartózkodik, de sokat időzik Párizsban, Londonban, 1907-ben pedig Anglia fővárosába teszi át székhelyét, ahová családi kapcsolatai is kötötték. Még 1900-ban vette el feleségül Burton Hallban Miss Lucy Madeleine Guiness-t, az ősrégi angol arisztokrata család sarját.

Nem hiába nyert László fiatal éveiben aranyérmet, a kilencvenes évek második felében és a kilencvenes évek elején alkotja legkiválóbb arcképeit. Fő célja az egyéniség átható erejü jellemzése. Hohenlohe-Schillingsfürst német birodalmi kancellár, XIII. Leó pápa és Rampolla bíboros képmásai kivételes értékü remekművek. A festőművészetnek erre a magaslataira csak az emelkedhetik, aki megjárta a tudás összes iskoláit. Mind a három elárulja László stílusának egyéni jegyeit, de emellett váratlan, az érdekes modellek ábrázolásából folyó meglepetéseket tartogat. Mind a három festmény maradéktalanul karakterizálja az ábrázoltakat. A kancellár elmélyedő, latolgató nyugalma, a pápa átszellemült, aszkétikus öregsége, a bíboros fenséges, római energiája három kivételes, alig ismétlődő típust jellemez.

Ekkor volt László művészete magaslatán. Minden egyes képét, mint önálló ember-ábrázolási és festői problémát fogott föl. Semmi póz, festői modorság nem befolyásolja műveinek őszinte, emberi hatását, a kezelés tartózkodó nemességét, lelkiismeretes, de zseniális igazságát. Ezek a képek méltóak a legnagyobb arcképfestőkhöz és biztos alapjai László későbbi tüneményes pályájának. Föléjük már nem emelkedhetett, csak technikája lett könnyedebb, bravurosabb.

Az elegáns lendület, a megvesztegetően hatásos beállítás, a festői készség öncélusága későbbi képein már eluralkodik. László, a nagy mester nem száll le a lélek olyan mélységeire, mint előbbi képein. Előkelő modelljei nem is kívánják ezt tőle, hiszen elegánsabban, szebben akarnak megjelenni a vásznakon, mint az életben. Most már nemcsak a festői fölfogás, a stilus azonossága kapcsolja össze arcképeit, hanem az előkelő alakok könnyed, tipusos uniformizálása is. Bámulatos gyorsasággal jön létre nem egy arcképe, melyen a férfiakat karakterisztikus vonásokban, a nőket pedig hamvas frissességben ábrázolja. A színek már nem adják vissza a texturát, az ezüstös fényük csak a felület csillogását éreztetik. A bravurosan odavetett színfoltokat a rutin csalhatatlan biztossága élteti. Mindez azonban természetes fejlődése volt László stilusának.

Joggal hasonlították művészetét Van Dyck festészetéhez, noha az utóbbi még késői angol portréiban is mélyebb festőiséget, nagyobb művészi koncentráltságot árul el. De ez a kvalitáskülönbség csak a két kor szellemi különbségének tudható be. A XX. század lelki szétszórtsága, ezerfélesége művészetében sem képes mélyen elmerülni. A mai kor Van Dyckje, a felsőbb tízezer nemzetközi festője csak úgy festhet, mint László Fülöp.

Utoljára három év előtt járt nálunk, mikor a kormányzót újból lefestette. Régebbi kormányzó-portréja azonban szerencsésebb alkotás. Ez is, akárcsak XIII Leó Rampolla bíboros, Hohenlohe-Schillingsfürst herceg és Apponyi Albert gróf képmása a Szépművészeti Múzeum újabb mestermüvei közé tartozik.

László mint angol állampolgár halt meg de a magyar nemzet magáénak vallja kivételes tehetségét.

LÁSZLÓ FÜLÖP

Megkezdő választá

A világsajtó bizalmatlans es

BUKAREST, nov.

A parlament feloszlatása után l egész *Romániában megkezdődött a v tási hadjárat.* A pártoknak egy hón rendelkezésükre és ezt a rövid időt keznek alaposan kihasználn.i. Megino roham a listák benyujtásáért. Legtöb lyen a liberálispárt nyujtotta be el képviselői és szenátori lis.áit, ami azt tatja, hogy a kormánypárt már réger készült a választásokra.

A *Magyar Párt* még nem döntött r tartása fölött. A párt vezetőség a hé jén összeül, hogy elhatározza, eg megy-e a küzdelembe, vagy szövetk más pártokkal. Az Epoca című lap é lése szerint a kormánnyal szövetséges Román Front vezére, *Vaida-Vojvoda megbízást kapott Tatarescu miniszterelnöktől, hogy kezdjen tárgyalásokat a Magyar Párttal* választási kartel ügyében.

A legnagyobb ellenzéki párt, a *nemzeti parasztpárt* önállóan indul a választási küzdelembe és főleg az erdélyi kerüle ekben készül harcra s nem annyira a kormánypárt, mint inkább Vaida-Vojvoda Román Frontja ellen akar küzdeni. A párt kedden állítja össze választási programját, amelyet vezére, *Maniu* Gyula volt miniszterelnök képvisel a választási harcban. Most már bizonyos, hogy Maniu, aki már évek óta teljes visszavonultságban élt, újból visszatér a politikai élet porondjára és

Az *angol sajtó* bizalmatlansággal figyeli a román politikai válságot.

A *Times* szerint nincs rá példa Románia történetében, hogy egy kormány tovább maradt volna hatalmon, mint az alkotmány által előírt maximális négy év és nagyon szomorú szegénységi bizonyítvány az ellenzék értékére, hogy Károly király inkább a szabadelvűpártot tartotta meg s nem bízott meg más pártot a kormányalakítással. A választások várható eredménye tekintetében a tapasztalatok azt tartják, hogy eddig még minden párnak, amely a választások alatt kormányon volt, sikerült a szavazatok negyven százalékát megkapnia és ez lehetővé tette, hogy a román törvények szerint automatikusan elnyerje a

dához, amelyben lemondott a párt elnö tisztéről és bejelentette a pártból való ki lépését. Hatiegant több tagozati elnö fogja követni.

Román-német választási kartel

BUKAREST, nov. 22.

A Hans Otto *Roth* vezetése alatt álló ro mániai német párt választási egyezmény kötött a kormánnyal. A német párt szá mára az eddigi öttel szemben tizenkét kép viselői, illetőleg szenátori jelöltséget bizto sított a kormány a jelölő-listáin.

Tatarescu kiáltványa

BUKAREST, nov. 22.

Tatarescu miniszterelnök a kormán nevében kiáltvánnyal fordult az ország la kosságához. A kiáltvány, amelyet a vá lasztások előkészítésének tekintenek, a leg közelebbi négy évre szóló kormányprogra mot tartalmazza.

A kisebbségi kérdésről a kiáltvány ezé ket mondja: A román munkaerők párto lására vonatkozó rendszabályok, amelye alkalmasak arra, hogy a románoknak min a nemzeti többségi elemnek biztosítsák a őt megillető jogokat, érintetlenül hagyjá a kisebbségek fejlődésének lehetőségét. A törvény keretében teljesen biztosítva va a kisebbségek nyelvi és vallási szabadságá nak tiszteletben tartása.

A kormányzóné segélyakciója

A kormányzóné nyomorenyhítő mozgalmár a következő adományok érkeztek:

„Filtex" Egyesült Magyar Fonalgyár Pestszentlőrinci Textilművek és Tessuto R 2000 P, BSzKRT igazgatósága 1500 P, Ma gyar Általános Hitelbank Budavári fiókja út ján 500 P, Prager Pál, Magyar Általáno Útépítő Rt., SKF Svéd Golyóscsapágy Rt Helvey Tivadar dr., Ipari Munkásszervez Intézet 200—200 P, „Tudor" Akkumulátor gyár Rt., Klein Ferenc 150—150 P, Tót Miklós, Forgách Jánosné, vitéz Somogyi Bél dr., Hungária-nagyszálloda és Dunapalota szálloda együtt, Gyöngy Lajos, Fischman Leó, Goy és Kovalszky, Urbán Gáspár bár Magyar Katonai Szemle, Wettstein János é felesége együtt, Porcellán Kőedény és Kályha gyár Rt., Rosenberg Hermanné, Brust Dávid Országos Mezőgazdasági Kamara 100—10 P, Bandl Antal elhalálozása alkalmából Carlton-szálló személyzete által gyüjtött ösz szeg maradványa 93.50 P, Posztókereskedem Vállalat Rt., Országos Mozgóképvizsgáló Bi zottság, Fejér Aladár dr., Gabona Bevásárl Rt., Odescalchi Károly herceg, ETAM kft Salgó Tibor dr., Haimann Testvérek, MUR Magyar Építési Rt., Honvéd Altiszti Folyó irat, Budai Izraelita Hitközség, Rosenber Gusztáv, Irs Bársony- és Szalagárugyár Rt Lánczi László 50—50 P, Baranyai Lajos Rassay Gyula dr., Délnémet Dunagőzhajó zási Rt. 40—40 P, Tivoli Mozgó, Odeon Mozg 35—35 P, Orient Mozgó, Ditró Károly, Deé Endréné dr.-né 30—30 P, Erdély és Szabó vitéz Thán Károly, Král Gyula 25—25 P Szász József dr. és Kuffler Árminné együtt The Anglo-Danubian Transport Company Ltd London Magyarországi Képviselete, Ko rányi Sándor báró, Preisich Kornél dr., H. O. Reichsdeutsche Schule, Evolut Irodaszervez Vállalat, Mengele Lajos, Rieger Ottó, Gyuri Jenőné, Mész és Műhabarcs Árusító Rt. Schultz György, Neuwirth Alfréd dr., „Pát ria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Rt., Szás Sándor dr. 20—20 P, Szabó Lajos 15 P, Vi déki Főkapitányság 14 P. Ezenkívül 40 drb 10 P, 1 drb 9.80 P, 1 drb 6 P, 55 drb 5 P 1 drb 4.20 P, 2 drb 4 P, 18 drb 3 P, 36 drb 2 P, 1 drb 1.20 P, 35 drb 1 pengős adomány

A Pester Lloyd útján adakozott: Wilhein Artur elhalálozása alkalmából Interkontinen tál Rt. igazgatósága 200 P, Behmann Alfon 100 P, Interkontinentál tisztviselői kara 5(P, Kőszeg Miksa dr. és felesége együtt 40 P Szegő Pál, Sternberg Albert, Lengyel Mihály dr. és felesége együtt 20—20 P, Renner Ernő család 15 P, Faragó István és felesége együtt 10 P.

László Fülöp

— **Hogyan fest arcképet László Fülöp.** Ezen a cimen Anglia, de az egész világ legelőkelőbb művészeti lapja, a The Studio, kiadta A. L. *Baldry* hosszu tanulmányát a brit szigeten élő nagy művészről, *László* Fülöpről. Nem férhet kétség hozzá, hogy az angol és magyar kultura között éppen a nagy arcképfestő vont szoros, eleven kapcsolatot. Munkásságát hir és dicsőség övezi odakinn és idehaza, Angliában talán nagyobb, széleskörübb, mint nálunk, ahonnan évtizedek előtt elszakadt és csak vendégségre jár haza. Munkásságának nagy elismerése, hogy festői metódusáról angol ember ir tanulmányt és a legelőkelőbb folyóirat adja azt ki. Ez a dicsőség nem egyedül a művészé, hanem nemzetéé és ezért érdemel igaz, őszinte elismerést *Légrády* Ottó dr., hogy az angol tanulmányt a kitünő *Siklósy* Lászlóval magyarra fordittatta és példás áldozatkészséggel, pompás illusztrációkkal tarkitva olyan diszes köntösben adta ki, hogy az minden könyvtárnak ékességéül szolgálhat. A tanulmány nem pusztán esztétikáai elmefuttatás, hanem rávilágitás László Fülöp egyéni arcképfestő metódusaira. Művészete szemlélhetőbbé válik a világtörténet legnagyobb mesterei által festett és a könyvben leközölt portréinak összehasonlitása után.

Lujzaig 1937 VII. 4

Lászlo Fülöp

Perállag III.

1467. P.

nes virágcsokorral. Tata, XIX. sz. e. — TELLER, Steingut, nstrauss. Tata, Anfang XIX. Jahrhundert.

, a mélyedésben gyümölcsök. Tata, XIX. sz. e. — TELLER, d Fruchtstücke. Tata, erste Hälfte XIX. Jahrhundert.

désben szegfűszál. Holics, XVIII. sz. — TELLER, Fayence, Holics, XVIII. Jahrhundert.

yedésben az orleánsi szűz. Pápa, XIX. sz. e. f. — TELLER Orleans. Pápa, erste Hälfte XIX. Jahrhundert.

v. — APOTHEKENGEFÄSS, Fayence, als Schild ein Doppel-

XVIII. sz. v. — APOTHEKENGEFÄSS, Fayence, Schild mit hundert.

z. k. — TRAGFLASCHE, Ton unglasiert, mit Porträt. Mitte

sz. v. — APOTHEKENGEFÄSS, Fayence, Schild mit Blatt-

VIII. sz. v. — APOTHEKENGEFÄSS mit Deckel, Fayence,

László Fülöp

U. 3959.

Angel hólaz kép-
mása

repr.

Pesti Napló Képes
mell. 1929. jun. 9.

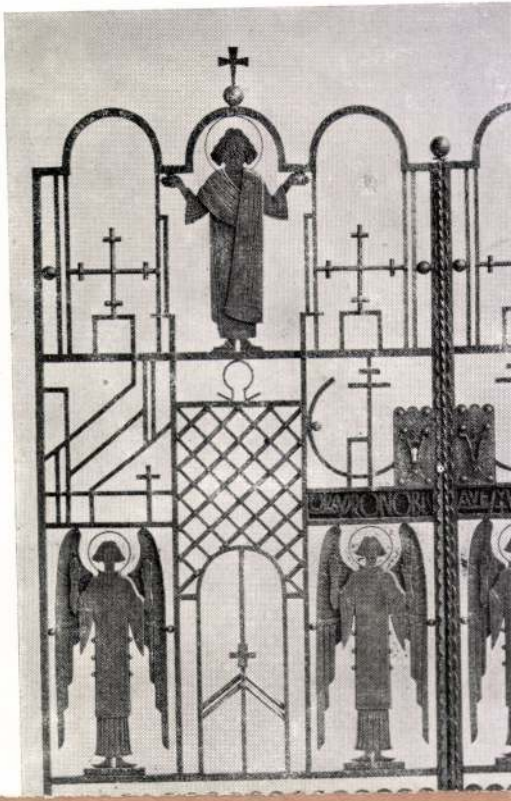

László Fülöp festőművész

— **László Fülöp hires Rampolla-portréját a Szépmüvészeti Muzeumnak adományozta.** *László* Fülöp, a Londonban élő világhirü magyar arcképfestő abból az alkalomból, hogy most töltötte be 60. életévét, nagylelkü elhatározással a magyar nemzetnek ajándékozta legkiválóbb müveinek egyikét, Rampolla bibornoknak, XIII. Leó pápa nagy államtitkárának 1900-ban készült hires arcképét. A kép, amely teljes értékü bizonyitéka a mester rendkivüli tudásának, e napokban megérkezett Budapestre s a Szépmüvészeti Muzeum igazgatósága holnaptól, vasárnaptól kezdve közszemlére állitja ki a Szépmüvészeti Muzeumnak abban a termében, amelyben XIII. Leó pápának ugyancsak László Fülöp által festett és a muzeumnak ajándékozott arcképe van kifüggesztve.

Nemzeti Ujság 1929.VII.7.

Kiadás után

2. SORSZ. Iroda mintha. — Pallas nyomda, Budapest.

László Fülöp festőművész

— László Fülöp hires Rampolla-portréját a Szépmüvészeti Muzeumnak adományozta. *László* Fülöp, a Londonban élő világhirü magyar arcképfestő abból az alkalomból, hogy most töltötte be 60. életévét, nagylelkü elhatározással a magyar nemzetnek ajándékozta legkiválóbb müveinek egyikét, Rampolla bibornoknak, XIII. Leó pápa nagy államtitkárának 1900-ban készült hires arcképét. A kép, amely teljes értékü bizonyitéka a mester rendkivüli tudásának, e napokban megérkezett Budapestre s a Szépmüvészeti Muzeum igazgatósága holnaptól, vasárnaptól kezdve közszemlére állitja ki a Szépmüvészeti Muzeumnak abban a termében, amelyben XIII. Leó pápának ugyancsak László Fülöp által festett és a muzeumnak ajándékozott arcképe van kifüggesztve.

Nemzeti Ujság 1929.VII.7.

Kiadás után

2. sorsz. Iroda minta. — Pallas nyomda, Budapest.

László Fülöp Elek

* **(Az Eötvös József reáliskola kiállítása.)** A budapesti IV. kerületi Eötvös József reáliskola 1930 tavaszán ünnepelte fennállásának hetvenötödik évfordulóját. Most ezzel a másfél évvel ezelőtti jubileumával kapcsolatban a Nemzeti Szalonban bemutatják az iskolából kikerült művészek alkotásait. Egész sora a kiváló művészeinknek járt ifjú korában ebbe az iskolába. *Hubay* Jenő és *Poldini* Ede éppúgy itt tanult, mint *Steindl* Imre, *Lechner* Ödön, *Alpár* Ignác és *Lajta* László. Ezeknek összegyüjtött munkái szerepelnek a kiállításon a festőkével együtt. Viszontláthatjuk *László* Fülöp Eleknek egyik régi kiváló alkotását, Hubayné Czebrián Róza grófnő arcképét, *Strobentz* Frigyesnek tonusos, figurális interieurjeit, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv drámai hatású tájképeit, *Orbán* Dezső sötétszínezetű csendéleteit, *Déry* Béla nagyhatású városképét, *Pentelei Molnár* János ismert alkotásait és egy egész kis gyüjteményt a korán elhúnyt, nagyjövőjű ifj. *Lechner* Ödön műveiből. Külön meglepetés *Innocent* Ferenc szépen festett Erzsébet királynéja, *Garay* Ákosnak fogyatkozásai mellett is jól megfigyelt *Apáti pusztája* és *Zórád* Ferenc *Hóolvadás* című naturalista tájképe. *Udvardy* Pál és *Patkó* Károly szintén az iskola tehetséges festőtanítványai közé tartozik, szintúgy *Györgyi* Dénes épitész is, aki egész gyüjteménnyel szerepel. *Zala* György, a legkiválóbb szobrász, aki az Eötvös József-reáliskolát látogatta, ő is küldött néhány régi alkotást. *Martinelli* Jenő néhány táncoló alakját és portréját, *Gách* István férfiaktját és *Berán* Lajos ízléses plakettjeit adta be a kiállításra. Míg ezek a műtárgyak mind a multat, addig *Friedrich* Loránd épitészi tervei a jövőt mutatják. Reméljük, hogy az Eötvös József-reáliskolában ezután is ennyi kiváló művész fogja elsajátítani az alapismereteket.

BH. 932. X. 16

BH. 932 X/16

P
ocsos cipőt
11.80

Varga.

Szentiványi Gyula dr. úrnak
Műemlékek Orsz. Bizottsága
Néprajzi Múzeum
Budapest
Arena út 41

Vyári Dezső
Wekerle Sándor utca 17. I. 1.

Schick Mór
Stefánia út 25.

Bánó Mór
Wesselényi u. 61

László Fülöp

Kedves Szentiványi,

nagyon köszönöm kedves, kimerítő és azonnali válaszát. Most azonban még az a nagy kérésem lenne, hogy a múzeum - amennyiben kiviteli engedélyért oda fordulnának - tagadja azt meg - vagy értesítsen engem, mert a kép lopott. Schillert én biztam meg a fölkutatással, tudta, hogy lopott; megvette titokban és eltüntette. Tehát jóhiszeműségről szó sincs.

Ha kiviteli engedély nem a Maga ressortja legyen olyan drága, és szóljon annak, akihez tartozik. Elvégre minden személyes protekció nélkül is felhívhatom

a múzeum figyelmét lopott jószágra, nemde?

A kép egy László festmény 97 ből, L. F. fel szignálva, középkori asszony mellképe (kezek nélkül), fekete ruha, kis fehér csipke jabottal.

Miért nem ír egy szót sem Ünmagáról? Még azt sem tudom, hogy van? Mit csinál?

Különben, ha van néhány jó könyve igazán boldoggá tehetne, idekölcsönözhetne, és elküldhetne egy párat. Az ilyen szegény magamfajta sekonvalescens, mindig unatkozik és fogytán van az olvasni valónak. És kisebb megszakításokkal már december óta betegeskedem: vagyis szobafogságra vagyok ítélve. Vagy a Múzeum könyvtárából is küldhetne valami jó uj, lehetőleg német munkát. Tudja engem az ilyen fajta könyv vagyon érdekel.

Sok szivélyes üdvözlettel és

öszégi barátsággal

Nyári Bölsi

és még egy darabig nem szabad
lesz kijárnom.

Amennyiben semélem nem haragszik,
hogy kérésemmel kálozgatom

maradok sok szivélyes üdvözléssel
és a régi barátsággal
Sinzer-Nyári Bózsi

Wekerle Sándor utca 17. I. 1.

Kedves Kentiványi,

ne haragudjon, hogy fárasztom de
úgyliszem ezt a panaszt Magánál
- mint a müemlékek bizottságánal-
kell megtennem.

A mi birtokunkból elloptak
egy László-Fülöp festményt - ezt
egy Schiller Jenő nevü lyéna
(Baross utca 126) megvette, és
ki akarja csempészni külföldre.

Mármost engem elsősorban az érdekel, hogy ez a kép - a kagyanyám - ne kerüljön ki az országból. Se ha nem tévedek csempészés a műemlékek bizottságához tartozik; és ott is kell megtenni a följelentést.

Az ügyvédem - egy barom mint minden ügyvéd - most följelenti a bezaktárokót lopás miatt, de azt maga mondja, hogy meglehet, hogy a képet kiszben eltüntetik. Azt pedig tudom, hogy ez a lyena képek csempészésével foglalkozik.

Hát nagyon szépen kérném kedves kentiványi, amennyiben az ügy a Maga hatáskörébe tartozik, tegyen meg minden lehetőt.

Ne tartson neveletlennek, hogy nem személyesen, hanem csupán soraimmal keresem fel, de már igen régen laborálok egy meghűléssel.

gához visz
patakok k
Rábához,
A La
folyója az
mazó Lajta
A So
mellékvizét
Marcfalvi
Kecske-pa
nyege tak
Répcébe a
A Ro
a Siebenw
a kedvesn
A Lá
Hirschbau-
A Kőszegi
szeg-Léka-
lombu erd
a Hétforrá
Weissen-,
kői-hegysé
regényes r
gyei.

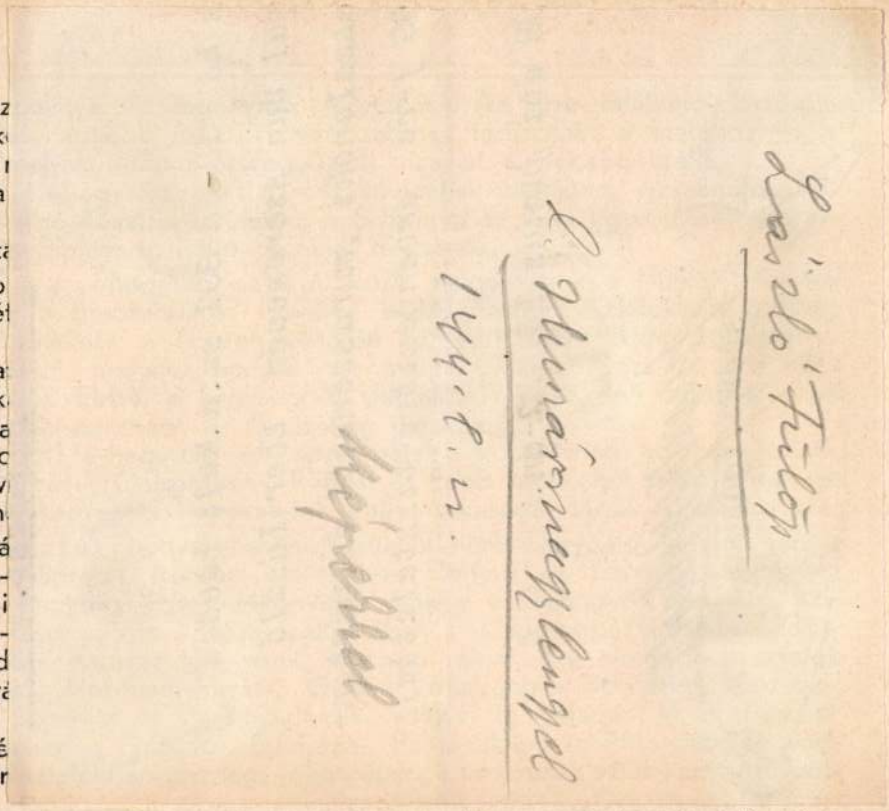

jobbára alföldi jellegű tájakat mutat. A dombsorok csak följebb kezdődnek s a baranyai szigethegyekben érik el legnagyobb magasságukat. A vidéket a csaknem 700 méterig emelkedő Mecsek uralja, melynek 1282 km². -es vízterületén 325 állandó, 132 apadó, 50 kiszáradt forrása van. Tehát az egész Dunántúl legsűrűbb vízhálózatú része ez, amennyiben 100 km². területére átlag 40 forrás jut. Jobbára csatornázott patakjainak egy része a Kaposba, Sárvízbe, másrésze a Feketevíz-, Pécsivíz és Karasica utján a Drávába, illetőleg Dunába szállitja vizét. E terület történelmileg nevezetes patakja, a Mohács közelében Dunába simuló Csele.

A Mezőföld keleti szegélye a Dunántúl egész területének vízfolyásokban legszegényebb része, amennyiben az 1332 km². területen mindössze 57 vízfolyás van, vagyis 100 km². területre 4·3 vízfolyás esik. A területet uraló vize a Székesfehérvártól nyugotra fekvő Sárrét medencéjéből kiinduló Sárvíz. Mellette a Vértes felől jövő Szentlászló-, a vele párvonalosan haladó Vaál-vizet, továbbá Enyingnél a Kabóka-, Szilasbolhásnál a Bozót patakot említjük.

A Dunántúl nagyobb állóvizei:

1. A Veszprém-, Zala-, Somogymegyék közt elterülő Balaton, mely egyszersmind Középeurópának legnagyobb, kerekszámban 600 km². területtü, 3 méter átlagos mélységü tava.

2. A Moson- és Sopron-megyék közt fekvő 335 km². kiterjedésü, 1 méter átlagos mélységü Fertő-tó.

M. 932. X. 16.

László Fülöp

Egy iskola multjából

— Kiállitás a Nemzeti Szalonban —

Két esztendővel ezelőtt, 1930 tavaszán ünnepelte fennállásának hetvenötödik évfordulóját az Eötvös József-reáliskola. Most ennek az ünnepségnek folytatásaképpen, a *Nemzeti Szalon* termeiben, állitják ki munkáikat azok a festők és szobrászok, akik ennek az iskolának voltak a tanulói. Háromszáznál is több mütárgy van a falakon és ahogy jár az ember teremről teremre, valahogy az az érzése, hogy valóban egy iskola multja tárul fel előtte. Természetesen nagyobbvonalu ez a kiállitás, mint szoktak azok a hagyományos rajztermi bemutatkozások lenni az iskolákban karácsony idején, de azért a hangulat ugyanaz és mintha a tanár urak is ott állnának a falak mellett, elnézegetve az érdeklődőket, a berámázott képeket, a szobrokat. Ott is igy van, mint itt, vannak kiválóbb munkák és vannak gyengébbek, a jóindulatu, de azért nem valami tehetséges diák berámázott képecskéi.

Kritikát nem lehet erről a kiállitásról irni, de nem is szabad. Vannak mélyebb érzések, melyek nagyobbak még a müvészi hitvallásnál is és ez a *tradició*, amit megbecsül az ember, megbecsül mindenki, aki valaha diák volt. Jólesik látni, hogy egy iskola ennyi mindent adott a nemzet számára. Azok, akik kisebbek és nem emelkedtek feljebb a magaslatoknál a müvészet parnasszusára, azok is itt vannak és kell is, hogy itt legyenek, mert együtt dolgoztak, együtt festettek, gondolkoztak, terveztek azokkal, akiknek a neve ma világhir jelent. Ilyen név *László* Fülöp, vagy *Hubay* Jenő, akik valamikor szintén az Eötvös-reáliskola falai között hallgatták a geometriát, a nyelvészeti és a történelmi előadásokat. *László* Fülöpnek három festménye van itt kiállitva, *Hubay* Jenőnek pedig egy vitrinben zeneszerzeményei láthatók. És mellettük ott van *Alpár* Ignácnak több dijazott pályaterve, gótikus csoportrészletek és mintegy kegyeletként, a nagy épitőmesterről, *Strobl* Alajos által készitett mellszobor... És ahogy járkál az ember ezen a kiállitáson, egy kicsit átfogva, átölelve valami nagy iskolai hangulattól, önkéntelenül felkiált olykor: nini, hát ez is ide járt ebbe az iskolába?!... *Garai* Ákos nagyszerü tollrajzai és krétái elevenitik fel a régi magyar időket, a szép multat, amikor még fogatokon jártak az emberek és ménesek szaladgáltak a rétségeken. És itt van *Magyar-Mannheimer*-nek több érdekes olajfestménye, melyeket már több elmult kiállitáson láttunk, *Kézdi-Kovács* hangulatos tájképei, *Déry* Béla érdekes tengerrészletei és a nagy *Pentelei-Molnár* János több festménye, a münchenl iskolán nevelkedett *Paczka* Ferenc kompoziciói. A szobrászok közül ki van állitva *Zala* Györgynek két bronza, *Erzsébet* királyné mellszobra az egyik és több fénykép, mintegy hirdetve ennek a nagy müvésznek kiváló munkásságát. *Gách* István, *Martinelly* Jenő szobrai és *Berán* Lajos plasztikái adnak hangulatot, tónust ezen a jubileumon. Az épitészek közül még itt látható *Schulek* Frigyes két akvarellje, *Lechner* Ödön csendéletei és tájképei, *Györgyi* Dénes sok érdekes pályaterve, melyek már mint valóságok bizonyitják a fővárosban épitészeti kiválóságát. A fiatalabb generációból *Patkó* Károly, a római intézet volt tehetséges növendéke, *Orbán* Dezső, *Vadon* Benjamin, *Udvary* Pál hozták el munkáikat az Eötvös-reáliskola kiállitására.

És milyen érdekes lett volna, ha a felsorolt, ismert mesterek régebbi rajzai, szobortervei itt lennének most a *Nemzeti Szalonban!* Azok a minták, melyek a rajzórákon készültek, valamelyik szigoru tanár felügyelete alatt, aki talán neheztelve nézett olykor a félénken dolgozó, ijedt kisdiákra: na talán több figyelmet és egy kis plasztikát, belőled se lesz sohasem müvész!... Mert bizonyára vannak közöttük többen, akik annak idején igy jártak és mégis lett belőlük müvész! Kár, hogy erről elfeledkezett az iskola és elfeledkeztek maguk az öregdiákok is.

A kiállitás vasárnap délelőtt nyilik meg ünnepélyes keretek között.

Dékány András

M. 932. X. 16

első interjuját még a kultuszminisztérium épületében adta a *Magyarságnak* és ebben a következőket mondotta:

— Délután egy órára kéretett magához a kultuszminiszter, a legnagyobb munkából érkeztem ide, az Operaházban dolgoztunk az Egyiptomi Heléna előadásán. A felkinált megbizatást elfogadtam, tisztában vagyok a feladat nagyságával és nehézségével. Minden becsületes erőmmel, tudásommal és lelkiismeretemmel azon leszek, hogy a Nemzeti Szinháznak és azon keresztül a nemzet kultúrájának szolgálatot tegyek. Megbizatásom nem lehetett ideiglenes, mert a rendcsinálás után joggal ambicionálhatom azt, hogy produktiv munkát is bemutathassak. A negyven előadásra hirdetett bérlet különösen megköti a kezemet, mert ezek szerint *minden ötödik napon uj darabot kellene bemutatnom.* Számolnom kell a költségvetési nehézségekkel is, tudom azt is, hogy mekkora a taglétszám, ismerem a müsorbajokat, de rajta leszek, hogy a belső ügyekről teljes és tökéletes tájékoztatást kapjak, a lehető legrövidebb időn belül és amin lehet, azon segitsek.

— Hétfőn veszem át a szinház igazgatását, akkor tartom az illetékes urakkal az első megbeszélést és aztán nekilátok a komoly munkához, teljes erővel és teljes lelkesedéssel. Egyelőre az Operaház státusában maradok meg és nyugodtan kezdem meg a munkát, mert birom legfelsőbb hatóságom teljes bizalmát *ugy az átmeneti nehézségek megoldására, mint a Nemzeti Szinház későbbi munkatervének megállapitására.*

Márkus Lászlót megbizatása alkalmából nagyon sok gratulációval halmozták el, szinházi és irodalmi előkelőségek kivántak neki sok szerencsét s a nemzeti közvélemény azt várja tőle, hogy emelje vissza a Nemzeti Szinházat abba a magasságba, amelybe való és szerezze vissza a szinháznak a szinházkultura terén az elvesztett elsőséget.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Őszi tárlat

A kisebb kiállítási szalonok után szombat délelőtt a *Képzőművészeti Társulat* is megnyította a Műcsarnok kapuit. Az *Őszi tárlat* azonban ezuttal sem reprezentatív fölvonulása javа művészeinknek. Két művésztársaság és négy egyéni gyüjtemény alkotásai foglalják el a termeket. A plasztika teljesen hiányzik, ami szintén a változatosság rovására megy. A szoborcsarnokban üvegfestmények, faliszőnyegek és mozaikok számára készült kartonokat mutatnak be.

A két művésztársaság gyüjteménye közül a *Magyar Arcképfestők Társaságáé* az érdekesebb. Természetesen csupa képmás egy sereg különböző művésztől. Nem egy ismert arcképfestőnk azonban távolmaradt a kiállítástól. A legtöbb alkotás a megállapodott, konzervatív ízlésnek hódol és aláveti magát a megrendelő által kívánt természethűségnek, ami a naturalista törekvések uralma idején egybeesik a probléma művészi megoldásával is. A mai stilusáramlatok viszont a [illegible]

Cézár, *Vidovszky* Béla, *Zádor* István, *Nádler* Róbert, *Molnár* Géza, *Kunffy* Lajos, *Czene* János, *Brüll* Aladár és *S. Müller* Ágosta mű veit kell kiemelnünk. A gyüjteményt *Balló* Ede mester rendezte, aki szintén három alkotásával szerepel az együttesben.

A *Magyar Akvarell- és Pasztelfestők Egyesületének* kiállítása több termet tölt meg, mert XIX. századi retnospektiv anyagot, köztük külföldi mesterek műveit is, mutatnak be. Ezek azonban inkább csak szemelvények, amelyekkel a mai anyagot akarták változatosabbá tenni. A meglehetősen egyhangú tömegből *Szőnyi* István néhány vízfestménye emelkedik ki. Ez a néhány lap jelzi szinte egyedül a kiállításon a modern magyar művészet tetejének színvonalát. A régebbi stilust *Edvi-Illés* Aladár, *Szlányi* Lajos, *Komjáti* Gyula, *Horváth* István, *Baranski* E. László, *Kende* Vince, *Diósy* Antal, *Demeczkyné-Volf* Irma, *Bordi* András, *Csengery* Ibolya, az újabbat pedig *Frank* Frigyes, *Istókovits* Kálmán, *Kirchner* Jenő, *Chiovini* Ferenc, *Gallé* Tibor, *Förstner* Dénes [illegible]

[illegible] egyik olaj, a másik a tempera és ennek megfelelően különböző a kettő stilusa. Ez a két alkotás is jól bizonyítja a fiatal művész komoly készültségét és mindinkább egyénivé fejlődő festői modorát. Épp így újabb figyelemreméltó megmozdulásról tanuskodik *Udvary* Pál két portréja. A női arcképben freskó-jellegű monumentálitás jelentkezik. *Kandó* László képmásai egytől-egyig a természethez ragaszkodó, gondos és kvalitásos munkák. Örömmel láttuk viszont *Boruth* Andornak és *Wellmann* Róbertnek két régibb arcképét is. A két nagy termet megtöltő anyagból még *Prohászka* József, *Kövesdy* Géza, *Kunwald* [illegible] meg. *Biró* Henrik arcképe a portrégyüjteményben is előkelő helyet foglalna el komoly, tónusos naturalizmusával. Tájképei közül nem egy a színértékek kitünő megfigyeléséről tanuskodik. *Pállya* Celesztin gyüjteményéből a kisméretű tanulmányokat kell kiemelnünk. Frissen örökítik meg a magyar vidéki élet jeleneteit. *Kacziány* Aladár művészete viszont a női arcképekben jelentkezik a legjobb, a legelevenebb oldaláról. Flóra című képmásában a rajz melegebben szól hozzánk. Nagyobb kompozicioi közül a legtöbb régi ismerősünk.

Ybl Ervin.

*

A Műcsarnok szombaton délelőtt mutatta be

[illegible] hívott vendégeknek az őszi kiállítást. A bemutatón megjelentek között volt: *Petri* Pál államtitkár, *Kertész* K. Róbert h. államtitkár a kultuszminisztérium részéről, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Ugron* Gábor a Képzőművészeti Tanács elnöke, *Némethy* Károly tanácsnok, *Preszly* Elemér főispán, *Erdélyi* Lóránt alispán. A kiállítás a nagyközönség számára vasárnap délelőtt féltizkor nyilik meg.

—36 pengőig.

Rózsavölgyi nagy zenekari estéi. Világhírű dirigensek. Nagyszerű műsorok: *Bruno Walter* (Beethoven, Haydn, Händel), *Klemperer* (Beethoven, Mozart, Stravinsky), *Weisbach* (Mahler, Wagner), *Fischer Edwin* (János passio), *Blech Leo* (Schubert, Mendelssohn, Csajkovszky) *Frecoia* (Bach, Bartók, Franck).

Budapesti Hangversenyzenekar. Elnökkarnagy: *Zsolt I.* Népsz. bérleti est okt. 19. Z. ½9. Bach-est. Ének: *Gervay* Erzsi. Cembalo: *Láng* Erzsébet. Hegedű: *Hammer* és *Koromzay.* Trombita: *Borst.* Egyes jegyek, teljes- vagy csonkabérletek is kaphatók.

Friedman Ignác egyetlen zongoraestje nov. 7. Olcsó helyárak 1—8 pengőig.

Guglielmetti, a világhírű koloratúrdíva egyetlen ária- és dalestje nov. 10. Helyárak 2—12 P.

Huberman hegedűestje nov. 7. helyett nov. 11-én lesz. Műsoron: Bach, Beethoven, Tancieff stb. Mérsékelt árak: 2—15 P.

Mozart-est. Vezényel *Failoni,* nov. 13.

Rózsavölgyiről minden színházi jegy kapható. Az állami színházaké is: Opera, Nemzeti, Kamara.

*

„KONCERT" BÉRLET

a szezón 9 nagy hangversenye: *Urbano, Casals, Kreisler, Dohnányi* zongoraestje a Filharmónikusokkal, *Cortot, Journet,* Poldi *Mildner, Ravel, Szigeti.* Leszállított bérleti árak (18—96 P-ig). Kedvező fizetési feltételek (már havi 2, 3, 4 pengős részletre is). Koncert, IV., Váci-u. 23. Tel.: 884—64.

*

I. FILHARMÓNIAI HANGVERSENY.

Főpróba 25-én (Zeneak. ¼12), hangverseny 26-án (Opera ½8.). Vezényel: *Dohnányi Ernő* dr., közreműködik *Heimlich Lajos.* Műsoron *Mahler I.* Szimfónia, *Buttykay:* Rapszódia, *Weiner:* Katonásdi, *Liszt:* Es-dur zongoraverseny. Egyes jegyek, továbbá bérletek (8—18 P-ig) a Koncertnél IV., Váci-u. 23.

Színházak és mulatók műsora

Komédia Orfeum. (9). Kolumbus.

Steinhardt Színpad. (3/4 9, vasár- és ünnepnap d. u. ¾5 órakor.) Ma és minden este uj októberi műsor. Rahapatalai maharadsa vígjáték. A pupos bohózat. Ének és táncszámok.

Royal Orfeum. (½5, ½9) *Uj októberi műsor.*

HÉTFŐ ESTE

Opera. Nincs előadás.

Nemzeti Színház. (½8) *Sasfiók.*

Kamaraszínház. (3/4 8.) *Caruso vagy Rhamses.*

Vígszínház. (8.) *A gyógyszerész úr.*

Belvárosi Színház. Vasárnap d. u. ½4, és hétfő este 8 ó. *Meddig fogsz szeretni?* Halsáz I. 3 felv. vígjátéka. Fősz.: Titkos I., Varday L., Ihász L., Székely L., Lontay I.

Magyar Színház. (8.) *Zöld bárány.*

Király Színház. (8.) *Őfelsége frakkja.*

Fővárosi Operettszínház. (8) *Pillangó.*

Uj Színház. (½9.) *Az államügyész.* Bünügyi kaland 3 felv. Irta John Bradley. Főszereplők: Lengyel V., Eöry E., Zátony K., Baróthy J., Fülöp S.

FILM

* **(Mária nővér az Egyetemiek Mozijában.)** Vasárnap az *Egyetemiek Mozijában* (VIII., Horánszky-utca 20.) a *Mária nővért* játsszák, azonkivül kitünő burleszk filmeket és friss híradókat mutatnak be.

Filmszínházak műsora

Corso (Váci-utca 9. Telefón: Automata 87—4—62): Hétfőtől, október 12-től: Erich v. Stroheim és Constance Bennett: *Három ablak kelet felé.* Kémtörténet. — *Nawas* Két év Szumatra dzsungelében. — Előadások kezdete: 4, 6, 8, 10 órakor.

Corvin (József-körút és Üllői-út sarok Telefón: J. 389—88, 295—81): Október 15-től, csütörtöktől: Renate Müller az *Egy kis ballépés* főszerepében. — *Táncoló fatörzsek.* Ufa-kultúrfilm. — *Ufa-híradó.* — Előadások kezdete hétköznap: fél 6, fél 8, fél 10; vasárnap és ünnepnap: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Décsi Filmszínház (VI. Teréz-körút 28. Telefon Aut. 213—43, 259—52, 148—05): Nóti Károly legújabb németül beszélő bohózata: *Szerájkoi a cólya.* Siegfried Arno, Hans Junkermann, Ursula Grabley, Fritz Schultz. — *Fox- és Magyar híradók.* — Előadások kezdete: 4, 6, 8 & 10 órakor.

* **(Magyar grafikusok londoni sikere.)** A londoni „Commercial Art" ezévi modern reklámról szóló évkönyvében a „Modern Publicity — 1931" 17 nemzet közül *Magyarország az ötödik helyen szerepel sorrendben* és csak a reklám olyan vezető országai, mint Anglia, Franciaország, Németország és Ausztria előzik meg. Tizenöt grafikusunk szerepel a kiállításon harmine munkával, plakátokkal, hirdetésekkel, könyvfedelekkel, fotoreklámokkal, fotomontázzsal, reklámbélyeggel stb., névszerint *Berény* Róbert, *Bortnyik* Sándor, *Byssz* Róbert, csabai *Ékes* Lajos, *Csemiczky* Tihamér, *Dallos* Hanna, *Kaesz* Gyula, *Kmetty* János, *Kner* Albert, *Kozma* Lajos, *Lengyel József, Pécsi* József, *Repcze* János, *M. Szirmai* Ili, *Végh* Gusztáv. A magyar anyagot a „Commercial Art" felkérésére *Rosner* Károly, a „Magyar Grafika" szerkesztője bocsátotta az évkönyv szerkesztői rendelkezésére.

Lászlo Fülöp

U. 3727

wód
2

Pesti Hirlap Vasárnapja

1930. márc. 2.

(A legszebb magyar-
képek. Horthy M. és
feleségének arcképei és
Ő narcéppel.)

A nyitott ablakon át leszólott Veronhoz.

László Fülöp

U. 3843

Korai gondok c. rajzra repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja 1930 nov. 16.

Budapesti egyetemi Könyvtár

VI. 289

László Fülöp

U. 3911.

Kiss József arcképe
rajz-

Pesti Napló rajzos
mell. 1929. okt. 27.

mit geätztem Beil, der Holzschaft mit Krokodilleder überzogen. Türkisch.

753. **Két kriss,**

fahüvelyben. Sumatra. — ZWEI KRIESCHE in Lederscheide. Sumatra.

754. **Tőr,**

gazdag diszű, végén hajlott sárgaréz hüvelyben, csontmarkolattal. Indiai, XVIII. század. — DOLCH mit Messingscheide und Beingriff. Indisch, XVIII. Jahrh.

755. **Kriss,**

kristályfogantyúval. India. — KRIESCH mit Kristallgriff. Indien.

756. **Kétélü tőr,**

arannyal berakott pengével, vésett diszű fémfoglalattal ellátott vörös bársony hüvelyben, elefántcsontmarkolatta! Török, XVIII. sz. — DOLCH, Scheide aus rotem Samt mit gravierten Beschlägen ; goldtauschierte Klinge mit Elfenbeingriff. Türkisch, XVIII. Jahrh.

756/a. **Kard,**

bőrhüvely, aranybronzveretek és markolat. Empire stilusban. — DEGEN, Lederscheide, Griff und Beschläge aus Goldbronze. In Empirstil.

757. **Kétélü rövid tőr,**

elefántcsont markolattal, bőrhüvelyben. Alban, XVIII. sz. — DOLCH mit Elfenbeingriff, in Lederscheide. Albanesisch, XVIII. Jahrh.

László Fülöp

l.

Beetz 55. l.

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
ELNÖK

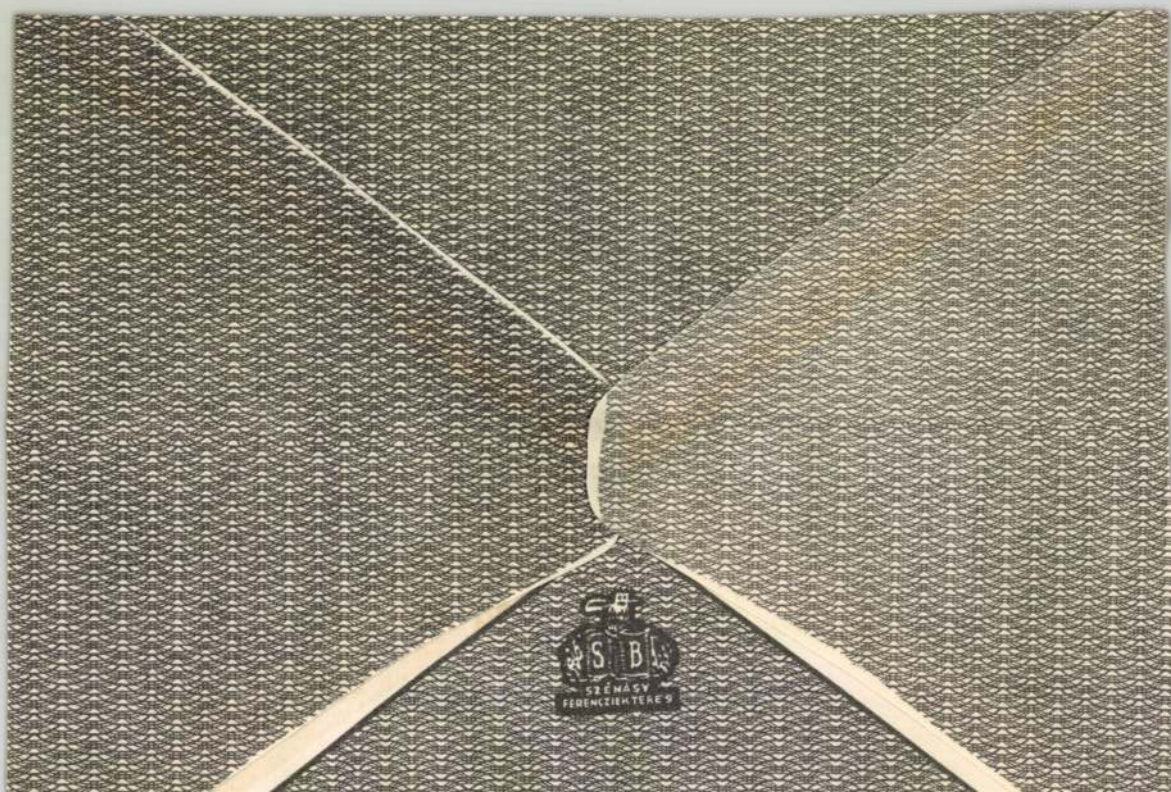
S B
SZÉKÁSY
FERENCZIEKTERÉS

László Fülöp

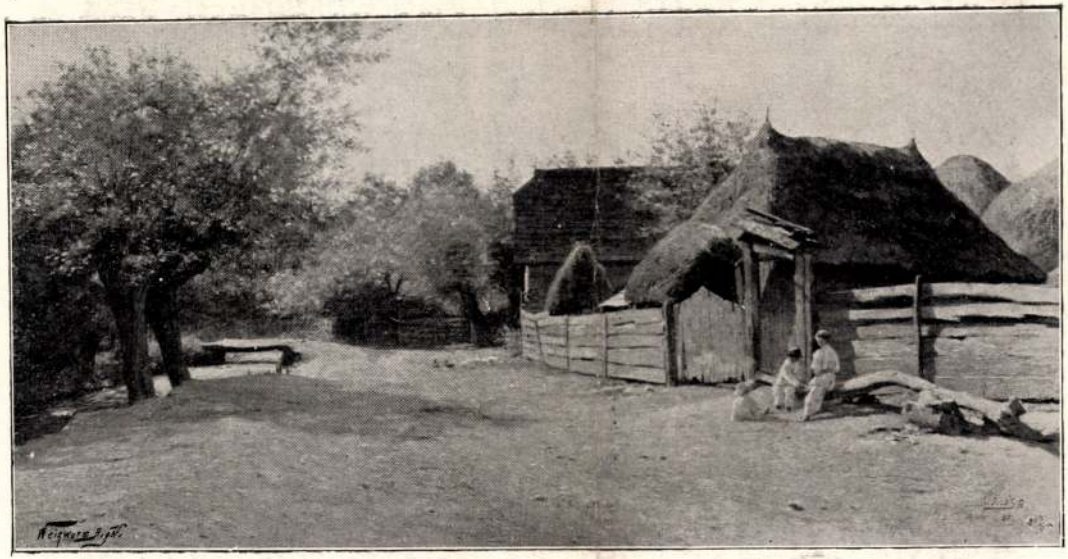

49. Edvi-Illés Aladár. falusi utcza.

Képzőmův. társ. 1897/98-
téli kiáll. tárgyn.

48. László Fülöp. teréz thurn taxis herczegnő.

— Én hozzám ne nyuljon, — hallatszott egy bátor női hang, — mert pofonütöm . . .

Az angol apa néhány lépést tett Mr. Monk felé és nyugodtan így szólt:

— Értjük az aggodalmát, uram. Az arany az öné. Elő kell kerülnie, és elő is fog kerülni. De egyre kérem: tegye zsebre a browningját, mert különben életveszélyes fenyegetés miatt fel fogom önt jelenteni, mihelyt parthoz érünk.

— Ezt megteheti, — felelte az amerikai. — De ebben a pillanatban a látszat önök ellen szól, valamennyiük ellen, és ha most nem élek a reám nézve még kedvező helyzettel, akkor bottal üthetem az aranyom nyomát. Ismételten felkérem az urakat és hölgyeket, jöjjenek közelebb és ürítsék ki zsebeiket, retiküljeiket!

Újabb általános megdöbbenés és felzúdulás. Össze-vissza kiabáltunk. A kapitány, aki eddig hallgatott, közbe akart lépni, de egyesek visszatartották. A többség engedett az erőszaknak és belenyugodott a kényszerhelyzetnek.

— Szóval, ön mindenáron börtönbe akar kerülni? — kérdezte ismét, nagy flegmával Monktól, az angol.

— Ne fecséreljük az időt, uram! Ürítse ki a zsebét. Itt, erre az asztalra, — felelte Monk.

Az angol vállat vont és minden további szó nélkül kirakta holmiját. S amikor végzett az amerikai, jobbkezében a browninggal, balkezével annak rendje s módja szerint megmotozta.

— Köszönöm, — mondta, majd az angol mögött álló egyik magyar utashoz fordult.

Az békés ember volt, tehát ő is eleget tett a felszólításnak. Őt is megmotozták. Persze, eredmény nélkül. Így esett ez még vagy öt emberrel, a svéd festőnővel is, akinek semmi kifogása sem volt a motozás ellen.

Utána Monk a legközelebb álló férfit szólította meg. De az utóbbi, — az ugyancsak Patrasban felszállott porosz tiszt, — keresztbetett karokkal, sápadtan állt és meg sem mozdult.

— Eszem ágában sincsen! — felelte németül. — Én nem ürítem ki a zsebemet, de még az erőszaknak sem engedek. Ha kedve van hozzá: lelőhet.

Az amerikai elképedt.

— Mit akar ez az ember? — kiáltotta magánkívül. — Egy szót sem értek németül!

Erre a tiszt, rossz kiejtéssel bár, de hibátlanul megismételte angolul előbbi kijelentését.

Mr. Monk piros arcán gúnyos mosoly futott végig.

— Most már értem, — mondta és újból nekitámaszkodott az ajtónak.

Mérlegelte, hogy mit kezdjen a tolvajjal. Mert biztosra vette, hogy a német tisztnél van az arany. Amiről egyébként mindnyájan meg voltunk győződve.

Ebben a pillanatban erős kopogtatás hallatszott az ajtó irányából, Mr. Monk háta mögül. Az amerikai egy-két másodpercig habozott, de azután mégis megfordította a kulcsot a zárban és félig kinyitotta az ajtót. A pikkoló surrant be rajta.

Amikor megpillantotta az izgalomtól remegő, sápadt, dúltvonású társaságot, meghökkent. Mi történik itt?

Ösztönszerűen magasra emelte jobbkezét. S ennek két ujja között csillogott valami.

— Az arany! Az arany! — kiáltottuk mindnyájan egyszerre.

Mindenki fellélekzett. S a rettenetes nyomást, amely mindnyájunkra ránehezedett, mintha elfujták volna. Még az angol is elfelejtette, hogy életveszélyes fenyegetés miatt börtönbe akarta juttatni Mr. Monkot.

Monk kitépte a pikkoló kezéből az érmet, nézte, nézte, és nem akart hinni a szemének. Végre, amikor meggyőződött róla, hogy csakugyan az ő aranya az, felkapta a fiút két karjába és gyerekes örömében háromszor megforgatta a levegőben.

Mindnyájan odasiettünk és körülálltuk a ringlispilt. Kíváncsiak voltunk, hogy mint tűnt el, illetve hogyan került elő a pénz? De nem kaptunk rá feleletet, egészen addig, amíg Monknak nem jutott eszébe, hogy erre nézve maga is megkérdezze a pikkolót.

— A salátástál alatt lévő szalvétán találtam, — volt a válasz.

Erre nyomban jelentkezett a kedves, öreg főpap.

— Igaz, most jut eszembe. Én tettem oda, hogy el ne kallódjék . . .

Az utasok részben elfoglalták régi helyüket, az asztal mellett, részben pedig, kisebb csoportokba verődve, tovább kommentálták az esetet. Érthető is. Hiszen a rejtély csak félig nyert megoldást. Miért tiltakozott a porosz oly határozottan az ellen, hogy őt is megmotozzák?

Szomszédnőm, a miniszter leánya, minden tetétoria nélkül, egyenesen megkérdezte a porosztól. Még pedig ugyanabban a pillanatban, amikor Mr. Monk is, barátságos mosollyal közeledett feléje. Bizonyára, hogy külön is bocsánatot kérjen tőle, mint ahogyan ezt általánosságban az egész társasággal szemben, már amugyis megtette.

A német elővette pénztárcáját, s annak egyik rekeszéből apró borítékot halászott ki. A borítékot óvatosan fölbontotta, majd, legnagyobb ámulatunkra kivette belőle — az elveszett és szerencsésen már egyszer megkerült aranyat.

Monknak szeme kezdett keresztbe állani. Előszedte ő is az aranyát, — mert hiába, mégis csak kettő volt belőle, — és odatette a másik mellé. Nem volt köztük semmi különbség. Ezen is, azon is a teknősbéka jobbra hajtotta a fejét, s balra a farkát.

— Disznóság! — szólt végül, magából kikelve Monk. Majd a tiszthez fordult: — Hol szerezte ezt a vackot, ha nem vagyok indiszkrét?

— Ott, ahol ön az önét, Mr. Monk. Filakopuloszná. Nekem is „unikum" gyanánt adta el. És most talán meg fogja érteni, hogy miért nem voltam hajlandó alávetni magamat az ön vizsgálatának!

Monk sem nem látott, sem nem hallott a dühtől. Káromkodott, ordított, követelte a kapitánytól, hogy forduljon vissza, azonnal Patrasba. S mikor végre belenyugodott abba, hogy ez lehetetlen, kijelentette:

— Nem baj. A legközelebbi kikötőben kiszállok és az első hajóval visszamegyek Athénba. Mert azt a pofont, amit annak a gazembernek szántam, nem engedem el neki.

— Önnel megyek, — helyeselte a porosz. — Én is tartogatok a számára egyet.

Ősvilág és jelenkor. Indiánfőnök mikrofonba szónokol.

Hosszu Márton, a pápa arcképfestője, a Vatikánban festett képeivel. XI. Pius pápa eddig két festőnek ült modelt. Mindkettő magyar származású. Az első László Fülöp, a második Hosszu Márton, aki a képen polgári ruhában áll az általa festett portrék mellett. A szemben levő nagy vászon: XI. Pius arcképe, mellette balról: őrgróf Arborio Mella di Sant' Elia, a pápa szolgálattevő kamarásának arcképe, a földön Cav. Fontana kamarai dékán arcképe. A pápa arcképe mellett áll őrgróf Arborio Mella, Hosszu Márton mellett pedig Cav. Fontana. A fénykép a Loggia Rafaelen készült

miután előbb megengedte, hogy szomszédnőm szemügyre vegye a pénzt. — Ez, kérem, unikum. S mivel szenvedélyes numizmata vagyok, Amszterdámból, ahol üzleti dolgom akadt, egyenesen idejöttem, hogy megszerezzem. Önnek bizonyára nem mond semmit. Pedig kincs ez, vagyont érő kincs! Látja rajta a teknősbéka képét? Egész rendes kis teknősbéka. Csakhogy nem ez a lényeg. De nem ám! Hanem az, hogy a teknősbéka a fejét kissé jobbra hajtja, a farkát pedig balra. Látja? Ez az! Ebből tudjuk meg, hogy ezt a pénzt Pheidon, Aegina-sziget királya verette Kr. e. a VII. században. Ilyen nincsen több a föld kerekségén. 1901-ben bukkant rá, ásatásai közben, a híres Furtwängler, egy csomó, ebből a korból való éremre. De *ezt,* ezt az unikumot, ezt egy egyszerű földmíves találta meg, néhány héttel később, amikor kíváncsiságból ő is kezdett ásni. Persze, nem is sejtette, hogy leletének mekkora az értéke! Néhány drachmáért eladta egy kereskedőnek, az meg továbbadta Filakopulosznak, a leghíresebb athéni érmekereskedőnek. Attól pedig én vettem meg. S most az enyém. Ne is kérdezze, hogy mennyit fizettem érte. Megtudhatná a feleségem és még kikaparná a szememet...

Nagyot nevetett az amerikai, mialatt mi megcsodáltuk a semmitmondó kis aranyat és, mivel az érdeklődés az egész asztalra átragadt, Mr. Monk engedelmével továbbadtuk, kézről-kézre. Ezalatt tudnivágyó kis szomszédnőm még rengeteg kérdést intézett az amerikaihoz, aki viszont boldog volt, hogy kitálalhatta egész numizmatikai tudományát.

Egyszerre észrevettem, hogy Mr. Monk nyugtalankodik. Jobbra, balra néz, szemléli az asztalt, idestova tologatja a poharait, felemeli a tányérját, majd átkutatja kabátja, mellénye zsebét. Végül, harsány hangon, de tréfásan, elkiáltja magát:

— Ha mindenki látta az aranyat, nagyon kérném az illető urat, aki netán szórakozottságból zsebrevágta, juttatná vissza hozzám, még mielőtt megfeledkeznék róla!

Jókedvű hahota követte ezt a felszólítást, de csakhamar lecsendesült a lárma, s a végén oly némán ült ott mindenki, hogy csak a szomszéd tálalóból hallatszott a személyzet sürgése-forgása. No meg, persze, a hajógép tompa moraja. Az arany sehogysem akart előkerülni. Mr. Monknak újabb, kissé idegesen előadott kérelmére sem. Önkéntelenül most már mi is emelgettük a tányérjainkat, ide-oda tologattuk a poharakat, egyik-másik még az asztal alá is nézett. Így tartott ez vagy tíz másodpercig. És mégis olyan volt, mint az örökkévalóság. De hiába! Az arany eltünt.

Az amerikai előrehajolt.

— Végtelenül sajnálom, — szólt édesen, — de ezek után kénytelen vagyok, sajátkezüleg megmotozni az egész társaságot!

Elképedtünk. Felzúdultunk. Előbb halk moraj, majd heves tiltakozás telítette a kis étterem párás levegőjét. Mindenki felugrott a helyéről. Monk is így tett. Az ajtóhoz sietett, — az egyetlenhez az étteremben — rázárta a kulcsot, elővette browningját és elkiáltotta magát:

— Senki, se ki, se be, amíg az arany elő nem kerül!

A felháborodásunk leírhatatlan volt. Megőrült ez az ember?

— Pimaszság! — kiáltotta valaki magyarul. — Mit akar ez a ripők? Ezt legfeljebb hatósági személy követelheti!

TOST és MOLNÁR BUDAPEST,
mű- és tájkertészek VII., István-út 50. sz.
Elvállalnak: **Kertek, parkok** tervezését, **alakitását,** rendezését és fenntartását, alkalmi és állandó **növénydiszitést, balkonok** kiültetését stb. stb.
Telefon 88-75. sz.

NOVÁK JÓZSEF SZOBRÁSZ
MŰTEREM: VII., AMAZON-UTCA 8.
TELEFON. TELEFON.
KÉSZIT: **épület-homlokzat, stucco-menyezet, kő- és műkő,** valamint **iparművészeti munkákat** minden stylnemben.

44877. lajstromsz. Grüder & Blank cég Berlinben. — Lefelé égő gázizzófénylámpa. (Képv.: Neufeld és Fenyő.)

—

44878. lajstromsz. Keller Charles Albert mérnök Parisban. — Kapcsolási berendezés elektromos kemencék elektródái számára. (Képv.: dr. Wirkmann, Meller és Bérczi.)

—

44882. lajstromsz. Prohászka János fémbutorgyáros Budapesten. — Ágyakhoz való sodronybetét.

—

44896. lajstromsz. Van den Bossche Henri elektrotechnikus és Van den Bossche Pierre vállalkozó Anversben. — Villamos jelzőberendezés menetben levő mozdonyok számára. (Képv.: Fehér D.)

—

44913. lajstromsz. Pöhlmann Hugó mérnök Budapesten. — Szellőző- és portalanitóberendezéssel ellátott központi fütés. (Képv.: Neufeld és Fenyő.)

—

44889. lajstromsz. Deutsche Gasglühlicht-Aktiengesellschaft (Auergesellschaft) cég Berlinben. — Becsapó gyujtás gázizzófény lámpákhoz, különösen invertlámpákhoz. (Képv.: Bernauer.)

—

44890. lajstromsz. Magyar fém- és lámpaárugyár r.-t. cég Budapesten. — Központi kapcsoló többágu gázcsillárok számára. (Képv.: dr. Wirkmann, Meller és Bérczi.)

—

44891. lajstromsz. Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság cég Ujpesten. — Fölfüggesztés villamos izzólámpák fémizzószálai számára. (Képv.: Bernauer.)

—

44992. lajstromsz. Jentzsch Robert Bruno mérnök Wienben. — Önműködő bevételező távbeszélőállomás.

—

44829. lajstromsz. Deutsche Gasglühlicht-Aktiengesellschaft (Auergesellschaft) cég Berlinben. — Berendezés gázizzófénylámpák, különösen invertlámpák meggyujtására. (Képv.: Bernauer.)

—

44934. lajstromsz. Gerő és Győry cég Budapesten. — Ablakzár. (Képv.: Meller.)

—

44935. lajstromsz. Andrew Railvay Safety Appliance Company cég Montgomerryben. — Biztonsági szerkezet sineken futó kocsik számára. (Képv.: Kelemen.)

—

44926. lajstromsz. Brondum Magnus Wilhelm mérnök Aarhusban. — Készülék világitóberendezések önműködő meggyujtására és kioltására. (Képv.: Takács.)

Szabadalmak gyakorlatba vételére vonatkozó ajánlatok.

Brunswick Refrigerating Company cég New-Brunswickben

„Gázszivattyu“

című, 37050. számu, 1906. április 7-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VI., Eötvös-utca 9.

Vincent Amadé István mérnök, Noisy-le-Secben

„Pneumatikus kerékabroncsok előállitására szolgáló gép“

című, 35685. számu, 1905. április 5-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

Batcheller Birney Clark mérnök, Philadelphiában

„Berendezés pneumatikus csőposta-berendezések szállitóhüvelyeinek felfogására“

című, 17725. számu, 1899. május 2-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös utca 9. sz.

Batcheller Birney Clark mérnök, Philadelphiában

„Szállitóhüvely pneumatikus csőposta-berendezések számára“

című, 17724. számu, 1899. május 2-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest,

---

Wedekind Károly mérnök, St.-Jean-sur-Merben

„Centrifugál-kompresszor“

című, 37329. számu, 1906. április 14 diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

MOLNÁR ÖDÖN MÉRNÖKI IRODÁJA · BUDAPEST · VII. JÓZSEF-KÖRUT 2. (RÁKÓCZI-ÚT SAROK)
NEMZETKÖZI INTERNATIONAL
PATENT SZABADALMAK PATENT
KIDOLGOZÁSA és ÉRTÉKESITÉSE
VÉDJEGYEK MINTÁK
IPARI UJDONSÁGOK.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1909. április hó 5-én Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

25348. Brüll Alfréd nev. Kármán és Ullmann (V., Bálvány-u. 22.) a VI., Szerecsen-utca 3813. hrsz. a. 3. em ház.

24856. Groder Kornél (VI., Szerecsen-utca 55.) az I., Dezső-utca 1314. hrsz. a. emeletes ház, ép. Schömer Ferenc.

25378. Cserháti Jenő nev. Nagy Virgil (II., Mész-u. 11.) a II., Aranka-utca 6189. hrsz. a. emeletes nyaraló.

25035. Lővei János (VIII., József-utca 15.) a III., Lőpormalom dülő 7877. hrsz. a. földsz. ház, ép. Schaffler István.

24837. Ifj. Orbán Gábor (VII., Erzsébet-királyné ut 121.) ugyanott földsz. ház, ép. Varga István.

25749. Hackspacher Ferenc (VI., Komáromi-utca 48.) ugyanott földsz. ház, ép. Mengl József.

22163 Szabó Kálmán (IV., Kossuth Lajos u. 1.) a Mohai-ut 146. sz. a. földsz. ház, ép. Buzadics József.

26816. Masznyik Gyula (I., Bártfai-ut 8.) ugyanott földsz. ház, ép. Fodor István.

27158. Helmrich János (II., Lövőház-utca 22.) az I., Kelenföld 13930/1. hrsz. a. földsz. ház, ép. Schmit Márton

24661. Schwechler János (III., Kaszás-utca 6605 hrsz.) ugyanott földsz ház, ép. Schaffler István.

23598. Appel Fülöp (VI., Röppentyü u. 27.) ugyanott földsz. ház, ép. Hölgye Antal.

26490. Engel Lajosné (VII., Kövér Lajos-u. 23.) ugyanott földszintes ház, ép. Porubszky Tivadar.

24527. Reichel és Heiszler nev. Bloch és Holitscher (VII., Akácfa-utca 50.) a X., Noszlopi utca 8514. hrsz. a. kovácsmühely.

23617. Krausz József (VIII., Illés-utca 13.) ugyanott toldalék épitésére vonatkozó tervek jóváhagyattak;

b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra:**

23578. Sáska Gedeon (IX., Tompa-utca 28.) ugyanott.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

KERTEK alakitását terv és költségvetés szerint, valamint **gyümölcsfák, diszfák, diszbokrok, rózsák** szállitását árjegyzék szerint elvállal: **Pecz Ármin** kir. udvari műkertész és faiskola tulajdonos **BUDAPEST, VIII., Kálvária tér 8 sz.**

Modern lakberendezési vállalat Specialista: angol és francia diszbutorok készitésében BÁCSKAI MIHÁLY műasztalos
Tervek, költségvetések dijtalanul. Budapest, IX., Lónyay-utca 25.

Védjegy ASBEST-PADLÓ Védjegy
Krumholz-féle Asbestpadlókészitő vállalat
Schönfeld és Balla
Budapest, VII., Hungária-körut 157.
Telefon 58—54.

Arany éremmel kitüntetve.
A jelenkor legmodernebb és legjobb padlója!
Elegáns, teljesen hézagmentes, melegtartó, tüz és viz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkivül tartós, könnyen tisztitható, fényesithető és beereszthető mint a tölgyfapadló.
Hézagmentessége folytán teljesen baktériummentes és azért gyermekszobák, kórházak, klinikák, iskolák padlójának burkolására különösen ajánlatos; a fapadlózatok hézagai a leghathatósabb terjesztői a különféle fertőző betegségeknek, mint a diphteritisnek, vörhenynek, tuberkulósisnak stb.
Régi kikopott fapadlók asbestburkolattal átvonva teljesen uj és elegáns és hygienikus padlókká lesznek.
Ugyszintén az asbestpadló a legalkalmasabb padlóburkolat üzletekben, gyárakban és minden más nyilvános helyiségekben.
Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend.
Prospektusokkal, mintákkal, készitett munkák jegyzékével és árjegyzékkel kivánatra szolgálunk.

20839. Kovács Géza (III., Lukács utca 2.) ugyanott.
27251. Özv. Rumpl Józsefné (III., Szentendrei-ut 24) ugyanott.
23727. Özv. Belay Mihályné (VIII., Tavaszmező-utca 1.) a VIII., Népszinház-utca 49. sz. a.
284724/1908. Jakopovits Lajos (I., Istenhegy 9773. hrsz.) ugyanott.
24539. Diamant Samu (IV., Deák Ferenc u. 23.) a VII., Dohány-utca 12. sz. a.
25344. Klapholcz Henrik (VI., Eötvös-utca 10.) ugyanott
27179 Pinkás Zsigmond (V., Bálvány-utca 11.) ugyanott
27180. Propper Samu (V., Váci-körut 58.) ugyanott.
25324. Bauer Henrik (VI Izabella-utca 66.) a III. Zsigmond-utca 110. sz. a. házra vonatkozó tervei jóváhagyatnak;

c) **jóváhagyásra ajánltattak:**

24893 Darmstädter Gyuláné az I. Aladár-utca 1359. hrsz. a.
281573 Kondor József a III. Táborhegy 2196. hrsz. a.
26791. Dr. Weinek József a II. Szilfa-utca 7050. hrsz. a.
25590. Neuschlosz Ödön a VI. Országbiró-utca 12. sz. a.
24822. Czipauer János a III. Petur utca 7526. hrsz. a.
27290. Tihanyi Gyula a VIII. Szigony-utca 6614. hrsz a.
24860. Kommer József a VIII Fhg. Sándor utca 5304. hrsz.
24858. Martiny Henrik a VIII. Szigetvári-utca 6588. hrsz. a.
27840 Meisslinger Róbert a VIII. Mária Terézia-tér 6216. hrsz. a.
23618. Haasz Lipót az V. Thurzó-utca 1251. hrsz. a.
25596 Kemény Gyuláné a VI. Béke-u. 71. sz. a.
25752. Kepes László dr. a III. Testvérhegy 3198. hrsz. a.
14130. özv. Tomas Ferencné a III. Lajos-utca 77. sz. a.
243617/1908. Borsos Ádámné a III. Seregély-utca 8. sz. a.
25257. Steinberger Ármin a VII. István-ut 12. sz. a.
25258. Altmann Lajos a VI., Szondy-utca 96. sz. a.
16125. Stricker Sándor a VI., Ambrus-utca 1548. hrsz. a.
25376. Ray Rezső a IX., Soroksári-ut 9587. hrsz. a.
23627. Politzer és Holzmann a X., Hölgy-utca 7364. hrsz a.
24869. Pilcz Ágoston a X., Apaffy-utca 8154. hrsz. a.
24884. Stiker Sebestyén a III, Zöldmáli-ut 5932. hrsz. a.
22420. Feszty Gyula az I., Lisznyai-u. 1275. hrsz. a.
16150. Koller Ruppert az I., Otthon-u 13015. hrsz. a.
26484. Wabitsch Lujza a VII., Hermina-ut 1794. hrsz. a.
25349 Müller J. L a IV., Koronaherceg-utca 511 hrsz. a.
25253. Propper Ede X, Lónyay-utca 9301. hrsz. a.
23290. Hazai kőolajipar r. t. a X., Gyömrői-ut 8555. hrsz. a.
22161. Faber testvérek a II, Bimbó-utca 6261/b. hrsz. a házra vonatkozó tervei.

d) **gépekre és felvonókra:**

25110. Sperling Jenő (VII., Rózsa-utca 3215. hrsz)
23593. Ohrenstein Henrik (VI., Andrássy-ut 112.)
12785. Jancsó Dezső (VIII., Horánszky-u. 17.)
15724. Rohrmann János (VII., Sajó-ntca 5.)
12788. Firtkó József (VIII., Óriás-u. 6.)
28377. Mátrai és tsa (III, Ujlaki rakpart 4732. hrsz.).
24841. Mocsonyi Antal (V., Erzsébet-tér 18.).
24222. Reichenberger Károly (VIII., Kender-utca 34.).
16828. Knuth Károly (VIII., Trefort-utca 5400. hrsz).
26227. Langer E. és fia (IV., Váci-utca 70.).
23705. Horvát Ákos (VII., Bethlen-utca 21.).
23552. Máv. gépgyár (X., Kőbányai-ut 25.).

e) **elutasittattak:**

25587. Elek Benő a VI., Gömb-utca 34. sz. a.
20947. Gassner Dávid az V, Váci körut 15. sz a.
17881. Román Miklós a VIII., Losonczi utca 6605 hrsz. a.
24509. Gurás József a X, Maglódi-ut 8384. hrsz. a.
11951. Dick Vilmos a VIII., Madách-utca 7. sz. a
21525. Szaurász A. cég a VIII., Losonczi-utca 17. sz. a.
19204. Magyar Siemens Schuckert r.-t. az V., Rudolf-rakpart 8. sz. a. házra vonatkozó tervei.

Pályázatok tervkészitésre.

Törvénykezési épület és fogház tervezés Kézdivásárhelyt. A Kézdivásárhelyen emelendő törvénykezési épület és fogház terveinek elkészitésére pályázat hirdettetik. A pályázat általános és országos. Az épités programmja, valamint a teleknek helyszinrajza az igazságügyministerium segédhivatali főigazgatójától átvehető. A pályatervek 1:200 mértékben készitendők, még pedig minden emeletsornak egy-egy alaprajza, az épületek egymástól eltérő 2—2 homlokzatáról külön rajz és a tervezet megértéséhez szükséges metszetrajzok. Távlatrajzok nem készitendők. A tervrajzok beüvegezése mellőzendő. A tervezethez köbtartalom szerint számitandó átlagos költségvetés és egy műleirás melléklendő. A köbtartalom a pincefenék vonalától a párkány felső éléig számitandó s a törvénykezési épületre egy köbméterre 17·00 k., a fogházra 13·00 k. egységár veendő fel. Az épités összköltségei 750.000 koronánál többre nem rughatnak, ez összegben a telekrendezés költségei nincsenek belefoglalva. A pályatervek névaláirással ellátva és lepecsételve junius 1-én déli 12 óráig a m. kir. igazságügyministerium segédhivatali főigazgatójának nyujtandók be. A már benyujtott tervek vissza nem vonhatók. A pályaterveket öt tagból álló bizottság bontja fel és birálja el. Ez a bizottság, amelynek határozata végérvényes és meg nem felebbezhető, következőképen állittatik össze: a) az igazságügyministerium kebeléből két tag, b) a kereskedelemügyi minister részéről egy műszaki tisztviselő, c) az igazságügyminister megbizásából egy épitész, d) a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet kebeléből meghivandó egy tag. A pályatervek a benyujtástól számitott 1 hónapon belül biráltatnak meg. A viszonylag legjobbaknak talált pályatervek dijazására ki van tüzve: első dij 2000 k., második dij 1500 k., harmadik dij 1000 kor. A pályamüvek a birálat megejtése után egy héten át a Magyar Mérnök- és Epitész-Egylet helyiségében a birálati jegyzőkönyv egy másolatával együtt közszemlére fognak kiállittatni. A nem dijazott pályaművek a kiállitás bezárása után a benyujtáskor kapott elismervény visszaszolgáltatása ellenében az igazságügyministerium segédhivatali főigazgatójától a pályázat eredményének kihirdetésétől számitott hat héten belül visszavehetők.

Városház tervezés Karcagon. Karcag r. t. város tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a meglevő városház ujjáépitési tervének elkészitésére. A pályatervek benyujtási határideje julius 1-ső napja. Pályadijak: I. dij 1200 korona, II. dij 800 korona, III. dij 400 korona. A dijazandó tervek a város tulajdonában maradnak. A részletes pályázati feltételeket, a tervezési programmot és mellékleteit kivánatra dijtalanul küldi meg a polgármesteri hivatal.

A debreceni izr. templom tervpályázata. A debreceni izr. hitközség március 28-án döntött a Deák Ferenc-utcában épitendő temploma tervpályázatán beérkezett müvek felett. A hitközség elfogadta a biráló bizottság előterjesztését, mely a nyolc pályamü közül a 600 koronás első dijat László testvérek budapesti müépitészek nagy és három kisebb hatszög jeligéju tervének, a 400 koronás második dijat pedig Gyárfás Antal budapesti épitész „Bizanc“ jeligéju tervének itélte oda. Dicséretben részesültek „Törvénytábla“, és „Jehova“ jeligéju tervek.

Kutfelépitmény tervezése Jászberényben. Jászberény város tanácsa tervpályázatot rendezett a buzapiacon furt Pintér-féle artézi kut felépitményének tervére. A pályázaton nyolc pályamü vesz részt, melyek felett legközelebb dönteni fog a városi tanács.

Lejáró tervpályázatok.

Ápr. 10. Eperjes város polgármestere: kórház tervezés. Kiviteli költség 400.000 kor. Dijak: I. 1000 kor., II. 600 kor., III. 400 kor. Megvételi dij 250 kor. (9.)
„ 15. Makó város tanácsa: tervpályázat a városház átalakitására. Dijak: I 1000 k, II 500 k. Megvételi dij. 200 k.
„ 27. Magyar Mühely és Raktártelep R. T. Budapest: lakóház tervezés Dijak: I. 1500 k, II. 1000 k., III. 800 kor. Megvételi dij 500 kor. (3.)

KOHN ÉS FRIED UJPEST.
Tetőlemez-, vegyi termék és „GROSSOL“-gyár.
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 18.
Vállalunk és készitünk:
Fedéllemez-fedéseket, zsindelytető-átfedéseket
legjobb kivitelben, teljes garanciával.

Fényképészet és müsokszorositás.
BIRÓ PÁL
Budapest, I., Uri-u 19.
Telefon szám 108—15
Elvállal mindenféle fényképészeti munkát és sokszorositásokat a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban.

nek valamivel több, mint *egynegyedrésze* folyt be. Csaknem éppen úgy, mint a mult évi Téli kiállításon.

A leglehangolóbb azonban megint csak az, hogy az eladó műveket kiállított *125 művész* közül *62-en* semmit sem adtak el, azok között pedig, akik eladtak, a befolyt vételárak annyira megoszlottak, hogy csak *18 művész* kapott *2000 koronánál* nagyobb összeget, 45-en ennél kevesebbet, s még ezek közül is *21-en 400 koronát* és kisebb összeget kaptak! Továbbá, hogy a rendes kiállításból mindössze csak *32 műnek* a vételára haladta meg az *1000 koronát*, a többi, vagyis *74 mű* vételára *1000 koronán alól* s még ezek közül is *48 műé* a *400 koronán is alól* maradt!

Ez a legszomorúbb bizonyítéka annak, hogy a magyar művészek *magasabb irányu törekvéseinek* még egyáltalában nincsen talaja a közönség körében, már pedig az elvitathatatlan, hogy mindaddig, amíg ebben az irányban valami örvendetesebb fordulat be nem következik, a művészet igazán egészséges fejlődéséről még csak nem is álmodhatunk! Kizárólag állami támogatással ugyan még művészet soha és sehol igazán nagygyá és izmossá nem fejlődhetett . . .

Művészeti hírek.

— **A Lietzenmayer-kiállítás.** Mire e sorok napvilágot látnak, már megnyilt a Műcsarnok termeiben *Lietzenmayer* Sándor hátrahagyott műveinek kiállítása, melynek rendkívül érdekes, tanulságos és gazdag anyaga két nagy és két kis teremben van elrendezve. Ezzel kapcsolatban egyik kis teremben a nemrég oly szomoru véget ért *Györök* Leó vagy 65 olajfestménye és 30 akvarellje van kiállítva. A tárlat iránt már pénteken — a sajtó és művészek számára föntartott napon — is nagy volt az érdeklődés, úgy, hogy mindakét tárlatból már igen sok rajz, vázlat és kész kép elkelt. A kiállítást 9-ikén délelőtt özv. *Lietzenmayer* Sándorné is megtekintette *Sikorska Zsolnay* Julia társaságában. Érdekes a tárlat plakátja, melyen Lietzenmayer egy, Szent-Erzsébet című festményéhez készített szénrajza van pompásan reprodukálva. A kiállítás naponta 9—5 óráig látható 60 fillér belépődij mellett.

—

— **A koronás sorsjáték húzása.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Téli Kiállításán rendezett koronás sorsjátéknak az igazgatóság és politikai biztos jelenlétében február 8-ikán délután 5 órakor volt a huzása, melynek eredménye a következő: Az I-ső nyeremény: Mannheimer Gusztáv „Vágvölgyi motivum“ című olajfestménye a 63. számu, a II-ik nyeremény: Szenes Fülöp „Hadjáraton“ című olajfestménye, a 359. számu és végül a III-ik nyeremény: Ipoly Sándor „Ablak előtt“ című vízfestménye a 764. számu sorsjegyre esett. A nyeremények a Társulat titkári hivatalánál az eredeti sorsjegy átadása ellenében bármikor átvehetők.

—

— **A magyar művészet a párisi kiállításon.** Művészkörökben — mint értesülünk — nagy kiváncsisággal várják az illetékes juryk által a párisi kiállítás magyar képzőművészeti osztálya számára kiválasztott művek jegyzékének a közétételét ugyannyira, hogy hír szerint több művész irásbeli kérelmet intézett a párisi kiállítás magyar kir. kormánybiztosságához aziránt, hogy a kiszemelt művek jegyzéke mielőbb nyilvánosságra hozassék, sőt — amennyiben lehetséges — a művekből a Műcsarnokban próbakiállítás rendeztessék. Így ugyanis a művészek összességének, a sajtónak és a közönségnek is alkalma nyílnék együttesen megismerni azokat az alkotásokat, melyek a magyar képzőművészetet a párisi kiállításon képviselni fogják. A kormánybiztosság remélhetőleg teljesíteni fogja a művészek méltányos kérését.

—

— **A Nadányiné-ösztöndíj nyertese.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatósága február hó 8-dikán tartott ülésén az 500 koronás Nadányiné-féle ösztöndíjat *Nagy* Zsigmondnak, a Benczur-féle mintaiskola tagjának ítélte oda. A talentumos fiatal művésztől a most bezárt Téli Kiállításból a kormány számára is vásároltak meg egy szép rajzot.

—

— **Szobrászok tiltakozása.** Több izben megemlékeztünk már a Szent István-bazilika relief-pályázatáról, amelyet a bazilika építőbizottsága legutóbb a fölkért művész-szakértők teljes mellőzésével úgy döntött el, hogy három pályázó: *Damkó* József, *Führer* Rikhard és *Mayer* Ede, közül az utóbbinak a munkáját fogadta el kivitelre. A „Magyar Képzőművészek Egyesülete“ szobrászati szakosztálya február 8-ikán ebben a tárgyban *Zala* György elnöklése mellett népes ülést tartott, amely határozottan és erélyesen állást foglalt az építőbizottság önkényes eljárása ellen, amelynek első eredménye az volt, hogy *Ráth* György, a bizottság elnöke, a művészeken ejtett sérelem következtében elnöki állásáról lemondott. Az ülésen határozatba ment, hogy a szakosztály tiltakozó memorandumot ad be a

székesfőváros közgyüléséhez és kéri a bizottság sérelmes és önkényes elhatározásának megsemmisítését, annyival is inkább, mert a bizottság ezzel a határozatával a pályázati föltételek egyik pontját is megsértette, mely határozottan kimondja, hogy a pályázat eldöntésénél a szakértők nem mellőzhetők. A memorandum kidolgázásával *Telcs* Edét, a szakosztály jegyzőjét bízták meg.

—

— **A Szegedi Képzőművészeti Egyesület** — mint bennünket értesítenek — e hó 8-ikán választmányi ülést tartott Stelczel Frigyes elnöklése mellett. A zárszámadások jóváhagyása és a költségvetés megállapítása után az Egyesület ez évi programját állapították meg, mely szerint a Szegedi Képzőművészeti Egyesület az 1900. évben két kiállítást rendez és pedig egy tavaszi kisebbet, Vastagh György festőművész közreműködésével, melyen nem lesz a magyar művészek összesége képviselve. E kiállítás április hó 2-ikán nyílik meg és tart ugyan e hó végéig. A második, vagyis őszi kiállítás rendezése, mint már többször volt alkalmunk említeni, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat közreműködésével jön létre. E tárlat rendezésénél elvül tartotta szem előtt a Szegedi Képzőművészeti Egyesület, hogy azon személyválogatás nélkül minden magyar művész résztvehessen, ha számottevő munkát produkál, mert az Egyesület törekvése, hogy a művészeti pártokon kivül állva minden magyar művész érvényesülésének utat nyisson. A választmány tudomásul veszi, hogy az egyesület Szeged városa számára megvásárolta Csók István „Magdolna" című festményét, úgyszintén hogy a városi képtár egy másik szép művel is gazdagodott, Spányi Béla egy tájképével, melyet Ivankovits János rozsnyói püspök, az Egyesület tiszteletbeli tagja adományozott az Egyesületnek, azzal az intencióval, hogy ezt a városi képtár tulajdonába bocsássa át. Érdekes a választmánynak Stelczel Frigyes elnök indítványára hozott következő határozata, mely szószerint úgy szól: Hogy alapszabályaink 2. §-ában foglalt céljainkat városunk közönsége s Egyesületünk érdekében a leghatározottabban szolgálhassunk, a választmány egyhangulag kijelenti, hogy a magyar képzőművészetet minden idegen befolyástól menten teljesen önállóan fogja támogatni és fejleszteni. Ez az elvi határozat szolgáljon úgy az elnökségnek, mint az igazgatóságnak az egyesületi ügyek vezetése körül zsinórmértékül.

—

— **László Fülöp kitüntetése.** Ő felsége a király megengedte, hogy *László* Fülöp, a nagyhírű arcképfestő a szász-weimar-eisenachi „Wachsamkeit oder vom weissen Falken" című házirend I. osztályu lovagkeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

—

— **A Prado és az Eremitage képei.** A madridi Prado és a szentpétervári Eremitage legszebb képeinek az igazán művészi reprodukcióiból rendezett kiállítást az Országos Képtár két termében *Térey* Gábor dr., a Képtár tudós őre, aki már eddig is nagy hálára kötelezte a közönséget az általa rendezett hasonló természetü kiállítások által. Ezeknek a kiállításoknak szokatlanul nagy látogatottsága mindenképpen igazolta azt, hogy a közönség elismeréssel van *Térey* Gábor dr. buzgolkodása iránt, akinek az a törekvése, hogy lassankint a kontinens legnevezetesebb gyüjteményeiben lévő mesterművekkel megismertesse az érdeklődőket. Hallottunk ugyan olyasféle megjegyzéseket is, hogy a reprodukciók helyett kívánatosabb volna az eredetieket bemutatni. Hiszen kívánatosnak kívánatos volna, de aki a viszonyokat ösmeri, az tisztában lehet vele, hogy arról, hogy például a Prado vagy az Eremitage a gyüjteményeiben lévő régi mestereket átengedje, még csak álmodni sem lehet. Éppen azért ismételten hangsúlyozzuk, hogy csak őszinte elismerésre és hálára vagyunk kötelezve Térey Gábor dr.-nak azért, hogy alkalmat ad nekünk arra, hogy a művészettörténet leghíresebb festményeit az eredetiek híján legalább reprodukciókban megösmerhetjük. Az érdekes kiállítás, mely 175 számból áll, ingyenes s minden szerdán, pénteken és vasárnap tekinthető meg. A tárgymutatót is a kiállítás rendezője állította össze szakszerü történeti bevezetéssel és értékes magyarázatokkal. Ennek a kiállításnak a bezárása után ugyancsak az Országos Képtárban nemzetközi grafikai kiállítás lesz, mely szintén rendkívül érdekesnek igérkezik.

—

— **A székes-főváros párisi képei.** Megírtuk már, hogy a székes-főváros a párisi kiállításra több képet rendelt, amelyek közül eddig négy készült el: a Mednyánszkyé, Olgyayé, Szlányié és Mihaliké. A székes-főváros képzőművészeti bizottsága egyizben már foglalkozott ezekkel a festményekkel s bár elrendelte a képek átvételét és kifizetését, aziránt nem tudott megállapodásra jutni, vajjon el is küldje-e őket a párisi kiállításra, mert, bár a képek *művészi becsét* elismerte, egyuttal kijelentette, hogy a székesfővárosnak *nem erre van szüksége*. A bizottság tehát február 3-ikán ebben az ügyben újabb ülést tartott, melynek lefolyásáról az alábbi tudósítással számolunk be:

Az ülésen Matuska alpolgármester elnökölt. A bizottságnak majdnem valamennyi tagja fölszólalt. Busbach Péternek az a nézete, hogy a főváros tartsa meg a képeket, ha már megrendelte őket, fizesse is ki az árukat, de ne küldje ki a párisi kiállításra, mert nem szerez velük dicsőséget a magyar festőművészeknek. Ugyanebben a véleményen volt Légrády Károly is, aki a legjobb akarat mellett sem tud műbecset fölfedezni a festményekben. — Wagner Géza azt hiszi, hogy egy kis javítással lehetne segíteni a képeken s ki is lehetne küldeni a kiállításra. Egyuttal helyteleníti azt a rendszert, amelyet a főváros eddigelé a képek megszerzése dolgában követett. Alkalmasabb és célszerübb volna, ha a bizottság fölkérné a Képzőművészeti Társulatot, hogy a Műcsarnokban rendezendő kiállításai alkalmával értesítse a művészeket, minő képeket óhajt a főváros és a bizottság a kiállított képek közül szabadon kiválaszthatná azokat, amelyeket megfelelőknek talál. — Faller Ferenc tanácsos azt mondja, hogy fizessék ki a képek árát, de ne küldjék ki Párisba. — Benczur Gyula és Steindl Imre elég jóknak tartják a képeket s ajánlják is elküldésüket. Így nyilatkozott Heuffel Adolf középítési igazgató is. — Matuska Alajos alpolgármester a képek legfőbb hibájául azt rója föl, hogy az a borongós hangulat, mely átvonul rajtuk, nem felel meg a mi éghajlatunknak, és éppen nem alkalmas arra, hogy az idegenek kíváncsiságát fölkeltse Budapest iránt. — Végre is szavazásra került a dolog, s a bizottság 4 szóval 3 ellen abban állapodott meg, hogy a kiállítási bizottságnak a képek elküldését fogja javasolni. A párisi kiállítás végrehajtó-bizottsága jövő ülésén dönt a képek sorsáról. Ez a bizottság a fönnebbi határozattól függetlenül és végérvényesen dönt.

A multkor minden megjegyzés nélkül közöltük a képzőművészeti bizottságnak a szóban forgó festmények körül kifejlődött vitáját, amelynek hangja és a vita kapcsán kifejtett nézetek minden kommentárt fölöslegessé tettek. Most azoban azt látjuk, hogy a dolog kezd elmérgesedni s miután itt négy kiváló és elösmert művésznek úgyszólván *művészi becsületéről* van szó, nem hallgathatjuk el abbeli nézetünket, hogy a kérdés eldöntésére sem a székesfőváros képzőművészeti bizottságát, sem a párisi kiállítás végrehajtó bizottságot illetékesnek el nem ösmerhetjük. Legjobb szeretnők, ha az illetékes körök a kérdés megoldását a párisi kiállításnak *kizárólag művészekből álló* festészeti szakjuryjére bíznák, amely véleményt mondana a képekről és bizonyára elégtételt szolgáltatna a művészi reputációjukban megsértett művészeknek.

—

— **A magyar építőművészet sérelme.** Az osztrák és magyar bank főtanácsa annak idején elhatározta volt, hogy a budapesti főintézet számára új palotát emeltet, melynek céljaira megvásárolta az Ujépület telkeinek egyikét. Azóta a magyar építőművészek napról-napra várták a tervpályázat kiírását s így annál nagyobb meglepetést keltett körükben az a hír, hogy a főtanács minden pályázat mellőzésével Fellner és Hellmer *bécsi* építészeket bízta meg a budapesti bankpalota tervezésével. A magyar építőművészek gárdája, mely csak legutóbb is a Szépművészeti Múzeum, a tőzsde-palota és a telefon-palota pályázatán oly fényes sikerrel állotta ki a tűzpróbát, nem érdemelte meg ezt a méltatlan mellőzést, amely ellen — mint hírlik — a magyar építészek erélyes tiltakozásra készülnek.

—

— **Munkácsy »Honfoglalás«-a.** Az állandó országház építészeti tanácsa február 7-ikén tartotta IX. ülését Széll Kálmán miniszterelnök elnöklete alatt az uj országház üléstermében. A tanács tagjai közül megjelentek: Tarkovich József alelnök, Szápáry Gyula gróf, Szápáry István gróf, Széchenyi Béla gróf és Ráth György a főrendiház részéről; Perczel Dezső, Csávossy Béla, Tisza Kálmán, Podmaniczky Frigyes báró, Horánszky Nándor a képviselőház részéről, Rupp Imre a közmunkák tanácsa és Rózsavölgyi alpolgármester a székes-főváros részéről. Azonkivül résztvettek az ülésen Hauszmann Alajos és Steindl Imre műépítészek, valamint Klebelsberg dr. Kuno mint jegyző. Széll Kálmán miniszterelnök üdvözölte az egybegyülteket, majd több kisebb ügy elintézése után áttételek az ülés főtárgyára. Ez az ülés volt ugyanis hivatva — közvetlen benyomás alapján — dönteni az iránt, hogy Munkácsy „Honfoglalás"-a az új parlament üléstermében elhelyeztessék-e? A bizottság tagjai egyértelmüleg elhatározták, hogy *Munkácsy Mihály alkotása el nem helyezhető a teremben*, mivel a szépen megmunkált falat teljesen elfödi és hosszasan elnyuló nagy méretei éles ellentétben állanak a terem fölfelé törő góth alapstílusának. Minthogy a képnek megfelelő nagy falsík nincs az új országházban, ott egyáltalán helyet nem nyerhet. A tanács intézkedni fog, hogy a kép esetleg a szépművészeti palotában legyen elhelyezhető.

—

— **Magyar festő a pápánál.** XIII. Leó pápa az utolsó évtizedben egyetlen festőművésznek sem engedte meg, hogy természet után lefesse. A pápa azonban most kivételt tesz *László* Fülöp festőművész hazánkfiával, a külföldi udvarok kedvelt festőjével szemben. A szent atya ugyanis megengedte Lászlónak, hogy természet után lefesse. László, aki legutóbb pár hetet Budapesten töltött, a napokban utazott el Rómába, hogy ő szentsége arcképét elkészítse. László hosszabb időt tölt Rómában, ahol dr. Fraknói Vilmos püspöknél fog lakni. László a római pápáról festendő egyik képét a szentév alkalmából ajándékul a magyar nemzetnek szánta.

—

— **Magyar fürdők látképei a párisi kiállításon.** A balneologiai társulat — mint értesülünk — megbízta *Bruck* Miksa festőművészt, hogy az ország legnevezetesebb 8 fürdőjének a látképét fesse meg a párisi világkiállítás balneologiai osztálya számára. A művész az ősz folyamán készített helyszíni tanulmányai alapján most dolgozik a végleges festményeken, melyek rohamosan közelednek a befejezés felé. A nyolc fürdő: Borszék, Siófok, Pöstyén, Margitsziget, Herkulesfürdő, Parád, Szliács és Trencsén-Teplic gyönyörü vidékeinek művészi ábrázolása reménhetőleg nagy propagandát fog csinálni Magyarország idegenforgalmának.

—

— **Benczur Gyula ezredévi festménye.** A kormány a milléniumi ünnepségek idején megbízta Benczur Gyula festőművészt, hogy örökítse meg azt a történelmi jelenetet, amikor a magyar országgyülés két háza a budavári királyi trónteremben bemutatja hódolatát a királynak A mester nyomban hozzáfogott a nagy művészi föladat megoldásához és a résztvevő államférfiak, főpapok, főrendek és képviselők arcképei közül számosat a természet után festett meg. Ezenkívül elkészítette a kompozició vázlatát, melyet Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár és K. Lippich Elek dr., a művészeti osztály vezetője, február 7-ikén tekintett meg. A kormány képviselői teljes elismerésüket fejezték ki a mesternek, akivel az óriási kép végleges kivitelére nézve közelebb állapodnak meg.

—

— **Andrássy Gyula gróf szobra.** Az Andrássy Gyula gróf emlékszobor-bizottság február 7-ikén Széll Kálmán miniszterelnök elnöklete alatt ülést tartott Zala György Podmaniczky-utcai műtermében. Az ülésen a kivitellel megbizott művészen kivül jelenvoltak az emlékbizottság részéről: Busbach Péter, Dessewffy Aurél gróf, Hauszmann Alajos műegyetemi tanár, Kussevics Szvetozár, Podmaniczky Frigyes báró, Ráth György, Szápáry Gyula gróf, Széchenyi Béla gróf, Tarkovich József államtitkár, Tisza Kálmán és Szalay Imre miniszteri tanácsos. A család részéről: Andrássy Gyula gróf és Andrássy Tivadar gróf. A miniszterelnökség részéről: Romy Béla dr. miniszteri osztálytanácsos, Hazay István dr. miniszteri segédtitkár és Klebelsberg Kunó dr. mint jegyző. A bizottság megtekintette Andrássy Gyula gróf életnagyságban formált agyagmintáját, valamint a talapzat két oldalát diszítő domborműveket, melyek a koronázási jelenetet és a berlini kongresszust örökítik meg. A miniszterelnök fölkérte a jelenvoltakat, hogy amennyiben észrevételeik volnának a művekre nézve, közöljék. A bizottság tagjai kijelentették, hogy a szobrot, nemkülönben a reliefeket úgy koncepció, mint kivitel szempontjából a művész egyik legszerencsésebb s legsikerültebb alkotásának tartják. Ennek alapján Széll Kálmán miniszterelnök konstatálta, hogy a művész a vele kötött szerződésnek kifogástalanul megfelelt és az emlékbizottság a bemutatott mintákat a végleges kivitel alapjául elfogadja. A művész még tudatta a bizottsággal, hogy az öntés augusztus végéig elkészül s a próbafölállítás október első felében megtörténhetik.

—

— **Telcs Ede terrakottái.** *Telcs* Ede, a fiatal szobrász-nemzedék eme talentumos és komolyan törekvő tagja, — mint értesülünk — legutóbb az Iparművészeti Társulat megrendelésére a kisebbméretü magyar genre-szobrocskának egész sorozatát fejezte be, melyek terrakotta-kivitelben a párisi kiállításon fognak szerepelni s bizonyára szép sikert szereznek alkotójuknak.

—

— **A kolozsvári Mátyás-szobor leleplezése** A kolozsvári Mátyás király szobor-bizottság a napokban Szvacsina Géza polgármester elnöklete mellett ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a szobor leleplezését ez év szeptember havában tartják meg. Addig a művésznek a szobor talapzata ad legtöbb gondot, mert Fadrusz a talapzatot fából el akarja előre készíteni, hogy a szobor fősz-mintáit arra ráállítva, megitélhesse az egész koncepció összhatását. Ehhez képest fog aztán ugy az elrendezésen, mint a talapzaton változtatni. Mihelyt ezzel elkészült, azonnal megkezdi a talapzat épitését, a mire mintegy hat hónapra lesz szükség. A bizottság a művész kijelentése alapján szükségesnek látta, hogy a nagy munkát adó leleplezési ünnepély előkészítéséhez már most hozzáfogjon, s a rendezés tervének főbb vonalaiban való kidolgozására Szvacsina Géza polgármester elnöklete alatt öt tagu bizottságot küldött ki, mely javaslatát még e hó folyamán elkészíti.

—

— **A főváros a párisi kiállításon.** A párisi kiállítás végrehajtó-bizottsága most veszi át a kiállításra készült műtárgyakat. A kiállítási tárgyakból, mihelyt azok mind beérkeztek, a tanács részben a régi városházán, részben pedig az Iparművészeti Múzeumban kiállítást rendez, hogy a város közönségének alkalma legyen Budapest kiállítását itthon is megszemlélni. Az Iparművészeti Múzeumban lesz látható a polgármesteri szoba, melyet nagy költséggel készíttetett a város, iparművészetünk fejlődésének bizonyítására. A régi városházán elsősorban azokat a festményeket állítják ki, melyeket a város egyes részeinek bemutatására a tanács készíttetett.

—

— **Az aradi Szentháromság-szobor.** A Budapesti Naplónak aradi levelezője a következőket írja: Az aradi Szentháromság-szoborbizottság véglegesen megállapodásra jutott Róna József szobrászművészszel a Szentháromság-szoborra vonatkozólag. A bizottsági ülésen, amely Salacz Gyula elnöklete alatt folyt le, jelen volt Róna József is. Salacz polgármester bemutatta a bizottságnak a művészt, akivel, mint azt elhatározták, a szobrot elkészíttetik, a bemutatott mintán két módosítást kérve. Egyik változtatás lenne, hogy

a szobor obeliszkjének csúcsáról a Szentlelket ábrázoló galambot vegye le és alkalmazza alacsonyabban, az Atya és Fiú alakjaihoz közelebb. A másik változást az teszi szükségessé, hogy újabb terv szerint a szobor nem a Ferenc-térre, hanem a színház Andrássy-tér felé néző oldalára kerül s így a tervbe vett gyepes magaslat helyett megfelelőbb lenne az eddigi kettőhöz egy harmadik lépcső. Róna József kijelentette, hogy amiről a bizottság meggyőzi, megteszi, de reméli, hogy viszont a bizottság is így fog viselkedni. Úgy tartja, ha a galambot leveszi, nincs az obeliszk fölépítésének értelme. A galamb betetőzése az obeliszknek s dogmatikus szempontból sem lehet ilyen formában ellene kifogás. A régi modoru Szentháromság-szobroknál, hol az Atya és Fiú alakjai magas oszlopon ülnek, a Szentlélek nem lehet tőlük nagy magasságban, ha csak az esztétika rovására valami póznaszerü alkotmányra nem tűzik. Ha nem madár alakjában ábrázolnák a Szentlelket, a magasba helyezés helytelen volna, de így nem. Meggyőződése, hogy ha a kivánt változtatást keresztülviszi, az elrontja a művészi formát. A galamb és az obeliszk csúcsa közé tervezett gömböt elejti s más architekturális megoldást keres. Helyesnek tartja a harmadik lépcsőt is. Salacz Gyula polgármester fölemlíti, hogy Rafael képein is a magasban van a Szentlélek. A bizottság a hozzászólások után úgy határozott, hogy a Szentlélek galambját meghagyja az obeliszk tetején s a harmadik lépcsőt is alkalmazza; ezenkivül még alig észrevehető talajemelést is, úgy, hogy a szobor az eredetileg tervezett 13.4 méter legyen. Az ügyben véglegesen a legközelebbi közgyülés határoz.

—

— **A karácsonyi iparművészeti kiállítás kitüntetései.** A Magyar Iparművészeti Társulat választmánya által kiküldött biráló bizottság *Ráth* György elnöklése mellett most döntött a karácsonyi kiállítás alkalmából kiadandó elismerő oklevelek és díjak fölött. E határozat értelmében: Társulati elismerő oklevelet kapnak: a *Beschorner* A. M. és fia műércöntő cég, a *Rapoport* és társai zománcoló vállalat, továbbá *Koralszky* Sarolta urnő (Német-Elemér) eredményes fáradozásáért, amelyet a háziiparszerüen üzött szövészetnek művészi irányban való fejlesztésében kifejt. Társulati 200 koronás díjat kaptak: *Forgó* és társa edzett színes ablakokért és üveg-mozaik munkákért és *König* Izidor asztalos a karácsonyi kiállítás sikerének előmozdításáért. Száz koronás jutalomdíjat kaptak *Guilleaumme* Margit és *Marks* Gizella szövőnők (Német-Elemér) értelmesen és jeles technikával készített szövött munkáikért. Az állami aranyérem tárgyában még nem érkezett le a miniszter döntése.

—

— **A modellek megrendszabályozása.** A Magyar Képzőművészek Egyesületének a szobrászi szakosztálya legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy kartelt létesit, mely szerint a modellek munkadíját óránkint egy koronában állapítja meg, s fölszólítja az összes szobrászművészeket, hogy a kartellbe belépjenek, melytől a modellviszonyok javulását és az utóbbi időben nagyon lábrakapott visszaélések megszüntetését várja.

—

— **A német császár arcképe.** Mi is megírtuk, hogy a német császár a „Deutschland“ nevü új hajó számára egy magyar művészszel, Ferraris Arthurral festeti meg arcképét. Berlinből most irják, hogy ez a hír téves, mert a „Deutschland“ számára készülő császári arcképet Noster L. udvari festő festi.

—

— **Egy szédelgő „egyesület“ gyászos vége.** Pár hónappal ezelőtt a „Műcsarnok“-ban is megemlékeztünk arról a szédelgő vállalatról, mely az Egyetemtéren levő Andrássy-palotában boltot nyitott és az „Első Magyar Műbarátok Egyesülete“ hangzatos cím alatt értéktelen olajnyomatok igérgetésével próbált tagokat gyüjteni. A „Műcsarnok“-on kivül már akkor az egész sajtó is fölhívta az illetékes körök figyelmét a szédelgő vállalkozásra, aminek az lett az eredménye, hogy úgy a belügyminisztérium, mint a fővárosi hatóságok is érdeklődni kezdtek az ismeretlen „egyesület“ iránt, melyről immár kisült, hogy nem is volt egyesület, hanem egy külföldi szédelgőnek magánvállalata. A IV. kerületi előljáróság a napokban jelentést tett az esetről a miniszternek, felelősségre azonban már nem lehetett vonni senkit sem, mert a gazda február elején becsukta a boltot s ösmeretlen vidékre távozott. Nem hagyott valami kellemes emléket maga után, mert a boltbért se fizette ki, s jó előre gondoskodott róla, hogy sok nagybecsü műtárgy ne maradjon hátra. Mindössze négy-öt csekélyértékü képet találtak az üres boltban.

—

— **Menzel Adolf nemesi címere.** *Menzel* Adolfot, az agg német művészt nemrég nemesi rangra emelte *Vilmos* császár s egyúttal a fekete sasrend lovagjává is kinevezte. A császárnak most az az ötlete támadt, hogy magával a művészszel rajzoltassa meg új nemesi címerét. Az öreg mester, mint Berlinből irják, már dolgozik a nemesi címere összeállításán és megrajzolásán, amely bizonyára a legművésziesebb címer lesz minden régi s új keletü címer közt.

—

— **Stevens-kiállítás Párisban.** Párisban e hó 5-én érdekes kiállítás nyilt meg az École des Beaux Arts dísztermében, ahol Stevens Alfrédnek, a világhirü flamandmesternek, 184 művét állították ki a francia festő-fejedelmek: Bonnat, Benjamin Constant, Besnard, Carolus Duran stb. Stevens eredetileg flamand származásu, de Párisban telepedett meg s egész művészetét a francia nők szerelmi poézisének dicsőítésére szentelte. Sajnos, ő maga is nagyon belekóstolt ebbe az életbe s most teljesen munkaképtelen. Az ő nevét viselő műtárlat tehát a mester segélyezését célozza.

—

— **II. Sándor cár szobra Bulgáriában.** Ferdinánd bolgár fejedelem pályázatot hirdet II. Sándor cár szobrára. Kívánja, hogy mellékalakok gyanánt a szabadító cár nagy, legkiválóbb tanácsadója, azaz a cár

fivére, továbbá Ignatyev, Gurko és Skobelev is mintáztassék a szobor körül. A relief-képek a török háboru kimagasló mozzanatait ábrázolnák. A pályázat határideje 1902 január 19-dike, Bulgária függetlenítésének huszonötödik évfordulója. A díjak 5000—1000 frank közt váltakoznak. A szobor ára körülbelül 300,000 frank lesz.

—

— **Egy érdekes művész halála.** *Felu* Károly hollandi festő a napokban meghalt Antwerpenben 80 éves korában. Az elhalálozott művész ritka nevezetesség volt a maga nemében. Kéz nélkül született, de kitartó szorgalommal annyira vitte, hogy jobb lábával megtanult festeni. Az antwerpeni festőiskolában nyerte kiképzését, hol jeles festményei mindig vevőkre találtak. Különös előszeretettel festett arcképeket, melyek hűségét és jellemző fölfogását nagyon dicsérik. Művészetének különösen sok híve volt az angol és amerikai utazók körében.

A szerkesztő üzenetei.

R. L., Budapest. Legyen szíves közelebbről meghatározni, milyen terjedelmü művet óhajt. A kisebb terjedelmüek ugyanis nem magyarázzák meg a részleteket, a nagyobb terjedelmüek pedig már bizonyos előkészültséget föltételeznek. De ha hajlandó kicsit várni, a nyár folyamán magyar nyelven fog megjelenni egy olyan mű, mely igényeinek minden valószínűség szerint meg fog felelni.

Egy figyelmes olvasó. *Budapest.* A kérdezett cikkely íróját addig nem nevezhetjük meg, amig ezt nekünk meg nem engedi. Már kérdést intéztünk hozzá s amint a válasz megjön, értesíteni fogjuk az eredményről.

Többeknek. Ismételten kérjük, szíveskedjenek minden néven nevezendő pénzküldeményeiket *nem a titkárság címére, annál kevésbbé névre,* hanem *Társulatunk számvevőségére* (VI., Bulyovszky-utca 2.) címezve beküldeni.

H. R. *Budapest.* A néhai özv. Nemes Nándorné grófnő hátrahagyott műveiből rendezendő kiállítás tiszta jövedelme a művészi nyugdíjalap gyarapítására van szánva. Ez az *első eset,* hogy Társulatunk ilyen irányban fordul a közönséghez s így reméljük, hogy a kiállításnak anyagi eredménye sem fog elmaradni, annál is inkább, mert a tárlat látogatóinak egy érdekes művész-egyéniséggel lesz alkalmuk megismerkedni. A kiállítás *március 3-ikán* nyílik meg.

M. H. *Szeged.* Sziveskedjék kiadóhivatalunkba fordulni, Andrássy-út 10., I. emelet. Onnan majd megküldik a hiányzó számokat.

R. F. *Budapest.* Társulatunknak az idén, a párisi világkiállításra való tekintetből, nem lesz nemzetközi kiállítása. De — mint mult számunkban olvashatta — alkalmasint Lenbach műveinek egy nagyobb kollekcióját fogjuk bemutatni, kapcsolatban a tavaszi magyar kiállítással. Az őszre pedig Lotz mester műveinek kollektiv kiállítása van tervbe véve.

Szerkesztőség:
Budapesten, Városliget, Műcsarnok.
Kiadóhivatal:
Singer és Wolfner Budapesten, Andrássy-ut 10. sz.

BUDAPESTI HIRLAP NYOMDÁJA.

Egy szép műterem külön bejárattal, lakószoba és fürdőszobával, kiadó április hó elsejétől. László-féle ház VII. ker., Pálma-utca.

Lietzen-Mayer Sándor

műveinek a kiállítása
február hó 10-én nyílt meg
a városligeti Műcsarnokban

Ugyanakkor nyílt meg
GYÖRÖK LEÓ
hátrahagyott műveinek
kiállítása.

László Fülöp: Arczképtanulmány.

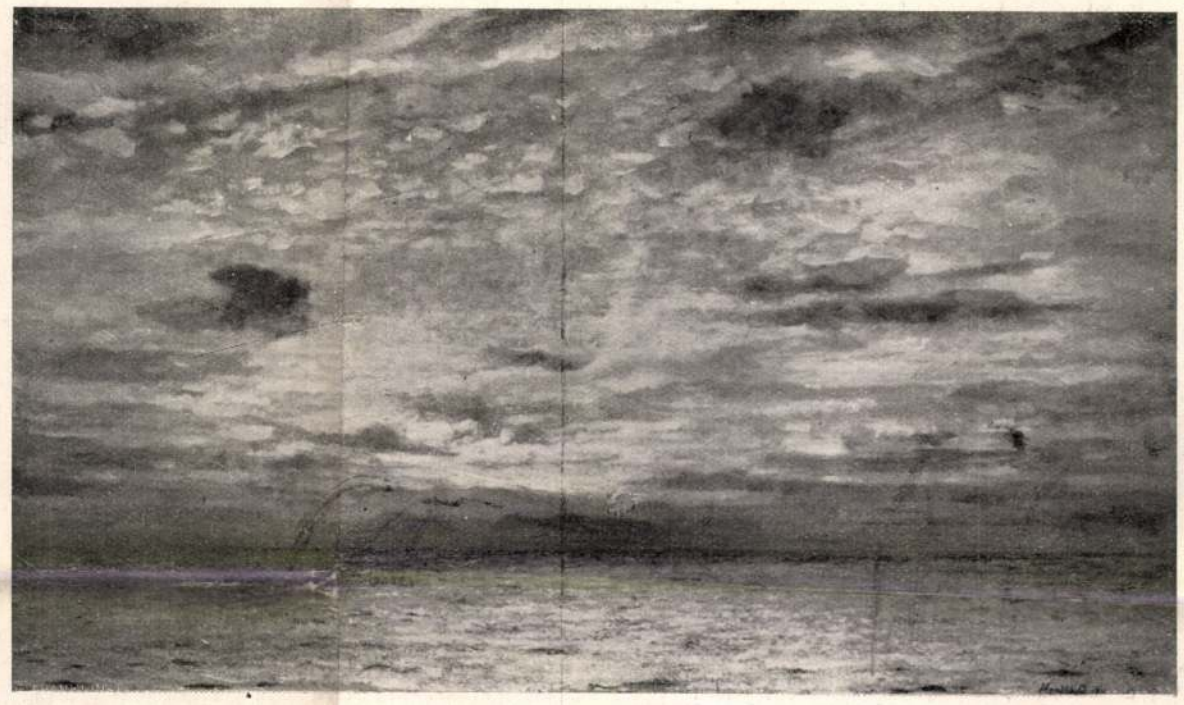

Mendlik Oszkár: Napkelte az Oczeánon.

Nádler Róbert: Mise után.

Szenes Fülöp: B. R. úrnő arczképe.

Telts Ede: Mellszobor.

Horváth Géza: Keresztelő Szt. János.

Horvay János: A budapesti Kossuth-szobor főalakja.

A «CZÉHBELIEK» KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

A SZIGET.

ELBESZÉLÉS. IRTA SZŐLLŐSI ZSIGMOND.

Vagy hatvan esztendővel ezelőtt élt egyszer egy ember, mondjuk, hogy Búnak hivták, a kire valóságos zápora szakadt a szerencsétlenségeknek és a csapásoknak. Ebben a hirtelen támadt orkánban egy. arasznyi idő alatt elveszített mindent, a mit szeretett, a mi öröme és tartalma volt az életének. Elveszítette a feleségét, a gyerekét, elveszítette a vagyonát és hogy tökéletes legyen sorsának borzalmassága: elveszítette még a hazáját is, a mely idegen hódító vérrel és könnyel borított prédája lett.

Az ember úgy érezte, hogy nagyon jó lenne meghalni. De nem halt meg, mert Istennek úgy tetszett, hogy életben maradjon és ez az ember nem olyan lélek volt, a ki a maga vágyát a jó Isten rendelete fölé teszi. Megerősítette magát abban, hogy a meddig élnie kell, élni fog és hogy egy lázadó percz elviselhetetlen keserűsége meg ne tudja hajlítani: — kezébe vette botját, táskáját és elment. El, minél messzebb, hogy ne lássa a földet, a mely csupa sír és csupa vér. Ne lássa a virágokat, a melyek könnyet harmatoznak. Ne hallja többé a nyelvet, a melynek minden szava mintha az ő egy-egy halálra ítélt édes testvére lenne. És ne hallja többé még az álmodó puszta szelet se, a mely bilincsek csörgését hozta.

Az ember tehát, a kit Búnak kereszteltünk el, hogy neve is legyen a csöndes alakban: elment és hogy ne legyen ott, a hol a szivének nem volt jó ott lennie, hogy hazája legmagasabb hegyeit se lássa, hogy soha se fajának egy gyermekével, se anyanyelvének egy szavával ne találkozhassék, hogy még soha egy olyan virágot se lásson, a milyen az otthoni kertekben és mezőkön terem, hogy még a sírok fejéhez állított fejfák is egészen más formájuak legyenek, mint az ő országa temetőiben: természetesen igen messzire kellett mennie. Ott kellett hagynia azt a világrészt, a melyben az ő hazája leterítve hevert, sőt ott kellett hagynia még azokat a világrészeket is, a melyekbe milliók gyászának hirét elvitte a részvét vagy a kiváncsiság. Ezt mind maga mögött kellett hagynia az elmenő embernek, hogy elég erős tudjon lenni a lelkében arra, hogy éljen.

Igy ment országokon át, világrészeken át, hol szárazföldön, hol hajón. Itt-ott meg-megállt, vajjon elért-e már oda, a honnan nem kell tovább zarándokolnia: de itt is, ott is akadt valami, egy vonás, egy hang, egy szó, a mi az emlékeztetés fullánkját szúrta a szivébe és az átnyilalló fájdalom azt mondta neki:

— Tovább! . . . Még tovább!

Igy aztán esztendőkbe telt, mig végre az ember letehette vándorbotját, mert megérkezett oda, a honnan nem volt miért tovább mennie. Ez a hely egy sziget volt az Oczeánban, a geografiában nem ismeretlen, de a világ számára annyira jelentőség nélkül való, hogy a végtelen vizet szántó hajók tömegéből csak egyetlen egy állt meg köves öblében, minden — tizennégy hónapban. Az hozott egy rakományt olyan dolgokból, a melyeknek a szükségét és használatát a távoli nagy világ életének ez egyetlen halk érintése ide is elhozta, itt is megismertette. E szigetet «Kámá»-nak hivták lakói és ama kevesek, a kik tudtak róla.

Az ember, a ki a tizennégy hónapban egyszer kikötő hajóval érkezett Káma szigetére, látta, hogy ez a hely az, a hol megmaradhat. Ide nem jő utána semmi és itt nincsen semmi, a mi szegény szivét az emlékeztetés csak egy kipattanó szikrájával is fölgyújthassa. Még a róna sikja, a hegyek oromvonala is egészen más volt, mint az otthoniaké, más a fű zöldje, más a fák formája, mások az állatok és a madarak, más, mint az otthoni házaké a furcsa kunyhók képe. A nyelv zengése, az ételek és az italok íze, minden más, a sópárás és növények sajátos illatával vegyült levegő, sőt — igen! — más volt az ég szine is és a csillagok sereglésének rajza és fényük remegése.

Az ember körülnézett a szörnyűségesen tökéletes, a minden enyhület nélkül való idegenségben és a szive dobbanásának olyan volt a hangja, mint a mikor a koporsóra ráteszik a födelet és erre a hangra azt válaszolta magának:

— Itthon vagyok.

A hajón megvásárolta magának azt, a mire tudta, hogy szüksége lesz és ezzel bevonult a szigetre, a melyen sokkal kevesebben laktak, mint a mennyien fértek volna. Barna bőrű őslakók, szelíd, igen jóindulatu és igen kiváncsi emberek, a szemük, még az öregeké is oly nyilt és oly bámész tekintetü, mint a gyermeké és néhány betelepült csupa férfi, a lelkében alkalmasint olyanforma, mint a mi emberünk. Mert ezek vonultak legbeljebb a sziget mélyébe, nyilván, hogy minél messzebb legyenek lélekzetétől is a világnak, a melyet elhagytak.

Még a hajóhoz se jöttek ki, hanem a benszülöttekkel küldötték oda a gabonát és gyümölcsöt, a mit termeltek, az állatbőröket, hogy eladják a kalmároknak és vásároljanak tőlük, a mire szükségük van. Ezek a betelepültek bizonyára szintén igen békés és összeférő életet élhettek, hogy az őslakók így szolgálatukra álltak és hogy meleg szemmel nézték azt is, a ki most hozzájuk érkezett.

Az ember kihasított magának egy darab földet a gazdátlan, szűz területből és nekilátott, hogy építsen magának olyan kunyhót, a milyenben a többiek laktak. És a többiek, a gyerekszemű barna emberek odamentek a munkájához, a nélkül, hogy hivta volna és segítettek neki, a nélkül, hogy kérte volna őket. És az ember érezte, hogy a lelke föllenged és erős áradással indul meg benne egy vágy, hogy a kik így bánnak vele, hozzájuk tartozzék, az ő életükbe temetkezzék. És mire otthonát, birtokát megalakította, berendezte, már a nyelvükön beszélt velük, a mit könnyű volt megtanulnia, mert a kicsi, szegény nyelv nem volt gazdagabb a madarakénál és nem volt több szava, mint a hány kaláris szem egy füzérben van egy leányka nyakán. De Káma szigetén az embereknek semmi szükségük se volt rá, hogy maguknak többet csináljanak. Se azoknak, a kik itt születtek, se azoknak, a kik idejöttek.

Ez utóbbiak összesen talán harminczan voltak. Csupa magános és hallgatag ember. Ki honnan jött, mely fajtából szakadt ki, mi nyelven beszélt azelőtt, micsoda fájdalom, csapás, bűn, bukás vagy keserűség űzte ide, soha egyik se mondotta, egyik se kérdezte. Nyilván nagy iskolát járt mindenik abban, hogy se közlékeny, se kiváncsi ne legyen. Ez elég közel hozta őket arra, hogy megértő szemmel nézzenek egymásra és mert mint mondottam, a szigeten bőven fértek, elég messze maradhattak egymástól, hogy senki a másiknak útjában ne legyen.

— Itt jó, — mondotta magában a mi emberünk. Itt majdnem olyan jó, mintha nem is élnék. Itt nincs múlt, a mit gyászolni és nincs jelen, a miben szenvedni és nincs jövő, a min kétségbeesni kell. Itt nyugalom van a földön és nyugalom vár a földben. Innen soha se fogok elmenni és bár mindig itt lettem volna.

Nagy és meleg hálát érzett oly igen sokat szenvedett szegény szivében, a szeme szeretettel nézett a társaira és valóban soha eszébe se jutott, hogy elmenjen innen. Művelte földjét, a mely jól termett, ápolta fáit, a melyek gazdagon hozták a gyümölcsöt és gondozta jószágait, a melyek szépen gyarapodtak és sohase számlálta meg az aranyait, a mit a hajóval érkező kalmároktól kapott. Pedig már nagyon sok volt neki: mert a hajó húszszor kötött ki, mióta a szigeten volt és a bőrzsák, a mibe a termése árát rakta, mind duzzadtabb lett. De minek tarsa számon: mennyi van benne? Csak heverjen ott a kunyhó sarkában.

. . . Történt aztán egyszer, az esős időszak közeledte táján, hogy a lég elemei borzalmas viaskodásra keltek a vizzel. Az orkán ki akarta söpörni a tengert a maga ősi birodalmából és oly rohamot intézett ellene, a milyet még tán soha. A szél lovasai irtózatos rohamokban egyszerre száz irányból is belenyargaltak a tenger mélyébe, hogy kiforgassák, a levegőbe vessék. A tenger vadul és kétségbeesetten védekezett. Dühösen csapkodott a magasba millió hullámkarjával és hányta, vetette magát, hogy ledobja megszaggatott testéről konok támadóit. A vihar sivított és fütyült, a tenger hol harsogva mennydörgött és tajtékozva sziszegett az indulattól, hol sirt és nyögött a kegyetlen korbácsolás fájdalmában. És a harcznak nem akart vége lenni. Egyik nap és egyik éjszaka a másik után múlt és a csata csökkenetlen vadsággal még mindig tartott. Öt nap. Tiz nap. Húsz nap. És az elemek csatája még mindig nem tudott elcsöndesedni.

A sziget nem érezte a harczot. Ezt hegyek vették körül minden felől és lent a völgyben alig mozogtak a fák. Csak odafönt a magasságban hallatszott a szél csatába rohanó vagy onnan elnyargaló csapatának dübörgése. Az emberek azonban a sziklák és fokok védelme alatt mindig kint voltak a part közelében. Mert az ellenség folyton pusztította a tengerre bizott értékeket: törte, zúzta a hajókat. Néha csontokig ható búgás, fütty vagy ágyúdörej hallatszott a hullámhegyek mögül, haldokló hajók utolsó sikoltása . . . Ezért voltak künn a parton a jó emberek: hátha élőt dob ki a hullám, a kin még segíteni lehet.

De csak roncsok, deszkadarabok, póznák csapódtak ki. Ember se élve, se halva egy se. Elesettjeit elvitte magával a harczoló tenger.

Csak a huszonkettedik napon . . .

Akkor történt, hogy a vihar egyszerre föladta a harczot és egy pillanat alatt elmenekült úgy, mintha soha nem is lett volna. Hirtelen csönd lett és a diadalmas tenger mosolya tündöklő napfényben ragyogta át a végtelenséget. Boldog volt, de oly szörnyen fáradt, hogy képtelen a legkisebb mozdulásra.

És akkor látták a szigetnek a partra sereglett lakói, hogy alig pár lépésnyire egy kis teknőcskében egy gyermek fekszik a mozdulatlan viz hátán mozdulatlanul. Egy pillanat mulva a gyermek már a parton volt és az asszonyok, könnyel a szemükben, dörzsölgették, melengették alélt tagocskáit és nehány percz: mind hangosan nevettek a boldog örömtől, mert a gyermek, másfél vagy két éves, nagy fekete szemű fiúcska már — sirt. Sirt, tehát élt.

És mind ott álltak körülötte, szerető kiváncsisággal a benszülöttek, de égő szemmel és égő szivvel és ijedt reménységgel és reménykedő aggodalommal azok, a kik odaküntről, a *világból* jöttek ide és így lesték a gyermek szavát. A gyermek pedig körülnézett és keservesen sirt és ezt a szót mondotta:

— Anyuka . . . Anyuka . . .

Hogy kit keres, szólít, hiv, az arczocskáját könnyekben fürösztvén, kitalálni nem volt nehéz. De érteni a szavát csak egy értette. A mi emberünk, a ki egy névtelen rémület dermedtségével állt egy pillanatig, azután lassú, tétova, szinte tántorgó léptekkel odament a gyermekhez, kivette az asszonyok karjából, a maga keblére ölelte és szavakat mondott neki, a melyek értelmét csak ő tudta, meg a gyermek, mert ez nem sirt többé, megnyugodott és kis karját a nyaka köré fonta.

— Én elviszem őt magamhoz . . . A gyermek nálam marad, — mondotta a férfi és bár az asszonyok közt sok volt, a kinek sovár tekintete magához kivánta volna a kis jövevényt, senki se ellenkezett. Mert mindenki érezte, hogy a legerősebb jog az övé. A ki a szavát értette.

És hagyták, hogy vigye a kicsikét a maga házába és míg ki irigyen, ki szomorúan, de mind meleg szemmel nézett utánna, a mi emberünk halkan suttogta:

— Milyen rossz vagy, hogy idejöttél! . . Minek tetted ezt velem te kis emberke te? . .

Jelfy Gyula fényképe után.

SZÜRETELÉS A KECSKEMÉTI MATHIÁSZ-TELEPEN.

len leánya kezét kincseivel egyetemben. János vitéz azonban mindent visszautasít. Erős honvágy szállotta meg, vissza szeretne menni a széles Alföldre, Iluskájához, nyájához. Mélabús tilinkó-szó hallik, váratlanul betoppan Bagó az út porától ellepve és hírül adja Jancsinak, hogy Iluskáját mostohája elmésztette és átnyújt neki egy piros rózsát, a melyet szerelmese sírjáról szakított. Jancsinak most már nincsen maradása, elindúl tehát Iluska felkeresésére . . . Bolyongása közben a két vándor az Élet tavához ér. A gonosz mostoha csúf boszorkány alakjában távozásra akarja birni a vándorlókat, de azok nem mennek. Hirtelen felcsendűl a sellők éneke, a melyből Jancsi megtudja, hogy Iluskája merre van. Jancsi a tóba dobja féltve őrzött piros rózsáját. A tóból hatalmas rózsabokrok nőnek erre és egyszerre átváltozik csudaszép tündérországgá, a hol Iluska a tündérek királynője. Iluska marasztalja Jancsiját, de midőn megszólal Bagó furulyájának bűbájos hangja, Jancsi vissza akar menni a délibábos rónára s elviszi magával Iluskát is. A rendezés, a kiállítás és előadás méltó volt a darabhoz. Az előadás is megütötte a mértéket. *Fedák* Sári Kukoricza Jancsi szerepében, az első felvonásban juhásznak, a továbbiakban huszárnak öltözve hódította meg a közönséget játékának derűs bájával, magyarosságával és *Csatay* Janka a gonosz mostoha szerepében nagy sikerrel mutatkozott be, mint komika. Szintén új, de jelesnek bizonyult tehetség *Medgyaszay* Vilma, ki Iluska szerepében aratott sikert. *Szamosi* Elza (királyleány) szépen énekelt. *Németh* franczia királya és *Papp* Bagója is jó volt. A darab nagy sikert aratott s előreláthatóan sokáig fog műsoron maradni. *K—ő.*

A Magyar Szinház ezen a héten ünnepelte legújabb műsordarabja huszonötödik előadásának jubileumát. Az ily események ma már nem tartoznak ritkaságok közé fővárosi szinpadainkon. A szinházak számával együtt szaporodik a közönség is. A gondosan kiállított, megfelelő előadásban szinrehozott hatásos darabok «beütnek» és rövid idő alatt egymást követik a jubileumok. A «*Fecskefészek*», a Magyar Szinházban még csak az első jubileumnál tart, melyhez huszonöt nap alatt ért el, de valószinű, hogy a többiek rövid idő alatt fogják követni ezt az elsőt. Egy *Herblay* nevű fiatal franczia zeneszerző szerzé az új operett behizelgő, könnyed, kecses zenéjét, mely nevét egy csapásra ismertté, népszerűvé tette. A sok bájos énekszám közül azonban leginkább azok találnak utat a közönség szivéhez, melyeket *Anday* Blanka, a Magyar Szinház új primadonnája énekel. A fiatal művésznő eddig *Krecsányi* Ignácz temesvár-pozsonyi társulatának volt primadonnája, de a nyári hónapokban, a mikor Krecsányiék a Krisztina-városi szinkörben játszottak, a fővárosi közönség is élvezhette egyenletesen kiképzett, csengő, erős és terjedelmes hangját. *Anday* Blanka ez időben németországi szinházaktól kecsegtető meghivásokat kapott, de *Zoltán* Jenő, a Magyar szinház igazgatója, idejekorán lefoglalta a népszerű énekesnőt, a ki néhány hét alatt már is megnyerte új közönségének tetszését. *—l.*

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia november 21-iki, dr. *Heinrich* Gusztáv elnöklésével tartott ülését három felolvasás foglalkoztatta. *Lehr* Albert «Műfordító kisérletek» czimen *Heine* tizenhárom költeményét olvasta föl a saját fordításában. A nagy német költő tolmácsolásának nehézségeivel sikerrel küzdött meg. *Melich* János «A hétnek és a hét napjainak nevéről» czimű tanulmányát adta elő. Ebben azt bizonyította, hogy a római katholikus szláv terminológiában a hét napjainak nevei latin-olasz hatás s nem a mint a szláv Miklosich tanította, német hatás alatt keletkeztek. A magyarok a honfoglalás előtt már ismerték a hét szerint való időszámítást s már magukkal hozták a vasárnap s a szombat elnevezést. Minden más, a hétre, a *hét napjaira*, valamint az *egyházi évre* vonatkozó elnevezés szláv eredetű, vagy szlávból való fordítás. Ilyenek a kedd, csütörtök, péntek, aztán az *esztennap*, a mely hetet s a *bővedest*, a mely karácsony estét jelent. Végül *Katona* Lajos levelező tag mutatta ki a *Festetics-kodex bünbánati zsoltárairól*, hogy azok Petrárca latin munkáiból kerültek Kinizsi Pálné, Magyar Benigna zsoltáros-könyvébe, a mely 1490 és 1494 között iratott s a mely a legdíszesebb középkori magyar kézirat. Mind a három felolvasás megillető figyelemben részesült.

A new-yorki magyar menedékház november 6-ikán megnyilt, a magyar kivándorlók támogatására. Hivatalos neve: «Immigrants Home and Free Employment Office of the Hungarian Relief Society». (A magyar segítő-egyesület menedékháza és munkaközvetítő irodája.) New-York egyik legelevenebb helyén, a State Street 3. szám alatt lévő palotában rendezték be és 22 szobából áll, külön férfi és női osztálylyal, fürdőkkel, étkezőhelyekkel. Nagy segítségére lesz a kivándorlóknak, a kik az idegen világ partján kikötve, tanácstalanúl és minden segély nélkül sok zaklatásnak, bajnak vannak kitéve.

Az intézet az amerikai hatóságok iránt is tájékoztatja a magyarországi kivándorlókat és a mennyire teheti, ideiglenes szállást, étkezést is nyújt. A new-yorki osztrák-magyar konzul, *Dessewffy* Tamás, és a konzulság tisztviselői, kik közt szintén több magyar van, valamint az Egyesült-Államok osztrák-magyar nagykövete, hengervári *Hengemüller* László, a magyar kivándorlók dolgait hivatalból el nem intézhették azok tömeges volta miatt. Mind segítettek az emberbaráti czélnak. A new-yorki magyar egyesületek mind hozzá járultak a jótékony intézet szervezéséhez.

MI UJSÁG?

A király még deczember első felét is Magyarországon tölti, tekintettel a politikai helyzetre. Ő Felsége addig Gödöllőn marad s csak az általános kihallgatások napjain, hétfőn és csütörtökön jön a budai királyi lakba. *Mária Valéria* főherczegnő a királyt a közelebbi napokban meglátogatja Gödöllőn.

József Ágost főherczeg lelkes felhivást irt vadásztársaihoz a szegény tüdőbetegek számára létesítendő szanatorium javára, a «József főherczeg szanatorium-egyesület» által kibocsátott sorsjegyek terjesztése érdekében. A felhivás teljes szövegében így hangzik:

«Vadásztársak! Az édes atyám nevét viselő szanatorium-egyesület nemes czéljainak valósítására sorsjátékot rendez s ebben a vadászokra gondolt. Azok között egy művészi értékü vadászfölszerelést fog kisorsolni. Seregeljünk össze a nemes czélra. Siessünk a tüdővész ellen való oly fönséges harczban! Legyünk mi is azok között, kik beteg testvéreink, honfitársaink életét megmenteni törekesznek. Mutassuk meg, hogy vadászszíveinkben szent érzelmek honolnak, hiszen minden vásárolt sorsjegy egy-két téglját szerzi a szanatoriumnak, melyben szegény betegeink enyhülést és tán gyógyulást is fognak lelni. Őszinte vadászüdvvel. Budapest 1904. november 10. *József Ágost főherczeg.*»

Klauzál Gábor születésének századik évfordulója. November 18-án volt száz esztendeje, hogy hazánk jeles fia, *Klauzál* Gábor 1848-iki magyar kereskedelmi miniszter született Pesten. A sok átalakítást megért Károly-kaszárnyában teljes épségben maradt meg az a szoba, melyben Klauzál született. A főváros levéltárnoka, dr. *Toldy* László nyomozta ki, hogy ez a szoba a második emeleten a 241. számot viseli s a városi pénzügyi és gazdasági osztály egyik helyisége. A főváros tanácsa emléktáblával jelöli meg a szobát. November 18-ikára még nem készülhetett el az emlékjel, fölavatását tehát márczius 15-ikére halasztották.

Szeged város, melyet Klauzál több országgyűlésen képviselt, november 20-ikán tartott közgyűlésén emlékezett meg hálásan a kitünő hazafiról. Emlékezetét dr. *Tóth* Pál főjegyző, polgármesterhelyettes elevenítette föl. A közgyűlés elhatározta, hogy Klauzálnak ércz mellszobrot emel és érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja. A város különböző egyesületei Klauzál-ünnepélyt rendeztek.

Csokonai szülőháza. *Csokonai Vitéz* Mihály születésnapjának évfordulóján, november 17-ikén jelölte meg *Debreczenben* a «Csokonai-Kör» a költő szülőházát emléktáblával. Már régebben volt ugyan egy házon emléktábla, de újabban bebizonyult, hogy nem ott született Csokonai.

Az előző század krónikásai voltak hibásak és csak most állott a kör vezetőinek rendelkezésére kétségtelen bizonyíték a szülőházról. Tévedés helyreigazításáról lévén szó, a tábla leleplezése minden nagyobb ünnepély nélkül folyt le. Miután a táblát megtekintette a közönség, a városháza nagytermébe gyültek össze, a hol a Csokonai-kör elnöke, *Géressy* Kálmán szép beszédben fejtette ki, hogy a hagyományok Csokonai szülőházának nem a valódi születés helyét tartották. De akkor, mikor *Homérnak* még szülővárosát sem tudták megállapítani, a mikor Tompa születési helyéről is nagyon eltérők voltak a vélemények, ezt nem is lehet csodálni. *Zolthay* Lajos, Debreczen városa történetének kiváló ismerője és krónikása adta elő, hogy a város pinczéjében levő régi irások közt rátalált Csokonai apjának irásaira s azok igazolták Csokonai szülőházának hollétét. *Szávay* Gyula költeményeket olvasott föl. Az ünnep többi részét a debreczeni dalegyesület és a czigányzenekar Csokonai dalaival töltötték ki. Bevezetője volt ez az ünnep a január 28-ikán Csokonai százados ünnepére rendezendő jubileumnak.

* **A belgrádi magyar zászló.** A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 47. számának szerkesztői üzenetében a Belgrádban levő magyar honvédzászló eredetéről szólván valószinűtlennek tartja, hogy ez a zászló a honvéd-csapatoktól vétetett volna el, hanem a világosi fegyverletétel után kerülhetett mai helyére. Mivel a honvédzászlót Belgrádban évekkel ezelőtt magam is láttam s utóbb történeti eredetét is kutattam, ennek folytán az érdeklődők tájékoztatása végett a következőket közölhetem: A belgrádi szerb nemzeti múzeumban levő magyar zászló teljesen ép állapotban van s a szemlélőre egy vadonat új zászló benyomását teszi, mely nemhogy csatában nem volt, hanem egyáltalán használatban sem lehetett. A zászló piros, fehér, zöld selyemszövetből készült, az ország czímerét viseli «Hazáért és szabadságért» felirattal. A zászlószalagon, mint zászlóanya neve, Ballun-né szerepel, a ki Zombor város akkori főbirájának neje volt. A szóban levő zászló egyik újonnan szervezendő honvédcsapat számára készült 1849. évi januárban, de mielőtt rendeltetésének átadatott volna, a szerbek 1849 február 11-én Zombort jóformán ellenállás nélkül elfoglalták s a zászlót, mely a városházában volt, zsákmányul ejtették. A később Zomborból elvonult szerb csapatok a zászlót is magukkal vitték. Azt, hogy a belgrádi múzeumban ki helyezte el, nem tudjuk. Valószinű, hogy a háború befejezése után hazatért szerbiaiak vitték oda. *Dr. Dudás Gyula.*

A régi képviselőház épületét a közoktatásügyi miniszter a fővárostól bérbeveszi 1905-től 1911-ig 10,000 korona évi bérért s magára vállalja az épület kijavítását. Az átalakítandó épületben az egyetem földrajzi intézetét rendezik be.

az alföldi népéletből merítve. A kötet 2 koronáért a szerzőnél: Kolozsvár, Unió-utcza 12 sz. rendelhető meg, ki a könyv tiszta jövedelmét a Kolozsvárott felállítandó Kossuth-szoborra szánta.

A hastifusz gyógyításának különféle módjait ismerteti dr. *Balogh* Tihamér most megjelent füzetében, mely sok figyelemre méltót tartalmaz, úgy a gyakorlóorvosok, mint a nagy közönség számára is. A Singer és Wolfner bizományában kapható füzet ára 40 fillér.

Rét- és legelő-mívelés. Irta *Károly* Rezső. II. kiadás. Magyar nyelven egyedüli munka ez, mely a még mindig elhanyagolt rét- és legelő-míveléssel behatóan foglalkozik s az első kiadáshoz képest a legelőn való fásítások tárgyalásával bővült. 103 ábra is foglaltatik benne, melyek a könnyebb megérthetést, főkép az öntözési rendszerek ismertetésénél, tetemesen előmozdítják. A rét- és legelőtulajdonosra nagyon becses munkát, mely a Franklin-társulatnál jelent meg, a földmívelési miniszterium adta ki. Ára 3 korona 40 fillér.

«Zrinyi Ilona» czímmel *Kövér* Ilma történelmi regényt irt a serdültebb leányok számára. A regény, mely az ismert irónő legsikerültebb művei közé tartozik, a kurucz-világból veszi tárgyát és Zrinyi Ilona alakját a hitvesi, az anyai és a hazaszeretet példája gyanánt tünteti föl. A szép kiállítású könyv ára bérmentve 1 kor 75 fillér s megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Új német szótár. *Kelemen* Béla német-magyar és magyar-német Kézi Szótárának második, befejező kötete most jelent meg az Athenaeum kiadásában. A két testes kötetből álló nagy munka nemcsak szavak tárháza, hanem egyúttal pontos gyűjteménye a két nyelv szólásainak és fordulatainak is. Bő utasítással szolgál a magyar embernek, miként ragozza a német főneveket, igéket, mellékneveket; az idegennek pedig megmutatja a magyar szavak használati módját. A szép kiállítású terjedelmes két kötetnek 16 korona az ára.

«Jókai és a zsidóság» czimű füzetében dr. *Vajda* Béla losonczi rabbi Jókai műveinek illető részleteiből von következtetést arra, hogy a költő milyen indulattal viseltetett kora ifjuságától fogva egész életén át a zsidóság iránt. Ez az indulat pedig rokonszenves volt s Jókai elfogulatlan birája maradt mindig a zsidóság hibáinak és erényeinek. A füzet ára 1 korona.

Uj naptár. Az «Athenaeum nagy képes naptára», mely immár negyvenhatodik évfolyamába lépett, most jelent meg az 1905-iki évre, a szokott változatos szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, képekkel bő czimtárral stb. Ára kötve 2 korona.

A Műcsarnok téli tárlatán a művásárlások jól indultak. A kiállítást is érdeklődéssel látogatják. A királyi palota részére vásárlandó műtárgyakat a gróf Apponyi Lajos udvarnagy elnöklésével válogató bizottság *tizennégyezer* koronáért megvette: *Telepy* Károly «Csejte vára» czímű képét, *Gergely* Imre «Az 1541-iki tordai országgyűlés,» *Berkes* Antal «Esős idő» czímű képét és *Holló* Barnabás «Előörs» és «Tépett zászló» czímű bronz-szobrait. A *Nemzeti Kaszinó* művásárló bizottsága, melynek gróf Andrássy Tivadar az elnöke, a művásárlásra szánt *huszezer koronából* a téli kiállításból tizezer koronáért vásárol. A vétel dolgában a héten fognak dönteni. A második tizezer koronából a *Nemzeti Szalon* kiállításaiból és *Lotz* Károly hagyatéki kiállításából vásárolnak műtárgyakat a Nemzeti Kaszinó számára, mely tavaly a Benczúr Gyula által festett király-képre és *László* Fülöpnek Erzsébet királyné képére fordította a képvásárlásokra szánt összeget. — Az *Országos Kaszinó* megvásárolta *Mendlik* Oszkár «Vihar az atlanti oczeánon czímű» festményét.

Új műtárlat. Az Eggenberger-féle könyvkereskedés a Kecskeméti-utcza 3. sz. alatt levő üzleti helyisége emeleti részében műkiállítást rendezett be. A tárlat czélja elsőrangú magyar művészek kisebb munkáit népszerűsíteni és értékesíteni mérsékelt áron részletfizetés mellett is. Be van itt mutatva *Fadrusz* János hagyatéka művészi másolatokban, úgyszintén *Lotz* régibb és újabb műveiből egy egész sorozat, *Barabás* Miklóstól nehány vizfestmény, rajz; továbbá Aggházy, Baditz, Holló, Benczúr, Edvi Illés, Háry, Innocent, Jendrassik, Katona, Magyar Mannheimer, Margitay, Mendlik, Munkácsy, Nádler, Neogrády, Pállik, Pállya, Spányi, Szenes, Szlányi, Telepy, Tolnai, Tölgyessy, Tull, Vastagh Géza, Vaszary stb. festményei. E kis tárlat a mult héten nyilt meg az Országos Képzőművészeti Tanács több tagjának jelenlétében. A kiállítást reggel 10 órától esti ½8-ig díjtalanúl tekinthetni meg.

Nemzeti Szinház. November 19-ikén *Kemechey* Jenő «*Az emigráns*» czimű darabjának volt első előadása. A darab a szabadságharczra közvetlenül következő elnyomatás korában játszik, abban a korban, mely tele volt drámai összeütközésekkel, a

ANDRÉ, A VISSZALÉPETT FRANCZIA HADÜGYMINISZTER.

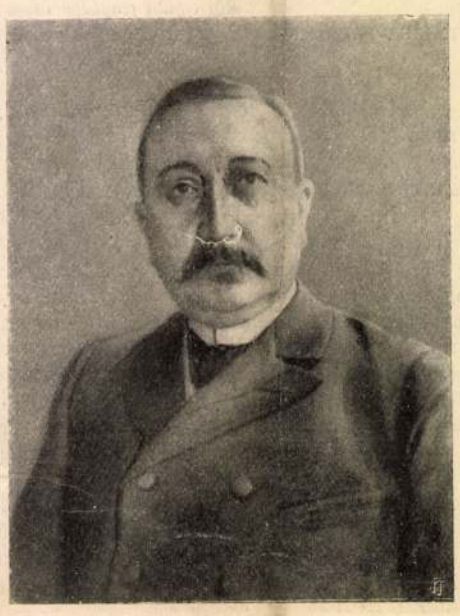

BERTEAUX, AZ ÚJ FRANCZIA HADÜGYMINISZTER.

mely egész sereg drámailag értékesíthető alakot szült a magyar életben s a melyet eddig igen kevéssé aknáztak ki a magyar drámairók. Az emigráns, Rásky Gábor, már tíz év óta külföldön bujdosik, mialatt odahaza mindenki halottnak hiszi, kivéve erőslelkü nejét, a ki férje távollétében kitünően vezeti a terjedelmes gazdaságot s egy férfit megszégyenítő bátorsággal száll szembe az abszolutisztikus hatalom embereivel. Adót nem fizet, azért lefoglalják még a ruhás szekrényeit is, házába katonákat szállásolnak, a kik elkergetik asztala mellől a vendégeit, elpusztítanak, fölesznek mindent, a lovaikat is tiszta buzával etetik. Vrabetz, a «bezirkshauptmann», szemet vet Ráskyné leányára, Margitra s mikor ez udvarlását kereken visszautasítja, fenyegetéssel igyekszik hatni rá. De nemcsak a parazita-jellemű, hitvány Vrabetz, hanem a lovagias, nemeslelkü báró Lilienthal főhadnagy, a beszállásolt katonaság parancsnoka is szereti Margitot. A lány is vonzódik a báróhoz, a kiről tudja, hogy csak a kötelességérzet s feljebbvalói parancsa juttatta abba a szerepbe, a mely ellen lovagias érzülete fellázad: hogy eltürje katonái garázdálkodását. De a nemzet elnyomóinak egyik eszköze mégis s ezért Margit titkolja, elfojtja szerelmét iránta. Igy áll a dolog, mikor a halottnak hitt Rásky Mr. Brown angol nyelv- és zongoramester álöltözetében hazajön. Még lánya sem ismeri meg, csak neje s egy pár meghitt embere tudja kilétét és Vrabetz gyanakszik rá. Rásky a véres megtorlás vágyától égve, új forradalmat akar szítani, Olaszországból már előre fegyvereket küldött haza, melyeket neje rejteget. Vrabetz viszont a megyefőnökkel egyetértve ingerelni igyekszik a népet, hogy zendüljön fel, mert akkor ő és a megyefőnök a lázadás elnyomásában szerzett érdemeikért kitünte tést és előléptetést várhatnak. Ezalatt Rásky nyomára jő Lilienthal szerelmének, a mely ellen egész lelke fellázad. Az összeesküvők is jönnek-mennek a házban, a levegő mind puskaporosabb lesz. Margit egy véletlen folytán felismeri Mr. Brownban, az angolban atyját s mikor ez Lilienthallal szembeszáll, elárulja a titkot ennek is. Rásky egy pillanatig abban az elszántságban él, hogy megöli Lilienthalt, a ki elárulhatja őt s ügyét, de ennek lovagiassága lefegyverzi; a báró öngyilkos akar lenni a Rásky pisztolyával. Ez a pisztoly, melynek kézről-kézre jutása kissé zavarosan van indokolva, Vrabetz kezébe kerül, a ki megismeri rajta, hogy palermói gyártmány s a forradalom czéljaira szolgáló fegyverek közül való. A megyefőnök s Vrabetz erre behívják a katonákat, lánczra verik Ráskyt, nejét, leányát s a többi magyarokat. A veszedelmet Lilienthal közbelépése hárítja el róluk: a báró leveteti békóikat, a megyefőnöknek s Vrabetznek Bécsből jött iratot kézbesít, mely szerint el vannak csapva s kihirdeti az októberi diplomát, az országgyűlés s a megyegyűlésnek összehivását. Ráskyban még küzd egy ideig boszúvágya, mely nem engedi be szivébe az engesztelődést, de végre megadja magát ő is s hivei mindjárt alispánnak jelölik. Ez a deus ex machina-szerű befejezés nemcsak a drámai szerkezet szempontjából esik kifogás alá, hanem a korrajz szempontjából is. 1860-ban, közvetlenül az októberi diploma előtt tudtunkkal már nem volt oly bántó, oly vérig sértő a bécsi kormány hivatalnokainak az eljárása; olyan jelenetek, mint Ráskyné házában, már nem igen fordultak elő, az engesztelődés szelleme már itt is érezhető volt. Pedig máskülönben sok igen jó korrajzi vonás van a darabban; Vrabetz, bár sok tekintetben karrikatura-szerü, de kitünően rajzolt Bach-huszár, Ráskyban is kiváló psychologiai érzékkel jellemezte a szerző, mint vált a hazafias keserűség az akkori emberek lelkében emésztő boszuvágygyá, a forradalmárok naiv hitét s óvatosság-hiányát is valószerüen testesíti meg benne, de alakját a dráma központjává tenni nem birta. A többi alakokban is gyakran nyilvánul a szerző jellemrajzoló képessége, csak még nem eléggé biztos a keze s ezért néha úgy érezzük, hogy inkább a szerző mozgatja alakjait, mint a bennük levő élet. Ráskynét K. *Hegyesi* Mari, Margitot *Török* Irma, Ráskyt *Gyenes* játszotta; mind a hárman művészetük legjavával járultak a darab sikeréhez. Igen sikerült volt *Gál* Vrabetz-e és *Rózsahegyi* mulatságos poétája, a darab egyik legjellemzetesebben rajzolt alakja, a ki csupa hazafiasságból meghódítja a megyefőnök lányát. Ezt a németes magyar beszédü leányt *Molnár* Rózsi sok ügyességgel adta. *Gabányi* mint Börcsök Gyuri, a paraszthonvéd keltett nagy tetszést. *Molnár* László és *Pethes* egy-egy a zsarnoki hatalom által a forradalmi párthoz hajtott «pecsovics» szerepét játszották. A közönség igen rokonszenvesen fogadta a darabot, szépen megirt érzelmes jelenetei, hazafias hangulata s szines magyar nyelve meg is érdemlik a tapsokat, melyekkel a szerzőt az első előadáson vagy nyolczszor a függöny elé hivták.

János vitéz. Daljáték három felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből irta: *Bakonyi* Károly. Zenéjét *Heltai* Jenő verseire szerezte: *Kacsóh* Pongrácz. Bemutatták a Király-szinházban november 17-én. Bakonyi Petőfi költői elbeszélését vitte szinre; ezzel nagy feladatot vállalt magára, de sikeresen oldotta meg. A zene szerzője, Kacsóh még új ember a szinpadi zeneirodalomban, de alapos képzettségű, finom lelkű zeneszerző, kiben sok az invenczió s a technikának is teljesen ura. A magyaros motivumokból alkotott zenében egymást váltják fel a szebbnél szebb dallamok. A darab meséje ez: Egy tiszamenti falu végén bucsúznak a háborúba készülő huszárok. A háromszinü nemzeti zászlóra Iluska, a falú legszebb leánya köti fel a piros szalagot. Iluska szegény árva és gonosz mostohája neveli, a ki reggeltől estig keményen dolgoztatja s munkája jutalmául üti-veri. Iluska már rég elemésztette volna magát, de élni akar, Kukoricza Jancsi, a derék juhászbojtár kedvéért, a kinek igaz szerelmében találja egyetlen boldogságát. A gonosz mostoha, hogy a szegény árvát Jancsijától elválaszsza, a falu csőszével a tilosba hajtatja Jancsi juhait. A becsületes bojtárlegény erre felcsap huszárnak és elindul a harczba, megigérve Iluskájának, hogy majd csak hazajő érette és boldoggá lesznek . . . A második felvonás a franczia király udvarába vezet. Itt nagy a búbánat. A török pozdorjává verte a franczia hadsereget és rabjává tette az országot. Egyszerre csak megérkezik János vitéz deli huszárjaival és a királykisasszony kérésére szétveri a török sereget. Az ősz király örömében oda akarja neki adni birodalma felét és egyet-

Lánk Fülöp.

Magyar Nemzet.

1946. II. 9. ; II. évf. 31. s.

(: Hír. :)

László Fülöp festö.

K.U.T.1926.I.1.sz.7-13.old.

László Fülöp festő

Budapesti Szemle, 1897. XCI.

300.–313. l. ifj. Mitrovics Gyula: a
képzőmův. Tars. tavassi tárlata.

Kiállitás

László Fülöp képei London

Pesti Napló, 75 éf. 1924 VI.22

Lánlé Fülöp-kiállítás Londonban.

8 órai Ujság.
1929. v. 29., 7.
(:Hir.:)

Lénkó Fülöp gyűjt. kiállítása a Nemzeti Szalonban. 1907. IV. 10.

Művészet.

VI. évf., 1907.

198.

Táblakép. Hoover portréja, László

Pesti Hirlap. 1932. máj. 3. 6

László Fülöp megfestette Hoover
arcképét

László Fülöp festő

Budapesti Szemle, 1899.

XCVIII. 454–462. l. Müller Simon:
a Tavasi Tárlat.

László Fülöp festő

Budapesti Szemle, 1900.

CI. 453.–464. l. Éber László:

A Képrőmův. Társ. téli tárlata.

László Fülöp festő

Budapesti Szemle, 1894.

LXXVII. 302.–315. l. Pasteiner Gyula:
A Képzőművészeti Társulat élő Tárlata.

Lárló Fülöp, fertő

Müggyűjtő 1928. 6-7, 178-80. l.

László Fülöp festő

Budapesti Szemle CCL. 1938. 231-245. Gál Ervin: Képzőművészet

Rors János festő

56,

László Fülöp festő

Budapesti Szemle CCXLVIII.
1938. 193-207. Siklóssy László:
László Fülöp

László Fülöp Elek festő"

Budapesti Szemle CCXLVIII. 1938. 108-114. Gál Ervin: Képzőművészetünk halottai

László Fülöp festő

Budapesti Szemle CCXXXVI.1935. 49-85. Soltészné Szilárd Kató: Arany János a magyar képzőművészet tükrében

Klimkovits Ignác festő, képfaragó

220/

László Fülöp festő

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
G erő Ödön:Az akt-kiállitás.

L á s z l ó Fülöp festő

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
163-172.
"A kassai muzeum"

László Fülöp festö.

Katol.Szemle.1931.II.903-10.1.

László Fülöp festö.

Katol.Szemle.1931.I.128-35.l.

László Fülöp festö.

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

László Fülöp festő

1869 -

/Céhbeliek kiáll.és cikk
a katalogusban/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
234-236.
"A Céhbeliek"

László Fülöp festö.

Katol.Szemle.1931.I.48-55.l.

László Fülöp festő

Budapesti Szemle, 1901. (CVI).

425.– 437. l. – Meller Simon: a Tevessi tárlat.

László Fülöp, festő"

Budapesti Szemle 1913/CLIV/ 301-309 l.

D.: Távoli tájlatok.

László Fülöp festő

Magyar Iparművészet 1900

1/2. sz. 86. o.

Hivatalos tudósítások.

László Fülöp festő

Népszava 1921. márc. 23. 6.

Két kiállítás

László Fülöp, festő

Kat. Szeule, 1894. 110.- 119. o.

p.: Képkiállitásunk... etc.

László Fülöp

festő

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 707-708. l.

Travassi tárlat a Műcsarnokban.

László Fülöp

festő

Revue de Hongrie

1914. VIII. a. XIII. f. 236-238. l.

Téli tárlat a Műcsarnokban.

László Fülöp festö.

Művészet. 1907. 271/72. l.

László Fülöp festö.

Művészet.1905.III.406.1.

László Fülöp , festő

Művészet, IIII., 19o4. 8o-85.

Lázár Béla: A Nemzeti Szalon története.

László Fülöp festő

Magyar Művészet, 1926

573.o.

/e.a./. Magyar művészek egy olasz könyvben.

Lánló Fülöp festő

Pret. rele

1925, 438-42

Lázár Tülöp testő

8 órai tisztelet

1918 ápr 11. 5 l.

Lénló Fülöp.

Művészet.

VI. évf, 1907.

134 – 137.

Lénó Fülöp.

Sórai Ujság.
1929. XII. 22., 4.
(:Kritika.:)

Lánlé Fülöp.

8 órai Mjsčj.
1930. VIII. 2., 7.
(:Hír.:)

Lőrik Fülöp festőművész.

8 órai Ujság.

1924. IX. 23., 10.

(:Kiv.:)

Lauló Fülöp Testő

8 órai. hajnal

1925. máj. 16.

László Fülöp festő

Pesti Hirlap. 1924. febr. 24. 6-7

k. k. h. Hámon kiállítás

Művészek XIX. sz. 2. f.

László Fülöp festő (1869 - 1937)

Hungarian Quarterly, 1940.

Vol. VI. no. 1. 163 - 165 o.

Charles Marriott: László Fülöp élete

László Fülöp, festő

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 466–468. l.

Magyarország a római nemzetközi művészeti kiállitáson.

Kiállitások.

László Fülöp kiállitása,
Schulte/Berlin/1914.

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
171-176.
"Berlini levél"

Kiállitások, 1900-1919.

National Portrait Society
kiállitása/London, 1914./

László Fülöp

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
212-214.
Sarkadi L.:Londoni levél.

D ü s s e l d o r f

Mükiállitás
- László Fülöp Elek -

M Ü V É S Z E T
I.évf. 1902.
430.
"Kitüntetések."

L á s z l ó Fülöp Elek festő

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
430.
"Kitüntetések"

L á s z l ó Fülöp festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
365-366.
"L'arte e la critica"

László Fülöp, festő

Miskolc 1930. 5-6. 196.

Lárló Fülöp, festő

Müggyűjtő 1930. X. 288.

László Fülöp

festő

Művészet, 1939. IV. köf. 24-26. n. 50. l.

Kemeri Béla: Derű a művészetben.

László Fülöp

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 27. sz. 69. l.

A fővárosi képtár új szerzeményeinek kiállítása. (Kende Béla)

László Fülöp festő

Századok 1904. 637-653 o.

Szendrei J.: A kassai Rákóczi ereklye

László Fülöp festö.

Béke és Szabadság.1953.45.sz.nov.4.19.l.

F szet, 1900-1919. - Önálló táblakép
Arckép.

László Fülöp: Két fiuarckép
/London/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
212-214.
Sarkadi L.:Londoni levél.

Önálló tablakép - Arckép

László Fülöp:
A cumberlandi hercegnő
arcképe

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
27-28.
"A mult évi müncheni szezon.."

Önálló táblakép - Arckép

László Fülöp:
Női arckép

M Ú V E S Z E T
XIII.évf.1914.
171-176.
"Berlini levél"

Festészet,1900-1919.-Önálló táblakép
Arckép

László Fülöp:Lord Chelmsworth arcképe

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
212-214.
Sarkadi Leb: Londoni levél.

Önálló táblakép - Arckép

László Fülöp:

Henrik herceg arcképe
/két változat/

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
171-176.
"Berlini levél"

Tablakép — „Családi kép" + 4 portré —

László Fülöp

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 707-708. l.

Tavaszi tárlat a Műcsarnokban.

Táblakép — Forster Róza portréja — László Fülöp

Revue de Hongrie

1914. VII. a. XIII. I. 236-238. l.

Téli Tárlat a Műcsarnokban.

Vaszló Fülöp, festő

Művészet, 1938. III. évf. 14. n. 3. l.

Bálint László: L. F.

Té ép. Bolgár nő. László Fülöp.

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 42. o.
Munkácsy-képeink.

Tablakép – Hubayné – XIII. Leó – Kampos –
Vilmos császár és leánya – + 6 arckép –

László fülöp

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466–468. l.

Magyarország a római nemzetközi művészeti kiállításon.

Festészet — XX. sz. — Önálló táblakép

Arckép.

Nouvelle Revue de Hongrie

1936. XXIX. année, LV. Tome,
56. — 60. l.

Ybl Ervin: László Fülöp.

Ónálló táblakép, László Fülöp
„Esti ima" c. képe

Kar. Szemle, 1894. 110.-119.o.

p.: Képkiállitásunk... etc.

László Fülöp festőművész

Népszava XXXV.évf.1907.ápr.13.
89 sz. 6 lap.

László Fülöp kiállitása.

László Fülöp festő

Magyar Művészet 1925. 2. sz. 56. o.
Kiállitások.

Haranghy Jenő.

Tér és Forma. V. é. f. 1932. 281-285 l. 11 ábr.

A debreceni uj Kőalemető és épitmények

Vajda Fülöp fotó

Pesti Hírlap. 1932. máj. 3. 6

Vajda Fülöp megfestette Hoover
arcképét

László Fülöp festő

Pesti Hirlap. 1932. máj. 4. 6

László Fülöp képcsoportot fest a
nők szerepéről a világháborúban

László Fülöp festő

Pesti Hirlap. 1932. máj. 5. 9

László Fülöp készülő nagy

műve

London.

National Portrait Society kiáll.
/László Fülöp/

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
212-214.
Sarkadi L.:Londoni levél.

London. László Fülöp

Pesti Hirlap. 1925. okt. 4. 38-39

Beszélgetés László Fülöppel, a kinétyk festőjével a német csapásról, Mussolinisról és készülő memoárjairól

László Fülöp festő

Magyar Müvészet 1925.42.o.
Muhkácsy-képeink.

L á s z l ó Fülöp festő

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
171-176.
"Berlini levél"

L a s z l o Fülöp festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
27 - 28.
"A mult évi müncheni szezon..."

László Fülöp, festő (1869 - 1937)

Nouvelle Revue de Hongrie

1936. XXIX. année, LV. tome,
56-60. l.

Ybl Ervin: László Fülöp.

László Fülöp festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1938. XXXI. année, LVIII. Tome, 71–72 l.

Fülöp László halála.

L á s z l ó Fülöp festő

1869 -

/Céhbeliek kiáll.és cikk
a katalogusban/

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
234-236.
" A Céhbeliek "

MÜvészek,XX.sz.

Laszl. Fülöp festőmüvész

1869 -

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
212-214.
Sarkadi L.:Londoni levél.

~~Művészek, XX. 12.~~

László Fülöp - festő (1869 - 1937)

Hungarian Quarterly 1937 - 38

Vol. III. No. 4. 659 - 665 l.

Lőkösy László: László Fülöp.

László Fülöp festő

Magyar Müvészet. 1927. 666. o.
Kiállitások.

Popper Ferenc: Nemzeti stílus Törökvések.

Tár és Forma. IV. é. f. 1931. 95–97 l. 9 fényk. áb.

~~Művészek, XX. sz.~~

László Fülöp festő (1869–1937)

Hungarian Quarterly, 1938.

Vol. IV. No. 4. 759–761. o.

Ybl Ervin: Lord Rothermere képei a Szépművészeti Múzeumban.

László Fülöp Elek festő

Magyar Művészet, 1927

666.0.
kiállítások.

László Fülöp 1931-ben az angol alsóház számára festi Lloyd George arcképét.

Kép a Pesti Hírlap 1937 XI 24

Az utolsó felvétel László Fülöpről, amely közvetlenül betegsége előtt készült londoni műtermében.

László Fülöp látogatása dr. Légrády Ottónál, a Pesti Hirlap főszerkesztőjénél 1935 márciusában; mögöttük dr. Siklóssy László.

László Fülöp

Kép a Pesti Hirlap 1937 XI. 24.

László Fülöp

U. 3953

Rampolla biboros arch.

repr.

Pesti Napló képes mell. 1929. jul. 14.

Fenti ajándéka a Szépm. Muzeum-nak

EL

A székesfővárosi iparrajziskola fennál
Ezen évforduló egybeesvén az Eucharisztik
az iparrajziskola a szokásos évvégi kiállítás
tartotta meg a Nemzeti Szalon helyiségeibe

Ez a kiállítás arra volt hivatva, hogy v
jára és annak fejlődésére a jelen ideig. Ered
jelentőségét és sikerét. A kiállítás nemcsak
mutatta be méltó keretben, hanem a kiállító
székesfőváros, sőt az egész ország művész
művészi ízlés tekintetében bármely más orsz

A székesfővárosi iparrajziskola nemcs
hogy a kézműiparosok rajzi tudását és művés
menőleg kiváló művezetők, műiparosok ne
kézművesipart továbbfejlesztette, és abban

Az iparrajziskola feladata ma még sokka

— **László Fülöp halála.** Nemcsak Horthy Miklós kormányzó kitüntetésének nem örülhetett már László Fülöp, hanem egy másnak természetü értékes kitüntetésnek sem. Már a halállal viaskodott, mikor az Angol Képzőművészek Társulata évi közgyülésén elnökévé választotta. Nem angol származásu művészt talán még sohasem ért ez a kitüntetés. De László Fülöp már nem értesülhetett róla. A választás eredményét csak most, a művész halála után tették közzé.

Darányi Kálmán miniszterelnök a következő táviratot küldte Berlinből László Fülöp özvegyének:

„Mély megilletődéssel értesültem szeretett férjének, lombosi László Fülöpnek, a magyar hazában született világhirü festőművésznek szomoru elhunytáról. Fogadja, kérem, mélyen tisztelt Nagyságos Asszony, valamint kedves fia is, őszintén átérzett igaz részvétemet. Az elhunyt mester világszerte elismert alkotásai maradandó emléket biztositanak nevének a művészettörténelemben."

Nyugat 1937 XI. 25

László Fülöp

László Fülö

László Fülöp özvegyétől szerdán sürgöny érkezett Budapestre az elh művész öccséhez, *László Marcellhez:*

„Fülöp, aki békében vonult el a békésen néz ki. Mosoly van az arcán tökön lesz a temetése falun, Éva (Lá re) mellett, nagy beszenteléssel. A szére pénteken lesz gyászistentiszte ben, a Szent Margit-templomban."

Darányi Kálmán minis részvéte

Darányi Kálmán miniszterelnök vetkező táviratot intézte *László Fülö*

„Mély megilletődéssel értesülten nek, lombosi *László Fülöpnek*, a mag letett világhirű festőművésznek szo

A Torday László debreceni bér val kapcsolatos körülményekre kih *Gyula* vállalkozót, *Gassner Géza* takarékpénztári igazgatót, aki a vá és dr. *Csáky Dezső* debreceni ügyv

Pénteken folytatják a tárgyalást pesti tanukat hallgatják ki.

e6, 3. Hc3 Fb4, 4. Hf3 He4, 5. Vc2 d5 Hf6, 8. c:d5 e:d5, 9. d:c5 F:c5, 10. 0— 12. e5 Hg4, 13. Be1 Hb4, 14. Fb5 Kf8 Hd1 Ff5, 17. h3 h5, 18. Fg5 Vb6, 19. Hc2, 21. Hc3 Hd4, 22. Vf1 h:g4, 23. d:e4, 25. Vc4 Bc8, 26. Bc1 b6, 27. H V:e5, 29. F:c8 V:g5, 30. V:c6 V:c5, 3 Bc4 He2, 33. Kf1 Hf4, 34 Kg1 g3, 35. Bh6, 37. B:e4 B:a6, 38. B:f4 B:a2, 39. Kg7, 41. Kf3 g5, 42. b4 Kg6, 43. b5 f Kf2 a6, 46. Bb8 Bb3, 47. b7 Kg7, 48. döntetlen.

Leugrott a negyedik egy nyugalmaz

P. H. 1937 XI. 25 szám

Pesti Hirlap

László Fülöp

— **Megnyílt László Fülöp utolsó műveinek londoni kiállítása.** *Londonból* jelentik: Megrendítő a hatása néhai *László* Fülöp utolsó művei londoni kiállításának. Terveit a nagy művész már halálos ágyán fejezte be. A Wildenstein-képtár középpontjában a művész rembrandti elmélyedésű önarcképe függ, gyászfátyol veszi körül. A kiállítás megnyitásán a társadalom színe-java gyászruhában jelent meg. A sajtó a művészettörténelem távlatából ítélve meg László művészetét, bár kritikai boncolás alá veszi, az arcképfestészet legnagyobb hősei közé sorozza a nagy magyar művészt.

Pesti Napló 1937 XI. 28

Vasárnap 1937. XI. 28. PESTI NAPLÓ

László Fülöp, a modell...

Most, amikor az egész világ a tisztelet és kegyelet hangján emlékezik meg korunk legünnepeltebb arcképfestőjéről, nem lesz talán érdektelen fölelevéníteni azt a jelenetet, amidőn a királyok és pápák festője egyszer szintén modellt ült. Ez a »szerepcsere« László Fülöp saját szavai szerint is életében mindössze kétszer történt meg.

1935 tavaszán, László Fülöpnek legutolsó budapesti látogatásakor e sorok írójának jutott a szerencse, hogy a világhírű művészt egy félórás meghitt beszélgetés közben lerajzolhatta.

László Fülöp ekkor a kormányzó arcképét festette a parlament számára. Amidőn előadtam tervemet, láthatóan meghökkent, de nem tagadta meg kérésemet.

Világos lilaszínű hálókabát volt rajta és papucs. Ez az öltözék láthatóan feszélyezte a világ legelegánsabb festőjét. Kényelmetlen volt számára a pongyolaság, a hanyag öltözet. Ő aki ragyogó uniformisokat, lehelletszerű fátylakat fest, mégsem lehet rosszul öltözött modell...

Elnézést kért és pár pillanatra eltűnt a szomszéd szobában. Kissé rendbeszedte magán a pongyolát, a ráncokat elsimította, a gombokat begombolta s mikor belépett, igazi lászlófülöpi könnyed mozdulattal még megigazította kabátja hajtókáját. Egészen hatásossá varázsolta a gyűrött hálókabátot.

A beállítás mikéntje tudvalevően nem közömbös az alkotás szempontjából. Ránéztem tehát a mesterre és kérdeztem, hogy miként óhajt ülni.

Naivul közönyös volt az egyébként kritikus szempár. Nem fejezett ki semmit. Teljesen magamra hagyott...

— Hogyan üljek? — kérdezte.

— Parancsoljon talán így az ablakkal szemközt, — mondtam én.

A szálló nyitott ablakán bezuhogó korataveszi napsugár erősen megvilágította László Fülöp arcát.

— S ez így jó lesz? — kérdezte a fények és hatások csodálatos mestere.

— Még nem, — válaszoltam én a műkedvelők teljes hidegvérűségével. — Most kérem a fejet erős szögben felém fordítani.

A fény és árnyék találkozása finom plasztikaitással hozta ki a fényben eltűnő formákat.

Mintha olyan elismerésfélét láttam volna ekkor László Fülöp szemeiben. A beállítást, úgy látszik, ő is így csinálta volna... Előkaptam a ceruzát és hozzáfogtam a rajzoláshoz. László Fülöp élesen figyelte minden mozdulatomat. Mindig rápillantott a rajzlapra, majd az arcomat figyelte.

Én magamra erőltetett hidegvérrel munkaközben beszélgetni kezdtem László Fülöppel, hogy felszabadulljak a világ legtehetségesebb arcképfestőjének »kontrollja« alól. Tervem sikerült: nyugodtan beszélgettünk.

Hirtelen széjjeltárta karjait s rajongással mutatott ki az ablaka alatt hömpölygő Dunára, a napfényben fürdő Várhegyre és a királyi palota monumentális épületkomplexumára.

— A világ legszebb kilátása ez, — mondotta László Fülöp. — A magyarok nem is tudják, milyen kincs ez a főváros. A szabad időmet, amikor nem dolgozom, arra fogom felhasználni, hogy alaposan megtekinthessem a régen látott Budapestet.

A természeti szépségek után ráterelődött beszélgetésünk azokra a szépségekre, amelyeket az emberek alkottak: az épületekre, szobrokra.

Megkérdeztem a véleményét a pesti szobrokról.

— A pesti szobrok között — mondotta — *nekem legjobban a királyi vár főbejárata előtt levő Turul madár tetszik.* Lendületes, finom és tökéletes alkotás. Szép az Erzsébet királyné szobra is, de csak a figura, a csarnokos kiképzést nem tartom szerencsésnek. A Kossuth-szobor elég szép kompozíció, de szeretnék többet látni Kossuthból. Hiányzik belőle a kossuthi tűz s temperamentum. Tisza István szobrát túlméretezettnek találom. A szobor monumentalitása ellenére sem adja vissza Tisza vas, kemény alakját.

Érdekes, hogyan vélekedett László Fülöp a magyar művészekről.

— Nagyon szerettem Benczúrt, Székely Bertalant. Ez utóbbinak főleg monumentális történelmi jelenetei gyakorolnak rám különös hatást. Valahogy úgy látom, — mondotta — hogy a mai magyar festőművészgárdából kiveszett a nagy kompozíciók iránti törekvés. Kisebb detailok iránt, mint például a kizárólagos portréfestés irányában észlelek elsősorban hajlamosságot a magyar művészekben. Ez pedig nagy kár, mivel ilyenformán az egyébként nagyon tehetséges művésztársadalom nem fog tudni kitermelni olyan reprezentánst, amely a benczúri klasszist valaha is utolérné.

— Kizárólagosan portréfestésben nem élheti ki magát a művész? — kérdeztem a világ ünnepelt arcképfestőjét.

— Ugy-e furcsának tünik ezt tőlem hallani, — mondotta mosolyogva László Fülöp — de mégis úgy van, hogy én a portréfestésben a művészetnek csak egy gyönyörű mellékhajtását látom. Kikristályosodásnak, csúcsteljesítménynek azonban a Székely Bertalanok és Benczurok monumentális alkotásait tartom.

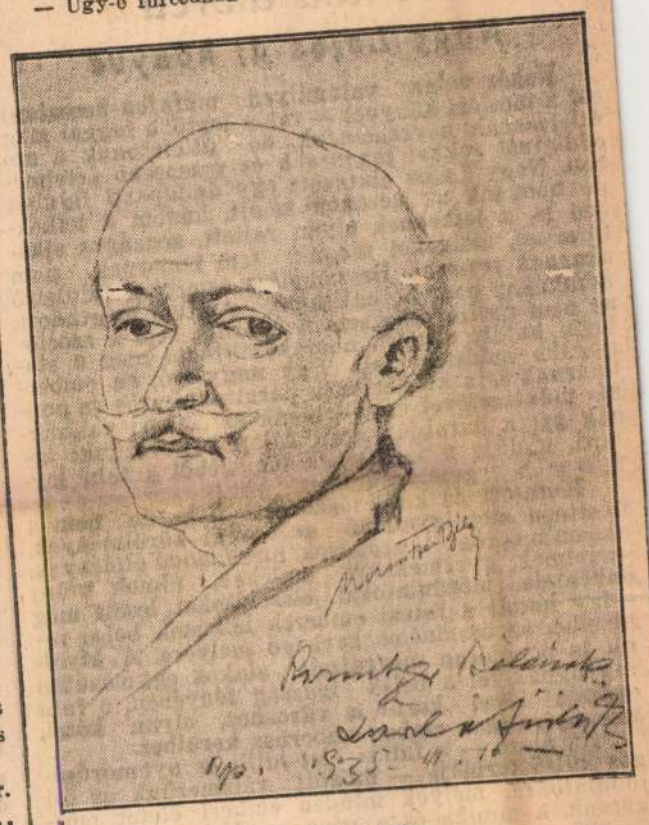

László Fülöp (Kornitzer Béla rajza)

— Engem a világ elsősorban arcképfestőnek ismer, — folytatta László Fülöp — de ha nem kell portrétirozni, akkor menekülök Londonból vidéki magányomba, ahol mostanában is több nagy történelmi kompozíción dolgozom. Nemrégen megláttam Londonban egy hadiárva asszonyt, amint kéregetett. Ez a jelenet arra inspirált, hogy fessem meg a világháború életbenmaradt elesettjeinek, a hadiárva nőknek háború utáni kálváriáját. Erre a célra külön kápolnát építtettem, amelynek falain freskóban fogom megfesteni a háború utáni drámák legborzalmasabbját.

— Meg szokott elégedve lenni portréival? — kérdeztem.

— *Nem mindig* — válaszolta. — Az ember mindig tökéletesebbet akar produkálni. A most festendő kormányzói portréval talán meg leszek elégedve. Ugy érzem, ez lesz a legtökéletesebb alkotásom. A kormányzó úr ideális modell s rendkívül szívélyes ember.

László Fülöp modellt ül a rajzolónak

Rövid félóra telt el közben. Hirtelen felugrott, kis engedelmet kért, átment a szomszéd szobába s kis arany cigarettás dobozzal tért vissza.

A rajz közben elkészült.

A mester megint felvette híres lászlófülöpi tekintetét. Bírálva nézte, confrontálta, majd szívélyesen megrázta a kezemet.

— Ez nagyon ügyes volt — mondotta elismeréssel.

Mielőtt elköszöntem, megmutattam a mesternek Abel *Pann* híres festőművész »Der Tränen-Krug« című megrázó rajzsorozatát.

László Fülöp kemény vonásai ellágyultak a drámai erejű kompozíciók láttán.

— A leghatásosabb propaganda ez a gyülölködés ellen, — mondotta meghatottan. — *A művészet nemcsak emberi szépérzet, esztétikus kié.és, a művészet misszió is lehet.*

Most, amidőn meghalt, fülembe csengenek hozzám intézett utolsó szavai:

A művészet misszió is lehet...

Ezt a missziót minden nagykövetnél, diplomatánál hatásosabban végezte László Fülöp.

Kornitzer Béla

AI NAPLÓ

A falu álarca

Nagy Lajos új könyve

Nehéz volna valamilyen műfajba beosztani ezt a mesteri könyvet — talán legtöbb joggal még útleírásnak nevezhetnénk, de útleírásnak a szó eddiginél sokkal magasabb és nemesebb értelmében. Nagy Lajos elutazott egy dunaparti faluba; de nemcsak az uccákon sétált, hanem a lelkekben is, a lelkeknek olyan rejtett, zegzúgos sikátoraiban, melyeket maguk sem ismernek, nem akarnak ismerni. Beszámolója semilyen faluleíró munkához nem hasonlítható. Amit ő megtudott, az nem nyílik meg sem a néprajz, sem a szociológia kutató a előtt, nem közelíthető meg a statisztika módszereivel. Egy nagy író, az emberlátásnak és a kifejezésnek páratlanul erős és pontos művészetével bűvöli elénk az emberi valóságnak azt a darabját, amit falunak nevezünk; kifejti, kioldja a jelenségek tömegéből a falu legtitkosabb, legmélyebb ízeit.

Kutatott és kérdezősködött ő is, de nem a felszínen megfigyelhető gazdasági körülmények, hanem megrögzött szokások, maradandó élmények, szerelmek, gyermekkori emlékek, álmok után; önkéntelen mozdulatokat, elszólásokat lesett meg s így hatolt a falusi emberek lelkének belső rétegeibe, az ösztönélet kavargó mélyére. A kívülről is pompásan megrajzolt alakok egymásután ragyognak fel a belső igazság fényében, a falu egészen közel kerül a városhoz, olyan közel, amennyire csak ember emberhez kerülhet.

Az álarc — a falusi élet idilli és nyomorúságos külső formája — mögött ráismerünk az ősi indulatokra, melyek minden emberi életet mozgatnak, a munka és a pénz gondjain túl ott sir örökké szomjasan a szerelem, a szeretet, ott lapul a kínzás és szenvedés tragikus vágya... Az író emberekkel találkozik az uccán, bemegy a házakba, a templomba, a kocsmába — s mindig az első felfedezés izgalmát éljük át vele együtt, a látása olyan friss, a szeme olyan tiszta minden általánosító emléktől és fogalomtól, mintha nem is a faluban született volna, hanem egy messzi világból jönne.

A szabad emberi gondolat és a magas írói beesület ez a messzi világ; levegője élesen csap ki Nagy Lajos sorai közül, mint hegyvidéki szél.

Nagy András

☐ **Hatvany Bertalan: A kínai kérdés története.** Tömör és világos, mint az ideális tankönyv, izgalmas, mint egy jó regény. Kivonatolni nem lehet. A könyv maga: kivonat, érezni minden szava mögött a mondatot, a vékony füzet mögött a kötetnyi mondanivalót. Legfeljebb idézni lehet az előszó néhány mondatát, melyben a szerző az európai közvélemény bűnéül rója fel, hogy olcsó és hatásos szimbolumnak, hasonlatnak használja a távolkeleti problémát és ezáltal nemzedékek figyelmét vonta el azok valódi lényegétől. Hatvany összefoglalja az adatokat Japán világpiaci ambícióiról, nyersanyag-kríziséről, népesedési elhelyezési gondjairól és szellemtisztelő vallásáról; Kína ősi műveltségéről, furcsa életszemléletéről, melyel a tudóst tiszteli és megveti a hentest, a hóhért, és még nemrég a katonát is, — amiket eddig is szégyen volt kultúrember létünkre nem tudni. De — valljuk be — nem nagyon tudtuk és Hatvany Bertalan könyve nyomán mégis csak megértettünk egyet s mást — amiről idáig csak beszéltünk.

☐ **Vasvári István: A Szépség zsoldjában.** Rokonszenveshangú, formában és tartalomban érdekes versek gyüjteménye ez a kis kötet. A fiatal költő kétségbevonhatatlanul tehetséges, de a túlzott Ady-hatás alól fel kell még szabadulnia.

☐ **Steier Lajos: Czambel-emlékkönyv.** Ez a Felvidéki Tudományos Társaság kiadásában megjelent munka *Czambel* Samunak, a tót irodalmi nyelv kodifikátorának, a kiváló nyelvtudósnak és publicistának emlékét idézi fel. Czambel volt a cseh-szlovák nemzetegység elleni irodalmi és tudományos harc megindítója; munkássága tehát nemcsak jelentős, hanem sok tekintetben időszerű is. A kötetben *Steier* Lajos Czambel eszméit ismerteti, *Flachbarth* Ernő a tudós publicisztikai működését jellemzi, *Podhradszky* György Czambel életéről, *Bonkáló* Sándor pedig Czambelnek a ruténekkel való kapcsolatáról ír. A sok, eddig ismeretlen adatot tartalmazó munka a cseh-szlovák egység történetének fontos forrásművei közé tartozik.

☐ **Wilhelm Kayser: Trenck pandúrezredes kalandos élete.** Legendásízű történelmi korszaka elevenedik meg Trenck nevének említésekor, hiszen minden időknek ez az egyik legmozgalmasabb élethű kalandora valóban izgalmas pályát futott be. A volgamenti Asztrachántól a Rajna melletti Breisachig hosszú az út és közben látjuk Trencket orosz szolgálatban és látjuk szlovéniai birtokán rablókkal harcolni, hogy azután az osztrák örökösödési háborúban ő maga is a rablók sorába álljon, mint Mária Terézia szabadcsapatának vezére pedig a Nagy Frigyes elleni gerilla-háborúból vegye ki részét. Közben a legkülönbözőbb kalandok, botrányok és szerelmi históriák követik egymást — mindaddig, amíg már nincs tovább. Kayser tolla nyomán mégegyszer felvonul az elsüllyedt világ, a maga — kissé talán históriai ponyvaízű — kulisszáival együtt; jól folyó mesemondását az effajta olvasmány iránt érdeklődők bizonyára szívesen fogják fogadni.

☐ **Az élet ormán.** *Lenkei* Henrik, e szép kiállítású prózai kötet érdemes szerzője bizony ott van már az élet ormán, talán már azon is túl, hiszen művei hosszú sorának az élén verskötet van, amely kerek *fél évszázada* jelent meg. Már ötvet éve író volt s ma is szorgalmasan rója a betűt a fehér lapra, versben prózában, magyarul, németül. Az orvosok az emberi lét tartamának meghosszabbodásáról beszélnek, az íróknál ez már régi jelenség. Nem ritka eset: megöregszenek, elhallgatnak (néha évtizedekig), egyszerre csak megrázkódnak s az agg kor határán egy új termékenység veszi rajtuk erőt. Ime Lenkei is tíz éve adta ki filozófiai drámáját (*A nagy előjátékok*), azóta sorra jönnek történelmi rajzai s az emberi lélek nagyjairól írott hatalmas költeményei (*Az Isten tábora*). Ez a kötet próza, helyesen prózában írt költemény, a költő ezt az új műfaját így nevezi: *Dráma*. Történelmi novellák ezek, hősiek angyalok, történelmi nagyságok, próféták bölcsek királyok, csupa szabatosan megírt életbölcsesség: Rafael angyalról, Prudentius költőről Tintorettóról és Tizianról, Mozesről és Abdurramanról, Könyves Kálmánról s a két Bólyairól stb., stb. Van a kötetnek egy meredőbbentően zsúfolt önéletrajzi darabja is (*Az emlékek lánca*), az egy férj géláns ajándéka a legnagyobb kincs, a hűséges hitves számára. Egyébként önéletrajz az egész kötet: egy művelt lélek, kitűnő író közli benne érzéseit, gondolatait, ott, ahonnan messze látni: az élet ormán. A költők életének tartamának meghosszabbodása íme már meg is van: csoda, ha az ember túl a hetvenen ilyen szép, mély, érdekes könyvet írhat. *rb.*

☐ **Levél a regényes életrajzokról.** A következő levelet kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A *Pesti Napló* vasárnapi számában új munkámról megemlékezvén, némi lenézéssel szól a regényes életrajzok divatjáról. Elvileg magam is lenézem e műfajt, de mentségére hadd említsem meg egyik okát e divatnak: régen élt emberek életének rajza és a történeti regény igen alkalmas forma az író olyfajta gondolatai és vélekedései nyilvánítására, melyeket mai korba helyezve, manapság nem lehet elmondani. Azt hiszem, e divat akkor ér véget, ha a merőben kitalált regények *tárgyi* érdekesség dolgában felülmúlják a mai élet fordulatait; ha az emberek, köztük természetesen az írók is, nem veszik többé észre, hogy a helyi és világpolitika a húsukba, vérükbe vág. Soraim szíves közlését kérve, vagyok őszinte tisztelettel híve: *Molnár Ákos.*

☐ **Szentmihályiné Szabó Mária: Lorántfy Zsuzsánna.** A legújabb történelmi életrajzok megtanítottak bennünket arra, hogy minél jobban távolodunk a multtól, annál jobban közeledünk hozzá, pontosabban: annál többet tudunk róla. *Szentmihályiné Szabó* Mária szép és finom Lorántfy-életrajza azonban inkább a századvégi felfogás felé hajlik: az életrajzból regény lesz, a századvég legjobb történelmi regényeinek barátságos és nemes felfogásában a hazai történelem eseményeiről és alakjairól. A századvégi iskola történelmi regénye persze egy kissé ifjúsági regény is: a jellemek valóban »jellemek«, a hősök valóban »hősök«, a boszorkányok valóban »boszorkányok«, de ez nem zavar bennünket, csak amikor már letettük a regényt s a valóság valamilyen kis gonosz félhangja vagy áruló árnyalata támadja meg ezt az ideálisan »történelmi levegőt«. Olvasás közben megejt és elvarázsol a nyelv, ez az üde és tömör renaszkori nyelv, amely élettel tölti meg a várak hideg termeit, eleven szerelemmé gyujtja a levegőt a történelmi portrék között, feltámasztja a régi szeleket a magyar ősz országútjain s megmozdítja a gyerekek merev brokátruháit a képeken. A magyar történelem egyik legérdekesebb korának arcképcsarnokában járunk s egy finom és okos asszonyi hang eleveníti meg előttünk a képeket, hogy a mese végén megint úgy állítsa vissza őket a keretbe, ahogy eddig láttuk őket: büszkén és hatalmasan, szelíden és jóságosan, erőszakosan és gonoszul. Mert csak róluk van szó, akik díszhelyen állnak a történelmi arcképcsarnokban, róluk és arról az »országról«, amely csak mint a hatalom anyaga fordul meg tárgyalásaikban és kezeik között, — de az ország maga, a nép, nincs lefestve ebben az arcképcsarnokban, amelynek portréit most megelevenítette a szerző. A nép hiányzik, csak beszélnek róla az urak s néhol elbeszélgetnek vele, szépen és barátsággal, mintegy saját portréjuk kiegészítő vonásait szerezve meg e beszélgetések kapcsán. De e hiányok és hézagok között a nyelv őrködik, ez a szép és tiszta régi magyar nyelv, s talán ez a legtöbb, ez a varázsital, ez az oldó és kapcsoló csoda mult és jelen között s ez a legnagyobb érdeme és kincse a szerzőnek, a legfontosabb kulcsa a történelmi regény titkának. Vannak más kulcsok is: van pszichológia és van analízis, van utalás és vannak messzire mutató, nagy összefüggéseket feltáró hasonlatok, de Szentmihályiné Szabó Mária ezek közül kevés eszközt vesz igénybe s jobban hajlik arra, hogy szép realisztikusan ható szobrokat faragjon hőseiből, mint hogy élő emberként felboncolja őket és megkeresse azokat az idegvégződéseket, amelyeket még nem talált meg más. Különben a regény szép és finom írói munka, nemes és becsületes. *B. L.*

☐ **Geszty Júlia: Rejtelmes Kelet.** Ez a fiatal magyar leány bejárta Indiát, Sziámot, Jáva szigetét, Mancsukót, Kínát, Japánt és Koreát — most pedig színesen érdekes könyvben számol be mindenről, amit látott és hallott. Az ilyesfajta beszámolóknak azonban csak akkor van az átlagosnál nagyobb értékük, ha az, aki tapasztalatairól referál, tisztaszemű és nemcsak néz, hanem lát is... Ha valakiről, akkor Geszty Júliáról ezt valóban elmondhatjuk. Nem elégszik meg a felületesen szembetűnő exotikumok felsorolásával; bárhol járjon, bármit tapasztaljon, idegen országok, idegen szokások útvesztőjében, mindig megkeresi a rejtett összefüggéseket, a felszín alatt meghúzódó magyarázatokat. Geszty Júlia könyve tulajdonképpen az érett ifjúság számára íródott, de a felnőttek is érdeklődéssel

A Mücsarnok jubileumi kiállitása

László Fülöp
festőművész

I.

Hetven évvel ezelőtt, 1861 február havában Pachl pesti zongorakereskedő szivességéből felajánlott termében rendezte a Képzőművészeti Társulat néhány műtárgyból álló első tárlatát. Az ujabb magyar képzőművészet rohamos fejlődése innen veszi kezdetét, amelynek főbb állomásait és szakaszait később egy Nagyhid-utcai kis ház szobácskái, az Akadémia öt kis terme, majd a régi Mücsarnok Andrássy-uti bájos kis reneszánsz palotája s végül a millenniumi városligeti Mücsarnok hatalmas termei jelzik.

Magyarság
1930.XII.20.

A Képzőművészeti Társulat a Bach-korszak idejében alakult, a hangsulyozottan *nemzeti szellemü* művészet ápolására. „Nekünk nemcsak művészet, de nemzeti és magyar művészet kell; — mondotta Ipolyi Arnold püspök, a Társulat legkiválóbb elnöke, — nemcsak át kell vennünk más nemzetek művészetét, de kifejleszteni, ugyszólván megteremteni kell a mienket. Az első is szép, de az utóbbi dicső. Amaz érdem, ez kötelesség. Csak kis nép utánoz és vesz át mindig. Aki erős, szelleme van és nemes ambiciói, az maga alkot szivéből, életéből, társadalmából és története mezejéből."

Ez a nemzeti ösztönökből meritő, de egyszersmint azokat erősitő és ápoló művészet tradiciói a Képzőművészeti Társulatban, amely a maga körében azt a feladatot teljesiti, mint Nemzeti Szinházunk, Akadémiánk, vagy Operánk a maguk munkakörében. Nem természetes-e ezekután, ha a Társulat szelleme szálka azok szemében, akik a beteges ultramodern törekvések tradiciópusztitó autodaféján a néprajzi sallangokkal együtt a lényeget, a nemesitő érzést is felperzselték.

Másfelől a Társulat kollektiv nemzeti kulturérdekek szolgálatára, a művészek és műbarátok összességének *pártonfelüli* képviseletére létesült. Ebből következik, hogy nem bibelődhetik a művészek rangsorolásának meddő kérdésével, nem is az egyesek üzleti menedzselésével. Az ezerfelé ágazó művészi érdekek s az egyéni érvényesülés kényes problémái közepette csak e felsőbbséges magatartásával tarthatta fenn magát hét évtizeden át és maradhatott ura a helyzetnek, amely utról léte veszélyeztetése nélkül soha le nem térhet.

Az a gazdag jubileumi kiállitás is, amely most nyilt meg a Mücsarnokban, ugyancsak a Társulat álláspontjának helyességét igazolja és azt, hogy mennyire szükség van egy grémiumra, ahol minden becsületes művészi tö rekvés találkozhassék. De ez csak akkor lehetséges, ha e találkozónál az egyéni érdek és hiuság deferál a közös érdeknek. Minden elzárkózás árt a közösségnek, de az egyénnek is, mert helyére uj tehetség lép s a világ észre sem veszi, hogy itt valaki hiányzik. Példa erre a Mücsarnok mostani ünnepi kiállitása is.

*

A Képzőművészeti Társulat jubiláris tárlata keretében hódolni akart uttörői emlé-

udósitónk jelenti: Mint ismeretes, az egész enevilág már most készülődik *Haydn* Józsefnek, a nagy komponistának centennáiumára. A nagyszabásu ünnep a mester zülővárosában, a megszállott Nyugatmagyarország fővárosában, *Kismartonban* fog ezajlani. Tudvalevő, hogy *Haydn* az Esterázy-nemzetség szolgálatában müködött a ismartoni ősi kastélyban s ezért a fiatal *Esterházy* Pál herceg, a kismartoni uradalom jelenlegi tulajdonosa a családi tradició-

kének olymódon, hogy alapitóinak arcképeit és egy-egy jellemző munkáját disztermében szándékozott kiállitani. E kegyeletes tervnek azonban utját vágta az élő magyar művészet soha nem látott méretü és sulyu felvonulása. A jubiláris kiállitásra 1100 festmény, rajz, szobor és épitészeti rajz érkezett be, amelyből a zsüri erős restálással 700 müvet fogadott el.

A kritikus helyzete ezesetben különösen nehéz, mert egy olyan kiállitásról, amelyen ilyen nagyszámu (jobbára már ismert és kitüntetett) válogatott anyag szerepel a szükreszabott keretek között, igen nehéz beható birálatot irni. (Ez különben a birlati kritikák árnyoldala, szemben egyéb kritikai fajokkal.) Ezért inkább csak utalni kivánunk a termek sorrendjében a kiemelkedőbb jelenségekre.

Az I. teremben László Fülöp három képe közül a szines Apponyi a legjellemzőbb László bravurosan felszines művészetére. Könnyed és elökelő, sokkal inkább, mint a sötét Rothermere-portré, amely nem eléggé gyors munkára vall ahhoz, hogy jellemzőnek mondhassuk. A Londonderry-arckép, mint portré, szinte csak vizószerü skicc, gusztusos szinek miliőjében. Másik vendég, a müncheni *Kálmán* Péter, robusztus temperamentum, aki müteremjeleneteit nagy foltokban tartott, összehangolt szinképpé alakitja, anélkül, hogy a tárgyszerüséget feladná. *Szüle* Péter öregasszonya mély emberi érzést szólaltat meg. Vörösfrakkos férfiportréja a fény-árnyék játékának érdekes problémája. *Karlovszky* Bertalan utolérhetetlen analizáló modorában három arcképén három karaktert hozott felszinre. Különösen vadászportréja vall választékos szinizlésre. *Kukán* Géza ismert pompás Zala György-portréján kivül Korányi Frigyes báró szingazdag arcképét állitotta ki. Érdekessége a kiállitásnak *Merész* Gyula Mussolini-je, amelyet Rómában festett a Duceról. Ezenkivül Balló Ede egyik legsikerültebb régi Tisza Kálmán-ja, *Sz. Lohwag* Ernesztin bájos, finom, a kormányzónéről készült miniatürvizfestménye, *Moldován* Béla (19. sz.) muzeális értékü gyermekképe, *Szabó* Dezső vöröskendős leánya, *Kunwald* Cézár mély önarcképe és *Veress* Zoltán kitünő fejtanulmányai képviselik jelentősebben a portrét. *Áldor* János László és *Mihalovits* Miklós ismert szép aktjain kivül a fiatal *Gál* János és *Czencz* János mutatnak kitünőt ezen a téren. *Krusnyák* Károly „Család" cimü munkája mély tónusaiban finom érzést szólaltat meg. *Bosznay* István aranyérmes „Alkonyat"-án kivül *Edvi-Illés* Aladár balatoni tája, *Dudits* Andor dekorativ Kánaáni mennyegzője, *Olgyay* Ferenc halktónusu Őszi hangulata, *Győrffy* István csendélete és *Benczur* Ida müteremrészlete állit meg hosszabban. A terem gyöngyszeme *Márton* Ferenc aranyérmes aktrajza és *Vastagh* Györgynek a kormányzóról készitett rendkivüli finomságu miniatür bronz lovasportréja.

A II. teremben Mendlik Oszkár kiváltságos müvészetét négy legujabb kitünő tengerképe képviseli. *Burghardt* Rezső októberi hangulata, *Szlányi* Lajos téli délutánja, *Mérő* István derüs pleinairjei, *Nádler* Róbert országutja, *Barkász* Lajos havas Óbudája átérzett tájképek. *Komáromi Kacz* Endre a 70-es évekből vett genreszerü kettős portréja kedves élmény. Bravuros rajzban *Győrffy* István tábornoka és igen finom *Hosszu* Márton olvasó nője. *Szüle* Péter ebédlő parasztja markáns. Karakteres *Turg* Gyula Vargha Gyula portréja és szinben finom *Eölvedy Gachal* József parasztlánya és különösen önarcképe. Sok izlés és hangulat van *Rubovics* Márk patinás tónusu csendéleteiben. *Romek* Árpád csendélete is izléses. *Burghardt* Rezső a müterem dus drapériái között *Benkhardt* Ágost pedig a napfény nyárözönében mutatja be a női akt formaszépségeit. *Gulyás* Sándor „Kecskék" c. dijnyertes kis képe választékos tónusával hat. Rendkivül bájos és jellemző felsőeöri *Fülöp* Elemérnek pompás márvány gyermekfejecskéje. A terem szenzációja *Zala* Györgynek Halmos Izorról legujabban mintázott mellszobra, amely a 72 éves mestert karakterábrázoló művészetének tetőfokán mutatja be.

Pipics Zoltán dr.

László Fülöp
festőművész

Magyar Hirlap
1930.XII.21.

A Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállítása

Éppen elég szó esett már ennek a jubiláris kiállításnak előzményeiről, azokról a differenciákról és ellenkezésekről, amelyek kimélyítették megint az egyes művészegyesületek közötti ellentéteket, ahelyett, hogy sikerült volna legalább erre az alkalomra összefogni az egész magyar pikturának s a jubiláris kiállítást reprezentatív kiállítássá tenni. Mindez nem történt meg s így az ünnepi tárlat legfeljebb mennyiségben és számban különbözik az úgynevezett karácsonyi képvásároktól. Mert végre legmesszebbmenő jóindulattal sem érezhetjük kárpótolva magunkat e nagy tömegben azért, hogy a társulat multjának és jelenének nagy nevei közül mindössze *László* Fülöpöt és *Karlovszkyt*, *Zalát* és *Rónát* találjuk itt néhány alkotásukkal szépen reprezentálva.

Ilyen körülmények között persze meg kell érteni a tárlat rendezőinek azt a törekvését is, hogy ami régebbi kép, díjnyertes érték, mint retrospektív anyag került mégis e kiállításra, azt szétszórták különböző termekbe, nyilván az együttes emelésére. Ezt annál könnyebben tehették, mert nagy stiláris különbségek nincsenek e tárlat anyagában, amelyből az újabb törekvéseket teljesen kirekesztették. Ha ennek a tárlatnak az eredményeit nézzük és egységes hatását, akkor a magyar művészet a naturalizmus és az impresszionizmus határainál állt meg, további fejlődések nélkül. S mintha valóban ennek a dokumentálása volna is a szándék, mert azt a három—négy képet, amely mégis helyet kért és helyet kapott itt, melléktermek sötét zugába dugták el, hogy más hangjukkal feltűnést ne keltsenek.

Várakozásainkon úgy az új, mint a régi részt illetően aligha elégíthet ki ez a jubiláris kiállítás. Ünnepibbet, teljesebbet, értékesebbet vártunk ennél s ezt még fokozza a túlzsufoltság s a túlontúl enyhe zsűrizés, amely sok felesleges képet és szobrot fogadott be. Az említetteken kívül szinte nehéz megtalálni ebben a tömegben a komolyabb értékeket.

Az első három teremben *Dudits* Kánai menyegzőjének színessége, *Katona* finom tájképhangulata, *Barkász* Eső utáni zöldjei, *Kálmán* Péter három szép képe, *Kukán* portréja, *Gál* János őszinte megoldásu aktja, *Czencz* János két stúdiuma, *Horváth* Béla Kődös hangulata, *Áldor* Alvó Vénusz-a, *Burghardt* finom tájképe között külön hangsúlyt jelentenek *Szüle* Péter értékes portréstúdiumai, *Benkhardt* napfényes képe, *Szlányi* színes tájképe, *Gulyás* Sándor, *Kövesdy*, *Dankó*, *Mihajlovits* és *Brüll* Aladár egy-egy nagyobb vászna. A kisebb termekben *Czigány* Dezső három már látott stúdiuma, *Kunfy* Öreg asszony figurája, *Gábor* Móric finom portréja, *Poll* Hugó tengerparti képe, *Udvary* Pál Ülő nő-je, *Gyenes* Csendélet-e, *Kemény* Nándor ötletes genre-je, *Horváth* József akvarellje, *Heinz* nagyobb kompozíciója, *Szántó* Mária tetszetős, modern Vénusz-a, *Fried* Pál karakteres Női arcmás-a, *Gy. Sándor* mozgalmas házudvara, *Tamássy* Miklós tarka japán figurái, *Bauer* Erzsi Öregasszony-a, *Csizik* régebbi kis tájképe, *Friss* építészi tervei, *Prohászka* Tanulmány-a a legszembetünőbb kvalitások. Rajtuk kívül *Bosznai*, *Lohwag* Ernesztin, *Márton* Ferenc, *Krusnyák*, *Mihalovits*, *Révész* Imre, *Boruth*, *Aradi-Edvi* Illés, *Juszkó*, *Csapó* Jenő, *Thomanné* és *Pataky* Sára kérnek külön figyelmet.

A szobrászati rész legjobb értéke *Pásztor* János, aki ismert két aktját hozta el ismét. A többiek közül *Margó*, *Siklódy*, *Csiszér*, *Soós*, *Moiret*, *Lhőte* Éva, *Orbán* Antal, *Sződy*, *Somló* Sári, *Bory*, a nagyon érdekes *Kernstockné*, *Hanzély*, *Vastagh* Éva, *Hadsi* Duci, *Forgács Hahn* Erzsébet, *Koncz*, *Csucs*, *Essö* Erzsébet, *Kaszab*, *Csillag* és *Reményi* vehetők észre jó értékeikkel a szoborcsarnok túlzsúfoltságában. (bl.)

bénította meg elsősorban a színházat, ettől hervadtak le színpadáról a külföldön nagy sikert aratott slágerek s ettől nem tudott azzá válni, amire méretei s alacsony helyárai predesztinálták: a nép színházává. A népnek nem kellettek a mindkét nembeli jobboldali dilettantizmus alkalmi színművei, mert a nép, bár époly türelmes esztétikailag, mint politikailag, a szubvencionált tehetségtelenséggel szemben még gyanakvóbb, mint azzal a puritán tehetségtelenséggel szemben, amely bízik annyira a korszellem fogékonyságában, hogy minden hivatalos támogatás nélkül is meg tudja állni a helyét.

A főváros tehát helyesen cselekedett, amikor tegnapi határozatával nyiltan beismerte, hogy nem alkalmas arra, amire alkalmasak voltak a Mediciek és a francia királyok, sőt sok tekintetben még a magyar állam is: nem arra, hogy a művészetek viruljanak, de legalább megéljenek az árnyékában. Túlságosan kicsinyesen és bürokratikusan avatkozott a művészi és személyi dolgokba ahhoz, hogy eredményes mecénás lehessen s most nagyon bölcsen kirekeszti a közérdekű célok sorából, hogy a Tisza Kálmán téren meztelencombú görlök szteppcipőjükkel verjék a kor ritmusát. Ez a ritmus éveken keresztül évi százötvenezer pengőjébe került a főváros lakosságának —, most nem fog kerülni egy fillérjébe sem, ami, valljuk be őszintén: tiszta haszon. Tiszta haszon költségvetési szempontból és nem nagy veszteség művészi szempontból. Ami kérdés a Városi Színház bezárásával kapcsolatban felmerül: elsősorban szociális kérdés, háromszáz színész és alkalmazott sorsa szezón közepén, télvíz idején. Ezt a sorsot a fővárosnak vállalnia kell, mert megoldásához még mindig kevésbé mélyre kell belenyúlnia a főváros polgárságának zsebébe, mintha továbbra is szisztematikusan támogatná a színházat.

A színházat és nem a művészetet, mert a színház nem mindig alkalmas arra, hogy a kultúra pallérozását hiva-

László Fülöp
festőművész

ter, *Gábor* Mórie, *Róna* József, *Sárkány* Gyula, *Pásztor* János, *Margó* Ede, *B. Hadzsy* Duci, *Kernstockné Stricker* Gina, *Lühnsdorf* Károly, *Neogrády* László, *Karlovszky* Bertalan, *Zombory* Lajos. Egy mellékteremben *Cigány* Dezső néhány nagyon szép képét találtuk. (m—i.)

Magyarország
1930.XII.21.

A Műcsarnok jubileumi kiállítása

Hetvenéves fennállását ünnepli az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* azzal a kiállítással, amely holnap nyílik meg a Műcsarnok összes termeiben. Ez a hét évtized a magyar művészet ragyogó korszakain vezet keresztül és olyan nagy nevekkel forrott össze, mint például *Barabás, Zichy, Lotz, Székely* Bertalan, *Izsó* Miklós, *Paál* László, *Benczúr, Szinyei-Merse, Mednyánszky, Ferenczy, Hollósy.* A multba tekintett vissza a Képzőművészeti Társulat ezen a jubileumi kiállításon s azokat gyüjtötte össze, akik ma is ebből a múltból vagy ezen a multon élnek.

Az elmult évtizedek ragyogó nagy nevei már nincsenek itt. Akik korukban éltek művészetükkel, testileg is elmultak a korral. És hiányoznak, sajnos, a mi korunk élő művészetének reprezentánsai is.

Az anyag így nem emelkedik felül az utóbbi évek műcsarnoki tárlatainak megszokott nivóján. Meg kell elégednünk azzal, hogy most is felsoroljuk azok nevét, akiknek képei és szobrai kiválnak a tömegből:

László Fülöp, *Kunwald* César, *Szülő* Pé-

László Fülöp

lázd
2

Művészeti Szalon
(Kolozsvár) 1929.
IV. ciz. 8-9. sz.
28-29. l.

Kongoláramban

N JAKAB
SÁGA*CLUJ
TCA 2. SZÁM
ON 981.

raktáron levő
égü angol szöve-
tolsó divat szerint
árak mellet készit

E. ZIEGLER
KRONSTADT-BRAȘOV
PURZENG·STR·PORȚII 9

MŰSZERÉSZ MŰHELY
Műhelyemben mindennemű javítást elkészitek.

Legujabb

*Legolcsóbb*Legjobb*

kelmefestő és vegytisztitó üzem

Hygienia

Elvállal mindennemü kelme, fonal és

Lászlo Fülöp

rád

Müvészeti Szalon

(Kolozsvár) 1929. IV.

évf. 4. sz. 17. l.

(Lászlo Fülöp az angol hírlapirok sorsjátékáin)

László Fülöp

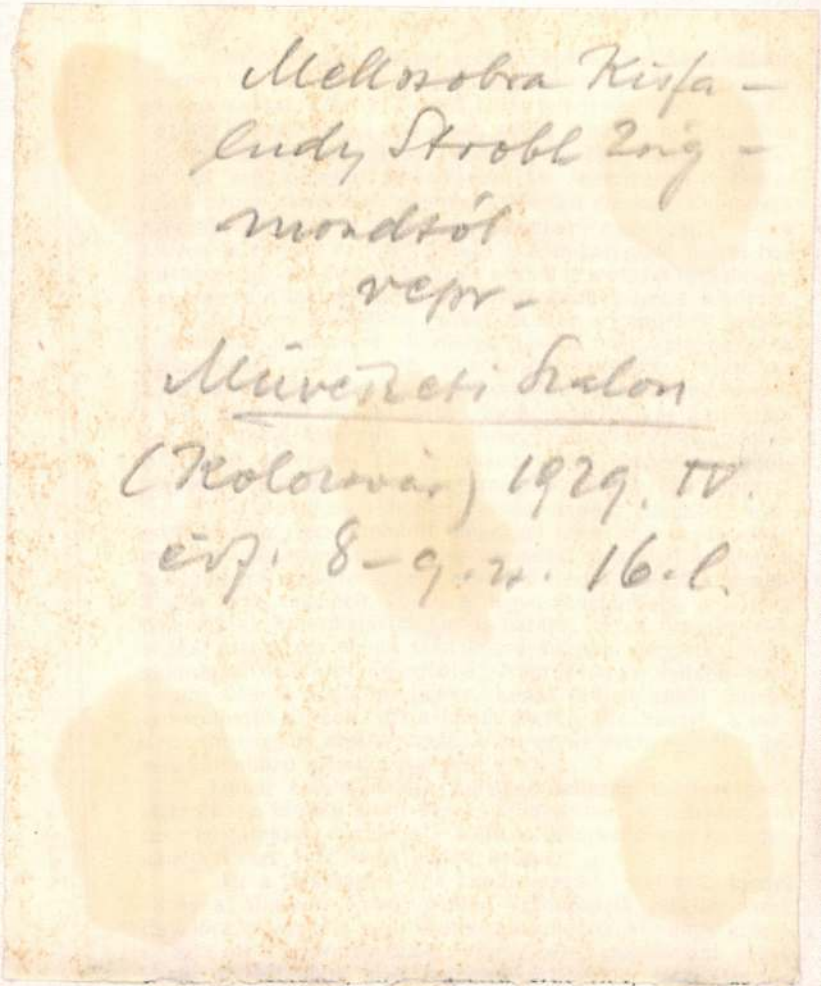

a megtelepedés első kezdetleges munkálatait, amelyekben

ban. A Jazz-Band muzsika ellenségei kétségkivül benne tisztelhetik ősüket Kürnberger Ferdinand, aki regényt irt róla, megörökiti azt a jelenetet, amikor Lenau a kávéházban a hamisan játszó néger kezéből kikapja a hegedüt és a dalt kifogástalanul játsza el.

Ez az osztrák iró, aki a mult század közepén Erdélyt is bejárta, Amerikamüde c. irányregényében irta le Lenau amerikai utját, amelynek igen nagy volt a hatása. Az egész világ tudomást vett arról, mily keserves esztendőt szenvedett át Lenau Amerikában, mely elnyelte oda kivitt kis vagyonát. Valami visszajött ugyan belőle, de azt a költő már meg sem tudta, mert lelkére fátyol borult. S ebben is része volt Amerikának.

Azokat a rendkivül érdekes leveleket, amelyeket Lenau Amerikából irt, haszonnal forgathatja manap is a kivándorló. Csak egészséges test és lélek vágyjék Amerikába, mert a gyenge ember — amint Lenau mondja — nemhogy pénzt keresne, de utolsó megtakaritott garasát is odaadja egy darab kenyérért.

* * *

Elmult bölöni Farkas Sándor és Lenau Miklós kora. Következett a *szabadságharcé és az emmigrációé*. Soha népszerübb nem volt a magyar név Amerikában, mint az ötvenes években. Innen oda s onnan ide ismét egészen más szemmel néztek át az emberek. Ez a kölcsönös megbecsülés ideje volt

Az 1867-es kiegyezést követő időkben mi, óvilági magyarok, hordtuk fenn az orrunkut. Aki uri ember kiment — gyanus volt Mi is igyekeztünk korlátozni a kivándorlást, A világháboru után egyszerre megváltozott minden. Most ők korlátozzák a bevándorlást, százszor végigmustrálván a gyanus embereket. A szabadság hazája ugyancsak védi határait nagy szomoruságára a hajóstársaságoknak, mert az Amerikába vágyakozók ezre közül kilencszázkilencvenkilencnek vagy nincs lehetősége, hogy utlevelet kapjon, vagy pénze nincs, hogy hajójegyet vegyen.

SIKLÓSSY LÁSZLÓ.

YELŐ

László Fülöp

Lieben - Meyer Sándor

Lotz Károly

Magyar Mannheim G.

Mark Lajos

Medgyaszay László

Mendlik Oszkár

Migl Árpád

Mihalik Dániel

Munkácsy Mihály

1 Párisi kiáll. 1900

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST 39 III 7

XV. évf. * 1910. junius 15. * 11. szám.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VII. ker., Dohány-utcza 82. sz.
Telefon 109—62.

kilogrammos) postacsomagot **10** és **16** koronáért, bérmentve. **Kitünő szamorodni 3 kor. és pecsenye ó borok 1 K 20 fillér literenként, bármely mennyiségben kapható**

SztareczkyGéza
bortermelőnél
Tolcsva (Tokaj mellett)
(Boraim árjegyzéke kívánatra ingyen.)

MERCEDES N. A.
BÁRDI GARAGE BUDA

KÉPZŐMŰVÉSZET

Téli tárlat

A *Képzőművészeti Társulat*, mintegy félezer alkotást gyüjtött össze a szolnoki művésztelep negyedszázados jubileuma alkalmából. A Műcsarnok termeiben a gyengén sikerült őszi tárlat után jólesően állapithatjuk meg, hogy ez a kiállitás, — ha nem is hoz semmi ujszerüséget — mégis érdekes és nivója határozottan felette áll az utóbbi idők műcsarnokbeli kiállitásainak. Meglepő, hogy sok olyan piktor is szerepel ezen a kiállitáson, akiknek a képeivel, nem tudni mi okból, csak minden ötesztendőben találkozik az ember. Ezekre és alkotásaikra nagyon ráillik Rodin mondása, hogy: „kétségtelen, hogy a mesterség csak eszköz, de viszont az a művész, aki elhanyagolja, nem érheti el célját, hogy az érzelmet, eszmét tolmácsolja. Az ilyen művész ugy fog járni, mint a lovag, aki elfelejt zabot adni a lovának."

A portré festészet világhirü mestere *László Fülöp Elek* kilenc alkotással szerepel. A publikum spontán lelkesedése bizonyiték arra, hogy a felsőbb tizezrek divatos festője ujból bravurosan oldotta meg a feladatát. Sorozatában kétségkivül gróf *Bethlen* és a *kormányzóné* arcképe a legsikerültebb megoldás, ugy a karakter, mint a szin tekintetében. A hatalmas tudás melletti szerencse a *kormányzó* és gróf *Bethlen Istvánné* képeinél már nem jelentkezik, bár mindannyi meglepő virtuózitással készült.

A teljes számmal felvonuló szolnoki müvészek hat termet töltenek meg érdekes és értékes alkotásaikkal. Bemutatott képeik ékes bizonyságai annak, hogy ez a müvészegyesület a kulturhistoria szempontjából milyen nagyjelentőségü. Egy-egy falnyi képpel szerepel *Vidovszky Béla* és *Szlányi Lajos*. Előbbi az utóbbi évek folyamán tökéletesen kibontakozott, utóbbinak pedig a Zagyva parti képei aratnak általános tetszést. *Szüle* és a két *Pólya* képei is szépek és élvezetet nyujtók. De a többiek is mind kiválóan dokumentálják az összességet és az egyén müvészetét.

A téli tárlat többi anyaga már meglehetősen vegyes. Találunk itt kompoziciós dolgot, naturalista, impresszionista tájképet, csendéletet, stb. A megszokott kiállitók közül itt van: *Márk, Kukán, Kaciány, Kárpáthy, Komáromi Kacz, Tornyai, Márton, Sárkány, Neógrádi, Kézdi-Kovács, Haranghi, Gaál, Rottman, Barkál* és egy egész kisteremre való képpel *Tatz László*.

A szobrászok kollekciójában a monumentális emlékszobrok mellett találunk interieurbe illő közepes nagyságu szobrokat és apróbb plakettet. Nem egy van közöttük, ami a közönség számára még teljesen uj. *Stróbl Zsigmond* és *Zala György* mellett: *Berán Lajos*, Szigeti Miklós, Bory Jenő, Siklódi Lőrinc, Sződi Szilárd, Vastagh László, Gyóri János, Vörös János és más tehetséges müvészek teszik értékessé a szobrászok hatalmas mezőnyét.

Nem lenne teljes az összevont beszámoló, ha nem emlékeznénk meg a Műcsarnok oldaltermében rendezett karácsonyi vásárról, melyet a hódmezővásárhelyi müvészek rendeztek. Nemes formáju gazdagon motivált, kancsók, vázák, tányérok és egyéb egészen uj technikai eljárással készült mélytüzü cserepeket találunk a hatalmas anyag között. Hisszük, hogy a keramikánk ezen az uton haladva szerte Európában igen jó hirü lesz, mert ez már nem pusztán mesterség, — hanem igazi müvészet.

Füleky József

érjhezmenendőket
ajánlhatok minden igénynek megfelelően! Nősülendő uriemberek a társadalom minden osztályából: Bizalommal tessék forduini
Nagy Jenő házassági irodájához
Budapest, Rákóczi-ut 57/b. (Diszkréció)

1928 jan. 8.

ZENE

Kovács István hangversenye

A fiatal zongoramüvész hangversenye a magyar zenei élet örvendetes eseménye volt. Müvészi egyéniségének kibontakozása határozott és komoly igéretet jelent. Már a müsor összeállitása is kétségtelen nagyvonulságot árult el. Bach-Stradal: Orgonaszonáta (különösen a Largo volt megragadó) Liszt fönséges Dante szonatája, Wagner Tannhäuser nyitánya Liszt átirásában oly müvek, melyeknek tökéletes előadásához virtuozitás és abszolut technikai fölény kell. És hogy ez nem hiányzott, arról a majdnem teljesen telt ház egyhangu tetszésnyilvánitása tanuskodott is. Kovács István technikája tán a Brahms-Paganini: Variációkban tündökölt a legélénkebben, melynek hegedüre szánt arpeggiói uj valeurt kaptak a müvész mozgalmas és preciz billentésével.

De nemcsak a zongora technikájának szinte matematikai megalapozottságu ismerője Kovács, hanem érti és megszólaltatja a zongora lelkét is. Bach ritmusfoszlányait és nagyszerüen fejlesztett crescendóit meleg érzés hatja át, a billentés preciz ritmikájának szaggatottsága mögött fogékony szív dobog és a borongós, sőt olykor borzadályos hangulatokban a müvész igazán kiemelkedőt és egészen abszolut értéküt produkál. A hangokkal olykor pasztellszerüleg dolgozik: halkan gyöngyöző futamokból vagy kiséretből hirtelen éles hangcouleurrel csattan ki nehány akcentuált romantikus fortissimo, mint pásztortüz fellobbbanása a kéklő távolban.

Szólamvezetése példaszerü. Teljes maestriával szövi és fonja a melódiát, kereken és világosan tagol, frissen és kellemesen harmonizál.

Az est, mint minden uj fiatal tehetség diadalmas kibontakozása, kellemes meglepetés volt és nagy müvészi szenzáció. (K. L.)

A francia fővárost is megbódította a „Hallod-e körösi lány"

A „Kőrösi lány" és egyéb pesti slágerek országoshirü szerzője most jött meg Párisból. Szerénykedve mesélte munkatársunknak, hogy a „Kőrösi lányt" Párisban már a suszterinasok is fujják. A kiadók, akiknél uj számát el akarta helyezni, már mind ismerték a nevét. Uj slágerei részint a „Makaroni" cimü slov-fox, részint pedig a Tangó d'Alison, amit a párisi Chondeus cég adott ki és aminek szövegét Teroy, a párisi Harmath Imre irta. Ez a száma magyarul is megjelenik, cime: „Várom a nyáron a páromat én".

Megkérdeztük Garait, mik a tervei jövőre.

— Természetesen operett. Kész van? Még nincs, de nagyon sikerültnek igérkezik, nem lehetetlen, hogy Párisban lesz a bemutatója. Chondeusnak nagyon tetszik. A lelkemet tettem ezekbe a kis számokba, mondja, mert mi az operett, ha nem ügyesen összeválogatott számok összessége. *T. M.*

---

* Mai számunkban megjelent kottamelléklet *dr. Roth Béla* ismert zeneszerző, az idei nyár nagy slágerjének „A Schlésinger fiu esete Lefkovics Katóval" cimü operett zeneszerzőjének nagy sikereket aratott one step dala. dr. Roth, aki *A. Red* álnév alatt szerepel, most megjelent slágerei közül *„Ne keresd, hisz a leánynak szive nincs"* tangó, *„Crocodile"* foxtrott, *„Az én babám egy fekete macska"* charleston, *„Kész a kocsi"* charleston, *„Kár Bözsikém magáért"* tangó kottái kiadóhivatalunk utján is megrendelhetők. Ugyanezek gramofon lemezeken is megjelentek *Sárossy Mihály* a Royal *Orfeum* tagja előadásában és a szerző maga kiséri zongorán. A gramofon lemezek kaphatók Dénes Testvéreknél, Budapesten, VI., Teréz-körut 26.

1928. jan. 8.

Apellálok a sportközvéleményhez!...

— Mi van magával Cuki? — kérdeztem Csiszár Ferencet valamelyik este, amikor a köruton hazafelé bandukolva találkoztam vele.

— Ne is tessék kérdezni!... Most jövök a fegyelmitől.

— Na és mi történt?

— Eltiltottak örökre a boxolástól és még az egyesületemet is felszólították, hogy zárjon ki a tagjai sorából...

Csiszár Ferenc, akit a fegyelmi tanács örökre eltiltott a boxolástól.

Füleky József karikatúrája.

— Ej-ej Cuki, tudtam, hogy baj lesz a dologból, de, hogy ilyen szigoru mértékkel mérjenek a maga esetében és, hogy éppen magát pécézzék ki arra, hogy példát statuáljanak — ezt nem hittem volna... Mondja csak hogyan történt akkor az eset? Én annyi mindenkitől hallottam már elmondani és mindenki másképpen látta... Szeretném, ha maga, aki szenvedő hőse volt az ügynek, elmondaná mi robbantotta ki magából; aki csendes, nyugodt, sportszerü életmódot folytató ember, azt az elhatározást, hogy széket ragadjon a zsürire?

— Igen, én nehezen hevülő, nyugodt ember vagyok; de egészen bizonyosan semmivel sem hevülök fel előbb, mint más sporttársam. Szerkesztő ur ösmer és tudja, hogy nyáron minden szabad időmet a Dunán töltöttem és horgásztam. Az ideges, könnyen hevülő ember képtelen ilyen nagy nyugodtságot kivánó szórakozás mellett kitartani. Én kitartottam. És nehéz testi munkát végzek, sok mindenféle emberrel akadok össze, de még sohasem fordult elő, hogy valakivel csak össze is vesztem volna.

— Hogyan történt, hogy most mégis kitört magából a természet?

— Magam sem tudom... Három nagyon nehéz menetet dolgoztam Micsicsákkal és a meccs végén annyira kimerültem, hogy összefolyt előttem minden. Mikor kihirdették Micsicsákot győztesnek, odatámolyogtam és mint szokás: gratuláltam. Jó barátom... megölelt és azt mondta: „Igy van ez Cuki közöttünk, egyszer te győzöl, egyszer én..." Őrületes zaj volt, a közönség tombolt, éljenzett, pfujolt... a fejem zugott és az orditásból csak azt értettem: Cuki te győztél!... Kifelé igyekeztem, de izgatott emberek lökdöstek a ring mellett és hadonásztak, magyarázták: Cuki te győztél... te győztél!... Aztán egyszer csak a forró hangulatban egy gunyosan röhögő arcot láttam felém hajolni a zsüri asztala fe-

Füleky József

lől... nem tudtam ki az; de abban a pillanatban eszembe jutott, hogy a birák már hányszor fosztották meg egyesületemet a nehezen kivivott győzelemtől! A tavalyi Szajkó eset, a Leitner eset és mind-mind, amikor a sajtó és a közönség is minket talált győztesnek — csak a birák nem... Magam sem tudom hogyan: a kezembe adtak-e széket, vagy én ragadtam fel... és a röhögő arc felé sujtottam... Nem tudom ni lett azután, mert csak az öltözőben tértem magamhoz, még mindig remegve a felindulástól. Ott tudtam csak meg, hogy valami Kálmán dr. volt, aki az arcomba röhögött...

— Ki az a Kálmán dr. Cuki? Én ösmerem a sportembereket és a boxsport csecsemőkorából valami Kálmánra emlékszem, de az nem doktor. Ez a Kálmán dr. valószinüleg uj ember lehet...

— Nem tudom én se kicsoda, azt mondják, hogy már két éve biró.

— Ha igy van akkor én erről a tapintatlan doktorról, — aki pszichológiát sohasem tanulhatott — megállapithatom, amit már nagyon sok Mösz funkcionárusról (többek között Untenecker elkergetőjéről) megállapitottam; hogy más sportágat kell választaniok — mert ehhez nem értenek, meg a közgyülés utáni MÖSz-be teljesen korrekt sportemberek kellenek és erre az uj választásnál nagyon kell ügyelnie Sigrai grófnak... De hogyan beszélt a védője Cuki?

— Nem volt ott... a fegyelmi előtt tudtam csak meg, hogy az egyesület nem kapott idézést és nem is tudták, hogy ma volt a tárgyalás...

— Nahát, ez szép! Persze fellebbez?

— Igen, a közgyüléshez... és apellálok a magyar sportközvéleményhez!...

— Na ne busuljon Cuki, lesz ez másképp is... De isten vele én a Duna felé megyek, maga meg a Váciuton...

Haza érve a kályha mellett azután elgondolkoztam az eseten és szomoruan megállapitottam magamban, hogy milyen jól megy a magyar ökölvivó sportnak, hogy még a legkeményebb öklü magyar fiura sincsen szüksége, egy tapintatlan és sportszerütlen boxbiróval szemben. Elképzelhető, hogy milyen kellemetlen lehet a helyzete ebben a potpurriban az izzig-vérig sportember és karakter Tatich dr.-nak, Cseuz dr.-nak és a többi uraknak...

KAPÁSBÓL

A SZOKÁS.

Meccs közben jön az egyik ifjusági játékos a pályára és felnyujtott karral jelentkezik a birónál. A biró civilben tanitó, elmélyedve vezeti a meccset, látja a felnyujtott kart és csak annyit mondd:

— Jól van fiam, kimehetsz!

IGY MÁR ÉRTHETŐ!

Egyik munkás diszkoszvetőnek hizeleg valaki:

— *Milyen nagyszerü a berántása!*

— *Hja, értek hozzá, szakácsnő a babám!*

PANASZ.

— Rossz volt az ellátás Belgrádban, — panaszkodik a Bástya.

— Hogyan?

— Nem tudtuk ellátni a Belgrádiak baját!

DÖNTŐ FUTAM.

— *Mondd te individualis barom, miért döntöttél fel minden gátat?*

— *Hát nem azt mondtátok, hogy ez a döntő futam?*

NEM LETT VOLNA SZABAD.

Meccs után szidja az elnök az egyik fiatal játékost. Ez egy ideig hallgat, azután kifakad:

— Egy hónappal ezelőtt mikor az én gólommal nyertük meg a meccset, akkor nem szidott, hanem kiabált, hogy ilyen, meg olyan tehetséges vagyok!

— Bizony, bizony fiam, elkiabáltam...

a *Kunder Antal* miniszteri tanácsos úr ömeltóságának elnöklete alatt álló *M. kir. Külkereskedelmi Hivatal* ösztöndíjairól, amelyeket a Hiva-

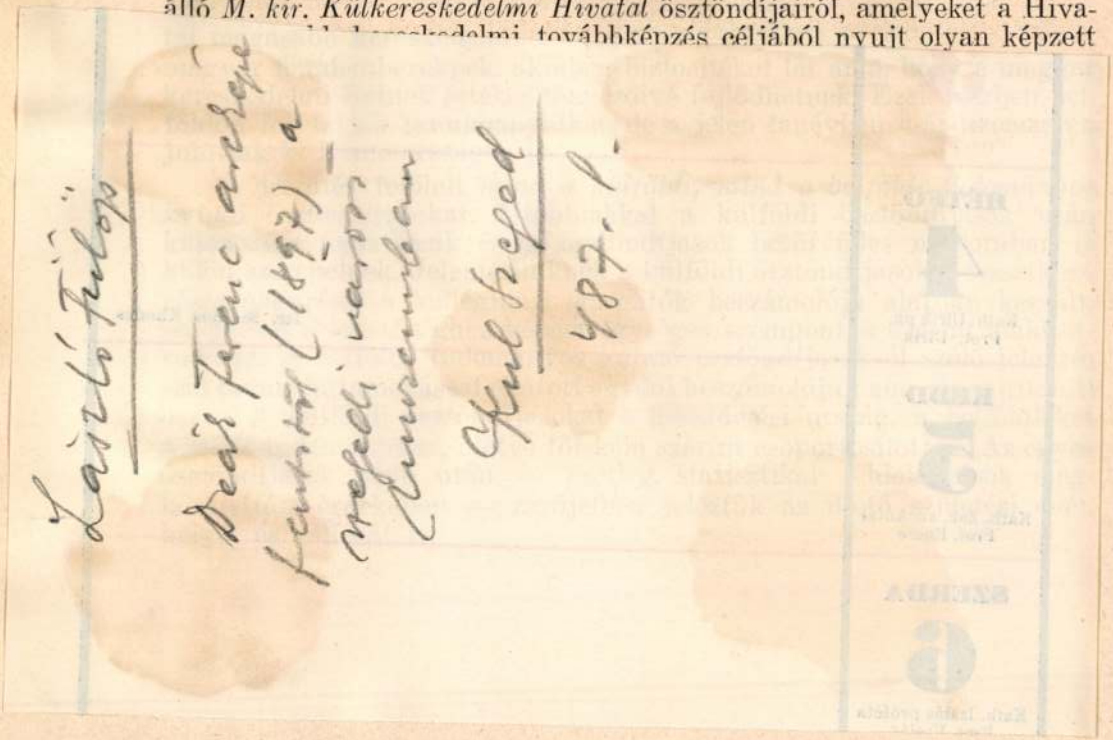

A mai súlyos helyzetben ezek az adományok felbecsülhetetlen értéket jelentenek az ösztöndíjügynek, nélkülük még a legszükségesebb kiküldetéseket is el kellett volna hagyni. Fogadják tehát őexcellenciáik e helyütt is az Ösztöndíjtanács háláját a magyar kultúra magas céljai iránt tanusított megértő támogatásukért.

Amíg így Nyugat-Európa felé szellemi kapcsolataink kiépítésének oly fontos eszköze, az ösztöndíjügy ily nagy nehézségekkel küzd, *Németország* felé való kapcsolataink e tanév folyamán igen nagy mértékben kiszélesedtek, amennyiben itt a magyar állam nem áll egyedül azon fiainak támogatásában, akik a német kultúra értékeit kívánják megismerni, hanem német részről is megértő jóakarattal segítik elő a magyar fiatalság németországi tanulmányútját. Így az *Alexander von Humboldt Stiftung* eddigi ösztöndíjas helyeinek további fenntartása mellett e tanévtől kezdve újabb német ösztöndíjak állanak a magyar fiatalság rendelkezésére. Nevezetesen a *Mitteleuropäischer Wirtschaftstag* német csoportja évente húsz ösztöndíjat ajánl fel olyan magyar fiatalemberek részére, akik Németországban közgazdasági, mező- vagy erdőgazdasági, műszaki, orvosi, vagy állatorvosi tanulmányokat kívánnak végezni. Az akció önzetlenségéről és magas szempont-

László Fülöp

Műcsarnok téli kiállításán szerepel

Egyébként legtöbb érdekest a portrétisták-
nál találunk, közülük a társulat két repre-
zentativ embere: *László* Fülöp és *Karlovszky*
Bertalan is leadták névjegyüket egy-egy új
érdekes portréjukkal.

804.929.XII.22.

László Fülöp Elek

PH. 929. XII. 22.

A Műcsarnok téli tárlata.

(Első közlemény.)

Csonkamagyarországon, széltében-hosszában, az élet pangásáról szól a panasz. Lakás, élelem, ruha kell az embereknek. Bár a luxusruhát, a selymet, bársonyt, prémet ezerszerte inkább veszik a festett vászonnál. Természetesen a befestett vászonról van szó. Pedig a selyem és bársony pár év alatt elkopik, rongy lesz belőle, a befestett vászon pedig egyes családoknál nagyapákról unokákra száll át és végül műkincs lesz belőle.

Minden pangás közt mégis legjobban pang a művészet.

Ennek még más oka is van.

Annakelőtte kevés volt szép hazánkban a művész. A foglalkozásnélküli nők „háztartásbeli" néven, a foglalkozástalan ifjak „magánzó" néven szerepeltek. Ma ezek az „iparművész", „festőművész" nevet veszik fel, mindkét nemben. És lépten-nyomon ilyen „művészekbe" botlik az ember. A szélhámoskodás ezen a téren szinte határtalan.

Mit várjon akkor a komoly művész? Mikor vad mázolásokkal lepik el az álművészek a gyanutlan és főképen tájékozatlan közönséget. És hozzájuk vágják egy-két pengőért a filléreket sem érő dolgokat, abban a reményben, hogy azok ottragadnak. És megrontják nemcsak a műizlést, de a közönség bizalmát is a komolyabb művészek alkotásaival szemben.

Ez a szomoru hangulat kisér bennünket, mikor körsétánkat végezzük a Műcsarnok téli tárlatán.

Utóvégre a Műcsarnok mégis csak temploma, sőt székesegyháza a magyar képzőművészetnek, ahonnan kiverik a kufárokat. A kiállított, bemutatott műtárgyak ott mégis csak komolyabb értéket jelentenek. És komoly értéket talál a közönség a többi elismert kiállítási helyeken is.

A nagyközönség mégis mintha most bizalmatlanabb lenne a művészekkel szemben.

Vagy egyszerüen a pangás ennek az oka?

Mert minden pang?

És legjobban pang a művészeknek?

*

A Műcsarnok összes termeit ezuttal 224 művésznek 574 alkotása tölti meg.

A tárlat tehát igen népes és szinvonala is jó.

Ágaskodó nagy ambiciót persze ne keressünk itt. A mai viszonyok erre nem alkalmasak, különösen, ha téli művásárról van szó.

Mégis elsőrendü művészi alkotásokban is gyönyörködhetünk.

Ilyen mindjárt az első teremben *László Fülöp Elek* kitünő portraitja Lyautey marsallról, melyen a pazar katonai egyenruha virtuóz megfestése teljes harmóniában van az őszhaju fej csodás őszinteségével. Ez ismét egy László, mely az ő páratlan művészi készségének elsőrendü tolmácsa.

Mindenkinek

örömet!

Vegyen

TELEFONGYÁRI

rádiókészüléket!

Detektoros

készüléktől a legmodernebb

Hálózati

készülékig

3-6-12-18 havi

részletre kaphatja 22144

minden jobb rádiószaküzletben

László Fülöp

B.H. 930.X.19.

I.

A Magyar Arcképfestők kiállítása

Új művésztársaság mutatkozik be a Nemzeti Szalon termeiben. Legkiválóbb arcképfestőink állottak össze, hogy kiállításokban mutassák be közönségünknek a magyar arcképfestészet jelenlegi szintjét és stilusának sokféleségét. Ime, már első kiállításuk is bizonyítja, hogy mennyi művészeti lehetősége van a természethű, vagyis a rendelő szempontjából is sikerült arcképnek. Karrikatúrává torzított jellemportrék, vagy átkomponált arcok és alakok itt nem láthatók a keretekben, mert a Magyar Arcképfestők Társasága is, mint azt *Balló* Ede elnök a katalógus programmelőszavában kifejti, elismeri, hogy a hasonlóság a helyes jellemzés alapföltétele a jó arcképnek. Természetesen más kérdés, hogy az utókor szempontjából, mely nem ismeri a modellt, esetleg nem fontosabb-e a kép művészi kvalitása, mint a természethűség. A tökéletes portrénak, szerintünk, mégis eleget kell tenni mind a két követelménynek. Az a festő, aki erre nem képes, lehet kitünő művész, de nem igazi arcképfestő, mint ahogyan egyes művészeti irányok, korszakok a maguk egészében is idegenek lehetnek a képmásfestés szellemétől. Ilyenek például a legújabb stilustörekvések, melyek — szakítva a közvetlen ábrázolással — a természethű portréfestést is megvetik. Helyszüke miatt, sajnos, nem foglalkozhatunk egyenkint a kiállítás kiválóbb darabjaival, különben is többet közülük ismerünk a régebbi tárlatokról. *László* Fülöp, a társaság egyik tiszteletbeli tagja, nem szerepel a bemutatón, de *Karlovszky* Bertalan, a másik tiszteletbeli tag és *Balló* Ede elnök, meg *Glatz* Oszkár társelnök több kiváló arcképet állított ki. Ha fölemlítjük *Szüle* Péter, *Kukán* Géza, *Mattyasovszky-Zsolnay* László, *Benkhárd* Ágost, *Frank* Frigyes, *Kunwald* Cézár, *Márk* Lajos, *Ferenczy* Valér, *Endrey* Sándor, *Boruth* Andor, *Nádler* Róbert, *Áldor* János László, *Kacziány* Ödön, *Kövesdy* Géza, *Moldován* Béla, *Udvary* Géza, *Herman* Lipót, *Zádor* István, *Müller* Ágosta, *Brüll* Aladár, *Feszty* Masa, *Boroviczénymé Fáy* Vilma, *Hubay* Andor, *Györffy* István, *Keményy* Nándor, *Pécsi Pilch* Dezső, *Vass* Elemér és *Hangai Szabó* Miklós nevét, ez nem jelenti azt, hogy kimerítettük a kiállított kiválóbb arcképek sorát.

Mátray Erzsi, *Vizváry* Mariska, *D. Ligeti* liska, *Gömöry* Vilma, *Kiss* Ferenc, *Rózsa-gyi* Kálmán, *Stella* Gyula, *Hosszú* Zoltán és *thes* Margit játszák a szombati bemutató adáson.

*** (Szereplőváltozás a Nemzeti Színház-n.)** *Hevesi* Sándor *Jókai*-átdolgozásá-n, az *Uj földesúr*-ban, szombaton este *szary* Piroska helyett *M. Iványi* Irén tszotta a nevelőkisasszony szerepét. szary Piroska édesapját tegnap meg-rálták, s állapota olyan súlyos, hogy művésznő kénytelen minden idejét be-gágya mellett tölteni. Iványi Irén egy óbára játszotta el a szerepet és kétü-ben megállta a helyét és a közönség lel-s tapsokkal honorálta színpadi tudását lélekjelenlétét.

*** (Lengyel vendégénekesnő az Opera-házban.)** Október végén érdekes vendéget p az Operaház: *Wandrowska-Turska* va asszony, a varsói lengyel állami ope-ház szopránénekesnője jön Budapestre, i október 28-án a *Rigoletto* Gildáját, vetkező fellépése alkalmával pedig *A*

László Fülöp

P.H.930.III.7.

P.H 930 III 7 7

Przemysl budapesti emléke.

Szoborpályázat.

A magyar képzőművészet mai nagy nyomorúságában még az is esemény, hogy Budapesten a Przemysl védelménél hősi halált halt magyar katonák emlékére 16 ezer pengőért emlékművet állítanak. Az emlékművet a budai irgalmas-kórház előtti parkba szánták.

Erre a pályázatra tizenkét művésztől 18 emlékműtervezet érkezett be, melyeket ma mutattak be a tisztikaszinó kisebbik dísztermében.

Szinte magától értetődik, hogy a felállításra kitüzött összeg csekélysége, melyet az is sulyosbitott, hogy pályadijat egyáltalán nem adnak ki, — nevesebb szobrászainkat elriasztotta a pályázattól. És szinte csodálatos, hogy mégis néhány kitünő mester nevét látjuk a pályaművek között.

Itt van mindjárt *Gách István*, két pályaművel, az egyiken sziklába rejtett lövészállást látunk, a háttérben két lövésre kész harcossal, elől egy katona egész alakja, amint sebesülten meginog. Másik pályaművén egészen vázlatos talapzaton egy vassisakos mezitelen férfi-akt áll, magasra tartott karddal. Ez az alak szobrászatilag olyan művészi érték, annyira szép, hogy az összes pályaműveket uralja.

Komoly ambicióval szállt sikra *Szódy Szilárd* is négy munkájával. Egyik műve: várbástyán az ágyutöredék fölött üvöltő oroszlán; másik művén ez az oroszlán a sárkányon diadalmaskodik; harmadik művén ezt az oroszlános bástyát kiegészíti egy várfal, melyen Hungária áll, kardját magasra tartva, jobbján magyar harcossal; negyedik művén Hungária alakját látjuk nagyobb méretekben.

A pályázat nagy meglepetése *László Flórián Gyula* monumentális emlékoszlopa, mely egy leeresztett sisaku páncélos vitéz mellszobrában végződik. Ez a pályamű hatásában a legtömörebb s a fiatal művész diadalmas fejlődését jelenti. Még két művét látjuk. Az egyiket *Spalt Jánossal* együtt csinálta. Elgondolásban ez is művészi, de nem plasztikai feladat. A przemysli ágyuk kilövelt lángoszlopát akarja szimbolizálni, nagy ferde lángnyelv alakjában; harmadik terve négyszögletes, magas vártorony, rajta egy oroszlánfej dombormüve.

Ilyen egyszerü eszközzel fejezi ki *Vass Viktor* is a gondolatát, magas obeliszket állit, négy sarkán egy-egy sassal; *Petri Lajos* is sima oszlopzatot használ három pályaművén, ugyhogy egyik művén az oszlopzat tetején, másiknál a középen, harmadiknál a talapzaton látjuk a sebesült harcost, az utóbbi a legjobb, itt fent, az oszlopon, harsonázó angyalt is szerepeltet.

Legtöbb mondanivalót tár elénk *Nemes György* pályaműve. Magyaros kiképzésü oszlopzatán fenn a lángpallossal suhintó arkangyalt látjuk, középen a magyar cimert, alatta nagy reliefet a várból kirohanó katonasággal, fölöttük lebegő angyalokkal. — *Hampel Károly* is magyarosan kiképzett oszlopot állit fel (a három halom szimbólumát) s előtte egy szépen mintázott dacos állásu, harcrakész magyar bakát.

Ezek a katona-alakok különféleképen ismétlődnek. *Cser Károly* várfalazatra helyezi a haldokló katonát, *Farkas Béla* tömör talapzatra egy dacos harcost, *Sóvári János* is alacsony talapzaton a harcba vonuló bakát (mellette Hungária lelkesítő alakja), *Ruff András* szögletes tömbön térdelő, lövésre kész katonát mintázott, *Görömley Imre* buzogányos vitézt, *Markup Béla* fenn az oszlopon vassisakos vitézt, az oszlop aljára oroszlánt, *Lux Elek*, a graciózus táncosnők mestere, egy liliomos kiképzésü oszlopot mintázott, alatta egészen mereven ülő magyar vitézzel.

Ime, igy festenek a przemysli hősöknek szánt emlékmű tervezettel, melyek közt a jury bölcsesége bizonyára talál véglegesen elfogadhatót is. Helyesebben: *kiadja a szobrászati inségadományt.*

(Kézdi.)

mely az országot elárasztotta diplomás emberekkel, alaposan elavult módszer. Nem azért, mintha a diplomás pályák megbuktak volna. Néhány év előtt, a konjunkturás időkben, amikor a kereskedők, iparosok arattak, általános volt a vélemény, hogy a diplomás pályának befellegzett és fele a diplomásoknak egyszerre kereskedő, szabó és suszter akart lenni.

Ma már ezek a pályák is megbuktak és a nevelés arra a józan álláspontra helyezkedett, hogy ki-ki tehetsége szerint azt tanulja, amihez kedve van.

A szociális gondolkodás egyik eredménye, hogy az ipar, a kereskedelem és a művészetek ma egyenlő rangban állnak a diplomás pályákkal. A szülők többé nem tagadják ki azt a gyereket, aki kereskedő vagy színész akar lenni és minden pálya *szalonképes* lett, ha meg lehet belőle élni.

Bizonyos, hogy ugy mint eddig, ezután is minden pályán számtalan kontár és stréber fog működni, akik vakmerően taszigálják tovább utjaikról a nem kontárokat és nem strébereket. Sőt az is bizonyos, hogy épugy, mint az ótestamentum idején, ezután is többre fogják becsülni a gazdagságot, mint a munkát, egy remény mégis dereng az ember csillagzatában:

Eljön az idő, amikor a komoly munka, a komoly tudás és a tisztességes mentalitás mellett a kontárok és stréberek elhullanak, mint ősszel a legyek.

Csak már látnánk.

L. T.

— **A belga uralkodópár inkognitóban Genovába érkezett, ahonnan tovább utazott Egyiptomba.** Genovából jelentik: Az olasz trónörököspár csütörtökön délelőtt rangrejtve Genobába érkezett és nyomban a pályaudvarra hajtatott, hogy bevárja a belga uralkodópár érkezését. Bár a belga uralkodópár szintén rangrejtve érkezett, jövetelük hire mégis rövidesen köztudomásuvá vált és a pályaudvaron nagy néptömeg gyült össze, amely a fejedelmi vendégeket lelkesen éltette. A belga uralkodópár a pályaudvarról egyenesen az *Esperia* hajó fedélzetére ment. Délután 3 órakor a gőzös felhuzta horgonyát és Egyiptomba indult, ahova a belga királyi pár üdülés céljából utazik.

— **A megyék és városok hódoló felirata.** Horthy Miklós kormányzó jubileuma alkalmából, mint ismeretes, az ország valamennyi városi és vármegyei törvényhatósági bizottsága diszközgyülést tartott, amelyen egyhangu lelkesedéssel fogadták el azt a hódoló feliratot, amelyet a közgyülések a kor-

László Fülöp

— **László Fülöp állapota válságos.** *Londonból* jelentik: *László* Fülöp, a világhírű magyar arcképfestő állapota a kiadott orvosi jelentés szerint rendkivül sulyos.

Ujság 1937. XI. 20

László Fülöp

Ujság 1937. XI. 17.

— **László Fülöp sulyos beteg.** *Londonból* jelentik: *László* Fülöpöt, a világhirü magyar festőművészt szivroham érte. A müvész állapota az orvosok véleménye szerint nagy aggodalomra ad okot. *László* Fülöp még néhány nappal ezelőtt betegágyából irányitotta müveinek idei gyüjteményes kiállitását, amely a jövő héten fog megnyilni a londoni Wildenstein-képtárban és amelyen ezuttal először fognak bemutatni László Fülöptől tájképeket. A kiállitás fénypontja az agg connaughti herceg arcképe lesz, amelyet László nemrég fejezett be.

László Fülöp

N.U. 937. XI. ii.

— Connaught hercegnek, a királyi angol képzőművészeti társulat elnökének portréját készíti most László Fülöp. A 87 éves herceg néhai V. György király nagybátyja volt és jelenleg a legidősebb tagja az angol királyi családnak. Az idős herceg Bagshotban, régi kastélyában látja vendégül László Fülöpöt, aki a készülő arcképet az angol királyi társulatnak ajándékozza.

Nemzeti Lyság

LÁSZLÓ FÜLÖP SULYOS BETEG

London, november 16.

László Fülöp, a világhirü magyar festőművész ismét betegen fekszik londoni palotájában. A *Daily Telegraph* szerint szivrohamot kapott a művész. Az orvosok szerint a nagybeteg állapota nagy aggodalomra ad okot és ágyához hivták *Dawson* udvari orvost is.

László Fülöp néhány nappal ezelőtt még betegágyából irányitotta műveinek gyüjteményes kiállitását, amely a jövő héten nyilik meg a londoni Wildenstein képtárban. A kiállitás egyik ujsága, hogy azon először szerepel tájkép László Fülöptől. A kiállitás fénypontja az agg Connaughi herceg arcképe lesz, amelyet a művész nemrég fejezett be.

N. Ú. 937. XI. 17. = 17

László Fülöp

— **László Fülöp levele a Pesti Hirlaphoz.** *László Fülöp* szeptember végén befejezte sussexi falusi pihenését és visszaköltözött london-hamsteadi otthonába, amiről a következőket irja a *Pesti Hirlap*-nak:

„Sajnos, az itteni szép, békés napok véget értek, pedig most, amikor a természet aranyruhába öltözik át, nagyon szerettem volna itt maradni. Az évnek ez a szaka ugy tünik fel előttem, mint egy nemes lélek, aki életében megtette kötelességét, most pedig élvezi előrehaladott korát s megelégedetten, boldogan tekint vissza a multba. A falusi élet valóban jót tett nekem és sok örömet tett családom tagjainak s néhány jóbarátomnak körében. Ma térünk vissza Londonba, ahol újrakezdem munkámat; természetesen, óvakodni fogok minden megerőltetéstől. Műtermemben igen fontos elvégzendő munkák várnak rám. *Ezeken felül készülödöm arra a kiállitásra, amelyet a Művészjótékonysági Egyesületnek és a Londoni Kórháznak javára fogok november 23-iki megnyitással rendezni.* Ezen a kiállitáson főképpen az utolsó 3—4 évben festett képeim szerepelnek. Január első napjaiban elhagyom Londont és Dél-Franciaországba utazom, ahol a telet szándékozom tölteni ...“

Pesti Hirlap 1937 X. 3

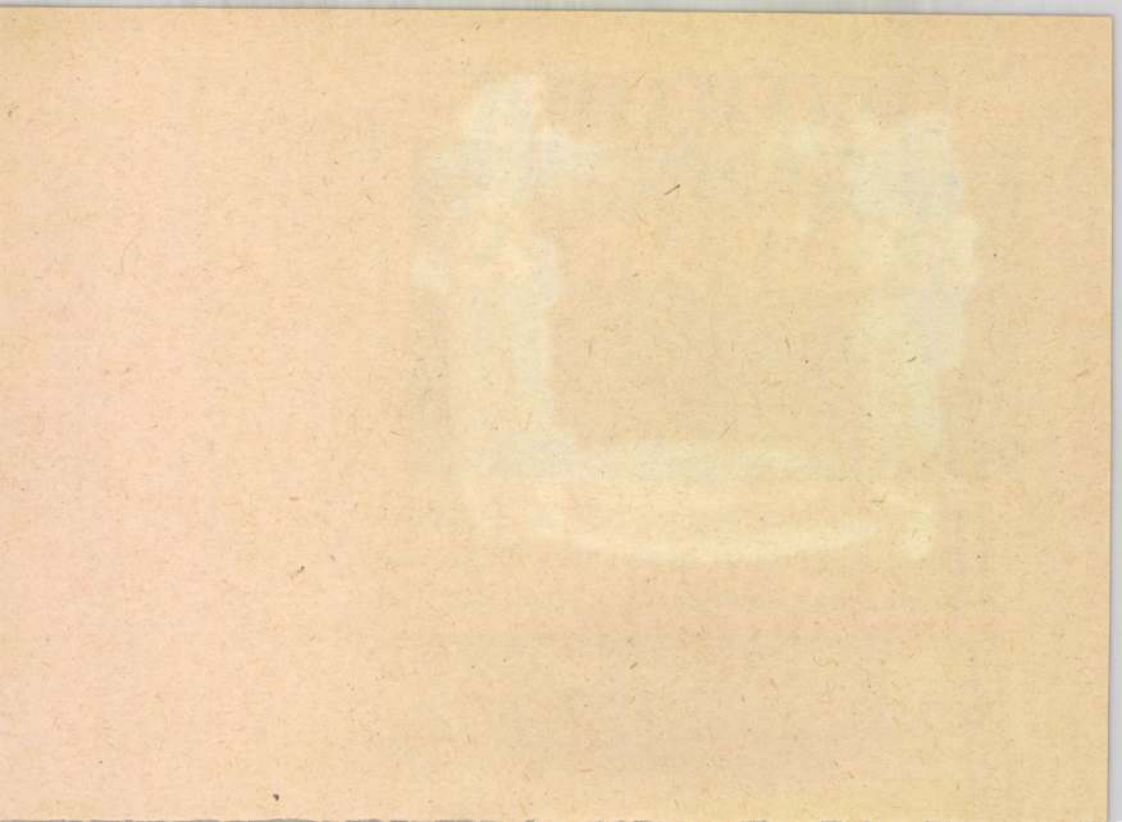

László Fülöp

— **A Munkácsy Céh tárgysorsjátéka.** A legkiválóbb magyar mesterek értékes és becses müalkotásai (olajfestmény, bronz, pasztell, akvarell, grafika) nyerhetők a Munkácsy Céh 1 pengős sorsjegyeivel. Minden egyes sorsjegy egyuttal ingyenes belépőjegy négy kiállításra és igy három pengő kedvezményt is nyujt a nyerési lehetőségen kivül. Főbb nyereménytárgyak: László Fülöp, Aba-Novák Vilmos, Áldor János, Csók István, Glatz Oszkár, Halmi Artur, Hatvany Ferenc, Sz. Gyenes Lajos, Gaál Ferenc, Iványi-Grünwald Béla, Kernstok Károly, Kisfaludy-Strobl Zsigmond, Márk Lajos, Róna József, Rudnay Gyula, Sidló Ferenc, Szőnyi István, Vaszary János és még sok-sok kiváló magyar képzőmüvész müalkotása. Sorsjegy kapható a Munkácsy Céh irodájában: Budapest, VII., Kertész-u. 34., I. em., dohánytőzsdékben, kávéházakban és egyebütt.

Ujság 1937 VI. 4

— **László Fülöp Skóciába utazott üdülni.** Néhány hét előtt az a lesujtó hir érkezett Londonból, hogy *László Fülöp*, a világhirü magyar arcképfestő, munkaközben rosszul lett és sulyos beteg. Azóta László Fülöp megmutatta, hogy nemcsak dolgozni tud, hanem pihenni is, ha ezt kivánja tőle orvos, természet és művészet. Az otthoni gondos ápolás és pihenés megtette hatását, ugyhogy a mester már sokkal jobban van. Ezt bizonyitja az is, hogy hosszu levelet irt dr. *Légrády Ottónak*, a *Pesti Hirlap* főszerkesztőjének. Ebben nagy közvetlenséggel emlékezik vissza betegségére: „Saját hibám volt — irja —, hogy nem figyeltem az intő jelekre, amelyeket kaptam, jövőben azonban bölcsebb leszek és nem fogom magamat munkával megerőltetni, amint azt a multban sokszor megtettem... Meg kell vallanom, hogy már kezdem megszeretni a rám erőltetett nyugalmat, amely uj élményt jelent számomra. Az ágyban, fekvéssel töltött idő után boldog vagyok, hogyha fekvőszékben heverhetek a terraszon és a napsugárban fürdő kertemet nézhetem. Ezt a pihenést vidéken fogom folytatni és remélem, *hogy a hó végére teljesen meggyógyulok.* Egyelőre gépbe diktálok, hogy befejezzem emlékiratamat tartalmazó könyvemet. Erre fogom majd skóciai pihenőmet forditani... Igy majd minden jóra fog fordulni egy Magasabb Hatalom intésére, aki figyelmeztetett, hogy már kinőttem első ifjuságomból, amit fürgeségem és hivatásomnak szeretete elfelejtetett velem.“ Ime, László Fülöp üdül, pihen, gyógyul, de még sem tétlen, irógép mellett dolgozik és ez a munka nem fáradság, hanem szórakozás számára. A nagy magyar művész két nappal ezelőtt kezdte meg skóciai üdülését. *(s. l.)*

Pesti Hirlap
P. L. 936. IX. 23

LÁSZLÓ FÜLÖP

László Marcell, a megboldogult egyetlen testvére, a maga és fia, Mihály, továbbá nagyszámu rokonsága nevében mély fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett bátyja,

Iombosi

László Fülöp Elek

festőművész,

a magyar és a brit nemzet büszkesége

szakadatlan munkás életének 69-ik évében 1937 november 22-én délután félöt órakor Londonban felesége és gyermekei körében az Urban csendesen elszenderedett.

Emlékét örökké őrizni fogjuk.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

P. H. 937 XI. 23

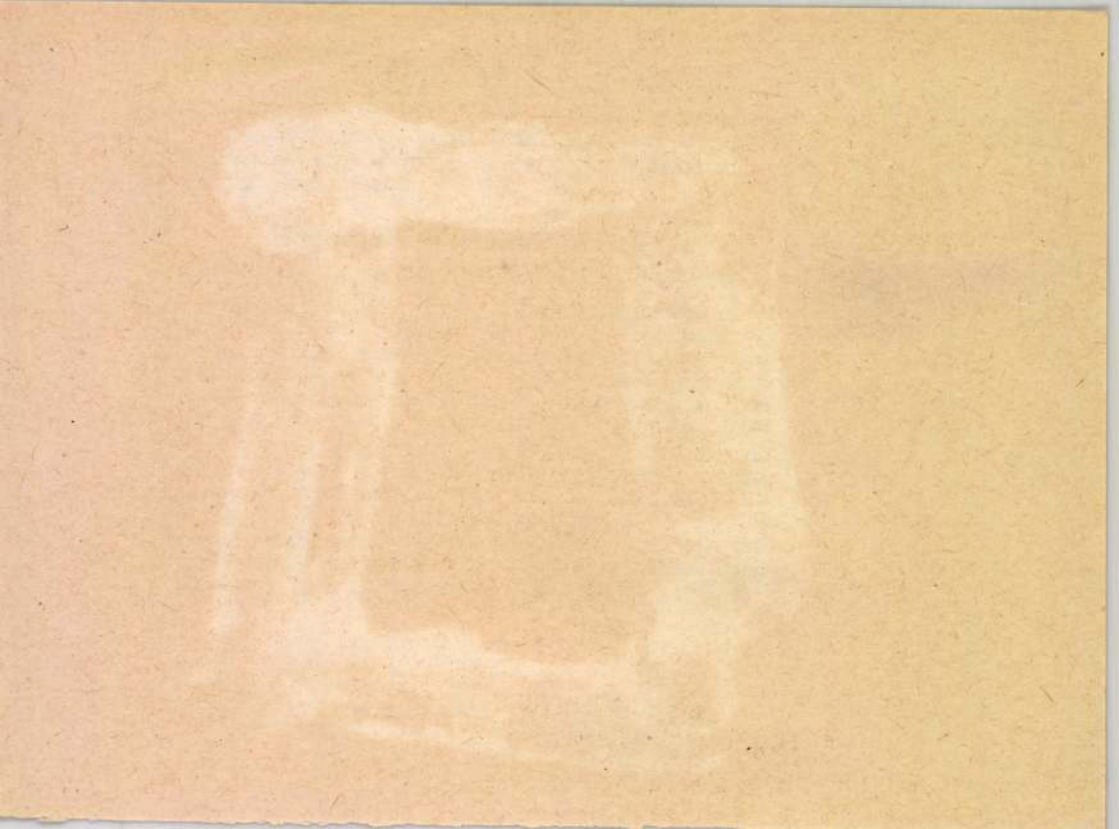

Philipp v. László †.

1859—1937.

London, 22. November.

(MTI) Der weltberühmte ungarische Porträtmaler Philipp v. László ist heute nachmittag 4 Uhr 30 Minuten in seinem Londoner Heim nach langem Leiden gestorben.

Der große ungarische Künstler wird in aller Stille zur ewigen Ruhe beigesetzt werden; an dem Leichenbegängnis nehmen nur die nächsten Familienmitglieder teil. In den nächsten Tagen wird zum Gedächtnis des Verewigten in einer Londoner Kirche ein Trauergottesdienst veranstaltet werden, zu dem die zahlreichen vornehmen Verehrer des Künstlers, sowie die Zelebritäten der englischen bildenden Künste, des geistigen und gesellschaftlichen Lebens erscheinen.

Einen glanzvollen Lebenslauf hat das Hinscheiden Philipp v. *Lászlós* beschlossen. Einen unaufhaltsamen Aufstieg zu besonnter Höhe. Es war ein Schreiten von Erfolg zu Erfolg und Wegweiser der Erfolge war sein gutes Können. Auch das Glück war ihm gewogen. Sein Wille war gleichfalls glückfördernd. Auch des Künstlers Wille ist sein Glück. Wo ein Wille ist, da ist auch ein Weg, und László hat es verstanden, seinen Weg zu finden. Ein wunderbares Walten von Können, Wollen und Glück hat ihm die wundersame Geltung gebracht. Obenaus wollte er und gelungen ist es ihm, sein Ziel zu erreichen. Mit einer Zielbewußtheit, die Zauberkraft hatte. Das ist nun über Jahr und Tag her, daß mir die Gattin eines Redakteurs von einem Kunstjünger sprach, der mit ihnen im selben Hause wohnte, dort ein kümmerliches Dasein führte und trotzdem von einem französischen Sprachlehrer teure Stunden nahm. Warum er das tue? „Weil ich große Herren malen will, auch draußen in der Fremde, dazu muß man französisch können." Aus dem kleinen Malerjungen, der Photographien retuschierte, ist ein berühmter Künstler, aus dem kleinen Philipp Laub der große Philipp v. László geworden, selber ein großer Herr mit vielen hohen Orden ausgezeichnet, von seinem König geadelt, ein Maler, der den Papst und Männer und Frauen aus königlichem Geblüt und geistige und geschichtliche Berühmtheiten malen durfte. Als ich ihm vor einigen Jahren die seltsame Geschichte erzählte, da meinte er fein lächelnd, daß sie Wahrheit und Dichtung sei, von der Zielbewußtheit aber, daß sie wahrhaftig war.

In der Schatzkammer seiner künstlerischen Kultur hat er manches aufbewahrt, was er von seinen Lehrmeistern, dem Budapester Karl Lotz, dem Münchner Liezenmayer und dem Pariser Lefébvre als Wegzehrung bekommen hat. Und noch einem Meister konnte er sich nicht verschließen: dem berühmten Bildnismaler Lenbach. Dann aber schuf er sich seine eigene Art und malte in ihr seine weltbekannten Bildnisse, von einer seltsamen Verbindung von Vorstellungen getragen. Von der Verbindung seiner eigenen Vorstellung und der seiner Abgebildeten von ihrer Persönlichkeit. Auch das Persönlichkeitsbild hatte er zu malen, das in der Vorstellung der Abgebildeten lebt. Und wie treffsicher wußte er da zu sein. Seine Bildnisse sind ein Begriff geworden. Von László gemalt zu sein, bedeutete Exklusivität. Jedes seiner Bildnisse war ein Symbol der Vornehmheit. Herrenmenschen malte er, männliche und weibliche und mit einer verblüffenden Selbstverständlichkeit hat er diese Bilder geformt.

Im Anfang, nachdem er die Landes-Musterzeichenschule absolviert, von Lotz und auch von Székely gelernt und dann in München den Blütenstaub dortiger Kunst gesammelt, Paris die Reize des malerischen Pathos abgewonnen hatte, malte er wirkungsvolle Volksszenen und Genrebilder. Im Bild „Ernste Frage" in der Hauptstädtischen Bildergalerie spiegelt sich sein damaliges Streben. Er war ein gefühlvoller Erzähler, seine Novellen waren malerische Gebilde und schon in ihnen setzte sich seine köstliche Routine in Kraft. Dann hatte er das Glück, den König von Bulgarien malen zu dürfen. Das Porträt zeigt seinen Maler im vollen Besitz seiner Virtuosität. Und von da an erhebt er sich zur Höhe, von der er jetzt hinübergehen mußte in die Ewigkeit. Der Reihe nach saßen ihm Papst Leo XIII., Kaiser Wilhelm, Kardinal Rampolla und Fürsten und Fürstinnen aus fast allen Herrscherhäusern. Vor drei Jahren konnte er im Gödöllőer Schloß den Reichsverweser Nikolaus v. Horthy und seine Gemahlin konterfeien.

Einen eigentümlichen Rhythmus und eine Ökonomie, die der Lenbachs verwandt ist, haben seine Bildnisse, ein Ineinander von Betonung und von Wortkargheit. Neben einem Hervorheben des Wesentlichen bloße Andeutung des Unwesentlichen. Seine Frauenbildnisse haben immer etwas lyrisch Duftiges, in den Männerbildnissen macht sich Pathos bemerkbar. Und in beiden lebt eine Zusammenstimmung der Mannigfaltigkeiten, die in jedem Menschengesicht sichtbar sind. Dieses Streben nach Zusammenstimmung hat sein Auge beseelt, seinen Pinsel geführt. Es war ein Streben nach Formschön-

---

Kultus- und Unterrichtsminister Dr. *Hóman* hat anläßlich des Todes Philipp v. Lászlós an die Witwe das folgende Beileidstelegramm gerichtet:

„Tief erschüttert erfuhr ich von dem Ableben Ihres illustren Gemahls, des namhaften Künstlers Philipp v. László. Genehmigen Sie, gnädige Frau, in Ihrer schweren Trauer den Ausdruck meines tiefempfundenen aufrichtigen Beileids."

PREIS 10 FILLER

Bezugspreise.
Inland:
Morgen- und Abendblatt: Vierteljährlich 18 P, monatlich 6.40 P. Nur Morgenblatt: Vierteljährlich 11 P, monatlich 4 P, nur Abendblatt: Vierteljährlich 8 P monatlich 3 P. — Für die separate Zusendung des Abendblattes nach der Provinz ist vierteljährlich 1 P zu entrichten.
Ausland:
In Österreich bei direkter Kreuzband-

PESTER LI

MORGENBLATT

Pest, Dienstag, 23. Novem

Finnland und an den Zuwachs von allerding besorgter Anerkennung, die Japan sich nac Kriege durch seinen billigen Kattun und seine waren erwarb, obwohl es schon zwei Jah vorher Kriegsschiffe zu bauen und zu b hatte. Uhren, Kugellager, Qualitätsbutter und lose können die Träger des Ansehens sein, d Nation in der Welt genießt. Darum ist uns garische Export viel mehr wert, als das Geld einbringt

Ein Land kann verschiedene Waren ver Es kann einfach das natürliche Produkt sei türlichen Reichtums in den internationalen V bringen. Das ist die materielle Existenzgr aller Kolonialgebiete, ob sie Erze, Getreide, Gummi oder Baumwolle erzeugen, ob die Bevölkerung in ihnen aus primitiven Eingeborenen oder einer dünnen Schicht weißer Einwanderer besteht, die mit geringer Mühe die Geschenke der Natur ausbeuten. Von dort bis zu den Ländern mit einer modernen, leistungsfähigen Wirtschaft führen viele Stufen des Übergangs. Auch Ungarn hat lange, wie alle europäischen Länder, vornehmlich von den Gaben seines Klimas und seines Bodens gelebt. Diese Zeit ist jetzt zu Ende. Die Natur ist nicht reich genug, um die wachsende Bevölkerung zu erhalten, der Anteil des Exports an unserer Nahrungsmittelerzeugung sinkt so schnell, daß wir — wenn sich inzwischen nichts ändert — in 20 Jahren unsere ganze Lebensmittelproduktion selbst verzehren würden. Das lehren die Zahlen. Trotz der gewaltigen Fortschritte, die ein großer Teil der ungarischen Landwirtschaft seit zehn oder zwanzig Jahren gemacht, und obwohl die

Fehlen traditioneller Geschäftsverbindungen zu kämpfen.

Daß es trotzdem gelingt, erscheint nicht mehr als Rätsel, wenn man sich einmal daran gewöhnt, in der technischen und kaufmännischen Begabung eines Volkes ein ebenso wertvolles ökonomisches Gut zu sehen, wie in der Fruchtbarkeit und in den Schätzen des Bodens. Gäbe es diese Begabung nicht, so hätte Ungarns Wirtschaft ihre jüngsten Erfolge nicht erzielt. Sie verdankt sie der Anpassungsfähigkeit und dem erfinderischen Talent einer Intelligenzschicht, die sich mit einem bescheidenen Einkommen zufrieden gibt, ebenso wie dem Geschick und der Intelligenz seiner Arbeiterschaft. Das ist ein produktives Reservoir, das vorläufig unerschöpflich ist. Früher gingen ungarische Kaufleute, Ingenieure, Agrarfachleute und Handwerker ins Ausland. Damals hätte über mancher wirtschaftlichen Leistung in fremden Ländern die Etikette „Born in Hungary" stehen können

László Fülöp

Englische Nachrufe für Philipp v. László.

Aus *London* meldet MTI:

Presse und Künstlerwelt Englands senken ergriffen die Fahne der Anerkennung und der Trauer vor dem gefeierten Porträtisten der Päpste, Kaiser und Könige, Diktatoren und schönen Frauen, vor der Bahre Philipp *Lászlós* v. Lombos, dessen Hand der Pinsel gerade in dem Zeitpunkt entfiel, da er das Porträt Georgs VI. für den neuen Palast der königlichen Tierärztlichen Hochschule hätte anfertigen sollen. Der Herrscher hatte dem großen Künstler auch schon zugesagt, in Kürze zu dem Bilde zu sitzen.

Sämtliche Blätter befassen sich in langen und farbigen Biographien mit dieser beispiellos glänzenden Künstlerlaufbahn, deren Höhenflug vom bescheidenen Budapester Photographenlaboratorium bis zum Gipfelpunkt der Porträtmalerei führte, ohne daß diese blendende Karriere auch je nur den geringsten Niedergang gezeigt hätte. Die Zeitungen heben hervor, daß Philipp v. László mehr als zweitausend Bildnisse gemalt hat; gerade das zweitausendste aus dem Jahre 1935 war das der Herzogin von Kent. Königin Elisabeth malte er noch zur Zeit, da sie Herzogin von York war. Zu seinen Modellen zählen drei Päpste, zwei Erzbischöfe von Canterbury und fast sämtliche Monarchen und Staatsoberhäupter und Staatsmänner, unter ihnen auch Mussolini.

Philipp v. László sind mehr hohe Auszeichnungen, Titel und Würden verliehen worden als irgendeinem anderen Künstler unserer Zeit, und durch seine goldwerte Pinselführung wurde die Leinwand innerhalb von zwei bis drei Stunden zu Werten von 25.000 bis 50.000 Pengő verzaubert. Die Blätter betonen aber auch, daß er nicht nur einen goldenen Pinsel, sondern auch ein goldenes Herz hatte. Zu den schwersten Zeiten des Weltkrieges, als er unter großen Schwierigkeiten die englische Staatsbürgerschaft zu erlangen vermocht hatte, setzte er seinen glänzenden Namen, sein Vermögen und sein Ansehen aufs Spiel, um seinen darbenden Landsleuten zu helfen. Selbst die englischen Gerichte mußten nach den schwersten Heimsuchungen feststellen, daß László als guter Mensch und aufrechter Mann gehandelt hatte und Lord-Richter *Salters* erklärte, als von der Außerkraftsetzung der englischen Staatsbürgerschaft Lászlós die Rede war, man könne nicht ohne schwersten Seelenkampf auf Staatsbürger verzichten, deren Staatszugehörigkeit dem Staate von großem Nutzen sei.

Trotz alledem war es diesem Günstling des Schicksals nicht vergönnt, eine seiner Lieblingsideen zu verwirklichen, nämlich ein Gemälde, das in einer symbolischen kirchlichen Szene die Leiden des Krieges vergegenwärtigt. Nur konturenhafte Entwürfe für die Realisierung dieser Idee haben ihn überlebt.

Die lange Bewußtlosigkeit vor dem Tode setzte auch seine Familie außerstande, dem Künstler die Mitteilung zu machen, daß der Reichsverweser ihm das Corvin-Ehrenzeichen verliehen hat. Die Blätter würdigen in langen Artikeln das künstlerische Schaffen Lászlós. *Times* schreiben:

— Philipp v. László war mit jener seltenen künstlerischen Begabung gesegnet, daß er wußte, wie man die Leinwand ausfüllen muß. Eine virtuose Leichtigkeit der malerischen Ausführung kennzeichnete seine Schöpfungen, und besonders kraftvoll verstand er es, die Persönlichkeit seines Modells und dessen Umgebung zum Ausdruck zu bringen. Als Mensch war er außerordentlich beliebt und volkstümlich; er galt als ausgezeichneter Causeur und begabter Fachschriftsteller.

Daily Telegraph betont, daß ihn zu Beginn seiner Künstlerkarriere Munkácsys Meisterwerk „Christus vor Pilatus" inspiriert habe. Geradezu blendend waren seine Erfolge und seine Leistungen, aber bei aller bewunderungswürdigen Fruchtbarkeit des Schaffens verstand er es stets, das hohe Niveau seiner Kunst zu bewahren.

Auch die größten lebenden Maler Englands verabschieden sich in ergreifenden Kundgebungen von dem toten Meister. Sir Jones *Lavery* erklärt, daß kein einziger Porträtmaler unseres Zeitalters auf dem ganzen Erdenrunde in so weiten Kreisen bekannt gewesen sei wie Philipp v. László. Er war im wahrsten Sinne des Wortes ein höfischer Maler. Auch seine zahlreichen Auszeichnungen beweisen zur Genüge, wie sehr er bei allen Herrschern Europas hochgeschätzt war.

Der größte Geschichtsmaler Englands Frank *Salisbury*, der auch das allegorische Gemälde aus Anlaß des Silver Jubilee Georgs V. und die Könungsszene Georgs VI. geschaffen hat, versichert in seiner Kundgebung, daß die Welt durch das Ableben Philipp v. Lászlós eine lebenskräftige und liebenswürdige Persönlichkeit verloren habe, aber ein großer Künstler könne durch zeitliche Grenzen der Welt nicht entrissen werden. Lászlós Kunstschaffen werde ewig leben. Nur sehr wenige Künstler hätten im Verlaufe der geschichtlichen Zeiten den Kunstschatz ihrer Generationen mit so vielen und edlen Werken bereichert.

Gerald *Brocklehurst* läßt sich wie folgt vernehmen:

— Philipp v. László besaß ein außerordentlich scharfes Auge für die Charaktermalerei. Seine Laufbahn stand um die Mitte seines Lebens im Zenith des Erfolges.

Dienstag, 23. November 1937

PESTER LLOYD

Paris, 23. November.

(MTI) *L'Epoque* schreibt über die Ereignisse im Fernen Osten und hebt hervor, man müsse weiterhin nicht mehr befürchten, daß man Japan gegenüber Vergeltungsmaßnahmen anwenden werde. *Die Brüsseler Konferenz ist tot* — sagt das Blatt. Sie ist an Gleichgültigkeit gestorben, weil es weder *Delbos* noch *Eden* oder *Litwinoff* für ihre Pflicht erachteten, in ihren letzten Augenblicken anwesend zu sein. Es ist möglich, daß sich in der nächsten Zukunft eine Macht finden wird, die vom eingefleischten Optimismus oder aber von einer den Frieden störenden Neigung geleitet, wünscht, daß man die Angelegenheit wieder vor den Dreiungzwanziger-Ausschuß des Völkerbundes bringe, aber so viel ist sicher, daß man auch dort keine Zwangsmaßnahmen gegen Japan anwenden wird.

Ein russischer Protest in Tokio.

Moskau, 23. November.

Die Sowjetrussische Telegraphenagentur meldet: Der Tokioer Sowjetbotschafter *Slawuckij* hat dem Außenminister *Hirota* einen schriftlichen Protest überreicht. Die Sowjetregierung protestiert darin dagegen, daß „eine japanische Persönlichkeit in verantwortungsvoller offizieller Stellung eine unerlaubte antisowjetistische Tätigkeit entfaltet". Dieser Protest bezieht sich auf eine Erklärung des Generals *Araki*, Staatsrates der Regierung *Konoye*, die dieser einem Mitarbeiter der Associated Press gegenüber abgegeben hat.

FRANKREICH.

Ministerrat.

Paris, 23. November.

(Inf.) Heute, vormittags um 10 Uhr, ist der angekündigte Ministerrat zusammengetreten, der in der Hauptsache den Beratungen über die *nordafrikanische Frage*, die *Beamtengehälter* und über die *Waffenfunde bei den Cagoulards* gewidmet ist.

Die Cagoulards-Affäre.

Paris, 23. November.

(Inf.) Nach einer von anderen Zeitungen bisher nicht bestätigten Meldung des Paris-midi soll in *Toulouse die Untersuchung* gegen die Cagoulards das Bestehen eines *geheimen Verbandes* ergeben haben, der etwa *2000 Mitglieder* zählt und über entsprechende *Waffen verfügt*.

Kardinal Gerlier über den Kommunismus.

Lyon, 23. November.

(Inf.) Der neue Kardinal Monsignore *Gerlier*, der Erzbischof von *Lyon*, hat vor mehreren tausend Personen einen Vortrag gehalten, in dem er den *Kommunismus als den größten Feind der Religion und des Katholizismus* bezeichnete. Der Papst habe verschiedentlich verkündet, daß der Kommunismus mit der Religion unvereinbar sei. Diese Worte seien eine deutliche Antwort auf die in letzter Zeit von den Kommunisten in Frankreich unternommenen Versuche, *dem Katholizismus die Hände zu reichen*, damit der Kommunismus in den katholischen Vereinen und Parteien Fuß fassen könne.

László Fülöp

László Fülöp magas kitüntetése

Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó László Fülöphöz táviratot intézett, amelyben érdeklődött egészségi állapota felől és legjobb kívánságait fejezve ki felgyógyulása érdekében, közölte a művésszel, hogy neki kimagasló művészi teljesitményei elismeréséül a magyar Corvin-diszjelvényt adományozta.

Darányi Kálmán miniszterelnök a következő táviratot intézte László Fülöp festőművészhez Londonba:

Magyarország kormányzója a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a külügyminiszterrel együtt tett előterjesztésére mélyen tisztelt Mesternek a festőművészet terén az egész világon elismert nagysikerü és a magyar művészet szolgálatában is évtizedeken át szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar Corvin-diszjelvényt adományozni méltóztatott. Fogadja ezen ujabb magyar kitüntetéséhez legmélyebb jókivánataimat mindnyájunk ama őszinte óhajával, adná vissza a Mindenható mielőbb teljes egészségét.

Darányi Kálmán,
miniszterelnök.

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő táviratot intézte László Fülöp festőművészhez Londonba:

Magyarország kormányzója a magyar külügyminiszter urral egyetértőleg tett előterjesztésemre kedves Mesternek a művészet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar Corvin-diszjelvényt adományozni méltóztatott. Fogadja ezen ujabb magyar kitüntetéséhez legmelegebb jókivánataimat.

Hóman Bálint,
vallás- és közoktatásügyi miniszter.

László Fülöp

Ujság 937. XI. 21

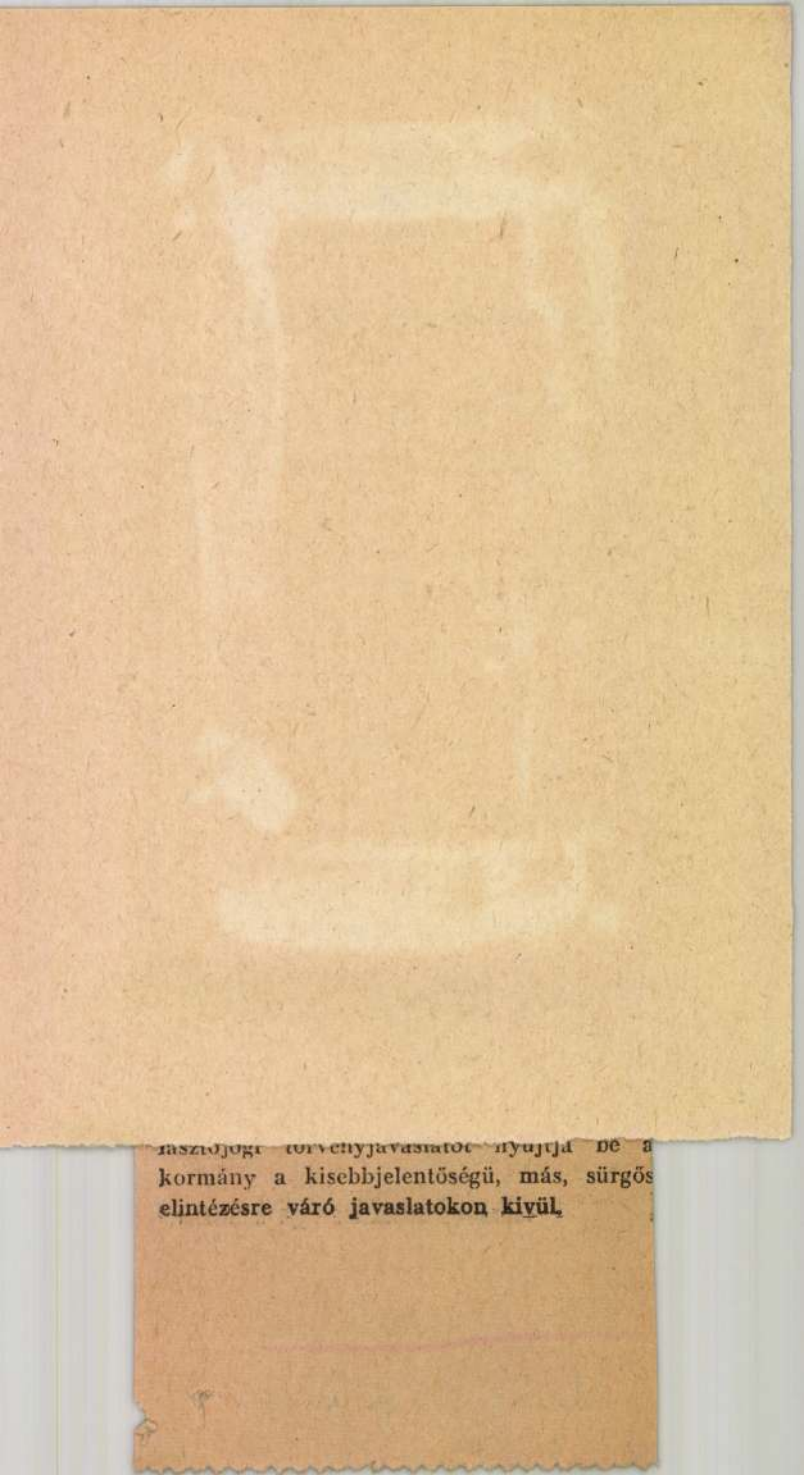

lasztójogi törvényjavaslatot nyújtja be a kormány a kisebbjelentőségü, más, sürgős elintézésre váró javaslatokon kivül.

László Fülöp

A Corvin-díszjelvénnyel tüntette ki a kormányzó László Fülöpöt

A kormányzó *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternek a külügyminiszterrel egyetértőleg tett előterjesztésére *László* Fülöpnek, *a kiváló magyar festőművésznek, aki angol állampolgár, a Corvin-díszjelvényt adományozta.*

Ez a kitüntetés külföldiek részére azonos a magyar tudósoknak és művészeknek adományozott *Corvin-lánccal.*

Az angol kormány a kitüntetéshez megadta a hozzájárulást.

Horthy Miklós kormányzó *László Fülöp*höz táviratot intézett, amelyben érdeklődött egészségi állapota felől és legjobb kívánságait fejezve ki felgyógyulása érdekében, közölte a művésszel, hogy neki kimagasló művészi teljesítményei elismeréséül a magyar Corvin-díszjelvényt adományozta.

Kitüntetése alkalmából jókívánságaikat tolmácsoló távirattal keresték fel a nagybeteg művészt *Darányi* Kálmán miniszterelnök és *Hóman* Bálint kultuszminiszter is.

Londoni jelentés szerint *László* Fülöp állapota változatlan.

Magyar Hírlap 1937 XI. 21

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE
1967 NOV 22

1021 — Vajon az anyja,

Ma: 1967. november 22., szerda.

A Nap kél 6 óra 58 perckor, nyugszik 16 óra 02 perckor.

A Hold kél 20 óra 06 perckor, nyugszik 11 óra 54 perckor.

Névnap: Cecília.

ÉVFORDULÓ NAPTÁR

10. n.

30 éve, 1937 november 22-én halt meg László Fülöp, korának divatos, világhírű portréfestője. Budapesti iparoscsalád sarja. Művészi képzését a mintarajziskolában, Lotz Károly tanítványaként kezdte. Időközben porcellánfestéssel és fényképszínezéssel tartotta el magát. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. 19 évesen, már kiállításon szerepelt, és 22 éves korában díjat nyert egy életképével. Ezt a sikerét élete folyamán még rengeteg kitüntetés, díj, elismerés követte. Utóbb, főleg arcképeket festett. Megbízóit vonzó pózban bemutató, virtuóz festőkészségről tanúskodó képmásaival nemzetközi hírnévre tett szert. Elhalmozták megrendelésekkel. Angliai származású felesége révén, 1907-től Londonban telepedett le, majd ott honosíttatta magát. Az első világháború idején, egy időre internálták, mert ott levő magyar hadifoglyokat segített. A kilencvenes évek első felétől, négy évtizedet meghaladó időn át, híres és ünnepelt portrétistaként, a kor több száz, különböző nemzetiségű, neves emberét festette meg. Sok képmása került a világ nagy képtárainak falaira. Írt angol nyelvű könyvet is, az arcképfestésről.

NK

.ÁTUNK?

ban. — Közben: kb. 21.15 A Rádió hangmúzeumából. — kb. 22.10 Verbunkosok, magyar nóták.

Győr: Nyugat-Dunántúl életéből: Hírek, riportok, tudósítások. — Tánczene. — Nők 10 perce. — Operettmuzsika.

TELEVÍZIÓ

Budapest: 17.58 Hírek. — 18.05 Pályaválasztási tanácsadó. — 18.30 Hazai tükör... — 18.35 Falusi dolgokról. — 19.00 Mert másokért csatáztam... Ady Endre 90. születésnapján. — 19.30 Esti mese. — 19.40 Mai vendégünk: Kőműves István, a Fővárosi Tanács vb elnökhelyettese. — 20.00 Tv-híradó. — 20.20 Menekülés kiút nélkül. (Nyugatnémet tv-film). I. rész. — 21.40 Győri Vasas ETO—Milan KEK labdarúgó-mérkőzés II. félidejének közvetítése Győrből felvételről.) — 22.25 Tv-híradó 2. kiadás.

Pozsony: 16.35 Kelet-Szlovákia életéből. — 17.55 A Slovan Bra-

A HÉTRŐL.

Királylátás. Egy öreg fuvarosnak nehány szava jutott az eszembe a héten. Diákkoromban az ő sovány táltosai vittek haza a városból a faluba karácsonyi meg husvéti vakáczióra. Olyan úton mentünk, hogy reggeltől estig tettünk meg huszonöt kilométert tengelyig érő sárban. Káromkodni nem hallottam az öreg fuvarost, de minden félórában kitört belőle ez a sóhajtás:

— Csak egyszer erre jönne a király kocsikázni!

Akkor, gyerekészszel nem tudtam elgondolni, mi haszna lenne abból az öreg Jónásnak, ha a király végigkocsizna a mi országutunkon? Hiszen azt csak ő maga se gondolja, hogy vele vitetné magát? Erre bizonyára nem is gondolt az öreg, de azért most már teljesen megértem a sóhajtását. És megértjük mindnyájan, olvasván azokat az előkészületeket, a melyeket a király-váró Veszprém tett, hogy a falai között illendően fogadhassa, jól elláthassa koronás urunkat. Bizonyos, hogy husz esztendei szakadatlan interpellálás és mozgalom annyi közmunkát nem eredményez, annyi hiányt nem pótol, annyi szükséges és üdvös újítást nem létesít egy város fejlesztésére, kicsinosítására, rendezésére, mint egy királylátogatás. Az utakat rendbehozzák, a világítást megjavítják, minden egyszerre kifogástalan lesz, csinos lesz, modern lesz és évtizedek mulva is haszna van belőle a város egész közönségének, hogy egy pár huszonnégy órát a falai között töltött a király. Ebben a dologban is gyönyörűen demonstrálódik az a megható, nagy szeretet és gyöngédség, a mely minálunk a királyt körülveszi és már a magyar városok fejlődése érdekében is kivánatos lenne, hogy minél több alkalom nyiljék hasonló demonstráczióra.

*

Oberschall Adolf. Egy szép, határszéli városkában, Rózsahegyen szeptember 9-én meghalt Magyarországnak rangban legelső birája, a magyar királyi Kuria elnöke: *Oberschall* Adolf valóságos belső titkos tanácsos, a főrendiház tagja. Hatvannyolcz esztendős volt, mikor meghalt, de még arányiag igen fiatal ember volt, mikor hivatásában már nagy rangba került és mégis soha senki nem tartotta gyors előmenetelét se meglepőnek, se megérdemeletlennek. Mikor végezetül, ezelőtt két esztendővel elérte a legnagyobb méltóságot és tisztséget, a melybe magyar biró emelkedhetik, az ország legfőbb itélőszékének az elére került: ő volt az egész illetékes közvéleménynek a jelöltje. Ez a ragyogó pályafutás az ő temérdek sikerével annál érdekesebb, mert semmiféle külső érdekesség nem füződik hozzá. Minden eredmény, a mit elért, úgy jelentkezett, mint egy érdemes munkásság harmonikus megbecsülése. Oberschall Adolf nem volt fényes egyéniség, nem geniális, nem olyan elme, a mely a villanásaival meglepi a világot; a biró ideális egyéniségének talán nem is eleme, hogy ragyogjon, elég, ha az itéletében fénylik a megértés: a mi az emberi igazságnak a nemes ércze. A biró egyénisége bele kell, hogy olvadjon az igazságba és jobb, ha a biró nem látszik az igazságtól, mint ha az igazság nem látszik a bírótól. Ezért van, hogy sok igazán kiváló és minden tiszteletre, minden díszre érdemes biró életének valóban alig van valami elmondható története. A harmóniát, az erkölcsi erők kiegyenlítését, a jogrend helyreállítását szolgálván, a maguk sorsa is szinte belesimul ebbe a harmóniába és felötlő, érdekes vonalakat nem mutat. Ilyen e melkedő, de sima vonal azé a pályáé is, a melyet Oberschall Adolf megfutott. Olyan ember élete volt ez a pálya, a ki a sorstól sok diszt és nagy eredményeket kapott, de semmi díszt és semmi eredményt nem kapott úgy, hogy meg ne szolgálta és meg ne érdemelte volna. Minden tisztsége épen olyan ékességet adott neki, mint a milyen ékességet az ő egyéni jelessége és tudása minden tisztségének adott.

*

Az utolsó levél. A halottaknak van egy igen nagy erejük. Nem lehet velük polemizálni. Az *utolsó levél* tehát, a melyet a halni menő ember ir, mielőtt a golyót a szivébe bocsátja, rettenetesen erős irás. Ezzel nem lehet vitatkozni, nem lehet vele pörölni, mert nincs, a ki visszapöröljön, a halottat nem lehet fölvilágositani, mert neki már más világosság fényeskedik. A szegény, öngyilkossá lett huszárkapitány, *Lukáts* István az ő utolsó levelében, a mely egy keserű vádirat, azt mondja, hogy: a ki a halálba megy, bizonyára nem ir mást, mint a tiszta igazságot és eleve hazugságnak bélyegez minden védekezést azok részéről, a kiket tragikus sorsa okozóinak említ. Ez az argumentum, hogy a ki halni készül, az föltétlenül az igazságot mondja, szinte megdönthetetlennek érzik. De vajjon az-e csakugyan? Bizonyára nem szabad, nem is lehet föltenni, hogy az élettől való búcsúzás fekete pillanataiban valaki mást tudna mondani, mint a mit az igazságnak érez, de vajjon mindig az-e az igazság, a mit — mikor legközvetetlenebbül vagyunk érdekelve — az igazságnak érzünk? Mikor az öngyilkos az utolsó levelét irja, akkor még élő ember, már pedig minden élő ember — tévedhető ember és a halálnak legközvetetlenebb közelsége se veszi le rólunk ezt a tulajdonságunkat. A míg az ember él, mindig tévedhet és hogy ne tévedhetne meg az emberek, a dolgok, a viszonyok és a körülmények megitélésében épen akkor, mikor a lelkében a legnagyobb viharok dulnak: a legvégzetesebb elhatározás szörnyű pillanataiban? Nem a jóhiszeműségét vonjuk kétségbe ennek az utolsó levélnek, a mely megvádol minden embert, kollégát, hitvest, rokont, fölebbvalót, barátot, de épen mert ilyen feketének, gonosznak rajzol mindent és mindenkit, gondolkodóba kell esnünk rajta, vajjon csakugyan mind megérdemlik-e ezek ezeket a vádakat és mind a *mások* hibája volt-e az, a mi türhetetlenné tett egy szerencsétlen életet? A ki az utolsó levelében azt irja, hogy «boszut akarok állani», az minden deréksége és jóravalósága

BÚCSÚSOK. — Csukássy Elemér rajza.

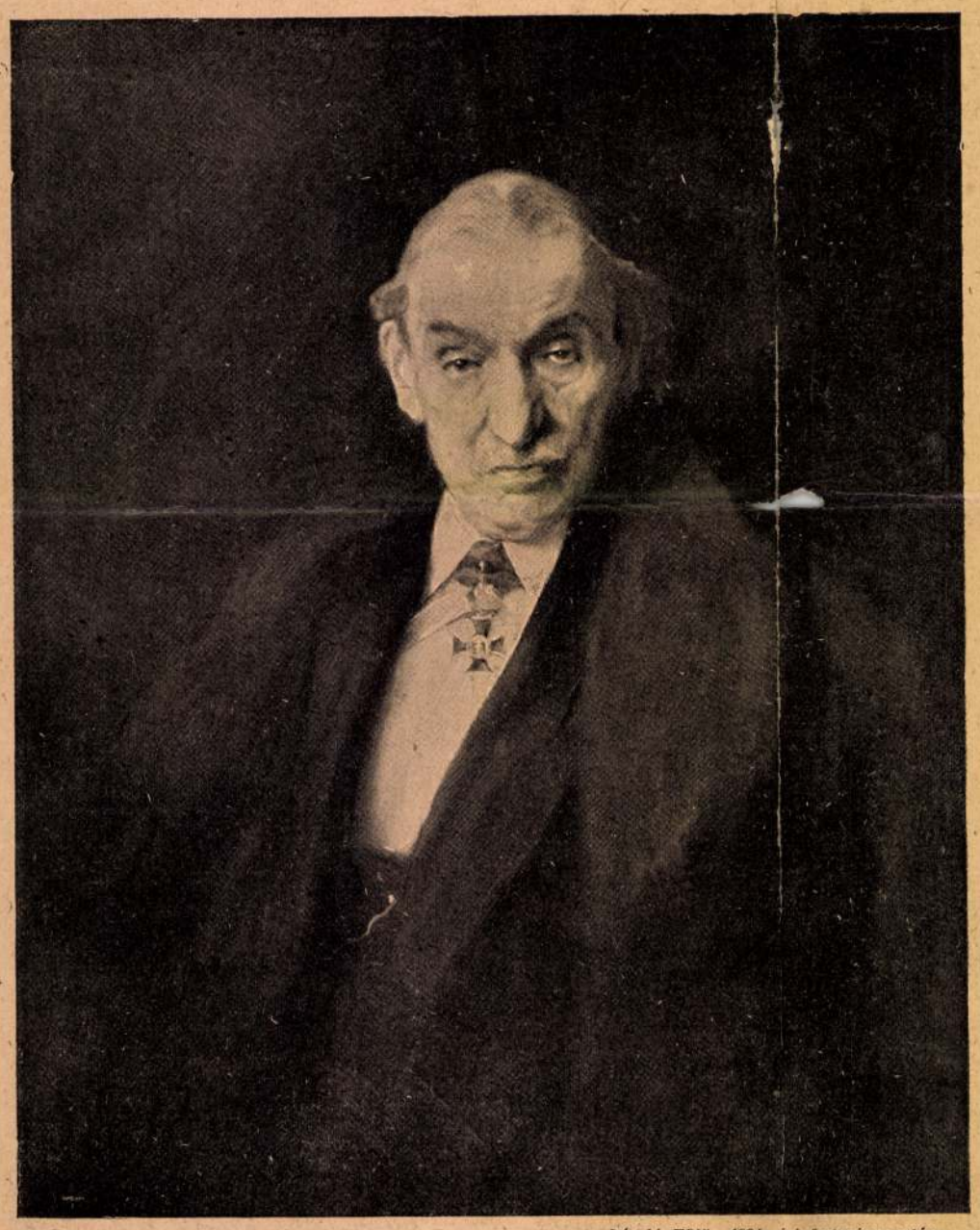

László Fülöp 1901: évi festménye után.

FALK MIKSA.

mellett se lehetett olyan ember, a kinek minden hibát, a mi az életét megrontotta, okvetetlenül és kizárólag másokban kellene keresnie, mert a kinek semmi hibája sincs, az a boszura se gondol az élete utolsó órájában. Ezt megjegyezvén, bizonyára nem vétünk egy szerencsétlen, halott ember emléke ellen, hiszen ki az, a ki közöttünk hiba nélkül való és kimélettel nemcsak a halottaknak, hanem az élőknek is tartozunk. És mit lehetne könnyebben megbocsátani egy halottnak, mint azt, hogy ő is csak ember volt, ő is tévedhetett!

*

Edvárd adósságai. A világ legnagyobb birodalmának uralkodójáról, Edvárdról, Anglia királyáról és India császárjáról örömmel jelentik az ujságok, hogy — *rendezve van.* Rendezve van, ennek a kifejezésnek a legközönségesebb értelmében, a mi tudvalévőleg az, hogy ki vannak fizetve az adósságai. Még azt is megirják, hogy a mióta ez megtörtént, az angolok királya sokkal jobb kedvű, mint volt idáig. Hogy királyoknak is lehetnek, sőt vannak is adósságaik, azt régen tudjuk, de hogy a *rendezetlen állapot* gondja és a *rendezett körülmények* öröme föl tud hatolni egész a brit birodalom trónjáig, ez mégis csak meglepőbb perspektiva. És még érdekesebb annak a megismerése, hogy — nincs is okunk rajta elcsodálkozni. Az adósságok eredetének históriájából megtudjuk, hogy Edvárd királynak, még mint welszi herczegnek a reprezentálásban érvényesíteni kellett a rangja elsőségét olyan angol főurakkal szemben, a kiknek négyszer-ötször annyi jövedelmük volt, mint neki. Ime, a vagyontalan katonatisztek örök veszedelme, a «*mitmacholás*» gondba tudja boritani még a leghatalmasabb trón váromanyosának is a homlokát! És nem kevésbbé érdekes az sem, hogy ez a trónörökös, a mint históriai hivatásának teljességébe lép, első dolga, hogy a «pályakezdés» terheitől magát megváltsa. Hét esztendő alatt letörlesztett kétszer ennyi milliót. Ez bizonyára szép és tiszteletreméltó eredmény, ámbár azt mondják, hogy milliókat is könnyebb kifizetni annak, a kinek milliókat adnak kölcsön, mint száz pengőt annak, a ki ezt az adósságot csak öt forintonként tudta összegyűjteni.

FALK MIKSA.

1828—1908.

Falk Miksa nem most, halála napján tünt el a közélet porondjáról. Aggkor, betegség már néhány évvel ezelőtt rákényszerítette, hogy letegye publiczista tollát, visszavonuljon a magánéletbe. Betöltötte élete mértékét, befejezte munkáját, — nyugodtan mehetett.

Nem is az aktuális veszteségnek az az érzése tette halálát fájdalmas eseménynyé, a melyet olyanoknak halálakor érzünk, a kik elhunytuk pillanatában is ható tényezői a közéletnek, — hanem az általa végzett munkára való visszapillantás. Ha végignézünk rajta, mennyit dolgozott a közért s mennyi haszonnal, mily nevezetes szereplője volt újabbkori történetünknek, mint Erzsébet királyné magyar nyelvtanítója, a kiegyezés egyik legkitünőbb publiczistája, közviszonyaink későbbi fejlődésének mindenről tájékozott, élesszemű kritikusa, parlamenti életünk egyik elsőrendű tekintélye, — akkor el kell fogódnunk ekkora erőnek többé meg nem másítható összeomlásán. A nagy harczban, a mely a magyar állam kiépítése körül ezer év óta folyik és mindig folyni fog, egy emberöltőn át a vezérkarban szolgált, nagy ütközetekben pompásan forgatta fegyverét, az ország elismerten legokosabb emberei között foglalt helyet, — gazdag, szép életet élt. De hirlapíró volt s a hirlapíró sorsa az, hogy munkája eredménye nem nyilvánul szempillantásra látható alkotásokban, hanem eloszlik a fejlődés egyetemében, mint a kovász a kenyérben. Bizonyára sok ezeren voltak, a kiknek politikai állásfoglalását a Falk Miksa tudása, dialektikája, meggyőződése sugallta, de hol vannak ezek az ezerek, hogy tanuságot tegyenek hatásáról? Hiszen ez a hatás öntudatlanul lopta be magát legtöbbjüknek agyába; maguk se tudták, hogy Falk Miksa esze szerint politizálnak. És hol van a külföld, hogy bizonykodjék a mellett, mennyi tájékozást merített Falk Miksa czikkeiből Magyarország közállapotairól? Az ujságczikk, mint ujságczikk csak egy napig él; ha tartalma tovább csirázik az olvasója lelkében, a fájáról senki sem keresi a magvát.

Ezért nem lehet pontosan sem felsorolni, sem formulázni Falk Miksa élete munkájának eredményeit. Egykori hires «Pesti Napló»-beli czikkeinek csak legendaszerű híre él ma, ha elolvasnók is őket újra, akkor sem tudnák megmagyarázni többé azt a hatást, melyet egykor tettek. Az ujságczikk, ha ki van emelve aktualitásából, könyvbe préselt virág, se színe, se illata. Csak azt tudjuk, hogy akkor, a kiegyezést megelőző időben, óriási volt a hatásuk s a népszerűségük s hogy náluknál hathatósabb tényezője kevés volt az akkori közvélemény kialakulásának. S fontosságukat még fokozza az, hogy abban az időben a közvélemény irányításának jóformán egyetlen eszköze volt a sajtó s így a ki akkor mint publiczista meg tudta fogni a lelkeket, nagyobb mértékben volt vezetője a nemzetnek, mint a mai, még oly kitünő publiczista. Deák, Andrássy s a többi nagyok mellett, a második sorban, sohasem szabad elmaradni hűséges és derék fegyveresük, Falk Miksa nevének. S ha emlegetjük azt a szeretetet, melylyel Erzsébet királyné igaz asszonyi szíve felénk, magyarok felé fordult, akkor eszünkbe kell hogy jusson, hogy Falk Miksának adatott ezt a királyi érzést magyarúl megszólaltatni.

Oly eredmények ezek, a melyek széppé, gazdaggá, irigylésreméltóvá teszik Falk Miksa életét. S büszkévé tesznek minket, az utána következő nemzedék sajtójának embereit, hogy Falk Miksát a mi soraink közé számíthatjuk. Oly kevés okunk van ma mesterségünkre büszkéknek lenni, hogy erről az egyről nem lehet még a friss sír fölött sem megfeledkeznünk.

NEDECZKY ISTVÁN.

† szeptember 4-ikén.

Kedves öreg úr, a táblabiró fajtából; nyilt szivű, tisztes magyar, csupa uri és nemes tulajdonságokkal; aztán kicsit kurucz, ha németekről volt szó, de mindig egyenes jellem és egyenes utakon járó; nagy bizalomáradattal és jószívűséggel, a kik irányában is azok voltak, egyébként keleti természet szerint keveset beszélő és nem dicsekvő: — ilyen volt a forradalmár, Nedeczky István, a ki a mult héten nyolczvankét éves korában elhunyt. Láttára lehetett oka a késői magyarnak eltünődnie, hogy hát ez is lehetséges volt. Lehetett idő, mikor forradalmárok voltak az ilyen adomakedvelő, konzervativ öreg urak? Holott mi azt hiszszük, hogy ez az ok csak reánk nézve van meg. De az idők tréfája és a gyarlóság törvénye a forradalmárok harczias hevületeit is kiapasztja. Megértjük a magunk forrongásait, az általunk szükségesnek vélt küzdelmeket, de a tíz lépéssel mögöttünk jövőkét már nem. Mit akarnak ezek a mai forradalmárok, mi a bajuk, hogy folytonosan demonstrálnak egyszer a parlament, máskor a tőke ellen és vége-hoszsza nincs sem a panaszuknak, sem háborúságaiknak? Ezt kérdezik ma a nem forradalmárok a mai rend elégedetlen elemeitől. Szóról-szóra úgy tesznek a kérdezők és a kérdezettek, a hogy száz vagy százötven év előtt tettek ugyanazok. A Nedeczky István-féle forradalmár őse a pozsonyi és pesti jurátustanyákon fejlődött. Olyan időben, mikor rettenetesnek tünt fel afféle jelszavak hirdetése, mint: ősiség, közteherviselés, sajtószabadság s mi egymás, a kormány ráuszította a maga rendőrhadát a jurátusokra s pörbe fogta őket. Ha valaki a paraszt mellett védőbeszédet hallatott (Wesselényi), felségsértésnek minősitették. Ha ugyanezt megtette immunis helyen, például a dietán valamelyik követ (Balogh János), ennek is ez lett a sorsa s ha egyik-másik az úrbér igazságtalan intézkedéseiről szólt (Kölcsey),

László Fülöp

Pogány W.

Raáb

K

Magyar művészek Londonban (Pogány W. Raáb, László F.). Jeltelen cikk. Pesti Napló, április 2.

1914.

(Művészet 1914. 286. 1.)

Nincs céd.

Oláh-Kuria Homonnán IX. 173.

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: BLAHA LUJZA SÍREMLÉKE
A kerepesi temetőben

Képzőművészet
1931. 43-44. sz.

RUBENS: ÁBRAHÁM TALÁLKOZÁSA MELCHIZEDEKKEL. Gobelin.
Készítették Brüsszelben 1660—95 között. Javította az Iparrajziskola Gobelinszövő Műhelye.
Az Iparrajziskola Gobelinszövő Műhelyének és Textilosztályának kiállításáról.

A százszor szent kenyér.

Minden kenyér szent, mert egy élet táplálkozik belőle. A művész kenyere mégis minden más kenyérnél szentebb, mert az ő kenyeréhez az életek, soha el nem muló szellemek élete van hozzákötve. Ez a százszor szent kenyér van most komoly veszélyben és ezért talán megengedhető az a szokatlan jelenség, hogy egy művészeti folyóirat a kenyér kérdésével foglalkozik.

De nemcsak a mi gondunk ez a kenyér. Napról napra találkozunk művészeti életünk zajlásában és a sajtóban olyan akciókkal, olyan gondolatokkal, melyeket művészek vetnek fel, művészek agyalnak ki végső elkeseredésükben, hogy segítsenek magukon. Figyelemmel kísérem például azt a cikksorozatot, melyet az egyik hetilapban Boromissza Tibor indított el Radikális művészeti politika címen. Figyelemmel kísérem, hogyan próbálkozik a művészek sorsán lendíteni egy művészcsoport itt is, ott is. Az egész vonalon mindenütt lázas tervezgetés és mindenütt csak a művészeket látom, sehol sem azokat, akiknek a mestersége a szervezés, az akciók vezetése, a kigondolás és a megvalósítás. A művész alkot és magárahagyottságában végső rugaszkodással és nekikeseredve megpróbál még valamit, ami nem az ő métier-je. Neki két fronton kell harcolni. A maga harcvonalán — és egy másikon, amelyik üresen maradt.

* *
*

A maihoz hasonlón tragikus idő a karakter próbaköve. Boldogan látom, hogy ez a próbatétel nálunk, a mi kálváriás kis glóbuszunkon milyen glóriás fénnyel ragyogja be művészeink szerény, talán kopottasnak is mondható figuráját. Bepillantok a műtermekbe, nézem a kiállításokat, mindenütt az elmélyedt, komoly munkát látom. Hacsak a nagy irammal induló szezón sűrűn váltakozó kiállításait nézem, esküdnék rá, hogy itt a legnagyobb konjunktúrája van minden művészkéznek.

Minden eredmény nélkül hangzott el egy év előtt az egyik német műkritikus vészkiáltása, aki félrehúzva a harangot, azt tanácsolta a művészeknek, hogy keressenek más foglalkozást. Nem tudok róla, hogy — legalább is nálunk — bárki megfogadta volna a jóakaratú tanácsot. Sőt azt tapasztalom, hogy az ifjak, akik most választanak pályát, époly lelkesedéssel és bizakodással ostromolják a Képzőművészeti Főiskolát, akár csak azok, akik egy emberöltővel azelőtt szentelték magukat ennek a dicsőséges és megpróbáltatásokban gazdag pályának. Nem tudok senkiről, aki a gonosz idők nyomása alatt eldobta volna ecsetjét, vésőjét és más foglalkozást keresett volna. Ez természetes is, mert a festő, a szobrász, a művész pályája nem foglalkozás, hanem hivatás. Ez az elhivatottak foglalkozása, akik ugyan hivatásukkal keresik kenyerüket, mint más a foglalkozásával, de akik egy életre vállalták keresztjét és dicsőségét, kínját és örömét annak a foglalkozásnak, melyet nem kitaláltak, hanem amire rászülettek. Ezért van az, hogy egyetlen művész sem mozdult őrhelyéről. Ha nem ilyen magától értődően természetes lenne ez a heroizmus, mellyel a művész minden közöny és nyomorúság ellenére is kitart hivatása mellett ahelyett, hogy kenyérbiztosabb foglalkozás után vetné magát, most dicsőítő éneket kellene írnom a művészek heroizmusáról és apostoli hivatottságuk szent fanatizmusáról. A művész kenyere ma sóványobb mint valaha, holnapja oly bizonytalan mint soha, de alkotó kedve és hite a művészetben töretlen maradt. Ma egy kiállítás megható és fenséges látvány. Ma egy kiállítás annak tanúsága, hogy ezekben a nyomorult időkben is van még erkölcsi magasság és eszmei mélység az emberiségben.

* *
*

Ezt csinálják a művészek. És mit csinálnak ugyanakkor adminisztrátoraik? Az adminisztrátor feladata a művészi termelés szervezése, feladata mentesíteni a művészt az értékesítés számára idegen munkájától, feladata egy szervezet, egy rendszer, egy apparátuson keresztül tudás, ötletesség és rátermettség révén, a propagandában való jártassága révén a művészi termelés megszervezése és értékesítése. Valamennyi kiállítási helyiség, valamennyi egyesület és művészcsoport egy-egy szerve a művészi adminisztrációnak. Valamennyinek az a célja, hogy olyan művészeti politikát csináljon, amelyik megkönnyítse a művészi termelést és helyes irányba — már t. i. szerintük helyes irányba — terelje azt. Igazgatók, főtitkárak és titkárok a látható mozgatói ennek a lázasan tevékeny szervezetnek, melynek örökös nyüzsgéséből, izgalmából úgy születik meg a művész jóléte, mint a kagyló gyöngye. Azaz hogy... Itt álljunk meg egy szóra.

A titkárok, főtitkárok és igazgatók már régen nem nyüzsögnek és nem izgúlnak. Amíg itt dőzsölt nyakunkon a konjunktúra, minden művészeti adminisztrátor az íróasztala mellől kényelmesen intézhette a művészek szent kenyerének ügyét. A konjunktúra azonban elmult és ami megmaradt, az csupán az adminisztrátorok kényelme és íróasztala. A művészek már réges régen maguk végzik — persze jól-rosszul — azt a munkát, amit az adminisztrációnak kellene végeznie. Az adminisztrátor pedig keleti fatalizmussal nézi és a tehetetlenség közönyével tűri, hogyan mennek veszendőbe a művész javai napról-napra tragikusabb módon. A nagy kiállítási helyiségek épúgy, mint a kicsik megelégszenek a véletlen szerencse ajándékával.

Nincs egy ötletük, nem indul el tőlük egy cselekedet, ami a művészek érdekeit hatásosan szolgálhatná. Az utolsó esztendők alatt az adminisztráció egyetlen zseniális ténykedése az volt, hogy kifejlesztette magát egy olyan bürokráciává, melynek bástyái alatt az adminisztrátor nyugodtan alhatik to-

vább. Így alakult ki az a helyzet, hogy a művészek eltartják az adminisztrációt, melynek a művészeket kellene eltartani. *Ma úgyszólván egyetlen jövedelme ezeknek a kiállítási helyiségeknek az a belépési díj, melyet a változatlanul érdeklődő közönség fizet a művészek produkciójáért, az az adó, amit a művész fizet képei kiakasztásáért és az a hatósági támogatás, melyet ugyancsak a művészek kedvéért az államtól vagy várostól élvez a kiállítási helyiség valamelyes formában.* Ez a bevétel mind eltünik az

művészet mellett, tartson ki ugyanilyen odaadással az adminisztráció is a magyar művészek mellett. A magyar művészet termelése magas színvonalú, a magyar művész életstandardja mégis veszélyben van és ennek nem utolsó sorban a művészi termelés szervezetlensége az oka, amiben pedig döntően fontos szerepe van az Országos Képzőművészeti Társulatnak.

Nagyon sajnálnám, ha ezzel a nyilt állásfoglalásommal bárkinek érzékenységét sérteném. Ez nem volt

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: FELESÉGEM

adminisztráció gyomrában. Soha művészeti adminisztráció nem volt közömbösebb és kényelmesebb, mint ez a mai. Legfőbb ideje, hogy az Országos Képzőművészeti Társulat, a művészeti adminisztráció legtekintélyesebb és legtehetősebb szerve felfigyeljen kíméletlen, de őszinte szavainkra. Az Országos Képzőművészeti Társulatnak sokat köszönhet a magyar művészet. Lehetetlen, hogy ez a nagy hagyományú intézmény rá ne eszméljen, mire kötelezi multja és a magyar művészek mai szorongatott helyzete. Mozgást, elevenséget, lendületet, életet kérünk az ország legnagyobb művészeti adminisztációjától. Hozza mozgásba a magyar művészek egész organizmusának vérkeringését. Nem szabad tovább is a halogatás és előkelő félreállás poltikáját folytatni. A művészek hősiesen kitartanak a magyar

célom. Ezeknek a kíméletlenül őszinte szavaknak egyetlen céljuk, hogy az utolsó órában megpróbálja felrázni azokat, akiknek munkáján oly sok mulik. Ez nagy eredmény volna, ezzel lehetne egyedül a magyar művészetet mai válságában megsegíteni. Ennek a célnak érdekében nincs olyan szemrehányás, amit nyugodt lélekkel ne viselnénk el.

Az igazgató, a főtitkár és a titkár urak bizonyítsák be, hogy nemcsak a magyar művészben van tehetség és szent fanatizmus. Bizonyítsák be, hogy joguk van a művész szent kenyerén élni.

Tehát még egyszer és mindig, a mai naptól kezdve szünet nélkül és egyre hangosabban: *Mindenki tegye meg a kötelességét!*

Gyöngyösi Nándor dr.

A japáni festőművészet.

Írta: **Yashiro Yukyo.**

A japáni festőművészet fejlődésének folytonossága sohasem szakadt meg. A történelem folyamán kialakult festőiskolák ma is élnek, vagy legalább is éreztetik hatásukat.

A japáni művészet kezdete, a történelemelőtti emlékektől eltekintve, az Asuka és Nara néven nevezett korszakokban ismerhető fel. A szigetország művelődésének alapja ez időben a buddhizmus volt, melyet Japán a kontinensről az Asuka-korszakban (7. század) Koreán át, a Nara-korszakban (8. század) egyenesen Kínából vett át. A Kónin-korszakban (9. század) az ezoterikus shingon, azaz mantra buddhizmus fejlesztette ki azokat a Buddha-, bodhisattva- és egyéb típusokat és kompozíciókat, melyek a japáni buddhista festészetben ma is érvényben vannak. Ez a művészet lett azután alapja a japáni festészetnek egyáltalában.

A japáni buddhista festészet kezdetben az ú. n. „hat dinasztia" korában, később a T'ang-korszakban kifejlődött kínai művészetből merített. E korszak végén hanyatlás következett be. Kína művészete nem hatott többé Japánra a régi erővel. Nippon fővárosában Heyanban — a mai Kyotóban — az életet előkelően élvező, fényűző udvari élet új művészetet ösztönzött, mely a következő Fujiwara-korszakban élte fénykorát. Ez a művészet lett az ú. n. Yamato-festészet — „Yamato-e", melyből a Kose, Tosa, Sumiyoshi és más festőiskolák fejlődtek ki és amely, mint a japáni népjellem és műveltség sajátos kifejezési formája, megszakítás nélkül folytatta életét a mai napig; sőt ma, az erős nemzeti mozgalmakkal összhangban, még elevenebb életet él és jelentősebb befolyást gyakorol.

A yamato-e iskolák képviselik a japáni művészetben a nacionalizmust. Tulajdonképen mint minden japáni művészet, ezek is kínai eredetűek. Kínai alapvonásaik azonban teljesen hozzáhasonultak a japáni nemzeti érzéshez. A yamato-e a császári udvarban fejlődött ki, mint hivatalos udvari művészet és ezt az állását megtartotta a legújabb időkig. (Ellenlábasa lett a kínai jellegű tusfestés, a kangwa, a shógunok udvarában.) Vidám, üde színek és csaknem idegesen finom vonalak jellemzik ezt a kellemes művészetet, mely ékítményesen stilizálva szokta ábrázolni a Fujiwara-korszak előkelő műveltségű udvari életét és Kyoto tavaszainak és őszeinek különös szépségét. A mai yamato festészet a Tokugawa-korszak Tosa és Sumiyoshi iskoláinak hagyományain épült.

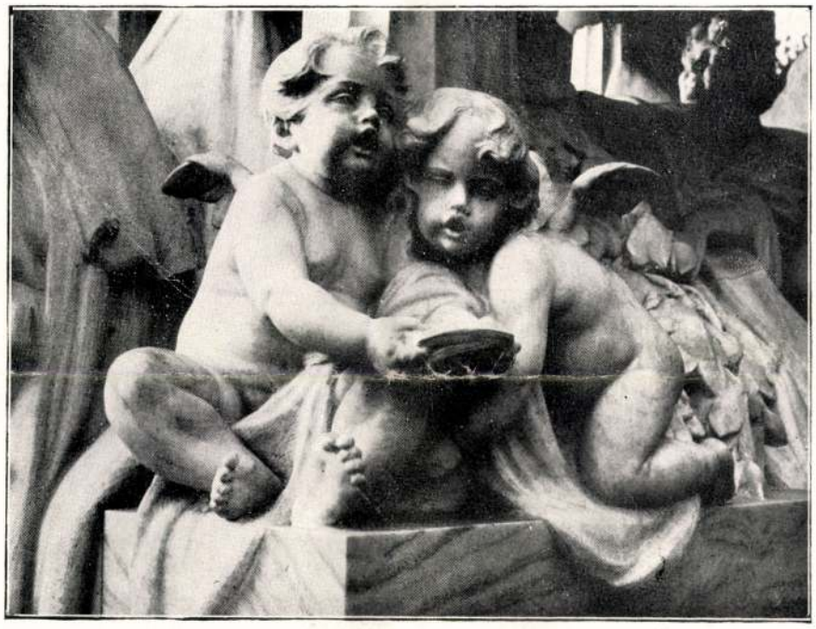

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: RÉSZLET A BLAHA LUJZA SÍREMLÉKRŐL

Irodalom és festészet sokkal szorosabban függnek össze Keletázsiában mint Európában. A yamato-festészet a nemzeti irodalom illusztrálásából keletkezett. Szokásos képformája az ú. n. e-makimono, a széles tekercs, melyen eredetileg írott szöveg és kép váltakoztak, majd az egymásután következő jelenetek egymásból alakultak ki. A kínai jellegű festőiskolákban kedveltté lett a tájképek sorozatos ábrázolása ilyen módon.

A japáni művészet kezdettől fogva ékítményes és jelképes volt és irányzata ennélfogva nem kedvezett az arcképfestésnek. A Kamakura-korszakban azonban már mégis készültek nagyszerű képmások. Kiváló mesterek voltak e téren Takanobu és Nobuzane, kik többi nagy kortársaikkal együtt a teljes hasonlatosságon kívül eszményi nagyvonalúságot is vittek alkotásaikba. A Ka-

makura-korszak óta különben szokásosakká váltak a képmások a kínai jellegű tusfestésben is. A zen-buddhizmus virágzása alatt ugyanis kedveltek lettek a nagy zen-mesterek képmásai.

A kamakurai shógun-uralom nagy változást idézett elő a japáni festőművészetben is. Japán, mely évszázadokon át elzárkózott Kínától, újra felvette a kapcsolatot a menyei birodalommal, honnan e korszakban a zen-buddhizmus tanai és a tusfestés művészete jött át a szigetországba. A zen puritán irányzat, mely elveti a fényes szertartásokat és a külsőséges formaságokat. A megvilágosodást és a szellem szabadságát tisztán az egyszerű életben és a szigorú elmélkedésben keresi. Ennek megfelelően a művészettől is mindenekelőtt egyszerűséget és igaz lelket követel, mely a lehető legkevesebb érzéki ingerrel és anyagszerű ábrázolással, a szellem közvetlen kifejezésével szól a szívtől a szívhez. Kínában a tusfestés fénykora a Sung- és Yuan-korszakban következett be. Japánban az Ashikaga-korszakban. Yoshimitsu és Yoshimasa shógunok nagy hívei voltak a zentanoknak és nagy kedvelői a teaszertartásoknak, melyek különös hatást gyakoroltak a tusfestés fejlődésére.

A japáni művészek vagy maguk mentek Kínába, hogy az ottani nagy mesterektől tanuljanak, vagy a Japánban szorgalmasan gyüjtött kínai festményeket tanulmányozták és másolták. Művészetük azért nem volt szolgai utánzata a kínainak. Bizonyos mértékig sajátos stílust is fejlesztett ki. Fénykorának legnagyobb mesterei, különösen Shúbun és Sesshú, ma is a legnagyobb tisztelet tárgyai. Műveikből az új művészek is merítenek ösztönzést. E tusfestés újjászületése voltaképen visszahatás a Kanó-iskola megmerevedett szabályai ellen.

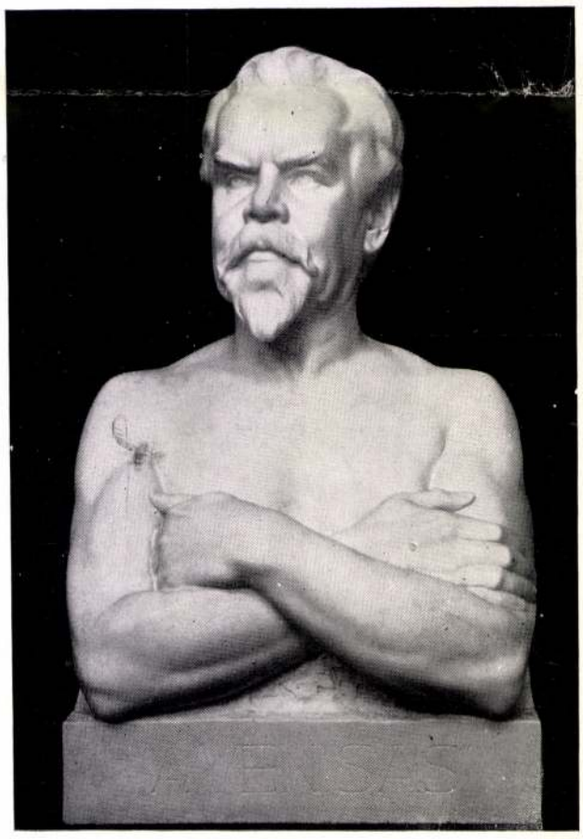

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: A VÉN SAS

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: PLAKETT

A tusfestés Sesshú után élettelen formalizmusba hanyatlott. Helyette a Kanó Motonobu által alapított Kanó-iskola virágzott fel a Shógunok pártfogása alatt. Nekik köszönhette ez az iskola, hogy az egész Momoyama- és Tokugawa-korszakon át zsarnoki uralmat gyakorolt a japáni festészetben. Hatásának titka azonban abban rejlett, hogy alapítója, Motonobu a kínai jellegű tusfestést a yamato-festészettel egyesítette. Utódai Eitoku, Tanyu és mások véglegesen leszegezték az iskola hagyományait, minek következménye állandó hanyatlás lett. A nagy Kanó-mesterek igen termékenyek és a nemesi udvarokban különösen kedveltek voltak. Nagyméretű képeket is festettek, melyek azonban, leszámítva az említett mesterek és Tsunenobu alkotásait, többnyire érdektelen ismétlések.

A Meiji-korszak beköszöntével a Kanó-iskola, mely a kínai tusfestés bátor vonalaival a yamato-művészet derűs ékítményességét egyesítette és ezáltal a japáni ízlés követelményeinek általában megfelelt, újabb fejlődés alapja lett, mely főképen a tokyoi művészeti akadémia megalapítóinak, Kanó Hógainak és Hashimoto Gahónak köszönhető.

A Momoyama-korszak festőművészete is a Kanó-iskolához tartozik. Legnagyobb mestere Kanó Eitoku és Sanraku voltak, kik a kor nagy hősének Hideyoshinak palotáit aranytól ragyogó és csodálatosan merészvonalú óriási képekkel díszítették. A Momoyama-festészet a valóságra és az erőre építő jelenkornak különösen megfelel. Annak idején azért nem esett e művészet a durva

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: GYERMEKPORTRÉ

és üres ékítményesség hibájába, mert a kor nagy szellemei, elsősorban Hideyoshi, a teaművészet nagy mesterei voltak és ízlésük amellett a megelőző kor nemes tusfestészetén is nevelkedett.

A Momoyama-festészettel függ össze a Kóetsu és Sótatsu által alapított és Kórin által kifejlesztett festőművészet, mely igen mélyen befolyásolta a keramika, a lakk és a szövetminták művészetét is. Kóetsu a Momoyama-Kanó mesterek szögletes, éles vonalai helyett, a yamatofestészet lágyan hullámzó görbéit használta. Ezeknek a gyöngéd elegánciáját fejlesztette tovább Kórin a Genroku-korszakban, a Tokugawa-műveltség fénykorában. A Kórin-iskola nagy kedveltségnek örvendett a maga idejében és igen népszerű ma is. Erős formalizmusának ellenére is hatalmas befolyást gyakorol a legújabb nemzedékre, mely azonban a három nagy mester közül a természetes formákhoz legjobban ragaszkodó Sótatsut követi leginkább.

A 18. század művészete az egész világon a realizmus ébredéséről tanuskodik. Japánban is bekövetkezett ez a folyamat, a Tokugawák minden elzárkózó politikája ellenére is. A japáni művészeti érzéket nem elégítette ki többé a merev formalizmus, felébredt a vágy a természethez való visszatérésre.

Két új iskola tett eleget e vágynak: a Maruyama-Shijó és az ukivo-e festészet. A Maruyama-festőiskolát a realisztikus szellemű Maruyama Ókvo alapította, ki a virágokat és fűszálakat igen finoman festő kínai mester, Ch'ien Shun-chü tanítványa volt és európai távlati látszattant is tanult. Ábrázolásának tárgyait azonban az őt közvetlenül körülvevő japáni természetből merítette. Ennek megfigyelése alapján Ókvo a régi kínaitól eltérő, finoman árnyaló új tusfestést is fejlesztett ki. Utána a Matsumura Góshun által alapított Shijó-iskola fejlesztette tovább ezt a sajátosságot, nagy sikerrel. A Maruyama- és a Shijó-iskola igazi japáni jellegénél fogva nagyon népszerű ma is, különösen a kyótoi művészek körében.

A Tokugawák alatt új társadalmi folyamat is következett be. A kereskedelem és az ipar fellendülése öntudatra ébresztette a városi polgárságot, melynek művészeti igényei is támadtak. Ezt elégítette ki az ukiyo-e, mely a klasszikus műveltség nélküli nép művészete lett, tárgyait a nép életéből merítette és technikailag is több szabadságot engedett meg magának, mint az akadémikus jellegű iskolák. A kínaias Kanó-iskolával szembehelyezkedve a yamato-e felé közeledett, sőt néha ezen, vagy Nippon-e néven nevezte magát. Az ukiyo-e mesterek tagadhatatlan érdeme, hogy a nép elfogulatlan érzésének szabad kifejezést adtak, de technikai szempontból méltán illeti őket több szemrehányás. Nem volt olyan alapos és komoly készültségük, mint a régi konzervatív iskolák műszereinek. Az ukiyo-e különben a Tokugawa-korszak sajátos művészete volt. Fejlődése két fokozatot mutat: az elsőt a Momoyama- és a régibb Tokugawa-korszak női alakjait és színészeit ábrázoló képek jellemzik, az iskola alapítója, Matabei nyomán. A másodikba tartoznak az ú. n. brokát-képek — nishiki-e, melyeket főképen fametszetekről ismerünk. Ezek ábrázolják az Európában és Amerikában jól ismert mesterektől — Harunobu,

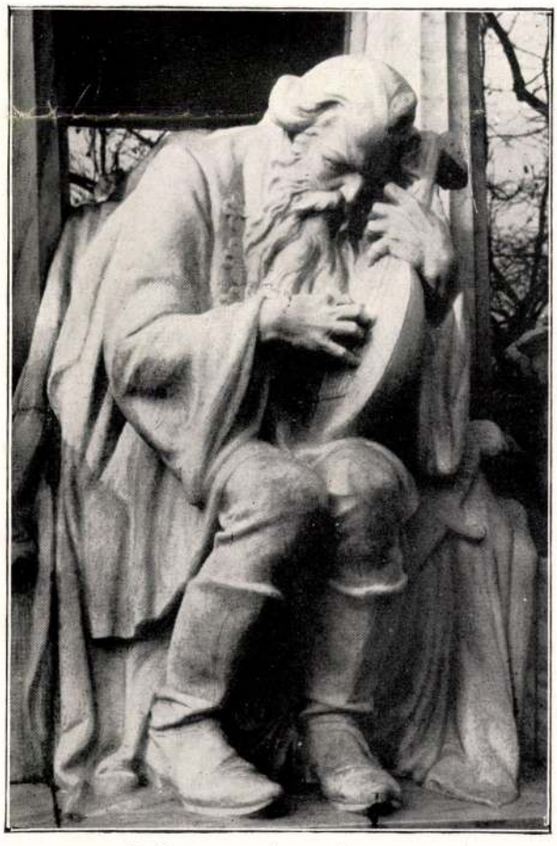

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: RÉSZLET A BLAHA LUJZA SÍREMLÉKRŐL

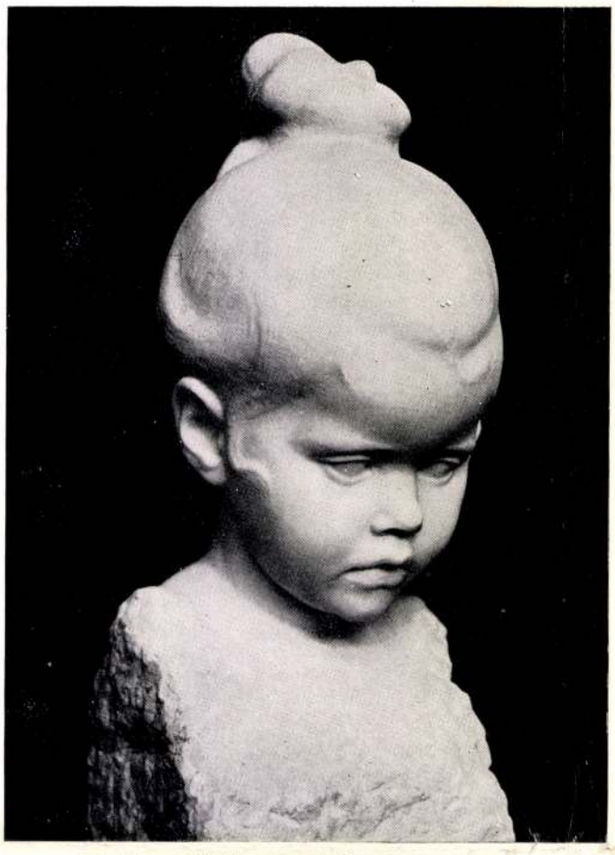

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: KIS LÁNYOM

netében legnagyobb esemény az olajfestés bevezetése Utamaro, Kiyonaga stb. — festett híres női szépségeket. A mai japáni művészetben mindkét iskolának vannak követői. Hiroshige és Hokusai realisztikus tájképei leginkább az olajfestékkel dolgozó művészekre hatnak.

A Maruyama- Shijó- és az ukijo-e iskolák ellenhatásaként lépett fel a bunjin-festészet, vagyis az írástudók, a költők és az írók művészete, kik nem tekintették magukat céhbeli festőknek. Lenézték a technikát és nem törekedtek természethű ábrázolásra, melyben a szellem szabad szárnyalásának akadályát látták. Legfőbb törekvésük a költői hangulatkeltés volt. Romantikus tájképeiket gyakran egészítették ki versekkel és ezzel ugyanazt a célt kívánták elérni, mint festői ábrázolásaikkal. Ezek pedig kínai jellegűek voltak és a kínai költészet szolgáltatta, vagy inspirálta a képekre írt szöveget is.

A bunjin-gwa szelleme tökéletesen megfelel az ázsiai léleknek és ezért érthető, hogy e művészet ma Japánban nagyon népszerű. Úgy tekintik, mint a keletázsiai művészet tulajdonképeni lelkének megnyilatkozását az európai realisztikus iránnyal szemben. Némi rokonság is állapítható meg közte és az ugyancsak antirealisztikus és szabadon, vázlatosan komponáló és színező európai postimpresszionista művészet közt.

A Meiji-korszak óta ellenállhatatlanul tolódik a japáni festészet a korszerű realizmus felé. Fejlődésének történ-volt, mely Japánban fél évszázad leforgása alatt csodálatosan terjedt. Erős kapoccsá lett ez az újabb japáni művésznemzedék és az újkor szelleme közt. A korszerű gondolkozást és érzékelést közvetíti a távol Keletnek. Japán köteles ma már ezt a gondolkozást és érzékelést létalapjává tenni.

A Nyugattal való érintkezés másik nagy eredménye a valószerű látás kifejlődése, mely ugyancsak végleges határt von a Meiji-korszak és az előző idők festőművészete közt.

A Japánban szokásossá vált kiállítások is hozzájárultak ahoz, hogy a régi arisztokratikus, szemlélődő és aprólékos művészi felfogást megváltoztassa és nagyrészben ékítményes irányba terelje. E változás eredményezte elsősorban a Momoyama-korszak, valamint Sótatsu és Kórin művészetének népszerűségét.

A valószerű természettanulmányt két irányban folytatják a mai japáni művészek. Egy részük európai minta szerint, más részük a régi életkép- és tájfestők, kiknél az anatómia és a távlati látszat törvényeinek elsajátítása ma már nélkülözhetetlenné vált. E tanulmányok nagy gyarapodást jelentenek, de el kell ismernünk, hogy másrészről ártalmára voltak a régi keletázsiai szépségideálnak, mely a japániak alaptermészetének felel meg. Ez az oka annak, hogy a mai japáni művészek már nem annyira a nyers realista, mint inkább az impresszionista

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: UJSÁGÍRÓ

GOSZTONYI ALICE: GONDOLKOZÓ
A Nemzeti Szalon tárlatáról

és posztimpresszionista európai festőművészet felé hajlanak.

Nippon festőinek másik része a régi ázsiai művészet útjain igyekszik megközelíteni a valóság lényegét. Törekvése különös támogatásra talál a manapság virágzó történelmi, régészeti és művészettörténeti tanulmányokban. A japáni festők nemzetibb irányú csoportja szorgalmasan tanulmányozza épen ezért a régi India, a kínai „hat dinasztia", a Sui- és T'ang-korszak, a régi Korea, a japáni Nara- és Kónin-korszak, a régi Yamato-e, a kínai Sung- és Yuan (mongol)- korszak és a japáni Kamakura- és Ashikaga-idők művészetét. Különös hatást gyakorol rájuk a régi mesterek közül Hui Tsung kínai császár és a hasonló törekvésű festők művészete, végtelenül éles és mélyértelmű természetfigyelésével, mely a legkisebb részletekben, egyetlen madárban vagy virágszálban a mindenség lényegét látja.

Emellett a japáni festőművészetnek mondhatni minden ágában érezhető a valószerűségre való törekvéssel szemben az a visszahatás, mely a szellem szabad szárnyalásának biztosítékát célozza és a Tokugawa-korszak bunjin-festészetét karolja fel. A művészek, kik ez úton haladnak a Nihon Nangwain nevű szervezetben csoportosultak.

A japáni festőművészet fejlődésének változatos jelenetei a legrégibb idők óta máig két ellentétes szellemi irányzat bonyolult küzdelmének képét mutatják. Az egyik ezek közül az anyatermészet feltétlen szeretete, a másik a szellem szabadságára való törekvés.

Fordította: **felvinczi Takács Zoltán.**

MAGYAR MESTEREK.

felsőeőri Fülöp Elemér.

Néhány díjon kívül két országos pályázaton aratott győzelme, a Blaha Lujza-síremlék és a Prohászka-szobor, azok a külső jelek, melyek felsőeőri Fülöp Elemér szobrászművész pályájának sikerét tanusítják. Sokszor tapasztaltuk azt a furcsaságot, hogy valamelyik művészre éppen azok a művei legkevésbé jellemzők, melyekhez legnagyobb külső sikereik fűződnek: ebben az esetben másként van. Ha semmi egyebet nem ismernénk Fülöp Elemér szobrai közül, mint pályázati sikereit, az Ady-szobrot, a Blaha-síremléket és a Prohászka-szobrot, a művész egyéniségét ebben az esetben is tökéletesen, minden vonatkozásában megismerhettük. Ez a három szobor az ő főműve. Bennük van minden szobrászi tulajdonsága.

Különösen két jellemző vonása van a Fülöp Elemér művészi egyéniségének: a felfogás közvetlensége és a kifejezés formagazdagsága. Ezek azok a szobrászi kvalitások, melyekről az első pillantásra fel lehet ismerni az ő szobrait, legyenek azok monumentumok, mellszobrok, vagy akár plakettek.

A szobrászi feladat megoldásának közvetlensége, hogy úgy mondjuk, az eszmebeállítás intimitása legszembeötlőbb a Blaha Lujza-síremlékén. A síremlék nemcsak azért hat oly kedves naivitással, mint egy népdal, mert a Blaha Lujza művészi egyénisége is ilyen volt, hanem a véletleneknek annál a nagyszerű találkozásánál fogva, hogy a szobrász művészi beállítottsága is ilyen. A népdal közvetlensége, komplikálatlan nagyszerűsége, egyszerűségé-

MÁRK LAJOS: UGRON ÉVIKE

A Műcsarnok őszi tárlatáról

nek frappáns ereje, mindez egyszersmind Fülöp Elemér művészi egyéniségének is velejárója. Nem véletlen az, hogy ő lett a győztes ezen a pályázaton. Nem is lehetett más, mert nincs még egy szobrászunk, akit oly őszintén magával ragadhatott volna a „nemzet csalogányának" mezei virág egyénisége, mint Fülöp Elemért. Blaha Lujza az ő művészetének géniusza. A síremlék is olyan, hogy azt senki másra, mint Blaha Lujza emlékére applikálni nem lehetne. (Kevés síremlék az olyan, amit nyugodt lélekkel át ne lehetne ültetni egy másik sírhalomra). És milyen merész ez a síremlék! Milyen borotvaélén lépked annak a határnak, ami elválasztja a művészetet a giccstől, a lélekből jött páthoszt a hatásvadászattól, a tiszta érzést az affektált érzelmességtől, a rezeda szagú népdalt a parfömirozott műdaltól! Modellnek és művésznek szoros lelkikapcsolata kellett hozzá, hogy ez a kényes felépítésű mű megmaradhasson tiszta művészetnek. Ez csak Fülöp Elemérnek sikerülhetett, senki másnak. De nehogy azt higyje valaki, hogy a szobrászi feladatnak ez az intím felfogása nem a művész egyéniségének sugallata, hanem a modell inspirációja. Erre csattanó cáfolat lenne a Prohászka-szobor. Nem lehet képzelni ellentétesebb karaktert Blaha Lujza mellett, mint a harcos, kemény püspököt, Prohászka Ottokárt. Hite, meggyőződése rendíthetetlen, mint egy szikla fellegvára. Mégis mire felsőeőri Fülöp Elemér megjelenítő fantáziáján át szemünk elé kerül, milyen csodálatos átalakuláson megy át legendás figurája. Ezen a szobron is a harcos hitű püspök ő, figuráján méltóság ömlik el és a meggyőződés ereje lángol arcán... de ahogy előrebillen teste kinyujtott karja után, melyben az üdvöt kínáló kelyhet tartja, adja, ajánlja, felajánlja, — ez a gesztus, ez az egyetlen mesteri gesztus az egész szobor lényét intím érzéssel melegíti át, a nagy püspöknek azt a másik képét mutatja meg, mely mélységes mélyből feltörő szeretettel fordult a szenvedő emberiség felé. A mintázás formagazdagsága az — a szobrász másik jellemző vonása — ami itt a művész segítségére jött. A formagazdagság nála nem a részletező kedv l'art pour l'art kiélése, hanem az intím fel-

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: ADY-SZOBOR

fogás, a szobrászi eszme közvetlenségre való beállításának kitünő segédeszköze. Szerves követelménye művészi felfogásának és épp ezért hat természetesen. Az Ady-szobor formagazdagsága is nem a részletező kedv tombolása, hanem az eszme emberi közelségbe hozásának mesteri eszköze.

Felsőeőri Fülöp Elemérnek külön helye van a magyar szobrászatban: ő annak a szobrászatnak mestere amely nem a tudomány felhőjéből és a monumentalitás viharából gomolyog elő dörgés és villámok között, hanem az érzés boldog öléből születik.

Gy. N.

TÁRLATOK

A Műcsarnok őszi tárlata.

Az idén helyes tapintattal találta meg a kollektív kiállítások és az egyéni seregszemle között fekvő arany középutat a kiállítást rendező Képzőművészeti Társulat. Amilyen fontos, hogy a Műcsarnok egy-egy kiváló művész számára alkalmat teremtsen a kollektív bemutatkozásra, annyira fontos az is, hogy ne csökkenjen azoknak az alkalmaknak száma, amikor a magyar művészek egész széles frontja felvonulhat a Műcsarnokban, hogy számot adjon néhány munkájával művészetének fejlődéséről. Pállya Celesztin, Nagy Sándor, Burghardt Rezső és Kacziány Aladár gyüjteményes kiállításai mellett az Arcképfestők Társasága és az Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének tárlatán módunkban állott ezt a seregszemlét is elvégezni. Művészeink összesége szempontjából csupán egy hiányosságot állapíthatunk meg és ez a szobrászat teljes hiánya. A Műcsarnok őszi tárlatán ezúttal csupán a festők kaptak helyet.

I.

PÁLLYA CELESZTIN.

Művészi pályafutásának 50 éves jubileumára érte *Pállya* Celesztint az a megtiszteltetés, hogy a Műcsarnok egyik termében több mint 100 képpel reprezentálhatta művészi egyéniségét. Valljuk be, nemcsak Pállya Celesztin egyéni szempontjából, de a nagyközönség tájékozására is szükség volt erre a gyüjteményes kiállításra. Nem mintha kiállításainkon itt ott szórványosan nem találkoztunk volna munkáival, de értékelése csak ezzel a kiállításával sikerülhetett a valóságnak megfelelően. Pállya Celesztin sokkal nagyobb művész, mintsem sokan hihették azokból az igénytelenebb munkáiból ítélve, melyeket az utolsó évtizedekben itt ott mint egy vizitkártyát leadott. Pállya Celesztin még ahhoz a régi gárdához tartozik, amelyik Benczur nyomán jött haza Münchenből. 1887-ben lett tanítványa

PÁLLYA CELESZTIN: SÜVÍT A SZÉL

A Műcsarnok őszi tárlatáról

Benczur Gyulának Budapesten, de első kitüntetését már 1881-ben, a Mintarajztanoda egy növendékkiállításán kapta. 1891-ben a műbarátok díját szerezte meg, 1896-ban elismerő oklevelet kapott, 1900-ban Párisban Húzó lovak c. képével a Mention honorablet nyerte el, 1902-ben Itatás c. művét a zágrábi nemzetközi kiállításon ugyancsak dícsérő oklevéllel tüntették ki. Szegedi hetipiac c. művével 1923-ban a Wolfner díjat nyerte, 1927-ben pedig Vidéki vásár c. művével a Pállik díjat. Végül 1931-ben szerezte meg művészi pályafutásának legnagyobb elismerését, a Képzőművészeti Társulat nagydíját. Mint látjuk, erkölcsi sikerben nem volt hiány a mester művészi pályafutásán. Annál nyomasztóbban hatott fejlődésére az anyagiakkal való állandó harcbanállás. Csak ennek tulajdonítható, hogy legszebb, legtökéletesebb művei megmaradtak tenyérnyi nagyságú vázlatoknak. Ezekben a miniatureökben és vázlatokban emelkedik legmagasabbra művészete. Ezekben a természet valóságérzése átszűrődik lelkének poézisén és a mesterség tudásának szuverén bírása a kifejezőerő minden készségével érvényesül. Pedig éppen mert a kifejezési készség az ő művészetében a magától értetődő természetesség, hivatva lett volna arra, hogy művészetét a kompozició grand artjába emelje. Ez nem csupán feltevés, mert olyan adataink vannak rá, mint a Feszty körkép lovas csoportjai, melyeket Vágó Pál társaságában ő készített. Kompoziciós készségének dokumentálására azonban elég az is, ha ezen a kiállításon látható nagyobb vásznaira mutatunk. Süvít a szél c. fantáziagazdag látomása, vásári jeleneteinek csoportkompoziciói mind arra mutatnak, hogy Pállya Celesztin, ha egyéni körülményei engedik, a nagy kompoziciók hivatott mestere lett volna egyenes folytatásaként a Lotz—Székely hagyományoknak. Reméljük, hogy ez a kiállítás Pállya Celesztin művészi munkásságában új lehetőségek alapját rakja le. Az a fiatalos munkakedv és alkotási vágy, melyről a mester éppen az utolsó időkben állandóan tanuságot tesz, megadják ennek a reménynünknek egyéni előfeltételeit. A muzeális képek egész sora kapott helyet Pállya Celesztin gyüjteményes kiállításán, amely jó alkalom arra, hogy a Szépművészeti Múzeum lerója azt az adósságát, amellyel a kiváló mesternek tartozik.

VIGH BERTALAN: TAVASZ
A Műcsarnok őszi tárlatáról

LÁSZLÓ FÜLÖP: UMBERTO, OLASZ TRÓNÖRÖKÖS
A Műcsarnok őszi tárlatáról

vel. *Mi kezdtük e munkát s velünk együtt folytatják ma már mások is.* Hála Istennek! Használjunk fel minden munkás kezet, hogy minél dusabb legyen a gyümölcstermés. Eszméink fényes győzedelme a mi büszkeségünk marad, — hasznát pedig élvezni fogja az egész ország.

Mindenki tudja, minő mostoha viszonyok mellett kellett az ugar-töréshez kezdenünk. Sok előítélet, bizalmatlanság, sőt a megtévesztett jóindulat ellenszenvével is kellett küzdenünk. Ilyen tüzpróbát csak egy hasznos, életre született eszme tud kiállani. Csak a nemes érc dobja le a salakját a tüzben, hogy megedződjék. A nemtelen anyag nyomtalanul elpusztul.

A Szalon fejlődik, a Szalon virágzik, tehát életereje van. A közszükségletből nőtt ki, a közérdeklődés izmositja fokról-fokra s ezért sem kicsinyes féltékenység, sem mesterséges gáncsvetés többé meg nem döntheti. A magyar művészetnek szüksége van ily egyesületre, amely ha nem léteznék, meg kellene teremteni. De szüksége van a mi fővárosunk mai, modern irányban fejlődő jó izlésének is arra, hogy művészeinket értékük intimitásában ismerhesse meg, melegebb, bizalmasabb családi körben s ne csupán a „nagy kiállitások“ hideg fényében és szertartásosságában. Hogy pedig a mi kiállitásaink szinvonala mily gyorsan emelkedik évről-évre, nemcsak tárlataink sorozatára mutathatunk reá, hanem a párisi kiállitás művészi kitüntetéseire is, ahol a Nemzeti Szalon művészei közül *mindenki*, aki ott kiállitott, kitüntetést is kapott. (László Fülöp, Hollósy, Szinnyey, Grünwald, Ferenczy, Bachmann, Kardos, Migl, Szikszay, Tölgyesy, Veres, Pálya, Boruth, Mannheimer, Katona, Mendlik, Perlmutter, Kacziány, Baditz, Rippl-Rónai.) Ilyen művészek támogatásával bizton reméljük, hogy egyesületünk a magyar

Nemzeti Szalon 1900. téli kiáll.

Művész-egyesületünk, mely a legnemesebb célt, vagyis a műizlés terjesztését és a magyar művészet felvirágoztatását tűzte maga elé hazafias feladatul, hálával emlékezik meg mindenekelőtt a műpártoló közönség lelkes támogatásáról, melyből erőt meritettünk a multban és bizalmat meritünk a jövő munkálkodásához is. Ez az első kötelesség, amit leróni sietünk!

Nagy szeretettel vagyunk adósai az egész magyar társadalomnak, amely megértette a mi hazafias törekvéseinket s nehéz viszonyok között sietett támogatására a Nemzeti Szalonnak, mivel felismerte kultur-célját s méltányolta küzdelmeit. Ezt a köszönetet azonban méltán igényelheti az egész ország, mert hiszen nemcsak a főváros előkelő izlésü közönsége tüntette ki ifju egyesületünket érdeklődésével és reményeinket is felülmuló támogatásával, — hanem a vidék is felbuzdult és a Szalon uttörő vidéki kiállitásai lelkes hiveket toborzottak a nemes művészet lobogói alá.

Megértette ma már az egész ország, hogy a művészet nem csupán a művelt, gazdag embereknek gyönyörüsége és kedvtelése, hanem a műveltségnek, boldogságnak, nemzeti jólétnek alapfeltétele. Uj erkölcsi és anyagi erőforrások buzognak fel a művészet berkeiben, ha annak termékeny földjét gondos szeretettel ápoljuk és nem engedjük a közöny dermesztő fagyától jégmezővé válni.

Ma már senkisem vitathatja, — ha igazságos jó indulat vezeti, — hogy termőfát ültettünk, amelynek oltványait munkás kezek szétviszik ebbe a szép magyar hazába, hogy még szebbé tegyék a művészet szereteté-

László Fülöp K

művészek szine-javát fogja valaha egyesiteni zászlója alatt, a melynek jeligéje : igazság és tisztaság !

Már is a fejlődésnek egy magasabb lépcsőjéhez értünk, lassu, de biztos emelkedésünk utjában. László Fülöp lépett a művészeti ügyvezetés élére, kiállitó művészeink névsora pedig naponként ujabb csatlakozással gyarapszik. Erős a hitünk, hogy a félreértesek homálya felderül lassanként s a művész-geniek egysége még ragyogóbb fénybe fogja vonni valaha a Szalont, a mely a magyar művészet szentélye akar lenni.

Addig pedig következetesen haladva dolgozunk és serénykedünk. Tapsolni fogunk minden sikernek, amely művészetünket izmositja, bárhonnan eredjen is az. E munkából akarjuk kivenni részünket, mert ez a szent cél közös és a hazának tartozunk vele. Békességet hirdetünk minden jóakaratu embernek, de védekezni fogunk minden rosszakaratu, vagy anyagi érdekből intriguáló gáncsvetők ellen. A Szalonnak az elért eredmények után ez most már nemcsak joga, de kötelessége is, ugy a magyar művészet, valamint az igaz magyar művészek érdekében — a kikért dolgozik.

Az a szent cél és nemes feladat, a melynek önzetlen munkásaivá szegődtünk, erőt is fog adni, hogy ezt az egyesületet megtudjuk védeni minden érdek-támadás ellen, amely hazafiatlanság-számba megy, mivel a magyar kultura testén üt sebet.

Ez idei kiállitásunkat is a közönség jóindulatába és szeretetébe ajánljuk !

Hock János.

László Fülöp (Philipp), szül. (geb.) 1869.

266. NŐI ARCKÉP (Damenbildniss). Jelzés a középen jobboldalt (Bezeichnet rechts in der Mitte): L. Fa (Holz). 40×30.

László Fülöp (Philipp), szül. (geb.) 1869.

267. A GAZDASSZONY (Die Wirtin). Jelezve lent balra (Bezeichnet links unten): László. — Igen tisztelt Kéméndy Jenő urnak emlékül. München, 92 április 16.
Ceruza- és krétarajz (Bleistift- und Kreidezeichnung). 43×18.

László Fülöp (Philipp), szül. (geb.) 1869.

268. EGY FIU ARCKÉPE (Knabenbildniss). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): László F.
Pasztell (Pastell). 50×37.5.

László Fülöp (Philipp), szül. (geb.) 1869.

269. TANULMÁNYFEJ (Studienkopf).
Lemezpapir (Karton). 38×28.

Leermans, Pieter, († 1708).

270. A PÁSZTOR CSALÁDJA (Die Familie des Hirten).
Fa (Holz). 46×35.

Lichtenfels, Eduard Peithner, Freiherr v., szül. (geb.) 1833.

271. HEGYVIDÉKI TÁJ (Gebirgslandschaft). Jelezve balra (Bezeichnet links): Lichtenfels.
Vászon (Leinwand). 31×41.5.

Lingelbach, Jan, (1622—1674).

272. LOVASOK (Reiter).
Vászon (Leinwand). 32×40.5.

Loo, Jean Baptiste van, (1684—1745).

273. A HADVEZÉRI KÜLDETÉS ALLEGORIÁJA (Allegorie des Feldherrnberufes).
Vászon (Leinwand). 116×180.

Lotz Károly (Karl), (1833—1904).

274. FELRAKODÁS (Aufladung). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Lotz K.
Sepia (Saepia). 30×49.

Lotz Károly (Karl), (1833—1904).

275. PATRONA HUNGARIAE.
Vászon (Leinwand). Átmérő (Diameter): 100 cm.

Lübbek M., 20. század (Jahrhundert).

276. HORGOLÓ LEÁNYKA (Strickendes Mädchen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Lübbek M.
Szénrajz (Kohlenzeichnung). 39×19.

Luini, Bernardino, (1480—1532).

277. KRISZTUS A KERESZTEN, MÁRIÁVAL, JÁNOSSAL, MAGDALÉNÁVAL, TOVÁBBÁ SZENT PÁLLAL ÉS FERENCCEL (Christus am Kreuz, mit Maria, Johannes, Magdalena, sowie den Hln. Paulus und Franziscus). Gustav Frimmel (Wien) expertisejével (Mit Expertise von G. F.).
Fa (Holz). 91×73.5. Illusztr. I. tábl.

Lyon, Corneille de, 16. század (Jahrhundert).

278. ARANYGYAPJAS LOVAG ARCKÉPE (Bildniss eines Ritters des goldenen Vliesses).
Fa (Holz). 24×17.5. Illusztr. VIII. tábl.

Lyon, Corneille de, 16. század (Jahrhundert).

279. ELŐKELŐ NŐ ARCKÉPE (Bildniss einer vornehmen Dame).
Fa (Holz). 24×19. Illusztr. VIII. tábl.

Magnasco, Alessandro (?), (1681—1747).

280. SZENT JÁNOS PRÉDIKÁCIÓJA (Predigt Johannes d. Täufers).
Vászon (Leinwand). 29,5×36.

Magnasco, Alessandro, (1681—1745).

281. TÁJKÉP AZ IMÁDKOZÓ SZENT ANTALLAL (Landschaft mit dem betenden heiligen Antonius).
Vászon (Leinwand). 72×48.

Magyar festő (Ungarisch), 1760 körül (um).

282. MUZSIKÁLÓ ANGYALOK (Musizierende Engel).
Vászon (Leinwand). 105×127.

Magyar festő (Ungarisch), 19. század (Jahrhundert).

283. REICH MAGDALENA ARCKÉPE (Bildniss der).
Vászon (Leinwand). 31.5×24.

Magyar festő (Ungarisch), 19—20. század (Jahrhundert).

283/a. TEHÉN ÉS BORJÚ
Vászon (Leinwand). 57×75.

Magyar festő, (Ungarisch), 20. század.

284. TÉLI TÁJ (Winterlandschaft).
Lemezpapir (Karton) 29×22.

Magyar festő (Ungarisch), 20. század (Jahrhundert).

285. STRANDFÜRDŐ (Strandbad).
Lemezpapir (Karton). 46×69.

Magyar-Mannheimer Gusztáv, (Gustav), szül. (geb.) 1859)

286. KIS FELHŐIM (Meine kleinen Wolken). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Magyar-Mannheimer G.
Fa (Holz). 20×21.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (Gustav), szül. (geb.) 1859.

287. OLASZ TÁJ (Italienische Landschaft). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Magyar Mannheimer.
Vászon (Leinwand). 50×75.

Mallet után (nach), 18. század (Jahrhundert).

288. „AUTENT EN EMPARTE LE VENT!"
Szines metszet (Farbenstich). 38×28.

Marcuard, Rob. Sam., (1751—1792), (nach) **Kaufmann, Maria Anna Angelica** (1741—1807). után.

289. DIANA ÉS NIMFÁK (Diana und Nymphen).
Szinezett rézmetszet, utánnyomás. (Farbiger Kupferstich, Nachdruck).

Marke, Emil van, 19. század (Jahrhundert).

290. HAZATÉRŐ ÖKRÖK (Heimkehrende Ochsen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Emil van Marke.
Tusrajz (Tuschzeichnung). 13×23.

Markó Ernő (Ernst), szül. 1868.

291. MÁRMAROSSZIGETI UDVAR (Hof in M.). Jelezve lent jobbra (Bezeichnet unten rechts): Markó E.
Vászon (Leinwand) 63×80.

Markó Károly id. (Karl d. Ä.), (1791—1860).

292. MÁRIA LÁTOGATÁSA ERZSÉBETNÉL (Heimsuchung Mariä). Befejezetlen (Unvollendet).
Vászon (Leinwand). 47.5×78.

Markó Károly id. (Karl d. Ä.), (1791—1860).

293. TÁJKÉP BACCHUS NEVELTETÉSÉVEL (Landschaft m. d. Erziehung des Bacchus). Jelezve lent (Bezeichnet unten): C. Marko 1828. Illusztr. XIX. tábl.
Vászon (Leinwand). 29×41.

Markó Károly ifj. (Carl d. J.), (1822—1891).

294. FIRENZE LÁTKÉPE (Ansicht von Florenz). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): C. Markó 1881.
Vászon (Leinwand). 37×57.

Max, Gabriel, (1840—1915).

295. UHLAND VERSÉHEZ (Zu Uhlands Gedicht): „Der Wirtin Töchterlein." Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Gabriel Max 85.
Vászon (Leinwand). 69×54. Illusztr. XVIII. tábl.

Mayer, Taddeo, 19. század (Jahrhundert).

296. FRANZ ÉS KARL FILEK VON WITTINGHAUSEN GRÓFOK KÉPMÁSA (Bildniss der Grafen Franz und Karl Filek von Wittinghausen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Taddeo Mayer p. 836.
Vizfestmény (Aquarell). 22×18.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

297. TÁTRAI HEGYEK (Gebirge aus der Tátra). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Fa (Holz) 21,5×33.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

298. TÉLI TÁJ (Winterlandschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Vizfestmény (Aquarell). 25×35.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

299. HAVAS UT (Beschneite Strasse). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten). Mednyánszky.
Lemezpapir (Karton). 20×30.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

300. HÁBORUS JELENET (Kriegsszene). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Lemezpapir (Karton). 24×35.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

301. LŐCSEI RÉSZLET (Laitschauer Teilansicht). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky, Lőcse.
Toll- és ceruzarajz (Feder- und Bleistiftzeichnung). 26×37.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

302. HÓOLVADÁS (Tauwetter). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Vászon (Leinwand). 47×62.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

303. ERDEI TISZTÁS (Waldlichtung). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Vászon (Leinwand). 35×27.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

304. ŐSZI TÁJ (Herbstlandschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Lemezpapir (Karton). 26×35.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

305. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Lemezpapir (Karton). 27×34.

Mednyánszky László báró (Ladislaus, Baron), (1852—1919).

306. TÁBORI KONYHA (Feldküche). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mednyánszky.
Vászon (Leinwand). 42×59.

Mendlik Oszkár (Oskar), szül. (geb.) 1871.

307. A NYITRA (Die Neutra). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Mendlik.
Fa (Holz). 14×20.5.

Mendlik Oszkár (Oskar), szül. (geb.) 1871.

308. VIHAROS TENGER (Stürmisches Meer). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten). Mendlik.
Vászon (Leinwand). 56×84.

Mercié Elisa.

309. A KANÁRI HALÁLA (Der Tod des Kanari). Jelezve a kőpadon (Bezeichnet auf der Steinbank): Elisa Mercié 19 Aloût 1897.

Mészöly Géza (Géza), (1844—1887).

310. HEGYI TÁJ HIDDAL (Gebirgslandschaft mit Brücke). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): G. Mészöly.
Vászon (Leinwand). 30×43.

Mészöly Géza (Géza), (1844—1887).

311. ITATÓ CSIKÓS (Tränkender Csikós). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Géza Mészöly. (A müncheni Feuchtwagner-gyüjteményből.)
Fa (Holz). 26×21.

Mészöly Géza (Géza), (1844—1887).

312. HAZATÉRÉS (Heimkehr). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): M. G.
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 9×13,5.

Mészöly Géza (Géza), (1844—1887).

313. AZ ERDŐ SZÉLÉN (Am Rande des Waldes). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): M. G.
Vászon (Leinwand). 30×23.

Mészöly Géza (Géza), (1844—1887).

314. MAGYAR TÁJ (Ungarische Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mészöly.
Fa (Holz). 13×26.

Mészöly Géza (Géza), (1844—1887).

315. FELNYERGELT LÓ (Besatteltes Pferd). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): M.
Vászon (Leinwand). 40×33.

Mihalik Dániel, (1869—1910).

316. DÉLI PIHENŐ (Mittagsruhe). Jelezve lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Mihalik Daniel.
Vászon (Leinwand). 43×56.5.

Mihalik Dániel, (1869—1910).

317. TANYÁK (Hütten). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Mihalik D.
Vászon (Leinwand). 52×63.

Moldovány Gyula, 20. század. (Jahrhundert).

318. A PAPAGÁJ. (Der Papagei) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Moldovány Gy.
Lemezpapir (Karton). 47×27.

Molnár József (Joseph), (1821—1899).

319. ELŐKELŐ HÖLGY ARCKÉPE (Bildniss einer vornehmen Dame). Jelzés balra (Bezeichnet links): Molnár J.
Vizfestmény (Aquarell). 26×23.

Momper, Joos de, (1564—1635).

320. TÁJKÉP (Landschaft).
Fa (Holz). 23.5×29.5. Illusztr. XIV. tábl.

Morgenstern, Christian, (1805—1867).

321. TÁJ ESTI HANGULATBAN (Landschaft in Abendstimmung).
Vászon (Leinwand) 63,5×95.

Morland G. és (und) **Ward J. után** (nach), 18. század (Jahrhundert).

322. 2 darab (Stück): „ THE COTTAGER'S FAVORITE" és (und) „SOMMER-AMUSEMENT".
Szinezett metszetek (Kolorierte Stiche).

Mulier, Peter ifj. (d. J.), alias Tempesta, (1637—1701).

323. TÁJKÉP (Landschaft). A 324. számnak párdarabja (Gegenstück von Nr. 324).
Fa (Holz). 23,5×37,5.

Mulier, Peter ifj. (d. J.), alias Tempesta, (1637—1701).

324. TÁJKÉP (Landschaft). A 323. számnak párdarabja (Gegenstück von Nr. 323).
Fa (Holz). 23,5×37.5.

Munkácsy Mihály (Michael v.), (1844—1900).

325. ÖNARCKÉP (Selbstbildniss). M. Ch. Sedelmeyer magángyüjteményéből. (Aus der Privatsammlung des).
Krétarajz (Kreidezeichnung). 75×58.

Munkácsy Mihály (Michael v.), (1844—1900).

327. TANULMÁNY (Studie).
Vászon (Leinwand) 29×34.

Munkácsy Mihály (Michael v.), (1844—1900).

328. NŐI ARCKÉP (Damenbildniss). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet rechts oben): M. Munkácsy, Paris.
Fa (Holz). 54×42. Illustr. XXII. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), (1844—1900).

329. EGY CSÉSZE TEA (Eine Tasse Tee). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Munkácsy.
Fa (Holz). 56×46. Illusztr. XX. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), (1844—1900).

330. A TEMPLOMBAN (In der Kirche). Szinvázlat (Farbenscizze).
Fa (Holz). 19×24.

Muscher Michiel van, (1645—1705).

331. FÉRFIARCKÉP (Männliches Bildniss). Az asztal szélén egy megrongált monogramm nyomai. (Am Rande des Tisches Spuren eines verstümmelten Monogramms).
Fa (Holz). 32,5×29,5. Illustr. X. tábl.

Nagy Balogh János (Johann), (1874—1919).

332. FÖLDMUNKÁSOK (Erdarbeiter). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): N. Balogh J. 1909.
Szénrajz (Kohlenzeichnung). 43×57.

Nádler Róbert, szül. (geb.) 1858.

333. MAGYAR PARASZTLAK (Ungarisches Bauernheim). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Nádler Róbert.
Vizfestmény (Aquarell). 13,5×20.

Nádler Róbert, szül. (geb.) 1858.

334. A TENGERPARTON (Am Meeresufer). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Nádler Róbert.
Lemezpapir (Karton). 28×45.

Nadler Róbert (Robert), szül. (geb.) 1858.

335. FALUSI UTCA (Dorfstrasse). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Nadler.
Vászon (Leinwand). 45×60.

Német festő (Deutsch), 17—18. század (Jahrhundert).

336. KRISZTUS SIRATÁSA (Beweinung Christi).
Vászon (Leinwand). 41×34,5.

Német festő (Deutsch), 1700 körül (um).

337. MADONNA.
Vászon (Leinwand). 65,5×54 ovál.

Német festő (Deutsch), 1700 körül (um).

338. MATER DOLOROSA.
Vászon (Leinwand). 29,5×22.

Német festő (Deutsch), 1700 körül (um).

339. MITOLOGIAI ELJEGYZÉSI JELENET (Mythologische Verlobungszene).
Fa (Holz). 30×23.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

340. TÁBOROZÁS (Im Felde). A 341. sz. párdarabja (Gegenstück von Nr. 341).
Vászon (Leinwand). 65,5×81.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

341. HALDOKLÓ TISZT (Tödlich verwundeter Offizier). A 340. sz. párdarabja (Gegenstück von Nr. 340).
Vászon (Leinwand). 65,5×81.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

342. KÁLVÁRIA (Kalvarienberg). Egy késő 16. századbeli velencei kompozició megismétlése (Wiederholung einer venetianischen Komposition vom ausgehenden 16. Jahrhundert).
Vászon (Leinwand). 105×156.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

343. RABLÓTÁMADÁS (Raubanfall).
Vászon (Leinwand). 31×39,5.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

344. TÁJ VADÁSZSZAL (Landschaft mit Jäger). Gróf Széchenyi Péter gyüjteményéből (Sammlung Graf P. Sz.).
Vászon (Leinwand). 45×56.

Noter, David Emil Joseph de, szül. (geb. um) 1825 körül.

345. CSENDÉLET (Stillleben). Jelezve lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): David de Noter 56.
Fa (Holz). 33×27.

Olasz festő (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

346. A VIHAR (Der Sturm). A 347. sz. párdarabja (Gegenstück von Nr. 347).
Vászon (Leinwand). 24,5×42. Illusztr. IX. tábl.

Olasz festő (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

347. TÁJKÉP (Landschaft). A 346. sz. párdarabja (Gegenstück von Nr. 346).
Vászon (Leinwand). 24,5×42.

Olasz festő (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

348. KRISZTUS OSTOROZÁSA (Geisselung Christi).
Vászon (Leinwand). 29×42.

Olasz festő (Italienisch), 19. század (Jahrhundert).

349. „ERUZIONE DEL 22 OTTOBRE 1822".
Lemezpapir (Karton). 7×10.

Olasz festő (Italienisch) (?), 19. század (Jahrhundert).

350. SZENT KLÁRA (Die hl. Clara)?
Vászon (Leinwand). 94×71.

Oppel Magda, 20. század (Jahrhundert).

351. VIRÁGCSENDÉLET. Jelzés lent jobbra: Oppel Magda, 1906.
Lemezpapir. 51×35. (Karton).

Orosz festő (Russisch), 17. század (Jahrhundert).

352. IKÓN, KRISZTUSSAL, MÁRIÁVAL, MIHÁLY ARKANGYALLAL ÉS EGY SZENTTEL (Ikon mit Christus, Maria, dem Erzengel Michael und einem Heiligen).
Fa (Holz). 90×68.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 18. század (Jahrhundert).

353. GRÓF RÉDEY JULIA KÉPMÁSA (Bildniss der Gräfin Julie Rédey).
Pasztell (Pastell). 70×56.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század e. f. (e. H. des 19. Jahrhunderts).

354. TÓPARTON (Am Seestrand).
Vászon (Leinwand). 36×44.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század e. f. (e. H. des 19. Jahrhunderts).

355. A GÁZLÓ (Die Furt).
Vászon (Leinwand). 37×46.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

356. FÉRFIARCKÉP (Männliches Bildniss).
Miniatur. Ovál. 13×10,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

357. KÖDÖS HEGYSÉG (Benebeltes Gebirge).
Pasztell (Pastell). 44×53.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

358. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildniss).
Olajminiatur (Oelminiatur). 26×21.

Osztrák festő (Osterreichisch), 19. század (Jahrhundert)

359. MENNYEZETVÁZLAT (Plafondskizze).
Vizfestmény (Aquarell). 24×38.

Otto Karl, († 1911).

360. PÁRISI MANSARDOK (Pariser Mansarden). Jelzés balra (Bezeichnet links): K. Otto, Paris, 1890.
Vizfestmény (Aquarell). 35×25.

Paál László (Ladislaus v.), (1846—1879).

361. ERDŐSZÉLE (Waldrand). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): L. de Paál. Kiállítva az 1925. évi Munkácsy—Paál-kiállításon.
Vászon (Leinwand). 62×86.

Paczka Cornélia, szül. (geb.) 1864.

362. NŐI ARCKÉP (Damenbildnis). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): P. C. C. W.
Algrafia. 42×35.

Paczka Cornélia, szül. (geb.) 1864.

363. VITA BEATA.
Algrafia. 47,5×64.

Paczka Cornélia, szül. (geb.) 1864.

364. PACZKA FERENC ARCKÉPE (Bildniss des). Jelzés és dedikatio lent (Bezeichnet und Widenung unten): P. G. Telepy Károly urnak Paczka Ferencné.
Litografia. 29×20.

Pállik Béla, (1845—1908).

365. IDŐSB GRÓF ANDRÁSSY GYULA LOVAS KÉPMÁSA (Reiterbildnis des Grafen Julius Andrássy d. Ä.). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Pállik Béla 1894.
Vászon (Leinwand). 116×60.

Pállik Béla, (1845—1908).

366. „BERRY" KUTYA („Berry" Hund). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Pállik Béla 1908.
Vászon (Leinwand). 65×80.

Pállya Carolus, szül. (geb.) 1875.

367. PARASZTSZEKÉR (Bauernwagen). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Pállya Károly 1907.
Fa (Holz). 24×34.

Pállya Celesztin, szül. (geb.) 1864.

368. FALU (Dorf). Jelezve lent balra (Bezeichnet links unten): Pállya Celestin.
Fa (Holz). 17,5×28,5.

Pállya Celesztin, szül. (geb.) 1864.

369. MAGYAR TÁJ (Ungarische Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállya C.
Fa (Holz). 14,5×27.

Pállya Celesztin, szül. (geb.) 1864.

370. VÁSÁRI KOFÁK (Marktweiber). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállya C.
Fa (Holz). 12,5×10.

Pannini, Giovanni Paolo, (1695—1768).

371. A SZATIR ÁMOR FOGSÁGÁBAN (Der Satyr als Gefangener Amors).
Vászon (Leinwand). 96×133. Illusztr. XI. tábl.

Pannini, Giovanni Paolo, (1695—1768).

372. A KALMÁROK KIÜZETÉSE A TEMPLOMBÓL (Vertreibung der Händler aus dem Tempel).
Vászon (Leinwand). 96,5×133.

Parmeggianino (Franc. Mazzuola, alias), (1503—1540). követője. (Nachfolger des).

373. SZENT NŐ (Eine Heilige).
Vászon (Leinwand). 28,5×23.

Pataky László (Ladislaus v.), (1857—1912).

374. TANULMÁNYFEJ (Studienkopf). A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Vászon (Leinwand). 29×20.

Pataky László (Ladislaus v.), (1857—1912).

375. AZ AJTÓBAN (In der Türe).
Fa (Holz). 18×24.

Patritti, P., 19. század (Jahrhundert).

376. GÁBRIEL ARKANGYAL. A 377. számmal együtt angyali üdvözletet képez (Der Erzengel Gabriel; bildet mit Nr. 377. eine Verkündigung Mariä). Jelezve (bezeichnet) P. Patritti 1858. Vászon (Leinwand). Ovális keretben (In ovalem Rahmen). 58×48.

Patritti, P., 19. század. (Jahrhundert).

377. MARIA ANNUNZIATA. A 376. szám párdarabja (Gegenstück von Nr. 376.). Jelezve balra lent (Bezeichnet links unten): P. Patritti 1858.
Vászon (Leinwand). Ovális keretben. (In ovalem Rahmen). 58×48.

Penny Edward után (nach) Fritsch J. 18. század (Jahrhundert).

378. „THE ENGLISH POLITICIANS."
Szinezett metszet (Farbenstich). 41×31.

Pentelei-Molnár János (Johann), (1878—1924).

379. CSENDÉLET (Stillleben). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pentelei-Molnár.
Vászon (Leinwand). 76×60.

Pentelei-Molnár János (Johann), (1878—1924).

380. CSENDÉLET (Stillleben). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pentelei-Molnár.
Vászon (Leinwand). 40×50.

Perger, Sigmund Ferdinand, von, (1778—1841).

381. REMBRANDT MŰHELYÉBEN (Im Atelier R.'s). Jelezve lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Sigmuon Perger 1837.
Fa (Holz). 73×58.

Peske Géza, szül. (geb.) 1859.

382. JÁTSZÓ GYERMEKEK (Spielende Kinder). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Peske Géza, München.
Vászon (Leinwand). 100×132.

Peters Otto S. 20. század (Jahrhundert).

383. MÜNCHEN LÁTKÉPE (Ansicht von München). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Otto S. Peters Graz München Mai 1905.
Vizfestmény (Aquarell). 49×74.

Pettenkofen, Ágoston (August v.), (1822—1889).

384. KIS CIGÁNYLEÁNY (Kleines Zigeunermädchen). Jelzés balra (Bezeichnet links): A. Pettenkofen 855.
Vizfestmény (Aquarell). 30×22.

Piazzetta, Giovanni Battista, (1682—1754).

385. REBEKA ÉS (und) ELEÁZÁR.
Vászon (Leinwand). 75×95. Illusztr. V. tábl.

Piazzetta, Giovanni Battista (1682—1754) **modorában,** (in der Art des).

386. MADONNA.
Vászon (Leinwand). 56,5×43.

Pilone, R. 19—20. század (Jahrhundert).

387. OLASZ VÁROS (Italienische Stadt). Jelezve lent jobbra (Bezeichnet unten rechts): R. Pilone.
Vászon (Leinwand). 40×30.

TATÁR FÉRFI.

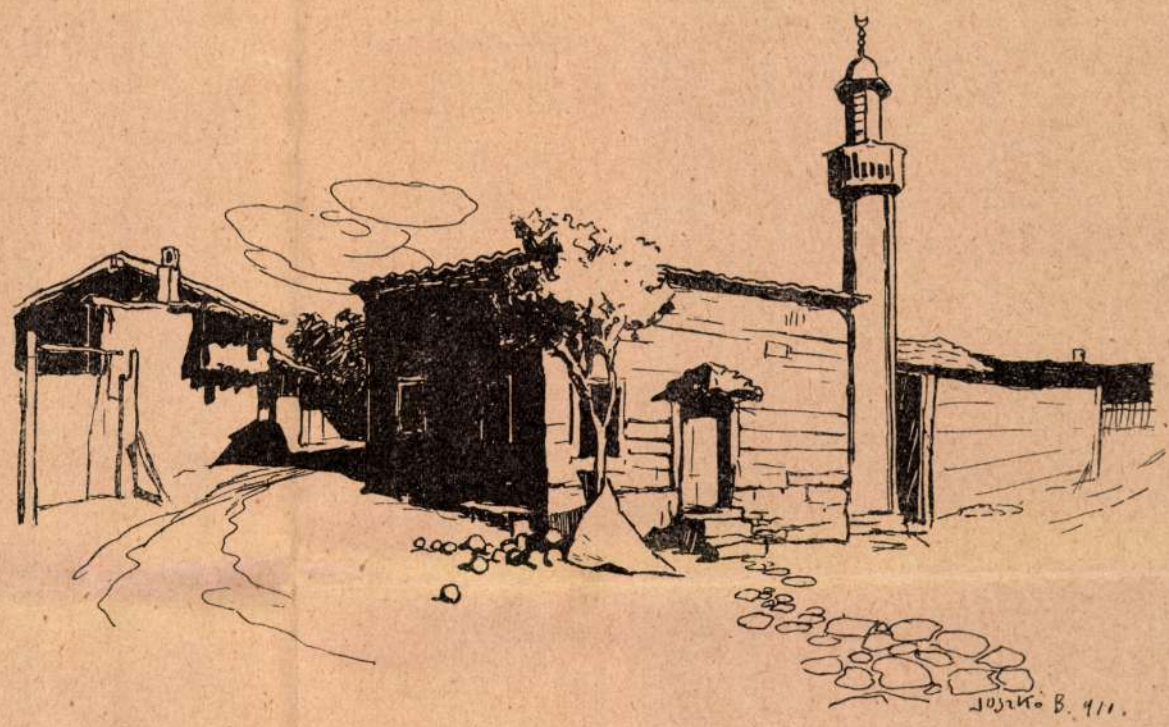

A TATÁR DSÁMI.

UTCZA A TATÁR NEGYEDBŐL.

ÖREG TATÁR.

SZILISZTRIAI TATÁROK. — Juszkó Béla rajzai.

A SZILISZTRIAI TATÁROK KÖZÖTT.

A mult hónapban, az orientalista Kunos Ignácz dr. vezetésével egy kis expediczióba verődtünk össze s útnak indultunk a dunai tatárok földjére. A kis társaságnak mindenik tagja más-más czélt tűzött ki maga elé. Az egyik nyelvészeti anyagot akart gyüjteni, a másikat az ethnografiai sajátságok érdekelték — s volt köztünk egy piktor is: *Juszkó* Béla. Ő meg typusokat, szines keleti hangulatokat keresett ecsetje alá.

A mult században, Bulgária észak-keleti csücskén, vagy húsz faluban, néhány ezer krimi tatár család telepedett meg. Ma már azonban csak a Tutrakán közelében levő Tatar-Atmadzsa a tiszta tatár helység, a többiben: Kadiköj-ben, Kara-Veliköjben, Topči-ban, Bejbunar-ban s más apróbb községekben már vegyesen laknak bulgárokkal és törökökkel. A városok között Tutrakán-ban, Szilisztriában és Hadzsioglu-Pazardzsik-ban laknak nagyobb számban. Mi Szilisztriában ütöttük fel a főhadiszállást. Szilisztria még a multakból itt felejtett emlék, a melynek typikus keleti jellegét nem tudta eltakarni a bulgár bélyeg. Az orosz sipkás bulgár katonákon és rendőrökön kivül alig figyelmeztet valami arra, hogy bulgár terület az, a melyet rovogatunk. Az őszi napsugárban kecsesen villannak elő a hófehér karcsú minaret-ek, az utczákon, a megszámlálhatatlan menynyiségű török kávéházak előtt egykedvű szines ruhákba öltözött mohamedánok ődöngenek; rikolt a halva-árus, a rosz kövezeten döczög a typikus szamaras vízhordó s nyugodalmas megelégedéssel dolgozik a nyitott boltban a keleti kézműves. Akárcsak hajdan, a mikor még a félhold volt az úr ezen a tájon is. A bulgárok jól bánnak velük, még a nyelvüket is inkább ők tanulták meg, mint megfordítva. Annyi bizonyos, hogy kevesebb bulgár szót hallani, mint törököt, pedig a 12 ezer lelket számláló Szilisztriában felesen vannak törökök és bulgárok.

A sürgő-forgó néptömegben (mert hiszen Szilisztria egyik legélénkebb kikötőhelye Bulgáriának) — hogy még rikítóbb legyen a szin, fel-feltünik egy-egy sötétképű albán munkás is, de még sűrübben a mi objektumaink a ferde szemvágásu tatárok. Helybeliek és a környékbeliek, a mely utóbbiaknak a mi tulipános ládáinkhoz hasonlatos szekerei valósággal szekértábort alkotnak a gabonapiacz térségén. Csodálatosan szép, tiszta fajú tatárokat lehet itt találni, a kik, — a linguisták szerint, még a nyelvüket is tisztábban őrizték meg, mint krimiai testvéreik. Napokon át valóságos kis tatár karaván kisérte minden lépésünket és szörnyű büszkék voltak a «magyar testvérekre», a kik az ő hatalmas országukban nem feledkeztek meg róluk s eljöttek nyelvkincsüket lejegyezni, szokásaikat ellesni, házukat, udvarjaikat, dzsamiájukat, utczáikat lepingálni. Mikor egy-egy szavukról megállapítjuk, hogy annak mása megvan a magyarban is, csodálkozva súgnak össze s meglobog a szemükben valami büszke öröm. Nemkülönben gyermekes nyelvcsettintéssel adnak ámulatuknak kifejezést, a mint a gyorsmozgású ecset alól egyszerre csak látják a tatár-negyed typikus részeit kibontakozni és saját képmásukat megörökítetni. Beczipelnek lakásukba, a piktor természetesen él a helyzettel és interieur-t pingál, mert nem mindig adódik ilyen alkalom. Még a leányaikat is megmutogatják, módosan fel is cziczomázzák őket, hogy mutatósabban fessenek a fényképezőgép, vagy az ecset előtt. Persze a nagyobbacskákat elzárják előlünk, mert hát szép, szép a rokoni barátság, de azért a próféta tanítása is valami.

Kifogyhatatlanok az előzékenységben kisérőink. Ha az utczán elfognak egy-egy tatárt, azt se szó, se beszéd odahurczolják hozzánk s dagadó önérzettel mutatnak rá:

— Igazi tatár.

A mi azt jelenti, hogy jó lenne talán ennek is megörökíteni a képmását — legalább a vázlatkönyvben. De jelenti azt is: meglehet ám ezt is gyomrozni, némely tatár kifejezések és ethnografiai gyüjtések irányában. A kis expedicziő már a szeretetreméltó fogadtatás és kezérejárás miatt is gazdag eredményekkel tért vissza, de talán legjobban járt közöttünk *Juszkó* Béla, a festőművész, a ki vagy huszonöt vásznat és néhány telepingált vázlatkönyvet hozott haza. Ebből az érdekes világból valók azok a tollrajzok is, a melyeket a «Vasárnapi Ujság» mai számában bemutat.

Szegh Dezső.

TATÁR FÉRFI.

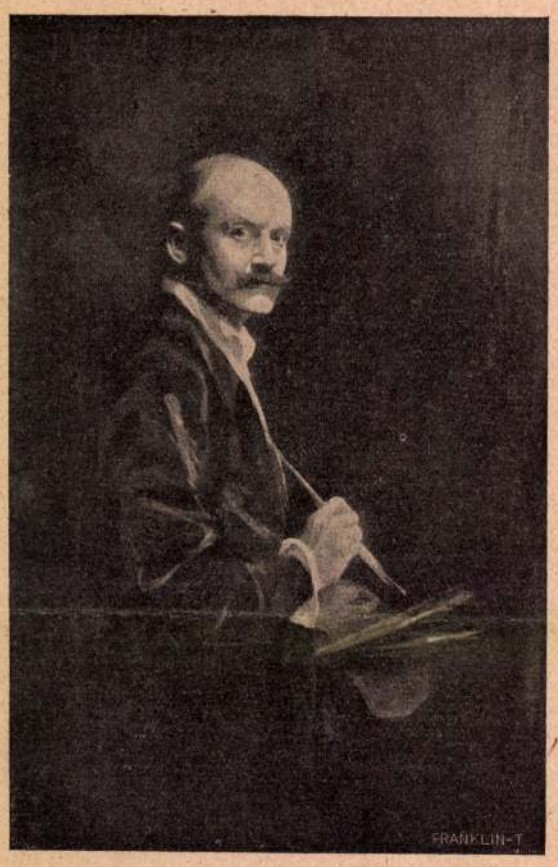

LÁSZLÓ FÜLÖP ÖNARCZKÉPE A FIRENZEI UFFIZI-KÉPTÁR RÉSZÉRE.

THÖKÖLY ISMERETLEN KÉPE LONDONBAN.

Londonnak guildjei, a City testületei között a legrégibb és legelőkelőbb intézmények élén áll a Mercer's Hall, a selyem-kereskedők testülete. Ezeknek a testületeknek eredete visszanyúl a középkorba azoknak az angol kereskedőknek üzleti működésére, kik a tengereken túl létesítettek összeköttetéseket, melyek lerakták a nagy britt birodalom alapjait. Nem az állam hatalma, hanem a magánosok munkája indította meg azt a nagy művet, melyből az óriási indiai birodalom keletkezett, melynek most már császári koronája ékesíti Victória királynő óta Nagybritannia királyainak fejét.

Valaha a guildek száma mintegy 100 volt. Ma is még sok áll fenn, ámde többé nem központjai a kereskedelemnek. Más utakat vett az a viszonyok óriási változása következtében. Ma már inkább társadalmi egyesületek és azok, melyek a századok folyamán főleg adományokból jelentékeny vagyonra tettek szert, jótékony czélok előmozditását tekintik feladatuknak.

Vagyonra és tekintélyre első a fenmaradt testületek közt a selyem-kereskedők guildje, kiknek czéhe 1393-ban ismertetett el. Testületi házát 1884-ben épittette újra. Nevezetes benne a kápolna, mert annak a háznak telkén áll, melyben Becket Tamás, az 1170-ben vértanuságot szenvedett Canterbury-i érsek született.

A testület tagjai az elnököt: a mastert kiváló férfiak közül választják. Ez idő szerint Lord Selborne, Salisbury volt miniszterelnök veje, ki több éven át Dél-Afrika kormányzója volt, az elnök.

A Mercer's Hall jobbára megfestette kiváló masterjeinek arczképeit, melyek sorozata már a XV. századdal kezdődik s szerepel köztük Holbein műve is. A képgyűjteményben foglal helyet Dean Colet: a St.-Paul's School és Gresham Tamás: a börze megalapitójának arczképe is. Nevezetes az a serleg is (Legh Cup), melyet ünnepi lakomák alkalmával használnak s mely az angol középkori ötvösművészet legszebb darabjainak egyike. A mostani elnököt, Lord Selborne-t Európa-szerte hirneves jeles művészünk, László Fülöp festette életnagyságban a térdszalagrend öltözetében. Vele való összeköttetése szolgáltatott Lászlónak alkalmat arra, hogy részt vegyen a Mercer's Hallban ünnepi lakomán, mely alatt a képek sorában feltünt neki egy magyarnak látszó alak. A lakoma után érthető kiváncsisággal közeledik a képhez és meglepetéssel olvassa a felirást: «Emeric Count Tekeli, Prince of Vidin, bequeathed by Daniel Westall Mercer 1718». «Gróf Tekeli Imre, Vidin fejedelme, Westall Daniel selyem-kereskedő hagyománya 1718».

László, midőn tavaszszal gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök arczképét festette, felemlítette felfedezését. Megmutattam neki a Marquis of Bath tulajdonában Longleat-ben levő Thököly-arczkép másolatát. Ő a londonit eleinte a Bath képétől különbözőnek találta, mert a rosz kőmetszet nehézzé tette az összehasonlitást, ma azonban ő is azt véli, hogy mindkét festmény Thökölynek ugyanazon arczképe. Az eredeti bizonyára a londoni, mit akkor fog megállapitani, midőn Longleat-ban Bath marquisnál a képet meg fogja tekinteni.

László felvilágositásokat kért úgy a Mercer's Hall elnökétől Lord Selborne-tól, mint Bath marquistól. Az első nagy sajnálatára tudatta, hogy a feliráson kivül «nem hiszem, hogy valamivel többet tudunk a festmény történetéről, sem nem tudjuk, ki volt a festő. Nem is kaptunk soha másolatot Mr. Westall végrendeletéről. Ha valami többet fognánk találni erre vonatkozólag, közleni fogom».

Bath marquis pedig azt válaszolta, hogy nem is tudja, hogy miként kerültek Longleat-ba a képek.

A londoni kép felirása: Vidin fejedelme arra látszik mutatni, hogy a művész Thökölyt emigrácziójában 1691—1695 közt festhette. Thökölyné Zrinyi Ilona a longleat-i képen gyászban van és tény, hogy kis lányuk 1695-ben halt meg Vidin körül.

Westall Dániel a Mercer's Hallban szintén helyt foglal az arczképek sorozatában s úgy látszik ő is elnöke volt a testületnek. Sajnos, eddig nem tudunk közelebbit, hogy Westall volt-e és mily összeköttetésben Thökölyvel és miként jutott ő annak az arczképnek birtokába, melynek megőrzését a Mercer's Hall nagytekintélyű testületére bizta.

Midőn Thököly képének felfedezése alkalmul szolgál arra, hogy László nevét felemlítsük, valóban mulasztást követnénk el, ha a magyar művészet dicsőségére ki nem emelnők azt, hogy mily nagy méltánylásban részesül külföldön is az ő nagy tehetsége és mily hirt szerez ő a magyar névnek műveivel, mert bár neje által (Lucy Guiness, lord Joeagh cousine-ja) az angol családokkal jutott benső összeköttetésbe és egyelőre még Londonban lakik, mindenkor mint magyar művész szerepel.

Legújabb műveiről a május hóban Londonban az Agnew műkereskedő által a művészek jótékony egylete javára László képeiből rendezett kiállítás útján értesültünk. A német császár május 17-én maga nyitotta meg a kiállitást, melynek központja a császár arczképe volt, kit László fehér egyenruhában, vérttel és sisakkal platán alatt állva és jobb karját a lova nyakán, másikat kardja markolatára nyugtatva ábrázolt. A kép ma már végleg el van helyezve Berlinben a császári palotában.

Itt volt kiállitva Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek a munkapárt clubja számára festett arczképe, az angol tábornagy Earl Roberts, herczeg Battenberg Lajos viczeadmirális arczképei is, melyek méltón sorakoznak a művésznek Edvárd királyról és Alexandra királynéról festett arczképeihez. László újabban az Eton-College-től nyert megbizást, hogy a hírneves intézet diszterme számára a jeles férfiak arczképcsarnokába fesse meg Roberts tábornagy arczképét.

Végezetül még megemlítjük, hogy László, kit Barcelonában az ez idei internationalis kiállításon az aranyéremmel diszitettek fel, az olasz kormány részéről abban a kitüntetésben részesült, hogy felszólittatott saját arczképének az Uffizi-galleria számára való megfestésére. A kép el is készült s a művész azt ez év nyarán Hágában állította ki, honnan rendeltetése helyére, Firenzébe már el is küldetett.

F.

László Fülöp másolata után.

THÖKÖLY IMRE EDDIG ISMERETLEN EGYKORI ARCZKÉPE A LONDONI MERCER'S HALLBAN.

A NÉMET CSÁSZÁR.

A MŰVÉSZ GYERMEKEI.

LÁSZLÓ FÜLÖP ÚJABB FESTMÉNYEI.

NEM EGYENLŐ RANGGAL.

Közép-Európának uralkodó családjai szigorúan védekeznek a demokratizálódás ellen. Súlyt vetnek reá, hogy a hozzájuk tartozó herczegek és herczegnők egyenlő rangú, *ebenbürtig* házasságot kössenek, s ki vét a családi törvény ellen, mely tiltja, más házasságot kötniök, viseli tettének következményeit. Az uralkodó családból minden esetre kilép, ha ugyan nem törlik egyszerűen a család tagjainak névsorából.

Ferdinánd Károly főherczeg, királyunk unokaöcscse, trónörökösünk testvéröcscse, tábornok, dandárparancsnok, ezredtulajdonos, azon az úton van, hogy feleségül véve Czuber Bertát, egy előkelő műveltségű, de polgári családból származó leányt, alávesse magát a családi törvény szigorának. Az ily tragédiák elég sűrűn fordulnak elő az európai uralkodó családokban. Jó szerencse, hogy vannak még országok és uralkodóházak, hol kevésbbé szigorúan kezelik a házasfelek egyenlőrangú voltának kérdését; mert ha nem volna úgy, szép kis zavar támadhatna Svédországban a Bernadotteok, Oroszországban a Leuchtenberg herczegek s Angliában és a darmstadti udvarnál a Battenbergek miatt. Nem is szólva a mostani angol király házasságáról a magyar vérségből eredő szép Teck Mary herczegnővel, kinek ebenbürtig voltát ugyancsak megkérdőjeleznék teszem Schaumburg-Lippeben, hol négy évvel ezelőtt roppant, egész nagy Németországra kiterjedő izgalmat okozott az a fontos kérdés, hogy vajjon ebenbürtig volt-e Modeste von Unruh, ki száz évvel ezelőtt hites felesége lett gróf Lippe Vilmosnak, s eképen ősanyja a Lippe-Biesterfeld grófi ágnak, mely a kétségtelenül ebenbürtig Lippe herczegi ág utolsó sarjának tébolyodottsága következtében sorra került az uralkodásban.

Nem minden mesalliance végződik boldogan. A szép Welser Filippine esete, ki sok éven át volt titkos felesége férjének, a német császár fiának, míg nemes egyéniségével és kiváló erényeivel győzelmet aratott, a ritka kivételek közé tartozik. Vagy a svéd János nevű dragonyos feleségéé, ki I. Péter orosz czárnak előbb titkos, majd bevallott felesége lett, s I. Katalin néven egyik ősanyja sok európai uralkodó családnak, köztük a Hohenzollerneknek is. A fejedelmi vérből származó férjek nem mindig tartanak ki «nem egyenlő rangú» hitveseik mellett. S ha kitartanak is, a magukhoz «fölemelt» nő sorsa ritkán felel meg a hozzá fűzött álmoknak. A Habsburgok szerelmi házasságai közül kétségtelenül boldog volt a nemeslelkű Henrik főherczegé, ki egy tiroli postás leányát vette feleségül, letette rangját, s nem sok idővel halála előtt a budai várpalotában békült ki Ferencz József királylyal. Nincs eléggé tisztázva még, hogy házassági kötelék fűzte-e Ernő királyi herczeget a zalamegyei Skublics Laurához. De ha házasság volt, ivadékaiban, gyermekeik sorsában, szomorúan végződött. A nagytehetségű János főherczeg (Orth János) Stubel Lóri színésznővel kötött házasságot, melynek sorsa, az Orth-házaspár eltünésével, homályba vész. Lipót Ferdinánd főherczeg (Wölfling Lipót) kilencz évvel ezelőtt mondott le rangjáról és előjogairól, hogy feleségül vehesse Adamovics Vilmát, — el is vált már tőle s öt éven belül másodszor is megházasodott, ismét rangon alul.

A Hohenzollern-családból is elvonult a polgári életbe jó néhány évvel ezelőtt Joachim Albrecht porosz herczeg, hogy feleségül vehesse a férjétől elválasztott Liebenberg bárónőt. Harmincz évvel ezelőtt XXVIII. Reuss Henrik herczeg lemondott rangjáról és feleségével, Grace-Sawyer Maryval, egy indiai születésű angol hölgygyel, boldogan él poseni bortokán. Viktor isenburgi örökös herczeg ugyanez időtájt morganatikus házasságot kötött egy Rohrerné nevű nürnbergi elvált polgárasszonynyal s boldogan él vele. Lajos bajor herczeg, a Wittelsbach ház nem uralkodó ágának seniora, kétizben is megházasodott rangon alul. Először Wallersee Henriette bárónét vette feleségül, 1859-ben, s mikor ez meghalt, Bartolf született Bartl Antónia lett a felesége s most Münchenben élnek együtt; a férj 80, a herczegné 40 éves.

A Koburg herczegi család tagjai közül letette a nevét egy fejedelmi herczeg negyvenkilencz évvel ezelőtt, hogy feleségül vehesse szerelmesét, Geiger Konstanczia énekesnőt. Felvett névvel, mint Ruttenstein báró és báróné, boldogan éltek egymással, de midőn a férj meghalt, a herczegi család hallani sem akart a szegénységre jutott özvegy igényeiről; kijelentette, hogy «nem érez magában semminő kötelezettséget a bárónővel szemben». Hasonlóképen szomorú sors érte a múlt század nyolczvanas éveiben Lilienthal Amáliát, Sayn-Wittgenstein-Sayn herczeg özvegyét, kire elhalt férje reáhagyta minden vagyonát, de a herczegi család a vagyon kiszolgáltatását megtagadta. Nem kisebb csalódás érte a múlt század elején Bauer Karolin színésznőt, ki Montgomery grófnő néven morganatikus felesége volt Koburg Lipót herczegnek, de ez egyszerűen hazaküldötte családjához, midőn felajánlották neki a belga koronát. Szerencséje volt Montgomery grófnőnek, hogy nem vette túlságos tragikusan az esetet. A válás után ismét szinpadra lépett s a régieknél jóval nagyobb sikereket aratott.

A fejedelmi férfiak rangon alul kötött házasságainál boldogabb szokott lenni az a házasság, melyet fejedelmi nők kötnek nem rangjukbeli férfiakkal. Úgy lehet azért, mert leszámolva rangjuk előítéleteivel, a nők elég erősek arra, hogy levonják elhatározásuk minden következményeit, lemondjanak az udvari élet minden fényéről s egyedül családi boldogságuknak éljenek. Így ment feleségül Erzsébet bajor herczegnő, királyunk unokája, Seefried Ottó báróhoz, kit a király utóbb grófi rangra emelt; így lett Lónyay grófné Stefánia özvegy trónörökösnéből, Windischgrätz herczegné Erzsébet főherczegnőből, Rudolf trónörökös árvájából, Radzivill herczegné Mária Renáta főherczegnőből, Károly István főherczeg leányából és így vette fel Esmarch kieli orvostanár polgári nevét Henriette schleswig-holsteini herczegnő, a mostani német császárné nagynénje s egy boroszlói orvos nevét egy hesseni herczegnő.

Ilyenek a nők. A férfiak már sokkal kevésbbé birják elviselni a jelentéktelenséget, melyet a régi név helyett felvett új nevüknek köszönhetnek. De hogy vannak köztük is bőven kivételek, bizonyítja nem egy a fenn olvasható példák között is. —*a* —*ly*.

ROUSSEAU VÉGNAPJAI.

Újabb adatok a nagy ember haláláról.

Rousseau halálának körülményeit bizonyos tekintetben még manapság is áthatolhatatlan homály fedi. A francziák, minden igyekvésük daczára, még maig is csaknem úgy vannak vele, mint, hogy épen a mi saját életünkből idézzek, — mi magyarok a Petőfi, vagy akár a Rudolf trónörökös halálával. Sejtjük, gondoljuk a valódi tényállást, de a kétségtelen bizonyosságig még sem tudunk elmenni. Még pontosan máig sincsen tisztára derítve, vajjon a Rousseau halála természetes volt-e, avagy öngyilkosok módjára fejezte-e be életét a nagy encyklopédista?

AZ EÖTVÖS KOLLEGIUM ÚJ ÉPÜLETE A MÉNESI-ÚTON.

A franczia Madeleine Georges Andigier újabban valamelyes világosságot igyekszik önteni ebbe a foszladozó homályba. Határozottan a mellett foglal állást, hogy Rousseau halálának oka semmiesetre sem lehetett öngyilkosság, már csak azért sem, mert hiszen ő irásaiban állandóan öngyilkosság-ellenes tanokat hirdetett. Tanúbizonyságul hivja fel álláspontja mellé a párisi egyetem akkori orvos-doktorának: Le Beque de Presle-nek feljegyzéseit és a kortársak leveleit.

Tudvalevő dolog, hogy 1770 nyarán már, az akkor 65 éves Rousseau rendkívül sokat szenvedett. Az epehányás és idegrohamai olykor a végsőkig gyötörték. Tűrhetetlen lett hát neki a párisi, világvárosi élet. Már 1770 óta ott lakott Rue Platrière-ben. Nagyrészt orvosai tanácsára is, elhatározta tehát, hogy elköltözik valamelyik jó levegőjű vidékre. Kapóra jött neki, hogy a pompás vidékű, csöndes Ermenonville-ben lakó Marquis de Girardin és a felesége, kik évek óta rendesen meg szokták őt látogatni párisi otthonában: már előbb is meghivták őt nyaralni ermenonville-i birtokukra. Most ismét megújították ezt az ajánlatukat, főként a hires orvos, Le Beque de Presle közbenjárása folytán. A testben csaknem teljesen összetörött Rousseau örömmel engedett a meghivásnak. Május elején már Ermenonville-ben volt.

Jóltevő nyugalomban teltek napjai a Girardin-ék tuszkulánumában. A botanika és a zene voltak legfőbb szórakoztatói.

Hűséges kezelő orvosa ezeket irja a szegény Rousseau utolsó pillanatairól:

«Csütörtökön, julius 2-án korán kelt; épen sétára készült menni, mikor egyszerre rosszul lett, gyöngének és minden izében betegnek kezdte magát érezni. Földi életének különösen az utolsó órája alatt, végtelenül kinzó fejfájástól szenvedett, mely aztán rohamokba ment át; mindkét kezét fejére tette s azt mondotta, hogy úgy érzi, mintha valaki szakgatná a koponyáját. Egy ilyen rohamban pusztult el, leesve székéről a földre.»

Bővebb részleteket tár elénk ezekről a megható pillanatokról Madame Dellissert, egy ügyes tollú franczia nő, Rousseau személyes tisztelője, ki adatait a saját bevallása szerint egy öreg vidéki embertől szerezte. Ez a vidéki ember, — kinek nevét elfelejtette velünk közölni, — Rousseaunak mindvégig bizalmas barátja volt, kit még a betegsége elején elhivattak hozzá, vele volt utolsó lehelletéig s a ki gondos figyelemmel összegyüjtötte mindazt, a mi gyöngéd visszaemlékezésekkel töltötte el a nagy férfiú iránt.

Madame Delissert feljegyzése szerint Rousseau a kritikus napon rendes reggeli sétájára ment hét órakor, honnan kilencz órakor tért vissza. Otthon azonnal szélhüdési roham érte, mely két óra alatt végzett vele. Halála előtt tökéletesen nyugodt volt a legutolsó pillanatig. Egyre vigasztalgatta a feleségét s csak arra kérte, hogy hagyják őt nyugodtan meghalni.

Szobájából gyönyörű kilátás nyilt a vidékre. Ágyából egyre csak ezt nézte a nagy természetimádó.

— Nézd csak, — szólt a feleségéhez Rous-

Az előtérben gróf Zichy János jelenlegi közoktatási miniszteren kívül három volt közoktatási miniszter is látható: nevezetesen Wlassics Gyula, Berzeviczy Albert és báró Eötvös Lóránt. Wlassics mellett a párisi Ecole Normale képviselője.

AZ EÖTVÖS KOLLEGIUM ÚJ ÉPÜLETÉNEK FELAVATÁSI ÜNNEPÉLYÉRŐL. — Jelfy Gyula fölvétele.

László Fülöp.

Pesti Napló
1927. dec. 18.

Téli tárlat

Végre egy kiállítás a *Műcsarnokban*, amely — ha nem is szolgál lélekzetállító szenzációval — nívós, érdekes, javarészében értékes anyagot sorakoztat fel s mindenesetre komoly megbecsülésre tarthat számot.

Mindenekelőtt itt vannak *László* Fülöp legújabban festett portrái, köztük *Horthy Miklós kormányzó* díszruhás arcképe. A mester kilenc darabból álló kollekciója azokat a jól ismert művészi kvalitásokat csillogtatja, amelyek már régen világhírt szereztek neki, a felső tízezrek divatos és elegáns portretistájának. Most kiállított művei sorából különösen két finom, karakteres, szín- és rajzmegoldásban egyaránt bravuros feje emelkedik ki: a *kormányzóné* arcképe s gróf *Bethlen Istvánról* készült tanulmánya. Csupa virtuózitás mind a kettő.

De a tárlat igazi jelentőségét *a szolnoki művészek* teljes számban való felvonulása adja meg. A nagy kiállításon belül, külön retrospektív-kiállítást alkotva, hat termet töltenek meg képeik, *Biharitól* kezdve egészen a mai, legfiatalabb generációig. *Vágó, Deák-Ébner, Szlányi, Zombory, Mihalik, Jávor, Bruck, Zemplényi, Fényes*, báró *Hatvany* Ferenc, *Herman* Lipót, *Iványi-Grünwald, Perlmutter, Szüle, Kléh, Zádor. Vidovszky*, a két *Pólya* s *Olgyai* mellett találkozunk *Pettenkofen, Strassgeschwandtner, Sterio*, von *Thoren* és *Blau* Tina munkáival is, melyek mind szolnoki emlékeket örökítenek meg. Különösen szép *Mihalik, Szlányi, Szüle, Pólya* s az erőteljesen bontakozó, rendkívül tehetséges *Vidovszky* Béla kisebb gyűjteménye, míg a legfiatalabbak közül *Chiovini* Ferenc, *Radnai* Miklós, *Áldor* János, báró *Kohner* Ida, *Gecse* Árpád, *Udvary* Dezső, *Szentgyörgyvári Gyenes* Lajos és *Péter* Marianne válik ki. A mult és jelen értékei így, egybegyűjtve, meggyőzően dokumentálják a szolnoki művésztelep negyedszázados működésének kultúrhistóriai jelentőségét, amelyben mintegy konzerválódtak Nagybánya művészi tradíciói.

A téli tárlat ezen túl terjedő anyaga meglehetősen vegyes. Körülbelül viszontlátjuk mindazokat, akik az utóbbi évek állandó műcsarnoki kiállítói közé tartoznak. Így *Komáromi-Kaczot, Tornyait, Kukánt, Márkot, Kárpáthyt, Kacziányt, Nádlert, Mártont, Barkászt, Sárkányt, Neográdyt, Rottmannt, Mihálovitsot, Kézdi-Kovácsot, Haranghyt*, a tájképfestő *Vass* Ferencnét, *Szabó* Dezsőt, *Nyilassyt, Brüll* Aladárt, *Fried* Pált, *Hadzsy* Olgát, *Gazsó* Bertalant, *Szántó* Lajost, *Major* Jenőt, *Dobai Székely* Andort, *Józsa* Károlyt, *Gaal* Ferencet, *Tury* Gyulát, *Baksányi* Dezsőt stb., igazán »festői rendetlenségben«, a tőlük megszokott jellemző sajátságokat reprezentálva. *Tatz* László, akinek régebbi képei közt néhány valóban értékes akad, külön termet kapott.

A szobrászok élén *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond vezet, gazdag és változatos kollekciójával, amelynek legmegkapóbb darabja a debreceni *Tisza-szobor* monumentális főalakja, továbbá életteljes *László* Fülöp-, bárcziházi *Bárczy* István- s *Kunffy* Lajos-portréja. Rajta kívül *Zala* György, *Berán* Lajos, *Bory* Jenő, *Ligeti* Miklós, *Szódy* Szilárd, *Siklódy* Lőrinc, szamosi *Soós* Vilmos és *Gábor* Mátyás komoly munkái adnak még súlyt a szobrászok népes csoportjának.

A téli tárlat megnyitása szombaton délután zajlott le.

*

Ugyancsak a *Műcsarnokban* kerültek karácsonyi kiállításra *a hódmezővásárhelyi művészek* vezetése mellett új technikai eljárással készült magyarstílű *cserepek* is. Korsók, vázák, tányérok, égetett agyagból, mélytüzű zománccal, nemes formákban s gazdag népies motívumokkal díszítve. Csodálatosan szép darabok akadnak köztük, amelyek a fejlődő magyar keramikának jó hírét már Angliába, sőt Amerikába is elvitték. A művészetté emelt kézművességnek ezekből a remekeiből úgy, mint tavaly, az idén is karácsonyi vásárt rendeznek. —io.

Hegedü

bontakozó ciradából. Ezért végyül minden rajzába valami enyhe groteszk vonás. Nem a tartalom szüli ezt, hanem a vonalnak különvaló lelke. Lehet azonban, hogy annak a városnak lokális szelleme is él ebben, mely a XVIII. században Goethe cinikus barátját és Mephisto élő mintaképét, *Mercket*, majd félszázaddal később a fantaszta *Niebergall*-t adta az irodalomnak, s melynek mai szülöttje Prectorius.

A könyv díszítő művészei szinte mind a betűben, annak [illegible]

A szövetkezetek százmilliárd
kultuszminiszter konkordátu
Vatikánnal — Vass és Bethlen
ről — Megoldatlan személyi k
Munkásbizt

Kérdőjelek a mag

(Saját tudósítónktól.) Az egységes párt legutóbbi értekezlete izgalmas lefolyású volt és mint ismeretes, a pártértekezlet középpontjában *Erdélyi* Aladár beszéde állott, amelyben *leleplezte a szövetkezetek néhány százmilliárdos érdekeltségeit.* Az egész pártot *megmozgatták* azok a feltünő adatok, amelyeket Erdélyi Aladár leleplezései során felhozott. Sok olyan részlet került nyilvánosságra a szövetkezeti kérdés körül, amelyek eddig ismert dolgok voltak ugyan, de *mindenki hallgatott róluk.* Az, hogy az állam többszáz milliárdnyi hitelt folyósított az egyes altruista szövetkezeteknek anélkül, hogy ez eddig akár a költségvetési viták során, akár a pénzügyi bizottság ülésein, vagy az egyes miniszterek program-

László Fülöp
Elek.

* **A Műcsarnok téli tárlata.** A Műcsarnok téli tárlata teljesen készen áll, s a közönség számára vasárnap délelőtt tiz órakor nyilik meg. A művészek firniszelőnapja csütörtök, december 15-ike. A sajtó képviselői pedig 16-án és 17-én, délelőtt 9—3-ig tekinthetik meg a kiállitást. A kiállitás a Műcsarnok minden termét megtöltötte, amelyből hat terem a szolnoki művészek nagyon érdekes kiállitását foglalja magában. Az első teremben a főhelyet *László* Fülöp Eleknek legujabb, még sehol ki nem állitott alkotásai foglalják el, melyek a tárlat főeseményei *Kisfaludi-Stróbl* Sándor nyolc nagyszabásu alkotását, köztük a debreceni Tisza István-emlékművet állitotta ki. A szoborcsarnokban nagyméretü alkotások foglalják el a helyet, köztük *Zala* György szegedi Horthy-emléké nek eredetije, valamint *Berán* Lajos, *Horváth* Géza, *Bory* Jenő nagyméretü hadiemlékeik Az egyik oldalteremben *Tacz* László mutatja be művészi alkotásait. A kiállitás naponta délelőtt 10—2-ig marad nyitva és február 5-én zárul.

M. 927 XII. 14.

Magyarság, 1927. dec. 14.

4

László Fülöp

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

A Műcsarnok téli tárlata

Ünnepi a hangulat a Műcsarnok most megnyiló téli kiállitásán. Nem a szokott tömegtárlatok nagy kaosza, amelyből bódultan támolyog ki az ember. A vegyes anyagnak most csak egy-két mellékterem jutott. A nagytermeket, sőt az oldaltermek egy részét, a szolnoki festők foglalják el, akik hatalmas retrospektiv gyüjteményükkel méltón ünneplik meg a Szolnoki Művésztelep fenállásának 25 éves évfordulóját.

Ez a huszonöt év számos kitünő festőt adott a magyar művészetnek és európai hirüvé tette Szolnokot. Nagy mestereket, kitünő tanitványokat mutat be ez a gondosan összeállitott gyüjtemény, amely, sajnos, mégsem egészen teljes, mert az elszakitott területekre jutott reprezentativ szolnoki alkotásokat nem sikerült megszerezni, de igy is igen gazdag és nemcsak a legnagyobbak közismert alkotásait mutatja be, hanem egész kis gyüjteményeket ad azoknak a fiatalabb generációhoz tartozó művészeknek a képeiből, akik ma már, mint ismert és nagyrabecsült nevek viselői, beérkezetteknek tekinthetők.

Az első terem azonban részben a kiállitás másik jelentős eseményének, László Fülöp kis kollekciójának van fentartva. László Fülöp, mint ismeretes, október folyamán Magyarországon tartózkodott, hogy a kormányzó portréját megfesse, de ugyanakkor még néhány arcképet is festett s ezeket a festményeket állitották ki az első terem hátsó főfalán. A kormányzó sikerült életnagyságu portréját már egyizben részletesen ismertettük. A most kiállitott képek közül ki kell emelnünk Horthy Miklósné arcképét, amely ezüst-gyöngyszürke és halványlila tónusainak mesteri finomságu összehangolásával már messziről megkapja a szemet. Igen sikerült még *Bethlen* István gróf polgáriruhás arcképe. Nagyon dekorativ Máté Török Gyula testőrőrnagy diszruhás arcképe. Ezenkivül *Bethlen* Istvánné grófné, *Scitovszky* Tibor dr. és *Scitovszky* Tiborné sikerült portréit találjuk a gyüjteményben, továbbá a „Kormányzó" cimü tanulmányfejét.

A terem többi falát különböző festőművészek nagyobb vásznai foglalják el: *Komáromi Kacz* Endréné, *Kukán* Géza, *Sárkány* Gyula, *Márk* Lajos és *Győrffy* István portréi, *Tornyai* János, *Szabó* Dezső, *Nadler* Róbert és *Háry* Gyula tájképei. Nagyon finom a tónus-hangulat *Márton* Ferenc három őszi képén.

A második terem Szolnok, már művészettörténeti szempontból is, nagy korszakát mutatja be. Itt vannak *Deák Ébner* Lajos hires szolnoki vásárokat ábrázoló képei, *Vágó* Pál legelő birkanyájai, *Bihari* Sándor kedves genréi, *Edvi Illés* Aladár, *Hegedüs* László és *Aggházy* Gyula képei, *Mihalik* Dániel gyönyörü Vizpartja. A Szolnokon járt osztrák festők közül *Strassgeschwandtner* Anton, Otto von *Thoren* és *Blau* Tina vannak képviselve. Érdekes, hogy ezek az idegen festők inkább az Alföld exotikumait és etnografikus eredetiségeit látták meg, innen van képeik romantikus hangulata a szolnoki magyar művészek naturalisztikus hangulatával szemben. Külön kis kollekciót ad ez a terem *Pettenkoffen* Ágost finom miniatürjeiből.

A harmadik teremben is csupa érdekes névvel találkozunk s egy-egy kedves mutatványt kapunk. *Fényes* Adolf, *Olgyay* Ferenc, *Perlmutter* Izsák, *Hatvany* Ferenc báró és *Iványi Grünwald* Béla szolnoki korszakából. Ezenkivül *Mihalik* Dániel, *Kléh* János, *Jávor* Pál, *Áldor* János László, *Kohner* Ida képei hivják fel a figyelmet ebben a teremben. Itt állitotta ki kollekcióját *Kisfaludy Strobl* Zsigmond szobrászművész is. *Tisza* István gróf debreceni szobrának főalakja, egy monumentális és karakterben is kitünő Tisza-szobor áll a gyüjtemény középpontjában, amely egyébként csupa portré. Különösen kiemelkedik *Horthy* Miklós, *Apponyi* Albert, *László* Fülöp és bárczi-házi *Bárczy* István mellszobra. *Nemes* Györgynek két kisebb bronza is figyelemreméltó.

BUDAPEST, PETŐFI SÁNDOR-UTCA 17 -mi

kék egek előtt kibontakozó tájaiból és *Szüle* Péter nagy erejü, sötét hátterekből világitó meleg szineiből. Egész külön terem jut *Szlányi* Lajosnak, aki igen szerencsésen és impozánsan vonul itt fel, legjobb korszakából való s igazán megkapó frisseségü képeivel. Még két termet foglalnak le ezenkivül a szolnoki festők. Itt már csak *Polya* Tibor szerepel kollekcióval, ez a kollekció is mindössze négyöt képből áll, de ezek a könnyed, mozgalmas, szines, naiv felfogásu képek: a Hetivásár, a Hegyen-völgyön lakodalom s a rálátosos *Tavasz* nagyon érdekesek. Igen jó képekkel szerepelnek még a kiállitók közt *Radnai* Miklós, *Hermann* Lipót, *Chiovini* Ferenc, *Gecse* Árpád, *Barta* Ernő és *Polya* Iván, akinek egy nagy aktkompoziciója a *Csók*, igen figyelemreméltó munka, továbbá *Gulyás* Sándor, *Szentgyörgyi Gyenes* László, *Meilinger* Dezső, *Udvary* Dezső, *Péter* Marianne, *Góth* Móric, *Gál* Ferenc s a modern törekvéseket reprezentáló *Vörös* Géza, *Moller* Pál és *Bertalan* Albert.

Még egy gyüjtemény van a kiállitáson, ez *Tatz* László s egy egész termet foglal le. *Tatz* tehetséges ember, érdekes egyéniség. Pár év előtti kiállitásainkon mindig feltünt, rendesen egy-egy szép portréval. Ezeket a reprezentativ munkákat egy mozdulattanulmánynak nevezett érdekes portrét, néhány régi jó munkáját most is elhozta. Ujabb munkája kevés és legérdekesebb köztük a *Borotválkozó férfi* cimü önarckép.

A kiállitás többi terme meglehetős háttérbe szorul a reprezentativ termek mellett és sok mondanivalónk nem is igen van róla. Szinte változatlanul ismétlődik itt meg az, ami a Műcsarnok nagy kiállitásain évszakról-évszakra egyformán jelentkezik. Közepes, sablonos képek, amelyek között csak itt-ott állitja meg a szemlelőt egy-egy sikerültebb alkotás, mint *Komáromi Kacz* Endre és *Prohászka* József egy-egy portréja, *Major* Jenő hangulatos tájképei, *Müller* Ágoston szép tanulmánya, *Nyilassy* Sándor napos falusi részletei, *Uher* Arisztid női portréja *Nagy* Vilmos néhány kedves genre-képe, *Bazilides* Barna érdekes „Imádottja", *Vass* Ferencné sikerült „Arcképe", *Hadzsy* Olga szines „Firenzei virágvására", *Paloczay Horváth* Margit „Dombja" és *Kallósné* H. Adrienne három budai tájképe.

A grafikai munkák közül *Dobay Székely* Andor érdekes témáju rézkarcai *Haranghy* Jenő „Hortobágyi nagy hid" cimü rézkarca, *Párizs* Erzsi, *Neogrády* Antal és *Gazsó* Bertalan Rottenburgi kapurészlete figyelemreméltók.

A szoborművek közül kiemelkedik *Zala* György nagy szegedi bronzkompoziciója a Nemzeti megujhodás, *Bory* Jenő Sebzett hős, *Berán* Lajos békésszentandrási hősi emléke, továbbá *Sződy* Szilárd, *Siklódy* Lőrinc s a kisplasztikai munkák közül *Markup* Béla fayence jegesmedvéje, *Maugsch* Gyula Oroszlánja, B. Maja *Astuto* finom bronza és *Csillag* István plakettje.

Kállay Miklós

Rádió

gépét

és legujabb alkatrészeket

csak

»FOTÓ«

szaküzlete ében

Budapest, VII., Rákóczi-ut 80.

Fiók: IV., Kossuth Lajos-u. 2c.

szerezze be.

szavalt, Turán Hacker Mária zongorázott. agyszámban egybegyült előkelő közönség sen megtapsolta a szereplőket.

Vasvári Pál Kör, a magyar görögkatoli- egyetemi ifjuság köre az idei farsang fo- án is megrendezi az immár hagyomá- sá vált Grékus-bált a Budai Vigadó ösz- termeiben. A bál február 11-én, szomba- lesz. A rendezőbizottság teljes energiával tt hozzá az előkészitő munkálatokhoz a VII. kulturestély ugy erkölcsi, mint gi tekintetben az eddigieket felülmulja.

Találkozó

volt cs. és kir. 32. gyalogezred karácsony i bajtársi összejövetelét kedden, december este 7 órakor tartja a Főherceg Sándor- Schmiedt-féle vendéglőben (Rók Szilárd- 21.)).

EGYHÁZI ÉLET

Rómában tartózkodó volt piarista diákok mber 8-án, a szeplőtelen fogantatás ünne- közös szentmisére jöttek össze a Piarista- S. Pantaleon melletti székházában. Az epi misét Ibrány Ferenc dr. esztergom- ye; áldozópap mondotta, aki rövid beszéd- méltatta kalazanti Szent József jelentősé- Magyarországon. A szentmisén megjelen- többek között Both dr., a piarista-rend yar asszisztense, Balásy vatikáni követ- tanácsos, P. Puskás kapucinus atya és a ában tanuló egyházi és világi volt piarista ok.

ücsi község most restaurált és megnagyob- tt templomát Harkabusz László szentszéki csos. pásztói helyettes esperes-plebános y ünnepség keretében áldotta meg. Az epi szentmise után P. Virágh Venane szent- nerendi tartományfőnökségi titkár szent- édet mondott.

yi vásáromtól felbátoritva,

ok ismét

selyemárut

niután

osztályomat

szüntetem,

plomban a Szociális Missziótársulat tagjai ré- szére megtartott havi konferenciákat a társu- lat ezentul is megtartja és ezuton is meghivja tagjait a december 20-án délután háromnegyed 6 órai kezdettel megtartandó konferenciára. Belépésnél kérjük a tagsági igazolvány felmu- tatását, melyet a tagok mekujithatnak az 1928. évre a Papnövelde-utcai elemi iskolában.

Még csak

6 nap

és

megszünik

Budapest legnagyobb

ékszerüzlete

Gábor

Rákóczi-ut 6. szám alatt.

A megmaradt **hatalmas raktárt, soha nem létezett olcsó áron árusitjuk.**

Ilyen alkalom soha többé nem lesz.

Saját érdekében kérjük a nagy torlódás elke- rülése végett, bevásárlásait már most eszközölje.

Hallatlan olcsó árainkról meggyőződhet,

ha egyes cikkeink árát figyelemmel kiséri.

1160	drb	14 kar. arany	karkötő	9.—	P-től
2560	«	14 « «	karóra	24.50	«
750	«	14 « «	1a zsebóra	52.—	«
1350	«	14 « «	férfiánc	27.50	«
2380	«	14 « «	nyaklánc	7.20	«
126	«	14 « «	szelence	240.—	«
6500	«	köves és pecsétgyürü		4.80	«
1250	«	ezüst szelence		26.—	«
570	«	brillánsgyürü		40.—, 6000.—	«
160	«	brilláns füzgő		120 P-től 8000	P-ig
270	«	Schaffhausen, Omega, Doxa órák		25.—	P-től
4500	«	Svájci zsebóra		4.80	«
3250	«	Pontos ébresztő		3.60	«

Saját gyártmányu és thüringiai

Karácsonyfadiszek

óriási választékban

Lászlónál IV., Váci-utca 42

Mintadarabok félárban

Dr. Morisson szőrtelenitő

vel maga is kiirthatja felesleges hajszálait.

Ara 2 pengő 40 fillér

Kapható minden patikában és drogériában.

Magyarországi főraktár Kozmochemia rt., Budapest, VII. Dembinszky utca 4

BUTORHITEL

hálószobák, ebédlők, irószobák konyhák, kárpitozott butorok kedvező részletfizetésre készpénzárban kapnatók SANDOR IGNÁC butoráruházában, Budapest, VI., ker. Dessewffy-utca 18—20. szám.

Bronzcsillár

6 lángu táklyas — — 58 pengő

4 lángu — — — — 28 pengő

Csillárátalakitás, villanyszerelés

Óriási választék zseblámpákban

CSILLÁRHÁZ, Nagymező-utca 37/39. Telefon: Lipót 998—10.

BÉLYEGGYÜJTŐK!

golcsóbb beszerzési forrás, olcsó árak mellett, s választek ritkaságokban, sorozatokban és gyar bélyegekben. — Bélyegválasztékot meg- bizható gyüjtőknek küldök.

asparik Kálmán bélyegkereskedése, Buda- pest, VI., Nagymező-u. 5.

Kérjen prospektust

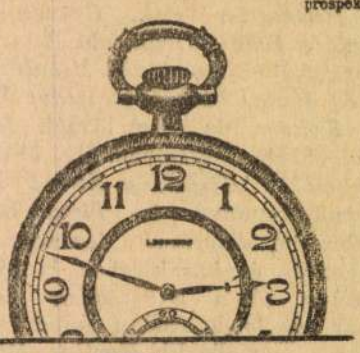

Longines

a világhirü svájci precziós óra

HERDY

László Fülöp.

* A Mücs[illegible]állítása. A Mücsarnok őszi kiáll[illegible]ber 27-én, vasárnap, délután két órá[illegible]l. A Képzőművészeti Társulat azonnal [illegible]fog a december 18-án kezdődő *téli tárlat* rendezéséhez, melynek keretében bemutatásra kerül *László* Fülöpnek a kormányzóról és nejéről, valamint Bethlen István gróf és nejéről készült arcképe és a szolnoki művésztelep fennállásának huszonötéves jubileuma alkalmából, a szolnoki művészek alkotásai. Ezek a képek nemcsak a ma ott dolgozó mestereket fogják képviselni, hanem összegyüjtik azokat az uttörőket is, akik Szolnok művészetét a magyar képzőművészet egyik legfényesebb fejezetéül illesztették bele a magyar művészettörténetbe. Hogy a régi művészeket minél méltóbb művek képviseljék, az igazgatóság fölkéri mindazokat a gyüjtőket, akiknek a tulajdonában *Bihari* Sándor, *Mihálik* Dániel, *Deák-Ébner* Lajos, *Hegedüs* László, *Spángi* Béla, *Olgyai* Ferenc festőművészek alkotásai vannak, valamint a Szolnokon müködött külföldi művészek, mint *Pettenkofen* Ágost, Tina *Blau*, Anton *Strassgeschwandtner* művei lennének, a kiállitás művészi sikerének céljából bocsássák azokat a kiállitás tartamára a Mücsarnok rendelkezésére. Az el- és a visszaszállitásról, valamint a kiállitás tartama alatti a művek biztositásáról és rendbehozataláról a Mücsarnok gondoskodik.

Magyarság, 1927. Nov. 23.

Deutsche Titel:

László Fülöp.

irnap, 1927. december 18.

Téli kiállítás a Műcsarnokban

Régen volt a Műcsarnok szezónkiállításának olyan attrakciója, mint ennek. Kilenc darab új *László*-portré lóg az első terem főfalán. A kilenc arckép olyan magyar személyiségeket ábrázol, akik személyüknél fogva is nagyon érdeklik a magyar közönséget. Mindenki kíváncsi lesz rá, hogyan sikerült az Angliában élő nagy magyar mesternek megörökítenie *Horthy* Miklósnét, *Bethlen* Istvánnét, *Scitovszky* Tibornét, *Horthy* Miklóst, *Bethlen* Istvánt, *Scitovszky* Tibort és festői díszruhájában *Máté-Török* Gyula testőrőrnagyot?

Ennek az arcképsorozatnak érdekessége még az is, hogy ezek *László* Fülöp legújabb művei. A vásznakon még szinte nedves a festék. Azok a kvalitások, amelyek *László* Fülöpnek világhírt szereztek, s amelyek őt a fejedelmek, a pápák s a világ leggazdagabb embereinek festőjévé tették, magyar arckép-sorozatán fogyatkozás nélkül együtt vannak. Hosszú kísérletezés után végre kormányzónknak is van egy olyan arcképe, amely méltó arra, hogy a budai vár falára kerüljön. *Horthy* Miklósné arcképe teteje az eleganciának, a fölényes, de mégis gyöngéd előadásnak s a színbeli magas ízlésnek. De ezek a mesteri erények ép így ékesítik *Bethlen* Istvánné és *Bethlen* István arcképét, valamint *László* többi műveit is. Szóval a *László*-képek sorozata egymaga is alkalmas arra, hogy hatalmas erővel vonzza a Műcsarnok téli kiállítására az érdeklődőket.

A téli kiállításnak azonban más érdekessége is van. Felhozták a szolnoki művésztelep jubileumi kiállítását, amelyet az ősszel már láttunk Szolnokon s amelyről akkor részletesen beszámoltunk. A telep jelenlegi lakói új munkáikkal gazdagították akkori anyagukat. Kitűnő nyári terméséve van *Vidovszky* Bélának, értékes új műveket mutat be *Szlányi* Lajos, érdekesek *Pólya* Tibor és *Pólya* Iván legutóbb készült képei, *Szüle* Péter, *Zádor* István, *Chiovini* Ferenc, *Barta* Ernő, *Aldor* János László, *Vörös* Géza, *Schossberger* Klára, *Péter* Marianne, *Zombory* Lajos, Sz. *Gyenes* Lajos, *Gaál* Ferenc, *Góth* Móric, *Radnai* Miklós, *Bertalan* Albert és *Rechnitz* Elza szintén jeles művekkel szerepel.

A Műcsarnok törzsművészei is jobban megválogatták ezúttal kiállított képeiket. Közülök *Háry* Gyula, *Győrffy* István, *Brenner* Nándor, *Brüll* Aladár, *Sárkány* Gyula, *Neogrády* Antal, *Benjamin* Hermann, *Márton* Ferenc, *Makoldy* József és *Józsa* Károly érdemel figyelmet. *Mark* Lajost ezúttal is két elegáns női portré képviseli és egész termet tölt meg *Tatz* László gyűjteménye.

A szobrászok is nagyon kivonultak. Kiemelkedő munka *Kisfaludi-Strobl* Zsigmond Tisza Istvánja és remek arcmásainak sorozata. Szép intim fej *Ligeti* Miklós Hegedüs Lászlója, továbbá *Győri* János, *Farkas* Zoltán, *Székely* Móric és *Markup* Béla egy-egy műve érdemel külön megemlítést.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása ma este 5 órakor lesz.

Esti Kurir, 1927. dec. 18.

kar kíséretében mellett Somogyi Nusi a Schlesinger-görlökkel a legújabb divatú táncokat mutatja be. A színház pompásan fűtve lesz. Jegyek szerdától kezdve válthatók.

* **A »Mersz-e Mary?« 50-edszer.** Pénteken kerül *50-edszer* színre a *Mersz-e Mary?* a Király Színházban. Olyan nagy siker kíséri ezt az operettet, amilyen a békeévekben is a legritkább eset volt. A színház ezt a kivételes jubileumot meg fogja ünnepelni. A jubileumon, addig és azontúl is *Péchy* Erzsi, *Vaály* Ilona, *Orosz* Vilma, *Bársony* Rózsi, *Rátkai*, *Latabár*, *Solthy*, *Piddock*, *Pártos*, *Váradi* és *Major* játsszák a főszerepeket. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a *Repülj Fecském* kerül színre Vaály Ilonával, Síró Annával, Halász Annával, Latabárral, Szirmaival, Szakáccsal, Zomborival a főszerepekben. Karácsony mindkét napjának délutánjain és estéin rendes helyárakkal a *Mersz-e Mary?*-t adják, a délutáni előadásokon is ugyanabban a szereposztásban, mint este.

* **Rozgonyi képei fogalommá váltak.**

* **Holnap, vasárnap ½6-kor lesz a Zeneakadémián a Komikusok kabaréja — Nóti szerzői estje,** amelyen 25 kiváló színész lép fel: Rátkay, Rott, Salamon, Rózsahegyi, Nagy Endre, Gózon, Gárdonyi, Herczeg, Szenes, Ihász, Radó, Pethes, Dénes a legjobb bohózatokban. Jegyek a Zeneakadémián és Pfeiffernél, Kossuth L. u. 5. már 1 pengőtől kaphatók.

* **»Nászéjszaka«.** *(A Belvárosi Színház óriási sikere.)* Megszámlálhatatlanul sok taps, kihivás, az előadást ujra és ujra megakasztó kacagás és újrázás egész sora minden eddigi mértéket felülmuló sikerré avatta a »Nászéjszaká«-t. A közönség ünneplő kedve, a szinte példátlanul lelkes hangulat valósággal elárasztotta tetszésével a kacagtatóan jókedvü darab szereplőit. *Honthy* Hanna bravuros kettős alakításának minden szavát, énekét és táncát a legforróbb színházi esték ujjongó lelkessége kísérte végig. *Berky* Lili végtelenül kedves francia szobalánya, *Delly* Ferenc és *Gózon* Gyula, *Székely* Gizi, *Sugár*, *Várnai*, *Hajnal*, *Nagy* Gyula egy-egy remekbe formált figurája méltó részesei a szenzációs sikernek. A hallatlanul mulatságos zenés vígjáték minden este ebben a ragyogó szereposztásban kerül színre. Jegyek a karácsony két estére is válthatók. Most vasárnap d. u. *Fedák* Sárival »A szombatesti hölgy«, karácsony két d. u. (mérs. helyár) »A gazdag lány« (*Makáy* Margit, *Forrai* Rózsi, *Turay*

László Fülöp.

Pesti Hirlap
1927. dec. 18.

A Műcsarnok téli tárlata.

László Fülöp mesterművei. — A szolnok művésztelep jubiláris kollekciója. — Tisza István-szobra.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat ezévi programmjának harmadik nagy eseménye a most megnyilt téli tárlat. A muzeális gazdagságu *magyar táj- és genrekiállitás* és a felbecsülhetetlen értékü *belga nemzeti kiállitás* után most a Szolnokon létesitett legrégibb magyar művésztelep huszonötéves fennállását ünnepli a társulat, hat termet megtöltő, 240 müvet bemutató kollekciójával.

Külön eseménye e tárlatnak *László Fülöp*, a világhirü angol-magyar mester portrait-sorozata és *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* szobor-képmásainak csoportja. Még egy teremben látjuk *Tatz László* régebbi arcképeit és 200 szereplővel a magyar művészet képviselőit.

A szolnoki testők művei.

Szolnokkal kezdjük, ahol régóta sirba szállt mesterek fedezték fel a magyar alföld művészeti értékeit. Az első kincskereső egy osztrák katonatiszt: *Pettenkofen Ágost*, aki festőnek csapott fel és Szolnokon jártában megszerette az ottani népet. Finom kisméretü művei és vázlatai valósággal iskolát teremtettek itthon és *Pállya Celesztin* művészetébe szinte átolvadt Pettenkofen egyénisége, nem is említve a kisebb követők rajat. De az osztrák mester nyomán éledt fel *Deák-Ébner Lajos* érdeklődése is Szolnok iránt s a magyar népéletfestés e klasszikusan nagy mestere teremtette meg a „szolnoki művészet" legnagyobb értékeit. Az ő művészetükből indult ki a művésztelep későbbi megalapitása és mai napig tartó áldásos működése. Bár a legeslegujabb szolnoki művészifjaktól olyan vásznakat is látunk, melyekhez se Szolnoknak, se a magyarságnak semmi köze sincs és ultráskodó irányuk miatt akár Berlinben vagy Kantonban készülhettek volna.

A téli tárlat mostani anyagában *Pettenkofen* mestert a „Magyar csárda", — a „Szürke ló", — „Vásári jelenet", — a „Piac" méltán képviseli. A muzeális nagy vásznak sorozatát látjuk *Deák-Ebnertől*, ilyen a „Szolnoki vásár", — a „Husvéti körmenet", — a „Tüz a faluban", — a „Baromfivásár", — a „Kofák a szolnoki vásáron". — Pettenkofen Szolnokon járt osztrák festőtársai közül *Thoren Ottó*, a jeles állatfestő, „Lovak az udvarban" — és „Szántás lovakkal" c. két finom alkotása, *Blau Tina* szép tájrészletei és *Strassgeschwandtner Anton* humoros genre képe kelt érdeklődést. A Szolnokon szerepelt régebbi magyar mesterek közül pedig *Bihari Sándor* „Kéjutazás a Zagyván", — „A falu rossza" és a „Programmbeszéd" c. alkotásai, *Vágó Pál* „Legelő birkanyáj" és „Jászsági táj" c. izzó alföldi hangulatai, *Edvi-Illés Aladár* finom tájképei („Fűzfák a Zagyva partján", — „Szélmalmok"), — *Aggházy Gyula* „Vonósnégyes"-e, *Zemplényi Tivadar*, *Böhm Pál*, *K. Spányi Béla*, *Mihalik Dániel*, *Hegedüs László*, *Kléh János* művei, *Fényes Adolf*, *Iványi-Grünwald Béla* és *Perlmutter Izsák* szép genre-témái, *Olgyay Ferenc* „Holdkelte" és „Csillagos éj" c. tájai, *Jávor Pál* „Abbé"-ja, — a feltünőbb vásznak.

Külön csoportokban szerepel: *Zombory Lajos*, a kiváló állatfestő tipikus magyar témáival, ilyen a „Jéghordás", a „Huszárverseny", „Komp a Tiszán", „Buzahordás", „Bika-gulya"; csoportosan látjuk: *Béla* müveit, köztük a „Bucsusok a Zagy- „Estefelé a Zagyva-parton", a „Zuzmarás üveit; *Szüle Péter* müveit, különösen érdeki fejeket, köztük 36-ik Rácz Laci, a cigá- lya portraitját, dr. Szterényi Gyula arc- után *Zádor István* müveit, köztük a „Vé- aktot, két szép női képmást és egy tutajos képet; — külön termet tölt meg *Szlányi La-* olnoki kollekció rendezője gazdag tájkép- il, melynek legszebb darabjai a téli tájak, ott zagyvaparti részletek és az é énk nagy- netek. Külön értékei e csoportnak *Pólya* égi hollandusokat felidéző gazdagon benéznai, a „Hetivásár", a „Tavasz", „Hegyenkodalom". Az ujabb szereplők közül *Chio-* mozgalmas vásznai, *Kohner Ida* bárónő szletei *Góth Móric* virágos képei és ló-, *Pólya Iványitól* a „Csók" c. klasszikusan ferien megfestett rózsaszinü szalonja, dor „Máté evangélistá"-ja *Schossberger* ő művészi női képmásai *Klammer Ma-* ő öregasszony"-a, *Gaál Ferenc*, *Radnai or János László* szolnoki motivumai az k.

László Fülöp művei.

ső nagy terem fő-falan sorakozik világhirü kilenc legujabb műve, melyeket az ősz ion festett. Az ország két főszerepiője: nagytéz *Horthy Miklós*, a kormányzó, — és gróf stván, a miniszterelnök, nagyszerü képmása itt a falon, oly megdöbbentő életerővel, ecsetelésére csakis isteni hivatással biró mű- s. Kormányzónk az ország vezéréhez illő árfias állásban, tengernagyi ruhájában néz — gróf Bethlen karszékben ül, fekete disz- n, arcán enyhe mosoly és az a csodálatos lény, mely törékeny egyéniségét uralja, — áratlan közvetlenséggel ábrázolva. Es mel- nagyszerü női képmás: a kormányzó és a miniszterelnök felesége, ott finom ezüstös haj, gyémántdiadémmal, mélységes barna szemek és lehelletszerüen finom lila-sárga fátyol, — itt barna haj, beszélő, ibolyakék szemek, csipkefátyolt összetartó kecses kéz, — odébb még egy női szépség: Scitovszky Tiborné, — azután dr. *Scitovszky Tibor* érdekes őszfürtös magyar feje és mellette a testőrök piros-fehér arany-ruhájában egy barnára égett arcu magyar vitéz: *Máté-Török Gyula* testőr-őrnagy képmása.

A portrait-hüség e képeken annyira magától értetődik. László Fülöp fakturája, ecsetjének képirása, annyira őszinte, annyira közvetlen, a husformák, a ruházat, a drapériák, az ékszerek, oly természetesen egészitik ki a művész képzeletének játékát, hogy az ő művészete igazán játszadozásnak látszik a valósággal. Játszadozás a teremtéssel.

Csak a nagy művészeknek és az olimpusi isteneknek volt megengedve ez az isteni szinjáték.

Kisfaludi-Stróbl művei.

A szobrászati részben egy hatalmas álló-szobor állitja meg a nézőt: gróf *Tisza István*, a debreceni szobor főalakja. E szobormü legjobb kritikája az, hogy *irigyelni kell* érte a debrecenieket. Tisza István nagysága, politikai ereje, az egyszerü polgári ruhában is ugy duzzad ki ez alakból, mintha nehéz páncélos vértezetü lovag volna. Vitán felül áll: az ország egyik legnagyobb embere nagyszerü szoboremléket kapott.

A közvetlenség igaz művészetével látjuk még itt *Horthy Miklós* kormányzó és gróf *Apponyi Albert* képmását is. Azután friss vázlatban *László Fülöp* fejét és a görög mesterek páratlan finomságával megörökitve a férfi-szépség tiszta képmását: bárciházi *Bárczy István* államtitkár fejét. Élethü képmásai mellett feltünik még a mester szép női aktja: a „Reggel", haját szétbontó kecses mozdulatával.

A többi festmény és szobor.

Csak röviden emlitjük itt *Tatz László* termét, melyben régebb ideje szerepelt és sikereket aratott képmásait mutatja be ujra. Női alakjai finomak, beállitásai izlésesek, tudása kiváló.

A nagyteremben szembeötlik és László képmásai mellett is feltünik *Kukán Géza*, „*Lady Barclay*"-portraitja. Kecses karcsu alakja fehér-fehérben, halványkék árnyalatu ruházattal, hatásában igen elökelő. Nagyon igaz a mester Bosznay-képmása is. — Két kiváló képmást látunk itt *Komáromi-Kacz Endrétől*, különösen egy szép kalapos női fejet, *Sárkány Gyulától* Mrs. Gérard, *Márk Lajostól* két frissen festett női portrait, *Z. Hodzsy Olgától* gr. Teleki Béláné érdekes képmása, *S. Müller Ágosta* „A művész" c. kitünő karakter-feje, *Vigh Bertalan* „Buzavirág" c. női szépsége, *Pap Emiltől* édesanyja képmása, *Nádler Róbert*, *Prohászka József*, *Uher Arisztid*, *Túry Gyula*, *Vass Ferencné*, *Englerth Emil*, *Papp Gábor* („Rex II. Wilhelm"), dezseri *Bachó István* és *Bardócz Dezső* képmásai még a feltünőbb arcképek.

Figurális kompozicióban kiválik *Mihalovits Miklós* „Krisztus sirbatétele" c. vázlata, *Huber Istvántól* „A fekete gyöngy" c. női akt; *Brenner Nándor* „Ég a tárna" c. nagyobb vásznán sok erő hirdeti az ifju művész tehetségét; *Lengyel-Reinfuss Ede* incselkedő kentaur-párt festett; érdekes még *Nyilassy Sándor* „Legények, leányok" c. vászna, *Fried Pál* „Picadorok" c. müve.

A tájképekben uj jelenség *Márton Ferenc*, a kitünő figuralista, mint hangulat-piktor három őszi tájával; szép és friss *Barkász Lajos* „Őszi hangulat"-a, *Kárpáthy Jenő* „Őszi borongás Felkán" c. vászna, *Pádly Aladár* őszi parkrészlete; muzeális értéke a tárlatnak *Háry Gyula* „S. Rocco Venezia" c. városképe és „Segesvár"-i látképe; igen finom hangulat van *Maróti Major Jenő* „Ködös őszi reggel" c. [illegible] tájában és „Est a Nyirségben" [illegible] zsoak: *Horváth Béla* friss vázlatai („Erdei [illegible] „Tabáni részlet"), *Sárdy Brutus* „Ősz a Zugligetben" c. poétikus hangulata és „Folyópart"-ja, *Mérő Istvántól* a „Bóra az Adrián", *Pongrácz Sarolta* bárónő „Wörthi tó" c. tája. *Páris Erzsi* tanulmányai, *Horváth G. Andor* „Boglyák hóban" c. téli tája, halasi *Horváth István* „Utolsó napsugarak" *Józsa Károly* „Dömösi templom" c. tája, *Muzsinszky Nagy Endre* „Balatoni hangulat"-a. Értékes intérieur *Rakssányi Dezsőtől* a „Muzeum csarnoka", — élénk állatkép *Heyer Arthur* „Angóra-család"-ja. Említésre méltó *Kallósné H.* Adrienne tájképe.

A grafikai-részben feltünnek *Dobai Székely Andornak* „A roueni katedrális"-ról készült muzeális rézkarcai, *Neogrády Antal* vizfestésü, üde, virágos fái, *Garzó Bertalantól* a „Kapurészlet Rothenburg"-ban, *Haranghy Jenő* hortobágyi rézkarcai, *Makoldy József* „Maria Trost bei Graz" és „Párás hegy" c. vizfestményei A virágképekben *Komáromi Kaczné* és *Zsigmondyné Jármay Edit* szép virágcsokrai.

A szoborteremben ujra szerepel néhány hősi emlék: *Bory Jenő* „Sebzett hős" c. pompás alakja (a müegyetemi emlékhez), *Siklódy Lőrinctől* „vitéz Gergye J. siremléke", — *Horváth Gézától* a püspökladányi, — *Berán Lajostól* a békésszentandrási hősi emlék, *Zala Györgytől* a szegedi nemzeti megujhodás élénk jelenetét látjuk a kormányzó alakjával. Három finom női akt: *Székely Móric* „Ifjuság"-a, *Csabrendeki Vörös János* nyujtózkodó aktja és *Schrotta János* „Évá"-ja. A szoborképmások közül *Szamosi Soós Vilmostól* Szüle Péter-portraitja, *Vastagh László* Hekler-portraitja, dr. *Farkas Zoltán* férfi feje és *Szódy Szilárd* három művészi plakett-képmása említendő. Kisplasztikában *Markup Béla* porcellán női akt-ja, *B. Maja Astuto* hercegnő Carey-képmása és *Csillag István* Williams-plakettje válik ki, de kellemesen tünik fel *Korányi Felicitas* három szép portré-plakettje is.

A tárlat változatossága megérdemli a nagyközönség érdeklődését.

Kézdi-Kovács László.

*

A Képzőművészeti Társulat téli tárlatát a kormányzó szombaton délután 5 órakor nyitotta meg nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében A kormányzót és feleségét *Lukács György*, a társulat elnöke, *Nékám Lajos* alelnök és több tag fogadta. Ott volt: gróf *Bethlen István* miniszterelnök és felesége, a felsőház képviseletében báró *Wlassics Gyula*, a képviselőház képviseletében *Puky Endre* alelnök, továbbá *Liber Endre* tanácsnok, *Bárczy István* államtitkár, *Collville* angol követ és neje, gróf *Garcia del Reale* spanyol követ és neje és sok közéleti személyiség. A kormányzó megérkezése után azonnal megkezdte a tárlat megtekintését. A kormányzót *Komáromi Kacz Endre*, a kormányzónét pedig *Nékám Lajos* alelnök kalauzolta. A szolnoki művésztelep képviseletében küldöttség tisztelgett a kormányzó előtt. A küldöttség tagjai: báró *Kohner Adolf*, *Lipich István* ny. főispán, a szolnoki művésztelep igazgatója, *Kerekes Sándor*, Szolnok főjegyzője, dr. *Elek István* és több szolnoki művész volt.

A téli tárlat megtekintése után a kormányzó és felesége átmentek az Iparművészeti Társulat kiállitására a régi Műcsarnok épületébe. Ott *Györgyi Kálmán* igazgató teával fogadta a kormányzót és nejét. A tea után az igazgató és *Kovács Erzsi* iparművésznő kalauzolásával megnézték a kiállitást.

nyér, újra reménység váljék belőle! Nem olyan-e ez, mint valami karácsonyi mese? Az angyalok, akik felhasítják párnáikat, hogy pelyheik milliárdjai meleget adjanak a fázóknak, kenyeret az éhezőknek, mint amaz égi manna, melyről a biblia szól . . . (—)

— **Három gyermek tüzhalála.** Weimarból jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Szombaton délután egy padláslakásban tüz támadt és Georgi kanáritenyésztő három gyermeke elpusztult. Az apa gyülésen vett részt, az anya látogatóba ment és három apró gyermekére rázárta az ajtót. A tüzet a szomszédok vették észre és amikor a tüzoltók bejutottak a lakásba, már beomlott az elégett háztető. Két gyermek holtteste előkerült, a harmadikat még nem tudták megtalálni az üszkök között.

— **Bolti tüz.** Az Akácfa-utca 61 számu házban levő Keller Géza-féle kosárfonó- és kefeüzletben szombaton este eddig meg nem állapitott okból tüz keletkezett, amely a felhalmozott áruk egyharmadát elhamvasztotta. A VI. kerületi és a központi tüzőrség Wunderlich főtiszt vezetésével a tüzet egy órai munkával eloltotta.

— **A legfontosabb élelmicikkek forgalmiadó mentessége.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli a pénzügyminiszter rendeletét a legfontosabb élelmicikkek ideiglenes forgalmiadó-mentességéről szóló, augusztus 7-én megjelent rendelet kiegészitéséről.

— **Százharmincezer fonttal segitették az angolok a magyar munkáskolákat.** A karácsonyi ünnepségek sorozatát a Savethe Children Fund nyitotta meg szombaton gyermekfelruházási ünnepélyével, amelyen 550 növendékét ajándékozott meg diszes karácsonyfa alatt. Az ünnepségen ott voltak Sir *Colville Barclay* brit követ és felesége, *Gabrielle* főhercegnő, *Herrmann* miniszter, *Orsenigo* pápai nuncius, *Hegedüs Loránt*, *Beveridge* skót püspök. Az ajándékok kiosztása után az iskolák növendékei külön-külön jártak [illegible] előadásaik szavakban, csonkargója, Jean Paul iskolamestere és léghajósa, Gerstäcker világjáró nyárspolgára, Daudet szájhőse és Tillier kedélyes nagybácsija hiánytalanul ott vannak a kiállított könyvek közt. A modernek közül utalunk Preetoriusnak *Wedekind* lantverseihez és *Thomas Mann* híres kutyahistóriájához készült sziluettjeire. Exlibrisek, kiadói signetek, címlapok, plakát egészitik ki a bemutatott kis gyüjteményt. Sok művészi derű él e fekete és szines kompozíciókban, egy része annak a nagyszerű szellemnek [illegible]

Hegedüs Loránt: Jézuska a tőzsdén.
Lelészy Béla: A tizenegyes csontváz. (Novella.)
Hángay Sándor: Füttyösen, deresen . . . (Vers.)
A regényiró regényes élete.
Kővé vált villámok.
A jövő háborujának harci eszközei.
Hekler Antal egyetemi professzor atyjáról, Hekler Elekről.
Benedek János verse *Apponyi Alberthez.*
Szatmári Mór: Gróf Keglevich István halálos párbaja 1905-ben.
Gáspár Antal filmhiradója.
Vén Sas: Ének a Pesti Hirlap 1928. évi Nagy Naptáráról. (*Gáspár Antal* rajzaival.)
A *Pesti Hirlap* adomapályázata.
Hoitsy Pál: Karácsonyi eszem-iszom.
S. Bokor Malvin: „Vén leányok".
Agyagfalvi Hegyi István: Őszi szá[illegible] gyar ugaron.
Geguss Dániel: Kutyák és kutyásol
Nyáry Andor: Kengyelfutás a husz
Dymi: Ritka eset. (Karcolat.)
A hét nevezetes mondásai.
Cseténvi József: „Magyarország a v[illegible] csóbb országa".
Közgazdaság, szinházi műsorok, gye[illegible] rejtvényrovat, szerkesztői üzenetek, divatális képek, rajzok stb.

— **Uj naptár!** A Népszövetség ann[illegible] bajos dolga közepette arra is ráér, hogy [illegible] dáriumot megreformálja.

Numa Pompilius, Julius Caesar és [illegible] pápa után a Népszövetség a naptár ujr[illegible] között óhajt szerepelni, hogy neve — [illegible] ezáltal — maradjon emlékezetes az utó[illegible] mára, ha már majd végkép elfelejtik, milyen [illegible] dást árasztott a huszadik században a különbö[illegible] népekre.

A naptárbizottság most megjelentet egy kis könyvet, mely osztályozza, összefoglalja az ez év julius 1-ig beérkezett különböző inditványokat.

Vajjon hány inditványt nyujtottak be erre vonatkozólag? Pont 150-et. Az érdemes bizottság midegyiket tüzetesen megvizsgálta, fő- és alcsoportokba osztotta, a gondolatmenet szerint s közzétette összefoglalásukat. Miután igy a munka nehezebb részét elvégezte, hozzálátott a julius 1-ig beérkezett inditványok ujabb csoportositásához [illegible]

való felhasználásával folytatott üzleti ölcsökbe ütköző volna" — mondotta ki róság

üzleti versenyen kivül és felül áll. Az önkormányzati hatóság által meghatározott területre kizárólagossági joggal felruházott rituális *árucikk nem lehet versenyáru*, mert aki [illegible] versenyárut hoz forgalomba, [illegible] kapitányhelyettes, akinek [illegible] gálati ideje. A főkapitányhelyettes azonban már január 1-én Marinovich-csal egyidejüleg szabadságra megy, ahonnan állásába nem fog visszatérni. Utódjául három rendőrségi főtisztviselőt emlegetnek az uj főkapitányhelyettes kinevezésére azonban csak azután kerül sor, ha Marinovich utódja hivatalát átvette.

— **Gróf Serényi Ottó volt morva helytartó meghalt.** Brünnből jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Gróf *Serényi Ottó*, Morvaország volt tartományi főnöke, szombaton Brünnben hetvenéves korában meghalt. Gróf *Serényit* jogi és gazdasági tanulmányainak elvégzése után 1886-ban a nagybirtokosok küldték be a morva tartománygyülésbe, ahol a konzervativ birtokosok pártjának tizenkét éven át elnöke volt. 1906-ban a kiegyezési tárgyalások után nevezték ki Morvaország tartományi főnökévé. 1912-ben mint örökös tagot, az osztrák urakházába hivták meg.

— **Felakasztotta magát.** Bozik István 58 éves hordár Konti-utca 31. számu házban lévő lakásán felakasztotta magát. Mire a házbeliek észrevették, meghalt. Holttestét a bonctani intézetbe szállitották.

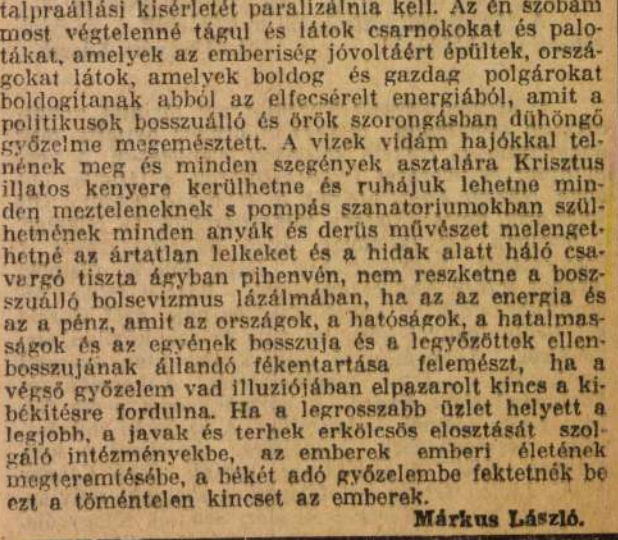

határt, melyen túllépni nem szabad. A technika oldaláról nézve csakugyan igazuk van, mert a szabályokkal való szuverén bánásmód végeredményben a szép hatását váltja ki. Preetorius úgy bánik a könyvvel, mint egy megértő, finomlelkü olvasó. Megkedveli, átengedi magát a tartalom varázsának és szabadon csapongó érzésekkel követi az elbeszélést. Igy születnek rajzai, sziluettjei és arabeszkjei. Van egy másik német művész, aki hasonlóképpen áll a könyvhöz. De Max Slebogt festő, aki egy [illegible] nyers ösztön győzelme a bosszu, — a modern diplomácia saero egoizmonak szépitgeti, — s azt a dúvadi törvényt fejezi ki, hogy az én joga korlátlan, illetve csak a hatalom mekkoraságával korlátozott. Az ilyen győzelem a harc továbbfolytatása az ugynevezett végső győzelemig, amely a másik fél teljes megsemmisitését vagy legalább a másik minden jogának elkobzását jelenti, s mert a másikat egészen kiirtani ritkán lehet, az ilyen győzelem a másik ellenbosszujában, az élő megbénitására pazarolt energia meddőségében megy tönkre. Az alkotó erők elkallódnak magtalanul a bosszu szolgálatában, ez a „végső győzelem" tragédiája.

A legrosszabb üzlet az a győzelem, amelynek kitüzött célja a bosszu. Termékeny és jó üzlet csak az olyan győzelem lehet, amelynek a béke a célja. Harc után megbékülni és békét szerezni az ellenféltől, ez a legjobb üzlet, s nem véletlen, hogy ezt csak a világ első kereskedőnépe, az angol látta be és az igyekszik ezt a törvényt ugy, ahogy alkalmazni is. De milyen a francia győzelem, milyen volt a német és milyen a szovjet győzelme és milyen a nyugoti demokráciák valamely politikai pártfelekezetének győzelme? Ádvent csöndjében hallani a legyőzöttek fogainak csikordulását s a bosszuálló győzelem lihegését, terméketlen erőfeszitésében, midőn minden alkotásra adatott erejével a reváns ellen védekezik. A forradalom bosszuálló győzelme kimerül abban a szörnyü izommunkában, hogy az ellenforradalmat mozdulatlanul a földhöz szegezze és az üzletember beleőrülhet abba a kibirhatatlan robotba, amit a győzelem rótt reá s amellyel neki a legyőzött minden talpraállási kisérletét paralizálnia kell. Az én szobám most végtelenné tágul és látok csarnokokat és palotákat, amelyek az emberiség jóvoltáért épültek, országokat látok, amelyek boldog és gazdag polgárokat boldogitanak abból az elfecsérelt energiából, amit a politikusok bosszuálló és örök szorongásban dühöngő győzelme megemésztett. A vizek vidám hajókkal telnének meg és minden szegények asztalára Krisztus illatos kenyere kerülhetne és ruhájuk lehetne minden mezteleneknek s pompás szanatoriumokban szülhetnének minden anyák és derüs művészet melengethetné az ártatlan lelkeket és a hidak alatt háló csavargó tiszta ágyban pihenvén, nem reszketne a bosszuálló bolsevizmus lázálmában, ha az az energia és az a pénz, amit az országok, a hatóságok, a hatalmasságok és az egyének bosszuja és a legyőzöttek ellenbosszujának állandó fékentartása felemészt, ha a végső győzelem vad illuziójában elpazarolt kincs a kibékitésre fordulna. Ha a legrosszabb üzlet helyett a legjobb, a javak és terhek erkölcsös elosztását szolgáló intézményekbe, az emberek emberi életének megteremtésébe, a békét adó győzelembe fektetnék be ezt a töméntelen kincset az emberek.

Márkus László.

Karácsonyi képes árjegyzék
vidékre ingyen és bérmentve
PÁR

László Fülöp

1935

Bronz. - 65 cm.

magántulajdon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1021 V

Kedd, 1963. december 24.

Az első vásárhelyi műhely

Sorok a lebontott Plohn-műterem emlékére

Mindenki örül annak, ha egy régi ház helyébe új épület kerül. Örülünk tehát annak is, hogy Vásárhelyen a régi házak helyére kényelmes lakóházak épülnek.

Bontják hát az öreg falakat, sötét udvari szobákat. Már a végefele járnak a munkának. Ötven-száz éve építették ezeket a meghitt otthonokat és az évek-évtizedek alatt sok születés és halál, de egyikéhez-másikához sok művészeti emlék is kapcsolódott. Ma már mindez csak emlék és ahogy a házak eltűnnek a régi »Nagy utcán«, úgy merülnek feledesbe a hozzájuk tartozó történetek is. Természetesen egyre kevesebben vannak és lesznek azok, akik »még emlékeznek«, ezért időszerű, hogy az eltűnő házak a betűk világába költözzenek, s kései unokák majd itt találjanak rájuk. Ha rájuk találnak... Mert számukra már keveset mond az, hogy a virágos park és a pázsit helyén állt a Bakay-ház, vagy a bérház helyén a Csengettyű utcában a »Cseresznyés-kollégium«, vagy az, hogy a Nagy utcán a Plohn-műterem kapubejáratánál az üveg alatt megtalálható volt a fél város lakossága enyves hátú fényképeken. Mégis most, mikor búcsúzunk ezektől a házaktól, a Plohn-műterem mellett nem mehetünk el szó nélkül.

Plohnék a város fényképészei voltak. Előbb Illés, majd József lett elismert fényképész. Annyira népszerűek voltak, hogy szájhagyományként maradt fenn utánuk az alábbi kis történet:

Egy alkalommal amikor a bíróságon megkérdezték a tanítótól, hogy nős-e, gondolkodás nélkül válaszolt: természetesen, hiszen annak rendje és módja szerint megesküdtek ők Plohn úrnál.

Valóban: a mester egy-egy felvételt olyan alaposan készített elő, hogy az egyszerű emberek méltán hihették a sok dekorációt, a nagy ceremóniát esketésnek is.

A műterem azonban nem a családi képek révén vált nevezetessé, hanem azért, mert Plohn urat a napi munkáján kívül a népélet és a művészet is érdekelte. Szabad idejében lefényképezte az 1848-as népfelkelőket, a város jeles embereit, az egyre ritkuló népviselet maradványait, a munkaeszközöket, a vásárhelyi ember életmódját és szokásait; egyszóval felbecsülhetetlen dokumentumanyagot gyűjtött össze. Az értékes fényképfelvételek negatívjai — több mint ezer darab — a Tornyai Múzeum külön szekrényében várja, hogy egyszer valaki feldolgozza és rendszerbe foglalja. Ugyanis Plohn mesternek erre már nem futotta az idejéből.

A felvételek egy része kétségtelenül a műteremben készült, de a gyűjtemény nagyobb fele eredeti helyszíni élménybeszámoló. Talán csak a Tornyai kérésére készült »Juss«-felvétel beállított életkép, de még ez is megfelelő környezetben a helyszínen készült. A Plohn-műterem azonban nemcsak ezzel a »Juss«-felvétellel kapcsolódott a művészethez. Falai között sok nagynevű, alföldi festő fordult meg. Már 1885-ben Kmeti Gyula lerajzolta Plohn Illést, s ezzel a Plohn-műterem bevonult a vásárhelyi művészélet történetébe.

Kallós Ede vásárhelyi szobrászművész Párizsból hazatérve Irányi-Grünwald Bélát is magával hozta, s mindketten a Plohn-műteremben dolgoztak. Iványi-Grünwald itt festette többek között az »Isten kardját«, Kallós pedig — különösen a nyári időszakok an haza-hazajárva — mindig szorgosan dolgozott Plohnéknál. A negyvenes évek vége felé, amikor Kallós Ede életében utoljára Vásárhelyen járt, felkereste a műtermet, de akkor már öreg barátja, Plohn Jóska nem élt, csak emlékét idézgettük hosszan...

A harmincas években egy alkalommal Plohn József ebédlőjének kellemes félhomályában ülve, a sok kép és szobor között szívesen emlékezett vissza műteremben folyó művészeti életre. A művészek mind tudták, hogy Plohnéknál mindig szívesen látott vendégek, s úgy is jártak oda, mintha hazamentek volna. Igaz az is, hogy ott úgy is fogadták őket. Talán nem túlzás, ha azt mondjuk: a vásárhelyi művészélet első időszaka a Plohn-műteremben alakult, formálódott. A vidám kedvű, jó hegedűst, a csokornyakkendős bohém barátot a művészek maguk között csak »plohnjézuskrisztusnak« hívták. E régi falak között sok vita és élcelődés közben formálódott egyre a vásárhelyi művészet.

Ebben a légkörben és ebben a műteremben sok értékes alkotás született. László Fülöp 1891-ben itt festette többek között a »Kis Lidi« és a »Regélő aasszony« című képeit. Endre Béla különösen sokat járt a műterembe, mert a festészet mellett sokat fényképezett is. Tornyai Jánosnak csak 1905-ben utalták ki a Serház téren a műtermet, addig — különösen az 1901 és 1902-es években — a Plohn-műteremben dolgozott. Zsebők János mindennapos volt a házban, mert ő festette Plohnéknak a tablókat. Megfordult a műteremben Pásztor János, Rudnay Gyula, Rubleczky Géza, sőt Siletti Fortunato olasz szobrász is, és rajtuk kívül úgyszólván minden ki, aki a századfordulón a vásárhelyi művészéletben valamilyen szerepet játszott.

A művészek a későbbi időkben is szívesen keresték fel a Plohn-műtermet: Koszta éppen úgy megfordult itt, mint annak idején a még fiatalnak számító Vén Emil. Plohn úr mindenkinek tudott mutatni és mondani valamit, ami érdekes volt.

Amikor 1953-ban újra megalapítottuk a művésztelepet, első és legfontosabb feladatunk az volt, hogy az elhagyatott, omladozófélben levő, de hagyományokban oly gazdag első vásárhelyi műhely épületét újra üzembe helyezzük. Kötelezett a múlt, hiszen itt minden talpalatnyi helyhez az emlékek sokasága kapcsolódott. A nagy elődök példamutatására pedig az újrakezdéskor elengedhetetlenül szükségünk volt. A művésztelep újjáépített műterme tehát a vásárhelyi műhely tárgyi előfeltétel volt és éppen ezért az elmúlt tíz év alatt a vásárhelyi művésztelepen dolgozó művészek valamennyien tevékenykedtek itt. Medgyesi Ferenc például itt fejezte be a városi fürdőben felállított szobrát, de a hagyományokhoz híven ez a művésztelepi rész adott szállást azoknak a fiatal művészeknek is, akik véglegesen letelepedtek Vásárhelyen.

A vásárhelyi művészélet történetének ez a szakasza most véglegesen lezárult. Lebontották a Plohn-műterem elöregedett falait. A város szegényebb lett egy művészeti szempontból jelentős helytörténeti épülettel. Az élet túllépett a múlton. A művésztelep a Plohn-műteremből a közeli Virág utcába költözött, a városban élő művészek pedig a város különböző részeiben új műtermek építését tervezik.

A vásárhelyi művészélet első műhelyét lebontották ugyan, de az a művészet, aminek a bölcsője ebben a műteremben ringott, tovább fejlődik. Ha még vagyunk is néhányan, akik fájó szívvel búcsúztak a Plohn-műteremtől, vigasztalja azokat az a jóleső tudat, hogy az események ezúttal is előbbreviszik a fejlődést és a vásárhelyi művészéletben a múltnál lényegesen nagyobb művészeti eredmények születnek. Ezek az eredmények már túljutnak egy szűk műterem falain, s az alföldi művészet új vásárhelyi iskoláját teremtik meg.

ALMÁSI GYULA BÉLA

ÁPRILY LAJOS:

Két vers

Jelentem...

Jelemtem a völgyemből, emberek:
alusznak jég alatt a víz-erek.
Az árva ház ma Senki otthona,
elment a fák és rózsák asszonya,
sötét ünneplőjébe öltözött
s a tulsó hegyoldalba költözött.
A nyirfán sír az őszapó-sereg.
Sírjon. Ne űzd el, téli fergeteg.

Téli rabló

Fehér virág a fákon: zúzmara.
S gyermekkoromi azúrkék madara
a fehérségből sűrűn látogat:
viszi a száradt szilva-roncsokat.
Nesztelenül száll, alattomosan,
s ha csent, visszavitorláz okosan.
Most szajkó úrral nincsen is vitám
— hadd tisztogassa alvó kerti fám —
de ősszel volt. Mert vitte a diót
s fumigált minden kérő szót s szidót.
Azután lopni kezdte gesztenyém,
s hiába érveltem: »Hohó: enyém!«
Ha nappal űztem, hajnalban rabolt
és mindennap mohóbb étvágya volt.
»Ez mégis sok!« — gondoltam — meglesem,
mikor az éber fényű nap hanyatló.
Jött, meglapult. És én erélyesen
így fedettem meg: »Te gyönyörű rabló!«

Georghe Tomozei:

ROHANÁS

Árnyékom kialudt fekete máglya,
tovatűnsz némán elnyel a tömeg,
rohan a sok-sok ünnepi lámpa,
s futnak utánad az utcakövek...

Fénylő ablakokkal a hold havában
a házak is elindulnak feléd —
a fehér kémények az éjszakában
utadra hajolnak, amerre mégy.

Ezüst harmatok csillogó borától
mámoros kertek is mennek veled,
kései lépteid kopogásától
felriadnak az alvó levelek.

... S ahogy az én árnyékomat is lassan
az útkanyarban elnyeli a tömeg, —
vonzol magadhoz mégis akaratlan:
visznek utánad az utcakövek...

Nem ezért rohantál az éjszakának,
a várost mégis magaddal vitted el
— az utcakövek futnak utánad —
soha nem hagyhatsz te engem el...

Ferencz Lajos

és kezébe-
esen tata.
ral mindig
mindig lát-
is, haja is ősz-
is Sanyi és ke-
ita Ági. — Ma-
t a másik szo-
tata. — Nem
szólt közbe hir-
náluk sose le-
ezen mégis át-
gta a karját, s
emben a karán
ezüstpapírba
y papírszalag-
ing derekát, s
ott be a szobá-
épp úgy, mint
k hárman, ösz-
yelték. A szár-
megmozdultak,
a csengő sza-
tyák meg tom-
onmosott hálón
el ra
? — kérdezte
arácsonyfához,
meredtek ezüst-

papírral bevont szárnyai, felemelte az első csomagot.

— Ez a tiéd, Ágika — mondta.

Ágika egy pillanatig érezte a kezét is. Gyerekkorában, míg angyalnak hitte mamát, sosem értette, hogyan lehet az angyaloknak éppen olyan érdes, agyonmosott keze, mint a mamának. Most nem gondolt erre, csak hallgatott.

— Ez meg a tiéd, Sanyika — mondta az angyal.

— Köszönöm — felelte rekedten.

Az angyal egy pillanatig állt, aztán újra lehajolt, felemelte a harmadik csomagot, mely nagyobb volt az előzőnél, s egy kis csomag is volt az oldalához kötve... Két kézre fogta, mellához szorította, s előredőlt. Hátul, a meglazult szárnyak szétnyíltak, mintha feszegetné őket valami.

... Tata hirtelen csengetést hallott. Dobogó szívvel hajolt előre. Megismerte a lépteket. Hát mégis eljött — áradt szét benne az öröm. Eljött, eljött, eljött. Még nekiadja az órát is... Igen, ez vele volt Isonzónál is, a lövészárokban. Príma, duplafödeles óra, neki meg minek? Csak a ketyegését hallgatta néha...

— Elaludt — súgta Ági. Hál' istennek, elaludt.

Az angyal még mindig ott állt, szívéhez szorítva a csomagot. Már mindig így lesz ezután — gondolta.

Sanyi az ablakot nézte. Az üveg mögött, a kocsiúton, hó csillogott. Hidegen és vakítón. Egyszer, az első együtt töltött karácsonyon Évával is... Különben mindegy.

Laci nyolcra vár — gondolta Ági. Nyolcra. Nagy, erős karja jutott eszébe, meg a pillanat, mikor átöleli. Nagy volt, hatalmas, mindent elfödött előle. Szeretlek, édes — mondta neki gondolatban, szeretlek, szeretlek, szeretlek...

Lánló Fülöp

Arcképfestők kiállítása a Nemzeti Szalonban

A festőművészet elmult nagy korszakaiban az arckép volt a képírás egyik legfontosabb műfaja; azelőtt a portréfestés a maga egészében nem maradt el a festőművészet újabb és újabb irányaitól. A karakterábrázolás mélységeit a festői problémák érdekesnél-érdekesebb megoldásaival kapcsolták össze. A mostani vezető irányok azonban a kor szellemiségétől üzve, annyira eltávolodtak a természettől, hogy annak anyagát igen sokszor szabadon alakítható motivumnak tekintik. A lélekjellemzés ezért gyakran a karikaturába csap át. Nem kell tehát megütközni azon, hogy a mai hivatásos portréfestők a piktura konzervativ szárnyához tartoznak és kevésbé vesznek részt a festőművészet újabb stílustörekvéseinek kialakításában. Ezenfelül a portré függ leginkább a megrendelő izlésétől, akinek természetesen legfontosabb kívánsága, hogy a képmás tetszetős és azonfelül természethű is legyen. Még a legtárgyilagosabb műértők is elveszítik elfogulatlanságukat és művészi szempontjaikat, h[a] a saját arcképükről van szó. A bennünk lakozó hiúságnak ezt a morzsáját egyikünk sem képes legyőzni.

Ilyen szempontok uralkodnak a magyar arcképfestők társaságának reprezentativ kiállításán is a Nemzeti Szalonban, a fölvonulás így nem hoz igazi szenzációt. Mindegyik kép festőjén kívül elsősorban modelljét és ismerőseinek körét érdekelheti. Olyan festmények előtt fognak a legtöbben megállani, amelyek közismert személyiségeket ábrázolnak, nem pedig olyanok előtt, amelyek a legkvalitásosabbak.

A főfalon *László* F. Elek képmásai függnek, köztük a kormányzóról festett legújabb portréja. Annak idején már kellően méltattuk a világhírű festőművész nevezetes alkotását. Értékes gyöngyszeme gyüjteményének Hubay Jenőné, Czebrián Róza grófnő arcképe, mely a fiatal László művészetét reprezentálja közvetlen melegséggel, a festői előadás fegyelmezett, belső tűzével. *Balló* Edének Tisza Kálmánról festett arcképe Tiziánt idézi hatásos beállításával, viszont megkapó Szilágyi Dezsőt ábrázoló portréjának közvetlen egyszerűsége. *Csók* István mesteri plein air arcképének föltétlenül jobb helyet kellett volna adni. *Glatz* Oszkár önarcképe egyike a kiállítás legőszintébb, legkvalitásosabb festményeinek. Kisebb női arcképei is, különösen a biedermeyer hangulatú női arckép szeretetteljes kezelésével tünik ki. *Halmi* Arturnak Festetich Tasziló hercegről festett képe a legjobb munkája. *Kunwald* Cézár dekorativ, hatásos beállításban mutatja be Anna főhercegnő előkelő lényét. *Márk* Lajos ismert előadású arcképeinél jobban sikerült egyik férfi képmása, őszinte és közvetlen hatású viszont *Kövesdy* Gézának estélyiruhás nő portréja. *Sárkány* Gyula eltérő stílusban festi meg modelljeit a szerint, hogy kihez minő felfogás illik a legjobban. *Nádler* Róbertnek két régi arcképe és *Magyar-Mannheimer* Gusztávnak édesanyját ábrázoló feje keresetlenségével, festői előadásával ötlik szembe. *Istókovits* Kálmán művei között legbeszédesebb a művész önarcképe. A nagy anyagból még meg kell említenünk *Zombory—Moldován* Béla, *Ferenczy* Valér, *Wellmann* Róbert, *Herman* Lipót, *Müller* Ágost, *Szüle* Péter, *Prohászka* József, *Kukán* Géza, *Kézdi-Kovács* Elemér, *Fuchs* Pál és *Réty* Zsuzska festményét. *Pellérdy-Pospesch* Nelli Bajor Gizit örökítette meg Baskircseff Mária szerepében.

YBL ERVIN

*

A Magyar Arcképfestők Társaságának kiállítása szombaton délben nyilt meg a Nemzeti Szalonban. A kiállításon a kultuszminisztérium részéről *Tasnádi Nagy* András és ifj. *Wlassics* Gyula báró államtitkárok, *Tihamér* Lajos dr. miniszteri tanácsos, a főváros részéről *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, a Képzőművészeti Tanács részéről *Ugron* Gábor elnök jelentek meg. Az Arcképfestők Társasága részéről *Balló* Ede elnök, a Nemzeti Szalon részéről pedig *Farkas* Zoltán dr. alelnök és *Kézdi-Kovács* Elemér főtitkár fogadták és kalauzolták a megjelenteket. A kiállítás megtekinthető naponta reggel 9-től délután 4-ig.

ást épített
nény stílus
gött, illetőle
e XV. száz
zinpadszerű
Minden lehe
éges meg
rdekes fé
László lakod
ali fényben
asszán. Jelle
dások diva
atosan ke
rtisztikum
ern a beál
neisternek,
íres salzbu
áját érezz
Erzsébet
zemben l
ehérvári v
remekbe
zárnyas
ászló a H
ova állás
stennek ad

Praktikus szövetoljak 3.90

Svájci sapka minden színben 1.28

Díszített filc női kalapok 2 80

Divatos glacé női kesztyűk 3.80

Meleg női harisnyák ..... —.68

Műselyem női harisnyák 1.25

Délutáni és estélyi ruhára:

Cloque, Rayé-Long, Satin-Aida, Satin-Double különleges ruhaanyagok. Bármelyik méterje 3.90

Taffet-fleur — a nagy divat 2.90

Női ruhakelmék 1.90

Kosztűm- és kabátkelmék 5.80

Öltönykelmék, a legújabb minták 9.80

Kabátkelmék

Szavatoltan tiszta gyapjúminőségek 140 cm szélességben, méterje csak ..... P 9.80

A jól mosható teniszflanell ..... —.48

Mintázott bársonyflanellek ..... —.78

Műselyem-brokát kabátbélés ..... —.95

Fenyves

ÁRUHÁZ KALVIN-TÉR 7

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

* (Jótékonycélú hangverseny.) A Budapesti Bölcsészettanhallgatók „Árpád" Bajtársi Egyesülete a szegény egyetemi hallgatók felsegélyezésére és menza-alapja javára november 16-án este fél 9 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében jótékonycélú díszhangversenyt rendez. Jegyrendelés telefonon: 45—3—53 és 41—6—35.

* **(Lakner bácsi gyermekszínházának jubileuma.)** Szombaton délután nyitotta meg *Lakner* bácsi népszerű gyermekszínháza

László Fülöp

Magyarság, 1935. III. 19.

Magyarság, 935

László Fülöp elkészült a kormányzó arcképével

Alig egy hete, hogy többévi távollét után hazaérkezett *László* Fülöp s ma már be is tudta mutatni a sajtónak *Horthy* Miklós kormányzó kész arcképét. László hires az arcképfestők között a gyors kezéről és nagy szorgalmáról. A kormányzó naponként kétszer ült neki, s a nagyméretü olajfestmény összesen tizenkét ülésre készült el. Különösebb disz nélkül kék tengernagyi ruhában ábrázolja a kormányzót, akiben ezuttal az embert igyekezett kialakitani a müvész, ugyhogy az arckép a maga közvetlen egyszerüségével hat.

A királyi palota mahagónitermében mutatta be László a kormányzó uj arcképét. Diszes közönség vett részt a bemutatáson. Jelen volt *Almásy* László, a képviselőház volt elnöke, bárczi házi *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár, ifjabb *Wlassics* Gyula báró, közoktatásügyi államtitkár, *Antal* István dr., a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, *Mengele* Ferenc dr., a külügyi sajtóosztály vezetője és számos más előkelőség.

A kormányzó uj arcképét a válogatott közönség nagy elragadtatással nézte. Megcsodálta rajta a nagy hasonlatosság mellett a müvész lendületes előadását és mélyrehato jellemző erejét.

Az arckép, mint ismeretes, a képviselőház elnöki szobájában fog függni, s annak nagyértékü müvészeti disze lesz. László mester sikerekben gazdag müvészpályájának egyik legértékesebb müvét alkotta meg benne.

Pénztári szám.....

szám.....

...talvány.

...nak, címe:.....

(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

...ttal .....

.....ért

fizetendő.

bélyeg .....nyugta .....bevonandó.

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

Bevétel | Kiadás

. 1985.

...dó vasárnap, miközben a Kamaraerdőben vá-
lasztási beszédet mondott, hirtelen rosszullett és
rövidesen meghalt. *Sebestyént* a kommunisták
halálra itélték és csak *Romanelli* ezredes köz-
benjárására változtatták át büntetését életfogy-
tiglani fegyházra.

Nagyrákói és kelemenfalvi *Rakovszky* Mária,
Rakovszky Istvánnak, a szabadelvü párt néhai
nagynevü politikusának leánya, vasárnap este a
budakeszi szanatóriumban meghalt. A háboru
elején a turócszentmártoni hadikórház főnöke
volt s fárasztó és önfeláldozó munkája közben
szerezte betegségét. A megboldogultban Ra-
kovszky Iván volt belügyminiszter nővérét
gyászolja. Az elhunyt temetése szerdán délután

László Fülöp

— **László Fülöp itthon.** László Fülöp, a Londonban élő magyar festőművész, ma feleségestül Budapestre érkezett. Hazajövetelének oka és célja, hogy megfesse *Horthy* Miklós kormányzó arcképét. 1927-ben járt itthon utoljára László. Akkor is a feleségével érkezett és itthonidőzését arra használta fel, hogy megfesse a kormányzónak és feleségének arcképét. Egyik fia sulyos megbetegedésének hirére hirtelen visszautazott akkor Londonba; meg sem várhatta a számára tervezett ünnepségeket. A művész nemrég levelet kapott Almásy Lászlótól, a képviselőház elnökétől. Almásy arról értesitette, hogy a parlament egyik terme számára másolatot szeretne készittetni a kormányzó 1927-iki arcképéről s erre engedelmet kért Lászlótól. A művész azt felelte a levélre, hogy kópia helyett szivesen ujra megfesti az arcképet, ha a kormányzó időt szakit az ülésre. Így történt, hogy nyolcesztendei távollét után a világnak talán legelfoglaltabb arcképfestője most itthon időzik. A telet a Rivierán töltötte, az utóbbi napokban pedig a román király elvált feleségének volt a vendége Firenzében. Hazajövetelét szülei sirjának meglátogatásával is összeköti.

Ujság. 935. III. 12.

Ujság. 935, III. 12.

László Fülöp

László Fülöp: Az embert igyekeztem megfogni...

A nagy magyar mester bemutatta Horthy kormányzó új arcképét

(A Magyarország tudósítójától.) László Fülöp, a királyok és hírességek világszerte nagyrabecsült arcképfestője, egy héttel ezelőtt Budapestre érkezett részint családi okokból, részint, hogy az országház számára *megfesse Horthy Miklós kormányzó arcképét.* A kormányzó *naponta kétszer ült László* Fülöpnek és a nagy olajfestmény *tizenkét ülés alatt ma délelőtt elkészült.*

Ma délben a királyi palota mahagóni termében *mutatta be László Fülöp a kormányzó új képét.* A képbemutatóra *a kormányzóságra érkezett Almásy László, a képviselőház volt elnöke,* bárcziházi *Bárczy* István és ifj. *Wlassics* Gyula báró államtitkár, *Antal* István miniszterelnökségi, *Mengele* Ferenc külügyminisztériumi sajtófőnök és sokan mások.

A terem közepén állványon áll Horthy kormányzó arcképe. Ellentétben László Fülöp első portréjával Horthy kormányzóról, az új *arckép közvetlenebb, egyszerűbb.* A kormányzót egyetlen csillaggal díszített *kék tengernagyi* ruhában ábrázolja.

A *mester* fekete munkaköpenyben, frissen siet vendégei elé és bocsánatot kér, hogy kissé megvárakoztatta őket, *néhány utolsó simítást végzett még.* A napfény a várpalota nagy ablakain keresztül valósággal zuhog a képre, amely ebben az éles világításban is finom árnyalatokkal, életet lehelve adja vissza a kormányzó vonásait.

— *Az embert igyekeztem megfogni,* — mondja *László* Fülöp — állandóan beszélgettünk az arckép készülése közben, *minden hangulatban megfigyeltem* a főméltóságú urat, hogy a vásznon *igazi karakterét* eleveníthessem meg.

— Ami *remekül* sikerült, — vág közbe bárcziházi *Bárczy* államtitkár.

A mester sürög-forog, *tükröt ad* a vendégek kezébe, amelyen keresztül a kép megfelelő távlatot kap. Mappákból előkerülnek más *László* Fülöp portrék fényképei. A mester régebbi képeit mutogatja az éppen befejezett mellett és a jövő terveiről beszél.

M.O. 935. III. 19

esen

Pengő

Pengő

Le a bevételt ...

Kifizetendő összeg

yosztály:

A fizetés készpénzben
cheque kibocsátásával megtörtént

193 ..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest

messze Budán, csatangolástól fáradtan a legelső szembetűnő ülő alkalmatosságra. Hogy meddig pihenhetett? Sokáig! Mert mire eljutott — legközelebb esett hozzá — a budai karmeliták templomába, hol József

tul tanithatlan.

De Dugonics süket fülekkel olvasta az örök rabságokkal ijesztgető császári irást, pedig szerte a honban keresztet vetve hajlottak az alázatos fejek.

Azután — óh hallga — sápadj és botránkozz: Dugonics András »Kegyes Oskolabeli Szerzetes Pap, A Józan S Egyszersmind A Természet Tudományoknak Oktatója. A Magyarországi Tanulmányoknak Királyi Mindensége. A Tudákosságnak Királyi Tanitója, A Tanultaknak Egyik Tagja, A Jeles Természeti Karnak Örebbike. Azután Az Egész Királyi Mindenségnek Előljárója (Rektora)« — szerelmes szép históriákat mert irni.

László Fülöp

— Budapestről is rengeteg üdvözlő táviratot küldtek Londonba László Fülöpnek, a 65-ik születésnapját ünneplő magyar festőnek.

N. U. 935. IV. 30.

N. ü. 935. IV. 30.

A KIÁLLÍTÁST

PERNECZKY GÉZA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

NYITJA MEG

AZ ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUMBAN

1967. ÁPRILIS 16-ÁN, VASÁRNAP ½ 12 ÓRAKOR

László Fülöp

MŰVÉSZET

* **Corvin-diszjelvény — a halott László Fülöpnek.** *Londonból* jelentik: Vitéz *Marosy* Ferenc követségi tanácsos, a londoni magyar követség ügyvivője felkereste néhai *László* Fülöp, a nemrég elhunyt világhírű magyar festőművész özvegyét s átadta neki a Corvin-rend diszjelvényét, amelyet a kitüntetés adományozása idején már nem lehetett a művésznek átnyujtani, mert ő akkor már haldokolt.

Magyarság 1938 V. 13

Lánló Fülöp

Arcképek a Nemzeti Szalónban

A *Magyar Arcképfestők Társasága* reprezentatív arcképkiállítást rendezett a Nemzeti Szalónban. Ez az a területe a piktúrának, ahol még ma is van szükséglete a polgári társadalomnak. A festő itt kispolgári-rendelői igényeket elégíthet és elégít ki. Nagy dícséretükre legyen mondva, hogy ezenkívül még művészi szándékaik is vannak a kiállítóknak. Közöttük vannak világhírességgé nőtt arcképfestőink is, akiknek stílusát előkelő világpolgári követelmények szabják meg. Az angol világbirodalom arcképfestője lett *László* Fülöp s Amerikát festi például *Halmi* Artúr.

A többiek közül sokan itthon lettek olyan divatossá, hogy a modelek névsorolvasása nagy társadalmi esemény lenne a verniszázson. *(m—i.)*

MO 1935. X. 6.

— (A Kereskedelmi Bank Nádor-utcai fiókja.) A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közli, hogy Szabadság-téri fiókosztályát októben 7-től, hétfőtől kezdve V., Nádor-utca 28. sz. alá helyezte át, ahol az „Nádor-utcai fiók" elnevezés alatt fog működni.

— (Nemzetközi baromfikiállítás Budapesten.) A baromfitenyésztők országos egyesülete a szakminisztériumok és a gazdatársadalmi intézmények támogatásával Budapesten, az országos tenyész- és haszonállatvásártelepen folyó évi november 27. és december 2. között rendezi XI. nemzetközi baromfikiállítását, amelyen baromfiakon kívül házinyulak, galambok és baromfitenyésztési gépek és eszközök is kerülnek bemutatásra. A kivitel emelkedése és az értékesítési viszonyok javulása következtében a közönség érdeklődése újból a baromfitenyésztés felé fordul, úgy hogy ez a mostani kiállítás a legszebb kilátások mellett indul. A kiállítással kapcsolatosan ötnapos baromfitenyésztési tanfolyam lesz, amelyen a legkiválóbb szakértők fognak előadni. Az állatok és tárgyak szállítására

Arcképkiállítás

Lj. h. 1935. X. 6.

Landó Futár

László Fülöp

Újság 1935. X. 6.

— **Arcképkiállitás.** A Nemzeti Szalonban rendezi a Magyar Arcképfestők Egyesülete az idén esedékes kiállitását. Öt teremnyi arckép látványnak lehet egyhangu is, érdekességeivel megragadó is. Az egyhanguságnak azzal igyekeztek elejét venni a kiállitás rendezői, hogy világhirben megfürdött müveinek munkáit vonultatták fel. A legnagyobb nemzetközi hirü két magyar arcképfestő: László Fülöp és Halmi Artur. Az előbbnek néhány régebbi munkája is bemutatásra kerül a legujabbak sorában, s nem tagadható, hogy a régebbi László Fülöp, az, aki Wekerle Sándorról festett és Görgey Artur tábornokról rajzolt arcképet, különb müvész volt a mai László Fülöpnél, elmélyedőbb és a karaktert erősebben éreztető arcképábrázoló. Halmi Artur is jóval többet igért elindulásakor, amikor megnyerte Munkácsy Mihály párisi ösztöndiját, mint amivé azóta fejlődött. Divatos és keresett arcképfestő lett belőle Amerikában, ahonnan most több évtizednyi távollét után hazatért. Nyugodttabb festőtemperamentum a rögtönző Lászlónál, gondosan rajzoló és részletesen kidolgozó, de igazi festői értékei az ő művészetének nincsenek.

E két hires festő kortársai közül mennyivel megragadóbb Csók István férfiarcképe, vagy Nádler Róbert női arcképei közül különösen a 84-ik számu, szürke-sárga szinharmóniáju finom és érdekes női fej. A kiállitás egyik legszebb női arcképét, a kitünő Wellmann Róbert festette. A vele egyivásuak közül Knopp Imre leányarcképe (60) és Márk Lajos férfiarcképe (77) válik ki. Glatz Oszkár négy arcképet küldött a kiállitásra. A 35-ös számu feketeruhás női arckép a legkülönb közöttük. Balló Ede, az egyesület érdemes elnöke, régebben készült arcképei közül állitott ki néhányat. A Gromon Dezsőt ábrázoló a legérdekesebbik.

A fiatalabbak soraiban ritka az igazán jó arcábrázoló. Szüle Péter galéria-tónusba sötétitett két arcképe állitja meg a szemet, azután Zádor István Cigányleánya, Ferenczy Valérnak komoly tudással készült két arcképe, Herman Lipót két kiváló női arcképtanulmánya, Istokovits Kálmán keztyüs arcképe, Kövesdy Gézának egy parádés női arcképe (66), Müller Ágota érdekes beállitásu és felfogásu férfiarcképe, Prohászka József (96), Sárkány Gyula (102), Teplánszky Sándor, Bajor Ágost, Czencz János (22), Frank Frigyes, Hagyik István, Nagy Vilmos (83), Áldor János László (4) munkái.

A még fiatalabbak közül az üde tehetségü Bánd Viktória, Fenyves Edith, a sok jót igérő Fuchs Pál, Pilényi Oszkár (91), Sárkány Lóránd és Szapudi Laendler István szerepel a kiállitáson sikerült arcképekkel.

(e. a.)

11.80

Kék boxcalf, kék hunting calf disszel

11.

Divatos fe antilop, fe

Del

EX

Csak Del-Ha fiókban kapható!

Del-Ha Modellek De

Október világtörténelme

Tudomány, müvészet

László Fülöp

— **A kormányzó a Nemzeti Szalonban.** A kormányzó és felesége pénteken délután megtekintette a Nemzeti Szalonban a Magyar Arcképfestők Társaságának reprezentatív kiállítását. A magas vendégeket *Hubay* Andor igazgató és *Kézdi Kovács* Elemér főtitkár fogadták és vezették végig a kiállításon. A kormányzó különösen *László* Fülöp arcképsorozata előtt időzött sokáig és a látottak felett legmagasabb elismerésének adott kifejezést. A kiállítás e hó 20-áig megtekinthető reggel 9-től délután 4-ig.

— **Káplár Miklós emlékkiállítása.** *Káplár* Miklósnak, a tragikusan nemrég elhunyt hortobágyi parasztművésznek, az egykori csikósnak emlékkiállítása október 19-én este ½8 órakor nyilik meg a Magyar Őstehetségek kiállításai (Erzsébet-tér 2.) termeiben.

N.U. 935 X. 19

N U 1935. X. 19.

László Fülöp

Szerepelt az Arcképfestők kiállításán.

PM 1935. X. 6.

László Fülöp

RH. 1935. X/20

* **(A kormányzó a Nemzeti Szalon kiállításán.)** A kormányzói pár megtekintette a Magyar Arcképfestők Társaságának a Nemzeti Szalonban rendezett reprezentatív kiállítását. A főméltóságú vendégeket a szalon elnöksége részéről *Hubay* Andor igazgató és *Kézdi Kovács* Elemér főtitkár fogadta és vezette végig a kiállítási termeken. A kormányzó és felesége különösen a *László* Fülöp által festett arcképsorozat előtt időztek sokáig és a látottak felett a legmagasabb elismerésüknek adtak kifejezést.

BH 1935. X. 20

László Fülöp

M.934.XII.4.

A képzőművészek jubiláris téli kiállítása a Műcsarnokban

A *Magyar Képzőművészek Egyesülete* a kormányzó fővédnöksége alatt rendezi meg *40 éves fennállása alkalmából jubiláris téli kiállítását* a Műcsarnok termeiben, amelyeket erre az alkalomra *Györgyi* Dénes müépitész tanár alakított át. A kiállitás jelentőségére való tekintettel az egyesület festő és szobrász tagjai legkiválóbb alkotásaikat küldték be. Igy *László* Fülöp egy *Krisztus kompozicióhoz készített Mária Magdolna tanulmányát juttatta el* Londonból a kiállitás rendezőségéhez. Az épitészek is eddig még soha nem látott hatalmas anyaggal vonulnak fel a külön termekben. Ugyanakkor a Műcsarnok első termében kiállitják az egyesület alapitóinak legjellegzetesebb alkotásait. A retrospektiv anyag redezését *Petrovics* Elek, a Szépmüvészeti Muzeum főigazgatója végzi. A jubiláris kiállitás december 8-án, szombaton nyilik meg.

Elhalasztották a művészeti sorsjátékot

A Magyar Kulturszövetség jótékonycélu művészeti sorsjátékát pénzügyminiszteri engedéllyel 1935-re halasztotta.

László Fülöp

— Ha diszíteni szeretné otthonát, vegyen részt a *Munkácsy Céh* nagyszabású tárgysorsjátékán, melyet a *Munkácsy Céh a Nemzeti Szalónban* rendezendő május havi *reprezentatív kiállitással* köt egybe, s amelyen *463 drb.* értékes és müvészi nyereménytárgy (összesen *53.350 P* értékben) kerül kisorsolásra. A nyereménytárgyak közt a magyar képzőmüvészet *legkiválóbb* reprezentánsainak müvészi alkotásai szerepelnek, élükön *László Fülöp*, a Londonban élő világhirü magyar festőmüvész *„Perzsa táncosnő"* cimü olajfestménye. (Nyereménytáblázat a sorsjegy hátlapján). A sorsjegy ára drb.-ként *1 pengő* és a nyerési lehetőségen kivül minden sorsjegy külön *3 pengő* kedvezményt is nyujt, mert egyuttal *négy* muzeumba *ingyenes belépőjegyül* szolgál. Sorsjegy kapható a *Munkácsy Céh irodájában* (Fészek Művészek Klubja, Kertész-u. 36.), *trafikokban* és *kávéházakban*.

N.U. 936. IV/24

N.U. 936. IV. 24.

László Fülöp

B.H.936.III.18.
Ujság,936.IV.2.
P.N.936.III.18.
Uj M.936.IV.5.
M.936.IV.4.

A legkiválóbb magyar mesterek

alkotásaiból válogatott művek — köztük **László Fülöp** Londonból küldött olajfestménye — szerepelnek a **Munkácsy Céh** pénzügyminiszterileg engedélyezett

tárgysorsjátékának

nyereménylistáján, továbbá **Halmi Artúr** és **Márk Lajos** megfestik, **Kisfaludy Strobl Zsigmond** és **Sidló Ferenc** megmintázzák a szerencsés nyerők portréját.

A sorsolással együtt május második felében a **Nemzeti Szalonban** kiállítást is rendez a **Munkácsy Céh** és a sorsolás ugyanott

május 30-án,

hatósági biztos jelenlétében lesz.

A sorsjegy ára darabonkint 1 pengő és minden sorsjegy külön **3 pengő kedvezményt is nyujt!**

Kapható a Munkácsy Céh irodájában, VII., Kertész-utca 36. sz., Fészek Művészek Klubja, továbbá trafikokban és kávéházakban.

László Fülöp

— A Magyar Művészeti Sorsjáték nyereménytárgyainak kiállítását ma mutatta be a sajtó képviselőinek *Ugron* Gábor, a Lady Chilston-alapot gondozó tanács elnöke. A kiállítás december 2-tól 17-ig ingyen megtekinthető az Üllői-uti Iparművészeti Muzeum első emeletén, ahol a huzást december 17-én d. e. tizenegy órakor tartják meg. Az egypengős sorsjegyek a kiállításban vásárolhatók. A főnyeremény *László* Fülöp „Spanyol táncosnő" című, 15 000 pengő értékű olajfestménye, a művész ajándéka. Ezenkívül ötszáz darab képző- és iparművészeti műalkotás kerül kisorsolásra.

N.U.936.XII.2.

N.U.936 XII/2

László Fülöp

— **A Lady Chilston-sorsjáték.** A Magyar Művészeti Sorsjáték nyereménytárgyainak kiállítását kedden mutatta be a sajtó képviselőinek Ugron Gábor, a Lady Chilston-alapot gondozó tanács elnöke. A kiállítás december másodikától tizenhetedikéig ingyen megtekinthető az üllői-uti Iparművészeti Muzeum első emeletén, ahol a huzást december 17-én délelőtt tizenegy órakor tartják meg. Az egypengős sorsjegyek a kiállításban vásárolhatók. A főnyeremény László Fülöp „Spanyol táncosnő" című, 15.000 pengő értékű olajfestménye, a művész ajándéka. Ezenkívül ötszáz darab képző- és iparművészeti műalkotás kerül kisorsolásra.

Ujság, 936. XII. 2.

László Fülöp

Ujság, 936.XII.3.
Est, 936.XI.28.
P.H. 936.XI.28.
Est, 936.XII.3.

— **Lady Chilston művészeti kiállitása.** Lady Ch'lston, Anglia volt követének hitvese volt a kigondolója és első megvalósitója annak az akciónak, amely a nehéz időknek ebben a legnehezebb szakában a művészek sorsán igyekszik valamelyest lenditeni. Azt a pénzösszeget, amely többször megismételt sorsjátékai során összegyült, azóta is Lady Chilston alapja néven ford'tják ujabb jótékony akciók támogatására. Lady Chilston alapja az idén is művészeti sorsjátékot rendez. A nyeremények egytől-egyig művészeti tárgyak: festmények, szobrok és iparmüvészeti holmi. A nyereménytárgyakból érdekes kiállitást rendezett az alap az Iparmüvészeti Muzeum elsőemelet' termében. A főnyeremény László Fülöp hatásos festménye, a „Spanyol táncosnő". Az értéke 15.000 pengő. Az értékesebbnél értékesebb művészeti tárgyak sorakoznak köréje: Zala György „Győzelem" cimü lovasszobra, Beck Ö. Fülöp finom mázas terracottája, Kövesházi Kalmár Elza, Cser Károly és mások szobrai, a festmények közül Aba-Novák Vilmos, Vidovszky Béla, Magyar-Mannheimer Gusztáv, Cserepes István, Hári Gyula, Gallé Tibor, Perlrott Csaba Vilmos képe'. Mintegy ötszáz mütárgy szerepel a nyeremények jegyzékén, összesen a félmillió pengőt meghaladó értékü. A közönség itt nagyon olcsó pénzért (egy-egy sorsjegy ára egy pengő) juthat kiváló művészeti alkotásokhoz. A nyereménytárgyak kiállitása ingyen tekinthető meg. A huzás december 17-én lesz.

László Fülöp

M.930.X.2.
Ujság, 930.X.5

*** A Független Müvészek Társaságának kiállitása.** A Független Müvészek Társasága nagy őszi tárlatát október 5-én, délelőtt nyitja meg a Nemzeti Szalonban. A tárlat rendezése most folyik. Az év folyamán számos kiváló művész lépett be a társaságba s közöttük számos, egészen uj, friss erők is vannak. A kiállitáson *László* Fülöp Ripka Ferenc főpolgármester portréjával, Andrássy gróf szép alpesi tájaival, Liechtenstein herceg sportkarrikaturáival szerepel. Kiállitanak: *Kézdi-Kovács* László és Elemér, *Gyenes* Lajos, *Kiss* Farkas Imre, *Prochaska-Gimes* Lajos, *Gaál* Ferenc, *Udvary* Pál, *Gulyás* Sándor, *Kunffy* Lajos dr., *Vitéz* Mátyás, *Papp* Domokos, ifj. *Gaár* Vilmos, *Viski* János, Cs. *Farkas* Lőrinc, *Náray* Auréi, *Tóth-Bartók* Jenő, *Záhonyi*, *Pankotai Farkas* Béla, *Horváth* Endre, *Istók* János, *Endrey* Sándor, *Zierlich* Rezső festő- és szobrászmüvészek. Tekintve, hogy a kiállitáson a társaság erős gárdával vesz részt, müvészkörökben is élénk figyelemmel kisérik a társaság III. nagy kiállitását.

M.930.X.2

László Fülöp

M.H.933.III.31.

— **A magyar művészeti sorsjáték.** A magyar művészeti sorsjáték rendezőbizottsága *Hóman* Bálint kultuszminiszter elnöklete alatt ülést tartott, amelyen megjelent a budapesti angol követ felesége, Lady *Chilston* is, a magyar művészeti sorsjáték megteremtője. Bemutatásra került *László* Fülöp spanyol táncosnőt ábrázoló festménye, amelyet a művész a sorsjáték céljaira felajánlott és amely mű az idén a főnyeremény lesz. A bizottság megtekintette az egész művészi anyagot, amelynek értéke meghaladja a 40.000 pengőt és amely anyag május 27-étől kezdve június 11-éig a Nemzeti Szalónban kiállításra kerül. A húzás június 11-én délelőtt 11 órakor lesz Harmincezer darab egypengős sorsjegy kerül forgalomba. A sorsjegyeket az Erzsébet téren a Nemzeti Szalónban árusítják április 10-étől kezdve. Vidékiek a magyar művészeti sorsjáték rendezőbizottsága irodájától (Budapest, V., Hold ucca 16. II. emelet 30.) rendelhetik a sorsjegyeket, darabonként 1 pengő és megfelelő portódíjnak, a magyar művészeti sorsjáték rendezőbizottságának 16.717. számú postatakarékpénztári csekkszámlájára történő előzetes befizetés útján.

László Fülöp

*** A magyar művészeti sorsjáték művészeti anyagát a Nemzeti Szalonban állítják ki.** A kultuszminiszter elnöklete alatt álló *magyar művészeti sorsjáték* ezévi huzása junius 11-én lesz. Ezt megelőzően a sorsolásra kerülő egész művészeti anyag a *Nemzeti Szalonban* kerül kiállításra. A kiállitást ünnepélyesen *Horthy* Miklós kormányzó május 27-én, szombaton nyitja meg. Főnyeremény *László* Fülöp adománya, a nagynevü festő spanyol táncosnőt ábrázoló müve. Képeket adományoztak még a sorsjáték céljára *Károlyi* Viktorné grófné, *Merész* Gyula, *Batthyány* Gyula gróf, *Vidovszky* Béla és *Iványi-Grünwald* Béla. Összesen 350 mütárgy kerül kisorsolásra 40.000 pengőt meghaladó értékben. Sorsjegyek egy pengős árban a *Nemzeti Szalonban* válthatók.

M.933.V.20.

M. 933 V/20

László Fülöp

N.U.933.VI.21.

933. VI. 21. NEMZET

— A művészeti sorsjáték nyertesei. A *Magyar Művészeti Sorsjáték* Rendezőbizottsága az 1933. évi sorsjátékának nyereményhuzását *Kertész K.* Róbert h. államtitkár elnöklete alatt a székesfőváros polgármestere által kiküldött politikai biztosok jelenlétében, nagyszámu közönség részvétele mellett jun. 18-án, vasárnap délelőtt tartotta meg a Nemzeti Szalon nagytermében. A kihuzott számok jegyzéke (a sorsjegyszám után levő zárjeles szám a katalógusi sorszámot, a nyeremény cime után levő szám a nyeremény pengőértékét jelenti):

1. Nagy főnyeremény: 22638 (350) László Fülöp: Spanyol táncosnő (15.000 P). — 2. Főnyeremények: 14226 (340) Herendi asztali disz, kézzel szinezett porcellán (550 P), 23755 (341) Kovács-Miesák: Fedeles ezüst serleg (550 P), 23869 (342) Aba-Novák Vilmos: Tengerparti város (560 P), 22551 (343) Szentgyörgyi István: Május (600), 5409 (344) Lux Elek: Kacsázó fiu (600 P), 2613 (345) Komáromi-Katz Endre: Interieur (600 P), 27357 (346) Kóródi György: Gobelin székpad (két darabból álló készlet, 640 P), 27137 (347) Magyar-Mannheimer Gusztáv: Tájkép (1000 P), 9483 (348) Iványi-Grünwald Béla: Virágcsendélet (1000 P), 17151 (349) Herendi hatszemélyes 32 darabból álló étkezőkészlet (1000 P). — 3. Nagyobb nyeremények: 18504 (316) Illyefalvi Lőte Éva: Anahita hindu istennő, terrakotta (300 P), 16606 (317) Kóródi György: Csodaszarvas, falisző-nyeg (300 P), 10754 (318) Nagy Sándor: Jézus a gyermekek között, akvarell (350 P), 20481 (319) Kövesdi Géza: Naplemente, olajfestmény (350 P), 11574 (320) Benkhardt Ágoston: Virágok, olajfestmény (350 P), 2117 (321) Imre Gábor: Szent György mükőszobor (400 P), 3772 (322) Márffy Ödön: Tüzvirágok, olajfestmény (400 P), 22975 (323) Martinelli Jenő: Táncosnő, bronz (400 P), 2824 (324) Nádler Róbert: Leányok a réten, olajfestmény (400 P), 13024 (325) Nagy István: Havas bakonyi táj, pasztel (400 P), 10924 (326) Patkó Károly: Halászok, olajfestmény (400 P), 14126 (327) Szőnyi István: Zebegényi főtér, olajfestmény (400 P), 15956 (328) Vass Elemér: Virágcsendélet, olajfestmény (400 P), 15738 (329) Kallós Ede: Meglepetve, bronz (450 P), 26541 (330) Burghardt Rezső: Téli táj, olajfestmény (500 P), 9516 (331) Csánki Dénes: Scuola Santa Rocca, olajfestmény (500 P), 17813 (332) Déry Béla: Hollandi táj, olajfestmény (500 P), 16542 (333) Glatz Oszkár: Játszó gyermekek, olajfestmény (500 P), 5098 (334) gróf Károlyi Viktorné: Tengeri táj (500 P) 4644 (335) Merész Gyula: Varróleány (500 P), 15242 (336) Molnár C. Pál: Női akt (500 P), 13668 (337) Nemessányi-Kontoly Béla: Gül Baba utja (500 P), 6066 (338) Pólya Iván: Mandolinozó fiu (500 P), 25490 (339) Rátkay János: Emlékkönyv, diszmü (500 P).

Kihuztak ezeken kivül még 316 darab nyereményt kisebb-nagyobb értékkel. A nyereménytárgyak junius 21-től kezdődőleg az Erzsébet-téri Nemzeti Szalonban vehetők át naponta délután 2—6 óra között. Nyereményjegyzékek ugyanott kaphatók. A rendezőbizottság kéri a nyerőszámok tulajdonosait, hogy nyereményeiket még a hét folyamán átvenni szíveskedjenek.

47, Reichsbank 142 és ötnyolcad, A. E. G. 24 és háromnyolcad, Bemberg 49 és egynegyed, I. G. Farben 132 és egynegyed, Gesfürel 93 és hétnyolcad, Harpener 104.5, Rhein. Braunkohle 210, Rhein.

Mezőgo

A gazdaadósságokról Kállay földmivelésügyi Gazdakamara

Időszerü kérdésekkel foglalkozott az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyülése, amelyen résztvett *Gömbös* Gyula miniszterelnök, aki *Darányi* Kálmán államtitkár, *Antal* István sajtófőnök és *Traeger* Ernő miniszteri tanácsos

László Fülöp

M. H. 929. XII. 6

Kincseket érő műtárgyak az árverési csarnok aukcióján

Csütörtökön este nagy volt a sürgés-forgás a postatakarékpénztár Lónyay uccai árverési csarnokának előcsarnokában. A földszinti árverési teremben kisemberek licitáltak kisemberek ócska, szegényes holmijaira. Milyen más a két emelet műtárgyakkal túlzsúfolt termeinek hangulata! Csöndben várnak a holnapi kiállítás megnyitására halhatatlan művészek pompás festményei, nagyszerű bútorok, értékes porcellánok, órák, ékszerek, hangszerek (ősrégi mandolintól a villanygrammofónig!), ősi keletázsiai buddhista és brahmán istenszobrok, nehéz perzsa- és szmirnaszőnyegek és — ki tudná felsorolni — mennyi kincs, műtárgy, érték, gondos műgyüjtők avatott szemmel kiválogatott remekei, amelyek hosszú éveken, évtizedeken, talán évszázadokon át voltak muzeális berendezésű lakások féltett díszei.

Most itt összetalálkoznak mind:

gazdag kereskedők és régi arisztokrata-családok vagyonát egyformán roppantotta össze a gazdasági válság

és a gyüjtők fájó szívvel megválnak a kedvenc képektől, az ősöktől örökölt nagyértékű óragyüjteménytől. Nagy vagyonok maradványai vándorolnak így az árverési csarnokba.

Pénteken nyílik meg a nyilvánosság számára ez a monumentális kiállítás, az árverési csarnok ötvenegyedik aukciója. Szokatlanul gazdag anyag, hiszen most tombol legbevesebben a gazdasági válság és *június óta gyüjti már az árverési csarnok az elárverezésre szánt tárgyakat.*

Hat hatalmas terem, három az első, három a második emeleten. Mind a hat terem falai túlzsúfolva festményekkel.

Kilencszázkilencvenkilenc festmény, rajz és metszet kerül kalapács alá.

Az első emelet első termében rögtön szembetűnik *László* Fülöpnek egy hatalmas portréja: *Bubics* Zsigmond kassai püspök képmása. Szemben vele *Rudnay* Gyulának *Koronázási jelenet* című olajfestménye, a mester egyik kimagaslóan nagyszerű vászna. Elszórva a hat teremben tizennégy *Rudnay*-kép várja új tulajdonosát. *Rippl-Rónai* Józsefnek hét képe, köztük a remek *Zorka, a florentin kalappal*, néhány megkapó tájkép, falusi képek és egy gyümölcs-csendélet. Ezerötszáz pengő a kikiáltási ára *Munkácsy* Mihály *Erdőrészlet*-ének. Nem lehet azonban felsorolni a századrészét sem ennek a hatalmas képanyagnak: a régi olasz és belga mesterek festményeit, új és régi magyar festő- és rajzolóművészek munkáit. A modern magyar festőművészet minden kiválósága, minden régi magyar mester és a fiatal festőtehetségek legnagyobb része képviselve van legalább egy-két munkájával.

Külön kiállítást érdemelne *az a nyolcvannyolc szobor és plakett is*, melynek nagyrésze

vitrinekbe és ékszerek közé eldugva, de méltó társaságban gazdagítja az ötvenegyedik aukció anyagát.

Van köztük egy érdekes márványdombormű: *Fadrusz* János munkája, a pozsonyi szobor anyagából készült és Mária Teréziát ábrázolja. Hozzá *Fadrusz* Jánosnak sajátkezűleg írt, *Dröxler* Gusztáv volt pozsonyi polgármesterhez címzett levele. Kikiáltási ár: *nyolcszáz pengő!*

Az első teremben van *egy külön kis keletázsiai múzeum:* négyszáztizenhét tárgy. Gyékényre festett hét szerencseisten, régi japán munka, ó-kínai bálványok, pompás kis Buddha-szentély, japán elefántcsontfaragvány, Shou Hsingnek, a „hosszú élet istené"-nek kínai bronzszobra, indián istenek, sziámi Buddha-szobor — valóságos kis mitológia...

Régi és új japán dísztárgyak, porcellánok, vázák, csészék, tányérok, korsók, rízscsészék, indiai, perzsa és kínai dohányzókészletek, régi keleti fegyverek, dobozok, szobrok, párnák, lámpák, exotikus használati és dísztárgyak — kikiáltási áraik két- és ötszáz pengő között váltakoznak.

Külön fejezetek: órák és ékszerek, porcellánok, kézimunkák, szőnyegek, bőröndök, hangszerek, műszerek, bútorok, könyvek.

Szomorú tény: szemünkbe ötlik, ha az aukció katalógusában lapozgatunk: aránylag is a könyvek a legolcsóbbak. Igaz, hiszen kinek kell manapság könyv? Az a néhányszáz intellektuel, aki szereti a könyvet — a nincstelenek között is a legnincstelenebb.

Arra sincs pénzük, hogy a Cotta'sche Bibliothek der Weltliteratur száztizenöt kötetét (csupa klasszikus írás) — húsz pengőért megvásárolják.

(Edgar *Wallace*-nak egyetlen könyve sem szerepel az aukció több mint ötszáz munkából álló könyvtárában. Az ötszáz munka között nem egy százkötetes sorozat van.)

A Műveltség Könyvtárá-nak négy vászonba kötött hatalmas kötete — hat pengő, nagyszerű latin, félbőrkötésű, rézmetszetes, 1735-ből való Újtestamentum — tizenöt pengő. És így tovább: száz pengőért a *Nyugat* összes évfolyamai kaphatók huszonhat kötetben, — de filléres árakon régi és új magyar és külföldi írók örökbecsű művei, nagyrészük pompás díszkötésben. Azonkívül sok értékes tudományos munka, potom áron.

A szokatlanul gazdag anyag kedvéért átépítették az árverési csarnok kiállítótermeit. Dekoratív fülkékben pompás szobaberendezések, bútorok, a bejáratokon függönyök, új világítóberendezés, hogy mindez demonstrálja a műkincsek értékét.

Az árverésen hangszórók és mikrofónok útján tudatják az aukció résztvevőivel az eredményt.

G. L.

Távbeszélő: Aut. 879-65

LI. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ

KIÁLLITÁS:

1929 december 6-án, 7-én és 8-án hétköznapokon délelőtt és délután vasárnap csak délelőtt.

ÁRVERÉS:

1929 december 9-től december 23-ig, d. u. ½4 órától.

ÁRVERESRE KERÜLNEK:

Műbecsű festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatu butorok, ékszerek, könyvek stb.

M. H. 929 XII. 6

részvétet keltett.

Belgrádból jelentik: *Sabonics* jugoszl
delegátus tragikus halálának hírét a
rosban nagy megdöbbenéssel fogadták
bonics a külügyminisztérium sajtóosz
nak volt a vezetője és *Marinkovics* kü
miniszter legbizalmasabb hívének tart
A legutóbbi népszövetségi ülésezésen
goszláv delegáció tagja volt. Az ell
diplomata főleg a balkáni kérdéseknek
nagy szakértője. Követségi tanácsosi
ban volt.

ndjairól besz
gróf Dohna-
orvettkapitár

- mondja az Oceánok egy
es hőse

lett harcolni és az égő hajót oltani.
lángokban álló *Möwe* nem adta meg
Én remegtem az embereimért. Ezek nem
alantasaim voltak, a legfiatalabb matróztól
kezdve, a másodkapitányig, mind a barát
om volt. Felelős voltam az életükért. És
négis nem lehetett megadni magunkat. El
oltottuk a hajót és átvágtunk a gyűrűn. Ez
volt a *Möwe* legborzalmasabb napja s egy
úttal legjelentősebb epizódja életemnek.

Gróf *Dohna-Schlodien* elgondolkodik s azt mondja:

— Annyi mindent beszélhetnénk a *Möwe*ről. Kalandunkat a *Farringford*-dal, vagy a *Dromonby*-vel, vagy az *Autor*-ral, vagy az *Appam* angol gőzössel. Annyi kalandon estünk át, annyi mindent láttunk. *A tengeren mi igazán végigverekedtük a világháborút.*

Most arról a hosszú útról kérdezem, mely a *Möwe* parancsnoki hídjától a vezérigazgatói székig vezetett.

— A háború után — kezdi gróf *Dohna-Schlodien* — Hamburgba kerültem, mint le szerelt tiszt. Ottani jóbarátaim segítettek új

Az emberek megváltoztak, megokosodtak. Én mondom ezt, a katona. Mert egy jó katona mindig pacifista.

Ennek a kalandos, izgalmas és színes életnek rezüméjéről kérdezem gróf Dohna-Schlodient. Mosolyog:

— *Szép és okos gyerekeket kell nevelni.* Látja, én ezt csináltam s ennek nagyon örülök. S annak is, hogy *soha semmit nem bántam meg az életemben.*

Végül még ezt mondja:

— Csak egyet. A francia *Maroni* 3109 tonnás (így mondja pontosan) gőzöst elsüllyesztettem. Az embereket persze mind megmentettem róla. De mégis. *Ezer láda Pommery elsüllyedt a hajóval.*

London

Grieves Art Gallery

Magyar iparművészeti kiállítás

1929 XI. 24 — XII. 8.

valamint ezuttal elsőízben a legújabb MISS E
továbbá a „MAHARADZSA“ csodamintát és
gyár

Az árusító művészel

Ne mulassza el ezen alkalmat ka
A tiszta haszon a KÖ
A jótékonycél dacár

Egy kormányp
éles támadás
gazdasági po

Állami pénzeken vállalatokat
kamat mellett sem kaphat kölcs
a kormánypárti agrá

A kormánypárt agrárblokkja csütörtökön délután értekezletet tartott, amelyen *Marschall* Ferenc ismertette a mezőgazdasági értékesítés kérdését. Azt fejtegette, hogy az akciópolitikát tartósan folytatni nem lehet. A mezőgazdasági exportintézetet fejleszteni kell, fontos a tej és tejtermékek kivitelének hathatós előmozdítása. Arról beszélt még, hogy a jövő évi búzakampányt igen alaposan és nagy körültekintéssel kell előkészíteni.

Erdélyi Aladár szólalt fel ezután, aki szóvátette a különböző akciókat, amelyek érdekében *az állam súlyos pénzügyi áldozatokat hozott anélkül hogy a gazdasági élet ennek hasznát látta volna.* Kérdést intézett a jelenlevő földművelésügyi miniszterhez, hogy igaz-e az a hír, hogy *a Dőry-konzervgyár újból 160 ezer pengőt kapott az OKH útján.*

Már másfél évvel ezelőtt tiltakozott az ellen, hogy ennek a gyárnak 460 ezer pengő kölcsönt adjanak és most meglepetéssel hallotta, hogy ez az összeg nem is kölcsön, hanem részvényjegyzés alakjában került a gyárhoz.

Aggodalommal látja ezt a szanálást akkor amikor az OKH a szegény falusi népnek magas kamat mellett sem tud kölcsönt adni. Ilyen körülmények között nehezen lehet megértetni a falu népével, hogy a szövetkezetek ő érettük vannak és hogy altruizmus az, hogy

míg a né psúlyos kamatok mellett kényelmetlen kölcsönt fölvenni, addig mások nagy pénzeket kaphatnak.

Azt fejtegette ezután, hogy állami pénzeken létesített szövetkezetnek elnevezett alakulatok *milyen módon tesznek tönkre illojális konkurrenciával régi, bevált kereskedőcégeket*, amelyek eddig az agrártermények külföldön jól el tudták helyezni.

Ismertette a „Horticultura“ Magtenyésztő Szövetkezet ügyét, amely szövetkezet nagy állami támogatást kap és mégis

László Fülöp

M.930.X.5.
P.H.930.X.5.
8.O.U.930.X.5.

A Független Művészek Társasága

— Kiállítás a Nemzeti Szalonban —

Amikor megalakultak és mint önálló társaság, két kiállítás keretében bemutatkoztak a fővárosi közönségnek, általános volt a vélemény, hogy a *Független Művészek Társasága* halálra van ítélve. Mert ezen a két kiállításon alig lehetett valami tartalmat találni, — nem szólva arról, hogy teljesen hiányzott náluk a vezérfonál, az, ami összekapcsolja és összetartja egy ilyen egyesület tagjait... Egy esztendő mult el azóta és a *társaság* álmai talán mégis megvalósulnak. Az álom: önálló hely a *Mücsarnokban*, ahol majd imponálóbb keretek között jöhetnek egységesen a nyilvánosságra. Elvégre a *Cellini Társaságnak* legfeljebb ha négy tagja van, mégis ott vannak a Mücsarnok tárlatain! Azért valószinü a „függetlenek" biztató továbbindulása, mert a vasárnap megnyiló kiállításon egészen jó márkák szerepelnek, igazán értékes mütárgyakkal. A *Képzőmüvészek Egyesületéből* közel negyvenen léptek be a függetlenekhez. A mentőakció jól sikerült.

Az alábbi beszámolóban talán lesz egy-két névhiba, — miért elnézést is kérünk. Sajnos, — nem tudjuk, miért — de nem állt rendelkezésünkre katalógus. Ilyen esetnek pedig nem szabadna előfordulni. Nem a nyomda a hibás, hanem azok, akik a katalógust összeállitották.

Az első teremben egy ugynevezett unikumnak szánt festmény van. *László* Fülöp portréja *Ripka* Ferenc főpolgármesterről. Lászlónak ez a munkája, összehasonlitva több müvével, meglehetősen gyenge. Inkább vázlat, vagy legalábbis ilyesféle, párórai munka eredménye. *Udvary* Pál lovaglóruhás kisleánya többet ér a nagyra tartott angol—magyar mester itt kiállitott portréjánál. Udvary különben is erősödő, állandóan fejlődő tehetség. Két tájképe értéke a kiállitásnak... Gyügyei *Nagy* Zsiga, a barcelonai dij egyik nyertese, hallatlanul merész szinorgiáival tünik fel. Egy munkája van itt mindössze, külön tanulmányra, studiumra méltó festmény. *Viski* János vágtató ösmagyar lovasai és egy itatási képe nagy komponálási készségről tesznek bizonyságot Kár, hogy ezek meglehetősen kis vásznon vannak megfestve, holott, már a témánál fogva is, nagyobb terjedelmet kivánnak. Viskinek méltó társa a kitünö *Lengyel Rheinfuss* Ede, aki két kisebb tanulmánya mellett egy nagyobb kompoziciót is küldött erre a kiállitásra. Lovak vannak itt is megfestve, természetesen, bravuros festötehnikával. *Csillag* Józsefet már régen figyelemmel kisérjük. Komoly, kiegyensulyozott, szinte azt lehet mondani, hogy céltudatos müvész, aki tájképeivel a járt-uton halad, de lassan-lassan be'ecsempészi a maga meglátásait, programtervezetét. *Csallóközi Farkas* Lőrinc ezuttal nagyon gyenge munkával szerepel; jóval erősebb nála, de nem eléggé kiforrt *Gajzágó* Sándor folyóparti részlete. Az elsők között kell megemlitenünk *Kiss Farkas* Imre, *Tóth Bartók* Jenő és *Pap* Domokos portréit. Mind a hárman naturalisták és ami a fő, vérbeli arcképfestők. Csupa derü, fantázia jellemzi a kecskeméti müvésztelep egyik tagját. *Prohászka* Józsefet, biztos ecsetkezelés és jó témaválasztás ifj. *Gaár* Vilmost, mély liraiasság *Takách* Jenőt és *Návay* Aurélt. Felfogásban nagyon jó irányt választott *Gulyás* Sándor és *Gajzágó* Sándor, szép sikerre tarthat igényt *R. Istvánffy* Gabriella, aki egy bivalycsordát festett meg, érdekes naturalizmussal A régebbi, már ismert piktorok közül: *Kézdi Kovács* László, *Tamássy* Miklós, *Wagner* Géza és *Bundssuch* Ottó, az ujabbak közül: *Mágócsy* Etel, *Olaszi* Sándor, *Darvassy*, *Radnay* József, *Gyenes* Lajos, *Páldy* Zoltán és *Bayer* Ágost érdemelnek méltó elismerést.

A szoboranyag meglehetősen kevés. *Tóth* Erzsébet, *Wesselényiné* és *Sóváry* János munkáit kell itt kiemelni.

Dékány András

Fémöntöde, rézáru és [illegible]

Készit: **fürdőszoba** és **egészségügyi berendezéseket, gyepöntözőket, bor- és sörcsapokat** és **szivattyukat.**

x **Ébner keztyü olcsó és mégis jó!** Ezt vallja minden vásárló. Mig a készlet tart, hat pengőért vehet bőrkesztyüt. V., Lipót-körut 18.; II., Zsigmond-utca 22.

x **Pilavin-fürdőtől** vidám és friss lesz.

Bizalom dolga használt vagy uj tüzmentes pénz- és okmányszekrények bevásárlása. Forduljon tehát az 1883-ban alapitott **budapesti Pénzszekrény gyári raktárához,** azelőtt Bálvány-utca 6, **most** Erzsébet-tér 15a. Telefon: Automata 803—32.

x **Őszi lakásrendezéssel** kapcsolatban felhivjuk t. olvasóink figyelmét Schillinger Béla szőnyegnagyáruház (Teréz-körut 15.) lapunk mai számában megjelent hirdetésére. Schillinger Béla a cég tulajdonosa, keleti bevásárlási utjáról hazaérkezett s ugyszólván a világ legjobb és legszebb szőnyegeit szerezte meg. Árai oly rendkivül olcsók, hogy mindenki a saját érdeke ellen vét, ha mégis silány minőségüt vesz.

Akármerre járok, HOFFER-bundát látok!

HOFFER PONGRÁC képz. szücsmester
Eskü-ut 6. Telefon: Aut. 877—82.
Kedvező fizetési feltételek. Belépőkölcsönzés alkalomra.

x **Saját pénzének ellensége** a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, ha szőnyeg, függöny, terítő, takaró, vagy bármely e szakmába vágó cikkeket vásárol, mielőtt ajánlatot kérne, személyesen meggyőződést szerezne arról, hogy ezen cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása a ma már országszerte jó hirnévről ismert Grünfeld Testvérek szőnyegnagykereskedő-cég, Bálvány-utca 4., ahol kicsinyben is nagybani árakon vásárolhat.

Dr. KAJDACSY szakorvos
rendel 10-4 és 7-8-ig
József-körut 2. szám. férfi és női betegeknek

x **Gerő Márton** (Király-utca 22.) divatáruház mai hirdetését mindenki olvassa el, a kabátvásárlás előtt ne mulassza el senki a céget felkeresni.

x **Gyermekkocsik, vasbutorok, paplanok, matracok** igen jutányos beszerzésére Hochmann Lajos cég, VII., Erzsébet-körut 7. alatt most nyilt uj helyiségében rendkivüli alkalom kinálkozik.

Karátsonyi-palotánál, Vérmezőre nyiló kettő-, három-, négy-, esetleg hat-, hét-, kilencszobás

nagykomfortos urilakások

békebeli tágas méretekkel, dupla komforttal, kertes magánpalotában **KIADÓK.** Cim: Tauber, Karátsonyi-utca 3—5. Csak délután 3—5 között.

László Fülöp

8.O.U.933.V.28.

8 ÓRAI ÚJSÁG 933. V. 28

Előkelő közönség jelenlétében a kormányzó nyitotta meg a magyar művészeti sorsjáték kiállítását

A főnyeremény egy László Fülöp-festmény

(Saját tudósítónktól.) Díszes külsőségek között ma délben nyílt meg a Nemzeti Szalonban a Magyar Művészeti Sorsjáték Kiállítás, amelynek jövedelmét az inséges magyar művészek felsegélyezésére fordítják. *Horthy* Miklós kormányzó személyesen nyitotta meg a kiállítást, nagy és előkelő közönség jelenlétében.

Már tizenkét óra előtt gyülekeztek az előkelőségek.

Legelőször lady *Chilston*, az angol követ felesége, a művészeti sorsjáték megteremtője érkezett férjével, Chilston angol követtel, majd egymásután érkeztek az előkelőségek. A diplomáciai kar tagjai közül *D'Avignon* belga követ, báró *Schoen* német, *Grigorcea* román követ, *Maycas* spanyol ügyvivő vettek részt a megnyitón és az előkelő közönség soraiban ott voltak a rendezőbizottság tagjai teljes számban. *Petri* Pál államtitkár, *Kertész* K. Róbert államtitkár, *Kertész* K. Róbertné, gróf *Széchenyi* Károly, *Bethlen* Margit grófnő, *Ravasz* László, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Liber* Endre, *Némethy* Károly, *Zala* György, *Szentgyörgyi* István, P. *Márkus* Emma, ifj. báró *Wlassics* Gyula, *Lechner* Jenő, *Horvay* János, gróf *Károlyi* György, *Buzáth* János, *Karácsonyi* Jenő gróf, *Grosz* Emil professzor, *Hubay* Jenő és felesége.

Pontban 12 órakor a közönség félkört formált a teremben. *Megérkezett Horthy Miklós kormányzó a feleségével.* A kormányzót a bejáratnál *Petri* Pál államtitkár és *Ugron* Gábor fogadták. Néhány üdvözlő szó után a kormányzó Lady *Chilston*, *Petri* Pál és *Ugron* Gábor kíséretében azonnal a képek megszemlélésére indult.

Első útja *László* Fülöp pompás ajándéka *„Spanyol táncosnő"* című festményhez vezetett, majd *sorra járta az összes termeket és a legnagyobb figyelemmel szemlélte a kiállítás gazdag anyagát.*

A művészeti sorsjátékra *350 darab festményt, szobrot, metszetet, kerámiai munkát adományoztak*, köztük igen nagy értékeket képviselő műtárgyakat. *A kormányzó és felesége hosszabb ideig tartózkodtak a kiállításon* és mindent alaposan megszemléltek.

...om tá

28. Vasárnap

RA

Főszerkesztő
NADÁNYI EMI

Affér a raguzai Pen-k
magyar delegációja

László Fülöp

P.H. 930 IX/21.

— **A Független Művészek tárlata** október 5-én nyilik meg a Nemzeti Szalonban. Külön eseménye lesz a tárlatnak László Fülöp pompás képmása Ripka Ferenc polgármesterről, melyet nemrég festett Londonban. A Független Művészek Társasága ez év folyamán hatvan elismert mesterrel szaporodott s így őszi nagy tárlata magas szinvonalu lesz. Kiosztásra kerül ezuttal a Lord Rothermere- és a László Fülöp-aranyérem, két nagy ezüstérem, három pénzdij és elismerő oklevél. A kiállitásra szánt képek hétfőn és kedden küldhetők be a Nemzeti Szalonba.

P.H.930.IX.21.

László Fülöp

— Junius 11-én huzzák ki a Magyar Művészeti Sorsjáték nyereményeit. A *Hóman* Bálint dr., kultuszminiszter elnöklete alatt álló magyar művészeti sorsjáték művészeti anyagát a Nemzeti Szalonban kiállitják. A kiállitást május 27-én *Horthy* Miklós kormányzó ünnepélyesen nyitja meg. Művészetpártoló körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg a kiállitás iránt, amelyen jeles művészeink festményei, akvarelljei, karcok és rajzok, plasztikai müvek és válogatott iparmüvészeti termékek kerülnek bemutatásra és sorsolársa. A sorsjáték huzása junius 11-én lesz. Főnyeremény egy *László* Fülöp-festmény. Összesen 350 műtárgy kerül kisorsolásra 40.000 pengőt meghaladó értékben.

N.U. 933.V.20.

László Fülöp

— **A Független Művészek Társaságának kiállítása.** A Független Művészek Társasága nagy őszi tárlatát október 5-én, délelőtt nyitja meg a Nemzeti Szalonban. A kiállításon *László Fülöp* Ripka Ferenc főpolgármester portréjával szerepel. Kiállítanak *Kézdy-Kovács László* és *Elemér, Gyenes Lajos, Kiss Farkas Imre, Prochaska Gimes Lajos, Gaál Ferenc, Udvardy Pál, Gulyás Sándor,* dr. *Kunffy Lajos, Vitéz Mátyás, Papp Domokos,* ifj. *Gaál Vilmos, Viski János, Cs. Farkas Lőrinc, Náray Aurél, Tóth Bartók Jenő, Záhonyi, Pankotai Farkas Béla, Horváth Endre, Istók János, Endrey Sándor, Zierlich Rezső* festő- és szobrászművészek.

P.H.930.X.2.

László Fülöp halála

László Fülöp

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban.)

London, nov. 23. Az angol sajtó és művészvilág megilletődéssel hajtja meg az elismerés és a gyász lobogóját a pápák, császárok, királyok, diktátorok és szépasszonyok ünnepelt festőjének, lombosi *László Fülöpnek* ravatala előtt, akinek kezéből éppen akkor hullott ki az ecset, midőn *VI. György* királyt kellett volna a királyi állatorvosi főiskola uj palotája számára megfestenie.

A lapok hosszu cikkekben méltatják *László Fülöp* művészetét is.

A *Times* irja többek között a következőket:

László Fülöp azzal a ritka művészi adománnyal volt megáldva, hogy tudta, miként kell a vásznat kitölteni. A kivitel virtuóz könnyedsége jellemezte alkotásait és különösen erőteljesen tudta kifejezésre juttatni modellje egyéniségét és környezetét. *Mint ember rendkivül kedvelt és népszerü, kitünő társaljó és tehetséges szakiró is volt.*

A *Daily Telegraph* kiemeli, hogy *Munkácsy* mesterműve, „Krisztus Pilátus előtt" inditotta meg művészi pályáját. *Sikerei és teljesitményei valósággal káprázatosak voltak,* de csodálatos termékenysége mellett mindig fenntartotta művészete magas szinvonalát.

Anglia legnagyobb élő festőművészei szintén megilletődött hangu nyilatkozatokban bucsuznak László Fülöptől.

Sir *Jones Lawery* azt mondja nyilatkozatában hogy *korunk egyik arcképfestőjét sem ismerték az egész világon olyan széles körökben, mint László Fülöpöt.* Igazi modern udvari festő volt. Rengeteg kitüntetései is bizonyitják, milyen nagyra becsülték Európa összes uralkodói.

Frank Salisbury, Anglia legnagyobb történelmi festője (ő örökitette meg V. György ezüstjubileumának allegórikus képét és VI. György koronázási jelenetét), nyilatkozatában kijelentette, hogy *László Fülöp halálával a világ egy életerős, szeretetreméltó egyéniséget veszitett el,* de az idő határai nem foszthatják meg a világot egy nagy művésztől. *László Fülöp művészete örökké fog élni.* A történelmi korszakok folyamán nagyon kevés művész gazdagitotta ilyen sok és nemes kinccsel nemzedéke művészetét.

Gerald Brocklehurst a következőket mondotta:

— László Fülöpnek rendkivül éles szeme volt a jellemfestéshez. *Pályája élete közepe felé ért delelőjére.*

A kormányzói pár részvéte

A kormányzó *László Fülöp* özvegyéhez a következő táviratot intézte:

„Őszinte sajnálattal értesültem férjének, a magyar föld kiváló szülöttjének elhunytáról, akinek kimagasló művészi alkotóerejét az egész világ elismerte és méltányolta. Átérezve a nagy veszteséget, feleségemmel együtt legbensőbb részvétünket fejezem ki. *Horthy.*"

A magyar kormány és Budapest főpolgármesterének részvéte

Röder Vilmos, a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával megbizott honvédelmi miniszter László Fülöp özvegyéhez a következő részvéttáviratot intézte:

„*László Fülöpnek,* a kiváló művésznek halála mindnyájunkat mélyen megrenditett, mert benne a XX. század festőművészetének egészen kivételes tehetségü reprezentánsa távozott az élők sorából. Fogadja Nagyságos Asszony és a gyászoló család minden egyes tagja mély bánatában ugy a magam, mint a magyar kormány nevében őszintén átérzett igaz részvétem kifejezését".

Dr. *Karafiáth Jenő,* Budapest főpolgármestere is meleghangu részvéttáviratot intézett *László Fülöp* özvegyéhez.

László Fülöp három képe

Nappali szobámban három kép függ: az apámé, a férjemé és a saját képmásom. Mind a három ugyanazon kéz műve: László Fülöpé. Mind a három ajándék. A festő ajándéka nekem. Hogy miért adta, azt akarom most itt elmondani.

Sok esztendő előtt, nem emlékszem pontosan az évszámra, de abban az időben volt, ugy a huszas évek elején, amikor férjem, Bethlen István, akkori miniszterelnök, Angliában járt, hogy kölcsönt szerezzen az ország számára, László Fülöp felkereste őt londoni szállodájában és felszólította, jöjjön el hozzá, szeretné lefesteni. Sok dolga volt akkoriban férjemnek, tárgyalások, megbeszélések, meghivások, rövid is volt az idő, melyet Angliában töltött, de akit László Fülöp kivánt lefesteni, az ugy érezte, hogy nem mondhat nemet, igy abban állapodtak meg, hogy reggelenként nyolctól kilencig fog neki modellt ülni, bár mellékesen torokgyulladása és egyéb bajai is voltak. A kép kitünően sikerült, csak persze kissé betegen és fáradtan fest rajta, ami nem is csoda az elmondott előzmények után.

László Fülöpnek az volt a szokása, hogy miközben festett, ugyszólván folyton beszélgetett modelljével, hogy annak arckifejezése meredtté ne váljék. Igy azután csevegés közben megemlitette, hogy férjem nem az első Bethlen, akit ő lefest. Volt már egyszer egy Bethlen András nevü modellje — oh! az igen nevezetes kép volt az ő számára, mert *az volt első hivatalos megrendelése az állam részéről.* A földmivelési minisztérium számára rendelték, melynek akkori vezetője volt. Emlékszik jól reá, sőt két kis lányára is, akiket az anyjuk (be szép asszony volt!) egyszer elhozott, hogy papájuk készülő képét megnézzék. Hosszucopfos, eleven kis barnahaju lányok voltak, vajjon mi lett belőlük?

Férjem azt felelte erre, hogy azt egészen pontosan megmondhatja: az egyikük tudniillik az ő felesége. László Fülöp igen megörült ennek a hirnek és azt mondta, hogy ugy hiszi, van is neki régi vásznai között egy vázlata apámról, majd utánanéz, mert bizonyára örülnék, ha elküldené nekem. Másnapra már ott is volt a kép, melyet férjem utóbb el is hozott. Mondanom sem kell, mennyire boldoggá tett az ajándék, melynek feje kisebb mint az originális, de teljesen ki van dolgozva és rendkivül hasonló, mig a test és a kezek csak hevenyészve vannak felvázolva. Érdekes, hogy még látszanak oldalt a faágak, melyek az eredeti vásznon, valami tájképen, voltak. Ugy látszik, nem sikerült a kép s a festő sajnálta eldobni a vásznat, tehát igy használta fel. Természetesen melegen megköszöntem levélben az ajándékot, amire ő roppant kedvesen felelt. Később aztán, mikor férjem képét szintén nekem ajándékozta, tovább folytatódott a levélváltás, ugyhogy mire néhány évvel később Magyarországra jött, hogy a kormányzót és férjemet, most már állami megrendelésre, a miniszterelnökség számára megfesse és személyesen is megismerkedtünk, a kölcsönös rokonszenv legrövidebb idő alatt meleg barátsággá fokozódott. Gyakran találkoztunk, mert sokszor áthivott, hogy beszélgessek férjemmel, miközben ő festi és egy ilyen alkalommal hirtelen rámnézett, pillanatig ecsetjével vonalat huzott a levegőben és aztán határozottan azt mondta nekem:

— Le fogom festeni.

Nem tagadom, ritkán esett bók ilyen jól, mint ez. Közben valami okból férjemnek meg kellett szakitani az ülést, igy azonnal nekiláttunk a póz kikeresésének. László azt mondta, hogy nem akar engem ülő helyzetben festeni, mert az nem illik a lényemhez, inkább ugy, mintha csak keresztülsietnék a szobán és közben visszanéznék. Legnagyobb csodálkozásomra ebből a célból leültetett, derekamat jobbra, nyakamat meg balra forditotta, ami rendkivül kényelmetlen helyzet, különösen hosszabb időre. Különféle színü sálok közül kiválasztott egy átlátszó kéket, azt rámboritotta, azután elkezdte a vázlatot lerögziteni. Hihetetlen gyorsasággal dolgozott, néhány lépést hátrálva, aztán szinte nekirohanva a képnek és tökéletes pontossággal odakanyaritva egy-egy ecsetvonást, ahová éppen kellett, ugyhogy másfél óra leforgása alatt nemcsak a körvonalak, de a hasonlóság is teljesen megvolt. (Azonkivül egy erőteljes és jól kifejlett nyakmerevedés is.) Ettől kezdve aztán csak fél- és háromnegyedórás üléseink voltak, amikor a kormányzó és férjem ülései között egy kis üres ideje maradt. Sokszor csak áttelefonált a kormányzóságról, ahol dolgozott:

— Jöjjön át hamar, a kormányzó urat félórára elhivták, addig haladhatunk kissé.

Magamra kaptam kalapot, kabátot és átszaladtam Közel laktunk, egyszeriben ott voltam. Utólagosan kiszámitottam, hogy egészben éppen hat órát dolgozott a képemen. Hihetetlenül kevés idő egy mellképre. És milyen gyönyörüen van megcsinálva! Sok érdekes dolgot beszélt nekem az ülések alatt, magáról, munkájáról, családjáról, Angliáról és régi, soha el nem felejtett hazájáról, Magyarországról. Mindent megkapott odaát, amit ember és művész megkaphatott: hirt, dicsőséget, megbecsülést, vagyont, családi boldogságot, de azért mégis, titkos nosztalgiával folyton csak idefigyelt, ez volt neki fontos, ennek a kis szomoru, megcsonkitott országnak, szülőföldjének, Magyarországnak gáncsa fájt és ennek dicsérete, elismerése után áhitozott. Angol honpolgár volt, mert ott lakott, felesége angol leány volt és odakötötte foglalkozása. De szivében magyar volt, jó, hűséges, igaz magyar. Erről kezeskedhetem. Jó magyar és jó ember. Nyugodjék békében, ott a messzi idegenben...

Bethlen Margit.

László Fülöp és a Pesti Hirlap

— Személyes emlékek —

László Fülöpnek és a *Pesti Hirlapnak* kapcsolatai hét év előtt kezdődtek. A mester akkor nemrégiben festette meg történelmi jelentőségü Horthy Miklós-arcképét. Dr. *Légrády Ottó* főszerkesztő kezdeményezésére sürgönyben kérdeztük meg, megengedi-e szinesen közölni a képet. „*Certainly yes*" (Hogyne!), volt a rövid válasz, amely tartós barátságot alapozott meg egyfelől László Fülöp, másfelől a *Pesti Hirlap*, személyszerint dr. Légrády Ottó között.

Következett a második kapocs. A londoni *The Studio*, a legelőkelőbb művészeti folyóirat László Fülöpöt kérte meg egy az arcképfestés szellemi technikáját tárgyaló mü alapjának megvetésére. *Ez ugy ment végbe, hogy László Fülöp három napon összesen kilenc óra alatt megfestett egy arcképet, amiről 140 fényképfölvétel és egy esztétikai riport készült.* László Fülöp, amiközben a képen dolgozott, részletesen elmondta, hogy tulajdonképen mit művel. Ennek alapján jelent meg a „*Hogyan fest arcképet László Fülöp*" cimü mü angol nyelven. *Hogy ez a mü magyar közkönyvtárak és muzeumok utján közkinccsé válhassék hazánkban is, dr. Légrády Ottó azt velem leforditattta, korlátolt példányszámban kiadta és a mester iránti tisztelete jeléül ajándékképen felajánlotta az emlitett közintézményeknek* és a magyar társadalom kitünőségeinek.

A harmadik kapcsolat néhai *Lenkey Gusztávot,* a Pesti Hirlap kedves emlékü felelős szerkesztőjét juttatja eszünkbe. A szerkesztőség régi vágya volt, hogy a lap ötvenéves jubileuma alkalmából megfesteti dr. Légrády Ottó arcképét. Lenkey bevont engem bizalmába. Ki legyen a festő? Egymásra néztünk és egyszerre mondtuk: *László Fülöp!*

Természetesen nemcsak László Fülöpöt kellett megkérni a festésre, hanem dr. Légrády Ottót is az ülésre. Amikor ezt szóba akartam hozni, Légrády Ottó megelőzött: ő *Herczeg Ferenc arcképét* szeretné megfestetni a mesterrel.

1935 március első felében voltunk. László Fülöp éppen befejezte *Horthy Miklós* kormányzó (második) arcképét és feleségével együtt a kormányzó páholyában nézte végig a Nemzeti Szinház előadását. Kezdeményezésemre az arcképekben érdekelt „felek" az előadás után baráti vacsorán találkoztak.

Szinte pillanatok alatt megvolt a megbeszélés. László Fülöp egészen felvillanyozódott, amikor kedves barátainak megfestéséről volt szó:

— Egyszerü a dolog — mondta —, eljöttök hozzám Londonba... Vagy Párizsba, az közelebb van... Gramont herceg palotájában van mütermem, tetszeni fog nektek...

László Fülöpnek ez az időszak volt a legzsufoltabb esztendeje. De mindenáron meg akarta festeni barátai arcképét, amit természetesen mi is sürgettünk. 1936 január 27-én váratlanul a következő sürgönyt kaptam:

— *Passing through Budapest in Orient Express wednesday evening 29-th arriving 9.20 please meet me for twenty minutes conversation. Kindly keep private. Fülöp.* (Budapesten a keleti expresszel átutaztomban szerdán, 29-én este 9.20-kor légy szives velem husz percnyi beszélgetésre találkozni; ne szólj róla senkinek. Fülöp.)

Ekkor volt László Fülöp utoljára szülővárosában. Erről az átutazásáról s rövid budapesti tartózkodásáról mindmostanig senki sem tudott. A mester innen Keletre ment, a Szentföldre s onnan Spanyolországon át haza. *A husz percet arra szánta, hogy megbeszéljük a Herczeg- és Légrády-portrékat.* Abban maradtunk, hogy ő jön Magyarországba egy vidéki kastélyba dr. Légrády Ottó vendégeként. Az időpontot majd megbeszéljük . . .

Mult az idő és elérkezett 1936 augusztus közepének az a napja, amikor László Fülöp első szivrohamát kapta. A szép tervekről szó sem lehetett. De mégis! Jó hirek érkeztek a francia Rivieráról.

1936 Szilveszter napján meglátogattam László Fülöpöt Sain-Jean-Cap-Ferrat-ban, a Les Brises nevü kis palotában. Narancs- és grape-fruit-fák között fogadott, nagyon kimélte még magát, de nagyon bizakodó volt.

— *Tudod mit eszeltem ki?* — mondta. — *Elmennék Budapestre nyáron Légrády Ottó barátom zugligeti kertjébe, ha ott részemre deszkából egy mütermet tákoltatna össze. Nekem ehhez megvannak a magam pontos, kipróbált terveim.*

Boldogan közöltem ezt a gondolatot dr. Légrádyval, aki azt azonnal magáévá tette. Vártuk László Fülöpöt, vártuk legalább a terveket. De László Fülöp már nem volt a régi friss ember. A koronázásra készült. Képeket kellett megfestenie, amelyek elől nem tudott, de nem is akart kitérni: a canterburyi hercegérseket, Csicsibu japán herceget, a connaughti herceget...

Fizikai lehetetlenség volt elmozdulnia szigethazájából. Ekkor felmerült az a gondolat, hogy Légrády Ottó, Kornis Gyula s az én társaságomban elmegy Angliába László Fülöphöz. Sajnos, a Pesti Hirlap főszerkesztőjét halaszthatatlan teendői nem engedték el ily hosszu utra. A mester fejét csóválta:

— Nézzétek — mondta —, milyen kényelmesen és családiasan élünk itt ebben a nagy falusi házban. (Kastély volt.) Télen ép ilyen jó helyen fogok lakni a Rivierán. Az közelebb van Budapesthez. Oda fogom elhivni Herczeget és Légrádyt. Oda biztosan el fognak jönni!

Ujabb baráti levelezés kezdődött meg, *amelynek folyamán a két jóbarát végül valóban megegyezett.* Légrády Ottó le fog menni a Rivierára és ugy fogják intézni a dolgot, hogy Herczeg Ferencet is odakapják... Október 28-án kelt az erről szóló levél. Sajnos, már nem László Fülöp irta a következő levelet, amely egy ujabb sulyos szivrohamról számolt be. Megszakadt a baráti levelezés s helyükbe a kegyelet virágai kerültek.

Siklóssy László.

Delbos útja Varsóba, Bukarestbe, Belgrádba és Prágába

Párizs, nov. 23. Ma közzétették Delbos külügyiniszter küszöbön álló külföldi utjának részletes rogramját. A külügyminiszter december 2-án a reggeli vonattal *Varsóba* utazik és december 3-án délután érkezik a lengyel fővárosba. Varsóból december án este *Krakóba*, majd december 7-én *Bukarestbe* azik a francia államférfi, aki december 8-án reggel kezik meg a román fővárosba. December 11-én délőtt *Szabadkára* utazik a francia külügyminiszter, ajd néhány órai szabadkai tartózkodás után folytja útját *Belgrádba*; december 14-én este Belgrádól *Prágába* utazik Delbos és december 18-án indul za Párizsba, ahová december 19-én délelőtt érezik meg.

Bérenger szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, az *Agence Economique et Financiere* habjain Delbos külügyminiszter küszöbön álló utjáról többi között ezeket irja: „Delbos külföldi utjának lja több fontos kérdés tisztázása. E kérdések során többi között a következő szerepel: *Mit tenne Románia és Jugoszlávia a Csehszlovákia körül támadó szály esetében és milyen magatartást tanusitana nglia ebben az esetben.*" Bérenger megállapitja, gy *a szerződések hálózata nem egyszerüsitette, ham még bonyolultabbá tette az európai helyzetet.*

Még nem döntöttek a Ferenc József-hid átépitésének ügyében

Az a hir terjedt el, hogy a *Ferenc József-hidat* cember elsején elzárják és csak a villamos és gyagforgalmat engedélyezik. Ebben az ügyben kérdést éztünk a *kereskedelmi és közlekedési minisztériumz*, ahonnan azt a felvilágositást kaptuk, hogy *a hid burkolatának kijavitása, valamint a villamossinek zépre helyezése ügyében a tárgyalások még folyk, azonban a minisztérium szakközegei a Pesti Hirc cikkei alapján is ujabb megfontolás tárgyává tette az elzárás kérdését.*

A hivatalos szakértők véleménye szerint a kocsirgalom több havi betiltása nem bénitja meg a fős kocsiforgalmát, miután a villamosok az átépis egész tartama alatt változatlanul továbbra is közkednek és igy a nagyközönség többsége a hid elrása következtében nem kerül hátrányos helyzetbe. *tervek szerint a hid átépitési munkálatait áprilisn befejezik.*

A villamossinek középre helyezése *háromszázezer* ngő költséget jelent, anélkül, hogy akár a villamos, gy a közuti forgalmat megjavitaná, illetőleg gyorbá tenné. *A hidjavitási munkálatoknak mostani onyolitása egyáltalában nem időszerü, mert a Marhid átépitésénél is tapasztaltuk, hogy a munkálak időpontját félévvel tullépték.* Igy nem valószinü, gy egy esős ősz, hideg tél és a bizonytalan időrásban bővelkedő tavaszi évszak alatt a javitási, etőleg sin átépitési munkálatokat áprilisra be tudk fejezni. *A jövő évi várható nagy idegenforgalmat m szabad akadályozni egy félig kész vagy lezárt ldal.*

— Édesanyám? Énnekem nagyon szép, de a nta mindig szidja, mikor kiér az utcára, mert esanyám drágán foltozza a ruháját, azt mondja.
— Ki mondja?
— A sánta.
— Anyádnak?
— Annak.
— Hogy mondja neki?
— Ugy, hogy vén szipirtyó, égetni való boszorny.
— Anyád?
— Az.
— Akkor tudod mit mondok neked? Azt mondm, hogy örömömben én most leguggolok a földre, meg gyere ide és csókold meg a képem, mind két oldalán.
— Minek csókoljam meg?
— Azért, mert az előbb a fejedre akartam ütni ootommal, aztán el akartam indulni egyenesen a en, a Tisza felé, de most ide guggolok és azt ndom, csókolj meg jó erősen, mert különben, hazaérünk, csakugyan pofonverlek.
A gyerek oda ment, megcsókolta a koldus két

Romániában elkeseredett választási harc kezdődött

A nemzeti parasztpárt ismét Maniu Gyulát választotta meg elnökévé

Miután az uj Tatarescu-kormány feloszlatta a parlamentet, egész Romániában a leghevesebb választási agitáció kezdődött. Románia mindig a szélsőséges politikai szenvedélyek hazája volt, de ilyen belső politikai háboruság régen dult az országban, mint a mostani kormányválságot megelőzően és most a választási hadjárat megindulása után. Itt is két irányzat mérkőzik egymással: a demokratikus és a totalitásos irányzat. Az előbbit a kormányon lévő szabadelvü párt és a nemzeti parasztpárt képviseli, a totalitásos törekvéseknek pedig *Vajda-Vojvoda Sándor* volt miniszterelnök és *Goga Oktávián* volt belügyminiszter a zászlóvivői.

A most feloszlatott román parlament 13 különböző pártra és csoportra oszlott. A képviselőház 387 képviselőből, a szenátus 252 szenátorból áll. Az ugynevezett *nemzeti szabadelvü pártnak*, amely továbbra is hatalmon maradt, a feloszlatott képviselőházban 190 tagja volt. Románia második legtekintélyesebb politikai pártja: a nemzeti parasztpárt, amely most ismét *Maniu Gyulát* választotta meg elnökévé; ez a párt a feloszlatott parlamentben harminc mandátumra tett szert a négy évvel ezelőtti választásokon. *Goga* erősen nemzeti szocialista szellemü pártja husz mandátumra támaszkodott, a vele csaknem azonos nézeteket valló *Vajda-Vojvoda Sándor* 19-re. A többi pártok legnagyobbrészt apró és jelentéktelen töredékek voltak Románia most véget érő parlamentjében.

A mostani kormánypárt liberális és demokratikus pártnak nevezi önmagát, ámde Romániában ezek a fogalmak a nyugateurópai hasonló fogalmakkal korántsem azonosak; inkább csak puszta elnevezések. A román pártok klikkek, amelyek egy-egy befolyásos, nagytekintélyü vezér köré csoportosulnak. Igy a román demokrácia is meglehetősen bizonytalan és szinte meghatározhatatlan valami és nem azt fogalmat jelöli, amelyet ez alatt Nyugat-Európában általában értenek. Az országnak kialakult szilárd közvéleménye egyáltalában nincs, s a román választások eddigi története azt mutatja, hogy még minden pártnak, amely a választások alatt kormányon volt, sikerült a szavazatok negyven százalékát megkapnia, ami azután lehetővé tette, hogy a román törvények szerint automatikusan a képviselőház mandátumainak körülbelül háromnegyedrészét elnyerje.

Két kormányrendelet az agitáció korlátozásáról

Bukarest, nov. 23. A választási harc mind a kormány, mind az ellenzék részéről egyre élesebb formákat ölt. A kormány igen éles hatalmi intézkedésekkel igyekszik gátat szabni az ellenzéki pártok választási agitációjának, mig az ellenzék a legkülönbözőbb hangzatos jelszavakkal próbál hatni a tömegekre. A nemzeti parasztpárt részéről még olyan felszólitások is hangzottak el, amelyeket ugy lehet értelmezni, mint *az adófizetések megtagadására szóló felhivást.*

A keddi nap folyamán a kormány *két rendeletet adott ki a választási agitáció korlátozásáról.* Az egyik rendelet kimondja, hogy az összes országutakat lezárják a tüntető jellegü csoportos felvonulások elől, *mig a második rendelet betiltja a jelenlegi kormányzati rendszert támadó nyomtatványok, röpcédulák és egyéb sajtótermékek postai szállitását,* egyuttal pedig felhatalmazza a hatóságokat arra, hogy idegen személyeket bármikor kiutasithassanak kerületükből.

A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága kedden a késő éjszakai órákig tanácskozott a helyzetről. A délelőtti ülésen, amelyen tudomásul vették Michalache lemondását és *ismét Maniu Gyulát választották a párt elnökévé, Maniu Gyula nagy beszédet mondott,* amelyben azt hangoztatta, hogy a román haza veszélyben van és a nemzeti parasztpártnak a legélesebb harcra kell felkészülnie. Maniu az uralkodóhoz is intézett néhány szót és arra kérte, ne higyje, hogy a nemzeti parasztpártban csökkent volna a dinasztia iránt érzett hüség. *A párt az alkotmányt védelmezi* és csak azokat az elemeket akarja eltávolitani az uralkodó környezetéből, akik egyéni érdekből hamis tanácsokkal látják el őt. *Rendkivül élesen támadta Maniu a Tatarescu-kormány külpolitikáját is* és kijelentette, hogy Romániának ma már egyetlen barátja sincs és uj barátokat sem sikerült szereznie. A kisebbségi kérdésről szólva, Maniu azt hangoztatta, hogy *a párt nem folytat harcot egyetlen kisebbség ellen sem, de feltétlenül biztositani akarja a román nép fejlődését.*

A végrehajtó bizottság ülésén egyébként nagy lelkesedéssel vették tudomásul, hogy a parasztpárttal szembenálló Vajda-féle nemzeti front egyik alvezére, *Hatieganu otthagyta Vajda-Vojvoda Sándort és bejelentette belépését a nemzeti parasztpártba.* Az utóbbi napokban sok magasrangu nyugdijas tiszt is csatlakozott a párthoz.

Politikai körökben elterjedt hirek szerint a kormány a legközelebbi napokban rendeletet ad ki, amelyben *kissé enyhiteni fogja a kivételes állapotról szóló határozatokat.* A rendelet kiadásával egyidejüleg hangoztatni fogja a kormány, hogy a kivételes állapot enyhitésének nincsen politikai jellege, hanem csak technikailag akarják lehetővé tenni a választások letonyolitását.

Chamberlain szerdán nyilatkozik az alsóházban Halifax lord németországi uljáról

London, nov. 23. Lord *Halifax* németországi tárgyalásainak részletei *szerdán válnak közismertekké a parlamentben. Chamberlain* miniszterelnök kedden bejelentette az alsóházban, hogy a szerdai ülésen beterjeszti a kormány részéről *megigért nyilatkozatot,* amely ismertetni fogja lord Halifax németországi utját és ottani tárgyalásai lefolyását.

Lord Halifax az alsóház ülését megelőzően a délelőtt folyamán részletesen beszámol tapasztalatairól a miniszertanácsnak. Első jelentését a lord már kedden délelőtt beterjesztette a király elnöklése mellett összeült koronatanácsnak, majd a koronatanács ülése után kihallgatáson volt *György* királynál, akit külön is tájékoztatott berlini és berchtesgadeni megbeszéléseiről.

Az angol közvélemény feszült érdeklődéssel várja Chamberlain miniszterelnök szerdai alsóházi beszédét, amely világosságot derit ezekre a németországi megbeszélésekre.

Nagy áresések a londoni tőzsdén

London, nov. 23. A londoni tőzsdének hétfőn fekete napja volt. Az árfolyamokban beállott veszteségeket a *Daily Express 500 millió font sterlingre becsüli és azt irja, hogy az 1929. évi tőzsdekatasztrófa óta nem volt ilyen bessz Londonban.*

Az árzuhanások okát a lap elsősorban *az amerikai tőzsdék tartós lanyhaságában látja,* hozzáteszi azonban, hogy nagy része volt a bessz kifejlődésében annak a körülménynek is, hogy *egyes angol papirok árfolyamát az utóbbi időben mesterségesen tulhajtották.* Ebből a szempontból talán még egészséges jelenségnek is lehet nevezni az árfolyamok visszatérését a természetes árszintre. A lap nyomatékkal hangsulyozza, hogy *a tőzsdei árzuhanásoknak semmiféle közvetlen vagy közvetett politikai oka nincsen.*

(Ez a nyomatékos hangsulyozás azzal a feltevéssel áll szembe, hogy lord Halifax berlini utja nem járt sikerrel.)

Kedden tovább estek az árfolyamok

A londoni tőzsdén kedden is továbbtartott a bessz. részvénypiacon is, a fixkamatozásu értékekben is tőzsde megnyitásától egészen zárlatig *állandóan esett az árfolyamok és csak az utótőzsdén állott be kisebb javulás.* Végeredményben azonban igy is *valamennyi vezető érték mélypontot ért el,* s több papir olyan alacsony árszinvonalra esett vissza, amilyenen már évek óta nem állott.

Londoni pénzügyi körökben teljesen értetlenül állnak szemben a besszel és *nem tudják megmagyarázni, mi az oka ennek a váratlan árzuhanásnak. A gazdasági helyzet a kereskedelem és ipar valamennyi területén javulóban van* s a részvénytársaságok az idén majdnem kivétel nélkül magasabb osztalékot fizettek, mint tavaly.

Angol-amerikai hitelrögzitő tárgyalások

New York, nov. 23. *Gibson* bankár, a Manufacturers Trust Co. vezetője és *Rovenski*, a Chase National Bank vezetője, Londonba utazott, hogy résztvegyen a december elején kezdődő *hitelrögzitő tárgyalásokon.* A tárgyalásokat, amelyek eddig minden egyes alkalommal Berlinben folytak, most tartják elsőizben az angol fővárosban, mert a német adósság fennmaradó részletének csekély voltára való tekintettel nem lenne többé értelme, ha az értekezletet Berlinben folytatnák le. *A Wall-Street köreiben százmillió dollárnál kevesebbre becsülik Németországnak az Egyesült Államokkal szemben még fennálló adósságát.*

MTI SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 29

DAILY NEWS
László Fülöp

1021

PHILIP DE LASZLO

Anglo-Hungarian painter in footsteps of 18th-c portraitists

There have been many Hungarian contributions to the palette of British arts and sciences, to mention only a few: film director Sir Alexander Korda, composer Miklós Rózsa, writers Paul and George Tábori, economists Lord Káldor and Lord Balogh, 1970 Nobel Prize winner physicist Dénes Gábor.

This nation's best-known contribution to the broad spectrum of British painting was László Fülöp, or Philip de Laszlo as he called himself after settling in Britain, almost exactly 75 years ago. Born in Budapest in 1869, he died at Hampstead, England, in 1937. He started his studies in Budapest under the hands of major painters of the period, Bertalan Székely and Károly Lotz. He then moved to Munich, and at the Academy of that German city he came under the influence of French painter Jules Bastien Lepage, noted for his delicate tonality, and painted genre pictures in that idiom. He then proceeded to Paris, and was influenced by the art of Jules-Joseph Lefebvre and Benjamin Constant.

Attracting attention and increasingly appreciated for virtuoso technique and finished character portrayal, he soon became very successful and built up an international reputation that sent fleets of elegant clients to his studio. He painted the portraits of emperors and kings, US presidents, Popes, eminent men and women of his period.

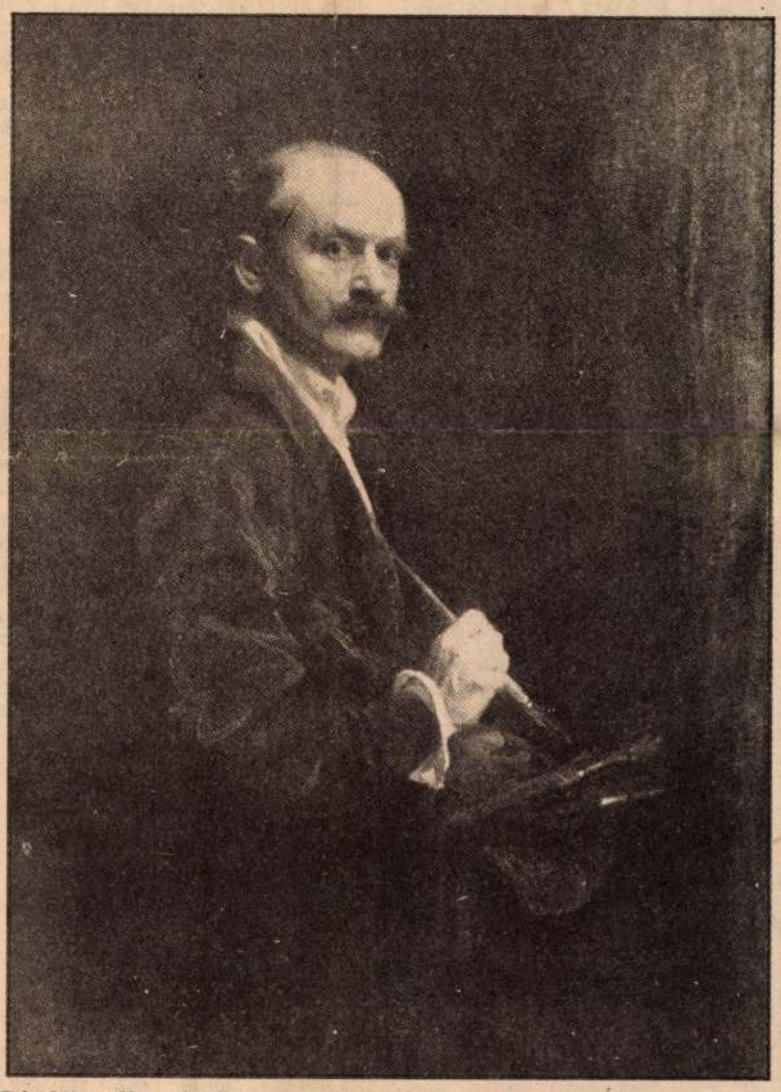

László's self-portrait in the Uffizi Gallery of Florence, 1911

Miss Olive Trouton, 1910

As an artist he was never intoxicated by the éclat of his success. Especially after settling in London (he finally became a naturalized British citizen in 1914), he consciously followed in footsteps of the great 18th-century British portrait painters, and his work also showed valeurs stemming from the Van Dyck tradition. He recorded in a masterly manner the air and expression of a particular sitter, and summed up personality with honesty as well as with power. His portraits are captivating impressions of character type, presented in harmonious colours, often with the Raeburn touch in the directness and boldness of portrayal. His work is tinged with an element of sentimentality when committing portraits of a beautiful woman, or a charming girl, to canvas.

He won gold medals at the Paris Salon of 1899 and 1900. His major exhibitions were held in Berlin 1897 and 1900, London and Budapest 1907, New York and Budapest 1925, London 1927 and 1929, Paris 1931.

— ta —

Turkey military leaders legalize their actions

Ankara, Oct. 28 (Reuter/AP) — Turkey's military rulers declared Monday that any decisions they made were automatically constitutional, formalizing their legal position following the September 12 coup.

A seven-point law signed into effect by general Kenan Evren, head of state and president of the five-man National Security Council, ruled there could be no legal claims that decisions by the junta were unconstitutional. Equally there could be no appeal against decrees issued by the cabinet appointed last month under the aegis of the junta and composed of military men and civilians.

The generals declared that any decisions they took would override the constitution or existing laws, becoming amendments to them. But except where its provisions were overruled by their decisions, the 1961 constitution would remain in effect, they said.

Actions by the junta which have provoked some apprehension here have included an extension of martial law powers and approval of three death sentences on extremists which would previously have required ratification by parliament.

The new law, backdated to September 12, also formalizes the junta's assumption of the powers and authority of the old National Assembly, which it dissolved on taking power.

The military leaders have said they will appoint a constituent assembly which will ultimately approve a new constitution paving the way for a return to democratic rule. They have given no time-scale for this process, but general Evren has said the new constitution must be painstakingly drawn up, closing loopholes exploited by politicians.

The National Security Council also announced that political party buildings, closed down after the coup, could be physically re-opened. The law was aimed at allowing the caretaking and routine paperwork to be done and made it clear that all political activity was still forbidden.

Amman, Oct. 28 (Reuter/MTI) — A meeting of Arab ministers to draw up a common strategy before the forthcoming Arab summit conference in Amman opened Tuesday night.

Iraq's Foreign Minister Saadoun Hammadi and his Syrian opposite number Abdel-Halim Khaddam arrived Tuesday as part of the seven-member committee formed last July by Arab foreign and economy ministers to draw up a strategy against zionist aggression.

Foreign Ministers Prince Saud Al-Faisal of Saudi Arabia, Sheikh Sabah Al-Ahmed Al-Sabah of Kuwait, Algeria's Mohamed Seddik Benyahia and Jordan's Marwan Al-Qassem, and the Palestine Liberation Organization (PLO) political head, Farouk Kaddoumi, are the other delegates.

The projected 11th Arab summit conference, the first to be held in Amman and tentatively set for November 28, was originally due to discuss ways and means of boosting Arab economies and foster economic cooperation and coordination.

But there is speculation here that the Gulf War and inter-Arab differences could well dominate the deliberations of the kings and heads of state when they meet.

South Korea

President names legislative body

Seoul, Oct. 28 (AP) — In one of his first acts under South Korea's new constitution President Chun Doo-Hwan on Tuesday named 81 members to the nation's interim legislative body.

Officially called the legislative council for national security, the body is empowered by the constitution to enact laws until a new parliament convenes next July.

The national assembly and all political parties were dissolved Monday when the 131-article new constitution replaced the repressive 1972 "Yushin" constitution of the late President Park Chung-Hee.

However, the new council included 13 members of the assembly disbanded Monday—including five from the opposition New Democratic Party.

The body includes five former government party members, three former appointed lawmakers, and three other opposition-inclined political figures. Also named were ten former members of the military-dominated standing committee of the special committee for national security measures. Six are active military officers—five star-rank officers and one colonel.

The council will hold its first session Wednesday to elect a chairman and vice-chairmen.

One of its urgent task will be to write an ex-post facto law to purge politicians considered "conspicuously responsible for political and social corruption or chaos" as the New Charter demands.

It will also write a new law under which political activity, banned since May 17 under an expanded martial law decree, will be allowed to resume.

Assam blockade reimposed

New Delhi, Oct. 28 (Reuter) — Assamese militants, jubilant after organizing Monday's 24-hour general strike, pressed ahead Tuesday with their campaign against foreign immigrants and blocked forestry and other products leaving the northeastern Indian state.

The blockade on timber, bamboo, jute and sugarcane was reimposed Tuesday, three months after the militants lifted it as a peace gesture towards the government.

The agitators are also preventing Assam's crude oil production flowing to the rest of the country, in a blockade that has already cost India hundreds of million of dollars.

They say the immigrants are depriving local people of jobs and swamping native culture. Some 190 people have died in violent incidents since the agitation began in September last year.

The All-Assam Students' Union, which is spearheading the one-year-old agitation, "congratulated its supporters on Monday's strike" and said it hoped they would "continue the movement with the same vigour".

E TALKS

It said the two leaders exchanged views "sincerely, cordially and frankly" during their discussions Monday and Chinese phrasing which usually indicates differences of opinion.

Gen. Prem has said "the best way to solve the Kampuchean question is through a political settlement" and has called for efforts in the international community to this end.

ister Andreas Van Agt of the
g Tuesday and quickly sat down
r Zhao Ziyang on the full range
issues. Van Agt, the first Dutch
was welcomed formally in cere-
Hall of the People. **(AP)**

BACZAKÓ, SZALAI SCORE VICTORIES AT AMERICA CUP

WEIGHTLIFTING: Honolulu — Ota Zaremba, Czechoslovakia's 1980 Olympic gold medallist in

CHESS

Buenos Aires/Argentina — Denmark's Bent Larsen played to a draw with world champion Anatoly Karpov of the Soviet Union

Miguel Quinteros of Argentina and Vlastimil Hort of Czechoslovakia, and Fridrik Olafsson of Iceland and Walter Browne of the United States.

5 a, b. Friedrich Heinrich Füger, Die Musen der Tragödie und der Komödie und Orpheus in der Unterwelt, Entwürfe für Theatervorhänge; beide Residenzgalerie, Salzburg

91 × 69,5 cm. Angeblich ehemals bezeichnet *Ioan Holzer fecit 1739* oder „1730".
Literatur. Katalog der Galerie St. Lucas, Wien, Winter 1975/76, Nr. 28. – E. B a u m, Katalog des Österreichischen Barockmuseums im Unteren Belvedere in Wien, München 1980, Bd. 1, S. 250 ff., Nr. 149, Farbtafel.
1976 von der Österreichischen Galerie erworben, Inv. Nr. 6155.

FRIEDRICH KÖNIG (Wien 1857–1941)
Im Palast des Theseus, Theseus, Hippolyta und Gefolge als Zuschauer des Spiels von Pyramus und Thisbe; Tempera auf Leinwand, 173 × 138 cm; bezeichnet *Friedrich König 1907*. Aus einem Zyklus von ursprünglich acht Bildern zu Shakespeares „Ein Sommernachtstraum" (5. Akt, 1. Szene). Nach Angabe von Herrn Dr. Thomas Stonborough als Dekoration für den Speisesaal des ehemaligen Palais Wittgenstein, Wien IV, Argentinierstraße 16, geschaffen. Die sieben noch vorhandenen Gemälde 1974 als Einheit unter Denkmalschutz gestellt. Laut Ausstellungskatalog 1964 fehlte schon ein Bild (Abb. 7 a, 7 b).
Literatur. Katalog der CVI. Ausstellung der Vereinigung bildender Künstler, Wiener Secession, 1929 (gesamter Zyklus). – Ausstellungskatalog, Wien um 1900, Wien 1964, Nr. 59 a–g (sieben Bilder, mit Abbildung der oben genannten Szene). – Michael Papst, Antiquariat und Kunsthandlung, Katalog 4, Ausgewählte Bilder und Graphik des XX. Jhs., Nr. 42 (Farbabb. der oben genannten Szene). – Katalog, Wolfdietrich Hassfurther, Österreichische Kunst, 1880–1945, Verkaufsausstellung und Versteigerung in der Secession, Wien 1979, Nr. 167 (drei Szenen, 1. Akt, 1. Szene, farbig abgebildet).
Niederösterreichischer Privatbesitz.

Blick auf Grinzing, Öl auf Leinwand, 45 x 64 cm; signiert *Friedrich König 1918*.
Niederösterreichischer Privatbesitz

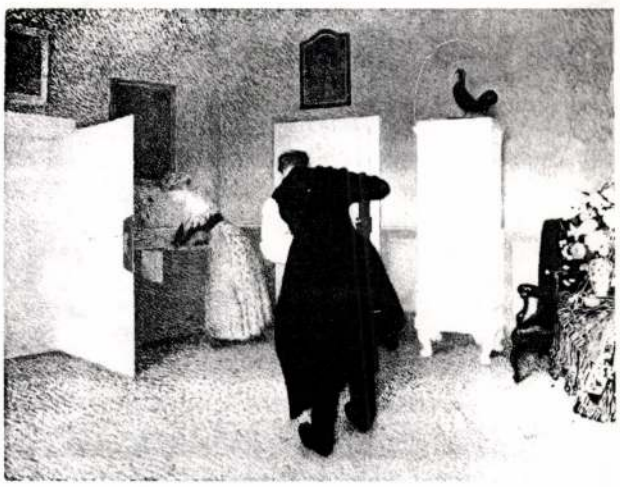

6. Walter Hampel, Interieur des Biedermeiers, Ölgemälde, um 1900; Österreichische Galerie

PHILIPP ALEXIUS LÁSZLÓ (Budapest 1869 – London 1937). Porträt des Leopold Graf Berchtold (1863–1942), Botschafter in London 1899, Botschafter in St. Petersburg 1906–1912, k. und k. Minister des Äußeren 1912–1915; Öl auf Leinwand, 145 × 113 cm; signiert *P. A. László, 1907, Vienne*. Inschrift: *Leopoldus Corsinus Comes Berchtold ab Ungarschitc Sacr. Imp. et Apost. Maj. Con. int. et orat. extr. et plenip. St. Petersb. Aetatis suae XXXIV.*
Literatur. H. H a n t s c h, Leopold Graf Berchtold, Grandseigneur und Staatsmann, Graz 1963, Abb.
Österreichischer Privatbesitz.

MAX LIEBERMANN (Berlin 1847–1935). Badende am Wannsee, Öl auf Holz, 34,5 × 50 cm; signiert *M. Liebermann*, um 1920. Seit 1910 besaß Liebermann am Wannsee ein Landhaus mit Atelier. Der Garten und die nähere Umgebung dieses Sommersitzes waren Lieblingsmotive Liebermanns, besonders in den Jahren während und nach dem Ersten Weltkrieg.

LÁSZLÓ Fülöp

ÖZKD 1984
Jg. 38 Heft 1/2.

86. **LÁSZLÓ FÜLÖP**
(Pest, 1869 – London, 1937)
Női képmás
Pasztell 30x35. Jelezve lent balra:
László Fülöp (Foltos) 30.000,-

85. Müvészeti Képaukció. Bp., 1991. aug.
BÁV

László Fülöp

AZ 1925-IK ÉVI

TAVASZI KIÁLLITÁS

ÉS

LÁSZLÓ FÜLÖP, MUNKÁCSY MIHÁLY,
PENTELEI MOLNAR JÁNOS, VALAMINT
PECZ SAMU ÉS HÜVÖS LÁSZLÓ
ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEINEK

TÁRGYMUTATÓJA

MÁJUS, JUNIUS

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

László Fülöp 1.)

Müncheni Akadémián tanul 1890-1892-ig
magyar állami ösztöndíjjal.
Munkácsyval találkozik Párisi studiójában
Székely Bertalan és Lotz Károlytól tanul.
A Müncheni Akadémiát elhagyva megfesti
mestere Alexander Liezen-Mayer portréját,
amely II. Lajos Bavaria királyától ezüstérmet
nyer és Münchenben kiállításra kerül.

„Ave Maria" c. festményét a magyar kormány vette meg és a Zeneakadémián lett kiállítva Budapesten 1894-1896-ban festett portréi keltettek feltűnést először külföldön:
„Gregorius bolgár arkimandrita" portréja, és „Daniela Grunelius" frankfurti bankár lányáé, amely Párisban lett kiállítva.
Czebrián Rózsa grófnő portréja (1895)
„Zách Felicián tragédiája"
„Wekerle Sándor" miniszterelnök portréja
"

László Fülöp 3.)

„Hohenlohe" német kancellár (1898)

„XIII. Leó pápa" (1900)

„Rampolla kardinális" (1900)

1907-ben Angliában telepszik le.

1912-ben harmadszor kérik fel Ferenc József portréjának megfestésére. Ekkor kap nemesi rangot.

1928-ban és 1935-ben Budapestre jön és mindkétszer megfesti Horthy Miklós portréját

The Hungarian Quarterly Vol. III. No. 4. 1937/38
(Siklóssy László)

László Fülöp MDK

1869-1937

"Kivilágos virradatig" című művével indult el a siker útján, de inkább valami egzotikummal, semmint a magyar valósággal keltve érdeklődést. Amikor Angliába ment, Karlovszky helyettesitette portrék készitésével.

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészet a XX. században. Bp. 1959. 11.1.

László, P. A. de [Fülöp] -1- MDK

1869-1937 magyar festő

Született Budapesten.
Hat éves korában kezdett rajzolni.
Mint gyermek jelentkezett a Nemzeti Színház Verne-előadás statisztériájában; a kapott pénzen rajzeszközöket vásárolt.

Siklóssy, Ladislas: P. A. de László.
The Hungarian Quarterly 1937. II 660.

László, P. A. de [Fülöp] -2- MDK

Még ezalkalommal megismer-
kedett Lehmann díszletfestő tanítványával,
és elhatározta, hogy ő is dísz-
letfestő lesz. 8 hónapon keresztül
tanul Lehmannál. Majd évek múl-
nak el. 17 éves korában az Ipar-
művészeti iskola növendéke; majd
a Drawing Masters' Training College-be
jár.

Sirlossy, Ladislas: P. A. de László.
The Hungarian Quarterly, 1937. II 661.

László, P. A. de [Fülöp] -3- MDK

Körben rajzolt egy jénylépés számára. 1890-92-ben osztöndíjas München-ben. Találkozik Munkácsy-val, akit Párisban látogat meg. München-ben eljegyzi ~~[illegible]~~ az ír Miss Lucy Guiness-t; 1892-ben el-hagyja az Akadémiát, ez alkalom-mal megfesti mestere Lieren-mayer portréját.

Siklóssy, Ladislas: P. A. de László. The Hungarian Quarterly 1937. II. 662.

László, P.A. de [Fülöp] - 4 - MDK

Ez a portré az Akadémia Kiállításán II Lajos, Bavaria királya aranyérmét nyeri el és Liesen-Mayer tanácsára a Glaspalastba kerül. Ekkor Latonai szolgálatának kell eleget tennie. Hazajön Magyarországra; egy Latonai vizsga eredményeként önkentes lesz a 32-es Infantry Regimentben.

Siklóssy, Ladislas: P.A. de László
The Hungarian Quarterly, 1937. II 66.2.0.

László, P. A. de [Fülöp] -5- MDK

1893-ban elhagyja a hadszeregetés teljes egészben a festésnek szentelt magát. Zsánerjeleneteket fest és egy spirituális tendenciájú „Ave Mariát" (megvette a magyar Tormány, és a Teneakadémiára Terült)

Sitzlóssy, Ladislas: P. A. de László The Hungarian Quarterly, 1937, II. 663. o.

László, P.A. de [Fülöp] -6- MDK

1894-96 - első portréi ideje, amelyek Tulföldön sikert arattak. (a bulgár Archimandrite Gregorius-ról és Daniela Grunelius-ról, egy frankfurti bankár lányáról Tésnültek.) Ez utóbbi nagy szenzációt keltett a párizi világtiállitáson.

Siklóssy, Ladislas: P.A. de László The Hungarian Quarterly, 1937. II. 663.

László, P. A. de [Fülöp] -7- MDK

1895-ben Roza Grebrián grófnő portré-
ját festi Budapesten, majd egy
történelmi kompozíciót Zách
Felicián-ról. Darnoson megfesti
Wekerle Sándor miniszterelnök
portréját.

Siklóssy, Ladislas: P. A. de László
The Hungarian Quarterly, 1937. II 663.

László, P. A. de [Fülöp] -8- MDK

Ellátják portrémegrendelésekkel. Németország és Magyarország Zárt osztja meg idejét. 1898-ban megfesti Hohenlohe, a német birodalom Zancellárjának portréját.

Sitzlóssy, Ladislas: P. A. de László. The Hungarian Quarterly, 1937 - II 683.

László, P. A. de [Fülöp] - 9 - MDK

1900 megfesti XIII Leo pápa és Rampolla kardinális portréját. Studiója Bpen a Palma-utcában volt, amelyet saját maga építtetett. Innen utazott 1900-ban Angliába, hogy jegyesét elvegye.

Siklóssy, Ladislas: P. A. de László
The Hungarian Quarterly 1937. II. 663.

László, P. A. de [Fülöp] -10- MDK

Sokat jár Külföldön, végül.
1907 ben Angliában telepsik le.
1912-ben megfesti Ferenc József
király-császár portréját;
ez alkalommal megkapja
a „lombosi" előnevet.

Siklóssy, Ladislas: P. A. de László.
The Hungarian Quarterly 1937. II. 664.o

László, P. A. de [Fülöp] – M – MDK

A világháború idején megrapta az angol állampolgárságot. 1928 ban és 35-ben néhány hetet Budapesten tölt. Erről (mindkét alkalommal) egy-egy portrét festett Horthy Miklós kormányzóról.

Lirlossy, Ladislas: P. A. de László. The Hungarian Quarterly, 1937 II. 665. o.

László, P. A. de [Fülöp] -12- MDK

Illusztrációk:

„Nehér Zeidés"
Wekerle Sándor portréja 1895
Northumberland grófnő"
portréja 1937

Sillóssy, Ladislas: P. A. de László.
The Hungarian Quarterly, 1937, II. 665.o.

AZ 1925-IK ÉVI

TAVASZI KIÁLLITÁS

ÉS

LÁSZLÓ FÜLÖP, MUNKÁCSY MIHÁLY,
PENTELEI MOLNÁR JÁNOS, VALAMINT
PECZ SAMU ÉS HÜVÖS LÁSZLÓ
ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEINEK

TÁRGYMUTATÓJA

MÁJUS, JUNIUS

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

Budapesti Hirlap nyomdája

ELŐSZÓ.

Május 1-én volt 25 esztendeje annak, hogy a magyar művészet örök büszkeségét, Munkácsy Mihályt e helyről örök pihenőjére kisértük. A Képzőművészeti Társulat kiállításán kezdte meg dicsőséges pályafutását és itt is fejezte be utolsó alkotásával, melyet néhány más művével együtt kegyeletünk és örök hálánk jeléül e szomorú évfordulón bemutatunk. Fenkölt lelke, soha el nem múló művészi nagysága keltse új életre nemzeti művészetünket és neve örök fáklya gyanánt világítson jövő törekvéseink útjain.

Művészi programmunkhoz híven folytatjuk a magyar képzőművészet kiválóinak bemutatását László Fülöp gyűjteményes kiállításával, egybegyűjtvén válogatott műveit melyekben művészi fejlődésének minden korszaka képviselve van. A tisztelet és elismerés adóját óhajtjuk leróni ezúttal személyisége és művészete iránt, melylyel a magyar képzőművészetnek fényes pályafutásán dicsőséget szerzett.

Pentelei Molnár János egybegyűjtött művészi alkotásaival siratjuk egy eredeti magyar tehetség korai elmúltát, aki rövid művészi pályafutása alatt is eltörölhetlen dicsőséget szerzett a magyar névnek.

Pecz Samu művészi dicsőségét örökemlékoszlop gyanánt őrzik azon alkotásai, melyekkel fejlődő fővárosunkat és hazánkat gazdagította.

Merítsen mindnyájuk eredményes művészi törekvéseiből buzdítást és követendő példát az utókor, amely neveiket örök időkig szeretni és tisztelni hivatva van.

Az igazgatóság.

A kiállítás festészeti anyagát rendezték: *Komáromi Kacz Endre* és *Kukán Géza;* a szobrászati anyagát: *Bory Jenő.*

Néhai Pecz Samu építész műveit összegyűjtötték és rendezték: *dr. Nagy Károly* műegyetemi r. tanár és *Rerrich Béla építész.* Életrajzát írta: *dr. Nagy Károly.*

ELADÁSI FELTÉTELEK.

Az *eladó művek* árai, a kiállítási termek ajtói mellett, vagy a termek sarkában vannak kifüggesztve. *A vásárlások közvetítését kizárólag a főtitkár végzi.* Azok a művek, melyeknek eladási ára nincsen kiírva, *nem eladók.* A vétel megkötésekor a vevő egy vásárlási nyilatkozatot köteles aláírni, amely föltétlen fizetésre kötelezi az aláírót, megállapított határidőn belül. A vételár egynegyedrésze a vásárlási nyilatkozat aláírásakor azonnal lefizetendő, a maradvány legkésőbb *négy nap alatt* a Társulat pénztárába készpénzben szolgáltatandó be, a törvényes forgalmi adóval együtt.

A kiállított és megvásárolt művek biztosításáról azok tulajdonosai tartoznak gondoskodni.

A megvásárolt műveket a Társulat a Műcsarnok helyiségeiben köteles átadni a kiállítás bezárása után, a befizetést igazoló nyugta és aláírott átvételi elismervény ellenében. Elszállításukról a tulajdonosok tartoznak gondoskodni.

Az 1925 július 10-én túl visszahagyott művekért a Társulat semminemű felelőséget nem vállal.

Az Igazgatóság.

I. TEREM.

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK művei.

Olajfestmények, nem eladók.

1. Bárcziházi Bárczy Istvánné. Magántulajdon.
2. Gyermek arckép. Özv. Ábrányi Kornélné tulajdona.
3. Gyermekfej. László Marcell tulajdona.
4. Női fej. Dr. Rudnyánszky Béla tulajdona.
5. Esti harangszó. Az állam tulajdona.
6. Gyermekfej. László Marcell tulajdona.
7. A kis művész. Kraemer Gyula tulajdona.
7/a. Erlanger bárónő. Zlinszky István tulajdona.
8. Hulló falevelek. Mándy Samu tulajdona.
9. Női arckép. Dr. Seemann Dezső tulajdona.
10. Interior Littleworth Corner. A művész tulajd.
11. Gróf Apponyi Albert. Magántulajdon.
12. Női arckép. Quittner Ervin tulajdona.
13. Gróf Csekonics Jánosné. Gróf Károlyi Istvánné tulajdona.
14. Férfi arckép. Quittner Ervin tulajdona.
15. Bárcziházi Bárczy Istvánné. Magántulajdon.
16. Dr. Berzeviczy Albert. Magántulajdon.
17. Gróf Széchenyi Dénesné. Magántulajdon.
18. Szabó Miklós. Nárai Szabó Sándorné tulajdona.
19. Lukács Mici. Lukács József tulajdona.
20. Szilágyi Dezső. Az Igazságügyminisztérium tulajd.
21. Gróf Bethlen István. Magántulajdon.
22. Gróf Wenkheim Józsefné és gyermeke. Magántulajdon.
23. Báró Harkányi Frigyes. Báró Harkányi János tulajdona.
24. Gróf Szapáry Gyula. A miniszterelnökség tulajdona.

25. Gróf Mensdorf Pouly arcképe. Magántulajdon.
26. Gróf Wenckheim Dénesné gyermekeivel. Magántulajdon.
27. A művész fiai a Rádió mellett. A művész tulajd.
28. Férfi arckép. Dr. Egerer Gedeon tulajdona.
29. Báró Forster Gyula. Magántulajdon.
30. Judge Turner. Magántulajdon.
31. Hubay Jenőné Cebrián Mária grófnő. Magántulajdon.
32. A művész felesége. Magántulajdon.
33. Thoman István. Magántulajdon.
34. Dr. báró Wlassics Gyula. Magántulajdon.
35. Thoman Istvánné. Magántulajdon.
36. Falk Miksa. A Pesti Lloyd-Társulat tulajdona.
37. Polakovics Mátyásné. Magántulajdon.
38. Dr. Wekerle Sándor. Az Otthon Írók és Hirlapírók Köre tulajdona.
39. A művész édesanyja unokájával. László Marcell tulajdona.
40. A művész felesége. Magántulajdon.
41. Gyermekarckép. Sándor Árminné tulajdona.
42. Visontai Kovács Zoltánné. Magántulajdon.
43. Görgey Arthur. László Marcell tulajdona.
44. Náray Szabó Sándor. Magántulajdon.
45. Öreg török. László Marcell tulajdona.
46. Gyermek arckép. Sándor Árminné tulajdona.
47. Gróf Bethlen András. A Földmüvelésügyi Minisztérium tulajdona.
48. Lemberger Gáborné. Magántulajdon.
49. Mesélő asszony. Sándor Pál tulajdona.
50. Fraknói Vilmos. Az állam tulajdona.
50/a. Női arckép. Sándor Árminné tulajdona.
50/b. A kis Lidi. Az állam tulajdona.
50/c. A művész önarcképe. Budapest székesfőváros tulajdona.

II. TEREM

Olajfestmények, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

51. KUKÁN GÉZA: Goll Aladárné arcképe. Magántul.
52. NÁDLER RÓBERT: Parkrészlet.
53. KUKÁN GÉZA: Magurányi Jenőné arcképe. Magántulajdon.
54. NÁDLER RÓBERT: Bicskei országút.
55. KARLOVSZKY BERTALAN: Nagybányai Horthy Miklós arcképe. Magántulajdon.
56. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Gödrös szolnoki utca.
57. KUKÁN GÉZA: Sacy v. Blondel arcképe. Magánt.
58. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Nyári nap Szolnokon.
59. KACZIÁNY ALADÁR: Flóra. Magántulajdon.
60. BARKÁSZ LAJOS: Virágzó fa.
61. Eölvedi GACHAL JÓZSEF: Anyám elgondolkozik.
62. POLL HUGÓ: A dömösi főutca. Pasztel
63. KÖVESDY GÉZA: Jelmezben.
64. POLL HUGÓ: Harmatos reggel. Pasztel.
65. Báró KOHNER IDA: Női arckép. Magántulajdon.
66. NAGY VILMOS: Varró leány.
67. TURY GYULA: Krisztus. Magántulajdon.
68. KÖVESDY GÉZA: Kútnál.
69. MERÉSZ GYULA: Pihenő akt.
70. MÁRK LAJOS: Kosztolányi Imréné arcképe. Magántulajdon.
71. ROMEK ÁRPÁD: Fogoly.
72. HOSSZU MÁRTON: M. I. J.-né arcképe. Magánt.
73. UDVARY PÁL: Önarckép.
74. UDVARY PÁL: Sárgaruhás leány.

75. UDVARY PÁL: Kuruc előörsök.
76. Báró KOHNER IDA: Női arckép. Magántulajdon.
77. ROMEK ÁRPÁD: Zöldség.
78. GLATTER GYULA: Gróf Mikes János szombathelyi püspök arcképe. Magántulajdon.
79. ROMEK ÁRPÁD: Almák.
80. KUKÁN GÉZA: Számadó juhász. Magántulajdon.
81. POLL HUGÓ: Délutáni napsugár. Pasztel.
82. GLATTER GYULA: Tanulmány.
83. RAKSSÁNYI DEZSŐ: A kastély váróterme.
84. GIMES LAJOS: Március végén.
85. BRÜLL ALADÁR: Arckép. Magántulajdon.
86. POLL HUGÓ: Malompatak. Pasztel.
87. MERÉSZ GYULA: Vénusz, Ámor és Jupiter.
88. BOSZNAY ISTVÁN: Ősz.
89. BRÜLL ALADÁR: Arckép. Magántulajdon.
90. MIHALOVITS MIKLÓS: Colleoni szobra Velenceiában.
91. MERÉSZ GYULA: A park télen.

† PENTELEI MOLNÁR JÁNOS

1878—1924.

Született Dunapentelén. Szülei egyszerü polgáremberek voltak, akik büszkén nézték, miként bontakozik ki fiukból a rajzolótehetség. E miatt mérnöknek szánták. Középiskolai tanulmányai befejezése után be is iratkozott a József-műegyetemre, ahonnan Mezőhegyesre került, azonban leküzdhetetlen vágya a művészethez vonzotta. Művészi tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán kezdte. Mesterének művészi befolyása szorgalmas munkára serkentette. 1903-ban Párisba ment művészi tudását tökéletesíteni, az itt szerzett benyomások döntő hatással voltak további művészi munkásságára. Ez évben állította ki „Feleségem" és „Csirkecsendélet" című első műveit a Műcsarnokban. Ezeket követték „Árvák" és „Szüleim" című művei.

Benczúr Gyula tanítványai közé csak 1905. évben került. Itt festette 1905-ben „A falu szegényei" című nagyobb méretű festményét. 1908-ban nyerte első díját, a Wahrmann-díjat *„Finis"* című művével a Műcsarnok tavaszi kiállításán, majd ugyanez év őszi kiállításán *„Csendélet"* című művével az Erzsébetvárosi Casino díját vitte el. Egy önzetlen műbarát, néhai *Breitner Imre* szeretettel karolta fel tehetségét és itt kezdődik *a magyar csendéletfestő* dicsőséges pályafutása. Az 1909. évi műcsarnoki tárlaton „Harminc ezüstpénz" című nagyméretű művével elnyeri a báró *Rudics*-féle ösztöndíjat, mely művét az állam is megszerzi. (Elhelyezve a Soproni Múzeumban.) Ugyanez évben állítja ki a Műcsarnokban legnagyobb

méretű vallásos tárgyú művét, „Krisztus levétele a keresztről", melyet ugyancsak az állam vásárol meg. (Elhelyezve a Szent Imre Collegiumban.) 1910-ben fejezi be „Ego eimi" című vallásos kompozicióját, amelyre az állam kis aranyérmét kapja és amelyet a Képzőművészeti Társulat vásárol meg. (Jelenleg Horváth Nándor tulajdona.) Az 1911-ik évben már egészen áttér a csendéletfestésre, búcsút véve a nagyszabású kompozicióktól. Ez alkotásait a magyar műbarátok igyekeznek megszerezni, akik között előljár *beczkói Biró Henrik* páratlan gyűjteményével; több ilyen tárgyú képe még Amerikába, Kanadába és Belgiumba kerül. A gyümölcsöket, virágokat, porcellánokat és más dísztárgyakat feldolgozó csendéletei rendkívül népszerűvé és keresett művésszé teszik, ugyancsak nagy elismerést aratnak tájképei is. 1912. évben a bécsi Künstlerhaus kiállításán, majd 1913. évben a müncheni Glaspalast kiállításán nyeri el csendéleteivel az *osztrák* és *bajor állami nagy aranyérmeket*, amelyeket eddig csendéletképekre soha ki nem adtak. Az 1915. évi téli kiállításon itthon nyeri el a legnagyobb kitüntetést, a *nagy állami aranyérmet „Paprika"* című művével, melyet hasontárgyú műveinek egész sorozata követ minden műcsarnoki kiállításon, melyeknek rendezését is nagy buzgalommal, éveken át maga végzi. Összegyűjtött művei, művészi fejlődésének minden korszakából, igazolják példás szorgalmát, nagy tehetségét és finom művészi érzését.

Eredeti magyar tehetségénél csak szorgalma és akaratereje volt nagyobb. Imádta a szabad természetet, ez minden tájképtanulmányán kidomborodik, az arcképfestészettel még kenyérkeresetből sem szeretett foglalkozni. Nagy technikai tudásával nagyobb művészi feladatok megoldására is hivatott lett volna, ha a háború utáni szomorú idők meg nem bénítják művészi ambicióját. Fiatalon, 46 éves korában ragadta

el körünkből az irgalmatlan halál a békésgyulai József főherceg szanatóriumban, ahol mint lázas beteg is, utolsó leheletéig dolgozott, nemzeti művészetünk örök dicsőségére.

III TEREM

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

92. Alma, körte és szőllő. Klein Lipót tulajdona.
93. Sárguló fák. Eladó.
94. Női arckép. Magántulajdon.
95. A Vilma királynő-útról. Eladó.
96. Paprika. Eladó.
97. Etage. Eladó.
98. Fiúarckép (Pityu.) Magántulajdon.
99. Azálea. Eladó.
100. A falu szegényei. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
101. Régi szent tárgyak. Eladó.
102. Anya gyermekével. Eladó.
103. Üvegek mozsárral. Eladó.
104. Uborkásüvegek. Karvaly Gyula tulajdona.

Szoborművek.

105. DAMKÓ JÓZSEF: Magyar asszony. Terracotta. Eladó.
106. DAMKÓ JÓZSEF: Pihenő munkás. Terracotta. Eladó.
107. BORY JENŐ: Petőfi. Pirobazalt. Eladó.
108. HAUPT STUMMER LEÓ: Férfiarckép. Bronz. Magántulajdon.
109. DAMKÓ JÓZSEF dr. Csernoch János hercegprímás képmása. Márvány. Magántulajdon.
110. Dr. FARKAS ZOLTÁN: Báró Gerliczy Félix. Márvány. Magántulajdon.

111. Dr. FARKAS ZOLTÁN: Egy spanyol inkvizitor. Gipsz. Eladó.
112. BORY JENŐ: Szégyenlős. Pirobazalt. Eladó.
113. BORY JENŐ: Cézár. Pirobazalt szobor. Eladó.
114. BORY JENŐ: Mária királynő, II. Lajos özvegye. Pirobazalt szobor. Eladó.
115. DAMKÓ JÓZSEF: Parasztasszony. Terracotta. Eladó.

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

116. Részlet a Városligetből. Koch László tulajdona.
117. Orosházi út. Eladó.
118. Árvák. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
119. „Ego cimi." Horváth Nándor tulajdona.
120. Női arckép. Magántulajdon.
121. Gerbeaud-pavillon. Eladó.
122. Őszibarack, körte kancsóval. Neruda Kálmán tulajdona.
123. Csészék arany háttérrel. Beczkói Biró Henrik tul.
124. Lili és Ila, a művész leányai. Magántulajdon.
125. Őszi csendélet. Klein Lipót tulajdona.
126. Pityu arcképe. Magántulajdon.

IV. TEREM

Olajfestmények, szoborművek, építészeti rajzok. Eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

127. MUNKÁCSY MIHÁLY: Tépéscsinálás. Gróf Károlyi László tulajdona.
128. MUNKÁCSY MIHÁLY: „Ecce homo!" Déry Frigyes hagyománya Debrecen városának.
129. MUNKÁCSY MIHÁLY: A falu hőse. Ledofsky Géza tulajdona.
130. MUNKÁCSY MIHÁLY: Zálogházban. Fónagy Aladár tulajdona. Szoborművek.

Szoborművek.

131. Gaádi KAYSER LAJOS: Apám. Magántulajdon.
132. RERRICH BÉLA és BERÁN LAJOS: A Pecz Samu-emlékkút terve. Magántulajdon.
133. GÁBOR MÁTYÁS: Gyermekfej. Magántulajdon.

Építészeti rajzok.

134. Dr. LECHNER JENŐ: A Néprajzi Múzeum pályaterve. (I. díj.) Magántulajdon.
135. Dr. FÁBIÁN GÁSPÁR: Templom. Tanulmány. Magántulajdon.
136. Ifj. GYENES LAJOS és Dr. NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL: Atilla-körúti bérház terve. Magántulajdon.
137. Ifj. GYENES LAJOS és NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL: Református templom Clevelandban. Magántulajdon.
138. Dr. FÁBIÁN GÁSPÁR: Templom-tanulmány. Magántulajdon.
139. Dr. LUX KÁLMÁN: Gara nádor palotája. Rekonstrukció. Eladó.

140. SZENDE ANDOR: A mohácsi fogadalmi templom terve.
141. SZENDE ANDOR: A mohácsi fogadalmi templom terve II.
142. SZENDE ANDOR: A Mezőgazdasági Hitelintézet átépítési terve I.
143. SZENDE ANDOR: A szolnokmegyei uradalmi kastély terve.
144. Dr. NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL és Ifj. GYENES LAJOS: Villa az Alvinci úton. Magántulajdon.
145. FRIEDRICH LÓRÁND: Palota-terv. Magántul.
146. Dr. LECHNER JENŐ: Regnum Marianum-templom tanulmányterv. Magántulajdon.
147. Dr. LECHNER JENŐ: Az Erzsébet királyné-emlékmű pályaterve. (II. díj.) Magántulajdon.
148. Dr. LECHNER JENŐ: A pasaréti templom terve. Magántulajdon.
149. Dr. NEUSCHLOSS KNÜSLI KORNÉL és Ifj. GYENES LAJOS: Budai villa terve. Magántul.

Szobrászati művek.

150. SZŐDY SZILÁRD: Karácsony Endre plakettje. Magántulajdon.
151. SZŐDY SZILÁRD: Agorasztó Tivadar plakettje. Magántulajdon.

Vízfestmények.

152. UNGHVÁRY SÁNDOR: Éva bünhődése. Magántulajdon.
153. UNGHVÁRY SÁNDOR: Hám püspök. Magántul.
154. UNGHVÁRY SÁNDOR: Rákóczi Gyöngyösön. Magántulajdon.
155. UNGHVÁRY SÁNDOR: Szent Erzsébet. Magántulajdon.

Botfai HÜVÖS LÁSZLÓ művei:

156. Fekvő női akt. Eladó.
157. Férfifej. Magántulajdon.
158. Tanulmányfej. Eladó.
159. Fiúarckép. Magántulajdon.
160. Férfifej. Magántulajdon.
161. Táncosnő. Eladó.
162. Tanulmány. Eladó.
163. Leányfej. Magántulajdon.
164. Gyermekfej. Magántulajdon.
165. Férfifej. Magántulajdon.
166. Tanulmány. Eladó.
167. Fragment. Eladó.
168. Tanulmány. Eladó.
169. Arckép. Magántulajdon.
170. Kút-terv. Eladó.
171. Birkozó. Magántulajdon.
172. Leányfej. Eladó.
173. Férfiarckép. Magántulajdon.
174. Álom. Eladó.
175. Férfifej. Magántulajdon.
176. Női akt golyóval. Eladó.
177. Fekvő női akt. Eladó.

178. LUKÁCSY LAJOS: Éva. Eladó.
179. STRINGOVITS FERRY: Pekár Gyuláné. Magántulajdon.
180. MARKUP BÉLA: Síremlék. Eladó.

V. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

181. Czeczei SZŰTS SÁNDOR: Balaton.
182. KEMÉNY NÁNDOR: Az öreg aranyozó.
183. KISS KÁLMÁN: Délelőtti hangulat.
184. PAÁL ÁKOS: Ősember.
185. BRUCK HERMINA: Kora tavasz. Pastel.
186. STEINHAUSER ÁGOSTON: Irma. Magántulajdon.
187. LINGAUER ISTVÁN: Öreg udvar.
188. Néhai SZIRT OSZKÁR: Traviata. Magántulajd.
189. SZŐLLŐSI JÁNOS: Hegyoldal.
190. Eőlvedi GACHAL JÓZSEF: Vak harmónikás.
191. FALB ENDRE: Tél.
192. SZABÓ DEZSŐ: Nagymamánál.
193. KÖVESDY GÉZA: Hegyi legelőn.
194. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Sárga crisantemum.
195. Dr. SZOKOL VILLIBALD: Gróf Mailáth Gusztáv püspök. Magántulajdon.
196. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Tavaszi virágok.
197. Kristsori SZEBENI JENŐ: Tavaszi napsugár.
198. KAZACSAY GERŐNÉ: O. G. dr. arcképe. Magántulajdon.
199. Czeczei SZŰTS SÁNDOR: Vihar előtt. Magántulajdon.
200. MUZSINSZKI NAGY ENDRE: Báró Hauer Lipót arcképe. Magántulajdon.
201. PÁDUA KÁLMÁN: Tavaszi virágzás.
202. VASS FERENCNÉ: Hodossy Sándorné arcképe. Pastel. Magántulajdon.

203. MAROTHY-MAJOR JENŐ: Fehér felhők.
204. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Álarcos nő.
205. DIETRICH ADOLF: Nyári nap az Adrián.
206. KEMÉNY NÁNDOR: Öreg asszony.
207. SÁRDY BRUTUS: Nyári reggel.
208. B. VAJDA KLÁRA: Tükör előtt.
209. KLAMMER MARISKA: Pergola a Gellérthegy-utcában.

VI. TEREM.

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

210. Kehely.
211. Két pohár. Sivó Jusztin tulajdona.
212. Körték.
213. Napraforgók. Simon Béla tulajdona.
214. A Gerbaud-pavillon télen.
215. Paprikák, üvegek. Dr. Biró Gyula tulajdona.
216. Fehér porcellán. Reimann Gyula tulajdona.
217. Arosa vidéke.
218. Tehenek. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
219. Magyar csendélet. Ágoston Manó tulajdona.
220. Hat darab körte.
221. Poharak kék háttérrel. Dr. Biró Gyula tulajdona.
222. A művész szülei. Szávozd Gyula tulajdona.
223. Jácintok. Szüsz István tulajdona.
224. Almák. Simon Béla tulajdona.
225. Csésze és ibolya. Karvaly Gyula tulajdona.
226. Sárga rózsa. Vázsonyi Vilmos tulajdona.
227. A Balatonon.

228. Férfi arckép. A VII. ker. Casino tulajdona.
229. Fehér porcellánok kék háttérrel. Engelmann Ignác tulajdona.
230. Paprikás üvegek. Schatz Tivadar tulajdona.
231. Üvegek. Stenzer József tulajdona.
232. Öreg paraszt. Lányi Dezső tulajdona.
233. Ugorkák és paprikák. Nagy Mór tulajdona.
234. Paradicsom. Wolauschek György tulajdona.
235. Porcellán-kutya.
236. Teáscsésze citromokkal. Stenzer József tulajd.
237. Diszedények. Dr. Wágner Ödönné tulajdona.
238. Csirkecsendélet.
239. Pihenő. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
240. Nyers hus és káposzta. Schatz Tivadar tulajdona.
241. Almák és rézedény. Kiss Menyhért tulajdona.

VII. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

242. SPÁNYIK KORNÉL: A művész álma.
243. Báró PONGRÁCZ SAROLTA: Kankalin.
244. PÁDLY ALADÁR: Virágos udvar.
245. GAÁL FERENC: Őszi napsugár.
246. GREGERSEN HUGÓ: Női arckép. Magántulajdon.
247. BERKES ANTAL: Festők a szabadban.
248. PÁDLY ALADÁR: Szérűskert.
249. MÁRTON FERENC: Női arckép. Ceruzarajz.
250. MÁRTON FERENC: Fekvő női akt. Ceruzarajz.
251. SPÁNYIK KORNÉL: Műterem.
252. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Vén cigány.
253. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Templom.
254. GAÁL FERENC: Nyitrai leány.

255. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Operai impresszió.
256. GAÁL FERENC: Siesta.
257. PÁLLYA CELESZTIN: Hetivásár.
258. PÁLLYA CELESZTIN: Vége a vásárnak.
259. SZ. HORVÁTH KÁLMÁN: Tavasz.
260. BICZÓ ANDRÁS: Decameron. Vizf.
261. KÁRPÁTHY JENŐ: A Tihanyi rakpart.
262. KARLOVSZKY BERTALAN: Gróf Wenkheim Dénes arcképe. Magántulajdon.
263. SÁRDY BRUTUS: A Duna a Római-fürdőnél.
264. GAÁL FERENC: Krisztus levétele a keresztről.
265. PÁDLY ALADÁR: Tabáni részlet.
266. TURY GYULA: Balatongyöröki parasztkonyha.
267. TURY GYULA: Falu vége.
268. NÁDLER RÓBERT: Sziklás part Cornwallban.
269. Z. HADZSY OLGA: Tanulmányfej.
270. EDVI ILLÉS ALADÁR: Delelő ökrök.
271. MERÉSZNÉ CORETH ERZSÉBET grófnő: Cowboy.
272. Z. HADZSY OLGA: Budai hegyvidék.

VIII. TEREM.

Olajfestmények és vizfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

273. SÁRDY BRUTUS: Erdőrészlet.
274. MIHALOVICH MIKLÓS: A modell.
275. HORVÁTH BÉLA: Napsütötte táj.
276. KACZIÁNY ÖDÖN: Magnitudo Mortis.
277. Dr. CSÉPAYNÉ HINDI SZABÓ KATALIN: Katona Nándor arcképe. Magántulajdon.
278. ARADI EDVI ILLÉS JENŐ: Tájkép.
279. BRENNER NÁNDOR: Beteljesedett.
280. SZLÁNYI LAJOS: Kepék.
281. ACZÉL HENRIK: Hazatérés.
282. KACZIÁNY ÖDÖN: Arckép. Magántulajdon.
283. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Reggeli hangulat.
284. MARÓTHY MAJOR JENŐ: Falurészlet. Pastel.
285. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Anyuka nincs otthon.
286. SÁRDY BRUTUS: Csöndes víz.
287. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Vörösek és feketék.
288. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: Gradus ad Parnassum. Vízf.
289. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: In memoriam. (Crisantemumok.) Vízf.
290. MARÓTHY-MAJOR JENŐ: Alkonyat. Pastel.
291. KOMÁROMI-KACZ ENDRE: Mult és jövő.
292. MARÓTHY-MAJOR JENŐ: Őszi erdő. Pastel.
293. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: Harangzúgás. (Rózsák.) Vízf.
294. KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ: Tavasz. Vízf.
295. HORVÁTH BÉLA: Budai téli táj.
296. MIHALOVICS MIKLÓS: Tükör előtt.
297. KÁRPÁTHY JENŐ: Udvar Uszódon.

IX. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

298. KOSZKOL JENŐ: Zöld szoba a Fészek-klubban. Pastel.
299. NAGY VILMOS: Zsuzsanna és az öregek.
300. MOLDVAI-KRAJNA JÁNOS: Férfiarckép. Magántulajdon.
301. KÖVESDY GÉZA: Hegyek között.
302. SZÁNTHÓ LAJOS: Női arckép. Magántulajdon.
303. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Füzfák a holt Tiszánál.
304. RABOCSKAY BÉLA: Férfiarckép. Magántulajdon.
305. SZLÁNYI LAJOS: Eső után a parkban.
306. ARADI-EDVI ILLÉS JENŐ: Interieur.
307. HÁRY GYULA: A Villa D'Este Tivoliban.
308. HEYER ARTHUR: Angora-macskák.
309. NAGY VILMOS: A parkban.
310. BACSA ANDRÁS: Fridrich Vilmos dr. arcképe. Magántulajdon.
311. MUZSINSZKY NAGY ENDRE: Munkaközben.
312. SZEGEDI KOVÁCS ÁGOSTON: Merengés.
313. REINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA: Borjuk a vízen.
314. MIHALOVICS MIKLÓS: Árva vára.
315. STETKA GYULA: Brezovay László arcképe. Magántulajdon.
316. KOBOR HENRIK: Holdas este.
317. SÁRKÁNY GYULA: T. Mátray Erzsi arcképe. Magántulajdon.
318. GULYÁS SÁNDOR: A csodaszarvas.

319. STETKA GYULA: Brezovay Lászlóné arcképe. Magántulajdon.
320. GULYÁS SÁNDOR: Monna Vanna.
321. BARKÁSZ LAJOS: Virágfakadás.
322. BODNÁR JÁNOS: Anyám. Magántulajdon.
323. NÁDLER RÓBERT: Az országút mellett.
324. ÉDER GYULA: Gróf Széchenyi Dénes arcképe. Magántulajdon.
325. HORVÁTH BÉLA: Tájkép.
326. SZÁNTHÓ LAJOS: Női arckép. Magántulajdon.

X. TEREM.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

327. NEOGRÁDY LÁSZLÓ: Kondor Abigél arcképe. Magántulajdon.
328. KIRÁLYFALVI KRAFT KÁROLY: Nagykőrösi hetipiac ősszel. Magántulajdon.
329. SENYEI JÓZSEF: özvegy Perczel Józsefné arcképe. Magántulajdon.
330. Eölvedi GACHAL JÓZSEF: Tabáni udvar.
331. ROTTMANN MOZART: Eltörött a váza.
332. BERKES ANTAL: Ködös reggel az Angyalföldön.
333. MUZSINSZKY NAGY ENDRE: Báró Hauer Lipótné arcképe. Magántulajdon.
334. KIRÁLYFALVI KRAFT KÁROLY: Nagykőrösi városháza. Magántulajdon.
335. ROTTMANN MOZART: Szalbert Lajosné arcképe. Magántulajdon.
336. HARANGHY JENŐ: Öreg bácsi.
337. ROTTMANN MOZART: Harc a zsákmányért.
338. MAKOLDY JÓZSEF: Duna.
339. Ifj. RADNAI REZSŐ: Nyári zivatar.

340. KÖVÉR GYULA: Krisztus.
341. KÁRPÁTHY JENŐ: Téli alkony.
342. ENGLERTH EMIL: Női arckép. Magántulajdon.
343. GIMES LAJOS: Falusi udvar.
344. PÁLDY ZOLTÁN: Hiuság. Pastel.
345. BARKÁSZ LAJOS: Cseresznyeszüret.
346. KÖVÉR GYULA: Fürdés után.
347. HORVÁTH BÉLA: Tavasz.
348. HOSSZU MÁRTON: dr. Cs. Forgó Istvánné arcképe. Magántulajdon.
349. KÓBOR HENRIK: Önarckép.
350. PÖRGE GERGELY: Télen a csárda előtt.
351. PÖRGE GERGELY: Szalmabehordás.
352. Sch. MÜLLER ÁGOSTA: Tittel Bernát arcképe. Magántulajdon.
353. KISS KÁLMÁN: Késő ősz a budai hegyekben.
354. HÁRY GYULA: Női akttanulmány.
355. KISS KÁLMÁN: Csendes délután a faluvégen.
356. SENYEI JÓZSEF: báró Prónay Dezső arcképe. Magántulajdon.
357. PÖRGE GERGELY: Künn a mezőn.
358. PÖRGE GERGELY: Kilátás az aquincumi Dunapartról.

† PECZ SAMU

1854—1922.

Jelenkori építőművészeink egyik legkiválóbbja volt Pecz Samu. Született Budapesten 1854-ben, középiskolai tanulmányait a budapesti evangélikus gimnáziumban és a belvárosi főreáliskolában végezte. Műegyetemi tanulmányait a budapesti kir. József Műegyetemen kezdte és Stuttgartban végezte; azután a bécsi képzőművészeti akadémián a hires Hansen Theofil tanítványa volt; itt 1878-ban egy királyi palota tervezetével a „Preis-stipendium"-ot nyerte. Bécsben 1878-ban alkult a „Verein der Architekten an der Akademie der Bildenden Künste", amelynek Pecz Samu volt az első elnöke, aki tanulmányainak befejezése után mintegy másfél évig Schulek Frigyes vezetése mellett a budai Mátyás (koronázó) templom helyreállítási munkálataiban segédkezett, azután közel négy hónapig tartó tanulmányutat tett Olaszországban, melynek befejezte után a budapesti Kir. József Műegyetemen az akkor életbe léptetett építészi szigorlatokon részt vett s egyike lett a legelső magyar okleveles építészeknek. Az 1880—82. évben Hauszmann Alajos műegyetemi tanár irodájában működött, 1882. évtől kezdve a műegyetem múzeum-körúti új palotájában a középítéstani tanszéken Schnédár János tanár, illetve egyidejűleg a középkori tanszéken is Steindl Imre tanár mellett, mint tanársegéd működött. Ezen időszakban több építészeti tanulmányt írt, amelyek alapján az ókori építészetből magántanárrá habilitálták; az 1887. évben alig 33 éves korában mű-

egyetemi tanár lett a ketté választott egyik középítéstani tanszéken. Már ezidőben is több nagyobbszabású építészeti pályázaton vett részt s többször I. díjjal tüntették ki. Pályadíjnyertes terveiből a debreceni (Kossuth Lajos-utcai) református templomot, a dévaványai református templomot, a budapesti unitárius templom és bérházat, a budapesti erzsébetvárosi katolikus plébániatemplomot, a budai (Szilágyi Dezsőtéri) református templomot fel is építették.

Terveivel több nagyobbszabású tervpályázaton vett részt, mint: a budapesti központi vásárcsarnok nemzetközi tervpályázatán, amelyen szintén I. díjat nyert. Időrendi sorrendben azután a régi műegyetem kertjében lévő 600 ülőhelyes nagyteremépületet (az ú. n. Gólyavárat) építette. Ugyanez időtájt (1898—99.) a Városligetben építendő Szépművészeti Múzeum tervpályázatán vett részt s bár első díjjal tüntették ki nagyon világos, szép külső és belső térhatású tervét, a kivitelre megbízást még sem kapott. Folytatólag részint megbízatás, részint tervpályázatok alapján felépítette 1900-ban a beregszászi főgimnáziumot, 1901-ben a fiúmei tengerészeti akadémiát, 1902-ben az ungvári állami alreáliskolát. 1903-ban a budapesti evangélikus főgimnáziumot és templomot, közben több tervpályázaton vett részt, mint pl. a pozsonyi postapalota, a kaposvári törvényszék és fogház, a pesti új zsinagóga, illetve két ízben a budai Gellért-fürdő nyilvános és szűkebbkörü tervpályázatain. A két utóbbinál egy-egy első díjat nyert.

Czigler Győző műegyetemi tanár halála után Hauszmann Alajos műegyetemi tanárral együtt a műegyetem budai (lágymányosi) új épületcsoport hátralévő épületeinek tervezésével, felépítésével bizatott meg s Pecz Samu tervei szerint épült fel a könyvtár, a műszaki mechanika, a mechanikai technológia, a géplaboratórium és a kazánház épülete.

Pecz Samu már 1898-ban kapott megbízást a kir. Országos Levéltár új épületének különböző telkeken való megtervezésére, amely azonban sok viszontagság után csak 1913. évben került a budai Várban felépítésre s a közbejött világháború folytán teljesen még most sem fejeződhetett be. A kir. József Műegyetem új épületének megnyitása alkalmával Pecz Samut a magyar királyi udvari tanácsosi címmel tüntették ki. Az 1911. évben a székesfőváros részéről megbízatott az Üllői-út és gróf Haller-utca sarkán egy ötemeletes tiszviselőbérház tervezésével, amely közel egy év alatt fel is épült. A hazai szakegyesületekben, különösen fiatalabb, egészségesebb korában, igen tevékenyen közreműködött, építészeti tervpályázatoknál, mint nagyon igazságos bíráló gyakran szerepelt és úgy a magán, mint a hivatalos érintkezésnél nagyon csendes, szerény modora miatt is, amelynél csak tehetsége és tudása volt nagyobb, mindenki nagyon tisztelte és szerette. Művészi alkotásai örök nevet és eltörölhetetlen érdemeket biztosítottak nevének, hazai építészetünk történetében.

XI. TEREM.

Néhai PETZ SAMU művei.

Építészeti tervrajzok, látképek és fényképek. Nem eladók.

359. Vázlatok.
360. Sárosfürdő. Pályaterv.
361/a. Rákóczi-úti evangélikus egyház.
361/b. Sárosfürdő. Pályaterv.
362. Vázlatok.
363. Vázlatok.
364. Budapesti ágostai evangélikus templom és főgimnázium.

365. Budapesti unitárius templom.
366. Vázlatok.
367. Dévaványai református templom.
368. Budai református templom. Szószék.
369. Vázlatok.
370. Erzsébetvárosi katholikus templom.
371. Budai református templom. Urasztala és szószék.
372/a. Budapesti ágostai evangélikus templom. Keresztelőmedence, mellvéd.
372/b. Budai református templom. Oltár.
373. Budai református templom.
374. Budai református templom.
375. Fasori ágostai evangélikus templom.
376. Budai református templom.
377. Fasori ágostai evangélikus templom.
378. Budai református templom.
379. Budai református templom.
380. Erzsébetvárosi katholikus templom.
381. Erzsébetvárosi katholikus templom.
382. Budapesti erzsébetvárosi templom.
383. Erzsébetvárosi katholikus templom.
384. Petz Samu arcképe Balló Edétől.
385. Budapesti „New-York" palota.
386. Budapesti „New-York" palota.
387. Budapesti „New-York" palota.
388/a. Budapesti „New-York" palota.
388/b. Kaposvári törvényház.
389. Magyar Királyi Országos Levéltár.
390/a. Pozsonyi Posta és Távirda.
390/b. Budapesti Vásárcsarnok.
391. Magyar királyi Országos Levéltár.
392. Magyar királyi Országos Levéltár. Gipszmodell.
393. Magyar királyi Országos Levéltár.
394. Magyar királyi Országos Levéltár.
395. Magyar királyi Országos Levéltár.

396. Magyar királyi József-műegyetem. Könyvtárépület.
397. Rákóczi-úti evangélikus egyház, bérház és templom.
398. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
399. Magyar királyi József-műegyetem. Könyvtár.
400. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
401. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
402. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
403. Pesti zsinagóga. Tervpályázat.
404/a. Királyi palota.
404/b. Budapesti New-York palota. Pályaterv.
405. Herkulesfürdő. Fürdőépület.
406. Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnoka.
407. Királyi palota. Pályaterv.
408/a. Királyi palota. Pályaterv.
408/b. Vázlatok.
409/a. Haller-utcai bérház.
409/b. Tengerészeti akadémia.
409/c. Dévaványai református templom.
409/d. Jégcsarnok.
410. Királyi palota. Pályaterv.
411. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
412. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
413. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
414. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.
415. Szépművészeti Múzeum. Pályaterv.

XII. TEREM.

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS művei.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

416. Lecke a Koránból. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
417. Poharak citrommal. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
418. Nyers hus káposztával. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
419. Női tanulmány sárga violával.
420. Görögdinnye. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
421. Őszibarackok.
422. Tanulmányfej.
423. Három üveg. Beczkói Biró Henrik tulajdona.
424. Borjuk a réten.
425. Hintaszék.
426. Mozsár üveggel.
427. Napraforgó-tanulmány. Klein Lipót tulajdona.
428. Néhai Breitner Imre arcképe. Magántulajdon.
429. Napraforgó-tanulmány II. A VII. ker. Casino tulajdona.
430. Interieur.
431. Babák.
432. Csónakok a Balatonon.
433. Ibolya. Vázsonyi Vilmos tulajdona.
434. Bánfihunyadi táj.
435. Virágágyak a Városligetben.
436. Kertrészlet.

437. A művész önarcképe.
438. Szőllők.
439. Zöld papagály. Horváth Nándor tulajdona.
440. Tájképtanulmány.
441. Fürdőköpeny a Balatonon. Szász István tulajdona.
442. Csónak szárazon.
443. Szőllő és dinnye. Schatz Tivadar tulajdona.
444. Öt pohár viz.
445. Nagyapó.
446. Krisztus (vázlat).
447. Csendélet. Magurányi Jenő tulajdona.
448. Krisztus a kereszten (vázlat).
449. Arcképtanulmány.
450. Pohártanulmányok. Karvaly Gyula tulajdona.
451. Dísztárgyak. Kónyi Hugó tulajdona.
452. Fürdőházak a Balatonon.
453. Bánffihunyadi részlet. Beczkói Biró Henrik tulajdona.

XIII. TEREM.

Olajfestmények, vizfestmények, rajzok és grafikai művek. Szobrászati művek. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

454. MIKLÓSI MUTSCHENBACHER ÖDÖN: Koldusok. Pastel.
455. KOSZKOL JENŐ: Tabáni részlet. Vizf.
456. GEIGER RICHÁRD: Női arckép. Magántulajdon.
457. MAKOLDY JÓZSEF: Feltrei tetőjáték. Vizf.
458. HOLLÓ ALAJOS: Ősz. Vizf.
459. FANTA ISTVÁN: Téli táj.
460. KÖVÉR GYULA: Léda.
461. MIKLÓSI MUTSCHENBACHER ÖDÖN: Búsulás. Pastel.
462. KOBOR HENRIK: Holdvilágos utca.
463. PÁLDY ZOLTÁN: Merengés. Pastel.
464. † SZIRT OSZKÁR: Belvárosi templom.
465. MIHÁLTZ PÁL: Szegény ördög.
466. JÓZSA KÁROLY: Leány tükörrel.
467. VÁMOSSYNÉ ELEÖD CAROLA: A nap letünt ... Szénrajz. Magántulajdon.
468. RAINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA: Angora macskák. Színes krétarajz.
469. SAY GÉZA: Sárréti füzek.
470. LASZGALLNER OSZKÁR: Romantika.
471 KÁROLY ANDOR: Kilátás a Gellérthegyről.
472. TAMÁSSY MIKLÓS: Tükör előtt.
473. SAY GÉZA: Patience.
474. KASSAI NÁNDOR: Drága kis levélke.
475. BENCZUR BÉLA: Fenyves.
476. Z. HADZSY OLGA: Gyermektanulmányfej.
477. SPOLARICH THOMA LÁSZLÓ: Tanulmány.
478. LÁMNÉ HILBERTH IRÉN: Önarckép.
479. Z. HADZSY OLGA: Nena arcképe.

480. TAMÁSSY MIKLÓS: Paprikák.
481. RAUSCHER JULISKA: Vadászarckép. Magántulajdon.
482. GIMES LAJOS: A város este.
483. Báró PONGRÁCZ SAROLTA: Férfiarckép. Magántulajdon.
484. KÜMMERLE PÁL: Rabszolganővásár.
485. KÜMMERLE PÁL: Rossz hangulatban
486. KÜMMERLE PÁL: Leány félakt.

Grafikai művek.

487. EGYED ERNA: Az enyészet.
488. Halasi HORVÁTH ISTVÁN: Ligeti részlet.
489. MERÉNYI RUDOLF: A modell.
490. EGYED ERNA: Ut a temető mellett.
491. RECK LAJOS: Önarckép. Magántulajdon.
492. BRÜLL ALADÁR: Nyolc vázlat „Szent Margithoz".
493. EGYED ERNA: Láz-álomban.
494. EGYED ERNA: A sors fonala.
495. HARANGHY JENŐ: Kakasviadal.
496. GREGERSEN HUGÓ: Asztagrakás.
497. CSULAK ELEMÉR: Patakpartja.
498. FÁBIÁN GYULA: Magános fűzfa.

Szobrászati művek.

499. CSERHALMI JENŐ: Viharban.
500. BERÁN LAJOS: dr. Elischer Ernő és neje
501. BERÁN LAJOS: dr. Csernoch János.
502. SZÁNTHÓ GERGELY: Gvadányi, Berzsenyi és Semmelweis-érmek.
503. CSILLAG ISTVÁN: Nágel Sándor.
504. CSILLAG ISTVÁN: Szerka.
505. SCHMIDMANN LÁSZLÓ: Amazon.
506. BERÁN LAJOS: Érmek.
507. ESSŐ ERZSÉBET: Érmek és plakettek.

A KIÁLLITÁSON RÉSZTVEVŐ MŰVÉSZEK NÉVSORA

(A zárójelben levő számok a művek katalógus számait; a betük a nyert diiakat és kitüntetéseket jelzik.)

Aczél Henrik f., Aradi-utca 22. (281.)
Aradi Edvi Illés Jenő f., Tavaszmező-utca 1. (278, 306.)
Áldor János László f., Horthy Miklós-út 36. (56, 58, 252, 303.)
Bacsa András f., Ábel Jenő-utca 13. (310.)
Barkász Lajos f., Pasaréti-út 123. (60, 321, 345.) **HI.**
Bednár János f., Aréna-út 58. (322.) **F. KE.**
Benczur Béla f., Üllői-út 105. (475.)
Berán Lajos sz., Ybl Miklós-tér 4. (132, 500, 501, 506.) **HV.**
Berkes Antal f., József-utca 12. (247, 332.)
Biczó András f., Ipar-utca 11. (260.)
Bory Jenő sz., Andrássy-út 71. (107, 112, 113, 114.) **RSZ. KE.**
Bosznay István f., Andrássy-út 71. (88.) **KA. WGY. HN. NA.**
Brenner Nándor f., Üllői-út 55. (279.)
Bruck Hermina f., Döbrentei-utca 10. (185.)
Brüll Aladár f., Zoltán-utca 9. (85, 89, 492.) **HK. KE. HA.**
Cserhalmi Jenő sz., Erkel-utca 13/a. (499.)
Dr. Csépayné Hindi Szabó Katalin f., Ludoviceum-utca 2/b. (277.)

Csillag István sz., Mária-utca 11. (503, 504.)
Csulak Elemér f., Aggteleki-utca 2. (497.)
Czeczei Szüts Sándor f., Zsolt-utca 11. (181, 199.)
Damkó József sz., Várkertbazár. (105, 106, 109, 115.) **KA. I. I. LK. TS. KE. SZF.**
Dietrich Adolf f., Orlay-utca 2/b. (205.)
Dolányi Benczur Ida f., Lendvay-utca 15. (194, 196.)
Edvi Illés Aladár f., Fürj-utca 32. (270.) **E. E. E. E. ÁV. T. KA.**
Egyed Erna f., Lövőház-utca 22. (487, 490, 493, 494.)
Englert Emil f., Andrássy-út 129. (342.)
Eötvedi Gachal József f., Mészáros-utca 10. (61, 190, 330.) **RSZ. KMSZ.**
Essö Erzsébet sz., München, Theresienstrasse 54.
Éder Gyula f., Szilágyi Dezö-tér 2. (324.) **EK.**
Falb Endre f., Ludovika Akadémia. (191.)
Fanta István f., Fürj-utca 6., (459.)
Farkas Zoltán dr. sz., Bajza-utca 23. (110, 111.) **KE.**
Fábián Gyula f., Szombathely, Kálvária. (498.)
Fábián Gáspár é., Horthy Miklós-út 15/c. (135, 138.)
Friedrich Lóránd é., Rákóczi-út 10. (145.)
Gaál Ferenc f., Andrássy-út 83. (245, 254, 256, 264.)
Gábor Mátyás sz., Bethlen-tér 2. (133.)
Geiger Richárd f., Eötvös-utca 29. (456.)
Gimes Lajos f., Csengery-utca 72. (84, 343, 482.) **KE.**
Glatter Gyula f., Budafoki-út 9—11. (78, 82.) **H. KA.**
Gregersen Hugó f., Bajza-utca 32. (246, 496.)
Gulyás Sándor f., István-út 69. (318, 320.)
Ifj. Gyenes Lajos é., Dalnok-utca 5. (136, 137, 144, 149.)
Z. Hadzsy Olga f., Kelenhegyi-út 12. (269, 272, 476, 479.)
Haranghy Jenő f., Kinizsy-utca 31. (336, 495.) **HI.**
Haupt Stummer Leó f., Egry-utca 8. (108.)
Háry Gyula f., Horthy Miklós-út 88. (307, 354.) **E. EK.**

Heyer Artur f., Rákospalota, Villasor 5. (308.)
L. Hilberth Irén f., Budafoki-út 41. (478.)
Holló Alajos f., Bimbó-utca 15. (458.)
Horváth Béla sz., f., Zsigmond-utca 68. (275, 295, 325, 347.)
Halasi Horváth István f., Tégla-utca 16. (488.)
Sz. Horváth Kálmán f., Szondy-utca 97/a. (259.)
Hosszú Márton f., Deák Ferenc-utca 6. (72, 348.) **KE.**
Hüvös László sz., Izsó-utca 7. (156—177.)
Józsa Károly f., Népszinház-utca 35. (466.)
Kacziány Aladár f., Alkotás-utca 31. (59.)
Kacziány Ödön f., Kelenhegyi-út 12. (276, 282.) **W. T.**
Karlovszky Bertalan f., Vilma királynő-út 23. (55, 262.) **KT. T. NA. R. JK. HL.**
Kassai Nándor f., Dembinszky-utca 33. (474.)
gaádi Kayzer Lajos sz., Verseny-utca 14. (131.)
Kazacsay Gerőné f., Rákóczi-út, Pannónia-szálló. (198.)
Károly Andor f., Bajza-utca 5/b. (471.)
Kárpáthy Jenő f., Kelenhegyi-ut 12. (261, 297, 341.)
Kemény Nándor f., Thököly-út 35. (182, 206.) **LK.**
Királyfalvi Kraft Károly f., Nagykőrös. (328, 334.)
Kiss Kálmán f., Orlay-utca 2/b. (183, 353, 355.)
Klammer Mariska f., Mészáros-utca 12. (209.)
Kobor Henrik f., Ráday-utca 15. (316, 349, 462.)
Báró Kohner Ida f., Damjanich-utca 20. (65, 76.)
Komáromi Kacz Endre f., Horthy Miklós-út 52. (283, 285, 287, 291.) **KE. HI. KE.**
Komáromi Kacz Endréné f., Horthy Miklós-út 52. (288, 289, 293, 294.) **E. KE.**
Koszkol Jenő f., Üllői-út 55. (298, 455.) **E.**
Kövesdy Géza f., Népszinház-utca 8. (63, 68, 193, 301.) **KAD. PB. KE.**
Kövér Gyula f., Visegrádi-utca 23. (340, 346, 460.) **EK. EK.**

Kristsori Szebeni Jenő f., Rákospalota, Mária-utca 7. (197.)
Kukán Géza f., Bajza-utca 23. (51, 53, 57, 80.) **KAD. KE. SZF. R. RD. HA.**
Kümmerle Pál f., Horthy Miklós-út 40. (484, 485, 486.)
Laszgallner Oszkár f., Verpeléti-út 8. (470.)
László Fülöp f., London. **MBK. KA. NA.**
Lechner Jenő dr. é., Mészöly-utca 4. (134, 146, 147, 148.)
Lingauer István f., Pécel, Kossuth-utca 7. (187.)
Lukácsy Lajos sz., Sánc-utca 5. (178.)
Lux Kálmán dr., Szabóky-utca 40. (139.) **KE.**
Maróthy Major Jenő f., Csillaghegy, Kertsor 3. (203, 284, 290, 292.) **H. KE. R.**
Makoldy József f., Horthy Miklós-út 35. (338, 457.) **E.**
Markup Béla sz., Várkertbazár. (180.) **HI. W. CV.**
Márk Lajos f., Nagy János-utca 7. (70.) **T. LK. KA.**
Márton Ferenc f., Damjanich-utca 52. **(249, 250.) KE. KA. FV.**
Merényi Rudolf f., Ranolder-utca 13. (489.)
Merész Gyula f., Fő-utca 52. (69, 87, 91.) **EK. KAD. FV.**
Merész Gyuláné sz. *Coreth Erzsébet grófnő* f., Fő-utca 52. (204, 271.)
Mihalovics Miklós f., Bajza-utca 23. (90, 274, 296, 314.) **KE. KE. KAD. SB.**
Mihállz Pál f., Bajza-utca 23. (465.)
Miklósi Mutschenbacher Ödön f., Szekszárd., Munkácsy-utca 14. (454, 461.)
Moldovai Krajna János f., Horthy Miklós-út 10/12. (300.)
Sch. Müller Ágost f., Vilmos császár-út 21. (352.)
† *Munkácsy Mihály* f., (127, 128, 129, 130.)
M. Nagy Endre f., Eötvös-utca 29. (200, 311, 333.)
Nagy Vilmos f., Budafoki-út 20. (66, 299, 309.) **HI. F.**

Nádler Róbert f., Logody-utca 9. (52, 54, 268, 323.) **R. E. HI.**
Neogrády László f., Andrássy-út 94. (327.) **HK.**
Neuschloss Kornél é., Attila-körut 21. (136, 137, 144, 149.)
Paál Ákos f., Verpeléti-út 5. (184.)
Pádly Aladár f., Váci-utca 7. (244, 248, 265.) **HK.**
Pádua Kálmán f., József-utca 2. (201.)
Páldy Zoltán f., István-út 40. (344, 463.)
Pállya Celesztin f., Ujpest, Zichy M.-utca 2. (257, 258.) **W. CV.**
† *Pentelei Molnár János.* (92 — 104, 116 — 126, 210 — 241, 416 — 453.)
† *Petz Samu* é. (359 — 415.)
Poll Hugó f., Damjanich-utca 32. (62, 64, 81, 86.) **LK. T. KE. TS.**
Báró Pongrácz Sarolta f., Üllői-út 1. (243, 483.)
Pörge Gergely f., Ujpest, Vasút-utca 77. (350, 351, 357, 308.) **TS.**
Rabocskay Béla f., Százados-út. Művésztelep. (304.)
Ifj. Radnay Rezső f., Mészáros-utca 10. (339.)
Rainerné Istvánffy Gabriella f., Ujpest, Kossuth-utca 35. (313, 468.)
Rakssányi Dezső f., Lövölde-tér 4. (83, 253, 255.) **KE.**
Rauscher Juliska f., Horthy Miklós-út 10/12. (481.)
Reck Lajos f., Telepy-utca 7. (491.)
Rerrich Béla é., Képiró-utca 5. (132.)
Romek Árpád f., Szűz-utca 5—7. (71, 77, 79.) **F. SZF. KE. J.**
Rottmann Mozart f., Nagy János-utca 33. (331, 335, 337.)
Say Géza f., Székesfehérvár, Vörösmarty-tér 8. (469, 473.) **H.**
Sárdy Brutus f., Keve-utca 48. Római fürdőtelep. (207, 263, 273, 286.)
Sárkány Gyula f., Garas-utca 7. (317.) **F. KE. EK.**

Schmidmann László sz., Erzsébet királyné-út 68. (505.)
Senyei József f., Baross-utca 75. (329, 356.)
Spányik Kornél f., Vilma királyné-út 32. (242, 251.) **KE.**
Spolarich Thoma László f., Budafok, Budaörsi-út 11. (477.)
Steinhauser Ágoston f., Páfrány-út 13. (186.)
Stetka Gyula f., Bajza-utca 23. (315, 319.) **T.**
Stringovics Ferry sz., Hajós-utca 30. (179.)
Szabó Dezső f., Zsolt-utca 11. (192.)
Szánthó Gergely sz., Szerb-utca 19. (502.)
Szánthó Lajos f., Bérkocsis-utca 3. (302, 326.)
Szegedi Kovács Ágoston f., Fehérvári-út 56/c. (312.)
Szende Andor é., Nagykorona-utca 15. (140, 141, 142, 143.)
† *Szirt Oszkár* f., (188, 464.)
Szlányi Lajos f., Pozsonyi-út 4/c. (280, 305.) **E. KA. T. RSZ. LK.**
Dr. Szokol Villibald f., Sárkány-utca 1. (195.)
Sződy Szilárd sz., Mária Terézia-tér 8. (150, 151.)
Szőllősy János f., Gát-utca 25. (189.)
Tamássy Miklós f., Damjanich-utca 52. (472, 480.)
Tury Gyula f., Veres Pálné-utca 19. (67, 266, 267.) **HV. I.**
Udvary Pál f., Kelenhegyi-út 12. (73, 74, 75.) **BM. KE.**
Unghváry Sándor f., Fő-utca 42. (152, 153, 154, 155.) **HK.**
B. Vajda Klára f., Tigris-utca 10. (208.)
Vass Ferencné f., Döbrentei-utca 8. (202.) **KE.**
Vámossyné Eleöd Carola f., Mányoki-ut 8. (467.)

A MŰVÉSZEK NÉVSORÁBAN KÖZÖLT DIJAK ÉS KITÜNTETÉSEK RÖVIDITÉSI JELEI.

PB. — Pállik Béla-díj.
J. — Jendrassik Jenő díja.
BD. — Bardócz Dezső díja.
BM. — Bruck Miksa díja.
NA. — Nagy aranyérem.
KA. — Kis aranyérem.
T. — Társulati díj.
R. — Ráth-díj.
I. — Ipolyi-díj.
RSz. — Rökk Szilárd-díj.
E. — Esterházy-díj.
Rd. — Rudics-díj.
FV. — Forster-féle Vaszary-díj.
W. — Wahrmann-díj.
H. — Harkányi-díj.
LK. — Lipótvárosi Kaszinó-díj.
EK. — Erzsébetvárosi Kaszinó-díj.
JK. — Jubileumi Király-díj.
HI. — Halmos Izor díja.
F. — Fészek-díj.
W. Gy. — Wolfner Gyula díja.
KA. D. — Kohner Adolf díja.
TS. — Tolnai Simon díja.
HV. — Herbert Viktor díja.
ÁV. — Állami vízfestmény-díj.

G. — Grafikai díj.
M. — A „Művészet" díja.
KT. — Károlyi Tibor-díj.
MBK. — Műbarátok Körének díja.
SZF. — Székesfőváros díja.
BK. — Benkő Kálmán díja.
L. — Lotz-díj.
HL. — Horovitz Lipót-díj.
HK. — Horváth Károly díja.
HN. — Horváth Nándor díja.
HA. — Halmi Arthur díja.
SZ. — Szinyei Merse Pál-díj.
KE. — Kitüntető elismerés.
KMSZ. — Képzőművészek és Műbarátok Szövetségének díja.
SB. — Somsich Béla gróf díja.

BUDAPESTI HIRLAP
NYOMDAJA

L á s z l ó Fülöp Elek, festő, szül.1869. április 28-án Budapesten. Ifju éveiben sokat küzködött. Diszletfestőnek készült s Lehman pesti szinházi festő volt az első mestere, később a diszitő szobrászattal foglalkozott, majd a majolika-és porcellán festésre adta magát, végül fényképész lett. Már 1884-ben látogatta az akkor Vidéki János vezetése alatt álló iparrajziskolát, 1886-ban vendéglátogató növendéke volt a budapesti rajztanárképző intézetnek, s bár naponta csak két órán át tanulhatott, az év végén ösztöndijat kapott. 1887-ben pályázat utján Lotz Károly rendes növendékei közé került. Ekkor kezdett arcképeket festeni, mellékesen azonban már előbb is sokat foglalkozott illusztrálással. Különösen a Vasárnapi Ujság részére dolgozott. 1888-ban letette az egy éves önkéntesi katonai szolgálatra jogositó vizsgát.

1888 végén először hagyta el Budapestet. Feszty Árpád tanácsára Velenczébe ment, ahol az akadémiát akarta látogatni, nehány napi ott időzése alatt azonban oly beteg lett, hogy Than Mór festő segit-

ségével visszatért szüleihez. Az év végéig jobban lett, s ekkor Münchenbe ment, ahol Kaulbach segitségével bejutott az akadémiára. Liezen-Mayer növendéke lett, kinek osztályán öt hónapig tanult. Ezután visszatért Magyarországba, leutazott a Bácskába, s Óbecsén több arcképmegrendelésnek tett eleget. 1889, telén visszakerült Münchenbe, s ekkor Liezen-Mayer tanár, aki annyira érdeklődött iránta, hogy naponta a munka után este állandó sétapartnerévé fogadta, más önálló műtermet adott neki az akadémián. Itt készült első nagyobb szabásu műve: Az anya gyermekét imára tanitja, amely Münchenben a művész iránt élénk érdeklődést keltett. Kiállitásokon 1888 óta szerepelt. Ekkor állitotta ki első képét, Az első mosást a budapesti Műcsarnokban. Ezt a képet a társulat vásárolta meg s a sorsoláson egyik megye nyerte el. Azóta állandó kiállitója volt a budapesti tárlatoknak. Rendesen kisebb genréket küldött, amelyek közül néhányat a király is megvásárolt.

1890-ben Párisba ment s a Julien iskolába iratkozott, hol Lefebvre, később pedig Benjamin lettek mesterei.

László Fülöp Elek 3.

1891-92-ben ismét Liezen-Mayer szárnyai alá került, s külön műterme volt Münchenben. Ebből az időből való egyebekközt az Incroyable című képe, amely Andrássy Gyula gróf tulajdona. Ez évben hagyta el az akadémiát s hálából megfestette Liezen-Mayer tanár arcképét. Ezzel a képmással és Huszár Ilona báróné arcképével szerepelt először a müncheni Glaspalastban. Különösen Liezen-Mayer arcképét dicsérte a kritika, s a kedvelt tanár képmása volt L. arcképfestészeti reputációjának kezdete. A művész 1892 őszén katonai szolgálatra vonult be a 32-ik gyalogezredhez. Egy évi katonáskodás után 1893-ban kezdte festeni nevezetesebb arcképeit Budapesten. Ekkor készültek: Wekerle Sándor miniszterelnök képmása /az Otthon irók és hirlapirók köre tulajdona/, Szabó M. Ervin arcképe/Szabó J.tulajdona/, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter arcképe életnagyságban/a szolnoki törvényszéki palotában/, Szilágyi Dezső arcképe /a m.kir. igazságügyi miniszteriumban/, Bethlen András gróf és Festetics Andor gróf volt miniszterek arcképei/a m.kir. földmivelésügyi miniszteriumban/. Ez arcképeinek hire a külföldre is eljutott s 1894-ben meghivására egy hónapot

Ferdinánd bolgár fejedelem

töltött a bolgár udvarnál. Ekkor festette a fejedelem és neje, Boris herceg, valamint Gregorius bolgár metropolita arcképét. Az utóbbi 1895-ben a téli kiállitáson Budapesten keltett feltünést. Ez időtájban készült a Daniella című gyermekarckép, melyet a következő évben a párisi Salonban állitott ki.

1896-ban a magyar kormány megbizásából kiment a drezdai udvarhoz, ahol II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek Mányoki által festett arcképét, mely a szász király birtokában van, lemásolta a Történelmi Képcsarnok részére. Ez alkalommal Albert szász király megbizásából megfestette Frigyes Ágost trónörökös nejének arcképét, valamint Dieteck gróf, volt osztrák-magyar drezdai követ képmását, amely Ferenc Ferdinánd főherceg tulajdonában volt. Ez időben készült a weimari uralkodó, Károly arcképe, a mely a weimari fejedelem birtokában volt. 1897-ben Budapesten készültek a Ratibor herceği család tagjainak arcképei. 1898-ban L. Ratibor herceg közbenjárásával rendezte első jelentékeny sikerű kollektiv kiállitását Berlinben. Még 1897-ben L. Eberhardon megfestette Apponyi Albert gróf és neje arcképeit, 1899-ben pedig Berlin-

ben készült Hohenlohe herceg német kancellár képmása, mellyel a párisi Salonban ugyanazon évben a hours-concurs aranyérmet nyerte el, s amely pályafutásának első nagy erurópai sikerét jelentette. 1899-ben festette először I. Ferenc József királyt a budavári királyi palotában. Ez az arcképe a budapesti Magyar Földhitelintézet tulajdona. Ugyanez évben készültek a Fürstenberg hercegi család arcképei, Szapáry Gyula gróf arcképe /a m.kir. miniszterelnökségi palotában/, özv. Csekonics Jánosné grófnő arcképe, melyért az 1899. évi budapesti téli kiállitáson a kis állami aranyérmet kapta. 1899-ben Erdmunddorfban festette a német császár sógorát és ennek nejét, Bernhard szász-meiningeni örökös herceget és hercegnőt.

1900 juniusában Irlandban, Bustin Hallban megnősült, feleségül vevén Lucy Magdalene Guinness kisasszonyt.

1900 áprilisában festette XIII. Leó pápát és Rampolla biborost. A pápa arcképét hálájának jeléül a Magyar Nemzeti Muzeum képtárának ajándékozta a pályája kezdetén élvezett öt évi ösztöndijért. (XIII. Leó) A pápa arcképét

1900-ban Párisban a nemzetközi kiállitáson is kiállitotta és ezzel, valamint Rampolla biboros arcképével a nagy aranyérmet szerezte meg. Ugyancsak e képekért a pápától a IX. Pius-rend lovag keresztjét, valamint a pápai aranyérmet kapta. Rampolla arcképével 1903-ban az osztrák állami nagy aranyérmet nyerte, 1904-ben Düsseldorfban pedig a német császári aranyérmet. Hohenlohe herceg német kancellár fentebb már emlitett arcképével 1901-ben a magyar állami nagy aranyérmet vitte el.

Még 1899-ben Franciaországban festette Jean de Castellane gróf sisakos arcképét, 1900 januárjában pedig Potsdamban a Hohenzollen örökös hercegnőt. Potsdamból ismét Párisba ment, ahol a francia arisztokrácziá részére számos arcképet készitett. 1902-ben festette két legnagyobb csoport arcképét, a Gramonti hercegi családot, egy-egy képen három életnagyságu alakkal, e két kép a Gramonti családnak vallieri kastélyában a könyvtár teremben van a falba erősitve.

Az 1890-es évek végén Ratibor hercegnő arcképét Frigyes német császár neje kivánságára Windsorba küldte az angol

királynőnek, aki erre saját arcképének lefestése céljából Londonba hivta. De-közben kitört a búr-háboru s az arckép elkészitése abbamaradt. 1900 junius 14-én az angol királynő mégis sürgönyileg Londonba rendelte s az éppen Ladismithből hazatérő Sir George White generális arcképét rendelte meg a windsori palota arcképgyüjteménye részére. Ez a kép a St. Jamesi londoni palotában van elhelyezve. Ez alkalommal különben nem először járt Angliában, mert már 1898-ban meghivták Wight szigetére, a hol Mrs. Munot és fiát egy életnagyságú arcképen örökitette meg, mely kép jelenleg Bostonban van. 1900-ban a midőn White generalis arcképét festette, megbizták a volt tengerészeti miniszter, Lord Tweedmouth arcképének elkészitésével is.

1899-ben a németcsászárné megbizta saját és leánya Viktoria hercegnő arcképének megfestésével, mely kép Potsdamban készült. Egyik nagyobb munkája Kohn hercégérsek arcképe az olmützi érseki palotában /1900/, továbbá Joachim, a hires zenész arcképe /1900/ fiának birtokában, Pless hercegnő képmása sziléziai kastélyában.

1901-ben készült Falk Miksa arcképe a pesti Lloyd társulat részére, Görgey Arthur tábornok két arcképe, melyek közül az egyiket az állam vásárolta meg, a másik pedig a család tulajdona.

Bár sokszor megfordult a külföldön, L. 1901 őszéig állandóan Budapesten lakott. Ekkor Bécsbe tette át lakását, hol 1907-ig tartott műtermet.

1902-ben bécsi műtermében készült a pesti Nemzeti Kaszinó részére Erzsébet királyné arcképe, Kapmst gróf orosz nagykövet nejének és leányának arcképe, Dietrichstein hercegnő gyermekeivel, mely arckép a bécsi Dietrichstein-palotában van. Közben Hollandiában járt, a hol La Foretban Madame Louis van Loon arcképét festette; innen Londonba ment, hol Brodrick hadügyminiszter leányát örökitette meg. Még 1902-ben ismét visszatért Bécsbe, ahol sok egyéb arckép között Mária Krisztina főhercegnőt festette. Bécsi műtermében látogatták meg a művészt Izabella főhercegné, herceg Metternich Sándorné és Luitpold régens herceg. 1902 telén már ismét Franciaországban, la Vallierben volt, ahol a Gramonti hercegi családot festette. Innen Párisba ment, honnan 1903 elején I. Ferenc József király meghivá-

sára Bécsbe ment, s megfestette a felség arcképét Eulenburg herceg volt német birodalmi bécsi nagykövet részére. Ugyanekkor készült Erzsébet főhercegnő arcképe, Mária Terézia főhercegnő számára. Ezután kora tavasszal Irlandba utazott s több megrendelésnek tett eleget. Tavasz végén ismét visszatért Bécsbe, ahol többek között a kinai német nagykövet, Mumm v.Schwarzenstein arcképét festette. 1903 nyarán Hollandiában dolgozott, ősszel pedig Bécsben Mária Anna és Henriette főhercegnők életnagyságu arckécsoportját festette Frigyes főherceg részére, továbbá Szőgyényi László berlini osztrák-magyar nagykövetet és nejét. 1904 januárhavában rövid ideig Budapesten időzött, s ekkor festette le Berzeviczy Albertet. A magyar fővárosból Bécsbe, majd Porosz-Sziléziába ment s itt festette Schönaich Carolotti herceg képmását. Ugyancsak ez évben még Angliába is ellátogatott, s Peurhosban Lord Stanley of Alderley arcképét készitette el, amelylyel mint az angol iskolák elnökét, tisztelői örvendeztették meg a lordot.

1905-ben Párisban tartózkodott s az ott festett

arcképei közül emlitésre méltók a portugál királyné képmása, s a neves francia iró Comte Robert de Montesquiou, valamint Guiche hercegnő arcképei. 1905 októberében a magyar kormány képviseletében tagja volt a velencei képzőművészeti kiállitás nemzetközi juryjének. 1906-ban ujra Bécsben volt, s ekkor és itt készültek Teck herceg és hercegnő, Larisch gróf és neje, Kinsky hercegnő, Erzsébet-Windisch-Grätz főhercegnő, Fersten grófnő szül. Dalgarucky hercegnő, Wenckheim Dénesné grófné két gyermekével, s egyéb arcképei. Ez év nyarán ismét Angliában járt, télen pedig Bécsben befejezte Berchtold gróf osztrák-magyar orosz nagykövet magyar diszruhás arcképét, valamint Schönborn Terézia grófnő és kis leánykájának életnagyságu csoportképét, s végül gróf Schönborn magyar diszruhás képét.

1907 áprilisában vendége volt a hessen-darmstadti uralkodónak, s ez alkalommal az uralkodó családot le is festette. A hesseni nagyherceg polgári ruhában életnagyságban ábrázolt arcképe egyik érdekessége volt

1908-ban a müncheni Glaspalastban rendezett kiállitásnak. 1907 juliusában Ingenheimban Battenberg Lajos herceg látta vendégül a művészt. Ez alkalommal készültek a herceg idősebb leányának, Alice görög hercegnőnek, Battenberg Louise és Henrik porosz királyi herceg fiainak, Zsigmondnak arcképei. Battenberg herceg udvarából a Hohenzollern-Sigmaringeni hercegi család hivta magához s itt festette Hohenzollern Antoinette hercegnőt.

1907 juniusában Londonban kollektiv kiállitást rendezett. A kiállitás megnyitó napján Anglia osztrák-magyar nagykövete, Mensdorf gróf fogadta a kiállitási termekben az angol társadalom legkiválóbbjait. Az a siker, amelyet e kiállitása alkalmából Londonban aratott, birta rá (l.-t.) hogy állandó lakhelyét ismét változtassa. Bécsből Londonba tette át műtermét. A kiállitás eredményeként Edward angol király a saját, továbbá neje és Viktoria hercegnő arcképeinek festésével bizta meg, amely arcképek a windsori kastélyban fejeztettek be. Londoni letelepedése után az angol legelőkelőbb körök számos kiváló alakját örökitette meg. Igy James Lowthert, az angol parlament elnökét Cumberland megye megbizásából

és másokat. L. 1908-ban járt először Amerikában, ahol a Wadington White Housban Roosewelt elnök arcképét, s ugyancsak ez alkalammal Rooseweltné és az Amerikai Egyesült Államok postaügyi miniszterének nejét festette le. Az amerikai műkritikusok L. Roosewelt portréját a volt elnök legjobb arcképének mondták. 1908 juliusában a művész ujabb kollektiv kiállitást rendezett Londonban, amelynek szintén jelentékeny sikere volt. 1908-ban készült képei közül kiválnak Lord és Lady Wemyss, valamint Lord Northdisse arcképei.

László Fülöp.

A budapesti Műcsarnok kiállításain a következő művekkel vett részt:

1888. őszi kiáll. II. oszt.: Gyermek arcképe, olaj.; dr. Frim Jakab tulajd.

László F. E. (irodalom).

Aberdeen Free Press. 1908 jun. 23. —

A Hét. 1904. 20. sz. —

László F-E. (irodalom)

Birmingham Meul. 1908 szept. 4. (Royal Society of Artists.) — Birmingham Post. 1908 júl. 3. (London picture exhibitions.) —

László F. E. (irodalom).

Daily Graphic. 1908 júl 29. (Portraits of the Queen.)—

Lajtai F. L. (irodalom)

Desjardins, Paul: Les Salons de 1899. Gazette des Beaux-Arts (Paris). 1899. 154–155. l. (képpel.)—

László F. E. (irodalom).

Essex Herald. 1908 jan. 21. (Distinguished Hungarian artist.) —

László F. E. (irodalom.)

Guardian. 1908 júl. 8. (Two foreign portrait-painters.) —

László F. E. (irodalom).

Jessen, Jarno: Schöne Frauen und ihre Maler. Die Woche. 1908 158–160. l. —

László F. E. (irodalom)

La Revue Diplomatique. 1908 máj. 24. –

L'Univers et Le Monde. 1908 jun. 28. –

László F. E. (irodalom)

Manchester Evng Chronicle. 1908 szept. 15. (A glimpse at the City Gallery.) —

Montesquiou, Comte Robert de: The Works of P.A. de László. With an Introductory Essay on the art of Mr. de László. London, 1912 (?)

László F. E. (irodalom)

Mourey, Gabriel: Peintres de la femme. Les Mondes. 1908. 91. szám.

Nursing Mirror. 1908 júl. 4. (The Dowdeswell Galleries.) —

László F. E. (irodalom).

Pal Mall Gazette. 1908 jun. 25. (Society and personal.)—

Planet. 1908 jun. 25.—

László F. E. (irodalom)

Powers, Gabriel Francis: Art in the twentieth century. The Messenger (New-York). 1904. 548–549. l.

László F. E. (irodalom).

Revue de Paris. 1908 jun. 15.—

Revue Idealiste. 1908 jun. 1.

Revue Moderne Universelle. 1908 jun. 15.

László F. E. (irodalom)

Spielmann M. H.: The art of László. The Graphic.
1908 júl. 25. –

LÁSZLÓ FÜLÖP HAGYATÉK

IRODALOM:
SCHLEINITZ, OTTO VON: Ph. A. von László. Bielefeld und Leipzig, 1913. Verlag von Velhagen & Hlasing.
BALDRY, A. L.: Hogyan fest arcképet László Fülöp? Budapest, 1938
CLIFFORD, DEREK: The paintings of P.A. de Laszlo. London, 1969

László Fülöpről, korának egyik legismertebb és legelismertebb portréfestőjéről, Magyarországon keveset tudunk. Pedig olyan művész ő, aki nemcsak hallatlan portréfestői kvalitásai miatt érdemel figyelmet, hanem – s ez talán szokatlan – tájképfestőként is. Magyarországon Lászlónak elsősorban korai zsánerképei ismertek, s nem véletlenül.

Az egyszerű budapesti családban született László Fülöp, aki 1887-től Lotz tanítványa a Mintarajziskolában, majd 1889-től a müncheni akadémia, később a párizsi Julien Akadémia tanulója volt, elsősorban zsáner- és történeti festőnek készült. Mint oly sok magyar művész, ő is Munkácsy Mihályt tekintette példaképének. Korai munkáinak legismertebb darabja a Müncheni sörcsarnok (Hofbräuhaus) 1892-ből. A kép egyik főszereplője, a kíváncsi angol hölgyturista modellje későbbi felesége, Lucy Guinness. Ezt a jókedélyű, sörözős hangulatot idézi meg szüleinek dedikált ceruza-Önarcképe 1891-ből. Minden nagy ambíciója ellenére, elsősorban az anyagi szükség vitte rá, hogy már müncheni éveitől kezdve arcképfestéssel keresse meg kenyerét, s támogassa édesanyját. Lászlót különösen bensőséges viszony fűzte anyjához, aki szigorúan erkölcsös, ambiciózus asszony volt, s aki nagyon megkeseredett az önző, léha és könnyelmű férje melletti házasélet éveiben. Nem véletlen, hogy míg édesanyját rengeteg portrén megörökítette, László mindössze egyetlen arcképet festett apjáról. Az Édesapja arcképe reprodukcióból is ismert von Schleinitz 1912-es László-monográfiájából (48. old. 54. kép).

László portréfestői kvalitásait nagyon korán elismerték. Bár Lucy Guinness révén, kit 1900-ben feleségül vett, jó angol kapcsolatai voltak, első angliai önálló kiállítására csak 1907-ben került sor a londoni Fine Arts Society termeiben. Ez olyan hatalmas sikert aratott, hogy az 1900 óta Bécsben és Budapesten élő művész családjával együtt Londonba költözött. Ekkor már jó tíz éve csak a portréfestésnek él. Arcképeiben egy késő akadémikus hagyomány – melynek László által is nagyra tartott képviselője Franz von Lenbach (lásd: Kieselbach Galéria, 9. aukció, 72. tétel) – él tovább a 18. századi angol portréfestészet „flamboyant" stílusával: magas színvonalú technikai tudás; pontos, de sohasem kivesző, soha nem pszichologizáló karakterábrázolás; a modell társadalmi státuszát is kifejező, sok barokkos elemet alkalmazó kompozíció; s az ecsetkezelésnek hallatlan könnyedsége, magabiztos eleganciája, a krémesen pasztózus felületek kézírásszerű szubjektivitása. A lebegő, csapongó, sokszor öntudatlanul ösztönösnek tűnő, s persze minden spontaneitásuk mellett is végtelenül pontos színsávok, festékpászmák, ecsetszántotta festékbarázdák egy temperamentumos virtuóz heves munkatempójának a lenyomatai. Arcképeit – a legkorábbi darabokat kivéve – soha nem rajzolta elő. Egyből ecsettel fogott hozzá a képhez, először a főbb tömegeket alakítva ki. Ezt a módszert tanította növendékeinek is a kensingtoni New Art Schoolban.

Példátlanul termékeny arcképfestői munkássága során saját bevallása szerint mintegy 2700 portrét festett.

László festészetének egy másik, s itthon talán alig ismert műfaja a tájkép. László, a szakirodalom szerint 1902-ben festette meg első önálló tájképét. A sokszor napi 3-4 modellt is fogadó arcképfestő számára a tájkép valódi felüdülést jelentett. Bármennyire igyekezett is modelljei egyéniségét megragadni, az 1910-es évek végére az arcképfestésben egyre kevesebb örömét lelte, sőt egyszer két ülés után vissza is utasította megrendelőjét, mivel a társalgásban nem találta őt rokonszenvesnek. Elkeseredését csak fokozta, hogy bár 1914-ben brit állampolgárságot kapott, az I. világháború alatt magyar (tehát akkor éppen ellenséges) származása miatt internálták. Portérfestészetének egy korszaka amúgy is lezárult akkorra már: Európa majd minden koronás főjét lefestette, modellt ült neki a pápa, az amerikai elnök, s a világ majd minden előkelősége. Amit hírnévben, megrendelésben, anyagaiakban egy arcképfestő elérhetett akkoriban, azt ő elérte. Ekkor fordul tehát figyelme intenzívebben a tájképfestészet felé. A mind a család tulajdonában fennmaradt kb. 100-150 tájkép között vannak felhőtanulmányok, épületromok, városképek (olykor emberi figurákkal), s persze erdők, mezők, parkok napfényben fürödve. *„A Mediterrán napsugár az ünnep esszenciáját jelentette annak az embernek, kit munkája a Fitzjohn's Avenue műtermához szögezett. Ezeken a napfényben készült sietős följegyzéseken próbálta a maga módján feltartóztatni a boldogságot"* (Clifford, 1969. 64.) László gyorsan dolgozott: *„Én az ecsetemmel rajzolok, s minden festményem rajz"* – vallotta magáról. 1923-as algériai és itáliai útján, melyek során különösen sok tájképet alkotott, jegyzi föl a következőket: *„A tájfestészetnek csak egyetlen helyes útja van, s ez a Természet lényegének megfestése, lehetőleg egy, nagyobb festmény esetében sem több, mint három ülésben".*

A tájképfestészet volt László Fülöp igazi művészi élménye. Élete vége felé, mikor összegezte magában festői pályafutásának eredményeit, csak egy dolog foglalkoztatta: vajon az utókor értékelni fogja-e tájképfestői kvalitásait. Utolsó kiállításán, mely épp halála napján nyílt meg Londonban, tőle szokatlan módon rengeteg tájképet állított ki. Óriási siker volt. A magyar utókor most, jó hatvan évvel a művész halála után, találkozik először az igazi László Fülöppel, Versailles, Luxor, Algéria, Skócia, Róma, Nápoly, Szicília, az Alpok, s más csodás tájak „arcképfestőjével".

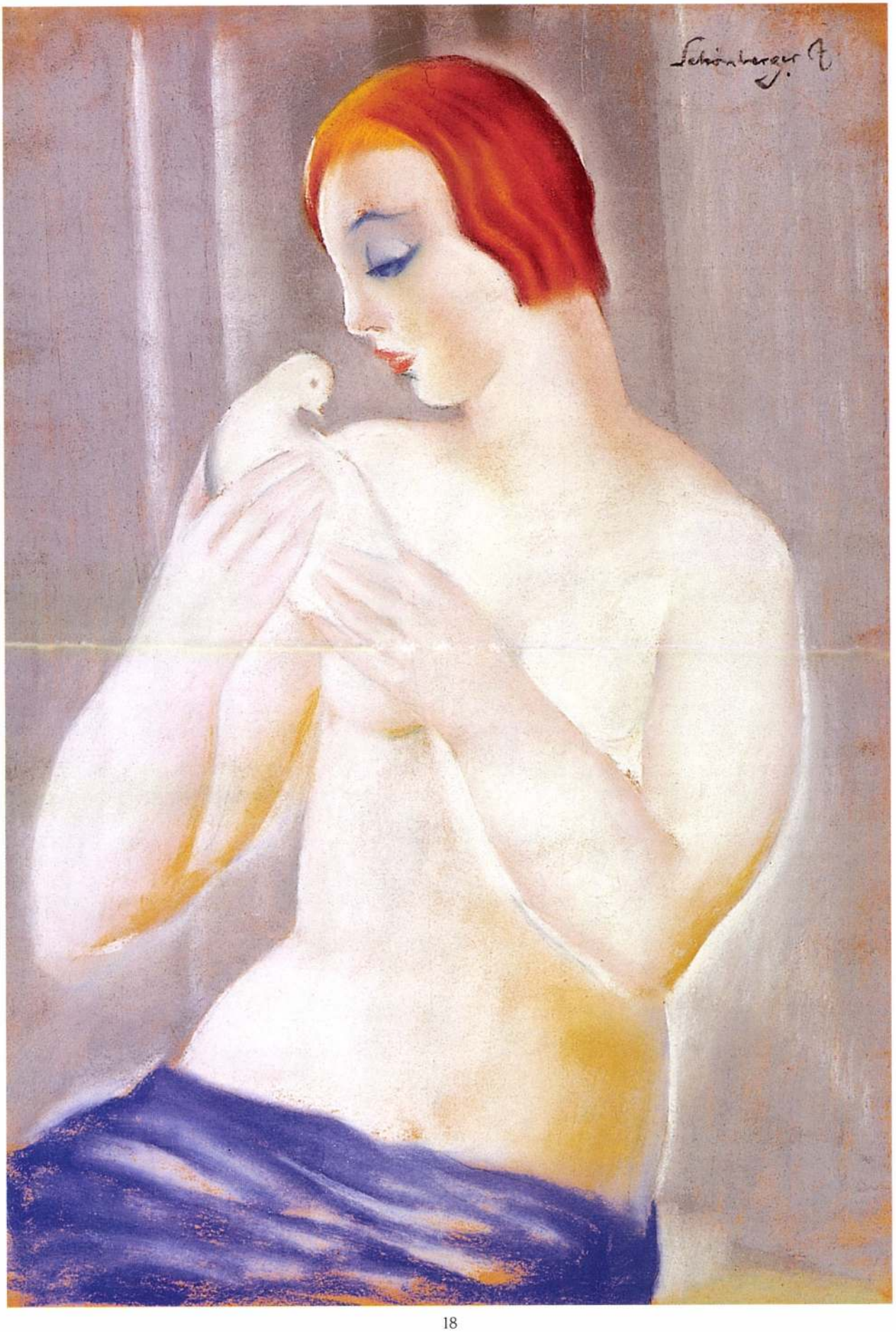
Schönberger

19

25

26

78

76

77

79

90

91

92

93

94

96

99

118

119

142

143

145

147

148

152

153

Kisfaludi-Strobl Zsigmond László Fülöpöt mintázza. Középen Bárcziházi-Bárczy István államtitkár áll

László Fülöp feleségével az 1900-as évek elején budapesti műtermében
(Sékel felvétele)

László Fülöp felesége kisfiával 1900-ban

A nagy festő utolsó fényképportréj amely ezen a nyáron készült londo kertjében

László Fülöp Kornis Gyulával és Siklóssy Lászlóval londoni kertjébe

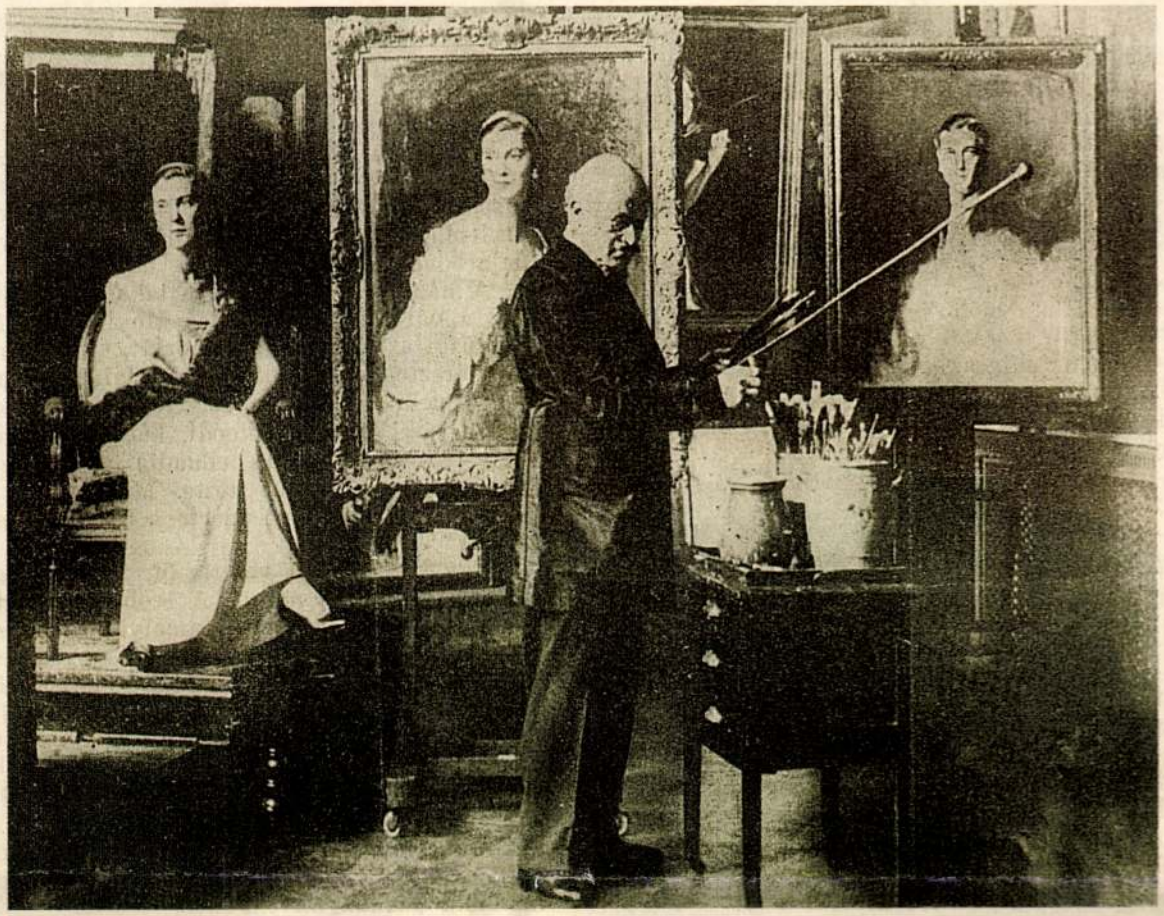

Meghalt László Fülöp. Tüneményes pályafutását egy budapesti fényképész műtermében kezdte, mint inas. Közvetlenül halála előtt az Angol Királyi Képzőművészeti Társulat elnökévé választotta. A Kormányzó a Corvin-díszjelvénnyel tüntette ki. Előkelő összeköttetései révén Angliában gyakran volt használa a magyarság ügyének. Annyira keresett festő volt, hogy évi jövedelme megközelítette az egymillió pengőt. Ezen a fényképen László Fülöp Marina királyi hercegnőnek, a kenti herceg feleségének arcképét festi

Fejedelmek és királyok ünnepelt festője:
„Gratulálok Magyarországnak, hogy ilyen nagy művészt adott a világnak!" – mondta Vilmos császár, amint meglátta birodalmi kancellárjának lenyűgözően élethű portréját.

A portrék híres alkotója tájképfestőként is figyelmet érdemel, sőt talán éppen tájképei jelentik életművének igazi kvalitását.
„A Mediterrán napsugár az ünnep esszenciáját jelentette annak az embernek, kit munkája a Fitzjohn's Avenue műterméhez szögezett. Ezeken a napfényben készült sietős följegyzéseken próbálta a maga módján feltartóztatni a boldogságot." (Clifford, 1969. 64.)

Ferdinánd bolgár cár arcképe megfestésének sikerétől kezdve sorra hívták a hatalmasságok és politikus előkelőségek, megfestette az angol király és felesége, V. György és Mária királyné, II. Vilmos német császár, XIII. Leó, XI. Pius pápa, Lloyd George, Mussolini, Togo admirális, Roosevelt elnök, Primo de Rivera, itthon pedig Bethlen István, Apponyi Albert, Horthy Miklós, és Görgey Artúr arcképeit.

ROYAL VISIT TO STUDIO

19 • LÁSZLÓ FÜLÖP (1869-1937)

Fekvő akt

41 × 51,5 cm
Olaj, vászon, kartonon
J. j. l.: Ph László London 1927
Kikiáltási ár: 700 000 Ft

A legendásan kiváló társasági ember igazi nagypolgári életet élt, 1 millió pengő volt évi jövedelme, ami mai árra számítva 350 millió forintnak felel meg. Kitartása és fegyelmezett szemlélete azonban megmaradt: *„...vasfegyelemre van szükség, ne irigyeljük a szerencséseket, hanem odaadással haladjunk pályánkon".*

Bravúros arcképeinek csodálója volt az egész világ arisztokráciája: királyok, fejedelmek, európai történelmi családok sarjai, sőt a pápa szinte versengtek azért, hogy lefesse őket.

20

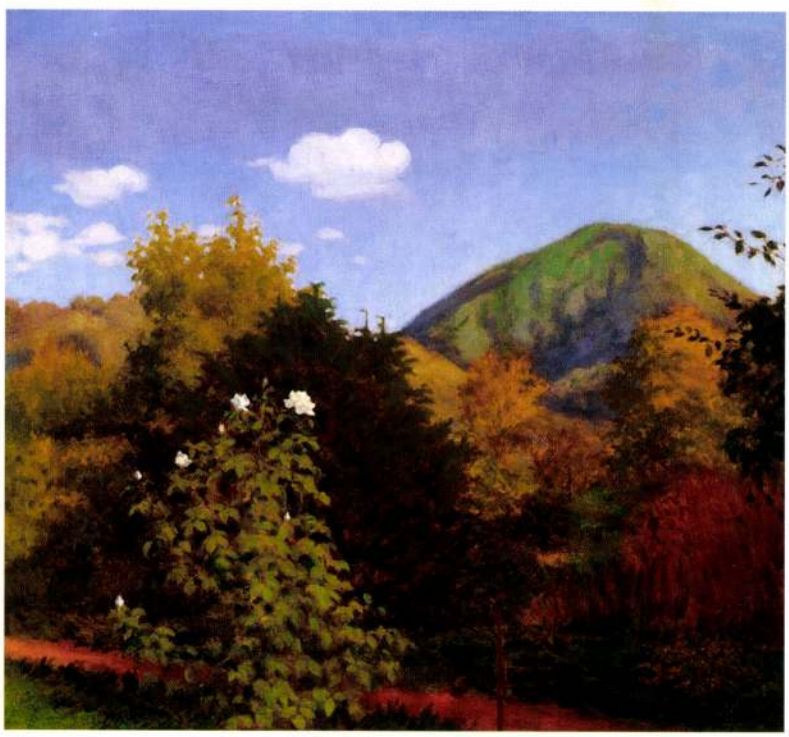

21

20 • BALLA BÉLA
(1882–1946)

Kilátás Nagybányára

70 × 80 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Balla Béla
Hátoldalán Balla Béla dedikálása
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

21 • BÖRTSÖK SAMU
(1881–1931)

Nagybányai táj a Kereszthegyel

65 × 72,5 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Börtsök
Kikiáltási ár: 150 000 Ft

László Fülöp

László Fülöp a műtermében

Elfelejtett épületek

Dr. Buza Péter

Lovagvár a Ligetben

— Nézhetem én ezt elölről, hátulról — mégse látom. Szoktam pedig sétálni erre, de hát egyre szűkebb az utca, egyre jobban körülfonják ezt a csodapalotát a közönséges épületek. Lassan már fel sem tűnik, legfeljebb a vedlettsége szúr szemet. De az látszik, ha valaki alaposabban körüljárja, hogy nem akármilyen épület volt a maga idejében. Biztos valami herceg vagy báró építtette. Az „ántivilágban". Úgy élhetett ebben a hatalmas erődítményben, mint egy fejedelem. Most meg — úgy tudom — vagy nyolc család lakja. IKVh-áz. De nem hiszem, hogy valaha is törődtek vele. Mármint azóta, hogy az ő gondjuk. Alig hiszem, hogy lesz ebből még palota, aminek épült.

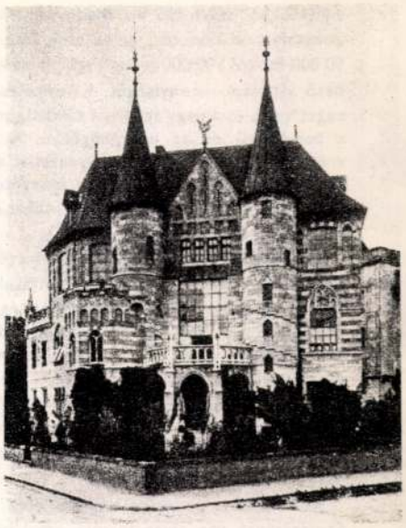

A „lovagvár" 1901-ben . . .

A zuglói Ingatlankezelő Vállalatnál mondták: érdemes elsétálni a *Zichy Géza utca 10*-es számú házhoz. Meséltek egymással békétlenkedő bérlőkről, rózsaszínű márvány fürdőszobáról, freskókról, csodálatos bútorokról, leszakadt vakolatról. Tíz évvel ezelőtt szakvéleményt kértek a Fővárosi Tanács műemlékekkel foglalkozó vállalatától. „Igényes architektúrájú épület, statikai vizsgálata indokolt" — hangzott az ítélet. Aztán 1968 decemberében megszületett a statikai jegyzőkönyv: „a teherhordó épületrészek megfelelő állapotban vannak". Fotódokumentáció készült az esetleges helyreállításhoz. Amit a képek mutatnak, az nem sokban hasonlít az egykori palotára. Alig ismerne rá a Vasárnapi Újság 1901-ben kinyomtatott fotójának készítője. Nincsenek már tornyok — két háború és az eltelt 80 év elsöpörte az égbe meredő bádogsapkákat.

Az esetleges helyreállítás . . . Hol van ma ember az ilyesfajta kézimunkához? Kapacitás, anyag, szakértelem? Szemben, az utca túlsó ol-

Budapest 1979/5

Udvarrészlet

Tahin Gyula felvételei

Kandalló a műteremben

nyitásokból származó víz mennyisége teljesen bizonytalan. Különböző jelentések és vizsgálatok 10 000 m³-től 500 000 m³-ig becsülik az innen nyerhető víz napi mennyiségét. Kitermelésének költséges volta és a nagy szállítási távolság miatt magas a beruházási és az energiaigénye. A kitermelés erőltetése valószínűleg veszélyeztetné a budapesti gyógyforrások hozamát. Így a lehetőségek közül ki kellett zárnunk a mélyfúrású kutakat és a karsztvizeket.

A Csepel-szigeti kutak javára döntött a felszíni tisztítású vízzel való összehasonlításuk is. Nem utolsósorban azért, mert az emberiség évezredes tapasztalata — de a magyar vízügyi törvények is kimondják: a lakosságot ivóvízzel ellátni a védett, felszín alatti vizekből kell, és csak ott lehet felszíni vizet felhasználni, ahol erre más lehetőség nincs. A felszín alatti vizeket kell előnyben részesíteni még akkor is, ha kinyerésük lényegesen költségesebb, mint a felszínieké.

Két külföldi példát is említek erre: Prágának, Stuttgartnak van olyan folyója, amelynek a Tiszához hasonló a vízhozama. Ennek ellenére az utóbbi évtizedekben csökkentették vagy beszüntették az ivóvíznyerést a folyóvízből. Vállalják a nagyobb költségeket, hogy védett vízkincsből biztosíthassák a jó minőségű vizet e városok lakóinak.

A vízművek szakemberei több lépcsőben végezték Csepel-szigeti kutatásaikat és feltárásaikat. A felderítő kutatás során mintegy 210 km²-nyi területről gyűjtöttek adatokat a negyedkori kavicsrétegek vastagságáról, ennek fedőrétegéről, valamint a kitermelhető víz mennyiségéről és minőségéről. Ehhez a nagyvonalú tájékozódó jellegű munkához mintegy 350 kutatóforrás, valamint közel 300 geoelektromos mérés eredményeit értékelték és hasonlították össze, hogy a részletes kutatásokra érdemes területeket kijelöljék. Ez után került sor, 1971-ben, a kutak pontos helyének megállapítására, az érintett mederszakaszok állapotának vizsgálatára, a vízutánpótlás irányainak meghatározására és a szükséges védterületek kialakítására.

Ahol a vízadó réteg vastagsága eléri a 8—10 m-t, ott csáposkutakat, sekélyebb vízadó réteg esetén csőkutakat telepítünk. Már ezeknek a feltárásoknak alapján épült hét csáposkút Szigetszentmiklóstól északra, a ráckevei Duna-ág mentén. A nagy Duna-ág mentén épült a szigetújfalusi vízmű tíz csáposkútja, a tököli vízmű öt csáposkútja és 2×42 csőkútja.

Jelenleg a Csepel-szigeti vízmű mintegy napi 200—210 000 m³ ivóvizet ad fővárosunknak. A ráckevei vízmű I. ütemének építkezése nemrég kezdődött, s befejezése 1982-re várható. Ez újabb 100 000 m³/nap vízmennyiséget termel majd. Ennek csáposkút-sorához — vas- és mangántalanítás céljára — korszerű kezelőmű is épül.

Hozzávetőleges becslések szerint a teljes kiépítés után a Csepel-szigetről mintegy 600—640 000 m³ napi vízmennyiség nyerhető, melyből mintegy 100 000 m³ napi mennyiséget a budapesti agglomeráció déli területeinek juttatnak.

A Csepel-szigeti feilesztéshez természetesen hozzátartozik egy új főtelep létesítése, megfelelő szivattyú-kapacitással. A mintegy 75 km hosszúságú, alacsony nyomású, nagy átmérőjű (180—200 cm) szállítóvezeték-rendszert a szívó oldalon és Dél-Buda, Dél-Pest irányába építik ki. Több száz kilométer hosszban épül ki nagyfeszültségű- és jelzőkábel-rendszer is.

A további építkezések és fejlesztések ütemét a kielégítendő igények változása és a beruházási keret adta lehetőségek szabják meg.

Ismét rendelkezik tehát a főváros vízellátása olyan koncepcióval, mely több évtizedre előre lehetővé és tervezhetővé teszi a kielégítő mennyiségű és minőségű vízkincs kiaknázását. Mégpedig viszonylag kis távolságról, s így a hazánkban és világszerte jelentkező fajlagos beruházási költségeknél lényegesen olcsóbban.

A csepeli vízmű csőkút-sora

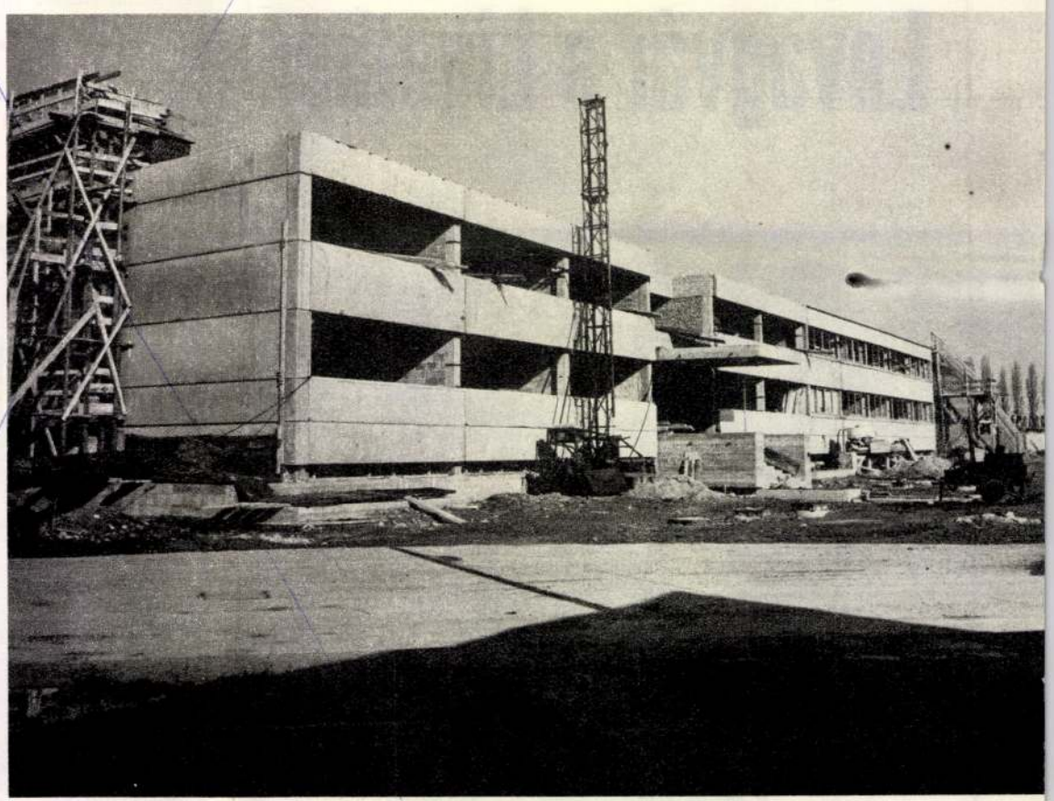

Épül a Csepel-szigeti vízmű gépháza és központi épülete

Csepeli vízmű: csáposkút

Siklós Péter felvételei

. . . és ma

dalán már majdnem készen áll a Tiszti Klub márvány-üveg kockája. Ablakainak tükrében a rongyos falak egykori szépségük kísérteteiként fénylenek, ágaskodnak.

Lehet, hogy kényszertatarozás lesz a dolog vége? Hogy akkor mit csinálunk . . . sóhajtanak az íróasztal mögött.

— Tessék, csak tessék nyugodtan feljönni!

— Köszönöm, de hogy lehet odáig, már majdnem a felhők közé feljutni?

— Ott a jobb oldali torony mellett van az a faragott kapu. Onnan egyenesen a műteremhez vezet a csigalépcső. Mindig jobbra tartson!

— Nem is volt olyan veszélyes . . .

— Tessék beljebb jönni. *Szegvári Károly* festőművész vagyok. Véletlenül éppen Pesten tartózkodom, mostanában Párizsban dolgozom. A ház érdekli? Hát kérem, igen érdekes ház ez. A műterem *László Fülöpé* volt. Ő építtette a házat is, 1898-ban. Persze ma már kevesen tudják, ki volt László Fülöp. Pedig nem volt akárki: az angol királyi udvar hivatalos portréfestője, ragyogó technikájú művész. Munkácsy után a legismertebb magyar festő a világban. Persze főleg főrangúak ültek neki modellt. Hallatlanul népszerű és gazdag volt. Manapság már ritkán kerül szóba a neve. Művészek, írók, más neves emberek is megfordultak a műtermében. Például, akiről szerintem az egyik legjobb portréját készítette, Kiss József a költő. Megfestette Görgeyt, XIII. Leo pápát, Fadrusz Jánost, Rákosi Jenőt, Lord Rothemert, Rampolla bíborost, Horthy Miklóst, Ferenc Józsefet is. Ez a képe jól sikerülhetett, akkor kapott magyar nemességet, Lombosi előnevet, címert, 1912-ben.

„. . . az 1899-iki párisi kiállításon a napokban meghalt Hohenlohe herceg, német birodalmi kancellár arcképével már a legbecsültebb arcképfestők sorába emelkedett. Mikor a kép elkészült a herceg születésnapját ünnepelte, melyen megjelent II. Vilmos német császár is. A császárt annyira meglepte a herczegnek László által festett új képe, hogy így szólott: A művészt, ki ezt festette, még ma akarom látni, küldjenek el érte. Rögtön kocsiba kellett ülnie, úgy ahogy volt, egyszerű fekete kabátban vitték be a császárhoz. Alig nyitottak be a terembe, a császár kezet nyújtott neki: Látni akartam, hogy mielőtt a világ ezt a jeles művét megbámulja, én lehessek az első, aki önnek gratulál . . ."

(Részlet a Vasárnapi Újság 1901. évi 28. számában megjelent cikkből.)

Az Anna Frank Gimnáziumban *Laub Gyuláné* igazgatóhelyettessel beszélgetek.

— Igen, rokona vagyok László Fülöpnek, a férjem révén. Az apósom, aki a festő nagybátyja volt, sokat mesélt róla. Apósomnak jól menő keleti szőnyeg üzlete volt a Veres Pálné utcában. És, hogy a Fülöp édesapja korán meghalt, magához vette a gyereket. Oda az üzletbe. De nem sok hasznát látta. Aztán egy Strelitzky nevű udvari fényképészhez ajánlotta be, hogy ott inaskodjon. Egyszer aztán szólt a telefon a Poldi bácsinál. Az apósom megijedt, mert azt mondta neki az udvari fényképész: ez a gyerek nem idevaló. Találkoztak, és elmesélte, hogy amíg ő a megrendelőt fényképezte, elrendezte — akkor ez nem néhány másodpercig tartott — a gyerek a sarkán guggolva, azon melegében egy skiccet rajzolt a kuncsaftról. De eldugta, mert félt, hogy kikap. Strelitzky azonban megtalálta a rajzot. Ez a gyerek zseniális, ezt taníttatni kell — győzködte apósomat. Akkor aztán elvitték egy művész-stúdióba. Valahol az Andrássy úton. Rajzoltatták, és látták, hogy érdemes foglalkozni vele. Szegény apósomnak mindig az volt a vágya, hogy egyszer őt is lefesse. De erre nem került sor. Az anyjáról, arról festett egy csodálatos képet.

— Csak portrékat készített?

— Nem tudott mást. Néha tájképet, meg zsánerképeket festett, de csak ritkán. Leopold bácsi, boldogult apósom, mindig mesélte, hogy mondta neki — tizenegy élő gyereke volt, László Fülöp meg majdnem a testvérük — fesd le fiam a péntek esti vacsorát. Együtt a család az ünnepen, az olyan szép . . . De nem, nem állt kötélnek. Csoportképet nem tudok, mondta mindig.

— Tetszett személyesen is találkozni vele?

— Nem, amikor én a családba

Faragott ajtó a Szegvári műteremben

Szegvári Károly műtermének részlete

Berczyék lakásában

kerültem, ő már kint élt Londonban, s nem szívesen jött haza. Azt mondta: nem hiányzik itt senkinek . . .

„— Feleségem a jövő héten a családdal vidékre megy — mondta László —, akkor eljöttök egy jó magyaros vacsorára a kertbe, a nagy diófa alá!

Szívében mindig magyar maradt. Amikor elhunyt, én itthon voltam, néhány hét múlva mentem vissza Londonba. Pembroke Road-i műtermemben több levél várt, többek között Lászlóné angolul írt sorai: arra kért, jöjjek el, ha csak lehet azonnal, mert Fülöp nagyon rosszul van, és csak magyarul beszél, ők pedig ezt nem értik. Sajnos elkéstem, mert akkor már kint nyugodott a temetőben. Ezek után még el kell mondanom egyet mást a múltból. Annak idején László Fülöp *Gyalus László* tervei szerint, a Zichy Géza utcában romantikus villát építtetett magának gyönyörű műtermekkel. A felavatásra engem is elvitt a két testvér, Frim Ervin és Jenő, akiknek édesanyja Laub Fülöp testvére volt. Először voltam életemben ilyen előkelő helyen. László igen kedves volt hozzám, akkor nem hittem volna, hogy 42 év múlva mint jó barátot fogad a világhíres mester, a fejedelmek, a kardinálisok, a pápa festője, csodás londoni villájában.

. . . Sok év múlva, 1959-ben jártam egykori londoni villája előtt. Elmerengtem. Az idő szelleme, amely a képzőművészetben néha csak a feltűnőt . . . istápolja, elhomályosította László Fülöp művészetének értékét is."

(Részlet Kisfaludi Strobl Zsigmond Emberek és szobrok című memoárkötetéből.)

— Pár éve a Képes Újság már írt erről a házról abban az összefüggésben, hogy ugye egykor az urak festője, ma a népé a magyar tájé, alkot a műteremben. Én 10 éve dolgozom itt. Ez valóban kiváló és nagyszerű műterem. És azóta sok mindent összeszedtem arról, akinek ezt a nagyszerű műtermet végülis köszönhetem: László Fülöpről. Úgyhogy nem is tartom ezt a helyiséget „Szegvári műteremnek". Nézzen körül, minden, a tapétától, a modellsarokig, a tükörtől a márványkandallóig, a bronzdíszektől a csillárig az egykori mesterre emlékeztet.

— Hogyan győzte László Fülöp a rengeteg megrendelést?

— Bravúros technikával. Két-három óra alatt kész volt egy portréval! És az készen volt! Aztán, tudja, volt egy titka, amit persze nem tud akárki ellesni. Úgy tudott csúnya nőket festeni, hogy szépnek látszottak. Gyorsan, szépen, művészi értéket teremtve, és még hasonlított is a modellre. Jellemet rajzolt, ez volt a sikerének titka.

— Ön most mivel foglalkozik Párizsban?

— Cziffra, a zongoraművész — talán tudja — megvett egy romtemplomot Párizs közelben, közadakozásból, és saját pénzén rendbe hozatta. Megnyitotta ott a Liszt Ferenc hangversenytermet, és engem bízott meg, hogy festményekkel díszítsen a falakat. Most éppen egy olyan képen dolgozom, amelyen a zene fejedelmei felajánlják a templomot védőszentjének. Ami viszont ma kissé furcsának tűnik, hogy a zene fejedelmei mellett a donátorokat is ráfestem a vászonra; politikusok, államférfiak barátcsuhába öltözve, szóval divatos dolog lett rákerülni a képre, úgy hogy most már huszonnégyen vannak, de remélem, nem kapok több fényképet és megtisztelő felkérést.

„Egy év óta szorongva vártam ezt a pillanatot. A fejedelmek, királyok festője le akart festeni. A mester leültetett egy alacsony pódiumra.

— Egy faunt fogok festeni — mondá —, aki nevető szemekkel nézi a világot, de mosolyában van valami keserű.

— Akkor szép formás kecskelábakat is kérek magamnak, mester, poétánál az fontos, kritikusaim úgyis váltig szidnak, hogy a lábaim nem elég formásak, sűrűn bicegek.

Munka közben társalogtunk. Az ő muzsikájának nincsenek szeszélyei, az ő hangulatai mindig kommandóra jelennek meg, és mégis igazi hangulatok. Olyan, mint a nagy színművész, mindig készenlétben. Elmagyarázta nekem az ő művészi hitvallását. Minden arcban van valami szép, valami jellegzetes. Azt kell a többi részek rovására kiemelni. A többi közömbös. Aki ezt cselekszi, nem vét az igazság ellen, de udvarias, kedves ember és azt megsegítik . . ."

(Részlet a Kiss József és kerek-asztala című kötetből.)

Alig több, ami László Fülöpről él az emlékezetben, mint hogy 1869-ben született Pesten, 1937-ben halt meg Londonban. Négy fia született, példás házassága a látszat ellenére sem volt a vagyonnal kötött frigy. Guiness Lucy Madeleine a legnagyobb angol sördinasztia gazdag hozományú gyermeke volt — a márka, a Guiness márka, ma is él, fekete sör, szürke habbal, a szigetország specialitása —, aki Münchenben ismerkedett meg az akkor még csak a festőiskola padjait koptató, a nagybácsi nyilván nem túl bőkezű támogatásából pénzelő művészjelölttel. A szerelemből házasság lett, a hozományból palota az akkori Pálma, ma Zichy Géza utcában. Három és félszáz beépített négyzetméteren minden, ami a főúri kényelemhez szükséges. Mindössze tizenkét évig volt a kastély a család tulajdonában. 1912-ben László Fülöpnek és palotájának sorsa elválik egymástól. Az új tulajdonos dr. *Paupera Ferenc* bankár, 100 ezer svájci frank évi jövedelemmel. Neves alakja a század eleji pénzarisztokráciának. 1928 húsvétján dr. Paupera feleségül vette a neves színművésznőt, Bajor Gizit. Akkor, 1928-ban már eladta ugyan a Pálma utcai házat. Új feleségével új otthonba, a Népstadion út 71-be (akkor Stefánia út 39-be) költözött.

1907 — László Fülöp végleges londoni megtelepülésének éve — és 1912 — Paupera megjelenése — között sem állt üresen a Pálma utcai épület. Alkalmi bérlői között *Molnár Ferencnek* a nevét is megtaláljuk. A Franklin Társulat gondozásában évről évre megjelenő budapesti cím- és lakjegyzék 1909-es és 1910-es kötete a Pálma utca 10-et listázza Molnár Ferenc író lakhelyeként. Erről a lakásáról nem tud színháztörténetünk. Pedig két, igencsak sikeres színműve született a házig nyújtózkodó Városliget árnyékában:

a Testőr és a talán leghíresebb, a Liliom . . .

„Már sötét van . . . a távolban lassú egymásutánban több kis fénypont gyullad ki, a ligetben meggyújtják a gázlámpákat. Juli és Liliom a padra ülnek, mialatt alig hallhatóan, nagyon csöndesen, nagyon messze megszólal egy zongoraverkli. . . Nagy ritkán itt-ott papírsíp hangja, egy-egy szerény csöngetés. A kép végéig egyre sötétebb lesz, holdsugár nincs, csak a tavaszi ég ragyog átlátszó sötétkéken . . ."

A liget . . . A vurstli . . . Mindnyájunk gyermekkori mennyországa . . . S mintha Pauperával és Molnár Ferenccel a színjátszás szelleme is birtokába vette volna a tornyos, bástyákkal ékes, színes ablakaival csillogó házat. Festők, szobrászok és színészek váltják egymást a húszas évektől napjainkig egymásnak adva a „lovagvár" három lépcsőházának kulcsait.

— Mikor költöztek ide, Manci néni?

— 1947-ben vettük meg a lakast, az akkori tulajdonostól, *Fehér Zsigmond*tól, aki textilnagykereskedő volt. A Fehér család 1947-ben vándorolt ki Ausztráliába. 20 évet laktak itt. Övék volt a ház Paupera után, meg a beházasodott Rosenberg családé. A mai lakók közül mi vagyunk itt legrégebben. Az én férjem, *Berczy Géza*, jónevű színész volt. A Vígben, a Nemzetiben is játszott. Szenvedélyesen gyűjtötte a színjátszás nyomtatott rekvizítumait a mutatványosok plakátjaitól kezdve a színészekről készült metszetekig. Gyűjteménye védelem alatt áll. Az egyes dokumentumokról készült lista a Színháztörténeti Intézetben is megtalálható. Nem én mondom —

A fehér garnitúra Füsti Molnárék lakásában

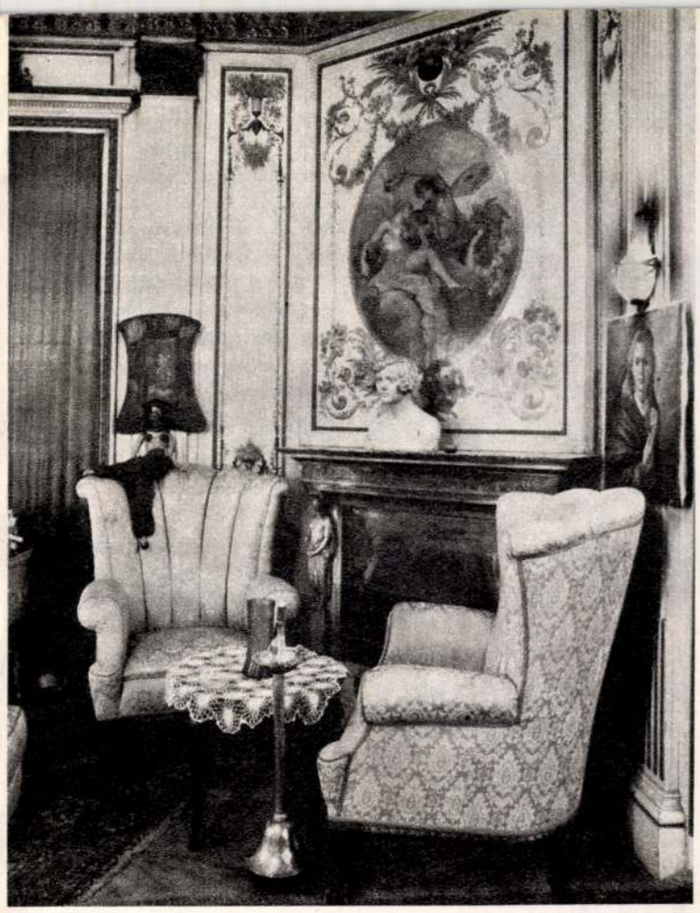

Freskó Füsti Molnárék lakásában

szakértők véleménye —, hogy ez Európa egyik leggazdagabb ilyesfajta gyűjteménye. Ezek a tárgyi bizonyítékai színpad iránti szerelmünknek. A többi már csak emlék. Hogy mindennapos vendégeink és barátaink voltak Békeffy, Kellér, Sennyei Vera, hogy itt, ezekben a szobákban tanulta Somlay a Lear király címszerepét. A liget és a színjátszás, ezek voltak a legfontosabbak a mi életünkben. Szegény, boldogult férjem járta ki azt is, hogy az a Horváth nevű ügyvéd, aki egész vagyonát a fővárosra hagyta, sírkövet kapjon a ligetben. Tudja, arra a „Fuit"-feliratú sírkőre gondolok. Akkoriban a háború előtt csak egy fakereszt emlékeztetett rá. Az uram elment a polgármesterhez, hogy többet érdemelne ennél. Sikerrel járt.

— Azt is mesélték, hogy az Önök tulajdonában volt az angol-parki dodzsem és a barlangvasút . . .

— És a Royal Varieté. Szóval volt közünk a ligethez. Apám, Reymetter Árpád, aki egyébként állatorvos volt, szerkesztette az első magyar mutatványos és műsorújságot . . .

A legendák szövődése lám, tetten érhető. Horváth Jakabnak, a Martinovics-per védőügyvédjének Fuit-feliratú, legendás sírkövét már Arany János is megénekelte; felállításában aligha lehetett része Berczy Gézának. A liget szeretete, amelynek tárgyi rekvizítumai zsúfolásig megtöltik a tágas lakást — igaz. A falakon metszetek, a szekrényekben hatalmas gyűjtőalbumok. És őrzi nyolc évtized után is alig kopott pompáját a lenyűgöző rózsaszínű márvány fürdőszoba. Ruskicai márvány burkolja a falakat, ebből a nemes és ritka anyagból készült a mosdó, a kádhoz vezető, csillogó korláttal ellátott lépcsősor. Valamikor az ötvenes években még bányászták ezt az anyagot Hunyad megyei lelőhelyén. Utoljára a Gellért szálló rekonstrukciójához szállítottak belőle Magyarországra. Azóta ezt a bányát biztonsági okokból bezárták. Ma már csak a ruskicai fehérmárványhoz lehet hozzájutni, ahhoz is igencsak nehezen. Egyes szakértők szerint legalább olyan szép, mint a carrarai, sőt, a mi éghajlati viszonyaink között jobb is.

— Elnézést a rendetlenségért, most jöttem meg a Balatonról, késő őszig ott lakom. Hát kérem, ez a lakás valóságos romhalmaz. Itt már leszakadt a mennyezet, jó, hogy nem ütött agyon. Beázások tesznek tönkre mindent. Évekig leveleztem az IKV-val, de már meguntam. Úgy látszik, nem akad gazdája a gondjainknak.

— Van itt olyasmi, ami még László Fülöp idejéből származik?

— Hogyne. Például ezek a bútorok. Az asztal, a tálalószekrény. Pompás fehér, aranymintás bútorok. Ez volt valamikor a női szalon és a feleség zeneterme. A táblaképeket — a négy évszak allegorikus képeit — *Anton Tuch*, László Fülöp egyik müncheni mestere festette, aki több hónapot itt töltött a házban. Voltak itt más képei is. De azok a háború alatt elvesztek. A férjem próbálta pótolni őket ezekkel a freskókkal, hogy ne vakoskodjanak a gazdagon faragott keretek. Eredeti még a falkárpit, bársonyplüss, sötétvörös színű, tenyérnyi virágokkal. Valamikor nagyon szép lehetett . . .

Füsti Molnár Zoltánné festő özvegye. Évtizedek óta laknak itt, használják az egykori tulajdonos némely bútordarabját, élnek a romantikus táblaképek között. Az egykori pompa morzsáit a magukénak tudva védik, ahogy lehet. Nem sok sikerrel, hiszen minden megváltozott. Nincs már értelme a régi cifraságoknak. Ki áll meg fésülködni és toalettet igazítani a lépcsőház velencei tükre előtt. Időnként a filmgyár kéri kölcsön ezt a faragottkeretes, hatalmas tükröt, amely nyolc évtizede áll a lépcsőfordulóban. Csodával határos, hogy átvészelte mindazt, ami ez alatt a 80 év alatt a város és az ország életében lezajlott.

A regényes rekvizítumok között a múltat kereső barangoló előtt nyílik még egy út. Szűkre szabott csigalépcső közel száz fokán felhágva közelíthető meg László Fülöp egykori „hétköznapi" műterme, ahol *Izsák József* festőművész, Kmetty János és Szőnyi István tanítványa dolgozik évek óta.

— Ennek a háznak legfőbb értéke ma a két műterem. Nem volna szabad a véletlenre bízni ezeket a ritka adottságú alkotóműhelyeket. Egyre kevesebb akad belőlük a fővárosban. Nagyszerű körülmények között lehet itt dolgozni. Képzőművész generációk éltek és alkottak ebben a házban. Az én mostani műtermemben dolgozott Segesdi György, a Margit-hídnál elhelyezett Marx—Engels szobor alkotója. Itt dolgozott a házban Englerth Emil portréfestő, Biai-Föglein István, Vaszary és Csók tanítványa. Ha egyszer majd emléktáblán örökítik meg az itt élők emlékét, igencsak dolgozhat a véső. Ma még csak csak az idő vésője dolgozik, de kemény csapásokkal. Pedig ez a furcsa lovagvár ma is szolgálhatná a várost. Emlékezni képtelen falai újabb művészgenerációknak adhatnának otthont. Sajnos mi, akik itt élünk, aligha tehetünk ezért bármit is . . .

Kik is kerülhetnének képzeletbeli emléktáblánkra? László Fülöp, Molnár Ferenc, Berczy Géza (és évekig kedves albérlője, Szendrő József), Englerth Emil, Segesdi György, Biai Föglein István. Talán mások is, akiknek neve kiesett az emlékezetből, s akiknek ittlétére nem derített fényt a „nyomozás".

A ház viszont tornyaival, csigalépcsőivel valóság. Aki tervezte, *Gyalus László*, maga is különleges alakja volt építészetünknek. Elsősorban műemlékek restaurálásával foglalkozott. Talán egyetlen kalandja a gyakorlati építészet terén László Fülöp Pálma utcai rezidenciájának tervezése, mert akkoriban, az 1890-es évek végén, már határozottan a műemlékek felé fordult érdeklődése. Schulek Frigyes oldalán részt vett a Mátyás-templom 1887-ben kezdődött restaurálási munkálataiban. Később mint a Műemlékek Országos Bizottságának építésze Pozsonyban a ferencesek és a klarisszák templomait állította helyre, és nevéhez fűződik a jáki templom restaurálása is.

Pálma utcai kalandjának eredménye — ebben nyilván László Fülöp konkrét elképzelései is szerepet játszottak — felemás. A ház nem szép, inkább furcsa és nagyzoló.

— Nem, nem tudok semmi közelebbit erről a házról. Pedig harminc éve itt lakom, a szomszédban. Várjon csak! Valami olyasmit mintha hallottam volna, hogy egy főrend építette a szeretőjének. Benne van — ami azt illeti — apai, anyai. Tornyok, bástyák, csigalépcsők, függőfolyosó. Mintha valami más világból csöppent volna ide ez az épület, amit aztán itt felejtettek . . Nincs igazam?

PRO URBE BUDAPEST

1979

Fiam Adrienne

A főváros évente, február 13-án a pedagógustársadalom legjobbjai közül is kitüntet valakit a PRO URBE aranyéremmel. Fiam Adrienne, a Veres Pálné Gimnázium igazgatója *„a tanulóifjúság és a pedagógus közösség nevelésében elért eredményeiért, fővárosi tanácstagként kifejtett aktív munkásságáért"* kapott aranyérmet.

Huszonnyolc esztendeje a Veres Pálné Gimnázium magyar—angol szakos tanára és kilenc éve igazgatója.

— Iskolánknak mind a 650 tanulója azt reméli, hogy érettségi után továbbtanulhat valamelyik egyetemen vagy főiskolán — mondja az igazgatónő. — Ez évente tanulóink több mint felének sikerül is, és ez nem rossz arány. Orosz, angol, német és fizika, kémia tagozatos osztályaink vannak az általános tantervűek mellett. Több, mint negyven tanártársammal évről évre azon dolgozunk, hogy olyan diák- és tanárközösséget alakítsunk ki, amelynek tudása, kedve, hite, ereje biztos alapja a sikeres oktató-nevelő munkának.

— *Az oktatás korszerűsítése érdekében szinte évente kidolgozott új tantervek egyre nehezebb feladatokat hárítanak az iskolákra. Szeptembertől például a gimnáziumokban a fakultáció lép a tagozatos osztályok helyébe. Felkészültek-e már erre?*

— Igen, az elmúlt tíz év tapasztalatai alapján elkészítettük fakultációs tervünket. A fakultáció célja a pályaválasztás megkönnyítése. A következő tanévtől az első osztályosok a tanórák egy részét érdeklődési körüknek megfelelően, szabadon választhatják az elméleti és gyakorlati tárgyak közül, amelyeknek óraszáma a II., III., IV. osztályban tovább növekszik. Így a diákok kedvezőbb körülmények között készülhetnek fel a továbbtanulásra. A gyakorlati fakultáció az érettségi után munkába állókat segíti. A mi iskolánkban lesz például idegenvezetői tanfolyam, kémiai anyagvizsgálati és számítástechnikai csoport.

— *Hogyan oldja meg nevelési feladatait a Veres Pálné Gimnázium tantestülete?*

— Már régóta megvannak iskolánkban a nevelésközpontú oktatás csírái, feltételei — az igazgatónő hangja még élénkebbé válik, érezhetően „szívügye" ez a téma. — Büszkeségünk a nagy múltú, 160 tagú iskolai énekkar, amely a dal, a muzsika megszerettetése mellett közösségteremtő erő is, s ez megfelel törekvéseinknek: minden tanuló tartozzék valamilyen szűkebb közösséghez, hiszen így kovácsolódik a szívvel-örömmel tevékenykedő közéleti ember. A TIT előadássorozatok, a diákszínpad, a hobbikörök, az idegen nyelvű társalgási kör, a komoly zenei, képzőművészeti kör, a tanulmányi és sportversenyek, a vetélkedők, kirándulások, külföldi utazások is — több alkalommal az NDK-ba, s minden évben a Szovjetunióba — nagyon sok diákot vonzanak.

— *Példásan jó a kapcsolata a tanári karral.*

— Minden kérdésben könnyen szót értünk, hiszen magam is tanítok. Évekig voltam a gimnázium párttitkára, KISZ táboroztató tanár, és osztályfőnökként is sok tapasztalatot szereztem. Osztályfőnöknek lenni nagyon jó dolog. Kicsit az anya-gyerek kapcsolathoz hasonlítható. Szerencsés vagyok, hogy a saját iskolámban lehetek igazgató, tudom, hogy kitől mit kérhetek és várhatok.

— *A fővárosi tanács tagjaként is eredményesen tevékenykedik.*

— Nyolc éve vagyok tanácstag, s az Oktatási Bizottság alelnökeként alkalmam van megismerni a főváros oktatási, nevelési helyzetét, problémáit, feladatait. Jól hasznosíthatom ott a magam tapasztalatait, és gyarapíthatom a mások tapasztalataival munkamódszeremet. Régi igazság: aki tanít, az kétszeresen tanul.

PRO URBE BUDAPEST

1979

Györke László

„Az édesapámtól tanultam a pékmesterséget, ő meg a nagyapámtól. Otthon, a falunkban, Zalaszentgróton már 12—13 éves koromban ott kellett tüsténtkednem a kemence körül, a hét gyerek közül én voltam a legidősebb, kellett a segítség. Egyik öcsém lakatos, a másik villanyszerelő, a legkisebb diplomata. Húgom cipőfelsőrész-készítő, a nővérem iskolaigazgató. Egyedül én folytatom a családi mesterséget.

Dolgozhatnék máshol, kevesebb munkával több pénzt kereshetnék, de nekem nem ez a fontos, hanem a mesterség becsülete. Erre nevelt az apám. Emlékszem, jókor, hajnalban keltett, segítettem kovászolni, szaggatni, formázni, aztán mentem az iskolába. 1948-tól egy kis pékségben inaskodtam, ott szabadultam fel, 1951-ben. Azóta — 28 éve — itt vagyok a Fővárosi Sütőiparnál, ugyanabban az üzemben, az Angol utcai sütödében. Mi csak péksüteményt készítünk, erre vagyunk szakosítva.

Két műszakban dolgozunk, két héttig délelőtt, hajnali öttől délután kéthárom óráig. Ha éjszakások vagyunk, akkor este héttől reggel ötig. A két műszakban 35—40 ezer zsemle, 15—20 ezer kifli, 3—4 ezer zsemlecipó, ezer zsúrkenyér és még sokféle sütemény kerül ki tőlünk. Azt mondják, hogy olyan zsemle nincs máshol a városban, mint az Angol utcai.

A dagasztás, formázás géppel történik, csak az én munkámat, a bevetést végezzük kézi erővel. Egy kemencébe hatszáz sütemény fér, ezt nyolc perc alatt kell bevetni. 15—20 perc alatt kisül. Aztán mehet a következő hatszáz. Sokszor már a műszak kezdetekor beállok a vetőgödörbe, s a végéig ki se jövök onnan. A kemencék kemény tempót diktálnak: enni sincs idő, csak egyik cigaretta fogy a másik után. Így aztán kikészül a gyomor. Ez a pékek betegsége, meg az ízületi bántalmak. Elölről a 300 fokos kemence pörköli az embert, a hátára meg ráhűl az izzadság. Ünnepek előtt hosszabb, 12—13 órás műszakot húzunk le ilyen kemény munkával.

Három lányom van, a Györke családban nem lesz folytatója ennek a mesterségnek. Nem csodálkozom, hogy a fiatalok nem tolonganak a sütőiparba, nem szívesen vállalják a túlórákat. A közellátásban nem lehet, soha nem is lehetett, megvalósítani a napi nyolcórás munkát. A pesti ember szereti, várja a friss kenyeret, süteményt, kalácsot mindennap, ünnep előtt különösen. A múltkor hat hétig éjjeleztem, mert nem volt, aki odaálljon a kemencéhez. Valamikor, a felszabadulás előtt a 900 ezer lakosú Budapesten több mint ötezer pék szakmunkás dolgozott, most a kétmilliós fővárosban talán másfélezren vagyunk.

Egyik kollégám még csak tíz éve dolgozik, de már két munkakönyve betelt, s nálunk is felmondás alatt van. Nem értem őt, hogy mire jó az örökös vándorlás, ő meg engem nem ért, hogy lehet egy életen át egy helyen dolgozni. Biztos, hogy innen megyek nyugdíjba, korkedvezménnyel, mert ez melegüzem és nehéz fizikai munka. S az is biztos, hogy a nyugdíj után is visszajárok majd, mert tudom, az üzemnek szüksége lesz rám, én se tudok meglenni munka nélkül. A tétlenségbe belebetegednék.

Sok fiatalt megtanítottam már a szakma legjobb fogásaira, fontos tudnivalóira. A brigádunk több bronz, ezüst és arany fokozatú kitüntetést nyert. Mindig kivettük a részünket mindenféle társadalmi munkából, ha kellett, akár vasárnap is. Pedig a mi szakmánkban nincs szabadszombat, sőt, akkor még többet dolgozunk, mint más napokon.

Mit tagadjam, nagyon örültem a „Kiváló Dolgozó" kitüntetések után a PRO URBE aranyéremnek. Csak azt nem értem, miért olyan nagy dolog az, ha valaki szereti a mesterségét, tisztességesen dolgozik a munkahelyén, és közben arra is van figyelme, ami környezetében történik, ott sem akar szégyent vallani. — Hiszen mindez természetes."

Szabó Gabriella

~~Horti Pál~~ tovább

László Fülöp K

Márk Sajós

l.

Műsarnok

1901. 345. l.

3 P

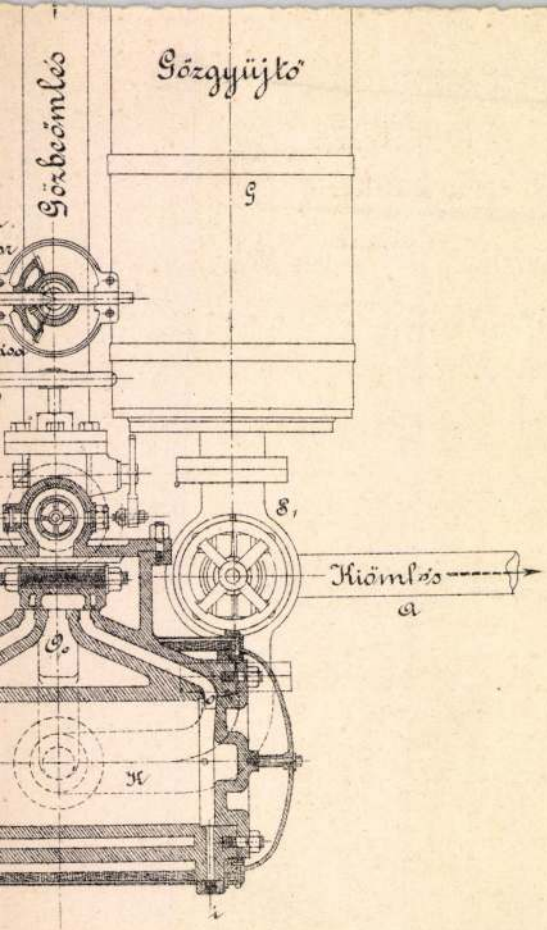
Gözbeömlés
Gözgyüjtő
G
E_1
Kiömlés
A
G_0
K
i

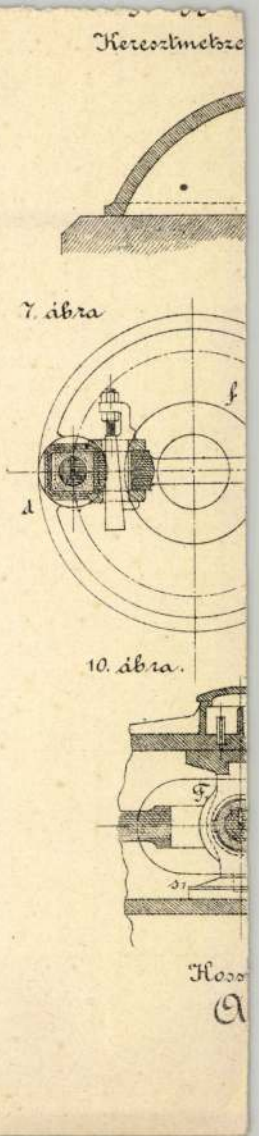
Keresztmetsze
7. ábra
f
d
10. ábra.
F
s_1
Hoss
A

László Fülöp

Nemzeti Szalon

1899. téli kiállt

50, 51, 52, 53. szám

Könyvtárambam

László Fülöp

kiállításának katalogusa.
Budapest, 1907 április. Nemzeti
Szalon. 8-r, 16 l, 6 képes tábla, fűzve.

László Fülöp

H. 3. p. e. —.30

László, P. A. de

Exposition — . Juin 1931.
Camille Mauclair bevezetőjével.
Hotel Jean Charpentier, Paris.
8-r, 12 sztlan l, fürve.

László Fülöp

H. 3. p. e.

—.20

László Fülöp

K

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK: KOMOLY KÉRDÉS

KMTárs. Magyar táj- és
élek. kiáll. 1927.

VASZARY JÁNOS: HAZATÉRŐ TEHENEK

Tovább

László Fülöp E

Ligeti Miklós

Lux Elek

Magyar Mannheimer G.

Márffy Ödön

Mattyasovszky Zsolnay L.

Medgyessy Ferenc

Medveczky Jenő

Mihaltz Pál

Moiret Ödön

Molnár C. Pál

l.

Nürnbergi magy. kiáll

szert 1929.

Életrajzi adatokkal

sta:

Tudomásul szolgál.

Az engedélyezett összegeket

az alatt befizettük

Od acta

Bp. 1944 jan. 10

M. E. Ny.

László Fülöp

l. Velencei
Biennale
1930. 1. tabla
36, 72, 131 l.

a lévő felirat szerint:

er Entwurff
eis, Beghi, Temes ū.
sambt beÿligenden Cana=
stos, Caras, Donavi=
ch-Route der Kaÿ=
lgrad von tag zu tag
übersezung über die

eswarer Bannat"-ot és a „Sirmii
balról a „Carlowizer Fridens Confinia"-t
látjuk körülötte a császári seregek azon
~~[illegible]~~, melyet azok 1717 jun. 16-18. közt el-
ra az iránytú s jobbra alól a magya-
utóbbinak kezdete: „A. Schiff-Brücke über
ése: „H. Feindliche Schiff-Muhlen."
néretei a vonalkeretnek 15.2: 27.5 s a rézlap-

T. 4492 39/94 N° 333.

László Fülöp

314 **László Lülöp Elek**. Hohenzollerni örökös herczegnő kir. fensége. Olajfestmény. Hohenzollerni örökös herczegnő tulajdona.

315 **László Fülöp Elek**. Berczik Árpádné. Olajfestmény. Berczik Árpád tulajdona.

316 **László Fülöp Elek**. Trany grófnő kir. fenség. Olajfestmény. Trany grófné tulajdona.

317 **Br. Mednyánszky László**. Tél. Olajfestmény 1200 korona.

318 **Perlmutter Izsák**. Munka nélkül. Olajfestm. 1600 kor.

319 **Br. Mednyászky László**. Eső. Olajfestm. 1200 kor.

320 **Bihari Sándor**. Elhagyatva. Olajfestmény. Eladó.

321 **Bihari Sándor**. Primás. Olajfestmény. Eladó.

*322 **Bihari Sándor**. Csalamádé gyűjtés. Olajfestm. Eladó.

323 **Bihari Sándor**. Tanitás. Olajfestmény. Eladó.

*324 **Spányik Cornél**. «No még egyet.» Olajfestm. Eladó.

325 **Zemplényi Tivadar**. Erdei kunyhó. Olajfestmény. 800 korona.

VIII. TEREM.

326 **Nagy Zsigmond**. Oláh paraszt Naszód vidékéről. Olajfestmény. 200 korona.

327 **Szlányi Lajos**. Udvarrészlét. Olajfestm. 260 korona.

328 **Szlányi Lajos**. Tórészlet Velenczén. Olajf. 450 kor.

329 **Márk Lajos**. Atelierben. Olajfestmény. Eladó.

330 **Olgyai Olgyay Ferencz**. Hencsei út. Olajfestmény. 900 korona.

*331 **Márk Lajos**. Női arckép. Olajfestm. Magántulajdon.

332 **Olgyai Olgyay Ferencz** Júliusi est. Olajfestmény. 3000 korona.

333 **Márk Lajos**. Női arckép. Olajfestm. Magántulajdon.

334 **Skutezky Döme**. Parkrészlet. Olajfestm. 400 korona.

335 **Skutezky Döme** Tornalja, Gömörmegye. Olajfestm. 400 korona.

KM Tár. 1900/1 – felik

293 **Magyar (Mannheimer) Gusztáv.** Gazdasági Udvar. Olajfestmény. 300 kor.

294 **Magyar (Mannheimer) Gusztáv.** Utca Siófokon. Olajfestmény. 200 kor.

295 **Vajda Zsigmond.** Férfi arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

296 **Kúnfy Lajos.** Vitatkozó papok. Olajfestm. 1200 kor.

297 **Nagy Zsigmond.** «Kaszás» Plainair vázlat. Olajfestmény. 100 korona.

298 **Nagy Zsigmond** «Lujza» Plainair vázlat. Olajfestmény. 100 korona.

299 **Tornai Gyula.** Spanyol udvar. Olajfestm. 600 kor.

300 **Tornai Gyula.** Arabs rézműves. Olajfestm. 1200 kor.

301 **Tornai Gyula.** Mihrab. Olajfestmény. 1000 korona.

*302 **Jendrássik Jenő.** J. A.-né úrnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

303 **Tornai Gyula.** Arabs handlé. Olajfestmény. 1200 kor.

304 **Vajda Zsigmond.** Férfi arczkép. Olajfestmény. Magántulajdon.

305 † **Munkácsy Mihály.** Leány üveggel és pohárral. Olajfestmény. 2000 korona.

*306 † **Munkácsy Mihály.** Anyai örömök. Olajfestmény. 12,000 korona.

307 **Zemplényi Tivadar.** Palóczi Antal arcképe. Olajfestmény Palóczi Antal tulajdona.

308 **Réti István.** Erdő szélén. Olajfestmény. 600 korona.

309 **Spányik Cornél.** Arckép. Olajfestmény. Horánszky Lajos tulajdona.

310 **Grünwald Béla.** Éjjel. Olajfestmény. 700 korona.

311 **László Fölöp Elek.** Rampolla Cardinalis. Olajfestmény. 12,000 kor.

312 **László Fülöp Elek.** R. Erlangerné-Barthellini grófnő. Olajfestmény. Erlanger-Barthellini grófnő tulajdona.

*313 **László Fülöp Elek.** XIII. Leó pápa Ő szentsége. Olajfestmény. A magyar állam tulajdona.

László Fülöp

K

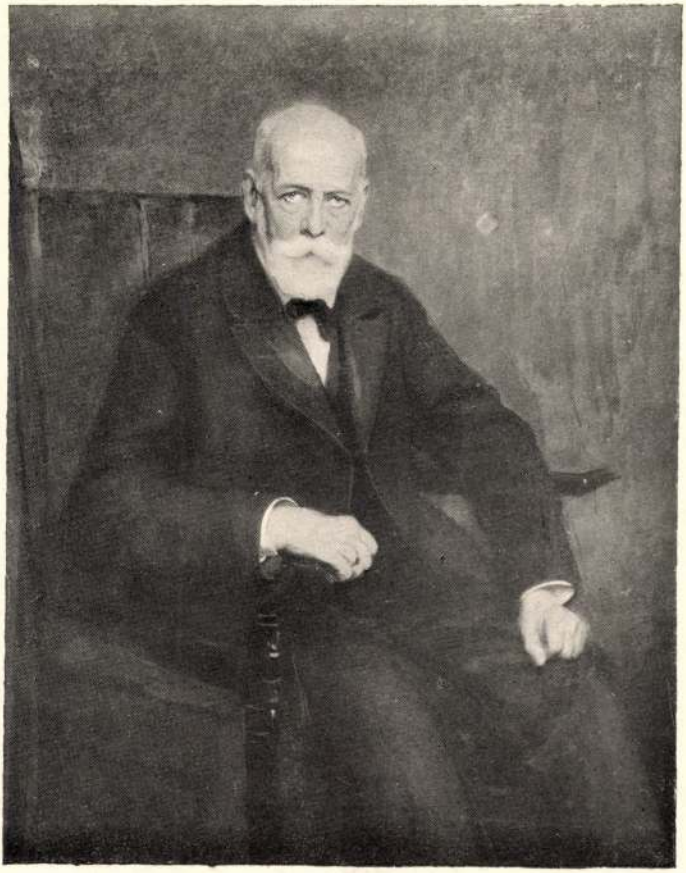

255. László Fülöp: Görgey Arthur arcképe.

Műcsarnok 1902. tav.
nemzetk. kiáll.

252. Vajda Zsigmond: Gyermekarckép.

László Fülöp

K

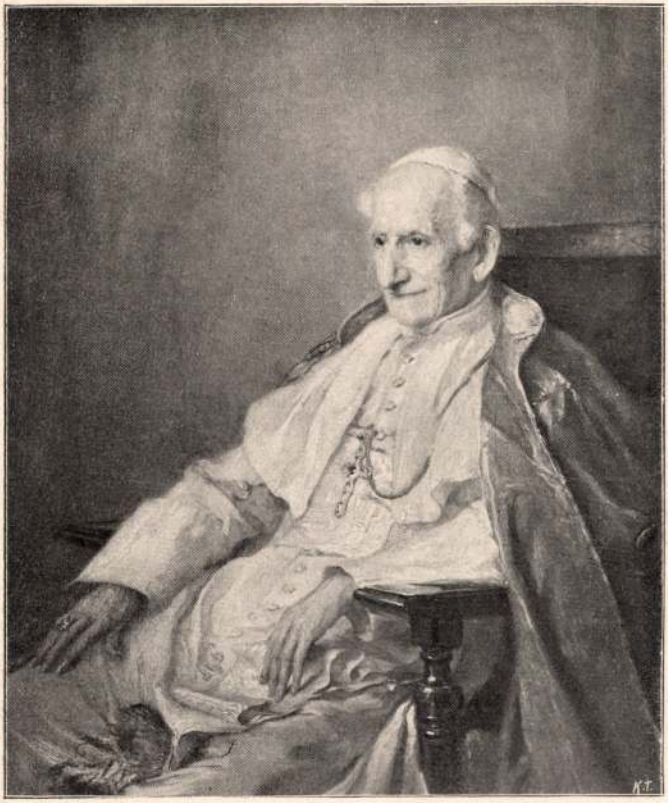

313. László Fülöp: XIII. Leó pápa.

Műcsarnok 1900/1. téli kiáll.

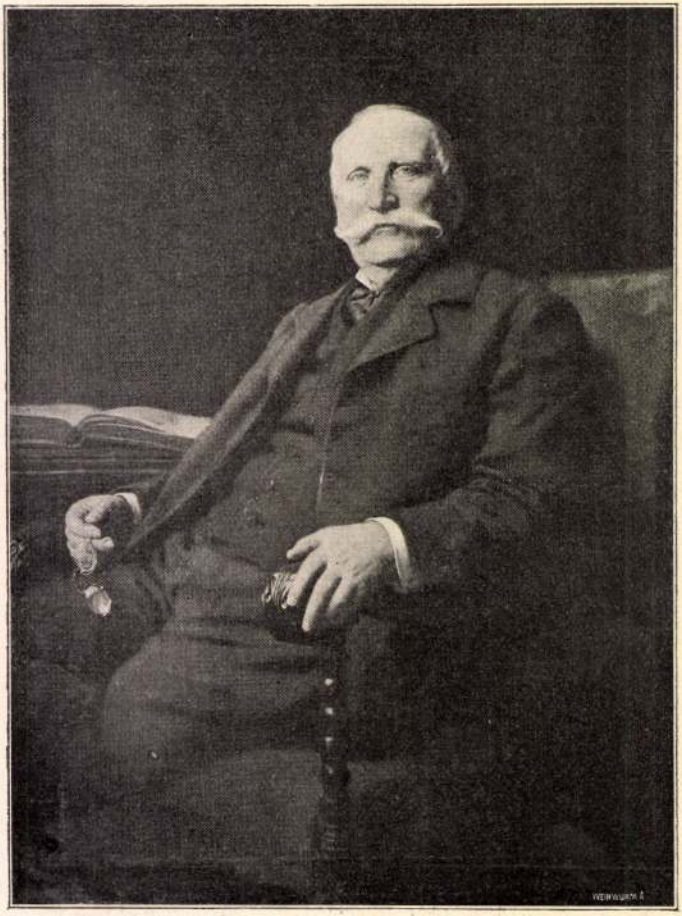

47. Stetka Gyula: Arckép.

László Fülöp

K

125. László Fülöp: Erlanger bárónő.

Műcsarnok 1900. tav. kiáll

145. Rippl-Rónai József: Jane Evens.

31. LÁSZLÓ FÜLÖP E.: Dr. Berzeviczy Albert arcképe.

165. Spányik Cornél: Arcképcsoport.

László Fülöp

500. *László Fülöp:* Férfiképmás

Koronghy Lippich Elek arcképe

842. *Thorma János:* Parasztszekér

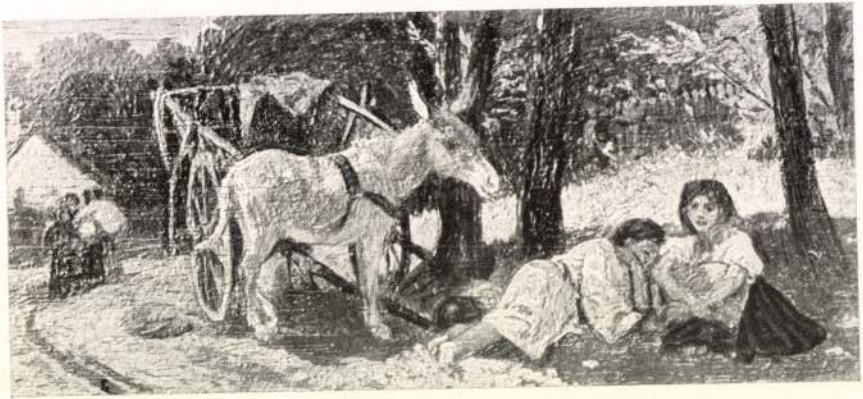

524. *Lotz Károly:* Szamárfogat

László Fülöp

K.

307. LÁSZLÓ FÜLÖP: Barbi Alice arcképe.

Műcsarnok 1902/3. Téli Kiáll

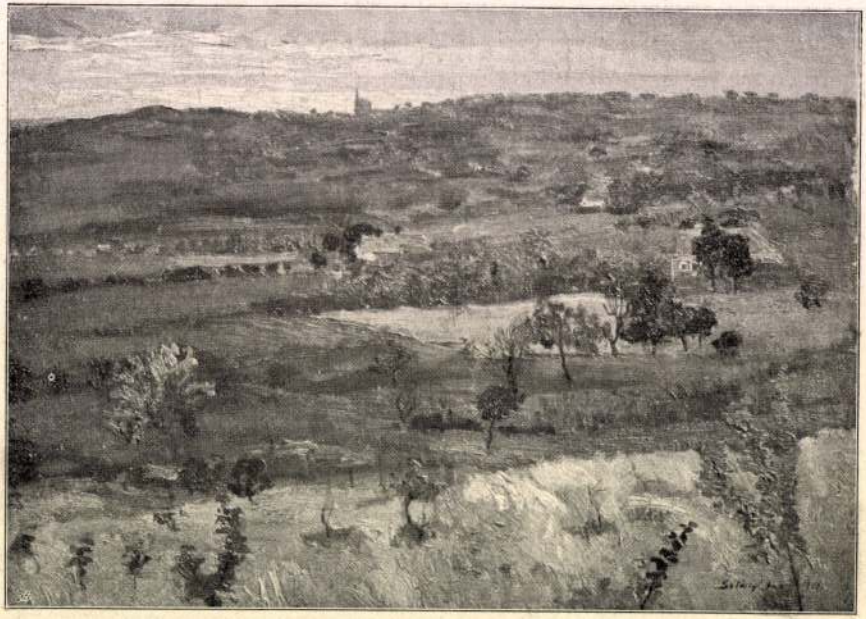

158. Szlányi Lajos : Sukorói hegyoldal.

László Fülöp

3 László Fülöp: Anyánk és fiunk, István arcképe.

Reprom. Tan. 1911. tav.

362 Nyilassy Sándor: Női akt.

László Fülöp

K

28 Lombosi László Fülöp E.: Báró Harkányi Frigyes arcképe.

Képrőm. Tár. 1913
Sav. Eiak Ear

234 Vajda Zsigmond: Rabszolganő.

László Fülöp

234. László Fülöp. Ratibor Viktor herczeg arczképe.

KMT 1898/99. Deli Kiad

139. Szenes Fülöp. szent cäcilia.

László Fülöp

K

159. László Fülöp: Ratibor Viktor herczegnő arczképe.

Képrőm. Társ. 1899.
tav. nemzetk. kiáll

174. Bruck Miksa: Holdvilágos este.

László Fülöp

361. László Fülöp: Br. Gerliczy Ferencné arcképe.

Képzőm. Tars. 1903/4 tél
Kiáll. Eat.

591. Vesztróczy Manó: Vakok.

László Fülöp

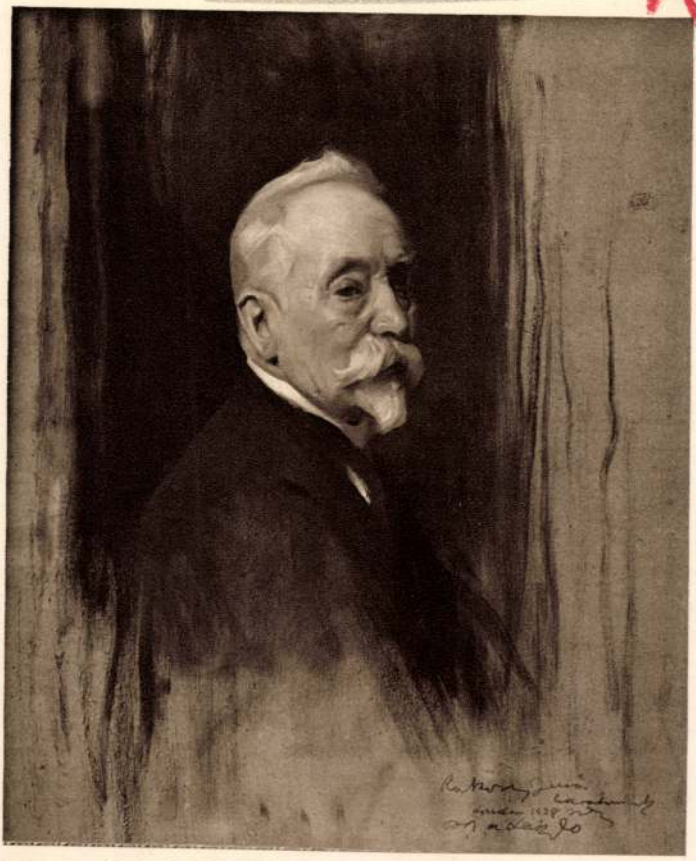

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK: RÁKOSI JENŐ ARCKÉPE

KMTársz. 1928/29. téli kiáll.

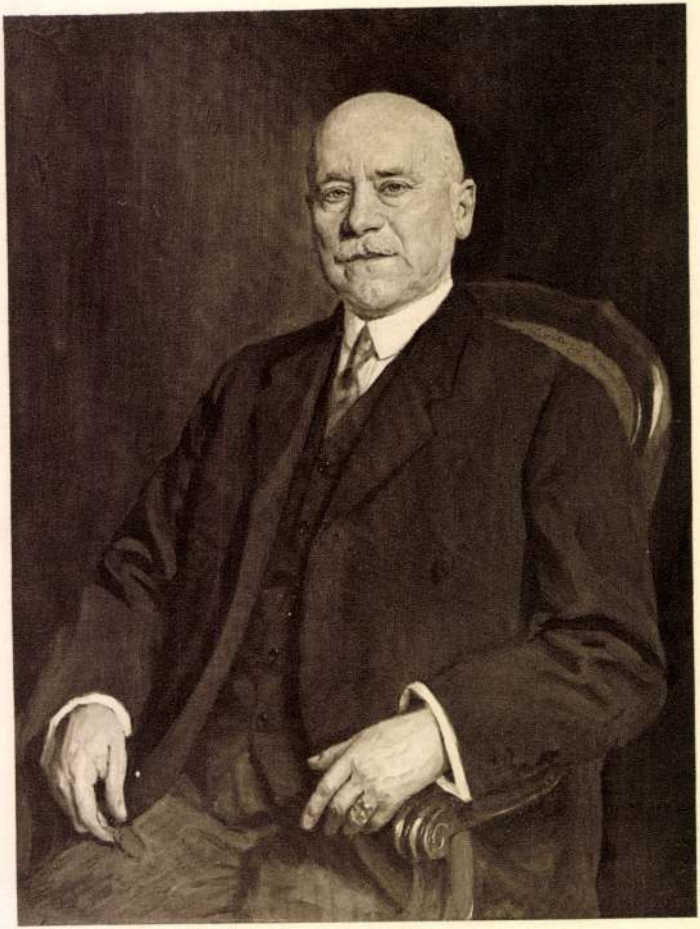

ENDREY SÁNDOR: DR. LUKÁCS GYÖRGY V. B. T. T. ARCKÉPE

Lászlo Fülöp

K

132. LÁSZLÓ FÜLÖP: gróf Andrássy Sándorné arcképe.

KMT 1901. tav. ucuvrelk.

Kiáll

44. Vaszary János: Ádám és Éva.

László Fülöp

K

227 **Kaufmann** Izidor. A rabbik kapuja. Olajfestmény. 1000 frt.

228 **Kaufmann** Izidor A csoda rabbi tanuló szobája. Olajfestmény. Magántulajdon.

229 †**Koroknyai** Ottó. Titok a sekrestyében. Olajfestmény. 500 frt.

230 **Szlányi** Lajos. Tájkép. Olajf. 150 frt.

231 **László** Fülöp E. Férfi arczkép. Olajf. Magántulajdon.

232 **László** Fülöp E. Gyermekarczkép. Olajfestmény. Magántulajdon.

233 **László** Fülöp E. br. Szentkereszty Béláné arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

* 234 **László** Fülöp. E. Ratibor Viktor herczeg arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

235 **László** Fülöp E. Sturm Ludovica bárónő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

236 **László** Fülöp E. Carolatti Hans Carl herczeg arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

237 **László** Fülöp E. A Szász weimari uralkodó nagyherczeg arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

238 **László** Fülöp E. Carolatti Sabine herczegnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

* 239 **Mannheimer** Gusztáv. Idyll. Olajf. Eladó

240 **Mannheimer** Gusztáv. Motivumok Körmöczbányáról. Olajfestmény. Eladó.

241 **Mannheimer** Gusztáv. Tájkép. Olajf. Eladó.

242 **Mannheimer** Gusztáv. Templomból jövet (Capri). Olajfestmény. Eladó.

Műcsarnok 1898/99. tóli 3 kiáll.

243 **Mannheimer** Gusztáv. Tájrészlet Felső-Magyarországból. Olajfestmény. Eladó.

* 244 **Jendrassik** Jenő. Lidércz. Olajfestmény. Eladó.

245 **Boemm** Ritta. Whist. Olajfestmény. 300 frt.

246 **Spányi** Béla. Reggeli hangulat. Olajfestmény. 300 frt.

IX. TEREM.

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS.

László Fülöp

VI. TEREM.

116 **Endrey Sándor.** Női arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

117 **Bruck Miksa.** Tanulmány. Olajfestmény. 300 kor.

*118 **Bruck Miksa.** Alkony. Olajfestmény 700 kor.

119 **Bruck Miksa.** Ősz. Olajfestmény. Magántulajdon.

120 **Bruck Miksa.** Részlet Sarajevoból. Olajfestmény. 1500 kor.

121 **Kúnfy Lajos.** Holdfény. Olajtestmény. 400 kor.

122 **Büttner Helén.** Délben. Pastell. 1000 kor.

123 **Kúnfy Lajos.** Naplemente. Pastell 300 kor.

124 **László Fülöp.** Hohenzollerni örökös hercegnő. Rajz. Magántulajdon.

*125 **László Fülöp.** Erlanger bárónő. Olajfestmény. Magántulajdon.

126 **László Fülöp.** Fürstenberg örökös herceg. Olajfestmény. Magántulajdon.

127 **László Fülöp.** Miss L. M. G. Olajfestmény. Magántulajdon.

128 **László Fülöp.** Meiningeni örökös herceg. Magántulajdon.

129 **László Fülöp.** Brockdorf grófnő. Olajfestmény. Magántulajdon.

130 **Kacziány Ödön.** Temetőrészlet. Rajz. 60 kor. (Lásd XI. terem).

131 **Kacziány Ödön.** Tanulmányfej. Pastell. 100 kor.

132 **Kacziány Ödön.** Erzsók néni. Olajfestm. 400 kor.

133 **Kacziány Ödön.** Nagypénteki vizió. Tempera. 200 kor.

*134 **Kacziány Ödön.** Borbereki ház (holdsütés). Olajfestmény. 1600 kor.

135 **Kacziány Ödön.** A rabbi (tanulmányfej). Olajfestmény. 500 kor.

136 **Kacziány Ödön.** Estalkony a lussini révben. Olajfestmény. 1200 kor.

137 **Kacziány Ödön.** Az ősi kastély. Olajf. 600 kor.

138 **Kacziány Ödön.** Tanulmányfej. Rajz. 80 kor.

Műcsarnok 1900. tav. Kiáll.

89 **Telcs Ede.** Tanulmány. Mellszobor. Magántulajd.

90 **Weisz (Betlen) Gyula.** «Majd ha bánat eltemetve...» Dombormű. 120 kor.

91 **Albert Andor.** Képmás. Szobormű. Magántulajd.

92 **Lukácsy Lajos.** Képmás. Szobormű. Magántulajd.

V. TEREM.

Roskovics Ignácz. A budai kir. várpalota román stylű Szt.-István terme díszítésére készített kartonok: (a 10 karton csak együttesen eladó)

93 Szt.-Imre

94 I. Béla

*95 Szt.-László

96 Kálmán.

97 III. Béla.

98 II. Endre.

99 Szt.-Erzsébet.

100 IV. Béla.

101 Szt.-Margit.

102 III. Endre.

A budai kir. várpalota román stylű Szt.-István terme díszítésére készített vizfestményvázlatok: (csak együttesen eladók).

103 Szt.-Imre.

104 I. Béla.

105 Szt.-László.

106 Kálmán.

107 III. Béla.

108 II. Endre.

109 Szt.-Erzsébet.

110 IV. Béla.

111 Szt.-Margit.

112 III. Endre.

113 Szt.-István a keresztény vallást hirdeti.

114 Szt.-István apostoli királlyá koronázása.

115 Gizella, Szt.-István király neje. Olajfestmény.

Lászlo Fülöp

K

I. TEREM.

Olajfestmények, vízfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

1. MIHÁLOVITS MIKLÓS: Krisztus sirbatétele.
2. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: A hervadás pompája. Vízfestmény.
3. KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ: Szunnyadó erdő.
4. SÁRKÁNY GYULA: Kelety Dénes arcképe. Magántulajdon.
5. KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ: Csend az erdőben.
6. ROTTMANN MOZART: Csendelet.
7. MIHÁLOVITS MIKLÓS: Kain és Abel.
8. TORNYAI JÁNOS: Tájképvázlat.
9. KOMÁROMI KACZ ENDRE: Női arckép.
10. SZABÓ DEZSŐ: Dunántúli városka.
11. KUKÁN GÉZA: M. L. arcképe. Magántulajdon.
12. BARKÁSZ LAJOS: Hűvösvölgyben.
13. KOMÁROMI KACZ ENDRE: Rabong János arcképe. Magántulajdon.
14. BARKÁSZ LAJOS: Őszi hangulat.
15. KUKÁN GÉZA: B. I. arcképe. Magántulajdon.
16. PÁDLY ALADÁR: Parkrészlet ősszel.
17. SÁRKÁNY GYULA: Mrs. Gérard arcképe. Magántulajdon.
18. TORNYAI JÁNOS: Tájképvázlat.

LASZLÓ FÜLÖP ELEK művei:

19. Bethlen István gróf miniszterelnök (Tanulmány 1924.).
20. A kormányzó (Tanulmány.) Magántulajdon.

Képrőm. Társ 1927/28.
Áll. Kiáll. Eat

21. Bethlen István gróf miniszterelnök. A miniszterelnökség tulajdona.
22. Nagybányai vitéz Horthy Miklósné. Magántulajdon.
23. Nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. A magyar állam tulajdona.
24. Gróf Bethlen Istvánné. Magántulajdon.
25 Scitovszky Tibor dr., ny. külügyminiszter. Magántulajdon.
26. Máté-Törék Gyula, testőr-őrnagy. Magántulajdon.
27. Dr. Scitovszky Tiborné. Magántulajdon.

28. KÁRPÁTHY JENŐ: Őszi borongás Felkán.
29. VIGH BERTALAN: Búzavirág.
30. NÁDLER RÓBERT: Capo d'Istriában.
31. HUBER ISTVÁN: Fekete gyöngy.
32. MÁRTON FERENC: Reggeli köd.
33. KUKÁN GÉZA: Lady Barclay arcképe. Magántulajdon,
34. MÁRTON FERENC: Novemberi reggel.
35. HÁRY GYULA: S. Rocco, Venezia.
36. MÁRTON FERENC: Sárguló nyírfák.
37. GYÖRFFY ISTVÁN: Ludvig György gy. tábornok arcképe Magántulajdon.
38. HÁRY GYULA: Segesvár.
39. ARADI EDVI ILLÉS: Homokbánya.
40. SZÁNTÓ LAJOS: Misi arcképe. Magántulajdon.
41. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Ajándékok, emlékek. Vízfestmény.
42. MÁRK LAJOS: T. A. arcképe. Magántulajdon.
43. GYÖRFFY ISTVÁN: Csendélet.
44. MÁRK LAJOS: M. P.-né arcképe. Magántulajdon.
45. KÁRPÁTHY JENŐ: Esti hangulat a Dunán.

László Fülöp

469. László Fülöp: Y. de Castellane gróf arczképe.

Képzőm. Társ. 1899—
1900. évi kiáll

2. Jászay József: Harcz után.

László Fülöp

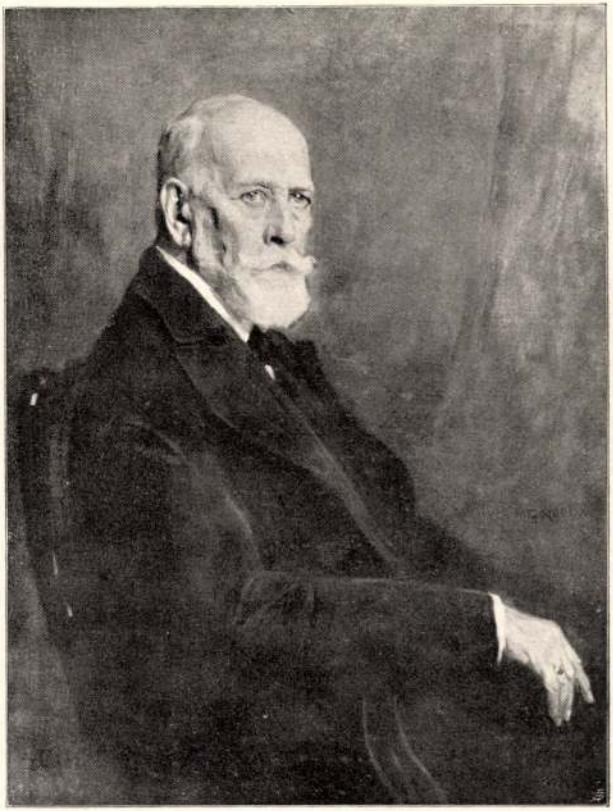

76. László Fülöp E.: Görgey Arthur arcképe.

Műcsarnok 1905.
tavaszi nemzetk. kiáll.

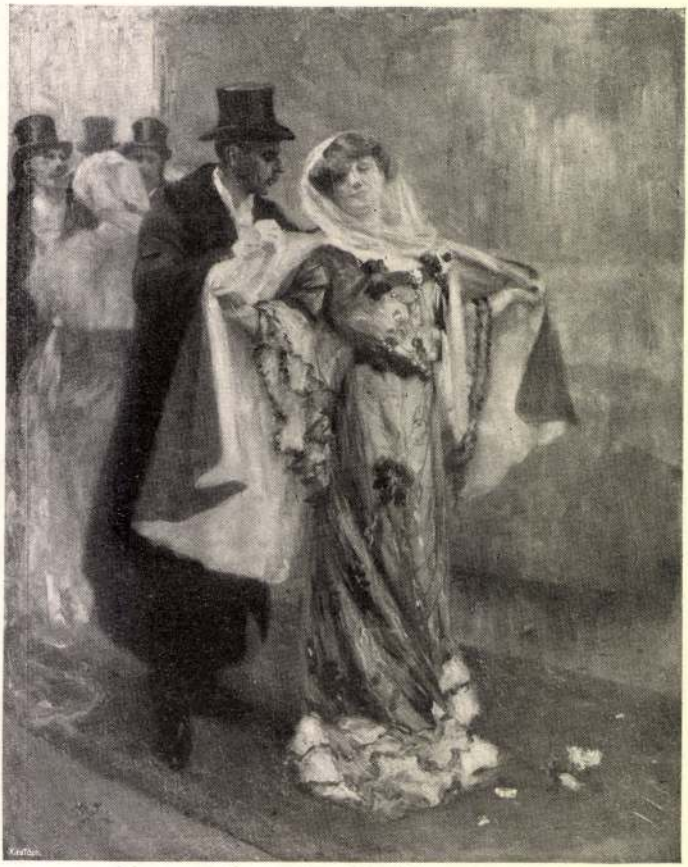

297. Vajda Zsigmond: Reggel felé.

László Fülöp

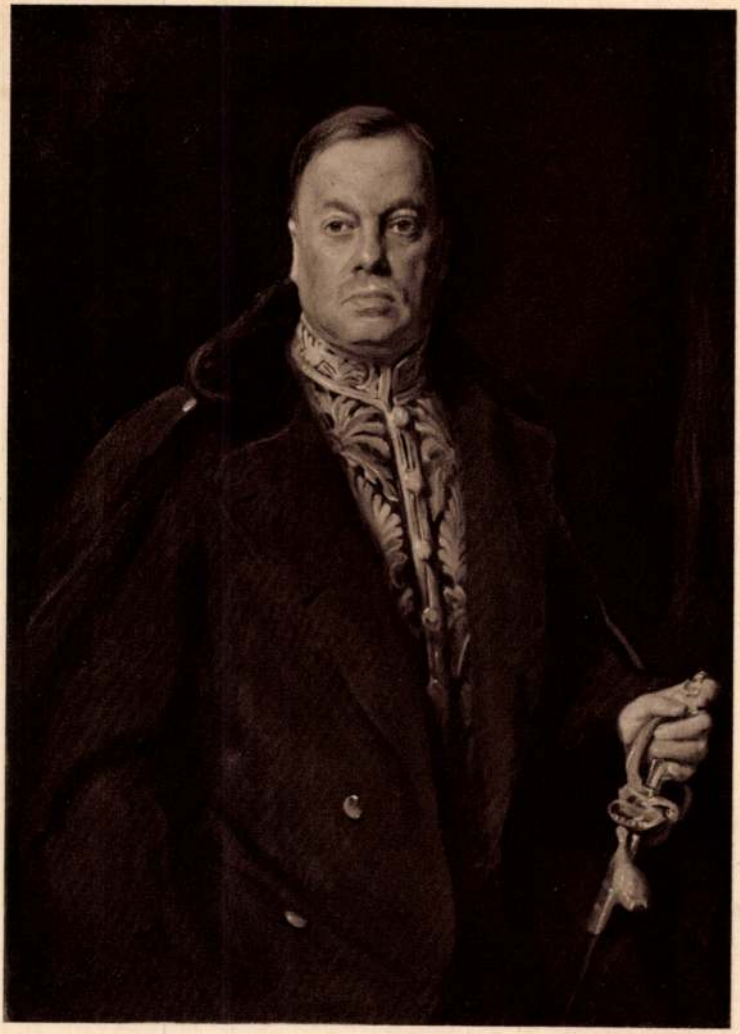

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK: LORD ROTHERMERE

Műcsarnok 1930/31. Jub. kiáll.

MERÉSZ GYULA : BENITO MUSSOLINI

László Fülöp

László E. Fülöp: báró Forster Gyula arcképe.

Műcsarnok 1913/14. téli kiáll.

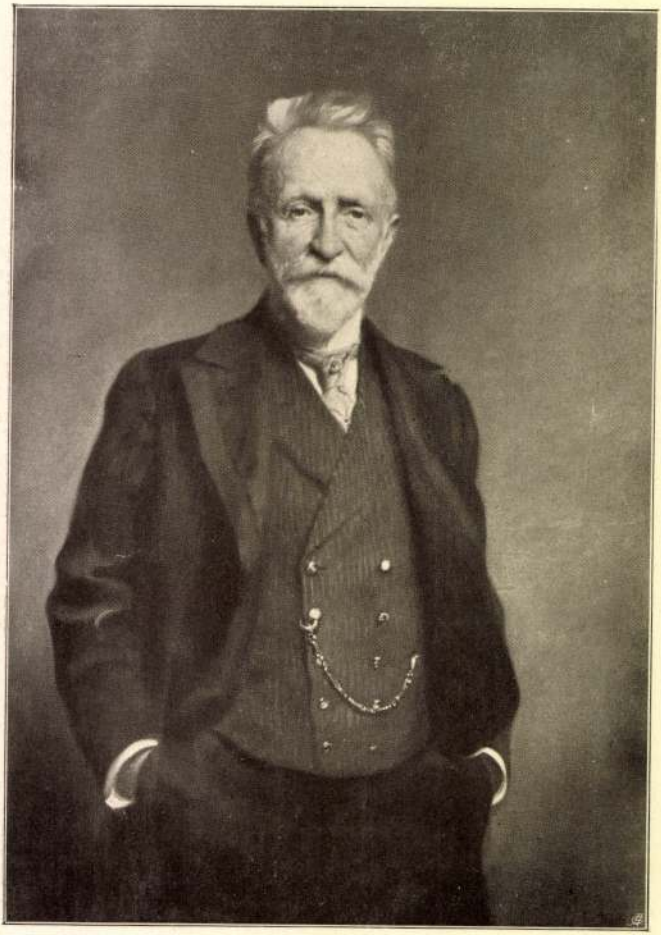

Balló Ede: Petz Samu arcképe.

László Fülöp

U. 1822

Az Est. 1918. jul. 14.
(Miért internálták
László Fülöpöt.)

13 hónapig volt
internálva, mert
két magyar hadifog-
lyot 250 fonttal
támogatott. Ezek
szökésre készültek.
L. ezt nem tudta,
de lefogták.

vegjes

h. 50

1 Röt. 8°

Kmeť,

Andrej

Ďalšie výskumy z obvodů
Sitna.

1.–28. M.

(Odtisk zo Sborníka Muzeálnej

László Fülöp

u. 1763

Pesti Napló. 1918. dec. 17. (László Fülöp kiszabadul internáltságából.)

A háború alatt Londonban internálva volt.

1.-45.ll.

H.n., é.n.
(Budapest, 1908)

László Fülöp

Szül. 1869. Bpest
Bpest Lotznál, München-
ben Lietzen-Mayernél,
Parisban Lefèvrenél.
Londonban működott.

Horthy Miklós archépe
of. 1927
Bethlen István gr.
archépe, of. 1927

Kat Nürnb 1929

27. l.

László Fülöp Elek

Parálltört képes

359. 527 l.

~~Dr.~~ beosztás

beosztás ne a

s a megnöveked

szaktisztviselő

történjék.

~~Szivélyes~~ i

Dr. Z S E

álla

László Fülöp

Baldry, A. L.: Hogyan festi arcképét László Fülöp. (Ford. Siklóssy László) 8-r., 35 kép, 90 l. Bp. 1936.

Gent (101).

László Fülöp

U. 3755

Savoyai Umberto piemonti herceg arcképe, fenti olaf. ninesen repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja

1932. jan. 17

2903

16. P. Joris:

(Sz Romában 1843.)

A nyilvános iró.

A hai előtt ~~ba~~
test piros ernyő alatt
mozdulatokkal kiséri
nek, ki arczát kezeibe
vő két kány nevetésbe
tokás zöldes kabátot és
irások hevernek. A fiat
lehajtott, melkinye pir
nadrágja fehér s lábau
ke gyöngyfűrés, ruhade
A lóczán helyt foglalóe
hér kendőt tart, piros
A háttérben, a hai a
kvél csinyt fölül átá
Tettek, a melynek pá

„P. Joris".

Fa, méret
~~Vetette 188~~
~~M. lépe.~~
~~Ly. 325~~
~~IV: 16.~~

⊥ hárra fordulva

♀ a pápaszemes és beret. vált arczú

IV: 189.

László Fülöp

U. 3775

Rákosi Jenő
arch. müesen repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja
1930. febr. 9.

377.

...)

...birkanyájjál.

...idéken elől jobbra haladó út vezet, a mely az-
...nyarodik. Rajta egy két kerekű talyigát lá-
... fogott gazdája. Mellette megy a gondját viselő
...já fekete, haja rövid, arcza s bajusza leberetvált.
...adrágja sötét, ~~[illegible]~~ és a kocsi alá kö-
...közép térben pásztorleány legeltet ~~a rábizott~~
...kendővel kötötte be, magas ruhája sznk ujjú s köté-
...szemben, de az uton innen, fekete kutya áll.
...s jobbra hátul facsoportok látszanak. Jelzése
VAN LEEMPUTTEN. 89. 4

...tei 50: 88 %m.
...ben.

57

László Fülöp

lásd okv

Munsamok

1901. 60 — 65. l.

~~Grünes Lajos~~
~~Magyar Művészet~~
~~1925. 169~~
~~1928. 600~~

~~Miskolczi női ipariskola~~ III. 174.

László Fülöp

l.

Műszaki

1901. 248. l.

Drucksache

27.11.39-18

Müemlékek
Országos Bizottsaga,
/Landeskommission zur
Erhaltg.d.Kunstdenkmäler/
~~VI Arena-ut.41~~
Ungarn/ Budapest

IX Bákos utcza

László Fülöp

l.

Műcsarnok

1901. 54. l.

Geyer Georg

Magyar Müvenet

1928. 772

László Fülöp

urod. 21.407/o

urod

Magyarország

1925. máj. 16.

(T-th.: Tavaszi tár-
lat a Műcsarnokban.)

NÉMET TÁRSALGÁSI KÖNYV

II. RÉSZ: HALADÓKNAK

A POLGÁRI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁK III. ÉS IV. OSZTÁLYÁNAK NÉMET TANFOLYAMAI SZÁMÁRA

ÍRTA

BAUMANN JÁNOS

SZÉKESFŐV. POLGÁRI ISKOLAI IGAZGATÓ

László Fülöp

U. 4079

Fenti és nejének arc-
kepe fenykep után
repr.

Az Est 1925. jun. 20.

Szirmay Ádám

Mellig, szem közt. tojás
me kék s arcza leberetvált.
gallérja álló, körülcsavart
ve s panyókára vetette fek
ben az égbolt felhős. Alól jo

Olajfestés, rézlemezre,
vétetetett özv. Szirmay Ist
– A vételár elszámoltatott 1892: X
1893: I. 18. ibi 1226 sz. leírat (29

László Fülöp

l.

Műmarnok

1901. 80. l.
81. l.
101. l.
102. l.

Budapest székesfőváros polgármestere

35859 szám

1935. -11

BUDAPEST 1935-JUN 28-N 1 T.É. 4 T.É.

Budapesti Székesfővárosi Polgármesteri Hivatal

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Műemlékek Országos

Bizottságának

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
Díj átalányozva

IX. Ráday-u.

László Fülöp

d-

Müv. Krónika

1904. 8. sz. 6-d.

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Varrjon villannyal

Nagyv.

Számla-szám 126 2011

Ezennel tisztelettel értesítjük Önt, hogy az e

I. ker. Csarnok tér 1-

utaltuk át, mely fióküzletünk tartozását ezentúl köny
részleteket mától kezdve fent megjelölt fióküzletün
lakhelyéhez sokkal közelebb esik, úgy feltételezzük, h
kényelmesebb.

Kérjük Önt, szíveskedjen a birtokában levő

visszaküldeni és azok helyett a jövőben
postatakarékpénztári befizetési lapjait használni.

Ezen alkalommal egyben értesítjük Önt,

Január hó végével 443.- P-t tett ki

Melléklet.

Form. 3000 XII. 29 P.

Lászlós Tulöp

Arckép, Patzauer
Sándorné kulájd.

Szeged 1917

Budapest,

A mini

A kiadvány hiteléül:

Gabrichidze

miniszteri kezelő.

A Műemlékek Országos Bizotts

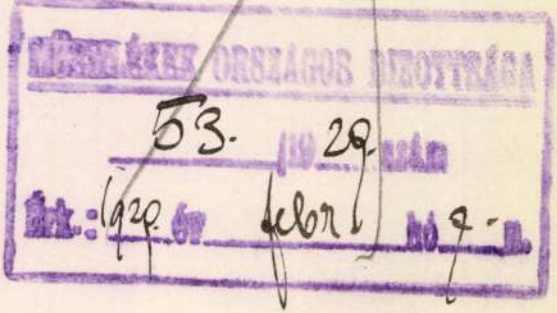

László Fülöp

wód

Ybl Ervin: Philippe E, de László.

Nouvelle Revue de Hongrie.

Különnyomat (nem kitepett lapó-) 2 Eéj-pel, könyvtár umban

Ev? juliusi szám

ivalók

kérések előterjesztésére szolgáló
töltésére és kezelésére nézve.

uli értékű áruk behozatalára vonatkozó és indokoltan
ználandó.
mány) bélyeggel, az esetleges mellékletet pedig ívenszempontjából egy ívnek számít.
skedelmi forgalomra szánt áruk behozatalának engeóterjeszteni.
ján az előlapon levő bekerített előnyomást teljesen
nyomtatványt olykép kell kitölteni, hogy annak mind
első lap hátlapján indokolandó. Hamis adatok beírása
foglaltak szerint büntettetik.
felső sarkában levő kisebb négyszögbe annak a nevét
ozandó végzés postán megküldendő lesz.
ól származó *egyféle áru* behozatalára lehet engedélyt

rut a kérvényben külön meg kell nevezni. Az efféle
asonlók" tehát feltétlenül kerülendők. Az olyan kérrgyalásra alkalmatlanoknak fognak tekintetni.
val és számjegyekkel kell megjelölni. Az értéknek tuda-

Laszlo Fülöp

laid okr.

Magy. Iparm

1938. 209. l.

Lászlo Fülöp

Szinházi Élet

1925. 22. 7.

(L. pinnisban jön Budapestre.)

vegyes

9.87

1 köt. 4 r.

Ipolyi
Arnold

Az országos magyar képzőművészeti, társulat 1883 április 8-ki közgyűlését megnyitó beszéd

László Fülöp

l.

Szépm. Mur. Ecke

IX. 278. l.

László Fülöp

l.

Szépm. Mur. Eik

IX. 278. l.

Utiszámla

943

zágos Bizottsága

ány { száma: 55.234/1943.III. 194
kelte: IX.24 1943
beérkezése: X.26 1943

ek száma:

elintézett szám:

áma: 565/1943

záma:

László Fülöp

l.

Képm.-kur. Erk

IX. 274. l.

MEB Hivatal

)39.

ágos Bizottsága

ny
- száma: 18.790-III 19 39.
- kelte: VIII/1. 19 39.
- beérkezése: VIII/9. 19 39.

k száma:

elintézett szám:

áma:

áma:

sta:

László Fülöp

Tovább Pogány Willy

U. 1320.

Pesti Napló. 1914.
ápr. 1. (Magyar
művészek London-
ban.)

Pogány 10 év óta nem
volt Magyarországon.
Londonban jómódban él. Illusztrációs
munkával elárasztják
és jól fizetik.

3954. Th. Mayer Basel:
Sz. Baselben 1860 máj

A Bodeni tó partja.

Hemelkednek ki,

A középtért ~~a tó~~ fogl
szigetek~~ki~~, a melyeknek néme
ső partja halmos terület~~,~~ ~~hát~~
tetejű házait a templom torny
fáktól körülvett ~~több~~ épület
partja pedig hegyes vidék. A
~~és felhőzött.~~ Jelzése alól ba

I felhőzött

Vászon, méretei 79:113.
az 1910 október 13-iki 109546
(1756-910).-- ~~Kifizettetett~~
tott 1910 deczember 8-án (218

Vét 109546-910

László Fülöp

cvod

Ibl Ervin: Hogyan festi László Fülöp Magyarország kormányzóját. Látogatás a gödöllői kastélyban. A kormányzó legnehb arcképe.

Budapesti Hirlap

Dátum levágva

Fl. 80 h

tásügyi m.kir.minisztertől.

és és a külföldi szénbehozatal csök-
fogyasztás növekedése miatt előrelát-
g ütközni a legközelebbi fütési idő-
nyek szénszükségletének fedezése.
ogy a tüzelőanyag-szükséglet idejeko-
yiségü tüzifával biztositassék,
n,hogy a Cim hatósági és illetékességi
ivatalok, intézetek, közegek, gyárak,
őanyagszükségletüknek megfelelően na-
erzéséről idejekorán gondoskodjanak.

Laszló Fülöp

Ibl Ervin. L. F.
meghalt. Budapesti
Hirlap. 1937. nov. 23

Kefenyomat.

Kulturegylet tekintetes Elnökségének

Tiszafüred.

iadványai"-nak I.és II.kötetét van
muzeum számára megküldeni.

Kiváló tisztelettel

án.

László Fülöp

l.

Szabad Művészet

1949. 11–12. f.

476. l.

kép helyezze birói letétbe, s
zóktól veendő s a II. és. III.
bevonása mellett tárcám naplój

László Fülöp

vród
z

Ybl Ervin: Képzőművészetünk halottai.
Budapesti Szemle
1938 722. s. 108, 109, 110, 111, l.

Az életrajz megírásánál felhasználandó

László Fülöp

ivad

–

Jbl Evim = Képrö-
müvészet. Budapesti
Szemle. 1925. Sept.

577. 293. l.

121/1907 — cirk. II/16

László Fülöp †

1869-937

wód

Kubinyi Bertalan -

Lombosi László Fülöp.

(Nekrolog.) Rajzoh-

talás 1937. 9-10. n

155-156 l.

240. kép. *Mátyás*

(15-*)

László Fülöp

l.

Erődi-Bodnár

190. l.

Gerevich IPGY = Gerevich Tibor: Az Ipolyi-gyűjtemény Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Évkönyve. Bp. 1930.

Gerevich PA = Gerevich Tibor: Esztergomi műkincsek. Prímás Album. Bp. 1928, 179—263. l.

Hain = Hain, Ludovicus: Repertorium Bibliographicum.... Stuttgartiae et Lutetiae Parisiorum. 1826—1838.

Hoffmann Jegyzetek = Hoffmann Edith: Jegyzetek a régi magyar táblaképfestészethez. Archaeologiai Értesítő, L—1937, 1—30. l.

Homor = Homor Imre: Esztergom nevezetességei. Esztergom, 1930.

Ipolyi, Biharvármegye = Kalauz a biharvármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Múzeumához. Nagyvárad, 1898.

Könyvkiáll. Eml. 1882. = Könyvkiállítási Emlék. Budapest, 1882.

Kőszeghy = Kőszeghy Elemér: Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig. Bp. 1936.

Lehmann = Lehmann, Paul: Handschriften und Handschriftenbruchstücke des 8—15 Jahrhunderts in Esztergom. Egyetemes Philologiai Közlöny, 1938. 166—172. l.

Lepold Adatok = Lepold Antal: Adatok az esztergomi főszékesegyházi kincstár történetéhez. Esztergom, 1929.

Lepold—Homor = Lepold Antal és Homor Imre: Esztergomi Kalauz. II. kiadás, Esztergom, é. n. (1924).

László Fülöp

Berzeviczy Albert arczeje
repr.

Kéky Lajos: A szász-
evés Kisfaludy-Tár-
saság. (1836-1936)
Bp. 1936. 239. l.

96. kép. *Neroccio: Madonna Jézussal, S*

László Fülöp

Térey, Gabriel:
A hungarian portraitpainter: Philipp A. László Rusy
The Studio. 8-r, 21 kép, 12 p. London, 1907
Gent (2187)

Másolat

	Bevétel korona	Bevétel fill.	Kiadás korona	Kiadás fill.
Bisottsága részére bemerkett lára fejétve folyó évi junius alat kiutatt 88 korona lása.	88.–			
Lajos könyvnyomda szerint			88.–	
Bevétel:	88.–		88.–	
Kiadás:	88.–			
Szarvány:	0			

Vilicus hó 9.– én.

Rigler r.-t. III. 1909/02793.

Lászlo Fülöp

Rutter, Owen:

Philipp de László.

(Hely és év nincs
közölve)

Gent (1944)

előadójának kezéhez a 127.69
elszámolás kötelezettsége me
évi junius hó 16-án. dr.Kara

A hivat

m

László Fülöp

Schleinitz, O.: Ph. A. László. 8-r. 147 kép. 133 l. - Bielefeld - Leipzig, 1913.

Gent (1970)

MÜE[illegible]ÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
960 /1917. szám
Érk.: 917 év nov. hó 21. n.

~~kettőszáz /200/ K, összesen évi .....~~

~~...../ K-t~~ engedélyezek, utasitom

összeget előleges ~~utólagos~~ negyedévi

en bélyegelt nyugtatványaira, a gyer-

zett gyermek~~ek valamelyike a~~ 24-ik

másnemü ellátásban nem részesül

~~n pedig további intézkedésig~~ - fi-

zegeket pedig tárcám fent megje-

ótlékok" cimen nyitandó alrovaton

hiteléül:

László Fülöp

Baldry, A. L.: Painting
a portrait de László.
8-r. 35 kép. 78 lap.
London, 1935.

Gent (100)

László Fülöp

Lásd

Műv. Krónika

1904. 9. sz. 15 l.

Budapest, 193 3. julius 29.

Gyuláné

úrnak
úrnőnek

Budapesten.

z ügyfelem megbízásából és képviseletében, a presbi-
sztelettel felhívom, hogy 193 2 évről 7.- P,
évről _____ P, 193 évről _____ P,
7.- P egyházi-adó tartozását

ütt 8 napon belül ügyfelemnél kifizetni szíveskedjék,
ehajtási eljárást haladéktalanul folyamatba tenni.

Tisztelettel

15. ügyvéd, egyházi ügyész

László Fülöp

festő

Gyűjtemény

458.1.

23.263-1916. szám.

III.

Fölhivom at. Bizotts
alkalmazottakról, akik a katon
föl vannak mentve, pontos kimu

E kimutatásban feltü
létszáma a háború kitörése ide
ri alkalmazásukban megmaradot
tek száma, valamint az is, hog
a közös hadsereg, a honvédség
fölkelés kötelékébe; a fölment

Schleinitz, O. von

Ph. A. von László.

Künstler-Monographien. 106.

Bielefeld u. Leipzig, 1913. Velhagen u. Klasing.

8-r, 6, 133 l., 147 képpel.

Eredeti egész vászonkötés.

László Fülöp

I. 2. p. e.

2.50 P

Lászlo Fülöp

irod

Makoldy József:

Hogyan fest László Fülöp. Karczag V.

A magyar állam élete Bp. 1932.

140–142. l.

Képpel.

workers' life & circumstances of living, but
a perfect improvement isn't even today

C: ✓ A: ✓-

✓ DJW ✓

~~Borath Andor~~

László Fülöp

tovább Strobl Alajos

l. Műsarnok

1901. 395. l.

1. ábra.

Keresztmetszet.

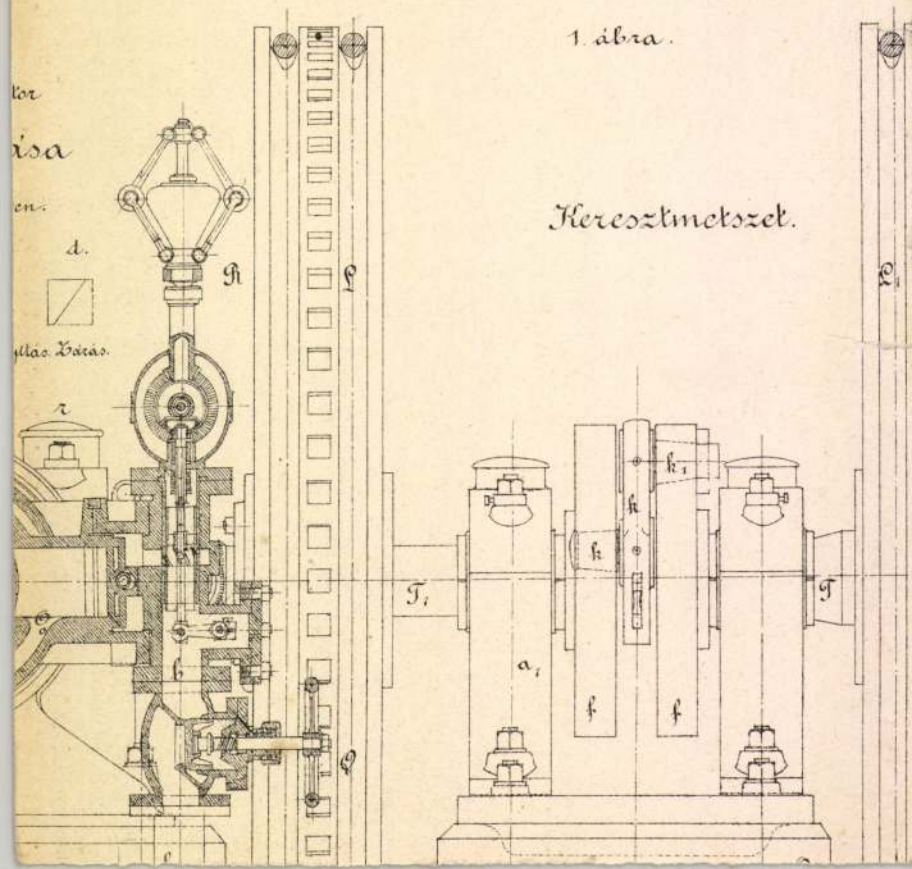

László Fülöp

125 **Lenbach Ferenc** tanár. Dr. Hamacher arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

126 **Lenbach Ferenc** tanár. Lett bárónő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

127 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach Gabriella arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

VI. TEREM.

128 **Bosznay István.** Alkonyat. Olajfestmény. Eladó.

129 **Bosznay István.** Téli napsugár. Olajfestmény. Eladó.

130 **László Fülöp E.** Gróf Szapáry Gyula arcképe. Olajfestmény. A miniszterelnökség tulajdona.

131 **László Fülöp E.** Quittner Zsigmond műépitész arcképe. Olajfestmény. Quittner Zsigmond tulajdona.

*132 **László Fülöp E.** Gróf Andrássy Sándorné arcképe. Olajfestmény. Gróf Andrássy Sándor tulajdona.

133 **László Fülöp E.** Dr. Falk Miksa arcképe. Olajfestmény. A Lloyd-társulat tulajdona.

134 **Stetka Gyula.** Arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

135 **Bosznay István.** Tavasz ébredése. Olajfestmény. Eladó.

136 **Parsons Alfred,** A. R. A. Gyümölcsös. Olajfestmény. Magántulajdon.

137 **Bosznay István.** Tavaszi reggel. Olajfestmény. Eladó.

138 **Harrison Alexandre.** A nagy tükör. Olajfestmény. Malonyay Dezső úr tulajdona.

139 **Bunny Rupert C. W.** Arckép. Olajfestmény Malonyay Dezső úr tulajdona.

140 **Bunny Rupert C. W.** A zöldben. Olajfestmény.

141 **Bunny Rupert C. W.** A szomjuhozók. Olajfestm.

*142 **Bunny Rupert C. W.** Blanka és János. Olajfestmény. Malonyay Dezső úr tulajdona.

KMT 1901. tav. [illegible]
Kiall

V. TEREM.

108 **Lenbach Ferenc** tanár. Trabbia hercegnő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

109 **Lenbach Ferenc** tanár. Miguel miniszter arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

110 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach Gabriella arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

111 **Lenbach Ferenc** tanár. Björnson arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

112 **Lenbach Ferenc** tanár. Virchow tanár arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

113 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach tanár leányának Marionnak az arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

114 **Lenbach Ferenc** tanár. Lingg Hermann arcképe. Vázlat. Magántulajdon.

115 **Lenbach Ferenc** tanár. Bayer tanár arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

116 **Lenbach Ferenc** tanár. Gold kisasszony arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

117 **Lenbach Ferenc** tanár. Allmers költő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

*118 **Lenbach Ferenc** tanár. Asszony gyerekkel. Olajfestmény. Magántulajdon.

119 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach a kis leányával. Olajfestmény. Magántulajdon.

120 **Lenbach Ferenc** tanár. Willey amerikai hölgy arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

121 **Lenbach Ferenc** tanár. Joachim arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

122 **Lenbach Ferenc** tanár. Scheff kisasszony a kutyájával. Olajfestmény Magántulajdon.

123 **Lenbach Ferenc** tanár. Bismarck herceg arcképe Olajfestmény. Magántulajdon

124 **Lenbach Ferenc** tanár „Herodias". Olajfestmény. Magántulajdon.

László Fülöp

Lyka München

8.62.1.

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

László Fülöp

l.

Rabbaladó

204. l.

Gr. General-Landesarchiv.

Nördl. Hildapromenade Nr 2.

Fernsprechanschluß Nr 307.

Karlsruhe, den 24. Dezember 1912.

Nr 4420.

Auf Ihr Schreiben vom 19. d. Mts. Nr 571/1911. teilen wir Ihnen ergebenst mit, daß wir zur Herstellung der gewünschten Photographien (an) unseren Zeichner Held Auftrag erteilt haben. Nach Fertigstellung werden wir Ihnen dieselben zugehen lassen.

Lászlo Fülöp

l.

Rimp 202)

— 207. l

Lászlo Fülöp

l.

Off München 1905

85. l.

IX., Mester-u.

Speciális függöny

Telefon hivásra munkáért házho

László Fülöp

l.

Kapm. Mur. Évk

VII. 176. l.

László Fülöp

U. 1879

Vas. Ujs.

1911. 904. l.

Thökoly ismerselen
kepe London-
ban

Fentiről nót-

1.-32. ll., 1 térkép

Budapest
1900

László Filóp

tréd

z

Leff Ung

73. l. képpel

Gyulafehérvári lelet VIII.172

László Fülöp

Le. 1552

cvód

Forster Gyula báró,

ifj: László Fülöp:

Budapesti Hirlap

1914. nov. 20.

orsz. bizottsága
Elnökségének!

Budapest.

orsz. Bizottsága közlemé-
tét kézhez vevén, fogad-
ég hálás köszönetem nyil-

László Fülöp

u. 1560.

Budapesti Hirlap

1914. nov. 4. (A magyar Hodler-ügy.)

László angol állampolgar lett. A cikk ebből az alkalomból irodott ellene.

László Fülöp

† 1561

Esti Ujság.

1914. okt. 22.

(Az angol László Fülöp.)

T.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS TEKINTE

1030/913 ügysz

es köszönöm az a szerint meg

ország Müemlékei" czimü köny

László Fülöp

u. 1562

Fraknói Vilmos

nyilatkozata László Fülöp vallásáról.

Esti Ujság 1914

okt. 23.

Fenti 1900 elején mint katolikus művészt hivtár meg Rómába, hogy XIII Leót az Orsz. Képtár számára lefesse.

Azóta is katolikus.

lin társulat". Hogy én a ne
fogadtam el,annak az az oka
volt semmi könyvet és fölte
lesztendő könyvküldeményt t

László Fülöp

Gróf Wenckheim Dénes-
né és oppermuzzei
c. képe
repr. -
Szinházi Élet
1925. 24. 7.

Felhivom Cimed figyelmé
1941. számu H. M. rendelet 5. sz. me
kivételesen javaslatba hozható csopo
hogy a honvédség tartalékának és pót
mába tartozó /általában 28 életévig
hozható meghagyásra javaslatba.

A meghagyási keret-megál
nem vehetők figyelembe azok, akik el
teljesitik, akik állandóan külföldön
bejelentett lakásuk és végül a I. -I
75 és 50%-os/ hadirokkantak.

A keretmegállapitási kér
mutatás is terjesztendő fel hozzám a
gyásra kiszemelt hadköteles alkalmaz
nyomtatvány függőleges rovatainak sor
I. tartalék, I. rendü munkahelyre ki
tott sorrendben stb.,/ A kimutatást
kesztani:

1./ Név, születési év
2./ Polgári állás.
3./ Katonai rendfokozat.
4./ Fegyvernem.
5./ Mely hadtestparancsno
latban.

A keretmegállapitási kére
nem veendők fel a meghagyásra kiszemel
orvosok és mérnökök. Ezekről az "eljá
ben előirt egyéni igénylési lap /14/a.
állitandók ki két példányban. Az igény
/15. sz. minta, raktári szám 788./ ki
folyó évi junius hó 1-ig.

László Fülöp

arcképe fénykép
után repr.

Szinházi Élet

1925. 26. sz.

Abból az alkalom-
ból, hogy 1925
pünkösdén Pesten
volt.

László Fülöp

Horthy Miklós
kormányzó arcképe
az elnöki kisfogadóban

Zámb 1935

10. 9.

László Fülöp

vrch

Dějiny Kult 1921

33, 34. l.

Университет Дюпр

László Fülöp

l.

Déry Kult. 1921

14. l.

László Fülöp

ined
in
Nieuwe Rotterdam-
sche Courant
1921 apr. 27.

~~Szadeczky Lajos:~~

~~Története Magyarország~~

~~kötesén rettem.~~

8156
7920

236
84

152

László Fülöp

125 **Lenbach Ferenc** tanár. Dr. Hamacher arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

126 **Lenbach Ferenc** tanár. Lett bárónő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

127 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach Gabriella arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

VI. TEREM.

128 **Bosznay István**. Alkonyat. Olajfestmény. Eladó.

129 **Bosznay István**. Téli napsugár. Olajfestmény. Eladó.

130 **László Fülöp E.** Gróf Szapáry Gyula arcképe. Olajfestmény. A miniszterelnökség tulajdona.

131 **László Fülöp E.** Quittner Zsigmond műépitész arcképe. Olajfestmény. Quittner Zsigmond tulajdona.

*132 **László Fülöp E.** Gróf Andrássy Sándorné arcképe. Olajfestmény. Gróf Andrássy Sándor tulajdona.

133 **László Fülöp E.** Dr. Falk Miksa arcképe. Olajfestmény. A Lloyd-társulat tulajdona.

134 **Stetka Gyula**. Arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

135 **Bosznay István**. Tavasz ébredése. Olajfestmény. Eladó.

136 **Parsons Alfred**, A. R. A. Gyümölcsös. Olajfestmény. Magántulajdon.

137 **Bosznay István**. Tavaszi reggel. Olajfestmény. Eladó.

138 **Harrison Alexandre**. A nagy tükör. Olajfestmény. Malonyay Dezső úr tulajdona.

139 **Bunny Rupert C. W.** Arckép. Olajfestmény. Malonyay Dezső úr tulajdona.

140 **Bunny Rupert C. W.** A zöldben. Olajfestmény

141 **Bunny Rupert C. W.** A szomjuhozók. Olajfestm.

*142 **Bunny Rupert C. W.** Blanka és János. Olajfestmény. Malonyay Dezső úr tulajdona.

KMT 1901. tav. nemzetk. Riall

V. TEREM.

108 **Lenbach Ferenc** tanár. Trabbia hercegnő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

109 **Lenbach Ferenc** tanár. Miguel miniszter arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

110 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach Gabriella arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

111 **Lenbach Ferenc** tanár. Björnson arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

112 **Lenbach Ferenc** tanár. Virchow tanár arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

113 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach tanár leányának Marionnak az arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

114 **Lenbach Ferenc** tanár. Lingg Hermann arcképe. Vázlat. Magántulajdon.

115 **Lenbach Ferenc** tanár. Bayer tanár arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

116 **Lenbach Ferenc** tanár. Gold kisasszony arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

117 **Lenbach Ferenc** tanár. Allmers költő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

118 **Lenbach Ferenc** tanár. Asszony gyerekkel. Olajfestmény. Magántulajdon.

119 **Lenbach Ferenc** tanár. Lenbach a kis leányával. Olajfestmény. Magántulajdon.

120 **Lenbach Ferenc** tanár. Willey amerikai hölgy arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

121 **Lenbach Ferenc** tanár. Joachim arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

122 **Lenbach Ferenc** tanár. Scheff kisasszony a kutyájával. Olajfestmény. Magántulajdon.

123 **Lenbach Ferenc** tanár. Bismarck herceg arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon

124 **Lenbach Ferenc** tanár. „Herodias". Olajfestmény. Magántulajdon.

451 **Brodszky Sándor.** Arany János tölgyei. Olajfestmény. 200 frt.

452 **Papp Sándor.** Férfi arczkép. Olajf. Magántulaj.

453 **Papp Sándor.** Falurészlet. Olajfestmény. 100 frt.

454 **Thein Miksa.** «Carmen» Női arczkép. Olajfestmény. özv. Gyulai Gaál Jenőné tulajdona.

455 **Büttner Helén.** Magyar bika. Pastell. 300 frt.

456 **Barsy Adolf.** T. M. úrnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

457 **Karvaly József.** A nagy út előtt. Olajf. 300 frt.

458 **Papp Sándor.** Női arczkép. Olajfestmény. 600 frt.

459 **Fábián Béla.** Késő est. Olajfestmény. Eladó.

460 **Keményffi Jenő.** Saját arczképem. Olajfestmény. Magántulajdon.

461 **Bruck Hermina.** Elhagyatott vidék. Pastell. 200 frt

462 **Meissl Ágoston.** Patak. Olajfestmény. 150 frt.

463 **Aggházy Gyula.** Esthangulat. Olajfestm. 400 frt.

464 **Glatter Ármin.** Merengés. Olajfestmény. 200 frt.

465 **Poll Hugo** Lovranai kikötő. Olajfestm. 500 frt.

XII. TEREM.

466 **László Fülöp E.** Charlotte szász-meiningeni örökös herczegnő arczképe. Olajfestmény. A herczegnő tulajdona.

467 **László Fülöp E.** Kinszky Aglája grófnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

468 **László Fülöp E.** Schaffgotsch H. C. grófnő arczképe. Olajfestmény. A grófnő tulajdona.

469 **László Fülöp E.** Y. de Castellane gróf arczképe. Olajfestmény. Castellane gróf tulajdona.

470 **László Fülöp E.** Csekonics grófnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

471 **László Fülöp E.** Schönborn Arthur gróf arczképe. Olajfestmény. Schönborn gróf tulajdona.

472 **László Fülöp E.** Hohenlohe Schillingfürst Alex. hg arczképe Olajfestmény. Hohenlohe hg tulajd.

473 **László Fülöp E.** Hg Hohenlohe-Schillingfürst német kanczellár arczképe. Olajf. A kanczellár tul.

474 **László Fülöp E.** Ő Felsége a király arczképe. Olajfestmény. A magyar földhitelintézet tulajdona.

475 **László Fülöp E.** Fraknói Vilmos püspök arczképe. Olajfestmény. Fraknói Vilmos tulajdona.

476 **László Fülöp E.** J. de Castellane grófné arczképe. Olajfestmény. Castellane gróf tulajdona.

477 **László Fülöp E Y.** de Castellane gróf arczképe. Olajfestmény. Castellane gróf tulajdona.

478 **Szenes Fülöp.** Női arczkép. Olajf. Magántulajdon.

479 **Szenes Fülöp** Ki a legszebb? Olajfestm. 400 frt.

480 **Szenes Fülöp.** Éltető napsugár. Olajf. 2600 frt.

481 **Szenes Fülöp.** Mákvirág. Olajfestmény. 400 frt.

482 **Szenes Fülöp.** Szőke csoda. Olajfestm. 500 frt.

483 **Szenes Fülöp.** Bosszú. Olajfestmény. 120 frt.

484 **Szenes Fülöp** Aggodalmas perczek. Olajf. 800 frt.

485 **Szenes Fülöp.** Hadjáraton. Olajfestmény 200 frt.

451 **Brodszky Sándor.** Arany János tölgyei. Olajfestmény. 200 frt.

452 **Papp Sándor.** Férfi arczkép. Olajf. Magántulaj.

453 **Papp Sándor.** Falurészlet. Olajfestmény. 100 frt.

454 **Thein Miksa.** «Carmen» Női arczkép. Olajfestmény. özv. Gyulai Gaál Jenőné tulajdona.

455 **Büttner Helén.** Magyar bika. Pastell. 300 frt.

456 **Barsy Adolf.** T. M. úrnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

457 **Karvaly József.** A nagy út előtt. Olajf. 800 frt.

458 **Papp Sándor.** Női arczkép. Olajfestmény. 600 frt.

459 **Fábián Béla.** Késő est. Olajfestmény. Eladó.

460 **Keményffi Jenő.** Saját arczképem. Olajfestmény. Magántulajdon.

461 **Bruck Hermina.** Elhagyatott vidék. Pastell. 200 frt

462 **Meissl Ágoston.** Patak. Olajfestmény. 150 frt.

463 **Aggházy Gyula.** Esthangulat. Olajfestm. 400 frt.

464 **Glatter Ármin.** Merengés. Olajfestmény. 200 frt.

465 **Poll Hugo** Lovranai kikötő. Olajfestm. 500 frt.

XII. TEREM.

466 **László Fülöp E.** Charlotte szász-meiningeni örökös herczegnő arczképe. Olajfestmény. A herczegnő tulajdona.

467 **László Fülöp E.** Kinszky Aglája grófnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

468 **László Fülöp E.** Schaffgotsch H. C. grófnő arczképe. Olajfestmény. A grófnő tulajdona.

469 **László Fülöp E.** Y. de Castellane gróf arczképe. Olajfestmény. Castellane gróf tulajdona.

470 **László Fülöp E.** Csekonics grófnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

471 **László Fülöp E.** Schönborn Arthur gróf arczképe. Olajfestmény. Schönborn gróf tulajdona.

472 **László Fülöp E.** Hohenlohe Schillingfürst Alex. hg arczképe Olajfestmény. Hohenlohe hg tulajd.

473 **László Fülöp E.** Hg Hohenlohe-Schillingfürst német kanczellár arczképe. Olajf. A kanczellár tul.

474 **László Fülöp E.** Ő Felsége a király arczképe. Olajfestmény. A magyar földhitelintézet tulajdona.

475 **László Fülöp E.** Fraknói Vilmos püspök arczképe. Olajfestmény. Fraknói Vilmos tulajdona.

476 **László Fülöp E.** J. de Castellane grófné arczképe. Olajfestmény. Castellane gróf tulajdona.

477 **László Fülöp E. Y.** de Castellane gróf arczképe. Olajfestmény. Castellane gróf tulajdona.

478 **Szenes Fülöp.** Női arczkép. Olajf. Magántulajdon.

479 **Szenes Fülöp** Ki a legszebb? Olajfestm. 400 frt.

480 **Szenes Fülöp.** Éltető napsugár. Olajf. 2600 frt.

481 **Szenes Fülöp.** Mákvirág. Olajfestmény. 400 frt.

482 **Szenes Fülöp.** Szőke csoda. Olajfestm. 500 frt.

483 **Szenes Fülöp.** Bosszú. Olajfestmény. 120 frt.

484 **Szenes Fülöp** Aggodalmas perczek. Olajf. 800 frt.

485 **Szenes Fülöp.** Hadjáraton. Olajfestmény 200 frt.

XI. TEREM.

480 **Fanta Alkony István.** Szürkület. Olajf. Magánt.
481 **Conrad Gyula.** Rakodópart. Olajf. Eladó.
482 **Háry Gyula.** Ujságárús. Olajf. Eladó.
483 **Balló Ede.** Tanulmány. Széll Kálmán arcképéhez. Olajf. Magánt.
484 **Balló Ede.** Reprezentativ férfiarckép. Olajf. Magánt.
*485 **Balló Ede.** Női arckép-tanulmány. Olajf. Magánt.
486 **Balló Ede.** Férfiarckép-tanulmány. Olajf. Magánt.
487 **Nádler Róbert.** Száraz patakmeder. Olajf. Eladó.
488 **Nádler Róbert.** Istria habos partja. Olajf. Eladó.
489 **Nádler Róbert.** A tenger habja. Olajf. Eladó.
*490 **Nádler Róbert.** Csendes sarok. Olajf. Eladó.
491 **Nádler Róbert.** Esti napsugár. Olajf. Eladó.
492 **Nádler Róbert.** Csendes tenger. Olajf. Eladó.
493 **Nádler Róbert.** Habos hullámverés. Olajf. Eladó.
494 **Nádler Róbert.** Gyerkőcök a parton. Olajf. Eladó.
495 **Nádler Róbert.** Sziklaszakadék. Olajf. Eladó.
496 **Nádler Róbert.** Háborgó tenger. Vizf. Eladó.
497 **Nádler Róbert** Öreg halász felesége. Olajf. Eladó.
498 **Nádler Róbert.** Istriai kikötőhely. Olajf. Eladó.
499 **Nádler Róbert.** Lépcsős utca. Olajf. Eladó.
500 **Nádler Róbert.** Maroni-erdő. Olajf. Eladó.
501 **Nádler Róbert.** Nymphák. Olajf. Eladó.
502 **Nádler Róbert.** Istriai paraszthaz. Olajf. Eladó.
503 **Nádler Róbert.** Est a tengerparton. Olajf. Eladó.
504 **Nádler Róbert.** Sziklafal a tenger partján. Olajf. Eladó.
505 **Tölgyessy Arthúr.** Felszálló köd. Olajf. Eladó.
506 **Wittich Eperjesi Károly.** Tanulmányfej. Olajf. Magánt.

László Fülöp

507 **Olgyai Viktor.** Erdő szőnyegén. Olajf. Eladó.
*508 **Nagy Zsigmond.** Az almafa alatt. Olajf. Eladó.
509 **Gergely Imre.** Olasz tájrészlet. Olajf. Eladó.
510 **Gergely Imre.** Ábrándkép. Olajf. Eladó.
511 **Tölgyessy Arthur.** A Balaton vihar után. Olajf. Eladó.
512 **Koppené Szegfy Erzsi.** Öreg hollandi asszony. Olajf. Eladó.
513 **Tölgyessy Arthur.** Csillagos éjszaka. Olajf. Eladó.
514 **László Fülöp E.** Tanulmányfő. Olajf. Eladó.
515 **László Fülöp E.** Fiam Henry arcképe. Olajf. Magánt.
516 **László Fülöp E.** Gróf Robert de Montesguion. Olajf. Magánt.
517 **László Fülöp E.** Monsignore gróf Vay. Olajf. Magánt.
518 **László Fülöp E.** Lovag Sonnenthal arcképe. Olajf. Magánt.
519 **László Fülöp E.** Jean de Castellane grófnő. Olajf. Magánt.
520 **László Fülöp E.** Arckép. Gróf Mensdorff Albert ő Excellentiája. Olajf. Magánt.
521 **László Fülöp E.** Miss Littee. Olajf. Magánt.
522 **László Fülöp E.** Metternich Sándor hercegnő. Olajf. Magánt.
523 **László Fülöp E.** Trani grófnő királyi fensége. Olajf. Magánt.
524 **László Fülöp E.** Teck hercegnő. Olajf. Magánt.
525 **K. Spányi Béla.** Naplemeneti hangulat. Olajf. Eladó.
*526 **K. Spányi Béla.** Lemenő nap. Olajf. Eladó.
527 **K Spányi Béla.** Tilosban. Olajf. Eladó.
528 **K. Spányi Béla.** Kács gyógyfürdő főforrása. Olajf. Eladó.
*529 **Révész Imre.** Imádság. Olajf. Eladó.
530 **Skutezky Döme.** Tutajosok a Garam mellől. Olajf. Eladó.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzeth. kiáll.

László Fülöp

293 **Magyar (Mannheimer) Gusztáv.** Gazdasági Udvar. Olajfestmény. 300 kor.

294 **Magyar (Mannheimer) Gusztáv.** Utca Siófokon. Olajfestmény. 200 kor.

295 **Vajda Zsigmond.** Férfi arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

296 **Kúnfy Lajos.** Vitatkozó papok. Olajfestm. 1200 kor.

297 **Nagy Zsigmond.** «Kaszás» Plainair vázlat. Olajfestmény. 100 korona.

298 **Nagy Zsigmond** «Lujza» Plainair vázlat. Olajfestmény. 100 korona.

299 **Tornai Gyula.** Spanyol udvar. Olajfestm. 600 kor.

300 **Tornai Gyula.** Arabs rézműves. Olajfestm. 1200 kor.

301 **Tornai Gyula.** Mihrab. Olajfestmény. 1000 korona.

*302 **Jendrássik Jenő.** J. A.-né úrnő arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

303 **Tornai Gyula.** Arabs handlé. Olajfestmény. 1200 kor.

304 **Vajda Zsigmond.** Férfi arczkép. Olajfestmény. Magántulajdon.

305 † **Munkácsy Mihály.** Leány üveggel és pohárral. Olajfestmény. 2000 korona.

*306 † **Munkácsy Mihály.** Anyai örömök. Olajfestmény. 12,000 korona.

307 **Zemplényi Tivadar.** Palóczi Antal arcképe. Olajfestmény Palóczi Antal tulajdona.

308 **Réti István.** Erdő szélén. Olajfestmény. 600 korona.

309 **Spányik Cornél.** Arckép. Olajfestmény. Horánszky Lajos tulajdona.

310 **Grünwald Béla.** Éjjel. Olajfestmény. 700 korona.

311 **László Fölöp Elek.** Rampolla Cardinalis. Olajfestmény. 12,000 kor.

312 **László Fülöp Elek.** R. Erlangerné-Barthellini grófnő. Olajfestmény. Erlanger-Barthellini grófnő tulajdona.

*313 **László Fülöp Elek.** XIII. Leó pápa Ő szentsége. Olajfestmény. A magyar állam tulajdona.

Műcsarnok 1900/1. téli kiáll.

314 **László Lülöp Elek**. Hohenzollerni örökös herczegnő kir. fensége. Olajfestmény. Hohenzollerni örökös herczegnő tulajdona.

315 **László Fülöp Elek**. Berczik Árpádné. Olajfestmény. Berczik Árpád tulajdona.

316 **László Fülöp Elek**. Trany grófnő kir. fenség. Olajfestmény. Trany grófné tulajdona.

317 **Br. Mednyánszky László**. Tél. Olajfestmény 1200 korona.

318 **Perlmutter Izsák**. Munka nélkül. Olajfestm. 1600 kor.

319 **Br. Mednyászky László**. Eső. Olajfestm. 1200 kor.

320 **Bihari Sándor**. Elhagyatva. Olajfestmény. Eladó.

321 **Bihari Sándor**. Primás. Olajfestmény. Eladó.

*322 **Bihari Sándor**. Csalamádé gyűjtés. Olajfestm. Eladó.

323 **Bihari Sándor**. Tanitás. Olajfestmény. Eladó.

*324 **Spányik Cornél**. «No még egyet.» Olajfestm. Eladó.

325 **Zemplényi Tivadar**. Erdei kunyhó. Olajfestmény. 800 korona.

VIII. TEREM.

326 **Nagy Zsigmond**. Oláh paraszt Naszód vidékéről. Olajfestmény. 200 korona.

327 **Szlányi Lajos**. Udvarrészlét. Olajfestm. 260 korona.

328 **Szlányi Lajos**. Tórészlet Velenczén. Olajf. 450 kor.

329 **Márk Lajos**. Atelierben. Olajfestmény. Eladó.

330 **Olgyai Olgyay Ferencz**. Hencsei út. Olajfestmény. 900 korona.

*331 **Márk Lajos**. Női arckép. Olajfestm. Magántulajdon.

332 **Olgyai Olgyay Ferencz** Júliusi est. Olajfestmény. 3000 korona.

333 **Márk Lajos**. Női arckép. Olajfestm. Magántulajdon.

334 **Skutezky Döme**. Parkrészlet. Olajfestm. 400 korona.

335 **Skutezky Döme** Tornalja, Gömörmegye. Olajfestm. 400 korona.

MDK

László Fülöp

A kis Lidi, festm.

Müncheni sörözőben, "

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun.

3. 1.

Eötvös József gimn. 100 éves fennállása.

MDK

Laub/László/ Fülöp/festőm.

Első mosás.	Olf.	
Tiszavidéki vizhordó leány.	"	12.1.
Aratáskor.	"	14.1.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890. ápr.
Kat. 11.old.
és 12. 1. és 14.1.

MDK

László Fülöp

A müncheni udvari sörházban, festm.

Női arckép, "

Incroyable, "

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

827-8 l.

László Fülöp MDK

A mult emlékei, olf.

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Esti ima, repr.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Festészet.

„Fraknói...“ c. kép.

(László Fülöp-től).

K. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

M.D.K.

László Fülöp

"Tanulmány" cimmel a lap bemutatja a müvész alkotását.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1900. febr.
966. lap

László Fülöp

festménye díszítette a miniszterelnöki dolgozószoba északkeleti sarkát a Sándor-palotában.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

170.l.

MDK

László Fülöp

Tavasz

Zsánerkép

100 év festészete. Szalmássy Gal. kiáll. 1948. jan.

László Fülöp MDK

Akttanulmány, olf.

Műcsarnok 1925-26, Aktkiállitás

MDK

László Fülöp

Arckép c. festménye. Repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja, 1934.dec.16.

László Fülöp MDK

Bánatban, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Munka után, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Incroyable 1793., olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

Ifjúkori vázlatkönyv /dr. Polatsek Elemér ajándéka/ a grafikai kabinet gyarapodásából.

Cikk: A Szépm.Múz.gyarapodása 1926-ban.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz. 112.l.

MDK

László Fülöp, festöm. /Laub/

543. Narancsot hámozó fiu. Olf. 35x25 J.f.b.

544. Borozó parasztt. Olf. 33x25 .J.l.b.

Árv. Közl. 1933. dec.hó. 4.fr.sz. 68. aukció. 27.l.

László Fülöp MDK

Esti harang, olf.

Hulló levelek, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Incroyable, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

László Fülöp

Leány gereblyével. Vörös kréta. 18x12. J.l.b.

Férfiképmás. Olajf. 33x27. J.l.b.

Árverési Csarnok aukció kat. 1933.okt. 3.sz. 26.l.

MDK

László Fülöp

Női arckép, c. rajzának repr.

Ger Lon Modfest, 11o.lap

MDK

László Fülöp

1891-ben "Regéló asszony" c. olajfestménye részesült a Műbarátok Ösztöndijában.

Dalműbarátok, 57.lap

MDK

László Fülöp, festö
1869-1937

Öreg paraszt az ivóban. Jel.és dat.1893.

Ceruza- és krét.r.

gr. Almásy-Teleki Éva müv.int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció.1942.máj.1o.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 2o.l. aukció

MDK

Lauló Fülöp festő

„Piheno játnók" c képét Friedmann B.

vette meg 1891.

MDK-A-I-1/3003

MDK

Láuló Fülöp festő

„Regélő allomy" c képét Fried Adolf

ügyéd akarja megvenni. 1897

MDK-A-I- 1/3018.

MDK

László Fülöp festő
(München)
„Munka után" (képét megvették. 1892.

MDK-A I - 1/3028.

László Fülöp festő M. D. K.

Öreg halász c. Mége a szombathelyi Savaria muzeumban.

Genth. Müeml. 1959 I. 367.

MDK

Lánló Fülöp festő

„Lidike", képét a bíróság vette meg. 1891.

MDK-A-I - 1/2989.

MDK

László Fülöp, festő.

A pegélő asszony. 1891. Műbarátok Köre
által alap. 1500 ftos ösztöndíj.
Női arckép. 1897. Kis áll. aranyérem.
Csekonics grófné arcképe. 1900. Áll: ar. érem.

OMKT – Vánd. kiáll. 1910 szept. 8 – dec. 27. – ig.
Kilimt. műv. lajstr. – Hornyánszky V. kny. 65. l.

László Fülöp
festő

M.D.K.

Vízhordóleány

Biraukció 1958. Budapest.

16 l.

MDK

László Fülöp, 1869-1938.

Kéregető, festm.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept. 9 1.

ázy egyemeletes, 2+3+2 tengellyel,
át és hétives tornác, földszinten
kán oszlopokkal, XVIII. század.

etéről. Bp. 1937, 57 l - Eger V és

MDK

László Fülöp festő

Akt-tanulmány. Kegyich gy. tul.
repr. 53

A magyar akt-kiállítás albuma. Önmeáll.
Lyka-Majorszky-Pettorics. Bp. 1926. 53, 161

MDK

László Fülöp

Kényes kérdés

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

MDK

László Fülöp, festö

Londonból küldött egy uj Madonna-képet a kiállitásra.

A Magyar Képzömüvészek Egyesülete 4o éve áll fenn.

/m-i/ :Jubileumi kiállitás a Mücsarnokban.
Magyarország. 1934 dec.8. 8.l.

MDK.

László Fülöp festő

"Leány gereblyével" /vörös kréta/
"Tanulmányfej" /ceruza/

Árverési Különy 4.sz. 1939. december.

39.1.

MDK

László Fülöp Elek, 1869--

Női akt, kréta

Ernst Muz. 13-14. aukc. 192o. 2o-21 l.

MDK

László Fülöp Elek, 1869--

Női tanulmányalak

Ernst Muz. 39. aukc. 24. l.

MDK

László Fülöp

Esti pihenő

N.Szal. Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
6.l.

MDK

László Fülöp, festö

Magdolna. Tanulmány./Szépmüvészeti Muzeumnak ajándékozta.

Pipics Zoltán dr.: A képzőművészek egyesületének jubileumi kiállítása. -Műcsarnok. -U.H. 1934 dec.8. 21.l.

LÁSZLÓ FÜLÖP

Zách Felicián. Olajf. 195x24o.

Szent György Céh XVII.aukc. kat. 1914. márc.
66.oldal

M.D.K.

László Fülöp

"Zách Felicián" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap, melyet a "Diák Otthon" javára ajándékozott.

Magyar Salon, Bp. 1898. ápr. hó
49. lap 29. kötet.
47.

M.D.K.

László Fülöp

"Gyermekarckép"-e és Boris bolgár trónörökös csecsemő képe szerepel a "Képzőművészeti Társulat kiállitásá"-n, melyekről N. Istvánffy Gyula festőművész ir fent idézett c.-el közölt kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet. 230-254. lap

László Fülöp (1869-1937)

XIII. Leó pápa arcképe.
„László Fe 1900" cerusa, 375×290 mm.
Ltr.: 1947-4067. (27 l.)

Honvédet. „L"
cer., 244×315 mm. Ltr.: 1925-1159.
(31. l.)

Napsz. rej. és arvaszk. A XIX és a XX. sz. során
A Kat. bev. Oelmacher Anna 1 Mp. 1959 31
27

MDK

László Fülöp festőművész

Abból az alkalomból, hogy elkészült a kormányzó és a miniszterelnök portréjával, meleg ünneplésbe részesitették.
A kormányzó László Fülöp festőművésznek a II.o. magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta.

Kincses Kalendárium 1929. 85.o.

MDK

László Fülöp

Gr. Wenckheim Dénesné és gyermekei, festm.

A szlovenszkói magy. képzőművészek kiáll. rendeztek Losoncon. Színházi élet, 1925, 4.sz. 45-46.l.

MDK

László /Laub/ Fülöp, festö
1869-1938

Leányarckép. Olf.v. Jelz.l.b. "Laub 89."

Nemz.Szal.Müv.Egy.-Székfv.Kpt. és Tört.Muz.uj szerze
ményei.1937/38. 1939.máj.-jun. Kat.

MDK

László Fülöp, festö
1869-1937

A kis Lidi.

Szépmüvészeti Muzeum tulajdonában.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II.-III
7.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

Bárczyné Luczenbacher Edit arcképe.

KPM.T. téli kiállitása. 1912.-Vasárnapi Ujs. 1912. 59 (46 sz. 928.old.

MDK

László Fülöp

Erzsébet királyné arcképei. Vasárnapi Ujság.
1899. 19. sz. 317 l.

LÁSZLÓ FÜLÖP

158. Reischach Margit bárónő. Olajf.
159. Ratibor Viktor hercegnő. Olajf.
160. Ratibor Egon hercegnő. Olajf.
161. Ratibor herceg. Olajf.

Képzőm.Társ.1899. tav.nemzetk.kiáll.kat. 45.oldal

MDK

László Fülöp festőm.

A királyné arcképe. Vas. Ujs. 1899. 231. l.

MDK

László Fülöp

arcképfestő

XIII. Leó pápa
Bubics Zsigmond kassai püspök
Hohenlohe herceg német birodalmi kancellár
Barbi Alice
Berzeviczy Albert
Hubay Jenőné szül Czebrián Réza grófnő
Joachim, hegedüvirtuóz

portraitjai.

Mirovi Myskovszky Ernő: A magyar képzőmüvészet
története. Bp./1/6/ 1906.
78.1.

MDK

László Fülöp festőm.

a pápa arc. festi

Művészeti hírek. Múcs. 1900. 4.sz.

97. o.

MDK

László Fülöp

Angol hölgy képmása, of.

Árv.Közl. 1929. jun. 4.sz.rk. 24 l.

M.D.K.

László Fülöp, festő

Horthy Miklóst ábrázoló arcképét ajánlja megtekintésre érdemesnek:

Dénes Tibor: Précis de l'Histoire des Beaux-Arts en Hongrie. Debrecen, 1936. 14.old.

M.D.K.

László Fülöp

Reischach Fülöp báró és Hohenlohe német birodalmi kancellár arcképeit festette meg a müvész, melyek igen nagy elismeréssel ir Lázár Béla: "Tavaszi tárlat"-ról szóló kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1899. május hó
321-352. lap

M.D.K.

László Fülöp

Müveit igen magasra értékeli, különösen Brockdorf grófnőt ábrázoló portréját emeli ki Lázár Béla: "Tavaszi tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salón, Bp. 1900. május
321-344. lap

M.D.K.

László Fülöp

Hohenlohe német birodalmi kancellárról készitett képéről ir Lázár Béla: "Téli tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

M.D.K.

László Fülöp

"Szilágyi Dezső"-ről készitett festményét bemütatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1901 szept. hó
576. lap

M.D.K.

László Fülöp

Erlangerné grófnő, Berczik Árpádné, valamint a pápa arcképénél a müvész "...hideg, keserves munkájával állnak szemben.." irja Lázár Béla: "Téli tárlat" c. beszámolójában, viszont igen magasra értékeli a müvésznek Rampolla bibornokról festett képét.

Magyar Salon, Bp. 1901. febr. hó
982-994. lap

M.D.K.

László Fülöp

"Mária Terézia hercegnő", "gróf Vay Péter",
"A művész neje", "Fürstenberg Mary hercegnő"
"Mlle Stube" c. festményeinek repr.-ját be-
mutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1907 ápr. 1. 25. évf.
5,6,7,10, 12. lap

M.D.K.

László Fülöp

"Görgey arczképe a fej modellirozásának erejével megkapó hatást tesz." -irja Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1902. május hó, XXXVII. kötet 127-140. lap

Festészet.

„Alexander herceg"-e.

Kép.

(László Fülöp-től).

K. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.
„A birodalmi kancellár arcképe"?

(László Fülöp-től).

Vr. T. 243/1899.
1899. márc. 30.

Festészet.

2 drb. „Jean de Castellane"
gróf" c. Nép.

(László Fülöp-től).

K. V. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.

„Jean de Castellane grófnő" c. kép.

(László Fülöp-től.)

K. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.

„Charlotte meiningeni hercegnő" c. kép.

(László Fülöp-től).

M. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.

„Katarina" c. kép.

(László Fülöp-ától).

V. P. 341/1898.

1898. aug. 12.

Festészet.

„Hohenlohe-Schillingfürst
német cancellár" c. kép.

(László Fülöp-től).

K. T. 674/1899.

1899. nov. 29

Festészet.

„Csekonits gráfnő" c. kép.

(László Fülöp-töl).

Ks. V. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.

„A király arcképe" c. mű.

(László Fülöp-től).

K. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.

„Aglae (?) Kinsky grófnő" c. kép.

(László Fülöp-töl).

K. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet,
„Schaffgotsch H. C. grófnő
arcképe" c. mű.

(László Fülöp-től).

Kr. T. 674/1899.

1899. nov. 29.

Festészet.

„Gr. Schönborn-Wiesentheid Artur" c. kép.

(László Fülöp-től).

K. V. 674/1899.

1899. nov. 29.

MDK

László Fülöp, 1869--

Farkasházy-Fischer Jenő arck.

Ernst Muz. 34.aukc. 1927. 24.l.

MDK

László Fülöp, 1869

Női arckép, vör.kréta

Almásy-Teleki 7. aukc. 1941. okt.

43 l.

MDK

László Fülöp

Fadrusz János, of. festm.

Fraknói Vilmos tört.arck. "

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun.

3. l.

Eötvös József gimn. 100 éves fennállása.

MDK

László Fülöp

Önarckép, festm.

Komoly kérdés, "

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun.

3. l.

Eötvös József gimn. loo éves fennállása.

László Fülöp festő.

Gyermek-arckép. Olajf.
Boris bolgár trónörökös arcképe. Olajf.

OMKT.1895.tav.

MDK

László Fülöp

Női, képmás, of.

Térey Gáborné képmása, mf. vör.kr.

Tanulmányfej, of.

ÁÁrv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 2o. 1.

MDK

László Fülöp, 1869-1938.

Női képmás, od.

Árv.Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.aukc.

26 l.

MDK

László Fülöp, 1869-1938.

Görgey Artur képmása, of.

Erzsébet királyné, of.

Szilágyi Dezső képmása, of.

Ernst Muz. Árv. Közl. 1.rk.sz. 1939. jan.

35 l.

László Fülöp.

II.Rákóczi Ferenc -képét Zemplén megye részére festette.

37.o.

BALÁSSA IVÁN: Vesztő a sárospataki várban.
Sárospatak. 1960. /Nyomtatva: Miskolc/

MDK

László Fülöp, sz. 1869.

Egy fiu arcképe, paszt.

Vázlat XIII.Leó arcképéhez, cer.

Ernst Muz. 33. auko. 42 l.

MDK

László Fülöp

Női arcképvázlata a Jánossy B.dr.gyüjteményben.

Cikk: Jánossy Béla dr.gyüjteménye.

Modern Művészet, 1905.I. 1.sz. 37.l.

MDK

László Fülöp

Női arckép

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

Hubayné Czebrián grófnö. Repr.

A Belvárosi Reáliskola jubiláris kiállításáról.
Képzömüvészet. 1932. 54.sz.

Léonie Villey Fenton.

Hubert Osborne Arnold. Dept.

László Fülöp MDK

XIII. Leó pápa, repr.

Mücsarnok 1900/1901. téli kiáll.

László Fülöp Elek

MDK

Rákosi Jenő arcképe

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

László Fülöp Elek

festőművész

Szépművészeti Múzeum új szerzeményeinek kiállításán - képével szerepel. Rothermere, Rákosi Jenő, Apponyi Albert arcképei

Pesti Hírlap 1931.V.31.

László Fülöp Elek

Jubiláris művészeti kiállításon neve szerepelt.

PH.932.IX.18

László Fülöp

1911-ben készitett önarcképe a magy.művészképmások kiállitásán a Szépmüv.Múz.-ban.

P.H.931.V.6.

László

festőművész

Szépművészeti Muzeum uj szerzeményeinek kiállitása - képével szerepel.

Rákosi Jenő, Apponyi Albert és Rothermere lord arcképe

Ujság 1931.V.11.

VIMÓRAS

László Fülöp festőművész

— Megnyilt a londoni tavaszi tárlat. Pénteken nyilt meg *László* Fülöp, a hires magyar festőművész, mint az angol királyi képzőművészeti társaság elnökének vezetése alatt a tavaszi tárlat nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A tárlat legfőbb ékessége a yorki hercegnő öccsének remek portréja. László Fülöp egyik kiváló alkotása A tárlaton valamennyi angol festői irány a konzervatívoktól a legmodernebbekig reprezentativ művekkel képviselteti magát.

N.U. 931. III. 28.

N.U.931.III.28.

M.U. 921. III. 28.

László Fülöp Elek

Savoyai Umberto piemonti herceg hatásos képe a legnagyobb érdeklődést fogja felkelteni.

M. Arcképfestők Társ.-nak kiáll.-a.

Ybl. Ervin: Őszi tárlat.

B. H. 931. X. 18

László Fülöp MDK

Gr. Szapáry Gyula arcképe, olf.

Quittner Zsigmond müépitész arcképe, olf.

Gr. Andrássy Sándorné arcképe, olf.

Dr. Falk Miksa arcképe, olf.

Mücsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

László Fülöp MDK

Charlotte szász-meiningeni örökös hercegnő arcképe, olf.

Kinszky Aglája grnő arcképe, olf.

Schaffgotsch H.C. grófnő arcképe, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Erlanger bárónő, olf.

Fürstenberg örökös herceg, olf.

Miss L.M.G. olf.

Meiningeni örökös herceg,

Mücsarnok 1900. tavaszi kiáll.

László Fülöp

Szerepel a „magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1927 I. 14

László Fülöp

Nemzeti Szalon jubileális tárlatán arcképeivel szerepelt.

PH. 1932. X. 16.

László Fülöp festő M.D.F.

A ngliában élt és dolgozott

Müve Fay Károly nagym rosi g jtő birtokában

zokoly Endre: Kincsek egy kis nagymarosi házban
Pest megyei Hirlap 1966. jan. 23. 10. l.

László Fülöp

Műve, a Beczkói-Bíró magángyűjtm.kiáll.-án.

P.H.934.X.6.

László Fülöp

festőművész

Kiss Emil newyorki bankár gyüjteményében képével szerepel.

Arckép

Pesti Hirlap 1930.VIII.5.

László Fülöp

Alkotásai a Majovszky-gyüjteményben, melyet a
műgyüjtő a Szépművészeti Muzeumnak
adományozott.

Uj M.935.IV.28.

MDK

László Fülöp, festöm.

huszonkét festményéből kállitást rendezett

Suttgart-ban.

Müvészeti Hirek.
Magyar müvész kiállitása Stuttgart-ban.
Mücsarnok. 1899. 27.sz. 423.l.

M.D,K,

LÁSZLÓ Fülöp Vesbő

Az 1899 -i oroszországi osztárák - magyar kiállitás
son szerepel

Magy. cc. iparmüv. tk.
Weinerne: Orosz kapcs. 152. 1.

MDK

László Fülöp

1911.máj.hóban Londonban Agnew műkereskedő a művészek jótékony egylete javára László képeiből mu rend.kiáll.-on : Khuen-Héderváry gróf arcképe, az angol tábornagy Earl Roberts, herceg Battenberg Lajos viceadmirális arcképei, Edvárd királyról és Alexandra királynéról festett arcképei.

F.: Thököly ismeretlen képe Londonban.

Vas.Ujs.1911. 58.évf. 9o4.lap

MDK

László Fülöp

Hágai m.képzm.kiáll. Haagsche Courant. 1921.ápr.

MDK

László Fülöp, festöm.-t

röviden emliti.

Malmö. Sydsvenska Dagbladet. dec.15.sz.
Dr. Anderbwrg

A stockholmi megy.képzöm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929. 3.sz. 18c.l.

MDK

László Fülöp (festő)

(1928-ban) szerepelt egy, a newyorki Central Station tetején levő kiállítási helyiségben tartott nemzetközi portré-kiállításon.

Siber Endre: A főváros küldöttségének ~~[illegible]~~ amerikai úfja.

Városi Szemle, Bp. 1928. 586. l.

László Fülöp MDK

Párizsi kiállitások

Festők és szobrászok

Pesti Hirlap 1929 jun.6.

László Fülöp
festőművész

A barcelonai világkiállításon Grand Prix-vel tüntették ki kiállított művét.

Nemzeti Ujság
1930.II.12.

László Fülöp festőművész

Express-interju Párisban László Fülöppel

Párizs, *junius 14.*

(A Hétfői Napló tudósitójától.) A párizsi junius „Grand Saison"-jának kiállítástömegéből is szenzációsan emelkedik ki *László* Fülöpnek, a Londonban élő világhirü magyar müvésznek gyüjteményes kiállitása.

Hogy Párizsban is mennyire értékelik a kiváló magyar festőművészt, mi sem bizonyitja jobban, minthogy *Doumergue* elnök, aki *soha magánkiállitások vernisszázsán nem jelenik meg,* most, a *magyar László* Fülöp kiállitásának megnyitásán, elhozta bucsu-elnöki eleven mosolyát, a falakról letekintő királyi, hercegi, admirális és lordi portrék közé.

Abban az előkelő, az Elyséevel pont szemben fekvő finom képcsarnokban, mely László Fülöp szubtilis szépségü müveinek megfelelő keretet találom a Mestert, amint varázslatos ecsetjével, egy-két vonással szépit még egyet, egy bübájos angol lady portréján.

És igy, munka közben szives volt egy

expressz-intervjut

adni a *Hétfői Napló* számára.

— Mester, Ön, akit odahaza Magyarországon büszkén a magyar müvészet diadalmas beérkezettjének tartanak, vallja-e ma is erősen a magyarsághoz való tartozását? — kérdezem.

— Kétségtelenül. Szivvel és lélekkel. Hiszen minden magyar mozgalomban benne

László Fülöp

N.U.933.VI.24.

Szombat, 1933 junius 24. N.U

Szinház, művészet

László Fülöp uj kiállitása a londoni művészeti élet eseménye

London, junius 23.

A londoni művészeti és társadalmi élet legragyogóbb eseménye *László* Fülöp legujabb műveinek szokásos tavaszi kiállitása volt, melyet a világhirü magyar arcképfestő a londoni *Knoedler*-képtárban nyitott meg. A kiállitott képek között a legnagyobb feltünést keltette az erőteljes *Mussolini*-arckép, továbbá *Umberto* savoyai herceg portréja, valamint egy az angol királyi család életéből vett bájos csoportkép, mely a yorki hercegi

MTK

László Fülöp

A londoni nagy.kiáll nagy sikere. Az Est, 1934. jun. 20. 8 l.

MDK

L.M: Magyar művészek londoni kiáll. Az Est, 1934. jun. 16. 15 l.

MDK

László Fülöp

Velencei nemzetk. kiáll. 1907.

58,82.1.

MDK

László Fülöp

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909. 237.l.

László Fülöp
festőművész.

Magyar Képzőművészeti kiállítás – Oslóban –
Képével szerepel

Nemzeti Ujság
1929 I 20

László Fülöp

Önarcképe, a szfőv. műgyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Tässä Mies

Tarkkaile, s ettei v.. [illegible] -en
s Mieserrokset.

N.U. 032.VI.17.

M.D.K.

László Fülöp

"Vitéz nagybányai Horthy Miklósné" cimmel a lap bemutatja a müvész portréjának repr.-ját.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec. 25-31
V. évf. 52. sz.

László Fülöp MDK

Hohenlohe herceg

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

László Fülöp E., festőm.

151. Lady Wantage. Olf. Mgt.

Műcsarnok. 1911/12. téli kiáll. Kat.

MDK

László Fülöp E.

Y. de Castellane gróf arcképe, olajfm. (Castella
ne gróf tul.)

Csekonics grófnő arcképe, olajfm. Mgt.

Képzőm.Társ. 1899-1900.téli kiál.tárgym.43.l.

MDK

László Fülöp E.

Charlotte szász-meiningeni örökös hercegnő arcképe, olajfm. (A hercegnő tul.)

Kinszky Aglája grófnő arcképe, olajfm. Mgt.

Schaffgotsch H.C. grófnő arcképe, olajfm. (A grófnő tul.)

Képzőm.Társ. 1899-1900.téli kiáll.tárgym.43.l.

MDK

László Fülöp E.

Schönborn Arthur gróf arcképe, olajfm.(Schönborn gróf tul.)

Hohenlohe Schillingfürst Alex. hg. arcképe, olajfm. (Hohenlohe hg. tul.)

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll.tárgym.43.l.

MDK

László Fülöp E.

Y. de Castellane gróf arcképe, olajfm. (Castellane gróf tul.)

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll.tárgym.44.l.

László Fülöp festőművész
Hohenzollern hercegnő
Stumm bárónő
Schönborn grófnő
Mr.Clark arcképe
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása
1907 február

XLV., 1925., 266. l. — Budinis: Gli artisti italiani in Ungheria. Roma, 1936., 38. l. — Csánky Dénes: A Szépművészeti Múzeum újonnan rendezett gyüjteményei. MM, XII., 1936., 244. l. — Hekler: Ungarische Kunstgeschichte. Berlin, 1937., 76—77. l. (1. kép= 105. kép, 6. és 8. kép=106. kép.) — Hoffmann Jegyzetek, 20—22. l. — Horváth H., Zsigmond király és kora. Bp. 1937., 24., 28., 135. l. — Babits Mihály: Szent István városa. Pesti Napló, 1938. szeptember 4., 31. l. — Oettinger, Karl: Könyvismertetés. Zeitschrift für Kunstgeschichte. VII., Berlin 1938., 262. és 263. l. — Csánky Miklós: A szepesi és sárosi táblaképfestészet 1460-ig. Bp. 1938., 10., 29., 39. l. — Pálinkás, Ladislao: Könyvismertetés. Corvina, nuova seria I., 1938., 418. l. — Lepold—Lippay 54. l. (1. kép, XIV. táblán.) — Könyvismertetés. MM, XIV., 1938., 192. l. — Genthon: Zsigmond király és a művészet. MM, XIV., 1938., 320. l. (1. kép, 319. l.) — Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp. 1938., 35., 42—43. l. (Képe 43. l., IX—XI. tábla.) — Matějček, Antonin: Gotische Malerei in Böhmen. Prága, 1939., 175. l. — Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Roma, 1939., 97. l. (6. és 8. kép, 61. kép.)

MAGYAR (?) FESTŐ, 1430 körül. Két szárnykép.

Szent Katalin, alatta: *Szent Dorottya* (9. kép)

11. kép.

MDK

László Fülöp E.

Hg. Hohenlohe-Schillingfürst német kancellár arcképe, olajfm. (A kancellár tul)

Ő Felsége a király arcképe, olajfm. (A magyar földhitelintézet tul.)

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll.tárgym.44.l.

MDK

László Fülöp E.

Fraknói Vilmos püspök arcképe, olajfm. (Fraknói Vilmos tul.)

J. de Castellane grófné arcképe, olajfm. (Castellane gróf tul.)

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll.tárgym.44.l.

MDK

László Fülöp

I. Ferencz József király. László Fülöp 1899.évi festménye. Repr.

Vas.Ujs. 1900. 33.sz. 537.lap

MDK

László Fülöp MDK

Repr:

"XIII. Leo pápa arcképe" 1900. Ceruza.

61. kép.

PATAKY DÉNES : A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
Szöveg után képtáblák.

MDK

László Fülöp

XIII. Leo pápa arcképe, a Műcsarnok téli kiáll.
án.

Vas.Ujs. 1900. 820.lap

MDK

László Fülöp, festőm.

Hohenzollerni örökös hercegnő.	Rajz.
Erlanger bárónő.	Olf.
Fürstenberg örökös herceg.	"
Miss.L.M.G.	"
Meiningeni örökös herceg.	Mgt.
Brockdorf grófnő.	Olf.

Mcs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. ~~XXXI.~~ 34.1.

MDK

László Fülöp

Gróf Andrássy Sándorné arcképe, c.műve. Repr.

KMT 19ol. tav. nemzetk. kiáll.

MDK

MDK

László Fülöp E.

Gróf Szapáry Gyula arcképe, olajfm. (A miniszter elnökség tul.)

Quittner Zsigmond műépitész arcképe, olajfm. (Quittner Zsigmond tul.)

KMT 19ol.tav. nemzetk. kiáll. 28.lap

MDK

László Fülöp E.

Gróf Andrássy Sándorné arcképe, olajfm. (Gróf Andrássy Sándor tul.)

Dr. Falk Miksa arcképe, olajfm. (A Lloyd-társulat tul.)

KMT 19ol.tav. nemzetk. kiáll. 28.lap

László Fülöp E.

Hohenlohe herceg arcképe, olaj

Magyarorsz. művészeti csoportjainak hiv. törzskutató. St.-Lucini kiáll. 1904.

40 l. képpel

László Fülöp E. MDK

Erzsébet királyné arcképe, olf.

G

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

László Fülöp E.

Anyám és fiúnk, István arcképe. Olajfm.Mgt.
Gróf Schönborn-Buchheim. " "
Ö.Exc.gróf Mensdorff Pouilly-Dietrichstein
osztr.-m.nagykövet Londonban.Olajfm.Mgt.

KMT 1911.tav.kiáll. 27.l.

MDK

László Fülöp

A német császár, c. műve. Repr.
A művész gyermekei, " "

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 9o5.lap

László Fülöp MDK

Lady Wantage, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállítás

László Fülöp MDK

Falk Miksa
Polakovics Mátyásné
Wekerle Sándor
A müvész édesanyja unkájával

Mücs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp Elek MDK

Olvasó paraszt, olf.

Utcaseprők, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállítás

László Fülöp festőművész

— **László Fülöp Rampolla-képmása a Szépművészeti Muzeumban.** László Fülöp, a Londonban élő világhirü magyar arcképfestő abból az alkalomból, hogy most töltötte be 60. életévét, a magyar nemzetnek ajándékozta legkiválóbb műveinek egyikét, Rampolla bibornoknak, XIII. Leó pápa nagy ál titkárának 1900-ban készült hires arcképét. A kép, amely teljes értékü bizonyitéka a mester rendkivüli tudásának, o napokban megérkezett Budapestre s a Szépművészeti Muzeum igazgatósága vasárnaptól kezdve körszemlére állitja ki a Szépművészeti Muzeumnak abban a termében, amelyben XIII. Leó pápának ugyancsak László Fülöp által festett és a muzeumnak ajándékozott arcképe van kifüggesztve.

Pesti Hirlap 1929 VII.7.

BI/.....

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

192.....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

192.....

Könyveltetett.....a könyvben:

192.....

MDK

László Fülöp, festöm.

Rákosi-mortréja bravuros. Boszorkányos gyorsasággal két óra alatt készitette L.F., Ez a legjobb Rákosi Jenö portré, az eddig látottak közül.

A prima huzások tökéletes biztonsága jellemzi ezt az arcképet, - mesteri rögtönzéssel érzékiti meg R.J. bal, beteg szemét, a modell minden karakterisztikus sajátosságával.

A Mücsarnok Téli Tárlata. -Festmények.
Képzömüvészet.1929. 16.sz. 25.l.

Lászlé Fülöp

az olasz trónörökös hatásos kostümös arc-
képét a legjobbak közé soroljuk.
(M. arcképf. T. Mai kiáll. - a.)

(e.a.): A Mücs. őszi tárlata.
Ujság, 931. X. 18.

László Fülöp

— **László Fülöp megfestette Randolp Churchill arcképét.** *Londonból* jelentik: *László* Fülöp a hires magyar portréfestő nemrég készitette el legujabb remekmüvét, Randolph *Churchillnek*, Winston *Churchill* fiának arcképét, melyet *Rothermere* lord rendelt a müvésznél ajándékul az ifju Churchill 21. születésnapjára.

NU. 932. VII. 22.

László Fülöp Elek , festő.

v.nagybányai Horthy Miklós Korm.Ur ŐFömélt.
arcképe a Képv.ház tul. of.-
Scitovszky Tibor arcképe "
Scitovszky Tiborné " "
Hubay Jenőné gr.Cebrián Róza arck.
Görgey Arthur arcképe /Min.eln.tul./
Siklóssy László of.-
Wekerle Sándor arcképe "

Nemz.Szal.Müv. Egyes.- Magy Arck.fest.Társ. repr.
Arck.Kiáll. katal.- Bp. 1935 okt. 5-2o.-ig.

Lásznó Fülöp

„Lord Rothermere portréja"
szerepelt a Lord Rothermere
gyűjtemény kiállításán a
Kéjmuvészeti Muzeumban

Nyíregy 1938 VII. 8

Lászlo Fülöp

Művével szerepel a Velencei Biennale kiállításán.

Kiemelik XII. Leo pápa zól
Rénült művét.
Ujság. 934. V. 31.
Ujság. 934. V. 16.

Lászlo Fülöp

Művével szerepel az Ernst-múzeum
aukció kiállításán.

M.O. 929. XII. 1.
Est. 929. XII. 1. N.Ü. 929. XII. 1.

László Fülöp

Postabakarékpénztár Árverési Csarnoká-
nak áprilisi aukciójáu Bubics Zsigmond
püspökről készült portréja szerepel.

NM.930.III.30.

Lászlo Fülöp, festő MDh

Görgey Artúrról készült portréja látható a Kiállításon.

–: Újra felfedezett műkincsek a BÁV VI.
Képaukciójának Kiállításán 10.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. dec. 6.

MDK

László Fülöp /sz.1869./

"Az első mosás" c. életképével Bpesten a Műcsar
nokban 1889-iki kiállitásán nagy feltünést kel-
tett.
"Öreg honvédek" és "Hulló levelek" c. életképei
másolatokban országszerte elterjedtek.

Modern magyar festőművészek. 110.l.

László Fülöp MDK

A regélő asszony, repr.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

K. D. K

LÁSZLÓ Fülöp testő

Zách Felicián (Munkácsy-hatás)

Liguári 1958. 262.

László Fülöp MDK

Kivilágos-kiviradtig, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

László Fülöp

Vay Péter gróf arcképe

müve a párisi Grand Salonban szerepelt.

Lendvai K: Párisi levél. Müvészet, 1907, 273-74 l.

Nagyigmánd (Komárom)

R.k.plébániaház, földszintes, l
1749-ben.

(Révhelyi Elemér, 1951 — Wagner József

MDK

László Fülöp festőmüv.

Daniella, festm.

Magy. festő képe Ausztráliában.
Mücsarnok, 1899. 24.sz. 383 1.

MDK

László Fülöp, sz. 1869.

Görgey Artur arcképe

Ernst Mus. 55. aukc. 1937. 2o 1.

MDK

László Fülöp [festő]

Szeged város megbízásából festette Deák Ferenc nagyméretű, egész alakos arcképét. A kép később a szegedi múzeum tulajdonába került.

Szelesi Zoltán: Szeged képzőművészete a múlt század végén.

Tiszatáj, Szeged, 1958. június. 3.1.

László Fülöp, festö

Nöi fej.	Rajz.
" "	Sanguin rajz. 4 drb.
Nöi fej.	Rajz.
" "	Sanguin rajz 2 "
Férfi fej.	Rajz.
Gyermekfej.	Rajz. Illusztr. a kat. cimlapján.

Nemzeti Szalon. 1900. Nemzetközi graf. kiáll. Kat. 32. l.

MDK

László Fülöp, 1869-1937.

Idős nő arcképe

Női arckép

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov. 26 l.

MDK

László Fülöp

Zsuzsika kedvence, festm.

Bánatában, "

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

827-8.1.

MDK

László Fülöp, festö
1869-1937

Nöi arckép. Jelezve:LászlóF.E:1904 Vászon

Fiatal hölgy arcképe. Karton

Gyermekarckép. "

Fiatal lány arcképe.Jelezve és dedikálva. Kr.raj z

gr. Almásy-Teleki Éva müv.int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció.1942.máj.lo.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 19.2o.old. aukció

MDK

László Fülöp

Női arckép, of.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

MDK

László Fülöp

Egy magyar grófné gyermekével, c. műve. Repr.

Milegyhalál, 1o8.lap

MDK

László Fülöp

Gróf Andrássy Sándorné arcképe a Műcsarnok tav. tárlatán. Repr.

Uj Idők, 1901. VII. 367.lap

László Fülöp

Miss L.M.G., olajfm. Mgt.
Meiningeni örökös herceg, Mgt.
Brockdorf grófnő, olajfm. "

Műcsarnok, 1900. tav.kiáll. 34.lap

MDK

MOK

László Fülöp

Hohenzollerni örökös hercegnő, rajz. Mgt.
Erlanger bárónő, olajfm. Mgt.
Fürstenberg örökös herceg, olajfm. Mgt.

Műcsarnok, 1900.tav.kiáll. 34.lap

Dresslé Félip

Hohenzollern Grösse bereche, raja. agt.
Erfinder bérché, olajim. agt.
Württemberg Grösse berech, olajim. agt.

MDK

László Fülöp

Erianger bárónő, László művének repr.

Műcsarnok 1900.tav.kiáll.

MDK

László Fülöp

Görgey Arthur arcképe, László művének repr.

Műcsarnok 1902. tav. nemzetk. kiáll.

MDK

László Fülöp

Ratibor herceg arcképe, of.

Sturm Ludovica bárónő arcképe, of.

Carolatti Hans Carl herceg arcképe, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 33.1.

László Fülöp

MDK

Wemyss grófnő arcképe, fekete kréta

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

László Fülöp

MDK

A dublini érsek arcképe, ceruza

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállítása.

László Fülöp MDK

XIII. Leó pápa arcképe, ceruza

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiáll.

László Fülöp MDK

Férfi tanulmányfej, szénrajz

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

László Fülöp MDK

Lord O'Neil arcképe, ceruza

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

MDK

László Fülöp

Horthy Miklósné, repr.

Gr. Bethlen Istvánné, repr.

A Mücsarnok téli tárlata. Képzőművészet 1928. 6. sz. 3.1. lo.l.

MDK

László Fülöp

Magyar festő portréja az észt államelnökről.
Pesti Napló 1935. jul. 21.

MDK

László Fülöp

Barbi Alice arcképe, László művének repr.

Műcsarnok, 1902/3. téli kiáll.

László Fülöp MDK

A kis Lidi

Mücsarnok 1940 A gyermek a művészetben c. kiáll.

László Fülöp.

Rákosi Jenővel készített portréja szerepel a Műcsarnok téli tárlatán. (említve)

Magyarság, 1928. dec. 16.

MDK

László Fülöp, festö
1869-

Alonso Cano szobrász és festömüvész képmása.
Velasqueznek a madridi Pradóban kiállitott képe
után. Olf. Vászon.

v.Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll.1947 okt.
Kat. 18.1. 12-19.

M.D.K.

László Fülöp /1869-194../

349. Gr. Apponyi Albert képmása. Olajf. 99 x 74.5, karton.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 39. l.

MDK

László Fülöp Elek, festö

Bárczy-házi Bárczy Istvánné.	Of.
Gyermekarckép.	"
Nöi fej.	"
Esti harangszó.	"
Gyermekfej.	"
A kis müvész.	"
Erlanger bárónö.	"

OMKT.- Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj..jun.
Mücsarnok. Tárgya. 5. l.

M.D.K.

László Fülöp /1869-1937/

27. A kis Lidi.

"A gyermek a művészetben" Kiáll. tárgymutatója 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társ. Bp. 7. l.

MDK

László Fülöp, sz. 1869.

Görgei Artur arcképe, festm.

Ernst Muz. 42. aukc. 1929. máj.

lo 1.

MDK

László Fülöp

Kormányzó ur Őfőméltósága

Rampolla bibornok

Szépmüv. Muz. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.

4 1.

MDK

László Fülöp

A meiningeni örökös herczegnő királyi fensége, olaj

Szegedi Képzőműv. Egy. Tav. kiáll. 19ol.
5 l.

M.D.K.

László Fülöp
festő

286) gróf Szapáry Gyula arcképe

287) gróf Khuen-Héderváry Károly arcképe

288) gróf Bethlen István arcképe

289) Rákosi Jenő arcképe.

Egyéb köztulajdonból elvesztett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

19.

László Fülöp

Női képmás, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

1.

43

László Fülöp, 1869-...

Női képmás, olajv.

. . . . . .

Mű- és Régiségkereskedelmi Váll.IX.Művészeti
sukció. Bp. 1948. 14 l.

László Fülöp, festőmüv sz
Deák Ferenc, olajf.
A Szeged-városi muzeum festményeinek és szobrainak jegyzéke

ssége merülvén fel, azok a vezetésem
-ik ügyosztályában a hivatalos órák
ók.

1911. január hó 6-n

számv. igazgató.

László Fülöp festőművész
Fiam Henry
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása
19o7 február

MDK

László Fülöp Elek, sz. 1869.

Leányfej, cer.

Ernst Muz. 51. aük. 1935. márc.

1.

12

László Fülöp MDK
festő

1891-ben Hmvásárhelyen két képet festett:
"A kis Lázi Lidi"
"Regélő asszony"
Ma mindkettő a Szépm. Muz.-ban

Kiss L.: Vás.müv. 35.o.

MDK

László Fülöp

Női arckép, olaj

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

László Fülöp festőművész
Hohenlohe arcképe
Magyar művészet a párizsi kiállitáson
Mücsarnok, Bpest, 1900 junius 17. 315 l.

MDK

László Fülöp

A "Tárlat legjobb képe" c. pályázaton a festmé-
nyekre esett szavazatok közül László Fülöp "Rákó-
si Jenő portréja" kapta a legtöbb szavazatot.

Cikk: A tárlat...

Képzőművészet, III.évf. 17.sz. 55.lap

Kérjük, válaszát a következő címre küldje:

Kérjük, válaszát a következő címre küldje:

Kérjük, válaszát a következő címre küldje:

MDK

László Fülöp

Lombosi László Fülöp E.: Báró Harkányi Frigyes arcképe. Repr.

Képzőm.Társ. 1913.tav.kiáll. kat.

MDK

László Fülöp

Fadrusz János arcképe. c. művének repr.

Modern magyar festőművészek, 107.1.

MDK

László Fülöp

Horthy Miklós kormányzó. (László Fülöp festménye után)

Rát Str. 323.lap

MDK

László Fülöp

Indierstudie, c. műve. Repr.

Kunstlerhaus (Wien) IX. Ungarische repräsentative Kunst-Ausstellung 1924.

MDK

László Fülöp

A Szász weimari uralkodó nagyherceg arcképe, olajfm. Mgt.

Carolatti Sabine hercegnő arcképe, olajfm. Mgt.

Műcsarnok, 1898/99. téli kiáll. 33.lap

László Fülöp festő M.D.K.

A brit kormány megvásárolta Lloyd George ról ké
szitett portréját

N apló

Magyar Nemzet 1964. julius 29. 4.1.

LOMBOSI LÁSZLÓ FÜLÖP

Arckép, báró Harkányi Frigyes. Olajf.

KMT 1913.tav.kiáll.kat. 41.oldal

M.D.K.

László Fülöp

"Gregorius ő eminenciája" c. és „Miss May" c. portréit emliti meg Trisztan: "A téli kiállitásról" cimmel.

Andrássy-uti Mücsarnok.

Magyar Salon, Bp. 1895. dec. hó 24. kötet 621-630. lap

MDK

László Fülöp (festő)

Említve: egy, Esmond Harmsworth palotájában (London) levő (Harmsworth feleségét ábrázoló?) festménye.

Líber Endre: A főváros kiküldöttségének amerikai útja.
Városi Szemle, Bp. 1928. 591. l.

M.D.K.

László Fülöp /1869-1937/

286. gr. Szapáry Gyula arcképe. Olajf. vászon.
287. gr. Khuen-Héderváry Károly arcképe. Olajf. vászon.
288. gr. Bethlen István arcképe. Olajf. vászon.
289. Rákosi Jenő arcképe. Olajf. 80x68 karton.

Elvesztek. / A 286. 287. 288. mü Miniszterelnök. a 289. mü a Parlamenti Muzeum tulajdonából/

/A Rákosi Jenő arcképe mellett betüszerint: Diósi... cokia szavak szerepelnek. Lehet, hogy Diósi copia /?/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet. 19. l.
MUMOK. Bp. 1952.

László Fülöp

„Deák Ferenc"

Szeged képzőművészete a múlt sz. végén:
Szelesi Zoltán

Tiszatáj
1958. jún.

MDK

László Fülöp Elek, 1869--

Férfi képmás

Női képmás, vf.

Ernst Muz. 13-14. aukc. 192o. 2o-21 l.

MDK

László Fülöp Elek, 1869--

Női tanulmányfej, 2 db. kréta

Juhász szamárral, cer.

Ábrányi Kornélné képmása

Ernst Muz. 13-14. aukc. 192o. 2o-21 l.

MDK

László Fülöp Elek, festö

Fraknói Vilmos.	Of.
Nöi arckép.	"
A kis Lidi.	"
A müvész önarcképe.	"

MMKT-Műcs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-jun.
Kat. 6.l.

MDK

László Fülöp Elek, 1869--

Kiss József képmása

Bretonisches Mädchen

Ernst Muz. 23. aukc. 1923. 31. 1.

László Fülöp Elek, festö

MDK

Öreg török.	Of.
Gyermek arckép.	"
Gróf Bethlen András.	"
Lemberger Gáborné.	"
Mesélö asszony.	"

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-jun.
Kat. 6.l.

László Fülöp Elek, festö

Dr. Wekerle Sándor.	Of.
A müvész édesanyja unokájával.	"
40. A müvész felesége.	"
Gyermekarckép.	"
Visontai Kovács Zoltánné.	"
Görgey Arthur.	"
Náray Szabó Sándor.	"

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-jun.
Kat. 6.1.

MDK

László Fülöp Elek, festö

Hubay Jenöné Cebrián Róza grófnö.	Of.
A müvész felesége.	"
Thoman István.	"
Dr. báró Wlassics Gyula.	"
Thomann Istvánné.	"
Falk Miksa.	"
Polakovics Mátyásné.	"

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-jun.
Kat. 6.1.

MDK

László Fülöp Elek, festö

Gr. Wenkheim Józsefné és gyermeke.		Of.
Br. Harkányi Frigyes.		"
Gr. Szapáry Gyula.	5.1.	"
Gr. Wenckheim Dénesné gyermekeivel		"
A müvész fiai a rádió mellett.		"
Férfi arckép.		"
Báró Forster Gyula.		"
Judge Turner.		"

OMKT.- Tervezi vásl. és Gyüjt.vásl. 1925. máj.-jun.
Mücs. Tárgy. 5-6.1.

MDK

László Fülöp Elek, festö

15.	Bárcziházi Bárczy Istvánné.	Of.
	Dr. Berzeviczy Albert.	"
	Gr. Széchenyi Dénesné.	"
	Szabó Miklós.	"
	Lukács Mici.	"
	Szilágyi Dezsö.	"
	Gr. Bethlen István.	"

OMKT.- Tavaszi kiáll. és Gyüjt. kiáll. 1925. máj., jun.
MUcs.
Tárgyr. 5. e

László Fülöp Elek, festö

Hulló falevelék.	Of.
Nöi arckép.	"
Interior Littleworth Corner.	"
Gróf Apponyi Albert.	"
Nöi arckép.	"
Gr. Csekonics Jánosné.	"
Férfi arckép.	"

MKT.- Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1935.máj.-jun.
Mücsarnok. Tárgy. 5.l.

László Fülöp

Amerikában megfestette az összes politikai és társadalmi előkelőségek arcképét, köztük Hoover elnökét, Hoovernéét, Mellonét, Kelloggét, Hurley hadügymin. és Mills államtit.-ét.

P.H.932.V.3.

László Fülöp MDK

Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter arcképe, repr.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Lukáts Mici arcképe, olf

~~Fülöp~~ Ratibor Miksa hercegnő arcképe, olf.

Gr. Apponyi Albert arcképe, olf.

Műcsarnok 1897. Téli kiáll.

László Fülöp MDK

Gr. Henckel Donnersmark arcképe, olf.

Gr. Apponyi Albertné arcképe, olf.

Polakovits Mátyásné arcképe, olf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Fáradtan, olf.

Ratibor Miksa hg. olf.

Bubics Zsigmond kassai püspök, olf.

özv. Majláth Györgyné, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

László Fülöp MDK

Gr. Majláth József, olf.

Ratibor Victoria hgnő, olf.

Majláth comtesek, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

László Fülöp MDK

Teréz Thurn-Taxis hercegnő, repr.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Lemberger Gáborné
Mesélő asszony
Fraknói Vilmos
Női arckép

Műcs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp

A müvész felesége
Gyermekarckép
Visontai Kovács Zoltánné
Görgey Arthur

Mücs zmok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp MDK

Náray Szabó Sándor
Öreg török
Gyermek arckép
Bethlen András

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp MDK

A müvész felesége
Thoman István
Wlassics Gyula
Thoman Istvánné

Műcs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

László Fülöp, festöm.

Horthy -képe keltett feltünést.

Beöthlen István portreja ugyszinten.

Balla Ignác: Több mint háromszázezer lira értékü
mütárgyat vásároltak az olaszok a római magyar képzömüv
kiállitáson. - Pesti Hirlap. 1928.jul.3. 4.1.

MDK

MDK

László Fülöp

Y de Castellane gróf arcképe. Művének repr.

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll.

MDK

László F.E.

Önarckép, c. műve. Repr.

Ország-Világ, 1912. 522.lap

László Elek Fülöp MDK

Lady Wantage, repr.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

László E. Fülöp

Báró Forster Gyula arcképe, László művének repr.

Műcsarnok 1913/14. téli kiáll.

MDK

László F.E.

Gróf Zichy Ernő, olajfm. Mgt.

KMTárs, 1906. tav.kiáll. 25.lap

MDK

László E.Fülöp,festöm.

Hubay Jenöné, Repr.

Petrovics MM.

László Fülöp MDK

Miss East, olf.

Műcsarnok 1911/12 Jubiláris kiállitás

MDK

László Fülöp

Erlanger bárónő, repr.

Mücsarnok 1900. tav. kiáll.

M.D.K.

László Fülöp

Hegedüs Ádám: "A királyok és királynők festője: László Fülöp szeretne hazalátogatni Budapestre" cimmel beszámoló a müvész alkotásairól és életéről. A cikk keretében bemutatott fényképfelvételek egyikén a müvész családja körében, munkaközben, a másik felvételen ugyancsak a müvész "Umberto olasz trónörökösről festett képe előtt" A cikk megjegyzi, hogy a müvésznek három állandó lakása van: Kettő Angliában és egy Párisban. A beszámoló "a királyok és királynők" képein kivül a müvész két alkotásáról ir: Earl of Scarbourgh és Lord Scone skót arisztokrata portréját emliti a müvész müteréből.
Szinházi Élet, Bp. 1930. jan.12-18. XX. évf.3.sz. 4-5. lap

MDK

László Fülöp

Dr. Berzeviczy Albert arcképe, repr.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat.

László Fülöp MDK

Liezenmayer Sándor tanár arcképe, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

László Fülöp

— **László Fülöp ismeretlen festménye a szolnoki törvényszéken.** Szolnokról jelentik: A törvényszék épületének egyik termében függött a falon egy negyven év előtt készült festmény, amely az akkori igazságügyminisztert, *Szilágyi Dezsőt* ábrázolja. Most megállapitották, hogy a festmény *László Fülöpnek*, az azóta világhirüvé vált arcképfestőnek munkája. Valószinüleg a szolnoki muzeumban fogják elhelyezni

PH 934 X/12

P. H. 934. X. 12

MDK

László Fülöp festőm.

Női képmás. Olf.Jelz.

Árv. Közl.1936.márc.76.sz.2.rk.sz. 431.

MDK

László Fülöp

"Nói arckép" c. rajzának repr.

Modern magyar festőművészek. 110.l.

László Fülöp MDK

özv.Visontai Kovács Zoltánné arcképe, olf.

Hubay Jenőné arcképe, olf.

Freise Katarina arcképe, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Preetoriusné arcképe, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

László Fülöp

Csekonics grófnő arcképe,repr.,állami nagy aranyérem

SzmKT. 5o-155.1.

László Fülöp MDK

Gregorius metropolita arcképe, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Wekerle Sándor arcképe, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

A bolgár fejedelemnő arcképe, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

A bolgár fejedelem, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Liezen-Mayer Sándor arcképe, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Gyermekarckép, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Boris bolgár trónörökös arcképe, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Gróf Chotek Bohuslav arcképe, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Miss May amerikai urhölgy arcképe, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

szobra, készitette Kisfaludi Strobl Zsigmond

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.l.

László Fülöp.

A Nemzeti Szalon alelnöke.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

M.D.K.

László Fülöp

Rózsa Miklós: "A Nemzeti Szalonról" cimmel ir arról , hogy a Nemzeti Szalon alapszabályainak értelmében létrehozták a törzstag intézményt, s a müvész-törzstagok közé beválasztották a müvészt is.

"XIII. Leó Ő szentsége" c. képét hozza a lap a pápáról.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 19oo. julius
693-7o8. lap
714. "

László Fülöp, bécsi tavaszi tárlat nagy aranyérme

Művésznemzet 19oo. 19.sz. 269 l.

MDK

László Fülöp

Wachsamkeit oder vom weissen
Falken-házirend, kitünt.

Művészeti hirek. Mücs. 1900. 4.sz. 96.l.

MDK

László Fülöp, festömüvész

a kiállitásra küldött Magdolna-képért diszoklevelet nyert.
/Magy. Képzömüv. Egy. választmánya./

Kitüntetések a Mücs. kiállitásán. /Jub. kiáll. a Magy. Képzömüv. Egy./ - Nemz. Ujság 1934. dec. 22. 11. l.

MDK

László Fülöp, aranyérem

Wlassics Gy: Párisi kiáll.kitüntetése. Mücs. 1900. 326-7 l.

MDK

László Fülöp, arganyérem

Sz.Louisi kiáll. kitüntetései. Vas. Ujs. 1904.

809 l.

MDK

László Fülöp /sz.1869./

Az 1891-iki képzőművészeti kiállitáson "Regélő öregasszony" c. képe, megkapta a Műbarátok Körének 1500 forintos díját.
Párisban Lefevre volt a mestere.
Gyüjtm.kiállitáson mutatta be műveit, neve egyszerre ismeretessé lett a külföldön is.

Modern magyar festőművészek. 110.l.

László Fülöp.

1891-ben ösztöndijat nyer "Regélő asszony" c.képével, a Mübarátok Köre-től .

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek tröténete,kézirat.

MDK

László Fülöp, - Knirr Henrik, festőm.-k.

Az 1907.évi velencei nemzetközi kiállitáson László Fülöp és Knirr Henrik festőművészeket aranyéremmel tüntették ki.

Velencei nemzetk. kiáll. 1907.
Művészet. 1908. 64.l.

MDK

László Fülöp

A st. louisi világkiállitáson, László Fülöp aranyérem kitüntetést kapott.

Művészet, 1904. 406.l.

László Fülöp festőművész

"Magdolna" képéért a Magy.Képzőm.Egy. diszoklevéllel tüntette ki.

Magyarság, 934.XII.22.

László Fülöp
festőművész

A Magyar Képzőművészek Egyesülete negyvenedik évi rendes közgyülésén - az Egyesület tiszteleti tagjául választotta meg.-

Nemzeti Ujság
1935.VI.22.

MDK

László Fülöp

A müncheni nemzetközi kiállitáson másodosztályu érmet kapott

Magyar müvészek kitüntetése Münchenben. Vas.Ujs. 1905. 51o.l.

MDK

László Fülöp festőművész

A párisi világkiállításon az aranyérem osztályo
sa lett.

Dr. Kovács Dénes: A párisi világkiállítás.

Vas. Ujs. 1900. 47. évf. 36. sz. 589. l.

Kászló Fülöp

A Magyar Arcképfestők Társaságának tiszteleti tagja

?.929.X.1e.

MDK

László Fülöp Elek

a Cennini Társ.tagja.

Cennini Társ. 3. kiáll. N.Szal. 1926. febr. 1.o.

MDK

László Fülöp

László Fülöpöt, a világhirű magyar mestert az angol művészek királyi akadémiája elnökévé választotta.

Cikk: László Fülöp...

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 91.lap

Mása

Másik példa

Második példa, a vízszintes négyzet mesterséges anyagból művészeti kiállítás akadémiája elnökével való-
latolva.

CIKK: Második példa...

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 91.lap

M.D.K

László Fülöp
festő.

1928-ban László Fülöp utaráse
ösztöndíjat Probászka József
nyerte el.

Banányi Judit: Probászka József
Művészet, 1965. február - 48 kep

M.D.K.

László Fülöp

"László Fülöp, a világhirü magyar festő, megirja emlékiratait" cimmel beszámoló a müvész munkájáról: Müvének I. kötete Magyarországról szól. A cikk ezután megemlit néhány alkotását, többek között Hoover elnök és felesége képeit, amelyeknek reprodukcióit, valamint a müvész fényképét mütermében, müvei között bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. szept. 11-17. XXII. évf. 38. sz. 24-25. lap.

1.-es sz. cédula

M.D.K.

László Fülöp

Harsányi Zsolt: „László Fülöp szive" cimmel ir
a müvész haláláról s ezzel kapcsolatban rövi
életrajzi ismertetést közöl a világhirü müvés
ről. Megirja róla, hogy a Strelisky-müterembe
fényképész segédként kezdte "a kis Laub", de
már tiz éves kora óta diszletfestőmühelyben
kulisszákat festett s később Streliskynél ő
szinezte ki a szinesre rendelt fényképeket.
"a kis Laub rajzkészsége mindenkit bámulatba
ejtett.." Mielőtt külföldre ment, magyar ne-
vet vett fel, de ekkor már ösztöndijjal tanul
a Képzőművészeti Akadémián.

Szinházi Élet, Bp. 1937. nov 28-dec. 4. XXVII
évf. 49. sz. 6-lo. lap

2.-es sz. cédula M.D.K.

László Fülöp

Münchenben Lietzenmeyerhez ment, Párizsban a Julien-iskolát járta, Constant és Lefèbre növendéke volt. XIII Leó pápa képével világhirüvé lett. Aranyérmeket és más érdemrendket kapott, Ferenc József magyar nemességet adott neki. A világháboru kitörése előtt lett angol állampolgár és baronet, ennek ellenére -magyar érzelmei, magyar volta miatt-internálták, itt kapta sulyos szivbaját. A háboru után teljes mértékben rehabilitálták. „Báró László Fülöpnek Magyarország kormányzója megküldte a Corvin-rendnek azt a jelvényét, amellyel külföldi honosok müvészi érdemeit szokás elismerni.

Szinházi Élet. Bp. 1937. nov.28-dec.4. XXVII. évf. 49. sz. 6-lo. lap

3.-as sz. cédula M.D.K.

László Fülöp

A magyar Corvin-rend kitüntetés hire már a halá
dokló müvészhez érkezett.
Elnöke volt a British Society of Arts-nak.
A lap három fényképét közli a müvésznek:
"A müvész londoni mütermében"
"A müvész az édesanyjával"
"László Fülöp fivérével, első pesti mütermé-
ben 1895-ben" cimekkel.

Szinházi Élet. Bp. 1937. nov.28-dec.4. XXVII.
évf. 49. sz. 6-lo. lap.

4.-es sz. cédula M.D.K.

László Fülöp

A müvész festményeinek a lapban bemutatott repr
ói: "A kormányzó";„A kormányzóné", "Bárcziházi
Bárczy István", "Bárcziházi Bárczy Istvánné",
„Báró Wlassits Gyula",„gróf Bethlen István",
„gróf Bethlen Istvánné" "Gróf Apponyi Albert".
„Szcitovszky Tibor", "Szcitovszky Tiborné","Gróf
Széchenyi Lajos", Hubay Andorné",„Báró Hatvany F
Ferencné", "Hubay Jenőné" "Kiss József" "Dr. Té
rey Gábor" és "A müvész Henry fia"
17 repr.

Szinházi Élet. Bp. 1937. nov.28-dec.4. XXVII.
évf. 49. sz. 6-lo. lap

MDK

László Fülöp

Barcelonában 1911.évi internácionális kiáll.-on aranyérmet kapott.
Az olasz kormány részéről abban a kitüntetésben részesült, hogy felszólittatott saját arcképének az Uffizi-galéria számára való megfestésére.
A képet előbb Hágában állitotta ki.

F.: Thököly ismeretlen képe Londonban.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 9o4.lap

MOR

Mészály Gyula

Barcelonában 1911. évi Internacionális Kiáll.-on
aranyérmet kapott.

Az olasz kormány részéről abban a kitüntetésben
részesült, hogy fotográfiáival saját arcképének
az Uffizi-galéria számára való megfestésére.
A képet élőben Megyban állította ki.

P.: Thökölyi ismeretlen képe bordonban.

Vas.Új. 1911. 38.évf. 504.lap

MDK

László Fülöp

Legujabb műveiből 1911.máj.hóban Londonban Agnew műkereskedő a művészek jótékony egylete javára László képeiből rendezett kiállitást.A német császár nyitotta meg a kiállitást,melynek központja a császár arcképe volt. A képet végleg Berlinben a császári palotában helyezték el.

F.: Thököly ismeretlen képe Londonban.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 9o4.lap

MDK

László Fülöp, festön.

Brocky Károly angol sikereinek megujulását látjuk világhirü müvészünknél, László Fülöpnél.

Pesti Hirlap Vasárnapja. Évszám ? ?.

László Fülöp

Képei kiváló példái a zseniális festői készségnek és elegáns felfogásnak. Három festménye közül Londonderry márki arcképe tulajdonképpen finom interieurkép,mely a delfti Vermer lirikus szinkölteményeit juttatja eszünkbe.Apponyi Albert gróf portréjának viszont bravurját kell csodálni.Ezt a festményt,valamint Rothermere lordnak mellette függő arcképét a magyar nemzetnek ajándékozta.

•

László Fülöp

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Három portréje, köztük egy hihetetlenül finom kép Marquess of Londonderry-ről zavartalan müvészi élmény.

Esti Kurir
1930.XII.20.

László Füläp.

A lengyel sajtó a varsói magyar művészeti kiállítással foglalkozik, a Swiat c. hetilap megemlékezik a művészről.

Magyarság, 1927. ápr. 27.

MDK

László Fülöp

Cikk: "Mindenkit én borotváltam..."

Pesti Napló, 1939.febr.26. 16.lap.

László Fülöp MDK

1869-1937.

Angliában telepedett le.
1914-től angol állampolgár volt.
Pesten Székely és Lotz, Münchenben Liezen-Mayer Sándor voltak mesterei. Párizsi tartózkodása alatt rövid ideig Bastien Lp Lepage is hatott rá.
Sorra festette Európa uralkodóit és előkelőségeit.
Robert de Montesquiea, Proust Charlus bárója egy tanulmányt irt róla.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
25.1.

NDK

László Fülöp

neve emlitve

Pórely: Magyar rajzolók külföldön 149.l.

László Fülöp MDK

Komoly kérdés

Micsarnok 1939 Derü a művészetben kiáll.

MOK

Lászlé Fülöp, festő.

„Kivilágos kivirradtig" c. festmény

Lyka Károly: Régi képeimek.

U. J. 1943 jun. 19. 722 l.

Mark

László Fülöp festő"

Élet és Irodalom II. 5 sz. 1958 jan 31.

Paku Imre: Vásárhelyi művészélet

László Fülöp

Eleinte a magyar Lenbach szerepében tetszeleg /Hohenlohe herceg/ vagyis minden hangsulyt a szemre helyez. Majd Whistlert utánozza /XIII. Leo pápa/

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán 1965.Bp. 32.l

MDK

László Fülöp /sz.1869/

Bpesten született.A mintarajziskolat kitüntetéssel végezte el s állami ösztöndijat kapott. Elöször Münchenbe ment s Litzen-Meyer Sándor vezetése mellett rohamosan fejlödött a tehetsége. 1896-ban tanárának arcképével általános elismerést keltett.Münchenben két ezüst érmet és diplomát kapott müveire.

Modern magyar festőművészek. 110.1.

MDK

László Fülöp, festöm.

a királyok arcképfestője. virtuoz technika, anélkül, /Malmö.Arbetet. dec.19.száma. / hogy bahatáni akarna xxxx modelljei lelkivilágába.

A stockholmi magy.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929. 3.sz. 179.1.

- 3 -

M. D. K

LÁSZLÓ Fülöp festő

Királyok, császárok, pápák arcképe.

XIII. Leó pápa arcképe (repr.)

1914-től angol állampolgárságot szerzett

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1962. 280.

 M.D.K

LÁSZLÓ Fülöp festő

1894-ben egy kiadóvállalat megbízta a bolgár cár arcképének sokszorosítás céljából való megfestésével s. e képe óriási sikert aratott

Ekkor cserben hagyta a zsánerjelenetéket és kizárólag arcképet festett.

./.

Genthen-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962.
278.

-1- M. D. K.

1.

LÁSZLÓ Fülöp festő

(1869-1939)

A kapitalizmus korának legjellegzetesebb és ép ezért legnagyobb erkölcsi és anyagi sikereket elért magyar festője

Népi életképekkel kezdte.

/-

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1962. 278-280, 379.

László Fülöp festő M.D.K.

Az épitendő Nemzeti Szinház ügyében a belügyminiszterhez irt emlékirat egyik aláirója. Ebben a ninháznak a bécsi épitészekkel való felépitése ellen tiltakoznak.

A Magyar Képzőművészek Egyesületének Emlékiratai. Bp. 1901, 3–15.

László Fülöp MDK

szül. Bp. 1869 ápr 29, megh. Angliában 1937 nov. 22. Bpen Székely és Lotz növendéke volt, Münchenben Liezen-Mayernél tanult. Párisban Le Febre és C. Constant hatottak rá. Budapesten kiállított Ferdinánd bolgás királyt ábrázoló képét. Ettől kezdve magas körök festője itthon, 1901 től kezdve külföldön.

Csánky Dénes: Száz év magyar festénete. (Kiáll. kat.) 27. l.
Győr 1943.

László Fülöp MDK

Angol állampolgár lett és tanár a londoni Royal Art Schoolon. Számtalan kitüntetést, díjat és érmet kapott. Pályája elején festett magyaros tárgyú életképei Hollósy és Bihari művei mellé állíthatók.

L. művészetének jellemzése.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete. (Kiáll. kat.) Győr 1943. 27. l.

László, Philip de

MBK

festő

egész Európa híres portréfestője

Gachot, François: Modern Hungarian Painting
Hungarian Quarterly 1936. I.

91.0

Lánló Fülöp festő M.D.U.

Bp 1869 ápr 29 – Anglia 1937 nov. 22.
Pesten kézely s Lok növendéke, München
Liezenmayerc. Arcképfestő 1901-től Ang-
liában élt.

Herceg Hohenlohe-Schillingsfürst Clod-
wig. olaj-vászon 92 x 72 cm.

Csánky Dénes: kép ér magyar festészete. Győr 1943
12, 27-28,

MDK

László Fülöp (szül.1869)

Az 1891-iki képzőm.kiáll.-on nagy hatást tett "Regélő öreg asszony" c.képével, melyre megkapta a Műbarátok Körének 1500 forintos díját. Párisban Lefevre lett a mestere.
Mikor gyüjtm.kiáll.-on mutatta be műveit, neve egyszerre ismeretessé lett a külföldön is.

Ger Lon Modfest, llo.lap

László Fülöp festő M.D.K.

/1869-1939/

Királyokat, császárokat, pápákat festett

1914-től angol állampolgárságot szerezett.

Genthon István: Magyar művészet a századforduló idején. Bp. 1962. 4.1.

MDK

László Fülöp

gipsz-szobra, készitette Kisfaludi Strobl Zsigmond

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 11.1.

MDK

László Fülöp

A Nemzeti Szalon művészeti direktora lett. László Fülöp komoly tisztogatáshoz fogott az őszi kiállitás előtt és sok képet visszautasitott.

Cikk: A Nemzeti Szalon kiáll.

Uj Idők, 1900. VII.évf. 10.sz. 222.l.

László Fülöp (szül.1869)

A bpesti Műcsarnok 1889-iki kiáll.-án nagy feltünést keltett "Az első mosás" c. életképével. "Öreg honvédek" és "Hulló levelek" c. művei másolatokban országszerte elterjedtek.

Ger Lon Modfest. 110.lap

MDK

László Fülöp (szül.1869)

Bpesten született. A mintarajziskolát kitüntetéssel végezte, s állami ösztöndijat kapott. Elöször Münchenbe ment s Litzen-Meyer Sándor volt a tanára. Tanárának arcképével (1896-ban fest meg) általános elismerést keltett. Münchenben két ezüst érmet és diplomát kapott müveire.

Ger Lon Modfest. 110.lap

M.D.K.

László Fülöp

Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában ir a müvész alkotásairól, melyeket a velencei kiállitás magyar osztályán mutattak be. A müvészt "a szépség hymnikus költőjének" nevezi a kritika.

Magyar Salon, Bp. 1901. május hó
116-126. lap

László Fülöp festőm.

MDK

Magyar müvész a Studió-ban. /London/

Mücsarnok 1899. 12.szá 173 l.

MDK

László Fülöp festő

Magyar müvész az angol udvarnál.

Mücsarnok 1898. 21.sz. 203 l.

M. D. K.

LÁSZLÓ Fülöp festő

XIII. Leó pápa arcképe

Foglalkozása vászonra festve

1914-től angol állampolgárságot

szerzett.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1958 282.

-2- M. D. K.

LÁSZLÓ Fülöp festő

1894-ben egy kiadóvállalat meg-
bízta a bolgár cár arcképének
sokszorosítás céljából való meg-
festésével s e mire óriási sikert
aratott
ettől kezdve haláláig arcképeket
festett

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1958 - 280. e

-1- M. D. U

LÁSZLÓ Fülöp festő
(1869 - 1939)

A kapitalizmus korának legnagyobb anyagi és erkölcsi sikert elért festője Néni életképekkel kezdte.
a véletlen szolorta az archéstestés területére /.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1958. 280, 282, 381. l

mdk

László Fülöp festőművész

„A nemzetközi kép-börnén magas árfolyam-
ra emelkedett portréfestő" . . .

Horvátt Loltán: Magyar századforduló 1901.

232. l

M.D.K.

László Fülöp

Festőművész Hodmezővásárhelyen a hires Plohn müteremben tanult fényképeznié

Városok Lapja 1939.XXXIV.évf. 11.szám. 242.oldal
Uhr György: Hódmezővásárhely.

M.D.K.

László Fülöp „festő"

nevét „a nemzetkörics plutokrácia szalonfestői ... magasabb rendű giccsörjei" körök emliti a szerző ... „akinek semmi köze sincsen már magyar eredetéhez."

Kállai Ernő: Magyarság és európaiság

Idézve: KUT, I. évf. 1. sz. 1926. márc. 28. 7-13. oldról

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos, Bev. és összeáll. Perneczky Géza, Bp. 1967. Corvina

236. old.

László Fülöp MDK

A Studió 1901 februári számá közölte Tahi Antalnak a magyar müvészetről irt cikkét, mely megemlékezett [illegible] László Fülöp müveiről is.
A Mücsarnok értesülése szerint a Studio László alkotásainak egész sorát szándékozta bemutatni olvasóinak.

A Studióa magyar müvészekről.
Mücsarnok.1901.11.174.1.

László Fülöp [festő]

MDK

Hódmezővásárhely a Munkácsy örökét ápoló parasztfestők városa.
Határában verbuválta cigány modelljeit Bihari Sándor - innen indult el László Fülöp, - járt itt Szlányi Lajos, Nyilassi Sándor.

Kiss Lajos: Vásárhelyi művészélet c.könyvének ismert,

Artner Tivadar: Alföldi piktoroktól, képfaragókról.

Esti Hirlap, II.évf.192.sz. 1957.aug.17.szo.
2.oldal

M.D.K.

László Fülöp

"Gyüjteménye, erős müvészi készségének ujabb jele",-irja Lázár Béla:"Mütárlatok" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 19o2 dec. hó, XXXVIII. kötet 257-266. lap

MDK

László Fülöp

Müvész, kalandor vagy világcsaló-e Budapest legtöbbet szereplő divatos festője. Pest 1943. ápr. 8.

László Fülöp

... portréit minden bizonnyal elsősorban a mesterember biztonságos rutinja, a technológia rendkívüli ismerete jellemzi, de azért ... a pápák és uralkodók László festette arcképei mégsem tartoznak a giccsek alvilágába. Itt csupán a bizonyosan jól megoldott formajáték-amely mögött nem lehet föl nem ismerni a rendkívüli rutint – messze felülmúlja a mondanivalót, sőt el is fedi a mondanivaló hiányosságait.

Hegedűs Géza: Közhelyek álművészete: a giccs. Új Irás VI. évf. 1966. febr. 2. sz. 88. l.

László Fülöp Jestő
(Bécs).

Vr. T. 243/1899.
1899. márc. 30.

László Fülöp Jestő
(London).

K. V. 674/1899.

1899. nov. 29.

Lánló Fülöp

festőművén

1937. nov. 22-én halt meg,
Budapesti iparos csoládi sarja.
Lotz Károly tanítványaként kezdte.
Münchenben majd Párizsban tanul tovább.
19 éves korában mé kiállít, 22 éves korában díjat nyer.
1907-ben Londonban telepedett le.

Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 22. 5. o.

László Fülöp, festőm. MDK

75 éves fennállását jubiláló belvárosi most Eötvös József reáliskola képzőművészeti kiállításán fényes névsor sorakozik fel egykori növendékei révén.

Egy jubiláris kiállítás a Nemzeti Szalonban.
Képzőművészet.1932. 2o6.1.

László Fülöp

Portré festő Angliában és Magyarországon.

The Hungarian Quarterly, Vol. I. No. 1. 1936
(François Gachot)

MDK

László Fülöp

festő, az iskola v. növ.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 14.1.
Eötvös József gimn. 100 éves fennállása.

MDK

László Fülöp Elek

N.Szal. societaire-tag.

KÉVE 14. kiáll. N.Szal. 1923. márc.
4. l.

László Fülöp Elek.

A "Céhbeliek" társaságának alapitó tagjai 1914-ben.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek történe

MDK

László Fülöp Elek

diszokl.

M. Képzőmüv. Egyesülete... kitüntetései.
Képzőművészet, 1935. 12.o.

MDK

László Fülöp Elek

Kéve 16. kiáll. 1925. nov. N.Szal.

1. o.

László Fülöp Elek MIK

Őfelsége a görög királyné

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

MDK

László Fülöp Elek festő, sz.1869. Bp.

Leányarckép, of.

Önarckép, of.

Katona Nándor arcképe, of.

Societaire-ek 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

MDK

László Fülöp Elek
a N.Szal. törzstagja

Szövetség 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

MDK

László Fülöp Elek, sz. 1869. jun. 1. Bpest.

Rákosi Jenő képmása, olaj
Lord Rothermere képmása, olaj
Gróf Apponyi Albert képmása, olaj

Szépmív. Muz. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.
21-22 l.

MDK

László Fülöp Elek

N.Szal. vezetőségi tagja.

Tavaszi Szalon katalóguza, 1929. máj. 3 l.

Eger (Heves)

* Széchenyi-utca 15. Ciszterci-t
kal, gazdag előcsarnokkal. Egy
rokokó előcsarnok, ezek 1743-b
3 boltszakasszal, kápolnákkal
szoborral, köztük Borgia Szt.
szobrász müve, 1769-177o. Mell
után. Bécsi ereklyetartó keres
miseruha, 1714. - Barokk, épit
1925-ben renoválták.

/Kapossy János: Johann Anton K
képekkel - Szmrecsányi Miklós:
197, 2o7, 233-236 l, 33-34. ké
Eger, 1937, 61-63 l, képekkel

MDK

László Fülöp Elek, sz. 1869.

Zách Felicián, festm.

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 19 1.

MDK

László Fülöp Elek festö

a Nemz.Szal. societ. tagja.

A Magy.Akv.-és Paszt.festök Egy.K.kiáll. 1923 Nov.
Nemz.Szalon. Kat.

MDK

László Fülöp Elek

N. Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

2 l.

László Fülöp Elek, festőm. MDK

összesen 29 festmény van kiállitva a teremben, közöttük f e n t n. művész müve is.

.Különfélék. - ? -kiállitás. /cime a kompl.pl.-ban. Magyar Iparmüvészet.1905. 223.l.

László Fülöp Elek MDK

Komoly kérdés, olf.

Műcsarnok 1927 Magyar táj- és életképkiáll.

2/. László Fülöp Elek, festőm. MDK

Könnyed zsenialitással festi portréit, tévedhetetlen biztonsággal egy szinfoltja megjeleníti a modell mását. -Ha párosulna benne Karlovszky B. mélysége, lélekbúvó zsenije, - tüneményes fénye századokra beragyogná Európa művészeti életét.

A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet. 1929.jan. II.évf. 6.sz.

László Fülöp Elek MDK

Komoly kérdés, repr.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

László Fülöp Elek

Rampolla Cardinalis, olajfm.
R. Erlangerné-Barthellini grófnő, olajfm.(Erlanger-Barthellini grófnő tul.)
XIII. Leó pápa Ő szentsége, olajfm. (A magyar állam tul.)

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. 41.lap

MDK

László Fülöp Elek

Rampolla Cardinalis, olajfm.

R. Erlangerné-Barthellini grófnó, olajfm.(Erlanger-Barthellini grófnó tul.)

XIII. Leó pápa Ó szentsége, olajfm. (A magyar állam tul.)

KMTárs. 1900/1. téli kiall. 41.lap

MDK

László Fülöp Elek

Rákosi Jenő arcképe, of.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 5.l.

MDK

László Fülöp Elek, festő; sz. 1869.

Női fanulmány. Karton.

Padon ülő hölgy. Cer. rajz.

Jelz. l. b.: László F. E.

Ernst Múz. aukciói, XXV - XXV. - 31. l.

MDK

László Fülöp Elek, festöm.

Komoly kérdés. Repr.

KMTárs.1927. táj- és életkép kiáll. Kat.

MDK

László Fülöp Elek

Táncosnő, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

MDK

László Fülöp Elek

Hohenzollerni örökös hercegnő kir.fensége, olajfm
(Ahercegnő tul.)

Berczik Árpádné, oaljfm. (Berczik Árpád tul.)

Trany grófnő kir.fenség, olajfm. (Trany grófné
tul)

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. 42.lap

László Fülöp Elek, festöm. MDK
1869

fiatalkori édeskés képe még semmi értéket sem mutat.

Kende Béla: A Föv.Képt. uj szerzeményeinek kiáll. -a. Müvészet.1939. IV.évf.27.sz. 69-70.l.

MDK

László Fülöp Elek

Rákosi Jenő arcképe, c. művének repr.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll.

László Fülöp Elek.

A Benczur Társaság tagja a megalakulási idő -1923- után.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története.

tör

M.D.K.

László Fülöp Elek

Lyautey maréchal-ról készült alkotásának repr.-ját bemutatja a lap a Mücsarnok téli tárlatáról.

Szinházi Élet. Bp. 193o. jan. 12-18. XX, évf. 3. sz. 68. lap

MNK

László Fülöp Elek, festőm.
szül. 1869

Öreg férfi. Jel.l.j.: Laub. Vászon.
84.5x48 Illusztr. X.V. tábl.

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 29.1.

MDK

László Fülöp Elek

Scitovszky Tibor dr., ny.külügyminiszter. Mgt.
Máté-Török Gyula, testőr-őrnagy. "
Dr. Scitovszky Tiborné. "

Képzőm.Társ. 1927/28. téli kiáll.kat. 6.lap

MDK

László Fülöp Elek

Nagybányai vitéz Horthy Miklósné. Mgt.
" " Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. (A magyar állam tul.)
Gróf Bethlen Istvánné. Mgt.

Képzőm.Társ. 1927/28. téli kiáll.kat. 6.lap

MDK

László Fülöp Elek

Bethlen István gróf miniszterelnök (Tanulmány 1924.)
A kormányzó (Tanulmány) Mgt.
Bethlen István gróf miniszterelnök. (A miniszterelnökség tul.)

Képzőm.Társ. 1927/28. téli kiáll.kat. 5-6.lap

MDK

László Fülöp Elek

Hohenzollerni örökös hg kir. fensége, olajfm.
(Hohenzollerni örökös hg tul.)
Berczik Árpádné, olajfm. (Berczik Árpád tul.)
Trany grófnő kir.fenség, olajfm. (Trany grófné tul.)

Műcsarnok, 1900/1. téli kiáll. 42.lap

MDK

László Fülöp Elek

Rampolla Cardinalis, olajfm.
R. Erlangerné-Barthellini grófnő, olajfm. (Erlanger-Barthellini grófnő tul.)
XIII.Leó pápa Ő szentsége, olajfm. (A magyar állam tul.)

Műcsarnok, 1900/1. téli kiáll. 41.lap

László Fülöp Elek

Savoyai Umberto piemonti herceg, olf.

Műcsarnok 1931 őszi kiállitás

1/. László Fülöp Elek, festőm. ADK

Gr.B ethlen Istvánné. Repr. 3.l.

Horthy Miklósné. " 3.l.

A Műcs.első termének egész főfalát lefoglalja portrédnak ecra.4 hetes itt tartózkodása alatt Műcsarnok. megfestett öt nagy és 2 kisebb p.-t Méltán kapta szárnyra a Képek jegyzéke. -Téli Tárlat. világhir.

Képzőművészet. 1928.január. II.évf. 6.sz. 3.l.

László Fülöp Elek MDK

gr. Apponyi Albert arcképe, olf.

Lord Rothermere arcképe, olf.

Marguess of Londenderry, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

László Fülöp E.

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok.
1899.22.sz. 346-348 l.

MDK

László Fülp Elek, festöm.

Mumm báró arcképe. 367.l. Festm. Repr.

Képmás. Női arcmás. 369.l. " "

Müvészet. 1913.

LÁSZLÓ FÜLÖP E.

Henrik fiunk arcképe. Olajf.

KMT 1911.tav.kiáll.kat. 31.oldal

László Fülöp Elek festőművész

Magdolna

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

László Fülöp Elek festőművész

Őfelsége a görög királyné

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

László Fülöp Elek

MDK

Esti harnagszó
Gyermekfej
A kis müvész
Erlanger bárónő

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp Elek MDK

Bárczy Istvánné
Gyermek arckép
Gyermekfej
Női fej
Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

László Fülöp Elek, festőm.

Önálló gyűjt.kiállitás keretében mutatkozott be,
1907.

A Nemz.Szal 1.400-ik jub. és a KEVE XX-ik. kiáll.-a.
1929. febr.

László Fülöp Elek festőművész

Önarckép

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

László Fülöp Elek festőművész

Komoly kérdés

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

MDK

László Fülöp Elek, festőm.

arcképfestőt nem szabad említés nélkül hagyni a sok fiatal és öreg festő közül. Jellemző művészetére Horthy kormányzó arcképe.

Aftonbladet okt.18.-i sz.-ban Gotthard Johansson 12. hasában méltatja a magy.kiáll.-t./..eddig csak munkácsyról tudtunk.../

A stockholmi magy.képzőm.kiáll/1928/ a svéd sajtóban.-MP.1929. 3.sz.174.l.

MDK

László Fülöp E.

Arckép-vázlat. Olajf. Mgtul.

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. 41.l.

MDK

László Fülöp Elek, festöm.

Nöi képmás. Olf. Jelz.

Árv. Comm.1937.okt.83.sz./Árv.Közl. rk.sz./ 28.l.

MDK

László Fülöp Elek, festöm.

Nöi képmás. Olf. Jelz.

Árv.Közl. 1937.4.rk.sz. 28.1.

MDK

László F.Elek

Arcképekkel szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Cikk: Arcképfestők kiállitása.

B.H.1935.okt.6. 18.1.

MDK

László Fülöp Elek

Szentendrei festők 1. kiáll. 1930. márc.
N.Szal. 2 l.

MDK

László Fülöp Elek, sz. 1869.

Parkrészlet

Női képmás

Csintalankodás, vf.

Ernst Muz. aukc. XVII. 1921. 23 l.

MDK

László Fülöp Elek, sz. 1869.

Női tanulmányfej, kréta

Női tanulmányfej, "

Ernst Mus. aukc. XVII. 1921. 23 l.

László Fülöp Elek

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
141-142.
"Céhbeliek"

László Fülöp Elek

l.

Lykafalva 1896-1914

70.1.

László Fülöp Elek MDK

Magdolna, MNG

Mücsarnok 19346 dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Hulló falevelek, of.

Női arckép, of.

Interior Littleworth Corner, of.

Tav. kiáll. Műcsarnok, 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Gr. Apponyi Albert, of.

Női arckép, of.

Gr. Csekonics Jánosné, of.

Tav. kiáll. Műcsarnok, 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Férfi arckép, of.

Bárcziházi Bárczy Istvánné, of.

Dr. Berzeviczy Albert, of.

Tav. kiáll. Műcsarnok, 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőn.

Gr. Széchenyi Dénesné, of.

Szabó Miklós, of.

Lukács Mici, of.

Szilágyi Dezső, of.

Tav. kiáll. Műcsarnok, 1925. máj. 5-6 l.

László Fülöp Elek festőm. MDK

Gr. Bethlen István, of.

Gr. Wenkheim Józsefné és gyermeke, os.

Br. Harkányi Frigyes, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj.

László Fülöp Elek festőm. MDK

Gr. Szapáry Gyula, of.

Gr. Mensdorf Pouly arck. of.

Gr. Wenkheim Dénesné gyermekeivel, of.

A müvész fiai a rádió mellett, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj.

László Fülöp Elek festőm. MDK

Hubay Jenőné Cebrián Mária gr.nő, of.

A müvész felesége, of.

Thoman István, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj.

László Fülöp Elek festőm. MDK

Férfi arckép, of.

Br. Forster Gyula, of.

Judge Turner, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Dr.br.Wlassics Gyula, of.

Thoman Istvánné, of.

Falk Miksa, of.

Tav. kiáll. Bücs. 1925. máj.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

A müvész felesége, of.

Gyermekarckép, of.

Visontai Kovács Zoltánné, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Polakovics Mátyásné, of.

Dr. Wekerle Sándor, of.

A müvész édesanyja unokájával, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Görgey Arthur, of.

Náray Szabó Sándor, of.

Öreg török, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőm.

Gyermek arckép, of.

Gr. Bethlen Adnrás, of.

Lemberger Gáborné, of.

Tav. kiáll. Mics. 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek festőn.

Mesélő asszony, of.

Fraknói Vilmos, of.

Női arckép, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek, festőm.

A kis Lidi, of.

A müvész önarcképe, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 5-6 l.

MDK

László Fülöp Elek

N.Szal. törzstagja

N.Szal. tov.tarl. 1922. máj.

MDK

László Fülöp Elek festő, sz.1869. Bp.

Kézdi-Kovács László arcképe, of.

Arcképtanulmány, of.

Societaire-ok 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

M.D.K.

László Fülöp Elek

1.Szépm.Muz.Evk.1935.VII. 185.1.

MDK

László Fülöp Elek festő, sz.1869. Bp.

Édesanyám arcképe, of.

Norfolki táj, of.

Parkrészlet, of.

Societaire-ek 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

László Fülöp Elek

A müvész édesanyja unokájával, olaj
A müvész felesége, olaj
Gyermekarckép, olaj
Visontai Kovács Zoltánné, olaj
Görgey Arthur, olaj
Náray Szabó Sándor, olaj
Öreg török, olaj
Gyermek arcképe, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 l.

László Fülöp Elek

Hubay Jenőné Cebrián Mária grófnő, olaj
A müvész felesége, olaj
Thoman István, olaj
Dr. báró Wlassics Gyula, olaj
Thoman Istvánné, olaj
Falk Miksa, olaj
Polakovics Mátyásné, olaj
Dr. Wekerle Sándor, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 1.

László Fülöp Elek

Báró Harkányi Frigyes, olaj
Gróf Szapáry Gyula, "
Gróf Mensdorf Pouly arcképe, olaj
Gróf Wenckheim Dénesné gyermekeivel, olaj
A müvész fiai a rádió mellett, olaj
Férfi arckép, olaj
Báró Forster Gyula, olaj
Judge Turner, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 l.

László Fülöp Elek

Bárcziházi Bárczy Istvánné, olaj
Dr.Berzeviczy Albert, olaj
Gróf Széchenyi Dénesné, "
Szabó Miklós, olaj
Lukács Mici, "
Szilágyi Dezső, "
Gróf Bethlen István, olaj
Gróf Wenckheim Józsefné és gyermeke, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 1.

László Fülöp Elek

Erlanger bárónő, olaj
Hilló falevelek, "
Női arckép, "
Interieur Littleworth Corner, olaj
Gróf Apponyi Albert, olaj
Női arckép, olaj
GrófCsekonics Jánosné, olaj
Férfi arckép, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 l.

László Fülöp Elek

Bárcziházi Bárczy Istvánné. olaj
Gyermek arckép, olaj
Gyermekfej, olaj
Női fej, olaj
Estéli harangszó, olaj
Gyermekfej, olaj
A kis müvész, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 l.

László Fülöp Elek

Táncosnő, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 12 l.

László Fülöp Elek

Gróf Bethlen András, olaj
Lemberger Gáborné, olaj
Mesélő asszony, olaj
Fraknói Vilmos, olaj
Női arckép, olaj
A kis Lidi, olaj
A müvész önarcképe, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 5-6 1.

MDK

László Fülöp Elek

N. Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. 1 l.

MDK

László Fülöp Elek

KUT II. kiáll. N. Szal. 1925. márc. 1.

21.

László Fülöp Elek

Velencei nemzetk. kiáll. 19e5. 23, 48 l.
képpel 27.t.

László Fülöp Elek MDK

Perzsa táncosnő, olf.
a Munkácsy Céh tulajd. tárgysorsjáték

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

MDK

László Fülöp Elek

arcképe, of. repr.

Gerő Ö: Az eleven építészet. Müvészet, 1903. 299-307. l.

képek.

MDK

László Fülöp Elek

Arcképtanulmány, rajz, repr.

Gerő G: Az eleven épitészet. Művészet, 1903. 299-307. l.

képek.

Laszló Fülöp
[illegible]

M.D.K

Méltatás.

Fedor Ágnes: A lilaruhás hölgy
Nők Lapja, 1966. febr. 19 - 12 lap

MDK

László Fülöp Elek

Lord Rothermere, László művének repr.

Műcsarnok, 1930/31. jub. kiáll.

Mrs.

MDK

László Fülöp E.

Görgey Arthur arcképe. László művének repr.

Műcsarnok, 1905. tav. nemzetk. kiáll.

MDK

László Fülöp E.

Miss Littee, olajfm. Mgt.
Metternich Sándor hg, olajfm. Mgt.
Trani grófnő kir.fensége, oolajfm.Mgt.
Teck hercegnő, " "

Műcsarnok, 1906/7. téli nemzetk. kiáll.50.lap

MDK

László Fülöp E.

Lovag Sonnenthal arcképe, olajfm. Mgt.
Jean de Castellane grófnő, " "
Arckép. Gróf Mensdorff Albert ő Excellentiája,
olajfm. Mgt.

Műcsarnok, 1906/7. téli nemzetk. kiáll.50.lap

MDK

László Fülöp E.

Tanulmányfő, olajfm.
Fiam Henry arcképe, olajfm. Mgt.
Gróf Robert de Montesguion, olajfm. Mgt.
Monsignore gróf Vay, " "

Műcsarnok, 1906/7. téli nemzetk. kiáll.50.lap

László Fülöp E. MDK

Görgey Artur arcképe, repr.

Mücs arnok 19o5. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

László Fülöp E.

Bárczyné Luczenbacher Edit arcképe. olajf. Mgt.

Képzőm. Tars. 1912/13. téli kiall. kat. 43. l.

MDK

László Fülöp E.

Dr. Berzeviczy Albert arcképe, László művének repr.

Műcsarnok, 1904. tav.kiáll.

László Fülöp E.

Férfi arckép, olajfm. Mgt.
Gyermekarckép, " "
br.Szentkereszty Béláné arcképe, olajfm. Mgt.

Műcsarnok, 1898/99.téli kiáll. 33.lap

MDK

László Fülöp E., festőm.

Izabella főhercegnő arcképe. Mgt. Olf.
Herceg Dietrichstein Hugó . Mgt. "
Laczkó Antalné arcképe. Mgt, "

KiTárs. 1902/3 réli kiáli. Kat. 40.l.

MDK

László Fülöp E.

gróf Mensdorff Pouilly-Dietrichstein, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 27.l.

MDK

László Fülöp E.

Anyám és fiunk, István arcképe, of.

Gróf Schönborn-Buchheim, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 27.l.

MDK

László Fülöp E., festöm.

3e7. Barbi Alice báróné arcképe. Olf.

3e8. Hajós Jánosné arcképe. "

3e9. Nöi arckép. "

KMTárs. 19e2/3 réli kiáll. Kat. 4e.1.

László Fülöp Alek.

Rákosi Jenőt ábrázoló képmása szerepel a Művészek téli kiállításán. (említve.)

Budapesti Hírlap, 1928 dec. 16.

MDK

László Fülöp Elek, festőm.

330. Női képmás. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. 1937. okt.hó.sz. 28.l.

MDK

László Fülöp Elek

"Bárczyné Lutzenbacher Edit" arcképe.Repr.

KMT 1912/13 téli kiáll.

László Fülöp E. MDK

Dr. Berzeviczy Albert arcképe, olf.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

László Fülöp E.

Báró Gerliczy Ferencné arcképe cimű olajfm. a tárlaton.

Meller Simon: A téli tárlat.

Budapesti Szemle, 1904.jan.sz. 131-136.l.

László Fülöp

festőművész

Szépmüvészeti Muzeum uj gyüjtésének kiállitása - képével szerepel.
Rákosi Jenő, Rothermere Lord és Apponyi Albert képmása.

Magyarság 1931.V.21.

László Fülöp

festőművész

Szépmüvészeti Muzeum uj szerzemények kiállitása - képével szerepel.

Esti Kurir 1931.V.

László Fülöp

festőművész

Szépművészeti Muzeum uj szerzeményeinek kiállitása - képével szerepel.
Apponyi, Rothermere és Rákosi Jenő portréja.

Nemzeti Ujság 1931.V.21.

László Fülöp

festőművész

Porcelánmai világkiállítás - magyar képzőművészeti kiállítások - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.V.9.

László Fülöp

Képeit bemutatják a Kép. mův. Társulat máj 16-ás megnyíló tavaszi Tárlatás

~~Ny~~ Magyarság 1925 V. 8

László Fülöp
festőművész

A barcelonai világkiállításon Grand Prix kitüntetésben részesült kiállított művével.

Pesti Hirlap
1930.II.12.

László Fülöp

Testénüvész

Postatakarékpénztár műtérgy-sukciója - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.VI.11.

László Fülöp

festőművész

Postatakarékpénztár aukciója- képével szerepel.

Tanulmányi Feje

Nemzeti Ujság
1929.VI.9.

Lárszló Fülöp

festőművész

Postatakarékpiszt~~ér~~ sukciója - képével szerepel.

Vöi tejtanulmány.

U j s á g
1929.VI.9.

MDK

László Fülöp Elek, sz. 1869.

Nő diadémmel

Zách Felicián

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 50 l.

Lobosi László Fülöp MDK

br. Forster Gyula, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Jobsei Dasaid PRIOP

Dr. Forster Gyula, oif.

Lombosi László Fülöp MDK

br. Harkányi Frigyes arcképe, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Lombosi László Fülöp MDK

Arckép, br. Harkányi Frigyes, olf.

Műcsarnok 1913. Tavaszi kiállitás

MDK

lombosi László Fülöp, festö

Ripka Ferenc föpolgármester. Olf.

Nemz.Szal.-A Független Művészek Tára. -III.kiáll.
1930.okt. Ka t.

LOMBOSI LÁSZLÓ FÜLÖP

Arckép, báró Harkányi Frigyes. Olajf.

Képzőm.Társ 1913.tav.kiáll.kat.: 42.oldal

László Fülöp Elek MDK

Lord Rothermere, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

M.D.K.

László Fülöp

Szentgyörgyi Elvira Bókay János-sal folytatott interju keretében beszél többek között a müvész lakásában szereplő müalkotásokról. A lap bemutatja a müvésznek az iró gyermekkorában készitett portréját./Fényképfelvétel./

Szinházi Magazin, Bp. 1941. ápr. 3o.-május 6. IV. évf. 19. sz. 12-14. lap

Lászlé Fülöp Elek

1929 nyarán készült (Itáliában) egyik leghatásosabb vászna: Savoyai Umberto herceg képmása-a diszhelyen. (Van Dyck-re emlékeztet.)
M. arcképf. T.-nak kiáll.-a.

Kézdi Kovács L.: A Müss. Őssi fárlata.

P. H. 931. X. 18.

László Fülöp MDK

Erlanger bárónő, repr.

Mücsarnok 1900. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Sturm Ludovica brnő arcképe, olf.

Carolatti Hans Carl hg. arcképe, olf.

A Szász weimari uralkodó nagyherceg arcképe, olf.

Carolatti Sabine hgrcegnő arcképe, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

László Fülöp

Ratibor Viktor hg. arcképe, repr.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Férfi arckép, olf.

Gyermekarckép, olf.

br. Szentkereszty Béláné, olf.

Ratibor Viktor hg.arcképe, olf.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Brockdorf grófnő, olf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Y. de Castellane gróf arcképe, repr.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Hohenzollerni örökös hgnő, olf.

Berczik Árpádné, olf.

Tramy grófnő olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

László Fülöp MDK

J. de Castellane grófnő arcképe, olf.

Y. de Castellane gróf arcképe, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Y. de Castellane gróf arcképe, olf.

Csekonics grófnő arcképe, olf.

Schönborn Artur gr. arcképe

Hohenlohe Schillingfürst Alex hg. arcképe, olf.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Hg. Hohenlohe-Schillingfürst német kancellár arcképe, olf.

Ő Felsége a király arcképe, olf.

Fraknói Vilmos Püspök arcképe, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Óbecse Község. László F.

Pesti Hirlap. 1932. aug. 26. 7

László Fülöp ifjukori festménye

MDK

László Fülöp

Magyar Iparművészet 1897/98. 324.l.

MDK

László Fülöp

Miniszteri paloták festményei. A Műgyüjtő 1929. 5. sz. 154.l.

MDK

László Fülöp, testőr.

Déry B.: Kulturpropagandánk a külföldön. 1921. ápr.30.
De Hofstad. Amsterdam. 25-27.1.

MDK

László Fülöp

Kiss József arcképe, of.

Krausz Simon gyüjteménye. Árverési Közlöny 1929.
5. rk. sz. 8.l.

László Fülöp MDK

Rampolla Cardinalis, olf.

R. Erlangerné Barthellini grófnő olf.

XIII. Leó pápa, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

László Fülöp Elek MDK

Lyautey maréchal, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

MDK

László Fülöp

Molnár Ernő dr.: Karlovszky Bertalan.
Ferképzőmfőiskévk. 1937/39. 27.1.

László Fülöp Elek MDK

Rákosi Jenő arcképe, repr.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

MDK

László Fülöp

Nyáry Sándor dr.: Kupeczky János és Mányoky Ádám a Szépmüvészeti Muzeumban. Mivészet 1906. 250-258.l.

MDK

László Fülöp

Senyei /Schön/ József festő. E.G. II. 438.l.

MDK

László Fülöp

Székely Bertalan tanitványai között. Vas. Ujs. 1910. 36. sz. 748.l.

MDK

László Fülöp

Akt-tenulm., of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

László Fülöp

"Önarckép"-e a magy.művészképmások kiállitásán
a Szépmüv.Múz.-ban.

M.931.V.6.

László Tülöp

egy Franek képét kell kiemelnünk az Arc-
kepfestők T. kiállításából.

m. v.: A Mücs. őszi tárlata.
N. U. 931. X. 18.

László Fülöp

egy nagy portréval szerepel.
M. Arcképf. T. – nak kiáll. – a.

Gy. T.: Őszi tárlat.
8. Ó. u. 931. X. 18.

MDK

László Fülöp Elek

Komoly kérdés, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o.sz. 1927.jan.
Mücs.

MDK

László Fülöp Elek

Olvasó paraszt, of.

Utcasöprők, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

László Fülöp

Lidike, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 50 - 133.l.

Sánló Fülöp

F. Rg. 19. c.

Jánglépénzegédként kedte Rg. e. (Ly. III. 66. o.)

MEGHÍVÓ

„BÉKÉT, BÉKÉT A VILÁGNAK,
DE NE ZSARNOKKÉNYTŐL
BÉKÉT CSUPÁN A SZABADSÁG
FÖLSZENTELT KEZÉBŐL!"
(PETŐFI SÁNDOR)

A MAGYAR ÍRÓK SZÖVETSÉGE ÉS BÉKEBIZOTTSÁGA

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

1950 NOVEMBER 2-ÁN ESTE FÉL 8

ÓRAKOR A ZENEAKADÉMIA

NAGYTERMÉBEN A

MDK

László Fülöp
festő

A portréfestészet kiváló
művelője volt, Angliában
udvari festő volt.

Szy Rezső: Portréfestészetünk és Denyen Attila . . .
Művészet, 1966. november – 29 lap.

László Fülöp

a legtekintétyesebb érdeklődők egyike az ankéto vánt.

Nagy a külföldi érdeklődés az árverésre kerülő Andrássy-hagyaték vánt.

Magyarság 930. XI. 27

Lánló Fülöp

az érdeklődők körött van, minthogy híre járt, hogy az Andrássy kincseket pladják.

Az Andrássy-hagyatok anlecője

P. H. 930 - XI. 27.

Herrn Stolp

es freundlichst bittet um, meinen lieben Jost,
dem es Hunderung Kommunal absagte.

Die Hunderung dem es absagte
P.A. 30 B.G.

Lánló Fülöp

— **Az Andrássy-hagyaték aukciója.** Nemrég tették közzé a hirt külföldön is, hogy az Andrássy-műkincseket eladják s rövid idő alatt 250 érdeklődő levél jött külföldről, amelyekben a legismertebb külföldi pénzemberek, műgyüjtők és műkereskedők kérnek közelebbi adatokat egy-egy nagyértékü műtárgyról. Az érdeklődők között van *László Fülöp*, a *Rotschild* család bécsi és kölni háza, az augsburgi Maximilians muzeum és még sok német, angol, hollandi, francia és svéd cég.

P.H. 930 XI. 27

P.H. 930. XI. 27.

Fr. Hals Museum

F.H. 930. R. 72

László Fülöp,

portréja kitünik a sok közül.

Őszi tarlat a Műcsarnokban

Est, 931. X. 18.

400

László Fülöp MDK

Gr.Apponyi Albert képmása, o.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

MDK

László Fülöp

Gróf Zichy Ernő arcképe, c. festm. Repr.

Vas.Ujs.1906. 16.sz. 258.lap

MDK

László Fülöp

Teréz Thurn-Taxis hercegnő arcképe. Repr.

Képzőm. Társ. 1897/98. téli kiáll. tárgym.

Μάιος

Δάσκιὸ Ἥλιος

Τερὲς Τμῆμα-Τάξις δεύτερης σχολείου. Νέφη.

Κέρκυρα. Τέτος. 1897 28. τέλι Κλαίει τσίγκος.

MDK

László Fülöp

A Bzász weimari uralkodó nagyherceg arcképe, of.

Carolatti Sabine hercegnő arcképe, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 33.1.

MDK

László Fülöp

Mazzini Beduschi, Verona 1901-ben megjelent tárlatismertető könyvében László Fülöpöt ok nélkül hasonlítja Guiseppe Ferrarihoz.

Művészet, 1902. 365.lap

MDK

László Fülöp

Barbi Alice arcképe, repr.

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. kat.

László Fülöp MDK

Visszautasitott szerelem, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Lászlo Fülöp i festi M.D.K.

Az erredév alkalmá ból a városnak meg-festi „Beák Ferenc" egész alakos képét.
195 old.

Szelesi Zoltán: Adatok Szeged XIX.századi Képzőművészet téhez. 180.o.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Szeged. 1957. Szegedi Nyomda Váll. 1957

MDK

László Fülöp, festőm.

535. Tanulmányfej. Ceruza. 16x24
536. Leány gereblyével. Vörös kréta. 18x11 J.1.b.

Árv. Csarnok. 1932. I.rk.sz. 29.1.
61. k. márc

MDK

László Fülöp

Mostra Roma 1928. VI.

MDK

László Fülöp festőm.

Horthy Miklós

Bethlen István

Ufficiale della Guardia Reale

Mostra Roma 1928. VI. 47.1.

MDK

László Fülöp

Debreceni Protestáns Lap 1938. 211. l.

MDK

László Fülöp

Arckép, c. műve. Repr.

Műcsarnok, 1898.tav.nemzetk.kiáll.

MDK

László Fülöp, festöm.

Majovszky Pál mügyüjtö ajándékai közt szerepe
melyet a szépmüvészeti Muzeumnak ajándékozo

Dékány András: Két kiállitás. 23.l.
Uj Magyarság. 1935. ápr. 28. 23.l.

MDK

László Fülöp

Sz.: A Mücsarnok tav.tárl. Vasárnapi Ujság 19ol. 16.sz. 261.l.

LÁSZLÓ FÜLÖP

Kiss József arcképe. Olajf.

Műcsarnok 1904/5.téli kiáll.kat. 44.oldal

MDK

László Fülöp

Az Országos Magyar Zsidó Muzeum kiállitásán szerepelt"Katona Nándor" arcképével.

Cikk: Kunst

Pester Lloyd 1936.dec.15. 10.1.

MDK

László Fülöp

Önarcképe a firenzei Uffiziben.

Magyarság 1926.aug.1.

MDK

László Fülöp

Hét darabból álló sorozata a Magyar Árcképfestők Egyesületének kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők a Nemzeti Szalonban.

Magyar Hirlap 1935. okt.8.

MDK

László Fülöp

Umberto olasz tronörökös című kép repr.

Képzőművészet 1931.évf.43-44.sz. 184.lap.

MDK

László Fülöp, festöm.
1869-1938.

362. Nöi képmás. Olf. 72x58. Jelzett.

Festmények, rajzok, metszetek. -97. aukció.
Árv. Közl. 1941. márc. 2. rk. sz. - Kat. 3. l.

mdk

Lászlo Fulop

Télitárlaton kiállított festmennyenek reprodukciója az Ország-Világ Karácsonyi számában

1. Karácsonyi és ujévi konyvpiac
a Pesten. H. Karácsonyi mellékletei 3. l.
" Hírlap 1892, 33. sz. dec 25.

MDK

László Fülöp

Korai gyermekarcképe, a szombathelyi művészet-
történeti és kulturhistóriai kiallitason.

Cikk: Szombathely kincsei

Magyarság 1934.szept.16. 6.l.

László Fülöp MDK

Hulló falevelek
Női arckép
Interior Littleworth Corner
Apponyi Albert

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp MDK

Berzeviczy Albert
Széchenyi Dénesné
Szabó Miklós
Lukács Mici
Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp

MDK

Női arckép
Csekonics Jánosné
Férfi arckép
Bárczy Istvánné

Miscormok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp MDK

Szilágyi Dezső
Bethlen István
Wenkheim Józsefné és gyermeke
Harkányi Frigyes

Mücs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp MDK

Szapáry Gyula
Mensdorf Pouly arcképe
Wenckheim Dénesné gyermekeivel
A müvész fiai a rádió mellett
Mücs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp MDK

Férfiarckép
Forster Gyula
Judge Turner
Hubay Jenőné Cebrián Mária

Mücs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

László Fülöp

MDK

A kis Lidi
A müvész önarcképe

Mücs rnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

László Fülöp festőm.

A rózsa. Kepr.

A P.N. Vasárnapja. 1934.VII.8.

MDK

László Fülöp, festöm.

A müncheni nemzetközi mütárlaton másodosztályu érmet kapott.

Kitüntetések. - Müvészet. 1905. 4.sz. 271.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

a régi mesterek közül Abrányi Emil: Vén ivó-já-hoz készitett illusztrációkat.

Kozocsa Sándor: Régi magyar könyvillusztrációk.
?

MDK.

László Fülöp festőművész
A Postatakarékpénztár Aukciójának jun. kiáll.

Képzőművészet 1929. 21. 144. 1.

MDK.

László Fülöp festőművész.

A Képzőművészeti Társulat Tavaszi Kiállitásából.

"Görgei Artur arczképe" /kép/

Vas. ujs. 1905. 244.l.

László Fülöp MDK

Gregorius bolgár metropolita, repr.

Mücsarnok 1895-96. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Dr. Bókay tanár gyermeke, olf.

Özv. Thurn-Taxis Therese hercegnő arcképe, olf

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

MDK

László Fülöp, festöm.

Göteborgs Handelstidning nov.8. sz.megemliti nævét.

A stockho,mi magyar képzöm. kiáll/1928/ a svéd sajtóban.-MIP.1929. 3.sz. 177.1.

MDK

László Fülöp, festöm.

elökelö ecsetkezelésü Horthy kormányzó arcképe és többi portréja.

Sydsvenska Dagbladet okt. 22. Doktor Axel Sjöblom müv. tört. KK iró.

A stockholmi magy. Képzöm. Kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3. sz. 177.l.

László Fülöp, festöm. MDK

Svenska Dagbladet okt.6.sz.-ban Dr.Karl Asplund müv.tört.iró szerint L.F. arcképe Horthy kormányzóról egészen nemzetközi, annál érdekesebb müvészeti szempontból Bethlen gróf arcképe.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929 3.sz. 176.l.

László Fülöp, festöm. MDK

Stockholms Tidningen okt.21.sz. Gunnar Mascoll Silvverstolpe svéd iró részletesen méltatja a kiállitást.

Szerinte Munkácsyn kivül az elsö magyar festö, ki világhirü lett. Elegáns tolmácsolója az arisztokratikus romantikának.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban. - MIP.1929.3.sz.176.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

müvészete emlékeztet a svéd Emil Österman-éra

Social-Demkrotan. okt.5. sz.

A stockholmi magya r képzöm. müv.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP.1929.3.sz. 175.1.

László Fülöp festőm.

az arcképfestők között a legelőkelőbb.
Norrköpings Tidningar okt.24.sz.

A stockholmi nagy.képzőm.kiáll./1928,/ a svéd sajtóban. «KIP.1929. 3.sz. 179.l.

M DK

László Fülöp,festőm.-t

a Ny Tid. nov.8. számа az elsők közül emliti meg.

A stockholmi magy.képzőm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 178.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

Göteborgs Titdningen nov.8.száma. öt Magyarország Zorn-jának nevezi.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 178.l.

László Fülöp MDK

Miss May arcképe, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Gülöp MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter arcképe

olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

LászlóFülöp MDK

Hulló falevelek, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

László Fülöp

Gregorius ő eminentiája, a bolgár metropolita

olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

Réti I.: Tájékoztató. Nyugat 1928. jun. 1.
8ol.l.

MDK

László Fülöp

Müteremhirek. Képzőművészet 1927. 5. sz. 32.l.

László Fülöp, festöm.

nemzetközileg elismert arcképeiröl szólva ugy találja, h.Horthy kormányzó képe nagyon is hivatalos és sokkal sikerültebb Bethlené, bár ennek háttere kissé nehéz.

Skanska Dagbladet. dec.12.száma. Malmö.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. - MIP 1929. 3.sz. 179.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

Malmö. Landskrona Posten. dec.14. száma

A stockholmi magy.képzöm.képzöm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 179.l.

MDK

László Fülöp

Hohenzollerni örökös hercegnő, rajz

Erlanger bárónő, of.

Fürstenberg örökös herceg, of.

Mücsarnok 1900. tav. kiáll. 34.1.

MDK

László Fülöp

Miss L.M.G., of.

Meiningeni örökös herceg

Brockdorf grófnő, of.

Mücsarnok 1900. tav. kiáll. 34.1.

MDK

László Fülöp

Reischach Margit bárónő. Olajf. Magánt.
Ratibor Viktor hercegnő. " "
Ratibor Egon hercegnő. " "
Ratibor herceg " "

Képzőm. Társ. 1899. tavaszi nemzetk. kiáll.
45. lap.

MDK

László Fülöp

Női arckép.Olajf.Mgtul.

KMTárs.1902/3. téli kiáll. 41.l.

László Fülöp MDK

Arckép, repr.

Mücsarnok 1897. tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Gyermekarckép, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Zách Felicián, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp

MDK

Zách Felicián, repr.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

László Fülöp MDK

Hofbräuhaus, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

M.D.K.

László Fülöp

"A leghiresebb angol festő. Nincs az angol királyi udvarnak számottevő tagja, akinek portréját ne festette volna meg"-irja alanti cim alatt a lap:

"Világhirességek, akikről kiderült, hogy magyarok" c. Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 20-27. XVI. évf. 51. sz. 16-17. lap.

. . .

László Fülöp

Műcsarnok téli kiállításán szere-
pelt.

Az Est 929. XII. 22.

László Fülöp

1891 tavaszán állított be Plohnéthor. Fényképén segédként működött. Máj.-aug. végéig 2 képet festett, az egyik „A zis lidi", a másik „Regéte asszony", ennek lett ismerkedő a neve. Még azon évben kiállította és 1500 Ft-ért eladta. Ma mindkét kép a képzm. Mus.-ne.

Kiss Lajos, Vásárhelyi művéneket, Bp. 1957.

35 l

László Fülöp MDK

Anyám, o.v. 91x74 cm.

Veszprém 1965. Tompa Kálmán Képzőm. Gyüjt. kiáll.

MDK

László Fülöp

Gr.Szapáry Gyula arcképe, o.

Gr.Khuen.Héderváry Károly arcképe, ol

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

László Fülöp

Gr.Bethlen István arcképe, o.

Rákosi Jenő " "

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952

Lánlé Fülöp

Ernst Lajos gyűjteményének kiállításán
megjelent művei.

MN. 1933. V. 3.

László

Szerepe a Nemzeti Szalon
kiállításán

Pester Lloyd 1937 X. 10

Lánló Fülöp

A Postatakarékpénztár aukcióján szerepeltek művei

EK. 1932. XII. 10.

László Fülöp

A Magy. Kegyőrmivének Ormógos

Követséges tinkletbeli tagja volt.

Meghalt.

Nemzeti Ujság 1937 XI 28

László Fülöp

Műcsarnok téli tárlatán
"... egy ragyogó képmással..."
szerepelt.

NU·929. XII·22.

László Fülöp

Műcsarnok téli tárlatán festménye szerepelt.

M o. 929. XII. 22.

László Fülöp

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága
kiállításán a Nemzeti Szalonban.

B.H.93e.X.19.

MDK

László Fülöp

Bubics Zsigmond c. rajzának repr.

Uj Idők, 1903.IX.12.sz. 273.l.

László Fülöp Elek

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításain szerepelt.

EK. 929. XII. 22.

László Fülöp

Műcsarnok téli tárlatán portréja szere-
pelt.

MH. 929. XII. 22.

László Fülöp festőművész
~~Osztrák-~~Magyar ~~monarchia~~ művészeinek ~~kiállitása~~
Oroszországban.
Mücsarnok, 1899, 4o5 lap

20768 szám.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának,
f. hó 17-én 51 sz. a. kelt felterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.
Budapest, 1908. február hó 25.
A miniszter meghagyásából:

Ch-di

miniszteri tanácsos

MDK

László Fülöp

Női képmás és férfi képmás. Olajf. (Állítólag nagyszülei arcképei) 74x48.J.l.j.

Árverési Csarnok aukció kat. 1933.okt. 3.sz. 26.l.

MDK

László Fülöp, festőművész

a középcsoport nagy átlagából kiválik.

K.A. :A Képzőművészek Egyesületének jubileumi kiállítása.
Pesti Napló. 1934 dec. 8. 12.1.

MDK

László Fülöp

Tört. Képes. műtárgyainak lajstroma. Bp. 1907.

66, 194 l.

MDK

László Fülöp

A képzőművészek és a N. Stadion. Esti Kurir, 1937. nov. 28.

MDK

Lánló Fülöp festő

„Lidike" c képét a király vette meg.

1891. K7 Téli Tárlaton.

MDK-A-I - 1/3016.

MDK

Lánló Fülöp

képét a király vette meg. 1891.

Kt téli tárlatán

MDK-A-I - 1/3016.

MDK

László Fülöp festő

„Munka után" c. képét eladta.

1897.

MDK-A-1-1/2971.

MDK

László Fülöp, 1869-1937.

Idős nő arcképe

Idős hölgy képmása

Almásy-Tel. 3.auk. 1940. ápr. 24 l.

Lánló Fülöp festő M.D.K.

arckép festő

Kampis, hagy. műv. Bp. 1960 524

MDK

László Fülöp

Hohenlohe arcképe

A: M.müvészet a párisi kiáll.-on. Mücsarnok, 1900, jun. 17. 315 l.

MDK

László Fülöp

Zách Felicián, olaj

Szt.György Céh XVII. suk. 1914. márc.

66 1.

László Fülöp
festő

M.I.K.

Művei a Iparművészeti Museumban vannak.

Budapest und Umgebung, Budapest. Flop.

MDK

László Fülöp, festőmüv.

Külf. folyóiratok magy. müvészekről.

Mücsarnok, 1899. 24.sz. 381 l.

MDK

László Fülöp

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle,
1927. nov. sz. 296 l.

MDK

László Fülöp

Magyar festő a pápánál.

Műcsarnok, 11.sz. 1900, márc. 18. 143 l.

László Fülöp

festő MD K

Repr:

"A kis Lidi" 1891

olaj. vászon. 41,5x27,5

Szépm. Muz.

Kiss L.:Vás.müv. 4.kp képtábla.

MDK

László Fülöp, sz. 1869.

Görgey Artur arcképe, festm.

Ernst Mus. 99. sulc. 1937. ápr.
20 1.

LÁSZLÓ FÜLÖP, MDK

festőművész

karikatúrája, rajzolta

Gellért Lajos

Gellért Lajos: Egy ~~kar~~ ajány, egy kirély (karikatúrák) Sp. 1928.

László Fülöp MDK

Nevének emlitése az 191o-es évek mücsarnoki művészek között.

Farkas Zoltán: Csók István. Bp. 1957. 29. l.

M. D. K.

László Fülöp festő

emlitve:

Ch. Esterházy: Art en Hongrie. Bp. é. n.
2

MDK

László Fülöp

Magyar művészek Oroszországban.
Műcsarnok, 1899. 26. sz. 405.l.

MDK

László Fülöp, 1869-1947.
Kényes kérdés, festm.

Mesterek a Főiskolán. Főv. Képt. XLVII. kiáll. 195o, ápr.

MDK

László Fülöp

Szomory Dezső: Finom művészek az Ernst-Muzeumban.
Az Est, 1934. jan. 28.

László Fülöp, sz. 1869.

Zách Felicián, olaj

N. Szal. III. sukc. 1924. Okt 8 l.

LÁSZLÓ Fülöp

N.N. A 175 éves képző és iparm. gimn...

Művelt Nép, 1955, 11. évf. 14. sz. április 3, 4. old

MDK.

László Fülöp (1869-1939)

„Lényeg keidés" festmény (repr) a képzőművészeti gimnázium kiállításán.

Művelt Nép. 1955. jan. 2. VI. é. 1. sz. 8. l.

MDK

László Fülöp

A Műcsarnokért. Képzőművészet 1930. 34. sz.
204.l.

MDK

László Fülöp E. festő

Műcsarnok, 1900/1901. téli kiáll. 59.l.

MDK

László Fülöp

XIII. Leó pápa, László művének repr.

Műcsarnok, 1900/1. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

Férfi arckép, of.

Gyermekarckép, of.

br. Szentkereszty Béláné arcképe, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 33.l.

MDK

László Fülöp

A Műcsarnok 1891 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásarolta Lidike,c.olajfm.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-132. l.

László Fülöp

Londonból vendégként megjelent művészünk, László Fülöp néhány intim női képmást mutatott be.

Kiemelkedő rajzbeli tudással remekel Körösfői Kriesch Aladár. Nyugodt, sárga tonusu temperái igen jeles kompoziciók.

Finom tájképeivel elbüvöl Nagy Sándor. Megkülönböztetett figyelmet érdemelnek virágcsendéletei is.

Régebbi munkáiból igen szép dolgokat állitott ki Szenes Fülöp a Nemzeti Szalonban a "Céhbeliek" tárlatán.

A "Céhbeliek" elnevezésü csoport megalakulásának indokairól közölt cikket "Cyrano" sign.-val lásd: Körösfői Kriesch Aladár nevénél.

ÉLET, Bp. 1914. ápr. 19. VI. évf. 16. sz. 506-507. lap.

cikk ismertetését

László Fülöp

Dudits Andor: "Tavasz" c. fetménye,
Istók János: "Csányi László" és "Bartha Miklós" c. szobrai,
Körösfői Kriesch Aladár: "Arcképtanulmány" c. műve,
László Fülöp: "Női portré" c. festménye,
Mendlik Oszkár: "Óceánhullámok" c. festménye,
Tóth István: "Keresztelő Szent János" c. szobormüve szerepel a lapban.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1914. ápr. 12. VI. évf. 15. sz. 460-461, 462, 463, 464-465, 466, 467. lap.

LÁSZLÓ Irilap

Badea-Păun, G.: Les portraits de la famille royale Roumaine par Philip de Laszlo.

= Revue Roumaine d'Histoire de l'Art XXXIX–XL. 2002–2003 101–122. ill

a harmadikként gyanítható parnóihoz hasonló vagy azt megközelítő jellegűnek, nagyságrendűnek, nívójúnak fog bizonyulni. Ezért nagyon fontos, hogy megbízható alapossággal haladjon majd a kutatás ebben az irányban előre.

Ami a célul kitűzött feladatunkat illeti, el kell még mondanom, hogy romantikus építészetünk egészének részletesen áttekintő jellegű feltérképezése után, számos más feladattal is szembesülve, e kastéllyal annyi maradt a kapcsolatom, hogy különös figyelemmel számon tartottam mindent, amihez akár érintőlegesen, akár merő véletlenségből hozzájutottam, célra irányuló szúrópróbákat sem mellőzve. De meg kell vallanom, hogy – noha monografikus ambíció nem fűtött – még megközelítően annyi sem vált ismertté számomra, amennyi az első két nagy kastéllyal kapcsolatban. Mivel azonban a hazai kastélyok és nem kis mértékben a hozzájuk tartozó parkok kutatásának mértéke örvendetesen megnövekedett – bár az alapvető, lényeges mozzanatokhoz végül is így, mellékesen sem jutottam hozzá – szeretném közreadni mindazt, aminek e jelentős kastéllyal kapcsolatosan eddig mégiscsak birtokába jutottam. Meggyőződésem, hogy ez nem haszontalan, de tisztában vagyok azzal is, mi mindent kell még átfésülni, módszeresen megvizsgálni, hogy legalább

László Fülöp

A müvészt nagy szorgalma mellett "boszorkányos gyorsaság jellemzi... huszonnégy óra alatt megcsinál egy képet. „A királyt is egy óra alatt leportraitozta." Kétségtelen, hogy a magyar portrait-festészetnek hirnevet csinált a külföldön. A párisi Salon kitüntetései nem "Medsidje-rendjelekként hulltak az ölébe, hanem egy erős tehetségü, ügyes és törhetetlen müvészt mutattak be nekünk, a földijeinek."

A HÉT, Bp. 1899. nov. 26. X. évf.
48. sz. 789. lap.

László Fülöp

A müvész arcképét a cimlapon bemutatja a lap.
Repr.

A HÉT, Bp. 1899. nov. 26. X. évf.
48. sz. cimlap.

László Fülöp

Az ismert, jeles portrétistát a párisi Salon az idei tárlatán arany éremmel tüntették ki,- közli a lap a "Margó Ede" c. tudósitásában.

A HÉT. Bp. 1899. juni. 4. X. évf.
23. sz. 383. lap.

László Fülöp

"Igen nagy müvész, de még nem teljesen kiforrott egyéniség, még nagyon érzi Lenbach hatását." -irja kritikájában Yartin: "A tárlat" cimmel. Minden müvét gyönyörünek tartja, de a tavaszi tárlaton bemutatott »szász-weimari nagyhercege..müvészetének jegecedési pontja." Befejezésül megállapitja, hogy "ez után könnyü lesz a müvész elraktározása a mütörténelemben."

A HÉT, Bp. 1899. ápr. 16. X. évf.
16. sz. 255-257. lp.

László Fülöp

Az „Innen-onnan" c. rovat "A rejtélyes érmek" cimmel irja, hogy a párisi kiállitáson a művész ordót kapott.
Mindenki ugyanazt a nagy érmet kapta, a kereskedő és a gyáros kiállitók, a szobrászok és a festőművészek.
"A francia kiállitás nem tudta eldönteni, hogy miben vagyunk nagyobbak: a festőművészetben vagy a tőzeggyártásban.

A HÉT, Bp. 1900. juli. 8. XI. évf.
27. sz. 433. lap.

László Fülöp

Rampolla biborosról készitett arcképe a jellemzés erejével kiemelkedő mü,- irja kritikájában Huba: "A téli tárlat" cimmel.

A HÉT, Bp. 1900. dec. 2. XI. évf.
48. sz. 770-771. lap.

László Fülöp

Katona Nándor müvésztársáról készitett arcképét igen nagy elismeréssel méltatja a Müvészet c. rovatban, a „Nemzeti Szalon" cimmel közölt beszámoló a tárlatról.

A HÉT, Bp. 1902. márc. 30. XIII. évf. 13. sz. 210-211. lap.

László Fülöp

Elek pápa arcképe szerepel az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat albumán. Ezenkivül ötven művész munkájának repr.-ját tartalmazza. Közli az Irodalom c. rovat, "Album" cimmel.

A HÉT, Bp. 19o1. febr. 24. XII. évf.
8. sz. 127. lap.

László Fülöp

"Az előkelő és divatos" jelzővel bemutatott művész a "Tavaszi tárlat"-on szerepel, de nem lehet tudni, hogy a Pamacs sign.-val közölt kritika a festő személyére, vagy müveire gondolt-e, mivel beszámolója során majd minden művészről egy-két szóból álló véleményt nyilvánit.

A HÉT, Bp. 1902. ápr. 13. XIII. évf. 15. sz. 242-243. lap.

László Fülöp

Jótékonysági céllal az Orvos-Szövetség nagyarányu kiállitást rendez a városligeti Mücsarnok termeiben, ahol több, mint 900 magyar és külföldi alkotást mutatnak be. A müveket külön nem ismertetik éppen azért mert ez nem szakszerü tárlat, hanem humánus célt szolgál. Ezen a kiállitáson szerepelnek a müvész alkotásai is.

"Orvos-Szövetség kiállitása" c. beszámoló a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1902. szept. 21. XIII. évf. 38. sz. 608-609. lap.

László Fülöp

Nyugodt, előkelő dolgai közül „éppen az egy-két ülésre készült müvei a leggyönyörübbek." A legszebb a saját feleségének és Barbi Alice-nak az arcképe. Hajós Jánosné portréja kissé barabásos.-irja X.: "A téli tárlat"-ról szóló ismertetésében.

A HÉT, Bp. 1902. dec. 7. XIII. évf.
49. sz. 783-784. lap.

László Fülöp

A NEMZETI SZALON cimmel közölt kritika, a Müvészet c. rovatban beszámol a tárlatról, amelyen a müvész "egy angolos modoru képe" szerepel.

A HÉT, Bp. 1903. okt. 25. XIV. évf. 43. sz. 705. lap.

László Fülöp

"Uralkodó planétája Bécsnek" a müvész, aki részt vett a magyarok bécsi kiállitásán, melynek nagy sikeréről beszámoltak az osztrák sajtó mükritikusai.
K.: „Magyarok Bécsben" cimmel ir a tárlatról.

A HÉT, Bp. 1903. ápr. 12. XIV. évf.
15. sz. 243. lap.

László Fülöp

báró Gerliczy Ferencné arcképét állitotta ki a müvész. Ez az egyetlen, de kitünő portréja szerepel a kiállitáson.
Pukk: Téli tárlat c. kritikája a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1903. nov. 15. XIV. évf. 46. sz. 752-753. lap.

László Fülöp (1869-1937)

„Női képmás" o.v. 67x48

J.j. László F.

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus,Bp.1978.szeptember

László Fülöp

A tavaszi tárlaton szereplő müvészeket sorolja fel a "Képtári kaleidoszkop" c.-Olló sign.-val jelölt kritika, s értékeli a bemutatott müveket: Basch Árpád, Benczur Gyula, Bruck Miksa, Edvi Aladár, Gyárfás Jenő, Hauszmann, L.Hoffmann Ilona, Jászai, Jendrassik Jenő, Karlovszky Bertalan, Karvaly Mór, Kézdi Kovács László, Konek Ida, Korokmyai Ottó, Koszkol Jenő, László Fülöp, Ligeti Miklós, Márk Lajos, Mendlik Oszkár, Mesterházy Kálmán, Olgyai Ferenc, Peske Géza, Spányi Béla, Stark Teréz, Szlányi Lajos, Telepy Károly, Ujvári Ignác, Zemplényi Tivadar.
László Fülöp festménye a kis bolgár trónörökösről, minden jelèssége mellett panopmtikumszerü hatást kelt, sokat ad a külsőségre is,-mondja a kritika. Élet. Bp. 1895. május 5. V. évf. 32.sz. 9-10. lap.

egyben

László Fülöp

Ifjukorában igen nagy szegénységben élt. Sokáig szivósan dolgozott, mig elérte, hogy felvételét kérhette a budapesti Képzőművészeti Akadémiára. Igy került az Akadémia ösztöndijával Münchenbe és Párisba. Liezenmayer, Julian, Constant és Lefebre voltak a mesterei.
A cikk felsorolja a különböző országok uralkodóit és arisztokratáit, akiket a művész lefestett.

Délibáb, Bp. 1937. nov. 27. XI. év. 48. sz. 36-37. lap.

László Fülöp

Ujházy György megemlékezése László Fülöp elhunytáról, "Királyok arcképfestője" cimmel. Az Angol Királyi Akadémia elnöki székébe ültették a hajdani pesti kulisszafestő inast, fényképész segédet,-irja Ujházy Gy. A lap bemutatja a művész arcképét és egy másik képét feleségével együtt, Horthy Miklósról készült festményét és "Marina hercegnő"-ről készült képét.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. nov. 27. XI. évf. 48. sz. 36-37. lap.

László Fülöp

Nagymihály Sándor: "Szegeden rábukkantak László Fülöp legelső portréjára" cimmel a müvész infjukori gondjairól számol be. Szegeden olyan nagy szegénységben élt, hogy még az albérleti szobáját sem tudta kifizetni. A szoba bérét ugy váltotta meg, hogy lefestette a főbérlő Mikó nevü házaspár portréját. Ekkor figyeltek fel a fiatal festőre és ettől fogva kezdett portrékat festeni. A lap bemutatja az öreg Mikó házaspárról készült két képet, melyek most Mikó Endréné szegedi irónő tulajdonában vannak. A cikkiró abban reménykedik, hogy a képek a szegedi Móra Muzeumba kerülnek.

Délibáb, Bp. 1937. febr. 13. XI. évf. 7. sz. 7. lap.

László Fülöp (1869-1937)

„Olvasó öregember"

o. v. 31,5 x 50 cm j. l. l.: László Fülöp 1893.

Kiállítási ár: 12000 Ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

László Fülöp

"Tandija egy budai lakás falán" c. megemlékezés arról szól, hogy lett az egykori kulisszafestő fényképészsegédből világhirű müvész, az Angol Királyi Akadémia elnöke. A nekrológ egy kis történetre emlékezik a müvész életéből.
Hajnal Márton pesti Kereskedelmi Iskola igazgatója régi szentesi ismerőse a fiatal müvésznek. Ő tanitja és készíti elő az érettségire, ami Hajnal Márton segitségével sikerült is.

Délibáb, Bp. 1938. márc. 12. XII. évf. 11. sz. 73-74. lap.

László Fülöp

Atyai jóakarójának, Hajnal Mártonnak önzetlen fáradozásaiért képeket fest, igy akarja meghálálni a segitséget. A "tandij" fejében festett három/közül az egyik tanitómesterét ábrá- /kép/
zolja, a másik két képen női tanulmányfejek, mindhárom festményt bemutatja a lap. A három kép majs Hajnal Márton hugának, -Dr. Halász Ignácné-tulajdonában vannak, melyeket családi ereklyeként őriz budai lakásában.

Repr. Délibáb, Bp. 1938. márc. 12. XII. évf 11. sz. 73-74. lap.

Lyka Fülöp (1869-1947

Torzó fej o.v. 21x25

J.l.b. Lyka F. 1891

2.ár: 8000 ft

BÁV 41.Képaukció Budapest 1976 december

László Fülöp

"Nagy müvészi kvalitásait" a tárlaton szereplő két arcképe hirdeti, -irja Gozsdu Elek: A tavaszi képkiállitás c. kritikájában.

A HÉT, Bp. 1904. ápr. 3. XV. évf. 14. sz. 223-225. lap.

László Fülöp

K.S.: "László Fülöpnél" cimmel arról tudósit, hogy a müvész Bécsben rendezte be mütermét, a Theresianumgasse 6. sz. alatt. Három napon át tartott a bucsujárás a müvész mütermében. Ferenc Józseftől kezdve a királyi család tagjai és a látogatók megcsodálták Erzsébet alakját, mely a koronázás idejében ábrázolta. A tavaszi tárlaton kerül bemutatásra. A "Breton leány" c. kis aquarelljét és önarcképét emliti meg a cikk, melyet a lap is bemutat. Repr.
A HÉT, Bp. 1904. márc. 20. XV. évf.
12. sz. 185, 186-188. lapok.

László Fülöp

Az arcképfestők között elsőnek emliti meg a müvészt Marco: "Téli tárlat" c. beszámolójában: "a néző itt tanuja lehet egy gyönyörü találkozásnak, mikor egy nagy piktor a modelljében annyi pszichológiai érdekességet talál, hogy érdemesnek látja a legmelegebb kutatást, és fölizgatott alkotókedvétől fölébrednek összes nagy kvalitásai" Kiss József portréja méltó a müvész talentumához.- Marco: "Téli tárlat" c. kritikája.

A HÉT, Bp. 1904. nov. 2o. XV. évf.
47. sz. 753-754. lap.

László Fülöp

Görgey portréját emliti meg Marco: Tavaszi tárlat c. beszámolójában, s kiemeli a szinfoltok finom izlésü elrendezését.

A HÉT, Bp. 1905. ápr. 23. XVI. évf.
17. sz. 280-282. lap.

László, P. A. de (= László Fülöp ?)

Derek Clifford: The paintings of P. A. de László c. könyvének ismertetése:

Apollo, 1970. 248. l. ~~278~~ l.

Bedő Rudolf: Az 1970-ben megjelent külföldi folyóiratok szemléje. Müvtört. Ért. 1972. 1. sz. 71-82. l.

80. l.

Lászlo Fülöp

tagja a Magyar Arcképfestők Társa-
ságnak.

Bjerza László, Bjernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-
pest 1973. 1335 l

668 l

Láylói Fülöp

„Parasztpipával és talpával"
o.v. 33x23 cm j.l. : Láylói F. 1891.
Védett. Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Láyló Fülöp (1869-1937)

„Temető öreg" rézkarc 48x39 cm

J. k. j.: Láyló F. 95. Védett.

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Lányi Fülöp (1869-1937)

„Parasztember" o. karton 24x21 cm

o. karton j. l. f.: Lányi F. 95.

kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus, Bp. 1980. május

László Fülöp, festőművész

„Arcok a múltból" (48-as honvéd portrék) c. kiállítás „Plohn József fényképészeti és festészeti műintézete" tárlat a Budavári Palotában 1980. ápr. 24.-én nyílik meg. – a műterem a századfordulós körüli élénk vásárhelyi művészeti életnek is egyik otthona, fészke volt. – a „festészeti műintézetben" tanulta a fényképszínezést László Fülöp, az angol királyi udvar későbbi kedvelt portréfestője is.

Dömötör János: Plohn József, fényképész.

Meghívó, 1980. ápr. 24.

László Fülöp, festőművész

László Fülöp egykori gótikus műtermében most Szegvári Károly festőművész dolgozik.

TV Híradó 1.

1979. szept. 27. Televízió 19.30. /Ané/

László Fülöp (1869-1937)

„Öreg halász" o. fa. 43x35 cm

j. l. f.: St. Ives 1907. FÜ. László

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 53. Képaukció Bp. 1980. december

László Fülöp (1869 - 1937)

„Vöröshajú hölgy" o. karton 68x59 cm
s. l. j. Lávló Fülöp 1901. Kikiáltási ár: 25000 ft

„Fehér ló" o.v. 36x45 cm s. l. b. Lávló Fülöp 95.
Szt. György.
Kikiáltási ár: 10000 ft

BÁV 53. Képaukció Bp. 1980. decemb

László Fülöp
(Pest, 1869 - London, 1937)

„Női képmás" o. karton 63x48 cm
J. l. j.: Ph. de László, London 1914.
Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

LÁSZLÓ FÜLÖP

Philip Alexius Laszlo von Lombos:
Porträtstudie eines Gardisten des
Königs. - Öl auf Leinw., 51x41 cm.
Sign. und dat.: 1914 Athen.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
449. Kunstversteigerung
Mai 1980.
Katalogus 85.sz., 23.old.

László Fülöp, festőművész

Szegvári Károly pesti műterme Angliában található, a Tichy Géza utcában, abban a régi házban, amelyet 1894-ben László Fülöp építtetett magának.

(dr. Tóth Ervin): Szegvári Károly kiállításáról.
Hajdu-Bihari Napló, 1920. febr. 24.

László Fülöp festőművész (1869–1937)

Szegvári Károly festőművész télen a Lipesti, nyáron hortobágyi műtermében dolgozik. Budapesti lakása Zúglóban, a Zichy Géza u.-ban van, a kapottságában is szép kastélyt, a híres festő László Fülöp építette 1897-ben. A műterem valóságos múzeum. A gyűjtemény legféltettebb darabja egy Lotz-emlékalbum, amely a művész 65. születésnapjára 1898-ban készült.

Györke Zoltán: Szegvári Károly műtermeiben.

Fáklya, 1983. szept. 18.

LÁSZLO FÜLÖP

Külföldi aukción:

Philip Alexius de Laszlo: Madchenbildnis.
Öl auf Holz, 35x26 cm. Sign. und dat.
1880.

Wien, Dorotheum
643. Künstauktion, 13-20 Marz 1984.
Katalogus 458.sz. kép: Taf. 75.

LÁSZLO FÜLÖP

Külföldi aukción:

P. de Laszlo: Madchenbildnis.
Öl auf Leinwand, 56x45,5 cm. Bezeichn.

Wien, Dorotheum
473. Kunstversteigerung, 19-20 Juni
1984. - Katalogus 438.sz. kép: Taf.11.

LÁSZLO FÜLÖP

Külföldi aukción:

P. de Laszlo: Madchenbildnis.
Öl auf Karton, oval, 73x61 cm.
Sign., dat. 1906.

Wien, Dorotheum
475. Kunstversteigerung, 6-9 Nov. 1984.
Katalogus 494.

LÁSZLO FÜLÖP

Külföldi aukción:

P. de Laszlo: Madchenbildnis.
Öl auf Leinwand, 56x45,5 cm.

Wien, Dorotheum
475. Kunstversteigerung, 6-9 Nov. 1984.
Katalogus 493.sz. Kép: Taf. 25.

László Fülöp
festő

Méltatás

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Művészet, 1973.január - 27.oldal

László Fülöp

Hat képet küldött a tárlatra. Arcképei a zseniális, erőteljes jellemzésnek valóságos remekei"-irja Diener Dénes József: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában.

A HÉT, Bp. 1900. ápr. 15. XI. évf.
15. sz. 238-239. lap.

László Fülöp

A "Téli tárlat"-on szerepelnek:

A szász-meinengeni hercegnő, Csekonics grófnő, Hohenlohe kancellár. Ezek közül a legjobb a Csekonics grófnő és a német kancellár arcképe. Müveit most is, mint mindig "preciz kivitel, lelkiösmeretesség és elegancia jellemzik."
"Egy tárlatlátogató" aláirással közölt kritika .

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf.
53. sz. 904-905. lap.

Lányi Fülöp (1869-1937)

„Kisfiú" o.v. 57 x 49 cm

J. l. b. Lányi Honlánat 1917-ben London

Védett Tiriáltási ár: 8000 ft

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

László Fülöp

"Portréi kellemes nyugvóhelyül kinálkoznak a a rajz után vágyódó ember szemeinek" -irja Gróh István: "A Nemzeti Szalon és az iparmüvészeti kiállitás" c. kritikájában.

A HÉT, Bp. 1899. dec. lo. X. évf.
5o. sz. 824-826. lap.

László Fülöp

c.

D-b.:„László Fülöp" beszámolójában irja: Amikor tiz évvel ezelőtt a kezdő müvész Makai Emil első kötetét illusztrálta, semki sem hitte volna, hogy "a magyar festőművészet egyik előkelősége lesz belőle" A müncheni tárlaton Lenbach-képeivel szemben helyezik el müveit. "Tőle tanulta a becsületességet, a nyugalmat és az erőt, az angoloktól az eleganciát és az intimitást. Királyokat fest, most a pápát festette le. "A kritikusok nem szivelhetik", mert sziv nélkül való, rideg piktornak tartják.

A HÉT, Bp. 1899. nov. 26. X. évf.
48. sz. 789. lap.

László Fülöp Elek

Rákosiné Geönczy Ilona: Fiatal nőt ábrázoló arcképe,
Gerster Károly: "Terus" cimmel könyvet olvasó fiatal leány,
Cserna Károly: "Otthon" cimmel szobarészlet könyvet tartó fiatal nővel.
László Fülöp Elek: "Paul fiam" c.
Mérő István: "Régi palazzók" c.
Kacziány Ödön: "Pallida mors" c.
A felsorolt müvészek fent megnevezett alkotásaikkal szerepelnek a Nemzeti Szalon téli tárlatán, s a lap is bemutatja a müveket.
Repr.-ók
ÉLET, Bp. 1913. jan. 5. V. évf.1.sz.
" " " " 12. " " 2. sz.
" " " " 26. " " 3. "
12, 42, 77, 1o5, 1o6, 114. lap.

LÁSZLÓ Fülöp
90 3. 3.17

Új Művészet

LÁSZLÓ Fülöp

A fiatal László Fülöp becsei és verbászi kapcsolatai.
in: Kalapis, 1990 122-132. ill.

2201. **Papp György**

SZUROMI Pál: Ahol én elmegyek : Papp György művészete. = Művészet, 25, 1984, 10. 28-31., ill.

2202. **Papp László**

kiáll. Miskolc, Szamunkás Galéria, 1984 **ism.** D. SZABÓ Ede: Létező és hiányzó termék.: Feljegyzések néhány kiállításról. = Napjaink, 23, 1984, 8. 38-39.

2203. **Papp Oszkár**

kiáll. Bp., Gulácsy Galéria, 1984 **ism.** PELLIONISZ Valéria: Papp Oszkár festményei. = Új Tükör, 1984. december 2. 3-4., ill.

L.S. [LUKÁCSY Sándor]: Papp Oszkár. = Könyvtáros, 34, 1984, 3. 161., ill.

2204. **Papp Zsigmond**

BENCZIK János: A festő paraszt gazda. = Múzsák, 1984, 3. 16-17., ill.

Pásztor Beatrix ⟶ 2088

2205. **Cs. Pataj Mihály**

kiáll. Szentes, Művelődési Központ, 1984 **ism.** LOSONCI Miklós: Cs. Pataj Mihály új festményei. = Új Tükör, 1984. február 26. 4.

2206. **Pataki Ferenc**

kiáll. Szeged, Gulácsy Terem, 1984 **ism.** TANDY Lajos: Pataki Ferenc festményei. = Új Tükör, 1984. október 14. 4., ill.

2207. **Patay Éva**

kiáll. Esztergom, Kersztény Múzeum, 1984 **ism.** CSÉFALVAY, Pál: „Kain, töte nicht!" : Bilder von Éve Patay. = Budapester Rundschau, 1984. február 7. 9., ill.; CSÉFALVAY Pál: Kozmikus teológia képekben : Patay Éva festményei az esztergomi Keresztény Múzeumban. = Új Ember, 1984. április 1. 6., ill.

2208. **Patay László**

PATAY László kiállítása. Simontornya, Vár, 1984. május

LÁSZLÓ FÜLÖP

Nr.6. Gr.Bethlen András arcképe. Jelz."László F.1896"
114 x 83 cm

Ve
szélyeztetett Magángyüjtemények Miniszteri Biztossága.
VII. számu leltár. A Földmivelésügyi Minisztériumtól át-
vett képek. 1948.
XLVII.

Nr. 6. Dr. Bethlen Andrea arcképe. Jelz. "Ásztrid P. 1896"
114 x 83 cm

LÁSZLÓ FÜLÖP

Nr.11. Gr. Festetics Andor arcképe. Jelz."László F.1896"
114 x 82 cm

Veszélyeztetett Magángyüjtemények Miniszteri Biztossága.
XLVII. számu leltár. A Földmüvelésügyi Minisztériumtól
átvett képek. 1948.

Nr.11. Dr. Venceslas Andor arckége. Tela."Mázsáló P.1896"
114 x 82 cm

LÁSZLO FÜLÖP

Aukción:

Laszlo Fülöp: Damenporträt.
Öl auf Leinw., 78x50 cm. Monogr. LF

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
635. Kunstauktion März, 1982
Kat. Nr.355. S.61. Abb.Taf.58.

MNK

László Fülöp

Kiss József arcképe, of.

Árverési Közl. 1929. 5.rk.sz.

14. l.

MDK

László Fülöp

Kiss József arcképe, c. műve. Repr.

Műcsarnok, 1904/5 téli k.

László Füläp 2.) Folytatás.

Valamint: „Mademoiselle Strube" – „Earl of Wemyss arcképe" – „Gráf Schäborn C. arcképe" c. művei. (emlitve).

Sándor László: Plehanov magyar festőkről.

Népszabadság, 1974. aug. 25.

László Füläp 1.)

Plehanovot, a századforduló egyik legjelentősebb marxista esztétáját, nemcsak az irodalom, hanem a művészet is érdekelte. A Leningrádban őrzött dokumentumok igazolják, hogy az 1905- és 1909 évi velencei biennálén magyar művészek alkotásaival is találkozott és azokat bírálta. A művész „Gróf Vay Péter arcképe" műve is szerepel e feljegyzésekben. (említve)

Sándor László: Plehanov magyar festőkről.
Népszabadság, 1974. aug. 25.

László Jülöp, Jestő

L.: Tornyai J.

Dömötör J.: Plohn József .... 509-512. old.

Élet és Tudomány, Bp. 1975. márc. 14. XXX/11.

László Fülöp Festőművész

A párizsi Société des Artistes Français 1899-ben tartott tavaszi tárlatán a művész ezüstérmét nyert.

Szocialista Művészetért, 1974. okt.

László Fülöp és

Horovitz Lipót, a két müvész hazalátogatott a Képzőművészeti Társulat/fennállásának alkalmából rendezett, jubiláris kiállitásra, hogy "dicsőségük egy-egy sugarát belevigyék a jubiláris kiállitásba",- irja Gerő Ödön: "Ünnepi Tárlat" cimmel, a Müvészet c. rovatban.

/Félévszázados

A HÉT, Bp. 1911. ápr. 9.
XXII. évf. 15. sz. 239. lap.

László Fülöp

Moiret Ödön, Telcs Ede, Szentgyörgyi István, Kriesch Aladár, Zemplényi Tivadar, Nagy Sándor Raáb Ervin, Hornyay Ödön művészek a Czéhbeliek nevet választották a legujabb művészeti alakulás tagjaiként.
Jean Preux elismeréssel ir kritikájában a "Czéhbeliek" cimmel, a kitünő művészi alkotásokról, melyeket az első alkalommal bemutattak.

A HÉT, Bp. 1914. ápr. 19. XXV. évf.
16. sz. 263. lap.

László Fülöp

A müvész eredeti festménye után a lap bemutatja -jubiláris számának cimlapján- Kiss József költőnek, A HÉT c. lap szerkesztőjének arcképét, a cimlapon.

A HÉT, Bp. 1913. dec. 28. XXIV. évf.
52. sz. cimlap.

László Fülöp

A müvészt feleségével együtt bemutatja a lap.
Bethlen István miniszterelnököt, és Horthy Miklóst festi, ill. festette.
A müvész mütermében Horthy Miklós megtekinti a róla készült festményt.
Repr.

Délibáb, Bp. 1927. okt. 8. I. évf.
41. sz. 4. lap.

László Fülöp

Komlós György: "Az elmagyarosodott London" cimmel két magyar müvészről ir, akik Londonban dolgoznak:
László Fülöp a londoni Hampstead-i mütermében angol királyi méltóságokat fest és Kisfaludi Stróbl Zsigmond, aki londoni mütermében hires angol előkelőségeket mintáz meg.

Délibáb, Bp. 1936. jan. 4. X. évf.
2. sz. 22-24. lap.

Láyló Fülöp (1869-1937)

„Önarckép" o.v. 6.5 x 50 cm

J. l. j.: Láyló F.

Ziváltási ár: 8000 ft.

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK, festő

Szombathelyen a Vasvármegye Kulturegyesülete Muzauma, ma Savaria Muzeum képtára elég szegényes, bár Mészöly, Lotz, Munkácsy, Székely, László, Edvi Illés, Mednyánszky Szinyei Merse müveket kapott a Szépmüvészeti Muzeumtól leléthe. 567.old

KISS GYULA: Fábián Gyula 1884-1955 565.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, XIX.évf. 1965. 4.szám, ---- Szombathely, 1965

László Fülöp, festő

Sokat tanult Plohn műtermében.

Dömötör János: Plohn József néprajzi és helytörténeti fotói

72-73.

TISZATÁJ, Szeged. 1974. September XXVIII/9.

Lázló Gülöp, festő

Tetnett. („Gróf Vay Péter arcképe.")
(„Mademoiselle Strube")

Sándor László: Plehanov magyar festőkről

A. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 25.

Lánló Jülöp, Jestő

Kép az „Earl of Wemyss" arcképe, magyar gyenge a „Gróf Schönborn C." arcképe.

Sándor Lánló: Plehanov magyar Jestőkről

M.7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 aug. 25.

László Fülöp

Vörös ruhában ábrázolt férfi arcképe "lenbachos utánrajzolást mutat, de a karakter meglepően erős, a festés egyöntetü, határozott". Caroláth Szabina arcképe is lenbachos, mégis ez a legszebb arckép az egész sorozatban". A nagyherceg egyike a legjobb László-képeknek, de Ratibor herceg arcképét gyöngébbnek találja Yartin József: "A téli kiállitás II." c. kritikájában, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1898. dec. 18. IX. évf. 51. sz. 821-822 lap.

László Fülöp

László Fülöp Londonban a legdivatosabb arc-
képfestő volt, mint Major Henrik Amerikában.
László Fülöpnek konzervativ felfogása volt.

Galambos Ferenc: Major Henrik
Látóhatár 1970/5-6 563.old.

László Fülöp, festő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Klasszikusunk, Tihanyi

M.S.

Népszabadság, Bp 1973. március 25.

László Fülöp, festő

Megemlítve: portréival kapcsolatban.

Rózsa Gyula: A hazáért Tihanyi

M. 8.

Népszabadság, Bp 1972. nov. 12.

László Fülöpöt

támogatta az Országos Képzőművészeti Tanács

Fülep László: Magyar művészet, Budapest, 1971

1661

László Fülöp

Portréiról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik Marco: "A téli tárlat II."c. kritikájában. Kiemeli az alak hatásos behelyezését a térbe, "a zseniálisan körülkanyaritott konturt, mely érdekes foltokra tagolja a képet" és ecsetbravurjait, amint végighuzva a vásznon, „s gondosan rendezett véletlenségeket idéz elő". A modell póza sem hasonlitható a Benczur-féle fotografus beállitáshoz, inkább Réjane pózai ezek "a benczurizmus barokk, burgszinházi sémáival szemben."
A HÉT, Bp. 1906. nov. 25. XVII. évf.
47. sz. 785. lap.

László Fülöp

Larisch grófnő, Windisch-Graetz hercegnő, Lady Ferguson, Fürstenberg és Rafziwill hercegnők arcképeit sorolja föl a kritika, majd elmondja a müvész "nagy büné"-t, a hihetetlenül fejlett formaérzéket, s ezen tulajdonsága folytán rokonvoltát a nagy mesterekkel, az arcképfestés héroszaival, akiknek utánzásával vádolják "a félretaposott zsenik, a rokkant óriások." A Müvészet c. rovatban Keve válaszol a vádakra: "természetes, hogy van lelkirokonság minden idők nagy szellemi arisztokratáinak az arckifejezésében, igy rokon a mi hires mesterünk a Gainsborough-kal és Lenbach-okkal."

A HÉT, Bp. 1907. ápr. 14. XVIII. évf.
15. sz. 255-256. lap.

Lányi Fülöp

neve említve a 390. oldalon

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974 390. old.

Lányi Fülöp

Müvei szerepeltek a Mücsarnok 1906-os

Tavaszi ~~kiáll~~ kiállitásán - emlitve

Fülep Lajos:A müvészet forradalmától a nagy forradalomig

Bp.Magvető 1974 175.old.

Lányi Fülöp

Lázár Béla a magyar arckép-
festők elitéletes sorolja

Fülep Lajos:A müvészet forradalmától a nagy forra-
dalomig
Bp.Magvető 1974

177.old.

László Fülöp

"Technikai akadályok"-kal magyarázza meg Kun Imre: „A Nemzeti Szalon kiállitása" c. kritikájában azt, hogy az itt felsorolt három müvész nem a legkiválóbb alkotásaival szerepel a Nemzeti Szalon törzstagjainak a tárlatán:
László Fülöp, Mendlik Oszkár és Baditz Ottó.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 2o.
XXXII. évf. 8. sz. 14o. lap.

László Fülöp

Zemplényi Tivadar, Márk Lajos, László Fülöp, Rippl Rónai József alkotásai szerepelnek a "Rónai gyüjtemény" egyik csoportjában.
Kun Imre: "Rippl Rónai Ödön" cimmel ismerteti Rippl Rónai József öccsének gyüjteményét, melyet városára, Kaposvárra hagyott, muzeummá átalakitott háromszobás házával együtt.
A magámuzeum többi résztvevőjének neve Csók István, Iványi Grünwald Béla és Liezenmayer Sándor nevénél találhatók.
Rippl Rónai József ujabb festményei közül az ujabbakat mutatták be a Rónai gyüjtemény kiállitásán.

A HÉT, Bp. 1921. febr. 1o.
XXXII. évf. 5. sz. 77-78. lap.

Lányi Fülöp

„Tereny Gábor" c. Zápend
zeprója

MNG évkönyv 1970/I

László Fülöp

Orlai Petrich Soma, Madarász V. és László Fülöp Zách Felicián-kompozicióit említi

Vayer Zajos opponensi véleménye Rózsa György kandidátusi értekezéséhez /Magyar történetábrázolás a XVII. században/.- Művtört.Írt.1972.2.sz.141-148.l.

142.l.

Lányló Fülöp
(1869-1937)

Női Tépmás
Vízfestmény 52 X 39

Kikiáltási ár: 3000 ft

BÁV 33.Müvészeti Képaukció,árverés 1974 május 21-22

László Fülöp

Ferenczy Károly, Rippl Rónai, Kernstok, Magyar Mannheimer, Vaszary János, Feszty Árpád, Thorma János, Kriesch Aladár, Innocent Ferenc, Mednyánszky László, Ujváry Ignác, Vágó Pál művészek alkotásai szerepelnek a Könyves Kálmán müintézet kiadásában megjelent "negyvenöt, nemes müvü réznyomaton" minden kép külön, összefüzetlenül. A "Magyar festők gyüjteménye" c. beszámoló, három csoportba osztva sorolja fel a müvészeket: a hetvenes évek nagyjai, majd a népszerü elbeszélők és végül a "festői" festők, az impresszionisták, a hangulat festők, és a többi irányok nevezetes müvelői. Ez utóbbiak közé tartoznak a fenti művészek.
A HÉT, Bp. 1908. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 859. lap.

László Fülöp

Tizenkét arcképet küldött "Az ezredik év Szalonja" c. kiállitásra.
Masque: "Lira" cimmel számol be a tárlaton szereplő müvekről. Megemliti a tavalyi „Miss May", a "madárfejü, elevenszemü, kis Chotek gróf, a bolgár fejedelem, a fejedelemasszonnyal, aki diszruhájában oly mód nélkül sápadt és hervatag, Liezen Mayer Sándor , egy szép gyermek, s több rossz férfi arcképét", végül Wekerle portréja, akit jó modoru hotelierhez hasonlit.
A HÉT, Bp. 1896. május 24.
VII. évf. 21. sz. 345-347. lap.

Kaán Károly, festő

A 28. levél mellékletéből:

1900-ban áll. aranyérmet kapott.

Takács Gyula: Huszonnyolc Rippl-Rónai levél
673–685.

JELENKOR, Pécs, 1971. jül.–aug. XIV/7–8.

László Fülöp
festő

László Fülöp nagyméretű képe
„Nehéz hér dés" amet viseli.

Telepy Katalin: Fölfelé megy borban a gyöngy...
Művészet, 1972. junius – 40 oldal

László Fülöp

„Gregorius bulgár metropolita," „Chotek gróf" arcképe, a magyar képek legjavához tartozik, valamint Miss May portréja, mely különösen szép, "Hulló falevelek" hangulata megragadó és "A mult emlékei" szintén, -mondja alkotásairól Masque: "A tárlat" c. beszámolójában.

A HÉT, Bp. 1895. dec. 15.
VI. évf. 5o. sz. 798-8oo. lap.

László Fülöp

Arcképeit kiemeli a kritika, kivéve Szilágyi Dezsőét, amelyet bár jónak tart, de megkérdezi, hogy miért olyan ijedt az arckifejezése? Mintha azt a pillanatot örökitené meg, melyről az egyik ujság azt irta: "Szilágyi Dezső meg van bukva."
Bojtorján: "Mütárlat" c. kritikája, mely a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szereplő müvekről szól.

A HÉT, Bp. 1894. dec. 2.
V. évf. 48. sz.758-760. lap.

László Fülöp

"Egy elég jó képpel szerepel"-irja Bojtorján: "Tavaszi Kiállitás" c. kritikájában, a Müvészet c. rovatban.
A müvet nem nevezi meg.

A HÉT, Bp. 1895. ápr. 21.
VI. évf. 16. sz. 257-258. lap.

László Fülöp

A Müvészet c. rovatban Viharos: "A tavaszi kiállitás" cimmel ir a tárlaton szereplő müvekről.
A müvész portréit a legjobbak közé sorolja a kritika.

A HÉT, Bp. 1894. ápr. 22.
V. évf. 16. sz. 2522 252-253. lap.

László Fülöp

"Regélő asszony"- c. müvén "ügyesen használ föl pár akkordot Firle Walter: "Vasárnapi iskolá"-jából, irja beszámolójában Nyitray József: "Mütárlat" cimmel, mely a Mücsarnokban rendezett kiállitáson szereplő müvekről szól.

A HÉT, Bp. 1891. dec. 2o.
II. évf. 51. sz. 827-829. lap.

László Fülöp

Kollekcióját erőteljes művészi készség jellemzi, -irja Lázár Béla: "Műtárlatok" c. kritikájában, mely több kiállitáson szereplő alkotásokról számol be.

Otthon, Bp. 1902. december hó
17-26. lap

László Fülöp

Portréi közül Görgey arcképét méltatja elismeréssel Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában.

Otthon, Bp. 19o2. május hó
18-28. lap

László Fülöp

Kollekciójával kapcsolatban irja Lázár Béla: "A tavaszi tárlat" c. kritikájában a müvész egyik arcképéről, amelyik Brockdorf grófnőt ábrázolja: igaz női karaktert jellemez, nem az üres szépséget látja, hanem a nemes női lelket.

Otthon, Bp. 1900. évf. 6. füzet.
49-60. lap

László Fülöp

XIII. Leó pápáról készitett rajzát hozza a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1900. évf. 8. füzet.
21. lap

László Fülöp

Portréi nagy tetszést arattak a Mücsarnokban rendezett kiállitáson, melyet több izben az uralkodó is meglátogatott, mint a lap közli: "Királynapok Magyarországon" cimmel. Falk Miksáról készült arcképét kiemeli a cikk s beszámol arról is, hogy a müvész most dolgozik Erzsébet királyné arcképén.

Otthon, Bp. 19ol. május hó
1-16. lap

László Fülöp

"Zách Felicián" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Otthon, Bp. 1898. 5. füzet
719. lap

László Fülöp

Gitározó leányt ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1900. 3. sz. füzet.
35. lap

László Fülöp

Müvei minden dicséretet megérdemelnek, -irja Lyka Károly, a müncheni Salon nemzetközi kiállitásán szereplő magyar müvészeket méltatva, a "Müvészet" c. rovatban közölt beszámolójában.

A HÉT, Bp. 1892. juli. 3.
III. évf. 27. sz. 433-435. lap.

László Fülöp
festő

Méltatás

Bela Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

László Fülöp

Az olasz vezetőség külön kiállitáson "Vita degli stranieri a Roma" cimmel bemutatta azoknak az idegen képzőmüvészeknek munkáit, akik hosszabb ideig éltek, vagy ma is Rómában élnek. Erre a célra az Angyalvárban külön épületet emeltek, ahol egy helyiség a magyarok számára készült. Itt szerepelnek müveikkel Ferenczy István, Markó Károly, Barabás Miklós, Kovács Mihály, Lafite.

László Fülöp: Tiz pompás festménnyel szerepel a római magyar kiállitáson a VIGNA CARTONIban. Az olasz lapok igen nagyra értékelik a müvész alkotásait.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I.kötet. 691- 694. lap.

László Fülöp

Vág Boldizsár: "Római magyar kiállitás" cimmel ir a magyar képzőmüvészeti kiállitás olaszországi sajtóvisszhangjáról, mely a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozik a VIGNA CARTONIBAN rendezett tárlaton bemutatott alkotásokról.
A résztvevő müvészek: Zala György, Stróbl Alajos, Ferenczy István, Szamovolszky Ödön, Beszédes László, Bezerédy Gyula, Holló Barnabás, Vastagh György, Telcs Ede, Róna József, Ligeti Miklós, Lányi Dezső, Gémes-Gindert Péter, László Fülöp, Benczur Gyula, Munkácsy Mihály, Paál László, Székely Bertalan, Szinyei Merse Pál.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I. kötet 690-691. lapokon.

László Fülöp

Szlányi Lajos, Révész Imre, Benczur Gyula, Csók István, Mendlik Oszkár, Ziegler Károly, Háry Gyula, Mikola András, Skuteczky Döme, Udvary Géza, Roskovics Ignác, Herrer Cézár, Rippl Rónai József. Feiks Jenő, László Fülöp, Bruck, Kosztolányi Kann Gyula, Klammer Mariska, Hilbert Irén, Wildner Glatz Mária, Dudits Andor festőművészek szerepelnek alkotásaikkal a Mücsarnok jubiláris téli tárlatán.

László Fülöp: "Fölényes, szuverén müvész" mondja a kritika a tárlaton bemutatott két arcképével kapcsolatban.

ÉLET, Bp. 1911. dec. 24. III. évf. 52. sz.1610-1612. lap.

László Fülöp
Kiss József arczképe

Az 1904-iki téli tárlat. 11-12 l.

Lánszló Fülöp
Festőművész

Postatakarékpénztár ásvetési csarnokának
anbeció kiállítás - képe szerepel.

Pesti Hirlap
1934 X. 23.

MDK

László Fülöp

Br. Gerliczy Ferencné arcképe, repr.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat.

M.D.K.

László Fülöp, festő

György tábornokról festett portréja, a Műcsarnokban rendezett tavaszi nemzetközi kiállitáson, „emelné a nivóját a külföldiek masszájának is."

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 16. old.

/a cikk megj.: „Magyarország" 1905. ápr. 22./

László Fülöp

A legnépszerűbb művészek
egyike Angliában - mondotta
Kenneth Clark a National
Gallery igazgatója Budapesti
látogatásakor

Nemzeti Ujság 1937 IV. 25

MDK.

László Fülöp

Anyám

Tompa K.gyüjteményének katalógusában

László Fülöp

festőművész

A Munkácsy-céh évi rendes közgyülésén a közgyülés köszönetet szavazott a Munkácsy bál és a tárgysorsjáték sikere körül szerzett kiváló érdemeiért.-

Nemzeti Ujság
1935.VII.4.

László Fülöp

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

N. é. 929. XII. 22.

László Fülöp

Portréval szerepel a „Nők a művészetben" c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1936 X. 24

László Fülöp

Mivel szempel az Áiverési
csarnok. Krausz Simon
antwójáni

B. H. 929. XI. 3.
P. H. 929. X. 27.

M.D.K.

László Fülöp,festő

Külföldön szerzett nevet nagyvilági.előkelő arcképei-vel. 524.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

a Kultúra Világa.III,köt.- képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Pest

M.D.K.

László Fülöp

László Irma zongoramüvésznő portréját bemutatja a lap.
Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1933. aug. 2o-26. XXIII. évf. 35. sz. 88. lap.

László Fülöp

Lidike, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

Székely Bertalan képei a Nemzeti Szalonban. Vas. Ujs. 1900. 11. sz. 171-172.l.

MDK

László Fülöp

Magyar mesterek. Képzőművészet 1931. márc. 56.l.

MDK

László Fülöp

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.1.

László Fülöp MDK

Görgey Artur, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

László Fülöp

Egy magyar festő a mai londoni életről. Az Est 1921. febr. 27. 4.l.

MDK

László Fülöp

/d.m./: Téli tárlat. Magyarország 1939. jan. 29.

MDK

László Fülöp

Br. Gerliczy Ferencné arcképe. László művének repr.

Képzőm. Társ. 1903/4. téli kiáll. kat.

MDK

László Fülöp

Ratibor Viktor hercegnő arcképe, művének repr.

Képzőm.Társ. 1899.tav.nemzetk.kiáll.

MDK

László Fülöp, festöm.

597. Quittner Vilmosné arczképe.

Müeg. -

A bp.-i Orvosszövetség Mü-kiállitása 1902. Kat. 55.1.

MDK

László Fülöp, festöm.
szül 1869. Bpest.

185. Incroyable.

187. Arczkép. Fadrusz Jánosné t.

Mücs. - A bp.-i Orvosszövetség Mükiállitása. 1902.
Kat. 20.1.

MDK

László Fülöp, festöm.
szül.1869 Bpest.

563. Dr. Falk Miksáné arczképe.

Mücs. - A bp.-i Orvosszövetség Mü-kállitása. 1902.
Kat. 53.l.

MDK

László Fülöp

A Nemzeti Szalon művésze, a párisi kiáll.-on kiállitott és kitüntetést is kapott.

Hock János irása.

Nemzeti Szalon, 1900. téli kiáll. 4.lap.

MDK

László Fülöp (szül.1869)

A művészeti ügyvezetést vette át a "Nemzeti Szalon"-ban.

Hock János: irása.

Nemzeti Szalon, 19oo. téli kiáll. 5.lap

MDK

László Fülöp (szül.1869)

Állami kis arany éremmel kitüntetett művész.
1897-ben, Női arckép c. olajfm.

Szm KT 50-125.1.

MDK

László Fülöp

Csekonics grófné arcképe. Repr. Nagy aranyérem 1900.

Szm KT 50-125.1.

MDK

László Fülöp, festöm.

661. XIII. Leó pápa arczképe. Rajz.

Műcs.-A bp.-i.Orvosszövetség Mü-kiállitása. 1902.
Kat. 60.l.

MDK

László Fülöp

Hohenlohe Schillingsfürst herceg német birodalmi kancellár arcképe, of.

Reischach Hugó báró arcképvázlata, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat. 44.l.

MDK

László Fülöp

Magángyüjtemények. Modern Művészet I. évf. 1. sz.
33-38.l.

MDK

László Fülöp

báró Gerliczy Ferencné arcképe

Pukk.: Téli tárlat. A Hét 1903. II. félév.
752-753.l.

MDK

László Fülöp

A Londonban élő magyar művészek kiállitást rendeztek a követségen. László Fülöpöt három hires portréja képviselte a kiáll.-on.

Ráskay László: A Londonban élő ...

Magyarország, 1938. jun. 15. 9.lap

László Fülöp

MDK

Kiss József arcképe, repr.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

László Fülöp

MDK

Kiss József arcképe, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Berzeviczy Albert arcképe, repr.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

László Fülöp

MDK

Quittner Vilmosné arcképe

Micsarnok 1902.
A bpi. Orvosszövetség Mikiállitása

László Fülöp MDK

Dr. Falk Miksáné arcképe

Műcsarnok 1902.
A bői. Orvosszövetség Műkiállitása

László Fülöp MDK

Incroyable

Arckép

Mücsarnok 1902.

A bpi. Orvosszövetség Mükiállitása

MDK

László Fülöp, festőm.

234. Ratibor herczeg arczképe. Repr.

Műcsarnok. 1898/99. téli kiáll. Kat.

László Fülöp MDK

XIII. Leó pápa arcképe, rajz

Műcsarnok 1902.

A bpi. Orvosszövetség Műkiállitása

László Fülöp

„A pápa legnyobb acképe" c. rajzának szerkesztőjére a Vasárnapi Ujság ápr. 15. számában (emlitve)

Pestmegyei Hirlap 1900 ápr. 22. 7 old.

MDK

László Fülöp, festöm.

615. Fiu-arczkép.

Mücs. - A bp.-i Orvosszövetség Mü-kiállitása. 1902.
Kat. 57.l.

MDK

László Fülöp

Horthy Miklós kormányzó, repr.

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza.

László Fülöp, MDK

Barbi Alice arcképe, repr.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Herceg Ditrichstein Hugó, olf.

Laczkó Antalné arcképe, olf.

Arcképvázlat, olf.

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Férfiarckép

Mücsarnok 1902.
A bpi. Orvosszövetség Mükiállitása

MDK

László Fülöp, festőm.

Rákosi Jenö. Repr. 4o.l.

A "Tárlat legjobbképe" c. pályázatunkon a legtöbb szavazatot nyert festmény.

Képzőművészet. 1929. 17.sz. 4o.l.

László Fülöp

MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

László Fülöp festő

A Nemzeti Szalonban a IV.ker.realiskola rendezett kiallitason szerepel.mint az iskola egykori tanulója.

Lyka Karoly: A IV.ker.real művészgyerekei.

Uj Idők, 1932.43.sz.

László Fülöp

MDK

br.Forster Gyula arcképe, repr.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

László Fülöp, festöm.

itt van kiállitva elöször a pápa arcképének rajzvázlata.

/melyet lapunk is bemutatott közelebb"/

A Nemzeti Szalon tárlata. 1900.máj. 12.
Vas. Ujs. 1900. 47.évf. 20.sz. 331.l.
/A társulat igazgatója Rock János./

M.D.K.

László Fülöp

Hevesi Sándor: "Képek, szobrok, rajzok" cimmel ir az 1896-os ezredéves kiállitásról és beszámolójában emliti a müvészt, mint akinek "arcképei a legkitünőbbek".

Magyar Salon, Bp. 1896. junius hó. 25. kötet 546-568. lap

Lánló Fülöp

Művével szerepel az Árverési Csarnok Kerámonyi aukcióján.

N.Ü. 929. XII.7.
D.H. 929. XII.7.

László Fülöp festő

A görög királynő portréjával
szerepel „A nő a művészetben"
c. kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1936 X. 25

MDK.

László Fülöp

Képvásárlási hir

Dunántuli Napló 1966 dec.25.

László Fülöp

Alkotásával szerepel a Magy. Képzőművészeti Egyesület 40 éves jub.kiállitásán.

N.U.934.XII.8.

László Fülöp festőművész

A Magy.Képzőm.Egy.jub.kiállitására küldött Magdolna-képért, az egyesület diszoklevelével tüntették ki.

N.U.934.XII.22.

László Fülöp MDK

Komoly kérdés, olf.

Leányarckép, olf.

Fadrusz János arcképe, olf.

Mücsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

László Fülöp

Postatakarékpénztár aukció kiállítá-
sán Bubits Zsigmond portréjával szere-
pelt.

PH.930.III.30.

László Fülöp

Szerepelt az Arcképfestők kiállításán a

Nemzeti Szalonban.

M. 1935. X. 6.

MDL

László Fülöp
festő

Méltatás

Frank János: Marino Marini kiállításán
Művészet, 1967. március - 16 lap.

László Fülöp

Madonna-képe, a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub. kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.O.934.XII.8.

László Fülöp

— **László Fülöp a Nemzeti-Szalonban.** Vasárnap délelőtt nyitották meg a Nemzeti Szalonban *Kövér Gyula*, *Borszéky Frigyes* és *Sennyei József* festőművészek csoportkiállítását. A megnyitáson megjelent *László Fülöp* és felesége, akiket a közönség néma tiszteletadással lépésről-lépésre végigkisért az egész tárlaton. A kultuszminiszter képviseletében *Kerlész K. Róbert* államtitkár nyitotta meg a kiállítást.

Reggel 1927 X. 10

Reggel 1927 X. 10

M.D.K.

László Fülöp

"Parasztzsáner" c. müve szerepel Balogh államtitkár képgyüjteményében, mint azt Kóla Margit: "Balogh István államtitkár" cimmel közölt interjujában hozza.

Szinház Bp. 1946. ápr. 6-12. II. évf. 12. sz. 4-5 lap.

László Fülöp

— **Arcképkiállitás a Nemzeti Szalonban.** A *Nemzeti Szalon* Müvészeti Egyesület a Magyar Arcképfestők Társaságával karöltve reprezentativ arcképkiállitást rendez, melyen a kormányzónak *László* Fülöp által festett legujabb arcképe is bemutatásra kerül. A kiállitásra bárki beküldheti müveit. Kiállithatók arcképek, arcképtanulmányok és arcképrajzok. Beküldési határidő szeptember 27—28. délelőtt 9 órától délután 4 óráig a Nemzeti Szalon Müvészeti Egyesület helyiségébe. Bővebb felvilágositást az egyesület igazgatósága ad.

N. U. 935 IX/17

N U 1935. IX. 17.

László Fülöp

szerepelt az Arcképfestők kiállításán.

MN 1935. X. 8.

László Fülöp

Szerepelt az Őszi Tárlat kiállításán.

PL 1935. X. 5.

László Fülöp

Rajzai a Majovszky-gyüjteményben, melyet a
mügyüjtő a Szépmüvészeti Muzeumnak ajándé-
kozott és ugyanott állitották ki a gyüjte-
ményt.

N.U.935.IV.28.

László Fülöp

festőművész

Postatakarékpénztár aukciója - árverési csarnokban - képével vesz részt.

Nemzeti Ujság
1930.VI.7.

László Fülöp

Egy Krisztuskompozicióhoz készitett Mária Magdolna-tanulmányát küldte el a képzőm.jub. téli kiáll.-ra. Alkotását a Szépmüv.Muz.-nak ajándékozta.

P.H.934.XII.4.

László festő

Szerepel a „hagyat táj és életrép" kiállításon a Műcsarnokban

Esti Kurir. 1927 I. 14

László Fülöp festőművész

A Magy. Képzőm. Egy. jub. kiállitására küldött "Magdolna" képéért az egyesület diszoklevelével tüntette ki.

P.H. 934. XII. 22.

László Fülöp

"Magdolna" c. képe a Magy.Képzőm.Egy.jub.kiállí-
tásán.Ezt a művét a magyar nemzetnek ajándé-
kozta.

P.H.934.XII.8.

László Tülöp

Postatakarékpénztár aukcióján az árverési csarnokban képei szerepeltek.

MH.930.III.30.

MDK

László Fülöp (szül.1869)

Női arckép. Jelzés a középen jobboldalt: L.
Fa. 40x30.

A gazdasszony. Jelezve lent balra: László.-
igen tisztelt Kéméndy Jenő urnak emlékül.München
92 ápr.16. Ceruza- és krétarajz. 43x18.

Ernst Muzeum aukciói. XXXIV. 25.lap

László Fülöp MDK

Dr. Scitovszky Tiborné, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

László Fülöp MDK

Horthy Miklós, olf.

gr. Bethlen Istvánné, olf.

Scitovszky Tibor, olf.

Máté-Török Gyula testőr-őrnagy, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

László Fülöp

Leány gereblyével, vörös kréta

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept. 49.l.

László Fülöp

MDK

Bethlen István, tanulmány, 1924,

A kormányzó, tanulmány

Bethelen István

Horthy Miklós

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

MDK

László Fülöp

A Szent-György-Czéh magyar amatőrök és gyüjtők egyesülete XVIII. müvészeti aukciókiállitása. A Gyüjtő 1914. 3-4. sz. 111.l.

László Fülöp, festöm.

1891. Mübarátok Köre által alapitott 150o ft-os öszt&
töndij: A regélö asszony.
XXXX

MDK

László Fülöp. festöm.

132. gróf Andrássy Sándorné arcképe. Repr.

KMT 19el tav.nmszetk.kiáll. Kat.

László Fülöp.

A Vasárnapi Ujság dec. 10-i számában megjelentek festményei a Nemzeti Szalon Téli kiállitásán kiállitott műveiből.

(emlitve)

Pestmegyei Hírlap, 1899, 51. szám, 8. lap

szövarch 84-99.ó

László Fülöp

Arcképei a Mücsarnok 1897-es kiállitásán.

Balló Ede levelezése és naplói.

MDK

László Fülöp

Magyar művészek Londonban. Jeltelen cikk. Pesti Napló, 1914. ápr. 2.

Művészet, 1914. 286. lap

MDK

László Fülöp

László E. Fülöp: Hubay Jenőné, c. műve.Repr.

Petrovics M M 51.lap

MDK

László Fülöp

Falk Miksa. László Fülöp 1901.évi festménye.
Repr.

Vas.Ujs. 1901. 46.sz. 737.lap

Felix Mikes. Lassié Földy 1901.évi festményei.
Repr.

MDK

László Fülöp

Ratibor Viktor herceg arcképe. Repr.

KMT 1898/99.téli kiáll.

MDK

László Fülöp

Kalapos hölgy, c. műve. Repr.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 28.sz. 77.lap

MDK

László Fülöp

A Társulat 1927.évi dec.15.-tól 1928.év febr. 5-ig tartó téli tárlatán, László Fülöp Londonban élő művész arcképsorozatát állitotta ki. László kiállitott kilenc műve között: Horthy kormányzónak Gödölön és gróf Bethlen István miniszterelnöknek Budavárában festett képmásai.

Évk. KMT. 1929. 15.lap

MDK

László Fülöp

Horthy Miklós kormányzó arcképe. Repr.
Horthy Miklósné arcképe. "
Gróf Bethlen István arcképe. "
Gróf Bethlen Istvánné arcképe. "

Rát Str. 192.lap

MDK

László Fülöp (szül.1869)

Egy fiú arcképe. Jelzés lent balra: László F.
Pasztell. 50x37.5

Tanulmányfej. Lemezpapir. 38x28.

Ernst Muzeum aukciói.XXXIV. 25.lap

RDK

MDK

László Fülöp

Reischach Hugó baró arcképe vazlata. Olajf.
Mgt.

Képzm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll.44.l.

MDK

László Fülöp

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

MDK

László Fülöp

Festményei a Postatakarékpénztar aukciója juniusi kiallitasan.

Cikk: A Postatakarékpénztar aukciója.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Összes tulaj

Postaügyek a postatakarékpénztár kivételével
Juttasd kiállításra.

Cikk: A postatakarékpénztár kivételével.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

László Fülöp MDK

Trani grófnő királyi fensége, olf.

Teck hercegnő, olf.

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

László Fülöp

MDK

Tanulmányfő, olf.

Fiam Henry arcképe, olf.

Gróf Robert de Montesguion, olf.

Lovag Sonnanthal arcképe, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

László Fülöp MDK

Jean de Castellane grófnő, olf.

Gróf Mensdorff Albert arcképe, olf.

Miss Littee, olf.

Metternich Sándor hercegnő, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

MDK

László Fülöp

Hohenlohe Schillingsfürst herceg német birodalmi kancellár arcképe. Olajf.

Képzm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiall.44.l.

László Fülöp

MDK

gr. Bethlen Istvánné, repr.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

László Fülöp MDK

gr. Bethlen István, repr.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

László Fülöp MDK

Horthy Miklósné, repr.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

László Fülöp

A mücsarnok tavaszi kiállitása. Vas. Ujs. 1895. 16. sz. 259.l.

László Fülöp

MDK

Horthy Miklós, repr.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

László Fülöp

Párisban kitüntetett magyar müvészek. Müvészet 1899. 302,303.l.

MDK

László Fülöp

Az Eton-College-től nyert megbizást, hogy az intézet diszterme számára fesse meg Roberts tábornagy arcképét.

F.: Thököly ismeretlen képe Londonban.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 9o4.lap

MDK

László Fülöp

Önarcképe a firenzei Uffizi-képtár részére.Repr.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 9o4.lap

MDK

László Fülöp

Életnagyságban festette meg Lord Selborne-t. Thököly Imre eddig ismeretlen egykori arcképe a londoni Mercer's Hallban. László Fülöp másolata után. Repr.

F.: Thököly ismeretlen képe Londonban.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 9o4.lap

MDK

László Fülöp

A leghiresebb arcképfestők közé tartozik, nemcsak idehaza, hanem Európa-szerte.

Ger Lon Mod fest. 94, 96.lap

MDK

László Fülöp

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter. László Fülöp festménye. Repr.

Vas.Ujs. 1894. 47.sz. 784.lap

Hasslé Pulöp

Saifuryt Dezac Lyssaeguéymintsatsr. Hasslé Pu-
löp featmérye. Hepr.

Ves.Ujs. 1894. 47.ss. 764.Inp

MDK

László Fülöp

A Nemzeti Szalon arcképkiállitásán 7 művét állitotta ki. Köztük Horthy Miklós kormányzó arcképe Hubayné Cebrián Róza, Görgey Artúr tábornok arcképei, stb.

(D.A.): Arcképkiállitás...

Uj Magyarság, 1935.okt.6. 23.lap

MDA

MDK

László Fülöp festő

Stefi fiam, c. műve. Repr.
Báró Harkányi Frigyes, c. műve. Repr.
Gróf Széchenyi Lajos arcképe, c. műve. Repr.

Farkas Zoltán: Nemzeti Szalon.

Vas.Ujs. 1912. 52.sz. 1050-1051.lap

MDK

László Fülöp

Falk Miksa. László Fülöp 1901.évi festménye.
Repr.

Vas.Ujs. 1908. 38.sz. 770.lap

MDK

László Fülöp

Gróf Zichy Ernő arcképe, c. műve. Repr.

Vas.Ujs. 1906. 16.sz. 258.lap

MDK

László Fülöp

Anyánk és fiunk, István arcképe, c.művének repr.

Képzőm.Társ. 1911.tav.kiáll.kat.

László Fülöp

Festő

Kortárs L: Művészek, művek és műcsoportok művészetéről: . . . . . .

Gelentes 965 9n. 857. l.

d ő i v

Milyen pályázatokon vett részt: . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

MDK

László Fülöp festő

Budapesti Hirlap 19o7. 188.sz. Magyar kiállitások Párizsban.

TÖRTÉNETE

Tarcal rövid történetét írásbe-
án foglalom össze, majd külön fe-
a mult visszatükröződésével a
mód egyben illusztrációja annak
értékben hasznosithatja a törté-
ányt. Kitünik, hogy mig a korai
hézagosan, mintegy másról beszél-
supán a folklór, addig az utolsó
rténete semmitmondó váz, száraz
án, ha az irott forrásanyag nem töl-

MDK

László Fülöp

Molnár E. dr.: Karlovszky Bertalan. Az Orsz. M. Kir. Képzőm. Főisk. Évk. 1937/38-1938/39. 29.l.

Lázló Fülöp, festő

MDK

Lloyd Georgeról készült az-
képét a brit kormány megvásárolta,

– : Hír

6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. júl. 28

MDK

László Fülöp

Hohenlohe herceg

XIII. Leó pápa

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. 101.1.

László Fülöp.

Az Ernst-Múzeumban rendezett arc-
képkiállításon munkája szerepelt,
mely egy vöröshajú asszonyt ábrázolt.
(emlitve.)

Esti Budapest, 1952. Júl. 11.

László Fülöp.

— Befejeződtek az Egyetem-utcai Fővárosi Képtár uj épületszárnyának építési munkálatai s most már megkezdődhet az uj képtár elrendezése. Ezért visszaveszik a különböző városi intézményeknél elhelyezett képzőművészeti alkotásokat. A polgármester külön leiratban utasította a hivatalok és intézmények vezetőit, hogy azokat a műtárgyakat, amelyeket a képtár igazgatósága megjelöl, szolgáltassák vissza.

— A Munkácsy Céh ismét megrendezi sorsjátékát, egy pengőért nyerhet egy László Fülöp, Kernstock, Kisfaludy-Strobl, Szönyi, Glatz, Aba-Novák és más kitünő magyar művészektől értékes alkotást. A most forgalomba kerülő Munkácsy Céh-sorsjegy ára egy pengő.

Nemzeti Ujság, 1934. jul. 3.

6

MDK

László Fülöp

Épitő Ipar-Épitő Müvészet 1927.okt.15. 157.l.

László Fülöp MDK

Br. Gerliczy Ferencné arcképe, repr.

Műcsarnok 1903/04. téli kiáll.

László Gülöp MDK

gróf Andrássy Sándorné arcképe, repr.

Mücsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

László Fülöp MDK

báró Gerliczy Ferencné arcképe, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

MDK

László Fülöp, festőm.

313. XIII. Leó pápa.

KKT. 1900/1 téli kiáll.

László Fülöp

MDK

Barbi Alice báróné arcképe, olf.

Hajós Jánosné arcképe, olf.

Női arckép, olf.

Izabella főhercegnő arcképe, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

Y. de Castellane gróf arcképe, repr.

Műcsarnok 1899/1900 téli kiáll. kat.

László Fülöp MDK

Esti ima, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

László Fülöp

MDK

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Zsuzsika kedvence, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

László Fülöp MDK

Hazafelé, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

MDK

László Fülöp

GerLonModFest. 94.1.

M.D.K.

László Fülöp

"Báró Orosdy Fülöpné" c. portréjának repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juli. 12-18. XXI. évf. 29. sz. 48. lap.

MDK

László Fülöp

Képzőművészet 1932. 52. sz. 154.l.

MDK

László Fülöp

Nagybányai Horthy Miklósné, repr.

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza.

MDK

László Fülöp

Gróf Bethlen István, repr.

Gróf Bethlen Istvánn. repr.

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap
1928 évi Kincsesháza.

László Fülöp

MDK

Komoly kérdés, olf.

Mücsarnok 1 932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás.

László Fülöp

Katona Nándor arcképe

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

M.D.K.

László Fülöp

"Több mint száz kiváló festmény van a Balassa fivérek birtokában" cimmel a lap beszámol arról, hogy ezek között milyen hires festők szerepelnek, közöttük sorolja fel a müvészt.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juli 8-14. XVIII. évf. 28. sz. 106-107. lap.

MDK

László Fülöp, festöm.

kiállitotta e legkiválóbb magyar portrait-festö feleslglnek, egy bájos, finomvonásu asszonynak az arcképét.

St.-Louai Kiállitásunk.
Magyar Iparmüvészet.1904. 208-15.

MDK

László Fülöp festöm.

Zsidó költök. Müforditások Makai Emiltöl.
Bpest. 1892. Szinger és Wolfner kiadása.

A sikerült cimképpel ellátott kötet kiállitása diszes és csinosak László Fülöp diszitö rajzai.

Vas.Ujs. XXXIX.évf. 10.sz. 1892. 176.1.

MDK

László Fülöp

Londonba meghivott m.művész.

Műcsarnok, 1901. 327.l.

MDK

László Fülöp

Erdélyi Helikon 1938. 1. sz. 68-69.l.

MDK

László Fülöp

A Magyar Képzőm. Orsz. Szöv. Pentelei Molnár J. elhalt nagynevü festőművészünknek... Képzőművészet 1934. 77.l.

MDK

László Fülöp

Komoly kérdés, c. műve. Repr.

KMTárs. Magyar táj- és életk. kiáll. 1927.

László Fülöp

Ratibor Viktor hg. arcképe, olajfm. Mgt.
Strum Ludovika bárónő arcképe, " "
Carolatti Hans Carl herceg arcképe, olajfm. Mgt

Műcsarnok, 1958/59. téli kiáll. 33.lap

MDK

László Fülöp

Férfiképmás (Koronghy Lippich Elek arcképe.)
c. művének repr.

Árverési Csarnok aukció kat 1933.okt. 3.sz.

László Fülöp

MDK

Gr. Wenckheim Dénesné gyermekeivel

A müvész fiai á rádió mellett

Férfiarckép

br. Forster Gyula

Mücsarnok 1925 tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Gr. Wenkheim Józsefné és gyermeke

br. Harkányi Frigyes

Gr. Szapáry Gyula

Gr. Mensdorf Pouly arcképe

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

br. Wlassics Gyula

Thoman Istvánné

Falk Miksa

Polakovics Mátyásné

Mücsarnok 1925 tavaszi tárlat

Dépuré Pillop

Dr. Nissinen Gyula

Thomas Istvánné

Pelk Mikes

Polakovics Mártyánné

Mihacsmok 1925 tavaszi tárlat

László Fülöp

MDK

Judge Turne

Hubay Jenőné Cebruán Mária grófnő

A művész felesége

Thoman István

Mieszarnok 1925 tavaszi kiáll.

Bászló Fülöp MDK

Wekerle Sándor

A müvész édesanyja unokájával

A müvész felesége

Gyermekarckép

Mücsarnok 1925 tavaszi tárlat

László Fülöp

MDK

Visontai Kovács Zoltánné

Görgey Arthur

Náray Szabó Sándor

Öreg török

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

László Fülöp

MDK

Gyermekarckép

Gr. Bethlen András

Lemberger Gáborné

Mesélő asszony

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

László Fülöp MDK

Szabó Miklós

Lukács Mici

Szilágyi Dezső

Gr. Bethlen István

Mücsarnok 1925 tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Bárcziáhi Bárczy Istvánné

Gyermek arckép

Gyermekfej

Női fej

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

MDK

László Fülöp MDK

F$_r$aknói Vilmos

Női arckép

A kis Lidi

A müvész önarcképe

Mücsarnok 1925 tavaszi kiáll.

MDK

MNK

László Fülöp

Bénédite, Léonce: La peinture au XIX-ième siècle. Paris. Flammarion 1925. c. könyvében említi a magyar művészet. Az illusztrativ anyag közli László Fülöp Hohenlohe herceg arcképét.

Magyar Művészet, 1925. 1. sz. 59-60. l.

MDK

László Fülöp

Elek A.: Karlovszky Bertalan. Nyugat 1921. dec. 1.

MDK

László Fülöp, festöm.

a gyorsan hirnévre emelkedett müvésztöl kitünö hasonmásokat láthattunk.

Tavaszi kiállitás a Müvcsarnokban.
Vas.Ujs. 1900. 47.évf. 15.sz. 231.l.

MDK

László Fülöp

Réti I.: A Műcsarnok téli tárlata. Az Est
1939. jan. 29. 12.l.

MDK

László Fülöp

Képzőművészet 1935. 7.l.

MDK

László Fülöp

Zách Felicián c.műve.Repr.

Nemzeti Szalon III.aukc. 1924. VII.tábla.

MDK

László Fülöp festőművész

Erzsébet királyné arcképének festésével bizta meg a közoktatásügyi miniszter. A kész festményt a majd létesülő Szépművészeti Múzeumban fogják elhelyezni.

Cikk: Erzsébet királyné arcképe.

Műcsarnok, 1899. 65.l.

MDK

László Fülöp.

Erzsébet királyné arcképe, of.

Műcsarnok 1904. tav. kiáll. kat. 23.1.

MDK

László Fülöp

gr. Apponyi Albert, repr.

Képzőművészet 1931. V. évf. 37. sz. 32.l.

Képhözművészet 1931. V. évf. 27. sz. 32.l.

MDK

László Fülöp

Művészet 1939. IV. évf. 27. sz. 7o.l.

MDK

László Fülöp

Képzőművészet 1929. 23. sz. 187.l.

MDK

László Fülöp, festöm.

"Görgey Artur tábornok arcképe." Repr.
237.l.

A Képzömüvészeti Társulat tavaszi kiállitásából.
Vas.Ujs. 1902.49.évf. 15.sz. 237. és 238.l.

MDK

László Fülöp

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

M.D.K.

László Fülöp

Bárcziházi Bárczy Istvánné-ról festett képének repr.-ját bemutatja a lap.
Hubay Jenőné Czebrian Róza grófnő-ről készült képének repr.-ját hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. dec. 18-24. XXII. évf. 52. sz. 129. lap.
130. "

MDK

László Fülöp

GerLonModfest. 110-112.1.

MDK

László Fülöp

A Műcsarnokért. Képzőművészet 1930.34.sz. 204.l.

MDK

László Fülöp

Az Arcképfestők Társasága. Képzőművészet 1931. 43-44. sz. 187.l.

László Fülöp Elek

Az olasz trónörökösről festett képmása a magy.arcképfestők társasága kiáll.-án.

P.H.931.X.18.

László Fülöp.

A Műcsarnok téli kiállításán 9 műből álló kollekciája szerepel, melyekben Horthy kormányzó két arcképe, – feleségének arcképe, – Bethlen István és nejének két arcképe, Scitovszky Tibor és feleségének arcképe, – Mathie koronaőr-kapitány képeit látjuk. (említve.)

Magyarság, 1927. nov. 24.

László Fülöp

Tagja volt a "Magyar Arcképfestők Társasága" tisztikarának.

P.H.929.X.10.

MDK

László Fülöp

Görgey Arthur arcképe, repr.

Mücsarnok 1902. tav. nemzetk. kiáll. kat.

Koncz Antal /Orosháza, 1884

MDK.

László Fülöp, festöm.

E tárlat két nevezetes attrakciója László Fülöp és a szolnoki müvésztelep jubiláris szereplése. Londonban élö hazánkfianak arcképsorozata. 9 mü, köztük Horthy Miklós kormányzónak Gödöllön és gr. Bethlen István min. elnöknek Budavárában festett kitünö képmásai.

Kézdi Kovács László: Egy év története, 1928 febr !.
KMT ~~1928 XXX XXXXX~~ 1927 dec. Közepétől; 1928 febr !.
Téli tárlat.
ÉVKM KMT. 1929. 15.1.

László Fülöp

MDK

Férfiarckép

Bárczi házi Bárczy Istvánné

Berzeviczy Albert

Gr. Széchenyi Dénesné

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

Interier Littleworth Corner

Gr. Apponyi Albert

Női arckép

Gr. Csekonics Jánosné

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

László Fülöp MDK

A kis müvész

Erlanger bárónő

Hulló falevelek

Női arckép

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

MDK

László Fülöp

Gerő Ödön: Az akt kiállitás.

Magy.Művészet, 1925. 376.l.

MDK

László Fülöp

Lyautey tábornok

Képzőművészet 1930. jan. 24.1.

MDK

László Fülöp

Magyar müvész Rómában. Vas. Ujs. 1900. 13. sz.
205.l.

MDK

László Fülöp

Modern magyar festőművészek. 112.l.

MDK

László Fülöp

Ernst Muzeum aukciói XXXIV. 1o9.1.

MDK

László Fülöp

Báró Harkányi Frigyes arcképe, repr.

KMT. 1913. tav. kiáll. kat.

MDK

László Fülöp

"Munka után" László Fülöp olajfestménye. Repr.

Tél a Művészetben. (Bpest,1940)

MDK

László Fülöp

Dr. Berzeviczy Albert arcképe, of.

Mücsarnok 1904. tav. kiáll. kat. 24.l.

MDK

László Fülöp

Farkas I.: A halhatatlan törzsvendég. Lechner Ödön és művész asztaltársasága. Pesti Hirlap 1936.máj.21. 11.1.

Településfejlesztési Főosz
...../P/1964.

F e l

Nemzetközi

Tárgy: Kulturális egyezmé
Köztársaságba és a
kiutazás.

Az 1964 évi kulturális eg
- mint ez az Osztály elő
a Román Népköztársasággal
való cseréjét irta elő. E
fogadást pénzügyi fedezet

MDK

László Fülöp, festöm.

A tegélö asszony. 1891. Mübarátok Köre által alapitott 1500 Ft-os ösztöndij.

Nöi arckép. 1897. -Kis állami aranyérem.

Csekonics grófné arcképe. 1900. -Állami aranyérem.

Mücs. -GMKT. Tavaszi kiáll. 1900. Kat. 15.1.

László Fülöp

XIII. Leó pápa.

Rajz, reprodukció.

Valóság, 1959 5. szám 53. l.

MDK

László Fülöp

"Gr.Apponyi Albert" c. arcképe. Repr.
(A Műcsarnok jub.kiállitásáról.)

Képzőművészet, 1931. 32.1.

MDK

László Fülöp

Arckép, c. műve. Repr.

KMTars, 1898.tav.kiáll.

MDK

László Fülöp

Egy vázlatos képe a görög kiralynéról, a Nó a művészetben c.tarlaton.

Cikk: Tárlatok.

Művészet,1936. 3-4.sz. 58.1.

László Fülöp

— **László Fülöp készülő nagy műve.** Londonból jelentik: *László Fülöp* műtermét kápolnává alakíttatja át oltárszobrokkal, gótikus szobrokkal nemsokára megkezdendő kompozíciójának hátteréül. A tervezett mű 10×12 láb méretű templomjelenet, amely körülbelül 25 nőt fog ábrázolni, akik a világháborúban a harctéren lévő hozzátartozóikért imádkoznak. A művész kijelentette, hogy negyvenéves festői pályája során mindig mások lelkét igyekezett ábrázolni és most 63 éves korában *saját egyéniségének kifejezése után sóvárog.* Oly művet akar alkotni, amely saját szellemét és gondolatvilágát örökíti meg. Mindig nagyon fáj neki, hogy olyan kevés tájképet festhetett. Az összes portréfestők, még a holland mesterek is, valami egyéni alkotás után vágyódtak pályájuk vége felé. Egyéniségének kis töredékei vannak az egész világon szétszórva, de ez az uj kép egész énjét fogja megörökíteni.

PH. 932 V. 5

PH.932.V.5.

László Fülöp

festőművész

Magyar Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Mücsarnokban - képével szerepel.

Pesti Napló
1930.XII.21.

László Fülöp
festő

M.D.K.

Arisztokrata portrékat fest

Bodnár Éva: Tornyai János
M.M.M. Évkönyve 1952, 202 l.

László Fülöp festő

Magyar Nemzet VII - 1957 jan - 4.

M. D. K.

LÁSZLÓ Fülöp festő

Lóth Felicián

Aradi Sörtfest. 301. l.

M.D.K.

LÁSZLÓ. Fülöp festő

Zách Felicián

Aradi Történet. 204. l.

MDK

László Fülöp

Kényes kérdés

Önarckép

Képző és Iparm. Gimnásium jub. kiáll. 1954. dec.
Ernst Múz.

MDK

László Fülöp

Magyar Művészet. 1926. 543 l.

MDK

László Fülöp

Hegedüs Ádám cikke. Magyarság. 1934. jun. 17. 13 l.

MDK

László Fülöp

Balás-Piry L: Megjegyzések az Őszi tárlathoz. Az Ország, 1943. okt. 9.

László Fülöp.

Rákosi Jenőről készített tanulmánya szerepelt a Képzőművészeti Társulat téli tárlatán, (emlékezés)

Magyarság, 1924. dec. 16.

László Fülöp.

a Pártatalvarékpénztár aukció-ján festménye szerepel.

Esti Kurir, 1928. Jún. 7.

László Fülöp

Hiccarnok 1900. 19.sz. 271 l.

MDK

László Fülöp

neve emlitve

Pórely: Magyar rajzolók külföldön 149.l.

MDK

László Fülöp, festö

Nöi képmás. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt. 4. rk.sz. 36.l.

László Fülöp
festő

M.D.K.

Méltatás.

Lohrey László: Frank Frigyes művészete
Művészet, 1964. január - 18 lap

M.D.K.

László Fülöp festő

Müve a Szépmüvészeti Muzeum modern magyar képtára 1906-os megnyitó kiállitásán .

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956 169.1.

László Fülöp MDK

Művészeti hirek.

Műcsarnok 1899.313-315.o.

MDK

László Fülöp

A Műcs. kiáll. pályázatai. Vas.Ujs. 1891. 872. 1.

László Fülöp MDK

Résztvett a Céhbeliek első Kiállitásan.

A C.első kiállitása (Bálint Aladár cikke)

Nyugat,1914,ápr.16. 58o l.

MDK

László Fülöp

Akt tanulm. of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 7.1.

MDK

László Fülöp festő

Müvermekből. Mücsarnok, 1898, okt. 2o. 96 l.

MDK

László Fülöp festő

Uj Idők 1928. máj. 13. 20.sz. kép 601. old.

László Fülöp

MDK

A M. Képzőm. Egyesülete kiosztotta díjait. Pesti Napló 1935. jun. 22. 9. l.

MDK

László Fülöp, festőm.

a négy vezéregyéniség egyike, kik az 1937. egyesületi évben hunytak el.

M.Képzőm. Egy.-nek közgyülése.-M.Nemz. Müvészet. 1938.1.sz. 12.1.

László Bhilipp Alexius von MDK

Indierstudie
Selbstporträt

Wien, Kunstlerhaus 1924. Mai-Juni

MDK

László Fülöp

Arcképtanulmány, repr.

Céhbeliek kiáll. A N.Szal.ban. Vas.Ujs. 1914.
16.sz. 309. l.
képek

MDK

László Fülöp

L.F. kitünt.

Mücsarnok, 1900. 13.sz. 167. o.

MDK

Kuntár L: A szombathelyi nyomdászat története.

MDK

László Fülöp festőm.

Polémia... Pesti Napló, 1936. nov. 6.

MDK

László Fülöp festőm.

Műcsarnok, 1900. 9.sz. [illegible]
122. László Fülöp apápánál
1.

László Fülöp Jestő
(Berlin).

K. V. 341/1898.
1898. ápr. 12.

László Fülöp.

OMKT.1895.tav.

MDK

László Fülöp

Mücsarnok, 1901. 345. o.

László Fülöp.

a "Magyar arcképfestők társasága"-nak tiszteletbeli tagja.

Bende János.

a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

László Fülöp.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1921-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

László Fülöp.

A Nemzeti Szalon 1907-ben kiállitást rendez
müveiből.

Bende J.
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

M.D.K.

László Fülöp

Márkus László: "Képek és arcképek" cimmel ir beszámolót a „Magyar Arcképfestők Társasága" kiállitásáról a ~~Nemzeti~~ Nemzeti Szalonban .

A müvész két régi képét dicséri, amelyek közül az egyiket Lenbach stilusában Görgeyről, a másikat klasszikus olasz nyelven Celerian grófnőről festett.

Szinházi Élet. Bp. 1935. okt. 13-19. XXV. évf. 42. sz. 15-17. lap

75. UDVARY PÁL: Kuruc előörsök.
76. Báró KOHNER IDA: Női arckép. Magántulajdon.
77. ROMEK ÁRPÁD: Zöldség.
78. GLATTER GYULA: Gróf Mikes János szombathelyi püspök arcképe. Magántulajdon.
79. ROMEK ÁRPÁD: Almák.
80. KUKÁN GÉZA: Számadó juhász. Magántulajdon.
81. POLL HUGÓ: Délutáni napsugár. Pasztel.
82. GLATTER GYULA: Tanulmány.
83. RAKSSÁNYI DEZSŐ: A kastély váróterme.
84. GIMES LAJOS: Március végén.
85. BRÜLL ALADÁR: Arckép. Magántulajdon.
86. POLL HUGÓ: Malompatak. Pasztel.
87. MERÉSZ GYULA: Vénusz, Ámor és Jupiter.
88. BOSZNAY ISTVÁN: Ősz.
89. BRÜLL ALADÁR: Arckép. Magántulajdon.
90. MIHALOVITS MIKLÓS: Colleoni szobra Veneziában.
91. MERÉSZ GYULA: A park télen.

László Fülöp

II. TEREM

Olajfestmények, eladók; a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

51. KUKÁN GÉZA: Goll Aladárné arcképe. Magántul.
52. NÁDLER RÓBERT: Parkrészlet.
53. KUKÁN GÉZA: Magurányi Jenőné arcképe. Magántulajdon.
54. NÁDLER RÓBERT: Bicskei országút.
55. KARLOVSZKY BERTALAN: Nagybányai Horthy Miklós arcképe. Magántulajdon. 1924
56. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Gödrös szolnoki utca.
57. KUKÁN GÉZA: Sacy v. Blondel arcképe. Magánt.
58. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Nyári nap Szolnokon.
59. KACZIÁNY ALADÁR: Flóra. Magántulajdon.
60. BARKÁSZ LAJOS: Virágzó fa.
61. Eölvedi GACHAL JÓZSEF: Anyám elgondolkozik.
62. POLL HUGÓ: A dömösi főutca. Pasztel
63. KÖVESDY GÉZA: Jelmezben.
64. POLL HUGÓ: Harmatos reggel. Pasztel.
65. Báró KOHNER IDA: Női arckép. Magántulajdon.
66. NAGY VILMOS: Varró leány.
67. TURY GYULA: Krisztus. Magántulajdon.
68. KÖVESDY GÉZA: Kútnál.
69. MERÉSZ GYULA: Pihenő akt.
70. MÁRK LAJOS: Kosztolányi Imréné arcképe. Magántulajdon.
71. ROMEK ÁRPÁD: Fogoly.
72. HOSSZU MÁRTON: M. I. J.-né arcképe. Magánt.
73. UDVARY PÁL: Önarckép.
74. UDVARY PÁL: Sárgaruhás leány.